Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

1/2020

8. ledna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
15. ledna 2020

Z obsahu

* *Matematika a pohled na svět*
* *Ztělesnění víry*

Poselství k 1. neděli po Zjevení Páně

Bůh odhaluje hlubiny a skryté věci
Daniel 2,22

Obraz hlubiny, ať již země nebo moře, vystihuje zřetelně to, co je pro nás nedostupné. „Výšiny nebes, hlubiny země a srdce králů nelze prozkoumat“ (Př 25,3). I když ve svém poznání pronikáme stále hlouběji do vesmíru, hmoty i lidského nitra, přesto poslední hloubku, „hlubinu všech hlubin“, nelze postihnout. „Skryté věci“ jsou ty, které si Bůh vyhradil pro sebe. Takovými „skrytými věcmi“ je i budoucnost. Výpověď o tom, že jedině Bůh sám odhaluje hlubiny a skryté věci, byla vyřčena v modlitbě Danielem v Babylónském zajetí. Král Nebúkadnesar, zosobňující moc a vládu světa, požadoval výklad snu, který ho zděsil. Nikdo jej však nedokázal vyložit. Všichni jeho učenci selhali. Daniel se ve chvíli nouze, tísně a ohrožení modlil k Bohu. A Bůh modlícímu se Danielovi dává nahlédnout do jinak nepřístupné hlubiny a odkrývá mu to, co bylo pro ostatní skryté. Daniel tak může nahlédnout do přítomných i budoucích dějů světa. Rozpoznává je nejen jako proměny vlád a říší, ale může je rozpoznávat především jako dějiny spásy, které se dovršují příchodem Ježíše Krista a jeho královstvím.

Modlitba je nepostradatelná, když přistupujeme ke čtení a naslouchání svědectví Bible. Modlitba je nenahraditelná, když chceme více pochopit události, které prožíváme. Modlitba je důležitá, abychom mohli své životní příběhy nahlížet v Božím světle.

Není smyslem proniknout do každého tajemství a obsáhnout každé poznání (1 K 13,2). Je totiž potřebné, abychom dokázali žít s tajemstvím, přesněji řečeno s respektem a pokorou před Božím tajemstvím. Máme si být vědomi toho, že nemůžeme do všeho nahlédnout, všechno poznat a všemu porozumět. Ale právě toto vědomí je velmi osvobozující. I když jako křesťané máme mít hlubší vhled do skutečností kolem nás, umět meditovat, rozjímat, přemýšlet a ponořit se do duchovní hloubky, je na druhé straně v Bibli řečeno, že „mnohé hloubání unaví tělo“ (Kaz 12,12), a navíc to může být i neužitečné či „jalové hloubání“ (1 Tm 1,4).

Právě víra nás osvobozuje od takové neudržitelné touhy proniknout do všeho zahaleného a neznámého za každou cenu. I kdyby nám Bůh nedával nahlédnout do mnohých tajemství, jako to umožnil Danielovi, tak je důležitá především důvěra v Boha. Můžeme spolehnout na něho, neboť i ve spleti nepochopitelných událostí a různých nesrozumitelných a zahalených skutečností našeho světa mu přesto můžeme cele důvěřovat.

Tomáš Butta
patriarcha
Církve československé husitské

Chrám sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze, kde byl 11. ledna 1920 vyhlášen vznik nové církve.

100 let Církve československé husitské

Dnes (8. ledna) uplynulo 100 let od založení Církve československé (husitské), kterému předcházela činnost reformní Jednoty katolického duchovenstva (hlavně Radikálního klubu) od r. 1902. Kritický postoj části duchovenstva k asociálnímu a protičeskému počínání hierarchie a její neochotě reflektovat moderní myšlení narážely na prudký odpor. Rovněž neúspěšné jednání s papežem v r. 1919 nakonec vedlo k roztržce a osamostatnění. Nová církev nebyla ovšem jednolitá – malá část členstva v čele s knězem Matějem Pavlíkem (Gorazdem) se v r. 1924 rozhodla pro pravoslaví, ostatní pod vedením ThDr. Karla Farského hledali samostatnou cestu: národní, demokratickou, proreformační a otevřenou kritickému vědeckému bádání: ***Naplniti současné snažení mravní i poznání vědecké Duchem Kristovým, jak se zachoval v Písmě a podání starokřesťanském i jak dochován jest národu hnutím husitským a českobratrským.***

V čele církve stojí volený patriarcha s biskupy, náboženské obce jsou spravovány radou starších. Vzdělání duchovních měla sloužit nejprve Vysoká škola bohovědná (1932-1934), potom zvláštní sekce na evangelické bohoslovecké fakultě, od r. 1950 na Husově československé bohoslovecké fakultě, která byla r. 1990 přijata do univerzitního svazku jakožto Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy.

Věrouka církve prošla proměnami, v jejichž důsledku r. 1971 přijala přídomek „husitská“. Zpočátku udržovala kontakty hlavně se svobodnými církvemi v zahraničí, od r. 1964 je členkou Světové rady církví a od r. 1994 spolupracuje s Leuenberskou konkordií.

Vím/ o čem jsem dřív neměl tuchy/ že totiž neděle/
bez Slova a beze slov/ i v létě hrozně zebe/
stoupl jsem bosou nohou na studený kov/ Je po vymření/
a já ještě žiji/ Nebo to už život není?

(Zdeněk Svoboda: Neděle)
BohuslavVik

Heslo na rok 2020

Věřím, pomoz mé nedověře
Mk 9,24b

Jako bychom tak volali, když se nás zmocňuje skleslost, marnost a beznaděj. Pane pomoz, my víme, že ty se můžeš slitovat. Kolem Pána Ježíše se shlukuje zástup a z něj vybíhá muž, otec postiženého chlapce, prosí o jeho uzdravení a je vyslyšen. Všechno je možné tomu, kdo věří. A chlapcův otec rychle vykřikl: Věřím, pomoz mé nedověře! Ta poslední naděje bezejmenného otce je Ježíšem zhmotněna v čin a víra, ač nedokonalá – tím palčivěji nedokonalá, že člověk o její nedokonalosti ví – se stává vstupenkou do plného života. Věřím takovou vírou, ale zároveň volám o pomoc proti jejímu nedostatku.

I my procházíme zármutkem různých zkoušek. Trápíme se v utrápené společnosti, pokleslá, skeptická realita nás dusí. Ach Pane, přispoř nám víry! Těžko vnímáme, že Bůh nám může pomoci v naší bídě. On je dárcem života, on otevřel cestu mořem tehdy dávno, když lid putoval za svobodou.

Dokončení na str. 2

Aktualita: Novoroční ekumenická slavnost 2020

Pro přímý přenos Novoroční ekumenické slavnosti byl letos zvolen kostel sv. Prokopa Sázavského, který svým zasvěcením navazuje na poutní kostelík svatého Prokopa, který stával od roku 1711 nad Prokopským údolím a v 50. letech 20. století byl odstřelen. Stavbu kostela i pozdějšího komunitního centra iniciovaly řádové sestry francouzské Kongregace Nejsvětější Svátosti se sídlem v Lyonu. Francouzské sestry daly podnět ke stavbě a podílely se administrativně, finančně i duchovně na projektu od jeho zrodu až po slavnostní otevření a následný začátek provozu. V původním plánu byla pouze zamýšlena výstavba samotného kostela, který měl být dle architektonického návrhu obložen opukou. Opukový základní kámen byl v prosinci 1999 posvěcen papežem Janem Pavlem II. na Letné při jeho návštěvě Prahy. Autorem stavebního návrhu byl architekt Zdeněk Jiran. Samotná výstavba byla zahájena 1. března 2000, v dubnu 2001 byl na věž zavěšen zvon, kolaudace proběhla 10. května 2001. Centrum slavnostně otevřeli tehdejší starosta Nových Butovic Petr Bratský, farář Mariusz Kuźniar a arcibiskup Miloslav Vlk 19. června 2001.

Mottem letošní ekumenické slavnosti byla “svoboda”. Úvodem byla připomenuta slova kardinála Berana na II. vatikánském koncilu, který zmínil křivdy, které způsobila Římskokatolická církev českému národu v 15. a v 17. století tím, že nerespektovala svobodu svědomí. Kázáním na biblické texty Ga 5,13; Iz 61, 1-2 a J 6,16 nn posloužil římskokatolický plzeňský biskup Tomáš Holub, přímluvné modlitby pronesli zástupci všech církví sdružených v ERC včetně Herka van Hattena - zástupce Armády spásy. Hudební doprovod zajistil chrámový sbor a orchestr pod vedením Ondřeje Luštince.

(hb)

Stručné vyznání víry Církve československé husitské

Věříme v Boha, který jako věčná Pravda a Láska je Tvůrcem všeho.
Věříme, že Bůh v Ježíši Kristu, Synu svém nejmilejším,
sebe nám zjevuje a skrze Ducha Kristova k sobě nás vede.
Věříme v život dokonalý, který zde na zemi se začíná
a v Bohu své naplnění má.

Z církví doma i ve světě

Britská královna ve své vánoční řeči vyzvala k následování Kristova příkladu

Britská královna ve svém tradičním vánočním projevu vyzvala občany, aby následovali Kristova příkladu a snažili se o jednotu. V souvislosti s křesťanskou tradicí hovořila o významu Ježíšova narození, a připustila, že cesta, která následuje jeho vzor, „není vždy jednoduchá".

„V srdci vánočního příběhu je samozřejmě narození dítěte: zdánlivě malá a bezvýznamná událost, kterou mnozí v Betlémě přehlédli," řekla. „Časem však Ježíš Kristus svým učením a svým příkladem ukázal světu, jak malé kroky učiněné ve víře a v naději mohou překonat dlouhotrvající rozdíly a hluboko zakořeněné rozdělení, aby přinesl harmonii a porozumění. Mnozí z nás se už snaží jít po jeho stopách. Cesta samozřejmě není vždy plynulá a může se někdy zdát jako docela hrbolatá, ale i ty malé kroky mohou změnit svět." Dále říkala, že poselství dobré vůle a míru, které anděl před mnoha lety přinesl, je stále „i dnes relevantní". „Je to připomínka toho, čeho lze dosáhnout, když se lidé nezaměří na rozdíly a pracují společně v duchu přátelství a usmíření," řekla. „A protože se všichni těšíme na začátek nového desetiletí, je třeba si uvědomit, že často to nejsou ty obrovské kroky, které způsobují nejtrvalejší změnu."

www.krestandnes.cz

V bratislavském kostele lze přispívat i bezhotovostně

Rádi byste v kostele přispěli na sbírku, ale nemáte drobné? Na Slovensku nyní zavedli novinku. V jednom z kostelů v okrajové čtvrti Bratislavy mohou lidé věnovat milodary nejen do obvyklé kasičky, ale i bezhotovostně platební kartou. Novinku na Slovensku v podobě platebního terminálu nechal instalovat místní kněz Július Marián Prachár, který řekl, že církev musí kráčet s dobou. Platbomat v kostele funguje zhruba měsíc. Celkově vybraná částka včetně hotovosti zatím výrazněji nestoupla, ale darování peněz přes terminál se těší stoupající oblibě. Sumu si nevolí návštěvník zmíněného kostela v bratislavské městské části Rusovce, ale nastavuje ji kněz. „Nejprve jsme stanovili 20 eur, ale to bylo neúspěšné. Poté jsme dali deset eur, to se již někteří přihlásili. Nakonec jsme dali pět eur," uvedl Prachár. Částka pět eur činí v přepočtu zhruba 127 korun. Kdo chce věnovat více, může přiložit platební kartu opakovaně. Terminál také umožňuje nastavit poděkování za milodar ve třech jazycích.

„Dostal jsem se k tomu celkem náhodou. V jednom časopisu jsem se dočetl, že v Anglii v anglikánských kostelech mají takovéto terminály. Velmi se mi to zalíbilo, bylo to flexibilnější," uvedl Prachár. Katolický kněz řekl, že mnoho mladých lidí platí v obchodech i malé nákupy bankovní kartou a nikoliv v hotovosti. Právě proto oslovil pracovníky bank, zda by podobným způsobem bylo možné vybírat i milodary. Místo obvyklého platebního terminálu s klávesnicí, kterými jsou vybaveny například pokladny v prodejnách, u vchodu do zmíněného kostela byl instalován terminál v podobě bílého válce. Zájemce k němu pouze přiloží bankovní kartu a částka se převede na účet farnosti.

Zdroj: ČTK

Arménská pravoslavná církev v Turecku má nového patriarchu

Arménská pravoslavná církev si 11. prosince 2019 zvolila 85. arménského patriarchu v Turecku, biskupa Sahaka Maşalyana. Volby přicházejí po desetiletí zpoždění způsobeném tureckými obstrukcemi. Samotné volbě předcházely týdny plné kontroverze, protože Turecko během volebního procesu vydávalo nová nařízení, která omezovala kandidáty způsobilé pro tuto funkci. Podle nových zákonů byli křesťané z Turecka jedinými vhodnými kandidáty na patriarchu, ačkoli arménská církev zahrnuje mnohé další země. Arménští křesťané očekávali zvolení nového vůdce církve od doby, kdy předchozí patriarcha před 11 lety upadl do kómatu. Turecko přinutilo arménské křesťany s volbou počkat až do jeho smrti letos v březnu.

Biskup Maşalyan byl zvolen 102 hlasy delegátů z celkového počtu 119. Po genocidě Arménů z roku 1915, ve kterém zemřelo mnoho křesťanů, si Turecko zachovalo přísný dohled nad církvemi. Claire Evansová z organizace International Christian Concern přivítala skutečnost, že arménská církev má nového lídra, ale upozornila na fakt, že se jedná o loutku v rukách turecké vlády. Podle arménského politika Garo Paylana v tureckém parlamentu se volba zapíše do „černé listiny" a „vybranou osobu nepovažuji za svého patriarchu".

www.krestandnes.cz

Černohorský parlament přijal kontroverzní zákon bez opozice

Černohorský parlament schválil 27. prosince 2019 kontroverzní návrh zákona o náboženských svobodách a společnostech. Stalo se tak hlasy 45 přítomných poslanců. Černohorský parlament má celkem 81 členů. Opozice se snažila zabránit přijetí kontroverzního zákona, který má podle kritiků „ukrást" majetek Srbské pravoslavné církvi. Hlasování předcházela masová rvačka. „Kdosi ze středu sálu hodil nádobkou se slzným plynem. Poté opoziční poslanci rozbili jeden z přístrojů pro hlasování. A pak vypukla mela, do které se zapojila asi polovina poslanců," napsala agentura TASS. Policie všechny opoziční poslance zadržela. Koaliční poslanci pak zavrhli všech 117 pozměňovacích návrhů z dílny Srbské pravoslavné církve a nakonec – po více než 16 hodinách jednání parlamentu – byl zákon přijat.

Proti návrhu zákona protestovaly stovky demonstrantů. Policejní těžkooděnci zabránili protestujícím, aby se dostali až k budově parlamentu, kde o zákonu debatovali černohorští poslanci. Návrh zákona o náboženských svobodách a společenstvích říká, že církve budou muset prokázat, že byly vlastníky svého majetku i před rokem 1918. V tomto roce se Černá Hora stala součástí pozdější Jugoslávie.

podle ČTK

Heslo na rok 2020

Dokončení ze str. 1

Náš Pán uzdravil chlapce, kterého tehdejší společnost odepisovala, a i pro nás otevírá budoucnost dvoutisícího dvacátého roku, i když si to sami ve své nedověře a nechápavosti neuvědomujeme. Pomáhá nám v boji víry, při zápasu o pokoru, posiluje naši trpělivost v pokušeních i protivenstvích. Dodnes nám dává svého Ducha, abychom dovedli povstat z úzkosti. Pomoz naší nedověře, Pane, my se tak snažíme věřit. A pak už jen šeptáme: Pomoz, Pane. Zasáhni svou strašnou mocí. Ty, Synu Boha živého.

Stalo se, Bůh projevil svou moc, synek byl uzdraven. A učedníci mudrovali, proč se jim samotným takový zázrak nepodařil. Nakonec ani jim nezbylo nic jiného, než spolehnout se na svou víru, odevzdat se do moci toho, který s nimi chodil světem. A proto, tak jako oni, i my ve světle letošního hesla odhoďme všechny berličky a strachy, ty vložme na něj. Volejme Pane pomoz naší nedověře. Ty jediný můžeš.

Hana Jalušková

Přelom roku

Apoštol Páně vyzývá: Buďte vděčni! Takové vybídnutí potřebujeme zcela určitě všichni slyšet. Ke vděčnosti míváme totiž leckdy velice daleko. Spíše jsme či snad bývá me od přirozenosti náchylní k unaříkanosti, bolestínství, nemístné kritice; prostě ke stýskání všeho druhu.

Na vděčnost se prostě všeobecně zapomíná – a to rozhodně nejen v bezvěreckých kruzích. Snad umíme Pánu Bohu poděkovat za něco opravdu nevšedního a mimořádného; za zásah, který mění osobně a i rychle náš život viditelně k lepšímu. To ještě připustíme.

Jistě – jsme a buďme vděčni za vezdejší dary; za všechno, co potřebujeme ke každodennímu běžnému životu. K tomu, abychom vnějšně nijak nestrádali. Nezapomeňme však, že máme ještě jiný a podstatně hlubší důvod k díkům. Vděčností nás smí a má naplňovat fakt, že máme Boží Slovo, že jsme se dostali do sféry jeho spásného vlivu. Ano, směli jsme uvěřit, přijmout nabídku záchrany, najít směrovku ve spleti rozmanitých cest. Můžeme otevírat Bibli. A to jak soukromě, tak i ve společenství. Smíme být blíž Bohu i sobě navzájem.

Bohoslužba je a má být místem, kde křesťan čerpá sílu, posilu a povzbuzení pro všední únavný den. Svou vděčnost vyjadřuje shromážděný sbor písněmi. Radostnou vděčností má vyzařovat i slavení večeře Páně.

Tak jí aspoň rozuměla a pojímala i raná církev. Apoštol prostě vyzývá ke vděčnosti za nepřeberné bohatství, které nám je dáno a zdarma nabízeno v Kristu Ježíši.

Umět děkovat za všech okolností života není nicméně lehké. Nezakolísat, být pevný ve víře i v utrpení, nemoci a bolesti, není nijak snadné. To víme a o sobě si iluze ani neděláme. Všichni jsme jenom křehcí a chatrní lidé. Naše víra zná proto nejen vrcholky, výšiny a nádherné rozhledy z „hory proměnění", ale dobře zná i propasti a prolákliny, kde mizí výhled. Ztrácí se kdesi v mlžném oparu.

Životní těžkosti a bolesti se nikomu nevyhýbají. Není jich proto ušetřen ani věřící člověk. Ani ten sebelepší křesťan. Všichni jsme totiž náchylní vycházet z předpokladu, že je zdraví, vnitřní a vnější pohoda, výnosné zaměstnání, studijní a kariérní postup, čímsi samozřejmým. Když nás posléze potká něco nepříjemného, nesnadno zvládnutelného; bolest tělesná nebo duševní, tu se bouříme a reptáme, protestujeme.

Křesťané, ale i bezvěrci, chtívají zdůvodnění, nějaké přijatelné vysvětlení, proč je to a ono zlé v životě postihlo. Je až s podivem, jak hluboké kořeny zapustila představa, že Bůh trestá přestupníky viditelně a zjistitelně záhy po nedobrém činu. Háček je totiž skryt v tom, že Bůh odplácí a odměňuje člověka docela jinak, než si myslíme a chceme připustit. Mnohdy prostě nerozumíme a nechápeme, proč nás osobně či někoho z našich milých a blízkých vodí Bůh cestou značně kamenitou, klikatou i velice špatně schůdnou.

Naše lidská přání se ovšem sotva kryjí s Božími záměry. Boží myšlení je jiné než lidské. Jde pak o to, abychom dokázali podřídit svou vůli oné vyšší vůli, abychom chtěli prosit spolu s Ježíšem: *„Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale nestaň se vůle má, nýbrž tvá"* (L 22,42).

Bůh vede k cíli cest i propastmi zkoušek a školou strázně. Boží Syn šel k oslavení cestou nepochopení, posměchu, bolesti a kříže. Mnohému, co v životě potkává nás nebo naše blízké, nerozumíme. To se nemusíme stydět přiznat i vyznat.

Na přelomu roku vyjadřujeme vděčnost za dílo Kristovo. To platí za všech proměn časů a zvratů i proměn společenských struktur. Buďme vděčni za dny, v nichž svítilo slunce, a my jsme se mohli vystavit jeho blahodárným paprskům. Věřme pak, že jednou porozumíme i tomu, co je pro nás teď stále ještě hádankou.

Možná, že k tomu dojde už tam, kde již nebude žalu, nářku, bolesti, ani smrti. Tento výhled, slavný, poslední i nejzazší, je důvodem naší křesťanské vděčnosti.

Jaroslav Nečas

Ježíš – střed dějin

Proto máme rok 2020 po Kristu

1. Středem dějin je Pán Ježíš Kristus. Svým vlivem na národy rozdělil dějiny na dvě epochy: na epochu „před Kristem" a epochu „po Kristu". Prezident T. G. Masaryk to vyjádřil větou: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie." Ježíš Kristus řekl: „Já jsem ta cesta, pravda i život." Jan 14,6. „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít." Jan 11,25. Osobnost Ježíše Krista, jeho sebeobětování pro záchranu každého člověka, jeho vítězství nad smrtí a zmrtvýchvstání v novém duchovním těle i jeho učení, tak velice ovlivnily národy, že přijaly Ježíše jako nejdůležitější osobnost dějin a počátek nové epochy. Některým lidem se v době komunismu nelíbilo toto rozdělení dějin, ale nikdo nebyl schopen tuto skutečnost změnit. Ježíš je a zůstane středem dějin. Připomeňme si ještě, v čem měl Pán Ježíš vliv na národy, že se rozhodly učinit ho středem dějin.

2. Ježíšovo učení je věčné a nezničitelné. Ježíš prohlásil: „Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou." L 21,33. Uplynuly dva tisíce let, Ježíšova slova nejen nepominula, ale jsou dnes přeložena do čtyř tisíc jazyků. V brzké době budou přeložena do všech jazyků na Zemi. Žádný vědec, žádný spisovatel se mu nevyrovná. Ježíš má mimořádný vliv na dějiny lidstva. To burcuje každého člověka k přemýšlení, kdo je vlastně Ježíš, že má tak obrovský vliv na národy i dějiny. Dnes jsou na světě stovky univerzit, ve kterých věřící profesoři přednášejí studentům Ježíšovo učení a tajemství Ježíšovy osobnosti.

3. Ježíšovo učení vytváří kladné vztahy mezi lidmi. Pán Ježíš učil lidi opravdové lásce. „Miluj svého bližního jako sám sebe." Mk 12,31. „Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují." L 6,27-28. Ježíš nejen lásku přikazuje, ale dává také člověku sílu Ducha svatého k uskutečnění vztahu lásky. On je také dokonalým příkladem opravdového lidství. Nedopustil se ani jednoho prohřešku, ani jedné lži, ani jednoho zlého činu. Svým jednáním je již dva tisíce let příkladem kvalitního života. Každý, kdo se rozhodne Ježíše následovat jako svého Učitele, snaží se také naplňovat jeho přikázání. Ježíš přinesl do tohoto světa morální a duchovní hodnoty, které jsou tak veliké, že lidstvo již nedovede bez nich žít. Láska, soucit, milosrdenství, vzájemná úcta, důvěra, věrnost a služba – to jsou hodnoty, které dávají životu člověka smysl a pravou kvalitu. Každá rodina, která žije podle jeho rad a přikázání, prožívá nádherné harmonické soužití.

4. Ježíš Kristus inspiruje ke vzdělání a sociální službě. Pán Ježíš dal příkaz všem svým učedníkům, aby šli ke všem národům a učili je. „Jděte ke všem národům … a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal." Mt 28,20. Byl to tedy příkaz pro vzdělávání, a tedy pro zakládání škol. Všichni křesťané v dějinách, kteří plnili Ježíšův příkaz, přinášeli národům vzdělání. Potvrzují to všichni odborníci, kteří zkoumají šíření křesťanství mezi národy. Ježíš měl veliký vliv i na oblast umění. Inspiroval mnohé umělce – malíře, sochaře, spisovatele, básníky, hudební skladatele a zpěváky. Obrazy, které zachycují něco z jeho života mají lidé ve svých domech i v mnohých galeriích světa. Nádherná sochařská díla zdobí dnes mnohé chrámy a muzea. K jeho cti bylo

Dokončení na str. 3

I tady žije církev. Křesťanská nenávist na sociálních sítích

„Máš-li se dobře, sotva objeviš pravého přítele, ale povede-li se ti zle, nepřítel se neutají.“
Sírachovec 12,8

Připomínám si ta starobylá slova pokaždé, když vidím, jak se v okamžicích, když o něco jde, lámou charaktery. Je doba míru a relativního blahobytu, i když k idyle to má, přiznávám, daleko. Zdálo by se, že bratrství křesťanského typu – žít ve společné reverenci před Bohem a vnímat druhého jako Boží dítě – by mělo vzkvétat a ukázat všem minulým staletím, že není jenom heslem ze zaprášených slovníků, nýbrž znakem duchovně probuzeného a aktivního křesťana. Ukázat, že jsme srdce Kristova vykupitelského příběhu pochopili líp. Jenže ouvej, něco se ztratilo v překladu.

Nahraditelná a nenahraditelná společenství

Skoro všechna lidská společenství jsou nahraditelná, třebaže za cenu velké bolesti. Lze změnit školu, práci, univerzitu. Polámané a zrazené vztahy dají často vyrůst novým přátelstvím. Ti, kteří se kdysi milovali a rozešli se, už nikdy nebudou stejní, ale i je může ještě potkat láska, o níž neměli ani tušení. Lidé, kteří se vepsali do lidských dějin svým dílem, jež opravdu proměnilo zem a strukturu společnosti i našeho vnímání náboženských skutečností, nevymizí z lidské paměti jen tak, ale i pro ně, jednou, za tisíce let, přijde doba, kdy se jejich dílo přemění na jedno jediné slovo, jeden tón, jednu barvu, jeden znak. To, co však nikdy nevymizí a co je nenahraditelné, je církev. Opustíš-li ji, jinou nenajdeš. Jsi-li vyhnán, půjdeš kamkoli, kde ti jiní věřící téže církve otevřou dveře. Pokud ne, zemřeš od žalu.

Svobodné prostředí

Snažíte-li se o tzv. Public Theology čili o teologické myšlení a dialog uprostřed světa, v němž dnes důležitou roli hrají technické univerzity a společenství, do nichž byste to nikdy neřekli, vidíte, že svobodné shromáždění lidí různých profesí a povah vytváří, sice pro omezený prostor a čas, ale přesto, místo bezpečí, v němž se nikdo nemusí ničeho bát. Nejste biti za to, co a jak myslíte, co říkáte, jak vypadáte, ctíte-li přitom druhé, základní pravidla diskuse, vyhýbáte-li se lži a pomluvám a jste-li poučeně nasměrováni k pravdě, která vám ovšem vlastnicky nepatří. Tahle výsostná kvalita Ježíšova společenství, které okolo sebe před dvěma tisíci lety shromáždil, se do jeho církve, dáte mi asi za pravdu, vtiskla v proměnlivé síle.

Domnívám se, že aby člověk mohl slyšet Boží slovo, stát po boku ostatních před Kristem přicházejícím na oltář, vyznávat Vyznání víry a podle své vlastní spirituality prožívat patrně nejsilnější, na celém světě každodenně se opakující mystický prožitek, musí se cítit v bezpečí. Tohle bezpečí, mám za to, dostává v poslední době na frak, a pro některé z vás tak pomalu mizí poslední možnost, kam se utéci ve chvíli, kdy se vám zdá, že ani Bůh neodpovídá.

Církev – příklad svobody pro druhé?

Existuje podle mého mínění mylný předpoklad, že církev je ta správná a jediná civitas, podle níž je možno upravit nebo nově zbudovat i leckterá sekulární společenství. Vidět je to například na školách nebo pomáhajících profesích, které slouží mimo náboženský rámec potřebným profesně i lidsky tak dobře, že nás to udivuje a přitahuje zároveň. Jak je známo z dějin katolictví, ortodoxie a protestantství, pokusy přetvořit civilní společenství úplně podle církevního modelu nevycházejí.

Církev je jedna, rozrůzněná sice a ve vnitřním napětí, ale její deriváty jsou obvykle chudinké, slabé a nežívotné. Hrát si na církev je stejně nebezpečné, jako hrát si na Boha. Stala se však věc, která patrně nemá v historii obdoby. Míra tak potřebného bezpečí uvnitř církve se dostala pod úroveň, které si všímají i lidi žijící mimo církev, kteří s ní profesně spolupracují anebo jen přicházejí do občasného styku.

Nejde jen, nemylme se, o konkrétní hmatatelné společenství té které křesťanské obce či instituce (o farnost, školu, nemocnici či charitu), ale rovněž o forum, které z (nejen) evangelizačních pohnutek využívají křesťané různých denominací – o internet a zvláště sociální sítě, jež bychom mohli nazvat moderními laickými kazatelnami, v řadě případů i kazatelnami bratří a sester v duchovenském povolání.

Sledujete-li hlavní proudy sociálních sítí, které mají křesťanský ráz anebo byly přímo založeny církvemi či jejími institucemi, nemůže vám ujít, kolik skutečných osob, podepsaných pod své statusy a zprávy, ztratilo soudnost a jimž se láska k bližnímu a kulturně orientované křesťanství staly naprosto cizími pojmy.

Naše facebookové a instagramové statusy putují jako „usvědčující důkazy“ o herezi a „nelásce“ k církvi i mezi těmi, kteří se nechtějí „mravně ušpinit“, internetu se spíš vyhýbají a „dobro“ rozsévají jen v uzavřených komunitách stejně věřících. Už dávno vypukla válka, které jsme si bohužel nevšimli.

Křesťanské sociální sítě jako válka a zmar

Došlo k vyprázdnění obvyklé míry sounáležitosti a ohledu, který vám zkrátka nedovolí poslat člověka odlišného mínění do háje, rozuměj: do pekla, na šibenici, k psychiatrovi, do basy a však víte ještě kam.

Dokončení příště
Zdeněk A. Eminger

Ježíš – střed dějin

Dokončení ze str. 2

napsáno již tolik hudebních děl a písní, že to není schopen už nikdo spočítat. Každou neděli zpívají stamiliony křesťanů oslavné písně k jeho cti a chvále. O něm byly už napsány miliony knih.

Druhým náročným úkolem, který dal Ježíš svým učedníkům, je sociální služba nemocným a trpícím. Velmi mnoho času věnoval uzdravování nemocných od všech nemocí. Rovněž sytil hladové a sloužil všem potřebným ve veliké pokoře. Dokonce umýval špinavé nohy svým učedníkům. Vyzýval k obětavé službě všem trpícím. Řekl jasná slova: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a učte se, co to je: Milosrdenství chci a ne oběť.“ Mt 9,12. Milosrdný Samařan je inspirujícím příkladem v celých dějinách. L 10,29-37. Tak je tomu i dnes. Všude kam přicházejí Ježíšovi učedníci, tam zakládají školy, nemocnice a různé ústavy pro záchranu postižených a závislých lidí. Příkladem jsou křesťanské organizace jako Charita, Diakonie, Teen Challenge, ADRA a mnohé jiné.

5. Ježíš Kristus učí pravdě o smrti. „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou.“ Mt 10,28. Zločinci na kříži, který se obrátil na Ježíše s prosbou, Pán odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“ L 23,43. Apoštol Pavel napsal své přání: „V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.“ 2 K 5,8. Smrt těla není konec lidské existence. Je to odchod duše člověka do duchovního světa. Mnohými důkazy, že toto učení je pravdou, potvrzují také mnozí lidé, kteří byli probuzeni z klinické smrti. V duchovním světě jsou jen dvě možnosti: Být v nebeském domově jako člen Boží rodiny, anebo být zoufalým bezdomovcem. Nebeský domov je však místem svatým. Kdo tam chce být, musí být dokonale očištěn od veškeré duchovní a mravní špíny. Ježíš Kristus zve k sobě všechny a všem nabízí zdarma dokonalé očištění.

6. Ježíš upozorňuje, že jeho následovníci budou pronásledováni. „Nenávidí-li vás svět, vězte, že mě nenáviděl dříve než vás. Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat.“ J 15,18-20. Mt 10,22; 24,9; Mk 13,13; L 21,17. V celých dějinách i dnes, jsou pronásledováni ti, kteří Ježíše Krista milují a následují. Jsou ochotní pro Krista trpět i umírat, protože mají stoprocentní jistotu věčné blažené budoucnosti s ním.

7. Církev Ježíše Krista je nezničitelná. Pán Ježíš řekl Petrovi: „A na té skále zbuduji svou církev a brány pekel ji nepřemohou.“ Mt 16,18. Satan se usiluje ničit Ježíšovu církev zvenčí i uvnitř. Je však nezničitelná. Počet těch, kteří Ježíše milují víc než sebe, stále roste. V současné době jsou na celé zemi dvě miliardy a tři sta milionů křesťanů. Kdo ještě do Ježíšovy Církve nepatří, má dnes možnost se Pánu Ježíši osobně přihlásit. On i dnes volá: Pojďte ke mně všichni, já vám dám odpočinout.“ Mt 11,28. K Ježíši Kristu se hlásí nejen obyčejní lidé, hlásí se k němu i vynikající vědci. Všichni, kdo studují Ježíšovo učení, s úžasem konstatují, jak se ve 21. století naplňují Ježíšova prorocká slova. Blíží se chvíle, kdy znovu přijde a ve veliké moci zasáhne do života všech národů. Pán Ježíš všem svým učedníkům slibuje: „Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.“ Zj 2,10.

Stanislav Kaczmarczyk

Peněžoměnci v chrámu?

K anketě Lidových novin Kniha roku 2019

„Bez geneticky modifikovaných organismů bychom neměli prostředky, jak uživit neustále narůstající celosvětovou populaci; problém byl zhruba podán takto: buďto Monsanto, anebo světový hladomor.“ – Tak parafrázuje hlavní hrdina románu **Michela Houellebecqa Serotonin**, druhdy zaměstnanec agrochemického gigantu Monsanto, argumentaci svého zaměstnavatele. Citát jsme nicméně přeložili sami, takříkajíc „na koleně“. V české verzi (s. 85) chybí, tvoří asi třetinu vynechané pasáže (ze s. 113 originálu) …

Ironií osudu právě „okleštěná“ mutace románu vyhrála anketu Lidových novin Kniha roku 2019. Dodejme: Monsanto je název skutečného podniku. A Lidové noviny nemají vůbec, ale vůbec nic společného s jistým agrokomplexem.

Výsledek ankety lze – spíše než spikleneckými teoriemi – vysvětlit tržními a mediálními mechanismy: Román měl „světovou premiéru“, psal o něm (byť od boku) kdekdo i u nás. Tuzemskou mutaci onoho „horkého zboží“ bylo z obchodního hlediska žádoucí hodit na trh co nejdříve. Kdo se chce zviditelnit, přihlásí se k tomu, co frčí. A žádný činitel s ambicemi nemůže veřejně přiznat, že nečte. (Ani že nečte pořádně.) Serotonin v anketě podpořili též Václav Klaus, Pavel Rychetský, Petr Fiala …

Jak v Lidových novinách vystihl Ivan Adamovič, podstatná část kouzla Houellebecqova díla spočívá v komplikovaných „tirádách“ hlavního hrdiny s mnohými „kudrlinkami“, vrcholícími nejednou „fackou“ či jinou pointou. Jak vidno, jedna facinka byla vypuštěna docela. Leč ani některé další se místy nepodařilo přeložit beze zbytku. Uveďme dva nejmarkantnější příklady.

Když Florent-Claude zkraje románu marně hledá po celé Paříži **kuřácký hotel**, v jednu chvíli se rezignovaně začne zabývat myšlenkou bezdomovectví: **„bezdomovec se sedmi tisíci eury na účtu by byl originální a pikantní“** (s. 47 české verze). Originálnější a pikantnější by ovšem byl bezdomovec se sedmi sty tisíci eury na účtu (**„sept cent mille euros“**, s. 64 originálu)!

Copak, prosím pěkně, ekonomovi formátu Václava Klause nepřijde trochu divné, že hlavní hrdina (který má samé výdaje, leč nulový příjem) má na začátku románu na účtu sedm tisíc eur, na konci románu však „něco přes dvě stě tisíc eur“ (s. 256 české verze, s. 340 originálu)?

Před depresí se hrdina přes Vánoce hodlá schovat do kláštera, leč všechny kláštery, s nimiž se spojil, jsou „plně obsazeny“ (s. 114 překladu). Ve francouzském originále (s. 154) je anglicismus „overbookés“ převzatý z turistiky. Při tzv. overbookingu **ubytovatel prodá více míst, než má k dispozici.** S dostavivšími se nadbytečnými hosty se případně dohodne na nouzovém řešení. (Především však spoléhá na to, že zákazník se nedostaví: mezi řádky je naznačeno, že kláštery takto komerčně fungující jako by spoléhaly na to, že část zoufalců mezitím spáchá sebevraždu.) Overbooking se běžně dělá v Thajsku (ubytovatel doufá, že klient z druhého konce světa zmešká letadlo, kdesi se zpije do němoty apod.). Následuje pasáž, v níž doktor Azote pacientovi vysvětluje, že vedle klášterů někdy u deprese pomůže pobyt v thajských relaxačních zařízeních …

Další z „různočtení“:

Hrdinově matce je v okamžiku úmrtí dle originálu (s. 82) padesát devět („cinquante-neuf ans“), dle překladu (s. 62) čtyřicet devět let. (Zde odchylka tolik nevadí.) Stařečkovi, s nímž jedná Florent-Claude o nájmu, je dle originálu (s. 114) mezi pětasedmdesáti a osmdesáti („entre soixante-quinze et quatre-vints“), dle překladu (s. 86) „mezi pětašedesáti a pětaosmdesáti“ lety. (Takovou diskriminaci seniorů by ani sám vrchní francouzský nekorektník nevymyslel.) Okamžitou úlevu přináší ráno Florent-Claudeovi dle originálu (s. 9) první kuřácké potáhnutí („boufée“), dle překladu (s. 5) až „první cigareta“. (Překládá-li Houellebecqa nekuřák, měl by korekturu dělat kuřák.) Antidepresivum zapíjí Florent-Claude dle originálu (s. 10) čtvrtkou sklenky („un quart de verre“), dle překladu (s. 5) „čtvrtlitrem“ minerálky. (Zde jako by byl Houellebecq říznut či naředěn režisérem Vejdělkem.) Když Florent-Claude odchází z ministerstva zemědělství pod vymyšlenou záminkou, že přechází jako zemědělský expert na argentinskou ambasádu, vmete mu dosavadní nadřízený do tváře výčet produktů, jimiž Argentinci zaplavují francouzský trh. Vedle masa sem patří dle originálu (s. 61) mimo jiné „sója, **slunečnice**, cukr“ („le soja, le tournesol, le sucre“), dle překladu (s. 45) „sója, **pampelišky**, cukr“ (zvýrazňuji).

Rozhodoval snad Pavel Rychetský někdy spor o dotace pro tuzemské pěstitele pampelišek? Uvažuje snad Petr Fiala o koalici s kýmsi, kdo hodlá dotace na pampelišky prosazovat?

Letošní výsledek tradiční ankety Lidových novin vede k závěru: Jako „firma“ (tj. podnik) již funguje i prestižně se jevící část naší oficiální kultury. Doufejme, že alespoň tuzemské kláštery a církve zatím přece jen nikoli!

František Schilla

Odkazy:

Houellebecq, M.: Sérotonine. Flammarion 2019, 352 s.
Houellebecq, M.: Serotonin. Euromedia Group, a. s. – Odeon 2019, 280 s.

„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“

Jan Amos Komenský (28. březen 1592 – 15. listopad 1670)

Společný hlas křesťanů, Židů a muslimů

k problematice eutanazie a doprovázení umírajících

V návaznosti na prohlášení České biskupské konference, Ekumenické rady církví, Federace židovských obcí a Ústředí muslimských obcí v České republice z roku 2005, se iniciativa Společný hlas křesťanů, Židů a muslimů vyjadřuje k problematice dalšího návrhu na legalizaci eutanazie v České republice.

Naše víra chápe lidský život jako dar od Boha a tento dar nezpochybňujeme ani ve chvíli nemoci a umírání. Vnímáme bolest lidí, kteří procházejí těžkými chvílemi nemoci, prázdnoty života a umírání. Přesto nesouhlasíme se snahou reagovat na utrpení, lidskou opuštěnost a samotu ukončením lidského života pomocí smrtícího prostředku. Nejsme pro udržování života těžce nemocných a umírajících za každou cenu. Vítáme možnost, zakotvenou v našem právním řádu, že pacienti a jejich rodiny mohou odmítnout další léčbu či resuscitaci.

Vítáme velký rozvoj paliativní léčby, umožňující, aby lidé nemuseli trpět nesnesitelnou bolestí. Jsme pro rozvoj hospicového hnutí a také mobilní hospicové péče. Toto hnutí již pomohlo mnoha lidem v naší zemi a dále se rozvíjí. Při správném uplatnění paliativní léčby a laskavé péče školených odborníků, mohou lidé odcházet z tohoto života důstojnou smrtí.

Zkušenosti ze zemí, které eutanazii již delší dobu praktikují, ukazují na strmý nárůst počtu eutanazií či asistovaných sebevražd, které jsou vykonávány nejen u těžce nemocných, ale v některých případech ji podstupují i lidé, kteří jsou opuštěni a trpí ztrátou smyslu života. Tato fakta svědčí o krizi mezilidských vztahů, o vážných sociálních problémech, ty však je třeba řešit jinými způsoby.

Legalizace eutanazie je „kluzkou plochou“, protože je obtížně regulovatelná a lidé mohou být vystaveni psychickému tlaku na ukončení života. Psychický tlak by mohl být vyvíjen také na rodiče postižených dětí. Hrůzným mementem je eutanazie duševně nemocných a jinak postižených pacientů za holocaustu.

Podporujeme rozvoj paliativní péče a hospicového hnutí. Kvalitní paliativní péče snižuje počty lidí, kteří se uchylují k eutanazii.

V duchu Hippokratovy přísahy: *„nepodám nikomu smrtící prostředek, ani kdyby mne o to kdokoli požádal, a nikomu také nebudu radit (jak zemřít)“* trváme na tom, že poslání lékařů je léčit, pomáhat od bolesti, život se snažit udržet či prodloužit, a nikoliv jej ukončovat.

Jménem Společného hlasu

křesťané	Židé	muslimové
Prof. Tomáš Halík	rabín Karol Sidon	RNDr. Vladimír Sáňka
biskup Václav Malý	Bc. Sylvie Wittmanová	MUDr. Mohammed Abdelmajeed
Mgr. Daniel Ženatý	rabín Daniel Mayer, Ph.D.	Emir Omi~
ThDr. Pavel Černý, Th.D.	rabín Ron Hoffberg, DD	Ondřej Adamík
Marek Orko Vácha, Ph.D.	rabín Michael Dushinsky, Dr.-Equ.	
Patriarcha ThDr. Tomáš Butta		
Prof. Pavel Hošek		
Pavol Bargár, Ph.D.		
Robert Řehák, Ph.D.		

V Praze v prosinci 2019

Kontakt: spolecnyhlas@gmail.com

Modlit se po Osvětimi…

(Zemřel J. B. Metz)

„Jak se lze ještě modlit po Osvětimi?“ tázal se katolický teolog Johann Baptist Metz (5. 8. 1928 - 2. 12. 2019), žák Karla Rahnera.

Podobně jako protestant Jürgen Moltmann patřil k myslitelům zásadně dotčeným 2. světovou válkou a tzv. konečným řešením židovské otázky. O zodpovězení úvodem citované otázky zápasil též v setrvalém rozhovoru s filosofem Jürgenem Habermasem. Významně se podílel na přípravě 2. vatikánského koncilu a na prosazování koncilem nastolených reformních důrazů v Německu. Byl hlavním autorem závěrečného usnesení synodu ve Würzburgu (1972-1975) s názvem „Naše naděje“. Jako profesor fundamentální teologie (systematické teologie/dogmatiky) v Münsteru rozvinul v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století „novou politickou teologii“ vedoucí k „mystice otevřených očí“ (vůči lidem vytěsněným mimo etablované společenské kruhy, tudíž běžně „neviditelným“). Jeho ústředním termínem bylo „soucítění“ (přičemž zdůrazňoval, že anglosaské a z latiny odvozené „compassion“ znamená více než německé „Mitleid“).

František Schilla

Hromádkův duchovní zápas

Před padesáti lety zemřel evangelický teolog a filosof Josef Lukl Hromádka (8. červen 1889 - 26. prosinec 1969). Takřka po celou dobu své kariéry působil jako učitel teologie a veřejně angažovaný intelektuál. Jeho záběr daleko přesahoval hranice Českobratrské církve evangelické i rodné země. Půl století od úmrtí skýtá jistý odstup.

Souhlasím se systematickým teologem Janem Štefanem, že dalším krokem ve vztahu k J. L. Hromádkovi může být jen důkladná monografie. Podle mne nemusí být nutně faktograficky vyčerpávající, ale měla by nabídnout teologickou perspektivu. To ale k padesátiletí od Hromádkovy smrti nejspíš nikdo nestihne.

Nechci marnit čas vysvětlováním Hromádkovy pro-sovětské orientace po druhé světové válce. Jeho sázka na Sověty nebyla nikdy plně vysvětlena, třebaže jeho četba Berďajeva umožňuje jistou perspektivu (a také i osobní konzultace s ním v Paříži v roce 1948). Hromádka pochopil – v intencích výše zmíněného ruského filosofa – komunistický ideál rovnosti a sociální spravedlnosti jako nesplněnou křesťanskou povinnost. Jen tak lze pochopit jeho návrat z USA do Prahy v roce 1947. Přesto je s podivem, že včas neprohlédl hrůzy stalinismu, které se provalily už ve 30. letech. Jednou zapochyboval, a to v článku „Mezi Španělském a Moskvou“ (1936) v souvislosti s procesem proti 16 členům údajného trockistickozinovjevovského teroristického centra, kteří byli všichni poté popraveni; neznámější z nich byli Grigorij Zinovjev a Lev Kameněv. Tehdy Hromádka napsal *„že ve struktuře dnešních moskevských vladařů je podstatná vada, mohou-li před světem zinscenovat proces způsobem, jakým to učinili“*.

Euforie z druhé světové války a Stalinův nezbytný pokus opět sjednotit sovětskou společnost při napadení Hitlerem utlumily jeho po-

8. 6. 1889 - 26. 12.1969

chybnosti. Chyběla mu Masarykova opatrnost a skutečná znalost ruské reality.

Jeho velikost tkví jinde. Především v tom, že vždy myšlenkově usiloval o přesah. Téma víra a kultura považoval ve 20. letech za vůbec nejvýznamnější teologickou otázku. Jak se křesťanství vtěluje v kulturní a sociální realitu. V tom byl dobrým žákem svého učitele Ernsta Troeltsche.

A ovšem již jmenovaného T. G. Masaryka. Hromádkův dialog na jedné straně s katolictvím a pravoslavím, na druhé straně s marxisty nelze jinak vysvětlit. Přesto nejvýznamnější událostí pro něj byla Kristova inkarnace. Celoživotně pro něj Ježíš představoval klíčovou inspiraci.

Ve 30. letech to bylo zase zaobírání se reformátory Lutherem a Calvinem a německým protestantismem pod zorným úhlem toho, co se zrovna dělo v Německu. Právě v tomto kontextu Hromádka docenil teologické dílo Karla Bartha, s nímž tehdy navázal přátelství.

V americké emigraci, kde se stal učitelem na Teologickém semináři v Princetonu, se stýkal kromě kolegů a studentů teologie z celého světa také se zástupci českého západního odboje. Po návratu usiloval o vnitřní svobodu církve tváří v tvář komunistickému experimentu. Jak za první republiky, tak i nyní se pokoušel vytvářet platformu pro výměnu názorů. Když to od 50. let nešlo v rámci Akademické YMCA, kterou mezi válkami vedl spolu s filosofem Emanuelem Rádlem, tak založil na jedné straně Křesťanskou mírovou konferenci (která byla pod státní kontrolou, ale přesto umožňovala kontakty se Západem), tak neformální studentské debaty tzv. Jirchářské čtvrtky (ty se nejprve scházely u Hromádků doma na Moravské 45, teprve po navýšení studentů přímo v bohoslovecké koleji).

I když byl druhým oporou a mnozí se na něj obraceli jako na duchovního rádce anebo s prosbou o intervenci u státních orgánů, i on věděl, co to je strach, a i on si někdy hladil své ego. Byl vyznamenáván komunistickým režimem, mohl cestovat, byl mezinárodně uznáván. Jeho koncepce se ovšem musela zhroutit, třebaže nepostrádala jistou velikost. Hromádka věřil, že komunismu dočasně patří budoucnost, a že se bez křesťanství neobejde. I když se hrubě mýlil, dokázal si zachovat svou důstojnost. Ještě stihl veřejně protestovat proti sovětské okupaci, a pak zbývajících ani ne 1, 5 roku života si trpce „vychutnávat“ nástup normalizace.

Umíral v osamocení, na které nebyl zvyklý. Nikdo neví, co se mu zrovna honilo hlavou. Jeho životní příběh je však příběh duchovně zápasícího člověka. Když se začteme do jeho teologické autobiografie Proč žiji? (1969), pochopíme to brzy. A nejen zde. Třeba i ve stati Od reformace k zítřku (1956): „Dokud theologie a kazatelé mluví jen o Bohu, o spasení, o církvi, zůstávají pořád mimo vlastní bojiště. Teprve když Bůh sám se zmocní theologů, jejich učení a soustav, teprve když Bůh zatřese kazateli a začne je vést svým neuniknutelným rozkazem na kazatelnu, teprve když Ukřižovaný shromažďuje kolem sebe zaplašená, ustrašená, mdlá a hříšná srdce, aby je naplnil duchem radosti a lásky, začíná skutečný duchovní boj. Pochopili jsme, že právě k takovému boji jsme voláni? Že stojíme uprostřed úkolů mimořádně odpovědných a naléhavých?“

Martin T. Zikmund

Autor je evangelický farář. Pracuje i jako redaktor Katolického týdeníku. Vnuk J. L. Hromádky.

LISTOPAD 1619

Medaile Fridricha Falckého,

kterou si nechal odlít cca rok před korunovací na českého krále.

Korunovace byla 4. listopadu 1619

(uprostřed jsou ruce nesoucí společně královskou korunu).V opise je text:

Z MILOSTI BOŽÍ - A VŮLE STAVŮ

Najaté habsburské vojsko generála Buqoye, všude prohrávalo (u Mitrovic, Rakovníka a jinde). To vedlo k liknavosti a podcenění situace na Bílé hoře .

Listopad 2019

Z toho plyne :

Nebýt Čurda, nebýt „blondýna“!!

svoboda informací a demokracie-

nepadá samovolně do klína!!

(omlouvám se blondýnám, ale ČURDŮM- NE!)

I dnes je potřeba být **BDĚLÝ,** *aby se „Bílá hora“ nestala*

„Černou neinformovaností“ dneška.

Dnešní tisk je v rukách magnátů, informuje účelově - a tak prosím o výběr informací .

informace@milionchvilek.cz, Forum 24, Reflex…

„numismatik“ hlavnickajirka@ seznam.cz

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2020

15. ledna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 22. ledna 2020

Z obsahu

* *Jak ovlivnit okolí*
* *Kázat je sloveso předmětné*

Poselství k 2. neděli po Zjevení Páně

Bůh miluje život a rád odpouští
Ezechiel 18,27

„Když se však svévolník odvrátí od své zvůle, jíž se dopouštěl, a jedná podle práva a spravedlnosti, zachová svou duši při životě.“ (Ez 18,27)

Ve svém životě se každý den mnohokrát rozhodujeme. Kterého zvolím mobilního operátora, jaký font na psaní, jakou přílohu k obědu, co si obléct, kterým spojem cestovat, jaký vybrat sýr v obchodě…? A kolik nabídek k nám denně doputuje? Celý den se rozhodujeme! Dokonce se hovoří o tom, že dnešní člověk je paralyzován velkým množstvím možností volby. Jak snadno se stane, že v nepřeberném množství každodenního rozhodování nám z naší pozornosti vypadnou závažná etická rozhodování. Může se stát, že opomineme vybojovat zásadní volbu stylu a smyslu svého života. Je náš morální život v souladu s Božím slovem? Rozhodujeme se pro život nebo pro smrt?

Izrael se pro svou modloslužbu a bezbožnost ocitl v exilu. V těžké situaci zajetí mnohá rozhodování ztratila důležitost a na povrch se dralo to zásadní. Náš text je příkladem Boží ochoty diskutovat s lidmi. A dokonce i s těmi, kteří obviňují Boha, že nespravedlivě soudí. Hospodin znovu trpělivě odpovídá a vyjevuje svou touhu, aby se zajatí lidé dobrovolně rozhodli pro život a ne pro smrt. Je třeba se odvrátit od své zvůle a začít jednat podle práva. V kontextu našeho verše dominují slova „obraťte se“ a „odvraťte se“ od svých nevěrností (Ez 18,30). Bůh sám vyzývá ke změně myšlení a k zásadnímu obratu. V tuto chvíli nesmí pod drobnými věcmi být zasuto to životně důležité. Jakým způsobem budou zotročení Izraelci žít? Jakou morálku zvolí? Budou jednat podle práva a spravedlnosti? Není třeba žít ve stínu vin minulých generací. Je možné se rozhodnout pro život.

I k nám, pokud se ztišíme a začneme Pánu Bohu naslouchat, dolétá jeho hlas. Co bude středem našeho života? Jak se odvrátit od své zvůle, jednat podle práva a zachovat život. Osobní pokání na počátku nového roku je jedinečnou příležitostí přerušit řetěz viny v různých oblastech života. Podobně jako to kdysi zaznělo prostřednictvím Mojžíše v Dt 30. Máš možnost si zvolit život a dobro nebo smrt a zlo. Zvol si život. A tyto texty připravují prostor pro nabídku evangelia. Zvol si život! Rozhodni se pro Krista. Slovy Ezechiele, obraťse a odvraťod zlých cest. Ježíš vybojoval možnost naší volby. Odvrhni všechny náhražky a alternativy konzumní společnosti a nově se vydej za Kristem. Rozhodni se pro život!

Pavel Černý
kazatel Církve bratrské
předseda Kostnické jednoty

Videomapping nebo ohňostroj?

Přijímat a přinášet

Každé společenství vyžaduje náš dvojí přístup: máme do něho něco kladného přinášet, dávat a smíme naopak leccos přijímat: *Větší radost je dávat než dostávat* (Sk 20,35 SNC); *Nemá se zavrhovat nic, co se přijímá s díkůvzdáním* (1 Tm 4,4).

Ani jedno ani druhé nemáme z pohodlnosti nebo falešné skromnosti opomíjet. Tím společenstvím míním rodinu, pracoviště, skupinu přátel, ale tady především církev, konkrétní sbor. Jako ilustraci bych použil jednoho zvláštního tvorečka, pavouka. Někteří lidé trpí arachnofobií, strachem z pavouků. Já naopak trpím arachnofilií, mám ty osminohé příšerky docela rád.

Jeden z nich velice zajímavý je mezi

pavouky něčím jako delfín mezi savci – žije ve vodě pod hladinou. Stejně jako delfíni nebo tuleni neumí dýchat kyslík z vody, potřebuje k tomu vzduch. Můžete ho vidět v nějaké čisté tůňce jako pohyblivou svítivou bublinu: to nosí mezi chloupky na zadečku zásobu vzduchu, kterou si nabral na hladině. Mezi stonky vodních rostlin si připraví pavučinovou stříšku a pod ni nanosí vzduch, takže si vytvoří jakýsi potápěčský zvon, v němž odpočívá. Samozřejmě spotřebovává ze své obytné bubliny kyslík a musí přinášet a doplňovat čerstvý vzduch. Pro kladení vajíček a odchov mláďat si tvoří zvláštní vzduchový keson. Pavouci jsou všeobecně pilní tvorové, a tak i vodouch stříbřitý neustále pracuje na svých vodních příbytcích. Prohlédněte si ho i jeho obydlí na obrázku.

Dokončení na str. 2

Aktualita: Slovenská prezidentka se setkala s představiteli církví

Vzájemné porozumění ve společnosti se vytratilo a mezi občany se šíří fenomén, kterým je jazyk nenávisti, uvedla 3. ledna na tradičním novoročním setkání s představiteli církví a náboženských společností slovenská prezidentka Zuzana Čaputová. Na přítomné představitele se obrátila s prosbou, aby se společně postavili proti rozmáhajícímu se nenávistnému jazyku ve společnosti.

„Svým působením pomáháte lidem zažít zkušenost s Bohem a poznávat ho. Je to nenahraditelné poslání,“ řekla prezidentka a dodala, že víra vede lidi k vzájemné úctě, ale i k budování vztahů v rodině.

„Namísto nenávisti nás víra vede k tomu, že mimo jiné se musíme spojit v respektu vůči člověku jako takovému, který byl podle Bible stvořen k obrazu Božímu, což mu dává důstojnost,“ řekla Čaputová. Úlohu církve vidí v tom, že bude svou autoritu využívat k uklidnění v atmosféře rozdělené společnosti.

(red)

Co na Nový rok aneb Narozeniny

Víte, jak se u nás doma poznají narozeniny? Od rána zvoní telefon a pípají esemesky.

Víte, jak se u nás doma pozná Nový rok? Konečně je ticho, což ocení zejména můj pes a já. Chceme si totiž první den v roce užít trochu klidného rozjímání, abychom si ujasnili, co po celý rok... Na vsi, kam už mnoho let jezdíme, žije v prastaré chaloupce prastarý dědoušek. Z jakýchsi listin jsem v době, kdy to ještě nebylo tajné, vyčetla datum jeho narození. Od té doby vím, že tento obyvatel naší obce se narodil právě 1. ledna. Řeknete si – no, co je na tom? Ale já jsem se zahloubala nad tím, že lidé narození prvního ledna jsou svými narozeninami hodně šizeni. Tak si to představte: Od Mikuláše se oslavuje téměř nepřetržitě až do Silvestra. Když se na Nový rok narodí mimino, vypadá to hodně slavně. Ale s přibývajícími svíčkami na dortu tato sláva jaksi pohasíná. Dárky dostanete k Ježíšku a v nastalých silvestrovských ohňostrojích už ty svíčky nejsou ani moc vidět. Pokud vůbec nějaké jsou. No a mezi námi – koho by bavilo slavit ještě na Nový rok? To je lépe si pospat a v odpoledních hodinách se poohlédnout, kde by byla nějaká polévka spravovačka nebo pořádný hrnek silné kávy. Na vaši oslavu – jste-li jí dosud nakloněni – zbylo trochu chlebíčků od loňska a kousek půlnočního ovaru.

Jak to ale souvisí s tím prvolednovým občanem v neznámé pojizerské obci? Dědoušek žije sám, pokud nepočítám kočku, pět slepic a kozu. Bylo mi s ohledem na tuto sestavu záhadné, jak asi takový člověk slaví své narozeniny, zároveň s narozením Nového roku. V našich kulturních a zeměpisných podmínkách se traduje, že Nový rok začíná vždy 1. ledna. Tomuto datu předchází svátek svatého Silvestra, který bývá mnohem bouřlivěji a slavněji uctíván než Nový rok. Je to tady takto zavedeno. O to více mě zajímaly ty dědouškovy novoroční narozeniny. Tak mi to nedalo a když jsem šla na Silvestra večer venčit psa, zastavila jsem se u rozsvíceného okna dědouškovy chalupy. Zaklepala jsem. Dědoušek měl puštěné rádio. Asi to byla nějaká nesilvestrovská stanice, protože z rádia se linula tichá, mírná a příjemná hudba. Na stole stála rozsvícená lampa a pod ní nějaká kniha. Na rozdíl ode mne má dědoušek oči jako sokol a po večerech si rád čte, třeba i staré církevní kalendáře nebo knížky, které už nikdo nepotřebuje. Sedla jsem si k horkým kachlovým kamnům a z konvice, která na nich stála, mi dědoušek nalil odvar z pýru. Opravdu se to dá pít, i když v tom není žádný alkohol. A k tomu prazvláštnímu čaji jsem

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Finanční podpora míří do Řecka

Synodní rada Českobratrské církve evangelické podpoří mimořádným příspěvkem organizaci Lékaři bez hranic. Částka 200 tisíc Kč by měla přispět k řešení znepokojivé situace uprchlíků na řeckých ostrovech.

Synodní rada rozhodla o uvolnění peněz z fondu Sociální a charitativní pomoci. Sumu věnuje české pobočce celosvětové organizace Lékaři bez hranic, která působí i na řeckých ostrovech a poskytuje v této lokalitě potřebné formy materiální či odborné psychologické pomoci. Konkrétní využití daru závisí na rozhodnutí Lékařů bez hranic a jejich znalostí místních podmínek i potřeb.

Situace je dramatická. Například na ostrově Lesbos je v současné době více než třicet tisíc lidí, tedy téměř trojnásobek kapacity tamějšího uprchlického tábora. Kritické a často bezvýchodné podmínky s sebou přináší šikanu, sebepoškozování i sebevraždy…

Církevní vedení zároveň povzbuzuje členy a sbory, aby se připojili k právě vyhlášené celocírkevní sbírce na tento účel. Sbírka trvá do konce ledna 2020 a dary lze věnovat prostřednictvím jednotlivých farních sborů ČCE. „Veškeré takto vybrané prostředky budou následně poukázány partnerským evangelickým sborům v Řecku nebo dalším organizacím, které se podílejí na humanitární pomoci na místě," upřesňuje synodní rada ve své výzvě.

V minulosti Českobratrská církev evangelická opakovaně apelovala na českou politickou reprezentaci, na příslušná ministerstva i na premiéra Andreje Babiše, abychom se jako země připojili a svou pomocí přispěli k řešení eskalující situace. Nejde přitom pouze o humanitární rozměr katastrofy. Neutěšená situace lidí na řeckých ostrovech se může obrátit i v bezpečnostní hrozbu. Dlouhodobé přehlížení problému tedy není ani politicky prozíravé.

Synodní rada ČCE tímto krokem odpovídá také na četné prosby zahraničních partnerských církví. Dává najevo svoji připravenost pomoci v řešení těžké a dlouhodobě neudržitelné humanitární situace a nadále bude hledat cesty, jak se efektivně zapojit do pomoci konkrétním lidem na útěku z válečných zón.

www.e-cirkev.cz

Co na Nový rok aneb Narozeniny

Dokončení ze str. 1

dostala vacku, což je taková speciální buchta. Bylo mi dobře, se psem u nohou a s dědouškovým vyprávěním. Povídal mi o svém dětství, o své nebožce, o jediném synovi, který už nežije, stejně jako snacha. Trochu si poplakal, ale také se hodně smál a povídal si s mým psem, který s jeho kočkou spokojeně dřímal na dece u kamen. A pak také mi zpíval starodávné písničky. Mimochodem, od mých šestnácti let, kdy byly parky plné Elvisů Presleyů, mi nikdo nezpíval. A když jsem nějakou tu písničku znala, zpívali jsme ji spolu a docela nám to šlo.

„Jak budete slavit své zítřejší narozeniny?" nedalo mi, abych se nezeptala. Naklonil se ke mně a spiklenecky zašeptal. „Přijďte se zítra podívat v půl jedenácté ke zvoničce a uvidíte!" A tak jsme s dědouškem oslavili Silvestra. Ani jsme na půlnoc nepočkali a popřáli si dobrou noc.

Nazítří, aby mi nic neušlo, jsem už dávno před půl jedenáctou brousila liduprázdnou vesnicí kolem zvoničky. Přesně v půl jedenácté se tiše, po zasněžené silnici, kde se vzal, tu se vzal, objevil taxík a než jsem se nadála, uviděla jsem i dědouška. Byl pěkně oblečený a voněl. Těžce ale cílevědomě došel cestičkou vyhrabanou ve sněhu až k autu. Když jsem ho pozdravila, furiantsky na mě zamával a zavolal: „přite pobejt – ale až k víčerou!"

Celý den jsem omdlévala zvědavostí, kamže to ten dědoušek odjel? Večer jsem zašla pobejt, jak se tady říká. A tak jsem se dozvěděla, že ten taxík byl narozeninový dárek od vnoučat. Dovezl dědouška za jeho nejmilejší kamarádkou z dětství, která žije pár desítek kilometrů odtud v Domově radostného stáří. A až bude dědoušek opravdu starý (je mu dnes akorát osmdesát devět let), prodá domeček a odstěhuje se za Anulkou, s kterou se také řádně ožení. A vůbec nevadí, že je skoro slepá, jemu slouží zrak za dva.

Na dotvrzení svých záměrů a na oslavu narozenin nalil do dvou malovaných sklínek, které kdysi sám vyfoukal a omaloval, každému trochu rybízového vína. Připili jsme si a popřáli dobrý rok i šťastné narozeniny.

Bylo o čem přemýšlet. Vybavila jsem si ty přepapané a přejásané tváře u nás v chalupě. Byly připravené skepticky reagovat na nastávající aktuální změnu kalendáře i na svůj aktuální zdravotní stav. Bylo mi líto, že tak krásný čas, jako jsou narozeniny Nového roku, bývá u nás jaksi zahalen trochu problematickými následky včerejších oslav. Také jsem si uvědomila, že letos bude mít narozeniny úplně každý z nás, ať ho znám nebo neznám. Dokonce bude mít narozeniny každý člověk na tomto světě. Narozeniny bude mít i dítě, které roste v nenápadném bříšku mé dcery. Narozeniny bude mít i můj pes, který v letošním roce srovná svůj psí věk s mým lidským. A co vám všem a nám všem popřát?

Nejspíš to, abychom se nemuseli tolik bát. Abychom si nemuseli tolik závidět. Abychom se mohli vzájemně přijímat a snášet, třebaže jsme se každý narodil jindy a jinde. Abychom jeden v druhém mohli vidět bližního i tehdy, jsme-li od sebe vzdáleni. Abychom měli rádi to, co máme a abychom měli to, co máme rádi. A když nás přeci jen něco zabolí, tak abychom mohli vidět i smysl té bolesti. Abychom o každých narozeninách, které budeme letos slavit, měli pro někoho úsměv a aby někdo měl úsměv pro nás. Hodně radosti, klidu a spokojenosti se životem vám všem!

Delicie Nerková

Přijímat a přinášet

Dokončení ze str. 1

Žijeme obklopeni ovzduším nebo spíše záplavou světa. Naše duše v ní nedovedou zhluboka dýchat, a tak vyhledáváme atmosféru společné víry. Tam se můžeme zhluboka „duchovně nadechnout". Jsme k tomu upřímně zváni a je nám to nabízeno. Dovedeme to ale bez rozpaků a pocitů méněcennosti přijímat?

Moje manželka Věra udělala před lety v náchodském sboru zvláštní zkušenost. Nějak se nám porouchalo auto a jeho oprava spolkla peníze určené na obživu rodiny ve zbytku měsíce. Modlili jsme se za to a chtěli jsme požádat bratra pokladníka o půjčku. Večer byla biblická hodina a jedna stará sestra, které Věra poskytla nějakou službu, jí dala obálku s penězi. Věra se bránila, nechtěla to přijmout. Milá sestra se rozplakala, a tak byla obálka s velkými díky přijata. Když ji Věra doma otevřela, nesla mi ji ukázat v úžasu: obsahovala přesně tu částku, která chyběla v domácí pokladničce na několikatýdenní provoz domácnosti. Tak jsme se učili pokorně přijímat, co bylo dáváno s láskou. Plat kazatele byl tehdy minimální.

Nejsme však jenom vděčnými konzumenty kázání, pozornosti, pomoci a přátelství? Otázkou je, co my také do společenství přinášíme, co dáváme. Nemám teď na mysli především peníze. Ale třeba upřímný zájem o někoho, milou pozornost začínající pozdravem, trpělivé naslouchání bolestem a problémům těch druhých, čas pohovořit si a třeba navštívit ty osamělé, povzbudit smutné… Kolik lidí ve sboru známe jménem, kolika trochu odlehčujeme jejich břemena, za které se pravidelně a soustředěně modlíme, kolika projevíme radost ze zlepšení jejich zdraví nebo řešení problémů? Přicházíme a jsme povzbuzeni, potěšeni – to je dobře. Ale co jsme přinesli kromě svých problémů a potřeby přátelství?

Nedávno mě potěšil dar nabídnutý většímu počtu zájemců. Dárce se nepodepsal a nic nevyhlásil. U východu ze sborové zahrady položil velkou krabici s mnoha svazky krásných barevných aster. Pugétky jeden jako druhý, stonky pečlivě svázané provázkem. U toho nápis, něco jako: Vezměte si na ozdobu domova! Jeden svazek jsem si vzal a nějakou dobu jsem se květinami darovanými z lásky těšil. I tak se buduje společenství víry. Zahradníku a dárce, DÍKY! Příště určitě musím i já doplnit sborové ovzduší nějakou čerstvou bublinkou!

Pavel Javornický

Pokyny k milování života

Poslechněme dva verše z 1. listu Petrova: *„Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, odvrať se od zlého a čiň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj"* (3,10-11).

Co k nám odsud zaznívá? Něco, co nám není zrovna po chuti. Věřící má bojovat nejprve proti zlu, které je v něm. Je třeba krotit, držet pořádně na uzdě jazyk.

Slovo vytváří nové a překvapivé skutečnosti, které není možné zrušit a vymazat jednoduše tím, že odvolám – třeba i veřejně a s teatrálním gestem neuváženě pronesený výrok. Zbrklé zacházení se slovem je přímo a bez nadsázky smrtelně nebezpečné. Slovo může poranit hlouběji než skutečná sečná rána.

Kdybychom vskutku nezaujatě zkoumali, co vytvořilo v rámci určité společnosti těžko dýchatelné ovzduší; co narušilo harmonické, pokojné soužití, ukázalo by se, že za neradostnou skutečnost často může zlé, nelaskavé, netaktní slovo. Snad ani nešlo o přímou nadávku a osočení, ale spíše o pomluvu, a nějakou polopravdu z druhé nebo až spíše ze třetí ruky. I proto se snažme zadržovat jedovatá slova. Jsem-li svobodný – a to znamená osvobozený evangeliem, pak také i vím, kdy mám brzdit na výrazu. Zlé a tvrdé slovo prostě nepronesu, raději je spolknu. Jednou vyslovené slovo se totiž šíří, ba řítí až jako lavina. A my nejsme už jeho pány. Podobáme se šoférovi auta, které sjede do příkopu, udělá značnou škodu a v duchu si říká: „Měl jsem začít dříve brzdit." Ano, měl. Už je však pozdě.

Brzděme tudíž i svůj jazyk. A to ve všech oblastech života. Čím více toho kdo o něčem ví, tím obvykle méně mluví. Šetří slovy. Nejde se vším hned na trh. Oč lépe by se ve společnosti i církvi dýchalo, kdyby se toho tolik a nezajištěně nenapovídalo, kdyby získalo patřičný respekt mlčení.

Dále slyšíme: „odvrať se od zlého a čiň dobré". Z Písma a jeho četby a výkladu, toho snad víme poměrně dost o tom, co je dobré, správné a na místě – a čeho se máme na druhé straně zříci a vyvarovat. Teoreticky sice většinou víme, co by se mělo dělat. Uskutečnění, realizace, žel, často značně pokulhává.

Kdo chce činit dobré, tak ví, na kom se může i má orientovat. Hledí k tomu jedinému, který je skutečně Dobrý. Nejde už neprošlapanou cestou. Kráčí ve šlépějích svého Pána. On už cestou vítězně prošel. Proto má snaha činit dobré, zasazovat se o pravé hodnoty, vždy naději i význam. Včera i dnes. V jakémkoliv režimu. Jde o zdravou aktivitu, a vnášení paprsků jasu do všelijak potemnělých mezilidských vztahů. Kdo kráčí dny života tímto směrem, je odměňován tím, že dostává vždy novou chuť a elán do života. Těší se na to, co přijde, čemu jde vstříc. Bez aktivní snahy to však nejde.

A konečně slyšíme: „Hledej pokoj a usiluj o něj". Výstižněji a přesněji by bylo možná dokonce říci přímo: Pronásleduj pokoj. Představme si: Dojde k roztržce. Je tu čerstvá, otevřená, dosud nezacelená rána. Jeden druhému však nenaslouchá. Jede ve svých kolejích. O tom, co říká jeho protějšek, vůbec nepřemýšlí. Ba ani to nevnímá. A ono je právě třeba navázat zbytečně přestřiženou nit. Neschopností rozhovoru, komunikace, či přímo tichou domácností, se rozhodně nic neřeší. Slyšíme: Hledej smíření. Ber druhého vážně. Včetně toho, co říká. Otevři své uši.

Jenže – teď lze namítnout: Proč mám vyjít druhému vstříc? Proč má být iniciativa na té mé straně, když jsem přece nikomu neublížil? Ale – opravdu za nic nemohu?

Smíření nemusí být vůbec snadné. Není to rozhodně nic samozřejmého. Jestliže podám ruku ke smíru, tak ji ten druhý totiž ještě nemusí přijmout. I takovou zkušenost můžeme udělat. A přece se nechtějme smířit s nevyjasněnými vztahy, se všelijakou dusnou atmosférou.

„Pronásleduj pokoj". To je jistě zvláštní spojení. Obvykle pronásledujeme nepřítele, zloděje. A to se značným zaujetím a nasazením sil. Umíme a chceme obdobně neúnavně a vynalézavě usilovat i o dobré a pokojné vztahy ke svým bližním? Krotíme svůj jazyk, činíme dobré a pronásledujeme pokoj? Pokud odpovíme kladně, znamená to, že milujeme život. Proto má smysl stavět hradby zlu, krotit jazyk, snažit se o dobré a pokojné vztahy mezi lidmi. Tam, kde si lidé navzájem pomáhají, tam probleskuje něco z moci a slávy Božího království do našeho světa. Takže: Má to smysl jít touto cestou – vždyť ji před námi už prošel náš Pán. A na nás přece je, abychom šli či aspoň pokulhávali v jeho šlépějích.

Jaroslav Nečas

Jestli tady existuje Bůůůůh!

Začátek mírně provokativní, že? A kde jsem na něj přišla?

Tedy jdu městem, už adventně slavnostním, a najednou slyším (rockově a reprodukovaně) onen výkřik z nadpisu.

Bylo to zpívané hledání nebo provokace? Neznám tu písničku, neměla jsem v oné chvíli čas popojít ke zdroji a poslouchat, navíc netuším, dostane-li se kdy k mým uším.

Ale někdo zde žaluje. Možná si jen se slovy hraje?

"Bože, opravdu existuješ"? Nemyslím, že by někomu bylo v životě tak dobře, aby se takto nezeptal.

Zřejmě leckdo ze čtenářů zná Gunarsonovu knížku, nevelkou, nazvanou Advent. Bylo ji možné slyšet v bezvadném přednesu Jana Hartla v rozhlase na stanici Vltava. Mnoho mrazu, přímo ho člověk, hýčkaný ústředním topením, může cítit pomyslně v kostech. A hlavní hrdina šel hledat živé ovce, no a našel mrtvou. Leckteré životní zklamání, oné situaci se podobající, nemusí dopadnout ani tak, jak se stalo v onom "zmrzlém" příběhu. Muž, pes i beran nakonec našli živé ovce. A jsou chvíle, kdy se nakonec ŽIVÉ PRAVDY smíme dovolat, ba přímo, byť jen plaše, dotknout.

Eva Budzáková

I tady žije církev. Křesťanská nenávist na sociálních sítích

Dokončení z minulého čísla

Konkrétní lidé, kteří jsou navíc zodpovědní za srozumitelnou, civilní komunikaci církevních událostí a zpráv, jež by neměly minout občany bez rozdílu víry, jednají jako utržení ze řetězu, zaštiťujíce se známostmi, fotografiemi se slavnými osobnostmi, akademickými tituly a prachsprostou mocí, která tu a tam někoho připraví o práci nebo o bydlení. Nesejde na tom, že „jejich profil nevyjadřuje stanovisko instituce ABC". Jsou její součástí a dělají jí medvědí službu. Ničí ji a ničí tím i nás. Připomínat tu církevní dokumenty týkající se médií je – zbytečné. Na to, abys s druhými nejednal jako s pohůnky, nepotřebuješ texty vatikánských úřadů a komisí. K čemu ti je tapetovat od rána do večera svou facebookovou zeď citáty papeže Františka o lásce a porozumění, když se tě pak zeptá studentka medicíny, jak to tedy myslíš s tím sexuálním násilím na ženách, a ty jí dáš virtuální facku, že vezme druhou o zem? Jak je možné, že jsi na místě, kde jsi, a proč to děláš?

Sám často a s chutí využívám sociální sítě, zvláště Facebook, abych lidem, které mám rád a kteří žijí třebas na druhém konci světa anebo v Něžné Kráse nad Nežárkou, dal na vědomí, co jsem napsal, co udělal, co chystám, co by možná nemuseli minout a čím by se, zvlášť v okamžicích, kdy jim není zrovna dvakrát dobře, mohli potěšit a inspirovat. Až na pár výjimek jsem v internetových křížových výpravách nikdy nepřesvědčoval druhé o svém názoru a dělat to nemíním. Co myslím, píšu veřejně, podepsán, a je-li třeba se někoho zastat před do očí bijící nespravedlností, snažím se přispěchat na pomoc. Řadu svých textů a myšlenek diskutuji v církevním, kulturním a akademickém prostředí tváří v tvář s druhými. Na sociálních sítích, kde se scházejí čeští křesťané, jsem spíš pozorovatel vymezeného prostředí, v němž si kdekdo vytírá milosrdným Bohem a mou, svatou, apoštolskou církví hubu, aby chvíli nato zranil druhého člověka na kost a v těžkých tématech – náboženské svobody, partnerských vztahů, rodiny, sexuality, inkulturace, ekumenismu, mezináboženského dialogu či násilí páchaného na ženách, dětech a seniorech – mu naložil tolik, že se dotyčný rozhodne zmizet i z tohoto zdánlivě virtuálního světa. Právě ten mu paradoxně umožňoval najít přátele, lidi podobného osudu či profese, harmonii a kontakty, pomáhající mu ze sociální (ano, i rodinné i církevní) izolace. Překročili jsme Rubikon, neboť namísto přátelské a milosrdné komunikace s věřícími a hledajícími čteme litanie neuvěřitelné sprostoty, ponižování a povýšenosti, zaobalené do tak chatrné zbožnosti, která musí odrazovat i ty nejotrlejší. Vybral sis cestu, na níž netišíš zraněné, nýbrž na které bez mrknutí oka urazíš mámu od dětí, univerzitního profesora, chlapa, co zaparkoval autobus a přišel si přečíst novinky ze světa církve, a jdeš v poklidu sloužit bohoslužbu, aby ses pár vteřin po jejím skončení podíval do mobilu a zpouražel desítky dalších, kteří se tě jen ptají, proč jsi takový hulvát a co na to říká ten, který tě platí.

Bojovníci bez špetky milosrdenství

Internet je dnes místem, kde lidé přicházejí nejen k prvním zprávám o čemkoliv a nakonec i ke klíčovým textům z různých oborů, ale je také místem, kde se prvně setkají s námi, s křesťany. A setkání je to místy neveselé. Mizí iluze, mizí naděje, mizí radost. Jak ve skutečném prostoru církve, tak i tady instinktivně hledají reálný obraz života podle víry, života Kristových učednic a učedníků. Ztráta těchto hledajících, kteří nepřenesli přes srdce, jak nízce se tu mluví o člověku a o Bohu, je fatální. Slova o *„mlýnském kameni"* (Marek 9,42) tu mají dvojnásobnou platnost a nejdou brát na lehkou váhu jen proto, že se jedná o elektronické virtuální prostředí. Těm, kteří takto svým jménem i jménem církve hovoří a jednají, jsou tyto skutečnosti dávno jedno. I ty nejnenávistnější příspěvky jsou ponechávány a lajkovány, a tudíž se objevují na předních místech, jejich pisatelé svoji pravou identitu nezastírají, a ti, kteří se o to snaží, jsou v malé české vsi dávno známí. Nebudu připomínat, kdo se za infantilně znějícími falešnými identitami s ukradenými fotografiemi skrývá. Není už to ani k smíchu, ani k pláči. Je to strašné.

Čas na změnu

Nedivme se, že v takto defektním prostředí, kdy se upřímnost a otevřené srdce obrátí proti člověku a kdy z bezpečí toho mnoho nezbylo, lidé pozbývají důvěru a někdy právem viní zaměstnavatele těchto agresivních výtečníků a ptají se, jak je možné, aby za komunikací věcí víry stáli lidé bez špetky svědomí, bez vzdělání, bez praxe a hlavně – bez lásky k bližnímu. Kdybych se s takovým jednáním na sociálních sítích setkal jako hledající, patrně bych se nikdy neodvážil překročit práh kostela. Že se takové chování děje tam i tam, je pouze výmluvným dokladem mizerné duchovní a kulturní hygieny. Začínáš si připadat jako v Asii a sovětských guberniích, kde o tom, co je pravda a důležité, rozhodujeme my – strana. Divíte se, milí přátelé, že nás lidé obcházejí obloukem a na stupnici společenské důvěry jsme skoro na konci, ne-li vůbec poslední? Od bodu, kdy se církev vzdá těchto smutných apoštolů facebookové beznaděje, k tomu, aby rozvíjela pozitivní a bezpečné prostředí, které bude inovativní a příkladem ostatním, je sice dlouhá cesta, ale bez prvního se nedá udělat ani první krok. Nedivím se těm, kteří mají rodiny, a zvlášť ženám, že volají po zkvalitnění prostoru křesťansky orientovaných a provozovaných stránek a sítí, protože zloba podbarvená hnusem začíná ohrožovat nejen dospělé, ale také dospívající a děti.

Zdeněk A. Eminger

Autor je křesťanský teolog, vycházející z katolicky orientovaného prostředí, inspirovaný českým evangelickým porozuměním a světem umění

Všechno je možné?

Zákony schválnosti praví, že jestliže se může něco pokazit, tak se to také pokazí. Tuto žertovnou moudrost si dovolím přenést do současného světa liberální společnosti. Všímám si totiž, že pokud se jednou připustí, že nějaký sociální jev může nastat, tak také nastane. A mnozí volnomyšlenkáři k tomu také dodávají: *„No a co! Ať si každý dělá, co chce, nám to může být ukradené. Nechceme nikomu bránit se svobodně vyjadřovat jakýmkoliv způsobem."*

Při pohovorech s lidmi se dozvídám mnohé. Dříve mě ani nenapadlo, že je například možné, aby manžel žijící se svojí ženou, jí zároveň nechtěl dát domů trvalé bydliště či po ní dokonce žádal nájem. Jindy mi zase přišlo nestandardní, že si čilý aktivní důchodce nabalí dvacetiletou vozíčkářku a následně ji rodičům odveze k sobě domů zahájit báječné soužití na hromádce. Ale což. Tělesné postižení přece nesezdané lásce nebrání, je přeci plnoletá. A žena v mém prvém přirovnání má být podle feminismu na svém právoplatném muži nezávislá bez ohledu na sňatek, takže se vlastně divím neoprávněně.

Celé by to bylo úžasně geniální, kdyby ten liberalismus neměl své mouchy. Jinými slovy, myslím, že každá sranda něco stojí. Stejně jako marnotratný syn měl volbu zůstat se svým otcem nebo odejít vše prohýřit, tak i dnes převážně mladí lidí stojí před volbou jak naložit se svým životem. Mohou se rozhodnout správně a nebo špatně. V některých případech dokonce velmi špatně.

V dnešní době, více než kdy jindy, je snadné sáhnout po injekční stříkačce, láhvi alkoholu či jiné neřesti. Proherní automaty lemují téměř každý noční bar, dívky se vystavují v nemravných pozicích na internetu aniž by se nad tím někdo pohoršoval. Všechno je dovolené a celkem bezva, dokud se něco nepříjemného nestane. A když ten problém řešit neumíme, možná děláme jako že to vlastně žádný problém není. Ostatně, vždy se lze vymlouvat: „Mají na to právo!".

Vlastně, lidé dnes to možná mají těžší než kdysi, protože musí třeba řešit náročnou volbu jaké pohlaví si vybrat nebo ve které zemi žít. Řada rodin je o dost širší a může se pohybovat v termínech moje děti, tvoje děti, naše děti. Jedna moje kamarádka pastorační asistentka už není schopna zorganizovat akci pro žáky v sobotu, protože většina dětí je na víkend u tatínků. Jinými slovy, žijeme ve svobodnější, ale přesto náročné době.

Jen mi přijde škoda, že církev na degradační společenské procesy příliš nereaguje. Ba co víc. Hodně kázání se choulí do jakýchsi klišé, že Bůh je láska, takže se máme mít rádi takoví jací jsme a odpouštět si. Jako bychom zapomínali, že náš Pán sice miluje všechny lidi, ale nenávidí hřích.

Nikdy by mne nenapadlo, že kostelíček v malé české vísce může navštívit mohamedán, který je navíc syn evangelické křesťanky. Nicméně není se co divit. Vyznavači tohoto náboženství totiž hlásají některé konzervativní hodnoty, které dříve hlásala církev. Možná už vyrůstají mladí lidé, kteří se přejedli bezbřehé liberálnosti a nyní hledají hlas, který dá jejich životům řád. Místo volnosti si asi přejí poslušnost, místo láskyplného úsměvu chtějí občas vidět i kárající prst.

Přál bych si, aby věrní křesťané kázali Boží Slovo vhod či nevhod v Pravdě Boží bez ohledu na svobodomyslnou náladu ve společnosti. Je pravda, že Bůh nabízí spásu i marnotratnému synu, ale na druhou stranu si myslím, že je lépe se raději nezkazit a kráčet za Bohem s radostným dodržováním přikázání. Zejména karamboly při vstupu do dospělého života typu neuvážené půjčky a exekuce, nechtěné těhotenství, závislosti, záznam v rejstříku a další nepříjemnosti mnohdy nelze přejít pouhým mávnutím ruky. Je lépe raději uvěřit Bohu a těmto věcem se vyhnout.

Ivo Kraus

K diskusi: K článku Davida Nováka „Žena ať ve shromáždění mlčí?!"

To, že jsou rozličné pohledy na Písmo, je samozřejmě legitimní věc. Již méně legitimní ale je to, když se nejedná o pohled na Písmo, ale o jiný pohled obecně. Otázkou je, zda v dialogu nad interpretací Písma máme nějaké ujasněné mantinely? Zda vnímáme, že je rámec, v kterém můžeme ještě mluvit o legitimním pohledu na Písmo, ale za hranicí kterého již jde jen o obecný lidský pohled, který s exegezí Písma nemá nic společného.

Uvedu následující příklad. Známý novozákonní badatel Bart Ehrman tvrdí, že má svůj pohled na Bibli, a to takový, že třeba nepřijímá zázračné činy Ježíše, včetně Jeho zmrtvýchvstání. Pro většinu z nás by byl Ehrman označen za extrémního liberála, ale když on diskutuje s jinými badateli, kteří ani nevěří v existenci historického Ježíše, najednou se z něho stává konzervativec, který přesvědčuje, že Ježíš opravdu byl. Samotný Ehrman je přesvědčen, že má legitimní biblický názor na skutky Ježíše, který bez předpojatosti vychází z jeho mnohaletého studia Nového zákona. Je tento badatel v rámci nebo již nad rámec toho, čemu říkáme legitimní názor na Písmo?

Pokud se vrátíme k otázce, zda ženy mohou v církvi učit či nikoliv, tak je jasné, že najdeme různé pohledy na tuto problematiku. Myslím ale, že ne všechny názory jsou rovnocenné a stejným způsobem vycházejí z důkladné exegeze Písma. Můžeme spíš rozlišovat mezi pohledy, které vycházejí z dobré biblické exegeze, jiné z horší a jiné pak z čistě selského rozumu (osobně nic proti poslednímu typu myšlení nemám).

V následujícím textu bych rád shrnul, jak vidím argumentaci bratra kazatele Nováka a jaký si z toho dělám závěr. Otázka zní, když se vysmíváme biblickým křesťanům, jakou alternativu nabízíme?

Argumentace se tedy rozvíjí následovně:

Protiřeč Pavlových textů

Argumentace v první části článku spočívá hlavně v poukázání na protiřečení Pavlových textů. Protiřečení například je, když Pavel ve stejném listě 1 Korintským na jednu stranu povzbuzuje ženy k prorokování s pokrývkou hlavy a zároveň zakazuje ženám ve shromáždění mluvit.

Složitost aplikace Pavlových textů

Dále je poukázáno na to, jak je aplikace těchto textů do dnešního života církve složitá. Vždyť ženy učí své děti doma, pak ve školách, v besídkách, na mládeži a tak dále. Nakonec ani sám Pavel své pravidlo o tom, že žena nesmí v církvi mluvit, nedodržoval, jelikož dovoloval, aby Priscilla učila Apolla.

Specifická situace v Korintu

Jeden z rozšířených argumentů spočívá v tom, že se poukazuje na specifikum korintské církve. Přičemž co konkrétně se tam dělo, autor článku zakládá na různých předpokladech a autoritách, ale ne na exegezi biblických textů. Uvádí se například zajímavý překlad textu 1 Tm 2,11-12 od N. T. Wrighta, ale již se neuvádí, proč žádný jiný seriózní a uznávaný překlad Bible nesouzní s tím, jak Wright to navrhuje číst.

Moje krátké závěry

Rozumím, že pro širší rozpracování otázky žen v církvi není v tomto týdeníku místo. Ale přece jenom, hlavní body argumentace, které uvádí bratr Novák, pro mě nevyznívají jako biblické. Hlavní tok celé argumentace nakonec spočívá v tom, že celá Pavlova nauka o ženách je jaksi dobově podmíněna, a proto pro nás dnes není závazná.

Mohl bych ještě upozornit na celkový způsob, kde v krátkém článku se nahodí různé podněty, ale žádný není rozpracován do hloubky.

K textům, o kterých bratr Novák pojednával, se vážou taky následovné pravdy:

1 Korintským 14,33,34,37

Jako ve všech shromážděních svatých, vaše ženy nechť…
ať jsou podřízené, jak praví i Zákon
to, co vám píšu, je Pánovo přikázání

Znepokojující tendence

Co ale opravdu znepokojuje, je podpora rozšířené tendence trošinku se vysmívat těm, kdo se o poctivou exegezi ještě snaží. Bohužel dnes termín „biblické křesťanství" se stává urážlivým termínem. Může to vést k tomu, že ten, kdo chce zkoumat Písmo a zůstat mu věrným i přes celou nesnázi aplikace starých textů do naší doby, by se měl za tuto snahu jakoby stydět. Vždyť kdo by chtěl být zařazen do kategorie „nejbibličtějších z biblických křesťanů"?

Podmíněnost dnešní křesťanské doby

Pokud chceme tvrdit, že biblické texty jsou podmíněné dobou, měli bychom pamatovat, že i my jsme svojí dobou také podmíněni. Když ve 20. století pro biblického exegeta byla důležitá ar-

Dokončení na str. 4

Dopis z Turecka

Vsetínský sbor Maják Církve bratrské již delší dobu spolupracuje a podporuje křesťanský sbor v tureckém městě Antalya. Je pro naše křesťany povzbuzením, že i v Turecku mohou vznikat nové sbory, i když to v islámské zemi není lehké. Uveřejňujeme dopis, který dostal spoupracující sbor v době letošního adventu.

Milí bratři a sestry,

píšeme vám s adventní radostí v srdcích. Nastává čas oslav pro křesťany na celém světě a naše sbory v Antalyi v Turecku s velkou nadějí čekají, co Bůh učiní tyto Vánoce. Začali jsme plánovat a ohlašovat naše dva vánoční koncerty s evangelizací. V minulých letech k nám skrze tyto akce přišlo mnoho nevěřících lidí. Tento rok jich očekáváme ještě více než kdy dřív. Je to obrovské privilegium, smět sdílet dobrou zprávu evangelia v zemi, kde většina obyvatel jsou muslimové. Také chceme využít tuto příležitost, abychom vám poděkovali za vaši podporu a modlitby za naši službu v Turecku. Navzdory vší té nejistotě okolo, ve vás máme požehnání, že stále kráčíte s obrovskou nadějí a očekáváním, že Bůh uskuteční svůj dobrý a dokonalý plán pro tento svět. Ať vám Bůh žehná pokojem, silou a radostí při prožívání adventního času s vašimi milovanými a těšení se na rok 2020 s obnovenou nadějí a horlivým očekáváním toho, co nachystal pro vás a církev po celém světě. Zatímco situace v naší zemi, a možná i v našich životech, je nejistá, můžeme si být jistí, že Bůh pracuje. Pokud nás nemůže utěšit nic jiného, pak toto vědomí a Jeho láska jsou skutečnostmi, které nás udržují v běhu, v setí a sklízení. Plánování třetího sboru v Antalyi vyžaduje mnoho příprav, ale hlavně zapojení bratrů a sester do služby. Protože jak víte, zaměřujeme se po mnoho let na vyučování, poradenství a učednictví, aby Bůh mohl přinést uzdravení a ukázal jim, jak mohou být aktivní součástí Jeho těla. Aspoň jeden příběh o tom, jak sbor neustále roste. Bratr Özgür, jehož jméno znamená svoboda, ale on do ní měl daleko, vyrůstal v muslimské rodině se dvěma bratry a sestrou. Nerad chodil do školy, cítil se uvnitř prázdný a nevěděl, jaký je smysl jeho života. Když mu bylo kolem patnácti, skončil ve špatné partě. Začal pít, brát drogy a nosit zbraň. To ho na chvíli učinilo šťastným, jelikož mít u sebe pistoli mu přineslo autoritu. Pokud se mezi jeho přáteli vyskytl problém, zavolali Özgüra, aby jej vyřešil. To dalo jeho životu smysl a zaplnilo jeho prázdnotu. Takto žil skoro dva roky, ale po jisté době se prázdnota vrátila zpátky, zaútočila na něj ještě silněji a on upadl do hluboké deprese. Vzpomíná, jak chodil do mešity a četl Korán. Když byl malý, znal Korán nazpaměť a učil se ho v arabštině, ale nerozuměl ani slovu. Mezitím četl Korán v turečtině, ale nedávalo mu to smysl, na mysl mu přicházely staré i nové otázky. Šel do mešity a začal imámovi klást otázky, ale mít otázky o Bohu je neuctivé, dokonce hříšné. V mešitě pro jeho velké trápení nebyla žádná úleva. Výsledek byl, že se držel dál od lidí, pil více alkoholu, bral více drog a upadal hlouběji do deprese. Neviděl důvod, proč by měl dál žít. Šel do práce a když tam nikdo nebyl, vzal svou zbraň a chystal se ukončit svůj bezvýznamný život. Jak si držel pistoli u hlavy, začal plakat a přemýšlel o hlubokém zranění, které uvnitř sebe měl. Začal se modlit, na mysl mu přicházely šílené věci a aniž by věděl, ke komu se modlí, vylil své srdce a prosil Boha, aby se mu ukázal, pokud existuje. V ten moment ucítil něco, co ho odradilo od toho, aby pokračoval ve svém plánu, a tak šel domů. Tehdy většinou o pracovních dnech dlouho spával, ale následujícího rána se probudil brzy a slyšel hlas, který mu říkal, aby prozkoumal křesťanství. Myslel si, že to nejde, protože neznal žádného křesťana, a začal se s hlasem hádat. Vše, co ho kdy o křesťanství naučili, bylo, že křesťané jsou lháři a podvodníci, kteří chtějí získat moc nad zemí. Avšak toho dne se vrátil do práce, aby hledal na internetu. Zatímco nacházel divné věci, našel také slova jako „Milujte své nepřátele a odpouštějte jim." Nikdy nic takového neslyšel. Byl to takový protiklad ve srovnání s životem, jaký žil. Jeho srdce bylo plné nenávisti a neodpuštění. Pokračoval v hledání a dočetl se o třech bratrech v Malatyi, kteří byli zabiti pro svou víru, a četl, jak vdovy po třech mrtvých odpustily vrahům. Nic takového nikdy neslyšel, připadalo mu to hloupé, ale zasáhlo ho to. Rozhodl se najít sbor a navštívit nedělní bohoslužbu. To, co tam uviděl, byli lidé, kteří se navzájem milovali, ale také ucítil něco, co neznal - Boží lásku. Četl Nový zákon, setkal se s pastorem a dalšími věřícími a o pár týdnů později mu všechno, co slyšel a četl, začalo dávat smysl a on odevzdal svůj život Ježíši. V dalším roce se učil a rostl ve víře, přestal pít alkohol a brát drogy a začal sloužit ve sboru. Jeho rodina nepřijala jeho novou víru a řekla mu, ať odejde z jejich domu. Křesťané přece lžou a podvádějí a on je blázen, pokud tohle nevidí. Spálili všechny jeho křesťanské knihy. Tři roky pak žil ve sboru, sloužil a studoval. Během těch tří let, které strávil ve sboru ve svém rodném městě, potkal Feru. Kvůli ní se přestěhoval do Antalye, kde se o 6 měsíců později vzali a teď už jsou 3 roky manželé. Také se svou ženou začal teologická studia na univerzitě a stal se starším sboru. Nyní je Özgür svobodný, přesně podle svého jména!

Mnohokrát vám děkujeme za vaše modlitby a podporu. Ať Bůh žehná vám, vašim rodinám i vašim sborům.

***Ramazan Arkan,** Antalya 4. 12. 2019*

Z církví doma i ve světě

Týden modliteb za jednotu křesťanů 2020

V polovině ledna 2020 se věřící v České republice účastní Týdne modliteb za jednotu křesťanů, který spojuje křesťany z různých církví po celém světě. Týden modliteb letos proběhne od 18. do 25. ledna 2020 a jeho mottem je verš: *„Zachovali se k nám neobyčejně laskavě."* (Sk 28,2)

V předmluvě k textům modliteb za jednotu křesťanů zmiňují Tomáš Holub, předseda Rady ČBK pro ekumenismus, a Daniel Ženatý, předseda ERC, dar svobody vyznání: „Smíme se scházet svobodně, napříč jednotlivými církvemi či denominacemi. Dar svobody, který jsme si nedávno intenzivně a vděčně připomínali, tvoří dostatečný a bezpečný prostor pro společné bohoslužby, bez ohledu na velikost farností, měst či obcí. Scházejme se, modleme se, zpívejme společně Bohu ke cti a slávě."

Materiál pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2020 připravili věřící z církví na ostrovech Malta a Gozo.

(red)

Výjimečnost rodu Mundilů

V Proseči konal druhý „světový" sraz rodu Mundilů.

Organizátoři Georg a Bedřich Mundilové obětavě zajistili úspěšné setkání, které bylo velmi dobře navštívené všemi generacemi potomků tohoto rodu. Zajímavý program (ve dnech 27.-29. září 2019) začínající návštěvou historického domku v Hněvěticích, který je ve vlastnictví rodu nepřetržitě nejméně od roku 1650, pokračoval v prosečském kulturním domě přednáškami k historii české i exulantské slezské větve rodu.

Myslím, že je dobré připomenout určitou výjimečnost tohoto rodu v souvislosti s diskusemi o kontinuitě české reformace i v souvislosti s interpretací pobělohorského období. K tomu slovu „výjimečnost" bych dal rád otazník – ale k tomu se ještě dostaneme. Mundilům, se totiž podařilo sestavit obsáhlý rodový rozrod a načrtnout příběh jejich rodu včetně víry od doby bělohorské. Budu opakovat z toho, co o svých předcích zjistili a sepsali, zejména paní Jarmila Nekovářová. Hněvětice (tedy jejich obyvatelé) byly od husitské doby až do Bílé hory utrakvistické. V pobělohorském období byli utrakvističtí kněží vyhnáni. V roce 1627 je Obnoveným zřízením zemským zakázáno jiné náboženství než římskokatolické. Výsledky české reformace byly násilně odstraňovány, ale nemohly být zcela vymýceny. Tajní písmáci z nich žili a stavěli na nich dál. Mezi ně patřil i Jan Mundil, který je doložený v roce 1630. Jeho potomek František Mundil se svou manželkou Annou uprchli kvůli víře někdy v první polovině 18. století do Modre na Slovensku. Bez dětí, ty zůstaly v Čechách.

Byla to doba, kdy exulanti i tajní domácí evangelíci v Čechách pořád ještě byli jedno, patřili k sobě. Pokud jde o návaznost na českou reformaci, tak o ní svědčí nejen pojmenování exulantského berlínského českého kostela „Betlémským" ale i jména exulantských osad ve Slezsku – Husinec, Tábor, Hradec – a i to, že se o těch slezských exulantech mluvilo jako o „in Schlesien etablirten Hussiten". Nebo se vypráví, jak šlechetný hrabě Zinzendorf přijal na svém panství ubohé Moravany, ale už se neví, že Zinzendorf, který zpočátku neměl sebemenší pochopení pro husitství a Jednotu bratrskou, tak aby si ty Moravany udržel musel jim povolit bratrský církevní řád (ač si ho upravil) a o deset let později si slezský hrabě Reichenbach resp. jeho manželka mu nechala udělat na exulanty ve Slezsku posudek a senioři z Lešna potvrdili, že s nimi důkladně hovořili a uznali, že jsou skuteční potomci Českých bratří. O tom, že tajní čeští evangelíci nebyli žádní věrouční pomatenci svědčí nejen knihy, které v zahraničí vycházely a byly do Čech a na Moravu dodávány, ale také třeba domácí precizně teologicky formulované vyznání víry, které předali 16. září 1732 poddaní vrchnosti na opočenském zámku.

Na Slovensku František a Anna Mundilovi nezůstali. V roce 1749 vzniká v Dolním Slezsku česká exulantská osada Husinec a František Mundil je zapsán mezi jejími obyvateli. Styky s domovem však ani ve Slezsku neustaly. Přichází za nimi syn František Xaver a vzniká „slezská" větev Mundilů. Ti se pak rozšiřují dále do Slezska i do Polska do obcí, kde se označují za České bratry.

A jak to bylo s těmi domácími Mundily? I oni patřili v předtoleranční době k tajným evangelíkům a po vydání tolerančního patentu v roce 1781 se přihlásili k evangelické církvi reformované (helvetského vyznání). Tím, že se Mundilům podařilo propojit příběh exulantské větve s příběhem Mundilů domácích, na personální rovině vlastně potvrdili kontinuitu české reformace od doby bělohorské do doby potoleranční. To je ta výjimečnost. A ten otazník? Ten je nadějí, že se najdou i jiné rody, kterým se podobně podaří propojit exulantské a domácí větve a přispějí tak k objektivnějšímu objasnění historie.

Jan Bistranin

Karel Čapek: Boj, zápas

Boj, zápas – to jsou skoro nejčastější slova našeho veřejného slovníku.

Bojujeme o chléb, o uznání, o ženská práva, o potlačení prostituce, o zřízení odborných škol nebo neodborných úřádků, o všechno možné; a kdyby pokojný obyvatel Saturna dostal do ruky naše projevy a bral je doslovně, zhrozil by se a představil by si náš svět v dezolátním stavu věčné občanské války, kde chodec přepadá chodce a bojuje s ním na život a na smrt, aby si na něm vzal chleba nebo uznání, kde se svádějí pravidelné a vražedné bitvy mezi dělníky a fabrikanty, mezi sociologickou sekcí a flekovskými hosty, mezi každým a všemi. Ve skutečnosti člověk "zápasící o chléb" sedí zcela nehrdinně v kanceláři nebo šije boty; umělec "bojující o uznání" čeká doma nebo v kavárně, až ho ozáří sláva, aniž by zkrvavil tupého kritika nebo se křížkoval s prvním občanem, který ho neuznává. Kdyby tedy krvelačné slovo "boj" nebo "zápas" neznamenalo nic více než iluzi hrdinství v našem neepickém životě, nestálo by za to brát je lidem. Ale jako myšlenka bývá otcem činu, bývá slovo otcem myšlenky. Kdyby se neříkalo "boj o chleba", nýbrž vydělávání chleba, neseděli by lidé v kanceláři nebo dílně s pocity tak vzteklými a nepřátelskými. Kdyby se neříkalo, že umělec "zápasí o uznání", nýbrž že se ukrutně těší na svou slávu, bylo by méně hořkosti v neblahém osudu býti umělcem. A kdyby se vůbec neříkalo "třídní boj", nýbrž hmotné zájmy nebo touha po spravedlnosti, myslíte, že by svět nebyl rázem neskonale vlídnější a – snad i štědřejší? A kdybyste to, že tadyhle něco píšu, nazvali třeba lichotivě "bojem o lepší poznání", vnukli byste mi myšlenku, že proti někomu bojuji, že někde je nepřítel, kterému musím ublížit nebo ho aspoň nenávidět. Zatím však píši toto beze stínu nenávisti v srdci; někdy se zamýšlím, někdy se usmívám; a zdá-li se mi někdy, že mám aspoň trochu pravdy, je mi, jako bych podával ruku, a ne jako bych zápasil; o nic; ani o pravdu ne.

Ke 130. výročí narození

K diskusi: K článku ...

Dokončení ze str. 3

cheologie, kulturní a náboženský kontextu text, tak pro exegetu 21. století směrodatnější je dnešní sociologie, psychologie a filosofie. Pokud je tomu tak, pak provinilost přizpůsobovat biblické texty k obrazu svému je spíše tendenční pro ty, kdo se bojí spadnout do kategorie biblických křesťanů a každou svoji biblickou interpretaci především konzultují s duchem dnešní doby.

Na závěr

Zdá se mi, že by bylo upřímnější, pokud bychom po seriózní exegezi textu mohli otevřeně říci, co text učí, a teprve potom se rozhodli, zda se toho budeme držet, či nikoliv. Důvodu k ignorování biblických pravd je spousta. A jak jsem již psal, dnešní humanitární nauky nám v tom hodně pomůžou. Rozhodneme-li se, že cestou relativizace nepůjdeme, a budeme se pokoušet pravdy Písma plnit, pak se máme učit zvládat i další překážky. Určitě si máme uvědomovat celou nesnázi v aplikaci apoštolského učení do dnešní doby. Nemáme zapomínat, že to, jak dnes církev institucionálně funguje se všemi různými odbory, besídkami, mládeží, domácími skupinkami, místy pro přípravu kazatelů a mnoha dalšími, tak raná církev to měla vše o něco jednodušší. Proto pro každý konkrétní případ bychom měli vynaložit úsilí a hledat, jak naplnit Boží zjevení. Vždyť nám taky je daná mysl Kristova a i my můžeme dosáhnout shody mezi tím, jak církev dnes institucionálně funguje, a tím, jak Bůh nám určil jednat a se chovat v jeho domě, jímž je církev Boha živého, sloup a opora pravdy.

Pokud ale zůstaneme jen u toho, že pouze ze své autority řekneme, co osobně vítáme či nevítáme, co se nám zdá být prospěšným či neprospěšným, pokud budeme rozhodovat jen na základě svých představ a jak to cítíme ve své osobní spiritualitě, pak bychom neměli tento přístup zařazovat do poličky legitimního biblického pohledu. Nebylo by to fér vůči textu Písma.

Oleg Gricyk

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

3/2020

22. ledna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 5. února 2020

Z obsahu

* *Za šedivou branou - příběhy vězeňského kaplana*
* *Velký třesk*

Poselství k 2. neděli po Zjevení Páně

Věříme v mocného Hospodina
Žalm 89,10

Umíš zvládnout zpupné moře, zkrotit jeho vzduté vlny.

Celým žalmem se mísí dva druhy vyznání. To první je svědectví o tom, jaký je Bůh. Nepřemožitelný a má nade vším moc, což je dobré, abychom věděli. Proto to Žalmista stále znovu nejrůznějšími obrazy vyjadřuje. Zpívá o Hospodinu a uvádí ve známost všem pokolením, jaký je Bůh. Je to určitý druh misie, ve které je touha povzbudit člověka, aby se nebál. Jsme sice slabí a stále v ohrožení, ale Bůh je mocný a uplatňuje svou moc ve prospěch svých dětí.

Druhé svědectví směřuje přímo k Bohu. Tehdy žalmista nemluví o něm, ale mluví přímo k němu. Obdivuje a vyvyšuje Hospodina a připomíná mu v těžkých chvílích, aby nezapomněl na svou moc a znovu ji použil. Do této kategorie patří i náš verš. Hospodine, ty umíš zvládnout a utišit i rozbouřené moře. To je zcela mimo možnosti člověka, ale Bůh to samozřejmě může. Moře představovalo tehdy protibožské síly. Něco, co není probádané, tedy něco tajuplného a zároveň nebezpečného, něco, co ohrožuje člověka a je velmi nebezpečné. Tato skutečnost se odráží i v příběhu o utišení bouře Pánem Ježíšem. Nejenom Bůh, ale i jeho Syn je Pánem nad všemi živly. To dokazoval už za svého pozemského života a Satanovu porážku zpečetil svou smrtí a svým vzkříšením. Nejenom žalmista, ale také my vyznáváme, že věříme v mocného Boha. Kolikrát nás už vysvobodil. Někdy se nám snad zdá, že v dřívějších dobách jednal Pán Bůh více než dnes. Někdy to vypadá, že si musíme pomoci sami. Ale Hospodin je stále stejný. I v tomto začínajícím roce. On umí zvládnout i ty nejtemnější síly v našich životech. Prosme ho, aby uklidnil naši duši a naplnil nás svým pokojem. Aby prozářil každou oblast tmy. Aby nás vysvobodil od strachu z bouří a z neznáma. On to umí.

Pavel Hradský,
farář ECM v Plzni

Z úvodní bohoslužby v chrámu sv. Mikuláše

Ke 100. výročí Církve československé husitské

Výročí veřejného vyhlášení Církve československé husitské (11. ledna 1920) připomněla církev bohoslužbou na místě, kde k vyhlášení před 100 lety došlo, kde shromáždění oslovili i ekumeničtí hosté - předseda Ekumenické rady církví a synodní senior Českobratrské církve evangelické Daniel Ženatý a římskokatoličtí biskupové Václav Malý a Tomáš Holub. Pak se shromáždění odebralo k soše Jana Husa a k desce se jmény 27 popravených představitelů stavovského odboje 21. června 1621. Zástupci církve zde položili květiny. Oslavy byly ukončeny v Brožíkově sále Staroměstské radnice, kde patriarcha Tomáš Butta předal pamětní medaile vybraným hostům z církve a z domácí i zahraniční ekumeny.

(hb)

Položení květin k pomníku Jana Husa

Položení květin u pamětní desky na Staroměstské radnici.

Kázat je sloveso předmětné

"Pavel napsal Filemonovi dopis". Tato krátká věta nám ukazuje, jak bohatě může být sloveso vázáno s podstatnými jmény. "Pavel" je podmět, "Filemonovi" nepřímý a "dopis" přímý předmět. Kdyby kterékoli z těchto podstatných jmen chybělo, byl by smysl věty méně jasný. Některá slovesa se obejdou úplně bez podstatných jmen (prší, hřmí), některá mívají jen podmět a předmět k nim nepatří (leží), jiná vyžadují jeden nebo dva předměty. Věta "Pavel napsal" by neměla smysl, ve větě "Pavel napsal Filemonovi" se přímý předmět "dopis" snadno domyslíme, věta "Pavel napsal dopis" něco o Pavlovi řekne, ale adresát dopisu chybí, sdělení je neúplné.

Pavlovy dopisy tvoří důležitou součást Bible. Biblické poselství je třeba tlumočit do dnešní doby. Velice významným prostředkem k tomu jsou kázání. Věta "Kazatel káže sboru evangelium" má obdobnou strukturu jako věta, jíž jsme toto uvažování začali. Ke slovesu kázat také patří dva předměty: nepřímý (komu) a přímý (co). Dost často je však slýcháme bez vyjádření předmětů: "Farář káže". Jaké (mluvnické) předměty si máme domyslet? Podívejme se, jak je tomu v Písmu. Ve svém 1. dopise do Korintu (1,23) Pavel píše "My kážeme Krista ukřižovaného." A po svém vzkříšení se Pán Ježíš obrací k svým učedníkům se slovy "Kažte evangelium všemu stvoření". Základním přímým předmětem ke slovesu kázat je Kristus nebo evangelium. Nepřímý předmět, vyjadřující cílovou skupinu posluchačů kázání, bývá zřejmý z kontextu či je vyjádřený nějakým zájmenem; velice důležitý je ovšem ten z posledně citovaných Ježíšových slov: "všemu stvoření". Kázání nemá být jen moudrou biblicky založenou "promluvou" určenou shromážděným křesťanům. Je zvěstováním evangelia, poselstvím o Boží lásce vyjádřené životem, obětí

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ke 400. výročí bitvy na Bílé hoře znovu mariánský sloup?

Vánoční trhy mají už na Staroměstském náměstí v Praze dlouholetou tradici. Na černobílém obrázku můžeme vidět, jak to tam vypadalo před první světovou válkou, barevný obrázek je z loňského prosince.

Na černobílém obrázku vidíme sloup, který se kdysi o mariánských svátcích stával cílem procesí klementinských studentů a "Pražanů", kteří se účastnili nejdřív povinně a postupně už jen "skalní". Monument sice neměl zázračný, charismatický náboj, příznačný pro barokní poutní místa, ale aspoň jej dodávala kopie staroboleslavského paládia v podstavci sloupu či to, že v čele průvodu bývaly nošeny rukavice a přilba slavného obránce Prahy proti Švédům v roce 1648, jezuity Jiřího Plachého, čímž bylo zřejmě učiněno zadost bytostné barokní potřebě fyzického kontaktu s autentickou relikvií. Josef II. procesí rázně "zatrhnul" a od té doby sloup osiřel a chátral. Od poloviny 19. století se Pražané stále snažili o jeho odstranění. Poprvé podal takový návrh v r. 1848 Josef Frič, v r. 1884 mělo dojít ke zbourání. Nikoli z důvodů politických či konfesijních, ale pro „bezpečnostní ohledy", jinými slovy pro zchátralost památky. Tenkrát to vyřešila sbírka a sloup byl v r. 1904 opraven, 3. listopad 1918 však nepřežil. Brzy se objevily snahy o obnovení sloupu. Když se ve 20. letech 20. stol. podařilo shromáždit díky americkým Čechům dostatečný obnos, použil pražský arcibiskup této částky na výstavbu kostelů v okrajových čtvrtích Prahy. Od r. 1990 se jistá skupina lidí stále snaží sloup obnovit "podobrém či pozlém". K čemu to asi bude? Budou se zase konat sbírky na opravy a na ochranku, která ho bude permanentně chránit před vandaly? Vánoční a velikonoční trhy zrušíme? Pražské zastupitelstvo už několikrát sloup odmítlo. Paradoxní by bylo, kdyby to povolilo v roce 400. výročí nešťastné bitvy na Bílé hoře. ***(hb)***

Z církví doma i ve světě

Smíchovský sbor Církve bratrské se před Vánoci otevřel sousedům

Kdy jindy než před Vánoci pozvat své sousedy na bohoslužbu? Na základě této myšlenky se zrodil nápad uspořádat „sousedskou bohoslužbu“ a to poslední neděli před vánočními svátky. Kdo zná smíchovský sbor, ví, že sál pro setkávání se nachází v prvním patře činžovního domu. Aby byl průchod jindy ztemnělou nevlídnou chodbou zpříjemněn, nachystaly šikovné sestry do chodby svíčky, ovoce a cukroví. Už cestou do modlitebny tak zažívali návštěvníci sváteční vánoční atmosféru. Také průběh bohoslužby byl upraven. Méně slov a více písní. Na programu byla mj. scénka zábavných manželů Košťákových. A jak to dopadlo? Záměr se povedlo naplnit. V lavicích byly k vidění nové tváře. Do modlitebny našly cestu jak jednotlivci, tak i rodiny z okolí, celkem asi 60 osob. Nezbývá než věřit, že kázané evangelium o skutečném poselství Vánoc bylo slyšeno a že Boží jméno bylo oslaveno. Z návštěvníků jsme měli velkou radost. Pokud mezi nás zase zavítají, najdou dveře naší modlitebny otevřeny a to nejen v době předvánoční.

Jana Zelinková

Zastánce práva šaría u nás souzen

Bývalý pražský imám Sámer Shehadeh před soudem v Praze prohlásil, že zdejší soud neuznává a bere ho jen jako divadlo. Napojen na teroristické struktury pořádal sbírky pro teroristy, do Sýrie poslal bojovat svého bratra Omara a jeho manželku Fátimu, kteří jsou na útěku. Uvedl, že je na své činy hrdý. Sám je Palestinec narozený v Česku a česky perfektně mluví. Hrozí mu až 15 let vězení.

(kar dle media)

Na oslavu pravoslavných Vánoc přišli na bohoslužby Medveděv a Putin

Moskevský patriarcha Kirill, který je hlavou ruské pravoslavné církve, před vánoční bohoslužbou v moskevském chrámu Krista Spasitele popřál lidem spojit sílu rozumu s dobrem a pravdou, což by lidstvo mohlo zachránit před „rozpadem a zničením“. Uvedla to agentura Interfax. Nočních bohoslužeb se po celém Rusku zúčastnily statisíce věřících. „Jak je důležité, aby svět rozumu byl přítomen v našem vědomí a v našem životě a aby působení lidského rozumu přinášelo dobro a pravdu jak v našem osobním, společenském životě, tak i v životě všeho lidského rodu! Vždyť s tím spojujeme naději na samu existenci lidského rodu, protože zlo a lež ničí lidské osudy, rodiny, lidský život. Ale pokud dobro a pravda prostupují naším životem, není to nic jiného než síla, která nás spasí před vyhynutím, rozpadem a zničením,“ řekl patriarcha.

Pravoslavní věřící slaví Vánoce podle starého juliánského kalendáře, který zavedl ještě Julius Ceasar, a to zhruba dva týdny po západním křesťanském světě. Noční bohoslužby v moskevské katedrále se spolu s tisíci věřícími zúčastnil i premiér Dmitrij Medveděv a další členové ruské elity. Prezident Vladimir Putin oslavil pravoslavné Vánoce v petrohradském chrámu, kde byl jako novorozenec údajně tajně pokřtěn. Chrám, původně určený jednomu z pluků carské gardy, obdaroval ikonou, uvedla ruská média.

Putin podle agentury TASS ocenil „obrovskou roli“, jakou v posilování duchovních a mravních základů společnosti, zachování historického a kulturního dědictví a ve výchově mládeže sehrává ruská pravoslavná církev a další křesťanská vyznání. V současném Rusku, které po zhroucení komunistické ideologie hledá novou duchovní oporu, se často hovoří o „sepětí trůnu a oltáře“, tedy o vzájemné podpoře státu a pravoslavné církve, k níž se hlásí většina Rusů. Tradici účasti nejvyšších státních představitelů na vánočních bohoslužbách založil první ruský prezident Boris Jelcin v roce 1992.

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj popřál krajanům slavícím pravoslavné Vánoce, aby se začínající rok ukázal být štědrý při plnění nadějí a zázraků a aby v každé rodině zavládl mír a soulad.

Vánoce jsou v Rusku především církevním svátkem. Po bolševické revoluci v říjnu 1917 byly Vánoce v zemi po desetiletí zakázány. Gregoriánský kalendář, zavedený v Evropě za papeže Řehoře XIII. v 16. století, platí od roku 1918 i v Rusku, ale pravoslavná církev se odmítá juliánského kalendáře vzdát. Kromě Ruska slaví věřící pravoslavné Vánoce i v sedmdesátce dalších zemí světa.

podle www.christnet.eu

V Bratislavě začala fungovat modlitební místnost 24–7

Skupina křesťanů v Bratislavě se rozhodla spustit projekt modlitební místnosti s názvem Modlitební dům Elaion, který je otevřen 24-7 pro všechny věřící bez rozdílu denominace. Řecké slovo elaion znamená olej. „Nositelem myšlenky a i výkonným orgánem je rada modlitebního domu. Jsme v ní čtyři laici, kterým tato věc leží na srdci a dva bratislavští pastoři Michal Kevický a Vladimír Žák,“ uvedl pro Křesťan dnes Martin Straka, jeden z organizátorů. „Už roky existuje v Bratislavě mnoho společenství, která se spolu modlí. Na začátku roku 2018 se setkali lidé, kterým leží myšlenka modlitebního domu na srdci a shodli se, že by rádi měli společný dům modlitby v Bratislavě a pozvali do této iniciativy všechny křesťany, kteří se chtějí spolu modlit k Bohu Otci skrze Ježíše Krista v Duchu svatém bez ohledu na denominaci, z níž pocházejí,“ uvádí se na stránce Elaion house, kde je možné získat další informace. Organizátoři projektu věří, že Bůh touží požehnat práci, kde se křesťané sjednotí s touhou přinášet své modlitební žádosti.

Na stránce je možné se zaregistrovat na konkrétní hodinu a přijít se modlit či chválit. Portál nabízí i náměty pro zájemce, jak mohou využít rezervovaný čas a za co se mohou modlit.

podle www.krestandnes.cz

Kázat je sloveso předmětné

Dokončení ze str. 1

a vzkříšením Ježíše Krista, a nemá zůstat uzavřeno v okruhu církve. Kázání v křesťanských shromážděních by měla povzbuzovat posluchače nést evangelium dál do světa. Přitom by se neměla vyhýbat ani skutečnosti, že Bible hovoří i o Božím soudu. Podmanivá síla evangelia zřetelně vynikne právě na jeho kontrastním pozadí.

Když používáme sloveso "kázat", aniž bychom přímý předmět výslovně zmínili, pamatujme na to, že - v duchu Písma - jím má být Kristus nebo evangelium. A nebojme se jej v praxi více používat. Rád vzpomínám, jak jsem před necelými 60 lety navštívil jednoho baptistického kazatele v jeho bytě v činžovním domě. V té době se občas ještě dodržovala praxe na vizitce na dveřích uvádět povolání. Pod jeho jménem jsem četl "Kazatel evangelia". I naše necírkevní okolí by mělo vědět, že mluvené slovo v našich bohoslužebných shromážděních není jen nějakou moudrou řečí zvanou kázání, nýbrž je tlumočením úžasné radostné zvěsti - evangelia Ježíše Krista. Vděčně vzpomínám, jak profesor praktické teologie ThDr. Adolf Novotný (1891-1968) často a rád zdůrazňoval, že středem či cílem křesťanského kázání musí být Kristus. Tento jeho důraz je aktuální i více než padesát let po jeho úmrtí.

Jiří Nečas

Cena pravdy

USA provedly 3. ledna v Baghdádu raketový útok, při němž usmrtily generála íránských revolučních gard Kásima Solejmáního. Každá taková událost rozbouří veřejné mínění a zazní celá škála názorů, od radikálně zamítavých až po chápajících a přejných. Mám ve zvyku nečíst názory typické a předpokládané, tedy nečtu názory levičáků, ale ani články zapřísáhlých obdivovatelů Ameriky, protože nepřinášejí pro mé přemýšlení nové podněty. Čtu názory, které jsou nečekané a vymykají se dosavadnímu politickému zařazení autorů.

Takovým názorem rozhodně je komentář veterána české politiky Karla Schwarzenberga „Zdivočený svět“, který lze nalézt na serveru Referendum. Schwarzenberg zde píše: „Já jsem ještě vyrostl v době, kdy se válka vyhlašovala. Teď se ale začíná střílet, bombardovat a odpalovat rakety, aniž by nějaký takový formální krok proběhl“. Tento názor souzní s mým dlouhodobým pocitem, že svět, který dbá na procedurální pravidla a váží si pravdy, neodvratně mizí. Je nahrazován světem, v němž si nemůžeme dovolit pomalost a neefektivnost v boji proti zlu a kterému hrozí podle Schwarzenbergových slov, že se sám „nakazí terorismem“.

Všímám si toho stále a stále. Dnes v podstatě všichni přiznávají, že v roce 2003 vstoupily USA do Iráku na základě nepravdivých informací, ale to už se bere čistě jako historická okolnost. Rozmohlo se v řadě zemí používání bezpilotních letadel a raket odpalovaných z dronů. K autorství těchto útoků se však nikdo nepřihlašoval. Opakovaly se znovu a znovu zprávy typu: „Výbuch rakety usmrtil v pákistánské vesnici desítky účastníků svatby. K odpovědnosti za útok se nikdo nepřihlásil, ale je známo, že USA jsou jediným státem, který má k dispozici podobný typ technologií. USA tuto zprávu nekomentovaly“.

Co to znamená v praxi? Že autor útoku, který se neptá místního státu, co smí a nesmí dělat, nenese odpovědnost za vedlejší škody svých útoků. Nikdo nikdy se neomluví pozůstalým obětí, nikdo nezaplatí náklady na pohřeb a léčení zraněných, nikdo nikomu nepřispívá na vyplácení invalidních důchodů. To se to potom bombarduje a odstřeluje, ale to také roste míra protiamerických nálad ve společnosti!

Když se stane nějaký incident, už zcela vymizelo šetření, kdo ho má skutečně na svědomí. Politickým příkazem je odpovědět okamžitě a tedy potrestat stranu, která je podle určitého konvenčního názoru nejpravděpodobnějším viníkem, případně se nachází na seznamu cílů určených k likvidaci. Souhlas s prohlášeními, které se po akci vydávají, se chápe jako povinnost vyplývající ze spojenectví a politické loajality. USA usmrtily Solejmáního, „aby zabránily válce“: věřte nebo nejste přátelé USA.

Nepíši tento článek z nostalgie po minulosti, vzpomínám si s ošklivostí na lži minulosti, např. katyňskou lež a lži o vstupu bratrských vojsk, na nichž spočíval normalizační režim. Stejně tak jsem vždy považoval generála Solejmáního za tvrdého a nelítostného nepřítele.

Nicméně přesto lituji, stejně jako Karel Schwarzenberg, zániku světa, který staromódně dbal na určité procedury a vážil si pravdy rozhodně více, než svět dnešní.

Oslovuje a dojímá mne Modlitba za pravdu, kterou publikoval 25. 9. 1938 Karel Čapek v Lidových novinách a v níž mj. píše:

„Bože, jak bude vypadat, jak se bude vyvíjet Evropa obluzená tolika nenávistnými lžemi! Jak bude možné soužití mezi lidmi a národy, je-li mezi ně vrženo tolik urážek, tolik opovržení a vzteků! Copak si snad někdo představuje, že tento stav ducha má a může trvat bez konce? Copak si věčně má soused ošklivit člověka a čekat jen na příležitost, aby mu zasadil mstivou a veřejnou ránu?... Bože, vrať světu pravdu“.

Považuji tuto modlitbu za naléhavou na prahu roku 2020 stejně jako v době svého vzniku.

Miloš Hübner

Čtete Korán?

Na tuto otázku odpovídám za sebe tak, že jsem Korán přečetl. Když u nás vyšel v češtině v roce 1972, tak jsem si jej koupil, abych si jej přečetl, a to v očekávání, že tam najdu všechny ty zločiny, kterých se muslimové dopouštějí, jako přikázání, když tato víra zvítězila po vítězném válečném tažení. A nacházel jsem něco docela jiného – po značně dlouhém čtení jsem nic takového nenašel. Celý text se mně jevil jako sdělení věřícího člověka, který téměř každý denní zážitek napsal do nějakého odstavce, nesčetněkrát se opakoval, přitom se s jistými odstupy dotýkal praktických životních věcí věřícího člověka, pamatoval přitom citlivě i na práva žen. Zde použitá věroučná či mystická terminologie je nám sice celkem vzdálená, ale vycházel i z učení Ježíše, kterého vnímal ne jako spasitele a Syna Božího, ale jako Božího Posla. Byl jsem z toho dosti rozčarován a tak jsem si řekl, že musím hledat a nalézt to, o co se zločinci z řad muslimů opírají, a číst dál. Bohužel jsem to nalezl. Ale byl to jen jakýsi trochu neurčitě formulovaný odstavec někde ke konci knihy a navíc, jaksi se mně tenkrát nezdálo, že by to osobám přímo nařizoval. (Popravdě řečeno, „křesťané“ v historii napáchali také moc zla, které neměli v evangeliu nařízené.)

Když dneska vidím tu příšernou zločinnost Islámského státu, tak jsem si na to vzpomněl a říkám si, že to musím nalézt, abych na to poukázal. A začal jsem tedy Korán číst od konce, abych to našel dřív, a zase jsem nacházel úplný opak. Korán končí zase Ježíšem, i když dost jinak, než my jej známe, ale opět, veškeré tvrdé tresty na lidi za skutky nevěry jsou v této souvislosti přivlastňovány jen samému Bohu. Čtu tedy dále a nacházím přeložené rožky listů – tam to tedy bude. Cituji: Str. 605, CXII/5 (5. Prostřený stůl), 37/33: „A odměnou těch, kdož vedli válku proti Bohu a Jeho poslu a šířili na zemi pohoršení, bude věru to, že budou zabiti anebo ukřižováni, či budou jim useknuty pravé ruce a levé nohy anebo budou ze země vyhnáni. A těm dostane se hanby na tomto světě, zatímco na onom světě je očekává trest nesmírný“ – (38/34) „kromě těch, kteří se kajícně obrátí, dříve než nad nimi získáte moc. A vězte, že Bůh je odpouštějící, slitovný.“ (42/38): „Zloději a zlodějce utněte ruce jejich v odplatu za to co provedli, a jako varovný příklad od Boha! A Bůh je mocný, moudrý.“ (56/51): „Vy, kteří věříte! Neberte si židy a křesťany jako přátele, neboť oni jsou si přáteli jedni druhým. Kdokoliv z vás se s nimi přátelí, ten se stane jedním z nich a Bůh věru nepovede lid nespravedlivý.“

Tyhle věci nás ovšem nenechávají v klidu, když povolená víra se asi opírá mimo všech dobrot taky o taková slova. Náš stát, který povoluje cokoliv ve svém působení, by měl být také jakýmsi vlastníkem povoleného, nebo aspoň absolutním kontrolorem všeho, a jistě by nás mělo zajímat, zda při povolení výstavby mešit u nás jsou tyto otázky řešeny.

Josef Chmela

Církev a společnost

Slovo ke 100. výročí Církve československé husitské

1. Naše povolání a cesta

Církev československá husitská si rozumí jako společenství věřících, kteří jsou povoláni ke sdílení a zvěstování Kristova evangelia (1 Pt 2,9). Od svého vzniku v lednu roku 1920 se profilovala jako církev otevřená vůči společnosti a snažila se kultivovat její hodnoty svobody, demokracie a vlasteneckého entuziasmu. Uvědomovala si, že bez svobody svědomí před Bohem žádný národ skutečné svobody a demokracie nedosáhne. Stejně tak vycházela z přesvědčení, že nelze dospět k opravdové lásce k vlasti bez připomínání si křesťanského svědectví, které vyzdvihováním hodnot nenásilí, milosrdenství a oběti staví hráz hrubému nacionalismu. Touha napravit narušené mezilidské vztahy v církvi i ve společnosti ji vedla k demokratizaci církevní instituce, k účasti laiků na církevní správě, k překladu bohoslužby a obřadů do mateřského jazyka a k budování rozsáhlé sociální a charitativní práce, vzdělávací a osvětové činnosti, k umělecké tvorbě a dalším aktivitám, které si našly široké pozitivní odezvy a jež naplnily Duchem Kristovým řadu snah mladé republiky. Její služba ve společnosti vycházela z vědomí, že je jednou z forem obecné církve, v níž nacházejí svůj domov ti, kteří by jinak zůstali stranou zvěsti o Bohu Otci, spásy v jeho Synu a obdarování jeho Duchem. V dobách totalitních režimů, které ji vykázaly na okraj společnosti a omezily možnosti jejího veřejného působení, církev utvářela duchovní, názorovou i hodnotovou alternativu k státem řízenému pojetí reality. Navzdory nejrůznějším omezením se jí dařilo šířit zvěst evangelia a rozvíjet tradiční i nové formy spirituality. Od obnovení demokracie v globalizované a názorově pluralitní společnosti se snaží účinněji naplňovat povolání ke hlásání Božího slova, hájit křesťanské hodnoty, zejména hodnotu lásky k Bohu a k bližnímu, a na nich stavět nové formy společenského života a mezilidských vztahů.

2. Vědomí obnovy

Církev československá husitská se považuje za společenství ospravedlněných hříšníků. Je si vědoma, že v jejích dějinách nejsou jen světlá místa, ale též stíny. Už její vznik a první léta jejího působení jsou po-znamenány dramaty rozkolů, které jsou výrazem nejednoty následovníků Ježíše Krista. Namísto proklamovaného obecenství Ducha Kristova někdy upadala do vnitřních svárů a animozit. Ve snaze vyjít vstříc světu a jeho potřebám církev často zapomínala na osobní modlitbu a bohoslužebné společenství. Neřídila se vždy Kristovými slovy „hledejte nejprve jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno (Mt 6,33)", ale příliš spoléhala na světské prostředky. Její dějiny nejsou ověn-čeny jen hrdinskými činy mučedníků a vyznavačů, ale jsou postiženy i zbabělostí, alibismem či přehnanou opatrností. Církev omilostněných hříšníků je nesena vědomím nutnosti vyznávání vin, změny smýšlení a neustálé obnovy.

3. Sepětí s národní tradicí

Církev československá husitská si byla od svého vzniku vědoma důležitosti péče o národní křesťanské tradice, kterým vždy rozuměla jako zpřítomnění Božího slova ve své kultuře. Křesťanství k nám proniklo skrze osvojení biblického svědectví našimi předky a skrze činy, které určily zvláštní místní ráz křesťanství.

Církev si připomíná odvahu soluňských bratří Cyrila a Metoděje, kteří se pokusili vyjádřit křesťanství v jazyce, jenž byl v našich zemích srozumitelný, a položili tak základ naší křesťanské víře, naší jazykové identitě, slovesné kultuře a vzdělanosti.

Oceňuje přínos knížete Václava, který pojal svoji panovnickou funkci jako službu národnímu společenství, a stal se tak symbolem české státnosti.

Církev si hluboce váží mučednické smrti Mistra Jana Husa, který v našich zemích zpřítomnil význam Kristovy oběti.

Vysoce hodnotí víru a dílo Jana Amose Komenského, který nás naučil pojímat výchovu a vzdělání jako jednu ze zásadních křesťanských a všelidských hodnot. Církev s respektem přistupuje k duchovnímu odkazu Tomáše G. Masaryka a k jeho činům, které umožnily nejen vznik samostatného demokratického Československa, ale i naší Církve československé husitské.

S uznáním se obrací ke svému prvnímu patriarchovi Karlu Farskému a k dalším zakladatelům, duchovním i laikům, kteří možnost založit novou církev realizovali, i ke generacím jejich nástupců, kteří zprostředkovávali poznání Boha v Kristu Ježíši až do naší doby.

4. Poměr k světovému křesťanství, náboženstvím a společnosti

Církev československá husitská se cítí být vedle péče o národní tradice povolána k účasti na životě různých podob světového společenství církví, s kterými je spojena živým slovem Písma, starokřesťanskými vyznáními, svátostnou a liturgickou praxí, tradicí apoštolské církve, mučedníků, vyznavačů a církevních otců, jako byli Justin, Ireneus, Tertullián, Origenes, Kapadočané, Jan Zlatoústý, Augustin, Boethius, Benedikt z Nursie, Anselm z Canterbury, František a Klára z Assisi, Tomáš Akvinský, Bonaventura, John Wiklef, Martin Luther, Filip Melanchton, Erasmus Rotterdamský, Jan Kalvín a mnozí další, které si připomíná v listopadovém svátku všech mučedníků a svědků Páně.

Církev nezapomíná ani na víru a odvahu mučedníků totalitních režimů, na moderní reformní myslitele posledních staletí a na aktéry ekumenického hnutí, které dalo vznik Světové radě církví a řadě dalších platforem, na nichž se mohou církve setkávat a hledat různé formy jednoty a spolupráce. Církev československá husitská si je vědoma svého sepětí s judaismem i nutnosti hledání porozumění mezi náboženstvími a rozvíjení dialogu se společností, která náboženství často a priori odmítá.

5. Služba Bohu a pomoc člověku

Církev československá husitská si je vědoma, že vztahy mezi lidmi mají být určovány láskou k bližnímu, neboť vytvářejí místa, ve kterých se zvláštním způsobem zpřítomňuje její Pán podle zaslíbení evangelia:„Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich (Mt 18,20)." Uzdravení a obnova vztahů mezi Bohem a lidmi je proces, který se v církvi realizuje pravidelnou účastí v bohoslužebném společenství náboženské obce, ve společné modlitbě a přijímání svátostí, při četbě Písma, v jeho výkladu i ve vzájemném povzbuzování.

Setkávání s Pánem a život v Duchu svatém vede církev k péči o svět, která se uskutečňuje zvěstováním evangelia, v kazatelském a misijním povolání, v rozšiřování znalosti biblického slova a v kultivaci náboženského myšlení pěstováním akademické teologie, a současně i různými formami diakonie, v charitativní a sociální činnosti, ve snaze o nalezení vyšší kvality života, ve vzdělávání a v nejrůznějších kulturních aktivitách.

V následování Ježíše Krista vzdáváme díky Bohu za prokázaná dobrodiní, za jeho lásku k nám a radost, kterou nám život s ním přináší. Prosíme, aby „na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, abychom ospravedlněni jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje (Tt 3,6-7).

Požehnání všemohoucího Boha Otce a mír Ježíše Krista i milost Ducha svatého, necht sestoupí na nás a zůstane nám i budoucím.

(Prohlášení k 100. výročí Církve československé husitské L.P. 2020 připravila Věroučná komise CČSH)

Bubliny

Zdá se mi až neuvěřitelné, do jakých bublin se lidé uzavírají, když více klikají do počítače, než aby si vyrazili na procházku. Tuším, že díky novým technologiím snadno zájemce zaujme kulturně společenská akce 50 km daleko, co má grády, než nějaká obyčejná místní bohoslužba. Ba co víc. Občany často ani nenapadne se po místním sboru pídit. Nevšimnou se ho nejen osobně na ulici, ale ani virtuálně na internetu. A to by přitom stačilo napsat do googlu: „církve + název obce, kde bydlím". Mnohdy se velmi divím tomu, jak neuvěřitelně dokáže satan před hledajícím skrýt místo, kde je kázáno Slovo Boží.

Bohužel, na bublinovou strategii možná přešli i organizátoři různých duchovních setkání. Snad jim jde o to ukázat světu, že žijeme, že je nás hodně a máme perspektivu. A na takové příležitosti se klasika prostě nehodí. Hádám, že se snaží to udělat nějak zvláštní, netradiční a možná i trochu necírkevní. Dodávám, takové aby se tam nebál přijít nevěřící člověk. Ale, co když tím jen nafukují další bublinu?

Ptám se jaké jsou výsledky. V Bibli je napsáno, že podle ovoce, poznáte je. Myslím, že z takových velkolepých akcí jsou většinou pouze krásné fotky na internetu a někdy i novinový článek či TV reportáž. Tedy vznikne jen bublina, která za chvíli splaskne. Tímto nechci hanit hromadná setkávání, která mají svůj smysl, ale podle mého názoru jen jako nástavba, která pramení ze zdravé členské základny. Naopak, dle mých praktických zkušeností, opačně to spíše nefunguje. Jinými slovy velkolepé celocírkevní akce nám ještě nevygenerovaly jediného nového člena. Tuším, že právě velké akce je nutné připravovat dlouho, shánět na ně granty, zaměstná to hodně lidí a efekt? Na druhou stranu si všímám, že kladné výsledky často přináší vytrvalá mravenčí práce na farách, kde mnohdy chybí zdroje a podpora celku. Je to hádám proto, že aktivity místních sborů, zejména těch na malých obcích, nejsou dostatečně mediálně atraktivní. Asi se to nedá „prodat" na facebooku, nikdo to nechce sledovat, nedává tomu lajk, lidi to vůbec nezajímá.

Jsem přesvědčen o tom, že když lidé ne, tak Bůh úsilí malých místních sborů určitě sleduje. On dává své požehnání i tam, kde to nečekáme. Domnívám se, že Hospodin neplánuje převést církev na síť duchovních bublifuků pouze velkých sborů, ale naopak, že touží, aby mu věřící sloužili opravdu všude, i v té nejmenší vísce.

Ivo Kraus

Vlastníci

Že se jedná o nevšední film, bylo patrné z nevídaně vysokých hodnocení, kterými se po premiéře zaplnila média. Tento filmový debut divadelníka Jiřího Havelky je skutečně hodný zhlédnutí. Jeho realistický obsah ocení zejména spoluvlastníci bytových jednotek, kteří obdobnou platformu hledání kompromisů na členských schůzích SVJ v různých podobách důvěrně znají.

Režisér ochotně přiznává, že inspiraci čerpal nejen v zápisech z bytových schůzí, ale že vycházel i ze zážitků vlastních a svých blízkých. „Vlastníci představují zábavu chytrou, trefnou, nevšední a po herecké stránce čirou radost", uvádí ve své recenzi Mirka Spáčilová.

A je třeba jí dát za pravdu. Některé scény, např. zateplení střechy, které nezajímá přízemní byty, stejně jako plánované budování výtahu, které vlastníci přízemních bytových jednotek doporučují realizovat od druhého patra – znám z vlastního SVJ i já.

Ač by se mohlo zdát, že se jedná o nadsázku, je třeba si přiznat, že jde o odraz chování dnešního člověka. V širším kontextu lze skrze chování jednotlivců vnímat stav české společnosti, resp. vidět, jak se povedla její transformace v posledních 30 letech. Film je odrazem toho, že osobní zájmy či sobectví mají často navrch před solidaritou, spoluzodpovědností či dialogem.

Film Vlastníci je tedy i významným mementem. A to takovým, že když vlastní já získá vrchu oproti ostatním, vlastně si společně škodíme. Osobně si z filmu odnáším poučení, že ve skutečně důležitých momentech (revize plynového vedení) není dobré čekat, jak to dopadne, ale že je nutné jednat včas. A tato aktivita není zbytečná.

Nakonec tomu tak je i v našem pozemské životě. To nejdůležitější rozhodnutí musí udělat každý sám, a dokud je čas. Nelze se schovávat za rodinu či většinu. Chce to kus odvahy, když člověk volí mezi tím, co je snadné a co je správné. Ale stojí to za to.

Pokud budete vnímat jiné poselství, není to určitě špatně. Dobrý film, kterým tento bezpochyby je, lze chápat ve více rovinách.

Jana Zelinková

Duše

Má člověk duši nebo nemá? O to je věčný spor v lidstvu. Je to, co připisuje se duši, tedy myšlení, cítění a chtění v člověku, je to pouze činnost mozku, nervů a srdce, anebo je to "něco" pro sebe? Končí toto něco se zánikem těla nebo žije dále? Umírá "duše" s tělem nebo je nesmrtelná?

Obhájci těchto protichůdných názorů se nikdy neshodnou, protože nedovede jeden druhého ani dost přesvědčiti ani vyvrátiti.

Farizeové se odjakživa hádají se saduceji o nesmrtelnost a život budoucí (L 23,6-10). Obojí ne z náboženství nýbrž ze snah klerikálních a z pohodlnosti, aby nemuseli věčnost prožívati zde.

Ale my hledíce na život tak, jak jej vidíme, musíme jej pokládati za úsek věčného dění. A jestliže člověk poznává něco z věčnosti a vytváří-li se v člověku "kus obrazu a podobenství" věčného Boha (Gn 1,26), je to něco podobného, jako když paprsek světla, čirého a zdánlivě bezbarevného, pouhapouhého projde skleněným hranolem. Najednou vidíme duhu, v ní hru barev, a teprv se dovídáme, jaké krásy jsou v tom pouhopouhém světle, kterým jsme nevšímavě celí zaliti. A totéž děje se v úžasném množství a nepřeberných krásách ve všech květech rostlinstva, ve hře červánků na úsvitě i na západě, v severní záři, ve svitu světů hvězdných. Jenže to všechno zaniká. Je to zjev hmotný a všechno hmotné pomíjí.

Člověk však dovede tyto zjevy zachytit trvale, vypočíst, třeba jich tu nebylo; on zachytí jejich myšlenku a dovede ji uvést v čin. Dovede zachytit jejich živý, věčný a neproměnlivý zákon. A je sám tak jako hranolem, kterým ten onen paprsek věčné Pravdy Boží jest zachycován, zobrazován a zpodobňován. Ale ne mrtvě, nechtíc a nevědomky, nýbrž uvědoměle, vědomě a dobrovolně a s usilovnou snahou. On pátrá a objevuje nové a nové části Boží Pravdy. Vynalézá její užití ve svých vynálezech, podnicích, strojích, ve svých schopnostech a vlohách. Člověk účastní se života věčného.

Tělem člověk trpí, tvoří, odumírá a hyne, ale ten obraz Boží a podobenství jisté části věčné Pravdy a Dobroty v tom odumírajícím, k smrti odsouzeném těle roste, zušlechťuje se a žije dál. I když skleněný či hliněný hranol se rozbije. Či nemá pravdu Ježíš, dí-li apoštolům: "Aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa (Mt, 28,20).

Karel Farský, 1921

Americký průkopník ekumenismu
John Raleigh MOTT

(25.5.1865 Livingstone Manor – 31.1.1955 Orlande)

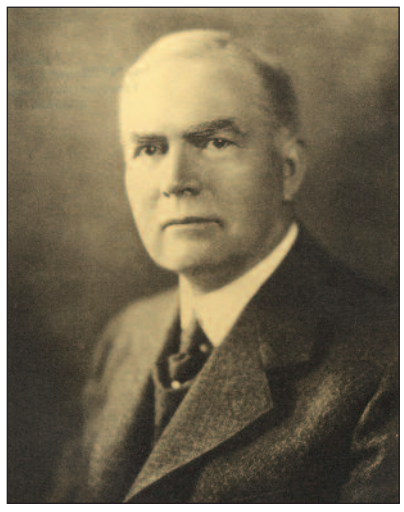

John Raleigh Mott byl metodista, studoval historii, ale věnoval se práci v křesťanském světovém studentském hnutí a v YMCE. Na zahraničních cestách (částečně ve vládních službách) poznal Evropu, Rusko, Mexiko i Dálný Východ. Navázané kontakty zužitkoval v misijním a ekumenickém hnutí.
Zúčastnil se Mezinárodní misijní konference v Edinburghu 1910, ekumenických setkání mezi válkami i Valného shromáždění Světové rady církví v Amsterodamu 1948. V r. 1946 obdržel Nobelovu cenu míru, ale byl nositelem i jiných uznání a vyznamenání. Mohl být pokládán za „stavitele mostů".

Jmenujme několik jeho spisů:
Evangelizace světa v této generaci (1900), *Rozhodující hodina křesťanské misie, Setkání mladých lidí se živým Kristem* (1923) a *Spolupráce a světová misie*.

Bohuslav Vik

„Bůh zajisté chce, aby mezi námi byla namísto násilí láska, namísto hádek prostota víry, místo roztržek společná snášenlivost."

* * *

„Buď příjemný a milý ve tváři, vlídný a zdvořilý ve způsobech, přívětivý a pravdomluvný ústy, vroucí a upřímný srdcem. Miluj a tak milován budeš."

Jan Amos Komenský
(28. března 1592 – 15. listopadu 1670)

Sdružení evangelikálních teologů
ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČO: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

31. Teologické fórum

pod záštitou Komenského institutu

J. A. Komenský – biskup, teolog a kazatel: jeho odkaz pro 21. století

350. výročí úmrtí Komenského (1670)

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 16. 3. 2020

9.00-9.30	Registrace
9.30-9.45	Zahájení fóra (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
9.45-10.15	**Lidskost není docela ztracena: to nejlepší z Komenského pro 21. století** (doc. Jan Hábl, Ph.D.)
10.15-11.30	**Komenský jako Evropan aneb proměny českého mesianismu** (doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.)
11.30-11.40	Diskuse
11.40-12.00	Přestávka
12.00-12.45	**Komenský jako teolog** (prof. Pavel Hošek, Ph.D.)
12.45-12.55	Diskuse
12.55-14.00	Přestávka – polední občerstvení
14.00-14.45	**Komenský jako kazatel a teoretik kazatelského umění** (doc. Tabita Landová, Ph.D.)
14.45-14.55	Diskuse
14.55-15.40	**Formování morálního charakteru dle J. A. Komenského** (doc. Jan Hábl, Ph.D.)
15.40-16.00	Diskuse a ukončení

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti do 11. března 2020 na adresu: set@evangelikalni-teologie.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení a materiálů, které jsou zahrnuty v registračním poplatku. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: 200316. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Studenti 100 Kč. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, leden 2020

Jak ovlivnit okolí

Kdo se domnívá, že má čím prospět svému okolí, snaží se nějak šířit svůj vliv. Jak by nad tím nepřemýšlel a jak by se tím třeba i netrápil přesvědčený křesťan. Když se o to upřímně snažíme, brzy zjišťujeme, že to není lehké. Měli bychom vždy začít u svých nejbližších, vlastní rodiny, u spolužáků, spolupracovníků, přátel. A právě tam často narážíme na nezájem. Máme uvažovat o nějakých metodách a taktikách? Jeden mladý spolubratr mně řekl: *Člověka může k víře obrátit jenom Bůh.* To je sice pravda, ale my proto nemáme na své snahy resignovat. Existuje nějaký počet neúspěšných pokusů, po kterém to smíme vzdát? Není takový vliv na druhé lidi výsadou jenom zvláště obdarovaných lidí? Pán Ježíš ve svém známém podobenství o rozsévači (Matouš 13,3-9; 18-23) přirovnal náš život a naši užitečnost k obilí. Proto se odvážím předložit několik dalších postřehů, jak se o rozšiřování druhu starají rostliny.
V krásné knížce Jiřího Čihaře „Rodiče a děti" uvádí autor také řadu příkladů šíření a rozmnožování rostlin, které nám připadají bezmocné, připoutané na jedno místo, bez možnosti aktivního pohybu. Tak třeba to, že přes množství houbařů pořád nějaké houby nalézáme, působí, že každá zralá plodnice vytvoří a může vypustit do vzduchu několik miliard výtrusů. Houbaři, nesbírejte a neničte přezrálé houby!
Podobně působí pylová zrnka rostlin. V tropech je neroznáší jenom vítr nebo hmyz, ale i stromové žabky, ptáci (kolibříci) a dokonce někteří savci – netopýři a kaloňové.
Fíkovník kvete droboučkými kvítky, ukrytými našemu zraku ve vnitřní dutince toho, co připomíná malou hrušku - souplodí. Za nimi proniká jen jeden druh vosičky, která tam zároveň klade svá vajíčka. Tento hmyz však žije jen na planých fících, a tak se do sadů vysazuje vždy několik planých stromů, aby byly také pěstěné odrůdy opyleny. Proto nacházíte v sušených fících tolik malých zrníček. Některé rostliny – např. šalvěj – mají v květu jakousi páčku. Když ji hmyz stlačí, ohne se tyčinka s prašníkem a umístí pyl na určité místo hmyzího těla. Tato zařízení se vyskytují ve třech různých délkách u různých jedinců téhož druhu, tak aby hmyz neopyloval květ jeho vlastním pylem.
Některé stromy – javory, lípy, habry – opatřují svá semena křidélky, která je uvedou při pádu do vířivého pohybu, jenž je odnese co nejdál od mateřského kmene. Podobné blanité výrůstky mají i semena některých jehličnanů. Jiné (např. jalovec) naopak nabídnou ptákům cosi jako šťavnatou bobuli a nasycení letci roznesou neporušená semena svým trusem do daleka. Semínka jmelí jsou ukryta v bobulkách s lepkavou náplní. Ptákům uvíznou na obrubě zobáku, který si pak horlivě čistí otíráním o větévky stromů. Tak se zelený poloparazit, jeden ze symbolů vánoc, dostává na další hostitele. Všichni známe padáčky nesoucí semena pampelišek nebo bílé chuchvalce se semínky jiných druhů. Vítr je zanese na vzdálenosti i několika kilometrů.
Zvláštní techniku rozšiřování mají tzv. „stepní běžci", např. máčka. Bývají to drobné keříky, které při zrání semen uschnou a konečně se oddělí celý keřík od kořene. Působením větrů pak cestuje válivým pohybem a při tom rozsévá své potomstvo.
Řada stromů a keřů nabízí savcům nebo ptákům své plody, často v hroznech, k snědku. Lákají je nápadnými barvami, červenou, modrou, žlutou. Tato zbarvení však nabývají plody zráním od neutrální zeleně, aby semena měla čas dozrát. Protože semínka poputují do zažívacích ústrojí, musejí být opatřena nestravitelným obalem, aby pak pohnojena trusem úspěšně vyklíčila. Některé květiny, např. vlaštovičník, violka, dymnivka, opatřují svá semena měkkými sladkými výrůstky. Semen se zmocní mravenci, ale ti chtějí do mraveniště dopravit jen to, co je k snědku. Po cestě většina semen od lákavého „masíčka" odpadne.
Některé rostliny nespoléhají při šíření semen na vítr nebo na živočichy. Snaží se je vlastním „zařízením" vystřelit co nejdál. To je charakteristické pro netýkavky. Když se dotknete zralé tobolky, můžete se i leknout. Po vašem doteku puknе a semínka letí o kus vedle. Netýkavka žláznatá, krásná růžově či bíle kvetoucí statná bylina na březích řek a potoků, k nám byla zavlečena zahrádkáři až z Indie (OBRÁZEK). Šíří se u nás hromadně podél vodních toků, protože většinu semen „vystřelí" do vody, a ta je unáší dál a dál.
Některé rostliny „zneužívají" k expanzi svého druhu srstnatá zvířata nebo lidi s nohama v kalhotách. Háčky opatřená semena lopuchů či dvouzubců nebo celé rostliny svízele přítuly tak můžeme zanést při troše nepozornosti pěkně daleko.
Někdo řekne: Inu, to je příroda. Ale zamysleme se nad tím. Ten, který vložil do nepohyblivých rostlin tolik překvapujících taktik, zařízení a vynálezů, tolik snahy, aby osídlily Zemi, má jistě na to, aby nám pomohl naplnit alespoň něco ze svého příkazu: *Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky…* (Ježíš u Matouše 28,18-19). Mou žní patrně nebude šedesát ani třicet nových následovníků Ježíše podle výše citovaného podobenství. Kéž by byli alespoň tři!

Pavel Javornický

Pozvánky

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně srdečně zve na slavnostní shromáždění ke 100. výročí založení Církve československé husitské.
Shromáždění se bude konat v neděli 9. února v 15 hodin v Husově domě. Kázáním poslouží bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta.

(kj)

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie a pražský sbor Obce křesťanů zvou na přednášku Milana Horáka „Hovořit s přírodou" (o křesťanském vztahu k přírodě a jeho hledání a nalézání v dnešní době). Přednáška bude v pondělí 10. února od 19 h v kapli sv. Jana v Obci křesťanů, Na Špejcharu 3, Praha 7.

(JNe)

Leden bez ledu?

Je to takové zvláštní, když tenhle tak dokonale zimní měsíc jaksi ztratil kontakt se svým jménem. Kdo nemůže na hory, na sníh a led jen vzpomíná. Nu, možná to bude jinak, až tenhle článek vyjde?
Rozhraní ledna a února přináší to, čemu se na Slovácku, a jistě i jinde, říkávalo Hromíčná zima. No, správně by, dle Hromnic, mělo být jinak.
V jednom květinářství měli prý pro ten druhý únorový den napsáno svátek má Hromnice. Originální dívčí jméno, že? Tak teplo, abychom si v tom nejstudenějším měsíci dali ledňáčka čili nanuka někde na ulici zatím ještě není. A lze doufat, že ani nebude?!? Ale přes to je zde, i v mé mysli, vzpomínka na lednové tání v politice. Jako osoba nemocná chřipkou (či čím, už to je dávno), jsem v horečce sledovala zprávy, které vypadaly nadějně. Začínalo překotně, tedy předbíhajíc kalendář, jaro 1968.
A o rok později se Praha loučila s Janem Palachem. V den, kdy přišla zpráva o jeho upálení jsem, jako vždy v lednu, omarodila. Ovšem na internátní izolačce nechyběl takřečený tranzistorák, pohřeb bylo lze sledovat. A hned nás přišel informovat chlapec, který se zúčastnil přímo.
Kde že jsou dávné sněhy naděje, radosti i smutky?
Leden nás zvolna dovede do února a ten, krátký, pospíší k jaru.
Prosím, dej, Bože, NADĚJI!

Eva Budzáková

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

4/2020

5. února 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 12. února 2020

Z obsahu

* *Vzetí vzhůru*
* *Stavíme si hnízda*

Poselství k neděli „Septuagesimae“

Boží požehnání se děje kolem nás i dnes
Žalm 118,26
Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu. Žehnáme vám z Hospodinova domu.

Řekne dnes někdo slovo plné radosti a úžasu – požehnaný, jenž přichází ve jménu Hospodinově? Asi ne, viďte. Takhle přece běžně nemluvíme. To se přece všedního života netýká. Jenže, možná týká.
Tímto voláním vítají kdysi zástupy Ježíše, který vjíždí do Jeruzaléma. Hossana Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech! A ve jméno téhož Ježíše jsme my pokřtěni. Jemu patříme. Nám slibuje, že on s námi je až do skonání tohoto věku. Nás vysílá do světa. A dokud podruhé nepřijde, má právě nás jako ty, kdo vnáší světlo tam, kde je tma, kdo přinášejí naději do míst, kde žádná není.
Jsem rád, že i dnes je plno míst, do nichž kristovci vstupují. A vnášejí do nich to cosi navíc. To, co se týká Krista, světla světa, soli země. Tedy – dobré slovo, trpělivé naslouchání, teplou polévku, deky, finance, svůj čas, ochotu. Prostě to, co sami od Boha přijali. A rozdávají tak kolem sebe něco, co se dotýká Božího požehnání. Ve všedním životě v naší blízkosti, i o kus dál. V solidaritě s těmi, které zasáhla tragédie požáru ve Vejprtech, i v pomoci těm, kdo žijí v příšerných podmínkách uprchlických táborů v Řecku.
Věřím, že v těchto místech se dnes aktuálně děje zázrak moci evangelia. A možná ti, kdo přijímají pomoc druhých, vyjádří slova díků tak nějak podobně, svými slovy, ze srdce, z vděčnosti, možná z dojetí – Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu.

Daniel Ženatý
Synodní senior
Českobratrské církve evangelické

Vizualizace mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze

Mariánský sloup:
Kdo vyhrál a kdo prohrál?

Zastupitelstvo Hlavního města Prahy na zasedání 23. ledna na třetí pokus zrušilo usnesení z 14. září 2017, kterým vyslovilo nesouhlas se záměrem obnovení tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Tehdy bylo proti jen 6 zastupitelů (zastupitelé za ODS se buď zdrželi hlasování nebo nehlasovali - proti byl jen jeden). Pro zrušení usnesení hlasovala těsná nadpoloviční většina zastupitelů ze Spojených sil pro Prahu (TOP 09, STAN a KDU-ČSL), ODS a ANO. Proti byli jen Piráti a část zastupitelů Prahy Sobě.
Reakce “vítězů” na sebe nenechaly dlouho čekat. První se vyjádřil kardinál Dominik Duka: „Chtěl bych vyjádřit poděkování zastupitelstvu pražského magistrátu k jeho rozhodnutí. Tento mariánský sloup bude vyzdvižen jako symbol smíření a ekumenické spolupráce křesťanských církví v ČR. Je to také projev úcty k matce Ježíše Krista”.
Škoda, že nezmínil, že jde o dárek pro protestanty ke 400. výročí bitvy na Bílé Hoře a k 350. výročí úmrtí evropského exulanta J. A. Komenského, kterého však mnozí katolíci považují za zrádce národa a agenta Švédů, před kterými nás právě Panna Maria tehdy zachránila a za to dostala od císaře sloup. Jeho skalní příznivci tak vyjadřovali radost mnohem jednoznačněji: „Mariánský sloup bude opět stát na místě, kde stál než ho parta, místním blbem zfanatizované "revoluční" lůzy strhla. Rudí psi štěkají, vyjí a karavana jede klidně dál. Vnímání Habsburků jako zpátečníků apod. je bolševický dějepis. České stavovské povstání vedli Němci jako poleno, co neuměli česky kvaknout. Z hlediska historie chtěli akorát Němci dobýt český trůn, a to se jim naštěstí nepodařilo. Zkuste místo Jiráska číst renomované historiky.”
Problém je, že mimopražští křesťané nechápou, oč vlastně jde, protože jsou z domova zvyklí, že mariánské sloupy stojí v každém druhém menším městě, nikdo je neboří a nikomu nevadí. Je těžké vysvětlit, že i v Praze máme např. z téže doby sloup na Hradčanském náměstí, který nikomu nevadí, protože jde o tento jediný konkrétní sloup, který má víc politický než náboženský význam.
Jan Jandourek v deníku Forum 24 napsal: „Sloup je jenom sloup, v Praze stojí všechno možné. Duka se ale v duchovním slova smyslu postaral o totéž, co předvedli před více než sto lety ti, co ho zbořili. Vlastně je to ještě horší. On ten sloup zdevastoval v duchovním slova smyslu. Doba se změnila a není předem dané, jestli k lepšímu nebo k horšímu. Prostě změnila. A Duka na to hledí strnule jako Lotova žena, která se proměnila v solný sloup. Sám rezignoval na to, že by ji mohl spoluutvářet, protože solné sloupy jen trčí na místě a neutvářejí nic. Můžeme jim jen věnovat tichou a lítostivou vzpomínku týkající se dob, když to ještě strnulé sloupy nebyly.”
Běžnému člověku, který možná věří, že “něco” nad námi je, ale náboženství mu nic neříká, je asi lhostejné, jestli na Staroměstském náměstí potká vycpaného pandu nebo sloup. Bude mu trochu líto, že na vánočních a velikonočních trzích ubyde kus místa, ale k církvím rozhodně větší důvěru nezíská.
Křesťané tak prohráli všichni, protože mohou o smíření jen dokola vyprávět, pořádat “ekumenické” sešlosti, společné týdny modliteb za jednotu křesťanů, modlitby za domov, noci otevřených kostelů... ale budou to jen falešné atrakce pro diváky.

Helena Bastlová

Velký třesk

Materialistické názory předpokládají, že hmotný vesmír existoval vždy a že hmota a energie jsou nezničitelné, a tedy věčné. Tento názor silně zdůrazňovali zvláště ruští marxisté. Paradoxně to byl také Rus, matematik Alexander Fridman, který na počátku dvacátých let 20. století hloubal nad Einsteinovými rovnicemi a přišel se šokující myšlenkou: Vesmír nemá stálý rozměr, ale vesmírná tělesa se od sebe v čase vzdalují nebo se k sobě naopak přibližují. Tomuto závěru neuvěřil ani Albert Einstein a Fridman zemřel neuznán. Jeho předpověď se však potvrdila, a to vedlo k názoru, že vše má svůj počátek, tedy také vznik vesmíru, hmoty, energie, prostoru i času. To ovšem byla pro materialistický „světový názor“ těžká rána. Převratné rozvinutí myšlenky Rusa Fridmana se nesmělo u nás ani na vysokých školách za totality vyučovat. Na Západě také neměla tato teorie hned na růžích ustláno. Jeden astrofyzik, její odpůrce, ji posměšně nazval BIG BANG – VELKÝ RÁMUS. Ten název se ujal, i když později už byl brán vážně. Český překlad VELKÝ TŘESK vystihuje to, co se asi na počátku událo, ne ironii posměšného názvu.
Bylo však možné takovou domněnku, sahající do hlubin dějin vesmíru, vůbec dokázat? Již v roce 1929 upoutalo pozornost zjištění astronoma jménem Edwin Hubble. Ten měřil světelná spektra vzdálených galaxií, shluků hvězd podobných „naší“ Mléčné dráze. Spektrum je opticky rozložené – jaksi roztažené – světlo. Pro nás viditelné světlo začíná fialovou oblastí, která má krátké vlny. Vlnové délky postupně rostou do druhé krajní oblasti, červené. Vzpomeňte si na duhu – to je spektrum slunečního světla, rozložené kapkami deště.. Hubble zjistil, že čím je objekt od nás více vzdálen, tím je jeho spektrum více posunuto

Dokončení na str. 2

Ve druhém pololetí r. 2019 jsme od našich milých čtenářů přijali tyto finanční dary, za které velmi děkujeme.

Farní sbor ČCE – místo neuvedeno	1420 Kč	Mařasová Marie – Curych	1000 Kč
Sbor Církve bratrské – Karlovy Vary	4115 Kč	MUDr. Páral Pavel	200 Kč
Sbor Církve bratrské – Písek	1500 Kč	Nečas Jaroslav – Česká Třebová	10000 Kč
Sbor Církve bratrské – místo neuvedeno	1000 Kč	Pernerová Jitka	6000 Kč
Bouček Miroslav	500 Kč	Peterová Zuzana	2520 Kč
Hanuš Ladislav	6000 Kč	Petratur Michal	500 Kč
Hejzlar Jan Samuel – příspěvky za knihy	25189 Kč	Schilla František	3000 Kč
Jedlička Tomáš	1000 Kč	Švaříček Jaroslav	2000 Kč
Klementová Daniela	5000 Kč	Targosz Leo	2000 Kč
Košťálová Hana	600 Kč	manželé Vikovi	500 Kč
Kotasová Lydie	500 Kč	nejmenovaní dárci	63000 Kč
Kužel Jiří	5000 Kč	celkem	142544 Kč

Evangelický farář a emeritní německý prezident Joachim Gauck oslavil osmdesátiny

Evangelický pastor Joachim Gauck, který 24. ledna oslavil osmdesátiny, byl v letech 2012 až 2017 německým prezidentem a stal se první hlavou státu pocházející z někdejší komunistické Německé demokratické republiky. Gauck byl již před nástupem do funkce prezidenta morální autoritou uznávanou téměř celým politickým spektrem a uznání sklízel i jako prezident, třebaže krajně pravicové síly mu nemohly přijít na jméno kvůli jeho postoji k migrační krizi. Gauck se netajil svým odporem k ideologiím omezujícím svobodu a lidská práva, bez ohledu na to, zda přicházejí zleva či zprava. Ostře také kritizoval nedostatek evropské solidarity v migrační krizi a nespokojenost dal najevo především nad přístupem bývalých komunistických zemí.

Joachim Gauck se narodil 24. ledna 1940 v severoněmeckém Rostocku. Město ležící na pobřeží Baltu se po druhé světové válce stalo součástí východního Německa. Tato skutečnost počátkem 50. let tragicky poznamenala osud Gauckovy rodiny. Jeho otec byl tehdy odvlečen do sibiřského gulagu, v němž strávil čtyři roky. V roce 1965 dokončil Gauck studium teologie a začal působit jako evangelický pastor. V podzimních měsících roku 1989 patřil k organizátorům protirežimních protestů ve východním Německu.

Krátce po pádu berlínské zdi byl J. Gauck zvolen poslancem historicky posledního východoněmeckého parlamentu. Na starost měl řízení výboru parlamentu pro dohled nad rozpuštěním ministerstva státní bezpečnosti. Do širšího povědomí se dostal v roce 1991, kdy se ujal vedení nově zřízeného úřadu Spolkového zmocněnce pro dokumenty ministerstva státní bezpečnosti bývalé NDR. Tato instituce byla první svého druhu v bývalém sovětském bloku a s stala se symbolem vůle zúčtovat s komunistickou minulostí. V čele úřadu stál Gauck po dvě funkční období, tedy po maximální dobu, kterou příslušný zákon dovoluje. Za tu dobu si získal vysoký morální kredit, který mu později pomohl ke zvolení prezidentem.

Po svém odchodu v říjnu 2000 se věnoval hlavně přednáškové činnosti a několik let působil ve vedení monitorovacího střediska pro rasismus a xenofobii (EUMC).

V roli spolkového prezidenta navštívil Gauck třikrát i Českou republiku. V říjnu 2012 se jako první německý prezident osobně poklonil památce obětí nacistického masakru obyvatel středočeských Lidic. V roce 2014 přijel do Česka hned dvakrát; nejprve na květnovou státní návštěvu a posléze na oslavy čtvrt století od pádu komunismu. Během vzpomínkové akce jej tehdy omylem zasáhlo do hlavy vajíčko, které na pódium hodili odpůrci českého prezidenta Miloše Zemana.

Loni v lednu převzal v pražském Karolinu mezinárodní Cenu Karla IV., kterou společně udělují Univerzita Karlova a hlavní město Praha. Stal se tak jejím sedmým nositelem od roku 1993.

podle www.christnet.eu

Společenství Maranatha otevřelo v Sedlčanech Společenské centrum a unikátní modlitebnu

Křesťanské společenství Maranatha slavnostně otevřelo 23. ledna novou modlitebnu a Společenské centrum v Sedlčanech. Magazín Christnet o nové modlitebně informovala Markéta Damková z organizace Crest Communications, a.s. Maranatha je podle ČTK křesťansky orientované sdružení založené českým podnikatelem a developerem Radimem Passerem.

Objekt modlitebny je tvořen železobetonovou skořepinovou konstrukcí s lehkým obvodovým pláštěm tvořeným hliníkovým tahokovem a prosklenou fasádou. Atmosféra interiéru budovy je založena na kombinaci bílých ploch podlahy, stěn a stropu se dřevem. Výrazným prvkem v hlavním sále modlitebny je křtitelnice pro křest ponořením od sochařky Jaroslavy Kadlecové. Druhým objektem je bytový dům se čtyřmi bytovými jednotkami v horní části a jednou obchodní jednotkou i prostorem pro Společenské centrum v přízemí budovy. Společenské centrum bude sloužit zejména pro duchovní účely a s nimi spojené akce. Modlitebna bude podle Markéty Damkové sloužit zejména pro akce pořádané místním společenstvím Církve adventistů s. d., a to především pro pravidelné sobotní bohoslužby. Pro veřejnost jsou také připraveny aktivity konané ve vedlejším Společenském centru, jako jsou hodiny angličtiny pro začátečníky i pokročilé, přednášky se zdravotní a osvětovou tématikou nebo akce pro rodiny s dětmi. "Naším hlavním cílem společenství je, aby všechny aktivity konané v nových budovách návštěvníky nasměrovaly k nalezení vztahu s Ježíšem Kristem, který změnil i můj život," uvádí k projektu Radim Passer, zakladatel organizace Maranatha.

„Kompozice budovy modlitebny je založena na třech základních principech: Linie představující pevnou krystalickou podstatu světa, hmotu. Křivka jako měkký organický prvek, život. A směr vzhůru k nebi, vyjadřující duchovní rozměr bytí," doplňují autoři z architektonické kanceláře A8000. „Sakrální stavby se v Česku nestaví ‚každý den', proto mě velmi těší, že jsme dostali důvěru a mohli tento originální projekt postavit," říká Jan Hasík, ředitel společnosti HSF System, a dodává: „S naším týmem odborníků jsme ukázali, že zvládneme generální dodávky nejen průmyslových a logistických hal, veřejných projektů jako jsou školy či domovy pro seniory, ale i netradiční a odvážné projekty, jako je tento."

podle www.christnet.eu

Se zármutkem dáváme na vědomí, že 6. ledna 2020 jsme se ve smuteční obřadní síni v Karlových Varech rozloučili s dlouholetým kurátorem sboru br. MUDr. Lubomírem Chybou. Odešel tiše dne 30. prosince 2019 ve věku 89 let. "Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova".

Staršovstvo karlovarského sboru

Velký třesk

Dokončení ze str. 1

k oblasti delších vlnových délek záření, tedy k červené oblasti. Tento jev byl mnohonásobně prokázán a říká se mu RUDÝ POSUV. Hubble navrhl vysvětlení podle DOPPLEROVA PRINCIPU. To je staré zjištění profesora fyziky na německé univerzitě v Praze, že se délka zvukových vln zkracuje, když se zdroj zvuku k nám rychle blíží, a naopak prodlužuje, když se zdroj od nás vzdaluje. Hubble vyslovil odvážnou teorii, dokládající Fridmanův předpoklad: Celý vesmír se velikou rychlostí rozpíná, galaxie se od nás rychle vzdalují. Proto je jejich světelné spektrum posunuto k delším červeným vlnám. Nic však zatím nenasvědčuje druhé části Fridmanovy hypotézy, že by se vesmír mohl zase smršťovat.

Jedno, byť geniální vysvětlení ovšem nestačilo, aby byla obecně přijata hypotéza vzniku vesmíru okamžitým výbuchem. Po tisíciletí se lidem přece jeví naše hvězdná obloha stálá a neměnná. Za dotazním teorie Velkého třesku stojí americký fyzik, opět ruského původu, George Gamow. Vyslovil v roce 1948 předpoklad, že pokud vznikla veškerá vesmírná hmota a energie jediným velikým výbuchem v jednom bodě, a od té doby vše letí od středu do daleka, měl by být všude ve vesmíru rovnoměrně rozprostřen nepatrný zbytek mikrovlnného záření. Toto tzv. RELIKTNÍ ZÁŘENÍ pak objevili a změřili američtí radioastronomové Penzias a Wilson v roce 1965, a tak udělali z hypotézy Velkého třesku významnou vědeckou teorii. Reliktní záření si můžeme laicky přirovnat k teplu, které ještě dlouho zůstává ve velké hale, v níž před dlouhým časem vybuchla nálož třaskaviny.

Více poučeně si o tom všem můžete přečíst v knížce astrofyzika Jiřího Grygara O vědě a víře (2001) a v jeho referátu Velký třesk a Bible (1999), nebo v publikaci Stevena Weinberga První tři minuty.

Velmi zjednodušeně řečeno, je Velký třesk teorie vzniku všehomíra – hmoty, energie, vesmírných těles včetně naší Země, následně pak všeho života i člověka – jediným „výbuchem", jehož důsledky trvají dodnes po téměř 14 miliard let. Událo se to v čase nula, tj. tehdy teprve vznikl čas. Událo se to v bodě, jenž nelze určit souřadnicemi, protože teprve tehdy vznikl prostor.

„Fyzikové a kosmologové si dnes myslí, že vědí, jak hmota ve vesmíru vznikla... V teorii VELKÉHO TŘESKU přetrvával prvek ZÁZRAKU, něco za nic... V konečném důsledku byla veškerá kosmická hmota opravdu stvořena „zadarmo" (Davies, 2001). Poznání, že vesmír začal existovat v sobě nese myšlenku, že spěje ke konci. Tím se hroutí pojetí materialismu, že součet hmoty a energie je věčně stejný. Astrofyzik Jiří Grygar, věřící křesťan, nás ovšem varuje, abychom nepovažovali vědecké teorie za důkaz Boží existence. Pán Bůh nechce být dokazován, ale chce, abychom v něho a jeho slovu věřili. Ústy proroka Izajáše (40, 25-26) jsme dotázáni: *„Ke komu mě chcete připodobnit, aby mi byl roven?"* praví Svatý. *„K výšině zvedněte zraky a hleďte: Kdo stvořil toto všechno?"* Pozoruhodné jsou také názory starověkých křesťanských teologů: *„Na počátku stvořil Bůh… To, co bylo začato v čase, je odsouzeno k tomu, aby to v čase také skončilo"* (Basilios Veliký, 329-376 po Kristu) – *„Celá kosmická historie je přítomná v Božím pohledu najednou"* (Aurelius Augustin, 354-430 p.K.).

Stav vesmíru před velkým třeskem nazývají astrofyzikové SINGULARITA, čili JEDINOST, ZVLÁŠTNOST nebo JEDINEČNOST či OSOBITOST. Neptejte se jich, co to bylo, ani co bylo před tím; naše poznání tam prý nesahá. Křesťan je přesvědčen, že je správnější se ptát, KDO TO BYL. Autor epištoly Židům (11, 3) napsal skoro před 2000 lety, jako by znal teorii Velkého třesku: *„Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného."*

Albert Einstein napsal podivuhodná slova: *„Každému hlubokému přírodovědci musí být blízký jistý náboženský cit, protože si nedovede představit, že by ony neobyčejně jemné souvislosti, které odhaluje, promýšlel on sám. V nepochopitelném vesmíru se projevuje rozum, převyšující nekonečně nás, lidi..."*

Pavel Javornický

Dr.h.c. Ján VALACH, slovenský varhaník, dirigent, skladatel

22. září 1925 Hnúšťa – 20. listopadu 2019 Antverpy

Na oznámení o odchodu pana profesora čteme v záhlaví verš z 1. epištoly Janovy 4,16 končící slovy *„Bůh je láska a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm."* A o něco dále *„Víra mu byla oporou do konce života"*.

To svědčí o nejdůležitějším nasměrování a z jeho životopisu vyplývá, že ve vší své mnohovrstevnaté činnosti se snažil ze svých obdarování co nejvíce posloužit druhým.

V době mých studií v Praze bylo jméno Ján Valach hodně známé, ale upadlo trochu do zapomenutí v důsledku jeho odchodu do exilu v Belgii v roce 1971. O co méně se objevovalo u nás, o to více bylo známé jinde ve světě. Ani on však nezůstal nic dlužen dobrému jménu našich umělců v zahraničí.

Po počátečních hudebních studiích na Slovensku se v roce 1948 posunul do Prahy, kde se na AMU setkal s takovými osobnostmi jako byli Karel Ančerl, Metod Doležil, Jiří Reinberger a jiní.

V roce 1962 odešel zpět na Slovensko (Slovenské Národní divadlo, divadlo J. G. Tajovského), kde se uplatnil jako dirigent a umělecký ředitel.

V roce 1967 působil jako sólový varhaník a učitel v egyptské Káhiře a o rok později dirigoval premiéru opery Eugena Suchoně Krútňava v Antverpách (byla osmnáctkrát reprízovaná).

Během pobytu v exilu působil jako dirigent a sólový varhaník ve světových centrech hudby, jako např. Londýn, Paříž, Brusel, Vídeň, Řím, Boston, Los Angeles atd.

Skládal hudbu pro varhany a také skladby sborové a sólové, rovněž komorní a orchestrální díla. Po zásluze se mu dostalo významných ocenění. Jako jednomu z nejstarších členů Rotary Clubu mu byla v Antverpách v roce 2015 předána medaile prezidenta Slovenské republiky a v roce 2016 obdržel čestný titul Doctor honoris causa na Univerzitě Mateje Bela v Bánské Bystrici.

V souvislosti s výše uvedeným by možná bylo dobré doplnit zmínku o jeho členství v Rotary Clubu (nerada přiznávám, že jsem o tomto klubu nic nevěděla).

Členové tohoto klubu si velmi váží toho, že měli mezi sebou někoho takového, jako byl Ján Valach, který pro ně složil i klubovou hymnu. V současnosti je to už mezinárodní fenomén a základní hesla tohoto klubu plně souznějí s tím, čím žil i Ján Valach: *„Služba nad vlastní zájmy"* a *„Nejvíce získává ten, kdo slouží nejlépe"*.

Ještě bych ráda zmínila čas, který věnoval mladým; vedl semináře o české a slovenské hudbě a přednášel o problémech hudební pedagogiky.

Jeho rodina a přátelé se s ním rozloučili při ekumenické bohoslužbě v sobotu 14. prosince 2019 v Antverpách. A zcela ve smyslu toho, čím Ján Valach žil, požádali přítomné, aby místo květin věnovali dar pro „Hnúšťanský akord", mezinárodní soutěž pro studenty hudebních škol, kterou Ján Valach založil v roce 1998.

Na základě dostupných informací zpracovala Rut Nývltová

Zastavení s jubilantem

V minulých dnech bylo připomínáno narození jednoho fotografa, kreslíře, ilustrátora, zahradníka, příznivce přírodovědy a fyziky, cestovatele. Také novináře, překladatele, básníka, dramatika, filmového scénáristy, spisovatele, ba i autora detektivek, dále divadelního režiséra. Filosofa, až zjednodušeně s přípovědí pragmatiky. Etika zahleděného do situace, v níž se to, či ono děje. Bylo by možno pokračovat. Jedná se taktéž o autora sci-fi, předního průkopníka tohoto žánru mezi českými autory. Rovněž milovníka psů i koček. Ale nebyl to Jára Cimrman. Ovšem i u něj by byť jen hrubý, nejspíše neúplný nástin jeho činností i osobnosti samé, vyžadoval studie odborníků jednotlivých oborů. Nemluvě o pokusech analýzy a univerzální hodnocení. Půjdeme proto subjektivním výběrem několika málo témat.

První šálek čaje:
Byl Karel Čapek politik?
Rozhodně do politiky zasahoval nejen jako žurnalista. A činil se již ve svém mládí! I své nejnadanější generační vrstevníky předčil v rozhodném odsudku ohledně bolševismu, byť se teprve rozvíjel. U nás právě ve vylíhlé komunistické straně. V Německu. Maďarsku a našem východním Slovensku byly již s komunisty trpké zkušenosti. Co dokázal Karel Čapek, bylo však bravurní rozpoznání této ideologie. V čem je snad sociálně lákavá a v čem bude zničující. Stručně shrnuto podle Čapka: ***„Je tu otázka násilí. Nejsem stará panna, abych se křižoval při slově „násilí"; přiznám se, že bych někdy s chutí natloukl člověku, který říká špatné důvody nebo lže; pohříchu to nejde, protože buď jsem já slabý na něj nebo je on příliš slabý, než aby se mohl bránit. Jak vidíte, nejsem zrovna rváč; ale kdyby měšťáci začali provolávat, že půjdou věšet proletáře, sebral bych se jistě a běžel bych pomoci těm věšeným. Slušný člověk nemůže být s tím, kdo vyhrožuje; ten, kdo volá po střílení a věšení, rozvrací lidskou společnost nikoli sociálním převratem, nýbrž porušováním prosté čestnosti."*** Přirozeně, co Čapka děsí, je stroze řečeno proklamovaná třídní nenávist a právo nenáviděnou třídu likvidovat. Aneb, když se kácí les, padají nejen třísky, nýbrž lesy. Uměřeně to vyjádří Karel Čapek, byť rovněž drtivě: ***A tu mne někdy jímá hrůza, že se nemohu srozumět s komunismem. Chápu jeho ideály, ale nemohu pochopit jeho metodu. Někdy mi je, jakoby mluvil cizí řečí a jakoby jeho myšlení podléhalo jiným zákonům. Věří-li jeden národ, že se mají lidé navzájem snášet, a jiný, že se mají navzájem sníst, je to diference sice velmi malebná, ale nikoli naprosto zásadní; avšak věří-li komunismus, že věšet a odstřelovat lidi za jistých okolností není nic vážnějšího než pobíjet šváby, pak je to něco, čemu nemohu rozumět, třeba se mi to říká po česku; mám hrozný dojem chaosu a skutečnou úzkost, že takhle se nikdy nesmluvíme.***
Je pozoruhodné, že do oblasti politiky, na rozdíl od řady souputníků, zasáhl již tak časně. Stalo se tak v anketě vyvolané Ferdinandem Peroutkou. Fráňa Šrámek na tuto světonázorovou otázku v Peroutkově Přítomnosti v roce 1924 odpovídá "Jsem již letitý individualista. Slyším raději slovo svoboda než diktatura." Řada z oslovených reagovala jinde, než v Přítomnosti, jako např. Ivan Olbracht: „Upřímnost, s jakou se řada českých spisovatelů přiznává, že se jim v kapitalistickém společenském řádě žije docela snesitelně, že ho nechtějí bourat, že je ani nenapadá býti kulturními bojovníky, že se chtějí věnovat svému sobeckému životu, a než by se mísili do vírů a vřavy, v nichž se nový svět bije se starým, že si raději lehnou doma na kanape."

Druhý šálek čaje:
Tolerance, reflexe, komunikace.
Karel Čapek prokázal schopnost otevřené diskuse a spolupráce s kolegy různého ražení jako Eduard Bass, Karel Poláček, František Langer, Vladislav Vančura, Edvard Beneš, Josef Šusta, František Kubka, TGM aj., avšak prokázal schopnost reagovat i vůči výrazným oponentům jakým byl Jaromír Durych, když se zásadně rozcházeli v pohledu na španělské frankisty a republikány. Nicméně se Durych nikdy nepřipojil ke štvanici na Čapka v době druhé republiky. Jakoby se jeho ideály a sociální cítění dostávaly na slepou kolej.

Třetí šálek čaje:
Minulost, přítomnost a budoucnost se odvíjely Čapkovi v souladu, jenž ústil v kolaps. A nebyl to jeho horečnatý sen, nýbrž jasnozřivost. Ve zkratce na pár řádcích snad stačí povědět Krakatit, RUR, Bílá nemoc, Matka, Válka s mloky. A vše se nám, jak dobře známo, naplnilo. Jaderný arsenál byl již aplikován. Robotizace kráčí mílovými kroky, o jakých se nezdálo ani Charlie Chaplinovi v Moderní době. Ostatně Chaplinův film Diktátor nesměl být ve Spojených státech promítán před tím, než vstoupily do války. A byl přitom jen stínem Čapkovy Války s mloky, jež vyústí v ne/lidskou absurdní paracivilizaci.

Čtvrtý šálek čaje:
Mezi Nebem a Zemí.
Byl Karel Čapek křesťan, šířeji: náboženský člověk? Na otázku odpovídá jeho dílo. Nezbývá než se pročíst např. díly jako Boží muka (napsané pod vlivem probíhající války již 1917), divadelní hra Adam Stvořitel (společně s bratrem Josefem), Apokryfy, Věc Makropulos (nesmírně zajímavé i v osobitém Janáčkově podání). Jedná se zde nejspíše o Čapkův oříšek nejtvrdší a naše otázky prostupují v jednotlivostech celé jeho dílo. Nic nám neusnadňuje, sám je v té věci plachý a příliš cudný. Přirozeně se nám chce hned jmenovat Hovory s TGM. Zde by ovšem bylo nesmírně zajímavé, co padlo v rozhovorech přímo mezi nimi a zaznamenáno nebylo. Je známo, pan prezident byl svobodomyslným členem Českobratrské církve evangelické a udržoval osobní kontakty s kazatelem tehdejší Jednoty Českobratrské Františkem Urbánkem, který promluvil nad rakví prezidenta i jeho syna Jana. S Čapkem je to v dané věci asi tak, jako se stopami ve sněhu z jedné jeho povídky, které však nemají začátek, ani konec. Buď přišly s Nebe, nebo byl dotyčný vzat... Rozhodně si sám musím přečíst znovu dvě knihy, které jsem četl jako student. Sinclaira Lewise, až realistický americký román a Čapkovu Továrnu na absolutno. Čapek ve svém mládí bezesporu ostře pozoroval dění mezi křesťany, jedno zda katolíky, či protestanty, stejně jako v dobových ideologiích. Nejvhodněji snad toto zastavení uzavřeme verši Olgy Scheinpflugové, které svému manželi, Karlu Čapkovi připsala:

Olga Scheinpflugová

Věřil jsi v něco, co je po životě,
veliké, silné, ve Tvé víře jisté,
co v chvílích posledních k úsměvu
sílilo Tě,
A říkals tomu krásným jménem
Kriste.

To snad je na nebi, ve sféře jasných
tuh
a jiných zákonů, světlejších snů
a přání,
už víš, jak vítězí nad smrtí
lidský duch
a jak vypadá Boží pousmání.

To snad je na nebi, já ještě patřím
světu
jak mšice stromu, než ji vítr svane,
proto se ohlížím, volám a táži:
je tu alespoň někde stín
bytosti milované?

Pod věčnou oblohou
se krčí lidský svět,
města a vesnice,
v nich lampy zář se míhá,
už nemusím se ptát,
volat a rozhlížet,
tam je Tvá duše,
tam je Tvoje kniha.

Pátý šálek čaje:
Mohly by být i mnohé další. Stačí pohledět na hned z kraje uvedené zájmy a činnosti autora. Ovšem, uvádí se, že on sám jako specialitu podával rád svůj speciální čaj, se slivovicí… Jen nikdo nezmínil, zda jej někdy nabídl i samotnému TGM…

Jan Kašper

„Svět bude zlej, pokud nezačnou lidi věřit v lidi."

* * *

„Nastala na světě neomezená hojnost všeho, čeho je lidem třeba. Všeho je však lidem třeba, jenom ne neomezené hojnosti."

Karel Čapek
(9. leden 1890 – 25. prosinec 1938)

Za šedivou branou

(příběhy vězeňského kaplana)

Dítě ghetta
Přívoz, periferní ostravská čtvrť, konečná tramvaje. K řece Odře je to kousek – odtud název. Dříve oblíbené místo k bydlení. Kdysi pohledné cihlové domky pro havíře dnes zavřeného dolu Odra, zčásti rozebrané, obývají Romové.
V devadesátém roce jsem zde jako nový pracovník rozjížděl komunitní centrum Armády spásy, přilepené k vysoké zdi, která je podobná těm v kriminále. Odděluje obyvatele od spleti kolejišť, směřujících k hlavnímu nádraží. Jezdíval jsem do práce na kole. Jednou jsem ho opřel před vchodem a za minutu už tam nebylo. V přilehlém parčíku, kam po setmění nebylo radno vstupovat, se slézali místní. Přišel jeden z nich: „Možná bych věděl, kde ho hledat." Zavedl mě do jednoho sklepa a tam v šeru na uhlí skutečně moje kolo leželo.
Tady vyrůstal i Roman. Se sedmi sourozenci, bez řádné výchovy. Matka prý dodnes čaruje. Byl podobný malým chlapcům, kteří navštěvovali náš dětský klub. Utíkal z domova i z pasťáků. Alkohol, fety, kradl, přepadával, rval se. Klasika. V osmnácti poprvé zavřený. Odseděl si celkem třináct let. Mezitím se oženil a plodil děti. Až se dostal do ostravské věznice Heřmanice. Poprvé se ho tam Bůh dotkl, když Luděk (Fitti) jako čerstvý pracovník Armády spásy navštívil znovu „svoji" bývalou věznici. Mezi třemi vězni, kteří přišli na jeho evangelizační výzvu, byl i Roman. Všiml si prý také mě, kaplana, že se ovládám, nenechám se vydráždit. Viděl lásku, které chtěl být také schopen. Až se pokořil a zcela vydal život Kristu.
Brzo po propuštění kvůli poměru jejich syna s nezletilou Romkou musela celá rodina Přívoz opustit, hrozila jim pomsta. Odstěhovali se do Havířova. Chodili tam také do naší Církve bratrské. Roman bával s sebou své děti, takže se v šatně občas něco ztratilo. Po návštěvě jeho synků mi doma zůstala „vybílená" peněženka. Dnes se usmívám, ale tehdy mi to jedno nebylo.
S manželkou to má těžké. Růženka je starší než on, z předchozích vztahů má další dospělé děti, jeden z nich je u nás také zavřený. Sama si práci nehledá. Starost o dcery leží od propuštění na Romanovi. I když také uvěřila, je schopná se sebrat, odejít ke své rodině do Přívozu a tam se s nimi opíjet. Roman ji pak vždy znovu otevře dveře. Sám od propuštění nefetuje, nekouří, nepije. Tyhle její excesy jsou nepředstavitelné. Dokonce už se s ní rozvedl a pak se znovu vzali. Byl jsem na jejich křesťanské veselce. Dva ze synů, které spolu mají, jsou nyní ve výkonu trestu, třetí bojuje s drogami.
Roman se v Ostravě zapojil do Mezinárodní misie, romské církve, která vznikla v devadesátých letech. Oslovil mnoho lidí a někteří skrze něho uvěřili. Je vyložený evangelista. Dokáže vzít své dvě dcery a nočním rychlíkem jet na Slovensko do Košic, aby tam na vyhlášeném sídlišti Luník evangelizoval Romy. Druhý den jede zase nazpátek. Umí se postavit ke každé práci, ale je vázán péčí o své malé děti. Nejvíce mu vynáší placená spolupráce se zdravotní pojišťovnou. Chodí s dvojicí zaměstnankyň jako zprostředkovatel (i ochranka) většinou do romských domácností. Sám při této práci evangelizuje. Vícekrát jsem byl u něho na skupince i na narozeninách. Bydlí teď v Ostravě v podnájmu, v pěkném bytě, kde se sejde deset i více lidí, chválí Boha s kytarou, vedou vášnivé duchovní debaty. Žádný alkohol, žádné cigarety.
Je první den roku 2019, novoroční shromáždění Církve bratrské. Místní mládež je po silvestrovském bdění unavená, a tak na podium přichází dvojice hostů-hudebníků, otec (47) se starší dcerou Maruškou (14). Mladší Laura (11) zůstává v lavici. Roman dostal Lauru necelý rok po propuštění jako dárek, manželka porodila v den jeho narozenin. Narození předchozích dětí vždycky "proseděl". Roman se před písněmi modlí. Rozezní se nádherný secvičený dvojhlas s kytarovým doprovodem, jaký umí jen Romové. Domů pak přivedu manželce na oběd neohlášenou návštěvu. Zobeme vánoční cukroví. Je nádherně vidět, jak se Laura k tátovi tulí.

Jan Kočnar, vězeňský kaplan
Věznice Ostrava-Heřmanice

Novinka

Jan Hábl:
LIDSKOST NENÍ DOCELA ZTRACENA
Červený Kostelec 2019
Český komeniolog a pedagog nás na 90 stránkách ve stručnosti provádí obsáhlým spisem **J.A. Komenského "Obecná porada o nápravě věcí lidských"**. (Nedokončené dílo bylo nadlouho ztraceno, ale 1934 v Halle nad Sálou objeveno, 1966 latinsky a 1992 česky vydáno v Praze.)
Po úvodních kapitolách následuje IV. Věci lidské - sedmero meditací: Uvažme stav věcí veřejných, Na počátku bylo slovo, Dílo, které se daří, Prvé upokojení mysli, Škola,dílna lidskosti, nikoliv mučírna, Nevidí-li kdo krásy v světě a Láska, která nehledá svůj vlastní prospěch. Následuje ještě V. A přece má místo v našem světě, VI. Bonusy (Ztráty a nálezy Porady, Komenského životopis), Resumé, Literatura a Rejstřík jmen.
Náš svět potřebuje nápravu, a ta je možná, protože Bůh stvořil člověka ke svému obrazu. Komenský vyzývá učence a vládce, aby se společně snažili poznávat a prosazovat pravdu a právo a aby usilovali o vzájemné porozumění a smíření, pravé poznání a mír mezi lidmi.Škola a církve mají rovněž napomáhat k tomuto cíli. Nikoli nucením, ale nesobeckou láskou: "Nechť vše plyne přirozeně - bez násilného působení!" Pedagogika a vše-věda mají vyústit v harmonickou vše-nápravu.

Bohuslav Vik

S Ježíšem by se domluvil řecky

Byli jsme šťastný ročník (1969-1974). Nejprve nám přednášel novozákonní teologii profesor J. B. Souček. A ve 3. a 4. ročníku Petr Pokorný. Uměl motivovat a k práci ke druhé odborné zkoušce mi k tématu doporučil knížku Ingo Hermanna. Byl spokojen s literaturou, z níž jsem čerpal. Avšak vytkl mi, že knihou, kterou mi doporučil, jsem se nechal příliš unést. Souznělo to s tím, co nám profesoři soustavně na fakultě zdůrazňovali: reflexe, reflexe, reflexe.

I jeho dědeček byl farář. A navíc jeho bratr Jan rovněž studoval teologii. Sám o něm uvádí, že „až zázračně se udržel naživu, protože se narodil předčasně (roku 1918), když měla maminka španělskou chřipku, a prakticky několikrát byl na smrt nemocný. Rozhodl se pro teologii a dnes má 99 let! (letos 102 let) A pořád se drží a sleduje, co dělám. Není divu, že u svěžího Petra jsme předpokládali také metuzalémský věk. Jeho bratr Jan na otázku, zda musel jste hlídat a starat se o svého o 15 let mladšího bratra Petra, později také teologa a profesora bohoslovecké fakulty pověděl: „Byli jsme tři sourozenci. Já jsem byl nejstarší, o rok mladší byla moje sestra Dagmar a nakonec, za třináct let, se narodil Petr. Rozdíl mezi mnou a Petrem je dobře patrný v tom, že v jednu neděli jsem já byl konfirmován a on, dvouměsíční, pokřtěn. Já jsem ale malého Petra moc nehlídal. To měla na starost sestra. Občas jsem ho vodil do školy. Když byl na gymnáziu, moje tehdy nastávající žena Alena mu pomáhala s latinou.“ Mít výrazně staršího bratra sebou nese někdy i problém. Petr uváděl, že: „Nechtěl jsem, aby si někdo myslel, že se po něm „opičím“, tak jsem si přál studovat přírodní vědy. Ale když Němci zavřeli vysoké školy, bratr se učil doma. Zajímalo mě, co se učí. Byl jsem tehdy malý kluk – do první třídy jsem šel 1. září 1939, v den, kdy vypukla druhá světová válka. K zázemí, které ve svém životě našel, patřila ovšem jeho manželka. Uvádí se o ní: „Roku 1961 se oženil s Věrou roz. Kellerovou (1939–2016), 1969 PhDr. u prof. Bohodara Dosužkova. V roce 1972 musela kvůli manželovu povolání opustit Karlovu univerzitu, pracovala v psychologickém poradenství, v roce 1990 byla rehabilitována, studovala u prof. Reuvena Feuersteina v Jeruzalémě, 1997 se habilitovala. V letech 1998 až 2009 působila jako docentka dětské psychologie na UK. Z manželství se narodily čtyři děti.

Ohledně budoucnosti církve, o níž míváme obavy, stejně jako o svou vlastní, byl Petr Pokorný dotazován jak s tím naložit. I my máme leckdy pocit, že Ježíš spí: „V takové situaci je důležité si uvědomit, že v té naší lodičce vůbec je. Nelze jej sice uchopit za ruku a jeho pomoc nemusí být v tu chvíli zjevná, nicméně i když se nám vše zhroutí a my nevidíme žádné východisko, pořád jej máme na palubě. Tuto hlubší rovinu evangelista Marek rozkrývá až v závěru knihy, při líčení Ježíšovy smrti na kříži; kdyby zázračně sestoupil z kříže, odcizil by se nám lidem, neboť by měl jiné podmínky, než všichni ostatní. Ježíše si nemůžeme představovat jako někoho, kdo by nám stále zjednával u Pána Boha nějakou protekci. To platí i o smrti, což neznamená, že v ní nemůže být naděje...“. A byv dotázán po osobním mezníku v životě víry: „Člověk se může duchovně rozvíjet postupně a pak si jen v určité chvíli zpětně uvědomí, co vlastně už přijal. U mě takový okamžik nastal v době, kdy jsem byl na vojně a skoro šest týdnů jsem se nedostal do kostela. Když se mi to pak konečně podařilo, napadlo mě najednou, co všechno bych byl ztratil, kdybych se nestal křesťanem. Do dnešního dne si takový život vůbec nedovedu představit. Nedovedu si představit život, který by nebyl členěn nedělním kostelem na svátek a pracovní část, ale hlavně to břemeno osamocenosti, tu poslední životní osamocenost člověka bez víry“.

Za zmínku stojí Pokorného zájem o archeologii: „Je asi tak pět procent průpravy biblisty, je pouze třeba, abych s archeology uměl komunikovat. Moje vlastní práce však spočívá v tom, že mám několik různých kritických vydání řeckého textu, další prameny si musím dohledávat. Teď třeba píši komentář ke knize Skutků apoštolských, kde bych měl čtenáři vysvětlit něco, co je poměrně složité...“ Osvětlil v jednom rozhovoru také svůj vztah k jazykům, jak jsou pro něj důležité: „Mluvím německy, anglicky, přednáším i rusky a francouzsky, ale to mne musí někdo i opravit. A taky řecky se snažím mluvit aktivně, máme takový novořecký kroužek (směje se). Pasivně pak staré jazyky: řečtinu, latinu, hebrejštinu. Z aramejštiny i syrštiny znám základní gramatická pravidla, ale neznámý text bych nepřeložil. Koptštinu jsem kdysi uměl celkem slušně, ale už po sametové revoluci jsem to „předal“ svým žákům, kteří mají kvalitní učitele tady v Praze.“ A na dotaz, jak by se domluvil s Ježíšem, odpověděl: „Teoreticky vzato: hebrejsky znal přinejmenším pasivně, ale přesto zřejmě líp než já. Takže asi řecky. Myslím, že řečtinu uměl. Poslední vykopávky ze Seforis (z naleziště města Cipori), asi čtyři kilometry od Nazaretu, kde vyrůstal, ukazují, že to bývalo řecky mluvící velkoměsto, hlavní město Galileje ještě v době Ježíšova narození.“

V minulém roce, když přijal profesor Pokorný pozvání našeho ročníku na setkání s ním, byl úžasný. Upřímným zájmem o každého i svými doplňujícími otázkami, s vyprávěním o své práci a dalších plánech. Osud biblistiky mu ležel na srdci a evidentně jej těšilo, že přizval z našeho ročníku Járu Féra jako jednoho z posledních do skupiny překladatelů Českého ekumenického překladu. Již žertem jsem léta kladl bratru profesorovi otázku, kdy že vyjde kolektivem předpřipravený nový Biblický slovník. S tím, že bezesporu perfekcionalismus je herese. Bral to již s humorem. O Petru Pokorném to však určitě neplatí. Byl patrně výjimkou z pravidla, perfektní. Úkol vydat nyní dotyčný slovník, je již úkolem pro jeho kolegy… Oddělit neutrálně prof. ThDr. Petra Pokorného, DrSc., od toho, kterého jsme osobně znali, dost dobře nejde. Uvědomil jsem si to i při kratičkém setkání s PhDr. Janem Pokorným. Oba bratři měli něco společného, čím člověka zasáhnou. Jednotlivce, jistě církev i mimo ni.

V této stati bylo užito citací z rozhovorů, jež profesor poskytl Lidovým novinám, Petru Vaďurovi a časopisu Český bratr. Náhlá zpráva o úmrtí Petra Pokorného nám přišla nejspíš jako nepatřičná. Tu zvěst však nepředznamenala pověstná černá labuť – nýbrž anděl blažené smrti, jak jej známe ze Šporkova-Braunova Kuksu.

Jan Kašper

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Zemřel Prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc., dr.h.c.

V ranních hodinách 18. ledna 2020, obklopen svou rodinou, zemřel ve věku 86 let Petr Pokorný, profesor Nového zákona na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Fakulta v něm ztrácí výrazného a oblíbeného učitele, pronikavého badatele mezinárodního věhlasu a neúnavného organizátora vědecké práce, který hlubokou erudici v biblistice, teologii, filologii i filosofii spojoval s přátelsky otevřenou určitostí svědka křesťanské víry.

Petr Pokorný se narodil 21. dubna 1933 v Brně. Po studiích na tamním klasickém gymnáziu vystudoval teologii na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (dnes Evangelická teologická fakulta UK). V roce 1958 byl ordinován jako kazatel Českobratrské církve evangelické a do roku 1967 působil v církevní službě jako vikář v Praze na Vinohradech a farář v Praze-Vršovicích. Během této služby externě studoval koptštinu a řeckou literaturu v Praze a ve Vídni, strávil také jeden trimestr postgraduálního studia u profesora G. D. Kilpatricka v Oxfordu. V roce 1959 podal doktorskou práci (SOMA ChRISTOU v epištole Efezským), kterou však kvůli průtahům ze strany státních orgánů směl obhájit teprve v roce 1963. Podobně nuceně zpožděná byla jeho habilitace v roce 1967 na základě práce podané o pět let dříve (Gnostická mystéria). V témže roce byl na jeden rok povolán jako docent Nového zákona na univerzitu v Greifswaldu v tehdejší NDR. Od roku 1968 vyučoval novozákonní biblistiku jako spolupracovník a později nástupce svého učitele J. B. Součka na Komenského bohoslovecké fakultě v Praze, profesorem byl jmenován roku 1972. V období 1996–1999 fakultu řídil jako její děkan. V roce 1968 se na základě práce Počátky gnose: Vznik gnostického mýtu o božstvu člověk stal kandidátem historických věd (CSc.) v oboru řecká literatura, v roce 1993 získal v témže oboru titul doktor historických věd (DrSc.). Jako hostující či zastupující profesor působil na několika zahraničních univerzitách (Pittsburgh, Tübingen, Petrohrad), čestný doktorát mu udělily univerzity v Bonnu (1998), Budapešti (2000) a Petrohradě (2015). Byl aktivně činný v řadě významných vědeckých organizací, především Studiorum Novi Testamenti Societas, jejímž byl v období 1994–1995 prezidentem, dále Wissenschaftliche Gesellschaft für Theologie, Akademie der Wissenschaften zu Göttingen a Učené společnosti České republiky, jíž v letech 2012–2014 předsedal. Významným plodem jeho úsilí o badatelskou spolupráci je Centrum biblických studií Univerzity Karlovy a Akademie věd České republiky, které v roce 1998 založil a v letech 2001–2010 vedl.

Profesor Pokorný rozhodně nebyl badatel jednoho tématu, ve značné šíři jeho odborného i popularizačního díla však lze zaznamenat zřetelné soustředění. Především metodické: při vší erudici lingvistické a historické chápal práci biblisty důrazně jako úkol teologický, tedy interpretační. Tento zájem prostupuje celé jeho dílo, ale projevuje se i v tom, že v něm významné místo mají souvislé výklady biblických i jiných textů, mezi nimi především komentáře k epištolám Koloským (německy 1987 a 1990, anglicky 1991) a Efezským (německy 1992 a 2013, zkrácená verze vyšla v roce 2005 česky jako pilotní svazek řady Český ekumenický komentář k Novému zákonu), k evangeliu Markovu (ve dvou verzích: 1974 a 1982, nově zpracováno pro řadu ČEKNZ v roce 2016), ke knize Skutků apoštolských (vyjde v řadě ČEKNZ) a k apokryfnímu evangeliu Tomášovu (česky 1981, 1982, 2001, nově zpracováno v monografii A Commentary on the Gospel of Thomas, 2009, 2012). Zřetel k teologickému obsahu a záměru novozákonních spisů, který nelze oddělit od zkoumání jejich literární povahy, výrazně uplatnil i v jejich analytickém přehledu, vydaném nejprve česky jako Literární a teologický úvod do Nového zákona (1993), později ve spolupráci s U. Heckelem přepracovaném a rozšířeném do rozsáhlého kompendia Einleitung in das Neue Testament: Seine Literatur und Theologie im Überblick (2007, česky Úvod do Nového zákona: Přehled literatury a teologie, 2013, rusky 2012). Otázkami výkladu se zabýval také teoreticky. Nejprve v souvislosti s problémem překladu – podílel se na Českém ekumenickém překladu Bible a v letech 1975–1996 byl členem překladatelského výboru United Bible Societies – později svá zkoumání v obecnější rovině shromáždil do monografie Hermeneutika jako teorie porozumění (česky 2006, anglicky 2011).

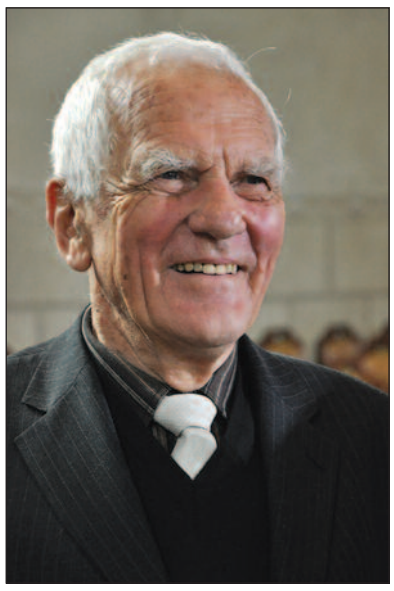

21. 4. 1933 - 18. 1. 2020

Druhé ohnisko Pokorného badatelského soustředění lze najít ve vymezení látky, jíž věnoval svoji pozornost. Zabýval se především synoptickými evangelii a deuteropavlovskými epištolami. Tento zájem je patrný již z výběru spisů, k nimž zpracoval souvislý komentář, ale odráží se v řadě dalších jeho studií. Významně přispěl k pochopení koncepce nejstaršího z evangelií, Markova, a ukázal souvislost této koncepce s teologickými důrazy apoštola Pavla, svou studií Theologie der lukanischen Schriften (1998) se podílel na rehabilitaci evangelisty Lukáše jako svébytného teologa. Zájem o duchovní prostředí deuteropavlovských epištol jej hned zkraje přivedl k fenoménu gnosticismu, jemuž se věnoval v řadě speciálních studií i v souborné monografii určené širší veřejnosti (Píseň o perle, 1986, 1998). V rámci Centra biblických studií založil koptologický seminář, z jehož práce vychází řada komentovaných překladů spisů z Nag Hammádí. Účastnil se také práce mezinárodní skupiny Colloquium oecumenicum Paulinum, která mu k 80. narozeninám věnovala sborník 2 Thessalonians and Pauline Eschatology (2013). Soustředěnost Pokorného práce je ovšem patrná především v jeho zájmu o vlastní střed křesťanské teologie – osobu a význam Ježíše z Nazareta. Ukázkou brilantního propojení historického a interpretačního hlediska je jeho práce o vzniku christologie (Die Entstehung der Christologie, 1985, anglicky 1987, česky 1988), stejnou metodu později uplatnil ve zkoumání dějin klíčového pojmu „evangelium“ (From the Gospel to the Gospels, 2013, česky 2016). Historickým otázkám spojeným s Ježíšovým působením se dlouhodobě (2005–2017) věnoval v projektu Jesus Research, který založil a vedl společně s J. H. Charlesworthem z univerzity v Princetonu (USA).

Při své vědecké a učitelské práci Petr Pokorný nepřestal být teologem praktikujícím, byl učitelem nejen akademickým, ale také učitelem církve. Ve své hermeneutice rozpracoval koncept svědectví, na který filosoficky upozornil P. Ricoeur a který zároveň patří ke klíčovým pojmům biblické tradice – a sám byl také svědkem. Byl podnětným vykladačem biblických textů jako kazatel nejen ve své evangelické církvi, přednášel o teologických, historických i filosofických otázkách pro církevní i širší veřejnost. Ve své církvi působil v teologickém poradním odboru církevního vedení, vystupoval na jejích synodech. Jako autor několika písňových textů trvale obohatil církevní zpěvník.

Svůj odchod do důchodu před lety pojal jako odchod z řídících funkcí, jež postupně předal svým spolupracovníkům, avšak nikoli odchod na odpočinek. Až do své smrti se aktivně účastnil práce na fakultě, přednášel a vedl několik doktorandů, v listopadu 2019 byl kazatelem při slavnostních bohoslužbách ke stému výročí založení fakulty, téměř k dokončení dovedl projekt Biblické základy křesťanské kultury v rámci individuálního grantu Donatio Universitatis Carolinae, jímž jej jeho univerzita poctila za celoživotní dílo.

Křesťanské svědectví chápal na prvním místě jako rozhodné, nemoralizující svědectví o naději:

„Nezadržitelný vývoj k dobrému je iluze. Rozhodně však nejdeme k čertu. Ten slavný protějšek, biblicky nazvaný poslední soud a království Boží, k nám přichází i uprostřed propadů a je silnější než dějinné katastrofy. (…)

Především je však silnější než ti chytří, realističtí slušní skeptici. (…)

Naděje přichází z druhé strany, jejím základním tvarem není budování, ale advent, příchod, setkání. Ale týká se dějin a inspiruje k dějinné orientaci.“

(Den se přiblížil, 2007)

Oficiální nekrolog
Evangelické teologické fakulty UK

Inzerce

Ochranovský sbor při Českobratrské církvi evangelické v Železném Brodě hledá faráře/farářku.
Kontakt:
zelezny-brod@evangnet.cz.
Administrátor 737976030.

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2020

12. února 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 19. února 2020

Z obsahu

* *Světový den modliteb 2020*
* *Etické důsledky křtu*

Poselství k neděli Sexagesimae

„Odpovědi na naše volání k Hospodinu.“

V soužení mi zjednáš volnost. Smiluj se nade mnou, vyslyš mou modlitbu!
Žalm 4,2

Mít tak telefon přímo k nebeskému Otci, to by bylo úžasné. Moci si zavolat v době potřeby, bolesti, trápení, či otázek. Mít přímou odpověď na palčivou otázku: “Co je pro mě Boží vůle, právě teď“. Vědět, kdy a jak odpoví a co bude dělat. Bylo by to snadné, ale tak to ve vztahu s naším Otcem v nebi nechodí. Kdo se začetl do Žalmu 4, ten vidí, jak odpovědí na volání Davida není splnění proseb, ale ujištění o Boží blízkosti. Naše modlitby často připomínají nákupní seznam. Co všecko žádáme a oč prosíme. A nemusí to být věci materiální. Vždyť se často lidé modlí o pokoru, tichost i lásku. Boží odpověď nalézáme v životě Ježíše. Po únavné celodenní službě se vycházel sám modlit. Před každým dnem vstával, aby byl sám se svým Otcem. A jistě to nebyly především prosby a žádosti, ale ujištění o Otcově směru pro současný den. Z těchto zastavení přicházela síla a jistota. Nešlo o přijetí denního plánu, ale o jistotu směru – oslavu Otcova díla a demonstraci Jeho moci nad všemi silami zla. Do pokory se musel probojovat a ztišit musel právě své plány a tužby. Vždyť bylo tolik potřebných kolem. V tom je odpověď na všecky lidské prosby a potřeby. V důvěře jdu každým dnem, protože jsem právě dnes ujištěn o Boží blízkosti. Jedinou překážkou této jistoty jsou naše požadavky a představy, jak by měl náš Otec zasáhnout. Ne, nebojme se předkládat své žádosti Bohu. I Ježíš sám nás k tomu vybízí. Ale nečekejme, že on bude jednat podle našich not. Právě čas s Hospodinem nám dá poznat jeho svrchovanost . Uvidíme, jak jsou jeho myšlení a způsob jednání jiné, než naše. Budeme však moci poznat, jak to jeho je rozhodně TO NEJLEPŠÍ pro nás i naše okolí a nebude nám vadit, že náš Bůh jedná jinak, než bychom si přáli a představovali. Výsledkem je pokoj. Ježíš dává svým učedníkům „jiný pokoj“, než dává svět. A také spočinutí v jeho plánech, kdy i rozbouřená duše může odpočinout a nalézt bezpečí, navzdory bouřím, které zuří v nás i kolem nás.

Jan Klas,
biskup Jednoty bratrské

Staré bělidlo, kde nikdy nebydlela Božena Němcová

Stavíme si hnízda

Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil (Matouš 8,20). Zvláštní Ježíšovo postesknutí. Opravdu na tom byl tak špatně, nebyl to nevděk matce a sourozencům? Nebo chtěl jenom varovat židovského teologa, že následovat Ježíše nebylo žádné pozemsky zajištěné živobytí? Měli bychom to patrně pochopit v souvislosti s náznakem, že Ježíš musel dobrovolně opustit svoji pozemskou rodinu, aby se mohl cele věnovat svému poslání (Mt 12,46-50). V Izraeli byla rodina ve velké vážnosti: *…rodina upřímných požehnání dojde* (Žalm 112,2). Stejně tomu bylo a má být mezi křesťany. Přesto, že apoštol Pavel doporučoval v době tvrdého pronásledování svým žákům, aby se raději neženili, novozákonní křesťanství rozhodně nezakládalo kláštery a poustevny.

Podívejme se na to, co zaujalo Ježíše, dobrého pozorovatele přírody, na ptačích hnízdech. Je pozoruhodné, jak si ti většinou drobní tvorové dávají záležet na svých domovech. Architektem i stavařem hnízda je u ptáků zpravidla samička. Sameček je odsouzen k úkolu přidavače, shání a přináší stavební materiál.

Někteří ptáci si však s budováním hnízda velké starosti nedělají, spo-

Dokončení na str. 2

Aktualita: pravoslavná církev má nové svaté – zavražděné pomocníky parašutistů

Kněží Vladimír Petřek a Václav Čikl, laikové Jan Sonnevend, Václav Ornest a Karel Louda se svými rodinami a dalšími českými pravoslavnými věřícími, popravenými v Mauthausenu, budou známi jako „svatí novomučedníci čeští“ a jejich památku bude církev oslavovat vždy 5. září. Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku svatořečila Matěje Pavlíka (biskupa Gorazda) za podíl na ukrývání parašutistů, kteří provedli vojenskou likvidaci Reinharda Heydricha, již v roce 1987. Nyní se rozhodla mezi svaté zařadit i ty, kteří zemřeli mučednickou smrtí jako jejich biskup. Christnet.eu o tom informoval sekretariát Posvátného synodu Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku.

Svatořečení novomučedníků se uskutečnilo během liturgie v sobotu 8. února v pravoslavném katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze v Resslově ulici, mimo jiné i za účasti přímých potomků nových českých svatých.

Důsledky jedné z nejslavnějších akcí československého protinacistického odboje – vojenské likvidace Reinharda Heydricha, jednoho z nejvýznamnějších mužů Třetí říše – dopadly na české pravoslaví velmi těžce. Parašutisté, kteří vojenskou diverzní akci 27. května 1942 provedli, nalezli úkryt v pražském kostele sv. Cyrila a Metoděje a nacistická moc se po odhalení tohoto úkrytu mstila nemilosrdně. Tehdejší Česká pravoslavná církev byla úředně rozpuštěna. Biskup Gorazd a další dva duchovní pražské pravoslavné katedrály spolu s laickým předsedou farní rady byli po mučení popraveni 4. a 5. září 1942 v Praze Kobylisích; jejich rodinní příslušníci a další pracovníci církve byli popraveni 24. října 1942 v koncentračním táboře Mauthausen.

podle www.christnet.eu

Kniha mého srdce

Když v roce 2009 vyhlásila Česká televize vítěze ankety “Kniha mého srdce”, pro dost lidí to asi bylo pořádné překvapení. Šlo o formát pořadu, který vytvořila britská BBC pod názvem The Big Read. V první fázi ankety čtenáři mohli nominovat jakoukoli oblíbenou knihu. Z nich postoupilo do druhého kola 100 nejčastěji nominovaných titulů, pro které mohli čtenáři hlasovat zhruba po dobu jednoho měsíce. Ve druhém kole bylo vybráno 12 finálových knih, které byly představeny ve dvacetiminutových televizních dokumentech, pro něž mohli čtenáři hlasovat zhruba půl roku. Mezi finalisty se dostali tři domácí spisovatelé (Jaroslav Foglar, Jaroslav Hašek, Zdeněk Jirotka a Božena Němcová). V konkurenci Harryho Pottera, Pána prstenů, Malého prince, Egypťana Sinuheta...) “zvítězil” Saturnin ale hned za ním se umístila Babička.

Umístění “Obrazů venkovského života” je překvapivé především proto, že lidi od knihy neodradil ani fakt, že jde o povinnou četbu. Nerozvrátily je ani poznatky, že autorka nikdy na Starém bělidle nebydlela, že Babičino údolí vypadalo úplně jinak, Viktorku nezabil blesk, ale dožila se požehnaného věku... Babička je pravděpodobně naší nejvydávanější knihou - od roku 1855, kdy spisovatelka novelu dopsala, jen u nás vyšlo 300 vydání. Ještě za života autorky byla kniha přeložena do němčiny a dnes jsou známy překlady do třiceti jazyků, včetně tak exotických, jako je bengálština, japonština, čínština, arabština... O ilustrování stáli i naši nejvýznamnější malíři, grafici a ilustrátoři: Quido Mánes, Adolf Kašpar, Zdeněk Burian, Václav Špála, Karel Svolinský a řada dalších. Babička byla několikrát zfilmována - poprvé v roce 1921, podruhé za druhé světové války v roce 1940, potřetí v době normalizace v roce 1970. Ztvárněna byla i v opeře, několikrát zdramatizována a stala se inspirací pro další díla literární, dramatická, výtvarná apod. Babička lidem pomáhala překonávat smutná období našich dějin, stejně jako její autorce, která ji psala v době, kdy prožívala nejtěžší období svého života.

I dnes se najdou lidé, kteří kritizují způsob života, který Božena Němcová možná vedla, a neberou v úvahu okolnosti, za jakých se to dělo. Až do dnešního dne mezi námi žijí její přímí potomci. Jednou z nich je i farářka Církve československé husitské.

Od narození Boženy Němcové uplynulo 4. února 200 let.

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Irsko zrušilo svůj protirouhačský zákon

Irsko udělalo raketový skok ze středověku rovnou do 21. století a zrušilo svůj protirouhačský zákon., který má poměrně spletitou historii. Kořeny má v irské ústavě z roku 1937, ve které stálo, že „publikování či projevy rouhavé, buřičské či neslušné povahy jsou kriminálním činem, který se trestá v souladu se zákonem." Zákon byl nakonec v roce 1999 zrušen, avšak irská perioda bez protirouhačského zákona trvala pouze 10 let. V roce 2009 byl totiž protirouhačský zákon v Irsku znovu zaveden, což z Irska učinilo první (a snad i poslední) a doposud stále jedinou západní zemi, která ve 21. století zavedla nový protirouhačský zákon. Tvůrci zákona se tehdy odvolávali právě na zmiňovanou irskou ústavu, ve které existovaly zmínky o rouhání a bylo tedy prý nutné takový zákon mít, aby bylo ústavě vyhověno. Aby bylo možné tamní protirouhačský zákon definitivně zrušit, bylo v prvé řadě třeba, aby z irské ústavy vymizely zmínky o rouhání. A právě na toto téma se v říjnu 2018 konalo v Irsku referendum, ve kterém 64,85 % hlasujících hlasovalo pro odstranění zmínek o rouhání z irské ústavy. Právě referendum představovalo zlomový bod, který rozhodl o osudu irského protirouhačského zákona a nynější zrušení samotného zákona již tedy bylo pouhou formalitou.

Rouhání bylo ve zrušeném protirouhačském zákoně definováno jako „záležitost, která je hrubě hanlivá a urážlivá ve vztahu k záležitostem, které jsou považovány za posvátné jakýmkoliv náboženstvím, a tím způsobuje pobouření mezi značným množstvím věřících daného náboženství", přičemž pokuta za rouhání mohla dosáhnout až do výše 25 000 euro.

Ačkoliv se tedy Irsko stalo další evropskou zemí, která zrušila svůj protirouhačský zákon, v řadě dalších západních zemí jsou tyto zákony stále platné a lidé jsou kvůli nich taháni po soudech. Připomeňme například případ španělského herce Willyho Toleda, který byl v r. 2018 ve Španělsku souzen za „urážku Boha a Panny Marie".

podle www.osacr.cz

Prezident Zeman se zúčastnil slavnostního žehnání kapličky v Lánech

Kaplička u Lán na Kladensku u cesty na Ploskov je opravená. Prezident Miloš Zeman před žehnáním obnovenému objektu zvanému Ploskovská Panenka Maria řekl, že plánuje další opravu místního historického objektu, lesní brány v lánské oboře, která je v poměrně špatném stavu.

Práce na obnově kapličky, na jejíž špatný stav loni v září upozornil lánský velitel sboru dobrovolných hasičů František Pošta, trvaly měsíc a půl. Na zajištění se podílela Lesní správa Lány a Správa Pražského hradu, samotné provedení měla na starost místní firma. Kaplička má mimo jiné obnovené nátěry i nápisy a 30. ledna jí požehnal novostrašecký farář Jiří Zeman. Poté následovala modlitba otčenáš. "Je dobré pronášet vzletné fráze, ale daleko lepší je, aby za námi něco konkrétního zůstalo," uvedl Miloš Zeman. Doplnil, že na dohodu opravy brány s Lesní správou Lány má ještě tři roky svého funkčního období. Brána je dílem rodu Fürstenberků, od kterých Československá republika v roce 1921 lánský zámek odkoupila.

Kaplička v pseudogotickém slohu stojí u silnice na Ploskov a dále na Beroun. Podle pověsti se kněžně Leontině z Fürstenberka v tomto místě zjevila Panna Maria a zvěstovala jí narození syna. Poté, co se kněžně skutečně narodil, nechala jeho matka v druhé polovině 19. století postavit kapličku zasvěcenou Panně Marii.

V okolí Lán je řada objektů, které připomínají historii i jednotlivé osobnosti včetně několika obětí pytláků. Stojí zde například také památník ke stému výročí československé státnosti nebo věrná kopie původní fürstenberské brány do lánské lesní obory, kterou nedávno postavila obec.

www.christnet.eu

Při tlačenici na bohoslužbě v Tanzanii zemřelo nejméně 20 lidí

Nejméně 20 lidí zemřelo a dalších 16 jich utrpělo zranění při tlačenici, jež vypukla 1. února večer na venkovní bohoslužbě pořádané na stadionu v severní Tanzanii. S odkazem na vyjádření místního představitele o tom informovala agentura Reuters. Na shromáždění ve městě Moshi na úpatí hory Kilimandžáro se dostavily stovky lidí. Místní pastor Boniface Mwamposa, který mši vedl, láká na své bohoslužby davy lidí tím, že jim slibuje bohatství a vyléčení, pokud se při obřadu projdou po „svatém oleji".

„Tlačenice nastala, když se věřící začali hrnout, aby byli pomazáni svatým olejem," řekl místní komisař Kippi Warioba. Podle jednoho ze svědků agentury AFP nalil pastor olej na zem a lidé se po něm snažili projít. Řada jich však uklouzla a spadla. „Bylo to strašné, lidé byli nemilosrdně ušlapáni," prohlásil svědek. Místní komisař Warioba dodal, že pět z mrtvých byly děti. Úřady se navíc obávají, že by se počet obětí mohl ještě zvýšit, protože dav byl velmi početný a neštěstí se stalo za tmy.

V Tanzanii v poslední době narůstá počet pastorů, kteří hlásají prosperitu a slibují, že vyvedou lidi z chudoby. Tvrdí také, že dokážou zázračně léčit. Tisíce lidí v této zemi s 55 miliony obyvatel vstupují do evangelické letniční církve, která získává většinu příspěvků výběrem desátků, tedy asi desetiprocentní daní z příjmu věřících.

www.krestandnes.cz

Římskokatolická církev slaví 50 let české bohoslužby

Se začátkem církevního roku uplynulo padesát let od okamžiku, kdy římskokatoličtí kněží začali sloužit mši svatou v národním jazyce, čelem k lidu a podle nového mešního řádu. Lidé, kterým ještě není padesát, vlastně už nic jiného nepamatují a předkoncilní liturgii mohou znát spíše jako poklad tradice církve a mimořádný způsob slavení mše svaté.

Obnovená liturgie vstoupila do kostelů v tehdejším Československu zavedením přeloženého mešního řádu od první adventní neděle roku 1969. Závazným se pro kněze stal od ledna 1970.

dle KaTyd

Stavíme si hnízda

Dokončení ze str. 1

léhají na dobrou volbu místa. Mohl jsem to pozorovat, když si jednou holubí pár vybral za své hnízdiště veliký květináč s oleandrem na našem balkóně v 11. patře paneláku. Prostě tam na hlínu nanosili pár krátkých větviček a hotovo! Úspěšně tam vyvedli dvě statná holoubata, která svědomitě krmili ze svých volátek (obrázek). Trnul jsem, když se už vyspělí potomci chystali s rodiči opustit naši pořádnou výšku. Zřejmě to však zvládli bez problémů.

To jiné druhy jsou skutečnými hnízdními architekty. Datlovití ptáci vydlabávají svými dlouhými ostrými zobáky dutiny v kmenech starších stromů. Pracují na tom okolo dvou týdnů, vstup je kruhový, hnízdní dutina hruškovitého tvaru, stěny jsou jemně opracované. Pokud takové hnízdo později opustí, rádi je využijí jiní ptáci – je dobře chráněno před zájemci o jejich holátka. Třeba brhlík, šedohnědý ptáček, který bravurně leze po kůře stromů všemi směry, si vstup do takového bytu po datlech zmenšuje tvrdnoucím bahnem. Asijský zobožrout dokonce v takovém hnízdě doslova zazdí manželku, sedící na vejcích a krmí ji jen úzkým otvorem. Náš ptáček moudivláček lužní spřede z jemného chmýří květů jív a osik vakovité hnízdo zavěšené na tenkých větvičkách těsně nad očekávanou nejvyšší hladinou řeky nebo potoka. Hnízdo vypadá jak vyrobené z plsti.

Kdo by neznal čtvrtkulatá hnízdečka jiřiček a vlaštovek přilepená na místě chráněném před deštěm i nepřáteli. Jsou slepena z drobných kuliček hlíny. Dobrý chovatel dobytka nechává otevřené alespoň jedno okno do chléva, aby si tito hbití lovci much mohli zřídit svá hnízda uvnitř chlévů. To, jak se tito ptáčci neomylně vracejí ze zimního pobytu do svých domovů, inspirovalo kdysi básníka Vítězslava Nezvala: *A jestli viděl jsem co neviděli jiní – tím lépe vlaštovko jež hledáš rodný chlév – Ukázalas mi jih kde máš své hnízdo v skříni – Tvým osudem je let mým osudem je zpěv.* Patrně se tu ozývá autorova vzpomínka na zvláště ukryté hnízdo vlaštovek.

Mohutná hnízda z větví na vysokých stromech nebo nedýmajících komínech staví čápi. Dnes jejich příbytky zpopularizoval nechvalně známý podnik našeho ministerského předsedy. Ale čápi za to opravdu nemohou, vždyť kdo by nám nosil do rodin kluky? Podle rozměrů stavitelů a rodičů mají i hnízda velmi odlišné velikosti. Zatím co nejmenší tropičtí kolibříci vystačí s průměrem okolo dvou centimetrů, hnízda velkých dravých ptáků, volavek nebo čápů měří často v průměru okolo dvou metrů. Pestré a u nás vzácné vlhy vyhrabávají pro své hnízděni nory v hlinitých nebo písčitých srázech až do hloubky okolo jednoho metru. Samečci některých tropických ptáků zdobí svá hnízdiště pestrými předměty, květy, střípky, krovkami brouků nebo ulitami plžů, jako komerční nabídku pro pozdější paní domu.

Pěkný byt nebo rodinný dům, útulné vybavení a nápaditá výzdoba – to je všecko pěkné, ale nejsme ptáci. Lidskou rodinu nevytvoří sebelepší hnízdo, ale vzájemná láska, důvěra, trpělivost, a to všecko s Božím požehnáním.

Text a foto:
Pavel Javornický

Mariánský sloup dál dělí společnost a církev

Již téměř 30 let se táhne kauza obnovy mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Spolek pro obnovu se za každou cenu a všemi způsoby snaží protlačit znovupostavení sloupu po 101 letech zpět na náměstí. Těmto lidem vůbec nevadí, že 26 předních historiků umění napsalo primátorovi dopis, ve kterém obnovu odmítají, protože dokládají, že sloup se dostatečně nezachoval, a tak nejde o kopii či repliku, ale v řadě částí o fantazii autora. Na obnovu nebyla vypsána žádná soutěž a je za tím pouze jednostranná snaha „sloupařů".

V České republice jsou stovky mariánských sloupů, ale pouze tento jeden vzbuzuje emoce a působí rozdělení, protože se stal symbolem bělohorské porážky a násilné genocidy uprostřed našeho národa. Za rozdělením, které sloup přináší, stojí různé koncepce pojetí našich dějin. Už jsme se smířili s tím, že někdo vidí naše dějiny z perspektivy české reformace a jiný opět z pohledu rekatolizace. S tím můžeme vedle sebe dobře žít a snažit se ze zmíněných dějinných pohledů vytěžit to nejlepší

Dokončení na str. 3

pro přítomnost. Horší je, pokud se budeme znovu zraňovat. Sloup stál vedle radnice, kde byl sťat reformní kazatel Jan Želivský. Sloup stál vedle popraviště, kam dopadaly setnuté hlavy 27 českých pánů. Někteří potomci popravených dosud žijí a přijíždějí každoročně k připomenutí této hrůzné popravy.

Ke sloupu se také vyslovili představitelé církví české ekumeny. Ekumenická rada církví sloup vždy odmítala a její představitelé prosili spolek pro obnovu, aby připravovaný sloup umístil na jiné místo. Valné shromáždění se v roce 2011 jednoznačným hlasováním postavilo proti obnově sloupu. Nové usnesení Valného shromáždění z 20. 11. 2018 zní: „Vzhledem k blížícímu se výročí poprav 27 představitelů stavovského odboje na Staroměstském náměstí a v návaznosti na bohoslužbu smíření k 600. výročí smrti Mistra Jan Husa navrhuje Valné shromáždění ERC, aby na místě bývalého ...mariánského sloupu na Staroměstském náměstí vznikl sym-

Logický a rozhodující krok

Dne 28. ledna 2020 zveřejnil prezident Trump podrobnosti svého dlouho připravovaného mírového plánu na řešení izraelsko-palestinského konfliktu. Přijetí ze strany palestinské strany a především tisku arabských zemí bylo chladné a prezident Mahmúd Abbás se vyslovil, že práva palestinského lidu nejsou na prodej a že návrh plánu skončí na smetišti dějin. Nedomnívám se, že má pravdu, ani že postihují podstatu věci kritikové, kteří vytýkají okolnostem zveřejnění plánu mnoho deficitů. Tak např. se kritizuje, že byl zveřejněn krátce před izraelskými parlamentními volbami a že nebyli přítomni zástupci ani palestinské strany ani klíčových arabských států: Jordánska, Egypta a Saúdské Arábie. Prezident Trump prokázal jeho zveřejněním silný a účinný tah na branku.

Já vidím podstatu plánu v tom, že ať už se tváří jakkoli, je to dohoda mezi USA a politickou reprezentací Izraele, že Izrael dostává neomezenou plnou moc vyřešit konflikt čistě podle svých představ a dotáhnout toto řešení až do konce i v případě, že k žádnému dalšímu jednání nedojde. Podrobnosti plánu totiž pro Palestince možnost jednání téměř vylučují. Srovnáme-li koncese učiněné Izraeli, potom spočívají ve splnění všech jeho klíčových požadavků, zatímco koncese učiněné Palestincům jsou pouhou karikaturou. Tedy konkrétně: plán jasně konstatuje, že palestinští uprchlíci nemají právo na návrat a musí se o ně postarat země, kde pobývají. Dále: hlavním městem Izraele se stane nerozdělené město Jeruzalém, zatímco hlavní město budoucího Palestinského státu má být zřízeno ve vesničce u Jeruzaléma oddělené od vlastního města bezpečnostní bariérou. Zní to tak, jako kdyby někdo v Čechách navrhl, aby se hlavním městem státu stala Podbaba. Navíc má být v podstatě okamžitě anektováno Izraelem celé údolí řeky Jordánu a asi třetina západního břehu obsahující veškerou izraelskou osadnickou výstavbu. Zbylé území vyhrazené Palestincům připomíná svou strukturou ementálský sýr – spojený s pásmem Gazy pouze tunelem s podzemním spojením. Za slabinu plánu považují jeho kritici okolnost, že je pro palestinskou reprezentaci naprosto nepřijatelný. Ovšem nedojde-li k jednání, bude to Izraeli plně vyhovovat a bude tlačit další osídlování a anektování Západního břehu až k jeho plnému záboru pouze podle svých stavebních kapacit a finančních možností. Jediná podmínka brzdící Izraelce, totiž čtyřleté moratorium na budování osad, je totiž vymezena jako časová lhůta pro jednání o budoucím Palestinském státu. Nedojde-li k jednání, může Izrael osidlovat bez omezení.

Dlouhodobě jsem sympatizoval se slabšími, v tomto případě s Palestinci, ale oddělím-li přání od reality, potom vidím, že nemají proti americkému plánu absolutně žádnou protihru. Budou se nadále pyšnit morální podporou většiny zemí světa, zatímco Izrael má zajištěnou dlouhodobou finanční, vojenskou a diplomatickou podporu ze strany USA v podstatě ať už tam bude prezidentem kdokoliv. Reálná podpora váží více než tisíce prázdných slov. Kdyby ležela Palestina v jihovýchodní Ásii, možná bych si uměl představit, že by se palestinské území mohlo stát prosperující ekonomickou zónou poněkud podobnou Hongkongu. Ovšem pokud jedinou reakcí Palestinců bude vztek a negace.

Skončí většina z nich mimo Izrael a menšina z nich v rezervacích, kde budou vyrábět suvenýry a připravovat turistům tradiční pohoštění. Rád bych viděl jejich budoucnost nadějnější, ale kam až dohlédnu, tak nevidím. Svoji při definitivně prohráli.

Miloš Hübner

Vzetí vzhůru

Písmo hovoří o tom, že byl Ježíš „vzat vzhůru“. Co to znamená? Kam byl „vyzdvižen“ – jak mají Kraličtí. A zde je třeba hned říci, že toho, který byl „vyvýšen“, nehledáme nikde mezi hvězdami. Jak tedy chápat, jak pojmout a vnímat ono tak závažné slůvko „vzhůru“? Nenabízí se tu až s jakousi nutností prostorová představa? Anebo je snad možný i jiný pohled a jiné řešení?

Když jde někdo vzhůru, tak nemusí jít jenom na Sněžku. Může jít totiž i o určitý vzestup na společenském, kulturním, vědeckém či sportovním žebříčku. Dotyčný je uznáván, těší se nemalé úctě. Člověk může jít i strmě vzhůru, může být i povyšován, a přece bude cele a vědomě zůstávat střízlivě na zemi.

Podobně je i Ježíš povýšen. Ubírá se do Boží slávy, ke svému nebeskému Otci. Ježíš z Nazareta se stává Pánem. Opovrhovaný přítel všelijak problematických existencí, vyděděnců společnosti, jehož pozemská pouť skončila neslavně na popravišti, je jediným skutečným Pánem: světa, církve, i jednoho každého z nás. Tak vidí a vyznává věci křesťanská víra.

Ježíšovo „vzetí vzhůru“ je ovšem stále tajemstvím. Něčím, co v čase pozemského žití plně a zcela neodhalíme.

V posledu na tom nejsme ani dnes podstatně jinak než překvapení a zmatení učedníci. Nemají hned jasno o dění, kterého jsou svědky. „Oblak jim ho zastřel“.

„Ukázala se v oblaku Hospodinova sláva“ (Ex 16,10). Bůh se projevuje a zjevuje nepřímo. Jeho jednání a záměry nemáme v ruce. Je mnoho věcí pod nebem a zemí, kterým nerozumíme. Jejich smysl a význam hned i často ani neodečteme.

Onen „oblak“ je tu pořád. To se ovšem leckomu nelíbí. Člověk by rád poodhalil tajemství. Říká si: Nechť Bůh konečně vystoupí, ať se mocně prokáže! Tak, aby ho všichni museli poznat, uznat, i vyznat. Jenže – Ježíš se učedníkům ztrácí z očí. „Oblak jim ho zastřel“. Dále však hned čteme: „A když upřeně hleděli k nebi za ním, jak odchází, hle, stáli vedle nich dva muži v bílém rouchu“ (Sk 1,10). Kdo to jenom je? Kdo se to najednou dostává na scénu? Muži mají bílá roucha. Zřejmě jde o posly, a vyslance z nebeského světa. Jejich prostřednictvím, a proto nepřímo, chce Bůh promlouvat do našeho světa a přicházet ke slovu.

A co mají vyřídit oni bíle odění poslové z Božího světa? Říkají: „Co tu děláte a hledíte k nebi“? Zřejmě zde jde o jemnou, avšak přece zřetelnou výtku. Jako kdybychom zde zaslechli: Učedníci, křesťané, řešením není dnes ani zítra, jestliže budete nečinně stát, možná i zbožně kamsi vzhlížet, ale nebudete dělat. Tudy cesta dál nevede. Máte být svědky vyvýšeného Pána po vší zemi. Máte důležitý úkol: Získávat pro Krista celý svět. Kázáním, službou, stylem života, ale i utrpením a nesením kříže.

Duch je dáván, kde a kdy sám Pán chce. Proto dejme pozor na nervózní a ukoptěnou vlastní aktivitu. Na druhé straně: Nelze ani jen prodlévat v rozmanitých niterných povznesených náladách a rozpoložení. Písmo je velmi střízlivé. Není totiž vůbec rozhodující, co prožívají učedníci, co se odehrává v našich nitrech. To jedině rozhodující a hodné pozornosti je, co dělá pro své stvoření, pro člověka, Bůh – ve svém milém Synu.

Hlas Božích poslů, oněch vyslanců v bílém odění, pobízí: Dejte se s chutí a bez rozpaků do díla. Máte naléhavý úkol. Nejdete ve své síle, ale „dostanete sílu Ducha svatého“. Usilujte proto o to, aby Ježíšova věc šla dál, aby se evangelium šířilo vskutku do celého světa, aby prostupovalo tou a onou společností, a kladně ji i ovlivňovalo.

Je velkým nedorozuměním, jestliže si někdo řekne: Zřídíme Boží království na zemi už dnes v plnosti. Nač bychom měli ještě dále čekat? Tyto křečovité a netrpělivé pokusy, jak nás učí i dějiny, žalostně ztroskotaly. Naštěstí! Vždyť my máme otevřenou náruč naděje. Máme totiž koho čekat. Až přijde Pán podruhé, při svém slavném adventu, tak doplní, dokoná a zacelí vše, co se snažíme všelijak nedokonale dělat. Až on přivádí k plnosti a dokonalosti.

Církev žije, pracuje a zvěstuje v mezidobí mezi vyvýšením a druhým příchodem Páně. Dobrou zprávu, evangelium, dluží všem národům. Nejen těm vzdáleným, ale především té zemi, v níž žije. Zde bývá misie nejtěžší.

Vyznáváme, že má Kristus moc, že je mu tato moc dána – na nebi, i na zemi. Boží působení je tiché, cudné a nenápadné i nevtíravé. Proto křesťan přiznává a poznává, že to ve světě nemá nijak snadné. Musí nést, unést, vydržet ono napětí, které je mezi tím, co je nyní, co teď prožívá, čím zrovna prochází, a mezi tím, co bude, co jednou přijde, co je přislíbeno, a co bude s konečnou platností odhaleno a dokonáno při Kristově druhém adventu. A toto napětí je možné nést bez nervozity s pohledem, nasměrovaným dopředu. K tomu, který přijde.

Jaroslav Nečas

Mariánský sloup dál dělí společnost a církev

Dokončení ze str. 2

bolický památník smíření.“ Jestli na náměstí něco dnes postavit, pak to musí být něco, co smiřuje a ne, co rozděluje. Mělo by být dosaženo konsensu.

Velmi odpovědný a citlivý přístup měl k této otázce dřívější arcibiskup – kardinál Miloslav Vlk. Do médií se vyjádřil již v roce 1993 (podle ČTK) takto: „Domnívám se však, že dnes není vhodná doba stavění či obnovování sloupů. Obnovení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí není oficiální prioritou církve, spíše snaha obnovit život. Úsilí o znovupostavení sloupu nebere dosti na zřetel naši současnou situaci a může vyvolávat dojem společenské netolerantnosti a činit nevěrohodnou naši ochotu druhým sloužit. Nechceme rovněž vytvářet dojem konkurence na poli ekumenismu. Ne kamenné sloupy, ale ‚živé‘ sloupy mariánské úcty, která by nás spojovala s ostatními křesťany: žít jako Maria.“

Proč někteří tak zběsile usilují obnovit sloup rozdělení? Byl jsem překvapen, jakou váhu mají ve 21. století podivné a až konspirační teorie. Za sloupem např. stojí někteří z monarchistického hnutí Česká koruna. Na webu zastánců sloupu připomínají poledník vyměřený na Staroměstském náměstí, kterým kdysi bývalo určováno poledne. Tento poledník, na který dopadal stín sloupu, je dnes zneužíván k některým konspiračním teoriím. Na webových stránkách je možné se dočíst, že sloupem se prý bojuje o „identitu duše Evropy“. Dále se tam objeví citát vojevůdce a německého kancléře Otto von Bismarcka: „Kdo ovládne Bohemii, je pánem Evropy“. Člověka při čtení těchto slov napadne, že jsou zde ti, kteří by zase rádi vládli Evropě. Chtějí snad ze sloupu na Staroměstském náměstí řídit náš stát či řídit Evropskou unii? Jak je vidět, tak někteří lidé neopustili vládychtivé tendence. Ještě, že žijeme v sekulárním státě, a ne pod habsburskou monarchií!

Zajímavé také je všimnout si, kdo v Zastupitelstvu obnovu sloupu i proti odborníkům a ekumeně zastává. Nechce se mi věřit, že by konspirační teorie o Panně Marii vládnoucí ze sloupu Evropě nalézaly tak širokou živnou půdu. V Zastupitelstvu Hl. Města Prahy se tímto směrem ubírá především bývalý radní Jan Wolf (KDU-ČSL), který neustále různými fintami prosazuje sloup na program jednání, i když stavba byla odmítnuta jak v roce 2017, tak v roce 2019. Jemu překvapivě sekundují lidé jako např. bývalý ministr Jiří Pospíšil (TOP 09), bývalý primátor Bohuslav Svoboda (ODS) a např. i Jan Čižinský (Praha sobě). Je dobré znát postoje těchto lidí, protože se pomalu blíží komunální volby. Překvapivě ale za šňůrky celé únavné a dlouhotrvající akce tahá v pozadí pražský arcibiskup kardinál Duka. Ten je na rozdíl od svého předchůdce zapřisáhlým „sloupařem“ a patrně obnovu sloupu chápe jako završení svého působení v arcibiskupském paláci. Škoda, že více nepamatuje na postoje svého nadřízeného v Římě. Papež František řekl: „Jakmile se ocitnu tváří v tvář klerikálovi, proměním se nezadržitelně v antiklerikála. Klerikalismus by neměl mít s křesťanstvím nic společného.“ Díky Františkovi za tato jasná slova! Klerikalismus nemá místo ve 21. století a s ním i okázalá gesta, která vedou na scestí a zakrývají skutečné poslání církve.

Zdá se těžko pochopitelné, že by se tito jinak bystří lidé domnívali, že jedním sloupem budou „vládnout Čechii“ potažmo Evropě a pražský poledník jim zvětší procenta politické úspěšnosti. Takové pohledy bych čekal spíše od astrologů, a ne od komunálních politiků. Ne, pánové, duši Evropy nelze získat kusem kamene. Duše dnešních Evropanů potřebuje jiný přístup. A ten začíná v naslouchání druhým, doprovázení, budování mostů mezi lidmi a nikoli v novém otvírání jizev minulosti. Stojí vám sloup za rozbíjení ekumenické spolupráce a naší křehké národní jednoty v době 400. výročí bitvy na Bílé Hoře?

Pavel Černý, předseda
Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů

Novinka

Hannah

Hannah se narodila v Londýně v rodině pakistánských přistěhovalců. Otec je imám a v muslimské komunitě prožívá velkou vážnost, ale pod nátěrem svatého muže se skrývá násilník, který svou krutost vybíjí nejprve na manželce a pak na dceři. Holčičce je teprve šest, když ji otec poprvé udeří a následujících deset let dívku s neuvěřitelnou vynalézavostí a krutostí týrá a zneužívá. V šestnácti letech Hannah zjistí, že se ji chystají, jak je to v této komunitě obvyklé, násilně provdat do Pakistánu, kde by ji čekal hrozný život. Na poslední chvíli se jí podařilo z domova uprchnout a najít útočiště v rodině svých přátel. Byla to rodina křesťanská a zde začal její nový život, který vedl k tomu, že se stala křesťankou. To však byl pro muslimy ten největší zločin, opustit islám. Který se může trestat i smrtí. Telefonem oznámila, že se již nikdy domů nevrátí a že se stala křesťankou. Tím více se ji komunita snažila najít a donutit k návratu a k vynucenému manželství. Musela střídat svůj pobyt, ale jednou zjistili kde bydlí. Dále sama vypráví: “Bylo odpoledne a učila jsem se. Najednou zvenčí slyším rozruch, podívala jsem se z okna a vidím, že na ulici byla skupina asi čtyřiceti Pakistánců v čele s otcem, jeho obličej byl maskou zloby a nenávisti, ozbrojená holemi a noži, ale viděla jsem i svého liberálního strýce, který pokřikoval stejně zběsile jako ostatní. Otec volal: špinavá zrádkyně, couro, podřízneme tě...! Nic jiného si nezasluhuješ – shniješ v pekle. Ležela jsem pod postelí a sotva jsem se opovážila dýchat. Najednou ticho. Sousedé vyšli na ulici a pohrozili jim policii a oni odešli.”

Příběh Hannah končí dobře. Odstěhovala se do jiné části Anglie, šťastně se vdala. Na každou dívku, narozenou jako britská muslimka, které se stejně jako mně podaří utéci, připadá spousta dalších, kterým se to nepodaří. Spousta jich zůstane uvězněna ve vynucených manželstvích a násilných vztazích. Nebezpečí, jaké hrozí ženám, které opustily islám, nebo uprchly před vynuceným manželstvím, narůstá. Copak to nikoho nepobuřuje? Kde jsou ochránci lidských práv, práv žen, proč nevolají po spravedlnosti?

Hannah dodává: “Jak je to snadné poslat dívky do Pakistánu. Unikla jsem z asijského muslimského gheta. Ale na muslimech není vše špatné. Mnoho muslimů v Britanii i ve světě má na své dospívání dobré vzpomínky. Jsou i ženy které mohou svobodně prožívat svůj život. Ale je toho spousta, co musí být rozbito, znovu vybudováno a přitom napraveno.

První Vánoce, které jsem prožívala se svojí "adoptovanou" rodinou byly zcela jiné než u nás doma.Na Štědrý den jsme šli na půlnoční do metodistického kostela. Kazatel několikrát opakoval "Bůh se stal člověkem." Neustále jsem na to musela myslet. Žasla jsem nad tím, že by se Bůh stal něčím tak obyčejným, jako je člověk, aby mohl lépe zavést svá slova na zem. To mě opravdu dojímalo. Tolik se to lišilo od toho, co jsem kdy slyšela. Kazatel dál mluvil o lásce, lásce Boha, která ho přiměla přijít na zem jako člověk, komunikovat s námi a pečovat o nás. Už jsem to nemohla vydržet a naklonila jsem se k dceři mé "adoptované" rodiny a zašeptala jí do ucha:

"Jak se mohu stát křesťanem?"

Julie se usmála. Snadno. Prostě požádáš Ježíše, aby vstoupil do tvého života. Požádáš ho, aby ti odpustil tvoje chyby a poděkuješ mu, že zemřel na kříži i za tebe a že znovu povstal kvůli tobě. A to je všechno? Julie přikývla, to je všechno.

Vrátila jsem se a šla si lehnout, ale nemohla jsem usnout. Pořád se mi vracela slova, co jsem slyšela. A tak jsem se začala modlit a poprvé v životě jsem se modlila ke křesťanskému Bohu: "Bože, jestli jsi skutečný, jestli existuješ a jsi milující Bůh, pak tě chci poznat a chci, abys vstoupil do mého srdce." A myslím, že to byla chvíle, kdy jsem konvertovala. V té chvíli to bylo zcela instinktivní záležitost. Nepřemýšlela jsem o minulosti. Byla jsem jen ztracená v emocích té chvíle. Ani jsem neuvažovala o tom, co by změna víry mohla znamenat. Nechala jsem se unášet proudem, který mě odnesl někam jinam – na místo lásky, smíchu a světla.

Víra je jedinečná osobní záležitost. Svoboda věřit tomu, co jednotlivec považuje za vhodné – anebo nevěřit, pokud mu to tak vyhovuje – je výrazným rysem civilizace. Pokud už nejsme ochotni, nebo dost silní na to, abychom bránili svobodu člověka volně si vybrat víru, pak jsme ztratili samy základy naší civilizace.

V Britanii i v USA jsem mluvila před tisíci lidmi. Nejdřív to byla strašlivá představa, ale dokázala jsem to, protože jsem nemohla mlčet o nespravedlnosti. A budu to dělat dál, protože miluji život a miluji své sestry a bratry, ostatní lidské bytosti, kteří žijí na tomto světě.”

Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám, ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí! Jan 14,27

Kdo by si chtěl přečíst tento neuvěřitelný pravdivý příběh z nedávné doby!!, je možno zakoupit (např. v levných knihách za 89,-Kč) pod názvem: **Imámova dcera** od **Hannah Shah**.

Jan Trnka

Já nestojím proti náboženství, nýbrž proti náboženství zvrhlému, které potřebuje politiky, aby jej hájili.

Tomáš Garrigue Masaryk *(1850 – 1937)*

* * *

Moudřejší ustoupí. Smutná pravda, na níž je založena světovláda hlouposti.

Maria von Ebner-Eschenbachová *(1830 –1916)*

Spisovatel, básník písničkář laskavého srdce
Václav Žďárský

(26. 11. 1951 Vrchlabí – 24. 1. 2020 Nový Bydžov)

Desítky lidí se 31. ledna přišly do Nového Bydžova rozloučit s Václavem Žďárským. Mezi nimi byli nejen kolegové a kolegyně z Církve československé husitské v čele s patriarchou a královéhradeckým biskupem, ale i členové náboženské obce, kde sedm let sloužil, přátelé z ekumeny, přátelé, které poznal, když mu byla diagnostikována Parkinsonova choroba, povzbuzoval je a účastnil se s nimi společných akcí.

Nelehký životní příběh Václava Žďárského popsal bývalý královéhradecký biskup Štěpán Klásek.

Narodil se do farářské rodiny (jeho otec se ve druhé polovině 30. let minulého století angažoval ve Společnosti přátel demokratického Španělska a znal se s řadou významných osobností - Albert Pražák, Josef Skupa, J. L. Hromádka...), což mu velice zkomplikovalo životní dráhu. Po středoškolských studiích se nedostal na konzervatoř, proto si našel "přechodnou" brigádu ve Východočeských chemických závodech Synthesia Semtín. Asi sám nečekal, že se brigáda nakonec protáhne na 22 let a že bude pracovat jako dělník a provozní chemik. Své vzpomínky na tuto dobu zachytil v knize *„Chemička, má láska"*. Tam také poznal laického kazatele Církve bratrské díky kterému se znova začal modlit a pochopil, jak sám později napsal, že "opravdový život není jen čest práci, dřina a chlast."

V polovině 80. let se opakovaně, ale marně hlásil na teologická studia na Husovu československou bohosloveckou fakultu, takže aspoň prošel církevními kurzy a získal teologické minimum.

Do Církve československé husitské se ale hned nevrátil. Nějakou dobu strávil v Církvi bratrské a později v Jednotě bratrské. Jako písničkář vystupoval v rozhlasových pořadech Karla Vepřeka, později pod vlivem básníků sdružených ve Skupině XXVI úplně přesedlal na poezii. Napsal několik básnických sbírek (*Houpačka, Akční nabídka a Pták pokadil mi hlavu*). Ty vydával u faráře Církve československé husitské Ervína Kukuczky, který na počátku 70. let založil samizdatovou edici Louč. V polovině 90. let natočili s přáteli doma v bytě hudební autorské CD *Pyroman.*

V rozhovoru pro projekt Paměť národa - Příběhy 20. století řekl o svém až do roku 1989 marném putování k církevní službě toto: *„Rozhodl jsem se, že si život zařídím jinak, že jsem ve fabrice vlastně docela spokojený. V té chvíli přišel rok 1989. A v roce 1990 na jaře jsme opravovali fasádu v Pardubicích na kostele a dole zastavilo auto. Vystoupil biskup Tuček a volal na mě, jak Ježíš na Zachea: ‚Václave, slez dolů, jestli chceš sloužit, tak mi to řekni hned!' Tak jsem mu to řekl hned. Nějaké modlitby, to tam nepřipadalo v úvahu… Tak jsem se ocitl zase ve službě."*

V roce 1990 byl vysvěcen na jáhna a ustanoven do náboženské obce Přelouč. později získal i kněžské svěcení a působil v náboženských obcích Chlumec nad Cidlinou a Nový Bydžov.

(hb)

Sdružení evangelikálních teologů

ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČO: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

31. Teologické fórum

pod záštitou Komenského institutu

J. A. Komenský – biskup, teolog a kazatel: jeho odkaz pro 21. století

350. výročí úmrtí Komenského (1670)

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 16. 3. 2020

9.00-9.30	Registrace
9.30-9.45	Zahájení fóra (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
9.45-10.15	**Lidskost není docela ztracena: to nejlepší z Komenského pro 21. století** (doc. Jan Hábl, Ph.D.)
10.15-11.30	**Komenský jako Evropan aneb proměny českého mesianismu** (doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.)
11.30-11.40	Diskuse
11.40-12.00	Přestávka
12.00-12.45	**Komenský jako teolog** (prof. Pavel Hošek, Ph.D.)
12.45-12.55	Diskuse
12.55-14.00	Přestávka – polední občerstvení
14.00-14.45	**Komenský jako kazatel a teoretik kazatelského umění** (doc. Tabita Landová, Ph.D.)
14.45-14.55	Diskuse
14.55-15.40	**Formování morálního charakteru dle J. A. Komenského** (doc. Jan Hábl, Ph.D.)
15.40-16.00	Diskuse a ukončení

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti do 11. března 2020 na adresu: set@evangelikalni-teologie.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení a materiálů, které jsou zahrnuty v registračním poplatku. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: 200316. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Studenti 100 Kč. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, leden 2020

Bude do roku 2030 léto na severním pólu bez ledu?

Loňské rekordní vlny veder, úbytek vody v krajině, kůrovcová kalamita a extrémní výkyvy počasí dávají tušit, co nás čeká v příštích letech: bude hůř. Planeta Země se razantně otepluje v důsledku stále větší produkce skleníkových plynů lidstvem. I kdyby lidstvo okamžitě přestalo vypouštět skleníkové plyny, ještě po několik staletí by se teplota zvyšovala. Radikálními opatřeními na ochranu klimatu je však stále ještě možné omezit oteplování na snesitelnou míru. Podívejme se na některé dramatické projevy globálního oteplování v loňském roce.

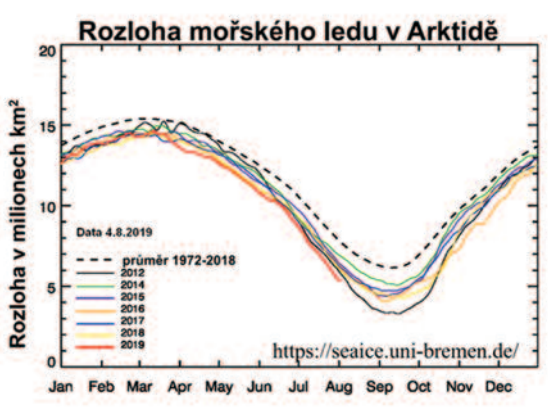

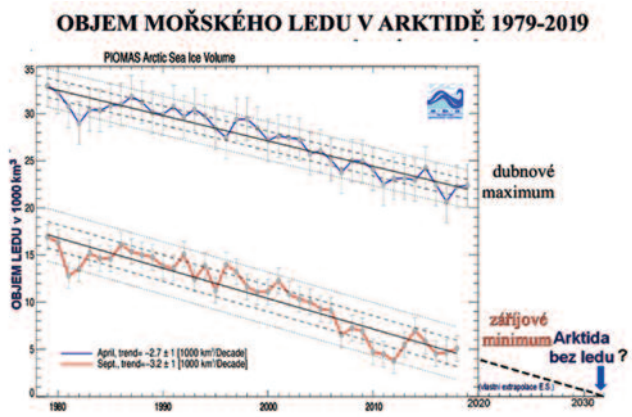

Rekordní úbytek mořského ledu v Arktidě. Od konce března loňského roku je jeho rozloha na rekordně nízké úrovni (obr. 1) a z trendu 50 let lze soudit, že někdy kolem roku 2030 bude v létě Arktida bez ledu (obr. 2).

Ztráta arktického mořského ledu by byla velmi nebezpečná, protože led odráží sluneční záření, zatímco tekutá voda ho pohlcuje. Tím by se oteplování klimatu urychlilo. Podle studie Scripps Institute of Oceanography z 22. 7. 2019 by to ohřálo planetu v důsledku snížené odrazivosti podobně jako vypuštění 1000 gigatun CO_2 do atmosféry, přiblížilo by oteplení o 2ºC nad předindustriální úroveň o 25 let a vedlo by výhledově k oteplení planety o 3 – 4ºC s katastrofálními důsledky. Znamenalo by to drastické omezení času, který lidstvu zbývá k opatřením na ochranu klimatu.

Špatných zpráv je více. V loňském létě vypukly **požáry nejen na jihu Evropy, v Kalifornii, ale i na Sibiři, Aljašce, v Kanadě a dokonce v jinak ledovém Grónsku a svým rozsahem jsou bezprecedentní**. Na dalším obrázku (obr. 3) jsou satelitní snímky NASA s vyznačenými požáry viditelnými z kosmu a jimi způsobenou koncentrací sazí v ovzduší. Rozsáhlé požáry jsou pro klima rovněž velmi nebezpečné. Požárem porostu se dostávají do ovzduší velká množství CO_2, metanu a oxidu dusíku, tj. skleníkových plynů, které dále zvýší globální teplotu. Jen v samotném červnu se vloni dostalo do atmosféry více CO_2 z arktických požárů než za předchozích 9 let dohromady. Požáry však stále ještě zuří a i když se celkové množství CO2 z loňských arktických požárů ještě nedá odhadnout, již teď je jisté, že značně přesáhne 100 megatun, více než vyprodukuje Česká republika ročně (zhruba 110 megatun). Kdyby porosty zůstaly živé, spotřebovávaly by CO_2 z atmosféry a tím by působily proti oteplování klimatu. O to více se teď naopak hromadí nespotřebovaný CO_2 v ovzduší. Dalším důsledkem je i obrovské množství sazí, které se následně usadí na sněhu a ledu v Arktidě, který pak absorbuje více slunečního záření a tím dále přispívá k oteplování klimatu. Politici se dohadují, kdo za požáry může a již padají i hlavy. Požáry však hlavně vznikají údery blesků do horkem a suchem vyprahlých porostů a rašelinišť a jen v malé míře lidskou nedbalostí nebo ilegální těžbou. Hlavní příčinou jsou nebývalé vlny suchých veder vyvolaných globálním oteplováním. Podobně i kůrovcová kalamita není vyvolána primárně špatným managementem lesů a špatnými právními předpisy neumožňujícími přizpůsobit hustotu výsadby dostupnosti vody, ale především oteplením klimatu v ČR o zhruba 2ºC za posledních 60 let, s tím spojeným nedostatkem vody v půdě a zvýšením počtu generací kůrovce z původně dvou ročně na nynějších tři až čtyři, což při 3000 možných potomků jedné samičky vede k více než milionkrát vyššímu rozmnožovacímu potenciálu kůrovce a jiných škůdců. Aby se zabránilo nejhoršímu, je třeba celosvětově co nejrychleji přejít na obnovitelné zdroje energie a radikálně změnit způsob života a kon-

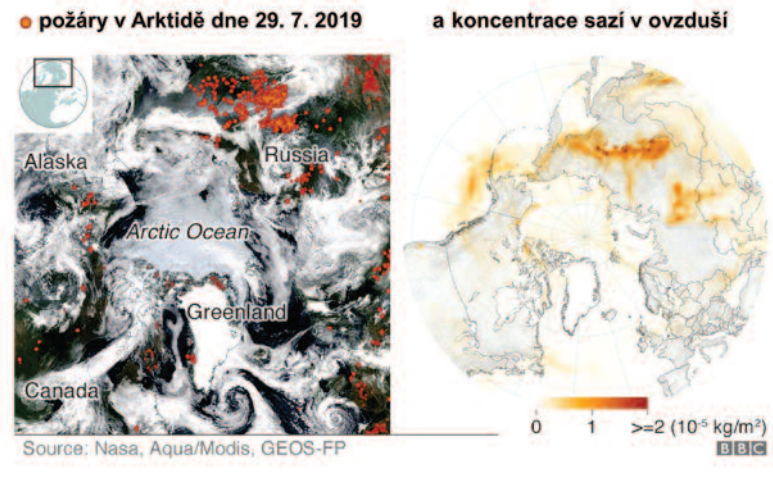

zumu obyvatel, změnit cíle ekonomiky z maximalizace zisků a „udržitelného růstu" (což je nesmyslný pojem, v konečném materiálním světě není stálý růst jakékoliv komponenty možný) na nadřazení ochrany klimatu ekonomickým zájmům a na stabilní ekonomický výkon bez nutnosti růstu. Podle klimatického panelu OSN v Katowicích 2018 a speciální zprávy SR1.5, vypracovanou 91 vědci, by bylo možné omezit globální oteplení na 1.5ºC, kdyby celosvětové emise skleníkových plynů přestaly v roce 2020 růst, do roku 2035 klesly na polovinu a do roku 2050 na nulu. Ve světle posledních poznatků o akumulaci tepla v oceánech (www.carbonbrief.org/analysis-major-update-to-ocean-heat-record-could-shrink-1-5c-carbon-budget) i vzhledem k úbytku mořského ledu a nárůstu požárů a jiným v SR1.5 nezohledněným pozitivním zpětným vazbám je tato strategie již nedostatečná.

Navíc je problémem západních rozvinutých zemí, k nimž patříme, že tato strategie je průměrnou pro všechny země. Pro rozvojové země bude tento cíl mnohem obtížnější a tím ambicióznější cíle musí mít rozvinuté země. EU tak ambiciózní není a snaží se dosáhnout aspoň průměrného cíle dosažením nulových emisí do roku 2050. Avšak ani tento cíl, v podstatě nedostačující, je pro některé členské země EU nepřijatelný, a tak ČR spolu s Polskem a Maďarskem tuto snahu EU zablokovala. Je teď na občanské společnosti, aby se probudila z letargie a podobně jako již některá aktivní hnutí (Duha, Greenpeace, Extinction Rebellion, Limity jsme my) důrazně požadovala od politiků účinná opatření. Např. místo klimaticky škodlivého a energeticky nepotřebného rozšíření těžby uhlí na dolu Bílina rozšiřovat fotovoltaické a větrné elektrárny. Občanská společnost by neměla dovolit, aby ve volbách na obecní, krajské, státní a evropské úrovni byly zvoleny osoby popírající nebo ignorující základní vědecké poznatky a vedené ziskuchtivostí. **Velmi se ztotožňuji s hlavním poselstvím mladičké Grety Thunberg světovým politikům: „naslouchejte vědcům".**

RNDr. Erik Schwarzbach

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2020

19. února 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 4. března 2020

Z obsahu

* *Tunelovaný Ježíš*
* *Prosby z hlubin*

Poselství k neděli Estomihi

Po zaslouženém trestu dává Hospodin své požehnání

Jeho synů bude jako kdysi, jeho pospolitost přede mnou obstojí. Všechny jeho utlačovatele ztrestám.

Jeremjáš 30,20

Jak je Bůh jiný, než bychom si kolikrát přáli! Kdyby byl Bůh podle lidských představ, byl by podobný hodnému štědrému stařečkovi, který nám jen rozdává dobré věci a nehledí na to, jak žijeme. Kdyby byl Bůh podle lidských představ, plnil by nám všechna naše možná i nemožná přání, zahrnoval by nás požehnáním a tolerantně by přivíral své oči před naší svévolí, pýchou a všelijakým projevem našeho hříchu.

Jenže Bůh takový není. Je svatý, třikrát svatý, svrchovaný Pán všeho vesmíru i našich životů. Je to Bůh, který s námi má dobré záměry, ale zároveň nebude mlčet k naší vzpouře, pýše, k našemu modlářskému uctívání sebe samých, našich tužeb, jiných lidí či věcí okolo nás. On je svatý Bůh a svoji slávu nikomu nedá.

Jak těžko se nám, individualistům, zaměřeným na sebe, přijímá Boží dokonalá svatost, svrchovanost a autorita nad našimi životy. On je Bůh a ne my. Ano, on je také milující Otec, který nás chce zahrnout svojí láskou, ale zároveň nás jako správný otec musí někdy i trestat, napomínat a vychovávat (Žd 12,6).

Touto bolestivou zkušeností si musel projít i starozákonní Izrael. Když se odvrátili od uctívání Hospodina a sloužili modlám, když odmítali žít podle dobrého Božího zákona a konali zlo, když nechtěli slyšet opakovaná varování z úst proroků, musel přijít Boží trest. Prorok Jeremjáš mluví o těžké ráně a veliké bolesti, kterou jim Bůh způsobil. Musel pro množství jejich nepravostí, pro jejich nesčíslné hříchy (Jr 30,15).

To ovšem není konec. Díky Bohu za to, že je nejen svatý a spravedlivý, ale také plný milosrdenství a slitování. Díky za jeho milost, která vítězí nad soudem. On slíbil plačícím zajatcům, že se jednoho dne vrátí zpátky domů. On je Bůh, který trestá hřích, ale také hojí rány. Slibuje svému lidu, že ho obnoví, že mu znovu navrátí radost a píseň chvály, požehnání a pokoj. Oni budou jeho lidem a on bude jejich Bohem (Jr 30,22).

Buďme vděční za Pána Ježíše Krista, který na sebe vzal trest za náš hřích, aby mohl obnovit a požehnat i náš život. Obraťme se k němu v pokání a spolehněme se na jeho nezaslouženou milost. Radujme se z jeho lásky a přijetí. A zároveň nezapomínejme, že ten, který nás miluje, je Bůh svatý a žárlivě milující. Proto mu služme s věrností a oddaností. On nám k tomu dává sílu svého Ducha.

Pavel Coufal
předseda Výkonného výboru
Bratrské jednoty baptistů

Světový den modliteb letos podpoří Zimbabwe

Zimbabwe je jednou ze zemí, kde má ekumena dlouhou tradici. První mezidenominační modlitební setkání se uskutečnilo v metodistické církvi už v roce 1962. Převážně ve velkých městech se sestry scházely k modlitebním schůzkám ve svých domovech. Většinou byla zastoupena Církev anglikánská, metodistická, sjednocená metodistická, římskokatolická, holandská reformovaná, Armáda spásy, Církev Kristova a Nezávislá africká církev. Tyto ženy měly silný smysl pro rozpoznání potřeb žen a dětí při rozpadu jejich rodin a hledaly způsob, jak jim poskytnout potřebnou podporu.

S růstem církví a účastí žen na setkáních přišla i potřeba stálého místa konání. S podporou reverenda Kachidzy z metodistické církve, který byl v té době generálním tajemníkem Biblického sdružení Zimbabwe, byla od roku 1967 poskytnuta ženám kancelář. Setkávaly se zde jednou měsíčně bez ohledu na denominaci. Byl zaznamenán velký rozvoj SDM jak v církvích, tak i ve školách, univerzitách a v dívčích a ženských organizacích. Každoročně ženy podávají zprávu mezinárodnímu výboru SDM.

S vděčností jsou připomínány předchůdkyně, které se zasloužily o uskutečnění tohoto přínosného hnutí.

Bibli do Zimbabwe přinesli Britové, kteří obyvatele seznámili s křesťanstvím. Postavili školy, nemocnice, továrny, kostely a vybudovali infrastrukturu, která je používána dodnes. Misionářské církve potřebovaly podporu kolonizátorské vlády, aby mohly uskutečňovat svoji důležitou práci, především v oblasti vzdělání a zdravotnictví. V 60. letech 20. století se některé církve postavily na stranu černošské většiny. Po vyhlášení nezávislosti v roce 1980 měly církve vysoká očekávání. Následující vývoj však zdravotnické a vzdělávací instituce těchto církví spíš poškodil.

Zimbabwe má s 91 procenty jednu z nejvyšších gramotností v Africe. V roce 1980 prohlásila vláda vzdělání za jedno ze základních lidských práv. Byly zakládány školy různých zaměření. Do 4. třídy základní školy je docházka povinná. Další vzdělávání však není zdarma. V Zimbabwe je 13 univerzit, 4 z nich jsou soukromé a přidružené k církvím. Pro venkovské děti je však často studium nedostupné. Školy jsou velmi daleko a rodiče nemohou platit poplatky.

V současné době je země velmi zadlužená, 6,5 milionů obyvatel je odkázáno na potravinovou pomoc. Centrální oblasti trpí už několik let nedostatkem vody, což má dopad na možnost samozásobování potravinami. Velkým problémem, stejně jako v mnoha jiných zemích, je nákaza virem HIV. V posledních letech se naštěstí daří počet nakažených snižovat. Četný je výskyt tyfu, cholery a tuberkulózy. Průměrný věk dožití je 39 let, nižší je u mužů. Země se potýká s nedostatkem léků a všeobecně s nedostatkem financí ve zdravotnických zařízeních (vybavení, personál).

I letos máte možnost se připojit k mnoha lidem ve více než 170 zemích světa, kteří budou Světový den modliteb (SDM) první pátek v březnu – 6. března 2020 – prožívat, slavit a přispívat tentokrát ke zlepšení života Zimbabwe. Letošní obrázek na pohlednici nakreslilo děvčátko ze školy v Tengenenge. Tuto školu a nadané děti z ní podporuje nezisková organizace Klub přátel Tengenenge a jihočeská diecéze .V roce 2020 se k nim chceme přidat svou sbírkou i my. Český výbor Světového dne modliteb navázal kontakt s exvelvyslankyní v Zimbabwe, dr. Marií Ingrovou, která školu v Tengenenge zaštiťuje.

Máte-li zájem o materiály Světového dne modliteb, můžete si o ně napsat na mailovou adresu: naina@seznam.cz nebo na adresu naší redakce uvedenou v tiráži. Pokud chcete lidem v Zimbabwe finančně pomoci, číslo účtu Světového dne modliteb je: 277659668/0300.

Helena Bastlová

Ježíšova slova na rozloučenou

„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“

Jan 14,1-3

Jsou to vlastně slova, kterými se Ježíš se svými učedníky loučil. Vyslovil je v posledním týdnu svého pozemského života. Nějakou dobu už věděl, že mu do konce pozemského života zbývá jen několik málo dní. Přirozeně, že v takové chvíli chcete svým nejbližším ukázat něco důležitého, proto se Ježíš snažil své učedníky v jejich víře povzbudit a posílit. Říká jim tam: A cestu, kam jdu, znáte. (J 14,4)

Milí přátelé, bratři a sestry, jak se to může stát, že člověk ví, kam z tohoto světa odchází? Čím to je, že i ve chvílích, kdy odkládá úplně všechno, co má, tedy čím celý život byl a čím ještě je, lze zakoušet hluboký pokoj? A nejenom to. Kde se rodí důvěra, ba dokonce jistota, že i ten můj život Bůh přijme do své slávy? Ani učedníci v tom hned neměli jasno. Jinak reagoval učedník Filip, jinak reagoval Tomáš, jinak reagovali ostatní. Jak je to s námi? Jak my sami rozumíme slovům Ježíše Krista, že člověk, pokud věří v Boha, se ani při odchodu z tohoto světa nemusí bát. Komu vlastně Ježíš připravuje v nebi konkrétní místo?

Nejenom učedníci, ale i my ve slovech Ježíše Krista občas tápeme. Spoléháme totiž až příliš často sami na sebe. A to dokonce i jako věřící lidé. Jako by to snad byly naše

Dokončení na str. 2

Aktualita: Bude Památník ticha v pražských Bubnech zachráněn?

Ministerstvo kultury převezme péči o Památník ticha v pražských Bubnech, který připomíná transporty českých Židů do Terezína za druhé světové války. Na Twitteru to oznámil ministr kultury Lubomír Zaorálek. O konkrétní formě, jak stát památník převezme, bude ministr jednat s jeho zakladatelem Pavlem Štinglem. Filmový dokumentarista a ředitel obecně prospěšné společnosti Památník Šoa Praha Pavel Štingl přišel před lety s myšlenkou na přebudování nepoužívaného nádraží Praha-Bubny na Památník ticha. Památník nemá být jen pietním místem, měl by zde vzniknout vedle stálé expozice prostor pro sezonní projekty a vzdělávací centrum.

Symbolicky prvním krokem přestavby železniční stanice bylo v roce 2015 odhalení sochy Aleše Veselého, která nahrazuje obvyklý význam základního kamene. Má podobu koleje směřující k nebi.

Pavel Štingl řekl Deníku N, že v projektu pokračovat nechce. Stát i hlavní město podle něj přistupují k věci nesystémově, problémem pro fungování památníku je i chátrající budova nádraží. Pavel Štingl řekl, že pokud si stát nebo město památník nepřevezmou, s jeho provozováním skončí.

„Památník ticha v Bubnech musí být zachráněn! Po jednání se zástupci Prahy a dohodě s premiérem Andrejem Babišem Památník ticha převezme stát = ministerstvo kultury,“ uvedl na Twitteru Lubomír Zaorálek. S Pavlem Štinglem se chce dohodnout na konkrétní formě převzetí památníku a s Andrejem Babišem na zajištění financí pro jeho provoz.

Z nádraží Bubny byly za druhé světové války vypravovány židovské transporty. V roce 1945 odsud při odsunu odjížděli pražští Němci.

www.krestandnes.cz

Z církví doma i ve světě

Lidé možná budou při sčítání lidu opět vyplňovat údaje o náboženství

Český statistický úřad (ČSÚ) asi bude při sčítání lidu v příštím roce opět zjišťovat, jakého jsou lidé náboženského vyznání. Ve vládní předloze zákona s tím nepočítal, poslanci to ale nejspíš do normy zařadí. Naznačilo to jednání výboru pro veřejnou správu. Lidé by údaj nadále vyplňovali nepovinně. Absenci rubriky, která se týká víry, kritizoval poslanec opoziční ODS Martin Baxa. Podle něj není logické přijít o data, která se zjišťovala při předchozích třech sčítáních. "Chceme ztratit druh informace, který jiným způsobem získat nemůžeme," uvedl.

Předseda ČSÚ Marek Rojíček absenci dotazu zdůvodňoval tím, že při minulém sčítání na něj odpověděla jen zhruba polovina lidí. Pro mnohé z nich to byla otázka citlivá a řada lidí uváděla "zcela nesmyslné vyznání". Proti opětovnému zařazení otázky do dotazování byla podle Rojíčka zejména Římskokatolická církev. Pro pirátského poslance Ondřeje Profanta by měl být právě toto důvod k opětovnému zařazení dotazu.

Sčítání lidu se koná jednou za deset let. K novinkám patří to, že lidé budou odpovídat na méně otázek než v minulosti, neboť část dat statistici získají z registrů. Zatímco v roce 2011 lidé vypisovali tři listy s 47 údaji, tentokrát by měli podle vládního návrhu zadávat 27 údajů do dvou listů. Formuláře budou moci snadno vyplnit elektronicky. Tiskopisy v papírové formě doručí sčítací komisaři pouze lidem, kteří informace elektronicky neodešlou. Cenzus se bude týkat údajů platných k půlnoci z 26. na 27. března 2021. Na odeslání elektronických formulářů budou mít lidé čas do 9. dubna 2021, tedy dva týdny. Poté bude následovat "terénní došetření". Při něm sčítací komisaři doručí papírové tiskopisy do domácností, které se nesečetly přes počítač. Údaje z registrů si pak vezmou v červenci.

Sčítání má od roku 2018 do roku 2023 stát 2,23 miliardy korun. Minulý cenzus vyšel na 2,27 miliardy korun. Statistici ale uvádějí, že úspora bude pětinová vzhledem k inflaci a využití registrů.

podle ČTK

Volbu durynského premiéra hlasy AfD kritizují i němečtí Židé

Kritikou po zvolení prvního ministerského předsedy v některé z německých spolkových zemí hlasy Alternativy pro Německo (AfD) nešetří německé židovské organizace. Mluví o potvrzení svých nejhorších obav. Objevují se také srovnání s dobou, kdy se vlády v Německu ujali nacisté.

Premiérem východoněmeckého Durynska se 5. února díky podpoře svobodných demokratů (FDP), křesťanských demokratů (CDU) a AfD překvapivě stal Thomas Kemmerich (FDP).

"Výsledek volby ministerského předsedy v Durynsku je pro nás potvrzením našich nejhorších obav," uvedla v prohlášení židovská obec v Durynsku. Společné hlasování politiků CDU, FDP a AfD považuje za porušení dosavadního tabu. "Co se dnes stalo skutečností, musí se stát znovu nemyslitelným," poznamenala k hlasování dvojice tradičních stran s uskupením, jehož někteří politici nechvalně prosluli kontroverzními výroky o době nacismu a holokaustu. Šéf durynské AfD Björn Höcke například kritizoval stavbu památníku holokaustu v Berlíně.

"Durynsko by mělo zůstat domovem židovského života," uvedl šéf tamní židovské obce Reinhard Schramm. "To bude s vládou zvolenou pravicově extremistickými silami stále těžší, ne-li nemožný úkol," vyjádřil své obavy.

podle www.christnet.eu

Studáci a kantoři dříve a dnes

(Pocta prof. Amedeu Molnárovi a dalším dvěma myslitelům)

„Ale lidi zůstali stejný!“ – Frontálně kontroval **prof. Amedeo Molnár (23.1.1923 – 31.1.1990)** po mém konstatování, že Kartágo přece padlo a bylo do základů vyvráceno (takže, ergo kladívko, pro duchovní zápasy církevního otce Augustina, který o pár století později působil tamtéž, zůstalo veličinou irelevantní).

„Ale lidi zůstali stejný!“ – Citované diktum zaznělo (dovozuji zpětně ze studijního indexu) v květnu 1976 při mém přezkoušení z církevních dějin. Prof. Molnár jím dal výhost vulgarizovaně marxistickému pojetí historie (jež jsem si přinesl z gymnázia) a přihlásil se k tzv. „dějinám mentalit“, jak je v daném oboru zavedl a prosadil jeho francouzský vrstevník a katolický kolega **Jean Delumeau (18.6.1923 – 13.1.2020)**.

Vedle sdílených východisek se nejednou překrýval také Delumeauův a Molnárův pracovní záběr. Delumeauova díla (zejména klíčový opus Strach na západě, jehož originál vyšel roku 1978) prof. Molnár citoval na přednáškách „v reálném čase“. (Česky začaly Delumeauovy knihy vycházet od poloviny 90. let 20. století.)

Knihou Our Church (česky: Naše církev) odvedl v závěru života kus solidní práce na poli dějin náboženských mentalit všestranný britský/anglikánský myslitel **Roger Scruton (27.2.1944 – 12.1.2020)**. Dokládá zde mimo jiné, že nechuť k utopiím je anglikanismu natolik vlastní, že (mírně vyjádřeno) dvakrát neoblibuje novozákonní knihu Zjevení. (Scrutonem vyhmátnuté specifikum, dodejme, vedlo v anglosaské oblasti k opakované či řetězové reakci ve formě hnutí, jež se knihy Zjevení ve zvýšené míře dovolávají.) Nad nejednou Scrutonovou elegantní formulací (třeba že „hormony jednoho panovníka“ zašmodrchaly církevní dějiny) jsem si spontánně vybavil bravurní řečnické výkony prof. Molnára při přednáškách ve velkém sále v Jungmannově ulici … (Ke Scrutonově knize Our Church viz blíže článek Mezi loajální lhostejností a znovu-okouzlením, ET-KJ 34/2015.)

Vedle východisek, pracovního záběru a vytříbeného estétství spojoval prof. Molnára s mladším britským kolegou též osobní konzervatismus. Protestantskou teologickou fakultu ve francouzském Štrasburku mi v roce 1979 charakterizoval jako „trochu konzervativní“ a vzápětí dodal: „Proto je tak dobrá.“ Na protestantských teologických fakultách v Paříži a v Monpellier si tenkrát, připomeňme, studenti vymínili, že součástí studijních osnov bude stáž u některého ze světových revolučních hnutí. Prof. Pavel Filipi danou reformu studia prohlásil rovnou za „odstrašující příklad studijních reforem“, prof. Luděk Brož programovému titulu knihy prof. G. Casalise z pařížské fakulty „Správné myšlenky nepadají z nebe“ (což byl citát z Mao Ce Tunga, který celý zněl: „Správné myšlenky nepadají z nebe, nýbrž rodí se ze společenské praxe.“) veřejně oponoval: „Domnívám se naopak, že správné myšlenky (visí v určité době ve vzduchu čili) z nebe padají.“ Prof. Molnár rezervovaně konstatoval: „Studenti vždycky požadovali reformy“ (tj. reformy studia).

Útoků „neoklukokracie“ (termín pochází od filmového kritika Jiřího Cieslara, odkazuje na „klukokracii“ jakožto tupovládu stalinských studentů na tuzemských vysokých školách v 50. letech a označuje její moderní období prostřednictvím akademických senátů a nátlakových skupin u nás i jinde) nakonec ze tří badatelů/myslitelů zabývajících se dějinami náboženských mentalit (Molnára, Scrutona a Delumeaua) zůstal ušetřen pouze Jean Delumeau. A ze všech tří se právě on s odstupem dožil nejvyššího věku. Pomohla mu přirozená kondice a odolnost? Nebo jej navíc ochránilo, že ač burcoval a provokoval podobně jako Amedeo Molnár a Roger Scruton, činil tak v prostředí převážně katolickém?

František Schilla

Ježíšova slova na rozloučenou

Dokončení ze str. 1

zásluhy, které otevřou brány věčnosti. Kolik upřímně věřících lidí stále znovu a znovu propadá úzkosti a strachu, že mě nakonec svatý Bůh odmítne. Není divu, vždyť i mně se toho v životě tolik nepovedlo. Vždyť i já jsem ve víře a v životě opakovaně zklamal, selhal, zhřešil. Snažím se to tedy nějak přebít. Snažím se své nedostatky překonat. A tak mě má mysl přivede na cestu horlivých náboženských výkonů. V tom ale není onen pokoj, o kterém Ježíš mluvil. Je to naopak zvyšující se úzkost a neklid, že se mi do nebe i přes opakovaně vynaložené úsilí dojít nepodaří.

Zeptejme se tedy ještě jednou, čím to je, že ve chvílích, kdy člověk odkládá úplně všechno, dokonce i ten svůj život, může zakoušet smíření s Bohem?

Jedinou pravdou, jedinou cestou a skutečným životem je nakonec Ježíš sám. A do Ježíše je třeba se skrze víru obléknout. Své vlastní přirozené šaty odložit a obléknout dokonalost Ježíše Krista. Kolik lidí zůstává smutných z toho, že se jim vlastní život nedaří napravit. Stále znovu a znovu se objevují nějaké jeho vady. Díky Bohu, že člověk toto vše může odložit a skrze víru přijmout zásluhy Spasitele světa. Bůh pak na lidský život hledí jinak. Místo našich selhání vidí dokonalost Ježíše Krista. A v tom je záruka. A v tom se pak ukrývá i hluboký Boží pokoj.

A tak si dnes před oči vkládáme slova naděje. I naší nadějí je skutečnost, že i když se nám v životě leccos nepovedlo, Ježíši Kristu se to povedlo. O to víc se ho držme. Vždyť přece nakonec zvítězil nejenom nad hříchem, ale i nad smrtí i nad peklem.

Proto si na závěr připomeňme jeho slova z knihy Zjevení Janovo: *Ježíš řekl: drž se toho, co máš, aby tě nikdo nepřipravil o vavřín vítěze.* (Zj 3,11) Amen.

Petr Grulich

Očista řeči a symbolů

Lidská slova jsou znamení, kterým dodává význam a emocionální náboj naše lidské společenství svými vztahy a svou kulturou. Podobně i různé symboly dostávají svou náplň společenskou situací a dobou, ve které jsou vnímány. S vývojem doby, naší kultury a společenské situace, se význam symbolů mění. To je dnes možné vidět na vnímání sovětského tanku, který byl prezentován jako symbol osvobození Prahy na konci války. Tank nezachránilo ani jeho přemalování na růžovo, ale musel pryč. Za totality se nesmělo mluvit o podílu jednotek generála Vlasova na osvobození Prahy od nacistického vojska. Protože dnes je obecně známo, jak se tyto dobře vyzbrojené jednotky náhle postavily proti své dřívější nacistické koalici, začal vadit pomník maršála Koněva jako symbolu osvobození. A to tím více, když se veřejnost postupně dozvídá o jeho roli při krvavém potlačení maďarského protikomunistického povstání v roce 1956, stavby Berlínské zdi (1961) a dohledem nad vojenským průzkumem před invazí do Československa v roce 1968. Dříve symbol Koněvova pomníku nevadil, ale doba se změnila, byla zveřejněna nová historická fakta a symbol začal řadě lidí vadit.

Celá tato problematika naznačuje, že v 21. století je třeba se symboly zacházet s velkou obezřetností. Dnešní evropská kultura je postavena na snaze o maximální toleranci a snaze o dodržování nenásilných způsobů jednání. V Evropě se nepoužívá trest smrti a také fyzické tresty jsou zakázány. Je zde patrná snaha o nenásilné řešení konfliktů, která vyplývá ze zápasu lidstva o zachování míru. Symbolickými příklady se stávají osoby, které nenásilným bojem dosáhly mimořádných úspěchů. Jedním z nich je indický vůdce v zápase proti kolonialismu Mahátma Ghándí a jiným např. protestantský pastor Martin Luther King v zápase o rovnoprávnost barevného obyvatelstva v USA. V dnešní době jsou společensky přijatelné symboly nenásilí, a naopak symboly násilí a útlaku jsou odmítány.

Podobně je dnes jazyk očišťován od výrazů, které postupně získaly konotaci násilnictví, vraždění a působení utrpení druhých. Historii již nemůžeme přepsat, i když i o to se někdy lidé snaží, ale můžeme čistit dnešní řeč. V křesťanské misii je o tom vedena velká diskuse a nejrůznější církevní misie se zbavují jazyka připomínajícího násilí. Jedním ze slov, které je dnes opouštěno je slovo „crusade“ (tažení, kampaň) a „crusader“ (zarytý bojovník, křižák). Tato slova, možná kdysi chápaná zcela jinak, jsou dnes vnímána na pozadí násilných křižáckých výprav do Svaté země. Ve snaze osvobodit Kristův hrob se hrnula do Svaté země vojska, za kterými zůstávalo mnoho utrpení a smrt. Některé misijní společnosti, byť chápaly „crusade“ ve smyslu duchovním, opouštějí od užívání tohoto slova, které má stále jistou negativní konotaci. Lidské slovo totiž nemá pouze svou denotaci – slovníkový význam, ale má také svou konotaci – subjektivní a emocionální význam. Kdo komunikuje, musí si být tohoto faktu v sociální komunikaci vědom. V určitém prostředí je možné některé slovo použít a v jiné skupině obyvatel může stejné slovo působit zranění či vyvolávat hněv.

V poslední době se začalo z misijních dokumentů vyřazovat slovo „target“ (terč, ale také ve významu cíl a plán) a „targeting“ (vybrat si někoho za terč, zacílit na někoho). Slovo, které může být zcela nevinné, ale v určitých kontextech získává konotaci ve smyslu „udělat si z někoho terč“ a „mířit na někoho“. I děti při hře učíme, aby ani hračkou v podobě dětské pistolky nemířily na druhého člověka. Ani křesťané nemají na druhé mířit a dělat si z nich terč. Evangelizaci je možné vyjádřit mnoha jinými vhodnějšími způsoby než připomínat střelbu na terč. Dnes se na příklad přestává říkat, že do nějaké geografické lokality církev přinesla Ježíše. Vždyť Ježíš tam už dávno byl. Vždyť tam už dávno před námi trpěl s trpícími, utlačovanými a umírajícími. Církev tam může pouze přinášet evangelium, lásku, praktickou pomoc a tím zvěstovat Ježíšovu přítomnost. Ježíšova duchovní přítomnost, jako pokračování Missio Dei tam už dávno byla.

Dnes je třeba provádět očistu lidské řeči tak, abychom nesnižovali důstojnost člověka jako Božího stvoření, abychom neodrazovali od svěřeného poselství a abychom se jako církev jasně distancovali od všeho násilí. Historický obraz církve v dějinách přináší na povrch mnoho krásného, povzbuzujícího, ale jsou tam také kapitoly temné, hrůzné a násilné. Žel, historická fakta se již nedají změnit. Jedno ale dnes udělat můžeme. Smíme se distancovat od všeho, co navazuje na násilí a války a třeba je i propaguje. To můžeme zohlednit při psaní různých dokumentů, při veřejných proslovech a vytváření pomníků pro současnou dobu. Naše doba potřebuje symboly jako vzory hodné následování nebo také symboly varovné, které komunikují dnešnímu člověku – „touto cestou už nechoďme, abychom neopakovali chyby minulosti“. Dnes vytvářené a vztyčované symboly by měly mít v sobě poselství, které něco komunikuje i sekulární společnosti. I naše země dnes potřebuje místo symbolů násilí, symboly smíření a očistu jazyka veřejných projevů a homilií. To je možné doporučit všem, kteří hovoří v křesťanských církvích, ve školách, v médiích i v arénách politických zápasů. ***„Blahoslavení ti, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni Božími syny“*** (Mt 5,9 ČSP).

Pavel Černý

Etické důsledky křtu

Apoštol Pavel se setkával ve sborech rané církve s rozmanitými i roztodivnými názory. Musel čelit mnoha nepochopením či překroucením svého učení. Scestnou logikou se totiž dospělo až i k závěru: Není nakonec nejlepší, když se nebudeme bránit hříchu, když mu dáme volnou dráhu a průběh – a to právě proto, aby mohla více vyniknout moc, sláva a velikost milosti?
Pavel vidí věci docela jinak. Jeho stanovisko je naprosto zřetelné. „Máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost? Naprosto ne!“ (Ř 6,1).
Známý německý reformátor Martin Luther měl nejenom stoupence a příznivce, ale i zaryté odpůrce. Jedním z nich byl i jistý vévoda. Roku 1537 mu umírá syn. Vévoda ho odkazuje na dílo, na zásluhy Kristovy. Jen ty přece platí. Jen ty mají tu pravou hodnotu. Ne to, co vykoná a čím se může pochlubit prostý člověk nebo třeba i světec. Manželka umírajícího se ptá v této souvislosti svého tchána: „Proč nedovolíš, aby se veřejně zvěstovalo to, co teď říkáš u lože umírajícího? Vévodova odpověď je zajímavá, jakož i nadmíru poučná. Dává jistě podnět k přemýšlení. Ukazuje, jak lze také uvažovat. Nuže, dejme znovu slovo vévodovi: To, co teď říkám synovi, to je útěcha pro umírající. Kdyby všichni lidé věděli, že k věčné záchraně vede jedině Kristus Ježíš a jeho milost, stali by se z nich bezbožní ničemové, kteří si nehledí své práce...
„Byli jsme křtem spolu s Kristem pohřbeni ve smrt, abychom vstoupili na cestu nového života“ (Ř 6,4). Taková výpověď ovšem ukazuje k novému životu a novým možnostem. Svátost křtu není žádná magie. Je však – jak apoštol dosvědčuje – základem eticky jakostního života. Křest má zcela konkrétní důsledky pro život. Nepřivádí ještě automaticky do nebe, ale zmocňuje k úspěšnému, či přesněji: k nadějeplnému životnímu běhu a zápasu. Je posilou a povzbuzením ve zkouškách a protivenstvích. Je záchytným bodem, k němuž se lze vždy znovu vracet a na něm i orientovat. Jistě – kdo vyznává snadno a lacině i samozřejmě převahu milosti, přestává obvykle předčasně bojovat s hříchem, se zápornými tendencemi, vlivy a nabídkami. Možná, že si i upřímně naivně myslí, že je už teď, v tomto věku, přesazen do jakéhosi dokonalého andělského stavu. Důvěřuje přece v milost – a to jistě zahladí chybné kroky, mylná řešení, neetičnost postojů.
Člověk si nejednou myslí, že hřích překoná usilovným hloubáním o sobě. Tím, že bude na sobě tvrdě pracovat a sám usilovat o své zlepšení. Tím, že už nebude dělat nic zbrkle a nerozvážně. Jistě – to, co právě říkáme, není hodno zavržení. Kdo by také chtěl něco takového tvrdit? Kdo by chtěl hned černě orazítkovávat tyto lidské, dobře i upřímně míněné snahy?
A přece je tu stále jeden zásadní problém. Když mluvíme o hříchu a užíváme i dnes tento opomíjený pojem, tak si musíme ujasnit: Zde jde o naši situaci před Bohem. Hřích je v zásadě neposlušnost. Ano – vzpoura, odpor proti Bohu. V tomto pohledu a pojetí není pak hříchem jenom nějaké selhání a provinění. Hřích je záporná moc, která nás chce ovládat a určovat. Nebo řečeno ještě tvrději a jasněji: Chce nás přímo zotročovat. Co to znamená? To, že se hříchu nezbavím sám. Nestačí, když si dám nějaký dobrý a chvályhodný úmysl, že se už určitě od zítřka změním a polepším. Tak snadné to právě není.
Bůh s námi dodnes jedná. Přichází za námi v Kristu Ježíši. Prostřednictvím tohoto jeho milostiplného příklonu je právě křest. „Všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt“. Jistě – tuto skutečnost není možné nijak empiricky zjistit, doložit a viditelně zaregistrovat. Jenže – nevidí a neznají mne pouze lidé. Neznám se také pouze já sám. Vidí a pozoruje mne i Bůh. A to je ze všeho nejdůležitější. Mezi mnou či mezi námi a Bohem dochází k něčemu velmi závažnému. Cosi se tu odehrává a odvíjí. Jistě – to nenapíše a neuvede žádný životopisec. Sem nesahají ani možnosti psychologie či jiných vědních a rádoby učených disciplín.
Pavel píše: „byli jsme pohřbeni“. Končí tedy snad vše na hřbitově a u hrobu? „Byli jsme křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce... i my byli vzkříšeni“. Jenže – apoštol říká právě něco jiného a velice důležitého. „Abychom vstoupili na cestu nového života“. Co to vlastně znamená? Ze křtu plyne určité ovoce. Křesťanskou existenci vyznačuje právě novost. A ta se projeví utvářením života. A to celostním a celoživotním, nikoliv jen chvilkovým.
Novota života je či může být třeba i v tom, že hledíme jinak na všední den a jeho úkoly a povinnosti. Nicméně – jde ještě o víc. Kdo žije ze zaslíbené budoucnosti, je hlubinně proměňován už teď. Proměňován – a to k jinakosti života. Nepoužívá tvrdé lokty. Nebojí se, že mu v životě něco důležitého uteče. Přijímá, že se v současné bezohledné a dravé konzumní společnosti patrně neprobojuje nikam na špici. Je vděčný za každý nový den života. Vyznává, že i nejistá budoucnost je v Boží ruce. V rukou toho, který říká mně i tobě: Neboj se. Jsem s tebou. Neopustím tě.

Jaroslav Nečas

K diskusi

Reakce na reakci „ Žena ať ve shromáždění mlčí.“

Domníval jsem se, že na „bibličnost“ br. Gricyka zareaguje nějaký teologicky fundovaný pisatel. Jsem dnes již jen formální člen téže církve Bratrské jednoty baptistů, který fungoval aktivně ve sboru v Chebu zhruba od r. 1981 do roku 2013, dokud mě právě tzv. bibličtí zástupci sboru a církve od práce neodstavili z toho důvodu, že mi byl právě v Kostnických jiskrách uveřejněn kritický článek proti tomu, že církev BJB demonstrativně jako jediná v ČR odmítla tzv. restituční náhrady a již tehdy měla tendence považovat se za jedinou tzv. biblickou církev. Od té doby v této záležitosti náležitě pokročila a za americké peníze vybudovala tzv. Biblický institut v Kroměříži, kde se v duchu McArthurismu vzdělávají noví služebníci církve.
Tento trend v církvi BJB převážil a dochází k faktickému dělení na tzv. biblické křesťany a nebiblické, kteří jsou z církve vylučováni jako jednotlivci, a dokonce i jako celé sbory (sbor na Pankráci). Tzv. biblické sbory zase vystupují z dosud nebiblické BJB. Ta se ovšem většinově rychle přibližuje standardu tzv. biblických členů. Br. Grycik působí jako kazatel BJB v Kladně a zároveň jako člen výkonného výboru BJB. O tom, jaké jsou snahy tohoto současného vedení BJB, svědčí jeho tzv. polemický biblický článek, který navenek vypadá nevinně a fundovaně. Jaké je však pozadí těchto snah?
Ještě jednou avizuji, že nejsem vysokoškolsky vzdělaný teolog, absolvoval jsem v mládí jen seminář dálkového teologického vzdělávání pod vedením ještě br. ThDr. Švece a ThDr. Titěry. Mám bratra Daniele, který působí jako kazatel v CB… Domnívám se, že následování Krista = křesťanství je nadřazeno jakémukoliv „ismu“, včetně baptismu a nikdy nemůže být dokonalé a vždy bude poznamenáno naším člověčenstvím.
Zmíněný článek br. Grycika mě obrazně nadzvednul ze židle. Nevím, jaké má br. Grycik vzdělání, ale to zřejmě v současné BJB nehraje vážnou roli. Do popředí v BJB se derou lidé, kteří mají svoji vizi čisté, pravověrné a hlavně biblické církve, která si může dovolit po vzoru McArthura zkritizovat a odsoudit všechny jiné církve, ve kterých se Písmo nevykládá v jejich stylu. „My přece vlastníme mysl Kristovu, jsme tedy někdo víc, než obyčejní lidé, jsme Boží děti, plní Ducha…“ A vy, kdo si nás dovolujete kritizovat, jednáte pod vlivem Belzebula! Nečetli jsme to náhodou někde v Bibli? To ovšem nemá daleko k sektářství, nehledě k tomu, že to není nejen biblické, ale ani křesťanské. Kristus výslovně zakázal služebníkům vytrhávat plevel z pole světa, jehož součástí je i církev. Kristus výslovně řekl Nikodémovi, který se považoval za elitu vykladačů Písma v Izraeli a za toho, kdo podle správných farizejských výkladů také žije, že se musí znovu narodit. Neřekl to svým učedníkům, neřekl to zástupům, neřekl to pohanům, ale právě biblickému farizeovi, který správně tušil, že Kristus není jen učitel v Izraeli. Domnívám se, že dokud se současná elita zákonické a fundamentalistické a proamerické baptistické církve znovu nenarodí, což podle mne znamená změnu smýšlení, pak na svou tzv. bibličnost také dojede a může si na sebe vztáhnout Ježíšovy výroky proti farizeům. Amen.

Ing. Jan Kvasnička

O masopustu a nových věcech

Víte, jak se u nás doma pozná únor? Ze všeho nejvíc se těšíme na nové jaro. Víte, jak se u nás doma pozná konec zimy?Vysíláme svůj zrak nebo jeho zbytky do okolí a pátráme, jestli tu někde není Masopust.
Žil byl kdysi na světě radostný a bláznivý Masopust. Nevíme, kde se vzal, komu a kdy se narodil. Ale víme, proč se slavil tak bujaře a rozverně. Lid si tehdy chtěl uprostřed zimy užít trochu toho veselí před čtyřicetidenním bezmasým půstem, který v těch dávných rozumnějších dobách předcházel Velikonoce.
Tehdejší obyvatel zorganizoval velikánskou srandu třeba pro celou vesnici nebo městskou část či obec. Vystrojil sebe i svou rodinu do roztodivných kostýmů, v ulicích a na návsích tancovaly maškary, přišery a podivuhodná zvířata. Lid takto dával najevo, že se lecjakého strašidla nebo čerta nezalekne a že tyto podivné existence nezabrání humoru, aby převálcoval chmurné zimní období štědré na sníh ale i bláto a plískanice. Hrála hudba, tancovalo se a zpívalo navzdory nepohodě a krátkým dnům. Lid byl vesel, čilen a křepek. Bylo to silné a symbolické. Jedly se dobroty a trochu se pilo na kuráž. Zdá se, že tehdejší přišery nebyly tak urputné. Dnes se jí a pije mnohem víc a kuráže se přesto málokdy dostává.
Přes snahu karnevalů a maškarních plesů se opět probouzejí k životu i Masopustní neděle. Jak to ale k naší škodě bývá, tradice a nové zvyklosti se sobě málo podobají, ačkoliv mohou mít stejné jméno. Mnohé dávné a zpravidla příjemné zvyky dostaly v letech kulturního půstu pořádně na frak. Neztrácejme však naději. Možná, že letos k nám Masopust hýřící upřímnou radostí ze života i s tím předjarním těšením přeci jen přijde. Alespoň já si to myslím. Už jsem jich pár potkala a některé byly docela milé.
Oné neděle bylo v nejmenovaném městečku tolik sněhu, že se vůbec nedalo chodit s holí. Tedy s tou bílou kamarádkou, která se v tom nadělení vůbec neuměla chovat. Šla jsem přes náměstí mžourajíc svou zrakovou výsečí ve sluníčku a libovala si, že je tady pěší zóna a tak mě nic neohrozí. Nic?
Z postranní ulice se čtistajasna vyhrnul nějaký dav provázený bláznivou muzikou. Pohyboval se rychle a skotačivě, zdálo se, že tvoří jakéhosi obrovitánského a hlučného hada. Když se to přiblížilo ke mně, kdosi mě chytil za ruku a zahulákal – Nebojte se, držte se. Držela jsem se a bála. Rukavice, která mě vedla, byla polepená suchými zipy a celá ta postava v jakémsi pytli byla vybavená prádelními kolíčky, přísavkami, suchými zipy, kleštičkami. To všechno vlálo a já, popadajíc dech se ptala. „Jak se jmenujete?“ „Jsem Čtvrtodenní zimnice!“, odvětilo to.
Odskotačili jsme někam do prostoru, a když jsem se mohla zastavit, popadnout dech a najít ztracenou orientaci, byla jsem na druhé straně náměstí. Chorovod se rozpadl a já stála dosud přilepená ke svému „průvodci“ a z hlavy mi zvolna odtékal adrenalin. Když jsem se vydýchala, rozloučil se se mnou slovy: „Dobrý, ne?“
„Dobrý“, vydechla jsem, a koutkem svého zorného pole zastihla bílý nápis na širokých černých zádech. Stálo tam „BERNÍ ÚŘAD“. Smála jsem se tak vydatně, že se vrátil a řekl: „Přijďte dnes večer k nám do divadla. Taky bude legrace!“
Z čeho se ale tak radovali dřívější obyvatelé Čech a Moravy, když měli před sebou dlouhou dobu odříkání, kdy se – snad kvůli sebekázni, snad kvůli náboženskému přesvědčení – více než měsíc nedotkli masa? Co je to za život, nepochutnat si na ovárku, ba ani na špekáčku?
Bývalo – a mohlo by být i dnes – v tom zdánlivém sebezapření veliké moudro. Rozjařené masopustní reje byly dozajista vyvolány přesvědčením, že po půstu nastane čas, kdy se v přírodě a možná i v člověku samém, budou dít nové věci. Naši předkové se prostě uměli těšit. Těšili se z jara, z Velikonoc, z nové úrody, z nového dítěte, z nových střevíců, z nového koně. Umíme to my, kteří máme kolem sebe stále něco nového?
Půst po bujaré veselici připravil fyzickou i duševní stránku člověka na očekávání nových věcí. Nemusely být vždy dobré a příjemné. Ale lidé žili tak, že byli odolní a nevěnovali tolik svého času sebe rozmazlování. Nebylo to jen tou stravou. Byli vychováni do radosti i nepohody, do smíchu i zármutku. Sycení a napájení, ani nákupy a rekreace nebyly cílem života, ale byly to pouze prostředky k žití, nikoliv nástroje přežívání. Možná se o tehdejších Masopustech jedlo více kyselého zelí než kaviáru, možná i tehdy byla lecjaká starost a méně důvodů k juchání. Bylo tady však to těšení na nové věci.
Ráda si občas koupím něco nového, někdy třeba cédéčko, někdy nějaký ten hadřík. Masopust by mohl nastartovat velmi životodárné období, na jehož konci shledám zázračnou proměnu konfekční velikosti „XL“ na „L“. Prostě z kostýmu Velké Medvědice do image Superstar. A rozpohybování o Masopustní neděli třeba vyvolá neutuchající touhu po denním pohybu, jehož ovocem bývá nějaký ten svalík místo ozdobných tukových prstenců. Pak by opravdu bylo důvodné pořídit si něco nového, co by nám hodně slušelo
Pokud se nezaměříme na tělesnou stránku vlastní revitalizace, můžeme si třeba zasadit novou květinu nebo si pořídit nového přítele. Nebo obnovit schůzky se starou spolužačkou, kterou jsme mívali rádi. Můžeme si také, jestliže se na to cítíme, pořídit nové dítě. Když ne vlastní, tak třeba adoptované na dálku. Vždy je něco nového, co v nás obnoví novou chuť do života. A nemusí to být jen nové slevy starého zboží.
V době, kdy se rodí tento nový článek, se pár set tisíc lidí snaží dát nový život svému domovu. Obnovit zničený kus země pro možnosti obživy obyvatelstva i pro odpočinek bohatých lidí z cizích zemí. Tyto snahy ve mně budí naději, že ráj na zemi lze obnovit, když máme před sebou nový výhled do vlastní budoucnosti. Nebo do budoucnosti svého Ostrova. Kéž by na každém z našich i těch vzdálených ostrovů bylo dost místa pro kvetoucí stromy, hudbu, radost a smích. A kéž by se nenašel ani sebemenší prostor pro zneužívání, otroctví, násilí a špínu všeho druhu.
To přeje všem obyvatelům této planety, včetně čtenářů Jablkového kšaftu.

Delicie Nerková

Představitelka prosté biblické víry

Jiřina Kubíková

(8. února 1930 Praha – 6. února 2020 Praha)

ThDr. Jiřina Kubíková patří k první generaci lidí, kteří se už narodili v Církvi československé husitské. Lidé z rodin, které se pro novou církev nadchly a obětovaly nemalé prostředky, aby se složily na stavby sborů, modliteben, dětských domovů, sociálních zařízení... (v prvních letech po vzniku církve bylo vybudováno cca 200 budov), byli zvyklí dávat církev na první místo.
Sestra Jiřina Kubíková se tedy velice brzy rozhodla v této církvi sloužit. Studovala na Husově československé bohosloveckou fakultě. Kněžské svěcení přijala 30. srpna 1953 a vykonávala duchovenskou službu v náboženských obcích v Aši, v Karlových Varech, v Praze – Michli, Holešovicích, Vyšehradě, Starém Městě, Libni a Malé Straně. Hned v prvních letech služby se projevil její vztah k dětem a k jejich výchově v duchovní péči. Z mnoha jejích "žáků" jsou dnes duchovní, které dokázala nadchnout pro toto povolání, protože se jí Bůh nestal jen předmětem studia ale dokázala k němu najít živý vztah a zprostředkovat ho a zpřítomnit i ostatním lidem.
V letech 1976-77 působila v ústředí Církve československé husitské jako přednostka naukového odboru úřadu patriarchy. V letech 1978-90 se věnovala pedagogické činnosti na Husově československé bohoslovecké fakultě v Praze, na katedře praktické teologie (docenturu získala v roce 1980, profesorkou byla jmenována v roce 1982).
I po odchodu do důchodu se věnovala publikační činnosti. Často přispívala do církevního týdeníku Český zápas, napsala řadu knih. Jen jedna věc ji velice trápila. Jak sama uvedla: „Přibližně polovinu duchovenského sboru Církve československé husitské tvoří ženy – ale když církev vydá o svém životě oficiální zprávu (viz sborník 90 let Církve československé husitské, Praha 2010), po jeho přečtení by nikdo neřekl, že tu ženy duchovní vůbec existují a že tu dokonce pracují. Nic se ve sborníku o jejich díle nedozvíme." K jejím posledním dílům patří brožurka „Ženy ve službě Kristu v Církvi československé husitské" vydaná v roce 2017 k 70. výročí svěcení žen, kde bylo jejím přáním práci žen v církvi zviditelnit.

Z díla:

Události víry, 1967; Doma nad Písmem, 1976; Evangelizace v prvotní církvi, 1982; Uzdravení, 1985 (2. vyd. 1987); Rozhovory s Ježíšem, 1986; Dveře království, 1988; Kažte evangelium, 1992; Pastorace v mimořádných případech, 1992; První evangelisté a metody jejich působení, 1994; Křesťanský domov,1994; Kázání ve starověku a středověku, 1997 (2. vyd. 2002); Kázání od času předreformačního k velkému probuzení, 1998; Křesťanská misie v 16. - 18. století, 2001; Co nám řekl a napsal mistr Jan Hus, 2002; Živá je řeč Boží, 2007; Biblické obrázky pro děti (omalovánky) ve spolupráci s Helenou Hanačíkovou, 2009; Příroda v Bibli, 2013.
Církev se se sestrou profesorkou rozloučila a za její život a službu poděkovala 18. února v Husově sboru v Praze 7 – Holešovicích.

Helena Bastlová

Environmentální filosof Erazim Kohák

(21. května 1933 – 8. února 2020)

V sobotu 8. února zemřel český filosof Erazim Kohák. Bylo mu 86 let. Informaci serveru iROZHLAS.cz potvrdil David Balcar, farář sboru Českobratrské církve evangelické v Praze u Klimenta, jehož byl Erazim Kohák aktivním členem.
Erazim Kohák se ve své práci zabýval zejména ekologickými tématy a byl aktivním členem řady environmentálních organizací. Pocházel z rodiny nekomunistických druhoválečných odbojářů, po únoru 1948 s rodiči emigroval do Spojených států.
Před návratem ze Spojených států žil dlouhodobě v malém domku uprostřed lesů ve státě New Hampshire. Ochranu životního prostředí považoval za jedno z nejdůležitějších témat. V Americe jeden čas působil i jako pastor.
Erazim Kohák vyučoval na univerzitách v Česku i zahraničí a získal řadu ocenění. V roce 2013 prezident Miloš Zeman Kohákovi propůjčil Řád Tomáše Garrigua Masaryka za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva.

www.christnet.eu, foto: Wikipedie

Symbióza – životní spolupráce

Od dob Darwinových, ale často s větším důrazem, než na to kladl on sám, prohlašují mnozí evolucionisté za hlavní motor vývoje **boj o existenci**. V tom zápase vítězí ti silnější, agresivnější, a tak to bude pokračovat i v jejich potomstvu. Příroda prý nezná slitování, fandí vždy těm mocnějším a odolnějším. Angličan Richard Dawkins prohlašuje, že se vždy nakonec prosadí „sobecký gen". Tito vědci a spisovatelé jaksi přehlížejí, že v přírodě existuje také spolupráce, vzájemná pomoc, které se říká SYMBIÓZA, spolužití. A to nejen někde na okraji. Kdyby se nás někdo zeptal, kteří jsou nejúspěšnější živočichové na Zemi, jejichž role v přírodě převládá, asi bychom jmenovali některé šelmy skvěle vybavené k pronásledování a zabíjení kořisti. Nebo živočišné obry, jako jsou velryby nebo sloni. Překvapivě se však odhaduje, že největší biomasu, hmotu těl na zeměkouli tvoří – **mravenci.** Drobní zástupci hmyzu, kteří však žijí v mnohatisícových společenstvích, kde každý zná a plní svůj dílčí úkol. Jen se zadívejte na jejich „silnici", kde proudí řady dělníků v obou směrech a pokoušejí se přinést – nebo ukrást – něco užitečného pro jejich mraveniště. I když se zdá nemožné, že by jejich objem vcelku přesahoval ostatní tvory, je známo, že družice, které zkoumají složení atmosféry, zaznamenávají při přeletu Jižní Ameriky kyselinu mravenčí. Podobné spolupracující „státy" známe i u jiných zástupců hmyzu – **včel, termitů** – ale třeba i **savců**. Už jste se obdivovali v některých zoologických zahradách strážní službě roztomilých **surikat**, které stojí v pozoru jak svíčky a rozhlížejí se pátravě kolem?
SYMBIÓZA je definována jako soužití, vztah mezi dvěma i více organismy, zpravidla stejně prospěšný pro všecky zúčastněné. Může být PERMANENTNÍ – organismy nemohou žít jeden bez druhého, např. **mořští korálі** a jejich symbiotické **mikroskopické řasy**. Tam jedni obstarávají rozvětvené stanoviště i ochranu, druzí tvorbu organických látek a uvolňování kyslíku. Ale symbióza může být i FAKULTATIVNÍ, příležitostná, kde partneři mohou bez sebe přežít, ale soužití je pro obojí výhodné. Třeba různí **čističi od parazitů** – malé ryby čistí žraloky, drobní čtvernožci **mangusty** mohutného divokého vepře, různí ptáci obrovité tlustokožce.
Symbióza ovšem není jenom mezi živočichy, kde si ji spíše dovedeme představit. Je významná i v říši rostlin. Zkušený houbař nebude hledat **křemenáče** pod dubem, kde spíš najde hřiba, ale pod břízou. Podhoubí těchto druhů žije pod zemí ve spolupráci s kořeny různých stromů, kde doplňuje činnost nejjemnějších kořínků a uvolňuje z půdy anorganické živiny, hlavně dusík a fosfor. Oplátkou za to získávají houby organické látky vytvořené fotosyntézou. Zemědělci zase využívají spolupráce kořenových hlízek **jetele** s bakteriemi, které vážou vzdušný dusík a mění ho v rozpustné živiny. Významným výsledkem symbiózy je vytvoření zcela odlišné skupiny organismů, **lišejníků**. Znáte dobře ty šedivé, žluté, vzácněji jinak barevné skvrny, lupínky a keříky na skalách, na kůře stromů nebo přímo na zemi. Houbová vlákna v nich uchovávají symbiotické sinice nebo buněčné řasy. **Sinice a řasy** tvoří novou hmotu fotosyntézou, **houby** pak mistrně váží vlhkost. Proto lišejníky kolonizují ta nejméně příznivá místa pro růst rostlin, až třeba po beton či asfalt. Pokud se někdy podivujete, kdo to natřel nějakou skálu či balvan jasně žlutou barvou, vězte, že to jsou počáteční stadia lišejníků.

Ale pro nás je přece jen více atraktivní symbióza rozdílných živočichů, hlavně mořských. **Rybka hlaváč** žije společně v doupátku, které vyhloubil **malý korýš kreveta**. Ráček domov stále opravuje, hlaváč na rozdíl od krevety dobře vidí a signalizuje nebezpečí. **Krab poustevníček**, který žije v prázdné ulitě plže, ale pohybuje se s ní, si občas

na ni umístí **mořskou sasanku** (živočich!) – je pro něho obranou před predátory, pro sasanku je zase výhodný pohyb při shánění její potravy. Krab poskytuje část své kořisti sasance a když se musí stěhovat do větší ulity, sasanku si na ni přesadí. Podobně spolu žije **pruhovaná rybka klaun** a **sasanka** –

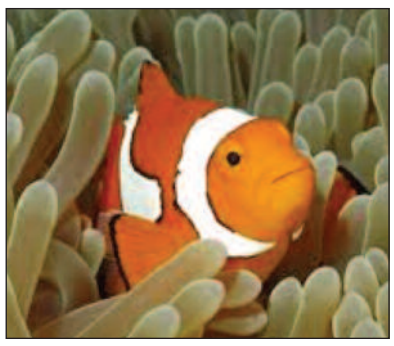

rybka kromě úklidu obstarává pohyb vody a tedy podporuje sasančino dýchání. Za to má ochranu i zbytky sasančiných úlovků. Zvláštní kapitolou jsou čističi od příživníků. Mořské ryby **štítovci** se přichytávají na **rejnocích, žralocích a želvách** – občas prý i na lidském potápěči. Odstraňují z velkých organismů parazity a nečistoty, za to mají ochranu a zbytky kořisti – od potápěče asi nic. **Korýš „čistič"** má svoji dílnu na útesu a ryby stojí frontu, aby se daly zušlechtit. Velké prý při tom často předbíhají malé čekatele.
Přátelská spolupráce je jistě sympatičtější než boj na život a na smrt. A zdá se, že symbióza vytváří značný podíl života na Zemi. A teď si porovnejme ničivé války mezi lidmi, neustálé zbrojení a vzájemné ohrožování a zabíjení. Jistě najdeme i hodně spolupráce a často i nezištné pomoci. Jenom v tom je naděje na přežití lidstva, než přijde závěrečná kapitola. Apoštol Pavel o tom napsal pěkně ve svém dopisu křesťanům do Říma (15,2): *Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu.* A ještě důrazněji v epištole Galatským (6,2): *Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.* První křesťanský sbor v Jeruzalémě dotáhl myšlenku soužití opravdu daleko, a to dávno před socialisty a komunisty: *Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné* (Skutky 2, 44).
Jak jsme na tom my, kteří žijeme v epoše hospodářské soutěže, přezaměstnanosti, příležitostí zbohatnout a pohodlně se zabydlet? Nemizí nám při tom ideály pečující rodiny a živé církve ve shonu všedních dní? Jak se to projeví u našich dětí a dalších generací? Není víc vzájemná spolupráce a pomoc, než darwinovský *„struggle for life"* (boj o život)? V přírodě je leckde zvolena ta laskavější stránka existence.

Pavel Javornický

Setkání křesťanů proběhne ve Štýrském Hradci

Velký sjezd několika tisíc účastníků z Německa, Polska, Česka, Slovenska, Maďarska, Rakouska a případně dalších zemí proběhne od 3. do 5. července 2020 v rakouském Štýrském Hradci. Zvány jsou všechny generace, speciální program připravuje mládež a programová nabídka pamatuje také na dětské účastníky. V rámci setkání probíhají biblické práce, diskusní pořady, workshopy, koncerty, výstavy, divadelní představení, sportovní turnaje, prohlídky města a další pořady.
Vrcholem setkání jsou společné bohoslužby, na kterých se podílejí účastníci ze všech zemí a jejichž záměrem je společná oslava Boha a jeho díla na naší Zemi.
Cílem setkání je, aby se křesťané různých církví vzájemně povzbudili ve víře a vede i k prohlubování vztahů našich zemí ve vědomí křesťanské vzájemnosti.
Setkání chce nejen podpořit duchovní spolupráci, ale také zodpovědnost církví a jednotlivých křesťanů za věci veřejné.

(red)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7-8/2020

4. března 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 11. března 2020

Z obsahu

* *Dar Božího potěšení*
* *Parazitismus*

Poselství k neděli Reminiscere

Nenávist není řešení!

Nenos v srdci nenávist ke svému bratru. Svého bližního otevřeně napomeň – jinak jsi jeho spoluviníkem!

Lv 19,17 (B21)

Nenávist a láska jsou dvě sestry. Ne náhodou se vyskytují hned za sebou jak v knize Leviticus („nenos v srdci nenávist ke svému bratru" – „miluj svého bližního jako sám sebe" Lv 19,17.18), tak i v Kázání na hoře („Bylo řečeno: Miluj svého bližního a svého nepřítele měj v nenávisti. Já však vám říkám: Milujte své nepřátele." Mt 5,43-44). Dnešní přikázání je možná ještě těžší, než příkaz milovat své nepřátele. Vyrovnat se s hněvem vůči svému bratru je nesnadné, protože se nás dotýká v hloubce našich bytostí. K lidem, kteří jsou nám nejblíže, totiž cítíme nejvíce emocí. Jsme citliví na jemné signály, které mezi námi probíhají a emoční zranění od nejbližších bývají nejhlubší. „Nenávidím a miluji. Proč, ptáš se mě snad. Nevím, ale cítím to a trápím se". Tak to vyjádřil římský básník Catullus. Je to tedy přirozené. A přirozené je proto se i trápit. Bible nám nezapovídá pocity hněvu a nenávisti, ale varuje před tím si je hýčkat, „chovat je v srdci". Nenávist totiž ničí vlastní duši. Nenávist roste tam, kde se jí člověk mlčky užírá – a naopak tam, kde člověk vyjádří to, co cítí a napomene svého bližního otevřeně, vyčistí se vzduch a otevře se možnost projevit znovu lásku, kterou ten, kdo nenávidí, také současně cítí.

Kromě nenávisti osobní k našim nejbližším existuje však také nenávist skupinová, jíž projevují členové jedné skupiny vůči druhé, jen proto, že k ní patří. Obávám se, že touto nenávistí je nemocná naše česká společnost. Její působení jsem viděl před lety na Šluknovsku při protiromských pochodech. O tom, jak vypadá, mi občas vyprávějí také muslimské ženy, které chodí po českých ulicích v šátku a zažívají slovní útoky jim neznámých lidí. Tzv. slušní lidé se přitom většinou dívají stranou. Tato nenávist nic nevyřeší, jen otráví duši společnosti. Nic neřeší k tomu ani mlčet a dívat se stranou, či falešně zdůvodňovat, že ti, kdo jsou jejími oběťmi, si za to mohou vlastně sami, protože… Tóra nám radí vyrovnat se s vlastní nenávistí, Evangelium nás zve k tomu, být na straně těch nenáviděných a milovat ty, kdo jsou nám cizí a jimž nerozumíme. Dokážeme se nechat Tórou i Evangeliem pozvat na cestu života?

Mikuláš Vymětal
farář ČCE Beroun

O hrdinech, březnu za kamny a také v blátě

Víte, jak se u nás doma pozná jaro? Tak letos to nevím ani já. Zdá se, že začalo v lednu, aby v březnu mohlo mrznout.

Víte, jak se u nás pozná březen? Rozdělláváme oheň v kamnech, usedneme do něčeho pohodlného, pijeme dobrý čaj a vyprávíme si příběhy. V tuto dobu mám moc ráda ten velikonoční – o smrti a vzkříšení, o utrpení a naději. Mám ráda i příběhy ze života mých bližních, snad proto, že jsou mi pak ještě bližnější.

Všude je bláto nebo námraza. Vyber si, člověče, mžourající zbytkem svého vidění do zubatého sluníčka, které je ještě lakomé na teplo a nepříjemné na koukání. Občas musíme zpoza kamen vylézt do nepohody a trochu si tenhle čas-nečas užívat, protože je to zdravé kvůli nám a radostné kvůli psovi, kterému nevadí ani námraza, a bohužel, ani to bláto.

Když umyjete psa a zase usednete ke kamnům, stává se, že si jen tak přemýšlíte – třeba o těch příbězích, které jste vyslechli nedávno.

Mně se právě minulou sobotu stalo, že jsem přemýšlela o hrdinech. Snad mě k tomu přiměl i ten kdysi bezejmenný židovský tesař, popravený před dvěma tisíci lety proto, aby jednou provždy zvítězila lež a nenávist nad pravdou a láskou. Nepodařilo se to, a tehdy nežádoucí odsouzenec se stal neformálním hrdinou všech dob. A tak vznikly Velikonoce, které také k březnu patří.

Myslela jsem na statečné lidi žijící relativně nedaleko ode mne, kteří sami sebe nemají za hrdiny, ale někde v mé mysli se hrdiny stali.

Vyrostla jsem v době, která hrdiny přímo hýřila. Větší polovina minulého století se prostě bez hrdinů nechtěla obejít. Jejich skutečné i zkonstruované příběhy měly sloužit jako modely hodné uctívání a následování. Málokdo se však chce podobat idolu vnucovanému jakoukoliv samozvanou autoritou. Nicméně jsem přesvědčena, že snad každý člověk má ve svém srdci pro hrdiny kousek místa, které si přeje být zaplněno. A to se mi zřejmě nyní přihodilo.

Jeden z hrdinských příběhů jsem zaslechla v rozhovoru na kazetě zvukového časopisu. Zpovídaným člověkem byl bývalý středoškolský profesor, který během svého produktivního věku přišel (přesněji postupně přicházel) o zrak v důsledku zhoršující se vady sítnice. Z toho člověka doslova vyzařovala láska, kterou ke svému povolání měl. Nezapřel ani hluboký zájem o své studenty, o metody výuky. Je stále zapáleným odborníkem, přestože jeho současné povolání je od bývalého poslání hodně odlišné. Ale co dělá, dělá i dnes dobře. Jeho příběh mě hodně povzbudil, protože vyprávěl o zápasech, prohrách i výhrách. A na nic si nehrál.

Nedlouho po této epizodě jsem si přečetla sborník, jehož „kolektivním autorem" byli lidé, kteří také postupně přišli o zrak. Jeden z nich si to dokonce „zpestřil" tím, že dovolil i svému sluchu, aby víceméně vzal za své.

Stává se, že v pravou chvíli potkáte člověka, který vysílá na vaší vlně. Mně se stalo, že jsem v druhé polovině svého života potkala hrdiny. Ne umělé roboty nějakého politického režimu, ale hrdiny mně milé a potřebné. V čas příhodný se setkávám s příběhy lidí, kteří překonali rozpaky, možná i pýchu, pravděpodobně i mindráky a stud za své nezaviněné jizvy a zablácené boty. V čas příhodný vycházejí ze svých vyhřátých domovů do nepohody. Ne proto, že by milovali procházky ve fujavici předsudků nebo v dešti pochybnosti či výsměchu. Jdou proto, že tuší v tom nečase někoho, kdo bloudí, šátrá a potácí se, protože se

Dokončení na str. 2

Tunelovaný Ježíš

Židé se jednou Ježíše ptali:
A kdo vlastně jsi?

J 8,25

Paradoxem zůstává, že Pána Ježíše si představujeme tak trochu po svém. Občas v jeho jménu dokonce docházíme k úplně protichůdným závěrům. Vezměme například tak závažnou věc, jako je trest smrti. Nejde jen o svědomí společnosti. Jde o život a smrt. Jen těžko byste hledali větší téma. Křesťané v Americe vám většinou řeknou: ***„Právě proto, že jsme křesťané, jsme pro trest smrti. Ježíš nás učil spravedlnosti."*** Křesťané v Evropě to vyjádří jinak: ***„Právě proto, že jsme křesťané, jsme proti trestu smrti. Ježíš nás učil milosrdenství."*** Co na to říct? Jak je možné, že s Biblí v ruce u Ježíše docházíme k tak protichůdným závěrům? Je snad Ježíš za mořem jiný než v Evropě? Jaký vlastně skutečně je a jakým způsobem ho poznáváme?

Malé děti někdy reagují roztomile. Dáte jim chleba se salámem, salámek snědí a chleba vám vrátí. Když jim řeknete, že se to nedělá, slíbí vám, že se polepší. Další den jim chleba se salámem připravíte znovu, a ono se to zase opakuje. Salám zmizí a chleba vám zůstane. Biblický text a dílo samotného Pána Ježíše Krista mají v sobě mnoho pochoutek, řeklo by se až lahůdek. Ovšem sám Ježíš kázal i nepříjemné věci, které mu chceme vracet jako něco, co nám nechutná. Není těžké si vytvořit vlastní obraz Boha. Něco si z něj vzít a něco vyplivnout, vybrat si z něj jen tolik, co sám uznám za vhodné. Otázka však zní, zda to, čemu a komu věřím, odpovídá celému pohledu Písma. Nebo snad i my máme sklony si z Božího slova vybírat jen to, co nám ve víře připadá logické nebo nám vnitřně zachutná?

Naše osobní přirozené vnímání nás v poznávání Hospodina omezuje. O to víc je třeba se zabývat Božím slovem a pěstovat zdravé biblické

Dokončení na str. 2

Aktualita: Turínské plátno poprvé přezkoumal plastický chirurg

Turínské plátno patří k nejčastěji zkoumaným předmětům na světě. Zabývali se jím vědci z oborů jako je hematologie, chemie nebo biologie. Nyní jej však poprvé analyzoval plastický chirurg. Toto prvenství si může připsat profesor Bernardo Hontanilla z kliniky navarrské univerzity. Výsledky svých bádání publikoval v časopise „Scientia et Fides". „Všechna dosavadní bádání tvrdí, že poloha muže z plátna je typická pro mrtvé tělo. Ve skutečnosti však jde o obvyklý pohyb osoby, která se snaží vstát," domnívá se španělský lékař. Na plátně je podle něho obtisknuta podoba živého člověka. „Pokud plátno zakrývalo Ježíšovo tělo, zdá se rozumné domnívat se, že by on chtěl ukázat na témže předmětu nejen znamení smrti, ale také zmrtvýchvstání," dodává profesor Hontanilla. „Poloha těla ukazuje první, počáteční gesto zvedání se," pokračuje chirurg a s vědomím, že výsledky jeho zkoumání mohou vyvolat polemiky, ujišťuje, že své teze může vědecky doložit. „Jestliže všechny stopy, které se na plátně nacházejí, propojíme s tím, co popisují evangelia, všimneme si, že se všechno dokonale shoduje, nejen pokud jde o smrt, ale také o zmrtvýchvstání. Na jednom a témže předmětu nacházíme jak statické znaky smrti tak i dynamické znaky života. Jestliže podoba na plátně je Ježíšovou podobou, pak mají křesťané doklad o Jeho smrti a zmrtvýchvstání," uvádí plastický chirurg Bernardo Hontanilla.

Připomeňme, že vzácnou relikvii uloženou v turínské katedrále bude možné spatřit na konci letošního roku. Mimořádný výstav schválil papež František u příležitosti novoročního mezinárodního setkání Pouti důvěry na zemi, pořádané letos už po třiačtyřicáté ekumenickou komunitou bratří z Taizé (28. 12. 2020 – 1. 1. 2021) tentokrát právě v piemontské metropoli.

(red)

Z církví doma i ve světě

V Turecku obvinili z terorismu kněze, který údajně jen rozdával chléb

Kněz Sefer Bileçen byl zadržen 9. ledna na jihovýchodě Turecka a obviněn „z terorismu“, protože podal chléb členovi Kurdské strany pracujících (PKK). Kněz syriacké ortodoxní církve byl obviněn již 16. ledna, ale turecké autority držely informaci v tajnosti až do 8. února.

Sefer Bileçen, známý pod přezdívkou „otec Aho“, který opatruje starý syriacký ortodoxní klášter Mor Yakup (sv. Jakub), byl 16. ledna obviněn „ze zapojení se do teroristické organizace“.

Spolu s dalšími třemi osobami byl zadržen 9. ledna v provincii Mardin a odsouzen, protože dal chléb a vodu členům Obranných sil lidu (HPG), tedy ozbrojené větvi Kurdské strany pracujících (PKK), již Turecko vnímá jako „teroristickou organizaci“.

Mezinárodní organizace Celosvětové křesťanské solidarity (CSW), která se zaměřuje na náboženskou svobodu a obranu těch, kteří jsou kvůli svému křesťanskému přesvědčení perzekvováni, vyjádřila „své hluboké znepokojení z nepodložených obvinění proti otci Aho.“

„Vyzýváme turecké autority, aby od případu okamžitě a bez vyvození následků ustoupily,“ říká v tiskové zprávě z 10. února Mervyn Thomas, ředitel CSW. Podle nich se také prokuratura rozhodla držet zprávu tři týdny v tajnosti. CSW je také zneklidněna situací Hurmuze a Şimoni Dirilových, kteří jsou nezvěstní od 11. ledna. Jejich syn Ramzi působí jako kněz chaldejské farnosti v Istanbulu. „Stále se ptáme, kde je tento starý manželský pár, křesťané pocházející z vesnice Mehre (Kovankaya) v oblasti Beytüşşebap, v provincii Şirnak na jihovýchodě Turecka,“ píše se ve zmíněné zprávě. Podle zdrojů citovaných organizací CSW měl být pár v minulosti cílem několika hrozeb jak ze strany tureckých, tak kurdských obyvatel. Některá svědectví sousedů vedou až k možnému únosu. Cílem případných únosců mělo být „zastrašení zbylých křesťanů a tlak, aby opustili zemi svých předků.“

„Jsme hluboce znepokojeni starostmi o život a zdraví manželů Dirilových a žádáme pečlivé šetření jejich případu,“ říká Mervyn Thomas a napomíná mezinárodní společenství, „aby se k tomuto případu znovu a znovu vracelo během bilaterálních jednání s tureckou vládou.“

Text Claire Lesegretain z La Croix
přeložila Kristýna Boháčová

Bosé karmelitky odchází z budovy na Hradčanech, kde žily více jak 200 let. Postaví si nový klášter

Členky Řádu bosých karmelitek 16.února symbolicky předaly při liturgii klíče od kláštera v Praze na Hradčanském náměstí členům mužské větve řádu, kteří v něm budou od března působit. V objektu od roku 1792 žily příslušnice ženské větve tohoto řádu, ty se ale před několika lety rozhodly najít si jiné působiště. Klášter by se měl z větší části otevřít veřejnosti.

Komunita tří bratrů bude obývat prostor někdejší brány pro pěší, kterému se říká fortna, celý zbytek kláštera od 24. března otevřou veřejnosti. Budou nabízet duchovní, kulturní a vzdělávací program. Některých událostí se zájemci budou moci zúčastnit již před oficiálním zpřístupněním budovy. Převod kláštera na mužský řád financuje soukromý investor, konečným vlastníkem kláštera je Řád bosých karmelitánů.

Klášter na Hradčanském náměstí v Praze dostala komunita sester Karmelu sv. Josefa po návratu z exilu za Josefa II. na konci 18. století jako náhradu za již obsazený klášter na Malé Straně. Kvůli malé zahradě a vzrůstajícímu hluku se sestry rozhodly v roce 2005 hledat nový pozemek pro svůj život. Začátkem roku 2018 koupily zemědělský statek v obci Drasty na Praze-východ. Sestry budou klášter financovat z prodeje budovy na Hradčanech. Protože ji ale prodaly k nekomerčním účelům, vybírají na opravu areálu peníze od prostých lidí i větších sponzorů. Také pravidelně konají brigády otevřené pro všechny zájemce.

www.christnet.cz

Macron zdůraznil, že Francouzi mají právo se rouhat

Francouzi mají právo se rouhat a kritizovat náboženství. Listu La Dauphiné libéré to v reakci na případ mladé dívky, která kvůli ostré kritice islámu na internetu čelí výhrůžkám smrtí, řekl francouzský prezident Emmanuel Macron. Případ 16leté Mily je už několik týdnů tématem politické debaty na nejvyšší úrovni. "Zákon hovoří jasně: máme právo se rouhat, kritizovat, karikovat náboženství," řekl francouzský prezident k případu dívky z městečka Villefontaine nedaleko Lyonu. "Zakázány jsou výzvy k nenávisti a útoky na důstojnost," dodal.

Šestnáctiletá Mila umístila v lednu na instagram video, ve kterém ostře kritizovala islám. Označila jej mimo jiné za "náboženství nenávisti". Videem reagovala na homofobní urážky, které na její adresu napsal na sociální síti jeden muslimský uživatel. Po zveřejnění videa Mila obdržela řadu výhrůžek smrtí a znásilněním a kvůli bezpečnosti přestala chodit do školy. Na počátku února ministr vnitra oznámil, že Mila a její rodina dostaly policejní ochranu. Kauza Mila vyvolala ve Francii debatu o svobodě slova a jejích hranicích a dostala se i do nejvyšších pater francouzské politiky. Za pravdu jí nyní dal i francouzský prezident Macron. Navíc zdůraznil, že stát má povinnost ji ochránit. "V této debatě jsme ztratili ze zřetele to, že je Mila náctiletou dívkou," řekl. "Musíme jí poskytnout ochranu ve škole, v každodenním životě, na jejích cestách," zdůraznil. Podle něj se stát tohoto úkolu zhostil dobře. Minulý týden například ministr školství bez dalších podrobností oznámil, že dívka opět chodí do školy. Macron také zdůraznil, že je třeba "lépe chránit" děti proti "novým formám nenávisti a obtěžování v on-line prostředí". Francie zrušila trestný čin rouhání již v roce 1791 a zakládá si na sekulární povaze státu.

www.christnet.cz

Tunelovaný Ježíš

Dokončení ze str. 1

smýšlení. Sami v sobě totiž podléháme stereotypním vzorcům prožívání, cítění i myšlení, které nám komplikují přijímat zvěst o našem Spasiteli a Pánu ve vší biblické plnosti. Ono se pak může stát, že autoritou, kterou milujeme a které podřizujeme svůj život, není Kristus sám, nýbrž pouze jakási omezená představa, jakou jsme si o něm vytvořili ve své fantazii. Pokud v sobě takto ustrneme, Ježíše samotného tím vykrádáme, vyprazdňujeme, nebo jak se dnes moderně říká, tunelujeme.

Co je víc? Kristus sám, nebo Kristus, kterého jsem si vymodeloval ve svém nitru? Kdo je skutečný a živý Bůh a kdo je jen jeho karikatura? Je Ježíš, ve kterého já věřím, skutečným Ježíšem? Je skutečně tím, kterého zjevuje Boží slovo? Nebo jsem si ho trochu upravil, nebo snad dokonce v něčem ochočil?

Krista poznáváme z vnějšku, z Písma, z Božího slova, byť samozřejmě věříme, že v Duchu svatém bydlí v našem srdci. Přes všechny potřebné a veskrze požehnané zkušenosti našeho nitra je třeba připomenout, že vlastní prožitky zůstávají při poznávání Boha zásadně omezené. Kristus zjevený v Písmu nemusí být tím samým Kristem, kterého jsem pozval do svého srdce. Proč? Protože člověk zůstává v pokušení skutečného Krista vyměnit za pouhý pocit Krista. Boží zjevení je ale na lidském způsobu vnímání nezávislé. O to víc je třeba zabývat se svědectvím Písma ve všech jeho akcentech. Tolik lidí si myslí, že jdou za Ježíšem, ale ve skutečnosti jdou za svými vlastními představami, které si do Ježíše subjektivně promítají. Jde totiž o to, jestli Krista přijímáme ve všem, co zvěstoval, nebo jestli z jeho slova slyšíme jenom to, co chceme slyšet, tj. pouze důrazy, které nám jsou blízké nebo co svým způsobem akceptujeme.

Někteří lidé si při četbě Bible podtrhávají důležitá biblická místa barevnou tužkou. Pokud se podíváte do Bible někomu jinému, zjistíte, že si v ní zvýraznil úplně jiné věci. Říkáme tomu někdy vedení Duchem svatým. Někoho vede tak a někoho prý úplně jinak. Proto také v Písmu vidí věci, které ostatní nevidí. Není to ale někdy i vedení duchem lidským, duchem vlastního myšlení? Kdo je arbitrem toho, co je v Bibli důležité a co zas tak důležité není? Lidská zkušenost? Temperament? Svědomí? Aktuální situace? Kolikrát se věřící člověk ve svém životě soustředí na jednu jedinou věc, jeden biblický důraz, jedno vybrané slovo, jedno podobenství nebo jednu biblickou událost a tu pak ucho-pí jako nějakou šifru, přes kterou filtruje všechno ostatní, co si v Bibli přečte, jako by to bylo všechno, co Ježíš řekl. Takovým stylem však ze své víry i z praktického křesťanského života mnoho věcí spolehlivě vygumuje. Jedním slovem zastíní všechno ostatní. Ježíšem tak vlastně manipuluje. Je to podobné, jako kdybyste se na svět dívali vždycky jen přes růžové brýle. Budete vidět všechno správně? Pokud ne, vyměníte je za brýle černé. Zlepší se to tím? Tak i přijetí Ježíše v sobě obsahuje přijetí všeho, co dělal, co kázal, kým byl i jak jednal, protože přijetí pouhé části Ježíšova díla křesťanskou zvěst deformuje.

Mezi Ježíšem skutečným a tím virtuálním může být propastný rozdíl. Ten první je Spasitel světa, Král králů a Pán pánů. Ten druhý je vykradený, chcete-li upravený pán našich vlastních představ a přání. Má-li se do našeho života vejít, pak už to není ten svrchovaný Král, nýbrž bůh námi zcenzurovaný, upravený a ochočený tak, aby byl i naší tělesné přirozenosti a svévoli přijatelný. Je to Bůh, který nemá změnit nás, nýbrž bůh, kterého měníme my. Je to lidsky opracovaný Ježíš, kterého si vytváříme podle svých ambicí a osobních potřeb. Proto je vytunelovaný.

Petr Grulich

O hrdinech, březnu za kamny a také v blátě

Dokončení ze str. 1

dosud nenaučil chodit se svou slepotou, se změnami, které mu život bez ptaní naložil na záda.

Šlechetnost a odvaha mých hrdinů se projevuje zejména tehdy, když mě v plískanicích a nečase osloví, protože porozuměli mé nejistotě, smutku i strachu z budoucnosti. Takový člověk nemusí hulákat do světa žádnou ideologii ani sliby. Nepatetickým svědectvím o svých trampotách v podstatě řekne asi tolik – neboj, já se taky bál, ale když se narovnáš a uvěříš, že i jiní z takové kalamity vyšli a zůstali vcelku, určitě se ti to také povede. A když se přesto budeš bát nebo ztratíš jistotu, je nás pár, kteří s tebou půjdeme ten kousek cesty, kdy budeš potřebovat opřít se o někoho, kdo tu cestu už zná.

Osobně nestojím o nějaké zadostiučinění z cizích trapasů. Děkuji ale každému, kdo mi z vlastní zkušenosti poradí, jak se třeba vyhnout loužím. A když se jim vyhnout nemohu, jak se s takovým debaklem vypořádat. Někteří z vás to umíte. A máte smysl pro humor, moudrost a často i laskavé pochopení pro ty, kteří sami máloco chápou z našich trablů. Nešetřete s tímto bohatstvím a rozdávejte nám, kteří jsme zatím ještě chudí! Chybí nám nadhled, vědomí, že tohle už někdo prožil. Naopak nám nejednou přebývá pocit osamění a chorobné výjimečnosti.

A ještě malý příběh na závěr:

Jednoho večera, kdy má kamna byla úplně studená a kolem mé hlavy i v ní převládala mlha, zazvonil telefon, takže jsem musela poněkud rozbít své depresivní ladění. Volající osoba, ač již velmi dospělá a duševně zcela v normě, se z nějakého důvodu rozesmála. Ne, nesmála se mně, nic o mých pocitech nevěděla. Prostě jí v našem rozhovoru něco přišlo k smíchu. Smála se upřímně, svobodně a hlavně nakažlivě. Takže jsme se za pár vteřin smály obě. Poté, co jsme se rozloučily, jsem ještě chvíli seděla s telefonem v ruce jako někdo, kdo právě učinil světový objev. V hlavě mi vířila otázka: jak se může takhle nádherně řehtat, když je totálně, ale úplně slepá?

Z toho smíchu se mi udělalo tak dobře na duši, že si ho občas vyvolávám. Ne, abych zahnala nějakou depresi. Vyvolávám si ho jen tak. Pro tu radost samu. Jako si vyvolávám představu jara. Určitě musí přijít. Navzdory tomu blátu, které všude kolem je.

Delicie Nerková

Chvála lži

Ať mě všichni kritici roztrhají na cucky, já budu dneska chválit lež a činit poklonu té odvěké neřesti, kterou se snažíme dětem vytlouci z hlavy a pak jim sami předvádíme, že je téměř nemožné prožít jediný den bez její přítomnosti, lež kraluje v našich vztazích a pravda sedává odstrčená v koutku a kdyby si lidi začali říkat pravdu do očí, myslím, že by nastal soudný den, to mi klidně věřte.

Redaktor v novinách poví, že příspěvek je bohužel příliš dlouhý a proto ho nelze otisknout, ale pravda je jiná, on jenom nechtěl urazit jemnocit pisatele, a tak se vyhnul výrazům blábol a slepenec, je to vlastně projev dobré vůle a zdvořilosti, podobně se potkají dvě kamarádky a navzájem si vyseknou poklonu, jak že jim to sluší, a přitom si myslí – Ty máš, panečku, ránu – a tak to jde napořád, doma namlouváme babičce, že je štramanda a víme dobře o jejím nádoru, učitelé lžou rodičům – Víte, on ten váš hoch je poměrně nadaný, jen kdyby se víc učil – lžeme despotickým šéfům v práci, a taky milenkám, jen si to promyslete a užasnete, kolik obyčejných lží vyplodíme, třeba při silniční kontrole nebo v daňovém přiznání a to jsem se ani slůvkem nezmínil o politice, ach jo.

Já ovšem nechci chvalořečit nízkost, přetvářku ani intriku, já vzdávám hold lži hrdinné, o které nám kdysi přednášel profesor Kubáč na Husově fakultě, teda řeknu vám, už tahle věc se může někomu zdát krajně podivná, učit lidi lhát pod pláštíkem odkazu mistra Jana Husa, ale bylo to tak, ten moudrý profesor nám to vysvětlil na vlastním případě, kdy ještě jako venkovský farář seděl v kanceláři v Počátkách a navštívili ho mocní páni od státní bezpečnosti a žádali, aby jim vydal matriku, a taková matrika, to byl vlastně soupis věřících lidí, který by v padesátých letech znamenal pro mnoho rodin, kde tajně křtili děti a podporovali církev, velké neštěstí – Já žádnou matriku nevedu – pravil ten kněz a nemrkl přitom okem – všechny jsme přece podle zákona vloni odevzdali na obec. – Ti chlapi na něj chvilku koukali a pak řekli – Doufáme, že říkáte pravdu, farář přece nesmí lhát – otočili se a odešli. A ten pan profesor se usmál a dodal – Ta matrika ležela v šuplíku hned u mé nohy, ale pamatujte si, studenti, že láska je víc než pravda. – A víc k tomu ani já neřeknu, přátelé tak milosrdné a chvályhodně lživé historie.

Jan Schwarz

Prosby z hlubin lidského zápasu 1

„Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha!“

Žalm 51,12

Při četbě některých žalmů můžeme pociťovat sevřenost lidského srdce. Jsou plné proseb. Volají k Bohu z hloubi srdce. Vyznávají viny a mnohá poblouzení. A velice často volají i z úzkosti. Prosí o vytržení z trápení, bolestí a úzkostí, kterými člověka sevřel život. V Písmu máme řadu takových žalmů. Na žalmech 51,13 a 32 se nám odhaluje upřímnost volání k Bohu a odevzdanost lidského srdce. Poodkryjme spolu toto tajemství proseb, které volají z hlubin lidských zápasů.

Žalm 51 hovoří o velké úlevě, kterou člověk pociťuje, když se vyzná před Boží tváří z nevěry a když ji Bůh svou milostí a svým odpuštěním přikryje. Tento žalm navazuje na příběh z Druhé knihy Samuelovy, ve které je připomenuto Davidovo selhání. Šlo o cizoložství doprovozené vraždou Urijáše Chetejského a následný trest, který za tento hřích přišel od Hospodina. David si svůj hřích velice rychle uvědomil. Proto úpěnlivě prosil o odpuštění. Volal k Hospodinu, aby se nad ním smiloval, aby ho očistil od této hanebnosti, která volala až do nebe. Měl stále před očima to, co učinil a proto volal: Smiluj se nade mnou, Bože! Kdo si uvědomuje svůj hřích a vinu, ten nemůže dělat nic jiného, než volat a prosit o Boží smilování a Boží odpuštění. Ve Starém zákoně platilo, že odplatou za hřích je smrt! Jenže Bůh není krutý a nemilosrdný. Ve svém Synu, Ježíši Kristu, který vynesl všechny lidské viny na kříž, se i nad naším pokáním smilovává. Smiluji se, nad kým se smiluji a slituji se, nad kým se slituji! To je slovo odpouštějícího Boha, i když jeho odpuštění a slitování není automatické. Je na jeho milosti a na jeho lásce ke každému z nás. Jeho odpuštění vyžaduje vždycky hluboké, poctivé a upřímné pokání. Jen tak může přijít Boží slitování, jeho nezasloužené, nezdůvodnitelné a nepochopitelné sklonění se k nám hříšným lidem. Každé vyznání vin je uvědoměním si porušenosti, hříšnosti před Boží tváří. David si toho byl plně vědom. A přidal k tomu i jasné předsevzetí, že už dále nechce a nebude hřešit.

Naše víra je ustavičný zápas proti pokušení. Je to boj s tímto pokušením, i když naše porušenost, bída a hřích nás provázejí od narození a neopouštějí nás až do smrti. Jenže my se sami ze sebe neumíme očistit. Můžeme jen prosit a volat ve vší upřímnosti o Boží odpuštění. Můžeme prosit o to, aby nás Bůh očistil, aby nás ozdobil onou bílou barvou, symbolem čistoty, nevinnosti a spravedlnosti. Tu uděluje jen Bůh sám. Žalm hovoří o yzopu, jako o očišťujícím prostředku, kterým nás Bůh pročišťuje. Boží odpuštění osvobozuje. Z něho pramení nová radost a plesání našeho srdce. Nevýslovná je pak radost z odpuštění a z Božího smilování. Neodpuštěná vina tíží. Neodpuštěná vina člověka doslova ubíjí. Proto žalmista z hloubky svého srdce volá: Stvoř mi, Bože, čisté srdce. Obnov v mém nitru pevného ducha. Učiň svou mocí a ze své milosti, ať je moje srdce zase tebou očištěné, tobě poslušné a tobě odevzdané. Je to tvoje veliká milost, která mě drží a která mně dává sílu k tomu, abych se držel tvých pokynů, tvých příkazů, tvých značek pro život a směrovek, které mně na mé cestě životem ukazuješ, a podle kterých nikdy nezabloudím. Veď mě Bože a přidávej prosím i svého Ducha moci a síly, který by mně dával vždycky odvahu se na tebe ve všech situacích života spolehnout. Bez tvého Ducha není vůbec obnova mého srdce možná. Bez tvého Ducha nejsem schopen dostát své věrnosti a poslušnosti tobě. Proto tě Bože prosím stůj při mně a drž mě, abych znovu neupadl do pokušení a stále mě obnovuj svým svatým Duchem. Jen tak budu mít příležitost se vrátit zpátky do společenství těch, kteří tě chválí a pokoušejí se následovat tebe celým svým srdcem.

David ve své modlitbě slibuje nejen věrnost Hospodinu, ale i to, že bude vyučovat druhé Božím cestám a že bude všem zvěstovat Boží spravedlnost svým životem. Králi bylo totiž dáno, aby prorokoval, aby vyučoval a zviditelňoval Boží zákon, všechny Boží směrovky pro život, a tak vedl Boží lid cestou Hospodinovou. David to Hospodinu upřímně slibuje. Z hloubi svého srdce prosí Hospodina o odvrácení jeho pomsty za hřích. A žalmista vidí, že David v hlubokém pokání smí z Boží milosti přinášet Hospodinu oběti na Sionu. Prosí i o dobrotivé nakládání s Božím lidem. A dokazuje, že tou největší obětí, kterou může jako prosebník Hospodinu přinášet, je jeho zkroušené a pokorné srdce. Je úžasným příkladem pro každého z nás, jak bychom i my ve svých modlitbách měli volat. Protože i my jsme hříšníci plní mnohé člověčiny. A vnitřní proměna našich srdcí může přijít jen jako důsledek Božího odpuštění a Božího smilování. Jen z Boží milosti může přijít i požehnání, kterým Bůh rozradostňuje naše lidská srdce.

Pavel Rybín

(pokračování příště)

Dobrý nápad

Vypravil jsem se onehdy z našeho venkova do „stověžaté“ a při jejím procházení jsem narazil mezi Jungmannovým náměstím a kostelem Panny Marie Sněžné na nevelký plácek, honosící se tabulí s názvem „náměstí Čtrnácti mučedníků“.

Jindy, a to si pamatuji přesně – 13. 2. 2020, se mi opět zachtělo užít si metropole a také rozšířit si rozhled. Vyrazil jsem tedy na Filosofickou fakultu UK na panelovou diskusi o „mariánském“ sloupu na Staroměstském náměstí. Vážení diskutující odborníci doc. dr. Zdeněk Hojda, prof. dr. Jan Royt, dr. Pavel Černý a dr. Jan Dienstbier přednesli své pohledy na věc. Ačkoli, co nového se k tomu dá ještě říci… Vřele jsem souhlasil s doc. Hojdou, že je třeba se smířit a vyrovnat se svou historií. Poněkud mě však zaskočilo, že je nutné smiřovat a vyrovnávat se jen s tou starší historií. Dívat se stejnýma očima na násilí a utrpení lidí v 17. a ve 20. století je prý „podpásovka“. Je to na mou hlavu příliš složitá dialektika.

Prof. Royt zmínil (i když decentně) ve svém příspěvku i Švédy plenící v roce 1648 Hradčany a Malou Stranu a hrdinnou a úspěšnou obranu pravobřežní Prahy. A tehdy mi to, nevím proč, přišlo na mysl. To už jsem přece slyšel, Švédové nebyli vůbec originální. Necelých čtyřicet let před nimi to bylo úplně stejné. Hradčany a Malou Stranu obsadilo katolické vojsko pasovského biskupa Leopolda, loupilo, zabíjelo, drancovalo. Podle počtu mrtvých a toho, že jim nestačilo, co si sami nakradli, ale ještě na ně padl i rožmberský poklad soudím, že Švédi nemohli být o nic horší. Při útoku pasovských na Staré Město se podařilo zavřít brány a pravobřežní Prahu uhájit. V atmosféře vzbouřené bojem a zprávami o tom, že pasovští mají už i za hradbami Starého Města spojence připravené otevřít brány, bohužel přišlo o život 14 františkánů. Ale pravobřežní Praha byla zachráněna.

Soudím, že je třeba hrdinství obránců náležitě ocenit. Nejlépe vztyčením památníku nějaké „vyšší moci“ (to přece nemůže nikoho urazit), že tehdy pravobřežní Prahu před katolickým vojskem uchránila a taky připomenout ty povražděné „malostraňáky“ a hrdinné obránce. No a ten plácek mezi Jungmannovým náměstím a kostelem Panny Marie Sněžné je jistě tím nejlepším místem, kam by se takový památník mohl umístit. Uznejte, není to dobrý nápad?

Jan Bistranin

Jak nám ti Pasovští nakonec zavařili

Zde nešlo o náboženskou válku, o nějaký ozbrojený konflikt mezi vyznáními. Bylo dost význačných katolických představitelů, kterým nebyl po chuti zásah Pasovských. A na druhou stranu i ty případy, kdy se protestanté – ať v řadách stavovského vojska, nebo jako bezejmenní dobrovolníci postavili na obranu katolických klášterů – jsou dokladem, že ještě se i vnitřně v Českém království uplatňoval Majestát o náboženské svobodě, který bránil násilí ve věcech víry.

Bohumil Kejř, 12. 10. 2012 pro ČT24

Aktuálnost problematiky tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze v 21.století

V čem spočívá aktuálnost dané problematiky? V odpovědi na tuto otázku necháváme vědomě stranou problematiku umělecko-historickou, památkářskou, respektive teologickou (k těm nechť se kvalifikovaně a seriózně vyjadřují další odborníci), abychom mohli historický vzkaz 17. století předat stručně, ale srozumitelně potomkům o 400 let mladším.

Především je nutno pochopit, že zápas konfesí (vyznání) byl v tomto případě jednoznačně bojem politickým. Ten se nemohl v 17. století projevit jinak než v rámci církevních organizací prostě proto, že člověk mimo ně nemohl právně existovat, pokud nebyl Žid – pak ovšem neměl stálou právní ochranu.

České království hlásící se z více než 80% k reformačním (evangelickým, protestantským) církvím, byl od roku 1526 spravován panovníky z rodu Habsburků, kteří aktivně podporovali církev katolickou (správně římskokatolickou, protože označení "katolický" – "obecný" na sebe vztahují všechny církve). Habsburkové se systematicky snažili, v součinnosti zejména s jezuitským řádem, podporovat pronikání katolického vlivu do vládních struktur, školství, kultury i osobních a příbuzenských vztahů. I za těchto podmínek došlo v Českém království v r.1609 k zákonnému zajištění svobody svědomí (tehdy vyjádřené jako svoboda vyznání) pro každého jednotlivce bez ohledu na jeho postavení ve společnosti. Šlo o Majestát Rudolfův, první zákon zajišťující v Evropě jedno ze základních lidských práv.

Tento Majestát byl opakovaně porušován (někteří představitelé katolické strany jej hned na počátku odmítli podepsat); nakonec došlo k revolučnímu zvratu, místo habsburského panovníka byl zvolen Fridrich Falcký, hlavně však byla smluvně vytvořena Česká konfederace, která znamenala svazek pěti zemí Koruny české (Čechy, Morava, Slezsko, Horní a Dolní Lužice), k nimž přistoupily ještě Dolní i Horní Rakousy a nakonec i Uhry. Tento svazek byl řízen ústavou s protodemokratickými rysy; předpokládal krále voleného, nikoli dědičného. Konfederace prohlášená 31.7. 1619 neměla dlouhého trvání, další vývoj přerušila bitva na Bílé Hoře 8.11.1620; v důsledku toho nastal hluboký zvrat poměrů. Zneplatněny byly nejen nová česká ústava, ale i Majestát Rudolfův; vše nahradilo Obnovené zřízení zemské (1627 pro Čechy, 1628 pro Moravu), které mj. zrušilo i svobodu vyznání a přikázalo pouze jediné vyznání římskokatolické.

Během třicetileté války nebylo ještě s konečnou platností rozhodnuto o dalším vývoji, situaci zpečetil teprve Vestfálský mír r.1648. V té době velmi záleželo na tom, kdo ovládne radnice hlavních měst Čech a Moravy – Prahy a Brna. V obou případech byly radnice zachovány habsburskému státu a Obnovené zřízení zemské ovládlo s definitivní platností obě země. Zásada svobody svědomí byla překryta totalitním nárokem, kterému se měl každý jednotlivec ve všem bezpodmínečně podřídit.

Jako důraznou připomínku této skutečnosti dal postavit císař Ferdinand III. (ne obyvatelé města) v r.1650 tzv. Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze. Jeho vzorem byl zejména Mariánský sloup v Mnichově z r.1638, kde bělohorský vítěz bavorský vévoda Maxmilián děkuje Panně Marii za tehdejší vítězství, kdy pod jejím vedením byly zachráněny král, království, vláda, země a náboženství. Stejně děkuje i Ferdinand III. za záchranu města (Prahy).

Podrobně pak celou situaci a význam sloupu probírá v r.1661 příští pražský arcibiskup Bedřich z Valdštejna. Smysl a poslání sloupu lze současným jazykem nejlépe ve vší stručnosti vyjádřit takto: Marie bojovnice, drtící všechno zlo včetně lidských nepřátel - heretiků, je středem celé Evropy; zdraví ji svatí patroni všech národů a klaní se jí obyvatelé všech končin (včetně těch, kde v té době žili protestanté a pravoslavní). Marie vede světskou moc církve, od ní mají králové svá pověření. Oč jiní musí teprve usilovat, Leopold už má dědičně, protože jeho otec zbudoval tento její pomník v srdci Evropy. Tolik svědectví nepopiratelného soudobého dokumentu.

V dalších staletích se vyvíjel dvojí vztah ke sloupu: jednak monument hrdinné obrany před švédskou soldateskou (všechny tehdejší armády byly žoldnéřské a kořistily, Švédy nevyjímaje) a symbol ochrany Panny Marie před veškerým zlem včetně kacířů, jednak místo nejhlubšího ponížení odkazu české reformace a výsměch snahám o společnost založenou na vzájemném respektu.

Nová Československá republika chtěla navázat na tradici Majestátu Rudolfova a České konfederace, ne na tradici Obnoveného zřízení zemského. Sloup byl bohužel představitelem druhé alternativy. Způsob jeho odstranění jistě nebyl kulturním činem, je však pochopitelný v daném kontextu.

Dnešní aktuálnost celé problematiky souvisí s nesmírně vážným rozhodnutím, znovu jako v roce 1918: Majestát Rudolfův a Česká konfederace, svoboda svědomí a vzájemný respekt nebo Obnovené zřízení zemské, tedy nikoli svobodní občané, ale manipulovaní jedinci ?

Otázka zní: na co vlastně po sto letech navazujeme? Nevracíme se ve skutečnosti zpět, do doby, kdy sloup jako symbol a výzva ještě stál? Úporné úsilí a prosazování reálné existence napodobeniny sloupu právě na Staroměstském náměstí bez jakéhokoli ohledu na veškeré argumenty, které odpůrci postavení sloupu uvádějí a které nebyly vyvráceny, svědčí o něčem neblahém....

Poznámka: základní fakta lze snadno nalézt v širokém spektru historické literatury, zde upozorňujeme pouze na dvě nově zpracovávané oblasti, které si zaslouží hlubší pozornosti a prostudování:

1. Česká konfederace se připomíná v stejnojmenné publikaci (malém tisku) Historické společnosti Veritas z r. 2019 (odkaz na webu: http://veritas.evangnet.cz). Otázkou České konfederace se systematicky zabývají zejména pracovníci Právnické fakulty Západočeské univerzity z Plzně.
2. Tzv. Valdštejnská teze se podrobně rozebírá v publikaci (malém tisku) "Causa Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze v dokumentech", Praha 2017,
(odkaz na webu: http://veritas.evangnet.cz)

Petr Melmuk

Prezident Osvoboditel
Tomáš Garrigue Masaryk

(7. března 1850, Hodonín – 14. září 1937, Lány)

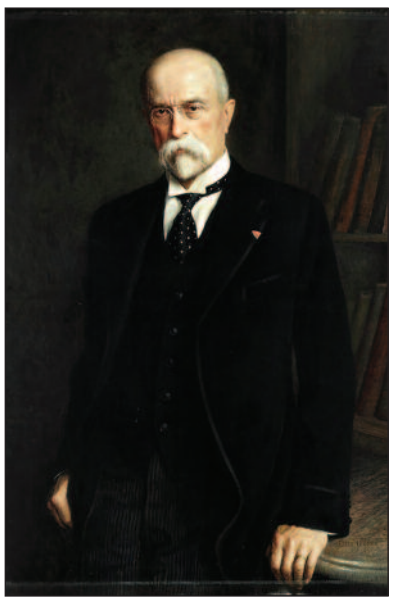

O našem prvním prezidentovi už toho bylo v poslední době napsáno tolik, že ztrácí smysl opakovat všeobecně známá data, i když jde o kulaté 170. výročí narození.
Možná bude lepší připomenout ty méně známé záležitosti, které nejsou tak notoricky známé.
Víte třeba, že TGM byl sedmnáctkrát navržen na Nobelovu cenu míru? Poprvé to bylo už v roce 1913, naposled v roce 1937. Mezi těmi, kteří ho navrhovali, byl např. Absalon Taranger, norský právní historik, Ludwig Quidde, německý historik a pacifista, Hellmut von Gerlach, německý novinář a politik, Fedor Ruppeldt, slovenský publicista, kulturní historik, překladatel, básník, hudebník a evangelický biskup, Veit Valentin, německo-americký historik, Henriette Wurmová, členka Komise stálého mezinárodního mírového úřadu a další. Ve zdůvodnění návrhu se často objevovalo, že TGM propagoval humanismus, etiku a pacifismus, že bojoval za obranu práv slovanských národů v RU monarchii a že v roce 1912 úspěšně působil jako prostředník mezi RU a Srbskem. Během první světové války obhajoval Masaryk demokratická práva a lidské osvobození.
Do funkce byl zvolen čtyřikrát, ale až na první volbu to nikdy neměl moc jednoduché. 14. listopadu 1918 ovšem symbolicky nešlo o volbu, ale o jednohlasnou aklamaci, jíž na návrh K. Kramáře poslanci Revolučního národního shromáždění (RNS) potvrdili TGM ve funkci prezidenta. 27. května 1920 už měl tři protikandidáty: Augusta Naegle, Aloise Muna a Antonína Janouška. Vyhrál sice v prvním kole s dostatečným počtem hlasů, převyšujícím minimální počet o 37 hlasů. 27. května 1927 to bylo ještě těsnější. Proti TGM kandidoval komunista Václav Šturc. Dostal sice jen 54 hlasů, ale poslanci odevzdali 104 prázdných lístků a TGM se před hlasováním vyjádřil, že se druhého kola nezúčastní. Potřebné kvórum tak přesáhl o pouhých 13 hlasů. V poslední volbě 24. května 1934 proti TGM kandidoval Klement Gottwald. Komunisti rušili průběh volby skandováním hesla: Ne Masaryk, ale Lenin! Moc jim to však nepomohlo, protože jejich kandidát získal jen 38 hlasů ze 418, zatímco TGM 324.
Na závěr jedna zajímavost. Na přání pana prezidenta se několikrát do týdne v lánském zámku promítaly filmy. Neobvyklé kino bylo umístěno v největší místnosti zámku, takzvané Velké jídelně, kde bylo na stěně zavěšené bílé plátno. TGM nebyl vybíravý divák. Sledoval všechno, romantické filmy, grotesky, veselohry. Zastoupena byla domácí i zahraniční produkce. Na seznamu promítaných filmů nechybí například Královna Kristýna s Gretou Garbo, Světla velkoměsta s Charliem Chaplinem, Křižník Potěmkin režiséra Sergeje Ejzenštejna a z českých filmů třeba Pudr a benzin slavné dvojice Voskovec a Werich. Nešlo však o soukromé projekce, do "kina" zval diváky - nejčastěji zaměstnance nebo obyvatele z Lán. V sále se tak potkával místní lékař s ředitelem školy nebo správcem lánského panství.

Helena Bastlová

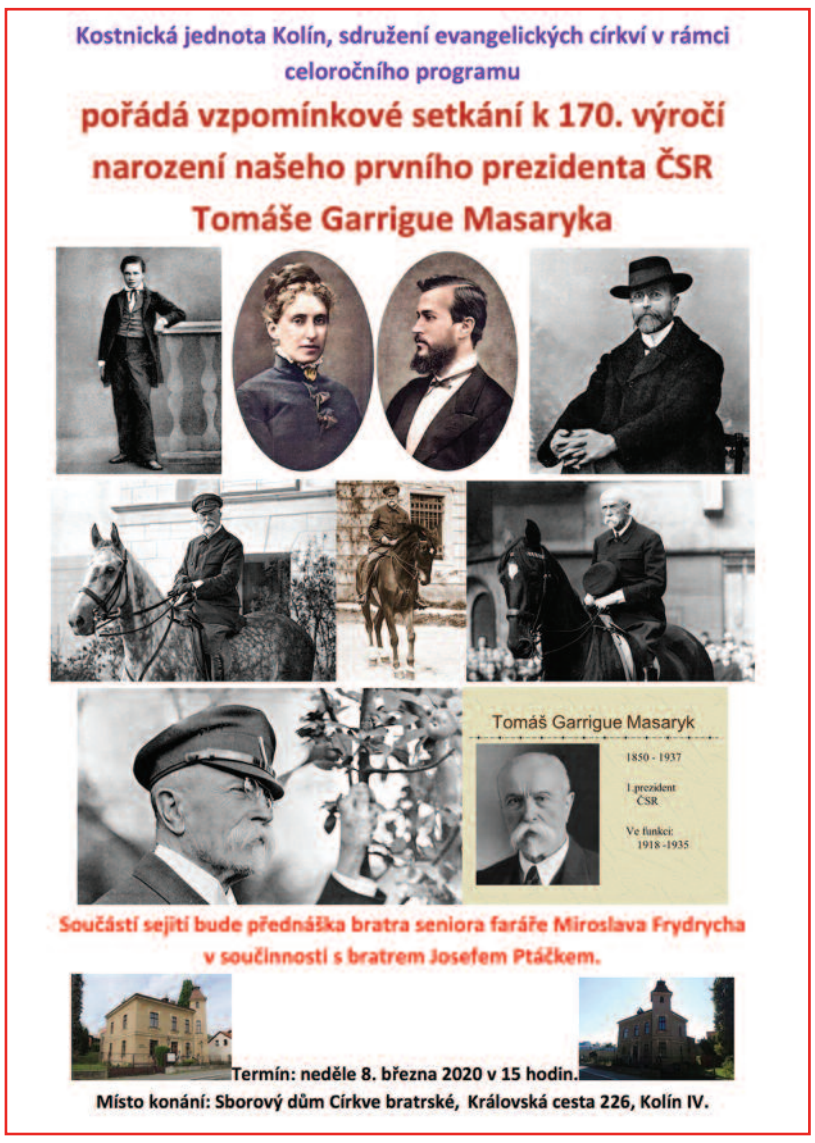

Jaký jsem kazatel?

Přišel jsem jako kazatel do malé vesnice, ale na velký a specifický sbor nedaleko Pardubic, kde po určitou dobu nepůsobil řádný farář a do sboru dojížděl pouze administrátor. Nastoupil jsem ve věku čtyřiceti let po roční přípravě ve vikariátu a jáhenské praxi a s delším odstupem od absolvování teologických studií na Univerzitě Karlově. Pocházím z pohraničí, z kraje řeky Ohře, z rodiny s dvěma tradicemi křesťanského vyznání: katolického a evangelického. Ke změně a obrácení mého života ke křesťanské víře přispělo svědectví mých prarodičů, jak ze strany matky, tak ze strany otce. Byla to dlouhá cesta a pozoruhodný proces. Moji evangeličtí předci žili do poloviny 20. století na někdejším území Polska, potom Ruska, a dnešní Ukrajiny. Jsou to potomci pobělohorských exulantů a takzvaných volyňských emigrantů. Toto je potřeba si připomínat kvůli mému zakořenění v evangelictví a vnímat to s respektem. Jak jsem naznačil, významně tato minulost ovlivňuje můj postoj a prožívání evangelictví. Rozhodně nestojí na té časté provázanosti rodinných klanů na území Čech, Moravy a Slezska. Dosavad tato rodová tradice hraje v životě evangelické církve poměrně velkou roli. Nemohu však zastřít a opomenout pozitivní výchovný vliv mojí sudetoněmecké babičky římskokatolického vyznání. Byla ženou tradic a dbala na to kvůli rodinné sounáležitosti. O sobě mohu napsat, že jsem člověk hodně citlivý, intuitivní, empatický, převážně důmyslný a vždy zodpovědný. Nechválím se, mám to v sobě zakódováno, protože jsem k tomu byl veden a vychováván. Neznamená to však, že musím bezbřeze tolerovat lidi zastydlé, zamindrákované, povyšující se, nabubřelé, lidi sebestředné a záští či žárlivostí motivované. Prostě si na sobě štípat dříví nedám. Býval jsem romantik a nyní jsem spíše praktik, a to více než teoretik, více písmák než filosof, což jsem také převzal po svých předcích. V intencích odkazů mých předků, ale taktéž podle příkladu života faráře Jana Jelínka a jeho manželky Anny, se kterými jsem se úzce přátelil, jsem se nakonec, po nějaké době uvažování a zrání, rozhodl odejít z civilního zaměstnání a požádat o službu v Českobratrské církvi evangelické. Označil bych sám sebe také jako člověka dvou srdcí: evangelického a katolického, takového, jak to o sobě říkal evangelický farář Alfréd Kocáb. Tato pro některé evangelíky těžko pochopitelná a třeba i nepřijatelná definice, mě jako křesťana a duchovního pastýře nejvíce vystihuje. Jeden člověk, farář blízký faráři Kocábovi o něm říká, že má spíše než dvě srdce jedno srdce, ale velmi velké. Za důležité také považuji osvětlit, co v pravém slova smyslu znamená slovo katolický, které stále mnoho evangelíků nesmyslně dráždí.
Toto označení pochází z řeckého slova katholikos, což doslovně znamená všeobecný neboli univerzální, tedy česky řečeno, otevřený všem lidem bez rozdílu. Význam tohoto přídavného jména je především pozitivní. Můj přístup k víře je, v kontextu všeho výše zmíněného, řekl bych, neokázalý, skromný, klidný, bez ohánění se teoretickými znalostmi a citáty z Bible, svoji víru se pokouším především prakticky žít. Důležité pro mě je, setkávat se s lidmi, naslouchat jim, a tím lépe poznávat okolní svět. Mám na mysli svět, ve kterém společně žijeme, kterým prochází různé cesty, jež se vzájemně přibližují, ale i oddalují. Důležité však je, aby tyto cesty vedly k Bohu. S ohledem na to, že každý má svou vizi dobra a zla, se vzájemně musíme podněcovat k tomu pokračovat v cestě za ideou dobra a potírat to, co rozpoznáváme jako zlo.
Obecně vidím Českobratrskou církev evangelickou jako církev otevřenou pro všechny. Vnímám, že je v současnosti otevřena ekumenicky, tedy i vůči Římskokatolické církvi. V naší evangelické církvi se spojuje vícero teologických tradic a současných duchovních proudů, což činí její podstatu a charakter. Hlavními pilíři života členů jsou, jak to vnímám já, společný život – sdílení víry, bohoslužba, modlitba, život ve společenství, vyznání vin, dále Písmo jako zdroj života a obnovy, večeře Páně a péče o společenství jako bezpečného prostoru živé víry. Jako křesťan se držím poznání, že v člověku Ježíši z Nazareta, který nám byl ve všem podoben kromě hříchu, se nám dává poznat pravý a živý Bůh.
Mé vyznání víry vychází z tradice prvotní církve i od reformátorů. Je proto pro mě velice důležité společenství. Jako shromáždění věřících i hledajících, jako společenství koinónické, charakteristické svou pospolitostí, spoluúčastí, bratrským a sesterským obecenstvím a podílnictvím na Kristově lásce, utrpení, bohatství a slávě. K tomu také samozřejmě patří bohoslužebné, respektive liturgické společenství, které nemá být odtržené od běžného civilního života. Což je typickým rysem evangelických bohoslužeb. Liturgie, z řeckého slovesa leitúrgein, tj. vypomáhat, obětovat, sloužit nebo také konat, pečovat, prospívat, sloužit. Česky toto slovo překládáme jako bohoslužba. Spočívá ve slově, obřadnosti, hudbě, zpěvu, symbolech, znacích, barvách, ale také v tichu. Je to služba Boha nebo služba Bohu. Reformační bohoslužba je obsahově totožná s bohoslužbou pokoncilní v katolické církvi. Na to se zapomíná. Smysl takovéto bohoslužby se potkává ve slavení bohoslužby prvotní církve, v církvi Kristově, kde jsou spojeni jedni láskou s druhými, navzájem si slouží duchovními dary a doplňují se jako údy jednoho těla.
To, že žiji v civilní církvi, neznamená, že se musím přizpůsobovat ve všem a všemu, co se děje ve světě, naopak to znamená přinášet konkrétní svědectví o Bohu, o evangelní zprávě, právě každému v tomto světě a uprostřed tohoto světa. Neznamená to ani, že budeme ze světa utíkat, že nás svět nezajímá, že budeme jako ghetto, naopak chceme a je to naše poslání, svým proměněním proměnit také svět. V podstatě jde o to, snažit se a vycházet z toho, co je a co není Boží vůle, a potom podle toho v životě jednat. Poznávání toho, co je a co není Boží vůle, skrze modlitbu a vedení Duchem Božím, je pro mě inspirací pro to, jak jako kazatel a duchovní pastýř přistupuji ke každému člověku. Na prvním místě je pro mě důležitý člověk, jeho přirozenost a zároveň důstojnost, potom naslouchání člověku a až potom sdílení zkušeností života víry. Vnímám se jako farář 21. století, jistěže jako člověk s kladnými a zápornými kvalitami, ale také jako sebevědomý muž, dobrý manžel, partner, táta, pěstoun, radostný křesťan, jenž usiluje o pokoj a pečuje o své lidství, které potom sdílí s dalšími. Je třeba být vždycky důstojný, tzn. usilovat o spravedlnost, mít úctu, respekt ke svobodě druhého, projevovat vstřícnost, snažit se o poctivost, nezapomínat na vděčnost a ctít diskrétnost. Snažím se na základě toho navazovat a žít osobní vztahy jako je kamarádství a přátelství. Chtěl bych být vždycky srozumitelný, umět spolupracovat a ke spolupráci vyzývat. Chci být lidský a chovat se vstřícně. Cílem každého lidského života přece je poznání Boha a přijetí jeho milosti. Proto bychom se měli všichni vzájemně povzbuzovat, podporovat a doprovázet a v přítomnosti, tady a teď, společně směřovat ke spáse. Chci žít život tak, abych se jednou mohl podívat Pánu Bohu přímo do očí.

Dušan Spiridion Ehmig

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 104 (2019)

Aktualita (A), Z církví doma i ve světě (CDS), Poselství k neděli (PO), Reakce čtenářů (RČ), K diskusi (KD), Recenze (RE), Článek v příloze (PŘ), Básně (B)

Adame Petr – Pochybnosti v životě křesťana **(PO)** 18
Bartošek Pavel – Místa po Kristově pravici a levici 15
Bastlová Helena – Dočkáme se konce letního času? 10
- Charles Darwin a jeho víra 7/8
- Novoroční ekumenická slavnost **(A)** 1
- Podcenění významu M. R. Štefánika? **(A)** 15
- Pohřeb pro šestnáct lidí najednou... **(A)** 33
- Spory o sloup nebo o výklad dějin? 25
- Světový den modliteb letos představí Slovinsko . . 3
- Svobodu a demokracii musíme stále hlídat . . . 30/31
- Velkolepé oslavy 30 let svobody a demokracie . . . 33
- Zasloužíme si svobodu bez smíru? 29
- 100 let vlastní měny 5
Bísek Tomáš – Kristus vstal! **(PO)** 13
Bistranin Jan – Vzpomínkové setkání v Oráčově 18
Budzáková Eva – Zápla – ten neurčitý čas **(PŘ 5)** 36/37
Bureš Jiří – Evergreen Božího milosrdenství **(PO)** 6
CBN News – Software pomáhá šířit evangelium 7/8
Čáp Pavel – Červená středa **(CDS)** 1
ČCE – Synod ke změnám klimatu 35
Čeleda Roman – 600 let od První pražské defenestrace
– aneb Jak to být nemělo 22/23
Čermáková Milada – Pozoruhodný příběh... **(PŘ 3)** 22/23
Černá Monika – Bůh v akci – Sbírka potravin 19
Černý Pavel – Co se skrývá za sloupem rozdělení? 24
- Davidovo vyznání **(PO)** 2
- Mariánský sloup stále na programu 20/21
- Michael Green odešel do Boží slávy 7/8
„Together for Europe“ v Praze 1
- Velikonoční pozdrav 13
Červenka Lubomír – Danielovo děkovné vyznání **(PO)** 28
ČTK – Církev plánuje vystavět před Notre-Dame... **(CDS)** 14
- Češi nejvíce důvěřují... **(CDS)** 12
- Egyptský prezident otevřel... **(CDS)** 2
- Hradecký krajský soud rozhodl ... **(CDS)** 29
- Husova cesta z Prahy do Kostnice oživí ...**(CDS)** . . . 14
- Internetové firmy by podle papeže... 34
- Jihočeská univerzita nabídne kurz... **(CDS)** 24
- Kyjev protestoval proti zatčení... **(CDS)** 10
- Nejvyšší soud se zastal Somálky... **(CDS)** 36/37
- Německé lidové církve by mohly... **(CDS)** 15
- Noc kostelů 2019 **(A)** . . . . . 7/8.
- Olomoucká charita se zaměřila... **(CDS)** 24
- Pravoslavná církev kritizuje zákon... **(CDS)** 35
- Problém s Velkým pátkem vyřešili... **(CDS)** 7/8
- Ruský soud poslal na šest let... **(CDS)** 6
- Stavba repliky kostela v Gutech... **(CDS)** 27
- V čečenském městě Šali otevřeli... **(CDS)** 26
- Velký pátek nakonec nebude...**(CDS)** 9
- Vietnamští křesťané byli zbiti... **(CDS)** 3
- Zemřel předseda... židovské obce Jan Munk 16
David Jan – Knižní novinka – Karel Šimr: Trojí diakonie . . . 32
(-dleln) – Mobily připravují mozek o humanitu? 10
- Patriarcha Kirill, Rusko a Ukrajina **(CDS)** 11
Dočekal Pavel – 150 let evangelického kostela v Čáslavi 20/21
Doležalová Monika – Den tiskařů **(A)** 28
- PhDr. Vlasta Fialová **(PŘ 3)** 22/23
- Tvrz v Kralicích nad Oslavou **(PŘ 3)** 22/23
- 50 let budovy Památníku Bible kralické **(PŘ 3)** . . . 22/23
Drápal Dan – Dva koncepty lidství 3
- Palachova oběť 2
- Schvaloval apoštol Pavel otroctví? 6
Ducho Hana – Shlédni ze svého svatého obydlí... **(PO)** 12
Dymáček Jan – Ivančice – město bratrské... **(PŘ 3)** 22/23
Ehmig Dušan – Boží člověk má svítit... 11
- Budeš usilovat o spravedlnost... 9-10
- Církev (editace) 19
- Dlužní úpis 9
- Chaos v srdci člověka zabíjí 5
- Jidáš 13
- K víře patří společenství 27
- Kristus vstal! 17
- Lípa Naděje v Dvakačovicích **(CDS)** 32
- Nenech se přemáhat zlem 35
- Nové přikázání 28
- Ondrej Prostredník: „Cirkev sa musí zbaviť
svojho stredovekého zmýšľania“ 17-18
- Slovenská iniciativa „Progresívní věřící“ **(A)** 10
- To jedno mějme stále na paměti 29-30/31
- Vděčnost 33
- Vždycky za všechno děkujte Bohu 1
- Z kázání Martina Luthera Kinga 30/31
Eminger Zdeněk A.- Dynamika velikonočního katolicismu 14
- Nepleť se mezi velký, holka, nebo uvidíš! 29
ERC – Ekumenické nešpory připomněly... 33
- Valné shromáždění zvolilo... **(A)** 35
Fajfr Daniel – Proroctví o Kristu Pánu **(PO)** 24
Frydrych Miroslav – Komenského spisek... z roku 1619 34
FS ČCE Hodonín – Služebník... (+Tomáš Majtán) 4
Gebauerová Olga – Hospodinovy příkazy a... **(PO)** 19
Gregar Oldřich – Osmdesát let... kostela 30/31
Grendel Petr – Zoufalý výkřik k Hospodinu **(PO)** 4
Gricyk Oleg – „Radost Vánoc v Božím odpuštění“ **(PO)** 35
Grulich Petr – Vize a plány CB 18
Hájek Blahoslav – Jazykový koutek **(RČ)** 15
- Pozor na mezery! 2
Hála Jakub – Hospodinova všemohoucnost **(PO)** 29
Hanák Radek – Má duše zmírá steskem... **(PO)** 11
Hart Robert – Naděje spravedlivých **(PO)** 33
(hb) – Husitství – 600 let od českého fenoménu **(A)** 9
- Mariánský sloup jako „černá stavba“? **(A)** 18
- MDŽ kontra Svátek matek? 9
- Noc kostelů už podesáté **(A)** 17
- Po úmrtí 76. patriarchy... **(CDS)** 16
- Zapomenuté oběti **(PŘ 4)** 30/31
- 40. ročník výstavy betlémů **(A)** 36/37
Hejzlar Miloš – Hospodinova řeč s člověkem **(PO)** 14
Hejzlar Samuel Jan – Alternativa? 4
- Duch, který oživuje 16
- Chrám nové spravedlnosti 32
- Na Pravdě 5
- Otec 29
- Úzkou cestou 7/8
Hofman Jiří – Vize a plány ČCE 18
Hošek Pavel – Prof. Milan Balabán zemřel 2
HP – Tvé slovo bylo mou radostí 24
Hromádka Josef – Je to už třicet let?! **(PŘ 4)** 30/31
- Kalendáře a Velikonoce 13
- Vy jste tělo Kristovo 12
- Kostel, mešita a synagoga vedle sebe 28
Hübner Miloš – Můj Listopad **(PŘ 4)** 30/31
- Na okraj jednoho výročí 27
Chráska Pavel jun. – Ježíš – cesta kříže 18
Jalušková Hana – Heslo na rok 2019 1
Jandovský Filip – Nářek hříšného Izraele **(PO)** 32
Javornický Pavel – Dobří holubi se vracejí 10
- Hledím na nebeské ptactvo 15
- Jak se nebát 24
- Karafiátovi „Broučci“ 33
- Kde lze nalézt pramen? 22/23
- Léto budiž pochváleno 20/21
- Na plnou páru 26
- Na počátku byla informace 30/31
- Radost z odpuštění 16
- Světlo a oheň 17
- Szlak niebieski 32
- Tři dny, které změnily svět 13
- Vánoční strom 35
- Vůl a osel **(PŘ 5)** 36/37
- Vzhůru znamená ke slunci 28
Jelinek Ewa – Výkřik v nouzi **(PO)** 10
Jindra Martin, Vymětal Mikuláš –
(Památce statečných duchovních ...) 1-11
Kaczmarczyk Stanislav – Bázeň Boží 28
- Jistoty ve stáří 14
- Nezaviněná krize v manželství 5
- Svoboda – dar a odpovědnost **(PŘ 4)** 30/31
- Zoufalé volání (posláno) 16
- Znamení před druhým příchodem Krista 10
- 50 let po přistání na Měsíci 36/37
Kaďůrková Milada – Poezie J. Dusílkové Hudcovicové 26
Kallus Mojmír – Nové příležitosti ve Vietnamu **(A)** 22/23
Kameníková Dana – Emeritní kurátor... 27
Kantor Jan – **(KD)** 14
(kar) - Antisemitismus v Německu **(CDS)** 19
- Ivan Steiger jubilantem 5
- Kardinál Duka udělil důtku **(CDS)** 4
- Kardinálovo výročí **(CDS)** 18
- Království (dle Rudolfa Bohrena) 35
- Nový pražský imám? **(CDS)** 9
- Otázka ženatých kněží... **(CDS)** 33
. Útok na synagogu **(CDS)** 33
- Zákaz potratů v Alabamě **(CDS)** 18
Kašper Jan – Alexandr Flek: Parabible **(RE)** 25
- Církev včera, dnes a zítra 32
- Český Schindler obdržel řád TGM 32
- Jan Zajíc – nejen z bronzu a pomníku **(A)** 6
- K výročí vstupu do NATO a do EU **(A)** 14
- Obrazoborci 2
- Převrat **(PŘ 4)** 30/31
- Převrat na radnici 20/21
- Symboly, idoly, ikony 15
Kejha Ladislav – Novoroční přání (Nekrolog M. Balabána) 3
Klimecká Věra – (vzpomínka na J. Klimeckého) 6-7/8
Klinecký Pavel – Neuvěřitelný devadesátník (Z. Škrabal) . . . 4
Kraus Ivo – Aktivismus 28
- Církevní neukotvenost 2
- Co vlastně jsme? 34
- Daníme, nedaníme 9
- Jak dlouho ještě 32
- Jak myslíme? 27
- Ježíši, dcero má? 3
- K diskusi **(KD)** 3
- K diskusi o danění **(KD)** 17
- Míra hrdosti 6
- „Modlíkáři“ 17
- Pohádky obráceně 14
- Politické sociálno 26
- Pomníky a pomníčky 25
- Poslanci schválili zdanění finančních náhrad 4
- Pražáci a venkované 15
- Půstování 11
- Úloha státu v péči o potřebné? 10
Kraus Jaroslav – Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána 34
Krausová Dana – Klub Nuseláček slaví...**(A)** 32
Kučera Petr – Nevidí snad Bůh mé cesty... **(PO)** 15
Lajcha Michal – Otvorenost mysle buduje dialog 12
Lamartine de Alphonse – Na obraz Krista... **(B)** 13
Legát Martin – Cesta do Emaus 13
Let Milan – Svou cestu svěř Hospodinu... **(PO)** 22/23
Lukl Jiří – Bible kralická 26
Mařasová Marie – Vzpomínka na D. Rajmonovou 30/31
Matoulek Václav – Bratr farář PhDr. J. Pokorný – 100 let! . . . 1
Melmuk Petr – Vzpomínka 36/37
Melmuková Eva – První pokus o demokratický stát
ve střední Evropě 1619 – 400. výročí **(PŘ 2)** 20/21
Mikolášek Bohdan – Ticho (úryvek) **(B)** 3
(mk) – Veselý bez hříchu 14
Moldan Martin – Zaslíbení pravého půstu **(PO)** 34
Naimanová Alena – Pošta pro pana Nováka 36/37
V maličkém hněvě skryl jsem tvář svou **(PO)** 1
Najbrt David – Živý, jenom živý chválí Hospodina **(PO)** . . . 9
Najbrtová Hana – Letní zamyšlení 24
- Několik poznámek i otázek na téma „Modlíkáři“ . . . 25
Nečas Jaroslav – Darovaná možnost 33
- Důležitost základů 17
- Důvod ke vděčnosti 22/23
- Chrám a vyvýšení 34
- Matematika a pohled na svět 2
- Nepatrné začátky 25
- Slovo jako meč 3
- Svědectví tichosti 14
- Úzdravná vzpomínka 27
- Vnitřní prohlédnutí 7/8
- Vzdálenost a blízkost 6
- Ztělesnění víry 2
Nečas Jiří – Česká, a přesto cizí slova 33
- Klimatická nouze? 33
- O zamýšlení a zamyšlení 34
- Politika a my 16
- Potrestej mě, Hospodine, podle práva... **(PO)** 17
- Žalm 46 a slavný dramatik 2
Nerková Delicie – Advent s bílou holí o psu nemluvě 35
- Motýl 14
- O zamýšlení a zamyšlení 34
- Pohádka o trpělivém vinaři 27
Neudorflová Marie – Druhé vítězství... **(PŘ 2)** 20/21
Noble Ivana – Duch jako dárce a církev jako prostřednice . . 32
- Husův zápas o nejvyšší autoritu 19
Novák David – Bible a slovo Boží 24
- Jak vyřadit mozek a nahradit ho... . . . . 36/37
- Marie a čtyři rozměry víry 36/37
- O naději 2
- Ovoce Ducha 27
- Role otce 3
- Pozvání od Lewise a Tolkiena do roku 2019 1
- Tři velká poselství Vánoc **(PŘ 5)** 36/37
- Velikonoční meditace 12-13
- Žena ať ve shromáždění mlčí?! 35
Padevět Jiří – Co započal komunistický puč... 9
- K smutnému výročí (okupace 1939) 11
- Obecné rozpaky nad pietou 18

Páleník Dan – Bolest a úleva hříšného člověka **(PO)** 7/8
Pamětník 1. světové – Štědrovečerní příběh **(PŘ 5)** 36/37
Papež František – Impulzy pro dobu postní 11
Parsons David – Abrahamovy Golanské výšiny... 28
(pd) – 150 let evangelického sboru v Čáslavi **(CDS)** 19
Pechar Jaroslav F. – Z časnosti na věčnost... Luděk Rejchrt . . 6
Peltanová Anna – Bože, podpírej mě... **(PO)** 3
Petránek Pavel – Na kralické tvrzi **(PŘ 3)** 22/23
- Pod ochranou Žerotínů **(PŘ 3)** 22/23
- Úvod **(PŘ 3)** 22/23
Petříček Dan – Veď mne cestou své pravdy... **(PO)** 26
Pikousová Olga – Strýček v pokusné škole Petra Příhody . . . 10
Pír Vladimír – Pravil: „Miluji tě vroucně...“ **(PO)** 25
Plotěná Marie – Osudy 11
Poláčková Monika – Národní pochod pro život a rodinu 15
Poloha Erik – Buď srdcař! **(PO)** 20/21
Potoček Josef – Čemu věřil Darwin **(KD)** 11
- Konec jedné iluze 30/31
- Optimisté a realisté **(RČ)** 16
Raether Till – Jak neztratit adventní radost 36/37
RaVat – Papež František s imámem Tajibem... **(CDS)** 36/37
- Papežský delegát: V Lurdech není krize **(CDS)** 25
- V Římě se modlili za svěcení žen... **(CDS)** 30/31
RC Monitor – Itálie plánuje, že rodiny... **(CDS)** 11
- Kardinál Quellet: Více žen... **(CDS)** 7/8
(red) – Archeologové našli důkazy... 24
- Bible21 slaví desáté narozeniny **(A)** 25
- Cla na dovoz z Číny mohou... **(CDS)** 20/21
- Dáváme hlas ponižovaným 11
- Evangelikálové se v Římě snažili... **(CDS)** 20/21
- Charita České republiky zveřejnila... **(CDS)** 5
- Karmelitánské nakladatelství koupila Česká biskupská konference **(CDS)** 13
- Kostel, mešita a synagoga vedle sebe 28
- Mariánský sloup na Staroměstském náměstí – nekonečná story? (vyjádření Exulanta, Kostnické jednoty, CČSH a ČCE) 25
- Národní týden manželství už potřinácté **(A)** 4
- NM otevřelo Památník Jana Palacha **(A)** 29
- Odpověď kardinála Dominika Duky... . . . . 20/21
- Prezident Zeman k aktuálním událostem **(A)** 3
- Šumperské muzeum chystá výstavu... **(A)** 12
- Templetonovu cenu dostal Marcelo Gleiser... 13
- Výročí oběti Jana Palacha připomněli i krajané ve Švýcarsku **(A)** 5
- 100 let Československého červeného kříže 6
Roll Benjamin – Mladí evangelíci k Prague Pride **(A)** 24
Rosický Radovan – Sláva tohoto nového domu **(PO)** 27
Rybín Pavel – Bratrství probojované v Boží blízkosti 4
- Pod Boží ochranou 25-26
- Proroctví Abakuka proroka 14-24
- Známky tichých 18-19
Říčan Pavel – Co uděláme pro dobrou vládu? 1
- Křesťan v politice – ano nebo ne? 22/23
- Muslimové ano – islám ne **(KD)** 7/8
- Ochotného dárce miluje Bůh 9
Také bych to vetoval **(RČ)** 4
Řídící výbor ERC – ERC odmítá antisemitismus **(CDS)** 28
Sabo Martin – Vivat Zdeňku! 4
Savková Noemi – Umění žasnout **(B)** 14
Schlegelmilch Renata – Ženy mají schopnost... 34
Schilla František – Katolizující tendence 2019 33
- Mezi Kierkegaardem a Bergmanem 1
- Pobývání „pohostinu“ 2019 34
- Prozření skládek 2019 26
- Přenastavování mantinelů 4
- Scholastická „latina“ 2019 9
- Zní zvon (K odkazu Karla Gotta) 33
Schwarz Jan – Baar 15
- Dědičný 5
- Golem 16
- Jidášský 12
- Kniha mého života – Desatero 7/8
- Petr je skála 2
- Smrtonosný 11
Soběslavský Ondřej – K obrazoborcům **(RČ)** 4
- Vzpomínka na Miloše Martínka 28
Staršovstvo farního sboru ČCE v Pardubicích – ThDr. Jiří Doležal devadesátníkem 12
Stebel Stanislav – Jan Jeník – český kazatel v Berlíně 35
Strádal Jaromír – Plesej Bohu všecka země...! **(PO)** 5
Šimkovi Dana a Miloš – Putovní výstava karikatur 5
Šimr Karel – Nemocniční kaplani jsou připraveni... **(A)** 16
Šmíd Marek – Otevření vatikánských archivů k období druhé světové války 11
Šorm Zdeněk – Otazník nad zbožností **(PO)** 30/31
- Za Dagmar Brůžovou 19
Šormová Eva – Smazat všechny dluhy **(PO)** 36/37
Špok Dalibor – Diskuse o manželství gayů a leseb říká nejvíce o našich stereotypech 7/8-9
Štěříková Edita – Čeští exulanti a Lužičtí Srbové 26
Šusták Marian – O posledním soudu 34
- Úloha Ducha svatého 19
Švábová Jaroslava – Libuše Němečková 19
The Christian Post – Verdikt v USA: Křesťané nemohou být nuceni natáčet stejnopohlavní svatební obřad **(CDS)** 25
Tonzarová Hana – Pouť na Sázavě – **(A)** 20/21
Toušek Roman – Poutníkova píseň o lásce **(PO)** 16
Trnka Jan – Exotem na této zemi 6
- Každý je volán 13
- K petici na ochranu manželství 3
- Můžeš 32
- Uzdravující blízkost 17
V. Eva – Vyznání – Mám ráda příběhy **(PŘ 5)** 36/37
Valenta Josef – Vůz 29
- Zapuzený reformátor (Andreas Bodenstein) 29
Vejnar Emanuel – Co uděláme pro dobrou církev? **(KD)** . . . 6
- Pomníky a pomníčky II 27
Vik Bohuslav – Americké vykopávky v Sodomě **(CDS)** 4
- Americký generál a prezident David Dwight Eisenhower 10
- Český a německý král Václav IV. 22/23
- Český reformátor M. Jakoubek ze Stříbra 22/23
- Dekret kutnohorský z 18.1. 1409 1
- Dordrechtská synoda (13.11.1618 – 9.5.1619) 14
- Ekumenická etiketa 2018 5
- Ekumenická komise pro české církevní dějiny 17. století **(CDS)** 33
- Evangelický senior Jan Toul 29
- Evangelický kazatel a básník Tobias Clausnitzer 15
- Evangelický teolog – profesor Josef Smolík 4
- Evangelický učitel Jan Sluníčko 25
- Finská lidová kazatelka Hilda Karolina Utriainen – Väänänen 20/21
- Indický misionář Sundar Singh 13
- Marburské rozhovory 1529 28
- Náboženství pro mír **(CDS)** 28
- Papežovy starosti o Německo 28
- Polská sestra Kralické Bible 16
- Proč je Bible cenově dostupná? 28
- Reformní kazatel Konrád Waldhauser 34
- Švýcarský film Zwingli – reformátor **(CDS)** 32
- Táborský teolog a senior Mikuláš z Pelhřimova – „Biskupec“ 5
- YMCA už působí 175 let 24
- Zahraniční zajímavosti – Luterský církevní sjezd v Nigérii 9
- Zahraniční zajímavosti – Nový školní předmět? 9
- 50. starokatolický synod zasedal... **(CDS)** 32
Vinš Petr Jan – Češi na německém Kirchentagu představili církevní školy **(CDS)** 20/21
- Modlitba za domov 2019 u Klimenta **(A)** 27
www.ccsh.cz – Pouť k hrobu Jana Opletala **(CDS)** 33
www.e-cirkev.cz – Filipka – škola příběhem přivítala první žáky 26
www.christnet.eu – Biskupství českobudějovické vstoupilo do největší kampeličky **(CDS)** 29
- Evangelický kostel ve Chvaleticích...**(CDS)** . . . 22/23
- František odsoudil země vyrábějící zbraně, ale které odmítají uprchlíky **(CDS)** 28
- Kameny zmizelých i v Č. Budějovicích **(A)** 26
- Kardinál Duka: Církev vyčká... **(CDS)** 5
- Konference Církve bratrské... **(CDS)** 17
- Miloš Zeman podepsal zdanění církevních restitucí **(CDS)** 15
- Na Silvestra půjdou poutníci z Prahy do Staré Boleslavi **(CDS)** 34
- Německý soud se zabývá antisemitským reliéfem na kostele **(CDS)** 13
- Památku rabína Šacha přijíždějí... uctít **(CDS)** 6
- Petici za záchranu domácí péče... **(CDS)** 24
- Radio Wave v adventu nabízí... **(CDS)** 36/37
- Ruští kněží bojují proti alkoholismu... **(CDS)** 27
- Římskokatolická církev loni na burze prodělala desítky milionů **(CDS)** 32
- Stát nemusí vydat církvi **(CDS)** 35
- SRC vyzvala k postní reflexi... 12
- Ústavní stížnost na zdanění církevních restitucí... 17
- V Birminghamu někdo poničil pět mešit **(CDS)** 11
- V Číně byli vysvěceni první biskupové... **(CDS)** 25
- V charitativní loterii vyhrál... **(CDS)** 10
- V Itálii poprvé uzavřelo víc lidí svatbu na úřadě než v kostele **(CDS)** 35
- V předvečer návštěvy papeže vyzvali aktivisté Japonsko k ukončení poprav **(CDS)** 34
- Zaorálek chce převést agendu církví... **(CDS)** 28
- Zemřel teolog a dlouholetý děkan Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy Zdeněk Kučera **(CDS)** 19
www.info.dingir.cz – Benny Hinn překvapil kritickou reflexí svého kazatelského působení 27
- Obří socha Krista namísto Lenina? 11
- Nahradí roboti... skutečné duchovní? 25
www.jeziskovavnoucata.rozhlas.cz – Ježíškova vnoučata opět nadělují seniorům **(A)** 34
www.krestandnes.cz – Archeologové objevili pečeť se jménem komořího biblického krále Jóšijáše **(CDS)** 14
- Baptisté čelí pronásledování ze strany proruských separatistů v Luhansku **(CDS)** 32
- Baptisté vyloučili pražský sbor Na Topolce **(CDS)** 15
- Čína: Mládež se před dovršením 18 let nemůže stát křesťany **(CDS)** 26
- Čína zakázala tisícičlenný sbor v Pekingu **(CDS)** 12
- Čínské úřady skenují obličeje věřících a odebírají jim otisky prstů **(CDS)** 33
- Etiopští evangelikálové byli zatýkáni **(CDS)** 36/37
- Graham vyzval k modlitbám za Donalda Trumpa, útoky označil za „démonické“ **(CDS)** 18
- Happening před kostelem připomněl dětské oběti romského holocaustu **(CDS)** 22/23
- Imám z Nigerie riskoval smrt při ochraně životů 262 křesťanů... **(CDS)** 22/23
- Italští biskupové poskytnou Jižnímu Súdánu humanitární pomoc **(CDS)** 25
- Křesťané a muslimové se společně modlí na hranici s Mexikem **(CDS)** 30/31
- Méně Američanů si myslí, že Vánoce jsou hlavně svátkem narození Krista **(CDS)** . . . 1
- Nový Gibsonův film „Vzkříšení“ 24
- Papež František navštívil SAE **(CDS)** 5
- Po jehovistech jsou na řadě evangelikálové? Baptistům zakázali... **(CDS)** 27
- Polský primas: Pálení knih o Harrym Potterovi je nepřístojné **(CDS)** 13
- Prezident Jižního Súdánu: „Téměř jsem se třásl, když mě papež prosil o mír“ **(CDS)** 17
- Procento Američanů hlásících se k církvím kleslo na historické minimum. **(CDS)** 16
- Protestanté v Hongkongu nosí černou... **(CDS)** . . . 2
- Příklad Německa ukazuje... **(CDS)** 9
- Rusko chystá deportaci dvou amerických mormonů **(CDS)** 11
- Šokující důvod odmítnutí azylu 11
- Švédsko odmítá azyl konvertitům z islámu **(CDS)** . . . 3
- Tisíce památek...se rozsvítily červeně jako výzva k náboženské svobodě **(CDS)** 34
- V anglikánských kostelech už se nemusí sloužit v neděli mše **(CDS)** 7/8
- V Rakousku proběhl první sňatek osob stejného pohlaví **(CDS)** 2
- Zemřel... Reinhard Bonnke **(CDS)** 36/37
www.ochrance.cz – Anna Šabatová – Časy se mění a my s nimi 3
www.proglas.cz – Představitelé katolických teologických fakult nechtějí euthanasii **(CDS)** 35
www.vistafilm.cz – O připravovaném filmu Jan Amos 22/23
www.vsichnijsmelidi.cz – Kulturou proti antisemitismu 2019 **(A)** 11
Zástupci Ústavu dějin umění AV ČR – Ústav dějin umění AV ČR ke sloupu 20/21
Zejfartová Vendula – Archivní fond Kostnické jednoty 30/31
Zelinková Jana – Připomínka výročí událostí revolučního roku 1989 v Černošicích **(CDS)** 33
Zemánková Marta – Vánoční modlitba **(B)** 36/37
Ztis.cz – Newyorská Centrální synagoga hostila muslimy **(CDS)** 12
Žárská Eva – Mirek Čejka: Historie pravdivá Jana Augusty a Jakuba Bílka **(RE)** 25
Žingor Daniel – Historické setkání ve Vatikánu 35

Fotografie a kresby

Bastlová Helena – 1-36/37
Černá Monika – 19
Ehmig Dušan – 32
ERC – 35
Gregar Oldřich – 30/31
Javornická Věra – 20/21,28
Javornický Pavel 10,13,17,22/23,24,26,30/31,32,33,35,36/37
Kaczmarczyk Stanislav – 36/37
Kašper Jan – 2, 5, 6,13,14,20/21,25,35
Pikousová Olga – 10
Plotěná Marie – 1
Plzák František – 24
Šimkovi Dana a Miloš – 5
www.e-cirkev.cz – 26
Zelinková Jana - 33

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

9/2020

11. března 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 18. března 2020

Z obsahu

* *Následování*
* *Mimikry - přetvářka v přírodě*

Poselství k neděli Oculi

Jak přijít k moudrosti

Bůh mu řekl: „Protože jsi žádal o toto a nežádal jsi pro sebe ani dlouhý věk ani jsi nežádal bohatství, ba ani jsi nežádal bezživotí svých nepřátel, ale žádal jsi pro sebe rozumnost při soudním jednání, hle, učiním podle tvých slov. Dávám ti moudré a rozumné srdce, takže nikdo tobě podobný nebyl před tebou a ani po tobě nepovstane nikdo tobě podobný.

1 Kr 3,11-12

Šalomoun, to byl alespoň král! Takových kdyby bylo. To by se nám žilo krásně pod vladařem, který by vydával samé moudré zákony, na všechno a na všechny by pamatoval, všechno by ohlídal, nikdy by se nezmýlil. Určitě by se nám všem žilo krásně? Zkusme si představit, co by psala do internetových diskusí ta paní, která před královským soudem lhala, ta z příběhu o dvou matkách a jednom dítěti. Proč nevypustit do světa nějakou šťavnatou lež, když se může? Jistě by se našlo mnoho zájemců, kteří by její výmysly pokládali za pozoruhodné a posílali dál. Ovšem tenkrát by ta paní měla prostor na pomluvy jen při řečech u studny. Jenže se při čtení příběhu o moudrém králi vkrádá nepříjemný citát, že každý národ má takovou vládu, jakou si zaslouží. Moudrých vládců není mnoho, protože moudrých lidí není mnoho. Není třeba zdůrazňovat, že moudrost se nekryje se vzděláním, chytrost že není totéž, že člověk nenabývá moudrosti automaticky s věkem, a že být moudrý rozhodně neznamená změnit se v kámen, kterého se nikdy nic nedotkne. Považujeme-li moudrost za dobrou hodnotu, můžeme naříkat, že moudrostí lidstvo příliš neoplývá, a k tomu si ještě můžeme přidat výrok izraelského politika (jde o jiného, než byl Šalomoun, tentokrát z 20. století), že lidé i národy jednají moudře teprve tehdy, když vyčerpali ostatní všechny možnosti.

Nebo si můžeme všimnout, jak Šalomoun k moudrosti přišel. On o ni prosil. Oč bychom prosili my na jeho místě? V Hospodinově řeči jsou navrženy tři možnosti, jako v případě zlatých rybek, které plní tři přání. Jakoby tam bylo vypíchnuto, jaké prosby se k nebesům nejčastěji vznáší. Boží řeč dělá dojem, jako by byl Bůh z Šalomounovy prosby pozitivně překvapen.

Šalomoun, líčený jako král zlatého věku, taky nebyl bez chyb. Biblické svědectví nemaluje dokonalé portréty, mluví o lidech, kteří věřili Bohu. Přesto je možné, že tito chybující lidé mohou být i moudří. Dokonce mohou mít i moudré vládce. Po vzoru Šalomounově můžeme prosit o moudrost i my, kteří se někdy při pohledu na svoje dílo vyděsíme, jakou to hloupost jsme mohli provést. I o moudré vládce můžeme prosit. Možná překvapíme Boha. Možná pak budeme překvapeni sami, až se ohlédneme za svým dílem, tentokrát pozitivně. Moudrost mi, Pane, dávej!

Elen Plzáková, farářka ČCE v Jimramově

Dar Božího potěšení

Potěšení je důležité tam, kde je bolest, trápení, ztráta nebo zklamání. Snad nejznámějším příkladem potěšení je potěšení dítěte. Jako rodiče či prarodiče víme, jak je důležité pofoukání odřeného kolínka, utišení laskavými slovy a povzbuzení objetím. Utržené rány, rány na duši či bolavé srdce znají nejen děti, ale i dospělí. Potřebu potěšení může v situaci útlaku, pronásledování či vyhnanství prožívat také celý národ.

„Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit“. (Iz 66,13)

V knize proroka Izajáše slyšíme o Božím potěšení mnohokrát. Nejen v našem verši 66,13 nebo ve známém začátku 40. kapitoly (*„Potěšte, potěšte můj lid“*). Hospodin potěšuje svou církev v této knize také tehdy, když nemluví přímo o potěšení: slovy o naději, zaslíbením a obrazy nové budoucnosti. Ovšem Boží potěšení to není jen izajášovská zvláštnost, nýbrž jedno z důležitých biblických témat, které najdeme na různých místech Písma svatého. Božího potěšování je plná např. kniha Žalmů.

Boží potěšení z Iz 66,13 zaznělo k judským věřícím někdy kolem roku 530 před Kr. Judští exulanti se nedávno vrátili do vlasti. Není jich mnoho, očekávaná spása nikde, zaslíbené zjevení Boží slávy v nedohlednu. Exulanti přicházejí do poměrů hospodářské nouze (60,17), politické nejistoty (60,10.18) a města plného sutin (61,4). V dobách zajetí v cizině zpívali teskné písně o milovaném domově a těšili se, až se tam vrátí. A když přišli „domů“, čeká je

Dokončení na str. 2

Aktualita: Sto let první ústavy svobodného Československa

Na Korsice měli první ústavu už v roce 1755, tedy ještě před Spojenými státy americkými (1787). Autorem a vůdcem státu byl Pascal Paoli. Korsická ústava zaváděla do státu korsických separatistů nejdemokratičtější a nejliberálnější zřízení v tehdejší Evropě. Jako první mj. zaváděla rovnoprávnost pohlaví při aktivním volebním právu. Jenomže ústava platila jen do francouzské anexe ostrova v roce 1769. U nás jsme si sice museli počkat 165 let, za to ta “naše” ústava platila až do roku 1948. Prvotní úpravu ústavních poměrů po vzniku samostatného Československa přinesl první zákon nově vzniklého státu, jehož autorem byl jeden z „mužů 28. října“ právník Alois Rašín. Zákon vyhlašoval vznik samostatného státu, přičemž rozhodnutí o jeho budoucí formě ponechával na Národním shromáždění. Ústava byla přijata po mnohahodinovém jednání 29. února 1920 a platností od 6. března 1920. Československo se mělo na jejím základě stát demokratickou republikou, kde zdrojem veškeré moci ve státě byl lid. Moc zákonodárná byla svěřena Národnímu shromáždění, které se skládalo ze dvou komor. Poslanecká sněmovna byla tvořená třemi sty zákonodárci, jejichž funkční období bylo šest let. Druhou komoru Národního shromáždění - Senát tvořilo 150 senátorů volených na osm let. Obě komory byly voleny poměrným volebním systémem. Důležitým prvkem celého systému bylo, že neexistovala uzavírací klauzule omezující vstup malých stran do parlamentu. Díky tomu se do poslaneckých lavic probojovávalo i velké množství vyloženě marginálních stran. Na druhou stranu bylo velkou výhodou přijetí liberálních volebních zákonů. Volební právo bylo obecné, tajné, rovné a přímé a volebního práva se konečně dočkaly i ženy.

(red)

Rodný domek Aloise Jiráska v Hronově

Nekopejte do Aloise Jiráska!

„Kdyby Jirásek žil v Hollywoodu, byl by milionář, protože měl výborné zápletky. Oslavoval český národ, ale ne na úkor jiných. Tu a tam zušlechťoval naši historii a prokládal ji sentimentálními příběhy, a tak nám ji přibližoval a činil milovanější,” řekl kdysi o našem slavném spisovateli slavný herec a režisér Jan Werich. Jenomže Alois Jirásek žil u nás, takže se nestal milionářem, ani nedostal Nobelovu cenu za literaturu a co je horší - dodnes je “moderní” znevažovat jeho dílo.

Neuškodí připomenout pár životopisných dat. Narodil se 23. srpna 1851 v Hronově u Náchoda. Pocházel ze starého selského rodu. Jeho otcem byl Josef Jirásek, původně tkadlec a poté pekař, matkou Vincencie Jirásková, rozená Prouzová. Před Aloisem Jiráskem se jeho rodičům narodily děti: Helena, Josef, Emílie; po něm Rudolf, Žofie, Božena, Adolf a Antonín.

Navštěvoval německé benediktinské gymnázium v Broumově, české gymnázium v Hradci Králové a na pražské univerzitě vystudoval historii. Čtrnáct let žil v Litomyšli a působil tam jako gymnaziální profesor českého jazyka, dějepisu a zeměpisu.

Publikovat začal již v době svých pražských studií, v Litomyšli vznikají první významné práce (vedle Filosofské historie i Psohlavci). V roce 1879 se Jirásek oženil s Marií Podhajskou, dcerou zámožného soukromníka. Měli 8 dětí, sedm dcer a jednoho syna. Roku 1888 Jiráskovi přesídlili do Prahy, kde žili v Resslově ulici č. 1 až do spisovatelovy smrti 12. března 1930. V Praze Alois Jirásek pokračoval v pedagogické práci (vyučoval na gymnáziu v Žitné ulici) i v literární činnosti. Pobyt v Praze mu dal možnost styku s uměleckým i vědeckým světem. Obnovil osobní styky s Mikolášem Alšem, s nímž sdílel obdobné umělecké představy a plány, a se spisovateli lumírovského kruhu (J. V. Sládkem, Jaroslavem Vrchlickým a Josefem Thomayerem), navázal přátelství se Zikmundem Wintrem a K. V. Raisem, trvalé kontakty měl také s mladší generací (J. S. Macharem, Jaroslavem Kvapilem a Zdeňkem Nejedlým). V Praze vznikla všechna jeho dramata i nejrozsáhlejší románová díla. Řádným členem České akademie věd a umění byl zvolen 3. července 1890 a roku 1901 byl jmenován mimořádným členem Královské české společnosti nauk. Od roku 1909 byl v penzi a věnoval se výhradně literatuře. Z Prahy často zajížděl do rodného Hronova, ale též podnikal studijní cesty do míst, kam umisťoval děj svých děl.

V roce 1876 poprvé navštívil Chodsko, které pak navštívil ještě několikrát. Dále se podíval do Drážďan (1885), jižních Čech (1887), Kostnice a Itálie (1890), na Slovensko (1897), do Bledu (1900) a do Uher (1897).

Ve shodě s charakterem svého celoživotního díla jako jeden z prvních podepsal v květnu 1917 Manifest českých spisovatelů, významné prohlá-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Ekumenická výprava se setkala s papežem Františkem

Po Generální audienci o Popeleční středě, kdy papež František hovořil o duchovním významu pouště, se s papežem krátce setkala malá ekumenická skupinka z České republiky. Jejími členy byl profesor Karel Skalický, farářka Církve československé husitské Martina Viktorie Kopecká, teologové Zdeněk A. Eminger, František Štěch a David Macek.
Podmětem k cestě do Říma bylo výročí 600 let od okamžiku, kdy papež Martin V. vyslal první křížovou výpravu proti husitům. "I my se necháme zítra od papeže symbolicky vyslat zpět domů - ne už, abychom spolu (kulturně) válčili, ale abychom pokračovali na cestě smíření," vysvětluje záměr ekumenické výpravy jeden z účastníků David Macek, který se s Proglasem také podělil o své dojmy ze setkání se svatým otcem: "Pro papeže Františka jsme měli připravené dva dárky. Prvním z nich byl katalog výstavy Moc bezmocných o Václavu Havlovi. Když svatý otec uviděl na přebalu Havlovu fotografii, tak se jí dotkl a řekl: ‚On byl opravdu veliký.` A také jsme využili toho, že včera uplynulo 70 let od umučení pátera Josefa Toufara a předali jsme mu italskou verzi knihy Miloše Doležala Jako bychom dnes zemřít měli."
Na setkání byla přítomná i farářka Církve československé husitské Martina Viktorie Kopecká z ženevského vedení Světové rady církví, která se v minulosti na pozvání papeže Františka zúčastnila jako jediná vysvěcená žena biskupské synody ve Vatikánu. Den před setkáním s papežem se navíc stala prezidentkou „festivalu smíření" Meeting Brno. Tento festival se letos uskuteční už popáté a to ve dnech 22. - 31. května. Martina Viktorie Kopecká Proglasu prozradila, co pro ni převzetí vedení této instituce znamená: "Narodila jsem se v severních Čechách a popravdě jsem moc netušila, co bych tedy mohla nabídnout jižní Moravě nebo co bych si z ní mohla dovézt do severních Čech. Potom jsem si ale uvědomila, že je pro mě důležitý rozměr setkávání, kterým je i dialog mezi Čechy a Němci. Jde totiž o zkušenost, která je přenositelná do jakéhokoliv prostředí a do jakékoliv země."

www.proglas.cz

Křesťané postaví smírčí kříž na bojišti Bílé hory

400 let od bitvy na Bílé hoře připomene v listopadu ekumenická bohoslužba, jejíž součástí bude vztyčení smírčího kříže. "Chtěli jsme tam nechat i nějaké znamení, že v dnešní době jsme schopni se společně modlit, ne popírat to, co se v minulosti stalo, ale nenechat si tím uzavírat cestu do budoucna," řekl Proglasu generální sekretář Ekumenické rady církví Petr Jan Vinš.
8. listopadu 1620 proti sobě na bojišti na okraji Prahy stanulo vojsko českých stavů a dvě katolické armády, které slabšího protivníka porazily a ovlivnily tak vývoj českých zemí na dalších 300 let. Kříž by měl vytvořit německý benediktin Abraham Fischer, který podobným způsobem přispěl k památníku reformačních bojů ve své vlasti. "Ten kříž má vícero břeven. Kdyby ležel na zemi, vypadal by trochu jako tankový zátaras. Je v tom určitá symbolika - v okamžiku, kdy se překážka narovná, stane se z ní kříž, tedy to, co je nám všem společné a všichni uznáváme, to, co ukazuje k našemu Pánu, Ježíši Kristu," popsal Petr Jan Vinš s tím, že v současnosti probíhají přípravné práce, na kterých spolupracuje ekumenická rada s Českou biskupskou konferencí, Federací židovských obcí a městskou částí Praha 6. Výročí bělohorské bitvy připomene několik akcí, v říjnu například půjde o konferenci, kterou připravuje ekumenická Komise pro církevní dějiny 17. století.

www.proglas.cz

Festival proti totalitě Mene Tekel uzavřela bohoslužba na Hradě

V katedrále sv. Víta na Pražském hradě se konala 1. března bohoslužba za politické vězně, která zakončila letošní festival proti totalitě Mene Tekel. Festival trval celý týden. Pořádá se vždy u příležitosti výročí komunistického puče v Československu v roce 1948 a pořadatelé ho zamýšlejí jako varování před totalitami ve společnosti. Letos byl věnován odkazu britského novináře a spisovatele antiutopistických románů George Orwella. Ekumenickou bohoslužbu za popravené, umučené a zemřelé politické vězně vedl pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka. Přítomní si připomněli také 70. výročí umučení číhošťského faráře Josefa Toufara. Zazněl i text publicisty Miloše Doležala Křížová cesta, který vznikl při příležitosti letošního kulatého výročí Toufarovy smrti. V textech jsou použity fragmenty z kázání a promluv Josefa Toufara, z básní Bohuslava Reynka, z textu sv. Jana od Kříže, z výslechových protokolů příslušníků StB a ze svědeckých výpovědí pamětníků.
Festival Mene Tekel ve spolupráci s odbornými a paměťovými institucemi přináší svědectví o protiprávnosti totalitních režimů. Připomíná hlavně odkaz obětí nacismu a komunismu. Během festivalového týdne se každoročně uskuteční zhruba 20 různých akcí, které cílí na diváky napříč generačnímu, zájmovému a sociálnímu spektru. Autoři projektu Daniela a Jan Řeřichovi z úcty k odkazu politických vězňů chtěli vytvořit platformu pro autentická svědectví, uměleckou reflexi i odbornou analýzu doby komunistické diktatury i následky totality nacistické.

www.krestandnes.cz

Bratr farář Miroslav Frydrych, který dlouhá léta přispíval do našeho časopisu, zemřel ve věku nedožitých 92 let 2. března 2020. Českobratrské církvi evangelické sloužil jako farář v Odrách ve Slezsku, v Bohuslavicích nad Metují a v Kolíně.
Pohřební rozloučení se konalo v sobotu 7. března 2020 v evangelickém kostele v Kolíně.

(red)

Dar Božího potěšení

Dokončení ze str. 1

místo idylky drsná realita. Přicházejí do nuzných poměrů a nejistoty. Není divu, že jsou navrátilci zklamáni a smutní. Pán Bůh dobře ví, co potřebují! Přichází jim na pomoc se svým potěšením. *„Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit."* Potěšení je Boží odpovědí na zklamání a smutek jeho věrných. Bůh přirovnává své potěšení k potěšení matky. Matčina náruč a její konejšení je nejúčinnější. Boží potěšení je podobně laskavé, empatické, něžné a účinné. Přichází k nám v podobě slov povzbuzení, v působení Ducha svatého a cestou Boží konkrétní pomoci. To je jedno období Božího potěšování, kdy Izajáš přibližuje lidem Boží dobrotu a těší jejich bolavé srdce.

Boží potěšení v Ježíši Kristu

(Mt 11,28n; J 3,16; J 11; J 14)

Pán Bůh se zde ve své službě lidem nezastavil. Příběh Božího potěšení pokračuje v dějinách spásy v životě Božího syna Ježíše Krista. Je to jedinečný příběh Božího sklonění k našemu světu. V úplně jiné době, v době římského útlaku, v situaci krize tehdejší civilizace a všeobecného očekávání změny ukazuje Bůh lidstvu východisko. Svatý Bůh vystupuje ze své skrytosti a v Ježíši Kristu se dává lidem poznávat jako milující Otec. Slovy svého Syna zve lidi k tomu, aby se zastavili a vrátili ke svému Bohu. A v čem je Boží potěšení? Slyšíme je hned v prvním Ježíšově kázání: *„Naplnil se čas a přiblížilo se království nebeské. Čiňte pokání a věřte evangeliu!"* Lidé se dovídají, že díky Ježíši mohou začít v životě nově, díky Božímu odpuštění nemusí zůstat rukojmími svých selhání a zajatci vlastní minulosti.
Další část Božího potěšení se týká každodenního života: *„Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtíženi a já vám dám odpočinout"*. Je to tak staré a zároveň tak současné a moderní, že se nestačíme divit! Ježíš mluví o odpočinutí, které začíná setkáním s ním a pokračuje životem v jeho blízkosti. Náš život není nesmyslný kolotoč, je to cesta, která má cíl. Ano, náš každodenní život je úzce spjat s vírou v Krista a naše víra se nedá oddělit od toho, co prožíváme. Buď je víra v Ježíše Krista základem, o který se opíráme a který nás drží, anebo je to iluze… Ježíšovo potěšování vrcholí ve slovech od Lazarova hrobu *„Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít."* Když to domyslíme, běhá nám mráz po zádech. Není to troufalost takto věřit a doufat!? Ne, je to konkrétní podoba víry ve vzkříšení. Když věříme, že Ježíš Kristus vstal z hrobu, pak to znamená, že život věřících nekončí smrtí. Odcházejí ke svému Pánu do života věčného.

Boží potěšení v Duchu svatém

(J 14 + Ř 8)

Boží milostivé jednání a laskavé potěšování nekončí ani zde. Pokračuje sesláním Božího Utěšitele, Ducha svatého. Ten naplňuje všechny, kteří uvěří v Krista, doprovází je a posiluje. Boží Duch vede k víře, naplňuje Božím pokojem, dává lásku a naději. Duch svatý zjevuje lidem hřích, dává sílu k pokání, učí se modlit, oslavovat Pána a bez strachu ho vyznávat před lidmi. Duch svatý ujišťuje křesťany o tom, že jsou Božími dětmi a že je od Boží lásky NIC neoddělí. V postoptimistickém světě, který si neví rady sám se sebou, se jedná o hodnoty, které připomínají lidem jejich jedinečnost a důstojnost. Díky tomuto působení Boží milosti se mohou lidé zvednout, narovnat, v životě to nevzdávat a s nadějí vyhlížet Boží budoucnost. Boží potěšení je ochranou před strachem, malomyslností a rezignací. Uzdravuje lidská srdce a proměňuje životy.

Bronislav Kaleta

Nekopejte do Aloise Jiráska!

Dokončení ze str. 1

šení podporující politické úsilí o státní samostatnost českého národa. S Izidorem Zahradníkem (pozdějším ministrem železnic) se účastnil čtení deklarace vyhlášení československé samostatnosti dne 28. října 1918 v 11 h pod sochou sv. Václava. V sobotu 21. prosince 1918 vítal po jedné hodině odpolední projevem prezidenta Masaryka na Wilsonově nádraží v Praze při jeho triumfálním návratu do vlasti. V období tzv. první republiky se s prezidentem Masarykem často setkával.
Univerzita Karlova udělila Aloisi Jiráskovi 2. dubna 1919 čestný doktorát filosofie. Gymnázium v Resslově ulici neslo od roku 1921 na jeho počest název Jiráskovo gymnázium.V nově vzniklé Československé republice se stal poslancem Revolučního národního shromáždění Republiky československé. V parlamentních volbách v roce 1920 získal senátorské křeslo v Národním shromáždění. Senátorem byl do roku 1925. V parlamentu zasedal za výrazně pravicovou Československou národní demokracii. Jeho vstup do Československé národní demokracie byl logický, protože tato strana byla pokračovatelkou strany mladočeské, jejímž přívržencem byl Jirásek už před první světovou válkou. Z Římskokatolické církve Alois Jirásek vystoupil 23. září 1921. Zůstal sice nadále věřícím křesťanem, ale do žádné církve již nevstoupil, zůstal bez vyznání. V letech 1918, 1919, 1921 a 1930 byl navržen na Nobelovu cenu za literaturu. Co po těchto nominacích následovalo, patří k temným stránkám naší kulturní historie. „Kdo z umělců, milujících svobodu a revoltu a nenávidějících jakékoliv státní doktríny, by akceptoval člověka oficiálně protěžovaného a glorifikovaného" psaly některé noviny. ...I vážení umělci a kritici se nechali strhnout tehdy módní vlnou a neobjektivně Jiráskovo dílo haněli a tupili a Jiráskovy skutečné zásluhy o stát relativizovali...
Na jedné straně starý, vše trpce snášející Alois Jirásek, a proti němu celá kulturní fronta. Urazit a ponížit Jiráska bylo ctí a vyjádřením odporu k jakékoliv státní doktríně. (Dnes to bohužel není o moc lepší.)
„Ale já už mám dost toho srovnávání se světovými autory, s Nobelovou cenou apod. Ať si mne nevšímají a dají mi pokoj. Já vím, co jsem chtěl, komu sloužím, pro koho píšu, na cizí svět jsem nikdy nepomyslel, vím, že se mně všechno nepovedlo, jak jsem chtěl, a vím, že to všechno přece není samá kronika, a že v lecčems je přece trochu umění," hájil se nešťastný Jirásek. „Mne zvláště těší, že v četných projevech lásky k Vaší osobě zároveň jest vyjádřena láska našeho lidu k dobré české knize. Učil jste lid čísti, přemýšleti a uvažovati, to znamená připravovati cestu k svobodě..." napsal mu TGM v blahopřání k 70. narozeninám.

Alois Jirásek zemřel v Praze 12. března 1930, ale pohřben byl v rodném Hronově. V sobotu 15. března, v předvečer pohřbu, se před Národním muzeem na Václavském náměstí u sochy sv. Václava konala panychida, při které promluvili Karel Kramář a František Soukup. Národní pohřeb začal 16. března v panteonu Národního muzea. Římskokatolická církev zakázala k uctění jeho památky zvonit zvony pražských kostelů. Pohřbu se účastnil prezident T. G. Masaryk, vláda (několik římskokatolických ministrů se odmítlo zúčastnit), generalita, rektoři vysokých škol, diplomatté spřátelených států. Čestnou stráž stáli vojáci 30. Jiráskova pěšího pluku a sokolové. Nad rakví promluvili ministr školství Ivan Dérer, Jaroslav Kvapil a Rudolf Medek. Po kremaci kolona aut vezla urnu do Hronova přes řadu českých měst, kde se též konala smuteční shromáždění. Poslední fáze pohřbu se uskutečnila 19. března 1930 v Hronově za účasti rodiny, četných spolků, korporací i vojska. Namísto zvonů nad Hronovem zněly sborové skladby J. B. Foerstera na slova J. V. Sládka: Z osudu rukou a Polní cestou.
Pohřbu se zúčastnily statisíce lidí.
„Při rozboru Jiráskovy historické beletrie každého vždy znovu a znovu překvapí autorovy rozsáhlé historické vědomosti i jeho nesporný cit pro kritiku pramene. Stačí uvést, s jakou bravurní jistotou odlišil v českých kronikách pozdní podání od dějinné reality, aby mohl sestavit soubor Starých pověstí českých," píše Petr Čornej.
„Silnou vzpomínku mám na Jiráska z vojny: když jsem četl v žaláři jeho "Temno". Tu cítil jsem všecku naši minulost dvojnásob těžce - a tím světlejší zdála se mně budoucnost, v kterou jsem tak skálopevně věřil. Kniha šla z ruky do ruky. My jsme věděli - posilnění právě jejími slovy, že musíme ven, že musíme býti pány svého osudu - "Temno" bylo nám světlem do budoucna!" uvedl Karel Kramář.
Nečtěte Jiráska, jestli nechcete, neumíte nebo nemáte čas, ale nekopejte do něj. Kopete totiž do sebe.

Helena Bastlová

Prosby z hlubin lidského zápasu 2

(pokračování z minulého čísla)

„Shlédni na mě, Hospodine, Bože můj, a odpověz mi! Rozjasni mé oči, ať neusnou spánkem smrti!“

Žalm 13,4

Hřích člověka může způsobit sevřenost srdce. Ta se však může projevovat i pocitem úzkosti a opuštěnosti. Takovou situaci popisuje Žalm 13. Při sevřenosti srdce může volající k Bohu mít pocit, že na něho Bůh zapomněl. Proto se ptá, jak dlouho ještě bude muset trpělivě a úpěnlivě k němu volat? Dost často na nás útočí pokušení a nevěra. A také obava a pocit strachu, že Bůh zakryl svou tvář, že ji před námi skrývá právě kvůli naší porušenosti. Písmo i o takovém stavu hovoří. Jakoby svou odmlkou nám dával Bůh najevo, že se na nás hněvá. A my pak vidíme jen svou slabost a svůj hřích. Nevíme si s tím moc rady. Přemýšlíme o tom. Dáváme si nová předsevzetí. Ale marnost nás znovu a znovu sráží k zemi, do žalu a do úzkosti nad vlastní nemohoucností. Děláme si s tím starosti a trápíme se s tím. A jakmile vezmeme Pána Boha do reality svého života, jakmile ho vezmeme vážně, pak nás bude ještě navíc trápit naše sebepoznání, naše viny a přidají se mnohé výčitky. Ale při tom budeme mít pocit, že Bůh mlčí! Ruku v ruce s takovým poznáním se pak dostaví stavy poraženosti. Jakoby nás jakýsi skrytý nepřítel srážel k zemi. Jakoby se nad námi povyšoval ve chvílích naší lidské slabosti a radoval se z naší porušenosti. Neznáte takové stavy? Písmo tohoto skrytého nepřítele nazývá satanem, ďáblem, který v nás někdy vyvolává pocit beznaděje a naprosté opuštěnosti od Boha. A činí to zcela záměrně, aby nás ještě více srazil a nad námi zvítězil. Chce naše sevření proměnit v trvalé zoufalství. Jenže toho Bůh dopustit nemůže! Žalmista to dobře ví! Proto hledá pomoc při takovémto pokušení úzkosti a sevřenosti u Hospodina. Jedině Bůh nás z toho může vyvést. Proto žalmista prosí o osvícené oči, aby nás světlo Božího slova, Boží lásky a Boží milosti osvítilo a posílilo, abychom se nedali zaslepit a oslepit našeptáváním toho zlého, že totiž to, co prožíváme, je vlastně znamením Božího zavržení. Proto žalmista prosí o Boží milosrdenství! Prosí, vzdává se všeho, i sebe. A všechnu naději obrací k Bohu. Pevně věří, že jeho prosba bude nakonec u Božího trůnu vyslyšena.

Celá žalmistova prosba končí slavným ujištěním a jistotou, že mocný Bůh jeho prosby nakonec přece jen slyšel a vyslyšel! Jeho řeč je už v závěru modlitby uváděna v minulém čase. To proto, že v žalmistově srdci už zvítězila jistota Boží lásky a Boží věrnosti! Žalmista je o ní hluboce přesvědčen. Proto končí svou modlitbu chvalozpěvem tomu, kdo vždycky vytrhuje z úzkosti, kdo slabé lidské stvoření vždycky pozvedá z prachu země. A zcela jistě ví, že je to Bůh silný a laskavý, Bůh a Pán a Král našich životů! Žalm je pro nás povzbuzením k tomu, abychom i my mohli vždycky pociťovat ve svých modlitebních zápasech takovou jistotu Boží moci, Boží ochrany a Boží lásky, jako prožíval ten žalmista. Náš Bůh je Bohem lásky a milosrdenství. Sklání se věrně ke všem, kteří poctivě a s upřímným srdcem zápasí před jeho tváří o korunu života. Takové drží ve své dlani a chrání je před vším zlým.

„Blaze tomu, z něhož je nevěra sňata a jehož hřích je přikryt!“

Žalm 32,1

V pozadí Žalmu 32 je symbolický úkon vkládání rukou na kozla, který podle starozákonní víry odnášel do pouště všechny hříchy člověka. A když tento kozel potom všechno odnesl, tak už se nikdy žádné takové viny a hříchy člověku nemohly připomínat. Pak už byl zcela omilostněn. Žalm začíná slovem blahoslavený. Žalmista tím chce připomenout, že blahoslavený člověk je ten, který je zbaven všech vin! Proto Ježíš, když otvírá svoje Kázání na hoře, začíná hovořit nejprve o blahoslavenstvích. Protože ví, že hřích činí člověka nešťastným. Blahoslavený člověk je šťastným člověkem proto, že mu byly odpuštěny všechny jeho viny a hříchy! Novozákonní evangelium nese toto poselství a rozvádí myšlenku o blahoslavenství na základě odpuštění vin tím, že viny a hříchy na sebe bere za každého z nás Boží Syn, svou obětí na kříži. Tak Bůh miloval svět a člověka v něm! Tak Bůh připravil pro člověka to největší štěstí tím, že z něho snímá hřích, že mu dává v Kristu Ježíši to nejkrásnější, totiž odpuštění hříchů a vin. Tak Bůh otevřel pro člověka cestu k blahoslavenství!

Starozákonní žalm se zatím ještě ptá, jak tohoto blahoslavenství má člověk dosáhnout. Ptá se tak proto, že ještě neví o Boží milosti v podobě odpuštění skrze Kristovu oběť. Žalmista ještě neví o nové Boží cestě za člověkem v podobě cesty Božího Syna. Starý zákon jen v jakési obecné rovině naznačuje Boží plánovaný příchod Mesiáše, který přinese všem lidem naději záchrany. A na tohoto Mesiáše starozákonní člověk čekal a v naději ho vyhlížel!

Žalmista tady volá k Bohu a je si vědom toho, že kdyby člověk mlčel, tak by chřadly jeho kosti. Kdyby mlčel, tak by ho tížilo svědomí a doléhala by na něho všechna jeho porušenost. Takový by byl úděl člověka, i každého z nás, kdybychom přikrývali svoje viny, kdybychom nevolali k Bohu, neprosili ho za odpuštění nebo tajili svůj hřích. A uleví se nám teprve tehdy, když se před Bohem ztišíme, otevřeme svoje srdce a vyznáváme svoje provinění. Jinak řečeno, když se Bohu vyzpovídáme. V tomto žalmu vidíme, že zpověď měla už tenkrát svou důležitou roli. A má dodnes svoje místo i v protestantském prostředí. Jen je třeba k ní přistupovat vždycky se vší opatrností! Protože je to velmi choulostivá záležitost. Jde o zpovědní tajemství lidských srdcí, tedy lidí mezi sebou navzájem. A proto jakékoli vynášení čehokoliv napovrch, všech skrytých a často bolestivých věcí, by mohlo způsobit a nechat na duši člověka nedozírné následky. Mohlo by ublížit a zranit. Proto naše nejdůvěrnější zpovědí je vlastně naše volání v komůrce srdce, v modlitbě přímo k Bohu, v osobním rozhovoru s ním. Pak jde o vyzpovídání se Bohu bez lidských svědků. A když si při této zpovědi uvědomíme svůj hřích a vinu a ve vší pokoře ji před Bohem vyznáme, pak se nám nesmírně uleví. Protože my tím současně vyznáváme, že dnem i nocí nad námi bdí ruka Hospodinova. Pak jsme všechno schopni i unést. Ale nikdy to není z naší lidské síly. Ale je to proto, že Bůh a Pán a Král našeho života je nám na blízku, že nás v životě podpírá a nese. A pak je nám vpravdě skrýší a útočištěm! A my mu před jeho tváří, u Kristových nohou, můžeme vypovědět všechno o své lidské bídě, slabosti i své neřesti. Můžeme před ním složit všechno svoje lidské trápení, i ty nejskrytější věci, celou bídu svého lidství. Náš Bůh a Pán a Král našeho života nám dobře rozumí. Zachraňuje nás od soužení a zachovává nás. Když voláme z hlubokosti svých srdcí a prosíme za odpuštění, potom nám Pán ze své neskonalé milosti a lásky poskytuje útočiště a azyl. Ten, kdo o Bohu a Pánu a Králi života nic neví, ten se jen potácí ve své lidské bídě, slabosti, bolesti a beznaději. Je na to sám. Ale ten, kdo skládá svou naději v Bohu, toho obklopuje Boží milosrdenství. Není to žádná laciná útěcha! Je to odpuštění z Boží ruky, jehož důsledkem je pokoj v lidských srdcích. Je to pocit plnosti Boží lásky a plnosti Boží dobroty v podobě Božího milosrdenství. A ti, kteří něco takového mohou okoušet, se v životě radují, protože jsou ve víře ujišťováni o tom, že našli svou skrýš, pravého, věrného a opravdového zpovědníka, že našli útočiště v Bohu, Pánu a Králi života, v jeho slovu, v jeho lásce i pochopení.

Hřích je vážná věc. Ale odpuštění z Boží strany je ještě mnohem závažnější. Znamená vždycky sejmutí břemene z lidského svědomí. A toto sejmutí může učinit jen Bůh sám, protože se dotýká samotné podstaty našeho lidství.

dokončení příště

Pavel Rybín
kazatel CB

K diskusi

Bude do roku 2030 léto na severním pólu bez ledu? – aneb seznam špatných zpráv (ET-KJ 5/2020)

Neznám autora článku ale musím mu přiznat, že se mu podařilo téměř nemožné. Tento článek jsem přečetl pozorně několikrát!!!

Nejsem vědec, jen několik desetiletí tady žiji a pozoruji blízké okolí. S některými fakty mohu souhlasit, s některými polemizovat, s něčím nesouhlasit. V celém článku však postrádám osobní příklad autora, jak žije on a doporučuje čtenářům k následování. Třeba jaké využívá doma energie, jak je získává, jakou používá dopravu. Mrzí mě, že se dovolává, co má dělat lidstvo, občanská společnost, politici – ale nic konkrétního.

Co mě však zaráží, že autor publikující článek v Evangelickém týdeníku vůbec ve svém článku nepočítá se Stvořitelem a Vládcem vesmíru.

Zdraví Vás Váš čtenář Jan Kantor

Nový druh hazardu

Hazard jak známo býval kdysi považován za těžký hřích, proti kterému brojily zejména spolky žen a dívek či jiná mravnostní uskupení s odůvodněním, že ničí rodiny a je zdrojem zla. Klasické formy představovaly nejprve hospodské karetní, kostkové a podobné hry, později zápasnické, sportovní sázení, kasina, proherní automaty až po online internetové sázení. Tak to už jistě známe, podléhá to zdanění, regulacím a dohledu. Nicméně pozor, vyvíjí se nám tu další zrádná forma.

V poslední době si všímám, kolik rodičů si stěžuje, že jim dítě zcizilo peníze, aby si mohlo koupit postavičky do hry. V tomto ohledu vynalézavost předčil jeden klučina, který babičce ukrádal peníze z karty do 500 Kč, protože vyčíhal, že u nízkých částek není nutné zadávat pin kód. Povedlo se mu vybrat neuvěřitelných sedm tisíc korun. Jedna má známá má zase dceru, která dostala k narozeninám dva tisíce korun, které prohýřila během večera. Představte si, vybavila si pokojíček v Robloxu. A vskutku, není asi kluk, který by netoužil po nějakém tom dělu či neprůstřelném pancíři do tankové hry či holčička, která by si nepřála to nejluxusnější zboží v herních oblíkačkách.

Nový hazard je postaven na vybuzení touhy mít to hned. Buď můžete hrát dva roky a získat dostatečný počet bodů pro nákup vytouženého herního doplňku, zvířátka, panáčka, nebo stačí zaplatit nepatrnou částku. A když je dítě dobré ve hře, tak je borec. Neumí si to vybojovat, nevadí. Stačí mít dost peněz. A jak vidno, děti jsou pro herní úspěch ochotné riskovat hodně.

Řekl bych, že satan si stále hledá nové a nové formy jak dostat lidi do závislostí. Počítačové hry se tváří nevinně, ale některé mohou velice umně pracovat s lidskou psychikou s cílem obohacení se. Ti nejmenší jsou nejvíce zranitelní. Mnozí rodiče často ani netuší, co se s jejich dětmi děje. Jsou přece tak hodné, když mají v ruce tablet. Tedy alespoň do doby, než se zjistí, že ten čas na kafe byl opravdu dost drahý. Možná že si říkáte, proč tohle píši do církevního plátku. Troufám si tvrdit, že nejmladší generace začíná být v kostelech vzácností. Bylo by skvělé, kdyby například prarodiče brávali vnoučata s sebou na bohoslužby. Jsem totiž přesvědčen, že děti získají odolnost vůči nástrahám virtuálního světa mikroprocesorové techniky jen tak, že přijmou do svého srdce radikálně jiné hodnoty. Věřící dítě nejspíše nebude tolik toužit po tom mít ten největší bourák v závodní hře, aby to ukázalo ostatním. Naopak, bude se snažit pomáhat blízkým, bude mít soucit s neúspěšnými a samo se nebude chtít vyvyšovat nad druhé. Tuším, že radost z dobrého skutku v reálném světě na mnohokrát převýší ubohý falešný pocit osamělého zoufalce s mobilem v ruce, který se kochá jakousi tupou výhrou nad protivníky, které ani nezná.

Závěrem to řeknu na rovinu: „Některé počítačové hry jsou hazard.“ Čert vem ztracené peníze, jde o hazard s našimi dětmi a vnoučaty. Děti jsou přece odpradávna to nejcennější, co máme. Jak je tedy možné, že jsou díky novým technologiím vystavovány takovému nebezpečí, aniž by se rodiče jakkoliv znepokojovali? Mnozí říkají: „Ale ostatní děti ve třídě také hrají ty hry, a kdyby ten náš hrát nemohl, byl by pak v kolektivu chudák. Proto mu to dovolujeme.“

Ať je to, jak je to, přiznejme si, že jde o problém. Naštěstí tu svítá naděje. Jednou ráno byl silný vítr a vypnuli proud. Byla ještě tma a nebylo nic vidět než v dáli osvětlená elektrárna. Uvědomil jsem si, že Bůh může tohle všechno zastavit v jediném okamžiku. Naráz ztratí všechny ty postavičky v počítačových hrách cenu, neboť ve světě bez elektřiny nejsou. Je to podobné jako s bohatstvím a penězi, které v nebi neplatí. Ó kéž Bůh ukáže našim dětem ty skutečné hodnoty.

Ivo Kraus

Zázrak

Do evangelického kostela chodím s malými přestávkami už takřka sedmdesát roků. Snad si proto mohu přivlastnit označení „tradiční“ křesťan. To však užívám vyloženě pozitivně. Moderní ryčná hudba, běžná v leckterých církvích, mne hlouběji neoslovuje. Ani touha po prožitcích, znameních a zázracích. A přece je tu minimálně jedna výjimka. Jiný výraz nenalézám.

První rok vojny (1974) jsem strávil přímo na hranicích. V jednotce, která byla prostě a jednoduše určena na „odpis“. Kriminálníci, duševně nemocní, debilové (diagnóza) tvořili její pevné jádro. Profesionální pohraničáři byli ve městě, daleko od „čáry“. Když byl vyhlášen poplach, běželi či vyjížděli jsme proto s tehdejší asi nejlepší bojovou technikou. Na školení mužstva (PŠM) jsme byli důstojníky stále ujišťováni o tom, že zlí imperialisté určitě zaútočí, nejspíše o svátcích. Vycházky proto nebyly. Svátky se podle tohoto pojetí rozprostíraly po celý týden.

Jednou v noci došlo (jen tehdy prý imperialisté útočili) k výjezdu vší bojové techniky a my „bigoši“ pochopitelně v plné polní. Faktem je, že ke střelbě občas došlo. Samopaly nabité ostrými patronami ovšem nesměli mít kriminálníci. Otázkou je, po kom vlastně střílel. Nejspíše po zajících.

Když jsme se jednou vrátili z tohoto příjemného nočního „výletu“, byli jsme všichni už zcela na dně. Ani samopal jsme už neodevzdali, ale usnuli v chodbě v jeho (jejich) blízkosti,

Probudil mne až velitel roty, ještě jsem dokázal s námahou vstát a říká mi: Nečas, zítra jsi převelen do Hlučína u Ostravy. Slovo andělské. Možná, že mi právě tato zpráva zachránila život. Bez rozpaků a uzardění proto hovořím o Božím zázraku. Z ročního hraničního “pekla“ jsem se dostal do „ráje“, kde jsem v kasárnách strávil jedno z nejkrásnějších údobí svého života. Dodnes vzdávám Bohu díky za neuvěřitelný zázrak. Racionální vysvětlení opravdu nemám. Zázraky se prostě dějí.

Jaroslav Nečas

Římskoněmecký císař
Josef II.

(13. 3. 1741 Vídeň – 20. 2. 1790 Vídeň)

Josef II. nastoupil jako císař po otcově smrti 1765 a jako král po smrti matčině 1780. Jeho vláda se vyznačovala množstvím reformních patentů ve všech oblastech veřejného života. Jako osvícenský absolutista (inspirovaný francouzským a pruským vzorem) se domníval, že sám nejlépe ví, co je pro zaostalou říši a její obyvatele prospěšné.

Významné jsou patenty toleranční, zrušení nevolnictví, uvolnění cenzury, zrušení třetiny klášterů (po jeho soudu neužitečných), zákaz poutí, zakládání nových farností, konec útrpného práva, omezení svátků a reforma daňového systému. Centralizoval a germanizoval státní správu - a ignoroval při tom místní historické tradice. Narazil na odpor šlechty, vysokého i nižšího duchovenstva a musel časem mnoho reforem odvolat. Stal se však miláčkem selského lidu (obzvláště evangelíků), který si jej ovšem idealizoval. Jeho enormní píle a spěch se dají vysvětlit i jeho špatným zdravotním stavem a časovou tísní - ve věku 49 let podlehl tuberkulóze.

"Zaslouží si místo vedle nejlepších panovníků". (E. Denis)

Bohuslav Vik

Odkaz profesora Koháka

Letos 8. února zemřel prof. Erazim Kohák ve věku téměř 87 let. Jeho přínos pro českou kulturu byl nevšední. Představoval generaci, která ještě mohla sdílet plody masarykovského humanismu, ale zároveň už zasaženou bolestmi 21. století. Jeho rodiče mu dali do vínku dvojí znamenitou výbavu: věrné křesťanské vyznání a hluboké humanitní vzdělání. A také praktickou šikovnost. Ničemu z tohoto odkazu se nezpronevěřil. Sami rodiče byli za války postiženi nacistickým vězením a když po válce sledovali nebezpečný vývoj v české vlasti, měli pádný důvod k odchodu ze země. A ovšem vzali s sebou tehdy 14letého Erazima. Po jistých útrapách našli všichni domov ve Spojených státech amerických. Tam Erazim posléze vystudoval na univerzitě v Yale filosofii, teologii a religionistiku. Stal se kazatelem církve, ale i nadále pokračoval v rozšiřování svého obzoru.

Později se ve svých 37 letech habilitoval na univerzitě v Bostonu k výuce filosofie. Zde je užitečné připomenout, že si v té době vlastnoručně postavil chatu v lesích, z níž na bostonskou univerzitu dojížděl. A tam ovšem působil nejen jako přednášející učitel, ale i jako publicista, překladatel i kazatel. A nemálo své energie věnoval i praktickým otázkám veřejného života a celé společnosti. Nepřestával přitom sledovat dění ve své vlasti. Také se sblížil s českým katolickým teologem Karlem Skalickým. Ten žil v Římě, takže jejich osobní setkání byla vzácná, ale uzavřeli spolu hluboké přátelství. A oba stále vyhlíželi chvíli, kdy se budou moci vrátit do své vlasti.

Ta konečně přišla počátkem 90. let. Kohák poté, co postupně mohl uzavřít svůj bostonský úvazek, se se zvědavostí rád vrátil domů. V té době však již jeho rodiče nebyli naživu. Nechal alespoň přivézt jejich ostatky a uložil je na hřbitově v milovaných Křížlicích v Krkonoších. A přijel do Čech se svou americkou ženou pí Dorothy Mills Kohákovou. Ta, ač opustila svůj domov, se po jeho boku cítila i v cizině neobyčejně šťastně, jak potvrzují všichni, kdo se s ní setkávali. Ona jej však předešla na věčnost – zemřela loni na jaře.

Erazim Kohák, sám už více než padesátiletý se se svým nadáním a se svou nemalou energií vrhl do práce: na pražské filosofické fakultě, v Akademii věd, ve skautském hnutí, v sociálně demokratické straně. A ovšem v domovské evangelické církvi. Pražský kostel u Klimenta byl jeho duchovním domovem v dětství a znovu i ve stáří. I v Čechách bohatě publikoval i přednášel. Ani do sborů církve nedokázal odmítnout žádné pozvání. Z jeho knih, které zde česky vyšly, jmenujme alespoň tyto: Svoboda svědomí a soužití, Hledání české filosofie, Domov a dálava, Zelená svatozář, Pražské přednášky.

Jeho žák a nyní ředitel Ústavu filosofie a religionistiky Jakub Čapek o něm napsal: *„Byl výraznou postavou ekologického hnutí, přesvědčeným sociálním demokratem, kritikem spotřební společnosti, od 90. let častým kritikem zahraniční politiky USA, v posledních letech se svými veřejnými vystoupeními pokoušel změnit anti-imigrační postoje české oficiální politiky i velké části české veřejnosti."* Sám sebe v jednom spise charakterizoval takto: *„Sveřepé úsilí o jasné myšlení o otázkách lidského přebývání na zemi."*

Bohu za něj chvála i dík.

Blahoslav Hájek

„Vyrůstal jsem za války a velice dobře si pamatuji, jak se Němci durdili, jak můžou Češi ronit slzy nad Židy, když na východní frontě trpí a umírají krásní mladí Němci. To jsem slyšel několikrát. A teď to slyším znovu. Jak můžu litovat zvířat, někde zavřených ve vězení, když přece umírá tolik lidí. Jako by židovská bolest méně bolela než árijská, zvířecí než lidská."

Erazim Kohák

Parazitismus – život na úkor druhého

Parazitismus, cizopasnictví, je způsob života, který se nám hnusí, a přesto je v přírodě překvapivě rozšířen: více než polovina známých druhů živočichů jsou příživníci nebo přímo patogennní organismy, které působí choroby až smrt napadených. Volně žijící živočich, který není hostitelem několika parazitů, je prý raritou. Typickými parazity jsou viry, které vůbec nejsou schopny samostatné existence bez hostitele. Dále je tu řada bakterií a prvoků, kteří jsou příčinou vážných nemocí. Prvok Toxoplasma napadá zvířata i lidi. Je šířen především kočkami, které se samy nakazí od myší. Působí nepříjemné až vážné stavy, velmi nebezpečný je pro vývoj dítěte v těle matky. Jiný prvok Trypanosoma, šířený hmyzem, působí tzv. spavou nemoc, Plasmodium zase malárii s opakovanými záchvaty. Vyslovenými parazity jsou i vyšší organismy, hlavně červi – tasemnice, škrkavky, motolice – ve střevech, ty třetí i v mozku, nebo pijavice, které se nám mohou přisát v přírodních nádržích. Příživníci ze třídy hmyzu - vši, blechy, štěnice, komáři – žijí většinou mimo hostitele a napadají je jenom příležitostně. Hlavním důvodem je nasát krev, která umožní samičkám vytvořit vajíčka. Jejich nebezpečí je v tom, že mohou šířit vážné infekční nemoci. Drobný pavoukovec klíště u nás začal s boreliózou, ale roznáší i vážnější zánět mozkových blan. Na úkor hostitelů mívají někteří paraziti zjednodušená těla (třeba jim vůbec chybí vlastní trávicí systém) a malé rozměry (vyjma tasemnici!). Mívají schopnost alespoň jako zárodky přežít bez hostitele, a tedy bez potravy velmi dlouhou dobu.

Zajímavý je hnízdní parazitismus, který u nás provozují kukačky. Ty nejsou schopny vysedět svá vejce, protože se stále stěhují za potravou, stromovými housenkami. Uloží tedy po jednom vajíčku do hnízda menších ptáků, a ti je obětavě vykrmí až do dospělosti. Kukaččí mládě roste rychleji a zpravidla vyhází z hnízda ptáčata svých hostitelů. Jedno léto jsme měli půjčenou chatu na Šumavě. Polekal nás hřmot na půdě. Tam jsme objevili mladou kukačku. Vypiplali ji rehkové, kteří měli pod okrajem střechy hnízdo, které teď bylo prázdné. Jejich nepravé mládě proniklo pod střechu a už neumělo najít cestu ven. Naráželo do okének, až jsme mu jedno otevřeli a ono vylétlo na svobodu.

Někteří živočichové cizopasí i na rostlinách. Žlabatka dubová (blanokřídlý hmyz) – samička naklade vajíčka nejčastěji na spodní stranu dubových listů. Larvy působí na list tak, aby kolem nich vytvořil kulovitý nádor, „duběnku". Je pro larvu zdrojem potravy a ochranou před predátory. Duběnky opadávají spolu s listím, dospělý hmyz se prokouše ven. Tyto kuličky obsahují barvivo tanin, kterého se v minulosti používalo k výrobě „duběnkového inkoustu". Běžně byl používán od 12. do 19. století. Rostlinní paraziti jsou méně početní, než ti živočišní. Možná jste někdy objevili nezelenou kvetoucí rostlinu zárazu šupinatou, která cizopasí na kořenech lučních rostlin a získává od nich minerální látky i produkty jejich fotosyntézy. Bez hostitele nemůže záraza existovat. Některé rostliny jsou poloparazity. Z nich jsou známé keříky na větvích stromů: je to jmelí (Vánoce!) nebo jemu podobný ochmet – od hostitele čerpají jen vodu a minerální látky a samozřejmě výhodnou pozici na slunci. Fotosyntézu mají vlastní. Šíří je ptáci, kteří pojídají jejich lepkavé bobule a pak si čistí zobáky o větvičky dalších stromů.

Záraza šupinatá

Podobně jako při mimikrech nemůžeme živočichům ani rostlinám vyčítat jejich cizopasnictví. Nemají možnost se rozhodnout a jejich podivný způsob obživy vznikl dlouhým vývojem v nehostinném prostředí. Něco jiného je parazitický způsob života u člověka. Socialismus z toho obviňuje všecky podnikatele, ale naše politická zkušenost ukázala, že hospodářství bez soukromého a svobodného podnikání má značné potíže. Raději se každý zamysleme nad tím, zda v některé oblasti příliš nevyužíváme někoho druhého. Mohou to být rodiče, partner v manželství, možná i bezplatné zdravotnictví nebo sociální služby. To se ovšem netýká invalidů, vážně nemocných nebo starých lidí. Tam je to v pořádku, ale obávám se, že někdy můžeme využít nějaké diagnózy nebo situace prostě k pohodlnému způsobu života. A to už může připomínat parazitismus.

Hned v prvním ročníku na univerzitě – rok 1957 – jsme měli seminář marxismu-leninismu na téma „Náboženství jako nejreakčnější forma idealismu a boj proti němu". Po nějakém váhání jsem přišel na ten seminář s Biblí v ruce a říkal jsem si, zda mě to nebude stát vytoužené studium. Našel jsem ve Starém a hlavně v Novém zákoně řadu slov, která položila základy spravedlivého sociálního soužití. Pán Bůh mě ochránil hned na tom semináři a potom i za pět let, když jsem u téhož lektora skládal státní zkoušku z marxismu. Zde je několik biblických citátů, kterými jsem dokazoval, že křesťanství není ani idealismus ani reakční.

Když budete prodávat něco svému bližnímu nebo něco od něho budeš kupovat, nepoškozujte jeden druhého (Lv 25,14).

Spor nemajetných povede Hospodin a vezme život těm, kteří je okrádali.
Př 22,22-23

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci. Očišťujete číše a talíře zvenčí, ale vnitř jsou plné hrabivosti a chtivosti.
Ježíš u Mt 23, 25

Zákoníci vyjídají domy vdov a dlouho se naoko modlí. Ježíš u Mk 12,40

Mzda dělníků, kteří žali vaše pole, a vy jste jim ji upřeli, volá do nebes, a křik ženců pronikl ke sluchu Hospodina zástupů. Jk 4,4

Kdo kradl, ať už nekrade, ale ať raději přiloží ruce k pořádné práci, aby se měl o co rozdělit s potřebnými. Ef 4,28

A dokonce jsem zjistil, že autorem jednoho pádného socialistického hesla není ani Marx ani Engels, ale apoštol Pavel: *Kdo nechce pracovat, ať nejí!* (2 Te 3,10).

Myslím, že i z těch několika větiček je jasné, že jakýkoliv lidský parazitismus se Pánu Bohu protiví a měl by se protivit i mně a tobě.

Pavel Javornický

Pozvánka

Veritas, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, pořádá tradiční seminář pro učitele a zájemce o dějepis, český jazyk a společenské vědy, tentokrát s tímto tématem:

„Význam Karla II. z Lichtenštejna pro dějiny Moravy".

S ohledem na loňskou olomouckou výstavu „Za chrám, město a vlast" připomenou osobnost olomouckého biskupa z barokní doby: doc. PhDr. Eva Melmuková, čestná členka výboru společnosti, a ThDr. Petr Melmuk, moderátor společnosti.

Seminář se bude konat jako obvykle v Pardubicích v sálku na faře Českobratrské církve evangelické v ul. Sladkovského č. 638, a to v sobotu 28. března 2020 od 10 h.

Všichni jste srdečně zváni, vstupné dobrovolné.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2020

18. března 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 1. dubna 2020

Z obsahu

* *Proměna člověka*
* *Znamení doby*

Poselství k neděli Laetare

Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství.
Daniel 2,28

Ta slova říká Daniel babylonskému králi, když se mu chystá vyložit jeho sen. Sen, který se tomu králi sice zdál, ale on mu nerozuměl a nedokázal si ho ani zapamatovat.

Většina starozákonních příběhů se vine mezi egyptským otroctvím na jednom a babylonským zajetím na druhém konci. To „mezitím" znamenalo, že Izraelci sice putovali pouští, ale vedl je Mojžíš, kterého jim Bůh ustanovil a k němuž mluvil. V zaslíbené zemi jim vládl jejich vlastní král (a Bůh se mu snažil do toho mluvit a někteří z těch králů byli ochotni i naslouchat, co jim říká). Ale na začátku a na konci jim vládl někdo jiný. Král-jinověrec nebo bezvěrec, král-pohan. Ani po návratu z babylonského zajetí to nebylo jiné, jen Babyloňany vystřídali o něco lepší Peršané, potom o něco horší Řekové a Řeky zas Římané. Židé byli schopni domyslet a společně vyznávali, že i ten panovník-neznaboh je nějak podřízen Bohu a vládne jen z Božího dopuštění. Ale může s ním také Bůh mluvit? A může tomu ten vladař, který v (tohoto) Boha nevěří, rozumět? Na první otázku si odpověděli: ano. Bůh mluví i s těmito vladaři. Má jim hodně co říct. Na tu druhou otázku dává kniha Daniel překvapivou odpověď: ale to je přece na vás! Bůh k vašemu králi-neznabohu mluví, ale on tomu sám ani nemůže rozumět. A vy byste mu měli vyložit, co mu Bůh chce. Nic více, nic méně.

A možná už nejen vladaři. Žijeme uprostřed společnosti, která věří kde čemu a kde komu, jen Bohu ne. Přesto i k nim ten Bůh mluví. A my bychom se neměli ani uzavírat do svých společenství ani pohoršovat nad zkažeností tohoto světa, natož pak se povyšovat nad kohokoliv. Ale ve vší pokoře bychom se jim měli snažit přetlumočit, co také jim Bůh říká.

Olga Mrázková
farářka
II. sboru ČCE na Žižkově

Následování

Na scéně se objevuje jakýsi neznámý muž (L 9,57). A Ježíšovi hned a bez rozpaků slibuje: „Budu tě následovat, kamkoli půjdeš". Co ho asi přivedlo k takovému zásadnímu, závažnému, ba až velmi siláckému rozhodnutí? O vnějších okolnostech se z textu nic bližšího nedozvíme. Nezdá se však, že by muž sliboval zcela neuváženě. Ví, co dělá. Ví, co chce. Ježíš ho má vést, provádět životem. A náš neznámý muž se nebude muset na každém rozcestníku a křižovatce vždy znovu ptát a uvažovat, jestli má pokračovat dál v cestě za Kristem. Ježíš ho prostě a jednoduše cele zaujal. Otázkou ovšem je, čím.

Verš je velice stručný, strohý, i drsný. Ze souvislosti je nicméně zřejmé, že jsou mužovy představy značně falešné a pokřivené, a naděje nepřiměřené a nemístné. Snad čeká, že mu Ježíšova blízkost zaručí a zajistí klid, vzácný pocit bezpečí a zaručenou jistotu. Mužovu nadšení však Ježíš staví svou příkrou odpovědí zřetelnou hráz. Líčí mu svou vlastní situaci. „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil".

Jak zvláštní! Jak nepochopitelné! Ten, který jednou řekne slovo poslední a rozhodující nad světem i nad lidským životem, sám nemá kam sklonit hlavu. Nenašlo se pro něho ostatně důstojné místo ani při narození. A posléze umírá jako vyvrženec řádné společnosti za hradbami Jeruzaléma. V tomto světě žije jako potulný cizinec. Není pro něho místo.

Většina lidí touží po pohodě, po klidu a bezpečí. Máme proto leckdy snahu zavírat dveře před potřebami těch druhých. Snad nejednou i proto, že bývame z rozmanitých důvodů unaveni a docela bez nálady. Takoví prostě už jsme – když se na sebe podíváme věcně a bez brýlí mámení.

Pán Ježíš nemá na zemi trvalé bydliště. Marně budeme proto hledat jeho stálou adresu. Tady na naší zemi prostě nemá stálý domov. Je poutníkem. Ten je ustavičně někde na cestě. V dané chvíli jde zrovna do Jeruzaléma. Tato cesta bude ovšem znamenat strázeň, pohanu a kříž. A jestliže kříž, tak ovšem také vzkříšení. Ježíš kráčí cestou, která má nesmírně slavný cíl: naši záchranu.

Dokončení na str. 2

Aktualita: Covid-19 v České republice: Můžeme se rozhodnout

Závisíme na sobě. Jako lidé i jako státy. Závisíme též na silách, které nemůžeme ovládnout. Šíření viru a podobné děje závislost zdůrazní.

Něco ale ovládat můžeme. Například způsoby, jakými zvládáme vědomí hrozeb a rizika.

Hrozby jsou v prostředí kolem nás přítomné stále. Obvykle o nich nepřemýšlíme, abychom si neotrávili život strachem. Někdy se připravujeme, až udeří. Koronavirus se probudil a udeřil.

Můžeme se rozhodnout, jak chránit sebe a druhé: například nepřecházet nemoci a zůstat 14 dní doma po návratu z míst vysokého výskytu koronaviru.

Můžeme se rozhodnout, že nepodlehneme strachu.

Chceme poděkovat všem, kdo se rozhodli postarat se o sebe a druhé a nepodlehnout strachu. Usnadňují tak život sobě i dalším lidem kolem. Myslíme na lidi v karanténě, na jejich blízké, na zdravotníky s novou zátěží ochranných oděvů; na lidi na úřadech, ve školách, v hromadné dopravě a ve službách, kteří dál chodí do práce a starají se o běžné fungování země nebo o to, aby se druhým dobře žilo; na lidi, kteří nadále pečují o svoje děti či sousedy nebo o náhodné kolemjdoucí. Děkujeme věcně informujících novinářům; lidem, kteří při nakupování trvanlivých potravin myslí též na druhé; děkujeme autorům vtipů na internetu; dětem a dospělým schopným prožívat okamžik i lidem, kteří myslí na připravenost (viz například informace na http://www.mzcr.cz).

Lze odhadovat, že i Covid-19 se bude chovat podobně jako virové hrozby před ním a po něm. Bude se šířit, šíření vyvrcholí a poté zeslábne. Mezitím budou někteří z nás dále žít a někteří z nás umřou: na důsledky kardiovaskulárních a nádorových onemocnění, úrazů a násilných činů, nepohyblivosti ve vysokém věku. Někteří též na důsledky chřipkových a jim podobných onemocnění.

Můžeme se rozhodnout. Například, že nechci zemřít vyděšením. A také, že závislost na druhých je v pořádku. Například proto, že pomáhání pomáhá - především pomáhajícím.

***Psychosociální intervenční tým ČR**, 4. 3. 2020*
http://pitcr.cz

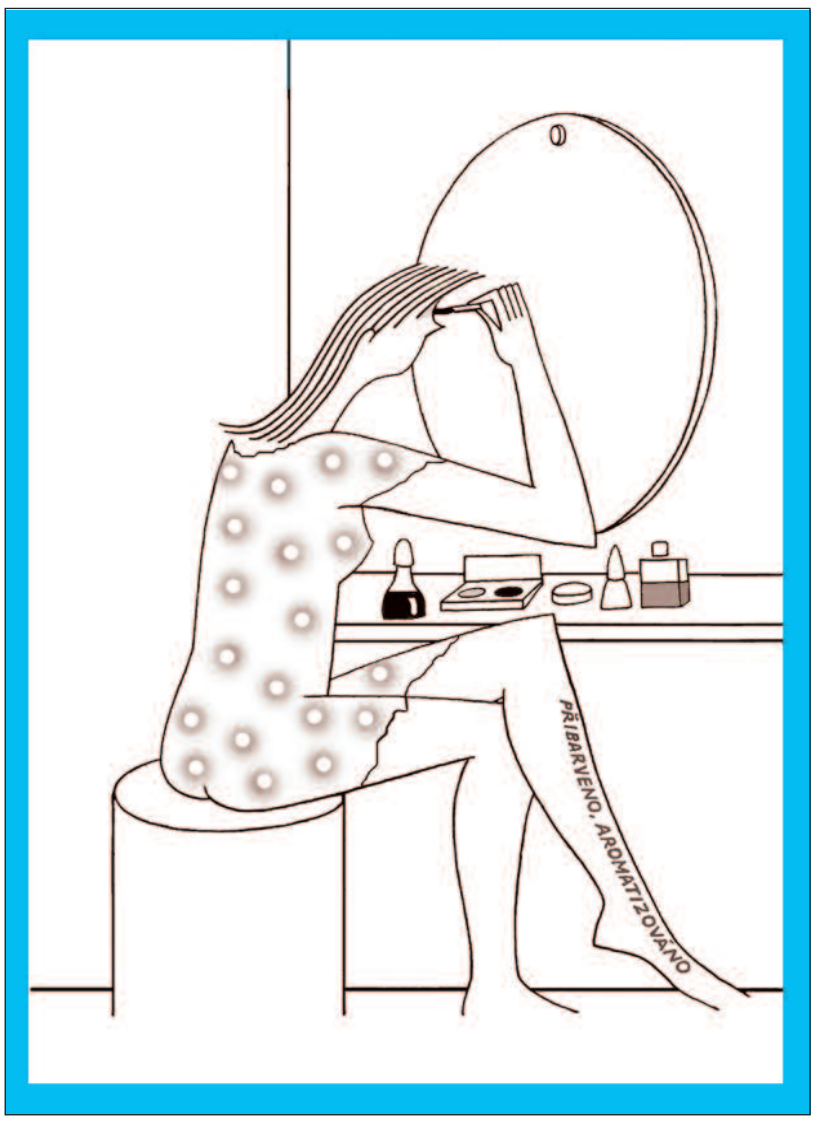

Co s tím?

Jedeme na nedělní bohoslužby. Do očí udeří velká reklama. Celou stěnu domu pokrývá obraz ženy s hlubokým dekoltem, vedle stojícího muže v perfektním obleku. Nápis nad nimi hlásá: Vyber si pečlivě svého plastického chirurga! Po pár metrech uvidím proluku se stejným obrazem, výzvou a tykáním. A hle, nová obří reklama pokrývá dokonce dvě domovní stěny, které mijíme na cestě domů. Jako spolujezdec mám více času pozorovat a přemýšlet. Všimnu si že fotografie odhaluje u ženy více těla než u muže, úzká ramínka drží tenké šaty na holých ramenou. Musí jí být zřejmě zima, vedle teple oblečeného muže, je-li chladné počasí.., pomyslím si. Maně mi vyvstanou na mysli všechny ty krinolíny, honzíky, hluboké dekolty, odhalená ramena, úzké střevíčky, korzety a těžké klobouky historických ženských oděvů.

Dámskou módu určovali většinou muži. Na zdraví se přitom až tak nehledělo. Pro krásu a nároky mužského pohlaví bylo ženám a dívkám docela trpěti. Diktoval někdo někdy mužům ideální míry v prsou, pase, bocích: 90, 60, 90? Museli také nosit vysoké podpatky a odhalovat krk? Líčit se?

Není to dávno, co jsme potkávali na ulicích dívky s odkrytými bederními partiemi. Móda poručila snížit pas u sukní a kalhot, zkrátit halenky a mikiny, prostě odhalit ledviny a pupík. Potřebné teplo se choulostivým tělesným partiím jednoduše odpíralo. V době nošení minisukní to prostuzením odnášela zase kolena. Jenže tělo si tyto prohřešky pamatuje a později je ouvej.

To, že ženy jsou neúprosnými nároky na krásnou postavu i dnes diskriminovány, se mi ujasnilo při pohledu na nabídku velikostí praktického oblečení v prodejně známého supermarketu. Prodávají se tam jak potraviny, tak i oděvy a průmyslové zboží. Zatímco mužům jsou nabízeny všechny oděvní velikosti až do čísla 56, ženám většinou jen do č. 44. Větší velikosti ženských oděvů tam nacházíme zřídka.

Je to jako bychom poručili některým stromům, aby se jejich kmeny zastavily v růstu dvaceti let a pak už nesílily. Ještě že stromy nemají pohlaví!

Nedávno byl na stránkách evangelického týdeníku diskutován problém zda ženy mají v církvi mlčet. Mám za to, že apoštola Pavla zřejmě rušilo, když se ženy ve společných shromážděních ozývaly a ptaly se. Poradil jim, aby se dotazovaly doma svých mužů. Proč se ale ptaly, proč rušily otázkami? Nebylo to proto, že by klábosily a výklad nesledovaly. Na co by se potom svých mužů měly doma doptávat, když výklad slyšely také? Svými slovy ve shromážděních ženy rušily proto, protože jim mnohé věci

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Mezi největší pronásledovatele křesťanů se zařadila Indie

Smutnou skutečností je, že k hlavním utiskovatelům křesťanů nyní patří i druhá nejlidnatější země na světě. Indie se v minulém roce podle zprávy World Watch List vydávané mezinárodní organizací Open Doors, dostala mezi desítku zemí, v nichž jsou křesťané nejvíce pronásledováni. A to přesto, že Indie je považována za demokratickou zemi a v ústavě má zakotvenu svobodu náboženského vyznání.

(red)

Ke 400. výročí bitvy na Bílé hoře

Na podzim si připomeneme již 400 let od bitvy na Bílé hoře. U této příležitosti proběhne řada aktivit, které organizuje Česká biskupská konference, Ekumenická rada církví, Federace židovských obcí společně s městskou částí Praha 6 a dalšími organizacemi.

Dne 18. září 2020 přivítá Praha tisíce vojáků z celé Evropy, kteří se 19. a 20. září 2020 utkají v historické akci – rekonstrukci bitvy, která se před 400 lety v Praze odehrála. Představí se jezdci na koních, bojiště protnou pyrotechnické efekty a výstřely z děl. Letos premiérově nebude chybět ani velký historický průvod, který se vydá z Písecké brány v Praze 6 na Hradčanech až na Pohořelec v Břevnově. Akci organizuje Občanské sdružení Bílá hora 1620 za podpory městské části Praha 6 ve spolupráci s magistrátem hl. m. Prahy.

Rekonstrukce bitvy, která tradičně probíhá o víkendu v polovině září, ale nebude jedinou připomínkou historického milníku našich dějin. Česká biskupská konference, Ekumenická rada církví, Federace židovských obcí a předběžně též Česko-německý fond budoucnosti chystají v den výročí 8. listopadu přímo v místě bitvy ekumenickou bohoslužbu a umístění Kříže smíření. Autorem tohoto díla je bratr Abraham Fischer z benediktinského opatství v Meschede (v blízkosti Dortmundu), který je mimo jiné také autorem plastiky „Christuskreuz“, který byl vytvořen pro Ekumenickou bohoslužbu v Hilsdesheimu v březnu 2017 – v roce výročí reformace. A byl použit později i na evangelickém Kirchentagu. Kříž bude vyroben z kombinace velmi stabilních materiálů vhodných pro venkovní instalaci – z Corten oceli a z modře barveného titanu.

Ekumenická Komise pro církevní dějiny 17. století připravuje také „Konferenci o významu Bílé hory v českých dějinách“, která proběhne 13. října 2020. Jde opět o společnou aktivitu Ekumenické rady církví, České biskupské konference a Federací židovských obcí v ČR, která proběhne formou přednášek a panelových diskusí k roli Bílé hory při utváření české národní a konfesní identity.

www.krestandnes.cz

Chvaletice si převzaly klíče od evangelického kostela

Církev kostel městu darovala, protože prochází reorganizací. Ve Chvaleticích chodí na bohoslužby málo lidí a chvaletický farní sbor se má sloučit s přeloučským. „Převzali jsme si kostel včetně inventáře. Dál se tam budou konat mše, církev bude kostel používat dál. Město v něm pořádá několik koncertů ročně, dva vánoční, letní koncerty nebo flétnové školy,“ řekla starostka. Církev kostel s pomocí města, dotací a sponzorských darů opravovala. Opravy stály asi 15 milionů korun a město se na nich podílelo z poloviny. Pseudorenesanční stavba z roku 1882 byla několik let zavřená. Od roku 2010 znovu slouží k bohoslužbám. Zástupci církve také s městem jednají o odkupu fary. Nabídli ji za 2,4 milionu korun, potom cenu snížili na 1,8 milionu. Zároveň si přejí, aby ji město opravilo.

dle ČTK

Krásný zážitek z poslanecké sněmovny

Poslanecká sněmovna je v naší zemi známá nevybíravými diskusemi, osobními útoky, někdy za hranicemi vulgárnosti a sáhodlouhými obstrukcemi. Častěji si posteskneme, že kvůli mnoha sporům nejsou projednány zákony, které už čekají ve frontě příliš dlouho. Tím více potěší, když ze sněmovny zazní něco pěkného. Nebylo to sice právě jednání poslanců, ale pod záštitou předsedy poslanecké sněmovny Radka Vondráčka a péčí Církve československé husitské proběhla 2. března 2020 krásná a důstojná oslava 170. výročí narození prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Po pozdravu předsedy sněmovny uvítal přítomné v zaplněném sále pražský biskup David Tonzar, který vyjádřil svůj osobní vztah k této významné události. Po něm se ujal první přednášky patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta. Ve svém slově se věnoval Masarykovým idejím a názorům v díle představitelů CČSH. Byli jsme seznámeni s mnoha Masarykovými názory a postoji, které našly odezvu v díle prvních patriarchů církve. Druhou přednášku přednesl prof. Pavel Hošek z ETF UK, který se zaměřil na tématiku národa a vlastenectví u T. G. Masaryka. Prošli jsme vyváženým přístupem prvního prezidenta naší země, který nepodcenil dějinnou roli českého národa, ale také ji nepřecenil a dovedl ji zasadit do kontextu společenství ostatních národů. Přítomní dobře v přednášce rozpoznali moudrost a vyváženost Masarykových přístupů, důraz na ryzí vlastenectví a odmítnutí ztřeštěného a neplodného vlastenčení. Masarykův přístup představuje moudrý a vyrovnaný přístup k těmto živým otázkám dnešní doby. Národ se nemá rozpustit v globálním kotli národů, ale zachovat si svou svébytnost a sloužit ostatním národům svým specifickým obdarováním. Krásný prožitek aktuálních přednášek byl umocněn vynikajícím vystoupením Pěveckého sdružení moravských učitelů. Zazněly písně Bedřicha Smetany, J. B. Foerstera, Leoše Janáčka a také lidové písně z Moravy, které náš první prezident měl rád. Vše, co zaznělo, bylo oceněno přítomnými a vytvořilo atmosféru vděčnosti za dobře připravený program a za připomenutí krásného odkazu počátků Československa.

Pavel Černý

Následování

Dokončení ze str. 1

Míří za tebou i za mnou. Syn člověka hledá, jde za všelijak rozptýlenými ovcemi. Nicméně – nemá, kde by hlavu složil. Kráčí, je ustavičně v pohybu, aby nám zdarma nabídl záchranu, aby dal a dával našim životům nový, skutečný smysl i hodnotný cíl.

Nejmenovaného ctitele Ježíš – to je z textu zřejmé – nepřijímá s nijak otevřenou náručí. Možná, že nás to až trochu překvapí a zarazí. Ježíš totiž nechce, aby se k němu lidé zjevně upínali s nepřiměřenými představami a iluzorními nadějemi. Kdo následuje, ten se vydává ze zajištěnosti do nepohody a nejistoty. Ano, následování znamená mít účast nejen na věčném životě, ale také v nějaké podobě i na Ježíšově kříži. Kdo opravdu následuje Krista, ten to nebude mít v životě nijak snadné. Následování znamená bezvýhradné, riskantní rozhodnutí. To, co k nám zaznívá z textu, se nám proto pochopitelně vůbec nelíbí.

Ježíš prostě nikoho lacině a sladce neobjímá. Naopak. Ptá se: Člověče, víš, co vlastně děláš, když chceš jít za mnou, v mých šlépějích? Uvědomujeme si celou tíhu a závažnost svého rozhodnutí? Jistěže – rozhodnutí svobodného? Kdo jde za Ježíšem, tak má vědět, co to s sebou nese či může přinášet.

Někteří z dnešních sedmdesátníků chodili na náboženství dokonce i v osmé či i deváté třídě. Jít v neděli do kostela bylo naprostou samozřejmostí. Jistě – riziko tu existovalo. I učitelé takovým žákům naznačovali, že nemají ani nejmenší šanci dostat se na střední školu.

Brali jsme tuto skutečnost jako nezvratitelnou, byť jsme měli třeba samé jedničky, a hlásili se zavčas do učení. Mohu pouze říci: Bohu díky! Poznali jsme syrový život, nejednou nejen v továrních dílnách, ale leckdy i na stavbách. Po různých oklikách, se zpožděním několika let – jsme se stejně dostali k vysněnému studiu, např. právě teologie.

Chápu, že nám mladší generace v kazatelské službě v mnohém nerozumí. Ani ostatně nemůže. Pochopitelně, vždyť nepoznalo následování Krista v různé, někdy i drsné podobě kříže. Ale přesto v závěru života vyznávám: Díky za všelijak klikatou, ale bezesporu potřebnou cestu za Ježíšem.

Jaroslav Nečas

Co s tím?

Dokončení ze str. 1

nebyly jasné. Ženy byly totiž odstaveny od biblického vzdělávání na rozdíl od chlapců, kteří v něm mohli pokračovat. Je zřejmé, že přitom i ony chtěly znát a vědět, protože měly přirozený zájem o tyto otázky.

Postoj Pána Ježíše k ženám byl v mnohém pro tehdejší muže překvapivý, nečekaný až revoluční. S ženami se na rozdíl od nich vážně baví, neodsuzuje je, ale klade mezi mužem a ženou rovnítko. Jako vzkříšený se také prvně zjevuje ženám. A má-li co říci k vzdělávání žen, zastává se ve sporu Marty a Marie, právě Marie, která místo posluhování usedla k jeho nohám.

„Jednoho je zapotřebí. Marie dobrou cestu vyvolila, která nebude odňata od ní,“ odpověděl její sestře Martě, která si u něho stěžovala, že jí Marie v posluhování nepomáhá. Pozdává se mi, že mnohým mužům v některých církvích je vítanější cesta posluhující Marty než vzdělané Marie.

Bůh dal svého Ducha svatého jak ženě, tak muži. Duch svatý věje, kam chce, a komu chce, dává své dary. Mužům jako ženám. Neodnímejme proto ženám, co je samozřejmé pro muže. Neporučníkujme je.

Rada na reklamě ženu nabádá „Vyber si pečlivě svého plastického chirurga“… Někdo nám ženám chce patrně říci, že nevypadáme dobře a měly bychom se nechat opravit. Líbit se mužům znamená přinést oběti. Vylepšit si povrch, vylepšovat se permanentně. Jak jinak, čas dělá vrásky a dnešní preferovaný kult mládí diktuje míru naší úspěšnosti. Opravdu?

Jeden současný teolog vyslovil myšlenku, že Bůh stvořil ženu jako vrchol svého stvoření. Až po Adamovi. Stvořil ji jako půvabnou a krásnou. Má navíc možnost krásnět zevnitř, když se jí tělesného půvabu dostává i nedostává. Krásnět láskou a přítomností Božího Ducha. Není to málo, ale je málo, hodnotíme-li na ní jen její vnější krásu. Co tedy s tím?

Žena nepotřebuje pečlivě vybírat svého plastického chirurga. Nemusí si pro svou přitažlivost působit bolesti, újmu i značné finanční náklady.

Potřebuje si však především pečlivě vybrat komu bude naslouchat. Zda Bohu či světu. Prostě rozhodnout se v životě dobře. A pak už jen si sednout k nohám Spasitele, pozorně mu naslouchat, učit se a růst. Toho máme všichni zapotřebí. Hledejme nejprve království Boží a jeho spravedlnost a všechno ostatní nám bude přidáno.

Marie Plotěná

Proč se český národ neřídí radami Komenského?

J. A. Komenský je přece Učitelem národů!

Máme jubilejní rok Komenského. Letos 15. listopadu uplyne 350 let od jeho úmrtí.

Několik hodnocení Komenského:

„J. A. Komenský je největším spisovatelem pobělohorské emigrace, filosof a biskup Jednoty bratrské, který je právem označován za Učitele národů.“

„Komenský je považován za zakladatele moderní pedagogiky a vysloužil si přízvisko Učitel národů.“

„Málokterý učenec zanechal v naší historii tak nesmazatelnou stopu jako Jan Amos Komenský.“

„Jan Amos Komenský je bezpochyby pro většinu z nás velkou postavou dějin českého národa.“

„Jan Amos Komenský byl poslední biskup Jednoty bratrské a jeden z největších českých myslitelů, filosofů a spisovatelů.“

V knize **„Kšaft umírající matky Jednoty bratrské“** odkazuje Komenský svému národu **BIBLI** – klenot Božího slova: ***„Na tebe národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu při svém již dokonalém s tebou se loučení;… …odkazuji tobě za dědictví knihu Boží, Bibli svatou, kterou synové moji z původních jazyků do češtiny s pilností velikou uvedli… Přijmiž to tedy za svůj vlastní klenot, vlasti milá, a užívej toho k slávě Boží a svému v dobrém vzdělání… A ač knihy této Boží exempláře popálili nepřátele, …i tobě kniha tato Boží dochována bude, důvěřuj a nepochybuj.“***

„Tato svatá kniha – Bible – musí být ve školách alfou i omegou, aby všichni křesťanští mládenci, podle příkladu Timotea od dětství znali Písma svatá a slovem víry vykrmeni, byli moudří ke spasení“.

Didaktika 160

Když čteme tato Komenského slova a hledíme na současný život českého národa, klademe si otázky: Je Bible v současné době pro český národ „klenotem“, kterého si národ váží a užívá ho „ke slávě Boží a svému v dobrém vzdělání“?

Druhá otázka: Je svatá kniha Bible „ve školách alfou i omegou“, aby všichni mladí lidé znali Písma svatá a byli moudří ke spasení?

Proč většina národa nebere vážně odkaz svého Učitele národů? Klasifikují snad Komenského jako „naivního muže“, který uvěřil Bibli a její zvěsti?

Vždyť přece Bible je nejvzácnější a jedinečnou knihou na zemi i ve 21. století. Její zvěst je v současné době přeložena už do čtyř tisíc jazyků a v brzké době bude přeložena do všech jazyků na zemi. Proč učitelé ve školách neberou vážně doporučení Komenského a Bible není ve školách „alfou a omegou“ při vyučování?

Pohrdání Komenského odkazem, pohrdání biblickou zvěstí se projevuje v našem národě v mnohých negativních skutečnostech. Uvedu jen jednu děsivou skutečnost. Každý rok se v našem národě rozvádí přes dvacet tři tisíc manželství. Proč asi? Neumějí spolu žít. Nikde se nenaučili, jak vytvářet harmonické vztahy se svými bližními a jak žít v radostném souladu s druhými. Důsledky disharmonických vztahů v manželstvích se projevují nejvíce na nešťastné a zoufalé mladé generaci. Pak se divíme, že přibývá velmi mnoho lidí s psychickými problémy a ani lékaři si nevědí s těmito problémy rady.

Každý člověk touží po šťastném životě, chce mít ve svém srdci trvalou radost, chce být šťastným člověkem. Radost ze všech úspěchů a hmotných hodnot velmi rychle vyprchává. Lidé cítí vnitřní prázdnotu a nevědí, jaký má jejich život smysl. Mnozí pak často přemýšlejí o ukončení života.

Dokončení na str. 3

Prosby z hlubin lidského zápasu 3

(dokončení z minulého čísla)

Žalm 32 je výrazem blahoslaveného štěstí lidského srdce! Tuto skutečnost si uvědomil i Ježíš, když stál tváří v tvář zástupu mnohých, kteří byli zvědaví na to, co jim předloží. A on ve svém Kázání na hoře krásně navázal na tento žalm a začal tím, že hovořil o blahoslavenství. Jenže Ježíš blahoslavenství konkretizoval. Věděl dobře, že my lidé se můžeme snadno ocitnout ve falešném uspokojení, kdy si myslíme, že nám k očistě od hříchů stačí jen nějaké vnější, tradiční či rituální úkony nebo záležitosti. Proto nás volá k tomu, abychom se pozorně dívali každý do svého nitra, usilovali o vnitřní posvěcení, pokoušeli se o změnu života, prosili o čistotu srdce, protože jen z čistého srdce může vyrůst dokonalá láska k Bohu a k bližnímu. A ta je potom programem těch, kteří Boha milují.

O lásce z čistého srdce, dobrého svědomí a z upřímné víry píše také apoštol Pavel ve svém Prvním listě Timoteovi (1, 5). V něm připomíná, že čisté srdce se rodí tam, kde je chuť a radost, která nás žene k jednání v lásce, k opravdové službě a pomoci druhým, a kdy je tato naše chuť upřímná, opravdová, čistá, tedy bez postranních úmyslů, jestli skutečně směřuje k Bohem zadanému úkolu. To, co někdy zatemňuje naši mysl, jsou, jak připomíná apoštol Pavel, mnohé tělesné žádosti. Jde především o žádosti těla i očí, ale i o pýchu světa. Varuje před nimi. Ale nejen on, ale i učedníci, především pak Jan ve svém Prvním listě. A Jan má na mysli hned několik věcí:

1. Hovoří o nezřízené hojnosti dobrého jídla a pití, o bezohledném uspokojování lidských pudů, o nechávání se svazovat a zotročovat lidskými vášněmi v podobě sexu, alkoholu či drog, které nám nedovolují vidět nic a nikoho za svým obzorem, nevidí potřeby a nouzi druhých, protože hledí jen sebe a snaží se zotročovat bezohledně i druhé;

2. Hovoří o našem upřeném pohledu na peníze, majetek, kariéru a slávu, kdy zapomínáme i na vlastní hrdost a pravdivost, kdy ztrácíme smysl života, zapomínáme na věrnost i na své lidské povinnosti k druhým v rodině, kolem sebe, kdy se všechno pro nás stává prodejným zbožím, kdy se pro peníze stáváme lháři a jsme kvůli nim ochotni obětovat štěstí své rodiny, budoucnost svých dětí, kdy poškozujeme všechny kolem sebe, kdy zapomínáme na to, co nám připomíná Písmo, že čím je naše lidské srdce čistší, nezávislejší, svobodnější, nesvázané všemi druhy povázaností světa a života, tím je svobodnější!

3. A hovoří i o naši touze často bez jakýchkoliv zásluh či schopností nebo z pouhé ješitnosti pokoušet se získávat jakékoliv životní vyznamenání, drát se na místa, která neodpovídají našim schopnostem, získávat je všelijakými postranními cestičkami. Připomíná, že člověk čistého srdce staví proti pýše ducha pokory, vůli nezištně pomáhat, ducha sloužící upřímné a opravdové lásky. A připomíná také, že lepší svět nevytvářejí řečníci, ani politici okřídlenými frázemi, ale lidé hlubokého vědění, ti, kteří jsou ochotni pro dobrou věc a myšlenku přiložit ruku k dílu a pro ni se i obětovat. Něčeho velikého mohou dosáhnout jen lidé čistého charakteru. Jenže k tomu je zapotřebí očištění lidských srdcí, které může způsobit jedině Bůh. K tomu je zapotřebí odpouštějící Boží lásky a Božího milosrdenství. Jan vlastně jen dotahuje slova Ježíšova o nezbytnosti očištění našich srdcí od všech nánosů špatnosti, neupřímnosti a farizejství.

Když Ježíš předkládá svoje blahoslavenství, tak chce před sebou vidět člověka čistého srdce, pro kterého je Bůh vpravdě Stvořitelem, Pánem, Králem života, zdrojem pravého a hlubokého smyslu života.

Tuhle moudrost už měl kdysi král David, když pověděl: Kdo vystoupí na Hospodinovu horu? A kdo se smí postavit na jeho svatém místě? A David v pokoře odpovídá: Ten, kdo má čisté ruce a srdce ryzí. Ten, kdo nezneužije mou duši. Ten kdo nepřísahá lstivě. Takový dojde požehnání od Hospodina, spravedlnosti od Boha, své spásy! (Žalm 24,3-5) A my k tomu můžeme jen dodat, že takový člověk je zároveň blahoslavený, protože jsou mu odpuštěny všechny jeho hříchy a všechna jeho přestoupení Božího zákona. Takový člověk zápasí ve své víře i na každém kroku života o čisté srdce. A takový člověk může zároveň vidět Boha při díle. Při všem svém konání může být trvale ve spojení s ním. A může se radovat z toho, že v každé životní situaci, v každém zápase je mu Bůh skrýší a útočištěm nejbezpečnějším. Skrze odpouštějící lásku Božího Syna, je mu Pánem a Králem života, který ho bezpečně provádí vším a vede ho až k trůnu Boží milosti.

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Proč se český národ neřídí radami Komenského?

Dokončení ze str. 2

J. A. Komenský nazval tento svět „labyrintem" – bludištěm. Většina neví, proč vlastně žijí a kam jdou. Všichni však mají v sobě velikou touhu – najít „ráj pro své srdce" – najít trvalou blaženost pro své nitro. I Komenský prožil mnoho bolestného ve svém životě. Ve dvanácti letech mu zemřeli oba rodiče. Byl svědkem obrovské nenávisti vládců vůči Jednotě bratrské. Mnohokrát byl i jeho život ohrožen. Mnohokrát si jistě kladl otázku: Jak najít v tomto bludišti „ráj pro své srdce." Pak prožil úžasnou chvíli, když tento ráj našel. Popisuje to ve své knize **„Labyrint světa a ráj srdce"**. Popisuje zvláštní zázrak, jak Pán Ježíš vnesl ráj do jeho srdce.

Ježíš k němu promluvil: ***„Vítej, vítej, můj synu a bratře milý!.. Kdes byl tak dlouho, čehos v světě hledal? Potěšení?.. Díval sem se, synu můj, když bloudil; ale již sem se déle dívati nechtěl, přivedl sem tě k sobě... Chceš-li tu bydliti se mnou, najdeš tu, čehožs v světě nadarmo hledal: pokoj, utěšení, slávu a sytost všeho. Toť slibuji, synu můj, sklamán nebudeš jako tamto."***

„Já ty řeči slyše, a že to jest můj Spasitel, Ježíš Kristus, o němž sem i prvně v světě něco slýchal, s plným potěšením a celou dověrností ruce sepna a jemu podávaje řekl sem: Teď sem, Pane můj Ježíši, vezmi mne sobě, tvůj chci býti a zůstavati na věky!" (Kapitola 38)

Komenského život se radikálně změnil. I když měl další život naplněný mnohými bolestnými zážitky, v jeho srdci byl ráj – opravdová blaženost. Měl skvělého Průvodce – Pána Ježíše – a s ním kráčel do nádherné „nebeské vlasti", do nebeského domova.

Komenský prožil dva zázraky. První, když se skrze Bibli naučil žít smysluplným a kvalitním životem, a druhý zázrak, když se setkal se vzkříšeným Ježíšem a ten vnesl do jeho nitra opravdový ráj. Ježíš Kristus se stal jeho osobním Přítelem, Rádcem a Průvodcem k nádhernému cíli.

Jsme Komenskému vděční za jeho svědectví i za všechny rady a doporučení.

To, co prožil Komenský, může prožít každý člověk i ve dvacátém prvním století.

Komenský miloval svůj národ a chtěl, aby každý člen národa byl šťastným člověkem. Kéž tato svědectví vedou každého k přemýšlení a moudrému rozhodnutí.

Proč Komenský odkazuje národu Bibli jako nejvzácnější klenot? Proč napsal národu knihu, ve které ukazuje, jak může člověk nalézt „ráj srdce" v bludišti světa? Jistě to napsal z lásky ke svému národu. Kéž tyto otázky vedou každého k přemýšlení a k moudrému rozhodnutí. Klademe si proto i tuto naléhavou otázku:

Proč náš národ nebere vážně slova svého Učitele?

Stanislav Kaczmarczyk

Několik moudrostí Jana Amose Komenského

Nevěřte všemu, co se vám k věření předkládá: Zkoumejte vše a přesvědčujte se o všem sami!

* * *

Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.

* * *

Majetek jistou starostí, hodnosti prázdným dýmem, rozkoše sladkým jedem, osidly našeho zla. Dokud to lidé nechápou, honí se za stíny bez věcí, a rozplývají se oddáni svým nicotnostem sami v nic.

* * *

Všichni na jednom jevišti velikého světa stojíme, a cokoliv se tu koná, všech se týče.

Násilí na ženách a oblékání

Boj proti domácímu násilí a podobným jevům je velké téma dnešní postmoderní doby. V západním světě je v plném proudu kampaň „Me too", která na tento problém upozorňuje, a u nás někteří publicisté volají po tom, aby se více rozvinula i v České republice, která je sto let za opicemi a toto velké téma nesdílí s patřičným nadšením. V západním světě doznávají vztahy mezi muži a ženami značných změn, a netroufnu si říci, jak budou tyto vztahy vypadat, až se rozvířený prach trochu usadí.

Popíšu svá východiska: Jakékoli násilí na ženách (a konec konců i na mužích) je naprosto nepřípustné. A slovo „jakékoli" zahrnuje nejen otevřené fyzické útoky, ale i manipulaci (např. zneužívání vyššího postavení ve škole, ve firmě, v úřadě apod.). Takové jednání je hanebné a mělo by být trestné.

A ono, naštěstí, v naší zemi trestné je. Nemusíme zavádět Istanbulskou úmluvu, protože ta podobné jednání neučiní o nic trestnějším, než už je.

Běžným argumentem pro zpřísnění pohledu na tuto věc bývá, že policie často násilí na ženách bagatelizuje, a někdy dokonce zaujímá (ne nutně explicitně vyslovený) postoj ve stylu „neměla ho provokovat, koukejte, jak chodí oblékaná, může si za to do značné míry sama". Nemá smyslu zastírat, že v tomto ohledu je na postoji a přístupu řady policistů ještě dost co zlepšovat.

Jenže nyní přijde to mé věčné „ale". Co když policista, který právě podobný případ vyšetřuje, o týden dříve vyšetřoval jiný případ, kdy žena obvinila muže ze zneužívání jejich vlastního dítěte, a pak se prokázalo, že z tohoto hanebného zločinu muže obvinila neprávem, jen aby mu ublížila a zamezila mu stýkat se s jejich společným potomkem. Uvědomuji si, že se stýkám převážně s křesťany, a že tedy moje sociální zkušenosti jsou poněkud netypické. Nicméně přesto si dovolím konstatovat, že znám patrně více takto falešně nařčených mužů než znásilněných žen. Nedělám z toho žádné ukvapené závěry. Po policejním vyšetřovateli právem žádáme, aby všechny případy vyšetřoval „padni komu padni", a nenechal se vést svými subjektivními zkušenostmi.

Každá doba má určitá nebezpečí a určité před-sudky. Něco se nosí a něco nenosí. Teď se nosí obviňování mužů z násilnictví, a moc se nenosí upozorňování na to, že řada obviněných byla obviněna neprávem, nebo že řada žen hanebně zneužívá svých dětí k tomu, aby „potrestaly" své bývalé partnery.

Tady nejde o nějaké statistické zjišťování, „kdo vyhrál", tedy kdo je horší – muži či ženy. Spíše o upozornění, že jakmile se z něčeho stane kampaň, hodně lidem se může stát křivda. V padesátých letech to přiznávali i někteří komunisté a zdůvodňovali to rčením „když se kácí les, létají třísky". Já si myslím, že naše společnost je dostatečně vyspělá, aby se bez této omluvy páchaných křivd obešla.

Váhal jsem, zda tento článek zařadit mezi „duchovní" nebo „politické". Nakonec se rozhoduji pro kategorii „duchovní", protože bych se nyní rád obrátil ke křesťankám. Vím, že jakékoli předepisování vhodného oblečení (dress code) se může snadno zvrhnout v zákonictví. A nechci tomuto tématu přikládat větší význam, než mu přikládá Písmo. Písmo toho o oblékání neříká mnoho, ale něco přece jenom ano. Např. v 1. Petrově 3,3 čteme: „Vaše ozdoba ať není vnější: spletené vlasy, navlékání zlatých šperků, oblékání šatů…" Ano, vím, jak lze těchto slov zneužít, a jsou fundamentalistické křesťanské skupiny, která zakazují jakékoli ozdoby. A nutno poznamenat, že v Písmu najdete místa, kde se mluví o ozdobách (i těch vnějších) dosti pozitivně. Ideálem jistě není, aby se křesťanky oblékaly fádně a nevkusně.

Nicméně všimněte si jedné věci: Na jedné straně je nahota, na druhé straně jsou burky. My křesťané bychom se měli vyvarovat nesmyslných extrémů. Mějme svůj vlastní dress code, kdy se žena obléká elegantně, nikoli však vyzývavě.

Policista, který vyšetřuje znásilnění, nemůže argumentovat tím, že si žena „sama říkala" o znásilnění svým vyzývavým oblečením. Feministky často vykřikují, že se budou oblékat, jak samy uznají za vhodné, a že mužům do toho nic není, pokud se oblékají vyzývavě. Ano, mají pravdu, leč v tomto postoji je přece jenom značná dávka pokrytectví. Pokud se oblékají vyzývavě, proč tak činí? Kvůli ženám, nebo kvůli mužům?

Na světské ženy apelovat nemohu, ale křesťanky snad mohu slušně poprosit o trochu milosti. Berte to tak, že zatímco ženu vzrušují spíše doteky, muže vzrušují spíše pohledy. A pokud jsou ženy ve sboru oblečeny hodně vyzývavě, mnozí muži nevědí, kam s očima. Mnozí z nich usilují o čistotu; prosím tedy sestry, nečiňte jim toto úsilí zbytečně těžším! Opravdu je to možné: oblékat se elegantně a dokonce krásně, ale přitom ne vyzývavě. Ne vždy je správné volit střední cestu, nicméně v této věci volme střední cestu mezi vyzývavou nahotou a zotročující burkou.

Dan Drápal

Nechci nikomu nic vyčítat, nikoho kárat pro jeho chyby ani nikoho přímo či nepřímo urážet. Vím totiž, že nikdo nechybuje proto, že by chybovat chtěl (a proč by kdo také chtěl?), vím, že s temnotami není třeba nijak zvlášť bojovat, neboť přinese-li se Světlo, ustoupí samy.

* * *

Proč by se tím křesťan trápil, kterýž svědomí své spořádané a v srdci Boží milost má? Nechtějí-li se k našim obyčejům formovati lidé, formujme se my k jejich, pokud to jen pro svědomí lze. Svět ze zlého v horší jde, pravda jest: ale zdaž my to fresováním svým napravíme?

Jan Amos Komenský

Představujeme firmu OZVUK

V poslední době přibývá kostelů a modliteben s novým ozvučením od firmy OZVUK, která se specializuje na instalace zvukové techniky do historických i moderních církevních staveb. Příkladem realizací z poslední doby jsou i tak významné památky, jako Týnský chrám v Praze na Staroměstském náměstí nebo kostel ČCE ve Zlíně, ale také docela malé kostely - třeba svatý Martin na Tožici nebo modlitebna ČCE v Mladé Boleslavi.

Nové ozvučení pomáhá při bohoslužbách nejen šetřit hlasivky kazatelům, ale přináší také nesrovnatelně vyšší srozumitelnost mluveného slova zejména starším lidem. Někteří mladší lidé se domnívají, že v menším prostoru není potřeba používat zvukovou techniku, ale lidé, kteří mají problémy se sluchem, se bez ní neobejdou - špatná srozumitelnost má jednoznačně negativní vliv na prožívání bohoslužeb. Důležitá je věrnost reprodukce, aby hlas nebyl ani zkreslený, ani jinak nepříjemný na poslech, nebo aby nedocházelo například ke zpětné vazbě, která se projevuje pískáním a houkáním. Zásadní je i odolnost - všechny komponenty jsou testovány pro náročný provoz v podmínkách kostelního klimatického prostředí, zejména s ohledem na vyšší vlhkost vzduchu. A v neposlední řadě je i finanční dostupnost - pokud by takové zařízení bylo příliš drahé, ztrácelo by smysl, protože by si jej nikdo nekoupil.

Nové systémy ozvučení jsou také estetickým přínosem pro interiér - díky moderní technologii už není potřeba velkého množství reproduktorů, celá plocha menšího a středně velkého kostela může být pokryta rovnoměrným zvukem ze dvou úzkých reprosloupků, které mají šířku pouze 8 cm. Tímto systémem byly nedávno také ozvučeny kostely ČCE v Miroslavi u Znojma, Lysé nad Labem nebo v Jindřichově Hradci.

Jelikož se život farních sborů neustále vyvíjí, mění se i potřeby ozvučení. Oproti minulosti, kdy stačilo mít reproduktory jen v kostele a mikrofony jen pro kazatele, se dnes čím dál častěji stává standardem zvukový přenos bohoslužeb do sborové místnosti v jiné části kostela, venkovní reproduktor pro maminky s dětmi, nebo přímý přenos na internetu.

Firma OZVUK nabízí kromě celoplošného ozvučení také cenově nejdostupnější kompaktní ozvučovací systém K4DSP - je jím jediný reproduktor, který v sobě obsahuje vše potřebné pro ozvučení menšího kostela, modlitebny nebo třeba zasedací místnosti. Stačí jej zapojit do zásuvky, připojit mikrofony a ozvučení je vyřešeno. Toto zařízení se dočkalo velké obliby u nás i v zahraničí, využívá jej mnoho farností, sborů, ale také pražský Arcibiskupský seminář nebo Česká biskupská konference. Na rozdíl od komerčních výrobků běžně dostupných na internetu je K4DSP určen speciálně pro kvalitní přenos mluveného slova v prostředích s delší dobou dozvuku, ale vzhledem ke své mobilitě může být použit i při venkovních shromážděních.

Každý kostel, modlitebna nebo sál má svou vlastní neopakovatelnou akustiku. Proto nabízí firma OZVUK bezplatné předvedení zvukové techniky v konkrétním prostoru, pro který má být zařízení určeno. Bližší informace mohou zájemci nalézt na internetových stránkách www.ozvuk.net nebo na telefonním čísle 608433983.

MgA. Petr Šoltys

Německý evangelický farář, spisovatel a básník
Albrecht Goes
(22. 3. 1908 Langenbeutingen – 23. 2. 2000 Stuttgart)

Albrecht byl synem faráře, matka mu brzy zemřela, a proto vyrůstal u babičky v Berlíně. Studoval teologii a germanistiku, v letech 1931- 1953 pracoval jako farář württemberské církve, ovšem za války narukoval jako radista a později byl duchovním v lazaretě a v ruském zajetí. S německou armádou prošel Polsko, Rusko a Rumunsko. Po válce se stavěl proti zbrojení. Pracoval rovněž pro západoněmeckou rozhlasovou stanici ARD ("Slovo na neděli").

Psal verše, z nichž některé byly zhudebněny, a novely **Neklidná noc** (1950) a **Oběť zápalná** (1954), které vyšly i v českém překladu a v Německu byly zfilmovány. Pozoruhodné jsou i jeho sbírky kázání, jako **Hagar u pramene** (1958). Obdržel četná uznání a vyznamenání.

"Tento básník uměl dobře naslouchat, a proto dokázal povědět své slovo."
(Richard v. Weizsäcker)

*Nemáme v tomto světě mnoho věcí, které nás mohou potěšit jako tato jediná: že Bůh pohlédl na ponížen*ou *Hagar .... a v ní na nás všechny - přes všecky hranice a rozdíly, příslušnost a postavení -, na nás, lidské pokolení.*

(Hagar u pramene 26)

Bohuslav Vik

Mimikry – přetvářka v přírodě

Definice nám říká, že MIMIKRY je povrchová podobnost mezi dvěma blíže nepříbuznými druhy. Prostě nějaký tvor napodobuje vnější vzhled jiného tvora nebo chce prostě zdánlivě zmizet naší pozornosti. Řecké slovo MIMESIS znamená napodobení (známe termín mimika), MIMETIK je napodobitel. Mimikry většinou slouží ochraně před predátory – lovci. Například pestřenka rybízová je příbuzná mouchám a je naprosto neškodná. Svými svítivě žlutými a černými pruhy napodobuje zdařile včely a vosy, tedy druhy vyzbrojené žihadly. Napodobuje tak dobře, že např. tvůrci vzdělávací karetní hry „Zvířata", která jistě proběhla odbornou revizí, vydávají pestřenku za včelu. Rozdíl je při bližším přihlédnutí dobře patrný, pestřenka má jeden pár křídel jako mouchy, včela má páry dva. Člověk a další nepřátelé se mírumilovné pestřence raději vyhnou ze strachu před vosím nebo včelím žihadlem. Jiné druhy pestřenek kladou pod ochranou své přetvářky vajíčka do včelích úlů, jiné do mraveniště, kde pak oklamaná hmyzí společenství jejich larvy obětavě krmí až do dospělosti.

Mimikry jsou časté i u vyšších živočichů. Jistě jste si všimli, že třeba ptačí samičky mívají skromné šedavé a hnědavé zbarvení na rozdíl od pestrého peří samců. Samčí paráda má okouzlit partnerky v době páření, naopak samičky chrání jejich nenápadné kostýmy, když sedí ve hnízdě na vejcích. Pověstný schopností měnit barvy, aby zmizel zraku nepřítele, je malý ještěr chameleon nebo plochá mořská ryba platýs velký. Ten napodobí do podrobností barevný obraz dna, na němž leží. Když mu byla nabídnuta k poležení šachovnice, pořídil si rychle přesné rozvrstvení tmavých a světlých čtverečků.

Pestřenka rybízová

Ale nemysleme, že tyto triky jsou výsadou živočichů. Vyskytují se i u některých rostlin. Například tořič hmyzonosný je orchidea, která roste vzácně i u nás. Spodní pysk jejího květu napodobuje hmyz, zatím co květ dokonce vyrábí vůně, které připomínají hmyzí feromony, lákadla k páření. Samečci usilují o tu falešnou podobiznu opačného pohlaví a při tom na sebe nabalí pyl orchideje, který přenesou na další květy.

Jistě nebudeme pokládat zvířecí či rostlinné mimikry za něco podlého,

Tořič hmyzonosný

hodného opovržení. Naopak se tomu podivujeme, připadá nám to vtipné a přijatelné. Tady přece nemůžeme mluvit o morálce, spíše se podivíme „vynalézavosti" Božích stvořeníček. Živí tvorové a tím spíše rostliny nemají možnost se k něčemu rozhodnout nebo to zavrhnout. Nedávno jsme hovořili v biblické hodině o Ježíšově upřímnosti. Jako vrchol Kristovy otevřené kritiky jsme četli Matouše 23, 27-31: *Běda vám zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obíleným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. Tak i vy se navenek zdáte lidem spravedliví, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost… Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých… Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo zabíjeli proroky.* V novozákonním komentáři se dočítám, že bílení hrobů v Izraeli nebylo ani tak pro ozdobu, jako varování: Pozor, hrob, neznečisťuj se dotykem! To je jeden druh pokrytectví. Pán Ježíš ale zřejmě mínil spíše naparáděné hrobky boháčů a populárních osobností ověnčené štukovými ornamenty. Hrůza smrti ukrytá za sympatickou barvu a tvary.

Určitě nás to nechce odradit od péče o pěkný a čistý náhrobek ostatků našich milých, od pestré květiny či dokonce lampičky na hrobě. To jsou projevy úcty a lásky. Jenom se nemám podobat pestrému hrobu: navrch čistota a zářivé barvy, uvnitř mrtvo. Uvědomuji si, jak velice mně to hrozí. Pane, pomoz mi odstranit každou líbivou, zbožnou slupku, která mně má přinést sympatie a úctu lidí. Dej, abych byl skrz naskrz prostoupen poctivostí a prostotou víry omilostněného hříšníka. Abych se netvářil jako pilná a užitečná včela, kdybych byl jenom šikovná moucha pestřenka…

Pavel Javornický

Bratr farář Miroslav Frydrych odešel ke svému Pánu

Bratr farář Miroslav Frydrych se narodil. 8. 5. 1928 v Ratiboři u Vsetína. Od mládí navštěvoval tamější evangelický sbor. V roce 1952 byl v Českobratrské církvi evangelické ordinován, nejprve na vikáře s působností v Odrách na Moravě – r. 1952 – 1956. V té době také absolvoval vojenskou službu v Nýrsku – r. 1952 – 1954. Od 1. 8. 1956 do 31. 10. 1973 působil, už jako farář v Bohuslavicích nad Metují, od 1. 11. 1973 přešel do sboru ČCE v Kolíně. Správcem tohoto sboru byl až do odchodu do důchodu 31. 12. 1996. Pastýřskou službu zde vykonával až do konce svého života. Od 1. 7. 1989 do 30. 6. 1995 působil též jako senior Poděbradského seniorátu. V roce 1997 farářoval také v evangelickém sboru v Libenicích. I v dalších letech sloužil dle potřeby v okolních sborech ČCE i ve sborech jiných denominací. Vždy se rád vracel se svou službou do svého rodiště v Ratiboři u Vsetína. V letech, kdy byl Kolínský sbor ČCE bez svého pastýře, (8. 10. 2001 – 31. 8. 2002) se opět ujal správcovství sboru.

Bratr Miroslav Frydrych byl členem a velmi činným pracovníkem Kostnické jednoty a velice mu záleželo na práci ekumenické. Jeho znalosti Písma, historie církve i lidstva samého byly pro posluchače jeho četných přednášek vždy vzácným obohacením.

Bratra Miroslava Frydrycha jsem znal čtyřicet let, kdy jsme spolupracovali právě na poli ekumeny, hlavně v Kolíně. Ještě v neděli 8. března měl mít v Kolíně přednášku o T. G. Masarykovi. Zemřel v nedožitých 92 letech 2. března. Všichni jsme si ho vážili pro jeho hlubokou víru, laskavost, skromnost, pokoru, moudrost, pracovitost i smysl pro humor.

Naším společným životním krédem a vzkazem jsou jeho slova: *„Važte si Boží lásky ve vás a kolem vás a nenechte si ji nikým či ničím vzít a narušit!"*

Bratrova životní pouť skončila v jistotě vyjádřené na smuteční oznámení: *„Odešel domů a připojen jest k manželce své a k lidu svému."* Za jeho život jsme děkovali při pohřebním shromáždění 7. března v kolínském kostele ČCE.

dle podkladů Josefa Ptáčka

Pozvánka

Místní odbor Kostnické jednoty v Kolíně zve na Květnou neděli 5. dubna v 15 h do Husova domu na shromáždění se zpěvy hudebních a pěveckých sborů a promítání filmu M??? (Nový začátek).

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

11/2020

1. dubna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 8. dubna 2020

Z obsahu

* *Poselství velikonočních svátků*
* *Zvěst o vzkříšeném Pánu*

Poselství ke Květné neděli

V shromážděních dobrořečte Bohu, Hospodinu, vy z pramene Izraele!
Žalm 68,27

Žalm 68 začíná slovy: *Povstane Bůh a rozprchnou se jeho nepřátelé…* Tento žalm zpívali v 16. století ve Francii hugenoté. Podobně jako u nás husité zpívali Kdož jste Boží bojovníci. Píseň dodává naději, posiluje víru. Později hugenotům zakázali tuto píseň zpívat na veřejnosti, směla znít jen uvnitř modliteben. Byla příliš bojovná. Nebo příliš nadějná?

O Hospodinu se zde zpívá, že je vítězem nad nepřáteli. Kdo tedy jsou ti nepřátelé? Co nás ohrožuje? Žalmista nejspíš nemá na mysli jen ty nepřátele vnější. Ohrožuje nás strach, ochromují nás pochybnosti. I toho nepřítele uvnitř mne může Hospodin přemoci. Pečuje o moji „malou dušičku".

Když na cestě z Egypta dohánělo Izraelce faraonovo vojsko, strašně se báli. Moře před nimi se ale rozestoupilo a oni přešli suchou nohou na druhou stranu. Voda se pak zavřela a faraonovo vojsko pohltila. Na druhém břehu Izraelci oslavovali Hospodina. Zpívali, tančili, ženy v čele s Mojžíšovou sestrou Mirjam hrály na bubínky. Podobně se v tomto 68. žalmu zpívá o radostném průvodu, který jde do svatyně. Napřed jdou zpěváci, za nimi hudebníci, uprostřed s bubínky dívky. (Ž 68,26)

Je dobré slavit, děkovat, chválit. Dobrořečit ve společenství, ve shromáždění. Chvála je radost obrácená směrem k Bohu. Radost a vděčnost. Když si uvědomím, co jsem prožil a přežil, co se povedlo, jak jsem se dostal ze dna. Jak byly zázrakem překonány chmury, jak se objevila cesta a naděje, jak možná po dlouhé noci vyšlo slunce, jak jsem se uzdravil. Mám komu děkovat. To dodává naději, že i nadále bude za co děkovat.

Týden před Velikonocemi je Květná neděle. Připomíná, jak Ježíš vjel do Jeruzaléma na oslátku. Lidé byli nadšení, zpívali, volali hosanna, před Ježíše pokládali své pláště a větve palem. Uvědomili si najednou, že Ježíš je naděje a spasení, že s jeho příchodem se opravdu něco mění, svět už nebude stejný. My víme, že už za pár dní Ježíš skončí na kříži. Možná i zástup lidí na tu první květnou neděli tušil, že se k něčemu schyluje. Ale volají, chválí, dobrořečí. Mají radost a naději. Bůh je silnější než vládnoucí Římané, než lidské zlo a zášť.

Chvála je radost směřovaná k Bohu. On je zárukou, že radost jen tak něco nezhasne, neumlčí. Proto se scházíme ve shromáždění, děkujeme, zpíváme. Je dobré rámovat svůj den i týden, ale také své přímluvy a prosby, vděčností. Ráno, večer, v neděli. Kéž by naše okolí vnímalo sbory a bohoslužby jako ostrov radosti a naděje.

Napsala jsem tento text začátkem března. Teď se březen posunul ke své polovině a kostely se zavřely, shromáždit se smí nejvíce 30 lidí a brzy se nebude smět možná shromažďovat lidí ani několik málo. Svět a jeho pořádky ochromuje koronavirus. Nescházíme se ve shromážděních a dobrořečení nám jde (ještě) hůř než obvykle. Mnohé prochází zkouškou. Naše trpělivost, odolnost, lidskost, solidarita. Naše víra, láska a naděje. Ale. Naší malé víře, lásce a naději jde naproti ta mnohem větší a pevnější věrnost Hospodinova.

Děkujeme, Pane Bože, že smíme věřit.

Lenka Ridzoňová
farářka ČCE Praha - Střešovice

Znamení doby

Žd 11,1-5; Gn 5,18-24

O Henochovi je v Bibli napsáno, že stále chodil s Bohem. Vždycky jsem si to představoval tak, že s Hospodinem chodil celý svůj život. Chyba lávky! Pokud si přečtete biblický text pozorně, zjistíte, že Henoch chodil s Bohem teprve od té doby, co se mu narodil jeho syn Metúšelach. Narození syna se stalo v životě Henocha významným mezníkem. Znamenalo hlubokou proměnu jeho duchovního života. Proč asi? Narození Metúšelacha, o kterém víme, že to byl nejstarší žijící člověk v dějinách vůbec, bylo mimořádné. Jeho otec mu dal zvláštní jméno. Toto jméno se snažili vynikající znalci hebrejštiny přeložit do současných jazyků. Někdy to není tak snadné, protože starozákonní jména obsahují i řadu zkratek nebo skrytých významů. Jméno Metúšelach se obvykle překládá jako muž Boží. Jeden z dalších překladů jeho základní význam doplňuje, když jej překládá větou: Až umře, bude to posláno. Člověk si hned řekne, co bude posláno a co se má stát? Dnes už to víme. Jeho jméno vlastně znamená: Až umře, bude seslán Boží soud, přijde potopa.

A skutečně, Metúšelach zemřel a ještě v tom samém roce přišla na

Dokončení na str. 2

Aktualita: Nejohroženější skupina – bezdomovci?

Čím déle trvají omezení proti šíření koronaviru a čím více se zvyšuje počet nakažených lidí, začínáme zapomínat na nejohroženější skupiny obyvatel. Nejsou to však jen starší a nemocní lidé, ale i bezdomovci, kterých je u nás zhruba třicet tisíc - nejvíce v Praze a ve velkých městech. Pražský magistrát pro ně shání ubytování, protože noci jsou studené a většina bezdomovců nemá ani možnost dodržování základní hygieny. Kromě toho jsou často nemocní, špatně živení a v současné době i zbavení možnosti vyprosit si od bohatších spoluobčanů pár korun na jídlo nebo získat příspěvek, když se jim podaří prodat Nový prostor. Můžeme si samozřejmě říci, že do této nezáviděníhodné situace se dostali sami, že většina z nich stejně žebrá jen aby měla na alkohol, že jen páchnou a obtěžují v tramvajích... Takovým "pragmatikům" lze jen doporučit, aby se zamysleli nad tím, že bezdomovecká komunita je ideálním prostředím, kde se virus může velice rychle a nekontrolovatelně rozšířit a nakonec ohrozit celou populaci, tedy i je - "pragmatiky". V Praze jim aspoň městští strážníci zdarma rozdávají roušky a poučují se o vládních nařízeních. Bude to však stačit? ***(hb)***

O památníku, prorocích a zpěvu

Víte, jak se u nás doma pozná duben? Podle obsazených větví pod mým balkónem.

Víte, jak se u nás pozná prorok? Zpívá hlasitě, dobře a rád.

Když jsem byla malá holka, měla jsem památník. Byl to speciální sešit v ozdobných tuhých deskách. Do takových sešitů si děvčata nechávala psát od kamarádek, spolužáků, přátel i rodinných příslušníků všelijaké veršovánky, moudrosti i pošetilosti, aby v dospělém věku měla na co vzpomínat. K těm zápiskům patřily i obrázky, jimiž autoři ilustrovali hloubku, šířku, výšku i délku vepsaných zápisů.

Maminka byla učitelkou klavíru. Myslela si proto, že její zápis v památníku budoucí nevidomé virtuosky – tedy mě – by měl být dokladem o jejím základním životním vztahu – tedy o vztahu k hudbě. Vepsala proto verše Vítězslava Hálka z jeho Večerních písní a přičinila notovou osnovu, a do ní začátek Bedřichem Smetanou zhudebněné básně Nekamenujte proroky. Všechny holky mi tenkrát památník záviděly. Ty, které moje maminka učila hře na klavír, ji žádaly o podobný zápis. Byla to hezká doba, třebaže prorokům nepřála. Památník i se vzpomínkami mám samozřejmě uschovaný.

Když do parku pod naším balkonem přijde duben, sedí snad na každé větvi nějaký ten ptačí prorok. Každý zpívá svá namlouvání i radost ze sluníčka a všech těch projevů jara, která slibují hojnost potravy i potomstva. I někteří lidé se dosud dovedou radovat z ptačího zpěvu a všech jarních zvuků, barev, vůní i nevyřčených příslibů a nových nadějí.

V písni napsané před půl stoletím do mého památníku se zpívá: "Nekamenujte proroky – neb pěvci jsou jak ptáci, kdo hodil po něm kamenem, k těm víc se nenavrací."

V našich krajích není zvykem házet kameny po ptáčcích zpěváčcích. Jejich likvidaci obstarávají nestravitelné odpadky i brutální zásahy do přirozeného prostředí. Ptačího zpěvu tak ubývá. Zatím co smutku v lidském srdci přibývá navzdory rozkvetlým forsytiím. Ale málokdo si z toho dělá těžkou hlavu. Svědomí se dá ukřičet hlasy uměle narozených superstar nebo nějakým techno či housem, který nám spolehlivě vytluče za krátkou dobu mozek z hlavy a s ním i cit a všechnu pampeliškovou jarní radost.

Četla jsem kdesi, že nějací barbaři oslepovali slavíky a teprve pak tito ptáci přenádherně zpívali na nějakém panovnickém dvoře. Nevím, co je

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Epidemie migranty neodrazuje – naopak

Epidemie sužující Itálii neodrazuje nelegální migranty. Spíše naopak, vidina nákazy povzbuzuje migranty ještě více k zoufalé přepravě přes moře. Obávají se, že epidemie může v zaostalé Africe způsobit ještě větší zkázu než v Itálii.

Situace je o to nebezpečnější, že vzhledem k ohrožení koronavirem přestaly poskytovat pomoc nevládní organizace. Z téhož důvodu jsou všichni migranti vylodění na Lampeduse ihned přepravováni na italskou pevninu, kde musejí podstoupit karanténu. Lampedusa se zdánlivě vyprázdnila, stejně jako i další italské regiony. Lidé zůstávají doma a hledají nové způsoby pro pěstování společenských vztahů. Kněz z Lampedusy, P. La Magra říká: "Samozřejmě zachováváme všechny bezpečnostní normy, vydané vládou i naším biskupem, to však neznamená, že jsme daleko od věřících. Každý den slouží me mše svaté - i když za zavřenými dveřmi. Na jejím začátku zvoní zvony, aby o tom všichni věděli a mohli se ke mně připojit svou modlitbou. Tímto způsobem náš nevelký kostel zahrnuje celý ostrov a každý se může obrátit směrem k oltáři. Využíváme také místního rozhlasu, který má přístup do všech domácností na Lampeduse. Jeho prostřednictvím předáváme pozvání, modlitby i slova povzbuzení všem, kdo nemohou vycházet z domu. Pomáhají také nové komunikační prostředky, jako farní internetová stránka, Facebook, WhatsApp. Díky nim se duchovně sjednocujeme ve stejnou hodinu a modlíme se. Jakkoli se tedy nemůžeme setkat, je to čas společenství. Lidé jej nyní více potřebují a také o něj více usilují."

RaVat

Česká televize vysílá v době karantény přímé přenosy bohoslužeb

V mimořádné situaci pandemie COVID-19 zareagovala Česká televize veřejné služby na potřeby těch, kteří nemohou navštěvovat pravidelné bohoslužby a připravila mimořádné přímé přenosy. Na tom, jak budou přenosy rozděleny mezi jednotlivé denominace a odkud se uskuteční, proběhla rychlá konstruktivní dohoda s Českou biskupskou konferencí a s nekatolickými církvemi sdruženými v Ekumenické radě církví v ČR. Nedělní 45 minutové bohoslužby budou z produkčních důvodů vysílány z jediného místa, a to z Komunitního centra Matky Terezy v Praze Hájích. Začátky bohoslužeb jsou jednotné, a to v 10 hodin.

V neděli 22. března byla vysílána katolická mše a 29. března bohoslužba, které předsedal synodní senior Českobratrské církve evangelické a předseda ERC Daniel Ženatý. Bohoslužby nebudou otevřeny veřejnosti. Účast při nich ale přijali i někteří umělci – hned úvodní přenos tak například doprovodil písničkář Pavel Helan.

Přenosy bohoslužeb o Velikonocích

Zelený čtvrtek (9. dubna) odvysílá přenos brněnské studio České televize, konkrétně od 17.30 hodin 65 minutový přenos mše z římskokatolického kostela sv. Jakuba v Brně.

Velký pátek (10. dubna) patří již tradičně na obrazovkách České televize přenosům z nekatolických církví a nejinak tomu bude i letos. Hodinový přenos je připraven z Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Praze 10 Strašnicích a začíná úderem desáté hodiny dopolední.

Bílá sobota (11. dubna) Nejdelším z mimořádných bohoslužebných přenosů bude přímý přenos římskokatolické velikonoční vigilie, která začne o půl deváté večer a bude trvat dvě hodiny.

Boží hod (12. dubna) Hodinový přímý přenos slavnosti Vzkříšení Páně připravuje Česká televize z kostela sv. Václava na Zderaze v Praze 2, ve kterém se scházejí věřící Církve československé husitské. Slavnostní bohoslužbě bude předsedat patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta.

www.christnet.eu

On-line přenosy bohoslužeb církví sdružených v Ekumenické radě církví

K 22. březnu bylo zadáno kolem 50 webových stránkek s on-line přenosy bohoslužeb. Můžeze si vybrat na: www.ekumenickarada.cz/in/3123/online_prenosy_bohosluzeb_cirkvi_sdruzenych_v_erc#.XnnYaKUsUmU

O památníku, prorocích a zpěvu

Dokončení ze str. 1

na tom pravdy, ale o slepých slavících vím. Nezpívají u dvora, ale zpívají pro radost nám, kteří jsme často smutni z toho úbytku zpěvu kolem nás. Zpívají krásně a s pochopení věcí, které nám chybí, ale o kterých každý pořádný prorok něco ví. Zpívají na koncertních pódiích nebo v nějakém klubu, zpívají na kůru i na cédéčkách, zpívají svým dětem, přátelům anebo jen tak někde, kde se pár lidí sejde třeba u táboráku nebo vánočního stromku. Ačkoliv nevidí, jsou si dobře vědomi toho, že mají co darovat. Jsem moc šťastná, když mě obdarovávají svým uměním. Jsem i za ně šťastná, že ačkoliv je Česko mezi svými superstar nenašlo, jsou tady a můžeme je slyšet.

Ta Hálkova píseň končí slovy: „jeť srdce pěvců nejčistší a všeho hněvu prosté, a co vám zpíval ze srdce, to ve svém srdci noste!"

Chtěla bych, aby náš národ k zpěvu zval. Chtěla bych, aby pod každým balkónem, za každým oknem, kde je někdo smutný nebo churavý, byl nějaký ten slavík, který by zpíval. A pokud není okno nebo vhodná větev před ním, ať k vám třeba z rádia rovnou do srdce pronikne hlas někoho, kdo vás svým zpěvem dovede k radosti, těšení na dobré věci i ke svobodě, po které vaše duše touží a kterou si neumí vždy dopřát.

Delicie Nerková

Znamení doby

Dokončení ze str. 1

svět biblická potopa. Stará židovská tradice dokonce říká, že potopa začala pouhých sedm dní po jeho smrti.

Biblický text, konkrétně list Judův o otci Henochovi říká, že mu Pán Bůh svěřil prorocký dar. Proto se domníváme, že když se Metúšelach narodil, musel jeho otec se svým Bohem prožít něco mimořádného. Vysvětlujeme si to tak, že mu Pán Bůh v době narození syna ukázal, že po jeho smrti přijde na celý svět Boží soud. Henoch nevěděl kdy to bude a co to přesně bude. Metúšelachovo jméno ale znělo zřetelně: Až zemře, bude to posláno. Doba milosti bude trvat jen do té doby, pokud bude žít tvůj syn. Každý, kdo tenkrát toto zvláštní jméno uslyšel, kdo jej vyslovil, v něm slyšel vážné varování. Jakmile tento syn zemře, přijde soud. Na Henocha mělo toto poznání takový vliv, že začal chodit stále s Bohem. Proměnilo ho to. Každý další rok si mohl připomínat, jsme zase trochu blíž tomu, co Pán Bůh připravil, nebude-li svět činit pokání. A to nám pomáhá vysvětlit i to, proč právě Metúšelach byl nejstarším člověkem na zemi vůbec. S příchodem soudu jakoby Pán Bůh určitou dobu vyčkával. Téměř jeden tisíc let poskytoval zpronevěřilému světu možnost milosti a záchrany. Hrozné vody potopy přišly až potom.

Řada z nás rozpoznává v současné době její znamení. Nemělo by nás vědomí blížícího se Kristova příchodu vést k tomu, že začneme podobně jako Henoch, stále chodit s Bohem? Pokud v něčem rozpoznáváme konkrétní znamení druhého příchodu našeho Pána, neměli bychom o to víc chodit se svým Bohem? Henoch to udělal a dostalo se mu zaslíbení, že jej Bůh přijal. O co tady vlastně jde?

Hebrejština, původní jazyk Starého zákona rozlišuje tři základní vazby. Záleží na předložce. Chodit před Bohem, chodit vedle Boha a konečně chodit s Bohem. Každé chození s Bohem má svůj specifický odstín a trochu odlišný význam. To nejběžnější chození s Bohem, jak jej vyjadřuje Starý zákon, znamená chodit před Boží tváří. Tak říká Bůh třeba Abrahamovi (Gn 17,1): *Choď stále přede mnou, buď bezúhonný.* Podobně i starý Jákob vyznává (Gn 48,15): *Bůh, před nímž ustavičně chodívali moji otcové Abraham a Izák, Bůh, pastýř, který mě vodí...* Chodit před Bohem znamená chodit před jeho tváří, jemu na očích, podle jeho vůle, v upřímné poslušnosti. Jenže chodit jenom před Bohem jakoby nestačí a proto Bible zná jiné, možná hlubší a věrnější chození s Bohem. Je to chození vedle Boha. Je tu užita jiná předložka a není to náhodou. Bible touto odlišnou vazbou chce vyjádřit něco jiného, než pouhé chození před Bohem. V něm už jsme svému Pánu blíž, nejsme jen před ním, jsme vedle něj. Doprovázíme ho a on doprovází nás. Je to mnohem intimnější chození, než jenom neosobně chodit před Bohem. Druhá vazba, chodit vedle Boha, doslova ve shodě s někým, ruku v ruce, znamená někoho doprovázet, případně následovat. Poslední, třetí vazba chodit s Bohem, je ještě intimnější. Znamená ještě mnohem víc, než obě vazby předchozí. Jde tu o nesmírnou hloubku vzájemného vztahu. Znamená tak těsný styk, že už se jakoby ztrácí hranice toho, co je mé a co je toho, s kým jdu. Ti dva jdou spolu takovým způsobem, že je z vnějšku těžké poznat, kdo vlastně vede a kdo je veden.

V celé Bibli je tato vazba použita jen dvakrát. Nejprve o Henochovi a pak o praotci Noe. Henoch chodil s Bohem takovým způsobem, že si jej Bůh vzal k sobě. Takové chození s Bohem znamená, že člověk odevzdal Bohu všecko, co má i co je, bez výhrad, bez podmínek a bez hranic. Takové chození dosahuje svého vrcholu a my jsme k němu do dalších dnů pozváni.

Pokud v čemkoli rozpoznáváme znamení blížícího se příchodu našeho Pána, udělejme podobně jako Henoch jedno jediné: **Choďme stále s Bohem!**

Petr Grulich

Potřebujeme Boží slovo, lásku, odpuštění, potřebujeme mluvit s Bohem

Jan 1, 8-9

Na úvod se jen krátce podívejme na to, jakou symboliku sebou nese náš každodenní chléb - chléb vezdejší, o který prosíme v Modlitbě Páně a který nejspíš nebudeme moci o letošních Velikonocích přijímat. V biblické a duchovní symbolice, symbol chleba není jen to, co jíme jako potravinu, ale my dobře víme, že znamená i pokrm nebeský, manu nebeskou, duchovní, kterou pro nás má být Boží slovo a také, jak jsem naznačil, Tělo Páně s Krví Páně. Tato nebeská mana je důležitou součástí našeho každodenního života, jež tajemným a hluboce duchovním způsobem může vstoupit a vstupuje do našich srdcí. A tak bychom to mohli a měli přijímat, když se letos na Velikonoce nedostaneme k přijímání.

Nacházíme se ve zvláštním krizovém období, jež nás zasáhlo v postu a v postu bychom měli udělat něco zásadního a konkrétního, co povede ke změně, k duchovní proměně, k obrácení našeho dosavadního způsobu života, v rovině našich vzájemných vztahů, vztahů v rodině a ve společnosti a neméně také ve vztahu k pozemským věcem. S čím se na konec postavíme pod kříž o Velkém pátku, jak prožijeme ztišení Bílé soboty a s čím brzy ráno připutujeme před prázdný hrob v neděli Vzkříšení?

Budeme mít za sebou cestu, která sledovala cestu, kterou se vydal Ježíš. Ten na začátku svého veřejného působení odešel na čtyřicet dní do pouště, aby se tam modlil, postil a byl pokoušen ďáblem. My jsme si také určitě každý zkusili nebo právě zakoušíme svoji poušť. Nedívejme se ale na tuto poušť, ani na žádnou jinou poušť, jenom jako na katastrofu, na beznadějnou situaci, vnímejme ji novým způsobem, využijme ji pro sebe jako místo ticha, jako místo bez hluku, jako prostředí, které naskýtá a které dává prostor slovu jinému, slovu Božímu. Bůh k nám, jak ukazuje svědectví Písma a pouštních otců, nejčastěji promlouvá právě na poušti, v prostoru ticha, v našem pokojíku, v našem srdci. Jedině v takovém tichu lze nejlépe naslouchat Božímu slovu a tvořit s ním vztah důvěrnosti. Sám Ježíš nás učí hledat Boha Otce, který na nás mluví v tichu, ve ztišení.

Máme více než jindy příležitost přemýšlet o svých životech, kolika zbytečnostmi se zabýváme a kolik vztahů máme mezi sebou nemocných. A v tomto naslouchání a blízkosti Boží bychom se mohli pokusit prosit o odpuštění. O odpuštění u těch, kterým jsme nějak ublížili. Stejně jako potřebujeme chléb, potřebujeme odpuštění a to každý den. Můžeme se nyní, v tichu domova, modlit a prosit Boha o odpuštění vin, o odpuštění všech selhání, všeho zlého, co jsme učinili, čemu jsme nezabránili. Nikdo z nás totiž není a nebude dokonalý, naprosto nikdo. Proč se vrátil celník domů ospravedlněn? Protože uznal svá omezení a své hříchy. Dávejme si pozor na pýchu, na domýšlivost. Pýcha působí rozkol ve společenství, v mezilidských vztazích. Vsugerovává nám, že jsme lepší než ti druzí a často nás vede k tomu, že se stavíme na místo Boha. Vyšli jsme na poušť, nastal nám čas zřeknout se jalových slov, drbů, klevet a klábosení, zřeknout se domýšlivosti před lidmi. Nastal čas pro osobní rozmluvu, pro důvěrný rozhovor s Pánem. Čas věnovat se zdravé ekologii srdce, uklidit tam. Potřebujeme Boží slovo, potřebujeme mluvit s Bohem a potřebujeme se modlit. Vždycky budeme velkými dlužníky v lásce, poněvadž nikdo z nás nedokáže dokonale milovat z vlastních sil. Milovat pravou láskou můžeme jenom s Boží milostí. Milujeme především proto, že jsme byli milováni, odpouštíme proto, že nám bylo odpuštěno. Když Bůh odpouští, zapomíná všechno zlo, které jsme spáchali. Bůh zapomíná na ošklivosti mnoha hříšníků, na naše hříchy. Zapomíná a jde dál. Žádá nás jenom: Jednej stejně. Nauč se odpouštět. Nenos s sebou už tento zbytečný kříž nenávisti, zášti. Nenávist není křesťanská, není ani lidská. Ježíš nás učí, že pro vstup do nebe musíme odpustit. Ba dokonce říká: Chodíš na bohoslužby? Ano. Pokud však jdeš na bohoslužby a víš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nejprve se s ním usmiř. Nechoď za mnou s láskou ke mně v jedné ruce a s nenávistí k bratrovi v druhé. Láska vyžaduje důslednost, odpuštění, a to odpuštění srdcem. Jsou lidé, kteří žijí z toho, že druhé odsuzují, mluví o nich špatně, neustále špiní svoje spolupracovníky, sousedy a příbuzné, protože neodpustili něco, co od nich vytrpěli nebo neprominuli něco, co se jim nelíbilo.

Zdá se, že ďáblovým bohatstvím je rozsévání zamilovanosti do neodpouštění, lnutí k neodpouštění. A odpuštění je podmínkou vstupu do nebe. Znovu vezměme vážně nabízenou příležitost, kdy se můžeme odříct domýšlivosti, nenávisti, předsudků, ale i marností a nadbytku,

Dokončení na str. 3

Palmová neděle

Květnou, nebo také Palmovou nedělí začíná Velikonoční týden, který končí vzkříšením. Události naberou velmi rychlého spádu – od úžasného přivítání, přes zatčení, ukřižování a nakonec vzkříšení.

Výjev začíná ve vesnicích u Olivové hory Betfage a v Betánii, kde Ježíš nechá pro sebe vzít oslátko, aby na něm jel do Jeruzaléma. Výjev je to poněkud podivný, protože to vypadá, jako kdyby oslátko bylo tak trochu vzato násilím, ale stane se tak. Celý děj má ale hluboké zakotvení ve Starém zákoně v proroctvích. Za 14,4 se píše o onom dnu, kdy nohy Mesiáše stanou na Olivové hoře. V onen den poplynou z Jeruzaléma živé vody… Píše se zde v náznacích, ale lze zde zahlédnout záblesky odkazující k onomu dni, kterým je ukřižování anebo vzkříšení. A tento den začíná na Olivové hoře. Když zde máme výjev z oslátkem, pak nás to odkazuje do Gn 49,10-11, kde se píše o pokolení Juda, z kterého vyšel Ježíš, jednak že nikdy nebude zbaven žezla a jednak že svoje oslátko si přiváže k vinné révě. V Za 9,9 pak přímo čteme, že k Jeruzalému přijíždí král na oslu, který vyhlašuje národům pokoj a který přináší krev smlouvy, která dává vysvobození vězňům.

Ve všech těchto prorockých výpovědích vidíme motiv oslátka, zároveň ale i krále přinášejícího pokoj a vysvobození. Zároveň, že to, co se děje, je propojeno s Božím načasováním.

V zásadě zde vidíme dvě věci – jednak Mesiášskou autoritu, se kterou si Ježíš bere oslátko, autoritu, která připomíná římského císaře. Jeho jménem totiž mohli římští vojenští poslové vyžadovat dopravu a doprovod na určitou vzdálenost. Pak je zde Ježíšův příchod zasazen do proroctví, která se týkala nového věku, kdy přijde Hospodin a zjeví se jako král pokoje, což se ale rozcházelo s pojetím Židů, kteří očekávali politického mesiáše a vojevůdce. Židé stále měli na paměti Judu Makabejského, který očistil Izrael i chrám od pohanů. Někoho podobného vyhlíželi a Ježíš toto nenaplnil.

Pojďme se ale podívat do textu a hledejme, co text říká do naší doby. Ještě než se podíváme na vjezd do Jeruzaléma a vyčištění chrámu, je zde jedna důležitá věc. Ježíš zde jedná nepochopitelně, někomu sebere, „zrekvíruje“, oslátko. Skoro jako císař… jak toto číst? Musíme to číst tak, jak to je – Ježíš jedná s autoritou. Se stejnou autoritou, kterou pak vidíme, když Ježíš vjíždí do Jeruzaléma a jeho stoupenci prostírají pláště na cestu před Ježíše a hází zelené ratolesti, které, když se po nich šlapalo, voněly. Byl to hold, který se vzdával králům. Zástup k tomu volá Hosana což znamenalo králi pomoz nebo dej prospěch, jedná se o citaci Ž 118,25-28 *Prosím, Hospodine, pomoz! Prosím, Hospodine, dopřej zdaru! Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu. Žehnáme vám z Hospodinova domu. Hospodin je Bůh, dává nám světlo. Slavte svátek ratolestí, k rohům oltáře se ubírejte. Ty jsi můj Bůh, tobě vzdávám chválu, vyvyšuji tě, můj Bože.*

Tedy Ježíš tady přijímá královskou poctu a jako král se chová. Chová se jako autorita. Myslím, že ne vždy jsme ochotni takto Ježíše vidět. Vnímáme ho jako přítele, vtělenou lásku, toho, který odpouští, překrývá naše nepravosti a toto vše je jistě pravda, kterou potřebujeme slyšet a opakovat. Jenže zároveň je Ježíš Bohem, autoritou, svrchovaným králem, který si klade nárok na naše životy, rozhodování, na naše postoje, ale i na naše peníze, čas, prostě na celý náš život. A dokonce nám nemusí ani nic vysvětlovat. Je milujícím otcem, je svrchovanou autoritou a tyto oba dva obrazy vidíme v příběhu Velikonoc. Je tím, kdo miluje, obětuje se a zároveň kdo má nároky a to nikoli abychom si jeho lásku zasloužili, ale protože je král králů a pánů pán. Je tím, kdo visí na kříži, a ten, kdo přijímá královské pocty, kdo ukáže na oslátko a řekne, to mi patří. A naší odpovědí by měla být poslušnost, protože jen poslušný věří a jen věřící poslouchá…

Chrám…o co šlo. Izrael měl řadu svátků, kterými si připomínal Boží zásahy do svých dějin. Z toho čerpal svoji identitu, ale i jistotu, že Bůh je věrný, navíc se spojoval s předešlými generacemi. Tři z těchto svátků byly poutní, kdy Izraelci putovali do Jeruzaléma a tam obětovali. Problém byl v tom, že bylo těžké na cestě táhnout obětní zvířata. Proto si Izraelci brali hotovost, tu pak směnili v chrámě a koupili za ní obětní zvířata. Navíc měnili římské peníze za tzv. tyrskou měnu, která jednak byla stabilní a jednak se v ní platila chrámová daň. Toto se vše odehrávalo v chrámě, na prvním nádvoří, kam ještě mohli pohané. Obraz, který se příchozím při vstupu do chrámu naskytl, byl ale orientální bazar, bučení zvířat, smlouvání o cenách, křik, hluk atd. Chrám se zde naprosto míjí smyslem, není místem modlitby.

Jenže Ježíš dělá ještě jednu důležitější věc. Když byť na krátkou dobu ukončí vyhnáním peněžoměnců z chrámu směňování peněz, ukončuje samotný systém obětování a prodej obětních zvířat. Chrámový život se zastaví, protože už nemá smysl. A pokud Ježíš toto udělá, je to proto, že Bůh už jedná novým způsobem. Chrám už není středem, není místem, kde se setká Bůh s člověkem. Jenže kde se mají lidé setkávat, když ne v chrámě skrze oběti?

Odpovědí je Jan 2,19: Ježíš jim odpověděl: *„Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím(r).“ (r) ř: vzkřísím Tu řekli Židé: „Čtyřicet šest let byl tento chrám budován, a ty jej chceš postavit ve třech dnech?“*

On však mluvil o chrámu svého těla. Když byl pak vzkříšen z mrtvých, rozpomenuli se jeho učedníci, že to říkal, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš pověděl. J 2,19-21

Chrám byl proto místem, kde se setkávalo nebe a země, kde docházelo k uzdravení, odpuštění, kde docházelo k oslavám, místem, kde se zjevoval Bůh Izraele. Kde Bůh jakoby sestupuje na zem. A nyní se Ježíš chová, jako by byl chrámem on sám. Kdysi David chtěl postavit chrám, kde bude přebývat Bůh, Ale Bůh mu odpoví, že on postaví „dům“ Davidovi. Jinými slovy Davidův budoucí syn, někdo z jeho linie, je konečnou realitou a asi není třeba dodávat, že to byl Ježíš. Jeruzalémský chrám byl předsunutým ukazatelem toho, co se naplnilo v Kristu. Najednou se příchodem Ježíše stává chrám nadbytečným. Navíc skutečně byl ve špatných rukou a symbolizoval špatné věci. Již se zdaleka nejednalo o symbol modlitby. Stal se centrem bankovního systému, směnárnou, uchovávaly se v něm záznamy o dluzích.

Tedy Ježíš dělá dva nepřijatelné skutky. Jednak cituje slova proroka Izajáše a Jeremjáše o tom, že z Božího domu se stane dům lupičů a každému je jasné, na koho jsou tato slova vztažena. A jednak stále více poodhaluje, že on sám je tím, kdo je chrámem, v kom se člověk může setkat s Bohem.

Na první pohled Ježíšovo jednání vypadá jasně. Představa, že se z modlitebny, z kostela stane bazar, je nepřijatelná i pro nás a to modlitebnám a kostelům nepřikládáme to, co Židé chrámu. Stejně tak je jasné, že Ježíš se stává náhražkou chrámu, že v něm se člověk spojuje s Bohem.

Dvě věci – primárním cílem peněžoměnců bylo lidem usnadnit život, aby nemuseli s sebou tahat zvířata k obětem. Toto je chvályhodná snaha, která se ale časem zvrhla, že to, co mělo pomoci, se stalo cílem a nakonec to bránilo, jak říká Ježíš, lidem k hlavnímu smyslu, pro který existoval chrám. K modlitbě, k tomu, setkat se s Bohem. Navíc stánky byly na vnějším nádvoří, tedy v jediném místě, kam mohli pohané. Jenže toto jim přístup jednak ztížilo, jednak jim to dalo poněkud pokřivený pohled na Boha. Podobně to může dopadnout v církvi, kde se provoz, který má pouze usnadnit přístup k věcem podstatným, stane cílem, tím, co zabraňuje pohanům, ale i křesťanům na jejich cestě k Hospodinu. Cíl a vize chrámu, církve ale jsou modlitby. Tedy setkání se s Pánem.

Druhá – chrám byl místem setkávání a v pohledu staré smlouvy toto dává smysl. Izraelci věděli, že Bůh je všude, nemysleli si, že chrám nebo dokonce svatyně svatých je jakousi boudou na Hospodina. Ale bylo to místo, kde si Hospodina připomínali ještě více, místo mimořádného požehnání. Najednou Ježíš jakoby říkal, musím vám stačit já. Nikoli místo, nikoli čas, nic na co si můžete sáhnout. V tom je tíha, sláva křesťanství. Nikoli místo, čas, posvátný prostor, ale Ježíš.

Každé náboženství obsahuje tři složky, které zřetelně splňoval chrám. Intelektuální, rituální a mystickou. Intelektuální to jsou nauky, dogmata. Rituální to jsou bohoslužby, v chrámu to byly oběti, mystická je pak vztah Bohu, kterého uctíváme. Ježíš je středem všech tří. Je středem učení, kterému věříme. Je středem našich bohoslužeb, ale i večeře Páně, křtů. Je to vlastně on, kdo nám slouží. Je středem i našeho mystického života. V něm se pohybujeme, žijeme, modlíme. Centrem není věrouka, rituál, prožitek, ale Ježíš a vztah s ním. A zde se vede největší zápas. Sbor je vlastně jen pozadím pro Ježíšovu osobu. Ježíš je Středem všeho. Vychází-li náš život z tohoto Středu, osvobozuje nás to od mínění druhých, od životu ve strachu a skepsi. Žijeme-li ze Středu, mnohé se mění. Jsme schopni vidět, že církev je místo, kde můžeme slavit – nemusíme ji pořád napravovat. Že svět je místo, z nějž se můžeme radovat – nemusíme ho neustále vylepšovat. Vidíme, že život je zážitek a nemusíme mít po ruce program. Vidíme, že to největší, co známe – láska – je nezasloužená a nečekaná. Žiji-li ze Středu, mohu mluvit a jednat s větší mocí. Mohu odpouštět a nemusím být plný výčitek. Mohu si zachovat široké srdce, i když musím čelit malichernosti. Jsem schopen zastavit svůj strach, na chvíli se zastavit a prožít, že Bůh je Bůh. Žít ve Středu znamená se zklidnit, oddat se Kristu, neustále něco neřešit a nerozebírat a prostě být v Kristu.

Ježíš se staví na místo chrámu, na jakékoli místo, které ho v našem životě vytlačuje a zastiňuje. Vede církev k tomu, aby jej vyvyšovala, aby on byl jejím Středem, nikoli programy nebo lidé.

Reakce byla velmi tvrdá – Ježíši, nechceme tě. My chceme dál žít ve svých programech, rituálech, dogmatech, zvycích. Palmová neděle nás ale vede k novému oddání se Ježíši, k tomu, že on jediný je naší jistotou, záchranou a naplněním právě v situaci, v které se nacházíme a jsme… kéž by toto pro nás nebyla jen fráze, ale život.

David Novák

Potřebujeme Boží slovo...

potřebujeme mluvit s Bohem

Dokončení ze str. 2

abychom se mohli dostat k podstatnému. Abychom dokázali dojít k podstatě a hledat pravý smysl života, tzn. dojít k pochopení co je pravá láska a co znamená a přináší odpuštění. Hledejme v souvislosti s tím krásu jednoduššího a skromnějšího života, zacíleného na milosrdenství, odpouštění, na činorodou lásku vůči lidem okolo nás. Prosme o sílu a o moc Boží lásky, jež obnovuje náš život a dává mu smysl. Volejme: Bože Otče, smiluj se nad námi nade všemi, očisti nás, uzdrav nás.

Amen.

Upravil a sepsal:

Dušan Spiridion Ehmig,
dvakačovický kazatel

K diskusi

Moje nevyřešené obavy z COVID-19 a nařízení vlády

Velice jsem znepokojen tím, že vláda má najednou takovou pravomoc, že může diktovat církvi, zda může nebo nemůže provádět bohoslužebné shromáždění. Církev tady byla již hodně dávno a od začátku své existence prohlašovala, že bude vládě poslušná jen tehdy, pokud její nařízení nejsou v rozporu s tím, koho prohlašuje za svého jediného Kyrios. Takže svá pravidla církev nastavila již dávno. Prohlásit Ježíše za Krále nebyl náboženský ale politický projev, který vedl k jistým následkům.

I přesto, že můžeme souhlasit s vyhlášením karantény a z tohoto důvodu bohoslužby dobrovolně neprovádět (obávám se slova zrušit), jsem znepokojen pokorným přijetím přímého zásahu vlády do věci církve. Najednou se ukázalo, že všechny rozhovory o odluce státu od církve jsou jen slova, a v případě potřeby vláda bez problémů může najít dobrý důvod k diktování a nařizování toho, jak se má církev zachovat.

Vůbec teď nechci posuzovat, zda je rozumné nebo nikoliv pro církev se scházet na bohoslužbu v době karantény. Rozumné to samozřejmě být nemůže, jelikož mimo hrozbu reálné nákazy jsou i další hrozby jako trest nebo mimořádně vysoká pokuta. A Pan církve určitě by po nás takovou oběť nikdy nechtěl. A co se týče nás, tak upřímně řečeno i v době klidu můžeme vydržet delší dobu bez účasti na bohoslužbách. A již ani nemluvím o tom, že apoštolové z prvního století by se asi moc divili, čemu my dnes říkáme „bohoslužba“ (dokonce v Novém zákoně toto slovo nejspíš ani nenajdeme).

Svojí úvahou chci jen upozornit na to, jak je jednoduché v demokratickém státě zavést kontrolu nad církví.

Pokud vědomí a svědomí členů sboru vede k provádění online bohoslužeb, tak je to jen na nich. Znepokojen jsem ale se samotným přístupem, který ze strany vlády dnes církev prožívá. Víme, že v očích světa jsme ve stejné kategorii jako kluby a kroužky. Ale když jsme takoví ve svých vlastních očích, pak to považuji za problém. Pokud říkáme, proč by nám měli povolit se scházet, když to dokonce sportovním klubům bylo zakázáno? Pak, zdá se mi, že jsme opravdu zapomněli kdo "náš kroužek" založil a k čemu nás povolal.

Osobně místo obav z virového onemocnění se spíše obávám onemocnění víry. Obavám se, že slova jako Pan a Král dnes se stala jen náboženskými výrazy, které v praxi slouží jedině pro naplnění náboženské potřeby v době klidu a zdaru. Obavám se toho, že křesťanství bude jiné v období post-COVID-19.

Pokud by se našlo více křesťanů, kdo má podobné obavy, pak by bylo vhodné vytvořit společný apel a připomenout vládě, že církev je přece něco úplně jiného než jakákoliv další instituce. Že i přesto, že vládu respektujeme a odvádíme daně, připomínáme, že církev je od vlády oddělena. A pokud ekonomika musí šlapat a není zakázáno chodit do práce i do továren, pak taky víra a uctívání Boha musí šlapat tím více. Proto vláda by neměla zakazovat nedělní shromáždění. Ať církev sama rozhoduje a nese odpovědnost za svoje činy a způsoby provádění bohoslužeb.

Oleg Gricyk
kazatel sboru Bratrské jednoty baptistů v Praze

„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“

Jan Amos Komenský

Všude je ticho a nikdo nemluví

Bylo, nebylo – žila kdesi zabezpečená ve svém sarkofágu malinká mrška. Jednou se jí zachtělo čerstvé potravy. Protože netušila, že čerstvost je Lidl, našla si cílovou adresu v lidské buňce. Buňka zachutnala, a tak se malá Corona začala úspěšně množit. Bodejť ne! Takových příležitostí!

Ráda si plánuju svůj čas. Ráda si plánuju své aktivity. Corona ale teď plánuje za mě. Nebo teď můj čas plánují rozpačité přešlapující vlády tohoto světa?

Neplánované změny v mém diáři začaly – jak půvabné! – na Mezinárodní den žen. Po návštěvě jedné opuštěné paní v pohraničním Domově seniorů se za mými zády definitivně zamkly dveře tohoto útulku pro osamělé. Naštěstí se zavřely až při mém odchodu. Nevypadá to, že by se brzy otevřely.

Další den to byla knihovna, další den bazén, pak se zrušily akce mých oblíbených církevních uskupení. Omezily se vstupy tam i jinam, v dubnu mám jít na operaci, ale nejspíš mi i tato rozkoš bude dočasně odepřena. V naší poliklinice se redukuje množství zdravotnických služeb, předoperační vyšetření nevyjímaje.

Nemohu navštívit kamarádku v nemocnici, nemohu využít šikovných rukou své masérky, ač mě bolí záda. Nemohu se setkat s instruktorkou počítačových dovedností, jakkoliv bych ji moc ráda okradla o její chytrý čas. Nemohu si dojet na chalupu pro uskladněné bio brambory a můj slepecký pes nesmí vejít do autobusu MHD prvními dveřmi, jak je už deset let zvyklý. Ano, chodila bych na nekonečné procházky, kdyby mě nebolelo to koleno, co mi mají operovat. Chodila bych cvičit, ale nesmělo by být zavřeno. Nesmyslně jsou zamčená i dětská hřiště, ačkoliv logika vládních opatření s ničím podobným ani nepočítá. Nad hlavou nám nelítají letadla, jindy rušnou ulici můžete přejít se zavřenýma očima, protože auta nejezdí. Návštěvy přátel se nekonají, nejsou roušky, bez kterých nemůžeme do metra. Dobrovolným asistentkám, které pomáhají nevidomým je doporučeno, aby se jejich laskavý a nezištný servis omezil jen na předání nákupu mezi dveřmi a poté rychlý odchod.

Koncertní síně zmlkly, maturitní plesy jsou poprvé v mé historii zapovězeny, přívětivé hospůdky i trapné nalejvárny končí v brzkých večerních hodinách. Kadeřnictví vedle našeho vchodu utichlo, a tak mám pořád pocit, že je sobota, protože stejně jako o víkendu neslyším hukot fénů, ženský smích a švitoření z této svatyně relaxace a krášlení. I ve všední dny je tu teď ticho a nikdo nemluví.

Já vím, že tohle všechno víte. Jen jsem si to potřebovala utřídit a zrekapitulovat.

Co nám zbývá kromě počítačových her, vyplachování emocí na sociálních sítích, otupělé civění do TV bedny a stále stejné obličeje a stále stejné pozadí? Jistě můžeme třeba vyřvávat z okna své pocity, když už (na rozdíl od Italů) jsme národ, který zapomněl zpívat a občas taky kamenuje proroky.

Přemýšlej, člověče! Tak nějak ve mně proznívá jakýsi hlas, jakési laskavé nutkání, utajená radost z netušených možností.

Stačí se rozhlédnout, a vidím hromady nepřečtených knih, cédéček s krásnou hudbou, psí oči mého chlupatého společníka, sousedku, která se o berlích štrachá na povinné rehabilitační kolečko v našem parku. Vidím seznam opomíjených kontaktů, v němž se skrývají opomíjení přátelé a možná i nepřátelé, kterým odpouštět a žehnat je vždycky problematické. Je tady i možnost pomáhat po telefonu nebo tím, že připravím pár knížek k digitalizaci, aby si nevidomí mohli rozšířit čtenářské obzory.

Včera jsem viděla ve zprávách TV sedmasedmdesátiletého pána v ochranné vestě, který sbíral odpadky kolem zastávek MHD. Ačkoliv ho vůbec neznám, v mých očích se stal apoštolem. Občas se mi přihodí, že mi někdo pošle nevyžádaný e-mail, který se najednou vyjeví jako převelice žádoucí. Nebo si pustím internetové rádio 7 TWR, které, ač za mě nemyslí, přiměje mě přemýšlet. Nikoliv primárně o smyslu života, ale třeba o lidech, kteří své žurnalistické a rozhlasácké profesi věnují v této době tolik lásky a lidského zaujetí srovnatelného třeba s lékařskou nebo sociální službou.

Mám v sobě tak velkou radost, že ji ani ta mrňavá virová bestie nemůže zmařit. Mám radost, že jsem tu pro někoho platná, pro někoho vtipná a pro někoho k dispozici jako průvodce. Nejsem most přes rozbouřené vody, spíš jen taková prťavá chatrná lávka přes nezajímavý potok. Jsou ale tací, kterým je studená a nepříliš čistá voda v potoce všedních dnů nepříjemná. Jsou tací, kteří se nutně potřebují dostat na druhou stranu. A tak zůstávám na místě pro ty, kteří o mně vědí, i pro ty, kteří sem náhodou zabloudili, protože toto je den, který učinil Hospodin – proto jásejme a radujme se.

Delicie Nerková

Stavba sloupu nerušeně pokračuje

Proměna člověka v nové stvoření

„Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili jen jako se rodí lidé,… nýbrž narodili se z Boha.“ Jan 1,12-13

Co znamená dát Pánu Ježíši trvalé místo ve svém srdci? Dát mu trvalé místo znamená prožívat velikou proměnu života. Znamená to rovněž veliké privilegium a vyznamenání; spojit svůj život navždy s všemohoucím Bohem - vládcem světa - to je nejvyšší hodnota jakou lze dosáhnout.

Co dělá Pán Ježíš v člověku, když ho člověk přijme?

1. Pán Ježíš přebývá v nitru člověka a je jeho průvodcem.

Je to pro člověka největší vyznamenání, když může mít důvěrné společenství s vládcem vesmíru ve svém vlastním nitru. Apoštol připomíná křesťanům: *„Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána.“* Ko 2,6 V tomto světě plném zmatků a různého zla je pro člověka velikým privilegiem, když může žít důvěrně s někým, kdo ho vřele miluje, učí ho poznávat co je dobré a co je zlé, moudře mu radí a vede ho nejlepší cestou života. Apoštol připomíná věřícím, aby respektovali a poslouchali Krista jako nejlepšího průvodce života. *„A Pán nechť řídí vaše srdce k Boží lásce a k trpělivosti Kristově.“* 2 Te 3,5

2. Pán Ježíš umrtvuje v člověku „infekci zla“ - infekci hříchu - Mk 7,21-23.

Všichni jsme zdědili hroznou infekci zla, která se projevuje ve špatném myšlení, špatném mluvení a zlém konání. Pán Ježíš odhaluje tuto infekci: *„Z lidského srdce vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“* Tyto zlé sklony, které jsme zdědili, nedovede nikdo odstranit ze svého nitra. Jedině Pán Ježíš má moc tyto zlé vlastnosti umrtvit a odstranit. Apoštol Pavel to vyjádřil několika větami. *„Starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován.“* Ř 6,6 *„Nyní, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli spoutáni.“* Ř 7,6. *„Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“* Ga 2,19 Je to opravdový zázrak, když je zděděná infekce zla v člověku umrtvována.

3. Pán Ježíš tvoří v člověku „novou přirozenost.“

Přirozeností rozumí apoštol vrozenou povahu, všechny vrozené vlastnosti. Když člověk přijme Pána Ježíše do svého nitra, začne se dít opravdový zázrak. Pán Ježíš vytváří v člověku novou přirozenost, formuje v něm novou povahu i nové charakterové vlastnosti. Člověk se stává skutečně novým stvořením. Za to patří Kristu nejvřelejší díky. Apoštolové s velikou vděčností konstatují: *„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové.“* 2 K 5,17 *„Abyste se tak stali účastnými božské přirozenosti a unikli zhoubě.“* 2 P 1,4 Pán Ježíš působí, že vyrostou v člověku nové vlastnosti. Spolu s Pánem Ježíšem působí v člověku i Duch svatý, který dává růst novým vlastnostem. *„Ovoce Božího Ducha je: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání.“* Ga 5,22 Tyto vlastnosti umožňují člověku žít v harmonických vztazích se svými bližními.

4. Pán Ježíš učí člověka žít novým životem.

Život v lidském společenství je velmi náročný. Potvrzuje to skutečnost mnohých rozvodů. Mladí lidé se zamilují, rozhodnou se pro společný život a za pár let se rozvádějí, protože neumí spolu žít. Naučit se kvalitně jednat s lidmi, žít v harmonických vztazích, je vskutku velmi náročné. Jsme nesmírně vděční, že máme v Pánu Ježíši nejskvělejšího Učitele, který nás učí nejen slovy, ale také svým osobním příkladem. On nám praví: *„Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce.“* Mt 11,29 Být tichým znamená ovládat svůj jazyk, aby nevyšlo z úst ani jedno zlé slovo. Být pokorným znamená *„pokládat druhého člověka za přednějšího než sebe“*. F 2,3 Pán Ježíš je trpělivým učitelem a v jeho škole se každý naučí žít novým způsobem. K trpělivému následování dokonalého člověka – Pána Ježíše - vyzývá křesťany i apoštol Pavel. *„Bratří, napodobujte se mnou Krista.“* F 3,17 *„Jednejte podle mého příkladu, jako já jednám podle příkladu Kristova.“* 1 K 11,1 *„Žijte tak, abyste se líbili Bohu.“* 1 Te 4,1 Jsme velmi vděční za trpělivého učitele i za jeho skvělou školu života.

5. Pán Ježíš si udělá z těla člověka svůj chrám.

Je to vskutku zázrak. Tělo člověka je jen troškou prachu. A Kristus si z tohoto prachu, proměněného na tělo člověka, dělá svůj chrám. Tedy tělo člověka, který přijal Krista, se stává chrámem Božím, ve kterém zaznívají modlitby, písně ke slávě Boží a zvěst Božího slova. *„Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jejž máte od Boha?...Proto svým tělem oslavujte Boha.“* 1 K 6,19-20 *„Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.“* 1 Te 5,23 *„Nebeský Otec nás vychovává k vyššímu cíli, k podílu na své svatosti.“* Žd 12,10 Je to pro nás lidi až nepochopitelný zázrak, že z našeho pomíjitelného těla si dělá Pán Ježíš svůj chrám.

6. Pán Ježíš obnovuje obraz Boží v člověku.

Na počátku biblické zvěsti čteme: *„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, muže a ženu je stvořil.“* Gn 1,27 Bylo to pro člověka úžasné vyznamenání, že byl stvořen, aby byl obrazem Božím. V čem byl obraz Boží v člověku? Především v jeho svatosti, že byl stvořen pro důvěrné společenství se svatým Bohem. Také v daru myšlení a možnosti vyjadřování myšlenek. Také ve svobodné vůli, v úžasných tvůrčích schopnostech a v panování nad zemí. Při pádu člověka do hříchu bylo zničeno to nejvzácnější – jeho svatost. Člověk se otevřel pro duchovní a mravní špínu, kterou do něho vložil nepřítel – satan. Jak jsme vděční Pánu Ježíši, že přišel k nám také proto, aby obnovil v nás Boží obraz. *„A tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě, to vše mocí Ducha Páně.“* 2 K 3,18 *„Oblečte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy.“* Ef 4,24 *„Oblečte nového* (člověka), *který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele.“* Ko 3,10

Je to vskutku úžasný zázrak, že nás mocí Ducha svatého proměňuje k Božímu obrazu.

7. Pán Ježíš si používá člověka jako svého Božího posla.

Být ve službách Krále králů – Vládce celého světa - je veliké vyznamenání. A Pán Ježíš do této vznešené služby povolává každého, kdo se rozhodl pro život s ním a může být Jeho spolupracovníkem.

Spolupracovat s Kristem při záchraně hříšných lidí a jejich proměně na Boží děti, to je úžasné privilegium. On nám důvěřuje a dává nám důležité poslání. *„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.“* Mt 28,19 *„Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření.“* Mk 16,15 *„A budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“* Sk 1,8

Být spolupracovníkem Pána Ježíše při záchraně lidí, které on miluje a chce je učinit věčně šťastnými Božími dětmi, to je pro křesťany skutečně jedinečné poslání. Kéž nás všechny posilňuje svým Duchem, abychom toto poslání plnili s radostí a svědomitě.

Je velmi důležité, aby si každý křesťan uvědomil, že být křesťanem není jen věřit v trojjediného Boha podle apoštolského vyznání víry, ale znamená to také s Bohem osobně důvěrně žít a pod jeho vedením prožívat úžasnou proměnu své bytosti. Jsme za ten zázrak proměny nesmírně vděční nebeskému Otci, Pánu Ježíši i Duchu svatému a jistě ho chceme za všechny zázraky velebit a oslavovat.

Milý bratře, milá sestro, prožíváš už tuto významnou proměnu svého života? Nyní je příležitost podívat se v naprosté upřímnosti do svého nitra a učinit potřebné rozhodnutí. Svěř se cele do rukou Pána Ježíše a pros ho, aby realizoval v tobě tuto proměnu. I ty můžeš být chrámem Ducha svatého, i z tebe může zářit „Boží obraz“.

Pak i z tvého srdce budou zaznívat slova veliké vděčnosti: ***„Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří.“*** Ef 1,3-4

Stanislav Kaczmarczyk

Inzerce

Nabízím šlapací šicí stroj Minerva a dvoulůžkovou rozkládací pohovku.
Tel.: **608 363 274.**

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2020

8. dubna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
22. dubna 2020

Z obsahu

* *O skvělých rodičích*
* *Rozjímání nad knihou Rút*

Poselství k Velikonoční neděli

HOSPODIN JE SVÉMU LIDU SVĚTLEM

Hle, temnota přikrývá zemi, soumrak národy, ale nad tebou vzejde Hospodin a ukáže se nad tebou jeho sláva.
Izajáš 60,2

Text pro biblický úvodník vybrala redakce daleko dříve, než kdokoli tušil, že budeme procházet virovou krizí. Dnes, když jej společně čteme, tento text zní, jako by jej prorok Izajáš psal pro současný svět. Dané slovo bylo samozřejmě psáno do jiné doby a v jiných souvislostech. Izajáš vyhlíží obnovu svého lidu, který je zatím v zajetí. Vidí světlo Hospodinovy spásy zářící ze Sionu. Světlo z Jeruzaléma se v jeho proroctví stává nadějí pro navracející se izraelské zajatce, a nejen pro ně. Ke světlu Božího lidu proudí lidé ze všech stran, ze všech národů. Hospodin sám je tím světlem.

Biblická proroctví mají však nadčasový význam. Jeden z mých učitelů teologie vysvětloval starozákonní proroctví jako pohled na horské štíty. Zdálky nám jednotlivé hory splývají – vypadají jako jeden hřeben. Ale ve skutečnosti mohou tvořit mnoho hřebenů, oddělených širokými údolími. Jakkoli byl náš text psán do jiné doby, jeho poselství má svá opakovaná naplnění, i když je dělí široká údolí času. Některá jsou už za námi, jiná mohou platit pro dnešek, a závěrečné naplnění zarámuje konec lidských dějin.

Prvotním naplněním byla obnova Jeruzaléma a duchovní obnova Izraele po babylonském zajetí. Hospodin jako světlo svého lidu obnovil svou smlouvu s Izraelem a přizval k němu i proselyty z okolních národů. Mocnější naplnění pak přichází v Ježíši Kristu, kdy Boží sláva přeznačuje chod dějin: ***„To světlo v temnotě svítí a tma je nepohltila.“*** A plně také platí, že Bůh je světlem svému lidu i pro současnou krizovou dobu.

Přijměme tedy toto Izajášovo proroctví jako živé slovo a zaslíbení právě i pro tuto dobu nejistoty. Hospodin je světlem pro svůj lid a nemusíme se bát, i kdyby se všechny jistoty naší civilizace ztratily. Přijměme však také širší kontext daného zaslíbení. Boží světlo uprostřed jeho lidu bude mít vždy misijní, inkarnační poslání. Hospodin nechce svítit jen nám, jeho záměrem je svítit skrze nás druhým. Pán Ježíš tak tento obraz světla ve svém kázání na hoře obrací – ***„Vy jste světlo světa.“*** Jistě v této rozkolísané době potřebujeme povzbuzení Božího světla i my sami. Přijměme ho. Hospodinovo světlo je však určeno i pro všechny naše bližní skrze pokoj, který jim poneseme. Kde jinde by lidé v dnešní neklidné době měli vidět světlo než skrze Boží lid.

Tomáš Grulich,
kazatel Církve bratrské

Poselství velikonočních svátků

Velikonoce 2020 – tedy ty letošní, budou v něčem zvláštní; jako by se v aktuálním zpravodajství s celou řadou zdravotnických a s tím souvisejících organizačních pokynů dostávaly až na druhé či další méně významné místo společenského dění. To všechno z úleku náhle se objevivší hrozby pandemie koronaviru, té nákazy, na niž jsme ještě nevynašli lék. Věřím, že se z toho uleknutí vzpamatujeme brzy. V dějinách přece bylo takových hrůz mnoho a lidstvo se z nich vždy znovu vzchopilo. (Nechte si rezonovat např. Ž 91,5n.) To jen my, občané 21. století jsme se naivně domnívali, že věda našeho času už takovou metlu člověčenstva nepřipustí. - Ovšem otázka, jak budeme tentokrát svátky slavit, je před námi naléhavá a mnoho času nemáme. - A teď rychle zpět k evangelijnímu čtení. Čas Mistrova kazatelství, uzdravování neduhů a vyhánění démonů končí, temné snahy proti jeho osobě se dávají do pohybu. - Ježíšovo veřejné vystupování se nelíbí náboženským veličinám. –

Bdělí strážci mojžíšovských tradic jsou ve střehu! Je snad na scéně další svůdce typu Judy Makabejského a následná národní tragédie? Nelze připustit! – Neodkladné zatčení v zahradě Getsemane a kvapný noční výslech, v oboru práva nevídaný a podezřelý. Ale s výsledkem! - Obviněný přiznal svoje synovství Boží – jasný doklad rouhání, a na to my máme prozíravý paragraf: HODEN JEST SMRTI! Dál pak už následuje: UKŘIŽOVAT! Avšak takový ortel musejí schválit a vykonat jen zemi vládnoucí Římané! Slyšíš, Piláte Pontský? My Židé nekřižujeme! - (Mohou tě nad věcí umyté ruce vyvázat z odpovědnosti? – Jistěže nemohou! To se potměšilým nepřátelům zas něco podařilo! Prováděcím orgánem popravčího aktu bude římská četa – my Židé se budeme jen dívat!). Stane se dokonale, jak jsme chtěli! - Zbývá ještě jedna tvoje povinnost, Piláte: Zabezpečit hrob stráží, aby ti jeho všeho schopní Galilejští s mrtvým nemanipulovali a pak celému světu nelhali! – Stalo se dokonale po vůli těch cyniků. To byl závěr pátku před židovskou sobotou. –

Z dochovaných evangelijních zpráv o té události ještě teď sálá děs a hrůza a my se takřka nic nedozvídáme o učednické komunitě Ukřižovaného. Kde byla v ten čas? Rozprchlá, zalezlá, absolutně neschopná dívat se na trýznivé divadlo na kopci nad Jeruzalémem (tedy s výjimkou Jana ve čtvrtém evangeliu). –

Jenže poslední slovo v té záležitosti přineslo až nedělní ráno: Galilejské ženy, které jen chtěly z úcty k ukřižovanému provést několik tradičních

Dokončení na str. 2

Naděje nikoli výkon

L 24,12

Petr se rozběhl ke hrobu, nahlédl dovnitř a uviděl tam ležet jen plátna. Vrátil se v údivu nad tím, co se stalo.
L 24, 12

Když se Petr doslechne, že Ježíš vstal z mrtvých, čteme, že „běží“. Proč asi? Když byly moje děti mladší, telefonoval jsem jim, když jsem se blížil tramvají domů, aby mi šly naproti. Skoro vždycky běžely… protože byly netrpělivé a těšily se na setkání. Dlouho jsme se neviděli (u malých dětí je vše delší než 10 minut dlouho), proto kluci běželi. Přemýšlejme, co se asi odehrávalo v Petrově mysli. Jeho poslední zážitek s Ježíšem byla jeho zrada. Potom už neměl možnost se mu omluvit, něco dát na pravou míru, vysvětlit proč se zachoval tak, jak se zachoval. Prostě zradil a konec. Pak jen sledoval, jak Ježíše odvádějí na Golgatu. Je zcela logické, že v okamžiku, kdy se dozví o prázdném hrobu, tak běží. Ne proto, aby svým během něco změnil, protože pokud ke hrobu dojde o minutu později, stejně nic nezmění, ale prostě proto, že ho žene netrpělivost a vzrušení. Stále v něm hlodá, jak selhal. Petr patřil k oddaným učedníkům. Byl to Petr, který se dušuje, že i kdyby všichni Pána opustili, on nikoli. Jakoby Petr budoval svůj vztah s Ježíšem na své domnělé schopnosti vydržet. Zřejmě i proto se ho tak hluboce dotklo, když zradil. Rysy jeho učednictví byly loajalita, věrnost a síla. Najednou se toto po třech otázkách zhroutilo. Petr se domníval, že jeho vztah s Pánem je závislý na tom, že bude neustále prokazovat kvality, o nichž si myslel, že si jimi získal Pánovu přízeň. Toto se skrze zradu zhroutilo. To, co nakonec Petra změní, není výkon, ale selhání, Boží milost a setkání se vzkříšeným Kristem.

Petr před vzkříšením nám někdy připomíná tzv. „dobrého křesťana“. Modlí se, snaží se, je obětavý a z toho plyne jeho pocit spokojenosti. Kdosi v tomto pojetí přirovnal Boha

Dokončení na str. 2

Vyznání

Ty znáš mne, Pane, všechno víš
o vinách a hříších mých,
Tys sklonil se do bídy mé
a skryl jsi mne v loktech svých.

Ty znáš mne, Pane, všechno víš
o vinách a hříších mých,
Tys ustrnul nad bídou mou,
mne obmyl jsi v ranách svých.

Já zpívám tobě píseň svou,
jež do dálky jasně zní
o lásce tvojí nezměrné,
chránící nás v každém dni.

MILOSLAV HRONEK

Z církví doma i ve světě

Otevřené další stanové městečko pro lidi bez přístřeší

Po stanovém městečku na Císařském ostrově, které nedávno otevřela Armáda spásy, otevřela další Arcidiecézní charita Praha v Praze Troji. Mělo by přispět k omezení pohybu lidí po ulicích. Stanové městečko slouží až 70 osobám, organizátoři jim nabízejí hygienické zázemí, rouško ky a také jídlo. Charita o tom informovala na webu České biskupské konference.

Běžné sociální služby pro lidi bez domova, jako jsou noclehárny či denní centra, jsou otevřeny jen určitou část dne. „Běžnou noclehárnu musí bezdomovec ráno opustit. Stanové městečko nikoli. Lidé budou motivováni, aby v městečku zůstávali po celý den," uvedl Stanislav Fiala, ředitel Azylového domu sv. Terezie.

Službu zajišťuje Arcidiecézní charita Praha ve spolupráci s pražským magistrátem. „O chod městečka se starají naši pracovníci spolu s dobrovolníky," dodal Fiala. Stanové městečko funguje od 26. března.

Praze pro ubytování bezdomovců chybí prostor, kde by mohla kvůli dodržení karantény ubytovat několik stovek bezdomovců. Snaží se pro ně zajišťovat lůžka například v ubytovnách, chce také budovat stanová městečka. Při hledání ubytování město prověřuje městské i soukromé objekty. Dosud pronajalo dva v Praze 7 a 9, které byly otevřeny v polovině března. Do objektů jsou vybíráni senioři a lidé se zdravotními obtížemi. Dále město hledá ubytování v dělnických ubytovnách a připravilo stany s hygienickým zázemím, které nyní fungují na dvou místech.

Primátor Zdeněk Hřib vyzval i společnost Eroc k vyklizení prostor v holešovické tržnici, ve kterých sídlí nevěstinec. Eroc nemá s městem uzavřenou nájemní smlouvu a to se proto s firmou nyní soudí o opuštění prostor. Prostory nevěstince jsou ale pro ubytování podle firmy nevhodné a nabídla jiné dvě nemovitosti v Holešovicích a na Vinohradech s kapacitou až 80 lůžek.

podle ČTK

Halacha zakazuje o šabatu elektroniku, přesto na internetu slaví bohoslužby i židovské komunity

Koronavirus citelně zasahuje do všech oblastí života, včetně náboženských zvyklostí. Z hlediska ortodoxní halachy zůstává aktivní používání elektrických zařízení během Šabatu nepřípustné a výjimky platí jen v ohrožení života. Přesto progresivní židovská společenství přecházejí masivně na internetové sdílení (nejen) šabatových bohoslužeb. Česká komunita „Ec chajim" tento pátek podruhé přenášela bohoslužbu k uvítání Šabatu.

Podle rabínského studenta Davida Maxy, který bohoslužby vedl, se v pátek večer připojilo 57-60 domácností.

„Byla to vlastně společná virtuální šabatová večeře. Viděli jsme se navzájem – pokud jsme chtěli – říkali si, co máme na stolech, lidé v domácnostech zpívali," vypráví David Maxa pro Ztis.cz.

„Je zajímavé, že se k nám připojili i lidé, kteří normálně do synagogy nechodí, pro některé to bylo dokonce poprvé, co se zúčastnili oslavy Šabatu."

Programy, užívané původně k videokonferencím a skupinovým chatům teď volí řada reformních, rekonstruktivních i konzervativních komunit po celé planetě; jako minjan (minimální počet osob pro konání bohoslužby) se počítá deset nábožensky dospělých osob, zapojených přes elektronická zařízení.

„Důvodem, proč jsme se rozhodli toto udělat a proč budeme pokračovat, je podpora lidí v tom, aby zůstávali doma," vysvětluje Maxa. „Teď je potřeba se izolovat, abychom chránili sebe i druhé lidi. Zároveň si uvědomujeme, jak velkou roli hraje v židovství komunita, jak moc chybí, když člověk nemůže s komunitou být, setkávat se."

www.christnet.eu

Církev československá husitská v době koronaviru je název nových webových stránek, které církev nedávno spustila. Obsahují jednak praktické informace o situaci v současné neradostné době a způsoby, jakými je církev a její diakonická střediska pomáhají řešit, ale i slova povzbuzení, záznamy virtuálních bohoslužeb, teologické úvahy, modlitby... Nechybí odkazy na nejrůznější sbírky finanční i sbírky ošacení, které organizuje Armáda spásy nebo odkazy na pastorační texty pro děti i pro dospělé. Vše je možné nalézt na:
https://www.aktualne.ccsh.cz/

Poselství velikonočních svátků

Dokončení ze str. 1

pohřebních úkonů, najdou prázdný hrob. Ten sice sám o sobě nic nedokazuje. Krade se leccos, i mrtvá těla, pokud to někdo potřebuje! Jenže evangelijní zprávy (a ještě starší zpráva z 1 K 15) přinášejí celou řadu svědectví o „setkání se Vzkříšeným"; s jednotlivci, se skupinami, s jedenácti učedníky, s více než pěti sty lidí. To už je náležitě objektivní svědectví.

–

Prvotní křesťanská církev přijala tyto zprávy jako solidní doklad Kristova (dávno předpověděného) vítězství a jako evangelium má být nabízena lidem všech věků, národů a ras. Také jako odpověď tam, kde jsme se sami ocitli v těsné blízkosti soutěsky smrti. A posléze jako pevnou součást zvěstování světu.-

S přáním, aby Vzkříšený prosvěcoval všechny naše přítomné nejistoty, úzkosti a obavy a postavil nás do proudu naděje a světla.

Ludvík Klobása

Naděje nikoli výkon

L 24,12

Dokončení ze str. 1

k postaršímu divákovi, který sedí v nebi a tleská nám, když si ráno udělám trochu času na čtení Písma a modlitbu. My víme, že bychom se asi měli modlit, svědčit, číst Bibli, ale toto v nás působí spíše pocit viny. Cítíme, že se stejně nic moc nezmění, že nám tyto věci vlastně nic nedávají. I v postním období nás přemáhá pocit, že Ježíšovo povolání je příliš náročné a že vydat se Duchu je nad naše síly. Začínáme se podobat hlavní postavě jedné divadelní hry, která říká: „Proč se bojím tančit? Vždyť miluji hudbu, milost, rytmus, píseň i smích? Proč se bojím žít, já, který miluji život a krásu těla a živé barvy země, oblohy i moře? Proč se bojím milovat? Vždyť přece miluji lásku!" My bychom možná mohli dodat – milujeme Boha, ale v jeho blízkosti se buď necítíme dobře, nebo je to hrozná nuda. Víme, že je mnoho oblastí, které nás fascinují mnohem více než on. Realita vzkříšení je jen další nudnou informací, která je mnohem méně zajímavá, než současná politická situace nebo informace, kde mají levné vouchery. Co s tím? Začít vstávat dříve ráno k modlitbám? Více se kontrolovat? Nebo se prostě smířit s tím, že evangelium je dřina a kříž, která mě moc nefascinuje? Nebo prostě Boha vytěsnit ze života?

Jakmile se z křesťanství stane povinnost, výsledek je stejný, jako když z manželství zmizí láska. Nemusíme si vzájemně škodit, jen se prostě nevyhledáváme. Stejné platí s Bohem. Postupně ho přestaneme vyhledávat.

Od toho, jak je pro nás realita vzkříšení reálná se do velké míry odvíjí vše další v našem životě. T. Keller se v této souvislosti ptá: „Proč je pro nás tak těžké vyrovnat se s utrpením a nemocí? Proč je tak těžké jednat správně, když víme, že nás určité jednání může stát pověst a hlavně že se nelíbí Bohu? Proč je pro nás tak těžké čelit smrti vlastní i druhých? Protože si myslíme, že tento rozbitý svět je jediný, který kdy budeme mít. Snadno získáme dojem, že tyto peníze jsou jediné bohatství, které máme."

Vím, že moje psaní nemá sílu vypůsobit novou vášeň pro Boží věci. To může vypůsobit pouze vzkříšený Kristus sám. Zároveň nás chci vyzvat k tomu, abychom přemýšleli, zda jsme se o tuto první vášeň nenechali okrást. Když si Petr uvědomil, co provedl, hořce plakal. Pak ale běží k prázdnému hrobu a později vidíme, že mu jeho selhání Kristus více nevyčítá. V posledních okamžicích na této zemi se ho ptá slovy: „Petře miluješ mě"? Ví o našich zápasech, strachu, nejistotě, pochybnostech a do toho všeho nám říká, neboj se a miluj. Přemohl jsem smrt a ty jí díky tomu přemůžeš také. Život se mnou nemusí a nemá být povinnost a dřina.

Slyšel jsem, že dokud Spielberg nepřestal točit filmy se šťastným koncem, byly mu odpírány Oscary – jakkoli jeho filmy se šťastným koncem byly nejoblíbenější. Kritikové hovořili o těchto filmech jako únikových, naivních. Happyend je prý známka nízkého umění. Proto převládají filmy, na jejichž konci se nám dělá špatně, zato máme pocit, že jsme se dotkli reality. S tímto ale polemizoval J. R. Tolkien: „Radost z dobrého konce nemá nic společného s únikem nebo prchání. Nepopírá existenci smutku a nezdaru – tyto věci jsou nutné, aby mohla být zakoušena radost z osvobození. Dobrý konec popírá obecnou a konečnou porážku – navzdory mnohým dokladům o ní a v tom je evangeliem, které poskytuje záblesk radosti. Když onen náhlý obrat přijde – zasáhne nás pronikavý záblesk radosti a touhy a roztrhne se opona, do níž zašlehne světlo".

Jinými slovy - příběhy s dobrým koncem nám ukazují, že zlo nemá a nemůže mít poslední slovo. A toto nám v plnosti ukazuje příběh vzkříšení. Tedy smrt nemá poslední slovo, poslední slovo má život a úžasná zvěst vzkříšení pohlcuje bolest kříže. Pohlcuje i bolesti naše a my můžeme v nové naději běžet do náruče tomu, kdo na nás čeká.

David Novák

Zvěst o vzkříšeném Pánu

Podle evangelií jsou prvními adresáty zvěsti o vzkříšení sami učedníci. Tato zvěst a události s ní spojené jsou pro ně zjevením. Ženy, které první den po sobotě naleznou prázdný hrob, dostávají "od anděla" poslání: "jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých; Jde před nimi do Galileje, tam ho spatří". (Mt 28,7) Na cestě k učedníkům se potkávají s Ježíšem samotným, uctívají jej. "Ženy přistoupily, objímaly jeho nohy a klaněly se mu" a poslání je opakováno nyní Ježíšem samotným: "Nebojte se, jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje, tam mne uvidí".

Počáteční kapitoly Skutků apoštolských detailněji zobrazují změnu pohledu na zjevení, kdy se zvěstovatele Božího království stává Zvěstovaný. Ten, který odkrývá tajemství Božího království přechází v toho, v kom je Boží království odkrýváno. S tím se mění i role učedníků. Učedníci naplněni Duchem svatým se stávají zároveň svědky a zároveň prostředníky Božího zjevení. Zvěst o vzkříšeném Pánu se z učednického kruhu dostává dál, nejprve k Izraelcům, brzy ovšem překročí hranice Izraele. Filip pokřtí etiopského dvořana, Petr cesarejského důstojníka Kornelia, jeho rodinu a přátele, a nakonec se z pronásledovatele církve Saula stane "apoštol pohanů" (Ř 11,13). Na jeho zvěstování se nyní soustředíme.

U Pavla se střídají důrazy na kříž a na vzkříšení – jakožto základní "místa" zjevení. Na jedné straně nechce znát "nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného" (1 K 2,2). Jeho svědectví je postaveno na protikladu mezi lidskými vidinami úspěchu a zjevení Boží moci a moudrosti v bezmocnosti Vykupitele. Pavel zvěstuje Boha zjevujícího se v Kristově radikální vydanosti do rukou hříšných lidí, vydanosti, která přinesla spásu a nový život, jehož součástí je ovšem i následování Krista v jeho vykupitelském utrpení. Přijmout toto zjevení znamená mít na něm podíl, jak snad nejvýstižněji podtrhuje v rámci pavlovské literatury list Koloským: "Proto se raduji, že nyní trpím za vás, a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev (1,24). Druhý důraz je přítomen např. v 1. listě Korintským, kde Pavel shrnuje "evangelium, které jim zvěstoval".

Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; Byl vzkříšen třetího dne podle Písem, ukázal se Petrovi, potom Dvanácti. Poté se ukázal více než pěti stům bratří najednou; Většina z nich je posud naživu, někteří však již zesnuli. Pak se ukázal Jakubovi, potom všem apoštolům. Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně. (1 K 15,3-8) Pavel je svědkem, že ten, který zemřel na kříži, byl vzkříšen. Klade sám sebe do řady s dalšími svědky zmrtvýchvstání a tuto řadu hierarchicky uspořádává.

V jeho hierarchii ovšem zde chybějí ženy. Je otázkou, zda proto, že Pavel aktivně představuje kulturně konzervativní proud, či zda je to nereflektované svědectví o patriarchálním žargonu jeho doby. Událost Kristova vzkříšení garantuje naši víru, říká Pavel. "Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni ti, kteří zesnuli v Kristu. Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí". (1 K 15,17-19) Pavlovy důkazy se navzájem doplňují a střídají podle toho, zda potřebujeme korigovat spritualizované vidění světa, které nebere vážně utrpení, nebo naopak povzbudit v naději, že pro Boha, který vzkřísil z mrtvých svého Syna, není ani smrt ani žádná jiná moc nepřemožitelným nepřítelem.

Ivana Noble
Z knihy Po Božích stopách

(Ivana Noble přednáší teologii na Evangelické teologické fakultě UK v Praze)

On-line přenosy bohoslužeb církví sdružených v Ekumenické radě církví

K 22. březnu bylo zadáno kolem 50 webových stránkek s on-line přenosy bohoslužeb. Můžete si vybrat na:
www.ekumenickarada.cz/in/3123/online_prenosy_bohosluzeb_cirkvi_sdruzenych_v_erc#.XnnYaKUsUmU

Vzkříšení jako bláznivá zvěst 1 K 15

Vzkříšení těla jako skandál

Svět, jehož byl Ježíš součástí, byl prosycen helénskou kulturou ovlivněnou platonismem a pro tuto kulturu bylo tělo a hmota podřízená duši, jednalo se o něco nečistého, co člověku brání v duchovním rozletu. Tento přístup velmi rychle pronikl i do raného křesťanství v podobě různých herezí, kdy raní křesťané ovlivněni různými helénskými náboženskými a filosofickými proudy bojovali s představou toho, že by na sebe Ježíš vzal nečisté lidské tělo. Jenže oproti tomu stojí slova „vše, co stvořil Bůh, bylo dobré“, tedy i hmota. Toto bylo pro antiku ale i pro některé křesťanské proudy nepřípustné, heretické, primitivní a skandální! Klíčová je duše nebo duch! Není to naše tělo, které nás táhne k hříchu? Nakonec i leckteré naše písně oslavují duši nebo ducha, není moc takových, které by oslavovaly nebo chválily Pána Boha za tělo.

Vzkříšení v židovstvu

Vzkříšení ale není a nebylo ryze křesťanská představa. Židé většinou věřili, že jednou nastane vzkříšení, že Bůh se postará o duši po smrti a v poslední den, kdy bude soudit svět a obnoví ho, dá svým lidem nová těla. Vidíme to např. u Marty, když s ní Ježíš mluvil u Lazarova hrobu. Zatímco Ježíš myšlenky o přicházejícím království a o mesiášství výrazně korigoval, pokud jde o vzkříšení, nepřicházel s ničím novým. Nové bylo to, že začal svým následovníkům říkat, že bude zabit a následně vstane z mrtvých on. Židé totiž věřili ve vzkříšení všech, naráz, nikoli ve vzkříšení jednotlivce, což se stalo v případě Pána Ježíše.

Proč prohlásit křesťany za lháře

1 K 15 je jediné místo v Bibli, které naprosto otevřeně říká, že existuje legitimní důvod prohlásit křesťanství za klam. Oním důvodem je popření vzkříšení. Pokud je to výmysl prvních křesťanů, naše zbožné přání, jakési projekce našich tužeb po posmrtné blaženosti, jakási mytologie, pak slovy Pavla jezme, pijme, zítra stejně zemřeme. Užijme si alespoň teď. Pro Pavla, ale i pro celý Nový zákon je vzkříšení těla klíčové. Zajímavé je, že vzkříšení, nikoli to, čemu říkáme „nebe“ nebo jakýsi mezistav mezi smrtí a vzkříšením, o kterém se v Bibli píše vlastně málo.

Kristovo vzkříšení jako východisko

Pro Pavlovu argumentaci bylo klíčové východisko, že naše naděje je zakotvena nejen v naší víře v Krista, ale v tom, že se vzkříšení již odehrálo a to v Kristu. Pavel argumentuje, že Kristovo vzkříšení je historický fakt. Odvolává se na dosud žijící očité svědky, na svědectví Písem, na svědectví apoštolských autorit. Proč je to tak důležité? Představte si, že vám někdo sděluje nějakou dobrou zprávu, nadchne vás. Na konci rozhovoru se ho zeptáte a máš s tím nějakou zkušenost? Už se to někdy stalo? A on vám řekne ne, ale věřím, že by se to stát mohlo. Asi dotyčnému moc věřit nebudete. Proto Pavel řekne, já vám nezvěstuji nějakou svoji hezkou představu, ale realitu, která tím, že se stala, se může stát znovu. Zde bychom mohli skončit, protože na první čtení to vypadá tak, že pokud jsme uvěřili, mělo by pro nás platit něco ve smyslu „jelikož máte tak úžasnou naději, posaďte a uvolněte se, protože Bůh vám připravil úžasnou budoucnost.“

Jenže 15 kapitola končí úplně jinak: „A tak, moji milovaní bratří, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná.“

Náš pohled na věci budoucí, na vzkříšení a na přístup k časnému životu souvisí s pojetím spásy.

V Ř 8,24 Pavel píše „byli jsme spaseni v naději“, tedy spása již nastala, byť v plnosti bude ještě dovršena. Protože budoucí spása se vlamuje do tohoto světa, týká se toho, co Bůh dělá nejen v nás, ale i skrze nás nyní. Ještě bych uvedl jeden text z Marka, kde se píše: „Amen, pravím vám, že někteří z těch, kteří tu stojí, neokusí smrti, dokud nespatří Boží království, přicházející v moci.“ V tomto textu vidíme, že vzkříšením Krista sestoupilo Boží království na tuto zem. Nikoli v plnosti, ale částečně a my jako občané toho království jsme povoláni jeho vliv rozšiřovat nyní.

Co z toho všeho plyne?

Vzkříšení nám dává naději pro to, co bude. Naději, že smrtí život pokračuje. Pochopitelně se naskýtá otázka, a co tam budeme dělat? V Bibli lze vyčíst jen náznaky. Budeme s Kristem, spolu, nebudeme se ženit a vdávat, naše těla nebudou nemocná a smrtelná, zřejmě budeme rozvíjet svoje lidství, kdy od prvních kapitol Genesis má člověk vnášet do stvoření řád a utvářet společenství.

N. T. Wright píše následující: *„Zapomeňte na představy o tom, jak budeme brnkat na harfy. Budeme mít určité úkoly a budeme je s chutí plnit. Veškeré dovednosti a obdarování, jimiž jsme Bohu sloužili v tomto životě a možná i všechny zájmy a záliby, kterých jsme se museli vzdát, protože byly v rozporu s naším povoláním, se prohloubí a zušlechtí. Bůh nám je vrátí, abychom je používali k Boží oslavě. Toto je patrně nejtajemnější a nejméně probádaný aspekt vzkříšeného života.“* (N. T. Wright s. 194)

Jenže o mnoha věcech nevíme a spíše než že máme život pojištěný dopředu, věříme, že Bůh je dobrý a že Bůh ví...

Vzkříšení těla navazuje na to, co vidíme od prvních kapitol Písma, konkrétně, že hmota, tělo, není něčím podřadným. Toto má zásadní význam např. pro misii, kdy určité křesťanské kruhy vnímali misii jako zachraňování duší pro Pána. Jenže Pánu Bohu záleží na celém člověku, na tomto světě, jednak proto, že ho stvořil, prohlásil, že je dobrý a jednak proto, že ho obnoví. Proto jsme povoláni, abychom nenechávali tento svět napospas sobě sama s tím, že stejně všechno jednou pomine, ale starali se v rámci svých možností o něj. Stejně tak naše misie musí mířit na pomoc celému člověku, nikoli jen jeho duši. Ještě jednou N. T. Wright: *„A tak každý láskyplný čin na zemi má smysl, protože pracujeme na něčem, co se ve svém čase stane součástí nového, dokonalého, Božího světa, jehož budeme součástí i my. Každý projev vděčnosti, laskavosti, umělecké dílo inspirované krásou Božího stvoření, každá chvíle věnovaná postiženým dětem nebo trpícím, každé Duchem svatým inspirované vyučování, každá modlitba, podpora, útěcha toto vše díky Boží moci, jež křísí z mrtvých, najde cestu do nového stvoření, které jednoho dne nastane. To, co v přítomnosti děláme v Kristu a z moci Ducha, nebude mařeno. Přetrvá to do nového Božího světa, dokonce se to v něm ještě rozmnoží.“* A tak i když nevím, jak to bude vypadat konkrétně, chci povědět, že díky stvoření na tomto světě, na tom jak žijeme a co děláme, záleží.

Závěr

Jakkoli řadu věcí ohledně vzkříšení těl nevíme, víme dost na to, aby tato centrální zvěst Nového zákona z nás dělala jednak lidi naděje a jednak dala nový smysl i tomu, jak na tomto světě žijeme nyní.

David Novák

Chvála za časů Corony

Včera mi jízdní policie v našem příměstském lese vytkla, že nemám roušku. Nevěděla jsem, že les je „veřejné prostranství“. Situaci zachránil můj pes, protože měl náhubek. Obě policistky zřejmě usoudily, že nejsem nedisciplinovaná senilní osoba a že mě pro tentokrát nezatknou. Oddechla jsem si, to se ví!

Ráno jsem ve sprše chválila Hospodina, Otce, Syna i Ducha, za teplou i studenou vodu, za voňavé mýdlo, čistý ručník a dobrou snídani s ještě lepší kávou, která mě očekávala na stole. Je zajímavé, jak nás najednou upoutávají maličkosti. Doma čistá postel, kytky, kterým se daří díky svobodnému používání vody z kohoutku. Lednice, ve které nic nechybí, dostatek zásob i vhodného oblečení. Tak samozřejmé položky, tak samozřejmé konzumování jídla i čisticích prostředků! Napadá mě někdy, že jsou to vlastně dary?

Z nemocnice, v které jsem už půl roku objednaná na dubnovou operaci, mi zavolali a účastně se zeptali, jestli jsem v pořádku. Nabídli mi, že provedou všechna předoperační vyšetření, kdyby selhalo obvodní zdravotnické středisko. Volající paní byla klidná, laskavá a informovaná. Z jejího hlasu nebyla slyšet nervozita ani netrpělivost. Povzbudivá chvíle pro budoucího pacienta jak naprogramovaná do nejistoty všedního dne!

Napsala mi moje dobrovolná asistentka, která mi pomáhá číst nečitelné papíry a trefit na místa, na která kvůli chatrnému zraku sama netrefím. Má prý pro mne audioknížku, kterou mi koupila těsně před tím, než se zavřela knihkupectví. Tahle paní o sobě říkává, že nemá talent na dárky. A přece – zdá se, že za časů Corony nám nápady přicházejí naproti. A nejsou to vždy nápady ledajaké.

Mailem jsem obdržela ze dvou míst nabídku doma vyrobených roušek od jiných dobrovolníků, kteří myslí na to, že těžce zrakově postižený člověk si sám roušku nejspíš neušije. Jsou tak vstřícní a laskaví od „přírody“ nebo je to vnuknutí od Pána chlebů vezdejších?

Mívám problémy s dýcháním, zejména v noci. Problém se nyní zjevil i ve dne, protože s rouškou se dýchá hůř. Na procházce jsem si v duchu prozpěvovala písničku od V+W z časů válečných o tom, že je divný svět, divná láska, když se mají dva rádi, ale když jim při líbání plynová maska vadí.

Jsem na tom dobře i v roušce. V lese sice aktuálně k líbání nikdo vhodný není, ale za chvíli budu doma a roušku si sundám, třeba i kvůli láskyplnému políbení. Hlavně neztrácet hlavu a myslet pozitivně, doporučují psychologové.

Psychologické rady nejsou univerzální, já vím. Ale v poslední době, za časů Corony a roušek, jsem si už nejednou vzpomněla na zcela poslední, avšak jedinečný verš Bible, který v překladu Viktora Fischla zní takto:

Vše, čemu dech byl dán, nechť chválí Hospodina.
Haleluja!

Delicie Nerková

Velikonoční spiknutí

Věřte mi, tentokrát se shodli ale úplně všichni, a to je v sanhedrinu, kde se přední kněží po celý rok nedohodnou na ničem, vzácnost nevídaná, opravdové „pelé“ a shoda úžasná, rozumíte?

Tenhle Jošua by mohl být uznávaný rabín, on dokáže k lidem na venkově promluvit a hlásání království nebeského mu jde náramně, o to nic, má taky impozantní zjev a mluví horoucně, ale jinak, pane, jinak je to nebezpečný člověk, který uvede naši víru a celý národ do neštěstí.

Vidím, že kroutíte hlavou, ale copak může Žid v dnešní době, kdy i v Jeruzalémě zavádějí Římani ty svoje móresy, veřejně kázat, že nad Tórou stojí láska a že ve jménu lásky je možné porušit Mojžíšův zákon? Kam bychom došli, kdyby se lidi měli rádi a dělali si, co je napadne? Jen se podívejte, kam to ten tesař vede. To je zpochybnění kněžství a krize víry! Tahá se s podivnou družinou rybářů a nedouků po hospodách a všude slaví, až se zbožní lidé nestačí divit, a on jen prý – Nemocní potřebují lékaře – a proto uzdravuje i v sobotu, chápete? O šábesu! Byl jsem u toho, když mu vzdělaní perušim vytkli jeho volnomyšlenkářství. A víte, co se stalo? Nazval je obílenými hroby, které jsou plné nečistoty. Taková urážka farizejské strany! Kdyby farizeové nepěstovali náboženství, tak by pravá víra dávno zanikla. On ten nazaretský tesař dobře ví, že 15. den měsíce Adar máme každoročně bílit hroby, abychom zachovali rituální čistotu. Ale nechce dodržovat zákon a myslí si, že na něj žádné předpisy neplatí. Nedávno byl na svatbě v Káni a proměnil vodu ve víno. Těm Galilejcům taky nic nedojde. Když ve svých štoudvích vyrobí víno z vody, kdo bude okopávat moje vinice a kam klesnou ceny? To je spiknutí, pane! Ten Jošua se neštítí ničeho. A s kým se vodí na veřejnosti?! Rabín a doprovázejí ho ženy! Zrovna ta Mirjam je taková šikse, dávno ji přece měli ukamenovat a ona potírá Jošuovi nohy drahou mastí. O pověsti těch ženských se mluvit nahlas ani nedá. Nejhorší rouhání ale je, když Nazaretský doporučuje platit daně Římanům a jde do Chrámu a tam zpřevrací stoly směnárníkům a vysype pokladnice! No to je vrchol všeho! Kam by kněží přišli a z čeho by žil Chrám, kdyby pokladnice duněly prázdnotou?

Říkám vám, je nejvyšší čas Nazaretského zlikvidovat, Nešpinit se, to ne, předat ho římské moci, a ta už ví, jak dostat takového člověka na kříž. A ten, kdo to udělá, ten se zapíše nesmazatelným písmem do dějin židovského národa. A možná celého světa, pane.

(Z velikonočního vysílání Dobrého jitra s patriarchou Církve československé husitské Janem Schwarzem na stanici Český rozhlas 2 – Praha, dne 27. 3. 2005)

Německý reformátor
Phillip Melanchton – Schwarzerdt

(16. 2. 1497 Bretten v Bádensku – 19. 4. 1560 Wittenberg)

Phillip dosáhl po univerzitních studiích v Heidelbergu a Tübingenu už v raném věku akademických hodností a v roce 1518 se usadil jako profesor klasických jazyků ve Wittenbergu. Pro biblistiku ho nadchlo Erasmovo vydání řeckého Nového zákona v roce 1516. Stál na Lutherově straně při disputacích i na říšských sněmech. Byl humanistou a v tom smyslu korigoval některé vyostřené Lutherovy výroky. Setrvával v přátelském rozhovoru s kalvinisty, s českými utrakvisty a s Jednotou bratrskou. Zasloužil se o organizaci luterské církve a o reformu německého školství (proto bývá označován jako „učitel Německa“). Za svou umírněnost byl spolu se svými žáky napadán ortodoxními bohoslovci jakožto **„kryptokalvinista“**. Byl ochoten se zúčastnit i Tridentského koncilu.

Z jeho literární práce jsou významné zvláště *Základní pravdy teologie* (Loci communes) 1521, *Pokyny vizitátorům a farářům v Sasku* 1528, *Augsburské vyznání* 1530 a *O moci a svrchovanosti papeže* 1537. Cenné jsou i jeho biblické komentáře, pedagogické a filologické spisy. (Některé jeho knihy byly přeloženy do češtiny už v 16. století.)

Poznávat Krista znamená poznávat jeho dobrodiní… a nikoli zkoumat jeho přirozenosti a způsoby jeho vtělení… Křesťanský způsob poznání je znát nárok zákona, vědět, odkud pramení síla jej zachovávat a u koho žádat odpuštění hříchů…

(Loci communes 1521)

Bohuslav Vik

Tváře

Taková ušmudlaná březnová neděle... Masopustem odstartovaný tradiční půst se poněkud proměnil, prohloubil a stal se nařízeným, i když ne zrovna v gastronomickém pojetí. Roušky sem, roušky tam. Nějaká babka udala jinou babku za to, že klepala z balkonu deku. Jádrem problému nebyla přikrývka těla, ale přikrývka obličeje. Babka klepala deku nemajíc roušku na svém obličeji. Obličeje jsou jako kniha. Takový Facebook jsou naše obličeje. Ale za časů Corony??

Na procházce příměstskou přírodou nepotkávám knihy, potkávám zahuhlaný textil. Myslela jsem – před dávnými časy – že otextilované bytosti jsou příslušné k extrémistickým náboženským nebo politickým seskupením. Změnou náhledu vyvolanou současnou coronární situací jsem ještě včera orouškované obličeje vnímala naopak jako extrémně ohleduplné bytosti. Teď vím své – jsme spíš než ohleduplní, klasicky vystresovaní spoluobčané, tak jak to známe z minula. Ano, strach je to, co mnohé z nás obléká do ochranných textilií. Strach, že nás udá babka ze sousedního balkonu. Je krásné mít tolik volného času za časů Corony. Jenže – není to můj svobodný volný čas. Není svobodný, není nádherný, není inspirativní – do té chvíle, než ho podřídím někomu Vyššímu, než jsem já, než jsou vládci a doporučené hodiny k nákupům. V noci mám jasný, barevný sen. Jdu městem nějakou širokou ulicí, a proti mně spořádaný dav lidí. Nestrkají se, nehulákají, nemávají prapory, nenesou transparenty. Tiše jdou, všichni oblečeni v bílém. V tom snu si říkám – některý z těch lidí je určitě Ježíš Kristus. Nevím sice, proč mě taková myšlenka napadla, přesto se usilovně zaměřuju na všechny tváře, které mě míjejí. Ačkoliv v realitě vidím hodně špatně, ve snu ty tváře rozeznávám, ale nějak podivně. Nedovedu je identifikovat, jakkoliv žádná není zakrytá. Vyleká mě, co možná už dávno vím: jestli tady někde Ježíš je, nepoznám ho!

Probouzím se – jak to, že bych tě, můj Bože, v davu nepoznala? Vždyť nás v evangeliu přesvědčuješ, že poznat tvoji tvář znamená poznat Ježíše a že takové poznání je možné, ba dokonce důležité pro náš život tady na zemi.

Je pravděpodobné, že za časů Corony se mění podmínky k hledání a nalézání Ježíšovy tváře? Že by to bylo těmi rouškami?

Přestávám přemýšlet o extrémistech, o přenašečích nemoci Covid 19, přestávám se zabývat hysterickými udavačkami nebo vystrašenými seniory v obchodech s potravinami. Vím, že za každou rouškou může být Ježíš tak, jak píše Matka Tereza z Kalkaty: v každé tváři hledej Krista! Tak tedy v překladu do současné reality – za každou rouškou může být Kristus. Dej si proto pozor, abys nikoho nesoudil, nikoho nespravedlivě neodmítal, nikomu nestranil a nikomu se neposmíval! Tohle ale hlavně platí nejspíš pro mne, především když koukám na televizi.

Jdu městem, a už to není sen. Proti mně a kolem mě lidé s rouškami. Není jich moc, už vůbec nelze mluvit o nějakém davu, ten by byl nezákonný. Ale tváře s rouškami zůstávají. Začínám si polohlasně zpívat nádhernou píseň od Martiny Střítecké, jmenuje se Hledám tvoji tvář... Tahle píseň je na You Tube v mnoha provedeních. Nezáleží mi na tom, že na You Tube je místo obrázku židovského utrápeného muže ten nádherný, proslulý blondák od Leonarda. Kdyby měl roušku, málokdo by ho poznal. Tím spíš, že i ze zkušenosti vím, že po Vzkříšení může být Ježíš Kristus za kteroukoliv tváří. Tak tedy hledám tvoji tvář, Pane můj, každý den a očekávám tvé slovo, protože chci jít za tebou kamkoliv půjdeš.

Delicie Nerková

Nezavážeš úst...

Velkochovy, rychlokultura a koronavirus

„Nezavážeš úst vola mlátícího". (Dt 25,4) – Utrpení hospodářských (i jiných) zvířat přikazuje Písmo omezovat. V tzv. zoonózách (nemocech přenesených ze zvířat na člověka) jako by se utrpení zvířatům působené přelilo až na „páníčky". Nejaktuálnější zoonózu představuje epidemie COVID-19. Než koronavirus uzavřel domácnosti do izolace, triumfovala v anketě Kniha roku Lidových novin tuzemská mutace románu Michela Houellebecqa Serotonin – snad abychom si v ní pak, dodejme, ve zvýšené míře „říkali"...

Světová literatura byla většině čtenářů dlouho k dispozici v různě nedokonalých překladech, přesto oslovovala. Francouzský Serotonin má takovou sílu, že něco z ní zbylo i v odeonské mutaci. Kdyby se jí dožil Egon Bondy / Zbyněk Fišer (20. 1. 1930 - 9. 4. 2007), jistě by ji v anketě podpořil rovněž už jenom na základě pasáže (s. 165-169 originálu, s. 124-126 překladu) o otřesných poměrech v obří drůbežárně / velkovýrobně vajec (v úvahách o vině a spoluvině jako by Houellebecq opisoval od Bondyho).

Pokud by pořadatelé ankety oslovili Pavlu Smetanovou, autorku zápisků z řeckého ostrova Korfu, možná by Serotoninu dala hlas též. „Není dobré, když milenci mluví stejným jazykem, není dobré, když si mohou skutečně rozumět …" (s. 73 překladu, s. 96 originálu). Zde jako by Houellebecq rozvíjel hlavní motiv z její povídky Rozuměli si, dokud si nerozuměli…

Chválu utněme. Odeonský Serotonin byl hozen na trh v termínu šibeničním – zhruba půl roku po originálu. To se nemohlo neprojevit na kvalitě. Vady lze rozčlenit do dvou kategorií. Začněme koncepcí.

„Když mi po dost dlouhé odmlce, v níž však nebyla žádná trapnost (dívala se na mě, já se díval na ni, a to bylo naprosto vše), řekla: „Jsem Camille …", vlak už odjel …," líčí hlavní hrdina (s. 121 překladu) klíčové, „životní" setkání. V originále (s. 162) je souvětí jednak formálně delší, jednak obsahově „přehnanější". Před dvojtečkou je připojen časový údaj „snad o deset minut později" („peut-être dix minutes plus tard"). Místo relativizace slůvkem „dost" je délka odmlky naopak zdůrazněna slůvkem „velmi".

Běží o centrální pasáž románu, ke konci se k ní hrdina vrací. Lze ji pojímat jako reprezentativní ukázku. Houellebecqův román je vlastně básní v próze sestávající převážně z rozsáhlých souvětí s určitým rytmem. Nadsázka je součástí stylu. (Předvádí také „zveličující" fungování lidské paměti.) S překladem bylo třeba si vyhrát. V pozadí české verze jako by však tu a tam zaznělo syknutí: „Tak už se, autore, koukej vymáčknout!"

Krácení (a přitlumení) je pro koncepci české mutace typické. K vynechávkám v komplikovaných souvětích – narušujícím přinejmenším jejich rytmus a „melodii" (někdy i smysl) – dochází opakovaně, ano soustavně. (Na anketě Lidovek zaráží především, že onu – osekanou – báseň v próze podpořil v anketě jediný básník. Stejně tak, že jediný účastník kladně vyzdvihl, že běží o knihu „přehánějící".)

Pod tlakem jako by navíc byly aktivovány dyslektické mechanismy, přičemž překlep („*má … volné zástupce*" místo „*volené*", s. 197; „*odvážné strace*" místo „*starce*", s. 212; „*kde jsem se … octil*" místo „*ocitl*", s. 255), chybnou číslovku či technický údaj („*do levého pravého kola*" místo „*pravého předního*", s. 10), topornou doslovnost („*ve skoro absolutním stavu mentálního bíla*", lépe „*prázdna*", s. 199), vychýlení z vazby („*před tím odrazuje*" místo „*od toho*", s. 115), pravopisnou chybu korektor neopravil. Nemluvě o „zazděné" slovní hříčce či pointě … Běží – vedle koncepce – o druhou kategorii nedostatků. Porůznu roztroušené podivnůstky připomínají snášku vyděšené nosnice ve velkochovu …

Závěrem ocitujme dvě z takových stresově nakladených „různočtení":

Jedna z hrdinových litanií vrcholí konstatováním, že laně v Normandii si zatím nemusejí dělat starosti z vlků, neboť dle originálu (s. 284) by trvalo ještě pěkných pár let, než se tam vlci dostanou z Alp, nebo dokonce z Gévaudanu („il faudrait encore pas mal d´années pour qu´ils remontent des Alpes, ou même du Gévaudan"). Autor si (z Wikipedie) sestudoval zprávy o páru vlků, který řádil v okolí Gévaudanu od roku 1764. Ne tak pořizovatelé české verze: „laně mohly být zatím v klidu, do Alp /sic!/ anebo i Gévaudanu se /vlci/ hned tak nevrátí" (s. 211).

Florent-Claude v závěru života opět s gustem četl, a sice dle originálu (s. 289) už několik týdnů („depuis quelques semaines"), dle překladu (s. 215) „už několik let": „Už několik let jsem opět četl, … vlastně jsem četl jenom Gogolovy Mrtvé duše a nečetl jsem moc, stránku dvě denně, víc ne, a často tytéž několik dní za sebou." Splašený skok řádově od „týdnů" k „rokům" se vymyká z obecného „umírňovacího" trendu české verze. Jako by bezděčně připomínal horníčkovskou zásadu číst pomalu, k přečtenému se vracet, zkoušet si je napsat atd. Zejména však biblické pověděnní: „Nezavážeš úst …" Ani překladateli!

František Schilla

Odkazy:

Houellebecq, M.: Sérotonine. Flammarion 2019, 352 s.
Houellebecq, M.: Serotonin. Euromedia Group, a. s. – Odeon 2019, 280 s.

V koronavirovém zajetí

Žijeme v situaci, jakou jsme ještě nikdo nezažili. Zavřené kostely, znemožněné kontakty mezi lidmi. To nebylo ani za Němců, ani za komunistů. Není to důsledek politické situace, nýbrž dramatického rozšíření viru, který dříve žil zcela neškodně v tělech některých netopýrů, a teď se (škodlivě) dostal mezi lidi. Důsledky pandemie zcela ochromily náš dosavadní způsob života. Všechno je teď jinak. Mnohé činnosti musíme na neurčitě dlouhou dobu oželet. Nejvyšší hokejová soutěž zůstane bez vítěze, nebude mistrovství světa v hokeji, a možná ani olympiáda nebude. To jen dokresluje mimořádnost situace. Nemůžeme chodit na kulturní akce, ba ani do knihoven, nemůžeme normálně nakupovat, nemůžeme se navštěvovat, lékaře vyhledáváme jen v těch nejnutnějších případech. Mnohé pracovní činnosti neprobíhají, podnikatelé a lidé samostatně výdělečně činní se dostávají do svízelných situací. A mohli bychom ve výčtu pokračovat dále. Při tom se neubráníme otázce "PROČ?".

Můžeme si otevřít Jobovu knihu. To, co Job prožil, bylo nesrovnatelně horší než to, čím procházíme dnes my. Pravdou však je, že nikdy v novodobé evropské historii nedošlo k tak hromadnému narušení našich lidských plánů a představ, k jakému dochází nyní. Pán Ježíš nás vede k tomu, abychom si z aktuální situace uměli vzít poučení, abychom v tom, co se kolem nás děje, uměli slyšet Boží hlas (L 12,54-57).

Už řadu let zní světem varování před globálním oteplováním, které zřejmě je aspoň do určité míry způsobeno naší lidskou činností. Dělají se kvůli tomu konference, přijímají se závazky, ale stále nějaká výraznější reakce se neobjevuje. Z pravidel naší ekonomiky a z náročného způsobu života se nám slevit nechce (či nechtělo?).

Dnešní nouzový stav, v němž se náš stát spolu se značnou částí naší civilizační oblasti nalézá, svým způsobem zasahuje každého z nás. Aspoň na čas jsme se museli se svým příjemným, avšak náročným způsobem života rozloučit. Nevíme, jak dlouho bude tato situace trvat a jak se budou různá omezení vyvíjet. Ale už teď je jasné, že bude znamenat tvrdý, drsný, bolestivý zásah do fungování ekonomiky. Ale budou zde i další důsledky. Dopad na oblast vzdělávání a kultury, která leží mimo hlavní ekonomickou sféru, bude jistě hodně výrazně zasažena. Můžeme ovšem očekávat i změny jiného charakteru. Mění se pohled na svět. Ochranná opatření nás od druhých lidí oddělují, přesto – aspoň v duchovním smyslu slova – lidé mají k sobě blíže. Jednomu na druhém více záleží. Vztah konkurence je vytlačován vztahem kooperace. Hodnoty vidíme jinde, než jsme byli zvyklí. Tím se mění i naše rozhodovací kritéria. Plochý materiální svět se teď uzavírá a pro mnohé to může znamenat otevření vertikální životní dimenze. Nebude tento posun myšlení znamenat – aspoň pro někoho – výzvu hledat Boha, výzvu jít za Ježíšem?

Omezení způsobu života přišla – až symbolicky – do postního období. Rozumné prognózy ovšem naznačují, že je časově výrazně přesáhnou. Blížící se Velikonoce nám výrazně připomínají, že Bohu na světě záleží. Záleží mu na něm i v době, kdy jeho velká část je zasažena koronavirem. Nevíme, proč procházíme touto cestou. Třeba lidé zaslechnou Boží hlas, zřejmě výraznější, než je ten hovořící prostřednictvím změn klimatu.

Ježíš Kristus, vítěz nad zlem a temnotou, musel – kvůli našemu hříchu – projít hroznou cestou utrpení i smrti. Vyznáváme o něm, že se stal cele člověkem. Lidské utrpení a bolest slyšíme z jeho slov na kříži: *Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil* (Mt 27,46). A přesto svým vzkříšením přemohl moc temnoty, zvítězil nad zlem. A toto jeho vítězství se netýká jen nějakého nepředstavitelně vzdáleného eschatologického horizontu. Týká se i naší současnosti. On propojuje časnost s věčností. Díky němu Boží království proniká na naši Zemi, do našeho aktuálního životního prostoru. Projevuje se i nejrůznějšími projevy solidarity. Přichází k nám v našich bližních. V podobenství o posledním soudu říká: *Amen, říkám vám, že cokoli jste udělali pro nejmenšího z těchto mých bratrů, to jste udělali pro mě. Amen, říkám vám, že cokoli jste neudělali pro nejmenšího z nich, to jste neudělali pro mne.*

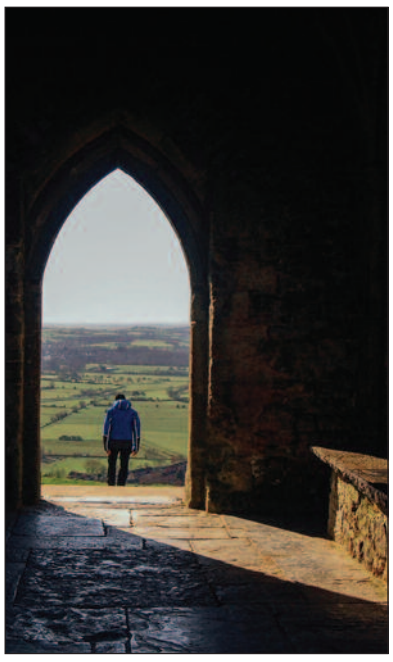

Boží království, slavná jeho budoucnost se týkají i naší současnosti. U něho minulost, přítomnost a budoucnost se prolínají. On má svět ve svých rukou. Ježíšovo ***Nebojte se*** zní i do našeho zakoronavirovaného světa. I v něm platí to, co Pavel píše do Korintu: *Teď poznávám částečně, ale potom poznám plně, tak jako Bůh zná mě. Do té doby nám zůstává víra, naděje a láska, tato trojice; ale největší z nich je láska.* (1 K 13,12b,13).

Jiří Nečas

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie plánuje na úterý 21. dubna 2020 od 18 h v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu) ekumenickou bohoslužbu ke Dni Země s kázáním br. Michala Šourka a zpěvem pěveckého sboru Gabriel. Její uskutečnění závisí na aktuálních zdravotních opatřeních. Bližší informace budou na internetových stránkách:

https://www.facebook.com/EkologickaSekceCKA

http://jirinecas.jetmouse.cz/akce/NejblizsiAkce.htm

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13/2020

22. dubna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 6. května 2020

Z obsahu

* *Cesty a návraty*
* *Pán nás volá...*

Poselství k neděli Misericordias Domini

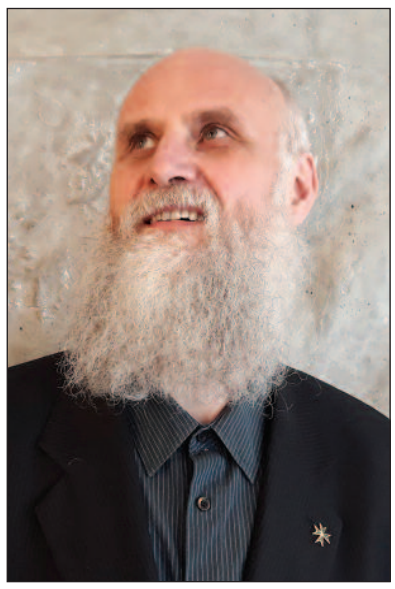

Hospodin odpovídá na naše modlitby

V soužení jsem volal k Hospodinu, on mi odpověděl. **Jonáš 2,3**

Velké téma knihy Jonáš je spása, záchrana. A nejde jen o Ninive, jde i o samotného Jonáše. A jde také o nás a naši spásu. Jonáš utíká od Boha, nechce přijmout jeho pověření. Utíká na konec světa, kde se chce schovat. Uprostřed bouře napřed spí a nic nedělá, když ostatní horečně pracují. Nakonec přeci jen získá trochu ztracené úcty, když nabídne, že ho pro svou záchranu mohou hodit přes palubu. Ale i to je součást útěku. Když se nemůže schovat Bohu na konci světa, chce se schovat ve smrti. Ale Bůh mu dává šanci: nezemřít na útěku, ve sporu s Bohem. Podobnou šanci, jakou dá později i ninivským a nad níž se Jonáš bude tak vztekat.

Zachráněný od okamžité smrti, ale v situaci stále značně nejisté, se Jonáš modlí. A jeho modlitba z útrob ryby říká něco o Boží záchraně.

Zaprvé, Jonáš poznává a uznává, že to byl Bůh, kdo ho dovedl do tohoto nebezpečí: „Vhodil jsi mě do hlubin, do srdce moře.“ Od začátku útěku je to samý sestup: sestoupil do Joppe, pak na loď, pak do podpalubí, nakonec sestupuje do hlubin moře. Padá až do nejhlubšího bodu svého života – a tam poznává, že ho tam přivedl Hospodin.

Jonáš utekl od Boha – ale Bůh neutekl od Jonáše. Jonáš se vzdal Boha – ale Bůh se nevzdal Jonáše. Sledoval, jak utíká, a protože nebyl k zastavení, nechtěl Boha slyšet a mluvit s ním, musel ho Bůh strhnout do nejhlubší propasti jeho života, aby se probral ze své hluchoněmosti. Co se mohlo jevit jako ztráta Božího zájmu a vyjádření jeho nepřízně, bylo naopak znamením Boží přízně a lásky: Nevzdávám to s tebou, Jonáši. Někdy musí přijít taková Boží šance, kdy nám Bůh vezme všechno, kdy už není kam utéct a kam spadnout, aby nám nezbylo než se upřít k němu.

Druhá věc souvisí s tím, co Jonáš v té chvíli dělá: modlí se. Na krizi může člověk reagovat různě: může se od Boha úplně odvrátit, zachovat se podle rady Jobovy ženy: „Zlořeč Bohu a umři“ (Jb 2,9). Může se držet šalebných přeludů (v. 9), spoléhat na svoje peníze a majetek, slávu a postavení, chytrost a um, nebo jiný přelud. Jen se ale připravuje o milosrdenství, protože jedině u Hospodina je spása.

Nebo se může k Bohu přimknout a jeho vztah k němu roste a sílí. Jonáš udělá to druhé. Ví, že není kam jinam a ke komu jinému jít, než k Hospodinu. Ví, že sám sebe nezachrání. A to je druhá věc, která zní z tohoto Jonášova příběhu: Sám sebe nezachráním, moje jediná naděje je Hospodin. On zachraňuje. On je milosrdný. On odpovídá na naše modlitby.

Michal Šourek,
farář ČCE v Praze – Jižním Městě

Dočasný pomník husitského krále na náměstí Jiřího z Poděbrad vydržel v roce 2014 jen pár dní. Maketu nechalo pro Prahu vyrobit město Poděbrady.

Husitský král: 600 let od narození

“A hle! Teď v mlhách sotva utvořených poslední září rek, jenž z národa na trůn byl povolán! V míru i válce veliký; muž velikán, větší století svého, muž ducha sokem obdivovaného! - Co dál? To mlha oku zahaluje a mnoho skrývá zkalenému zraku, tajemství hrozná - prokletí! Však nechť se stane cokoli, to cítím v nejhlubších svých ňader hloubi: můj drahý národ český neskoná, on pekla hrůzy slavně překoná.”

Každý asi poznal Libušino proroctví ze známé opery Bedřicha Smetany, ke které sice napsal libreto Josef Wenzig německy ale do češtiny ho přebásnil Ervín Špindler, protože Smetana odmítl komponovat na německý text. Na druhou stranu se ale se Špindlerem dohodl, že jako autor libreta bude uváděn jen Wenzig a fakt jeho překladu bude utajen. Takže je trochu paradoxní, že proroctví o budoucím husitském králi koncipoval český Němec a do češtiny ho tajně přeložil Čech.

Ten v míru i válce velký muž byl Jiří z Poděbrad (přesněji řečeno Jiřík z Kunštátu a Poděbrad), od jehož narození 23. dubna uplyne 600 let.

Jiří pocházel z poděbradské linie šlechtického rodu pánů z Kunštátu. Tuto linii založil Jiřího praděd Boček I. z Kunštátu († 1373), který jako první užíval predikát z Kunštátu a na Poděbradech. Jiřího otcem byl Viktorín z Poděbrad, husitský velitel, který zemřel roku 1427 ve věku asi 24 let. O jeho matce bohužel nic nevíme stejně jako o přesném místě narození. O něm se vedou spory, zda šlo o Poděbrady či Bouzov, kde jeho rodiče sídlili, či Hořovice, kam se uchýlili před bouřemi husitských válek. Jsou to však jenom spekulace nepodložené zdroji, stejně tak se jako možná místa narození tradují hrady Litice, Kunštát a další.

Povahu Jiřího z Poděbrad nejvíce charakterizuje jeho vlastní výrok: „Spíše s rozvahou a opatrností než zbraněmi.“

I jako pozdější král stranil umírněným utrakvistům. Roku 1434 se pravděpodobně jako čtrnáctiletý zúčastnil bitvy u Lipan na straně umírněných kališníků a katolíků.

Tři roky po bitvě zemřel Zikmund Lucemburský, který nebyl mezi husity zvlášť oblíbený. A i když by se zdálo, že se husitským Čechám uleví, úplně se tak nestalo. Zikmundova smrt vynesla na český trůn jeho zetě Albrechta Habsburského, kterého měli husité asi stejně rádi jako nenáviděného Zikmunda. Habsburská vláda v tomto případě naštěstí moc dlouho netrvala. Albrecht Habsburský zemřel už v roce 1439 a o český trůn nikdo nejevil zájem. Když se po mnoha útrapách v roce 1457 dostal na český trůn Ladislav Pohrobek (syn Albrechta), neměl to v husitských Čechách zrovna růžové. Země si mezitím, co jim nikdo nevládl, utvořily pevné sněmy (landfrýdy), které soustředily obrovskou moc. Když lidé dostali krále – a ještě k tomu katolického – vládlo se mu obtížně. Jako radikální katolík navíc nehodlal husitům ustupovat ani v nejmenším, což samozřejmě způsobilo další problémy.

Jiří z Poděbrad byl původně hejtmanem Boleslavského kraje. Už v této době se sblížil s představitelem panského stavu Hynkem Ptáčkem z Pirkenštejna, po jehož smrti převzal vedení celého panského seskupení.

Dokončení na str. 2

Rozjímání nad knihou Rút

Současní klimatičtí komentátoři nejednou vyvolávají dojem, jako by hrozba suchem byla něco nového a nebývalého. To je ovšem mylný povrchní náhled. Stačí zalistovat v biblické dějepravě a každou chvíli tu narazíme na krizové okamžiky, kdy nebylo co pít a vyvstávaly obavy, že nebude ani co jíst, když pravidelné závlahy shůry nepřicházely. Takové „žízniné příběhy, okamžiky a motivy“ v dějinách Izraele nejsou omezeny jen na čas někdejšího putování pouští; jsou rozsety po Bibli celé, i kdybychom ponechali stranou žalmické a prorocké metaforické výroky nebo Ježíšův předsmrtný výkřik „Žízním“ z kříže.

Kniha Rút vypráví o jedné betlémské rodině z doby Soudců, jejíž hlavou byl muž Elímelek, jeho manželkou pak Noemi. Měli spolu syny Machlóna a Kiljóna. Ti v jednom takovém čase klimatické nepřízně dospěli k rozhodnutí: Dosti toho neperspektivního betlémského nouzování! Doslechli se, že v sousedním Moábu je podnebí příznivější. Odhodlali se k migraci a cítili se pány svého údělu. A nevypadalo to špatně. Také jejich

Dokončení na str. 2

Vážení přátelé, čtenáři a příznivci našeho týdeníku,
zdravíme vás v povelikonoční době, letos zvláštní, prožívané v zajetí koronavirové epidemie. Nemůžeme do našich kostelů a modliteben, abychom z Božího slova a ze vzájemného obecenství načerpali duchovní sílu pro další týden. Možná, že také cítíte, že ty neděle jsou bez těchto setkání takové prázdné, nenaplněné. Ale díky rozhlasovým, televizním a internetovým přenosům bohoslužeb se můžeme aspoň takto spolu navzájem spojovat ve víře, lásce a naději. Srdečné díky všem sestrám farářkám a bratřím farářům i kazatelům za tuto jejich službu. A samozřejmě i všem ostatním, kteří nám přenosy bohoslužeb zajišťují.
K našemu potěšení a povzbuzení mohou také stále vycházet naše církevní a sborové časopisy. Máme naději, že k vašemu potěšení a povzbuzení aspoň trochu přispíváme i my, dvě ženy z redakce, naším společným evangelickým týdeníkem – Kostnickými jiskrami. Naším společným, protože do něj přispíváte svými články a názory a za to vám, milí čtenáři a přispěvatelé moc děkujeme.
Jsme rády, že i přes loňské zdražení nám zůstáváte věrni. Jenže zase, jako každý rok, zdražila své rozesílání i Česká pošta. Jak víte, naše mzdy jsou minimální, jak to jen je únosné. Ale stát od ledna také zvýšil minimální mzdu. Naše redakce se tedy musela přizpůsobit také. Tím se nám navýšily odvody a pojištění. Věřte nám, že z toho žádnou radost nemáme, tak, jako všichni soukromí podnikatelé. S penězi na vydávání týdeníku jsme tedy tam, kde jsme byli před zdražením. Ale nebojte se, my další zdražení neplánujeme. Prosíme vás ale, milí čtenáři, pomozte nám i vy, svými finančními dary udržet náš společný ekumenický, 105 let starý evangelický týdeník – Kostnické jiskry. Děkujeme vám všem, pomáhejme si navzájem a doufejme v Hospodina.

Helena Bastlová a Támar Kočnarová

Z církví doma i ve světě

Letošní obřad svatého ohně v Jeruzalémě jinak

Izraelské úřady vyjednaly se zahraničními vládami a představiteli pravoslavné církve úpravu letošního rituálu svatého ohně. Při něm se předává oheň z jeruzalémského chrámu Božího hrobu na svíce věřících, kteří ho pak roznášejí do svých komunit na celém světě. Letos bylo ale nutné vzhledem ke koronaviru tento rituál změnit.

V předvelikonočním čase každoročně k chrámu Božího hrobu, který stojí podle křesťanské tradice na místě Ježíšova ukřižování, proudí tisíce věřících. Ortodoxní kněží pak vstupují do chrámové edikuly, jež označuje místo Ježíšova hrobu, a vycházejí z ní se svícemi zapálenými podle ortodoxních svatým ohněm. Venku si od něj zapalují své svíce věřící a posílají jej do svých komunit. Detaily ke zdroji tohoto ohně se udržují v tajnosti, napsala agentura AP.

Izrael uplatňuje kvůli koronaviru četná omezení, k nimž patří i zákaz shromažďování. Letošní obřad svatého ohně připadl vzhledem k týdennímu posunu pravoslavných a katolických Velikonoc na 18. duben. Mohl se konat jenom za přítomnosti deseti náboženských představitelů několika ortodoxních denominací.

Upraven byl i způsob, jakým byl oheň předán dál. Každý, kdo přicestoval do Izraele ze zahraničí, musel povinně do 14denní karantény. Proto zahraniční církevní představitelé, kteří pro oheň přicestovali, zůstali v letadlech. Tam jim byl oheň z chrámu donesen, aby si od něj připálili své lampy a okamžitě se mohli vrátit zpět.

Akiva Tor, který na izraelském ministerstvu zahraničí odpovídá za církevní otázky, řekl, že letošní opatření bylo projednáno se zástupci zemí, které mají velkou populaci ortodoxních věřících jako Řecko, Rusko, Gruzie a Ukrajina. Tamní církevní představitelé podle něj projevili porozumění. „Všichni máme na mysli totéž – umožnit pokračování této zázračné události, a přitom respektovat zdravotnická omezení," řekl Tor, jehož citovala agentura AP.

Podle věřících se svatý oheň v chrámu Božího hrobu spontánně každoročně rozhoří na znamení toho, že Ježíš stále myslí na své následovníky. Tradice je stará 1500 let. První zmínka o této události, která je symbolem Kristova vzkříšení, spadá do 4. století. Tradice říká, že rok, kdy se oheň neobjeví, bude pro lidstvo posledním.

Pravoslavní věřící ze vzdálených zemí oheň převážejí letecky do svých zemí pravidelně. Mají k tomu určené speciálně zabezpečené lampy.

www.krestandnes.cz

Koronavirová krize motivuje lidi k modlitbám

Jedním z účinků pandemie koronaviru je to, že se křesťané více modlí; alespoň to uvádí nový průzkum.

Středisko Pew Reasearch kontaktovalo za účelem průzkumu 11000 občanů Spojených států. Více než polovina (55 %) dotazovaných uvedla, že se za ukončení pandemie modlili. Z těch, kteří se hlásili ke křesťanství, se za ukončení pandemie modlilo 73 %, a z těch, kteří o sobě tvrdili, že se modlí denně, se za totéž modlilo 86 %.

Dokonce i 15 % těch respondentů, kteří odpověděli, že se modlí zřídka nebo nikdy, uvedlo, že se modlili za ukončení pandemie. U těch, kteří o sobě uvedli, že nepatří k žádnému náboženství, byl procentuální výsledek ještě vyšší (24 %).

Jeanet Sinding Bentzenová z Kodaňské univerzity došla k podobnému výsledku během svého vlastního průzkumu internetu, který prováděla v 75 zemích, informuje Christian Today.

www.krestandnes.cz

Rozjímání nad knihou Rút

Dokončení ze str. 1

synové se čile rozhlíželi v novém domově a jistou dobu se těšili z toho kroku nechat živořící Betlém a Judstvo za zády. A protože už nakročili do dospělosti, ohlíželi se po svých protějšcích. I v tomto smyslu chtěli odhodit léta úzkostlivě štěpovanou zásadu víry v jednoho Boha a nedbat na zcela adresné varování tradice právě před Moábem (Dt 23,3 až 6). A sličné moábské děvy už jsou v jejich hledáčku a není důvodu odkládat další kroky. Moabanky Orpa a Rút se stanou manželkami izraelských mladíků. (Biblické podání neupřesní, jak proběhly té krajině přiměřené vstupy do manželství). Deset let se nic neděje; ani o dětech není řeč. Pak zčista jasna krátce po sobě dopadající rány: V hostující izraelské rodině zemře nejprve Noemin manžel Elímelek a krátce nato oba mladí muži Machlón a Kiljón. O nějakých smrtonosných virech či dokonce „koronavirech" se tenkrát nic nevědělo, ač ani takovou příčinnost nelze vyloučit. -

Jako výslednice a tvrdá realita těch osudových ran jsou tady tři vdovy: stárnoucí Noemi a její snachy Orpa a Rút.

Izraelská zákonná tradice sice pamatovala na takto osiřelé ženy, ale i tak zde činí a trčí ženská beznaděje násobená třemi, tedy dokonalá.

Z ní se první vzpamatovává Noemi. Její vyznání: ***„Dolehla na mne Hospodinova ruka"*** nelze chápat jinak než jako výraz osobního pokání. Byli jsme s manželem příliš lehkomyslní, když jsme opouštěli chudý a hladovějící, avšak Božími přísliby jištěný Betlém a chtěli jsme si tady (mimo společenství Izraele) zbudovat svoji existenci. Ale teď jsem se rozhodla k návratu domů, ke svému lidu. Svoje milé snachy zbavuje všech rodinných závazků: Nemáte ke mně žádné povinnosti, vraťte se ke svému stylu a způsobu života. Snacha Orpa tu pobídku přijme a rozloučí se. Avšak její švagrová Rút se k Noemi přimkne slavným nezapomenutelným vyznáním: ***„Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin naloží jakkoli, rozdělí nás od sebe jen smrt."***

Do Betléma se vrátí dvě vdovy. Jako zkrachované existence. (Příležitost pro skrytý či zcela otevřený posměch nebo aspoň jedovatý komentář). - Jenomže i tentokrát je všechno jinak. Vdova cizozemka je v Betlémě přijata (pravda, poněkud složitým orientálním způsobem a s přispěním ožilé navrátilkyně Noemi). Rút se v Betlémě stane manželkou Bózovou a dostane svoje místo v rodokmenu Pána Ježíše.

A protože svědectví Nového zákona u tělesné a historické příbuznosti nekončí, ale začíná, není od věci připomenout (nám dnes a do široka) nabídnuté příbuzenství nejširší: ***„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové."*** (2 K 5,17)

Kaleb

Jednoduchost Božího jednání ve světě pobuřuje

Text Lukášova evangelia (L 4,24-30) o reakci obyvatel Nazareta na Ježíšovo kázání v tamější synagoze a pasáž z druhé knihy Královské (2 Kr 5,1-15) o reakci velitele aramejského vojska, Námana, který přišel za prorokem Elizeem, aby byl uzdraven z malomocenství mají něco společného.

Tyto biblické texty vedou k rozjímání o jednom našem postoji, který nás často ovládá, ale který není ani trochu dobrý, o hněvu. Když obyvatelé Nazareta naslouchali Ježíši, líbilo se jim, jak mluví, ale pak někdo poznamenal: Má on vůbec nějaké vzdělání, má vůbec to, co vyžaduje církevní řád? Vždyť je to syn Marie a Josefa, syn tesaře. Co nám tu bude povídat? A tohle stačilo k tomu, že se rozhněvali. Byli postiženi duchovní slepotou a hluchotou. Byli strženi hněvem, který je dokonce přiměl k násilí. Takže Ježíše, jehož kázání zprvu, asi na oko, obdivovali, nebo jakmile se jeho slovo dotklo jejich kuřího oka, vyhnali ven a chtěli svrhnout ze srázu.

Potom voják Náman. Byl to určitě dobrý muž, otevřený víře, ale když mu prorok poslal pouhý vzkaz, aby se sedmkrát umyl v Jordánu, tak se na proroka Elizea rozhněval, jak je zapsáno: „Řekl jsem si: Jistě mi vyjde vstříc a osobně přede mnou bude vzývat jméno Hospodina, svého Boha, vztáhne ruku k nemocnému místu a zbaví mne malomocenství. Copak nejsou lepší Abana a Parpar, řeky damašské než všechny vody izraelské." Reagoval potom tak, že se obrátil zády a s hněvem odcházel.

Nemusí být pochyb, že lidé v Nazaretu byli také dobří. O to více se musíme ptát: Co bylo, co je v pozadí jejich hněvu? Jak lidé z nazaretské synagogy, tak i Náman si totiž mysleli, že Bůh se projevuje pouze v mimořádnostech, ve věcech překračujících obyčejnost, a že Bůh nemůže jednat v běžných životních událostech, v jednoduchostech. Oni byli pobouřeni touto jednoduchostí. Rozhněvali se, protože pohrdli jednoduchostí. V tom se mýlíme a selháváme i my. Nechováme se unést náklonností rozhněvat se vůči tomu, kdo je jiný, kdo má jiné postoje, jiné než jsou ty naše. Bůh nám ale dává na srozuměnou, že vždycky jednal a jedná v jednoduchostech, v naší každodenní poctivé práci a v našich každodenních vztazích v rodinách, se sousedy, ve společenství sboru a především jedná v jednoduché modlitbě. Světský duch nás ovlivňuje, mává s námi, jak se mu zachce a to vede k marnosti a vnějškovosti. A potom taková marnivost a hněvivost ústí až do násilí. Náman byl jistě velice dobře vychovaný, měl přísný vojenský výcvik, ale stejně pak bouchne dveřmi prorokovi před nosem a odejde. Gesto hrubosti, gesto odmítnutí milosrdenství, gesto odmítnutí Boha. Jako lidé z nazaretské synagogy, kteří se bezmyšlenkovitě rozhorlí, vzkypí a vede to k tomu, že se rozhodnou Ježíše zabít. Vyženou ho ven a vedou ke srázu, aby jej srazili dolů.

Hněv je ošklivé pokušení vedoucí k násilí. Kolik tomuto podobných situací jsme zažili sami? Co všechno nás na druhých vyvádí z míry. Kolik lidí a může to být i naše manželka nebo manžel a možná i farář, nemůžeme vystát? Nezapomínejme však, hněv je především postojem pyšných, ubohých domýšlivců, nepěkného a nuzného ducha, těch, kteří žijí z iluze, že jsou něčím víc, než jsou. Takové obvykle bývá a je rozpoložení lidí, kteří se hněvají. Takoví mají potřebu se hněvat a rozčilovat, aby měli pocit, že něco jsou. Nikomu z nás se taková zkušenost nevyhne. Moudří teologové to nazývají farizejským pohoršením, totiž pohoršením nad Boží jednoduchostí, nad jednoduchostí chudých, nad jednoduchostí křesťanů. Jako by ti pohoršení říkali: To přece není Bůh. Ne. Náš Bůh je vytříbený, moudrý, výjimečný. Bůh nemůže jednat tak prostoduše. Hněv vždycky přivádí k násilí, nikdy to nebylo jinak. Hněv působí násilí fyzické, ale také slovní, obojí deptá a ničí stejně. Přemýšlejme o těchto dvou epizodách: o hněvu lidí v nazaretské synagoze a o Námanově hněvu. Je to nepochopení jednoduchosti Božího jednání v našich životech.

Mysleme v modlitbě na všechny nemocné a nakažené koronavirem. Modleme se za rodiny zavřené doma, za děti, které nechodí do školy, za seniory a za ty, kteří nesmějí vyjít, protože jsou v karanténě. Kéž jim, ale i nám, Pán Bůh pomáhá objevit nové způsoby, nové výrazy lásky a soužití v této nové situaci. Amen.

Sepsal a upravil:
Dušan Spiridion Ehmig, dvakačovický pastor

Husitský král: 600 let od narození

Dokončení ze str. 1

V kališnickém táboře brzy zaujal vůdčí postavení. Mezitím se znovu aktivovala katolická opozice, Jiří vytušil nebezpečí a v roce 1448 přepadl Prahu a zmocnil se jí.

V roce 1452 v duchu programu namířeného proti radikálním husitům dobyl Jiří Tábor, čímž významně oslabil tábority jako politickou a náboženskou skupinu. Zemským sněmem byl zvolen zemským správcem a pokoušel se o obnovu českého království. Největší překážkou byla tzv. Strakonická jednota (sdružení katolického panstva), od které pocházely největší pomluvy, které Jiřího z Poděbrad pronásledovaly prakticky až do současné doby. Jednou z nich bylo podezření, že nechal zavraždit Ladislava Pohrobka, aby se sám mohl stát českým králem. Ve skutečnosti měl s Ladislavem nad očekávání dobré vztahy a snažil se mu zbídačelé království, o které nikdo nestál, předat sjednocené a v co nejlepším stavu. Až v roce 1985 významný český antropolog Emanuel Vlček provedl ohledání ostatků Ladislava Pohrobka a zjistil, že mladý český král ve skutečnosti zemřel na leukémii.

Dále se traduje, že v noci před korunovací musel Jiří složit tajnou přísahu, že přestoupí na katolickou víru, zachová poslušnost papeži a bude pronásledovat kacíře tedy husity a bojovat za obnovení víry. Měl se tak stát mečem v papežových rukách, který vybije kališníky (husity) v Čechách. Jestli je to vymyšlená historka nebo taková dohoda existovala, se už dnes těžko dozvíme. V každém případě Jiří z Poděbrad jednal zcela jinak. Snažil se o poklidné soužití většiny kališnického obyvatelstva s katolickou menšinou. Papežovi se Jiříkovo počínání dvakrát nelíbilo a tak jej několikrát uvrhl do klatby a dokonce ho i vyobcoval z církve. Jiří se však nikdy nesnížil k tomu, aby se obrátil proti vlastním lidem, a to ani na papežovo naléhání. I přes veškeré snahy o smír s katolíky bylo papežem vyhlášeno proti Čechám křížové tažení, do jehož čela se postavil uherský král Matyáš Korvín. Ten byl v roce 1469 u Vilémova poražen. Zajatý Matyáš ustoupil a slíbil, že od dalšího boje upustí. Po svém propuštění se však nechal katolickou šlechtou zvolit roku 1469 v Olomouci českým králem. Matyášova volba byla uznána nejen moravskými pány, ale i zástupci vedlejších zemí Koruny české. Jiříkovi tak zůstala vláda pouze nad kališnickou částí Čech.

Jiří z Poděbrad za této situace pochopil, že se mu stěží podaří vytvořit vlastní dynastii a udržet královskou korunu pro rod Poděbradů, a nabídl ji proto polským Jagelloncům, kteří o ni měli podmíněný zájem. Krátce nato, 22. března 1471, nečekaně zemřel. Pohřben byl v královské hrobce v chrámu sv. Víta.

Mírové úsilí Jiřího z Poděbrad zařadilo UNESCO v roce 1964 mezi události celoevropského významu. Šlo v podstatě o natolik velkou změnu v evropské politice, že by vliv papeže, papežské kurie, ale i císaře byl marginalizován. Mírový projekt počítal se zřízením stálého kongresu delegátů, členěného na kurie (národy), mezinárodního soudu a rady kongresu, složeného z panovníků. Tento pokus bývá označován za ideového předchůdce Charty OSN a základních dokumentů Evropské Unie.

Historici a politici novověku byli mírovým návrhem fascinováni, protože velmi souzněl s celoevropskými i celosvětovými tendencemi v devatenáctém a hlavně ve dvacátém století.

Jiří byl člověkem, který stál oběma nohama na zemi, byl rozumný i praktický politik, který uměl rozeznávat dlouhodobou koncepci i jednotlivé taktické a strategické postupy, aby mohl být skutečným králem dvojího lidu.

Helena Bastlová

Koronavirus – Boží signál?

Pán Ježíš řekl: *„Na zemi bude úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře. Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. Neboť mocnosti nebeské se zachvějí. A tehdy uzří Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou. Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko.“* L 21,25-28

Koronavirus je Božím signálem pro lidstvo, že se velmi blíží druhý příchod Pána Ježíše Krista.

Koronavirus je Boží výzvou k pokání pro všechny lidi a výzvou k přípravě na setkání s Kristem.

Jsme svědky, že se prorocká slova Pána Ježíše naplňují před našima očima. Pán Ježíš předpověděl, že přijde doba, kdy na zemi nastane situace, kdy lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. My jsme nyní svědky, že se tato prorocká slova viditelně naplňují.

Zdrojem strachu v současné době je „koronavirus“, který se šíří po celé Zemi. Šokující je skutečnost, že tento strach způsobuje „neviditelný, maličký virus“. Šíří se jako neviditelný zdroj zla a naplňuje strachem lidi ve všech národech. V prorockých slovech Pána Ježíše čteme, že *„na zemi bude úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře.“* Prožívat hrůzu a děs z valícího se moře, to je pro nás pochopitelné. Prožívat však hrůzu a děs na celé Zemi z neviditelného „viru“, to je skoro nepředstavitelné a šokující překvapení. Připomeňme si, co se vlastně nyní na Zemi děje.

Koronavirus se šíří po celé Zemi a způsobuje velmi mnoho problémů. Světová zdravotnická organizace (WHO) považuje nynější celosvětové šíření nákazy nového typu koronaviru za pandemii. Termín pandemie označuje epidemii globálního rozměru. Pandemie je označení pro nemoc, kterou koronavirus způsobuje. Celosvětově se koronavirem nakazilo už přes 2 000 000 lidí, z nichž více než 140 000 lidí infekci podlehlo.

Počet nakažených a usmrcených s každým dnem roste. Máme hluboké obavy jak z alarmující úrovně šíření a vážnosti nákazy, taktéž ze znepokojující skutečnosti, že nejsou potřebné léky. Evropské země i další státy po celém světě zavádějí přísnější opatření ve snaze bránit šíření koronaviru. Zavírají hranice, školy a ve městech nákupní střediska, restaurace a bary. Epidemie nového koronaviru se začíná šířit i v subsaharské Africe, která byla až doposud méně zasažená než zbytek světa. V jaké souvislosti řekl Pán Ježíš svá prorocká slova: *„Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět.“* Řekl tato slova v souvislosti se svým druhým příchodem na tuto Zemi. Před tím, než přijde v moci a slávě, budou na Zemi mnohá znamení, která budou lidem signalizovat, že se blíží jeho příchod a zásah do dějin. Znamení, která budou jeho příchod předcházet, budou Boží výzvou pro všechny lidi, aby se svědomitě připravili na setkání s Kristem. Znamení je několik. Připomeňme si aspoň některá.

Znamení v technickém pokroku

Technický pokrok je spojen s poznáním zákonů přírody. Prorok Daniel napsal slova: *„A ty, Danieli, udržuj ta slova v tajnosti a zapečeť tuto knihu až do doby konce. Mnozí budou zmateně pobíhat, ale poznání se rozmnoží.“* (Da 12,4)

Poznání zákonů přírody se odráží v technickém pokroku. Obrovský technický pokrok je signálem, že žijeme v závěrečné době.

Znamení globalizace

Ve 13.kapitole Zjevení je proroctví, že se na zemi uskuteční trojí globalizace: globalizace politická (v. 7), ekonomická (v. 17), náboženská (v. 8.+15). Žijeme v době, kdy se globalizace připravuje.

Znamení v křesťanské církvi jsou ve třech oblastech.

1. Ve zvěstování evangelia všem národům.

2. V pronásledování věrných následovníků Pána Ježíše.

3. Ve lhostejnosti mnohých křesťanů. *"Vychladne láska mnohých."* Skoro prázdné kostely svědčí o děsivé lhostejnosti mnohých křesťanů. Mt 24,12.14.

Znamení v národě izraelském

Návrat Židů do zaslíbené země a vznik novodobého státu Izrael. V Dt 30,3-5; Ez 37,21-22. Dne 14. května 1948 vznikl opět po 19 staletích židovský stát - Izrael.

Znamení v přírodě jsou viditelná pro všechny. Na šíření koronaviru po celé Zemi vidíme, jak aktuální je Boží prorocké slovo v současné době. *„Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět.“* Všechna uvedená znamení viditelně signalizují, že se blíží chvíle, kdy Pán Ježíš přijde na tuto Zemi. Přijde tak, jak zaslíbil a bude hodnotit život každého člověka.

Každý člověk jistě přemýšlí o své budoucnosti. V Bibli čteme, že Kristus nám odhalil tajemství smrti i věčné budoucnosti. Ve chvíli smrti umírá jen tělo. Duše člověka odchází do duchovního světa, kde jsou pro člověka dvě možnosti. První možností je nebeský domov, který Pán Bůh připravuje pro všechny, kteří uvěří v Ježíše Krista, jako Zachránce z moci zla a vítěze nad smrtí a přijmou ho za svého Spasitele a Průvodce. S ním budou lidé prožívat dokonalou radost, pokoj a věčnou blaženost. Druhá možnost je existence bez Krista, bez Boha, bez domova, bez Boží lásky, bez radosti a bez pokoje. Bude to úděl věčných bezdomovců, žijících ve tmě, v zoufalství a v beznaději.

Bible říká mnohokrát, že Pán Bůh miluje všechny lidi, všechny k sobě zve a všem nabízí místo v nebeském domově. Říká nám: *„Milováním věčným miluji tě!“* Jelikož v nebeském domově je dokonalá a svatá čistota, nabízí Kristus všem lidem dokonalé očištění od veškeré mravní a duchovní špíny.

Každý člověk se sám rozhoduje, zda Boží nabídku přijme nebo odmítne. Když odmítne, rozhoduje se sám pro věčné zoufalství. Když nabídku přijme a poprosí Krista o dokonalé očištění od duchovní a mravní špíny a o jeho vedení cestou života, má před sebou šťastný a blažený život v nebeském domově.

I dnes volá Kristus všechny k sobě a všem nabízí dar dokonalého očištění a dar věčného života. Znamení, která jsme si připomněli a která jsou v současné době zcela jasně viditelná v celé lidské společnosti, jsou pro nás velmi důležitými signály, že čas rozhodnutí pro věčně blažený život s Kristem se chýlí k závěru. Neváhej a učiň ještě dnes moudré rozhodnutí.

Stanislav Kaczmarczyk

Koróna vzniká odstíněním Slunce

Poslední dny, týdny, a pozvolna i měsíce jsou nějak ‚přeplněny' obavami, strachem. Jmenovatelem je zde jakýsi konkrétní virus, ale o to až tolik nejde. Mnohem více jde o to, že si (my lidé) jako druh nepočínáme moudře, a tudíž, zcela spravedlivě pociťujeme důsledky vlastního jednání,…a máme strach.

My, lidé. Ano. Epidemie a pandemie posledních desetiletí jsou zcela zjevně určeny nám. Příroda kolem nás, momentálně plná jarní radosti a nové energie, je toho, řekl bych, velmi jasným důkazem.

Koneckonců již v Bibli je psáno: „Avšak dobytka se zeptej, poučí tě, nebeského ptactva, ono ti to poví, poučí tě i křoviska země, mořské ryby vyprávět ti budou. Kdo z nich všech by nevěděl, že ruka Hospodinova to učinila.“ (Jób 12,7-9)

Tedy jaro, návrat životadárného Slunce, všude kolem ‚rozpuk a nový nádech',…jen člověk, lidstvo, jakoby čímsi odstíněno, plní éter čísly o nakažených a zemřelých.

Ptejme se tedy dobytka, nebeského ptactva, křovisek a ryb! Ptejme se, proč také oni(-a) nesčítají nakažené a zemřelé.

(Velmi) zřejmě něco dělají lépe. A (velmi) pravděpodobně to bude souviset s tím, že – na rozdíl od nás – dokáží být doopravdy odevzdaní Bohu (či Vesmírné moudrosti, chcete-li, na pojmech příliš nezáleží…).

Neboli že se, jako my, nepokoušejí s Bohem „soupeřit“, stavět ‚proti němu' alternativu. Alternativu v podobě vlastního ega.

Jakože: „Bože dej, aby se stalo to a to, protože tak to já (moje ego) chci (chce).

„Buď vůle tvá“,…nám radil Ježíš, že se máme modlit. Nikoli „pomoz mi, prosím, aby byla vůle má“. A to je rozdíl! Nikoli nepodstatný. Ve skutečnosti, věřím, zásadní.

V Bibli se také píše, že jednou, když se Ježíš ocitl s učedníky na lodi uprostřed bouře, vyčítavě se jich ptal: „Proč se tak bojíte? Copak ještě nevěříte?“

Sám sebe se proto nutně též ptám: „Proč se tak bojíme? Copak ještě nevěříme?“

Závěrem tedy snad jen: Více pokory a víry nám všem!

J. Pěnička

Novinka

Sborník Exulanti, vyhnanci a uprchlíci

„Vím, kdy tento text píšu já (v únoru L. P. 2020), ale nevím, kdy ho čtete vy. Krátce po vydání sborníku? Tedy v zimě, na jaře roku 2020? Pravděpodobně později – o měsíce, léta, desetiletí? Vím, v jakém světě žiju já, ale nevím, v jakém světě žijete vy.“ To jsem napsal v předmluvě sborníku Exulanti, vyhnanci a uprchlíci a chtěl jsem tím zdůraznit, jak rychle se může svět změnit. Měl jsem na mysli české a moravské pobělohorské exulanty, kteří se narodili „v zemi, v níž panovala náboženská tolerance, jaké tehdy v Evropě nebylo rovno, ale stačilo pár let a z té země museli uprchnout.“ Nenapadlo mě, jak rychle se „změní svět“ tak krátce poté, co sborník odešlu do tiskárny, a to v souvislosti s koronavirem.

Sborník Exulanti, vyhnanci a uprchlíci vyšel v březnu a vydal ho spolek Exulant. Ten v říjnu 2016 uspořádal v Litomyšli stejnojmennou mezinárodní konferenci, která se konala v sále Evropského školicího centra v bývalém zámeckém pivovaru a v modlitebně Nového kostela Církve bratrské. Čestným prezidentem konference byl německý církevní historik Martin Rothkegel, záštitu laskavě převzali Daniel Ženatý, synodní senior Českobratrské církve evangelické, Heinrich Bedford-Strohm, předseda Rady Evangelické církve v Německu, a Maciej Pietrzak, rektor Státní vyšší odborné školy Jana Amose Komenského v Lešně.

Přednášky a kázání, které tam zazněly, nyní vyšly souhrnně i s dalšími texty a „seznámí se situací před Bílou horou a popíší důvody náboženské tolerance, jinde v Evropě nevídané. Představí misijní činnost českých a moravských bratří i život českých protestantů ve Vídni v 19. století. Popíší soužití potomků exulantů, kteří se vrátili po druhé světové válce, s Němci čekajícími na odsun a dozvíme se, jaké jsou vztahy mezi českými a německými evangelíky po roce 1990. Problém tolerance a netolerance neodezněl v minulých staletích, ale přetrvává dodnes. Tato skutečnost se odráží i v příspěvcích pojednávajících o křesťanských uprchlících z Myanmaru do České republiky a o blízkovýchodních uprchlících do Německa.“

Přednášející a kazatelé byli tito: Wolfgang Bruder, Daniel Franzkowski, Gerhard Frey-Reininghaus, Jindřich Halama, Dietrich Meyer, Peter Morée, Oskar Sakrausky, Horst Schinzel, Dirk Stelter, Edita Štěříková, Viktor Velek a Daniel Ženatý. Další texty dodali Romana Fojtová, Barbora Jiřincová, Jan Kumpera, Zdeňka Kvasničková, Milan Svoboda, Slavomila Švehlová a Alena Vantová.

Rád bych čtenářům Evangelického týdeníku tento sborník v několika článcích představil. Do příště vám dám domácí úkol. Toto jsou časy seřazené podle abecedy: budoucnost, minulost, přítomnost. Seřaďte je prosím podle důležitosti; tak, jak si myslíte, že jsou důležité pro náboženství.

Pavel Čáp, člen spolku Exulant

Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.

Jan Amos Komenský

Povzbuzení z Písma

Pán mě ve zlý den schová ve svém stánku, ukryje mě v skrýši svého stanu.
Žalm 27,5

Rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkost pro Krista. Vždyť právě když jsem sláb, jsem silný.
2. Korintským 12,10

Verš z knihy Starého zákona nás potěšuje a uklidňuje. „Pán mě ve zlý den schová ve svém stánku, ukryje mě v skrýši svého stanu.“

Tato slova žalmisty si přivlastňujeme zvlášť tehdy, když nám hrozí nebezpečí. A to nám hrozí. Nemůžeme mít žádnou jistotu, že se nákaza nepodívá do našeho domu.

Doufáme, že se tak nestane. Chováme se rozumně, nosíme roušky, nevstupujeme do tlačenic, tichou modlitbou zaháníme pocity strachu. Avšak jistým rizikům a tím i určitým obavám se nevyhneme.

Proto slova žalmisty vstřebáváme vděčně a rádi – jako vitamíny pro tělo i duši. Být ukryt v Božím stánku jako ve skrýši, být chráněn! To jistě chceme.

Jenže ono to nejde. Nemůžeme se úplně izolovat. Zatím odmítáme „postel s víkem“. Chceme žít. A život přináší i různé nejistoty nebo nápory a těžkosti. Své o tom ví i apoštol Pavel.

Po svém obrácení prožil mnohé radosti, ale i nespočet trampot. Všechny potíže však snášel s vědomím, že jsou to průvodní jevy jeho nového poslání být svědkem o Ježíši Kristu. To mu dodává odvahu jít dál a neklesat na mysli. Dokonce píše, že rád přijímá veškeré nepohodlí a trápení, když ví, že to je pro Krista.

V tomto odhodlání vytrvává a podniká nové a nové cesty. A přitom zjišťuje, že čím víc se vydává, tím víc dostává, že čím víc navenek prohrává, tím větší má sílu odolávat. Tento paradox pak vyjádří až s určitým údivem: „Právě když jsem sláb, jsem silný.“

A to je signál i pro nás v této nezvyklé situaci. Chtěli bychom být chráněni jako v nějaké skrýši. Ale jak to udělat? Zalézt někam? Zavrtat se do země? - Apoštol neradí útěk. Vzpruhu nachází ve chvílích, kdy se vydává. Vydá svůj život Pánu, který jediný může dát sílu, když ochabujeme.

Když jsem sláb, poznávám jeho sílu.
Když mám strach, poznávám jeho Pokoj.

Marian Šusták

Vyjádření VERITAS

Výbor historické společnosti VERITAS projednával na svých posledních schůzích novou publikaci s názvem **Malý slovník českých nekatolických náboženských osobností 20. a 21. století (Zdeněk R. Nešpor a kol., Praha 2019, ISBN 80-7017-261-2)**, který vyšel v nakladatelství Kalich. S některými jeho zjevnými nedostatky, o nichž jsme samozřejmě nakladatelství informovali, se pokusíme v tomto článku seznámit odbornou veřejnost. Už volba jeho názvu je nešťastná. Zajisté mohl a měl být naformulován přesněji a zodpovědněji. Použití dobového a tendenčního, významově v podstatě dehonestujícího a hanlivého adjektiva „nekatolických" v názvu nově vyšlé knihy v současné době je pro nás nepochopitelné. Že takový název úspěšně „prošel" redakcí právě v nakladatelství před téměř 100 lety založeném Českobratrskou církví evangelickou je ještě smutnější.

Termín „nekatolík" (v originále „akkatolisch") čteme v znění tolerančního patentu Josefa II. z roku 1781, kterým bylo tehdejším vyznavačům reformačních směrů křesťanství (a také pravoslavným) státem přiznáno druhořadé občanství. Každým použitím tohoto označení bylo věřícím předhazováno a zdůrazňováno, že se odlišují, nepatří k panující římskokatolické církvi – tehdy úzce provázané se státem a světskou mocí – k níž by patřit měli. Že jsou v zemi pouze tolerováni, je strpěna jejich přítomnost. Jednou z prvních úlev po roce 1849, na konci toleranční doby a v době tzv. provizoria, bylo přiznání emocionálně neutrálního označení „evangelíci AV nebo HV". Přídavné jméno „nekatolický" je jedním z tzv. negativních vymezení, která by se neměla používat v seriózních souvislostech i pro jejich nepřesný záběr. „Nekatolík" je přece dle doslovného významu úplně každý, kdo není členem římsko- nebo řeckokatolické církve, tedy rovněž muslim, buddhista, hinduista apod. Negativní vymezení je nepřípustné i v národnostní nebo politické oblasti. Nikdo asi nebude psát a nazývat svou knihu např. o „Neněmcích" ve střední Evropě, nebo např. o „nesociálních demokratech" v našem parlamentu. Jak je možné, že se dobový tendenční termín stále udržuje v křesťanské konfesionální oblasti, přestože je nepsaným pravidlem psát odborné publikace vyváženě a neutrálně. Kniha, na niž tento slovník volně „navazuje" se také nenazývá „Malý slovník osobností českého neevangelismu 20. století"! (S názvem v Kalichu vyšlé knihy nemáme problém jen my – v podobném duchu se vyjadřuje ve své recenzi i religionista Ivan O. Štampach, který v té souvislosti cituje teologa Pavla Filipiho.)

K svému nemalému překvapení jsme v Malém slovníku na s. 238–239 v hesle Melmuková Eva Romana nalezli tuto zprávu o vzniku naší společnosti: *„Melmuková … založila vlastní ‚historickou společnost pro aktualizaci odkazu české reformace' Veritas (1992)."* Konstatujeme, že naše historická společnost (správně by to mělo být psáno bez uvozovek) byla řádně registrována Ministerstvem vnitra ČR 18. 5. 1992 na základě žádosti z 1. 5. 1992, kterou podepsali PhDr. Vladimír Sakař, CSc., ThDr. Jan Lášek a dipl. techn. Kristoslav Řičař, který byl zástupcem společnosti pro další jednání. Naše nynější čestná členka výboru doc. PhDr. Eva Melmuková byla ovšem jednou z více zakládajících členů. Protestujeme proti způsobu, jakým je o vzniku naší společnosti ve slovníku psáno. Podle tehdy platné legislativy „občanské sdružení" (nyní již jde o právní formu „zapsaný spolek") nejen, že nemohlo být majetkem žádné fyzické osoby; z názvu „občanské sdružení" navíc nade vší pochybnost vyplývá, co se muselo stát, aby vzniklo a bylo zaregistrováno ministerstvem. Litujeme, že tento zřejmý fakt autorovi hesla prof. Zdeňku Nešporovi unikl.

Povrchnost informace jsme bohužel zjistili také v jiné souvislosti tohoto slovníkového hesla, a to v případě studií E. Melmukové [*„Absolvovala pražské gymnázium v Hellichově ulici (1950), poté studovala historii na Filosoficko-historické fakultě UK (studium nedokončila) a Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu (absolv. 1954)."*]. Během čtyř let od maturity by tehdy nemohl nikdo stačit studovat na jedné fakultě, nedokončit ji, začít studovat jinou a tu dokončit. Skutečnost je jiná a je škoda, že o ní nemohla být veřejnost prostřednictvím slovníku informována. V té době totiž platil zákaz studovat řádně současně dvě různé fakulty. Melmuková tedy studovala na filosofické fakultě jako mimořádná posluchačka, bylo jí však umožněno skládat všechny zkoušky a započítat semináře. Byla to od pedagogů Univerzity Karlovy na počátku padesátých let minulého století velká odvaha. Když to bylo odhaleno, byla studentce ještě nabídnuta možnost dokončení filosofické fakulty v případě, že skončí bohosloveckou, což odmítla.

Zavádějící je bohužel také informace *„církevním dějinám se přitom amatérsky věnovala celoživotně…,"* kde místo výrazu *„amatérsky"* bylo na místě použít výrazu *„neoficiálně."*

Nejzávažnějším nedostatkem je však zdůvodnění vzniku naší Historické společnosti. Nešpor tvrdí, že *„výzkumy Melmuková zohlednila v syntetických pracích (Evangelíci v rané toleranční době, 1995–96, se spolupracovníky; Patent zvaný toleranční, 1999), které však nebyly dobře přijaty nezávislou akademickou veřejností. Melmukové je vytýkána neschopnost širšího rozhledu a konstruování kontinuitní tradice české reformace v období 17.–18. století, stejně jako přílišný důraz na historicitu evangelické identity později. Melmuková proto založila … Veritas."* Je nepřípustné vnášet do informačního slovníku jednostrannou hodnotící odbornou polemiku. Pro zájemce o základní obsah této polemiky doporučujeme pročíst relevantní články na stránkách časopisu Studia Comeniana et historica, jejichž elektronická verze je i na webových stránkách VERITAS:

NEŠPOR, Zdeněk R. Skryté semeno nevzklíčilo: polemika s radikálními tezemi o kontinuitě české reformace. Studia Comeniana et historica. 2005, XXXV(73-74), 239-252. ISSN 0323-2220

MELMUKOVÁ, Eva. Toleranční patent Josefa II. z roku 1781 a jeho publikace v Čechách a na Moravě. Studia Comeniana et historica. 2005, XXXV(73-74), 253-260. ISSN 0323-2220.

MELMUKOVÁ, Eva. Otázka kontinuity české reformace od počátku toleranční doby. Studia Comeniana et historica. 2008, XXXVIII(80), 252-259. ISSN 0323-2220.

Mgr. Miroslav Soukup, jednatel VERITAS

Skvělí rodiče

Mít dobré, a dokonce skvělé rodiče je veliký vklad do života. Kdo jsme je měli nebo ještě máme, na to musíme často myslet a děkovat za to. Ale omlouvám se, že za příklady takových otců a matek vezmu - zvířata a ptáky. Kdysi jsme přišli s manželkou na návštěvu do rodiny milých mladých lidí. Kromě svých zaměstnání se zabývali také chovem psích mrňousků, bišonků. To jsou maličcí, bíle chundelatí psíci, připomínající oživlé dětské hračky. Hostitelé se zmínili, že fenka má nedávno narozená, roztomilá štěňátka, ať se jdeme na ně podívat. Patrně jsem se moc hrnul dopředu, takže jsem do místnosti, kde bišonci bydleli, vstupoval jako první. Jen jsem tam vkročil jednou nohou, když se ozvalo výhrůžné zavrčení a špičku mé boty chňaply ostré zoubky podezíravé a statečné psí maminky. Svršek naštěstí neprokousla, ale rozhodně ve mně vzbudila respekt a úctu. Ta štěňátka byla moc krásná.

Jistě jste se už někdy podivili odvaze a obětavosti zvířecích rodičů. Filmy a televize nám přibližují tyto vlastnosti u exotických tvorů. Tak třeba tučňáci císařští, komicky ťapající nelétaví ptáci, mají nesnadný úkol zajistit přežití svých jedináčků v drsné Antarktidě. Samice snese jedno skoro půlkilové vejce. Vyčerpána jeho přípravou odchází řadu kilometrů k moři, aby se dva měsíce vykrmovala rybami – tučňáci jsou znamenití potápěči a plavci. Po tu dobu drží sameček nejprve vejce na svých nohách a přikrývá je opeřeným lalokem pokožky; tam ukrývá i vylíhlé ptáče, které krmí tvarohovitým výměškem své žlázy v jícnu. Sám za tu dobu ztratí až 20 kg váhy. Po návratu manželky si rodiče přehodí funkce a manžel ťape spravit si v moři svoji podváhu. V ostrých zimních fujavicích se všichni rodiče velikého hejna semknou kolem dětí, aby nezmrzly.

I u nás obdivujeme píli ptačích rodičů, když krmí svoje holátka. U tak hezkých a mírumilovných tvorů to chápeme. Ale hledali byste mateřskou něžnost u takové zubaté a nebezpečné příšery, jakou je několikametrová samice aligátora – amerického krokodýla? Ta ochraňuje kupičku svých mláďat před hrozícím nebezpečím tím, že je vezme všecky do tlamy a zavře ji. Desítky špičatých zubů ani jednomu dítku při tom neublíží. Nebo maličká i odrostlejší slůňata jsou ve společné péči celého stáda slonic. Dospělí samci jsou odsouzeni k osamělému životu, ale samice tvoří jakési mateřské školky. Nejen matka, ale všecky tety a sestřenice něžně učí slůňata chodit a svými choboty jim pomáhají přes překážky nebo z vody po koupeli.

Asi nejméně bychom čekali mateřskou lásku u tak podivného a nebezpečného tvora, jakým je chobotnice velká. Když naklade ve vyhlédnuté podvodní skrýši 50 000 až 200 000 rosolovitých vajíček, pečlivě je hlídá a stará se o ně pět až osm měsíců. V tom období sama neloví a nežere, ale hmotou vlastního těla živí zárodky, dokud se nevylíhnou malé chobotničky schopné plavat. Matka tak zchřadne, že záhy umírá.

Rodičovské péče tvorů si všímají i bibličtí autoři: *Kdo opatří úlovek krkavci, když jeho mláďata volají k Bohu a bloudí bez potravy?* (Jób 38, 41). *Jako bdí orel nad svým hnízdem a nad svými mláďaty se vznáší, svá křídla rozprostírá, své mládě bere a na své peruti je nosí…* (Dt 32, 11). *Lev přinášel hojnost úlovku mláďatům* (Nahum 2,13).

A v Písmu se setkáme i s tím, co bychom sami možná považovali za neuctivé, že Boží otcovský vztah k člověku je přirovnán třeba k orlímu rodiči - citát z Deuteronomia totiž pokračuje: tak *Hospodin sám ho* (Izraele) *vedl* (v. 12). A několik řádků před tím: *Což Hospodin není tvůj Otec?* (v.6). Čtenář Bible ví, že ve Starém zákoně se o Bohu, jako o našem Otci mluví jen zřídka. Naopak v Novém zákoně, především v Ježíšových výrocích v Janových spisech, je to jedno z hlavních témat. Těch pár uvedených pohledů do přírody může povzbudit naši rodičovskou lásku k dětem, která je třeba právě vystavena vážné zkoušce. Nebo naopak lásku dětí k rodičům, kterým třeba právě nerozumějí.

Kdo věří, že vše živé vzniklo náhodou činností „slepého hodináře" - tak jeden velký zastánce pouhého přírodního výběru nazval tento jev – ten považuje rodičovskou obětavost a hrdinství až po smrt za snahu udržet v přírodě své vlastní geny, protože to jsou „geny sobecké". Kdo však vidí ve vesmíru i v rozkvetlé louce plánované dílo Stvořitele, ten se určitě pozastaví i nad skvělými rodiči na různých stupních života. Je dobré brát si je za příklad. Je lepší v nich rozeznat obraz Boží lásky ke každému z nás. Třeba nám to pomůže pochopit nepochopitelnou oběť nejlepšího Božího Syna za nás, nezdárné a toulavé Boží děti.

Vzpomeneme si na tatínka v Ježíšově podobenství o Marnotratném synu, kde důstojný otec nedůstojně běží naproti špinavému otrhanci. A znovu si, třeba se slzami radosti v očích, přečteme Janovo vyznání: *Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími a jsme jimi"* (1. Janova 3, 1).

Pavel Javornický

Chobotnice velká

Tučňák císařský

Bůh zajisté chce, aby mezi námi byla namísto násilí láska, namísto hádek prostota víry, místo roztržek společná snášenlivost.

* * *

Takový je příští věk, jak jsou vychováváni příští jeho občané.

* * *

Chyby první výchovy nás provázejí celým životem, proto nejpřednější stráž lidského pokolení je v kolébce.

Jan Amos Komenský

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2020

6. května 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 13. května 2020

Z obsahu

* *Dvě triumfální vítězství*
* *Prorocké vzhlížení k Hospodinu*

Poselství k neděli Cantate

Bůh nemlčí

Až se u tebe tato znamení dostaví, učiň, co se tvé ruce naskytne, neboť Bůh bude s tebou.

1 Samuelova 10,7

Uvažuj o tom, co říkám. Pán ti dá, abys všechno pochopil.

2 Timoteovi 2,7

V dnešní neděli se nám potkávají dvě biblická čtení, která mezi sebou dělí stovky let, ale mají mnoho společného. Jsou zde dva Boží mužové, Pavel a Samuel, kteří pod vedením Ducha prorokují Boží slovo někomu dalšímu. Apoštol Pavel Timoteovi a prorok Samuel Saulovi.

Obě slova nejsou jen proroctvím do dané situace, ale zároveň životním mandátem pro ty, kterých se týkají. Spojuje je pak jistota, že je to Bůh, kdo bude skrze ně jednat a zároveň přesvědčení, že dané slovo nebo situaci rozpoznají jako Boží řeč ve svém životě.

Častokrát se setkávám s tím, že si lidé v mém okolí nejsou jistí tím, zda k nim Bůh mluví a co jim říká. Mají dojem, jako by si s nimi hrál Hospodin nějakou šifrovací hru, ve které jim postupně odhaluje jednotlivé nápovědy, a oni pak mají na jediný pokus uhádnout skrytou tajenku. A když se jim to nepodaří, tak selhali a selhal i Boží plán s nimi.

Jenže toto není obraz, který nám Písmo o Bohu dává. Pokud mluví Bůh, mluví tak, abychom to rozpoznali, abychom mohli říct: „Ano Pane, rozumím a půjdu“, nikoliv abychom se ztratili ve vlastních nejistotách a zůstali stát na místě. Pokud nerozumíme Boží řeči, ptejme se Boha znova, On není náladový otec Fura, který se urazí a otočí se k nám zády, když nebudeme rozumět. Boží cílem je, abychom jeho řeči rozuměli, nikoli nerozuměli!

V poznávání Božího hlasu ve svém životě rosteme. Podobně jako Samuel, který nejdříve nevěděl, kdo k němu mluví (1. Samuelova 3. kapitola) nebo i apoštol Pavel, který zjišťuje na cestě do Damašku (Skutky 9. kapitola), koho vlastně pronásleduje. Nebojme se proto zeptat, když neslyšíme jasně.

V dnešní náročné situaci k nám doléhá mnoho hlasů, které se snaží mluvit z Boží autority. Snaží se s jistotou vysvětlit věci, které jsou složité a náročné. Nechme jim čas, nespěchejme s tím, abychom našli odpovědi tam, kde odpovědi zatím nejsou. Protože věřím tomu, že když promluví Hospodin, budeme mu rozumět a ve svobodě a radosti můžeme říct: Ano, Pane, zde jsem a slyším tě.

Nebojme se, Bůh nemlčí a jeho hlas je stále stejný jako za doby proroka Samuele a apoštola Pavla. Jeho duch je stále ten stejný a dá se nám poznat. Amen.

Jan Jackanič
tajemník Výkonného výboru
Bratrské jednoty baptistů

K Svátku matek

Pán nás volá...

Pán nás volá ze svého kříže, abychom opět nalezli život

Mk 4,35-41

Podívejme se jak Spasitel zareagoval na volání učedníků o pomoc. Učedníci byli zkušení rybáři, ale kvůli bouři, která vytvářela vlny valící se přes palubu lodi, „byli naplněni obavami a ocitli se v nebezpečí“. Budeme-li usilovat o Spasitelovu pomoc ve chvílích trápení či obav, může nám vnést do srdce pokoj. Zamyslete se na okamžik nad tím, co to znamená usilovat o Pánovu pomoc ve chvílích trápení či obav. Přemýšlejte o tom, jak se o to můžeme snažit v době pandemie.

Téhož dne večer (Mk 4,35). Čteme v Markově evangeliu 4,35-41. Již několik týdnů se zdá, že nastal večer. Husté temnoty zahalily naše náměstí, ulice a města; ovládly naše životy a vyplnily všechno ohlušujícím tichem a bezútěšnou prázdnotou. Je to cítit ve vzduchu, je to patrné na gestech a vyjadřují to pohledy ve tvářích lidí, které mají zakrytá ústa rouškami. Dolehly na každého z nás obavy a rozpaky. Jako učedníci z evangelia jsme se náhle ocitli v neočekávané a zběsilé bouři. Uvědomili jsme si, že jsme všichni na stejné lodi, všichni stejně zranitelní a dezorientovaní. Přesto je každý důležitý a nezbytný, všichni jsme povoláni veslovat společně, všichni se potřebujeme navzájem těšit. Na této lodi... jsme všichni. Jako učedníci, kteří jedním hlasem a s úzkostí říkají: »Hyneme« (v.38), tak i my jsme postřehli, že nemůžeme jít každý dál na vlastní účet, nýbrž pouze společně.

Dokončení na str. 2

O včelách, radosti a oslavách

Víte, jak se u nás doma pozná květen?
Ta stará třešeň u stodoly se promění v bílou kytici darovanou včelám k oslavě vítězství nad zimou.
Víte, jak se u nás poznají oslavy?
Přicházejí zároveň s radostí společných prožitků s někým, koho máme rádi.
Myslím si, že ty včely, které rozezněly naši starou třešeň jako varhany, mají k oslavám spoustu důvodů. Mají radost ze společné práce, ze vzájemného a dobře prosperujícího společenství, ze slunce a tepla a nakonec i z dobrého a kvalitního medu. Ráda je poslouchám, ráda pozoruji svým malým kukátkem obrovskou kytici třešňových květů proti modrému nebi a raduji se z toho kousku vidění, který mi dosud zbyl.
Naopak mě zase pozorují sousedé, pádící kolem s kolečky, hráběmi nebo jinými atributy pilného chalupáře, a volají – to už zase nemáš co na práci?
Dříve byl květen časem oslav. Ta první oslava byla Svátek práce. Vždycky jsem si lámala hlavu, proč se o Svátku práce nepracuje. Včely vidí svůj svátek práce přesně opačně. A bývaly průvody. Ty jsem měla ráda, ale jen asi do věku než jsem začala navštěvovat školu. Jakmile se účast na májových oslavách stala povinností, už mě nelákala mávátka, třepetalky, ba ani barevnost alegorických vozů, ani mistrovská choreografie žižkovských žen rozjásaně tančících Vinohradskou (nebo také Stalinovou, dříve Foschovou třídou) směrem k tribunám na Václavském náměstí v Praze. Hluk, samolibé řečnické projevy i vyřvávaná duchaprázdná hesla ve mně touhu slavit nevzbudily.
Pak se také oslavovaly Dny vítězství. Koho a nad kým? Vzpomnělo se sice na tisíce nevinných obětí války, ale důstojnost a úcta byly často překonány pompézností a prezentací železné síly našich zachránců a ochránců. Na májovém nebi burácely stíhačky ve slavnostních formacích, po ulicích jezdily tanky a obrněné vozy, aby nepřítel viděl...
Když mi bylo asi šestnáct let, nechala jsem se poprvé zlákat na osla-

Dokončení na str. 2

Epidemiologické překvapení aneb Nechlub se dnem zítřejším

Už to je dnes tak, že rušení stíhá rušení. A to ještě nedávno byl v rozjezdu prodej vstupenek na českokrumlovskou točnu. To jsme tedy u nás doma neplánovali, ale docela jsem uvažovala, že by nebylo špatné dostat se na oratorium Labyrint světa a ráj srdce. Do Prahy 28. března by to bylo jaksi nejvýhodnější. Ale ---
To "ale" teď na nás leží, když nemusíme vstávat do kostela. Ale balvan, ale koule na noze, ale, možná, i určité pozvání k aktivitě, kterou jsme neznali.
O jakémsi divném viru jistě každý slyšel a četl od začátku tohoto roku i dřív. Že bude tím nejnebezpečnějším, snad i nejzavrženíhodnějším se scházet, navštěvovat, líbat či objímat, to bychom si tedy nevymysleli ani v nejbujnější fantazii!
Je naděje, že dojde na společné bohoslužby, v létě výlety po naší zemi a snad i dál. Odešly v dávných časech převeliké mory, tak proč nedoufat, že virus se buď ztratí neznámo kam nebo s ním, vakcínou zkroceným budeme muset v příměří žít.
Snad vezmeme vážněji myšlenku, obsaženou v Knize Přísloví, kapitole 27, verši 1: Nechlub se dnem zítřejším, nebo nevíš, což ten den přinese.

S přáním té nejnadějnější naděje

Eva Budzáková

Z církví doma i ve světě

Předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů ocenil práci odcházejícího tajemníka Světové rady církví

Koncem března tohoto roku ukončil mandát generálního tajemníka Světové rady církví reverend Olav Fykse Tveit. V tomto ekumenickém gremiu působil deset let a nyní je předsedajícím biskupem Norské luteránské církve. Angažuje se pro ekumenismus a mírová jednání.

Ve svém závěrečném poselství zdůraznil, že "máme hodnotu a důstojnost, jelikož jsme byli stvořeni k Božímu obrazu, a o tom by mělo být ekumenické hnutí. Je čas, aby Světová rada církví řekla: Kristova láska vede svět ke smíření a jednotě. Ne proto, že jsme dokonalí a úspěšní… ale proto, že to děláme společně ve jménu Dobrého pastýře".

Při této příležitosti zaslal Olavu Tveitovi děkovný dopis předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů: švýcarský kardinál Kurt Koch. Připomněl, že obohatil světovou ekumenickou komunitu díky své dynamické službě. Současně ocenil "výjimečnou angažovanost a horlivost" norského duchovního ve prospěch jednoty křesťanů. Vzpomenul i na památnou ekumenickou pouť papeže Františka v roce 2018 do sídla Světové rady církví v Ženevě, která se konala při 70. výročí jejího oficiálního založení. František tehdy navštívil její Ekumenický institut v Bossey rovněž ve Švýcarsku, kde je děkanem katolický kněz z Nigérie Lawrence Iwuamadi.

Světová rada církví oficiálně vznikla v roce 1948 a její první shromáždění bylo v holandském Amsterdamu. Původně sdružovala zejména protestantské a západní sbory a komunity, ale postupně se přidaly také pravoslavné a východní církve a teď má kolem 350 členů včetně České republiky a Slovenska. Na své internetové stránce píše, že vztahy s Římskokatolickou církví se výrazně zlepšily po Druhém vatikánském koncilu.

Po odchodu Olava Tveita je až do volby nového představitele generálním tajemníkem Světové rady církví pravoslavný kněz Ioan Sauca z Rumunska.

www.christnet.eu

Nejvyšší soud v Itálii umožnil ateistům a agnostikům šířit svou „negativní" víru

Nejvyšší kasační soud v Římě rozhodl, že „ateisté a agnostici mají stejné právo jako věřící různých náboženství vyznávat svoji, "negativní" víru", pokud tím „neurážejí víru jiných". Proto „je zakázáno diskriminovat je ve vyznávaní tohoto myšlení". Takhle soud v Římě zdůvodnil, proč přijal odvolání Unie ateistů a racionalistických agnostiků (UAAR) ve sporu s městem Verona. V roce 2013 Unie spustila celonárodní kampaň, ve které umístňovali plakáty s velkým slovem „Bůh" a pod ním byl text: „10 milionům Italů se žije dobře bez B. A když jsou diskriminováni, UAAR stojí po jejich boku." První písmeno slova Bůh bylo přeškrtnuto, což v italštině udělá ze slova „Bůh" (Dio) slovo „Já" (Io). Podle místního zastupitelství ve Veroně byl obsah „potenciálně škodlivý pro jakékoliv náboženství" a nepovolilo vylepit plakáty na bilboardy. UAAR město zažalovalo a teď jim dal Nejvyšší soud za pravdu. Adele Orioliová za Unii neskrývala spokojenost: „Nemůžeme nebýt spokojeni. Kasační soud přijal naše odvolání a tím uznal, že my ateisté a agnostici máme právo být takoví, jací jsme a můžeme to říct. Zdá se to jako banalita, ale trvalo to 7 let právních bojů, aby to bylo černé na bílém." Adele Orioliová dále vysvětlila, že tímto rozsudkem se uznává „základní lidské právo, které posiluje práva nás všech, nikoho nevyjímajíc": „Svoboda svědomí patří všem, věřícím i nevěřícím. Naším krédem je odmítnutí jakéhokoliv náboženského vyznání. Teď je na řadě odvolací soud v Římě, který opět prozkoumá tenhle případ se zřetelem na rozhodnutí kasačního soudu."

www.christnet.eu

Pán nás volá...

Dokončení ze str. 1

Je snadné vžít se do této příhody. Obtížné je pochopit Ježíše. Zatímco jsou učedníci vylekaní a zoufalí, Ježíš byl na zádi, v té části lodi, která se potápí nejprve. A co dělá? Navzdory pozdvižení klidně spí. Když je probuzen, utiší vichr a vody a obrátí se k učedníkům slovy: **Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?** (v.40).

Snažme se porozumět. V čem spočívá nedostatek víry učedníků, který je protikladem Ježíšovy důvěry? Nepřestali v něho věřit, vždyť se na něho obracejí. Podívejme se však, jakým způsobem: Mistře, je ti to jedno, že zahyneme? (v.38). Je ti to jedno. Mysleli, že Ježíšovi na nich nezáleží, nestará se o ně. Je to jedna z nejhorších věcí, slyšíme-li mezi sebou, v našich rodinách slova: „Nezáleží ti na mně?". Tato věta zraňuje a rozbouří srdce. Otřásla také Ježíšem, protože nikomu jinému na nás nezáleží více než jemu. A vskutku, jakmile je požádán, zachraňuje svoje malomyslné učedníky.

Bouře demaskuje naši zranitelnost a odhaluje falešné a povrchní jistoty, na kterých jsme vystavěli své programy a plány, zvyky a priority. Ukazuje nám, že jsme nechali usnout a opustili to, co živí, podporuje a posiluje náš život a naši komunitu. Bouře odkrývá všechny snahy o vytěsnění a opominutí toho, co oživuje duši našich národů, odhaluje každý pokus o umrtvení pomocí zdánlivě „spasitelných" návyků, neschopných dovolávat se našich kořenů a evokovat paměť našich starců, čímž se zbavujeme imunity nezbytné pro vyrovnání se s protivenstvím.

Bouří spadly masky oněch stereotypů, jimiž jsme zastírali svoje „ego" ve stálé snaze o vlastní image, a znovu byla odhalena ona (požehnaná) sounáležitost, od níž se nelze odtrhnout: sounáležitost bratří.

Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru?. Pane, tvoje Slovo se dotýká všech. V tomto našem světě, který miluješ více než my, jsme se hnali vpřed plnou rychlostí a měli dojem, že jsme mocní a schopní všeho. Chtiví zisku, jsme se nechali pohltit věcmi a strhnout spěchem. Nezastavili jsme se na tvoje volání, neprocitli jsme tváří v tvář planetárním válkám a nespravedlnostem, neslyšeli jsme křik chudých i naší těžce nemocné planety. **Vyzývavě jsme pokračovali a mysleli si, že budeme v nemocném světě navždy zdrávi.**

Nyní, když jsme na rozbouřeném moři, tě prosíme: „Probuď se, Pane!" Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru? Pane, obracíš se k nám výzvou, výzvou k víře. Výzvou, v níž nejde ani tak o to věřit, že ty existuješ, nýbrž jít za tebou a důvěřovat ti. V této době zní tvoje naléhavá výzva: **„Změňte smýšlení", obraťte se ke mně celým svým srdcem** (Joel 2,12). Voláš nás, abychom se chopili tohoto času zkoušky jako času volby. Není to čas tvého soudu, ale našeho soudu: čas vybrat si mezi tím, na čem záleží, a tím, co pomíjí, oddělit to, co je nezbytné, od toho, co nezbytné není. Je to čas k opětovnému usměrnění běhu života vstříc tobě, Pane, a vstříc druhým. A cestou můžeme hledět na mnohé naše příkladné druhy, kteří vprostřed strachu reagovali odevzdáním svého života. Tak působí moc Ducha, jež se vylévá a přetváří v odvážnou a velkodušnou odevzdanost. Život Ducha je s to vykoupit, docenit a ukázat, jak jsou naše životy spřádány a neseny obyčejnými lidmi, kteří jsou obvykle opomíjeni a nevyskytují se na titulních stranách novin a časopisů (na streamových videích na facebooku apod.), ani na velkých přehlídkách nejnovějších show, ale nepochybně dnes píší rozhodující události našich dějin: lékaři, ošetřovatelé a ošetřovatelky, zaměstnanci supermarketů, uklízečky, pečovatelky, dopravci, pořádkové síly, dobrovolníci, modlící se a tiše sloužící faráři a řeholnice a mnoho a mnoho dalších, kteří pochopili, že nikdo se nezachrání sám. Tváří v tvář utrpení, v němž se poměřuje opravdový rozvoj našich národů, objevujeme a zakoušíme Ježíšovu velekněžskou modlitbu: **»ať všichni jsou jedno«** (Jan 17,21). Kolik jen lidí denně prokazuje trpělivost a dodává naději, snaží se nerozsévat paniku, nýbrž sdílenou odpovědnost. Kolik otců, matek, prarodičů a učitelů ukazuje našim dětem nepatrnými všedními gesty, jak čelit a překonat krizi novým uzpůsobením zvyklostí, pozvednutím zraku a podnětem k modlitbě. Kolik lidí se modlí, obětuje a přimlouvá za dobro všech. **Modlitba a tichá služba jsou naše vítězné zbraně.**

Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru? Počátkem víry je uznání, že potřebujeme spásu. Nejsme soběstační, sami se utopíme: potřebujeme Pána jako kdysi mořeplavci hvězdy. Pozvěme Ježíše na loďky svých životů. Odevzdejme mu svoje obavy, aby je přemohl. Jako učedníci zakusíme, že s ním na palubě neztroskotáme. **Vždyť v tom je Boží moc, že obrací v dobro všechno, co se stane, i to nepěkné. On vnáší klid do našich bouří, protože s Bohem život nikdy neumírá.**

Pán nás uprostřed bouře interpeluje a vybízí, abychom vzbudili a aktivovali solidaritu a naději, jež jsou s to upevnit, podpořit a dát smysl těmto hodinám, kdy se zdá, že všechno ztroskotává. Pán se probouzí, aby probudil a oživil naši velikonoční víru. Máme kotvu: v jeho kříži jsme byli spaseni. Máme kormidlo: v jeho kříži jsme byli vykoupeni. Máme naději: v jeho kříži jsme znovuzrozeni a obejmuti, aby nás nic a nikdo neoddělil od jeho výkupné lásky. Uprostřed izolace, v níž trpíme nedostatkem přízně a setkání, zakoušíme nedostatek mnohého, slyšme ještě jednou zvěst, která je naší spásou: vstal z mrtvých a žije vedle nás. Pán nás volá ze svého kříže, abychom opět nalezli život, který nás čeká, hleděli na ty, kteří se nás dovolávají, posílili, rozpoznali a podnítili milost, která v nás přebývá. Nezhášejme skomírající plamínek (Iz 42,3), který nikdy neochoří, a dejme vzplanout naději.

Obejmout jeho kříž znamená najít odvahu obejmout všechny rozpory nynější doby, vzdát se na chvíli svého bažení po všemohoucnosti, vševědoucnosti, domýšlivosti, sebeprezentaci a majetku a dát prostor kreativitě, kterou může vzbudit jedině Duch svatý. Znamená to najít odvahu otevřít dosud uzavřené prostory, kde všichni pocítí, že jsou vítáni a dopustit nové podoby pohostinnosti, bratrství a solidarity. V jeho kříži jsme byli spaseni, abychom přijali naději, které umožníme posilovat a podporovat všechna možná opatření a cesty, jež nám mohou pomoci se opatrovat a chránit. **Obejmout Pána, abychom objali naději: to je síla víry, která osvobozuje od strachu a dává naději.**

Proč se bojíte? Proč ještě nemáte víru? Drazí bratři a sestry, Pán nás žádá, abychom neměli strach. Naše víra je však slabá a jsme bázliví. Ty však, Pane, nenechej nás napospas bouři. Zopakuj znovu: Vy se nebojte (Mt 28,5). A my, spolu s učedníky, hoďme na něj všechnu svou starost, vždyť jemu na nás záleží.

Meditace římského biskupa Františka

Upravil Dušan Spiridion Ehmig

O včelách, radosti a oslavách

Dokončení ze str. 1

vy svátku lásky, tedy majálesové happeningy u sochy Karla Hynka Máchy na Petříně. Ani tohle slavení mě nebavilo. Lásku jsem si představovala jinak. Tak jsem raději trávila ten čas s někým, kdo sice neslavil, ale zato mi na lavičce v parku četl Manon Lescaut a Shakespearovy sonety. A to mě bavilo.

Letos se bude oslavovat 75 let od konce války. Zajisté je to správný důvod k oslavám. Je správné a čestné vzpomínat na ty, kteří se kvůli válce oslav nedožili. Já mám ale stále nevyřešený problém – skončí vůbec někdy ta válka, jejíž začátek se tak těžko určuje? Vždyť co jsem na světě, pořád někdo proti někomu vede válku. A samozřejmě vždy spravedlivou. Chtěla bych už konečně prožít radost z toho, že žádná, ale vůbec žádná válka není.

Květen mi k oslavám zkrátka nestačí. Mám v úmyslu slavit celý rok. Nic velkého. Malé upřímné oslavy s tím, kdo má stejný důvod k radosti jako já. Nemusí se slavit na oplátku – systém jednou u nás, podruhé u vás se mi nikdy nezamlouval. Naopak. Ráda budu oslavovat s těmi, kteří mi to ani nemusí nebo nemohou oplácet. Můžeme třeba oslavovat Nedělní odpočívání, Svátek zpěvu, Výročí odlétajících pampelišek, Happening spadaného listí, Svátek psích radostí, Zahájení tahu divokých husí, Objevení pramene čisté vody, Svátek čerstvého sněhu, Návrat labutí na náš rybník a mnohá jiná jubilea i svátky. A ať je při tom všem spousta smíchu, nějaké dobré jídlo a pití, a hodně lásky, takové, která už moc není.

Tahle láska se může projevit i tím, že vám někdo svýma očima namaluje do vaší duše, co on vidí, zatímco vy už nevidíte. Na oplátku mu můžete předat mnoho z vašeho způsobu vnímání. Že nevěříte? Tak to už konečně zkuste!

A když ten vedle vás taky nebude mít zraku nazbyt, vím, že i tak můžete vzájemně sdílet mnoho vycítěného, co vás obklopuje, co slyšíte, co můžete rukama pohladit, co je důležité, ač očím neviditelné. Vždyť správně vidíme jen srdcem, napsal klasik. Já to také podepíši.

A co právě teď děláš? Jsi smutný? Nudíš se? Bojíš se být sám? Tak pojď se mnou a s mými přáteli. Budeme oslavovat. Znovuzrození sedmikrásek. A nezapomeň s sebou vzít to své koukavé srdce!

Delicie Nerková

Zemřel filosof Ladislav Hejdánek

Prof. PhDr. Ladislav Hejdánek se narodil 10. května 1927 jako jediné dítě Ladislava Hejdánka a jeho ženy Emilie rozené Poupové. Otec byl pokřtěný římský katolík, ale k církvi měl vlažný vztah; matka pocházela ze staré evangelické rodiny, a tak byl jejich syn vychován v Českobratrské církvi evangelické. V roce 1946 absolvoval gymnázium ve Slovenské ulici a začal studovat matematiku a filosofii na Přírodovědecké fakultě UK. Účastnil se pochodu studentů na Pražský hrad 25. února 1948. Působil jako předseda ekumenického sdružení Akademická YMCA a v roce 1950 byl donucen ji rozpustit. Po ukončení studií v roce 1952 pracoval v Ústavu epidemiologie a mikrobiologie. Na přelomu 50. a 60. let se účastnil obrodného ekumenického hnutí Nová orientace. Na počátku 60. let byl spolu s Jiřím Němcem organizátorem ekumenických seminářů v bohoslovecké koleji v Jirchářích a členem redakční rady časopisu Tvář. V roce 1968 se stal členem Společnosti pro lidská práva. V roce 1971–72 byl půl roku ve vazbě a 1972 byl odsouzen za přípravu rozsáhlé letákové akce, která měla občany před volbami informovat o tom, že v Československu existuje sice volební právo, ale ne volební povinnost, tzn. že mají právo voleb se neúčastnit. V době normalizace pracoval jako noční vrátný, topič a skladník. Pořádal bytové semináře, na které přijížděli i zahraniční filosofové. Stal se signatářem Charty 77 a jedním z jejích prvních mluvčích. Po roce 1989 přednášel mj. na ETF UK, vedl zde katedru filosofie. Zemřel krátce před svými 93. narozeninami 28. dubna 2020.

(red)

Pravoslavný kněz Alexandr Meň odpovídá

**** Jaké existují formy lásky? Jak lze dosáhnout štěstí?***

"Je lépe dávat než brát," praví Bůh. A skutečně, takový přístup poskytuje větší štěstí. Klade-li si člověk otázku, kde má hledat své štěstí, náhle zjišťuje, že po štěstí touží všichni, ptáci i zvířata, každý na své úrovni. Ale nejvíce touží po štěstí člověk a hledá štěstí daleko složitěji než jiní tvorové.

Láska vzniká na určité úrovni vývoje, ale u nás lidí je to všechno mnohem hlubší, štěstí spočívá v lásce k Bohu a k člověku. Bez toho není možné nic.

Ptáte se, co je vlastně láska? Opakujeme tohle slovo donekonečna. Je v něm obrovské množství nejrůznějších, vzájemně se prolínajících rovin. Lze zmírat láskou při pohledu na první jarní let a zpěv skřivánka. Nebo když v zimě kvečeru slunce ozařuje sníh. Nebo, když spatříme tvář vyzařující myšlenky a city. Když vidíme zjevení hlubinných, složitých a krásných lidských darů, talentů a prožitků. Když spatříme matčin úsměv a víme co to znamená. Nebo když se jako matka díváme na své dítě a chce se nám smát radostí jenom proto, že existuje! To vše jsou nejrůznější formy lásky.

Kdo miluje, ten žije. Kdo ztrácí lásku, ten postupně schází. Máme pochopitelně každý svou podobu lásky, někdy jich máme dokonce několik. Díky Bohu, čím víc, tím lépe. Ale ať jsme si navzájem jakkoli drazí, ať jsou nám jakkoli drazí členové naší rodiny, jakkoli je nám drahé všechno, co v nás na světě vyvolává nadšení a rozechvění, příroda, hud-ba, literatura, myšlenka, konečně začínáme chápat, že za tím vším stojí jedna vyšší Láska. Že celé nebe i vaše dítě, skřivánek i verše, teologická myšlenka i člověk, který je vám drahý a milý, že za tím vším stojí Boží láska a vše je jejím projevem. A tehdy začínáme chápat, že v lásce milujeme Boha, hledáme ho, neboť Bůh je láska a to je základ všeho. Tady je začátek i konec. Tady je obsaženo vše. A to je potřeba vždy hledat, směřovat k tomu a uskutečňovat to, byť po krůčkách a třeba těmi nejmenšími krůčky.

**** Jak máme chápat Kristova slova "nastav pravou tvář"? Doslova?***

Všechno, co chápeme příliš doslova, nás přivede do neštěstí. Je třeba pochopit smysl toho, co Kristus říkal. Velmi často užíval expresivního, metaforicky bohatého jazyka. Měl na mysli, že člověk nemá dávat prostor mstivosti, mstivým myšlenkám, že má vítězit dobrem. To však vůbec neznamená, že nás snad vyzýval k nějakým kompromisům se zlem. Sám nám ukazoval příklad boje se zlem, ale žijeme-li mravním životem, musíme umět i odpouštět. Říkám vám, že jestliže se nenaučíte odpouštět, nedokážete na světě žít. Nikdo z nás přece není žádný anděl, všichni můžeme někomu způsobit bolest nebo se ho nějak dotknout. Avšak, jestliže se dokážeme povznést nad křivdy, bude to záruka normálního života na zemi. To je tedy význam zákona odpouštění.

**** Jak se máme bránit pachatelům zla, násilníkům?***

Když Kristus hovoří o tom, že se nemáme protivit zlu, je to přece namířeno proti mstivosti, proti přání způsobit viníkovi stejné utrpení. Nikdy však neodmítal boj se zlem, vždyť sám vyháněl kupčíky z chrámu. Velmi nesmlouvavě usvědčoval zákoníky a farizeje. Jeho zápas byl velmi tvrdý a zanícený. Církev nikdy netvrdila, že v případě nepřátelského útoku máme padnout na zem a čekat, až budou rozdupány naše ženy a děti.

**** Proč je víno Kristova krev a chléb jeho tělo?***

Poslední noc před svou smrtí na kříži rozlomil Kristus při slavnostní večeři chléb a pravil: "toto je mé tělo a má krev". Když říká tělo a krev, myslí se tím člověk jako takový. Byl to takový způsob vyjadřování. A tak Kristus ukazuje, jak se lije červené víno, láme chleba a říká: "Tak se prolévá má krev za vás a takto se drobí tělo." A dále dodává: "To čiňte na mou památku." Kristus ustanovil hostinu Nového zákona. Uzavřel Novou smlouvu mezi nebem a zemí skrze svou smrt, kterou tato hostina představuje. A pravil: "To čiňte na mou památku." Není to jen vzpomínka a památka, ale věčně se opakující Poslední večeře, která je vždy s námi. Když pozvedáme kalich a chléb na oltáři v chrámě, znamená to, že znovu přichází Kristus a znovu nastává noc Poslední večeře. Spojuje nás navzájem a s ním samým. Svátost hostiny je svátostí jednoty s Bohem a lidmi navzájem. Takový je význam slov "tělo a krev", Kristus trpí proto, aby se nám přiblížil. Pochopte, že aby se nám přiblížil, musí překročit propast, plnou tajemství a přijít sem, kde je bolest a utrpení, zrady, kde je náš svět. Kristus netrpěl pouze na kříži. Trpěl už tím, jak se dotýkal našeho života. Když se nad tím důkladně zamyslíte, pochopíte, že je to tak. Byla to jeho oběť, aby nás k sobě pozvedl.

**** K čemu potřebuje věřící církev?***

Kristus si nepřeje, aby se lidé duchovně rozvíjeli a rostli o samotě, uzavřeni do sebe a izolováni jeden od druhého. Proto buduje své společenství, které nazýváme církví. Věděl již tehdy a ví to i dnes, že lidské společenství vždycky bude mít své problémy a obtíže, ale věděl také, že je přesto v souladu s lidskou přirozeností, abychom se rozvíjeli společně v jednotě. Říkal: "Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich."

Proto je církev potřebná, proto je třeba, aby se lidé shromažďovali, četli, přemýšleli a modlili se a společně slavili eucharistii.

Někteří velmi touží po tom, aby dějiny církve probíhaly hladce a ve všech ohledech poučně, ale až se v nich setkají s tragickými ponurými obdobími, až uvidí hříchy křesťanů a nedokonalost konkretních empirických dějin církve, neměli by tím být zaskočeni. Vždyť proud tryskající z Kristova srdce má dvě podoby: božskou a lidskou. Církev je bohoidský organismus, avšak na rozdíl od od samotného Krista-Bohočlověka, který se nám podobá ve všem kromě hříchu, je církev tvořena lidmi, kteří se nám podobají ve všem, a tedy i v hříchu. Proto se církevní dějiny tak dlouho a těžce očišťují od netolerance, touhy po moci, ctižádostivosti. A je třeba umět oddělit tyto nedostatky nás křesťanů, lidí konkretní historické epochy, od Kristova ducha, který se v církvi projevuje. Vždyť jak říkal Nikolaj Berďajev ve svém článku O důstojnosti křesťanství a nedůstojnosti křesťanů, nejsou to lidské kvality, které staví křesťanskou církev do čela duchovního hnutí lidstva, ale onen impuls Božího ducha, který do ní vstoupil na samém počátku. O Letnicích, v den Ducha svatého, se vydali dobýt světa lidé, kteří neměli žádné zvláštní kvality, lidé, kteří neměli ani zvláštní vzdělání, ani podporu vlády, neměli nic. Jejich hybatelem by Boží Duch.

Problémy, které zajímaly křesťany před půldruhým tisiciletím, před dvěma tisíci lety, jsou stejně aktuální i dnes. Proto, když vcházíte do jakehokoli chrámu, pozorně se rozhlédněte: spatříte ikony, portréty lidí, kteří žili v Palestině, v Egyptě a Sýrii, ve starém Řecku, v Byzanci, ve starém Rusku i v Africe, lidí všech národů, jazyků a kultur. A všichni společně se účastnili toho velikého a složitého díla, jakým je budování Kristovy církve. Jejím počátkem jsou ty dva tisíce let, které uběhly rychle a nepozorovaně jako sen, a byly tak bouřlivé. Kolik nám toho ještě zbývá? Jak pravil Pán, neznáme dne ani hodiny. Myslím však, že církev má na zemi ještě mnoho nesplněných úkolů.

Z knihy „Křesťan ve společnosti“

vybral
Jan Trnka

Alexandr Meň (1935 – 1990)

Je jedním z nejvýraznějších představitelů ruského pravoslaví. Po celý život působil jako kněz v různých venkovských farnostech Moskevské oblasti. Byl ten, kdo v sovětském Rusku začal šířit náboženskou vzdělanost a zastával se ekumenismu, protože rozdělení křesťanů považoval jako společné selhání a hřích namířený proti Kristově vůli, neboť jako Dobrý pastýř má své ovečky z různých ovčinců, uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř (Jan 10,16). Věřil, že tento hřích bude překonán, nikoli cestou vyvyšování, pýchy nebo nenávisti, nýbrž v duchu bratrské lásky, bez níž se poslání křesťanů nemůže uskutečnit. Byl otevřen všemu cennému co je obsaženo v různých křesťanských církvích.

Narodil se v židovské rodině, v době Stalinova teroru, ale maminka byla křesťanská konvertitka a vychovávala ho jako křesťana. Měl tajné křesťanské učitele, takže už od dětství se připravoval na kněžské povolání. Jeho nadání bylo všestranné, velmi ho zajímaly přírodní vědy, které začal studovat na vysoké škole, ale studium nemohl dokončit, protože byl aktivním křesťanem. Jeho ideálem bylo věnovat se současně náboženství i vědě. Protože však vědecká dráha mu byla uzavřena, začal dálkově studovat bohosloveckou akademii, ale vztah vědy a víry zaujímal u něj důležité místo.

Již v jednadvaceti letech se oženil a lidská láska je pro něj svatá, je-li spojena s odpovědností. Věřil v posvátnost rodiny a manželství. Jeho dcera a syn jdou ve stopách křesťanské víry svého otce.

Stále si doplňoval své mnohostranné vzdělání a dostávalo se mu v tom pomoci i ze zahraničí. Jeho všestranné nadání bylo ještě obdařeno vřelým srdcem vstřícným k lidem a otevřeným všemu co přináší a tvoří lidský život. Dobře rozuměl prostým venkovským lidem, ale svým způsobem vyjadřování přitahoval i intelektuály. Byl nadaný teolog, vědomě však dal před vědou přednost pastorační činnosti.

Byl i obdarovaným spisovatelem. Již v mládí napsal velmi oceňovaný spis Syn člověka (život Kristův), nebo Nebe na zemi. Ty byly psány pro lidi, kteří neprošli náboženskou výchovou a jsou psány jazykem dnešní doby o věčném poselství evangelia. Napsal i mnoho dalších knih i odborně teologických. Jeho knihy nemohly vycházet v sovětském Rusku, ale podařilo se dostat je do ciziny, kde měly velký ohlas. Nejvíce se vydávaly ve Francii, ale byly přeloženy i do řady jiných jazyků.

Meňova apoštolská činnost nemohla ujít představitelům komunistické moci. Byl často vyslýchán, ale k zatčení nedošlo díky veřejným i soukromým intervencím jeho přátel na Západě. Jeho pevné přesvědčení bylo, že kompromis mezi komunistickou ideologií a křesťanskou vírou není možný.

V době oslav milenia křesťanství v Rusku (1988) bylo již uvolnění díky "perestrojce" a Meň se stal najednou populární. Byl to tehdy snad jediný představitel pravoslaví v Rusku, který pro své vzdělání, řečnické umění, otevřenost a apoštolskou horlivost dovedl promluvit k širokým vrstvám obyvatel srozumitelně a moderně, kdo dokázal přesvědčivě objasňovat křesťanské učení a reprezentovat svou církev důstojně a otevřeně. Přes noc se stal hvězdou, protože měl přístup do sdělovacích prostředků. Zvali ho do škol, nemocnic, klubů i na veřejná shromáždění. Založil také novou laickou pravoslavnou vysokou školu. Jakoby tušil, že mu již nezbývá mnoho času, usiloval téměř horečně, aby i v ruské pravoslavné církvi nastalo "probuzení". Děsil se představy, že by pravoslaví mohlo být zneužito k politickým cílům.

Byl zákeřně zavražděn, při cestě na bohoslužbu 12. září 1990. Vyšetřování nemělo žádné výsledky, ale bylo hodně těch, kteří mu nepřáli jeho evangelizační úspěch a byli proti jeho ekumenické otevřenosti a možná ti si přáli jeho odstranění.

Bilance jeho činnosti je pozoruhodná. Byl bezesporu největším šiřitelem evangelia v současném Rusku. Pokřtil tisíce dospělých i mladých lidí. Nelze zjistit kolik lidí nalezlo při četbě jeho knih cestu k Pánu... Byl přítelem a někdy také duchovním otcem nejlepších představitelů kultury a vědy v Sovětském svazu. I. M. Gorbačov a B. Jelcin si ho velmi vážili.

Pravoslavná zbožnost je nám trochu vzdálená, ale jeho život a důraz na to, že radostná zvěst vstoupila do světa jako dynamická síla, zahrnující všechny stránky života a otevřená všemu co Bůh stvořil v přírodě i v člověku a tím, že zdůrazňoval celým svým životem, že křesťan nalézá střed své víry v Ježíši Kristu a jím poměřuje a oceňuje všechno, může být inspirací a obohacením a povzbuzením i pro každého z nás. Je obrovská škoda, že odešel tak brzo. Dnes by ho, nejen Rusko, velmi potřebovalo.

Nakladatelství Triáda vydalo malý výbor z jeho díla pod názvem *Rozbít led – Křesťan ve společnosti*, doporučuji. Tuto knihu je stále možné zakoupit.

Jan Trnka

Výpravy pro krásu

Zemřel Christophe

„Krása spasí svět.“ – Citát z Dostojevského lze označit za celoživotní krédo francouzského hudebníka známého jako Christophe (13. 10. 1945 - 16. 4. 2020, vlastním jménem Daniel Bevilacqua), který svým falsettem, prací se zvukovými syntetizéry a bluesovými písněmi trvale poznamenal francouzskou a italskou populární scénu.

Dezerci z vojenské základní služby využil k natočení písně Aline. (Běží o pofrancouzštěné polské jméno Alina nebo Halina.) Zbytek vojny strávil v psychiatrické izolaci. Po propuštění do civilu se nestačil divit: četníci, kteří jej nedávno „naháněli“ jako zběha, jej nyní žádali o autogram a z rozhlasu se linula Aline, vítěz hitparád! Psal se rok 1965. (Když jsem o čtrnáct let později do Francie přicestoval já, v rozhlase i televizi dosud Aline hráli. I do mne se tehdy zadřel naříkavý refrén: „Et j´ai crié, crié, Aline, pour qu´elle revienne …/ A křičel jsem, křičel, aby se Aline vrátila …“) A celoživotní „jízda“ za krásou a pro krásu všemu navzdory pokračovala … Z dalších písní uveďme Enzo. Jaký Enzo? Přece Ferrari! (Do některých verzí je přímo zakomponován hlas Maestra, legendárního automobilového konstruktéra/návrháře.) Na ladných vozech Christophe nešetřil. (Přichycen, jak se po hlavním pařížském bulváru řítí dvousetkilometrovou rychlostí, vyfasoval pouze podmíněný trest.)

Zemřel na komplikace v souvislosti s onemocněním COVID-19. Dá se říci, že rovněž stylově: odchod ze světa jako by napovídal, že Christophe se zaměřil především na komunikaci o „bizarním krásnu“ (jak zní název jiné písně) a na ostatní věci takříkajíc „kašlal“ …

František Schilla

Střípky o sborníku

Exulanti, vyhnanci a uprchlíci, 2. díl

Do naší situace se hodí série filmů Resident Evil, kde se po planetě šíří zhoubný virus. V jednom dílu se domýšlivý mutant chlubí: „Já jsem budoucnost.“, čímž scénáristé dávají najevo, jaký čas je pro cílevědomé nejdůležitější. Jako křesťané máme před sebou vizi nebeského království, o němž nás vyučují spisy z minulosti a příklady chování našich předchůdců ve víře. Pro přítomnost si z této minulosti bereme vzor i varování a ptáme se: osvědčilo se to?, napodobíme to taky? Ze tří časů je sice přítomnost nejméně důležitá, avšak ne nedůležitá, obzvlášť když si připomeneme, s jakým důrazem Ježíš připomíná ono „dnes“ – království se přiblížilo a teď záleží na tom, kudy se dáš. Důležitost časů vidím takto: budoucnost, minulost, přítomnost, což se dobře pamatuje, protože je to i podle abecedy.

Ty časy je možné přeskupit i jinak, ale tím pádem se něco změní. Ve sborníku Exulanti, vyhnanci a uprchlíci, který nedávno vydal spolek Exulant, je též několik článků o návratu potomků pobělohorských exulantů. Československo bylo možné vnímat jako zemi otců a mnozí byli zajisté rádi, že tu jsou, neboť se tak splnila touha jejich dávných předků. Avšak někteří utíkali před poválečným nacionalismem v Polsku či stalinistickým terorem v Sovětském svazu; tam museli nechat skoro vše a tady začít skoro z ničeho. *„Co ještě zbývá? Nic. Uzavírám své vzpomínky na minulost. Byly a jsou milé. Přítomnost je trudná. Představa budoucnosti – černá.“* To do svého deníku napsal jeden z tzv. reemigrantů Jan Jersák, cituji z přednášky Milana Svobody „Dr. Jan Jersák (1908–1984): Mé paměti ze Zelova. Život reemigranta z 20. století ve vlastních vzpomínkách“ (str. 179). Ten text je velice zajímavý a ještě se k němu vrátím. Můj děda z Ignácova, též reemigrant, měl minulost asi taky nejradši. Jsou to osobní vzpomínky, lidsky pochopitelné rozčarování, nikoli nějaký dějinný koncept, nicméně nás upozorňují na důležitou věc – důraz na minulost.

Tento důraz zmiňuje i Romana Fojtová, autorka přednášky „Návrat do Československa: Několik poznámek k interpretaci“, když cituje výstižný postřeh německo-židovské filosofky Hannah Arendtové: *„být religiózní znamenalo být vázán k minulosti“* (str. 167). Je to v souvislosti s Řeky a Římany a jejich politikou a náboženstvím. Avšak pokud tento pohled do minulosti v minulosti také končí, vymizí to pro náboženství důležité – skrze minulost hledět do budoucnosti.

K textu Romany Fojtové o návratu se také ještě vrátím, ale příště bych vám rád představil přednášku etika Jindřicha Halamy *„Svoboda svědomí v české reformaci“*. K tomu vám povím vtip, který mi pověděl jeden můj ateistický kamarád: *„Náboženství je vnitřní přesvědčení.“*

Pavel Čáp, člen spolku Exulant

Cesty a návraty

„I čáp na nebi zná svůj čas, hrdlička, vlaštovka a jeřáb dodržují čas svého příletu, ale můj lid nezná Hospodinovy řády.“ **Jeremjáš 8,7**

Většina lidí s oblibou někam cestuje, ale pak se zase rádi vracejí domů. Kočovný život bez stálého domova a možnosti návratů by nás asi nelákal. Jedna z nejpodivuhodnějších věcí v přírodě jsou cestovatelé - živočiši. Nejvíc se to ví o ptácích, ale jsou i jiní, kteří se vydávají na překvapující vzdálenosti. Ale, co nás udivuje ještě víc, oni se věrně vracejí a trefí do svých domovů. Dokáže to i některý hmyz, např. černooranžový americký motýl monarcha. Je domovem v Kanadě, ale před zimou táhne přes 3000 kilometrů do Jižní Ameriky a na jaře zase zpět. Během tohoto obrovského migračního cyklu se vystřídá několik generací motýlů. Pověstné jsou i tažné ryby. Lososi se líhnou v horních tocích řek, ale jejich mládež pak musí strávit většinu života v moři. Dospělí se s velikým úsilím (plavba proti proudu, přeskakování jezů) vracejí přesně do té řeky a do té její části, kde se před rokem (jiný druh před třemi lety) vylíhli z jiker. Úhoři to dělají opačně: líhnou se v teplém Sargasovém moři při Antilských ostrovech ve Střední Americe, odkud malí úhoříci, dlouzí jen několik centimetrů, táhnou Atlantikem zpět do řek, odkud připluli jejich rodiče. Třeba jen k ústí Labe to mají asi 7000 km. Lososům jsme tyto tahy často znemožnili údolními přehradami řek. Úhoři se nedají a jsou schopni leckterou překážku oblézt hadovitými pohyby po suché zemi.

Nikdo dosud nedovede vysvětlit, jak tihle tvorové najdou cestu přes obrovské vzdálenosti, jak najdou přesné místo svého narození – a úhoři vlastně životní prostor svých rodičů, kde oni sami nikdy nebyli. Všecky úvahy o skvělém čichu, rozeznání chemie vody nebo vnímání magnetických siločar zeměkoule na to nestačí. Tito Poutníci Země jsou vybaveni téměř nadpřirozenou schopností vrátit se na správné místo, najít správný cíl svého určení. V šestém století před Kristem se prorok Jeremjáš pozastavil nad schopnostmi a věrností stěhovavých ptáků. Teolog a ornitolog John Stott k tomu poznamenal, že tu máme patrně první literární záznam o stěhování ptáků. Tažné ryby nevidíme, ale o některých ptácích vědí už děti, že na jaře přiletí a přes zimu nás opustí, aby se příští jaro zase vrátili, a to doslova každý ke svému hnízdišti. Zvláště je nám to nápadné u vlaštovek, jiřiček a rorýsů, kteří u nás hnízdí a pilně loví létavý hmyz, ale v zimě by tu zemřeli hlady.

Všichni tihle drobní, ale skvělí letci táhnou tisíce kilometrů, třeba až do jižní Afriky. Znalec nám pověděl, že dokonce k odletu startuje napřed tohoroční mladá generace, která na zimovišti ještě nebyla, a přesto zná cestu. Stojí za to vidět předodletové houfování desítek čápů. Ti prý mají dva letové koridory, které směřují přes nejužší mořské průlivy. Netroufají si letět přes široké Středozemní moře, protože nedovedou plavat – jsou to ptáci brodiví. Jeremjáš vídal ty čápy, kteří letí přes Bospor a pak podél pobřeží Středozemního moře do Afriky, tedy i přes Izrael. Nezměnili své zvyky ani za dvě a půl tisíciletí. Jsou ale ptáci, kteří byli dříve tažní, ale dnes už se jim nechce cestovat. Člověk všelijak mění teplotu vod, řeky už často ani nezamrzají, a tak si rackové, volavky a labutě „řekli“, že to u nás budou zkoušet i přes zimu. Celkem se jim to daří, i když jich dost zahyne hladem a labutě někdy zamrznou nohama do ledu a musejí je vysekávat záchranáři. Jeremjáš dotahuje svůj ptačí obraz: *„…dodržují čas svého příletu, ale můj lid nezná Hospodinovy řády.“* Malá vlaštovka to má v hlavičce pěkně srovnané, dokonce i ta letos narozená. „Pán tvorstva“ však někdy nezná svůj životní koridor, pro který ho Bůh stvořil. Často odchází od Boha i od lidí, kteří ho milují, a neumí se vrátit. Ne, že by zapomněl, ale něco se v něm vzbouřilo, vědomí vlastní důležitosti a touha po svobodě ho odstřihly od Božího „letového plánu“. Leckdy pak při takové snaze „přezimovat na vlastní noze“ mrzneme a duše se nám scvrkává hladem. Vím, kam směřuji, nebo se podobám hejtmanovi z Jiráskova románu Bratrstvo, kterému přezdívali „Jan Pobera z Lomu, nevím kam domů“? Co kdybychom o tom občas přemýšleli při letním cestování, třeba do ciziny, nebo jen na krátkém čundru?

Kéž bychom měli tak silný instinkt jako čápi a vrátili se k Bohu stejně, jako se oni vracejí na jaře domů. John Stott

poslal

Pavel Javornický

Na Boží lid je třeba se dívat z Boží perspektivy

V biblické knize Numeri 22-24 je podivuhodný příběh moábského krále Baláka a pohanského proroka Bileáma o kterém se vědělo, že komunikuje s Všemohoucím. Král žádal, aby proklel lid Izraelský, neboť se jich velmi obával a na rozdíl od jiných sousedících králů se nechtěl spolehnout jen na armádu, nýbrž hledal duchovní řešení, hledal kletbu, a domníval se že pak by tento lid mohl porazit. Po váhání Bileám skutečně přijel, ale sdělil králi Balákovi, že bude mluvit jen to, co mu Hospodin vloží do úst. Balák se snažil mu dvakrát ukázat izraelský tábor jen částečně, jen zadní okraje tábora, který nebyl moc přitažlivý, aby usnadnil Bileámovi proklínání, ale přesto Bileám dvakrát Izraeli žehnal, potřetí již spatřil celý tábor. Bileám viděl, že se Hospodinu líbí, aby žehnal Izraeli. Zmocnil se ho Boží duch a pronesl požehnání: "Jak jsou skvělé tvé stany Jákobe, tvé příbytky, Izraeli... kdo ti bude žehnat, buď požehnán..."

Tento příběh je vysoce aktuální pro nás, protože Satan používá dnes stejnou taktiku. Drobné incidenty v Izraeli se s lehkostí stávají předmětem zájmů světových medií. Před nedávnem se opět zaměřily na Izrael Spojené národy. Izrael je jedinou demokracií na Blízkém východě, má svobodná a různorodá média jako málokterý jiný stát na světě, poskytuje víc mezinárodní pomoci v globálních krizích, než většina jiných zemí, proměnil poušť v kvetoucí zahradu a je zdrojem vynálezů, které zlepšují život na celém světě. Spojené národy ale Izrael za nic z toho nepochválily. Naopak, osmkrát v jediném dni jej odsoudily. Za celý rok byla proti zemím jako je Severní Korea, Sýrie, Irán a podobné státy schválena jen jedna jediná rezoluce, zatímco proti Izraeli osm za jediný den. Izrael jistě není dokonalý a má mnoho problémů, jež musí řešit. Ale zvážíme-li, že je obklopen skupinami, které se jej neustále snaží zničit, je na tom židovský stát podivuhodně dobře. Dokonce můžeme dnes říci, že lépe než mnohé zavedené západní demokracie.

Proč je svět tak posedlý kritikou Izraele? Jaké jiné vysvětlení najdete, než že temné duchovní síly navádějí lidskou mysl, aby pozorovala jen "okraje tábora", jako Bileám v biblickém příběhu. Boží slovo učí, že nad národy a regiony vládnou duchovní mocnosti. Apoštol Pavel píše: "Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech." (Efezským 6,12)

Stejně tak jako Balák (ničitel, pustošitel) směřoval a manipuloval Bileáma, aby hleděl pouze na "okraj tábora" a Boží lid proklínal, tyto mocnosti zla a zkázy směřují mysli dnešních vládců podle svých zájmů. Jsou přijímána nelogická rozhodnutí, která se vzpírají zdravému rozumu, ale přesto jim většina národů tleská. Takzvané "osady", které se na mnoha místech staly místy skutečné koexistence Židů a Arabů, kdy Palestinci dostávají stejné platy jako Izraelci a mohou tak podporovat své rozvětvené rodiny, jsou nazývány "překážkou míru". Když se Izrael brání proti salvám raket z Gazy, je nazýván agresorem. Proč? Protože ti, kdo rozhodují, často nevidí úplný obrázek.

Satan pracuje tímto způsobem také s církví a mezi věřícími. Všichni máme své "okrajové oblasti" v níž naše životy nejsou dokonalé. Platí to pro každého jednotlivce i pro každou církev. Nikdo z nás není dokonalý a žádný sbor není dokonalý, naopak. Jan říká že pokud tvrdíme, že jsme dokonalí, klameme sami sebe, a dokonce děláme z Boha lháře (1 Jan 1,8-10). Ale právě tyto "okrajové oblasti" v našich životech a v životech druhých nám chce Satan postavit před oči. Zvýrazňuje to, co je na našem sboru, u našeho pastora nebo bratrů a sester nedokonalé. Pokud lpíme na těchto "okrajových věcech" a dáváme jim prostor ve svém myšlení a úsudcích, může to vést k rozdělení sborů a rozpadu rodin. Namísto požehnání promlouváme prokletí a působíme rozdělení.

Žasnu nad tím, jak Bůh skrze Svatého ducha prostřednictvím Bileáma oznámil svůj pohled: "Hle, dostal jsem úkol žehnat. On dal požehnání a já to nezvrátím. Nehledí na kouzla proti Jákobovi, nedbá těch, kdo přejí bídu Izraeli, Hospodin, jeho Bůh je s ním, hlaholí to v něm královským holdem." (Numeri 23,20-21) Je to podivuhodný pohled tím, že v předcházejících kapitolách nenacházíme lid Izraele, v němž by nebyla nepravost nebo trápení, nýbrž naopak lid, který pořád reptá. Tento pohled se vzpírá lidské logice. Dokážu si to vysvětlit jedině tím, že denně kněží plnili nařízení přinášet dvakrát denně oběť beránka, který je posvěcoval a tím umožnil Bohu, aby "přebýval uprostřed svého lidu" (Exodus 29,38-45).

Jestliže věříš v Ježíše, slovo Boží prohlašuje, že Ježíš je tvým Beránkem a že jsme ospravedlněni jeho krví. Tak se na nás Bůh dívá a tak bychom se měli dívat jeden na druhého. Víme-li, že jsme sami přijali v Ježíši odpuštění všech našich nedostatků, musíme se na bratry a sestry dívat stejně.

Bileámův příběh je v Novém zákoně na několika místech použit jako příklad toho, co se bude dít v posledních dnech. Uděláme dobře, když se těmito varováními budeme řídit a zachováme se podle nich. Můžeme tím nejen předejít velkým škodám, ale naopak, budeme-li jednat správně, můžeme uvolnit prostor pro nové požehnání do našich životů, sborů, národů a také pro Izrael.

Modlím se, abychom při pohledu jeden na druhého a na Izrael volili Boží perspektivu a vyznali spolu s ním: "Jak skvělé jsou tvé stany, Jákobe."

Dr. Jürgen Bühler,

prezident Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém,

převzato (kráceno) z časopisu Slovo z Jeruzaléma

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

15/2020

13. května 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
27. května 2020

Z obsahu

* *Čas a rodina víry*
* *Přijmout Ducha Božího*

Poselství k neděli Rogate

Nechť nakloní naše srdce k sobě, abychom chodili po všech jeho cestách a dodržovali jeho přikázání, nařízení a práva, která přikázal našim otcům.

1 Královská 8,58

Sestry a bratři.

Král Šalamoun se dlouze v kleče modlil. Pak se postavil a žehnal slovem, které máme před sebou. Jeruzalémský chrám byl už dokončen a jeho posvěcení bylo spjato množstvím obětí bravu a skotu, co nešlo ani spočítat.

Naše sbory a kostely v současnosti stále ještě prochází „křehkým" obdobím. Stojíme před skutečností, kdy účastníci bohoslužeb stále musejí počítat s jistým omezením a je třeba dodržovat světská nařízení vedoucí k ochraně zdraví.

Šalamounova slova požehnání však smíme přenést i do současnosti. Jistě i naše srdce nutně potřebuje, aby se plně přilnulo k Hospodinu a my „s ním chodili". Hospodinova přítomnost se samozřejmě neomezuje pouze na chrám či kostel. Boží podstata přesahuje prostor a čas. Toho si byl ostatně vědom i Šalamoun, proto se tak dlouho modlil a připravoval posvěcení chrámu.

Ona to vlastně byla od Šalamouna jistá troufalost, pustit se do budování chrámu, cítit se být povolaným ke stavbě, nechat vnést do budovy schránku s desaterem a učinit jeruzalémský chrám „stanem setkávání". Tato Šalamounova „troufalost" je nám výzvou, abychom naše sbory a kostely s odvahou propojovali živou vírou, nadějí a láskou. I náš život má nést znaky smělosti a zároveň i bázně. Smělost a bázeň v životě víry není v protikladu, ale v potřebné součinnosti. Bázeň před Hospodinem člověka nutně směřuje ke smělým činům. Lidské srdce je díky víře vyzbrojováno silou, která přes vše neznámé vnímá odvahu a nutný posun, abychom „chodili po všech jeho cestách". Tento svět nám totiž připravil cestu, která je vždy „křehká a nejistá".

Naše před časem zavřené kostely a chrámy toho byly tichým svědkem. Nyní se pozvolna otevírají. My chápeme, že nejde pouze o to, aby bylo vše tak jako bylo dřív a mohli jsme prožívat spokojený a ničím příliš nerušený život. Chodit s Bohem a dodržovat jeho nařízení chce odvahu do všech posunů a proměn. Všechny stavby života jednou podlehnou své konečnosti. Jen Boží požehnání nás převádí do věčnosti života s ním. Díky za to. Amen

Pavel Pechanec,
královéhradecký biskup
Církev československá husitská

Koronavirus výrazně urychlil stavbu mariánského sloupu

Sloup národní tragédie a křesťanské hanby

Na pražském Staroměstském náměstí stával mariánský sloup. Kdyby byl přečkal rok 1918, stál by tam dodnes jako svědek své doby a nikoho by nerušil. Onoho roku však byl sloup částí národa ještě vnímán jako symbol poroby, a proto byl stržen – ovšemže značně svévolně. Kdyby byl zůstal stát, prohlížely by si ho dnes skupiny českých školáků a cizozemských turistů jako uměleckou památku své doby. Zvídaví by se samozřejmě ptali po významu jednotlivých figur a symbolů a uváděli by nás křesťany svými otázkami do rozpaků. Museli bychom vysvětlovat a přiznávat: Ano, tak to v 17. století, žel, bylo. Tehdy si někteří křesťané mysleli, že když mají podle biblického podobenství zvát, přemlouvat a „nutit" hosty, aby přišli na Ježíšovu hostinu, že je mohou nutit nejen laskavými slovy, nýbrž také nahánět karabáčem, v horším případě je nejdřív ve věži smrti potrápit hladem a žízní, aby byli povolnější, a v nejhorším případě nad nimi zlomit hůl a jejich život odsoudit ke zničení. Ježíšovo poselství o Božím milosrdenství je však ve skutečnosti zcela jiné - meč a kříž k sobě opravdu nepatří...

Bílá hora na začátku třicetileté války byla neštěstím - nebo snad štěstím českého národa? Pro Habsburky byla štěstím. Ferdinand III. nechal pražský mariánský sloup postavit na samém konci třicetileté války z vděčnosti za své vítězství nad Švédy. Vpády švédských vojsk do českých zemí byly v kontextu třicetileté války vlnami pustošení a hrůz stejně jako aktivity císařské armády. Švédská armáda nebyla ohleduplnější než císařská, ale bojovala v ní z Čech vypuzená šlechta a tisíce exulantů v ní skládaly naději, že jim sjedná možnost návratu domů a že bude zas možné domluvit se na náboženském soužití. V té době byla už v běhu mírová jednání a Švédové ztráceli chuť zasazovat se v nich o Čechy, ale vítězství Švédů v Praze bylo poslední naděj, že přece jen bude vzat ohled na ztracenou českou toleranci. Praha byla pro Habsburky zachráněna, švédská armáda poražena, naděje exulantů zmařena.

Ferdinand III. děkoval (jen sám za sebe) vztyčením mariánského sloupu na Staroměstském náměstí za vítězství císařských vojsk a k poděkování vázal obrazně i slib, že kacířský český národ bude milou nebo silou donucen k poslušnosti a srovnán do linky - jistěže také proto, aby se mu dobře vládlo. Nebyl to úkol snadný, ale po staleté práci byl splněn, byť ne beze zbytku. Nepoddajní kněží, měšťané a šlechta byli v době Ferdinandova slibu už z velké části vyhnáni, ale i prostí lidé byli mysliví. Kdo se pro své svědomí nemohl zařadit do předepsaných forem zbožnosti, musel mít strach o svůj život. Ti, kteří neměli právo ani na emigraci, prchali za hranice tajně.

Střídaly se generace, ale stále znovu se vynořovali tajní čtenáři Bible, a také ti, kteří si koupili katolický Nový zákon, byli podezřelí. Až do roku 1781 přibývalo v zahraničí českých exulantů. Někteří z nich hledali v následujících letech cestu zpět, ta však byla více než trnitá. Velkou nadějí pro potomky exulantů byl rok 1918. Hlásili se do země otců, ale nenašli politickou vstřícnost. Jen kdo měl dost peněz, ten

Dokončení na str. 2

Důležitost milosti shůry

Apoštol Pavel říká jasně: Milost stačí. *„Dosti máš na mé milosti"* (2 K 12,9). Tak mu sděluje zcela zřetelně a adresně Pán. Pavle, křesťane, máš-li Kristovu milost, pak už máš vlastně vše. Nemusíš se prokazovat ničím vyšším. Nepotřebuješ nikomu zaníceně vykládat o svých úžasných duchovních zkušenostech. Ty totiž vedou až příliš často k pýše, k vědomí určité vnitřní nadřazenosti, ke všelijakému dělení a štěpení.

Jakost víry se neměří intenzitou všelijakých a problematických nevšedních zážitků. Při posledním soudu se nás nebeský Soudce bude sotva ptát na to, co jsme snad kdy slastně duchovně prožívali. Kritéria budou úplně jiná. Rozhodující bude, zda jsme se osvědčili v tvrdé, syrové realitě života; nikoliv to, jestli jsme se uměli všelijak kochat ve stavech vytržení. *„Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili"* (Mt 25,40). A toto slovo je zřetelné. Nedá se přeslechnout.

V poměrně pestré náboženské nabídce současnosti nemusí pokorně vychovaný křesťan podléhat pocitům méněcennosti. Smíme i máme zachovávat, držet, co jsme přejali. Za dědictví otců a matek, i za určitou zdrženlivost ve zbožnostním projevu a výrazu, se opravdu ne-

Dokončení na str. 2

Příroda nerespekt

Divný začátek, že? Takhle to vidí herečka, která si, ač Francouzka, a nejspíš i dost zklamaná, zamilovala tuto zem do té míry, že už z ní možná neodejde. Paní Chantal Poulen.

Mnoho toho, a bylo tam i dost moudrého, pověděla z pražské stanice, Dvojkou zvané. Výrok až skoro na konci ale považuji za "jedničku".

Příroda odpočívá od nás turistů, tedy kromě těch nejodvážnějších, kterým nevadí, že nutno vzít jídlo s sebou, neboť na konci či už uprostřed cesty se nenajde vlídná náruč hostince či horské boudy.

A co až se zas vše vrátí do stavu takříkajíc stavu předkoronního? Najde se v nás nějaký ten respekt? A měli ho ti před námi? Myslím dávno před námi? V době Knihy přísloví?

Někdo vjede do lesa jak to nejdál jde, ale mnozí Indové, zvlášť náboženská skupina, zvaná džinisté, dělají vše pro to, aby nešlápli ani na mravenečka či broučka. Rozpoznat to příznivé mezi tím! Zbytečně nešlapat, ale mít vědomí, že příroda je zde i pro mne, poskytuje mi potravu a ve chvílích odpočinku tolik příležitostí k obdivu.

Ale ta Kniha přísloví? Lze v ní najít oporu pro ekologii? Hledám a hledám, většinou spíš o nás lidech, jak spolu vycházet, o tajemstvích i zákrutech našich vztahů. Ale přece trochu toho pozorování. Nejde o přírodopis, jak ho známe, ale nevadí. Ten, kdo pozoroval jistě i respektoval, stál v údivu, není zbytečno přečíst. Králíci, o nichž je tam také řeč, se v jiných překladech mění v damany, což je jistě pravdě bližší. Ti naši žijí v králíkárnách a my je máme rádi. Coby předmět hlazení, paradoxně i jako skvělý oběd. Mnoho ale už po polích a lesích neběhá těch divokých, nemluvě o zajících.

Končím tedy svoje více než laické zamyšlení onou nalezenou citací, Kniha přísloví, kapitola 30, verše 24–28: Čtyři tyto věci jsou malé na zemi, avšak jsou moudřejší nad mudrce: Mravenci jsou lid nesilný, kteříž však připravují v létě pokrm svůj. Králíkové, (oni damani), lid nesilný, kteříž však stavějí ve skále dům svůj; Krále nemají kobylky, avšak vycházejí po houfích všecky; Pavouk rukama dělá, a bývá na palácích královských.

Šťastné respektování i poučené pozorování přeje

Eva Budzáková

Z církví doma i ve světě

Zemřel velmistr Řádu maltézských rytířů Dalla Torre

Ve věku 75 let zemřel 29. dubna v Římě velmistr Řádu maltézských rytířů Giacomo Dalla Torre. ČTK o tom informovalo české velkopřevorství, které tento řád reprezentuje v České republice. Dalla Torre byl velmistrem řádu od roku 2018. Giacomo Dalla Torre del Tempio di Sanguinetto se narodil 9. března 1944 v Římě, kde vystudoval archeologii a dějiny umění. Členem Řádu maltézských rytířů byl od roku 1985.

Řád nyní povede Portugalec Ruy Gonçalo do Valle Peixoto, a to do doby, než se uskuteční volba velmistra. Za normálních okolností by se podle agentury Reuters volba konala v Římě zhruba do tří měsíců, v nynější pandemii se ale zřejmě posune, řekl agentuře zdroj z řádu.

Řád maltézských rytířů, který jako křesťanský řád uznal papež Paschalis II. v roce 1113, vznikl v 11. století v Jeruzalémě původně jako řád vojenský a špitálnický. V současnosti se věnuje především humanitární činnosti. Sídlo řádu je od roku 1834 v Římě. Podle agentury Reuters má řád na 13 500 členů, desetitisíce lidí s ním spolupracují jako dobrovolníci například v uprchlických táborech, střediscích pro léčbu drogově závislých či zdravotnických centrech po celém světě.

podle ČTK

Pražský kostel Šimona a Judy mění majitele

Tiskem proběhla 29. dubna zpráva, že hlavní město Praha obdrželo z Vatikánu souhlas s koupí odsvěceného pražského kostela Šimona a Judy, který slouží jako koncertní síň pro Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK. Po dlouhých jednáních prý město vyjednalo slevu kupní ceny ze 120 miliónů Kč na 99 miliónů Kč.

Připomeňme, že kostel Šimona a Judy si po vydání Rudolfova Majestátu vystavěla v letech 1615 – 1620 v Praze Jednota bratrská. 14. června 1620 jej posvětil senior Matouš Konečný, ale Jednota jej mohla využívat jen pět měsíců. Po bělohorské bitvě byl kostel zabaven a už na Štědrý den 1620 patří římskokatolickému řádu Milosrdných bratří. Ti v roce 1751 provedli barokní úpravu fasády, jak ji známe dnes. Jak je vidět, této své investice si čeští evangelíci moc neužili.

Jan Bistranin

Trump se označil za nejlepšího katolického prezidenta historie a varoval před volbou demokratů

Prezident Donald Trump se 25. dubna během konferenčního hovoru s představiteli Římskokatolické církve označil za „nejlepšího prezidenta v historii katolické církve“, a rovněž varoval, že některé důležité otázky týkající se potratů a náboženské svobody mohou být v nadcházejících podzimních volbách ohroženy.

V audio nahrávce schůzky, kterou obdržel portál Crux, prezident opakovaně zdůrazňoval svou podporu Pro-life hnutí a pokoušel se vykreslit ostrý kontrast mezi jeho administrativou a tím, co by případná volba demokratického kandidáta mohla pro americké katolíky znamenat.

Podle informací Crux se online konference účastnilo více než 600 představitelů církve, včetně kardinála Timothyho Dolana z New Yorku, kardinála Sean O'Malleyho z Bostonu, arcibiskupa Josepha Gomeze z Los Angeles a předsedy Konference amerických katolických biskupů (USCCB). Prezident poděkoval katolickým pedagogům za jejich úsilí v distančním vzdělávání během pandemie a za duchovní podporu, kterou poskytují rodinám. Trump vzpomínal na své dětství a vyprávěl, jak vyrůstal vedle katolické farnosti a školy v Queensu v New Yorku. Katolické školy označil za „zdroj síly, naděje, příležitosti pro lidi po celé zemi“. Také upozornil na řadu ekonomických úspěchů své administrativy. Přesto prezidentovo nejoblíbenější téma se týkalo jeho angažovanosti v Pro-life hnutí, jako „žádný jiný prezident předtím.“ „Já jen říkám, co všichni tvrdí,“ uvedl s odvoláním na skutečnost, že byl prvním prezidentem, který osobně vystoupil v lednovém Pochodu pro život, což je každoroční událost na protest proti legalizaci potratů Nejvyšším soudem v roce 1973.

www.krestandnes.cz

Noc otevřených kostelů 2020 – změna termínu

Motto Noci kostelů 2020 vychází ze Žalmu 104, 19–24: *Učinil jsi měsíc k určování času, slunce ví, kdy k západu se schýlit. Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří; lvíčata řvou po kořisti, na Bohu se dožadují stravy. Slunce vychází a stahují se, v doupatech se ukládají k odpočinku. Člověk vyjde za svou prací a koná službu až do večera. Jak nesčetná jsou tvá díla, Hospodine! Všechno jsi učinil moudře; země je plná tvých tvorů.*

Jde o místo, které odpovídá stvoření měsíce a slunce. „I řekl Bůh: ‚Buďte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci! Budou na znamení časů, dnů a let.'“ (Gn 1,14). Čtenáře může fascinovat, jak pisatel z doby bronzové pečlivě pozoroval oblohu a dobře věděl o rytmu, s jakým se nejen slunce a měsíc, ale i hvězdy objevují na obloze. Jsme fascinováni skutečností, která byla pro tehdejšího člověka jediným klíčem k určování měsíců či dnů. Zároveň tu můžeme vidět úžas nad tím, jak ve světě vše funguje podle určitého řádu. Když slunce vystupuje na východě, přichází čas člověka a jeho práce. To odpovídá úkolu, který člověk od Boha dostal (Gn 2,15).

Letos byla Noc kostelů připravována na 5. červen, což je Mezinárodní den životního prostředí. Autoři motta se tak pokusili spojit téma Noci otevřených kostelů, tedy míst, kde lidé chválí Boha za stvoření, za život, ... s tématem úcty k životnímu prostředí. Pro mnohá místa asi nebude snadné toto téma propojit. Ale nic to nemění na tom, abychom si všimli, že Bible svět přírody okolo nás velmi vážně vnímá a nezůstává k ní lhostejná. Vzhledem k aktuální situaci s nákazou Covid-19 je Noc kostelů přesunuta na 12. červen.

(red)

Důležitost milosti shůry

Dokončení ze str. 1

musíme nikdo stydět. Není třeba, abychom druhé kopírovali, i když mají třeba momentálně i viditelný úspěch.

Pavel má v těle nějaký osten. Naléhavě Pána prosí, aby byl zbaven této strázně. Uslyší však pouze: *„Stačí, když máš mou milost“*. Nic většího totiž není. Pavel zná z vlastní zkušenosti vytržení do nebe. Zná však i bolest, která ho drží hezky při zemi a nedovoluje mu žádné úlety a úniky z reality. Život apoštola je tak napjat jako struna mezi ty největší a nejvyšší výšiny i nejhlubší prolákliny.

Pro každého křesťana, ať již žil ve století prvním či žije dnes, je potěšením a povzbuzením, když ví to hlavní: Mé křesťanství se nemusí projevovat nějakými zvláštními zkušenostmi, viděními a zjeveními. Pravda – i toto někdo může mít. Ovšem – různé mimořádnosti, jejichž kvalitu a původ ostatně sám na sobě nemohu zjišťovat a ani klasifikovat, mne nikdy nesmějí vynášet nad druhé. Smíme mít dosti na obsahu evangelia. Milost stačí. Ona je také rozhodující. A jde pouze o to, abychom se uměli i chtěli otevírat proudům milosti. Na ní lze stavět bez obav. Pak budou moci platit i o nás apoštolova slova: *„Jsme chudí, a přece mnohé obohacujeme, nic nemáme, a přece nám patří vše“* (2 K 6,10b).

Apoštol poznává v naléhavé modlitbě, že se Boží moc dokonává v lidské slabosti. Pavel má zůstat za všech okolností pokorným služebníkem. V těle má osten. Ten ho má zřejmě chránit před možnou náboženskou pýchou.

Pavel tělesně strádá. Ani utrpení a nemoc ho však neoddělují od Boha a od jeho milosti. Nejsou ani důvodem k zoufalství. Nemají vést k úvaze: Bůh se mne zřekl, zavrhl mne. Proč nejsem zcela zdráv? To dnešní přitažliví evangelisté na Západě jsou jiní fešáci!

Ten, kdo trpí, kdo má ten či onen osten v těle, je právě svědkem o milosti. To znamená: Boží milost nemusí osvobozovat z tělesné nouze či postižení.

Nechtějme se pouštět do fantazírování a spekulování, jakou nemocí vlastně apoštol trpěl. Vykladači se v tomto ohledu velice různí. Osten však patrně zaráží apoštola zrovna v tom okamžiku, kdy by se také rád pochlubil něčím mimořádným. Pavel nese poslušně kříž utrpení. Proto velmi dobře ví, že ještě není v nebi, ale v bolavé skutečnosti života a světa.

Apoštol volá třikrát modlitebně k Pánu. Volá snad marně? Nemoc přece zůstává. Shůry však uslyší zcela zřetelně a nepřeslechnutelně: Stačí, když máš mou milost. A toto slovo platí i nám. Jde o slovo slavné i osvobodivé. Lze si jen přát, aby tak znělo i vyznání křesťanů na celém světě a napříč všemi církvemi a denominacemi.

Jaroslav Nečas

Sloup národní tragédie a křesťanské hanby

Dokončení ze str. 1

měl naději. Takových bylo málo. Většina přežívala po generace stísněně v exulantských obcích na neúrodné písčité půdě. Teprve po druhé světové válce se pro potomky exulantů otevřela cesta zpět, ale vlastně jen proto, že „odsunutí“ Němců vylidnilo pohraničí. Takové souvislosti morálně zatěžovaly a návrat ztěžovaly. Navíc vracející se „exulanty“ přijímali v pohraničních obcích často komunisté, kterým byla jejich neskrývaná křesťanská víra trnem v oku. Jen malý zlomek potomků českých exulantů se nakonec vrátil, ale přece jen jich bylo nejméně deset tisíc.

Kdyby byli tito navrátivší se potomci exulantů našli v Praze na Staroměstském náměstí starý mariánský sloup, povšimli by si ho asi stejně tak, jak si všímali i jiných podobných mariánských sloupů. Patřily k zašlé době. A i kdyby se o pražský sloup a jeho symboliku blíže pozajímali, řekli by si: Ano, takové to tehdy, žel, bylo, naše předky to stálo jejich statky, někdy i zdraví, nebo dokonce i život, ale dnes je, díky Bohu, jiný čas.

Kdyby byl mariánský sloup zůstal na Staroměstském náměstí stát, pohlíželi by na něj jedni snad dodnes s vděčností za vítězství nad Švédy, jiní s vděčností za to, že se doby změnily a že křesťané chtějí podle Kristova přání žít v lásce a snažit se, aby „všichni jedno byli“. Sloup by sotva stál v cestě smíření a vzájemnému odpuštění. Avšak v roce 1918 byl Ferdinandův sloup nezákonně stržen a místo po něm zůstalo sto dva roky prázdné.

Lidé si zvykli na Staroměstské náměstí bez mariánského sloupu a následujícím generacím nechyběl – až na výjimky. Ti, kterým přece jen chyběl, ho bez ohledu na změněné časy a dosud citlivá zranění postaví znovu. Postavení Ferdinandova sloupu zaskočí zcela jistě v první řadě potomky exulantů, a to nejen ty, kteří se vrátili po dvou stoletích do Čech a na Moravu, nýbrž i ty, kteří žijí dnes rozptýleni po celém světě, ale zachovávají si povědomí svého českého původu a své rodinné exulantské tradice. (Jejich počet není zanedbatelný.)

Staronový sloup bude budit pozornost a vyvolávat zase staré i nové otázky, mezi nimi i ony pro křesťany nepříjemné, ale navíc a především i otázku, proč musel být Ferdinandův sloup postaven znovu? Školáci budou muset být poučováni o minulosti, která se snad liší od současnosti (?) a překvapení cizinci se budou ptát, jak rozumí Češi své historii.

Ať si obracíme české dějiny tak nebo onak, aniž bychom se dlouho přebírali otázkami, kdo se čím provinil, kdo kde začal a nemoudře jednal, tolik snad lze říci, že události kolem Bílé hory byly tragédií českého národa už jen proto, že ztratil své pro tu dobu obdivuhodně tolerantní zřízení, většinu své šlechty a elitních vrstev a následně v průběhu půldruhého století i statisíce myslivých a přímých lidí. A pokud jde o dějiny křesťanství, ať chceme nebo nechceme, sedíme všichni ve stejné lodi. Je na nás pohlíženo jako na celek. Však se také všichni přiznáváme k Ježíši Kristu, což by nás mělo úzce spojovat. Církve mají různé důrazy a různé chyby, to svádí ke konfrontacím, ale touha po jednotě zůstává. Některé historické události byly příliš hlubokými bolestnými zářezy. Hříchy, které jsou odpuštěny, nemají být dodatečně ospravedlňovány ani provokativně připomínány a staré rány nemají být zbytečně drásány. Je víc než dost náročné, když se musíme svou historií probírat, ke svým selháním v minulosti se přiznávat a hledat v nich poučení.

Proč tedy musel být Ferdinandův sloup ze 17. století se vší svou rozporuplností postaven v 21. století znovu?

- Z vděčnosti za vítězství nad Švédy? To je kus národní historie. Jak na ni chce národ vzpomínat, by měl rozhodovat sám jako celek a ne několik málo lidí.

- Z nutnosti obnovit vynikající a nepostradatelnou uměleckou památku? Vždyť jde jen o nedokonalou, místy domýšlenou repliku.

- K poctě Panně Marii? Bezpochyby by měla Panna Maria větší radost ze zcela nového sloupu, který by sjednocoval a nerozděloval.

Meč a kříž k sobě nepatří. Panna Maria za všecku tu symboliku na Ferdinandově sloupu není zodpovědna. Ale ti, kteří ji po sto letech obnovují, snad zodpovědnost přebírají? Mají snad potěšení z chyb minulosti? - Nový, ideově i umělecky hodnotný mariánský sloup by nemusel nikoho rušit, protože dnes není nikdo donucován vyznávat víc, než věří. V teologickém zařazení Ježíšovy matky se křesťanské církve poněkud rozcházejí, ale zcela nový mariánský sloup by snad všichni křesťané i spolu s těmi, kteří ani v Boha nevěří, mohli přijmout a i ocenit aspoň jako projev dobrého umění.

Staronový Ferdinandův sloup na Staroměstském náměstí nebude sjednocovat ani národ, ani křesťany. Snad bude někomu potěšením, jiné bude zraňovat, ale mnohým bude připomínat jen národní tragédii a křesťanskou hanbu.

Edita Štěříková
se souhlasem z Christnet.eu

Autorka vystudovala archivnictví na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v letech 1955-1960 (v ročníku s Miloslavem Vlkem a Zdeňkou Hledíkovou, celoživotní osobní přítelkyní).

Po sovětské okupaci odešla do německé emigrace, kde dlouhá léta působila jak zástupkyně ředitele Ústředního archivu Evangelické církve v Hesensku a Nasavsku.

Je autorkou řady knih o pobělohorských exulantech: Např. Běh života českých emigrantů v Berlíně 18. století. Praha 1999. - Země otců. Z historie a ze vzpomínek k 50. výročí reemigrace potomků českých exulantů Praha 1995. - II. revid. vydání Praha 2005. - Exulantská útočiště v Lužici a Sasku, Praha 2004).

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 1

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Ámos patří do řady proroků, kteří tlumočí Boží zvěst. Ve svém krátkém spisku protestuje „ve jménu Hospodinově“ proti způsobům izraelské královské zbožnosti, která byla soustředěna kolem Hospodinovy svatyně v Bét-elu. Všechny obřady, které se tam odehrávaly, však postrádaly poslušnost a odpovědnost před Hospodinem. Proto se Ámos ozývá jako ten, kterého si Bůh vyvolil, aby tlumočil Božímu lidu jeho slovo. Ámos znamená v překladu ten, na kterého je vloženo břemeno. Pohyboval se mezi pastýři a měl velké množství dobytka. Pocházel z Judska. Bůh si ho povolal z klidného prostředí a svěřil mu práci v rušném životě Severoizraelské říše. Bůh si často povolává svoje svědky, které vytrhává z klidného prostředí a staví je do zápasu o život, o svět i o bližního. Ámos měl vidění. Hospodin mu dal spatřit, vidět a postřehnout něco zvláštního. Otevřel mu oči pro to, co jiným bylo skryto. Vedl ho tak, že prostě nemohl mlčet. Jeho vidění je časově upřesněno. Odehrálo se za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova. Tedy v době nebývalého rozkvětu izraelské říše, v době klidu a blahobytu.

Izraelští dokonce viděli ve vládě Jarobeámově uskutečňování „dne Hospodinova“, tedy jakési realizace plánu, ve kterém byl Izrael vyvýšen nade všechny národy. A tento rozkvět izraelské říše byl i časově zpřesněn, dvě léta před zemětřesením. Nejde jen o záznam přírodní katastrofy. Tato zmínka má připomenout, že se přiblížila doba, která měla ukončit období klidu a pohody. Ámos to vyjadřuje slovy, že se blíží Boží soud! A používá k tomu zvláštního obrazu: „Hospodin vydá řev ze Sijónu“ (2. v), tedy zjeví pravdu a svou vůli projeví zvláštním způsobem tak, že jeho slovo nebude nikým a ničím přehlušeno. Jeho slovo a soud nepřehluší příroda ani lidé, kteří si jdou jen za svými zájmy, honí se za penězi, majetkem a za svou slávou.

Hospodin promluví a jeho hlas všichni uslyší! „Budou truchlit pastviny pastýřů, vrchol Karmelu zprahne.“ (2. v). Nastane období sucha, takže zem vyprahne. To bude ovšem pro pastýře katastrofa, protože pastviny jsou zdrojem jejich obživy. Vyschnou i ty nejlepší a nejúrodnější pole kolem vrcholu Karmelu. Tak Hospodin ukončí pohodu a vystřídá ji bída a trápení. Podle proroka tak skončí Boží milosrdenství a Boží přízeň.

(pokračování příště)

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Dvě triumfální vítězství Krista

Triumfální vítězství na kříži, kde vykoupil miliardy lidí ze satanova otroctví.

Triumfální vítězství ve chvíli vzkříšení, kterým vysvobozuje miliardy křesťanů z moci smrti.

Triumfální vítězství Krista na kříži bylo vyjádřeno slovy: Dokonáno jest.

Kristus vykoupil svou obětí miliardy lidí ze satanova otroctví. Za to buď mu věčná chvála.

Lidé byli zotročeni satanem od chvíle, kdy přijali jeho nabídku, poslechli ho a začali jednat podle jeho slov. Byli dokonale zotročení. Satan proměnil jejich lidskou přirozenost a naplnil jejich přirozenost zlými vlastnostmi. Nejhroznější důsledek neposlušností prvních rodičů je v tom, že v satanově otroctví se rodí všichni jejich potomci. ***„I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvor jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. Litoval, že na zemi učinil člověka, a trápil se ve svém srdci.“*** Gn 6,5 Pán Ježíš ty zlé vlastnosti vyjmenoval: ***„Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. To všecko zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“*** Mk 7,21.23

Apoštol Pavel to zotročení vyjádřil za všechny lidi svým vyznáním. ***„Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci.“*** Ř 7,18-19 V celých dějinách lidstva i dnes vidíme, jak hrozné je satanovo zotročování člověka.

Jsme nesmírně vděční, že se Pán Ježíš nad námi zotročenými lidmi smiloval a rozhodl se, že nás z otroctví satana vykoupí svou obětí. Věděl, že výkupné za naše vysvobození bude velmi vysoké. Věděl, že jako výkupné musí obětovat sebe. A přece se pro tuto cestu vykoupení rozhodl. Tak si nás lidi zamiloval, a tak mu bylo nás zotročených líto, že se rozhodl vykoupit nás za nejvyšší cenu. Slova o vykoupení čteme v Novém zákoně. ***„Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“*** Mk 10,45

„V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost.“ Ef 1,7

„Člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny.“ 1 Tm 2,5-6

„A nevešel do svatyně s krví kozlů a telat, ale jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení.“ Žd 9,12

Výkupná oběť Pána Ježíše na kříži je pro celé lidstvo úžasným zázrakem Boží lásky. Všichni, kteří Pána Ježíše jako Vykupitele poznali, přijali a žijí s ním, velebí ho stále za jeho lásku a za jeho triumfální vítězství na kříži. Miliardy vykoupených budou Pána Ježíše věčně velebit.

Druhé triumfální vítězství Pána Ježíše, vítězství nad smrtí, nastalo ve chvíli vzkříšení! Jako „Syn člověka“ vstal z mrtvých v novém duchovním těle, které je věčné. Svým vítězstvím nad smrtí připravil také vysvobození z moci smrti pro miliardy křesťanů. Je to největší triumf v dějinách lidstva - triumf nad smrtí. Jeho vítězství nad smrtí vidíme ve stvoření nového duchovního těla, které připravil rovněž pro všechny, kteří Pána Ježíše přijímají jako svého Spasitele.

Když se Pán Ježíš zjevil učedníkům po svém vzkříšení v jejich zavřené místnosti, nebyli schopni pochopit, co se vlastně stalo.

„Zděsili se a byli plní strachu, poněvadž se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: Proč jste tak zmateni a proč vám takové věci přicházejí na mysl? Podívejte se na mé ruce a nohy: vždyť jsem to já. Dotkněte se mne a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jako to vidíte na mně. To řekl a ukázal jim ruce a nohy. Když tomu pro samou radost nemohli uvěřit a jen se divili, řekl jim: Máte tu něco k jídlu? Podali mu kus pečené ryby. Vzal ji a pojedl před nimi.“ L 24,37-43

Po 40 dnech byl s učedníky na Olivové hoře. Řekl jim poslední instrukce a pak byli svědky zázraku. ***„Po těch slovech byl před jejich zraky vzat vzhůru a oblak jim ho zastřel.“*** Sk 1,9

Vzkříšený Kristus měl totiž nové tělo - „duchovní tělo“, které se mohlo zhmotnit i odhmotnit a vznášet vzhůru k nebesům. Bylo to první duchovní tělo v dějinách lidstva. Tímto novým zázrakem vzkříšení těla v nové kvalitě, v kvalitě duchovní, připravil Pán Bůh geniální zázrak - nové tělo pro všechny následovníky Pána Ježíše.

Pavel to vyjádřil v podobenství o zrníčku. ***„Tak je to i se zmrtvýchvstáním. Co je zaseto jako pomíjitelné, vstává jako nepomíjitelné. Co je zaseto v ponížení, vstává v slávě. Zasévá se tělo přirozené, vstává tělo duchovní.“*** 1 K 15,42

„Jako jsme nesli podobu pozemského, tak poneseme i podobu nebeského. Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost…Pak se naplní, co je psáno: Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil.“ 1 K 15,49.53-54

„My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší ponížení v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všecko si podmanit.“ F 3,20-21

Jsme plní úžasu, že takové skvělé duchovní tělo, ve kterém budeme věčně prožívat dokonalou radost a blaženost, připravil Pán Ježíš i pro nás.

Prožili jsme Velikonoce jako nejdůležitější křesťanské svátky, které nám každý rok připomínají triumfální vítězství Ježíše Krista nad satanem a nad smrtí. Jsou pro nás největším důkazem Boží lásky k nám lidem a zároveň nám připomínají dva zázraky, které tvoří začátek nové epochy v dějinách lidstva.

Za tyto dva triumfální zázraky velebíme našeho drahého Pána a Spasitele Ježíše Krista a chceme ho s velikou vděčností oslavovat věčně v jeho království.

Stanislav Kaczmarczyk

Základní principy křesťanství podle slova Božího

Často jsem byl žádán o stručnou odpověď na otázku, v čem spočívají základní principy křesťanství. Nebylo snadné zformulovat je tak, aby člověk nezacházel do detailů církevní dogmatiky a etiky. Proto si můj pokus nemůže činit nárok na zevrubný výklad tohoto tématu. Teze jsou vyloženy pokud možno stručně a zhuštěně a opírají se jen o Písmo. Charakterizoval bych je především jako osobní vyznání víry.

Křesťanství není "ideologie", abstraktní doktrina či zkostnatělý systém obřadů. Radostná zpráva vstoupila do světa jako dynamická síla zahrnující všechny stránky života a otevřená všemu, co Bůh stvořil v přírodě i v člověku. Není to jenom náboženství, jež existovalo po dvacet století, nýbrž cesta směřující do budoucnosti (J 14,6; Sk 18,26).

I

Křesťan nalézá střed své víry v Ježíši Kristu a jím poměřuje a oceňuje všecko (Ga 2,20; Zj 1,8).

Chápe zjevení božského tajemství Trojice jakožto svědectví o lásce Boží a jakožto výzvu k jednotě a lásce (Jan 3,16; 17,21; 1J 4,8).

Věří, že příchod Bohočlověka na naši zem nebyl jednostranným Božím činem, ale výzvou člověku, aby odpověděl na lásku Boží. (Zj 3,20).

II

Křesťan vidí ve víře nikoli abstrakní přesvědčení, nýbrž úplnou důvěru v Boha, který se zjevil v Kristu (Ř 4,3)

Naslouchá slovu Božímu, které je uchováno v Písmu, ale nevykládá každou řádku Bible doslova a do písmene, zvlášť pokud jde o Starý zákon (Ř 7,6).

Věří, že jeden a týž Bůh se zjevoval v obojím Zákoně. Zjevoval se však postupně, jak to odpovídalo stupni lidského poznání (Žd 1,1-2).

Nežádá od své víry zjevná hmatatelná znamení (Mk 8,11-12), protože má stále na mysli, že veškeré stvoření je samo o sobě zázrak.

Zavrhuje snahy hledat v Písmu anebo u církevních Otců poznatky z přírodních věd, které by se hodily pro každou dobu.

Dívá se na vědecké zkoumání Bible a církevních dějin jako na důležitý prostředek objasnění smyslu Zjevení a konkrétních podmínek posvátných dějin.

III

Křesťan ví, že důstojnost lidské osobnosti, hodnotu života a tvorby ospravedlňuje to, že člověk je stvořen Bohem (Ž 8).

Vyznává svobodu jakožto jeden z nejdůležitějších zákonů ducha, přičemž pohlíží na hřích jako na formu otroctví (2 K 3,17; J 8,32; Ř 6,17).

Věří, že člověk má možnost získat Ducha Božího. Aby však odlišil toto získání Ducha od chorobné exaltace, posuzuje vše podle plodů Ducha (Ga 5,22-23).

Podle apoštola Pavla hledí na lidské tělo jako na chrám Ducha (1 K 6,10), i když nedokonalý. Uznává, že je nutno o něj pečovat (1 Tm 5,23), pokud nepůjde přímo o "kult těla".

Věří, že lidská láska je svatá, je-li spojena s odpovědností; věří v posvátnost manželství a rodiny (Gn 2,18.23-24; Mt 19,5).

Neodmítá dobro, ani když vzešlo od lidí, kteří nejsou nábožensky založení, zavrhuje však násilí, diktát, nenávist, i když jsou skryty pod rouškou jména Kristova (Mt 7,21; Mk 9,40; Mt 21,28-31).

Na všechno krásné, tvůrčí a dobré pohlíží jako na to, co patří Bohu, jako na skryté působení milosti Kristovy.

Soudí, že infikování té či oné oblasti života hříchem nemůže být důvodem k tomu, abychom ji zavrhovali. Naopak: boj za nastolení království Božího se má vést v samém ohnisku života.

Ví, že "asketičnost" evangelia nespočívá ve sklonu útěku ze světa, nýbrž v duchu nezištného sebeobětování, v boji, s "otroctvím těla", v uznání převahy nepomíjejících hodnot (Mt 16,24).

Možnost uskutečnit křesťanské poslání vidí ve všem: v modlitbě, v práci, tvorbě, účinné službě a mravní kázni.

Nepovažuje rozum a vědu za víře nepřátelské. Poznání osvícené duchem víry prohlubuje naši představu o vznešenosti Tvůrce (Ž 103).

Je otevřený všem problémům světa, spoléhá na to, že jakýkoli z nich může víra posoudit a najít v něm smysl.

Spolu s apoštolem tvrdí, že svědectví víry ve světě je především svědectvím služby a účinné lásky (1 K 13).

Na život společnosti pohlíží jako na jednu z oblastí, kde lze uplatňovat zásady evangelia.

Uznává občanské povinosti člověka (Ř 13,1), pokud se nepříčí požadavkům víry (Sk 4,19).

Neprohlašuje ten či onen systém vlády za specificky křesťanský.

Hodnotu systému měří tím, co dává člověku: účelností a humánností.

IV

Křesťan poznává přítomnost a působení Krista v církvi a také v životě vůbec – i v jeho každodenních projevech (viz podobenství Páně, zvláště Mt 6,28-29).

Věří, že církev žije a roste silou Kristovou (Mt 16,18; Mt 28,20).

Ví, že bohoslužebná a kanonická ustanovení se během staletí měnila a že ani v budoucnu nemohou a nemají zůstávat absolutně neměnná (J 3,8; 2 K 3,6-17).

Totéž platí o teologickém výkladu pravd víry, který měl různé dějiny a různé fáze objevování (rozšiřování) a prohlubování (například církevní otcové zaváděli nové pojmy, které v Písmu nejsou).

Nebojí se kritického pohledu na minulost církve po příkladu učitelů Starého zákona, Pána Ježíše a církevních otců.

Hodnotí všechny nelidské výstřelky křesťanské minulosti (i přítomnosti)

Dokončení na str. 4

Základní principy křesťanství podle slova Božího

Dokončení ze str. 3

– popravy heretiků a podobně – jako zradu na duchu evangelia a faktické odpadnutí od církve (L 9,51-56).
Ví, že Kristovi protivníci (zločinný vladař, vládychtivý velekněz a fanatický stoupenec starých zvyků) nepatří jenom do dob evangelia, ale berou na sebe různé podoby v jakékoliv době (Mt 16,6).
Má se na pozoru před autoritářstvím a paternalismem, které nevyrůstají z ducha víry, ale z rysů pro pokleslou lidskou přirozenost (Mt 20,25-27; Mt 23,8-12).
Rozdělení křesťanů prožívá jako společný hřích a čin namířený proti vůli Kristově (J 10,16). Věří, že tento hřích bude v budoucnu překonán, nikoli však cestou vyvyšování, pýchy, sebeuspokojení a nenávisti, nýbrž v duchu bratrské lásky, bez níž se poslání křesťanů nemůže uskutečnit (Mt 5,23-24).
Je otevřen všemu cennému, co je obsaženo v křesťanských i nekřesťanských náboženstvích (J 3,8; J 4,13-24).
Odluku církve od státu považuje za optimální situaci pro víru a vidí nebezpečí už v samotné ideji "státního náboženství".
Podobu jednotlivých národních církví si cení jako konkretní individuální ztělesnění lidského ducha a boholidského tajemství, to mu však nebrání vidět všeobecný charakter církve.
Věkovité kulturní dílo církve nevidí jako chybu, ale jako realizaci darů Božích.

V

Křesťan věří, že dějiny jsou postupný proces, vedoucí přes zkoušky, katastrofy k budoucímu naddějinnému království Božímu.
Bere s rezervou koncepci "nezdařených dějin", tj. přesvědčení, že pravda Boží utrpěla na světě úplnou porážku (proti tomu mluví Zj 20,1-6).
Věří, že ať přijde den Posledního soudu kdykoli, člověk musí pracovat pro dobro druhých, budovat království dobra, Město Boží.
Věří, že soud už začal tím okamžikem, kdy Kristus začal kázat (J 3,19; J 12,31).
Ví, že království Boží, které přijde, může už dnes být mezi námi (L 17,21).

Alexandr Meň,
pravoslavný kněz
(z knihy Křesťan ve společnosti)
(poprvé publikováno 1989) vybral: Jan Trnka

Jak jsem špatně kázal

Byl jsem už několik let kazatelem. Na nějakém pracovním setkání jsme si v té době říkali, že je dobré, když kazatel na svou službu získá zpětnou vazbu. Zejména na službu slovem, to je přece jeho výkladní skříň. I zkušení kolegové říkali, ať se toho nebojíme.
Nebyl jsem už úplným začátečníkem, a tak jsem se osmělil: „Bratři a sestry, tady jsem připravil takový dotazník, napište mi, prosím, jak to s tou službou za kazatelnou vnímáte…“ Těšil jsem se, že ve výsledku dostanu dobrou známku. Většinou ale padly samé trojky, jen tu a tam nějaká dvojka… Lidé ve sboru jsou slušní, čtyřky a pětky z principu nedávají, takže celkově bylo možné říct, že výsledek je docela propadák…
Zeptal jsem se starších sboru, co si o tom myslí. Třeba mi řeknou, že to není zas tak špatné. Bratři se poradili a řekli: „Petře,“ začali trochu polohlasně, „ta tvá kázání jsou zajímavá.“ „Uff,“ blesklo mi hlavou, „asi nějaký omyl, vždyť i nejbližší spolupracovníci nahlas říkají, že ta kázání jsou zajímavá.“ Trochu jsem si oddychl. Jenže jejich řeč pokračovala: „Tvá kázání jsou zajímavá tím, že ať vezmeš jakýkoli biblický text, téměř vždy dojdeš k podobnému závěru. Důraz tvého zvěstování je stále stejný.“
Přiznám se, zaskočilo mě to. Vůbec jsem si toho nebyl vědom. Měl jsem chuť se s nimi začít dohadovat, ale nakonec jsem to spolknul.
Člověk si Bibli často vykládá po svém. Stalo se to i mně. Jako kdybychom si na nos nasadili nějaké brýle. Když máte sklíčka modrá, svět kolem vás je také modrý. Když máte sklíčka červená, vidíte zase všechno červeně. To samé platí i nad Božím slovem. Pokud jste svým založením perfekcionista, bude vás v Písmu fascinovat téma dokonalosti. Když však jste vztahovým člověkem, osloví vás Boží láska a milosrdenství. Když jste přirozeným vůdcem, vytáhnete si z Bible téma služby a učednictví. A když jste svým založením flegmatik, Ježíše pak budete vidět především jako mírotvůrce.
Čím to je, že i do vztahu k Ježíši Kristu promítáme svou vlastní přirozenost? Když se na samotného Krista dívám pouze přes vzorec vlastního přirozeného smýšlení, co důležitého při tom mohu přehlédnout? Tak se vlastně rodí duševní křesťanství, duševní víra a duševní služba. I já jsem často kázal podle toho, co mi na Ježíši chutnalo, místo toho, abych se zabýval i tím, co mi jde takříkajíc proti srsti. Člověk pak na jednání Spasitele světa zdůrazňuje to, k čemu on sám má blízko. Tak jsem do zvěstovaného slova znovu a znovu vkládal vlastní způsob myšlení a jednání. Díky Bohu, že mi to tenkrát starší sboru řekli! Většinu svých původních kázání jsem později smazal a začal znovu. Inspirací pro mě zůstává apoštol Pavel, který ve Sk 20,27 zdůrazňuje, že oznámil celou Boží vůli a nic nezamlčel.
Tolik lidí si myslí, že jdou za Ježíšem, ale ve skutečnosti jdou za svými vlastními představami, které si do něj promítají. I já bývám v pokušení vyměnit Krista za pouhý pocit Krista. O to víc se jako kazatel snažím nepodléhat svému temperamentu, protože už vím, jak to může být ošidné.

Petr Grulich

Umění se vrátit

Vím, že jsou lidé s dobrým smyslem pro orientaci v terénu a jiní slabší v tomto oboru. Já patřím mezi ty druhé. Již před časem jsme žasli nad orientačním smyslem tažných ptáků, a dokonce i holubů. Také s údivem pozorujete v televizi stáda čtvernožců, kteří neomylně putují tisíce kilometrů za pastvou a za vodou a po skončení sucha zase zpět: afričtí rohatí pakoně, zebry, arktičtí sobi a řada dalších. Mají snad v hlavě nějaké GPS zařízení? Ale jistě jsou i druhy, které nejsou tak dobře vybaveny a zabloudily by tak jako já. Není těžké se někam vypravit, ale nesnadné je, když zrovna nemám dobrou mapu nebo orientační přístroj, vrátit se zpátky.
Připomnělo mi to dva psy. Jeden, skoro čistokrevný černý labrador, hlídal věrně svoji milou majitelku domku na pokraji Náchoda. Velice rád se však porozhlédl po okolí. Jak zůstala branka v plotě pootevřená, vydal se na průzkum. Někdy doběhl docela daleko, ale pak se neuměl vrátit. Jeho paní ohlásila ztrátu městské policii, neměla dost sil jít ho hledat sama.
A několikrát jí ho přivedli policisté domů. Jeden z odchytů bloudícího tuláka se odehrál mezi regály velikého obchodního domu, kde nijak nekradl, ale zvědavě všecko očichával..
Ten druhý pes patřil mé tchyni, která tvrdila, že si ho opatřila na přání našich dětí. David i Hana ho měli opravdu rádi a pojmenovali ho Honza (omlouvám se všem Janům!). Byl to nevelký černý kříženec, podobný tomu na obrázku. Přes svůj plebejský původ a malou postavu projevoval značnou inteligenci a učenlivost. Jednou nám ho babička svěřila do týdenního opatrování, aby mohla navštívit své příbuzné v Německu. My jsme tehdy bydleli v Římské ulici v Praze Vinohradech, babička v Bořivojově ulici v Praze Žižkově; vzdálenost mezi námi byla půl hodiny čilé chůze a bylo třeba překonat rušnou Vinohradskou třídu, kde jezdí oběma směry řady automobilů i tramvaje. Přijali jsme tedy Honzu do naší vinohradské domácnosti. Jednou však někdo nechal pootevřené dveře našeho bytu v pátém poschodí a Honza zmizel. Vydal jsem se ho hledat. V domě ani v blízkém okolí nebyl. Přešel jsem Vinohradskou a zamířil do Riegrových sadů, kam jsme pejska vodívali, aby se „vyvenčil“. Procházel jsem rozlehlý park a občas jsem volal „Honzóó!“
Kolemjdoucí si asi mysleli, že se mi ztratil synek nebo kamarád. Za stálého rozhlížení a volání jsem došel až k domu, kde babička bydlela. Z okna v prvním patře na mne zavolala starší paní: „Nehledáte toho babiččina pejska? Teď tady byl, ale už odešel.“ Zklamán jsem se vracel za stálého pátrání. Když jsem otevřel dveře našeho bytu, uvítal mě radostně – Honza! Dvakrát překonal nebezpečnou městskou třídu, dvakrát uběhl dobré dva kilometry – ten pes trefil domů v obou směrech. Během babiččina výletu nám Honza utekl ještě jednou a zase se bezpečně vrátil.
Po několika letech, když už jsme bydleli v náchodské modlitebně Církve bratrské, nám ho babička opět svěřila do opatrování. Honza se v nestřežené chvíli opět vydal na výlet, snad hledat babičku. Do sborového domu přišel bratr Bena a hlásil: „Viděl jsem toho vašeho pejska na náměstí“. Zděsili jsme se: je v cizím městě a na náměstí je to kus cesty, také přes rušné ulice. Mám ho jít zase hledat? Než jsem se vypravil, Honza se štěkotem za dveřmi dožadoval vstupu. Ten pes se prostě uměl vrátit!
Tohle srovnání dvou psů mě vede k zamyšlení nad mým životem a nad životní cestou některých lidí. I nám se stává, že si zvolíme vlastní životní směr a něco nebo někoho blízkého opustíme. Někdy se o mnoho nejedná, ale jiné takové rozhodnutí může znamenat vážnou chybu a ztrátu. Chceme a umíme se vrátit? Ještě vzpomínka na jeden manželský pár. Byli to věřící křesťané, členové náchodského sboru tehdejší Jednoty českobratrské.. Měli na výhodném místě ve městě obchod, myslím že s obuví. Mnoho lidí tehdy nemělo možnost trávit čas nákupy v týdnu, a tak šikovní obchodníci otevírali své krámy na pár hodin i v neděli. Tehdy ještě mladí manželé neodolali, bylo to možná v době krize, a přidali se k nedělnímu prodeji. Někdo to na ně prozradil a vedení sboru jim důrazně připomnělo, že křesťan v neděli nemá pracovat. Možná, že v horlivosti pro Desatero zapomněli někteří na možnou nouzi obchodnické rodiny. Výsledek: ti manželé opustili církev. Jedna jejich přítelkyně je prý při každém setkání na ulici nebo v obchodě srdečně zvala k návratu. Nakonec se jim zastesklo a po nějakých snad dvaceti letech ji poslechli. Vyprávěli nám svůj příběh a projevili lítost nad svým starým rozhodnutím. Rádi jsme je přijali zpět, staršovstvo i celý sbor. Ten muž se chopil služby při objednávkách a distribuci tisku ve sboru – byl to schopný obchodník. Manželé dožili své životy jako aktivní křesťané, obklopeni přátelstvím víry. Žel, už bez dětí.
Nemyslím, že se musí člověk vždy vrátit k téže církvi, v níž uvěřil a vyrostl, i když by to tam určitě způsobilo radost. Ale je třeba se vrátit k tomu, kdo nám daroval vše, i život a naději. *Zkoumejme a zpytujme své cesty, vraťme se zpět k Hospodinu*, naléhá prorok Jeremjáš ve svém Pláči (3,40).
V Novém zákoně je to zosobněno na návrat k Ježíši Kristu, který nás zve: *Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já* vám dát odpočinout (Matouš 11, 28). A on nám ukáže, jak se vrátit k lidem, kteří nás vyhlížejí a třeba se za nás i modlí. To je cíl, který nesmíme minout. To je návrat domů.

Pavel Javornický

K diskusi

Reakce na článek z ET-KJ č. 11 „Moje nevyřešené obavy ...“

Autor jakoby si neuvědomoval, že církev je i v době odluky od státu zároveň součástí širší polis (lokální lidské pospolitosti), od které se nemůže odstřihnout. I kdyby byla tajnou organizací, na jejíž setkání nemá nikdo jiný přístup, tak pokud nežije trvale někde v izolaci, zůstává tak či onak ve fyzickém kontaktu s ostatními lidmi. A je to právě tento kontakt, který je v těch karanténních opatřeních na zřeteli. Navíc, církev tajnou organizací není, její shromáždění jsou přístupná veřejnosti a právě baptisté vždy patřili k těm, kdo do svých bohoslužebných shromáždění širší veřejnost horlivě zvali. Proto i kdyby nakrásně vyhlásili, že nečlenové jsou na jejich veřejná shromáždění zváni jen „na vlastní nebezpečí“, těm, kdo za tu širší obec (město, stát) a za její blaho – v tom nejobecnějším slova smyslu – odpovídají (a k tomu byli v demokracii svobodně zvoleni), by to nemohlo stačit: Po návratu ze shromáždění církve by všichni museli do karantény. Proto je zatím i při odluce církve od státu třeba konat bohoslužby on-line. Je to projev duchovní zralosti, nikoliv chabosti víry nebo vyznavačské neurčitosti.

Petr Macek (teolog)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2020

27. května 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 3. června 2020

Z obsahu

* *Svobodné vydechnutí*
* *Bůh na nás nezapomíná, ví o nás*

Poselství ke Svatodušní neděli

Oslovuje to „běda“ i nás?

Běda těm, kteří připojují dům k domu a slučují pole s polem, takže nezbývá žádné místo, jako byste jen vy byli usedlíci v zemi. **Iz 5,8**

Ano, běda těm chamtivým, kteří připravují o dům a pole slabší sousedy. V této souvislosti je jedno, jestli to ukradnou, zaberou násilím, nebo koupí. V Izraeli přece měla mít každá rodina kousek pozemku, podíl v zaslíbené zemi. Připravit někoho o ten podíl, to možná šlo udělat legálně, ale bylo to nemorální. Lidé se mohli usadit v té zemi jen proto, že jim ji Hospodin dal. A teď někteří zchudli, jsou donuceni prodat dům a pole, a možná i sebe do otroctví, jiní naopak bohatnou. Šikovně rozmnožují svůj majetek tak, že pro většinu ostatních nezbývá žádné místo. V následujících verších čteme, že těm zbohatlíkům to nebude nic platné: domy zpustnou a pole vydají mizivou úrodu. Dobře jim tak, řekneme si s poněkud lhostejným zadostiučiněním. Nás se to netýká. To oni.

Jenže Izajáš to „běda“ říká Božímu lidu. Abychom to určitě pochopili, předloží nám prorok podobenství o vinaři a jeho vinici v předchozím oddíle (Iz 5,1-7). Vinař udělal všechno pro to, aby vinice vydala kvalitní plody. Snad každý musí přitakat: ano, vinař má právo čekat, že vinice vydá dobré plody. Hospodin vinař od své vinice – lidu čekal spravedlnost, avšak hle, úpění.

Hlásíme se k tomu, že jsme také Boží lid? Že vedle lidu Staré smlouvy jsme i my křesťané skrze Ježíše Krista Božím lidem, lidem Nové smlouvy? Vztahujeme na sebe Boží zaslíbení? Pak si musíme dát líbit i napomenutí. Izajáš nám to usnadňuje, podobně jako Davidovi prorok Nátan, když místo přímého obvinění vypráví bajku o ovečce (2 S 12,1-13).

Naopak apoštol Petr se nijak nesnaží svou řeč učinit přijatelnou. O Letnicích prohlásí: „Vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili“ (Sk 2,23). A židé ze všech národů světa uvěří v Ježíše Krista. Když podobně obviní židy Štěpán, je za to ukamenován (Sk 7,54-60). V čem je zde ten podstatný rozdíl? Petrovy posluchače zasáhl Duch svatý. Začali se ptát, co mají dělat.

Jak snášíme napomenutí či obvinění od proroků starých i novodobých? Tváříme se, že se nás to netýká? Každý za sebe a pak také jako členové svého společenství a jako členové církve – umíme varování přijmout a zařídit se podle něj? Dovolíme Duchu svatému, aby nás usvědčil z hříchu? Dovolíme Ježíši Kristu, aby nás zachránil? Uznáváme, že Bůh Otec už pro nás v Kristu a v Duchu svatém udělal všechno, co bylo třeba, a má právo od nás čekat dobrou odezvu?

Bože, prosím pomoz. Dej, ať neubližuji; ať svým bližním dopřeji vedle sebe dostatek místa; ať do světa vnáším tvůj pokoj a naději.

Jana Křížová
farářka sboru ECM Praha 2

Přijmout Ducha Božího

Běda těm, kdo jsou moudří ve vlastních očích a pokládají se za rozumné.
Izajáš 5,21

My jsme přijali ducha ne světa, ale ducha Božího, abychom chápali, co nám Bůh z milosti udělil.
1. Korintským 2,12

Známe všichni „mistry světa.“ - Nemyslím ty skutečné, kteří z MS přivezli zlatou. Myslím „takzvané“ mistry světa.

Žijí mezi námi, potkáváme je, potýkáme se s nimi. Je docela těžké s nimi vyjít. Své věty zahajují slůvkem já, své činy nám „prodávají“. Dají nám prázdnou špulku od nití a my máme neodbytný pocit, že to bude něco stát. Už když ten zapeklitý dar přebíráme, na tu špulku navíjejí nás.

Jsou to lidé zahledění do sebe, nikdo a nic s nimi nehne. Rozhovor s nimi končí patem. A pokud k nějaké domluvě dochází, jde téměř vždy o dohovor falešný. Oni to jsou, kdo vědí, jak se v životě obracet, jak ze všeho něco vytřískat… Když má takové ovečky farář, tak si užije, když mají ovce takového faráře, tak je lituju… Zkrátka, s těmito typy je těžké pořízení. Jsou dnes a byli dřív. Zmiňuje se o nich i Izajáš v 5. kapitole. Původně vyřizuje Boží „běda“… Běda těm, kdo hromadí domy, pole, běda těm, kdo za úplatu ospravedlňují svévolníka a spravedlivým upírají spravedlnost… těm, kdo překrucují pravdu a říkají zlu dobro a dobru zlo, běda bohatýrům zdatným v pití vína a mužům udatným v míchání opojných nápojů... - A k těmto činitelům nepravostí prorok nečekaně a bez dalšího vysvětlení řadí i ty namyšlené, ty,

Dokončení na str. 2

Aktualita: 21. ročník soutěže ve znalostech Bible Stezka písmáků

Stezka písmáků je znalostní soutěž pro děti a mládež, přitom v typu PO INTERNETU může soutěžit jak tým, rodinný tým tak i jednotlivec (buď od počátku či např. v důsledku nemoci se změnou, odsouhlasenou organizátory).

V 1. elektronickém kole se i členové týmu registrují na webu jednotlivě, ale soutěží po společné poradě. Každý soutěžící může být však členem pouze jednoho týmu. Jednotlivcům, postoupivším do druhého kola bude v místě konání nabídnuto sloučení s jiným týmem - tuto možnost mohou, ale nemusí využít.

V typu PÍSEMNĚ: zájemci mohou soutěžit na základě soutěžních testů na papíře. V příslušné kategorii je přihlásí dohlížející osoby, a to nejpozději do 15. srpna 2020; nato obdrží od organizátorů testy – komunikace bude přednostně na e-mailovou adresu vjech.kamzik@volny.cz. V poslední kategorii pro dospělé nad 18 let soutěží vždy jen jednotlivci v obou základních typech.

Otázky v soutěži se týkají biblických knih, určených přiměřeně věku. Vždy je správná právě jedna odpověď na danou otázku. Otázky stanovují organizátoři, správné odpovědi vyhodnocuje v 1. kole buď internetový systém anebo organizátoři, ve 2. kole hodnotí určená porota.

První kolo probíhá jednak ONLINE tj. po internetu tam, kde mají soutěžící přístup k internetovému připojení, anebo na základě písemných testů v místě bydliště či v jiném místě.

Druhé kolo proběhne za osobní účasti písemně 17. listopadu 2020 v Praze.

Podrobné informace o 2. kole zašlou organizátoři koncem listopadu postupujícím soutěžícím.

Bližší informace na:

vjech.kamzik@volny.cz

Kopie mariánského sloupu na Staroměstském náměstí roste (Foto: Pavel Marc)

Lidé milují pouť aneb Baroko se vrací

Když se řekne pouť, málokdo si dnes představí putování na významné místo s přemítáním o duchovní cestě, které podnikali křesťané od počátku. Dnes jsou to spíš stánky s občerstvením, kolotoče, skluzavky, zábava pro děti i pro dospělé...

Kdy se to zvrtlo?

Už staří Římané věděli, že lidé dají pokoj těm výše postaveným, když dostanou “panem et circenses” - chléb a hry.

Tenkrát lid jásal, když si to v aréně gladiátor nebo lev “vyřídil” s nějakým křesťanem - nepřítelem říše - který zpochybňoval jejich bohy.

A teď si představme situaci po Bílé hoře. Část lidí utekla do ciziny, část zemřela na mor, část zahynula ve válkách... Chléb dostat nemohli, tak jim císař a církev zajistili aspoň ty hry.

Mohutná procesí, barevné prapory a kněžské ornáty, kočáry, sochy světců, květiny... Není divu, že se na to mnozí těšili i celý rok. Na venkově se tyto zvyky držely a mnohde drží dodnes, i když je osvícený císař Josef II. buď úplně zakázal nebo podstatně omezil. Ve městech a hlavně v Praze, už lidé znají většinou jen kolotoče, houpačky, cukrovou vatu... na Matějské pouti. S církví ani se světci to už dávno nikdo nespojoval, proto si to Římskokatolická církev musí připomínat za ně. Naposled např. při Navalis - oslavách Jana Nepomuckého obnovených v r. 2009 (mimochodem se scénářem opsaným z románu Temno od Aloise Jiráska). A političtí představitelé se rádi přidávají i v našem údajně sekulárním státě. Doufejme, že teď nebudeme mít i na Staroměstském náměstí na každý mariánský svátek pouť s houpačkami, lochneskou, cukrovou vatou...

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Ministerstvo kultury vytvoří nový rejstřík církví Registruje jich 43, dvě desítky odmítlo

Ministerstvo kultury chce za 11 milionů korun vytvořit nový rejstřík církví a náboženských společností. Ze státního rozpočtu by pro tento záměr úřad potřeboval dva miliony korun, devět milionů korun by měl získat z evropských zdrojů. Na dalších 18,8 milionu korun by měl přijít pětiletý provoz databáze, její rozvoj a školení personálu. Vyplývá to z materiálu, který předloží vládě ministr kultury Lubomír Zaorálek. Rejstřík církví a náboženských společností by měl nahradit stávající databázi, která podle ministerstva nevyhovuje aktuálně platným standardům. V novém rejstříku půjde ukládat elektronické dokumenty s prodloužením doby jejich čitelnosti před vložením do úložiště spolu s ošetřením jejich důvěryhodnosti.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu. Ceny projektu vzešly z vítězné nabídky vysoutěžené v rámci otevřené nadlimitní veřejné zakázky.

V Česku je aktuálně registrováno 43 církví a náboženských společností, zatím poslední zapsanou bylo loni v březnu Společenství baptistických sborů. Dvě desítky církví stát registrovat odmítl.

V rámci majetkového vyrovnání státu s církvemi uzavřelo smlouvu se státem 17 církví, které na základě této dohody dostávají každý rok poměrnou částku jako náhradu za majetek, který podle zákona vydat nelze. Loni pro všechny církevní společnosti, které se státem podepsaly dohodu, činila sumy 2,08 miliardy, Římskokatolická církev z toho získala asi 1,3 miliardy.

Příspěvek na činnost církví loni činil pro všechny příjemce dohromady 1,23 miliardy korun, pro Římskokatolickou církev 759 milionů. Bude se vyplácet do roku 2030, kdy nastane odluka církve od státu.

www.christnet.eu

Singapurská arcidiecéze nesouhlasí s virtuálními sňatky

Římskokatolická církev v Singapuru nebude slavit ani zapisovat do matriky virtuálně uzavírané sňatky, upřesnila na svých webových stránkách arcidiecéze, která čítá zhruba 160 tisíc věřících z pěti a půl milionu obyvatel.

Arcidiecéze reagovala zvláštní nótou na nový zákon, který předpokládá zavedení dočasných opatření k uzavírání a matrikovému zápisu občanských manželských svazků. Podle jeho znění lze během koronavirové pandemie uzavřít manželství formou videohovoru mezi snoubenci, státními úředníky a svědky.

Ačkoli singapurská arcidiecéze uznává, že se jedná o výjimečné karanténní ustanovení, zdůrazňuje „důležitost fyzické interakce mezi lidmi, kteří slaví svátosti“, včetně svátosti manželství.

Odvolává se na kanonické právo, teologické a pastorační učení církve i nedávné prohlášení papeže Františka při jedné z ranních homilií. „Církev, svátosti a Boží lid jsou konkrétní“, uvedl tehdy a varoval před virtuální vírou (17. dubna).

Církev v Singapuru proto nepřipustí virtualizaci svátosti manželství, k jejímuž platnému udělení požaduje kanonické právo přítomnost páru, kněze a dvou svědků. Internetový přenos pak může zprostředkovat účast rodiny a přátel na obřadu, aby se tak skloubil „duchovní význam kanonického manželství, touha přátel a rodiny po účasti na takové šťastné události a respekt k sanitárním normám“, uzavírá tiskové prohlášení singapurské arcidiecéze.

RaVat

Senátoři vyzvali Čínu, aby vyjasnila zmizení dalajlamova nástupce

Čeští senátoři se připojili k deklaraci vyzývající Čínu, aby vyjasnila okolnosti zmizení dalajlamova nástupce krátce po jeho nominaci před 25 lety. Zároveň požádali ministra zahraničí Tomáše Petříčka (ČSSD), aby celému případu věnoval náležitou pozornost a k výzvám se přidal. ČTK o tom dnes informoval předseda senátní Skupiny přátel Tibetu Přemysl Rabas (za hnutí Senátor 21).

Gendün Čhökji Ňima byl podle něj čínskými úřady zadržen jako šestiletý i se svou rodinou 17. května 1995. Stalo se to nedlouho poté, co ho tibetský duchovní vůdce dalajlama jmenoval pančenlamou, tedy druhým nejvyšším představitelem tibetského buddhismu. Čínské vedení tuto volbu odmítlo, protože chce mít jmenování nového dalajlamy pod kontrolou. Muž vybraný za pančenlamu údajně žije normálním životem a nepřeje si být rušen, uvedl podle agentury Reuters před pěti lety pročínský tibetský představitel.

"Gendün byl ve své době možná nejmladším politickým vězněm. Nejen v českém Senátu, ale všude na světě se i po čtvrtstoletí ozývají lidé, aby připomněli, že únosy lidí, okupace Tibetu a přístup Číny k lidským právům jsou nepřípustné," uvedl Rabas.

Deklaraci s výzvou, aby čínský režim přestal porušovat zákony a objasnil pančenlamovo zmizení, podepsalo 17 senátorů včetně čtyř místopředsedů horní komory za ODS, STAN a TOP 09 a KDU-ČSL.

Čínská vláda považuje dalajlamu za nebezpečného separatistu a vládne Tibetu tvrdou rukou od obsazení tibetského území v roce 1950. Dalajlama, který od neúspěšného tibetského povstání proti čínské nadvládě z roku 1959 pobývá v exilu v Indii, opakuje, že chce pouze větší autonomii pro Tibet a skutečné náboženské, politické a kulturní svobody.

Tibeťané se obávají toho, že Čína využije otázku nástupnictví dalajlamy k rozštěpení tibetského buddhismu tím, že po smrti současného tibetského duchovního vůdce jmenuje sama jeho nástupce, zatímco exilová tibetská vláda vybere jiného.

www.krestandnes.cz

Přijmout Ducha Božího

Dokončení ze str. 1

kdo jsou „moudří ve vlastních očích a rozumní sami před sebou“. Ti žádnou radu nepotřebují, těm nemusí nic říkat ani sám Pán Bůh. Natož, aby jim mluvil do jejich záležitostí. „Já sám nejlépe vím, co mám dělat“. Jistě vědí, pokud jde o jejich rozehrané partie.

Ale Bůh mluvit lidem do jejich životů chce. A nabízí něco jiného, než představuje to zakřivení do sebe. Chce osvobozovat. Zachraňuje lidi zoufalé, trpící, sevřené strachem. A i lidi, o kterých je řeč – lidi obalené touhou po majetku, sobectvím, sebejistotou. - Jenže jak všechny ty zotročené vypreparovat z jejich zámotků? My, lidé, jsme na to krátcí. Vždyť jak často nepomáhalo ani bušení proroků!

Bůh zvolil jinou cestu. Proti vyslovenému „běda!“ staví slovo z 1. Korinským. Apoštol píše, že ten, kdo dává pochopit, co nám Bůh z milosti udělil, je Duch Boží. Až pod jeho vlivem se nám odkryje nebetyčná propast mezi sebespokojeností a osvobozením. Sami ze svých sil si bezesporu můžeme rozumět a připadat si dost šikovní na zajištění potřebných věcí. - Ale zahlédnout Boží dílo spojené s příchodem Ježíše Krista, to nám naše vlastní moudrost neumožní.

Je duch světa a Duch Boží. Dvě roviny, dvě oblasti, ve kterých spravujeme vlastní bytí. Tělo a krev nám o Bohu mnoho neprozradí. Když Petr jako první vyzná, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boha živého, tehdy Ježíš zajásá: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože to ti nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.“

Tak to klade i apoštol Pavel. - Abychom chápali, co nám Bůh udělil, musíme přijmout Ducha Božího. Až potom nám spadnou z očí šupiny a jsme schopni zahlédnout velikost odpuštění a ospravedlnění, které nám Bůh daroval v Ježíši Kristu! - A i obráceně: až ve světle shůry se nám jako na dně fontány matně zaleskne pětníková cena našeho dřívějšího mistrovství.

Když se do té vody podíváme lépe, možná mezi vlnami na podobiznách Izajášových záporných hrdinů rozeznáme i letopočet a jméno Jo. Rok: 2020. Jméno: naše… Lidská sláva, polní tráva.

Nezbývá než sklonit hlavu na prsa starého dobrého Pavla a spolu s ním se ptát: „Bídný já člověk, kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?“ A co Pavel? Ten šeptá jako dřív: „Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho.“

Ano, právě v něm, v Kristu, chápeme, že všechno, co nám Bůh udělil, udělil z milosti.

Marian Šusták

Čas a rodina víry

Pro naši současnost je příznačný spěch – viděno všeobecně a zjednodušeně. Kamsi se řítíme. Jeden na druhého obvykle nemívá čas. Rodina se často nesejde ani u společného stolu. Zdá se mi, že nervozita, roztěkanost, neschopnost patřičného soustředění a usebrání stále roste. Zbrzdí nás až celosvětové pandemie?

Apoštol říká něco, co jen neradi slyšíme, a co si mnohdy nemíníme přiznat. „Člověče, nemyl se, ty máš čas“. „A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kdo patří do rodiny víry“ (Ga 6,10). K činění dobrého je zrovna teď vhodný čas, darovaná příležitost. A na nás pak je, abychom správně zužitkovali onu vzácnou svěřenou hřivnu času.

Povinnost či úkol činit dobře, platí jistě všem. Zde padají jakékoliv hranice, ploty a omezení. O tom není pochyb. Křesťanská láska je vždy konkrétní a zdravě zemitá. Není mlhavá. Nevznáší se kdesi ve výšinách. Proto zná i určité odstupňování našich závazků, naší odpovědnosti. Proto vidí nejdříve toho, kdo jí je prostorově nejblíže. Co to znamená v praxi? Bližním může být pro nás dnes někdo jiný, než jím bude zítra. Pole křesťanského uplatnění, možné sféry vlivu, je značně obsáhlé. Apoštol jistě nechce zužovat blíženeckou lásku na úzce a vyloženě výlučnou. V tom smyslu, že evangelíkovi nezištně pomůžu, zatímco jinověrci nebo nevěřícímu pomocnou ruku jednoduše nepodám. Tak rozhodně ne!

Je pěkné pracovat pro celou společnost. Otázkou však je, jestli máme jako sbor a církev ještě dostatečně zaostřené oči pro „domácí víry“, jestli nám nehrozí dalekozrakost. Vím, že toto říkat je všeobecně značně nepopulární. Vždyť se potřebujeme přece zviditelnit! Ale – zůstaňme při zemi v té naší církvičce. Vždyť mnoho sborů už nemá ani vlastního faráře. Jednoduše ho nezaplatí.

Je pěkné podporovat všelijaké společnosti, nadace, spolky, organizace. Charitu, Diakonii, hospice. Zde se nemusím, doufám, stydět. Za minulý rok jsem na neziskovky přispěl silně několikamístnou částkou. Často přicházívají na sborovou adresu žádosti o vykonání nějaké dobrovolné účelové sbírky. Bude ale mít církev dnes, a zejména zítra a pozítří, finance aspoň pro základní činnost sboru? Nespadnou v kostelích střechy, nebude nám omítka padat na hlavu? Vždyť je jasné, že se počet samostatných sborů s farářem značně zmenší.

Ve sborech si budeme muset vzájemně i vynalézavě více pomáhat. Sem bychom měli, jsem přesvědčen, napřít přednostně své síly, svou pozornost a obětavost. Jde přece o rodinu víry. Ano, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kdo patří do rodiny víry. Ti jsou a mají i být předmětem našeho zájmu v první řadě.

O přemíře a hojnosti času mohou hovořit zejména lidé nemocní, osamělí, staří, vyřazení krátkodobě či dlouhodobě z pravidelného životního rytmu – teď třeba karanténou. Zastavují se, nebo snad přesněji: jsou zastaveni. Nemají jinou možnost. Bůh s nimi chce mluvit. Vědí ale o tom?

Bohu díky, že jsou i v církvi jedinci, pro něž odchod do důchodu znamená vstup do aktivní kazatelské či jiné sborové služby a aktivity. Díky za ty, kdo dávají cele k dispozici svůj čas, kdo chtějí nahradit to, co v aktivním věku pro sbor a církev sotva mohli udělat. Jak vzácní jsou ti, kdo pečují o sborové budovy a prostory.

V církvi mohou být jistě dohady a spory o tom, jaká generace je pro sbory nejdůležitější Většinová odpověď patrně zní: mládež, mladé rodiny. Může být však i odpověď podstatně jiná: nejdůležitější jsou aktivní, schopní důchodci. Ti, kteří se mohou svěřenému úseku práce ve sboru opravdu naplno věnovat – aniž by zanedbávali svou rodinu. Ta žije už samostatně.

„Dokud máme čas, čiňme dobře všechněm, nejvíce pak domácím víry“. Ano, máme a dostáváme čas pro Boha i bližního, pro rodinu a přátele, ale i pro sbor a obecnou církev. K činění dobrého je vhodný čas – a to na nejrůznějších rovinách. Ve vědomí, že čas je svěřená hřivna. A s ní je třeba hospodařit rozvážně, uvážlivě, a především zodpovědně. Do jaké služby postavíme darovaný čas? Kdo přijal pozvání na Boží vinici, tak jistě pozná a vždy znovu poznává, že je naplnění času v nesobecké službě, v zájmu a nezištné pomoci bližním, nikoliv ve vzletných, ale mlhavých a nereálných teoriích. Ty totiž obvykle nevidí toho, kdo je docela blízko nás, a kdo možná patří i do rodiny víry. Proto je dobré nepřeslechnout apoštolovo slovo“ „A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kdo patří do rodiny víry“. Konkrétních příležitostí je a i bude jistě hodně.

Jaroslav Nečas

Dánský překlad Nového zákona 2020

Nedávno publikovaný dánský překlad Nového zákona, který vynechává slova "Izrael" a "Židé", vyvolává v židovském světě pobouření. Jsme ohromeni, že nová publikace Dánské biblické společnosti vymazává odkazy na Izrael z deklarovaných obav se "záměnou s moderním židovským státem," reagoval B´nai B´rith International. Tato surrealistická revize způsobuje zmatek a co hůř: ničí historii, identitu a posvátnost Písma. Rabbi Abraham Cooper, ředitel centra Simona Wiesenthala, ho porovnal s "tvarohovým koláčem s nulovým obsahem kalorií," uvedl Algemeiner. "To bude Ježíš překvapen, řekl. Židovští nepřátelé a kritici Izraele se radují."

Slovo "Izrael" bylo nahrazeno slovem "židovský", nebo bylo zcela vymazáno. Cílem tohoto programu je představit Židy jako osoby bez státní příslušnosti. To je nepravdivé a v opozici proti Bohu.

Jde o Bibli 2020, dánský překlad biblického řeckého Nového zákona realizovaný Dánskou biblickou společností, ve kterém bylo z původního textu odstraněno 59 z 60 odkazů na Izrael. Mimo to, byly odkazy na "zem Izrael" v Bibli 2020 přepsány na "zem Židů," a když se v původním textu uváděl "izraelský lid" bylo to nahrazeno buď "Židy", nebo úplně vymazáno. Birgitte Stoklund Larsenová, novinářka Dánské biblické společnosti, tvrdí, že rozhodnutí nebylo "ideologickou volbou," nýbrž se spíše vyhýbá ztotožnění starověkého Izraele s dnešním Státem Izrael. Nejedná se o ideologickou volbu, ale komunikační, napsala Larsenová na webových stránkách organizace a dodala:"musí být zřetelný význam, text musí být okamžitě pochopitelný i pro čtenáře, který nemá dokonalou znalost Bible a křesťanství."

Jan Trnka dle www.israel.cz

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 2

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Pokračování z minulého čísla

Amos se nebojí vyslovit nahlas takové varování pro Boží lid! I když si všichni myslí, jak žijí v Boží ochraně, Bůh se na ně hněvá a chystá potrestání! Dovedu si představit, jak nepříjemně a rušivě muselo znít to Ámosovo prorocké slovo do pohody všedních dnů, které Izraelci tenkrát prožívali. Jenže nebylo to slovo prorokovo, ale slovo Hospodinovo. Burcující hlas prorokův byl pouze nástrojem Hospodinovým. A přicházel v pravý čas. Ukazoval za zdánlivě pěkný povrch tehdejších hospodářských úspěchů Severoizraelského království. Jenže za vnější krásnou slupkou se skrývalo shnilé jádro. To bylo vidět ve chvíli, kdy se Boží pohled zaměřil detailněji na život jednotlivců. Boží lid slavil navenek úspěch. Všem se vedlo dobře. Jenže Boží lid nežil podle Boží vůle, ani podle Božích příkazů! Koho by to však v takové poklidné a úspěšné době zajímalo? Všichni žili v honbě za prosperitou a starostmi všedních dnů. A Ámosova prorocká slova jen rušila poklid Izraelitů. Koho taková slova zajímají i v dnešní moderní době? Jenže žijeme ve velice podobné situaci! Hloubka víry se rozmělnila. Duchovní základy zpovrchněly. U mnohých dokonce vymizely. Poselství od Boha se relativizuje a poselství evangelia vyprchává. Koho by dnes ještě zajímalo nějaké proroctví a poselství od Boha? Zdá se, že ani v církvi mnohým nechybí. Tenkrát to byl hlas muže, který měl dar pronikavého vidění. A jakoby zpovzdálí rušil klid Izraelců. Byl to hlas, který prohlédal do hloubky a burcoval lidská srdce. Byl to hlas, který dovedl rozlišovat Božím pohledem pravost a nepravost zbožnosti a věrnosti Bohu a burcoval naléhavým způsobem. Jenže byl utlumován nevšímavostí a pohrdáním mnohých! A přesto nic nikdo nikdy nemohl změnit na tom, že Hospodin je Pánem a Soudcem nad všemi národy. Ale prorok připomíná, že není možné stále jen ukazovat prstem kolem sebe. Nejde o soud nad okolními národy. Jde o odsouzení všech nepravostí, povrchnosti a vlažnosti víry v Hospodina, kterou byl Boží lid ohrožen. Proto prorokovy pohrůžky míří zcela přesně a adresně do řad Božího lidu. Boží lid je ve své době vždycky ohrožován ze dvou stran. Jednak na něho doléhají pohanské zvyky (1,3-2,3) a jednak je ohrožován svou vlastní porušeností a neposlušností (2,4-18). Ale Boží lid se stále jen vymlouvá, všechno si omlouvá a pořád ukazuje na svoje okolí, na prostředí, na okolní pohanské národy. Prorok chce Boží lid vyprovokovat k tomu, aby se konečně podíval především na sebe a do svých řad, pokoušel se nečinit zlé, nečinit nic proti Boží vůli!

Hospodin na svůj lid hledí. Má vždycky na svůj lid přísnější měřítko než na ty ostatní. Vždyť je to Boží vyvolený lid! A proto prorok vyjmenovává celou škálu porušeností okolních pohanských národů tak, jak ji vidí Hospodin. Připomíná krutost syrských v tom, jak mlátili Gileáda železnými smyky (1,3-5). Zmiňuje místa, kde kvete magie a kouzelnictví, kde se mnozí ponořují do silných prožitků, při kterých jde o pokušení jít svou vlastní cestou bez Boha. Připomíná touhu mnohých vrstevníků ponořovat se do světa iluzí, při kterých touží po tom získat ráj vlastním úsilím. Prorok varuje před takovými prožitky, které nemohou určovat směr života. Zmiňuje i Pelištejské (1,6-8) a upozorňuje na jejich kořistnictví, bezohlednost a škodolibost ve snaze podmaňovat si druhé. Zmiňuje Tyrské a ukazuje na jejich věrolomnost k bratrské smlouvě i jejich slepou víru v osud. Zmiňuje Edomské a připomíná jejich kruté násilí, nejhrubší surovost, která se nezastavuje před ničím. Hovoří i o Amónovcích, kteří násilně odebírají plod a uctívají modlu Molocha, která požaduje dokonce lidské oběti. Prorok ukazuje na rozdílnost Izraele a ostatních pohanských národů a připomíná, že Moloch si život žádá, zatímco Hospodin, Bůh Izraele, život člověku dává! Připomíná i Moabskou mstivost a pýchu, před kterou Hospodin vždycky varuje! A Boží lid je okolními národy, jejich zvyky a mnohými nepravostmi ohrožován. Zvyky pohanů se často dostávají do krve, do zvyků a do myšlení Božího lidu. Proto Ámos před nimi varuje a připomíná, že Boží lid má být lidem zvláštním! Má žít pod Božím Zákonem. Jenže vedle vlivů okolních pohanských národů je tento lid ohrožován i vlastní nepravostí.

pokračování příště

Pavel Rybín

Letniční a tradicionalisté

Jeden můj známý měl kdysi období, kdy navštěvoval charismatický sbor a upřímně řečeno, byl naprosto nadšený. A vskutku, kázání bylo silně orientované na posílení víry až si člověk opravdu připadal jak ten plný džbán, ve kterém víry nikdy neubude. Prostě požehnání, prosperita, zázraky na denním pořádku a jediné, co kdo to trošku kazí, jsou démoni za každým rohem.

Jenomže život bývá přeci jen dost složitější než jednoduchá teologická nauka typu: *„Modli se a Pán tě vyslyší, věř a stane se to, dávej desátky a Bůh tě požehná.“* V této souvislosti se domnívám, že člověka čeká v životě kromě duchovna také práce, starost o rodinu, budování bydlení, splátky a mnoho dalších věcí. Proto se nelze divit, že se vrátil do tradiční církve jeho rodiny.

A právě tradiční církve, hádám, jsou možná vhodné spíše na jisté životní uklidnění. Některé letniční sbory možná dávají až moc důraz na křesťanskou službu, což někdy vysiluje. Citelný rozdíl je hlavně v tom, co člověk považuje za důležitější. Tuším, že pro padesátníky je to církev, zatímco pro tradicionalisty je to většinou rodina a vlastní život.

Vzpomínám si na jednu sestru v Kristu, která se mi svěřila, jak jsou na ní manžel i děti naštvané, protože o víkendech se pravidelně jezdí modlit někam do Prahy, a jak je z toho nešťastná, protože neví, čemu má dát přednost. Bůh byl pro ni to nejdůležitější, ale o rodinu přijít nechtěla. Když jsem jí poradil, aby tam jezdila jen jednou za 14 dní či tam nejezdila vůbec a věnovala se tomu, čemu se vzorná žena a manželka věnovat má, se zlou jsem se potázal.

Tradicionalisté oproti tomu možná trošku zleniveli v ochotě zvěstovat a zpívat chvály na náměstí, neusilují již tolik o čistý život víry a málo organizují modlitební řetězce. Jinými slovy nevěnují Boží věci tolik finančních prostředků, času a úsilí jako nová náboženská hnutí.

Znám některé opravdu milé a vstřícné letniční křesťany, stejně jako jsem bohužel poznal i ty horší. Představte si například letničního křesťana, který má stavební firmu, ale platí lidi málo a nechává je přenocovat ve spacáku na pracovišti bez možnosti se pořádně umýt. Vzorně však odvádí desátky sboru a za odpuštění hříchů se vždy řádně pomodlí. Co na tom, jak toho dosáhne, hlavně že mu to s jeho vírou funguje. Tím netvrdím, že letniční jsou horší než tradicionalisté, myslím si však, že každé společenství má své kladné stránky, ale i hříchy. Jsem přesvědčen, že Hospodin na posledním soudu nehledí na členství v té či oné církvi, ale na naše konání, mluvení a smýšlení. Proto máme stejné šance, ať patříme, kam patříme.

Ivo Kraus

Evangelíci zašlou na podporu uprchlíků v Řecku i v syrském Aleppu téměř milion korun

Synodní rada Českobratrské církve evangelické již začátkem ledna podpořila mimořádným příspěvkem organizaci Lékaři bez hranic. Částka 200 tisíc Kč by měla přispět k řešení znepokojivé situace uprchlíků na řeckých ostrovech. Zároveň začátkem roku vyhlásila celocírkevní sbírku na podporu uprchlíků na řeckých ostrovech. Výtěžek mimořádné sbírky byl zaslán třem organizacím na ostrovech Chios a Lesbos, další část peněz míří také do syrského Aleppa. Celková výše podpory je přes 930 tisíc Kč a poslouží na nákup potravin, léků a zajištění nezbytné lékařské pomoci.

Darované finance pomáhají dvěma řeckým organizacím Perichoresis a Chios People Kitchen a také české pobočce Lékařů bez hranic. Všechny organizace působí přímo v přeplněných uprchlických táborech na řeckých ostrovech a z daru nakupují a rozdávají hlavně trvanlivé potraviny a lékařské potřeby a poskytují nutnou lékařskou péči.

K efektivnímu rozdělení peněz přispěly i dlouhodobé kontakty koordinátorky pro práci s uprchlíky Aleny Fendrychové s organizacemi a církvemi pomáhajícími přímo v místě humanitární krize.

Podporu tak kromě Lékařů bez hranic získal například projekt Chios People´s Kitchen (CPK). Dvakrát týdně distribuuje trvanlivé potraviny těm nejpotřebnějším na ostrově Chios: „Distribuce je složitá, protože i zde platí omezení kvůli koronaviru. Poskytujeme pomoc 60 – 70 rodinám týdně a dodáváme i ovoce dětem, které jsou tu bez rodičů. Každý den máme žádosti o další podporu a zatím můžeme pomáhat i díky vaší podpoře, za kterou děkujeme,“ říká Kostas Tainidis, vedoucí organizace, která jídlo pro uprchlíky připravuje od roku 2015.

Třetím podpořeným subjektem je Perichoresis. Zřizuje jej řecká evangelická církev a na ostrově Chios zajišťují nákup léčiv i nezbytnou lékařskou péči pro uprchlíky. Jejich práce je klíčová právě v táborech, kde je kapacita překročena více než trojnásobně. Zcela tu chybí základní hygienické vybavení a lidé na útěku před válečným konfliktem, včetně nejmenších dětí, se zde tísní v nelidských podmínkách ve špíně a zimě.

Synodní rada navíc podpořila ještě dodatečným příspěvkem ve výši 3000 eur také výzvu Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE), které se rozhodlo pomoci ve stejné oblasti a k účasti vyzvalo své členské církve.

Sbírka GEKE míří v těchto dnech na ostrov Lesbos, kde se za ni nakoupí zdravotnický materiál pro místní nemocnici Vostanio v Mytilini. Část financí byla odeslána také přímo do válečné zóny – do syrského Aleppa na nákup dezinfekčních, ochranných pomůcek a jiných naléhavě potřebných lékařských pomůcek pro polikliniku Bethel, kterou tu provozuje Unie arménských evangelických sborů v Sýrii.

V minulosti Českobratrská církev evangelická opakovaně apelovala na českou politickou reprezentaci, na příslušná ministerstva i na premiéra Andreje Babiše, abychom se jako země připojili a svou pomocí přispěli k řešení eskalující situace. Podle evangelíků nejde přitom pouze o humanitární rozměr katastrofy. Neutěšená situace lidí na řeckých ostrovech se může obrátit i v bezpečnostní hrozbu. Dlouhodobé přehlížení problému tedy nepovažují ani za politicky prozíravé.

dle www.e-cirkev.cz

O vykoupení

V symbolice Starého zákona se slovo výkup, vykoupení objevuje v souvislosti s tématem exodu; Bůh říká: vykoupil jsem vás a učinil jsem vás svým dědičným podílem. Bůh tedy přijímá vykoupené, vysvobozené z otroctví k sobě. Tento model se později rozšíří na Ježíšovy činy. Ježíš vytrhává lidi z království zla a vede je tam, kde mohou vytvořit dědičný Boží podíl. Tak to líčí Písmo. Vzniká organismus, který žije podle jiných principů. Ježíš se v něm vtěluje, tímto organismem jsou samotní věřící, církev. Chce, abychom byli jeho tělem. Co znamená tělo? Tělo je to, co žije, pohybuje se, vyvíjí činnost.

V nás se má Boží aktivita uskutečňovat. Apoštol Pavel vyslovuje myšlenku, že církev je Kristovo tělo. *"Máte Kristovo smýšlení"* říká, a dále: *"Nežiju už já, ale žije ve mně Kristus"* – to zamená, že on nás získal, vykoupil z otroctví a osvobodil. Znamená to, že tajemství vykoupení je především tajemstvím osvobození.

Za druhé: je to tajemství připojení k Božímu dědičnému údělu, kde Bůh jedná.

A za třetí: je to tajemství nesení břemene.

Ježíš nebyl kněz. Všimněte si: jak řekl jeden spisovatel, jediný pravý kněz nikdy knězem nebyl. Nepatřil do žádné kategorie, jeho královský původ je čistě symbolický, nevystupoval žádné školy, žil úplně obyčejně, klesl na dno života, byl popliván davem, odsoudil ho občanský náboženský soud, byl konec konců rouhač a buřič. Vzal na sebe veškeré utrpení světa, stal se jeho součástí. Tím se oba světy – svět božský a svět trpícího lidství a stvoření – sjednotily a Bůh svět znovu přijal. A Kristus nesoucí kříž nese na sobě veškerý vývoj dál. Vždyť vstoupil do nebe, to znamená, že pronikl do všech podob vesmíru. Velmi důležitá jsou slova Vyznání víry, která opakujeme: *"...sedí po pravici Boha Otce..."* Musíme se oprostit od hmotných představ o tom, jak sedí po Otcově pravici; znamená to, že Ježíš je tam, kde je Bůh, a Bůh je všude.

Tak se Bohočlověk stává tělem světa a tělo světa, vesmír se stává tělem Bohočlověka - on všechno posvěcuje. Rozumíte: člověk Ježíš, kráčející po poušti - to není nějaký izolovaný fantom ve vesmíru, nýbrž bytost, která je součástí biosféry, noosféry (vzájemné působení rozumu a přírody), součástí přírody. Je s ní spojený, jí, pije, je tu zcela přítomen. A právě proto, že je přítomen v jednotě světa, vstupuje skrze něho božství do nového stvoření. To je důvod, proč je vykoupení tajemstvím, které pokračuje v úkonu tvoření. Žádné středověké zadostiučení, žádná právní náhrada, záměna hra a proces. Není to žádný soudní proces, nýbrž proces uzdravení lidstva, který je spojen se všeobecným záměrem stvořit svět.

Jestliže Bůh uzdravuje hmotu tím, že do ní vložil sílu evoluce, jestliže uzdravuje mrtvé, když jim dává impuls k životu, jestliže uzdravuje umírající život, když do něho staví člověka, který v sobě nese duchovní nesmrtelnou informaci, a jestliže nakonec uzdravuje světové a lidské dějiny, když do nich vstupuje sám – pak právě v tom spočívá tajemství vykoupení lidského rodu a celého světa. Apoštol Pavel totiž pronesl záhadná slova, že celé stvoření stále sténá a trpí očekávajíc vykoupení synů Božích. V takovém nemocném stavu nedokonalosti a nedokončenosti se tedy nachází celá příroda, která sténá v očekávání onoho dne. A i když Kristus přišel kvůli lidem, pak jakmile se vtělil v tomto světě, rozšířilo se vykoupení určitým způsobem na celé stvoření. Potvrzují to slova Písma; apoštol Jan neviděl ve svých vizích jen nového člověka – znovuzrozeného, vzkříšeného, člověka který získal z Božího úradku velké síly, ale viděl také nové nebe a novou zemi, neboť to staré pominulo. A o to právě jde. To je, stručně řečeno, vykoupení. Ale jsou to slova a symboly. My to nemůžeme vyjádřit s adekvátní přesností.

Alexandr Meň, pravoslavný kněz

z knihy Křesťan ve společnosti

vybral Jan Trnka

Vzpomínka na Ladislava Hejdánka

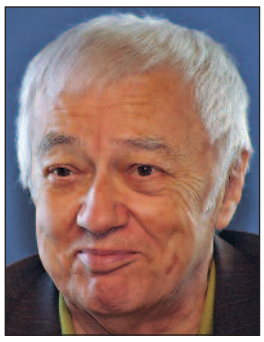

Profesor Ladislav Hejdánek zemřel 28. dubna jako 93letý. Postrádá jej jeho žena Heda a jejich čtyři dcery. Byl filosof, avšak se širokým záběrem do teologie, sociologie i politiky. Když mu koncem roku 1981 Václav Havel nabídl místo v nově jmenované vládě, odmítl, protože jeho vlastním úkolem je promýšlet, ne organizovat. A cítil, že právě samostatné myšlení je to, co bude česká nově začínající společnost nejvíc potřebovat. Předchozí vládnoucí vrstva dělala všechno proto, aby se lidé spokojili pustými frázemi a v ostatním přijímali nabízené zboží. A ovšem tehdy nedovolovala, aby se lidé jako on věnovali své odborné profesi. Tak okusil různá zaměstnání jako vrátný, topič a podobně, ne náhodou také vězení. Avšak nezahálel a organizoval nebo spoluorganizoval bytové semináře pro vnímavé mladé lidi. Na ně se podařilo zvát vzácné myslitele z různých zemí a různých oborů. Však byl také později po dvě období mluvčím Charty 77.

To se po roce 1981 změnilo a Hejdánek brzy vyučuje na filosofické fakultě. Ale nejdřív na Evangelické teologické fakultě! Jak se k ní dostal? Od mládí měl také úzký vztah k biblické zvěsti i k mnoha teologům. Vždyť k tomu měl dobrou průpravu z předválečné Akademické YMCy. Rád přiznává, že jeho učiteli byli také J. L. Hromádka, J. B. Souček, brněnská filosofka Božena Komárková i jejich předchůdci. Vůbec nejvlivnější jeho učitel, k němuž se vždycky hlásil, byl Emanuel Rádl. Ten ovšem v nacistické době vůbec nemohl publikovat ani vyučovat. A zemřel, když bylo Hejdánkovi 15 let. Setkal se s ním osobně, nebo jej znal jen z jeho předchozích spisů? Jeho další autoritou byl ovšem Jan Patočka, toho už mohl dobře znát. Dalšími jeho učiteli byli – to už zpravidla ze spisů – dávný avšak vlivný Husserl, ze současníků Jaspers, Whitehead.

Navzdory veřejným podmínkám totality byla pro českou mladou generaci podnětná 60. léta. To se otvíral možný dialog. Tehdy se staly v Praze proslulými ekumenické semináře v Jirchářích. Tam H. nemohl chybět. Byl jsem tehdy jedním ze studentů – nemohu na příklad zapomenout jak nám organizátoři semináře – Ladislav Hejdánek, Jiří Němec a Jan Sokol – přednesli jméno, tehdy docela nové: Pierre Teilhard de Chardin! Jakoby nás náhle ozářilo jasné světlo! Z vlastních Hejdánkových objevů je asi nejvýraznější jeho formulace „nepředmětné myšlení". Co to znamená? Ono vzdoruje pokušení našeho technického věku. Pravda je vysoká hodnota, kterou člověk objevuje ne jako nový poznatek, který bereme na vědomí. Nýbrž ona nás zaujme a zavazuje! Ona je nad námi – psal už Rádl. Jeho přítel profesor Jakub Trojan ji vysvětluje takto: „Pravda má osvobozující moc. Ona je duchovní mocí nad námi. Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí – to je Ježíšův výrok".

Mezi církvemi Hejdánek zřetelně tíhnul k evangelické. Není známo – alespoň ne autoru těchto řádek – zda či nakolik se Hejdánek účastnil života této církve v některém sboru. Avšak určitě se v církvi cítil dobře jako doma. A znal se, tykal si se spoustou bohoslovců i farářů. Mnozí jsme v něm cítili oporu a jeho plnou důvěru.

Blahoslav Hájek

Projekt „Klatovské varhany" na křižovatce

V letech 2016 - 2019 jsme se formou veřejné sbírky připravovali na generální opravu dvoumanuálových pneumatických varhan z dílny Organa, umístěných na kůru Sboru dr. Karla Farského v Klatovech. Opravy se ujal varhanář Peter Nožina, kterou v roce 2017 zahájil demontáží prvního manuálu a rekonstrukcí některých ovládacích částí. Dřevěné součásti varhan byly deponovány na kůru kostela. Po skončení sbírky, v níž bylo vybráno přes 289 000 Kč včetně dotací města Klatovy, byly prostředky dle zákona o veřejných sbírkách poskytnuty varhanáři v plné výši na dokončení druhé etapy projektu. Během suchých sezón léta 2018 a 2019 však bylo zjištěno, že dřevěné součásti pneumatického systému seschly tak, že se již nedají použít a jejich repase či náhrada za nové by opravu neúměrně prodražila, nehledě na nutnost další nákladné opakované údržby.

Byla by škoda, aby se dílo nedokončilo, zejména vzhledem k dárcům do veřejné sbírky a s ohledem na slibnou spolupráci náboženské obce s klatovskou ZUŠkou, jejíž studenti by měli v budoucnu možnost školícího nástroje přímo v kostele s výbornou akustikou. Mistr varhanář navrhl jako alternativu možnost demontáže stávajících pneumatických varhan a instalaci jiného adekvátního nástroje s mechanickým systémem, který nevyžaduje tak vysokých nákladů a údržby. Naše pozornost se tak přesunula k opatření náhradního nástroje, nejdříve německé provenience, jehož získání nyní komplikuje uzavření hranic v souvislosti s epidemií. Napadlo nás tedy vznést naši poptávku po mechanickém dvoumanuálovém organu také v českém, popřípadě slovenském prostředí prostřednictvím církevního tisku.

Základní požadavky na parametry nástroje jsou poměrně variabilní, jeho rozměry mohou být až do 8 metrů šířky, 4,5 metru výšky a 3 metrů hloubky. Dalším žádaným parametrem je dvoumanuál a mechanický systém ovládání vzdušnic. Nástroj by měl být úplně či částečně funkční a jeho cena včetně opravy a reinstalace by neměla přesáhnout 400 000 Kč, což byla původní výše rozpočtu oprav. Další specifikace parametrů, např. rejstříků, je uvedena na stránkách www.klatovske-varhany.cz.

Pokud by se v Čechách nějaký mechanický varhanní nástroj k prodeji vyskytl, budeme rádi za tip.

Pište případně na adresu tomas.prochazka@ccsh.cz. Děkujeme.

Tomáš Procházka a Jana Marcinková-Smolová

Je třeba mít společenství?

Cítíte se dobře v menší nebo větší skupině lidí, nebo jen v úzkém kruhu přátel či rodiny, nebo jste dokonce nejraději sami? Má se křesťan nebo rodina věřících zařadit do živé církve, sboru, nebo si vystačíme i ve víře jako jednotlivci, dvojice, rodiny? Na jedné z lesních brigád, které umožňovaly křesťanské mládeži strávit několik týdnů pohromadě v dobách komunismu, nás překvapil Adolf NOVOTNÝ, profesor praktické teologie na evangelické fakultě, pádným výrokem: *„Nejsi dobrý křesťan, když tě to nežene do houfu"*. Přijali jsme to i s jeho přesvědčivým výkladem dobře, vždyť nás byl na té brigádě pořádný „houf" a byli jsme tam rádi. Dokonce jsme si to potom napsali jako heslo pro školní rok a vyvěsili na zeď v naší klubovně ve sboru Církve bratrské v Praze na Vinohradech.

Že lidé tvoří všelijaké „sourodince" příbuzných, zapisují se do různých klubů či vstupují do organizací, křesťané do církví, je častý jev. A přece je mnoho lidí osamělých, a to někdy podle jejich vlastní volby, jindy pro nezájem či dokonce nepřátelství svého okolí. Zase mě napadá, podívat se na to, zda potřeba tvořit skupiny, společenství je vyhrazena jen lidem, nebo zda se to vyskytuje i v jiných oblastech života.

Denně vídáme hejna některých ptáků. Ne všech, takoví kosové se nám ukazují zpravidla ve dvojicích, pan Černý a paní Hnědá. Ale vrabci, zvonkové a mnozí další tvoří početná hejna. Není to náhoda. Zdeněk VESELOVSKÝ, bývalý ředitel Pražské zoologické zahrady, píše o sdružování některých ptáků i zvířat ve své zajímavé knize Vždyť jsou to jen zvířata (1974). Udává, že tvorba hejn a stád slouží často kolektivní ochranné reakci ptáků i savců, včasnému varování nebo dokonce obrannému boji. Pouhá masa jedinců může útočníka odradit. Veliké hejno špačků se při útoku sokola srazí co nejhustěji, aby dravec nemohl uchvátit jednotlivce. Sokol pak zpravidla odlétá bez kořisti. Křepelky viržinské vytvářejí k spánku kruh, každá hlavičkou ven. Tak mohou zpozorovat blížícího se nepřítele z jakékoliv strany. Někteří ptáci se v zimě vysloveně zahřívají, tělo na tělo. Sojky vydávají varovný pokřik, když se objeví dravý pták či sova. Divoké husy vyčlení z hejna, které hledá potravu, hlídky, které zatím odloží krmení a pozorují okolí. Jistě už jste někdy viděli, jak hejno drobných vlaštovek pronásleduje dravého ptáka, který před nimi opravdu

Let hejna ve tvaru písmene "V"

prchá. Stáda sobů se shlukují před vlky, nebo sobi dokonce hledají ochranu uprostřed stáda statných sudokopytníků pižmoňů se silnými rohy, kteří vytvoří ochranný kruh Rozptýlené stádo ovcí nezpozoruje včas vlka, semknuté ano. V zoologické zahradě rozhodně vyhledejte výběh drobných surikat, které se střídají v hlídání. Stráže stojí vztyčené na zadních nožkách.

Ale nejde jen o ochranu. Stádo či hejno také společně vyhledává potravu s větším úspěchem než jednotlivci. Krásnou spolupráci můžeme pozorovat při tahu některých větších ptáků, jako jsou čápi nebo divoké husy. Let hejna ve tvaru písmene „V" šetří síly těch zařazených; na náročných čelních místech se ptáci střídají. Kůň se brání, když ho odvádějí od stáda, snaží se ke stádu vrátit, nechce být sám; návrat ke stádu vítá řehtáním. Některé druhy opic tvoří tlupy. Všecky samice v tlupě se starají o každé mládě a mají je rády. Podobně slonice různých generací pečují o každé malé slůně a pomáhají mu, jako by bylo jejich vlastní.

Můžeme si říct: Dobrá, to jsou hezké případy ochrany a spolupráce v přírodě. Něco jako obce, státy a armády v lidské společnosti. Ale co to má společného s duchovním životem každého z nás? Bible nás upozorňuje, že i tady číhají různá nebezpečí, že i tady obcházejí dravci. Kromě toho každý z nás potřebuje občas povzbuzení, přátelskou pomoc, někdy i hmotné přispění. Naopak to můžeme a máme poskytovat podle svých možností. Ne všichni mají dobré rodiny, nebo z různých příčin zůstali sami. Zopakujme si, co ke vztahům křesťanů říkal sám Ježíš: Druhé (největší přikázání je): *Miluj svého bližního jako sám sebe* (Mt 22, 39).

Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým (J 13, 34-35).

A je zajímavé číst, jaké důrazy na společný život byly kladeny v prvotní apoštolské církvi: *Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův* (Ga 6,2).

Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společnému růstu (Ř 15, 2).

Nikdo ať nemyslí sám na sebe, nýbrž ať má ohled na druhého! (1 K 10,24).

V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, nejen jemu (Fp 2,3-4).

Pavel Javornický

Ptáci se v zimě vzájemně zahřívají

Pozvánka

Místní odbor Kostnické jednoty v Kolíně zve na vzpomínkové shromáždění na výročí upálení Mistra Jana Husa 6. července ve 14.30 h na Husově náměstí.

(red)

Inzerce

Sbor ČCE Nový Jičín nabízí v podkroví fary pokoje k letní rekreaci.
(Beskydy, Poodří, památky, hrady, zámky, cyklistika ...).
Tel.: 731 664 545

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17/2020

3. června 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 10. června 2020

Z obsahu

* *Kde je náš Bůh?*
* *Poznávejme Boží dílo!*

Poselství k neděli sv. Trojice

Bůh pomíjivost mění ve věčnost

„Dlaněmi nechť zatleskají řeky, s nimi ať plesají hory vstříc Hospodinu, že přichází, aby soudil zemi. On bude soudit svět spravedlivě a národy podle práva.“

Žalm 98,8-9

Ve svém životě jsem zažil už ledacos. Ale ne to, aby někdo roztleskal řeky a dovedl hory k obrovskému jásotu. Řeky tleskají (projevují nadšení), hory jásají před Hospodinem proto, protože sám Bůh přichází, aby spravedlivě soudil zemi. Je to paradox. Někdo se raduje z toho, že nastane soud. Vidina Božího soudu nemusí v nás lidech vždycky vyvolávat nadšené reakce. Spíše zažíváme strach, obavu i pocit vlastní marnosti. My sami totiž víme, jak to v životě ve skutečnosti máme. Jak fungujeme, jaké jsou naše vztahy, jak velké je naše ego, jaký je ten vnitřní svět, který sice není vidět, ale rozhoduje o tom, jak se chováme. Pokud jsme k sobě čestní, upřímní a na nic si nehrajeme, tak zjistíme, že je pravdivé to, co napsal autor dopisu do Říma: „Všichni jste zhřešili a jste daleko od Boží slávy.“ A tak nám asi není úplně příjemná představa toho, že nám to jednoho dne Bůh všechno „spočítá“.

Hospodin je v devadesátém osmém žalmu, jehož součástí jsou výše citované verše, představen jako ten, kdo zachránil, zachraňuje člověka, jako ten, kdo dodržel, dodržuje svoje sliby. Bůh je ten, kdo je ve vztahu k člověku aktivní. Boží soud není neosobní. Boží spravedlnost je silně chycená soucitem, milostí, odpuštěním, přijetím. Bůh nechce poslat člověka ke dnu. Člověk je pro něj tak důležitý, že Bůh hledá všechny možné způsoby, aby člověka – nás, nikdy neztratil. Pro mě osobně je podstatné vědět, že Bohu nejde o to mě ponížit, zadupat do země, dokázat to, jaký jsem „šmejd“. Potřebuji ujištění, že Bůh mě považuje za důležitého, pro sebe za nepostradatelného. Žalmista vnímá pod Božím soudem Boha, který napravuje to, co není v pořádku, narovnává a marnost a pomíjivost mění ve smysluplnost a věčnost. Celý žalm má název: Zpívejte Hospodinu píseň novou. Zpívat novou píseň znamená chválit Boha. Chválit Boha je o naší vděčnosti za to, jaký je Bůh, za to, jak s námi jedná. Na přímo, na rovinu, s láskou. Pokud jsme vděční, tak se to projevuje v naší každodenní realitě. Náš život není především o nás, ale o našem Bohu. Žijeme jeho principy, odpouštíme, narovnáváme, máme soucit. Pokud se Bohem necháme měnit, pak se vůbec nemusíme bát Božího soudu. A klidně můžeme projevovat radost, tleskat a jásat, protože Bůh ví, co dělá.

Vít Vurst,
předseda Českého sdružení
Církve adventistů sedmého dne

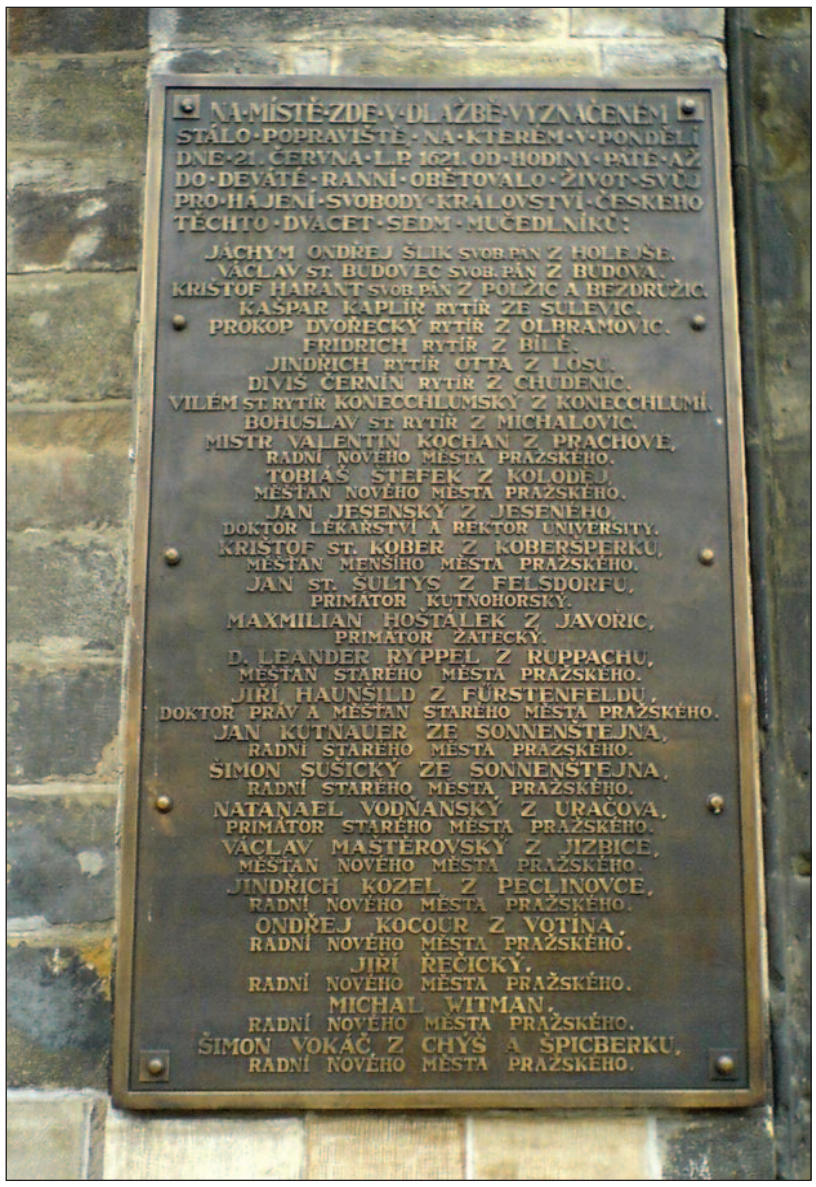

Pamětní deska z roku 1911 na Staroměstské radnici

Svobodné vydechnutí

„Není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nic“ (Ž 14,3). Tak vyznává zřetelně starozákonní žalmista, a taková je i docela střízlivá skutečnost. Podobně píše i Kazatel: „Není na zemi člověka spravedlivého, aby konal dobro a nehřešil“ (7,20). I přes sebelepší snahu člověk časem poznává, že dělá něco jiného, než co by činit měl a chtěl. A do situace tohoto napětí, smutku a nejistot zní jako hojivý balzám epištolní slovo: „Zhřeší-li kdo, máme u Otce přímluvce“ (1 Jan 2,1).

Kdo se vydává za dobrého, ba přímo až za bezhříšného, ten neklame jenom druhé, ale zejména i sám sebe. „Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není“ (1 Jan 1,8). Kdo tvrdí, že je bez hříchu, tak jasně dosvědčuje, že ještě nepoznal Boha. Jde nekřesťanskou cestou.

Pyšní věřící – kdysi i dnes nejednou blouzní o své dokonalosti. Jsou nebezpeční i proto, že se odtrhli od sboru, od těla církve. Odklon ovšem není jen nějakou akademickou záležitostí. Pyšní lidé, tzv. „gnostici“ už dokonce nepotřebují ani vtělení Syna Božího, inkarnaci. Obejdou se proto dobře i bez spásné Ježíšovy oběti na Golgotě. K čemu je pro ně záchranné dílo Kristovo? Vždyť si stále namlouvají, že mají přímý, bezprostřední vhled do Božích tajů a hlubin. A tím se i s chutí a rádi pochlubí.

Křesťané však vědí: Jsme hříšníci,

Dokončení na str. 2

Vzpomínka na 27 představitelů stavovského odboje letos jinak

Od doby, kdy jsme začali znovu připomínat výročí popravy 27 představitelů stavovského odboje, je to letos poprvé, kdy se vzpomínkové shromáždění ani pietní akt v tradiční podobě konat nemohou. Zavinila to pandemie koronaviru a restrikční opatření, která nařídil stát ve snaze uchránit lidi od nákazy.

S formálními i neformálními organizacemi a spolky jsme se dohodli, že se sejdeme od 16 hodin na Staroměstském náměstí u desky se jmény popravených mučedníků. Vítán je každý, kdo položí květinu nebo bude chtít promluvit a připomenout jejich odkaz.

V létě uvidíme, jaká bude situace, a zvážíme, zda by bylo možné uspořádat 8. listopadu v chrámu sv. Mikuláše vzpomínkové shromáždění s odbornou přednáškou a koncertem.

Národní muzeum v listopadu otevře výstavu u příležitosti 400. výročí bitvy na Bílé hoře, která připomene pohnutý osud nejednoho protestantského emigranta nebo vzestup jiných osobností, pro něž byla nová doba také novou příležitostí.

Výstavní projekt se však neomezí pouze na vizuální složku, ale návštěvníci se mohou, jak je již v Národním muzeu obvyklé, připravit i na bohatý audio doprovod. Výrazným citlivým bodem výstavy bude rekonstrukce staroměstské popravy, která podle dobových záznamů trvala nekonečných pět hodin. Návštěvníci tak uslyší určitou parafrázi osudného okamžiku včetně zvuků při sbíjení lešení, jež mohli slyšet uvěznění ve Staroměstské věži. Perličkou exhibice bude popravčí meč kata Mydláře s vyrytými jmény popravených, který je však falzem z 19. století, nebo originál účetního dokladu za exekuci. Návštěvníci uvidí i rekonstrukci stržení mariánského sloupu 3. listopadu 1918 jako symbolu konce habsburské monarchie. K vidění bude i uražená hlava Panny Marie, jež je po celý rok deponována v lapidáriu Národního muzea.

Výstavu v Národním muzeu připravuje autorský tým Michala Stehlíka spolu s kurátorkou Emou Součkovou. Přístupná bude od listopadu 2020 do jara 2021 v Nové budově Národního muzea v Praze.

Helena Bastlová

Aktualita: Ke 100. výročí vzniku Církve československé husitské

Církev československá husitská si k oslavám 100. výročí vzniku naplánovala řadu akcí nejen pro vlastní věřící ale i pro veřejnost. Pandemie koronaviru a s ní spojená restrikční opatření bohužel znemožnila řadu akcí uskutečnit. Např. se nemohlo konat slavnostní setkání v Národním domě v Praze na Smíchově, kde bylo o vzniku nové církve před 100 lety rozhodnuto.

Věřme, že se aspoň podaří důstojně oslavit svátek mistra Jana Husa, kterému 5. července předchází v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze tradiční Festival duchovní hudby. Bohoslužby v Betlémské kapli 6. července přenáší Česká televize.

(hb)

Z církví doma i ve světě

V Jeruzalémě se po dvou měsících znovu otevřel chrám Božího hrobu

V Jeruzalémě se 24. května po dvouměsíční uzávěře znovu otevřel chrám Božího hrobu, postavený podle věřících na místě Kristova ukřižování. Izrael tak pokračuje v uvolňování opatření přijatých kvůli koronaviru. Mešity na Chrámové hoře se otevřou až po skončení muslimského svátku íd al-fitr, který začal v neděli.

Do chrámu Božího hrobu se bude moci vstupovat jenom s rouškami. Dovnitř bude smět naráz jen 50 lidí, kteří mezi sebou budou muset dodržovat dvoumetrové rozestupy. Nemají se dotýkat předmětů v chrámu ani je líbat.

Chrám byl uzavřen 25. března, takže do něj letos věřící nemohli ani o Velikonocích, kdy bývá místo většinou zaplněné davem.

V Izraeli se koronavirem nakazilo přes 16 700 lidí a zemřelo tam 279 pacientů.

Na místě, kde byl podle křesťanské tradice pohřben Ježíš Kristus, stojí Chrám Božího hrobu, který sdílí šest křesťanských denominací a jeho historie je jako dějiny svatého města příběhem dobývání, svárů i náboženského souznění. Dokládá to i fakt, že chrám každý den už 800 let odemykají a zamykají členové jedné muslimské rodiny.

Jeruzalém je rozdělené město. Arabové a Židé žijí v odlišných čtvrtích, chodí do jiných škol, čtou jiné noviny, sledují různé televizní kanály a žijí odlišné životy. Chrám Božího hrobu je však příkladem toho, jak různé kultury a příslušníci různých denominací mohou fungovat bok po boku. Místo každoročně navštíví statisíce turistů. Dveře tohoto křesťanského svatostánku překvapivě každý den otevírá a zavírá muslim, jehož rodině byly klíče svěřeny před 800 lety.

První stavbou na místě dnešního chrámu byla bazilika, kterou nechal ve 4. století vybudovat římský císař Konstantin I. Baziliku stejně jako další křesťanské kostely v roce 1009 zničil chalífa Hákim z dynastie Fátimovců. Dnešní podobu nejnavštěvovanější památce křesťanství dali ve 12. století křižáci. Chrám leží na místě, které většina křesťanů uctívá jako Golgotu neboli horu Kalvárii, kde byl Kristus podle Nového zákona ukřižován. Součástí chrámového komplexu je rotunda, kde stojí malá svatyně, která podle tradice obsahuje Ježíšův hrob.

V 7. století muslimský vládce chalífa Umar převzal kontrolu nad Jeruzalémem a odemykáním Chrámu Božího hrobu pověřil jednoho ze svých generálů, předka rodiny Nusajbů. „Když chalífa Umar přišel v 7. století do Jeuzaléma, doprovázeli ho dobyvatelé, kteří jsou mými předky. Chalífa Umar převzal klíče od patriarchy Sofronia a od té doby máme na starosti odemykání dveří," řekl Vádžid Nusajba televizi Al-Džazíra. Muslimská rodina má však na starosti nejen otevírání dveří, ale někdy dělá i prostředníka mezi křesťanskými denominacemi.

Arménské apoštolské církvi současný stav vyhovuje, říká biskup Aris Širvanian, podle kterého opatření přispělo ke klidu mezi křesťanskými církvemi. Představitel Františkánů Atanacius Macora je odlišného názoru a svěření klíčů hodnotí jako historické politické rozhodnutí, s kterým se teď už nedá nic dělat.

www.krestandnes.cz

Kostel v Berlíně otevřel dveře muslimům, když se nevešli do mešity

Luteránský kostel v německé metropoli Berlíně otevřel dveře muslimům, kteří se kvůli koronavirovým restrikcím nevešli do mešity. Muslimské modlitby se zúčastnila i farářka, informovala agentura Reuters. Německo od 4. května opět umožnilo vykonávat náboženské obřady pod podmínkou, že věřící budou mezi sebou udržovat minimální rozestupy 1,5 metru. V důsledku toho pojme mešita Dar Assalam ve čtvrti Neukölln pouhý zlomek lidí, kteří se sem obvykle chodí modlit. S nabídkou pomoci přišel kostel sv. Marty v sousedním městském obvodu Kreuzberg, který po dobu ramadánu nabídl muslimům své prostory k pátečním modlitbám.

„Je to velké gesto, přináší radost v době ramadánu i v této krizi," řekl imám mešity Mohamed Taha Sabry. V kostele vedl muslimský obřad, na který z vitrážového okna shlížela podobizna Panny Marie. „Pandemie z nás vytvořila společenství. Krize lidi spojuje."

„Je to zvláštní pocit, s ohledem na hudební nástroje či obrazy," popsal své pocity člen muslimského sboru věřících Samer Hamdoun. „Ale když se na to podíváte, když pominete drobné detaily, je to koneckonců chrám Boží."

Páteční modlitby se zúčastnila i místní farářka Monika Matthiasová, která měla projev v němčině. „Toto nás sblížilo. Zda či v jaké podobě toto partnerství přetrvá, ještě není známo. Ale myslím, že poznávání se a to, co jsme v tento čas společně zažili, nás posiluje v tom, co přijde," řekla.

www.krestandnes.cz

Španělsko čelí kvůli koronaviru morálnímu dilematu

Pandemie koronaviru představuje bezprecedentní výzvu pro celý svět. V této složité situaci zveřejnila Španělská evangelikální aliance (AEE) prohlášení, které se zabývalo sociálním a etickým modelem ve Španělsku.

Je to doba „výzev a rozhodnutí", tvrdí aliance a to hlavně pro zdravotníky, kteří musí „rozhodnout, kdo by měl být přijat na JIP v situaci, kdy je více pacientů, kteří potřebují takovou pomoc". „Etické dilema, ve kterém musí jakákoli škála priorit vycházet z humanitárních, vědeckých a politicky racionálních etických kritérií. Evangelikálové také nabádají k tomu, aby vláda jasně vysvětlila všechny aspekty s tím spojené a zapojila do celého procesu také obyvatele země. Podle AEE „evangelikálové jsou znepokojeni ekonomickým světonázorem na život u několika světových politických představitelů, kteří kvantifikují možný počet úmrtí pouze z ekonomického hlediska. Evangelikální aliance zdůrazňuje, že „lidé mají vnitřní hodnotu, která musí být nad těmito výpočty".

dle www.krestandnes.cz

Svobodné vydechnutí

Dokončení ze str. 1

ale hřešit nemáme. Nicméně, i když se snažíme, tak přece všelijak klesáme a klopýtáme. Nemusíme však zoufat, protože máme mocného Přímluvce. A díky němu můžeme volně a z plna plic vydechnout.

Bůh si nás zamiloval a „poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy" (1 Jan 4,10). Uvědomujeme si, že je zde řeč i o nás? To my – jeden každý z nás, jsme těmi hříšníky. Tady jde přímo o nás, o náš život, o naši blízkou či vzdálenou a nedohlednou budoucnost. A ten, kdo pozná svou bídu, své nedobré postavení, ten se chce z něho dostat ven. To je naprosto pochopitelné.

Otázkou zůstává, kde hledat pomoc a východisko.

Ten, kdo vstupuje do pronikavého světla Boží přítomnosti, nutně poznává a vyznává svou hříšnost a porušenost. Zde si člověk uvědomuje, že neobstojí před svatým obličejem Božím bez pomoci shůry. Proto volá jako Šimon Petr: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný" (L 5,8).

Křesťan má být zdravě střízlivý. Dá si proto pozor na velká hesla a silná vyznání. Jak na tom je kdo ve víře, to se pozná na vztazích k bližním. Suverénním křesťanům, a to v jakékoliv době, bude scházet bratrská láska. Vědomí, že se nemám zhola čím chlubit.

Pokud mám snad přece nějaký náskok, tak jistě ne díky svým zásluhám, ale jedině díky Boží milosti.

Ježíš Kristus je smírnou obětí nejen za naše hříchy, ale za hříchy celého světa. Hned v první kapitole Janova evangelia čteme: „Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa" (J 1,29). Ježíšovo spásné dílo nepatří tudíž pouze nám – snad určité větvi na košatém stromu celé křesťanské církve. Jistě nenáleží jen všelijakým elitářským a sebejistým uskupením, které se rády vydělují z celku ve vědomí rádoby hlubšího poznání.

Uvažme: Proč bych měl být zbaven hříchu, očištěn pouze já, jenom my? Odkud kdo může vyvozovat nějaký nárok na osobní privilegia? Spása, záchrana, otevřené dveře naděje, tu jsou pro všechny. Není to úžasné a osvobodivé?

Před Bohem neplatí výmluvy, ani domnělé zásluhy, ani rádoby mimořádná obdarování. Zcela jistě však platí přímluvy toho, který se za nás z lásky obětoval.

A my žijeme z díla Kristova. Nejsme o nic lepší než druzí. Nestavíme proto pyšně na svých výkonech a dovednostech. Stavíme na něčem úplně jiném. A sice na tom, že máme u Božího trůnu věrného Přímluvce. Zde je pravý zdroj nehynoucí naděje a osvobodivého vydechnutí. Vždyť naše budoucnost je a smí být v Kristu. V tom, který se za nás přimlouvá.

Jaroslav Nečas

VIP

V rychle se měnící době se setkáváme s novými slovy a novými pojmy, často vyjadřovanými jen prostřednictvím zkratek. Dříve byla běžná praxe, že i zkratky cizích slov se hláskovaly česky, např. pro Spojené státy americké se vžilo české hláskování USA; júesej by znělo neobvykle. Leč móda se mění, zkratky se běžně hláskují anglicky, byť někdy chybně. Mezi nové zkratky, či spíše zkratková slova, patří anglicky hláskovaná VIP (very important person, tedy velmi důležitá osoba; v češtině by asi lépe znělo "velmi důležitý člověk"). Setkáváme se s ní často, sportovní stadióny mají VIP vstupy, v kulturních zařízeních bývají VIP salónky apod. Kdo však je velmi důležitý, že spadá do jakési zvláštní třídy či skupiny lidí? Nevyhnu se myšlence, že by se zde možná hodilo použít slovo kasta.

Při volbách mají všichni jeden hlas. Nicméně často po volbách ti, kdo byli do funkcí zvoleni či pak těmi zvolenými do různých úřadů vybráni, se za ty velmi důležité považují, a podle toho si počínají; někdy si tu svou důležitost vymáhají i s patřičnou dávkou arogance.

Náznaky určité dobré hierarchizace najdeme v Písmu. V epištole k Židům (13,7) čteme o "našich vůdcích, kteří nám předložili Boží slovo"; máme se inspirovat jejich životem a vírou. V tomto textu můžeme vidět i určitou biblickou motivaci pro katolická blahořečení a svatořečení. V době vlády jedné strany, kdy se k nám zprávy z církevního světa jen obtížně a málo dostávaly, jsem měl možnost prostřednictvím polského tisku sledovat svatořečení polského františkána Maksymiliana Kolbe, který byl za války vězněn v Osvětimi-Březince. Za útěk jednoho vězně bylo deset vězňů odsouzeno k smrti hladem; mezi nimi byl i Franciszek Gajowniczek, otec početné rodiny. Kolbe usoudil, že Gajowniczek jako otec rodiny má před sebou poslání, považoval ho za důležitějšího než sebe sama a nabídl se trest smrti přijmout místo něho. K výměně skutečně došlo, Maksymilian Kolbe v koncentračním táboře zahynul a po válce se Franciszek Gajowniczek vrátil, ovšem jen k manželce. S dětmi se už nesetkal - nepřežily sovětské bombardování.

Počínání Maksymiliana Kolbe ukazuje, kde spočívá velikost člověka. On považoval druhého za potřebnějšího, důležitějšího než sebe sama. Ježíš říká: "Nechtějte panovat, ale sloužit. Kdo je mezi vámi nejvyšší, ať jedná, jako by byl nejnižší, kdo je vůdčí osobností, ať slouží druhým" (L 22,26 – Slovo na cestu). My lidé máme tendence uspořádávat, hierarchizovat. Sice už prvňáčkům je vštěpováno, že nemohou sčítat jablka s botami, ale při tom se běžně počítá prospěchový průměr, kdy se sčítají znalosti z matematiky, dějepisu, tělocviku atd. Tak se vytváří hierarchie, která pro vztahy mezi žáky dobrá není. My lidé máme být především spolupoutníky a nikoli konkurenty.

Zebedeovi synové, Ježíšovi učedníci Jakub a Jan, patřili v hloučku dvanácti mezi nejvýraznější. Třeba se, moderně řečeno, takovými VIP cítili a chtěli jimi být navždy. V Markově evangeliu (10,35-45) čteme: Přistoupili k Ježíšovi Jakub a Jan, synové Zebedeovi, a řekli mu: "Mistře, chtěli bychom, abys nám učinil, oč tě požádáme." Řekl jim: "Co chcete, abych vám učinil?" Odpověděli mu: "Dej nám, abychom měli místo jeden po tvé pravici a druhý po levici v tvé slávě." Ale Ježíš jim řekl: "Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já piji, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?" Odpověděli: "Můžeme." Ježíš jim řekl: "Kalich, který já piji, budete pít a křtem, kterým já jsem křtěn, budete pokřtěni. Ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž jsou připravena." Když to uslyšelo ostatních deset, začali se hněvat na Jakuba a Jana. Ježíš je zavolal k sobě a řekl jim: "Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé."

Tento příběh zaznamenal i evangelista Matouš (20,20-28); v jeho podání však není iniciativa na straně učedníků, nýbrž s ní přichází jejich matka. Hierarchizace, vydělování VIP nemá v Ježíšově vidění světa smysl. A on to potvrdil i tím, že sám se dal pokřtít, jako jeden z mnoha. Lukáš (3,21.22) o tom stručně svědčí: Když se všechen lid dával křtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe a Duch svatý sestoupil na něho v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: "Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil."

Rád vzpomínám na dva biblické studijní pobyty u rakouského Heiligenkreuzu, kde přednášeli američtí profesoři. Vztah učitel-student platil v posluchárně, ale třeba po jídle na obsluze myčky a uklízení nádobí se profesoři podíleli stejně jako posluchači - a vytvářely se při tom mezi nimi pěkné vztahy.

Při čtení Pavlových pastýřských epištol stojí za to sledovat vztah mezi Pavlem a adresáty listů. Pavel nepochybuje o tom, že je pro ně velmi důležitým: jako učitel, jako ten, od něhož slyšeli evangelium, kdo jim pomohl nastoupit cestu za Kristem. Avšak zároveň čtenář nezůstává na pochybách, že Timoteus, Titus i Filemon jsou velice důležitými pro Pavla. Pojem "velmi důležitý člověk" či "velmi důležitá osoba" má v biblickém pohledu na svět své místo, ovšem nikoli jako třídící kritérium. Pavlovy pastýřské epištoly ukazují, že "být velmi důležitým" je reciproční, vzájemný vztah. A pro Pána Boha jsme všichni velice důležití. Dokázal to tím, že pro nás, pro všechny lidi, poslal na svět Pána Ježíše Krista. On zve k sobě a nabízí odpočinutí a prožívání plného života všem lidem. Boží láska - AGAPÉ - nesměřuje jen k někomu.

Připomněli jsme si některá Kristova slova. Neruší atribut "velmi důležitý", nicméně rozhodně nepřipouštějí vytváření hierarchie mezi lidmi. Tento atribut totiž patří všem lidem. Odpovídá biblickému svědectví o stvoření člověka k Božímu obrazu a o obnově vztahů Kristovým prostřednictvím. Tato skutečnost se stává východiskem i pro tvoření vztahů mezi lidmi. Lidé kolem nás, s nimiž se setkáváme, jsou pro nás velmi důležití. Vždyť jsme jeden druhému darem od Boha. A, jak už jsme si připomněli, v Božích očích jsme všichni "VIP". K všem nám lidem směřuje Jeho láska, na všech nás Mu záleží, pro nás všechny přišel na svět Spasitel Ježíš Kristus.

Jiří Nečas

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 2

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Pokračování z minulého čísla

Jde o hřích, který rozložil společenství Božího lidu a způsobil jeho štěpení, rozpad do dvou částí, severní Izraelské a jižní Judské. Je to skutečně lid tvrdé šíje! Jenže Judská část Božího lidu po rozpadu říše z nepochopitelných důvodů pohrdla zákonem Hospodinovým (2,4).

Ale tento Zákon není snůškou nějakých předpisů a příkazů. Hospodinův zákon je ukazatel cesty k záchraně. Jenže Juda se tímto ukazatelem nechce nechat vést!

A v severní izraelské části zase vládne korupce, podplácení při soudech, lichvářské úroky při půjčkách a mnohé další nešvary. Když chudší nemohou zaplatit, tak ti majetnější se na ně vrhnou, aby je připravili o všechno. Vládne nemilosrdnost a bezohlednost. Utlačují se slabší a ničí se nuzní. A při tom všem dochází k znesvěcování Božího jména! Dokonce se objevuje i hrubé smilstvo. Bůh na všechny tyto nepravosti Božího lidu hledí. A hněvá se na svůj lid! Zvnějšku Božímu lidu nic moc nehrozí. Žije si v blahobytu. Jenže uvnitř je nemocný a duchovně i morálně rozložený! Proto Hospodin ústy proroka volá k nápravě! Připomíná svou ustavičnou péči o svůj lid i svou lásku k němu. Připomíná, že je vyvedl z Egypta do zaslíbené země, že se k nim sklonil a všechno jim připravil. Odstranil všechny nepřátele. Vzbudil proroky, aby jim byli stráží a svědomím! Ale oni odmítají Boží péči i strážné prorocké služby. A nechtějí si dát říci. Pak ovšem pro zaslepenost a hluchotu je čeká „den soudu“! Selžou všechny falešné naděje. A Boží lid pozná, že opuštění Zákona vede vždycky do záhuby. Přesto prorok volá, aby to jeho soukmenovci rychle změnili, aby zbyla ještě naděje Boží milosti a Božího odpuštění. Ta je ovšem podmíněna pokorou, pokáním, hlubokým, novým a opravdovým vztahem k Bohu!

Ámosovo volání směřuje i k naší odpovědnosti před Boží tváří. Volá po naší poslušnosti vůči Bohu. Volá po naší odvaze plnění Boží vůle a Božích úkolů. Ámosův důraz musí cítit každý poctivý čtenář tohoto proroctví! A musí ho cítit především pro sebe. Pán můj a Bůh můj ke mně mluví a volá mně. Nahlíží do mého života a chce v něm přetvořit všechno moje myšlení, jednání, mluvení. Chce ovlivnit mou vůli tak, aby se ztotožnila s Boží vůlí! Bůh si žádá mé rozhodnutí, mou poslušnost a mou odevzdanost všem jeho pokynům! Hledí na mne i na tebe. Žádá naši odpověď a naše rozhodnutí. Žádá naši odpovědnost za všechno, co činíme, jak se chováme, jak přemýšlíme a především jak žijeme. Bůh na nás hledí jak se stavíme v lásce či nelásce, jak jsme na tom v otevřenosti srdce či v sobectví a zatvrzelosti vůči druhým. Pro Boží lid by to nemělo být nic nového! Jenže i my jsme lidem tvrdé šíje! Proto nám to Bůh musí znovu skrze proroka Ámose připomínat. Ale k napomenutí je přidána i nová naděje a posilující ujištění o tom, že Bůh je vždycky s těmi, kteří mu důvěřují! Bůh se se svými dětmi uprostřed Božího lidu potkává v jejich poslušnosti a v jejich osobní odpovědnosti.

A takto s nimi žije. Proto k takovému odpovědnému přístupu stále volá! V našich životech někdy přicházejí chvíle, kdy jsme zastaveni a vyvedeni z poklidu všedních starostí. To tehdy, když se Boží vůle prolomí do naší všednosti nebo do našeho duchovního stereotypu. Nám se to moc nelíbí. Jenže Boží děti skryté v Božím lidu by měly vědět, že je mnoho úkolů, které před ně Bůh staví. A že jsou v tomto světě Bohu na svědectví, ve jménu lásky a služby. Proto by měly být vždycky připraveny spolu s Izajášem prorokem povědět: „V tom jsem uslyšel hlas Panovníka: Koho pošlu a kdo nám půjde? I řekl jsem: Hle, zde jsem, pošli mne!“ (Izajáš 6,8). Bůh dává těm, které si povolal sílu ke všem úkolům. Dokonce jim přidává oči otevřené pro budoucnost. Posiluje jejich srdce i mysl, aby byly schopné pracovat na Božím díle, při budování Božího království v tomto světě, a vyhlížet jeho příchod ve slávě. Bůh dává všem svým věrným spatřovat to, co je mnohým skryté, totiž vidění Božích věcí. A právě toto vidění je výsadou Božích dětí, které si Bůh udržuje v bdělosti a připravenosti, aby mohly stát věrně v Božích službách, aby mohly stát v řadách blahoslavených pod zorným úhlem všech Božích požadavků, žít podle nich a volat k nim i ostatní.

Jenže kolik je v Božím lidu i v církvi těch, kteří rádi o Bohu mluví, ale jinak žijí? Někdy žijí dokonce jako děti světa. Bůh a Pán a Král života od svého lidu vždycky požadoval svědecký způsob života. Tedy opravdovost a věrnost všem Božím normám a směrovkám života, a to nejen ve stěnách kostelů a modliteben, ale především v praktickém způsobu jednání a chování. Jaký je náš život? Hledí na něj Bůh s radostí nebo nelibostí?

Necháváme se ovlivňovat prostředím a lidmi pohansky smýšlejícími? Necháváme se ztvárňovat pozlátkem tohoto světa? Velice často. Mnohdy je to s námi tak, jako s tím Božím lidem za času proroka Ámose! Chodíme s krásným zevnějškem, zdánlivě to na nás a při nás vypadá dobře, chováme se navenek ve svých sborech a církvi laskavě a slušně. Jenže co je uvnitř? To odhaluje jen Boží zrak! My tušíme, že je tam mnohá bída, řada povázaností mnohými chtíči a žádostmi světa, mnohé touhy po co nejlepším postavení v životě, po vyniknutí nad druhými, po zajištění si svého pozemského života, touhy po majetku, penězích, vlivu, moci, ovlivňování druhých a manipulace s nimi, vynášení sebe na odiv. Asi by se dalo dlouho pokračovat. Někdy nejde jen o povázanosti majetkového či mocenského rázu. Jde i o povázanosti ducha při určitém nadšení pro nereálné cíle, které ovšem my přece „ze své síly“ určitě zvládneme.

pokračování příště

Pavel Rybín

Dědeček a vnuk

Tady je příklad toho, co si myslí naše děti a vnoučata o našem věku a mají i nemají pravdu!

Možná také řeknete "Pravda pravdoucí".

Jednou večer si dědeček s vnukem povídali o současném životě. Najednou se vnuk zeptá svého dědečka:

"Dědečku, kolik je ti vlastně let?" Dědeček odpovídá: "Nech mě chvíli přemýšlet... Narodil jsem se před televizí, očkováním proti obrně, kopírkou, kontaktními čočkami a antikoncepčními pilulkami. Nebyly policejní radary, kreditní karty, laserové paprsky. Ještě nevynalezli klimatizaci, pračky ani sušičky, oblečení se prostě vypralo a pověsilo na čerstvý vzduch, aby uschlo. Člověk nebyl na Měsíci, neexistovala trysková letadla. Oženil jsem se s tvou babičkou a žili jsme spolu, v každé rodině byla matka a otec. Slovo "gay" bylo respektované anglické slovo, které označovalo veselého, laskavého, spokojeného muže, a ne homosexuála. O lesbičkách jsme ani neslyšeli, a muži nenosili náušnice.

Narodil jsem se před počítači, paralelním studiem a skupinovou terapií. Lidé nechodili na preventivní prohlídky, nýbrž je lékař dle potřeby posílal na krev a moč.

Dokud mi nebylo 25 let, oslovoval jsem každého muže ´Pane´ a ženu ´Paní´ nebo ´Slečno´. Když v té době žena nastoupila do tramvaje nebo do autobusu, děti a mladí lidé spěchali, aby jí uvolnili místo. Pokud byla těhotná, doprovázeli ji k sedadlu, a pokud bylo třeba, šli jí koupit jízdenku, kterou jí přinesli. Muži chodili u okraje chodníku, ženy podél domů. Na schodech se ženám přenechávala strana u zábradlí, nastupovaly do výtahu jako první a muži jim vždy přisunuli židli, když si sedaly. Muži nikdy nezdravili ženu, aniž by přitom vstali, pokud v okamžiku, když vstoupila, seděli. Vstávali od stolu pokaždé, když vstala žena, i kdyby to bylo pouze na okamžik. Muži ženám otevírali dveře auta nebo jiné dveře a pomáhali jim při odkládání kabátů.

V mé době panenství nezpůsobovalo rakovinu, a takové dívky znamenaly pro svou rodinu čest a pro svého manžela čistotu. Náš život se řídil Desaterem, střízlivým uvažováním, úctou ke starším lidem, chováním dle zákona, naplňovalo ho plodné soužití s ostatními a odpovědná svoboda.

Učili nás rozlišovat dobré a špatné a odpovědnosti za své činy i jejich důsledky. Vážný vztah znamenal, že máme dobré vztahy s našimi bratry a sestrami a dalšími vzdálenými a blízkými příbuznými a přáteli.

Neznali jsme bezdrátové telefony, nemluvě o mobilech. Neposlouchali jsme stereo nahrávky, FM rádio, kazety, CD, DVD, a neměli jsme elektronické psací stroje, počítače, notebooky. Notebook znamenalo notový sešit. Hodinky jsme natahovali každý den. Nic nebylo digitální, ani hodinky, a domácí spotřebiče neměly světelné displeje.

Když už mluvíme o strojích, nebyly ani bankomaty, mikrovlnné trouby, budíky s rádiem. Nemluvě o videorekordérech a videokamerách apod...

Neexistovaly digitální ani barevné fotografie, jen černobílé, a na jejich vyvolání se čekalo nejméně tři dny. Pokud bylo na výrobku uvedeno ´Made in Japan´, znamenalo to, že je špatné kvality, a zboží označené ´Made in Korea, či ´Vyrobeno v Číně nebo v Thajsku´ ani neexistovalo.

Neslyšeli jsme o Pizza go home, McDonaldu nebo o instantní kávě, umělých sladidlech... V obchodě bylo možné koupit něco za 5 až 10 haléřů. Zmrzlina, jízdenka nebo osvěžující nápoj stál 50 - 70 haléřů.

Nové auto stálo 20 000 korun, ale kdo měl tolik peněz?

V mé době byla tráva něčím, co jsme kosili, a ne kouřili.

My byli poslední, kdo byli přesvědčeni, že žena potřebuje muže, aby mohla mít dítě.

Teď mi řekni, kolik si myslíš, že je mi let?"

"Ach dědo... více než 200!" odpověděl vnuk.

"Ne, miláčku, pouze šedesát pět !"

Z redakčního archivu
poslala Ludmila Hallerová

Změna při křtu nemluvňat

Vy se asi, moji milí čtenáři, domníváte, že vás toto téma už dlouho nebude zajímat. Já se vám s ním vnutím, neboť si myslím, že to nemůže dlouho trvat a z vás se stanou dědečkové a babičky, a ti ovšem najednou mají k nemluvňatům blízko právě proto, že vítali, aby se jejich synové a dcery ženili a vdávaly. Není nic přirozenějšího, že jaksi právem připadne dědečkovi a zvláště babičce úkol starat se o narozené nemluvně, jako by bylo její. Odstrčí matku dítěte co nezkušenou a kromě kojení se ujme všech ostatních pečovatelských praktik, aby děťátko spočívalo bezpečně nejen v lásce, ale i v suchu. A netrvá dlouho a celá rodina, mladí i staří, začnou nahlas přemýšlet, kdy a kde dají děťátko pokřtít. Ne že by nemělo jméno, to už má od narození, ale všichni je chtějí odevzdat do péče nejvyšší. A už slyší svého faráře, jak děťátku polévá hlavičku, jmenuje je jménem a křtí je ve jméno Boha Otce i Syna i Ducha Svatého. To je radosti, která ví, že trojjediný Bůh stvořitel se tím křtem zavázal láskyplně pečovat o děťátko a je vést v jeho životě i smrti.

Nedlouho poté, co jsem byl vyslán jako brněnský vikář do Jilemnice, kde přede mnou pracoval krátce Josef Hlaváč, ujal jsem se té práce především jako kazatel, jehož kazatelnou byly postupně jilemnické školy. Kazatelská stanice a brzy už filiální sbor Jilemnice neměl pro kazatele ani byt. Nicméně i za těchto poněkud truchlivých skutečností jsem vešel pořádně v povědomost malému hloučku evangelíků a jilemnické veřejnosti, z nichž někteří si teprve po mém příchodu uvědomili, čí jsou.

Po několika letech byste mne potkali v Jilemnici v Dolní ulici, jak mluvím s nějakou paní o zamýšleném křtu jejího nemluvněte. S neobyčejnou rozhodností však mi sdělila, že ona s manželem o žádný křest nestojí. Dítě už stejně jméno má. Dali mu je při narození. A nic dalšího nepotřebuje, a co bude potřebovat, to mu opatří. Problém je jen v tom, že babička chce ten křest. Jen a jen kvůli ní by své dítě přinesli ke křtu. I vyložil jsem jí, že křtíme děti těm rodičům, kteří oba se křtem nejen souhlasí, ale přijímají jej svou vírou v Ježíše Krista, kterou vyznávají namísto nemluvněte. Babička je nemůže zastoupit. Rozešel jsem se s matkou dítěte po jejím rozhodném prohlášení, že tedy žádný křest nebude. A od té chvíle jsem se s nimi a s jejich babičkou nesetkal. Byli odněkud z okolních vsí. Chtěl jsem na ten případ zapomenout, ale připomněl se mi při každém dalším křtu. Ke konci své farářské práce, tedy asi po 40 letech jsem si uvědomil, že to byl jediný křest, který jsem odmítl vykonat - a mrzelo mne to. A mrzí mne to tím víc, čím víc se dnes dovídám, jak je moje přesvědčení křtít nemluvňátka jen na víru rodičů poněkud zpochybněno a poněkud překonáno, ač ovšem jen v teologii, nikoliv v církevní praxi.

Pravím v teologii. Oproti církevní praxi, která trvá na přítomnosti věřících rodičů při křtu jejich dítěte, nemluvněte, teologové poukázali na skutečnost, že Nový zákon vidí možnost nahradit víru rodičů vírou těch čtyř přátel, o nichž evangelista Marek píše 5,4-5, kteří přinesli ochrnutého před Ježíše tak, že museli vyrazit otvor ve stropu – a Ježíš viděl jejich víru. Avšak zároveň pohled teologů zkoumá hlouběji pohnutky rodičů a doporučují nesoudit je přísně dogmaticky: „I děti těch rodičů, kteří věří, že život má nějaký smysl a že je snad něco nad námi, má a musí být pokřtěno.“

K této krajní vstřícnosti dospěli uplatněním teologického poznání, že Boží milost patří všem lidem. V případě křtu nemluvněte se pak jedná o vztah, kdy Bůh daruje milost nemluvněti bez ohledu na ty, kteří je obklopují svými přáními, názory a dobrou vůlí nebo rozpačitostí, svou vírou a třeba i nevěrou. Na začátku i na konci těchto úvah stojí přece Ježíšovo slovo: „Nechte děti a nebraňte jim jít ke mně, neboť takovým patří království nebeské.“ (Mt 19,14) Předsudku, že dítě nic nevnímá a nic nechápe, je nutno odzvonit a přidržet se Ježíšova způsobu: „Objímal je, vzkládal na ně ruce a žehnal jim.“ (Mk 10,16) „Přinášeli mu i nemluvňátka, aby se jich dotýkal.“ (L 18,15) Jejich křest jest pak chápat jako jednání mezi Bohem a dítětem bez ohledu na to, zda rodiče, kteří je přinesli, jsou věřící, skoro věřící a nebo skoro nevěřící, hlavně že je přinesli. Nevědí, co činí. Ale k tomu je tam služebník církve, křtitel, který jim už dřív objasnil tajemství křtu – Krista Pána a jeho tělo, toužící po nových údech.

vzpomínka na autora článku, faráře ČCE Josefa Veselého

Představujeme
Církev adventistů sedmého dne

Církev adventistů sedmého dne je celosvětovou protestantanskou církví. Po rozdělení Československa v roce 1993 se Církev adventistů nerozdělila a i nadále je organizována jak tzv. Česko - Slovenská unie Církve adventistů se sídlem v Praze.

Česko - Slovenská unie je rozdělena na tři sdružení: Slovenské se sídlem v Bratislavě, Moravskoslezské se sídlem v Ostravě a České se sídlem v Praze.

Pod České sdružení spadají sbory, skupiny a kazatelé na území Čech. Momentálně má církev v Českém sdružení cca 3 300 členů, je organizována v 88 sborech a skupinách.

Vít Vurst

Červen
Růže a kravinec anebo prázdniny nikoliv od Diora

Víte, jak se u nás doma pozná červen? Podle toho, že jsme čím dál méně doma. Víte, jak se u nás poznají prázdniny? Podle vůní, které se dostaví dříve, než dny letního volna.

Mám ráda vůně. Ne vždycky jsou to vůně obvyklé, ne vždycky jsou to vůně drahé nebo svěží reklamou svěže podbízené. Vůně, které mám ráda, jsou – podobně jako spousta jiných mých oblíbeností – levné, vzácné a důležité. Zvláště mám ráda ty, které mi zprostředkovávají milou vzpomínku nebo nové poznání.

Červen je měsíc, který už svým názvem přivolává vůni jahod, třešňových koláčů, rozkvetlých růží a rudých pivoněk. Zdá se, že červená barva má svou vůni. Není to ale vůně prázdnin, kterou jsem slíbila. Kvůli té se totiž musíte vypravit na nějaký vzdálenější výlet – ne jen k zelinářskému stánku, na zahrádku či k prostřenému stolu. Musíte opustit humna a zkoumat, zda i letos přiletí prázdniny do našich krajů.

Jdu přes sídliště, a najednou mě ovane vůně, která mi už o těch prázdninách nějakou zprávu nese. Posekaná tráva pozvolna schnoucí někde blízko mne. Dýchá tu svou vůni jako by mě chtěla pozvat, abych ulehla a jen tak se dívala do nebe. Jenže já teď nemám čas, posečená trávo, musím na vlak. Jedu totiž naproti prázdninám. Přicházím na maličké nádraží na kraji města. Vlastně je to jen zastávka. Jestlipak tady mají slepou kolej, ptám se já, také tak trochu pololepá, svého průvodce. Schválně jsem si dala časový předstih, abychom ji mohli hledat. Nepředpisově jsme přeskákali trať a našli krásně slepou kolej. Voněla. Voněla dehtem z vyhřátých dřevěných pražců a rmenem, který vždycky takové krásné slepé koleje zdobí. Zkusila jsem si, jako vždycky při takové příležitosti, jak daleko dojdu poslepu po slepé koleji. Ta vzdálenost se zkracuje s narůstajícím věkem. Nijak mi to nevadí, když tady cítím prázdniny se všemi přísliby dálek a nových příběhů.

Vláček motoráček mě veze do lesů, k vodám a stráním. Škoda, že už tu není vlak, který by voněl kouřem a kůží nebo dřevem. To také patřívalo do arsenálu prázdninových vůní. Tak alespoň vychutnávám vůni řízku a okurky v čerstvém chlebu. Když jsem jako holka jezdívala na prázdniny, maminka mi vždycky tyto voňavé lahůdky připravila jako nutnou ochranu před smrtí hladem na trati Praha - České Budějovice. Já ale tak daleko dnes nejedu. Mé budějické babičky už dávno odešly na své věčné prázdniny. Tak si jen vzpomenu, jak voňavá byla stará dřevěná pumpa na zahrádce a sušící se číchy a ručníky prané tehdy v mýdle. A také pažitka na odpoledním chlebu s domácím tvarohem.

Tak už jsme v lese a já čenichám jak stavěcí pes. Ano, je to tady! Vonící jehličí čerstvě pražené na slunci. Nic nepřipomíná prázdniny tak důvěrně, tak silně. Nejraději bych se té vůně najedla. Ale ještě jsou tady stromy. Už jste si všimli, že voní jako stará skříň zapomenutá někde na půdě? Nevšimli? A co tedy pořád děláte, že si nevšímáte?

Krásně se usíná na prohřáté mezi, na které se zvolna začíná sušit mateřídouška, tráva metlice a všelijaké ty kytičky, které bych chtěla mít v polštáři. Místo toho mám alergii a pelíšek z dutých vláken. Tak si to alespoň na dnešním výletě užiju a budu si představovat prázdniny v době, kdy o takové meze nebyla nouze. Dokonce i tehdy, když někdejší vládce nařídil meze rozorat kvůli kolektivizaci, lidé si některé meze a remízky uchovali. Pečovali o ně vědouce, že jsou krásné, že voní, poskytují odpočinek lidem a domov čmelákům, broukům a ptákům. Meze byly vždycky přátelské, ale nyní se těžce hledají i vidícím očím. Jsou totiž často převálcovány bodláčím a plevelem všeho druhu. Už o ně nikdo nepečuje. Už nikomu nepatří. Nikdo o ně nestojí. Vždyť na takové mezi ani garáž nepostavíš!

Voda také voní. Někdy voní rybami, někdy rostlinami, jejichž jména vůbec neznám. Jen si představuji, že tak voní rusalčí vlasy. Voní i voda z oroseného džbánku, který vám někde podají, když vidí vaši velikou žízeň. Voní voda na rozpálených chodnících, když uprostřed dne spadne letní liják. Měla jsem tehdy úplně nové šaty a nešla jsem se schovat, protože ty chodníky nádherně voněly. Maminka to sice chápala, ale šaty jsem si musela vlastnoručně vyprat a vyžehlit. Slepota – neslepota. Výmluvy nebyly přijaty.

Tak už jsme zpátky ve městě, zase doma na sídlišti. Můj pes usoudil, že žádná z těch dnešních vůní nebyla dost libá. A protože chtěl mít také podíl na tom voňavém maratónu, dopřát si kosmetickou kúru v jakémsi materiálu, z jehož odéru se mi chtělo omdlít. Tak tedy půjdeme domů, vykoupeme se v šampónu a budeme se těšit na ty prázdniny. Já na vůni malin a sena, má psí kompenzační pomůcka na kravince a mrtvé ryby na břehu stříbropěnné řeky.

Ano, prázdninová romantika je na dosah. Přeji vám všem, kteří to ještě neumíte, abyste si letos krásně přivoněli k prázdninám. A mějte s sebou někoho, s kým se vám bude dobře větřit!

Delicie Nerková

Bůh na nás nezapomíná, ví o nás

Když se úzkostmi svírá ve mně duch můj, ty znáš stezku mou.
Ž 142,4
Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy. On nás potěšuje v každém soužení.
2 K 1,3-4

Když se bolestmi svírá ve mně duch můj, ty znáš stezku mou. - Čteme toto slovo a víme, že je to o nás. Až už si to přiznáme více nebo méně, ten neklid je tady. A je jedno, jak ho nazveme. Deprese, nervozita, obava… Bojíme se vyjít ven, nic nás nebaví, těžko se soustřeďujeme. Něco nás spoutává, rozežírá.

I autor tohoto žalmu zná ten pres, kdy se v člověku jeho duch svírá. Jenže lidský duch není jako samostatné napětí indukční cívky, které jednoduchým pohybem můžeme vypnout. Duch, duše, tělo, to je nerozpletitelná trojka, nic v ní není přesně oddělené. Proto nás při úzkosti bolívá také žaludek, točí se nám hlava a najednou jsme citliví a umíme ronit slzy jako želva.

„Psychosomatické procesy". Jistě je to tak, i tak se dají nazvat žalmistovy pocity. Problém je jen v tom, že je nelze vypnout. - Zhluboka dýchat, zhluboka dýchat… zpívá se v jedné písni. Proč ne? Nedýchat se má jen na rentgenu. Ale ani dechová cvičení před zrcadlem nejsou všelék. - A je nějaký lék? Má pro nás něco žalmista?

On něco poznal. Když se úzkostmi svírá ve mně můj duch, ty, Bože, znáš moji cestu… Na první pohled jakoby mluvil o dvou různých věcech. Souvisejí? Dá se tomu rozumět? - Bolest břicha a pěšina kolem vody někam k lesu, to by opravdu dohromady moc nešlo. - Ale on mluví o stezce života: Ty znáš, Hospodine, mé putování, znáš mé soužení, víš, proč se bojím... Ty také víš, kudy dál! Já ne, ty víš. Chraň mne, „vyveď mne ze žaláře, abych vzdával chválu tvému jménu". /v.8/…

V těchto slovech se ukrývá rada, rada nejlepší. Bůh na nás nezapomíná, ví o nás. Ví, co bylo, ví, co se teď kolem nás omotává jako had. A ví i to, jak se z toho objetí dostat, jak jít dál!… A toto prohlédnutí z chmur až k němu, k Pánu našeho bytí, to je to zklidnění, které prožívá žalmista právě tehdy, když kolem nás něco utahuje smyčku. Neboť když Bůh o nás ví, tak ví o nás všechno a přichází na pomoc.

Tak to píše i apoštol Pavel v druhém oddílku. Nazývá Boha Bohem veškeré útěchy! A když veškeré, tak i v té úzkosti hrozné, která náš duch svírá.

Bojíme se jít ven, vycházet do nebezpečí? Bojíme se, že se vrátíme s virem na klopě? - Obavy jsou na místě. Je lepší příliš neriskovat. Avšak pokud už paty z baráku vytáhnout musíme, svěřme svou cestu Pánu. On chrání naše vcházení i vycházení a má moc léčit, rozvázat naše úzkosti. Naději neztrácí ani náš žalmista" „Obstoupí mě spravedliví, ty se mne zastaneš."

Marian Šusták

Syndrom akutní potřeby peněz

Znáte to. Domlouváte se na něčem s lidmi, třeba na nějaké práci, díle, obchodu a zdá se vám, že je to téměř ideální, že protistrana na peníze vůbec nepospíchá, dá vám dlouhou splatnost, času dost. Ostatně jak by ne, máte štěstí a kápli jste na tak bezvadného řemeslníka, kšeftmana či odborníka, prostě bezva. Ale ejhle, najednou máte šest zmeškaných hovorů a minimálně dva známí vám volají, že dotyčnému musíte zaplatit, pokud možno hned, protože včera bylo pozdě. Dotyčný jev jsem si dovolil pojmenovat jako „Syndrom akutní potřeby peněz". A nemyslím teď na jednoho člověka, nýbrž na celou řadu takových zkušeností.

Přitom je jedno, o co jde. Zda máte potřebnému dítěti přispět na tábor nebo si opravujete chalupu. Průvodním znakem je, že to přichází jako blesk z čistého nebe. Až se téměř cítíte trapně. Jistě, chápu, že život někdy může být jako na houpačce, jednou je líp, jindy hůř, ale vrtá mi hlavou, proč ti rádoby vymahači nevěděli už před týdnem, že budou nutně potřebovat peníze? A proč to nepočká do zítra?

Tuším, že nyní namítnete, že tato úvaha rozhodně nepatří do církevního tisku, protože nemáme být nikomu nic dlužni a neplatit je ostuda. Úplně vzorné je asi platit hned, na ruku. Hotově. Nebo raději předem. Proč ne. Ovšem nelze zapomenout, že podmínky se často mění, například se něco najednou neočekávaně prodraží, nestačíte dojít do bankomatu, internetové bankovnictví má výpadek nebo čekáte na výplatu. Troufám si tvrdit, že platební trend vystihuje ekonomický jev finančního nedostatku. Jinými slovy, peníze mají tu vlastnost, že jich je neustále nedostatek, stejně jako se zvyšuje tlak na rychlost úhrad. Výjimkou je samozřejmě nebeská měna Pán Bůh zaplať, kdy odměna přijde až na onom světě.

Trošku mi přijde nefér, když se u lidí projevuje syndrom akutní potřeby peněz. Nemyslím tím nějaký velkopanský pohled nechápající chudé živnostníky či jiné potřebné. Spíše se domnívám, že jde o známku toho, že si to dotyční nedokáží dobře finančně naplánovat, že netvoří rezervy či že příliš riskují.

Možná, že jsme letos vstoupili do ekonomické krize, že trošku zchudneme a budeme se proto muset uskromnit. Tudíž bychom asi měli s penězi nakládat o to bedlivěji a modlit se, aby nás Pán Bůh ochránil a dal nám vše potřebné. Prosme Pána také o to, abychom se nevraceli k bláhovým představám materiální blaženosti a více si vážili hodnot, které se koupit nedají.

Ivo Kraus

Na budově věznice v Leopoldově byla odhalena deska biskupu Gojdičovi

V pondělí 25. května byla na budově Ústavu pro výkon trestu odnětí svobody v Leopoldově odhalena pamětní tabule prešovskému biskupu Pavlu Petru Gojdičovi, který byl vyznamenán titulem Spravedlivý mezi národy. Na své stránce o tom informovala TK KBS.

Pamětní tabuli v Leopoldově slavnostně odhalil prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak, místopředseda Ústředního svazu židovských náboženských obcí v ČR Igor Rintel a předseda Národní rady SR Boris Kollár. Tentýž den proběhla online konference o životě biskupa Gojdiče a o dialogu mezi křesťany a židovskou komunitou. Vystoupily zde renomované osobnosti ze Slovenska a ze zahraničí. Úvodní proslov pronesl kardinál Kurt Koch, předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů. Před sedmdesáti lety se uskutečnil tzv. Prešovský sobor. Tehdejší státní moc jím na dlouhé roky zakázala Řeckokatolickou církev. Mnozí řeckokatoličtí kněží a biskupové skončili v leopoldovském vězení. Mezi nimi byl i biskup Pavel Peter Gojdič, který v něm před šedesáti lety zemřel. I v přísně střeženém vězení, v ponuré atmosféře začátku ohavných padesátých let zůstal biskup Gojdič věrný svým hodnotám. Právě ty mu nedaly pasivně se dívat na tragický osud slovenských Židů ve válečných časech. Svou nebojácnou činností mnohé zachránil. Za to získal in memoriam prestižní titul udělovaný zachráncům Židů – Spravedlivý mezi národy.

(red)

Otvírání studánek

I studánky
chtějí býti čisté,
tak jako děti vy jste;
i jim stýskalo už po jaru.

Nejedna studánka malá
se o pramínek bála,
aby nezapadl do kalu,
do bahna a do kamení,
jako člověk do soužení,
ani trochu vláhy
by v ní nezbylo.

Vždyť každá studánka
v lese
na hladině nebe nese,
kdyby jí nebylo,
o zem by se rozbilo.

Miloslav Bureš

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2020

10. června 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 24. června 2020

Z obsahu

* *Hospodin je spravedlivý*
* *Budiž světlo!*

Poselství k 1. neděli po sv. Trojici

Co je člověk?

Svěřuješ mu vládu nad dílem svých rukou, všechno pod nohy mu kladeš.

Žalm 8,7

V neděli, která je za námi, jsme si připomínali téma Boží trojjedinosti. Církev se tu pokouší vyslovit nevyslovitelné, postihnout nějak to, co nás převyšuje, otázku: kdo je Bůh? Jistě je třeba klást si tuto otázku, abychom následně mohli přemýšlet i o sobě: kdo je člověk?

Samozřejmě, že tuto základní antropologickou otázku je možné řešit i bez Boha. Zmizí-li však v sebepochopení člověka jeho souvztažnost k Bohu, člověk tím ztratí důležité mantinely a v posledu tím sebe sama vážně ohrozí.

Právě na to nás mj. upozorňuje i náš žalmový text. Výchozí otázku: Co je člověk? (v. 5) nasměruje mezi dva jasné mantinely: Jednak nepřepadni člověče za hranu pomyšlení, že jsi méně než nic. Srovnáš-li se s nedohledností vesmíru, mohl by ses podcenit a mohl by ses cítit ztracený v nekonečnu. Na druhou stranu ale nepropadni pomyšlení, že tvoje rozumnost a tvé schopnosti vládnout nad ostatním stvořením na zemi tě opravňují prohlásit se za Boha. Na tohle - být jako Bůh (Gn 3,5!) - nemáš dost silná ramena. Ti, kdo by si na něco takového troufali, jsou blázni.

Tvé místo člověče je nádherné, důstojné i slavné právě díky vztahu k Bohu nejvyššímu. On tě do stvořeného světa postavil jako svého správce. Tvá nicotnost v hlubinách vesmíru je pozvednuta úžasným vkladem. Byl jsi stvořen k obrazu božímu. Cosi v tobě zrcadlí samotnou vznešenost Pána veškerenstva. Opřen o to smíš panovat nad ostatním tvorstvem. V autoritě svého Boha můžeš dílem svých rukou dotvářet svět kolem sebe.

Nemá ale dnešní doba velice negativní zkušenosti s takovým lidským "panováním" nad přírodou? Jistěže i má. Člověk, který se odtrhl od své zodpovědnosti správce, se stal na mnoha místech největším ohrožením přírody. Tím ale nepřestalo platit to původní Boží určení.

Právě proto nám však přichází na pomoc Ježíš Kristus. Autor ep. Židům (Žd 2,6-9) cituje náš text a vztahuje jej na Ježíše Krista. Na něm Boží obraz znovu zazářil. Ježíš nám v lidském těle ukázal, jak to panování správně užívat. Druhým ku pomoci. A protože Ježíšův život je víc než pohádka či dávný hrdinský epos můžeme skrze víru v něj obnovovat to pravé lidství i správně uchopené panování. V něm máme podíl na předem daném poslání (Ef 1,11). Ani ušlápnutí ani pyšní. Pravé lidství je v následování Krista.

Mojmír Blažek
farář sboru ČCE Český Těšín

Letošní pietní shromáždění k výročí popravy 27 představitelů stavovského odboje bude vzhledem k situaci s nákazou koronavirem probíhat atypicky. Setkáme se v 16 h přímo u desky se jmény popravených. Pokud někdo bude mít zájem položit k desce květinu či věnec nebo promluvit ke shromážděné veřejnosti, dohodneme se na místě.
Můžeme si rovněž připomenout 130. výročí ustanovení Spolku pro zbudování pomníku Mistra Jana Husa, jehož prvním předsedou byl zvolen Vojtěch Náprstek.
Spolek byl založen 31. května 1890 na Staroměstské radnici a prostředky na budoucí pomník byly získány ve veřejné sbírce. První soutěž na návrh pomníku byla vypsána již roku 1891, druhá v roce 1900, kdy bylo rozhodnuto, že pomník bude stát na Staroměstském náměstí, kde byl také odhalen v roce 1915. Můžeme si také porovnat jeho velikost se staveništěm mariánského sloupu.

Kde je náš Bůh?

Proč by měly pronárody říkat: „Kde je ten jejich Bůh?" Náš Bůh je přece na nebesích, koná všechno, co chce.

Žalm 115,2.3

Boží věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle.

Římanům 1,20

„Nezlob se, jsem už takový: Jaký Bůh? Na co si nesáhnu, tomu nevěřím", říkají nám přátelé a známí. A myslí to poctivě. Nechtějí nás zarmoutit. Koukají na nás trochu jako na nakažené, se špatně potlačovaným pocitem morální převahy. Snaží se. Nechtějí ty duševní invalidy ještě více ranit.

Jenže Bible to podává jinak. Žalmista píše: „Proč by měly pronárody říkat: Kde je ten jejich Bůh?" a vyznívá to, jakoby se ptal, proč tak mluví, když to není jen Bůh některých, ale Bůh všeho a všech? A apoštol Pavel přímo navazuje. Proč se ptát, kde je, když je tady? Že je Bůh a že je pro všechny a tady, o tom se může přesvědčit každý!

Dokončení na str. 2

Aktualita: Jeruzalémská mešita Al-Aksá je opět přístupná věřícím

Jeruzalémská mešita Al-Aksá, která je třetím nejposvátnějším místem islámu, se znovu otevřela pro věřící. Stalo se tak po 2,5 měsíce, po které byla mešita uzavřena kvůli epidemii způsobené koronavirem. Oznámila to nadace Vakf, jež muslimské objekty na Chrámové hoře spravuje.

Muslimské svatyně na Chrámové hoře zavřely své brány 15. března a zůstaly nepřístupné i během celého muslimského postního měsíce ramadánu a následného svátku íd al-fitr. Na časnou ranní modlitbu přišly 31. května na místo stovky věřících. Někteří přitom poklekli a políbili zemi, uvedl podle agentury Reuters jeden ze svědků.

Pro návštěvníky platí v mešitě Al-Aksá a dalších muslimských svatyních na Chrámové hoře preventivní opatření, která mají zabránit opětovnému rozšíření nákazy. Věřící musí mít na obličeji roušky a musí si přinést vlastní modlitební koberečky. Nadace Vakf zatím nesdělila, zda bude rovněž omezovat počet lidí na Chrámové hoře.

Izrael od začátku epidemie zaregistroval přes 17 000 případů nemoci covid-19 a 284 mrtvých. Na okupovaném Západním břehu Jordánu je případů infekce evidováno 386. Téměř 15 000 lidí se ale již uzdravilo a počet aktuálně nemocných je srovnatelný s počty v České republice.

www.christnet.eu

Proměny zbožnosti

V jednom nedávno vyšlém sborovém dopise jsem se dočetl, jak jsou velice potřebná videa či mobily pro výuku a zabavení dětí a mládeže; jak je tímto způsobem přirozeně vtáhnout do košatého a širokého sborového dění.

V duchu jsem si řekl: jistě, časy a způsoby práce ve sboru se dobou radikálně mění. Patřím už arciť ke starší generaci, ale také jsem byl kdysi puberťák, a na tuto dobu si velmi dobře ještě pamatuji.

Jezdíval jsem v sobotu navečer z nádraží Praha – Těšnov do sboru, abych stihl shromáždění mládeže (dnes Praha 9). Bývalo nás zhruba kolem dvaceti. Setkávali jsme se v předsíni, ústící do sborové místnosti. Vybavení bylo vskutku nesmírně prosté. Stůl, lavice, Bible, kancionály. Myslím, že zde nebylo ani harmonium. Program setkání měl stabilní ráz. Centrem byl výklad biblického textu, zpěv z kancionálu a zejména modlitba. Na kolenou jsme klečívali asi půl hodiny. To byl fyzicky jistě nejtěžší úkon. Však mi maminka nejednou řekla: „Jardíku, zase máš otlačená kolena".

Domů jsem odcházel z mládeže s písní, uloženou v paměti i po několika desetiletích. Např.: „Mohutné milosti proudy".

Cesta z Prahy, včetně shromáždění, zabrala asi pět hodin. Z těchto duchovních vzpomínek žiji dodnes. Věnovaného času rozhodně nelituji. Doufám též, že se časem vrátíme k původní evangelické prostotě a oceníme i její hloubku. Ale – to je možná jenom můj zbožný sen.

Jaroslav Nečas

Z církví doma i ve světě

Teoložka Anne Soupa se uchází o místo lyonského arcibiskupa

Nedbá zvyklostí a vytrvale poukazuje na místo žen v církvi. Třiasedmdesátiletá teoložka Anne Soupa podala 25. května svou kandidaturu a uchází se o místo v čele lyonského arcibiskupství.

Po březnovém odstoupení Mons. Barbarina čeká lyonská diecéze na nového arcibiskupa. Barbarin chtěl odejít v březnu 2019, kdy vyšlo najevo, že zatajoval sexuální zneužívání mladistvých, jehož se dopouštěl jiný kněz. Papež František tehdy jeho demisi nepřijal, o rok později, v březnu 2020 ale jeho opětovné žádosti vyhověl.

Biblistka Anne Soupa se rozhodla přihlásit na neobsazený lyonský post. Běžně nominace arcibiskupa nezahrnuje žádné podávání přihlášek; papež vybere ze jmen, jež mu navrhne papežský nuncius v dané zemi.

„Pošlu (na pařížskou nunciaturu) své motivace, vize pro lyonskou arcidiecézi, svůj životopis a tiskovou zprávu," oznámila víkend před podáním kandidatury. „Vím dobře, že se to nedělá. Chci ale, aby bylo vůbec možné si bez posměchu představit ženu na pozici arcibiskupa." Zároveň vyzvala všechny „přidušené" ženy, aby „kandidovaly tam, kde vnímají, že je jejich místo." Dalším důvodem pro její kandidaturu byla skutečnost, že se nominace nových adeptů na lyonský stolec odehrávají podle starých modelů. Soupa přitom kritizuje „intelektuální lenost", jež opakuje takový mechanismus výběru nového arcibiskupa a nepromýšlí přitom výzvu papeže Františka na „oddělení vedoucích pozic od svátostné služby."

Není řeholnice, věnuje se však více než 35 let práci v terénu. Spoluzaložila Conférence catholique des baptisé-e-s francophones a předsedá Comité de la jupe. Vnímá, že „v době, kdy církev prochází tak hlubokou krizí, je třeba přenastavit zaběhlé schéma a zapojit laiky i do vedoucích rolí. […] Jinak zůstane církev uvězněna v klerikalismu."

Lyonské arcibiskupství vnímá kandidaturu Anne Soupa jako „symbolickou" a zdůrazňuje, že se ženám na vedoucích pozicích nebrání. Hlavní ekonomkou diecéze je necelé dva roky Véronique Bouscayrol.

www.christnet.eu

Pieta k 75. výročí Postoloprtského masakru se kvůli uzavření hranic uskutečnila bez německých hostů

Organizátoři festivalu smíření Meeting Brno přichystali na 4. června v Postoloprtech na Lounsku pietní gesto u příležitosti 75. výročí tamního poválečného masakru. Postoloprtský masakr se stal po druhé světové válce v červnu 1945, kdy československá armáda zabila bez soudu několik set internovaných civilních obyvatel německé národnosti z Postoloprt a okolí. Masakr si připsal největší počet obětí v severních Čechách v poválečné historii a byl druhou nejtragičtější událostí při živelných násilnostech při takzvaném divokém odsunu Němců. Více lidí přišlo o život jen v souvislosti s tzv. Brněnským pochodem smrti.

„Od roku 2015 organizujeme s německými a rakouskými přáteli Pouť smíření, jejíž trasa vede proti směru brutálního pochodu smrti 1945 od masového hrobu v Pohořelicích na brněnské Mendlovo náměstí. Místa krvavých zločinů, které nás po desetiletí rozdělovaly, se stávají příležitostí k novým setkáním," říká David Macek, iniciátor Meetingu Brno. Prezidentkou tohoto festivalu se letos stala farářka Církve československé husitské Martina Viktorie Kopecká, která má na Postoloprtsku kořeny. „Služba předsedkyně komise mládeže Světové rady církví mě přivádí na místa poznamenaná utrpením, rozdělením a otevřenými konflikty - od Kolumbie přes uprchlické tábory v Jordánsku až po demilitarizovanou zónu mezi Severní a Jižní Koreou. Ve festivalu Meeting Brno, který jako plod česko-německého Roku smíření 2015 originálně rozvíjí mezikulturní, ekumenický a mezináboženský dialog, nacházím od svého loňského zapojení platformu, jakou naše země v této době potřebuje. Brněnská metoda smíření, založená na společném putování a nových dotecích starých dějinných traumat, je mimořádně inspirativní jak mezinárodně, tak třeba i v severních Čechách", říká rodačka z Loun, v jejichž sousedství se odehrál dosud tabuizovaný Postoloprtský masakr. Uzavření hranic nedovolilo účast německých partnerů. „Květiny tak chceme v Postoloprtech symbolicky položit i v jejich zastoupení," říká Petr Kalousek, ředitel festivalu Meeting Brno. K pietě se rozhodl připojit i velvyslanec Německa v České republice Christoph Israng.

www.christnet.eu

Mafie se chopila příležitosti: vytváří novou síť závislostí

Italové si připomínají 28. výročí útoku na soudce Giovanniho Falconeho, nekompromisního bojovníka proti mafii. Připomínka má letos zvláštní charakter. Namísto oficiálních ceremonií si leckdo uvědomuje, že ohrožení mafiemi v těchto dnech stoupá. Kriminální organizace dokáží dokonale využít všechny krizové situace.

Mafie má dobře vyvinutý smysl pro podnikání. V době vládních restrikcí dokázala vydělat na tom, po čem byla největší sháňka: roušky, dezinfekce, zásilky přímo domů. Ještě nebezpečnější však je parazitování na lidské bídě. Nejednou se totiž právě mafie ujala sociální péče. Lidem, kteří přišli o prostředky k životu, zajistila předměty první potřeby a půjčky. Drobným a středním podnikatelům, kteří těžko bojují o přetrvání, nabízí finanční pomoc. Tímto způsobem pěstuje nové závislosti, jak u běžných lidí, tak v hospodářské sféře.

O ohrožení spojeném se zvýšenou aktivitou mafie hovořila s Vatikánským rozhlasem sestra zavražděného soudce, předsedkyně nadace nesoucí jeho jméno, Maria Falcone. „Samozřejmě, dobře víme, že k tomu dochází. Jedna z lekcí, kterou nám zanechal můj bratr Giovanni, spočívá v tom, že mafie dokáže využít každou příležitost, která jí může přinést zisk a nové možnosti podnikání."

RaVat

Kde je náš Bůh?

Dokončení ze str. 1

Pravda, není to důkaz Boží existence pro skeptiky, něco jako nová fotografie Lochnesky či hlava yettiho. Není to důkaz pro bulvár. Je to důkaz pro ty, kdo přemýšlejí. Pavel se nebojí napsat, že pro takové jsou vidět věci neviditelné!

Na první pohled se zdá, že mluví z cesty. Protimluv. Buď je něco neviditelné a není vidět - anebo je vidět a pak není neviditelné... Jak to Pavel myslel?

Jak? Tak jak to napsal. Věci neviditelné jsou viditelné, když lidé přemýšlejí o Božím díle. Pavel nechce urážet a obviňovat druhé z lenosti myslet. On jen má tu odvahu říci, že je to jednoduché tehdy, když přemýšlíme a že je tomu tak už odpradávna... A cože neviditelného to má být vidět? Nejde o nic menšího než o „Boží věčnou moc a božství"!… Ano, čteme správně. Když lidé přemýšlejí, je vidět Boží věčnou moc a jeho božství.

Aby nedošlo k omylu: Pavel netvrdí, že lze vidět Boha. To by bylo v rozporu s celou Biblí, která nám neustále opakuje, že Boha nikdo nikdy neviděl. - On píše, že můžeme vidět Boží projevy, jeho moc, božství… To novum u něj spočívá v tvrzení, že zahlédnout tyto věci nám umožňuje přemýšlení o Božím díle.

Žádné: „Nesmíš na to jít rozumem", žádné „vypouštění mysli".

Zklidnění při rozjímání, ztišení, tiché odsunutí vlastní vůle v prospěch Boží aktivity – proč ne? Při rozvažování ovšem mysl a mozek používáme. Vždyť mysl vždy byla a vždy bude jako to "okno k Bohu". Cogito, ergo sum, myslím, tedy jsem, platí. I Bůh sám je myšlení, i když tím svým náš horizont překračuje. - Jak to bylo na začátku? Řekl: Buď světlo - a stalo se. A od té doby je to tak stále. Dnes nám to připomíná i žalmista slovy: „koná všechno, co chce" - podle svých úmyslů.

Svojí snahou dobrat se smyslu se s Bohem setkáváme skrze duchovní úsilí, kam mysl nutně patří... Když tedy Pavel píše o zjevování věcí neviditelných, tak to nemusí vyznít tak absurdně. Boží věčnou moc a božství je od stvoření světa vidět v jeho díle, v přírodě, v živých tvorech. Přemýšlíme a žasneme. A objevujeme, jak to někdo řekl, že „příroda nám poskytuje metafory pro vylíčení spásy".

Víme, že všechno má rub a líc. Ve všem je růst i umírání. Ani zrno, pokud nezemře, nevydá užitek. Vzestup i destrukce. Proto nechceme zbožšťovat přírodu. Ale metafory kolem sebe nacházíme. A když o tom přemýšlíme jinak než jen konzumně, setkáváme se s Boží mocí, s božstvím Stvořitele samého.

Otázka ze žalmu zněla: „Proč by měly pronárody říkat: Kde je ten jejich Bůh?". Ano, proč vlastně? „Vždyť", podle Pavla, „ to, co lze o Bohu poznat, je jim přístupné."

Marian Šusták

Cesta, pravda i život

Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk
Fp 1,21

Apoštol Pavel vyjádřil těmito slovy dvě důležité skutečnosti, které prožíval.

První skutečnost vyznává slovy: Život, to je pro mne KRISTUS. Proč vyznával, že Pán Ježíš je pro něho životem, tedy zdrojem života i obsahem jeho života? Vyznával to proto, že Kristus učinil v jeho životě úžasný zázrak.

Pavel získal v mládí nejlepší a nejvyšší vzdělání. A přesto, že byl vzdělaným mužem, měl v sobě hodně zlých vlastností: byl pyšný, sobecký, měl mnoho zlých myšlenek a neuměl žít v lásce s lidmi. V jednom dopise to na sebe vyznává: *„Vím, že ve mně, v mé lidské přirozenosti nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci."* Ř 7,18-19

Dokonce pronásledoval křesťany, kteří věřili v Pána Ježíše, mnohé nechal uvěznit, některé poslal i na smrt. Sk 26,9-11 On nevěřil, že Ježíš je Boží Syn a zaslíbený Mesiáš. *„Také jsem se domníval, že musím všemožně bojovat proti jménu Ježíše Nazaretského. A to jsem v Jeruzalémě vskutku dělal."* Sk 26,9

Pak přišla chvíle, kdy prožil zázrak. Pán Ježíš se mu zjevil a s láskou k němu promluvil. Pavel poznal, jak se tragicky mýlil. Vyznal Pánu Ježíši všechnu svoji mravní i duchovní špínu, všechno své zlo a prosil o odpuštění a milost. Když mu Pán Ježíš všechno odpustil a očistil ho, přijal Ježíše jako svého Pána, kterému se cele svěřil. Poznal, že Pán Ježíš ho miluje a zahrnuje ho svou láskou a nejen, že mu všechno odpustil, ale také začal proměňovat jeho charakter i jeho život.

Pavel pak začal veřejně vyznávat před lidmi, že Kristus je pro něj životem. Co tím myslel? Vyznával tím, že Pán Ježíš je jeho dárcem života i dárcem všech schopností. Vyznával, že Pán Ježíš je také jeho Zachráncem, který ho vysvobodil z moci zla, z moci hříchu a z moci smrti. Pavel učinil velké rozhodnutí a dal Ježíši první místo ve svém životě. Přijal ho za svého Učitele a on ho naučil žít v lásce k Bohu i v lásce k lidem. Ve škole Ježíše se stal novým člověkem. Jeho život dostal opravdovou kvalitu. Pavel si zvolil Ježíše také za svého Průvodce. Pán Ježíš mu také ukázal, že má nyní před sebou novou - nádhernou budoucnost. Dostal také nový cíl života, nádherné Boží království. Pavel pak věrně následoval Krista a radostně vyznával: *„Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu."* *„To, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všecko. Pro něho jsem všecko ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a nalezen byl v něm."* Fp 3,7-9

Takovou skutečnost, vyjádřenou slovy *„Život, to je pro mne Kristus"*, může prožívat každý křesťan, který si zvolil Pána Ježíše za svého Spasitele, Učitele a Průvodce života. Víme, že on je naším geniálním Stvořitelem, že si zamiloval každého člověka. Víme, že nás vykoupil svou obětí z moci hříchů, z moci zla i z moci smrti. Víme, že pro každého křesťana připravil nový obsah života. Jsme jistě nesmírně vděční, že smíme svůj život prožívat ve škole nejskvělejšího Učitele.

Víme také, že je i pro nás tím nejspolehlivějším Průvodcem na cestě života. Každému, kdo mu důvěřuje, praví: *„Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu."* Pán Ježíš se jednou přirovnal k dobrému pastýři a nás lidi přirovnal k ovečkám. Jako dobrý pastýř dal svůj život za své ovečky a každému, kdo je jeho ovečkou dává ujištění: *„Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrve."* Kdo Krista s důvěrou následuje, může tedy radostně vyznávat: Život, to je pro mne Kristus.

Druhou skutečností, kterou apoštol Pavel napsal, je jeho skvělé vyznání: *„Smrt je pro mne ZISK"*. Někteří lidé, když čtou tato slova, kladou otázku: Jakým ziskem může být smrt pro člověka? Pavel věděl, že když jeho tělo zemře, duše odejde do nebe. Pán Ježíš totiž řekl: *„Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou."* Mt 10,28

Duše věřícího člověka odchází do nebe, kde získá daleko víc, než měl na zemi. Věděl, že tam ho čeká opravdový – skvělý RÁJ - místo skvělé blaženosti. Pavel jistě slyšel o lotru, který visel na kříži vedle Ježíše. Lotr na kříži se zastal Krista, když se mu druhý lotr posmíval. Pak zavolal: Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království. A Pán Ježíš mu odpověděl: *„Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji."* Pán Ježíš zde odhalil tajemství, že duše věřících v něho odcházejí v duchovním světě do ráje - do místa blaženosti. Pán Ježíš řekl také svým učedníkům nádherné zaslíbení: *„V domě mého Otce je mnoho příbytků… Jdu, abych vám připravil místo… Opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já."* J 14,2-3

Slova Pána Ježíše platí pro všechny, kteří ho přijali za svého Průvodce.

Apoštol Pavel byl už v zemském životě obdařen zvláštním jedinečným zážitkem. Dvakrát ho Pán Ježíš vzal do nebe; tam viděl nádheru nebeského domova. Napsal to pak v jednom dopise: *„Co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, co člověku ani na mysl nepřišlo, to připravil Bůh těm, kteří ho milují."* 1 K 2,9

Pavel byl tak nadšen tím, co v nebi viděl, že napsal slova: *„Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší, ale zůstat v tomto těle je potřebnější pro vás."* Fp 1,23

A v dopise Korintským napsal: *„V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána."* 2 K 5,8

Proto také radostně vyznával, že „smrt těla je pro něj ziskem." Věděl, že odchodem ze svého smrtelného těla do nebeského domova, získá mnohem, mnohem víc, než měl zde na zemi.

Dnes jsou lidé, kteří čtou Bibli a kladou otázku: Mů-

Dokončení na str. 3

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 3

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Pokračování z minulého čísla

Jindy jde o snahu odreagovat se a dostat se do světa kouzel, iluzí, magie. Prostě utéci do světa silných prožitků, kde si mohu vytvářet o sobě i o své cestě falešné představy. Ale někdy i v úspěšnosti života, kdy se daří, může být ledacos zavádějící. A my v takových chvílích snadno zapomínáme na zdroj síly, na Boží lásku a péči, na Boží normy, na Boží pokyny a na Boží přání. Jako bychom to podstatné a nejdůležitější pro náš život zasouvali do pozadí. Pak nám ovšem hrozí velké nebezpečí, o kterém hovoří prorok Ámos.

Někdy se člověk ocitá v kolotoči všedních zápasů, mnohých obchodních jednání, při řešení nejrůznějších úkolů a požadavků a velmi snadno do sebe vstřebává zvyky, způsoby a myšlení okolního světa. Tu použijeme tvrdé a hanlivé slovo. Jindy nás zase přepadne žádostivý pohled na sličnou partnerovu asistentku. Jindy zase zloba z rozčilení. Velmi snadno přebíráme charakteristické znaky těch, jejichž myšlení i srdce je Bohu vzdálené. Jenže postupně se takové nešvary začnou vkrádat do našeho jednání, do naší mluvy, do našich navyklých způsobů života. Zpočátku možná nevědomky, ale postupně stále více tak, že už si je ani neuvědomujeme. Uvedu jen několik málo situací, které všichni ze života dobře známe.

- Potřebuji se rychle dostat se svým autem k jednání, aby mi neutekl významný obchod. Jedu jako šílený hlava nehlava, předpisy nepředpisy, vždyť je stejně nikdo nedodržuje. Hubuji a ženu se bezohledně za svým cílem. Ohrožuji sebe i druhé a říkám si, vždyť jedou stejně tak i ti ostatní.

- Při jednání nemohu prosadit svůj záměr. Proto musím přitvrdit, protože jenom tvrdostí někam dojdu! Musím bezohledně přitlačit, jinak by mně druhý ovládl. Musím ukázat svou sílu, svou nadřazenost, dostatečnou tvrdost, protože tak to přece dělají všichni.

- Někteří hovoří o poctivosti, ale nenech se vysmát, protože s ní nikam nedojdeš. Ochota, laskavost, přívětivost, snaha vyjít druhému vstříc, důvěra, srdce na dlani? K čemu to je? Snad jen za účelem, který světí prostředky. Je třeba druhého využít, vysát ho a pak ho odhodit jako kus hadru. Tak to přece dělají mnozí.

- Hovoříš o Božím Zákonu? Ale to je dnes bezvýznamná snůška předpisů, zákonů a příkazů, které platily kdysi pro Izraelce! To už je dávno překonáno. Já si vybírám z Písma jenom to, co se mi hodí a co se mi líbí. O Bohu přece vím. On mi žehná, což se konec konců potvrzuje na tom, že se moje obchody hýbou a daří se mi. Že mě proroctví varuje? Mně se momentálně daří dobře, tak čeho bych se bál. Bůh se na mně určitě nehněvá!

- Nabízíš mi skvělou zakázku za úplatu a říkáš, že jinak ji nezískám? Inu což, nedá se nic dělat! Tak tě uplatím. Vždyť to tak všude chodí. Je třeba nejen podplatit, ale také i občas úplatek přijmout. Vždyť nakonec oni jsou vlastně rádi, že jsem jim to zařídil. Odměna několik procent z každého obchodu je dneska běžná, tak proč bych si ji nevzal?

- Cože, říkáš, že nezaplatil nebo že chce zaplatit o měsíc později? Co si to dovoluje! Ocitl se v nouzi? Jen ať se nevymlouvá a ihned zaplatí! Přišel bych o svůj úrok. Kdybych byl měkký, tak bych za chvíli přišel na mizinu. A on už druhý termín nedodržel? Hned si na něj vezmu vymáhající firmu a ona s ním zatočí. Příště to na mě nebude zkoušet! Obchod je obchod.

- Cože, hovoříš o upřímných a čistých vztazích dvou lidí? Na to už není dnes doba! Sex, volné partnerské vztahy, to dneska letí. Nějaká věrnost nebo závazky? To je přežitek! A co by se stalo potom s mým majetkem? A co děti? Raději potrat, přišla bych o kariéru.

Mohl bych asi dlouho pokračovat a ptát se na naše vztahy v rodinách, zda jsou skutečně plné lásky? Mohl bych se ptát na naše pohledy na partnery druhého pohlaví, zda v nich není občas žádostivost nebo touha po cizoložství? A co naše úcta k Bohu? Nebereme jméno Boží nadarmo? Neznesvěcujeme Boží jméno? To všechno se kolem nás a někdy i s námi a mezi námi děje, i když chodíme do svých shromáždění a jsme členy církve. Jenže Bůh na nás hledí a připomíná nám, že jednou také budeme stát před posledním soudem. S velkou bázní se proto musím ptát především sám sebe, jak tam obstojím? A jak si už teď stojím před Bohem? Nechci obracet tuto otázku jinam a na druhé! Chci být sám k sobě poctivý. Jak velice se podobám těm, o kterých hovoří prorok Ámos. A tak chci vnímat dobře slova apoštola Pavla, která napsal mnohem později do Říma, ve kterých i mne prosí, abych se nepřipodobňoval tomuto světu.

pokračování příště

Pavel Rybín

Mariánský sloup, a co bude dál? Cui bono?

Zastupitelstvo hlavního města Prahy na 13. zasedání dne 23. ledna 2020 se rozhodlo povolit vztyčení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, i když to dříve vytrvale odmítalo. Zajímalo mne, proč náhle udělalo takový obrat. Vyhledal jsem si zastupitelům předložené zdůvodnění vztyčení mariánského sloupu a nabyl jsem dojmu, že důvodová zpráva není úplná a že zcela vynechává důležité momenty v historii tohoto sloupu.

Staroměstským náměstím procházely dějiny Českého království. Na Staroměstské radnici byl zvolen za českého krále Jiří z Poděbrad a byl korunován v Týnském chrámu. Je také znám jako husitský král nebo král dvojího lidu – husitů a katolíků. Na průčelí Týnského chrámu byl umístěn kalich. Po skončení husitských válek až do bitvy na Bílé hoře panovala v Českém království naprostá náboženská svoboda, jaká nebyla nikde v Evropě. Ani toleranční patent Josefa II. (1781) nebyl tak tolerantní. Za 20 měsíců po bitvě na Bílé hoře 21. června 1621 bylo na Staroměstském náměstí uspořádáno krvavé divadlo – bylo popraveno 27 vůdců Stavovského povstání. Vyhlášení Obnoveného zřízení zemského v roce 1627 připomíná poněkud Husákovu normalizaci, ale bylo mnohem krutější. Svoboda náboženského vyznání byla nahrazena mocenským postavením jedné církve - církve katolické. Kdo trval na jiné víře, musel opustit vlast a zanechat tu majetek.

Z Týnského chrámu zmizel kalich, nahradil ho mariánský sloup. Ten dal postavit Habsburg, ne pražský lid. Francouzský historik Ernest Denis napsal v knize Čechy po Bílé hoře o mariánském sloupu: *„Ferdinand III. svěřil své království zvláštní ochraně Panny Marie, a postavil jí v červnu 1650 sloup se sochou její na předním místě hlavního města. Sloup tu byl symbolem, že se Řím ujal vlastnictví Čech.“* Majetek české protestantské šlechty byl císařem zkonfiskován a levně prodán cizincům.

Mariánský sloup měl údajně připomínat vítězství jezuitských studentů, vedených jezuitou Plachým při obraně Prahy před Švédy v roce 1648. O Mariánských svátcích k němu putovala procesí studentů z Klementina a povinně Pražané. (Nepřipomíná vám to prvomájové průvody za minulého režimu?) Až císař Josef II. tato procesí zakázal, neviděl v nich nic užitečného a pro císařství potřebného. Mariánský sloup nebyl dále udržován a povětrnost ho nahlodávala. Už v roce 1848 podal Josef Frič první návrh na odstranění sloupu, když hrozilo nebezpečí, že se sloup zřítí.

K stržení sloupu došlo 3. listopadu 1918, když se dav Pražanů, vracel z manifestace na Bílé hoře. V důvodové zprávě na 13. zasedání zastupitelů 23. ledna 2020 se píše „Již den poté odsoudil tento čin jako akt barbarství Národní výbor československý.“ V tomto případě je nutné uvést přesné znění výroku slovo po slově, jak ho Národní výbor československý formuloval. To, co napsal autor důvodové zprávy, je pouze jeho vlastní interpretace, což nelze připustit. Pro stržení sloupu měl pochopení prezident Masaryk. Wikipedie cituje Masarykův názor hned po jeho stržení v roce 1918: *„Když Pražané tu sochu odstranili, byl jsem rád, protože ta socha byla politickou potupou pro nás.“* A pak s větším časovým odstupem z roku 1925: *„Také se mi naskytla první charakteristická diplomatická zápletka: povalení mariánské sochy v Praze zavdalo Vatikánu podnět, aby na událost upozornil v Londýně. Nevím, v jaké formě se to stalo, neboť mi to nebylo notifikováno oficiálně. Neznal jsem podrobností, ale byl jsem si jist, že čin (strhnutí sloupu) vznikl především z rozčilení politického, nikoliv náboženského, a tak jsem věc vyložil. Věděl jsem přece, jak odstranění této sochy často bylo požadováno, protože platila za pomník naší porážky na Bílé Hoře.“* Vyjádření pana prezidenta Masaryka v důvodové zprávě také chybí. Jeho názor je obecně známý, přesto měl být v důvodové zprávě zastupitelům připomenut.

Protože důvodová zpráva je formulována nedostatečně, ovlivnila výsledné rozhodnutí zastupitelů. Pokud zastupitelé nezmění své rozhodnutí a replika mariánského sloupu se skutečně postaví, s velkou pravděpodobností dojde k odhalení 8. listopadu 2020 v den 400. výročí bitvy na Bílé hoře. Se stavbou se začalo, aniž by byly vyřízeny požadované administrativní procesy, stavba kopie mariánského sloupu prý dosud nemá ani stavební povolení!! Kdo chce „oslavit“ výročí 400 let od nešťastné bitvy na Bílé hoře odhalením mariánského sloupu? Komu to vyhovuje? Komu to prospěje?

Otakar Mach

24. 1. 2020, doplněno 28. 5. 2020

Poznávejme Boží dílo!

Doba, kdy se mluvilo o neslučitelnosti víry a rozumového poznání, je už minulostí. Víra a věda nestojí proti sobě. Jdou však svou cestou nezávisle na sobě nebo se vzájemně podporují, doplňují a spolupracují? Velký podíl na poznání či poznávání mají pro každého školy, či obecněji vzdělávací systém. Diskuse o tom, co by tam měli žáci či studenti získávat, asi nikdy neskončí. Má jít především o získávání vědomostí a dovedností zaměřených především k praxi, či je hlavním cílem formování názorů a postojů? Důležité je to i to, avšak co má mít prioritu?

Pro takové velikány vědy, jakými byli Galileo Galilei či Johannes Kepler, poznávání světa či vesmíru mělo vést především k prožitku velkoleposti Stvořitelova díla a pokory před Jeho majestátem. Jejich postoj v dnešním sekularizovaném světě označovaný jako "poznání pro poznání" je vytlačován poznáváním pro uplatnění v praxi, čímž je míněno především v ekonomickém životě ("studuj, abys dobře a v příjemném prostředí vydělával"). K životu víry poznávání světa jako Božího díla patří, ale ani ona praktická stránka by neměla být podceňována.

Mluvíme-li dnes o vědě, dělíváme ji na čistou a aplikovanou, i když mezi nimi ostrou dělicí čáru nelze vést. Při financování vědy především díky aplikované vědě získávají vědci finanční prostředky i pro vědu čistou. Je zajímavé, že i pro oblasti poznání, kde se s aplikacemi nepočítalo, se může široké pole uplatnění objevit. Krásná a zajímavá teorie přirozených čísel byla ještě na začátku druhé poloviny minulého století za neaplikovatelnou považována. A dnes? S naprostou samozřejmostí používaný elektronický platební styk je na ní postaven.

Od dob Galileových a Keplerových se vnímání vědy změnilo, byť jejich zmíněný základní postoj je stále inspirující. Záběr vědy se od přelomu 16. a 17.století nesmírně rozšířil; jedním z nových oborů je informatika a jí předcházející "počítačová věda". Počítače jsou technická, elektronická zařízení, jejichž fungování je podmíněno v podstatě nemateriálním programovým vybavením. První, velice těžkopádné elektronické či původně elektromechanické počítače se začaly objevovat koncem první poloviny minulého století. Sama idea činnosti programovatelného počítače a jeho programového vybavení je však o sto let starší; možnost programovat různé činnosti (tehdy šlo především o různé matematické výpočty) představila a tak svou dobu o celé století předběhla Augusta Ada King, hraběnka z Lovelace (1815-1852), dcera básníka lorda Byrona, velice vzdělaná a hluboce věřící žena, pro niž víra a věda se vzájemně prostupovaly. Do oblasti lidského poznávání přinesla ideu počítačového programu, čehosi dynamického, vytvářejícího něco nového. Poznání přijímala jako svědectví o Boží velikosti a víra v ní budila touhu Boží dílo dále poznávat a aktivně se na něm podílet. Propojení světa víry a světa poznávání u lady Lovelaceové je stále nesmírně inspirativní. Poznávat znamená nejen nacházet, přijímat a systematizovat zákonitosti světa či vesmíru, patří k němu i dále tvořit, poznatky aplikovat. Bůh Stvořitel stvořil člověka k svému obrazu. Člověk má ve světě aktivní roli. Má ji uplatňovat v souladu s Boží vůlí, s Jeho přikázáními. Je na něm, aby se svou aktivitou zasazoval o dobro. Poznávání, věda, technika – to jsou úžasné Boží dary, umožňující člověku žít v souladu s Boží vůlí, počínat si tak, aby to bylo pro dobro lidí i přírody. Kolik škody na životním prostředí člověk napáchal proto, že nejednal v souladu s přírodními zákonitostmi! Bůh dal člověku svobodnou vůli a dal mu i schopnost jednat a pracovat. Když se mladý křesťan rozhoduje pro životní dráhu, vybírá si studijní obor, najde – jako svědek Kristův – uplatnění v nejrozmanitějších aplikovaných oborech. Základním rozhodovacím kritériem však pro něj nejsou peníze či "mrzký zisk", nýbrž Ježíšovo učení, směřování k Božímu království. K lidství patří rozum, patří k němu všechno dosavadní poznání i schopnost poznávat a tvořit dále. Jsou to dary, které dostáváme, abychom s nimi moudře a v pokoře nakládali v souladu s Boží vůlí a s jeho přikázáními.

Jiří Nečas

Cesta, pravda i život

Dokončení ze str.2

žeme věřit, že ta zaslíbení Pána Ježíše platí stále? S radostí můžeme odpovědět: Ano! On řekl také pozoruhodná slova: *„Nebe i země pominou, ale má slova nepominou.“* Od té doby uplynulo již dva tisíce let. Slova Pána Ježíše nejen nepominula, ale jsou již přeložena do 4 tisíc jazyků. Jeho slova i zaslíbení platí opravdu věčně. Jeho zaslíbení platí pro každého, kdo v něho uvěřil a přijal ho za svého Spasitele - Zachránce z moci hříchu a z moci smrti, a také za svého Učitele a Průvodce na cestě života. Nebe je pro všechny lidi, kteří si Pána Ježíše zamilovali a chtějí s ním žít věčně. Každý z nás může být tím šťastným člověkem, který vyznává: „Život, to je pro mne Kristus a smrt je pro mne zisk.“

Pán Ježíš nás ujišťuje: *„Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny a já vám dám odpočinout.“ „Já jsem vzkříšení a život, kdo věří ve mne, i kdyby umřel bude žít.“ „Moje ovce slyší můj hlas, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou na věky a nikdo je nevyrve z mé ruky.“ „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.“*

Tato skvělá zaslíbení platí! Jsme velmi vděční, že můžeme patřit k lidem, kteří s Pánem Ježíšem dů-věrně žijí a můžeme každý den radostně vyznávat: *„Život, to je pro mne Kristus a smrt je pro mne zisk.“*

Stanislav Kaczmarczyk

Za Květoslavou Pfannovou

Rodina i sbor se 23. května 2020 ve sněženském kostele a pak na místním hřbitově rozloučili s nejmladším dítětem farářské rodiny faráře Antonína a Anny Balabánových Květoslavou. Připomeňme si krátce její starší sourozence. Všichni měli to společné, že se narodili v čase otcovy duchovenské služby v Boratíně na Ukrajině. - Milan (1929) dítě odmala dychtivé po nejnovějších poznatcích v oblasti filosofie a teologie, až neschopné setrvávat na tradičních bohoslovných pozicích. Ještě proklouzl v osmačtyřicátem na bohosloveckou fakultu, aby si na něj nepříjemnosti padesátých let v plné míře počkaly na pétépácké vojně i později jako na zaměstnance vodáren a kanalizací po odnětí státního souhlasu. Na budoucí bohoslovnou profesuru si pěkně počkal! Jeho příběh plný zvratů se uzavřel letos v lednu. – Lydie (1931) s výrazným duchovenským zájmem se na teologii nedostala. (Žádné Balabánovo dítě nevstoupilo do ČSM). Nikdy si na nepřízeň doby nestýskala. Manželství s Jaroslavem Cejpem, který pro své nekonvenční postoje posléze skončil jako topič v kyjovském sídlišti, přivedlo na svět čtyři děti; péče o ně a kurátorství v kyjovském sboru jí k naplnění života dokonale stačily. Před dvěma lety jsme se s bývalou kurátorkou rozloučili v kyjovské modlitebně. - Daniel (1933) chtěl být společnosti prospěšný jako lékař. Avšak na tento vědní obor se prověřovalo zvlášť důkladně, neboť víra a věda (prý) se přece vzájemně vylučují! Dáňa byl trpělivý a na třetí pokus už to vyšlo (se zúženou možností stát se jen dentistou). Po dalších třech letech s vrtačkou a dentistickými nástroji se přece jen dobral interny – směl prodlužovat život na ostravské dialýze lidem s nemocnými ledvinami, když sám tím neduhem trpěl a posléze i sešel (2004). - Nuže, příslušné gymnázium si dalo pozor, aby Květoslavu Balabánovou, žákyni s takovým rodinným kádrovým profilem pustilo dále. (Ani není známo, měla-li ona sama za těchto okolností ambice k dalšímu studiu. Rozhodně se tím netrápila). Řešení pro ni přišlo z jiné strany. Detaily, jak se to vše přihodilo, kdo pomohl a kdo prostředkoval, vůbec neznám. Ale najednou tu byla známost s čerstvě dostudovaným teologem Jaroslavem Pfannem. - Jaroslav Pfann nepocházel z ČCE. Původně student filosofie – připravoval se na doktorát z tohoto oboru – byl osloven kruhem věřících vysokoškoláků a rozhodl se přejít z filosofie na teologii. Ve věcech lidského poznání byl zásadový, taktizování a uhýbání mu bylo cizí. (Později jej najdete mezi chartisty 77). Měl vlastně namále; při jednom svém referátu do filosofického semináře si dovolil zpochybnit marxistické principy. Důležitý fakultní činitel si toho všiml a nenápadného studenta patřičně znápadnil v diskusi fakultní komise, má-li být Jaroslav připuštěn k závěrečným zkouškám. Říkalo se tehdy, že se Jaroslava zastal (historik!) prof. F. M. Bartoš. Když po prvé navštívil Balabánovy, byl unesen: Květuškou, jejími rodiči i zábřežským sborem. (Prozradím jednu nepřehlédnutelnou drobnost v jeho výrazu a týkala se i jiných věcí: nedokázal skrýt nebo ztlumit nadšení. Tehdy mu zářily oči i celý obličej.) Určitě se dopustím nepřesností: Brali se s Květou v roce 1959, nebo to bylo dříve. Dvě různorodé nátury: Květa věcná, praktická, do důsledků domýšlející, Jaroslav teoretizující (jeden z jeho přátel si při zmínce o něm neodpouštěl přívlastek „zatracenej intelektuál“). - Ti dva přivedli na svět dva syny, kteří nejenže si nezošklivili církev a víru, ale oba jsou našimi faráři další generace (Daniel a Miroslav). Jak veliký podíl na tomto vývoji věcí má Květuška, to vám nepovím. Ale jistě patrný a čitelný. Přejeme pozůstalým potěšení ze slova Božího.

Ludvík Klobása

Francouzský kazatel Antoine COURT

(27. 3. 1696 Villeneuve v Languedocu – 13. 6. 1760 Lausanne ve Švýcarsku)

V letech 1685-1787 procházeli francouzští hugenoti tuhou perzekucí. Asi 200 tisíc jich emigrovalo do sousedních zemí – i s kazateli, vystěhovalectví bylo ovšem přísně zakázáno. Tajným protestantům hrozily dragonády, pokuty, vězení, galeje i smrt. (Známé bylo mučednictví obchodníka Jeana Calase +1762 a kazatele Fr. Rochetta +1761.) Jejich současníkem byl Antoine Court, který pocházel z rolnické rodiny, ale od 17 let působil jako potulný kazatel „církve na poušti“ (podle Zjevení 12,6: „Žena uprchla na poušť, kde jí Bůh připravil útočiště.“) Distancoval se od násilí „camisardů“ a od různých „proroků“. Courtovi se v r. 1715 podařilo svolat tajný synod v Monobletu (v Montézách), který do opuštěných reformovaných sborů zavedl opět jasné učení, presbyterní zřízení a přísný řád: četbu Bible v rodinách, zpěv žalmů a tajná shromáždění.

V r. 1718 byl ordinován (jako první v době pronásledování) a oddal se obětavě službě evangelia. Při tajných shromážděních oslovil na tisíce posluchačů. Když se pronásledování v r. 1724 ještě přiostřilo a jemu samému hrozila smrt, uchýlil se do Švýcarska. V r. 1729 se ujal vedení teologické akademie v Lausanne (založené už r. 1537), která měla připravovat kazatele pro francouzskou církev. Udržoval nadále kontakty s Francií, ale také se Ženevou, s Pruskem (mimo jiné s Fridrichem II. a D. A. Jablonským) a s Ochranovem a upozorňoval na pronásledování souvěrců ve své vlasti.

V r. 1744 ho generální synod zvolil superintendentem.

Právem je pokládán za obnovitele protestantismu ve Francii.

Napsal *Historii útrap v Cevennách, 1760, Připomenutí nejpozoruhodnějších přelíčení s francouzskými protestanty, 1744-1751, Paměti a zachovala se jeho rozsáhlá korespondence.*

Bohuslav Vik

Upozornění

Starý účet vedený u České spořitelny je už delší dobu zrušen. Prosíme, používejte už jen účet u Fio uvedený v tiráži. Děkujeme za pochopení.

Moudří jsou jen lidé?

Máte rádi moudré lidi? Nemyslím ty, kteří všemu nejlépe rozumějí a jsou ochotni každého poučit. Pravá moudrost je pokorná, ví, že nikdo nerozumí všemu a neumí všecko. Moudrého člověka poznáme podle toho, že nás chce především vyslechnout, porozumět nám a případně nám poradit nebo pomoci.

Životní moudrost nevyžaduje velké vzdělání. Rád vzpomínám na svoji maminku, která byla od pěti let sirotkem a absolvovala jenom základní, tehdy tzv. obecnou školu. Vyučila se švadlenou, ale později pracovala jako prodavačka v obchodě potravinami. Přesto jsme ji znali, můj tatínek, sestra Věra, já i řada dalších lidí, jako velice moudrého člověka. Ráda si přečetla dobrou knížku, zajímala se o lidi ve svém okolí i o společenské problémy, ale hlavním pramenem moudrosti pro ni byla Bible Kralická a výchova od dětství a pak celý život v živé a neformální evangelikální církvi. Jak charakterizovat takový druh moudrosti? Je to poctivý, pracovitý a odpovědný život plný lásky a porozumění pro rodinu, církev i sousedy.

Zajímalo mě, zda se znaky takové „životní moudrosti“ vyskytují i v přírodě. Četl jsem třeba o afrických slonech, že tahle mohutná zvířata mají vyvinuté sociální vztahy a silné rodinné svazky. Sloní samice žijí v rodinných skupinách spolu s mláďaty. Samci tvoří skupiny „mládenců“, později jsou z nich samotáři. Vzájemné vztahy ve skupinách jsou tak silné, že dokonce uhynulé jedince pohřbívají pod hromadu větví a listí. Po „pohřbu“ truchlí a několik hodin setrvají u hrobu.

Nejpěknější vztahy jsou v těch „dámských“ skupinách. Když slonice rodí mládě, které váží okolo metráku, ostatní samice ji obklopují, aby ji chránily a snad i povzbuzovaly. Mládě pak saje mateřské mléko po dva roky. I po narození dalšího sourozence zůstává slůně s matkou a jejími příbuznými. Samice obvykle rodí každý čtvrtý rok, takže mívá kolem sebe dva nebo tři potomky až třeba po dvanáctileté. Nejen matka, ale všecky ostatní slonice mláďata hlídají a vehementně chrání před nepřáteli. Pomáhají jim přes překážky, jako je třeba snaha dostat se z oblíbené koupele zpět na břeh. Na to používají své šikovné choboty. Slon africký je charakterizován jako největší, ale zároveň nejdobromyslnější suchozemský savec.

Někteří lidé by mohli vyprávět o oddané moudrosti svého psa. Pěkný příběh byl zaznamenán v Polsku. Z vesnice uprostřed lesů zmizel třiapůlletý chlapec David a zároveň jeho pes jménem Měšek. Rodina hledala hocha za pomoci lidí z vesnice a později i policie a

hasičů. Pomáhali také policejní psi a vrtulník s termovizí, ale do noci to vše proběhlo bez výsledku. Následovala mrazivá noc a vyhlídka, že chlapec přežije byla malá. Druhého dne ráno jeden hajný procházel lesem asi čtyři kilometry od vesnice, když uslyšel psí štěkání. Posléze našel spícího Davida, kterého Měšek zahříval svým tělem a občas zaštěkal. Tak byl chlapec zachráněn věrností a moudrým chováním svého malého psího přítele. Ten se stal okamžitě polským národním hrdinou.

Také koně někdy vynikají zvláštním pochopením, jak vyřešit nebezpečné situace. Můj kolega vzpomínal na příhodu ze školního lyžařského pobytu v Tatrách. Jeden spolužák, nevalný lyžař, se rozjel zasněženou lesní cestou, která vedla dost hlubokou úžlabinou, takže se z ní nedalo odbočit a těžko se na ní zastavovalo. Náhle se před ním ze zatáčky vynořily nákladní sáně tažené párem koní. Kamarádi slyšeli, jak jejich spolužák křičí: „Dejte ty koně pryč!“ To ovšem nešlo, a tak kočí alespoň povoz zastavil. Koně se rozestoupili a klidně čekali na srážku s lyžařem. Přistál měkce pod jejich nohama a neublížil koním ani sobě díky tomu, že moudrá tažná zvířata stála klidně a čekala, až se vyděšený sportovec vyhrabe ven a uvolní cestu.

Staří Řekové měli za symbol moudrosti sovu. Určitě jste slyšeli řecké úsloví: „Nosit sovy do Athén“, které znamenalo dělat něco zbytečného, podobně jako naše: „Nosit dříví do lesa“. Jeden z vtipných autorů vystihl, proč byla tato vlastnost přiřčena právě sovám: *„Sova je symbolem moudrosti, protože se moudře tváří a mlčí“*. Možná, že někdy používáme tuhle „soví taktiku“. Nevíme si s něčím rady, nebo se nám prostě nechce zasahovat, tak se tedy moudře tváříme a jdeme pryč. Jenomže pravá moudrost nemyslí na svoji pověst, ale je ochotná pomáhat i v nesnadných situacích.

Snad nejstarší kniha Starého zákona si moudrosti velice cení: *Moudrost má větší cenu než perly* (Jób 28, 18).

A ve sbírce biblických mudrosloví je i návod, jak ji získat: *Kdo chodívá s moudrými, stane se moudrým* (Př 13, 20). Je dobré vědět, co je moudré pro každodenní život, pro naši práci, vztahy atd. Přemýšlivý člověk si navíc klade otázky: V čem je pravý cíl mého života, jednám tak, abych ho dosáhl? Na to odpovídá starozákonní myslitel: *Člověku, který je mu milý, dává Bůh moudrost a poznání i radost* (Kaz 2, 26). Vynořují se však další otázky: Může mě mít Pán Bůh rád?

Je úžasné, že máme i Nový zákon. Pravý vztah k Bohu a moudré za-

měření života nacházíme v Ježíši Kristu: *V Kristu jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání* (Ko 2, 3). Založme na něm svoji životní moudrost. On to krásně přirovnal ke stavbě rodinného domu: *Každého, kdo slyší má slova a plní je, připodobním muži moudrému, kterýž ustavěl dům svůj na skále* (Mt 7, 24 kral).

Pavel Javornický

Inzerce

Farní sbor ČCE v Kolíně hledá faráře/farářku na plný úvazek. Kolínský sbor patří mezi největší v Poděbradském seniorátu. Ve sboru jsou zastoupeny všechny generace, které se pravidelně scházejí i mimo bohoslužby. Farní byt je součástí sborového domu, k dispozici je také malá zahrada. Sbor bude uprázdněn od září 2020.
Bližší informace u kurátora sboru Jana Dobeše,
mail: jan.dobes@ff.cuni.cz.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2020

24. června 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 22. července 2020

Z obsahu

** Ke 100. výročí vzniku Církve československé husitské*

Poselství k 3. neděli po sv. Trojici

Jak rozumíme spáse?
Žalm 106,1–23

„Rozpomeň se na mě, Hospodine, … navštiv mě svým spasením, … abych společně s tvým dědictvím o tobě s chloubou mluvil.“ Žalmistova prosba nás staví před Boží tvář jako ty, kdo se smí dovolávat Božího záchranného zastání a vyhlížet perspektivu, kterou jeho vysvobození (hebr. Ješua!) otevírá. Čekali bychom, že volá v situaci, kdy čelí přívalu nepřátel či nějaké morové ráně. Ale záplava, která se přes něj valí, jsou scestnost, kříváctví ba bezbožnost vlastního lidu. Chvály Žalmu 106 totiž pokračují jako kající děje-prava. Hned, jak se Hospodin rozhodl zastat nás svým spasením a vysvobodit nás, vyznává žalmista, jsme mu nevěřili. Vzpouzeli jsme se darované cestě záchrany, nedali se cele proměnit perspektivou záchrany a obnovy. Zapomínali jsme na spasitele svého. S vědomím tohoto marasmu žalmista chválí a prosí „rozpomeň se“. Nenech nás se v tom bezcílně ráchat, a tak ztrácet cíl, k němuž jsi nás svou spásou povolal.

Slabostí křesťanstva je, že si tento přístup ke svému vlastnímu příběhu neosvojilo. Vidíme se často tak, jako by nás novozákonní svědectví automaticky řadilo po bok Ješuy, a ztuha nám jde rozpoznání pokřivenosti, uchylování z cesty spásy.

Žalmistovo nekašírované vyznání nutí k otázce, kde se to v nás (jako společenství víry) bere? Odpověď nabízí úvodní blahoslavenství (v. 3) Blahoslavený, ten, kdo si pozorně hledí práva a činí spravedlnost, ať je doba jaká je. Blahoslavený ten, který rozumí tomu, že spása má svůj pospolitý rozměr. Rozměr práva a spravedlnosti. Činy spásy (ve Starém i Novém zákoně) se dějí proto, aby otevřely prostor obnově důstojnosti. Pozdvižení pošlapaného lidství těch, kdo jsou přehlíženi či odkopáváni. Ne nadarmo se v tom cíli ukáže, že Spasiteli Ježíši dobře rozuměli ti, kdo ho přijímali v žíznivých, vězněných či lidech bez domova a uprchlících (Mt 25,37-40).

Pustíme-li si žalmistovo kající vyznávání na tělo, musí se člověk ptát: Jak že to rozumíme spáse, když se hlasem církví stává předsudečné odmítání Istanbulské úmluvy, která chce dopřát důstojnost a ochranu ženám? Když místo toho, abychom se zasazovali o přijímání azylantů, přizpůsobujeme se vládcům světa tohoto, kteří obyvatelstvo straší uprchlíky? Když místo podpory úsilí integrovat lidi z vyloučených lokalit sdílíme v církvích předsudky o tzv. nepřizpůsobivých a jejich paušální dehonestování?

Můžeme si tyto otázky pustit na tělo, protože možná právě tak nás znova potkává přízeň toho, který nám otevřel obzor království pokoje a spravedlnosti bez konce. Bez toho jsou slova naší chvály jen zástěrkou neochoty přiznat svoje zcestnosti.

Tomáš Trusina
farář ČCE Praha 1-Salvátor

Neuveď nás v pokušení

„Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.“ **1 K 10,13**

Zvolání nebo také prosba: Neuveď nás v pokušení, je částí modlitby Páně Otčenáš, ke které se opakovaně vracím. Dnes také diskutujeme, i když sám sebe nepovažuji za povolaného odborníka, o jiné verzi překladu této prosby. Jak nás dnešní teologové ujišťují správnější význam a smysl má verze překladu: Nedopusť, abychom upadli do pokušení.

Měli bychom to chápat v kontextu toho, že se každý jazyk přirozeným způsobem rozvíjí s dobou a někdy se jí samozřejmě přizpůsobuje. Vývoj jazykovědy, neboli lingvistiky, nás určitě někdy překvapuje, já sázím na překvapení pozitivní. Ale zpět k Otčenáši. Napadlo nás někdy položit si otázku, proč a k čemu se tuto modlitbu modlíme? Jsme si vědomi toho, že nás má tato modlitba přivádět k poznání, jak velký je Boží plán připravený pro nás, tedy pro každého člověka? Modlitba Otčenáš se přece zaměřuje na náš běžný život, klade nám do úst prosbu o naše každodenní potřeby, o chléb, nejen ten vezdejší, zaobírá se i našimi meziosobními vztahy, které jsou často zamořeny sobectvím. Prosíme proto o odpuštění a zava-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Sekretář ekumenické rady církví se ohradil proti útoku komunisty Filipa na církve

Předseda komunistické strany Vojtěch Filip se v rozhovoru pro Deník N přirovnal ke Gándhímu a také prohlásil: "Mrzí nás, že církev v době koronavirové krize nebyla na straně těch, kteří by byli ochotni se jakkoliv podílet na řešení krize domácností." A dodal: "Jestliže se církev takto chová, najdeme jiný způsob, jak ji více zapojit do procesu sounáležitosti se státem a s občany."

Proti tomu se ohradil Petr Jan Vinš generální sekretář Ekumenické rady církví:

"Jednoznačně odmítám tuto zcela nepodloženou rétoriku. Církve se prostřednictvím svých charitativních organizací i skrze nasazením množství dobrovolníků, nemocničních kaplanů a dalších duchovních i laiků podle svých možností na pomoci postiženým koronavirovou epidemií podílely a stále podílejí.

Je obtížné - i v kontextu historické zkušenosti, kterou církve s komunistickou stranou mají - výrok pana předsedy o "nalezení způsobu zapojení do sounáležitosti" vnímat nějak jinak, než jako opětovné vyjádření konfiskačních choutek vůči církvím, které naposledy vypluly na povrch při nedávném neústavním pokusu o retroaktivní snížení majetkového narovnání se státem, maskované za zdanění.

Byl bych rád, kdyby současná krize byla i na politické scéně spíše příležitostí k opravdové sounáležitosti, ne k populistickým útokům proti těm, kdo v krizi doopravdy pomáhají", uvedl Petr Jan Vinš na facebookovém profilu ERC.

www.christnet.eu

Tři roky stály sochy na Staroměstském náměstí spolu. Jak dlouho tam budou stát po 102 letech teď?

Smír na Staroměstském náměstí?

Spolek pro vybudování mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze dosáhl svého. Sloup tedy stojí a dokonce je vydáván za symbol smíření. Teď ovšem zbývá jen drobnost - zjistit, kdo se má s kým smiřovat a jak toho smíření dosáhnout. Rozhodně to ale nebude přesvědčování lidí, že Jan Hus byl velkým ctitelem Panny Marie a že se i na hranici modlil Zdrávas. Možná by stálo za to, kdyby si obhájci sloupu přečetli aspoň úryvek ze zprávy očitého svědka Petra z Mladoňovic (nar. kolem 1390), který se účastnil kostnického koncilu jako tajemník pana Jana z Chlumu. Pětadvacetiletý tajemník si pečlivě zaznamenával všechny podrobnosti a napsal o procesu s Janem Husem asi stopadesátistránkovou zprávu, která se zachovala ve dvou verzích, v češtině a v latině. Tam by se o Janu Husovi mj. dočetli: „A když přišel k místu, kde měl býti umučen, poklekl, pozdvihl ruce i oči k nebi a s plně oddanou zbožností modlil se žalmy, zvláště: "Smiluj se nade mnou, Bože" (Ž 51,3) a ,"V tebe, Pane, jsem doufal" (Ž 31,2.6), opakuje verš "V ruce tvé, Pane"... Když pak ho přivazovali za krk jakýmsi začerněným řetězem, podíval se naň a s úsměvem pravil katům: "Pán Ježíš Kristus, vykupitel můj a spasitel, tvrdším a těžším řetězem byl spoután; já bídný nestydím se nésti tenhle, pro jeho jméno jsa svázán."... (když chtěli, aby odvolal): On však pohlížeje k nebi hlasitě odpověděl: "Bůh je mi svědkem, že co se mi křivě připisuje a z čeho mne křiví svědkové obvinili, tomu jsem nikdy neučil ani toho nekázal, nýbrž mou přední snahou při kázání i při všech mých činech i spisech bylo, abych jen mohl odvrátit lidi od hříchů... v té pravdě evangelia, kterou jsem psal, učil i kázal dnes s radostí chci zemříti." ...Nato katové pod ním zapálili; a Mistr hned hlasitě jal se zpívati nejdříve „Kriste, synu Boha živého, smiluj se nad námi", potom "Kriste, synu Boha živého, smiluj se nade mnou"...“ Možná by i římskokatoličtí historikové změnili názor a nejen na Jana Husa.

Helena Bastlová

K příležitosti letošní Noci kostelů byla otevřena
ve Farním kostele Českobratrské církve evangelické v Přerově

Výstava drásaných pastelů

malířky a karikaturistky

MARIE PLOTĚNÉ

Výstava potrvá až do 31. srpna 2020

Možnost zhlédnutí je v době nedělních bohoslužeb
a každé úterý od 17 do 18 h, či na požádání tel.: 605 303 670

Srdečně zve Farní sbor ČCE Přerov https://cceprerov.estranky.cz

Z církví doma i ve světě

Náboženská svoboda ve světě se podle amerických expertů mírně zlepšuje. V řadě zemí netolerance trvá

Komise Spojených států o mezinárodní náboženské svobodě „celkově vnímá pozitivní vývoj náboženské svobody ve světě“. Píše to ve své pravidelné výroční zprávě za rok 2019. Nezávislá federální komise oceňuje zejména pozitivní vývoj v Súdánu po svržení presidenta Omara Al-Bašíra v Jižním Súdánu. Lepší vyhlídky má také Uzbekistán, kde vláda postupně upouští od některých tvrdých omezení a porušování práv v souvislosti s náboženstvím a vírou.

Komisi ale znepokojuje 14 států, ve kterých se vláda angažuje nebo toleruje „systematické, pokračující a šokující porušování“ nejenom náboženské svobody, například mučení, nelidské zacházení, unášení a zadržovaní osob ve vězení bez vznesení obvinění. Mezi země s nejhorším hodnocením patří Čína, Indie, Rusko, Saúdská Arábie a Severní Korea, ale také Barma (Myanmar). V této východoasijské zemi má přitom klíčovou pozici ve vládě Aun Schan Su Ťij, nositelka Nobelovy ceny za mír. Komise dále upozorňuje na zlé podmínky v dalších 15 státech a na řádění islamistických teroristů jako jsou Al-Šabáb v Somálsku a Boko Haram v Nigérii.

Američtí experti se znepokojivě dívají rovněž na Evropu, kde podle nich minulý rok rostl antisemitismus, a to hlavně ve Francii, Itálii, Německu, ale také ve Spojeném království a ve Švédsku. Například ve Francii podle nich došlo k nárůstu antisemitských činů o 27 procent, zatímco ve Spojeném království to bylo o 7 procent víc.

Ve zprávě jsou uvedené i některé země (například Čína), kde trvá pronásledování náboženských menšin a navíc i „export“ nesnášenlivosti za hranice. V některých případech k tomu uvedené země navádí i mezinárodní organizace.

Komise doporučuje vládě USA a Kongresu zavedení cílených sankcí proti jednotlivým zemím a také školení pro diplomaty, aby mohli účinně ovlivňovat místní vlády v otázce náboženské svobody. Současně žádá, aby se monitoroval „vývoz náboženské netolerance za hranice“ daných států prostřednictvím médií, školních učebnic a podpory teroristických skupin a nestátních aktérů, kteří se dopouštějí násilí ve jménu náboženství.

www.christnet.eu

Ruský soud odsoudil jehovistu na více než šest let

Soud ve městě Pskov na západě Ruska poslal 8. června na 6,5 roku za mříže člena náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, která je v Rusku zakázána jako extrémistická organizace. Oznámila to agentura Reuters s odvoláním na obhájce.

Rozsudek vynesený nad jednašedesátiletým Gennadijem Špakovským představuje dosud nejtvrdší trest od roku 2017, kdy nejvyšší soud náboženskou společnost v Rusku zakázal jako extremistickou organizaci a nařídil její rozpuštění. Špakovskij se hodlá proti rozsudku odvolat.

Svědkové Jehovovi, kteří mají své ústředí ve Spojených státech, jsou už roky pod tlakem v zemi, kde se dominantní pravoslavná církev těší přízni prezidenta Vladimira Putina. Pravoslavní duchovní označují jehovisty za nebezpečnou zahraniční sektu, rozvracející státní instituce a tradiční hodnoty. Jehovisté tato nařčení odmítají, poznamenala agentura Reuters.

Svědkové Jehovovi uvádějí, že tři desítky jejich souvěrců jsou nyní v Rusku ve vězení či ve vazbě a více než tři stovky dalších čelí trestnímu stíhání. Kreml opakovaně používá nejasně formulované zákony proti extremismu k zásahům nejen vůči opozičním aktivistům, ale právě také vůči náboženským menšinám.

"Rusko dnes svévolně uvěznilo dalšího pokojného věřícího, bez ohledu na vlastní ústavu a mezinárodní normy na ochranu lidských práv," uvedl mluvčí náboženské společnosti Jarrod Lopes. Rozsudek městského soudu ve Pskovu je podle něj v rozporu s výzvami pracovní skupiny OSN pro svévolné věznění a dalších mezinárodních představitelů, aby Rusko přestalo zatýkat, stíhat a věznit jehovisty za to, že pokojně vyznávají svou víru. Soud dosud agentuře Reuters neodpověděl na žádost o vyjádření.

Jehovisté jsou známi svojí misií od dveří ke dveřím, ale také odmítáním služby v armádě a krevních transfúzí, připomněla agentura. V Rusku se k nim hlásí asi 170 000 věřících, po celém světě okolo osmi milionů.

Hnutí založené v roce 1873 ve Spojených státech kazatelem Charlesem Russelem se hlásí ke křesťanství. V Česku jsou Svědkové Jehovovi od roku 1993 registrováni jako církev a při sčítání lidu v roce 2011 se k nim hlásilo na 13 000 osob.

www.christnet.eu

Nový arcibiskup z Yorku Stephen Cottrell byl zvolen během videokonference

V anglickém Yorku byl 11. června zvolen v pořadí 98. arcibiskup Stephen Cottrell. Nahradí tak Johna Sentamu, který v neděli složil na hlavním oltáři svou biskupskou berlu. John Sentamu, který pocházel původně z Ugandy, ve svých 70 letech odešel po patnácti letech v úřadu arcibiskupa do penze.

Stephen Cottrel se narodil v roce 1958 a od roku 2010 byl biskupem v Chelmsfordu. Kněžské svěcení přijal v roce 1985.

Volba nového arcibiskupa proběhla vzhledem ke koronavirové epidemii během videokonference. To, že je kandidátem na biskupa, bylo známo již loni v prosinci. Arcibiskupa podle dávné tradice volí kanovníci katedrály se souhlasem anglické královny. Jejich volba tak je spíše jen formálním potvrzením kandidáta. Anglikánská církev je v Anglii státní církví, v jejímž čele stojí panovník. Tento systém volby trvá již od roku 1533. Arcibiskup Yorku je druhý nejvyšší církevní představitel The Church of England po arcibiskupu z Canterbury.

www.christnet.eu

Neuveď nás v pokušení

Dokončení ze str. 1

zujeme se, že budeme odpouštět. Prosíme zároveň o pomoc v situacích, ve kterých přichází na řadu konfrontace naší svobody s nástrahami Zlého. Což jsou právě ona pokušení, která přicházejí bez ohledu na nás a ve chvílích, kdy je nejméně očekáváme, nebo kdy s nimi nepočítáme. Příčinou a zdrojem toho bývá v převážné většině Zlo. Naše svoboda, kterou jsme dostali od Boha, se ve chvíli nástrah a útoku zlého, stává jakoby křehkou a zranitelnou. Je jisté, že protagonistou pokušení, která na člověka doléhají, není a nikdy nebude Bůh. Výklad, že Bůh působí pokušení, že dopouští to, či ono, by odporoval smyslu evangelní zvěsti i samotnému textu Otčenáše, byl by na hony vzdálen Bohu, jakého nám zjevuje Boží Syn Ježíš.

Bůh je a bude náš milující Otec a my Jeho dětmi a takový svým dětem přece neklade žádné nástrahy. Křesťané rozhodně nemají co do činění s žárlivým, natož krutým Bohem, který s člověkem soupeří, anebo se baví tím, že ho vystavuje zkouškám. Tuto roli vždycky měli pohanští bůžkové. V Jakubově listu čteme: *„Když je někdo pokoušen, ať neříká: to mě pokouší Bůh! Jako je nemožné, aby byl Bůh pokoušen ke zlému, tak ani on sám nikoho nepokouší.“* (Jakub 1,13) A evangelista Lukáš pro nás zaznamenal Ježíšova slova: *„Otec není původcem zla a žádnému synovi, který jej prosí o rybu, nedá hada.“* Takže, jestli se v našem životě objevuje zlo, věřme, že Bůh bojuje po našem boku a pomáhá nám nad tím konkrétním zlem zvítězit. Bůh neustále bojuje za nás, nikoliv proti nám. V životě Ježíše existovaly a byly přítomny zkoušky a pokušení. Proto nám je Ježíš (a to i v situacích, kdy je zlo v převaze a nám se zdá, že vyhrálo), rozhodně nablízku. Bůh se pro nás ukazuje a zjevuje v Ježíši Kristu především proto, aby nám dokázal, že nás nenechává samotné, opuštěné, že je a bude s námi. On je tím, který nám dává život, který je s námi v průběhu života. Je s námi v radosti, je s námi ve zkouškách, je s námi v zármutku, je s námi v porážkách, je s námi když zhřešíme, je s námi vždycky, protože je náš Otec, který nemůže své děti opustit. Je s námi, i když jsme pokoušeni dopustit se špatnosti vůči druhým, když se necháváme ovládat touhou po moci nad vším a nade všemi. Ježíš si prošel pokušením od satana, když odešel do ústraní pouště. Jeho veřejné působení začíná způsobem, že k němu přichází satan, aby ho svedl. Satan ho pokoušel, ale všechna jeho pokoušení Ježíš odmítá a nakonec z nich vychází vítězně.

Kdo by neslyšel názor, že ďábel neexistuje? U nás jsme z ďábla udělali pohádkovou postavu a vnímáme jej spíš humorně a jako bytost v podstatě neškodnou. I když v pohádkách vždycky dobro nakonec vítězí nad zlem. Zlo je reálné, existuje, působí a trpělivě čeká na své oběti.

Zkusme si někdy napsat na kus papíru, jakým pokušením čelíme. Mohou to být skrytá pokušení od satana, a až tato pokušení zaznamenáme na papír, ihned je odevzdejme do Božích rukou a ten papír se seznamem znič me. Mysleme přitom na to, že nás Bůh nenechává samotné v žádné zkoušce a že, když prožíváme rozličné zkoušky, padáme a únavou z nich usínáme nebo nemůžeme spát, Bůh nad námi vždycky bdí. V těch nejhorších chvílích našeho života, ve chvíli největšího trápení a úzkosti, Bůh bdí a bojuje spolu s námi. On každé naše Getsemany proměňuje v jistotu, že od něho nejsme a nebudeme zapomenuti. Bůh v Kristu sestupuje do našich getsemanských zahrad, aby nás hledal, nacházel a zachránil. On nás v našich propastech a soužení nikdy neopustí. Všechna údolí stínu smrti, jimiž si prošel i Ježíš, již nejsou pustá, beznadějná, ale proměněná zvítězilou přítomností Božího Syna.

Bože vzdaluj od nás časy zkoušek a pokušení. Přijdou-li ukaž nám, že nejsme sami. Ukaž nám, že Ježíš Kristus na sebe vzal i tíhu tohoto kříže. On nás povolává k tomu, abychom jej nesli s ním a s důvěrou se svěřili Otcově lásce a milosrdenství. Amen.

Dušan Spiridion Ehmig, pastor

Hospodin je spravedlivý

Hospodin je spravedlivý ve všech svých cestách, milosrdný ve všech svých skutcích.

Žalm 145,17

Nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vší moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli.

Koloským 1,9-10

Verš vylosovaný pro dnešní den je: „Hospodin je spravedlivý ve všech svých cestách, milosrdný ve všech svých skutcích.“ Věříme, že tomu tak je. Kdo jiný by měl být spravedlivý, když ne on!

Kdo může člověku více rozumět a tím pádem ho i spravedlivě posoudit? Od lidí se objektivity málokdy dočkáme. Vždyť „do nás“ nevidí, nemohou odhalit všechna zákoutí našich zápasů, všechny důvody našeho rozhodování a jednání. - Ale Pán Bůh vidí.

Pán Bůh to vidí, říkáme, když trpíme nějakou křivdou. Pán Bůh to vidí, říkáme si, když na nás nezaslouženě přicházejí bolesti, nemoci či útoky lidí.

Ale někdy prosíme: „Pane Bože, nehleď na mne přísně, netrestej mě za mou nerozumnost! - Tato druhá poloha je nám také blízká. Protože je nám blízké to, že v jakési pomatenosti smyslů uděláme něco, co nás pak mrzí. To pak také víme, že Pán Bůh to vidí, ale přejeme si, aby vše viděl milosrdně. Aby nás posuzoval s odpuštěním, s odpouštějící láskou. Vždyť je to náš Bůh a my – i přes ty hlouposti – jeho děti!

A to je ta biblická dvojice, o které dnes čteme. Spravedlnost a milosrdenství. Jsme rádi, že to obojí stojí vedle sebe, že se to týká i nás.

Ale proč autoři Hesel k tomu vylosovanému slovu ze Žalmu vybrali právě verš z epištoly Koloským: „Nepřestáváme za vás v modlitbách prosit, abyste plně, se vší moudrostí a duchovním pochopením poznali jeho vůli“? Souvisí nějak tato dvě citovaná místa? Co je „jeho vůle“, co je Boží vůle ve světě a v našem životě?

Se vší rozhodností říkáme, jistě to nejsou války, genocidy, pogromy! A určitě máme pravdu. I přes to, že z Bible víme, že někdy i milosrdný Bůh trestá. Ale jsme přesvědčeni, že je to tak, jak říká prorok: „Mé myšlení je o pokoji“, praví Hospodin.

Když víme, co Boží vůle není, co jí tedy je? O co v modlitbách prosí apoštol Pavel pro Koloské? O co by třeba prosil apoštol i pro nás? - Abychom poznali s plným duchovním pochopením, čím se živit, v čem podnikat, do čeho investovat? To sotva… Abychom pochopili, jak si dnes v čase všeobecného zaracha udržet kondici, chránit zdraví? Pochybuju, i když to je důležité… Anebo jak rozdělovat peníze mezi chudé doma a ve světě? Možná, i když na to není potřeba žádného velkého duchovního zápasu… O co prosí apoštol pro Koloské? Co nám zbývá? - Zbývá to hlavní: spravedlnost a milosrdenství.

Plné duchovní pochopení potřebují věřící – i my – dostat shůry právě v těch věcech skrytých. Aby pochopili, že Bůh v jednání nejen se svým lidem, ale i s celým světem je vždy spravedlivý – nedělá omyly, nekřivdí. A k tomu že je vždy i milosrdný. Je shovívavý, odpouští, „nemá zalíbení ve smrti hříšníka“. Pro pochopení Boží vůle v těchto věcech prosí apoštol za věřící v Kolosách. Aby to dobré a radostné, co jim Bůh nabízí, přijímali pro sebe s co největším duchovním prohloubením. A aby se „jeho vůle“ děla při nich a skrze ně i dále. Po tom touží, o to prosí. A píše: Tak „...ve všem ponesete ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a vytrvalosti“.

Jistě se v životě nejednou zastavíme a hledáme pomoc při důležitém rozhodování. Ale to nejdůležitější je, poznat, co Bůh pro lidi učinil posláním Ježíše Krista. Že se právě takto ukázala ta nejvyšší spravedlnost a milost v tomto světě. Boží vůlí je, aby to všichni poznali plně. V časech dobrých i zlých. A tak nesli ovoce dobrých skutků, které jsou vždy pro druhé.

Marian Šusták

Upozornění

Starý účet vedený u České spořitelny je už delší dobu zrušen. Prosíme, používejte už jen účet u Fio uvedený v tiráži.

Děkujeme za pochopení.

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 4

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

*Pokračování z minulého čísl*a

Amos nám nastavuje zrcadlo. To Bůh nám nastavuje skrze proroka zrcadlo, abychom nežili v iluzi, ale využili času, dokud nám ho ještě dopřává. Celým Písmem zní Boží volání: Obraťte se ke mně, lide můj, celým svým srdcem a žijte tak, jak se sluší a patří na děti Boží! Dal jsem vám svůj Zákon potvrzený v prolité krvi mého Syna. Žijte podle něho. Je to zákon lásky. Ukazujte při všem svém jednání, pracovních postupech, ve vlaku, v autobuse, v obchodě, v kanceláři, v dílně, ve své firmě, prostě všude, kde z mé vůle stojíte, že jste vpravdě moje děti, že se nerozchází váš život s vaší vírou a vaším vyznáváním ústy, že mne svého Boha vpravdě vyznáváte svými životními postoji, že se pokoušíte ve své rodině, ve svém sboru i všude jinde, ukazovat na můj zákon lásky, na ty Boží normy, na to, co by mělo platit už dnes navzdory všemu pokušení i prostředí světa, ve kterém žijete. Vím, že svět volá hlasem sobectví a nelásky, abys překročil svého bratra, aby sis ho zotročil a podmanil, abys ho připravil o tělesnou i duchovní svobodu. Svět kolem tebe volá, abys podplácel a snažil se pohltit druhého svou ctižádostivostí. Ale já tvůj Bůh a Pán tě volám k lásce. Volám tě k poctivosti, k pomoci a službě bližnímu, k milosrdenství a k životu z víry. To ve vší tichosti pronášej svým životem a já budu s tebou! Vím, že svět kolem tebe volá ve své pýše a namyšlenosti po mstivosti, násilí, po násilném odebrání plodu bez důvodu, po volnosti mezilidských i mimomanželských vtazích, po smyslnosti a neupřímnosti. Ale já, tvůj Bůh a Pán tě volám k cestě, která vede k odpuštění, k moudrosti a novotě života. Volám tě k cestě skryté v mé náruči. A ukazatelem cesty je pro tebe můj Zákon lásky, v mém Synu předložený, a jeho krví zpečetěný. Nenech se strhnout ničím. Jdi za hlasem mého volání, cestou mého Syna. Otevři svoje srdce pro moje dílo a pro moji práci v tomto světě. Máš šanci v milosti a v Kristově odpuštění neprohrát svůj život.

Tak nás volá náš Bůh a Pán a Král našeho života! Máme šanci zvítězit nad všemi lákadly tohoto světa s pomocí Božího Beránka, který každému nabízí svůj doprovod. On chce jít s námi. Je jen na nás, do jaké míry ho vpustíme do svých srdcí a života. Vtahujme Pána do každého kroku svého myšlení a jednání. On nás miluje a touží po tom, aby mohl ztvárňovat a formovat naše životy. A ukazuje nám cestu. Volá nás, abychom mu plně důvěřovali. A až s ním dojdeme před trůn milosti, pak „ten den“ o kterém prorok Ámos hovoří, a které i celé Písmo připomíná, bude i pro nás dnem veliké radosti a slávy.

„Dotazujte se Hospodina a budete žít!“ (Ámos 5,6a)

Když hovoří Hospodin, pak je jeho slovo vždycky mocné a vážné. V proroctví Ámose proroka ve 3. kapitole připomíná svou velkou přízeň, lásku a milost, kterou svému lidu učinil. *„Pouze k vám jsem se znal ze všech čeledí země.“* (3,2) Připomíná i vyvedení Božího lidu z Egypta! Jde tady o připomínku jedinečnosti Božího vyvolení. Bůh připomíná Izraeli, že si ničím toto vyvolení nezasloužil! Vždyť byli otroky v zemi Egyptské, chatrnými lidmi bez zvláštních předpokladů. A přesto se jich Bůh ujal. Vybral si slabé. Tak si Bůh vždycky vybírá! Vzpomeňme na proroky, Ježíšovy učedníky a mnohé další. Hospodin se ujímá mnohých slabých a bezvýznamných a vytrhává je z poroby a ze smrti. Tady ústy proroka připomíná, že přes vzácnou Boží lásku a milost, se však my lidé přesto ustavičně pokoušíme vytrhnout z Boží ruky! Bůh svému lidu i nám říká: Zvažte, o co se připravujete. Já, Hospodin, na to hledím, ale přesto neruším svou smlouvu. Moje láska a přízeň však nevylučuje potrestání. Vždycky budu přísnější na svůj lid, než na ty ostatní. Německý protestantský teolog Walter Lüthi k tomu oddílku dodává, že „nikdy nebyl žádný národ tak trestán jako právě Izrael. To však všechno proto, že na něm spočívá tajemství Božího vyvolení. Naplňuje se na něm něco ze slov Ježíšových: *Já, které miluji, kárám a trestám!* (Zjevení svatého Jana 3,19)“. Tak Hospodin skrze Ámosova ústa volá svůj lid k pokání a varuje ho. Připomíná mu, že se odchýlil z cesty, kterou mu ukázal.

Dva mohou jít spolu stejnou cestou jen potud, pokud jdou stejným směrem, pokud jsou zajedno, když stojí na stejném stanovisku. Jenže Izrael se od Boží cesty odchyluje. Proto je Hospodin připraven ho za to potrestat. Ale dříve, nežli to učiní, varuje. Krásný zevnějšek izraelského lidu i jeho duchovní stav prosvěcuje svým pohledem a prohlédá až k jádru! A pak se často ukazuje, že z bezstarostnosti, ze sebejistoty, z pohodlí a z uspokojení zůstávají jen trosky. Hospodin vydá ke zničení dokonce i stánek úmluvy, protože je poskvrněn modlářstvím. Odejme ochranu od svého lidu, protože nádhera postavená na sobectví, nelásce, křivdě a násilí se Bohu protiví. Boží lid má být na této zemi svědkem Boží lásky! Má být svědkem také Boží pravdy, Božího milosrdenství a Boží vlády. Jenže on často tímto svědkem Božím na zemi není!

pokračování příště

Pavel Rybín

Husova “třetí cesta”

aneb Spravedliví jsou občas nesnesitelní

Bývalý americký velvyslanec Jack Matlock nedávno v Praze prohlásil, že dějiny se neopakují, ale rýmují. Vůbec tím nepotěšil ty, kteří si přejí mít svět jednou provždy neměnný. Řekl to pan Matlock dobře, protože to řekl v zemi Husově, který i svatá Písma četl jako živá slova, otevřená budoucnosti. Dovolím si na to konto říci několik poznámek. Některé snad se dají odvodit od Jana Husa, jiné se snad budou s jeho odkazem rýmovat.

Film

Začnu filmem. Jednou z nejsledovanějších událostí, týkajících oslav 600. výročí upálení mistra Jana, byla premiéra Svobodova filmu o Janu Husovi, natočeného na základě scénáře Evy Kantůrkové. Zmíním v této souvislosti jednu dobrou věc, kterou lze nepřímo připsat na konto Husova odkazu. Víc než čtvrt století po změně režimu se naše společnost neustále lustruje, kádruje a prověřuje, takže není divu, že trpí takzvanou „blbou náladou“. Po tomto temném čtvrt století se najednou stal malý zázrak. Svoboda a Kantůrková, lidé s poměrně rozdílnou minulostí, se sešli při společném díle – a při zahájení natáčení se objali. Nejsem velkým obdivovatelem ani jednoho z těchto dvou umělců, ale přiznám se, že při vzpomínce na tento okamžik jsem dojat i nyní. Škoda však, že se nemluví o jiném filmu. Ten film se jmenuje Ecce Constantia a podle předlohy Pavla Kohouta jej natočili v roce 1992 Luboš a Jitka Pistoriovi. Čím je ten film tak významný? Je o Husovi, avšak Hus v něm nevystupuje! Cítíte ten závan geniality, přátelé? Pavel Kohout se vyhnul zpředmětnění pravdy, vyhnul se tomu, aby přeexponoval hlavní postavu a tak ji změnil v ideologii, mýtus či karikaturu! Kohout svůj příběh vystavěl z místa, kterému všichni dobře rozumíme. Nikoliv jako fiktivní svědectví člověka, který Husa znal, ale jako pohled člověka, který o Husovi slyšel.

Teolog

A tak se konečně dostáváme do nám přirozeně pochopitelné pozice. Zajímá nás Hus jako teolog? Nu, odborníky jistě. Třeba spor o transsubstanciaci, zdali hostie zůstává oplatkou, nebo jestli zuby věřícího koušou Kristovo tělo. Zajímavé starosti měl středověký člověk. To bude ale asi tak všechno. Zajímavější než teologické teorie je Husova teologická praxe. On sám tvrdil, že víra je stvrzována skutky. A najednou jsme u problému, zda nehodní kněží platně slouží, a nejenom to, zda dokonce nemají být zbaveni majetku – a to už je jiná káva! Jak bylo řečeno, dějiny se neopakují, dějiny se rýmují. Člověka hned napadne lecjaký nehodný politik s podivně získaným majetkem. Ta Husova úvaha vůbec není špatná, protože je obecně platná a stále aktuální. Ty stovky let tu tak nějak nejsou znát. S kritikou svatokupčení, dnes bychom řekli trafik pro prominenty, to Hus také trefil dobře. Tak dobře, že se to rýmuje i dnes! A otázka, zda má církev vlastnit majetky, anebo zda je má mít pouze v užívání, to už je jak aktualitka z denních zpráv. Přátelé, tady se už Hus pouští na tenký led, kdy hledá svou třetí cestu! Je paličatý a jak mu autority vyčítají, zatvrzele bazíruje na svém rozumu a svědomí. Nechce ani církev chamtivou, ani církev beznadějně chudou. Chce církev duchovní, důstojně majetek spravující a využívající, aniž by jiné o majetky připravovala.

Politika

A to už jsme s Husem zabředli do politiky. On byl opravdu hlava tvrdá, ale otevřená. Myslel si snad, že jde stále jen o teologii? Nebo si dal podobnou otázku, jako nedávno jeden soudce v oblasti trestního práva – zdali se má teologie zastavit před branami politiky? Nebo byl ve své zatvrzelosti příliš naivní? Myslím, že nebyl naivní. Domnívám se, že dobře věděl, že čím větší špatnost, tím větší sílu má pravdivá kritika. A tím větší jsou důsledky.Ta kritika byla navíc fundovaná, protože Husa nebylo na čem nachytat. To je zřejmé z celého kostnického procesu. Na co ho nakonec koncil dostal? Bylo by to k zasmání, kdyby nešlo o tragédii. Hus se odvolal ke Kristu coby zakládající instanci celé církve. Ta ale svá procesní pravidla upravila tak, že něco takového znemožnila. Současným jazykem bychom mohli říci, že se firma „udělala pro sebe“ a zakladatel utřel. Tak se Hus dostal do slepé uličky. Jaké bylo tehdy mocenské rozložení? Papežská instance, koncil, světští vládcové. Silokřivky různě skrytě promotané. Do toho se dostal Hus, tak nějak mimoběžně, protože zjevně neprojevoval chuť účastnit se mocenského boje. Hus se tehdy nepřiklonil ani k jedné straně, ale snažil se najít balanc při hledání té třetí cesty. Odvolal se k zakládajícím hodnotám křesťanského společenství. Tím se stal Hus jako rozvraceč starých nepořádků v reálné politice prakticky nevyužitelný. Jinými slovy, jak zaznělo u nás ne tak moc dávno v souvislosti s justiční mafií, Hus neprojevil dostatek pochopení pro stabilitu vlády.

Hus tedy odmítl všechny „reálně-politické“ cesty, které se vzdálily od toho, k čemu se hlásily. Husova drzost, smělost a heretičnost spočívala v trvání na pravdě, tedy pravdivém vztahu k těm zakládajícím hodnotám, což u něj, jako filosofického realisty, nemohlo znamenat nic jiného, než soulad mezi deklarovanými principy a životem. Dalo by se mluvit, kdyby to zase už nebylo tak zprofanované, o životu v pravdě. S čím se to rýmuje? Evropská unie si chtěla dát do ústavy odkaz na to, že je založena na křesťanských, respektive židovsko-křesťanských základech. Ale co kdyby se místo planého chození kolem šlo přímo k meritu věci? Co kdyby evropská ústava neměla 400 stran, ale jen deset řádků Desatera? Nebylo by toto navázání na mistra Jana užitečným příspěvkem malého státu velkému společenství?

Ekonomický aspekt

Velmi málo komentovaným Husovým postojem je odmítání úroků. Pěkná je jeho argumentace. Úrok je zisk, který stoupá v čase. Avšak Bůh je pánem času – a tak si lichvář ten čas nemůže přivlastnit, aby mu vydělával peníze. S čím to rezonuje? S tím, že stále větší počet lidí si uvědomuje, že současná stále horší finanční krize je způsobena právě oním šíleným systémem úroků a dalších bankovních derivátů. A že kdyby třeba škrtli Řecku ty hrůzné úroky, zjistili by patrně, že Řecko už reálně vrátilo to, co si reálně půjčilo. Ale to by znamenalo konec tohoto ďábelského aranžmá, které

Dokončení na str. 4

Nic není definitivní?

Což někdo padne, aniž zase povstane? Což se někdo nenávratně odvrátí?

Jeremjáš 8,4

Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.

Jan 6,37

Nic není definitivní. Jak V+W zpívali: „Protože ani ten pes není definitivní, neví se, zdali se ze psa vlk nemůže stát.“

Ze psa vlk? Proč ne? To je velmi snadné. „Ten je hodný, on nekouše“, slyší každá doručovatelka. A najednou šup, hodný pejsek se promění v zabijáka a paní z pošty jde na šití… Někdy takto rychle spadneme z jedné osoby do druhé i my, lidé. Přímo bleskem se roztomilé stvoření zvrtne do podoby hádavé štěkny a veselý kumpán do tyrana rodiny... Dělají to naše nezkrocené pudy? Je za tím dlouhé chapadlo sluneční korony? (Nebo že by koronavirus?) - Kdo ví, co všechno s námi šije! Někdy se zdá, že všichni čerti. Ale na posedlost démony už nevěříme, tak na to nemysleme ani teď.

Faktem ovšem je, že z času načas podléháme divným vlivům a silám a ženeme se do záhuby. - Podobně jako ten marnotratný syn. A podobně jako on i my se můžeme ocitnout až na konci toho Božího světa, až tam, kde už je jen černočerná tma.

Je možný návrat z takové dálky? Může se člověk ještě vzpamatovat? - Tak se ptáme my. Ale úplně jinak se ptá prorok Jeremiáš. On se diví, že by se zbloudilec nechtěl vrátit. ***„Což někdo padne, aniž povstane? Což se někdo odvrátí nenávratně?“***… Jakoby chtěl říci: „Copak by to bylo normální, aby někdo po pádu zůstal ležet? Copak se může udát, že by někdo sešel z cesty navždy?“ Cítíme, že prorokovy otázky jsou z kategorie „básnických“. Ptá se, ale odpověď je tak jasná, že ji netřeba vyslovovat.

Nic není definitivní. Ani pád do hluboké jámy, ani odpadnutí od Boha! Vždyť kam může člověk od Boha odletět? ***„Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří? Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš.“*** (Žalm 139) Kam se ztratit, kam zmizet? Všude, Bože, jsi. ***„I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, tvá pravice mě uchopí.“***

Prostě nejde to, nelze zapomenout na toho, kdo nás stvořil, nejde dlouho odmítat pulz Boží blízkosti! Proto by se divil žalmista, kdyby se někomu povedlo odpadnout natrvalo… Ale někdy se člověk o to snaží. Dlouho snaží. Ani to však není Bohu na překážku. On dokáže čekat. Je „dlouhoshovívající“. A tuto řekněme nadlidskou trpělivost svěřil Hospodin i Ježíši Kristu. A tak jako otec vyhlížel návrat marnotratného syna, tak je i Ježíš Kristus už teď „přivrácen“ k přivítání těch, kdo se probírají z mrákot, kdo vstávají. - A aby nedošlo k mýlce, Ježíš to říká jasně a nahlas: ***„Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“***

To je slovo jasné a pevné. Říká to ten, jehož slova jsou „pravda a život“. To má slyšet každý, kdo už dále nevydrží utíkat od Boha a touží se vrátit. - Ježíš neodmítne. To je platné jednou provždy.

Opravdu? - No platné to je, ale ne navždy. Jen do té doby, kdy se navrátí Ježíš sám – při jeho druhém příchodu.

Holt, nic není definitivní.

Marian Šusták

Husova "třetí cesta"
aneb Spravedliví jsou občas nesnesitelní

Dokončení ze str. 3

systémem úroků v inflačním prostředí vysává peníze z kapes mnohých a stěhuje je do kapes nemnohých. A jaký byl další Husův hřích? Kritika odpustků, tedy vlastně financování církve? To ale souzní s odjakživa podezřelým financováním politických stran! Je to sice úvaha zdánlivě přízemní, v souvislosti s tak duchovně podávanou osobou téměř urážlivě materialistická, nicméně – jak říkal jeden zkušený příslušník CIA, sledujte stopu peněz, vše ostatní je ideologie!

Společenský dopad

Husovi protivníci si zřejmě byli dobře vědomi, že velmi sílilo vůči církvi kritické zázemí. Písma svatá byla přeložena do češtiny, a jejich atraktivnost byla taková, že se zřetelně zvyšovala gramotnost lidu. Z hlediska udržení stávajících mocenských nepořádků to bylo velmi na pováženou. Nebylo divu, že se mnozí Husa lekli, a papež vyhlásil interdikt. To znamenalo, že na něj a na všechny, kteří se s ním stýkali, dopadly tvrdé sankce. A již v roce 1410 tehdejší světový četník začal uvažovat o křížové výpravě proti centru těch zatvrzelých českých heretiků. A zase netřeba hledat, s čím se to převelice rýmuje. I v dnešní době se zvyšuje gramotnost, zejména ta ekonomická. Demokratické státy bohatého severozápadu by se měly také chovat podle svých zakládajících hodnot. Snaží se však vykrást mozky z chudého druhého a třetího světa. Tyto mozky se ale v průběhu studia dozvídají o fungování světové ekonomiky, o roli dolaru, kam putují zisky a komu rostou dluhy, a kam se svážejí odpadky, mnohdy životu nebezpečné. V těch ožebračovaných státech pak sílí kritika a mnohdy nabývá násilných forem. Proto světový četník některé z nich už ztrestal, na další se křížové výpravy chystají – za našeho tichého přihlížení nebo dokonce spolupráce. Než nám dojde, že právě odtamtud se zdvihají ony hrozivé migrační vlny.

Kamikadze pravdy?

Hus nebyl „kamikadze pravdy", spravedlivý, po němž by sedm let tráva nerostla. Nepochybně si byl vědom staré talmudické moudrosti, že kde je snaha nastolit úplnou pravdu, trpí mír, a kde je snaha nastolit úplný mír, trpí pravda. Proto nepřekvapí, že Hus obhajoval „kaceřované" knihy, protože mají schopnost rozněcovat duchovnost, inspirovat k hledání a vyjasňování pravdy. Mají velkou cenu, říkal Hus, protože díky nim se může čtenář vyvarovat mnohých omylů a chyb. Argumentoval vývojem učení církve, která opustila leccos z toho, co dříve učila. Z tohoto pohledu je jeho zaujetí pravdou vášnivé, ale poučené. Hlásal hledat pravdu, nalezenou pak neskrývat, ale slyšet, učit se jí porozumět, milovat ji, pravit pravdu (v realismu = žít pravdu, být pravdivý), držet pravdu a neměnit ji, bránit ji až do smrti.

Závěr

Domnívám se, že existenciální zaujatost pravdou nedovolila Husovi přiklonit se k nějaké z tehdejších mocenských (dnes bychom řekli reálně politických) variant, a z nezbytnosti jej vedla k hledání vlastní, třetí cesty. A to přesto, že v úsilí o nápravu stavu věcí byl Husovi nejblíže koncil. Ten byl ale limitován svým pohledem na svět, který ovšem Hus cíleně prolamoval. A jak je snad v dějinách pravidlem, nejprudší nenávist není mezi těmi totálně si odporujícími, ale mezi potenciálními spojenci. Střet Husa s koncilem souzní s příkladem z naší současnosti. Stojí proti sobě dvě velmoci, a styl jejich konání je velmi podoben charakteru jejich národních sportů. Jedna z nich je velmocí šachovou, druhá baseballovou. Jedni jsou přemýšliví, ale mají šanci vyhrát pouze pokud si udrží ty druhé od těla na vzdálenost větší, než je délka baseballové pálky. Ti druzí jsou zase velmi agilní. Něco podobného se stalo Husovi, vášnivému šachistovi. Jeho soupeř totiž nejprve změnil pravidla hry, pak Husa pro jistotu zavřel, poté rozmetal šachovnici a na závěr ho spoutaného upálil.

Někdo bude oponovat, že koncil dal Husovi dostatečně času i možností uniknout fatálnímu osudu. Jenomže to by musel Hus připustit, že se šachy hrají baseballovými pálkami. Mohl by si povídat, co by chtěl, ale musel by uznat svrchovanost koncilu tím, že by odvolal to, co nikdy neřekl. Člověk by mohl říci, že je to situace jako z Haškovy povídky, kdyby nešlo o život. Zde je zřejmý střet nominalismu, pojímajícího slova jako „flatus vocis", proud vzduchu, a realismu, který cítí – stejně jako moudrá židovská kniha Zohar – že „slova nepadají do prázdna". To je velmi důležité pamatovat.

Přiznám se, že nemám moc rád výročí. Jsou jako protržená hráz mnohému mluvení, a většinou planému, plytkému a povrchnímu. Ozřejmí se nám to v těchto dnech, kdy mnozí budou u výročí Husova upálení mlátit prázdnou slámu. Vzpomeneme si na slova Karla Čapka: „Snadno hlásáme: jsme národ Husův. Ale jsi ty, člověče, ty sám a osobně, člověk Husův? Víš o něm vůbec něco a zavazuje tě jeho věrnost poznané pravdě?"

Nedovolme proto, aby nám Husa někdo z těch politiků Husa stoprocentně vyložil a vysvětlil a tak umrtvil a následně ještě odcizil. Usilujme o Husa nedovysvětleného, chvílemi zvláštního až podivného, z lidského pohledu možná i chvílemi těžko snesitelného, rozhodně však obtížně následovatelného. Nedovolme, aby nám Husa sebrala komerce a propaganda – to jej radši sami zpochybněme, aby nám zůstal inspirující, oslovující, zneklidňující až provokující. Protože právě v tomto napětí je nám Hus zřejmě nejprospěšnější. Jeho popel je stále horký, a kdo by s ním chtěl manipulovat, spálí se. Cena člověka je dána jeho bližními, sláva Hospodinova jeho věrnými. Setkání s duchovním, bez ohledu na náboženství a dobu, může skončit v zásadě dvojím způsobem. Buďto člověku vysvětlí, že je zatvrzený heretik a beznadějný hříšník, a ještě mu prodá odpustky i na přestupný rok, anebo to dopadne podobně, jak se praví v krásném starém židovském příběhu o Šimeonovi ben Šetach. Ten jednou šel na trh a koupil od Araba osla. Když šel domů, všiml si, že osel má kolem krku provázek a na provázku pouzdro a v něm drahý kámen. Vrátil se na trh a dal jej zpátky Arabovi s tím, že koupil osla, ne drahokam. Arab na to pravil: Požehnán budiž Bůh Šimeona ben Šetach. Požehnán budiž Bůh mistra Jana Husa.

Jan Schneider *(z přednášky v Lysé nad Labem, 2015)*

„Čtyři kola křesťanova automobilu"

Dostal jsem nedávno v našem sboru za úkol, obstarat čtyři biblické hodiny. Říkal jsem si: to by chtělo nějaký krátký, čtyřbodový seriálek. A tak jsem se opovážil přirovnat život křesťana k jízdě v automobilu. Všichni víme, že auto musí mít alespoň čtyři kola, aby nás bezpečně dovezlo k cíli. Jsou i trojkolá vozidla – kdysi proslulý Velorex – ale ten se v prudké zatáčce snadno zvrhl. Našemu synovi se to stalo a slyšel jsem, že podobný karambol s touhle trojkolkou měli i jiní řidiči. Trvejme tedy na pořádných čtyřech kolech. Jenomže i ta nás mohou někdy zradit, když třeba píchneme pneumatiku nebo se stane jiný malér. Jednou jsem si dal vyměnit na autě zimní kola za letní. Vyjel jsem ze servisu na živou náchodskou ulici, když se pode mnou auto podivně roztřáslo a vydávalo strašidelné zvuky. Opatrně jsem obrátil a pomaličku se vracel do servisu. Ukázalo se, že automechanik zapomněl dotáhnout šroubové matky na všech čtyřech kolech. Co tedy nemůžeme v duchovním životě postrádat, co je nezbytné, abychom bezpečně projeli životem až k cíli? A také, v jakém pořádku máme ta pomyslná „kola"?

Apoštol Pavel jmenoval tři základní boží dary, které nám nesmějí chybět: *„Tak zůstává víra, naděje, láska..."* (1 K 13,13). Jistě bychom v jeho epištolách i jinde v NZ našli další „kola" pro naše duchovní „automobily". Ale chci s vámi postupně mluvit o těchto třech, a pak přidat ještě čtvrté „kolo" které je také velice potřebné pro křesťanský auťák každého z nás. Svůj typ na čtvrtou nezbytnost vám zatím neprozradím, budou mě zajímat názory posluchačů na to, co by nám na Kristově cestě nemělo chybět.

Víra

Každý člověk něčemu nebo někomu věří, i když tvrdí, že ne, že musí mít všecko dokázané. Jak můžeme najisto vědět, že se z práce nebo jiné cesty vrátíme živi a zdrávi? Lékař nám řekne svůj názor na zdroj našich potíží. Věříme mu, i když je to zatím jen jeho odhad. Dobré manželství se neobejde bez vzájemné důvěry - to je také forma víry... A můžeme pokračovat ve výčtu dalších oblastí života, které se bez víry a důvěry neobejdeme. Víra křesťana nevychází především z vlastní zkušenosti, ale spoléhá na svědectví obsažená v Bibli a prožitá lidmi Bible i současných věřících. Je to vlastně Boží svědectví, oslovení, a tedy podivuhodný Boží dar. Přitom je naše víra jenom částí toho, co se o Bohu a věčnosti dozvíme z Kristovy milosti jednou: *Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne* (1 K 13,12). Také nám k víře pomáhají upřímně věřící lidé … rodiče, přítel, druh v manželství.

Kde je v Novém zákoně stručná a výstižná definice, co to je víra?

„Víra jest nadějných věcí podstata a důvod neviditelných." (Žd 11,1 Kral).

„Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a pevně počítat s tím, co nevidíme." (Totéž v Ekumenickém překladu).

„Víra je zárukou (jistotou, podstatou, realitou) věcí, v něž doufáme, věcí, jejichž důkaz nelze vidět." (doslova podle řeckého NZ).

Izraelité věřili tomu, co jim bylo o Hospodinu řečeno praotci, proroky a hlavně Mojžíšovým zákonem. Spoléhali na Boží pomoc v nebezpečí, zvláště když byli ohrožováni pohanskými nepřáteli nebo přírodní katastrofou, hlavně suchem. Připomínali si události z dějin Izraele – přechod Rudého moře, zázračný pokrm z nebe, manu, a vodu ze skály. Přejití Jordánu suchou nohou, dobytí Svaté země. Později byla jejich víra silně vázána na chrám v Jeruzalémě, kam přinášeli oběti.

Ale i ve Starém zákoně najdeme mnoho upřímné osobní víry, zkušeností a vyznávání této víry – Abraham, Jákob, Josef, David, žalmisté… Proroci dostávali od Boha vlastní zjevení i podivuhodnou moc: Eliáš, Elizeus, Izajáš, Daniel atd.

Novozákonní evangelium nás vyzývá, abychom věřili Bohu především pro Krista, jeho učení, smrt na kříži i jeho zmrtvýchvstání. První Ježíšovo kázání mělo téma: *„Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu"* (Mk 1,15). Všimněme si, že v Boží blízkosti vidíme jasně svoje hříchy a vede nás to k pokání. Víra v Ježíšovu zvěst pak nabízí víru v Boží odpuštění. *„Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti."* (Ř 5, 1).

Máme úctu ke Starému zákonu, je vlastně historickým základem naší víry. Většinou podrobného Zákona už se však necítíme vázáni. Kdyby nepřišel a nebyl obětován Pán Ježíš Kristus, byli bychom zřejmě pohany, jako naši předkové, nebo agnostiky, rozumáři, jako mnoho lidí dnes.

Zápasíme o víru, která nás vede do věčnosti, a ta k nám přichází jen skrze Krista. On častokrát říkal těm, kteří ho prosili za uzdravení a odpuštění hříchů *„Tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji"*.

Často se modlíme podobně jako otec, který přivedl k Ježíšovi syna postiženého od dětství těžkou padoucnicí: *„Věřím, pomoz mé nedověře!"* (Mk 9, 24). Slovo **nedověra** není ve slovníku moderní češtiny. Zato je tam slovo **nedůvěra**. Ty dva pojmy se nám zdají totožné, ale nejsou. Tvůrci Ekumenického překladu se přidrželi slova nedověra z Kralické Bible. Ježíšovi tady nešlo jen o to, aby ho zoufalý otec poctil svou důvěrou, ale aby uvěřil v Ježíšovu, a tedy v Boží moc. Tedy, aby přijal Ježíše jako Spasitele. Je myslím dost lidí, kteří mají k Pánu Ježíši úctu jako k muži skvělého charakteru, sociálního cítění, mravní čistoty atd. Jejich důvěra je sympatická, ale nestačí. Nestačí to stejně jako věřit, že věčnost existuje a že jí můžeme dosáhnout plněním Zákona, šlechetnými činy, sebezapíráním.

Je třeba uvěřit v Ježíšovo Božství, v nadpřirozenou moc jeho lásky k nám, projevenou jeho obětí na kříži i jeho zmrtvýchvstáním. Uvěřit tomu, že tato oběť skutečně likviduje naše hříchy, které jsme mu s opravdovou lítostí vyznali a vyznáváme. Taková víra se mnohým lidem zdá naivní, dětinská. Dokonce jsem slyšel od muže, který ještě v mládí srdečně věřil ve spasení Kristovou obětí, že to dnes vidí jako „vymývání mozků". Tím víra rozhodně není a nesmí být. Je to však jediná cesta do Boží věčnosti. Je to ta *„těsná branka a úzká cesta, která vede k životu"*, jak to vyjádřil sám Pán Ježíš (Mt 7,13-14).

Apoštol Pavel se k tématu víry vrací v každé epištole. Například: *„Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapusťte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte VÍRY, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky. Dejte pozor, aby vás někdo nesvedl prázdným a klamným filosofováním…"* (Ko 2, 6-8).

O víru museli zápolit Izraelci a později křesťané v násilnických a prosperujících říších, které jim často vládly. Musíme o ni zápasit i dnes; není to problém až moderní doby ovládané vědou, technikou a názory, že *„každý má svou pravdu"*.

Pavel Javornický

Inzerce

Farní sbor ČCE v Kolíně hledá faráře/farářku na plný úvazek. Kolínský sbor patří mezi největší v Poděbradském seniorátu. Ve sboru jsou zastoupeny všechny generace, které se pravidelně scházejí i mimo bohoslužby. Farní byt je součástí sborového domu, k dispozici je také malá zahrada. Sbor bude uprázdněn od září 2020.
Bližší informace u kurátora sboru Jana Dobeše,
mail: jan.dobes@ff.cuni.cz.

č. 5

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20-21/2020

22. července 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 12. srpna 2020

Z obsahu

** 400 let od tragické bitvy na Bílé hoře*

Poselství k 7. neděli po sv. Trojici

„Kdo se slitovává nad ubožákem, ctí Boha.“ Přísloví 14,31

Vážení čtenáři, jistě se shodneme na tom, že křesťanů v naší zemi není většina. Vyplývá to nejen ze statistik, ale i z účasti na bohoslužbách a během modlitebních shromáždění. Navíc čelíme výtce, že věřící, kteří chodí do kostela, se pak chovají stejně, ba hůře, než ti, co chrámy nenavštěvují. To je vážná výtka, kterou nemůžeme brát na lehkou váhu. Nezáleží jen na tom, že o nás někdo něco povídá, spíš zamrzí, když je to vlastně pravda. Na druhou stranu si v kostelech, kaplích i modlitebnách uvědomujeme, že je nad námi Bůh, že jsme na cestě k němu, vyznáváme svá provinění, nedostatky, naslouchám Božímu slovu a přijímáme svátosti. To nás posiluje a nese v každodenních radostech a starostech.

Starozákonní svět je nám nepředstavitelně vzdálen, dodnes přesně nevíme, jak některé jevy chápat. Při četbě určitých textů jsme konfrontováni s krutostí a bezohledností. Doslova nám naskakuje husí kůže a přemítáme, jak to vysvětlit a zpracovat. Proto je dobré připomínat, že už tehdy vyzývali k dobrotě srdce, která nenechá dopadnout na slabšího osudovou ránu. Většinou v této souvislosti hovoříme o zvláštní ochraně pro sirotky a vdovy, ale způsobů utiskování byla širší škála. O to radostnější jsou příběhy, kdy vítězí odpuštění, laskavost a velkorysost. Starý zákon ústy proroků upozorňuje, že velkým nebezpečím jsou kamenná srdce, bez citu a bez ohledu. Nový zákon je naplněním všeho řečeného v Kristu. Zastával se sociálně slabých, sytil hladové, uzdravoval nemocné, dokonce navrátil mrtvé do života. Nejen oni tak mohli zakoušet proměňující moc lásky, vítězící nad lhostejností.

Dnes stejně jako před staletími si uvědomujeme, jak je potřebné vnášet do tohoto světa rozměr lidskosti, abychom naplnili poslání, že jsme stvořeni k Božímu obrazu. Asi se už každý z nás setkal s potřebnými, trochu se obávám říci s ubožáky, a měl možnost uvést evangelní teorii do praxe. Potěšující je množství organizací zřizovaných církvemi, jejichž náplní je pomáhat lidem v nouzi. Sama existence bohulibých institucí však nemůže suplovat odpovědnost každého Kristova následovníka být hotov k činu slitovné lásky. Příležitostí bylo a je vždycky dost.

Nebojme se tomuto světu ukazovat Boží jednání a modleme se, abychom tak dokázali činit v souladu s jeho vůlí. Nestrachujme se být jiní a riskovat i to, že se spálíme a nedočkáme se žádné viditelné odměny. Šlechetné činy, kterých jsme schopni, nemohou zapadnout, vždy posouvají svět blíže k Bohu. To je dobrá cesta. Těmto skutkům může okolí porozumět lépe, než kdybychom jim nejvznešenějšími slovy přibližovali evangelium. Podle osvědčené poučky, že slova povzbuzují, příklady táhnou. Přece víme, jaké to je, když sami dostaneme druhou šanci, bližní nás podpoří, povzbudí, abychom mohli důstojně a se ctí jít dále. Přeji všem, abychom dokázali vycházet vstříc a v našich mezilidských vztazích vsadit na cit a důvěru, protože pak je Bůh s námi a dá nám zakusit svou přízeň a požehnání!

Tomáš Chytil
olomoucký biskup
Církve československé husitské

K 399. výročí popravy 27 představitelů stavovského odboje

Projev předsedy Kostnické jednoty

Dámy a pánové, vážení přátelé,
jménem Kostnické jednoty, sdružení českých evangelíků, vás zdravím na tomto pietním shromáždění. Zdravím vás Božím slovem, které dnes můžeme vztáhnout na svědky a mučedníky naší minulosti. V epištole Židům 13,7 je napsáno: Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře! To jsou slova, která je možné vztáhnout také na ty, kteří byli popraveni na místě, kde nyní stojíme. V letošním roce si připomínáme 350. výročí úmrtí velkého Čecha – Jana Amose Komenského. Komenský ve své knížce „Historie o těžkých protivenstvích církve české“ věnuje velkou pozornost staroměstské popravě. (Kniha vyšla nedávno v převedení do češtiny 21. století). Komenský příslušnou kapitolu nazval slovy: „Dvacet sedm slavných mučedníků“. Když došlo k popravě, Komenskému bylo 28 let. Dobře rozuměl této události. Jeho slova jsou svědectvím z první ruky. Zachycuje, jak manželky a děti odsouzených k smrti prosily za zmírnění trestu. Nebyly vyslyšeny. Odsouzení byli vystaveni velkému tlaku, přemlouvání, aby opustili svou víru. Byl to velký nátlak ze strany jezuitů a kapucínů. Některým za opuštění vyznání bylo nabízeno zachování života. Ani jeden z odsouzených neodvolal a nezradil své přesvědčení. Poslední dny před popravou strávili v modlitbách, v písních a při slavení sv. večeře Páně.

Dnes bývá stavovské povstání interpretováno často jako politické spiknutí. Neměli bychom zapomínat, že to byl především zápas za zachování náboženské svobody, která byla v té době garantována těžce vybojovaným tzv. Rudolfovým majestátem. Teprve když císař Ferdinand II. a jeho úředníci začali bránit náboženské svobodě, došlo ke zmíněnému stavovskému povstání. Byl to zápas za svobodné vyznávání Krista a svobodné konání křesťanských bohoslužeb.

Shromáždili jsme se k připomenutí mimořádné a zároveň tragické kapitoly českých dějin, která se stala před 399 lety a následovala po prohrané bitvě na Bílé hoře, jejíž 400. výročí je připomínáno v letošním roce. Elita této země, 27 významných a vzdělaných mužů českého království, výrazných křesťanů, bylo jako výraz pomsty habsburského císaře Ferdinanda, popraveno zde na tomto Staroměstském náměstí. Jejich krev, stejně tak jako např. krev lidí popravených v době nacismu a komunismu, je dnes výzvou, abychom bránili všem totalitám, které se objevily v našich dějinách. Jsme zde, abychom si připomínali odkaz těchto statečných lidí a navazovali na duchovní kořeny, kterými oni žili.

Pobělohorská doba přinesla mnoho utrpení, nejen těm, kteří šli na popraviště, ale také dalším tisícům pronásledovaných a vyhnaných z vlasti. Důsledky byly devastující pro občanský život i pro církev. Lidé evangelických vyznání, ať to byla Jednota bratrská, reformovaní i luteráni, byli podrobeni hrůznému rekatolizačnímu útlaku. Buď museli odejít z vlasti, nebo vstoupit do ilegality. Morální devastace z tohoto útisku a znásilňování svědomí se v našem národě projevuje dodnes a čerstvě zopakována byla ve 20. století v období nacismu a komunismu.

Dokončení na str. 2

Duch mírnosti

I v rané církvi žili pouze obyčejní lidé, nikoliv andělé. Křesťané se nám proto v mnohém podobají. To znamená: rozmanitě klopýtají a selhávají. „Upadne-li někdo z vás do nějakého provinění ... přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti“ (Ga 6,1). V epištole nečteme přímo o tom, o jaký „pád“, o jaké provinění přesně jde. Patrně však byl nějaký bratr přistižen a polapen bezprostředně po činu. Případ je proto zřejmě zcela jednoznačný.

Kdo se dává vést a řídit; kdo žije vskutku Božím Duchem, na tom se tato skutečnost pozná i na zcela přízemní, praktické rovině žití. Neklamným znamením duchovní úrovně a vnitřní zakotvenosti bude, jak se kdo zachová k bratrovi, který se dopustil určitého viditelného i zjistitelného přečinu. Jak se zachová k tomu, kdo opravdu zklamal, kdy neodolal nějakému lákavému pokušení a sešel z cesty za Kristem.

Apoštol radí: Přestupníka přijímejte. A to říká všem křesťanům. Přistupujte k němu v „duchu mírnosti“. Rozhodně nikoho snadno a rychle a neuváženě neodsuzujte a nevylučujte ze sboru.

Pravá duchovnost se neprojevuje všelijakými vzlety a vytrženími, ale postoji, docela konkrétními přízem-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Církve na straně potřebných

Církve, církevní charitativní organizace i řada dobrovolníků z řad věřících se silně angažovala a stále angažuje v pomoci potřebným v situaci koronavirové pandemie. Tento postoj vychází ze zásadních předpokladů křesťanské lásky a pomoci bližnímu, která je církvím vlastní a která patří neoddělitelně k jejich poslání a roli ve společnosti.

Pomoc bližnímu, vycházející v křesťanském chápání z milosrdné lásky (lat. caritas) vždy byla součástí křesťanského života a činnosti křesťanských církví pro společnost jako celek – tedy těch aktivit, které označujeme jako charitativní. Nejinak tomu bylo a je i v době pandemie nemoci COVID-19. Církve okamžitě zareagovaly na rozvíjející se krizi a na všech úrovních nasadily prostředky ke službě veřejnosti, bez ohledu na církevní nebo konfesní příslušnost.

Koordinace a spolupráce

Ekumenická rada církví (ERC) a Česká biskupská konference (ČBK), které společně sdružují většinu křesťanských

Pokračování na str. 2

Z církví doma i ve světě

Jednota bratrská chce v Hejnicích otevřít střední školu

Vlastní křesťanskou střední školu chce příští rok v Hejnicích na Liberecku otevřít sbor Jednoty bratrské. Zaměřena by měla být na sociální činnost, ošetřovatelství a předškolní a mimoškolní pedagogiku. Nabídka těchto oborů je v kraji omezená a církevní střední škola v kraji také zatím není. Působit by měla v areálu krajské lesnické školy, které v posledních letech ubývá studentů, a provoz areálu je tak dlouhodobě neudržitelný. O založení vlastní školy usiluje Jednota Bratrská v Libereckém kraji už 12 let. „Zatím se ale nedařilo získat budovu, kde by škola mohla být," řekl ČTK biskup Jan Klas. Škola by podle něj měla mít místa pro asi 300 žáků. „Měla by mít dva maturitní obory, jeden zaměřený na předškolní pedagogiku a druhý na veřejnou správu, a také jeden učňovský – ošetřovatel," doplnil Klas. Kromě toho nabídne škola nástavbu pro absolventy učňovského oboru, aby měli možnost dodělat si maturitu. Součástí bude také internát a školní jídelna. Areál v Hejnicích je detašovaným pracovištěm krajské Střední školy hospodářské a lesnické Frýdlant. Memorandum, které už schválili zastupitelé, počítá s pronájmem či odprodejem části areálu. Jednota Bratská chce výuku v Hejnicích zahájit v září příštího roku. Záměr vítá starosta Hejnic Jaroslav Demčák (Za lepší Hejnice). „Pro nás je nejdůležitější to, že tam nezůstanou prázdné budovy. Také jsme rádi, že se zachová střední školství, protože bylo jasné, že učňovské školství, které teď škola nabízí, už není tak lákavé, jak bylo v minulosti. Oni cílí i na úplně jiné studenty, a tak je šance, že jejich počet půjde nahoru," řekl ČTK starosta.

podle ČTK

Nová Husova zvonička Dobré vůle

Náboženská obec Církve československé husitské v Rychnově nad Kněžnou přichystala v rámci diecézní akce Večer pro M. J. Husa uvedení Husovy zvoničky Dobré vůle do provozu. Nápisy na zvonu upozorní na důležité události letošního roku: 100 let existence naší církve, 80 let domácí náboženské obce, 605 let od úmrtí M. J. Husa, 17 let partnerství se saským evangelickým sborem ve Weissigu-Schoenfeldu i potřebu být lidmi dobré vůle, což jsme prožívali letos při koronavirové karanténě. Večer pro M. J. Husa se konal v neděli 5. července v Husově sboru (a na přilehlé zahradě) v Bezručově ulici v Rychnově nad Kněžnou. Po rozeznění zvonu pokračoval další program, např. rozhovor reportéra s Husem (autora Zdeňka Sázavy), připomínka Husových slov a písní v praxi naší církve a další.

(naina)

Augsburské vyznání 1530

Luterské církve si vždy 25. července připomínají, že v roce 1530 (tedy před 490 lety) sedm německých evangelických panovníků a dvě města předložila říšskému sněmu v Augsburgu a císaři Karlu V. svou konfesi. Německy ji sepsal Philipp Melanchthon, Justus Jonas ji přeložil do latiny, ale na sněmu byla předčítána německy. Důležité jsou zvláště články IV. O ospravedlnění, XX. O víře a dobrých skutcích a XXVIII. O církevní moci– velké novum Lutherovy reformace.

Konfese je formulována umírněně, ale přesto byla katolickými bohoslovci odmítnuta „Vyvrácením" (Confutatio). Melanchthon pak napsal „Obranu" (Apologii), která se také spolu s „Formulí svornosti" stala součástí směrodatného souboru zvaného Kniha svornosti z roku 1580. (Melanchthon později Augsburské vyznání upravoval, ale znění z roku 1540 -Augustana variata- pravověrní luteráni odmítli.)

Do češtiny byla konfese přeložena mnohokrát, ale Českobratrská církev evangelická – spojující od roku 1918 evangelíky a.v. a h.v. - ji výslovně přijala až v roce 1947.

Lidé nemohou být před Bohem ospravedlněni vlastními silami, zásluhami anebo skutky, ale jsou ospravedlňováni zdarma pro Krista vírou, když věří, že jsou bráni na milost a že se jim odpouštějí hříchy pro Krista, jenž svou smrtí učinil dosti za naše hříchy. (Článek IV.)

Bohuslav Vik

K 399. výročí popravy...

Dokončení ze str. 1

Dnes jako občané Evropské unie máme dosud prostor, kde platí svoboda víry a svědomí. To, co dnes považujeme za výsadu jak severoamerické, tak evropské společnosti, mělo své dávné duchovní kořeny a těžce se rodilo. Myslím, že většina z nás si již dovede představit, že o tuto svobodu bychom mohli také během let přijít a že i dnes jsou ti, kteří by rádi Evropu nabarvili pouze na jednu barvu a všem říkali, co mají a nemají dělat a čemu mají a nemají věřit. Odkaz staroměstských mučedníků a milionů dalších mučedníků v nacistických a komunistických popravištích (včetně holocaustu – šesti milionů popravených židů), je zavazující, abychom bedlivě sledovali, kdo bude v naší zemi i v Evropě vládnout, jaké má cíle a jestli nechce opět znásilňovat lidská svědomí. Za svobodu vyznání je třeba se modlit a také za ni i bojovat a je-li třeba, tak i trpět. Vracím se k textu z Božího slova v epištole Židům: Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře! Proto jsme zde dnes, abychom měli na paměti i tyto staroměstské mučedníky a vždy se stavěli proti všem totalitám, ať přicházejí zleva či zprava.

Děkuji za pozornost. Ať vám všem Bůh žehná!

Pavel Černý,
předseda Kostnické jednoty – sdružení českých evangelíků

Duch mírnosti

Dokončení ze str. 1

ními vztahy. Zřetelným důkazem neduchovnosti a nepochopením evangelia je ona skutečnost, kdy se jeden křesťan povyšuje údajně díky hlubokému poznání víry nad druhého.

Bratr selhal a kdesi zakopl. Ale – nemůže něco obdobného potkat i mne a kohokoliv z nás? Smím si být opravdu skálopevně jist, že nikdy sám nezklamu a neselžu?

Kdo žije duchovně, nebude nikdy tvrdě a nemilosrdně soudit. Je si totiž vědom toho, že je sám také podrobován rozmanitým pokušením. A před Boží tváří není rozhodně nikdo lepší než „padlý" bratr. Pocit nadřazenosti je velice nebezpečný. Nevyhýbá se ani křesťanům. Zejména pak těm, kdo žijí opravdu řádně, mravně i zbožně. I oni se totiž mohou dostat na scestí, i oni mohou uklouznout a padnout. Jak se zachovat v takovém případě? Jak zhodnotit danou situaci.

Kdo je určován, formován opravdu Božím Duchem, ten se rozhodně nepostaví kamsi nad bratra, nad souvěrce. Bude totiž stát vedle něho. Tak, aby mu mohl pomoci nést jeho břímě. Ano, tíži daného přestoupení. Sebejistý, suverénní křesťan, rádoby světec bez poskvrny a vrásky, může sotva komu účinně pomoci. Proč? Ten jediný pravý Pastýř, Pán Ježíš, nebyl hříšník. Dobrovolně se však vřadil, zařadil mezi nás, mezi hříšníky. A to proto, aby nám byl nablízku, aby pomáhal, aby spolu nesl naše břímě. U něho, v jeho škole, se učíme.

Co to znamená? Kdo je veden Duchem, ten ví o odpovědnosti, kterou má za bližního, za bratra. Ponese s ním proto i břímě jeho selhání. Bude mít porozumění pro tíži nakupených problémů a jejich často neblahého vyústění.

Kristus se staví na naše místo. Nese naše břímě, bere je sám na sebe. Tato skutečnost křesťany hlubině spojuje a vede ke vzájemné pomoci. „Berte na sebe břemena jedni druhých". Služba nosičů břemen je ovšem velmi těžká, nepopulární a nedoceněná. Mnohem snadnější i pohodlnější je zlomit nad druhým hůl. Prostě a jednoduše ho odepsat. Ve společenství víry potřebujeme jeden druhého. Jistě – nejsme stejní. Ani stejně slabí, ani stejně silní. Odkázanost v různosti je ovšem vzájemná. Nelze ji přehlížet.

Kdo si snad myslí, že je lepší než druhý, kdo se s ním rád a úspěšně poměřuje, ten nakonec oklamává jedině sám sebe. Kdo se povyšuje, ten zcela jistě neponese břemena svých bližních. Žel, člověk už bývá takový, že vidívá rád svého bratra spíše v jeho slabosti a klopýtání. Možná, že si to ani neuvědomuje. Ovšem na potemnělém pozadí sám více, lépe a výrazněji vynikne a dostane na špici.

I mezi tzv. pevně věřícími bývá hodně zákonictví. To pak vede k poměřování a posléze i k duchovní pýše. Ano, jsem lepší. To je jisté. To a ono také přece nedělám. Vyhýbám se problematické společnosti a dbám až dojemně o příkladně zdravou výživu.

Kdo však žije z Boží milosti, ten se právě nebude vůbec s nikým porovnávat. Spíše bude tiše děkovat. Před Pánem Bohem se bude totiž jednou zodpovídat každý sám za sebe. Vůbec nic nepomůže, jestli se s někým kdy porovnával, a posléze se kojil nadějí, že před tváří Boží obstojí bez problémů.

Na Božím soudu totiž nikomu nepomůže, bude-li se dovolávat toho, že bližní hřešil a selhával více než já. Vždyť „každý bude odpovídat sám za sebe". Ano, platí, co jsme řekli: Ve společenství víry si máme navzájem pomáhat. Neseme spolu všichni různá břemena. Ovšem, před svrchovaným Soudcem, před tou nejvyšší autoritou, budeme stát každý sám.

Bůh nás vidí přes svého milého Syna. To je jistě nadějné. Když před ním stojím, je vedle mne či za mnou Ježíš Kristus a říká: Jsi vzácný v mých očích. Před Bohem bychom ničím, opravdu ničím nebyli, kdyby nebylo Krista a jeho díla spásy. A toto dílo stále platí. A je určeno i nám. Nic většího už není.

Kdo toto přijímá, nebude se drát za každou cenu do popředí, nebude usilovat o vyšší a lepší postavení než má bližní. Konkurenční boj, úsilí získat u lidí potlesk a přízeň, prostě odpadá. Z toho jsme už vysvobozeni.

Vždyť jsme dětmi Božími. A ty se mohou radovat ze společné závislosti na Boží milosti. Z toho, že jsou, že jsme, omilostněnými hříšníky. Díky Kristu.

Jaroslav Nečas

Církve na straně potřebných

Pokračování ze str. 1

(a židovských) církví a náboženských společností v České republice, postupovaly společně, koordinovaně a v duchu dobré ekumenické spolupráce. Generální sekretář Ekumenické rady církví Petr Jan Vinš k tomu říká: „Hned od začátku pandemie jsme navázali krizovou komunikaci směrem k vedením jednotlivých církví i mezi oběma zastřešujícími organizacemi navzájem, informovali jsme se, koordinovali jednání se státem a zajišťovali, že církve a jejich farnosti, obce a sbory budou mít aktuální informace o platných opatřeních, vládních a ministerských nařízeních."

Protože církevní bohoslužebné prostředí je specifické a liší se například od kulturních, divadelních a podobných akcí, připravila vedoucí grémia – stálá rada ČBK a předsednictvo ERC – po konzultaci s lékařskými odborníky návrh preventivních opatření, která berou v potaz specifika církevních obřadů (např. užívání svěcené vody, pozdravení pokoje, přijímání večeře Páně a podobně).

Tento návrh byl předložen státním orgánům, byl jimi akceptován a stal se základem pro specifickou úpravu podmínek pro bohoslužby ve vládních a ministerských nařízeních.

Podpora těch, kdo pomáhají

ERC i ČBK mají uzavřenou dohodu o spolupráci v rámci Integrovaného záchranného systému. V rámci této dohody byly aktualizovány seznamy duchovních, kteří byli připraveni na vyzvání poskytovat spirituální pomoc a asistenci ve všech krajích České republiky. Skrze orgány ERC byly také přímo podporovány aktivity různých církevních i necírkevních poskytovatelů pomoci – například sbírka spacáků a stanů pro nouzové ubytování osob bez domova, kterou konala Armáda Spásy, nebo projekt Zavoláme zpátky Českého červeného kříže, který kontaktoval seniory po telefonu a poskytoval asistenci s rozptýlením obav a s informováním o preventivních opatřeních.

Součinnost zastřešujících církevních organizací (ČBK a ERC) se tak neomezovala jenom na vlastní církve a církevní organizace, ale sahala i do necírkevního prostoru.

Církve pomáhají

Do pomoci v době koronavirové se zapojili duchovní, kněží a pastoři všech denominací. Někteří z nich byli doslova v první linii, to se týká zejména nemocničních kaplanů, kteří pracují na ekumenické bázi na základě pověření své církve a vyslání ERC a ČBK. Někdy to pro ně znamenalo zavřít se do izolace, kvůli karanténním opatřením, aby mohli dál poskytovat duchovní podporu pacientům, o kterou byl v době krize velký zájem.

Ve spolupráci s Českou televizí a Českým rozhlasem se podařilo zajistit pravidelné týdenní přenosy bohoslužeb, které dávaly lidem možnost načerpat duchovní posilu i v době zavřených kostelů. Mnoho farností a sborů se také – často doslova přes noc a na koleně – pustilo do organizování přímých přenosů bohoslužeb, které byly slouženy bez přítomnosti veřejnosti. Lidé uzavření ve svých domovech tak nepřišli o tuto formu společenství, na kterou byli zvyklí. Mnoho duchovních také v této době cíleně udržovalo kontakty se svými věřícími prostřednictvím telefonického spojení, biblických hodin vysílaných online nebo konaných na různých online platformách a podobně. Všechny tyto aktivity přispívaly ke snížení pocitu izolace, který mnoho lidí v době přísných opatření trápil.

Dobrovolníci v akci

Ze stovek farností a sborů máme informace o církevních dobrovolnících, kteří o vlastní iniciativě nebo v koordinaci místní církevní obce šili roušky, distribuovali dezinfekci a ochranné pomůcky, nakupovali seniorům a angažovali se v této důležité mezilidské výpomoci. Na menších obcích se často farnosti a církevní sbory spontánně stávaly koordinačními centry pomoci, na které se obraceli i dobrovolníci a potřební mimo hranice církve. Jedno ze svědectví z Církve Československé husitské například říká: „Písecký domácí hospic Athelas vytvořil sběrné místo pro roušky – rouškobox – kam lidé nosili po domácku ušité ústenky. Podařilo se jim shromáždit více než 5000 ústenek, které byly určeny hlavně pro sociální a zdravotní služby na Písecku. Athelas je rozvážel po domovech pro seniory, odebíraly si je sestřičky z Nemocnice Písek apod.

Dokončení na str. 3

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 5

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!"

Ámos 1,1

Pokračování z minulého čísla

Činí nevěrně a dokonce dává průchod modlářství. Bašan je v tehdejší době místem známým s pěkným a tučným dobytkem (4. kapitola). Proto ho Hospodin používá k přirovnání s představiteli Božího lidu. Vydáváte se modlářskou cestou. Jste modlářstvím vykrmeni stejně, jako ten bašanský skot! Jste bezohlední jeden vůči druhému. Zakládáte si na tom svém, jen abyste byli zajištěni, ale už vůbec nehledíte na druhé. Zapomínáte na to, že vás formální náboženství nemůže zachránit. Co je vám platné přinášení obětí, když v tom jde především o vaše zásluhnictví a myslíte si, že si tím vyšlapete cestu ke svému zajištění a ke svému spasení. Vaše víra a vaše srdce je daleko od Hospodina. Vaše víra neformuje a neztvárňuje vaše životy. Proto je vám k ničemu. K čemu vám má sloužit to všechno, co činíte, ptá se Hospodin? Brzy přijde nepohoda a protivenství. To vás obrátí zpátky k Bohu, protože jen protivenství vám může být dobrou školou a dobrým poučením! Máte ale ještě šanci, jak se z toho můžete dostat ven! Obraťte se k Hospodinu, ke svému Bohu (4,12) a čiňte pokání. A hlavně to dokažte svou poslušností ve svém konkrétním jednání, chování a činění! Já Hospodin jsem Bůh a Pán nebe i země! A ukazuji vám správnou cestu životem!

Ámos na základě tohoto Božího slova vyzdvihuje pro všechny své soukmenovce naději! Ano, Bůh vždycky zachová ostatky svého lidu. Bůh nikdy nezahladí svůj lid beze zbytku. Zůstanou zachováni pokračovatelé a nositelé Boží cesty. A my se jen můžeme ptát, kdo jsou ty ostatky? Z Písma vyrozumíváme, že jsou to ti, kdo hledají v pokání, v tichosti, v upřímnosti a celým srdcem Hospodina, Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Dotazujte se mne a budete žít!

Hledání Hospodina znamenalo ve starozákonním pojetí účast na bohoslužbách ve svatyni v Bét-elu. Bylo to de facto ustálené rčení, které souviselo s putováním izraelského lidu k bohoslužbě. Ale prorok Ámos si dovoluje toto pojetí zkritizovat, když říká (5,5), že pouhá účast v Bét-elu nestačí! Dokonce tvrdí, že bét-elská svatyně už ani není místem hledání Hospodina! Hledejte dobro a ne zlo, a budete žít! Amos tím chce povědět, že není dobré to, co se za dobré vydává nebo co za dobré uznávají izraelští vůdcové. Dobré je to, co chce Hospodin! On je Bohem a Králem života. On je Pánem nade vším. A cože je vlastně v Božích očích dobré? *„Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré, a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem!"* (Proroctví Micheáše proroka 6,8).

Ámos v následující 6. kapitole volá po tom, aby se Boží lid vzpamatoval! Běda bezstarostným na Sionu, běda těm, kteří doufají v Samařskou horu. Bezstarostnost obklopená pohodlím a blahobytem těch, kteří jsou v čele Božího lidu, je zcestná. Stejně je zcestná i falešná naděje, které tito vůdcové vzbuzují u druhých. Naděje Božího lidu je těmito vůdci totiž vkládána do svatyně v Bét-el, tedy do bohoslužby v Bét-el, místo toho, aby byla vkládána pouze a výlučně do Hospodina! „Doufají bláhoví v samařskou horu", říká Ámos (6,1) a domnívají se, že když formálně tyto bohoslužby vykonávají, že je všechno v pořádku, a že se jim už nic zlého nemůže stát. Jenže k téhle bláhovosti jsou vedeni svými duchovními představiteli. Dočasné úspěchy však ještě nezaručují, že je všechno v pořádku. S bezstarostností je často spojována falešná naděje, a s ní i pýcha. Jenže Hospodin k tomu říká: *„Hnusí se mi Jákobova pýcha!"*(6,8)

Bůh tě miluje. Proto tě znovu volá, abys šel tím směrem, kterým tě chce vést on sám. Ne tvoje bezstarostnost a pýcha, ani tvoje přesvědčení, které se opírá často o zabydlenost, duchovní stereotyp a pohodlí. Možná, že se ti někdy zdá, že jdeš tou nejlepší možnou cestou. Mnohé věci se ti i daří. Ale přesto můžeš jít proti Božímu směru a proti Boží vůli! Ptáš se skutečně Pána Boha ve svých modlitbách na jeho cestu? Dopřáváš skutečně sluchu Božímu jemnému hlasu? Bereš opravdu vážně Boží výzvy, Boží slovo i Boží anděly, které ti staví Bůh do cesty? Bereš vážně Boží varování a napomenutí? Vnímáš citlivě Boží hlas? Dej pozor! V bezstarostnosti a v duchovní zabydlenosti to ale nejde! Nejsi podrážděný, když to není podle tvých představ? Bůh to často zařizuje jinak, ale vždycky pro tvoje dobro! Pamatuj, že hlas Boží cesty je tichý a jemný. Nenařizuje! Proto můžeš okusit i svou svéhlavost. Ale potom tě Boží hlas volá, aby ses rychle vrátil zpátky! To proto, aby se tvoje cesty nezkřížily s těmi Božími. Písmo připomíná, že neposlušnost a nevěra nikdy nemůže být ukryta. Když nevydáváš svědectví o Bohu svou poslušností, když jsi v nedobrém či dokonce zlém vztahu se svými blízkými i bližními, když nejsi pravdivý k sobě i k druhým, když nejsi laskavý, ale převládá v tobě sobectví a mnohá povázanost v podobě zloby, přehnané ctižádostivosti, s přehnaným důrazem na majetek, pak nejdeš vůbec Boží vůli naproti.

pokračování příště

Pavel Rybín

Nevěřím svým očím

Nedokáži vyjádřit své pocity, když jsem si prohlédl ilustrace Pracovního listu č. 1 vydaného Ekumenickou komisí pro české církevní dějiny 17. století. Do naší sborové kanceláře byl doručen v polovině června 2020. Z obsahu tohoto materiálu se nemohu dodnes vzpamatovat. Proč?

V úvodu pracovního listu se píše, že se jedná o první díl pracovních textů k historickým událostem a okolnostem 17. století. Generální sekretář České biskupské konference P. Stanislav Přibyl mimo jiné udává: „…Přál bych si, aby práce společné komise Ekumenické rady církví a České biskupské konference přinesla ovoce. Abychom stáli v pravdě, a přitom se nebrali tak vážně…" Této formulaci nějak nerozumím (stát v pravdě a nebrat se vážně?).

Ale to samo by mne nepřimělo k napsání těchto řádků. Co mne silně zasáhlo, jsou připojené ilustrace, které jsou v úvodu pracovního textu uvedeny slovy: „…Chtěli jsme tuto problematiku tak trochu odlehčit, proto jsme požádali o spolupráci „jaze", tajemného autora „Oprásků sčeskí historje", mezi českou veřejností dobře známé…".

Ta problematika, o které je řeč, se v hlavních bodech týká: Luther a Kalvín, Rudolfův majestát, České stavovské povstání. Tajemný „jaze" ilustruje tyto události kresbou patrně Luthera a Kalvína u společného stolu s nějakou pečení na talíři se slovy: „…Ze svátostí jsem nechal křest a večeři. A jestli sníme i večeři, tak už nevím…" A aby se malé děti, pubescenti a možná i někteří dospělí mohli uválet smíchy, jsou texty ve všech obrázcích zapsány jakoby nějakou zkomolenou staročeštinou. Zejména další dvě z celkových čtyř kreseb taky velmi odlehčují vážnost problematiky. Vedle kata Mydláře a jeho meče se vždy válí hlavička (jedenkrát i v kaluži krve), roztomile vyvedená jako jakýsi smajlík. Musím dodat, že jsem se velmi zapotil, než jsem našel odvahu předchozími slovy popsat důvod následujících nesourodých řádků.

Zlý úmysl nepřipouštím (pouze dvě svátosti nestojí za řeč, divadlo s hlavami nějakých … nejsem schopen dopsat…). Zvláště když Generální sekretář ČBK ujišťuje, že „…Touto soutěskou dějin nás provede kat Mydlář, který svou práci ve své době odváděl opravdu „padni (hlava), komu padni" – zcela nestranně a ekumenicky…".

Kladu si otázku, kam až může člověk zajít, když chce někomu něco alespoň přiblížit, když ne zrovna vyjasnit či naučit. Namísto důsledného výkladu, jehož pochopení může znamenat pro vyučovaného někdy i značnou námahu, se stále častěji uchylujeme ke zjednodušením, aby vyučovaný alespoň něco pochytil. Podbízíme se zjednodušeními, která nakonec vyučovanou záležitost v lepším případě jen zamlží. V tom horším způsobí zcela chybné závěry v hlavách vyučovaných, pokud vůbec jaké. Chybí nám odvaha k obhajobě našich postojů, schází nám rozhodnost k prosazování našich priorit. Obecně se ztrácí základní úcta, a to nejen k aktérům událostí popisovaných ve zmíněném textu.

Večeře dvou reformátorů. Kde zůstala úcta ke svátostem? Pouze dvě svátosti k smíchu?

Hlavičky kutálející se u nohou kata Mydláře. Kde zůstala úcta k mrtvému, popravenému člověku? Budeme se takto odlehčené interpretaci národních dějin smát?

Nechci ani domýšlet: co tak požádat tajemného autora „jaze", aby nám ve své vtipné zkratce znázornil třeba holocaust? (Aby tuto zrůdnost pochopili všichni bez nutnosti zapojení mozkových závitů?)

Pracovní listy jsou podle autorů určeny pro široké publikum, církevní i necírkevní, školy a farnosti. Pracovní listy mají stejné znění i grafickou podobu jak v Katolickém týdeníku, tak tam, kde budou distribuovány do církví sdružených v Ekumenické radě.

Pod tímto materiálem je podepsaná Ekumenická komise pro české církevní dějiny 17. století, která byla ustavena Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí.

Bude se nyní v nedělní škole, v konfirmačním cvičení atd. vyučovat dle těchto textů?

Nevěřím svým očím.

Václav Matoulek

Církve na straně potřebných

Dokončení ze str. 2

V součinnosti s místními hasiči se podařilo distribuovat roušky také do vzdálenějších míst do sociálních a zdravotních zařízení, ale také k veřejnosti."

Další ze svědectví z Církve adventistů sedmého dne a z její pomocné organizace ADRA ukazuje šíři aktivit, kterých se církevní dobrovolníci – např. i z mládežnické organizace Pathfinder – účastnili: „I zdánlivě malá pomoc může mít velký efekt na lidi, kteří jsou zavření doma, mají obavy a třeba z toho důvodu vůbec nechtějí vycházet. Dobrovolníci zajišťovali nákupy, vyzvedávali léky, venčili psy, rozváželi jídlo, ale třeba také chodili seniorům zpívat pod okna nebo jim posílali malované obrázky od dětí. Jenom výčet všech těch aktivit je ohromující," sumarizuje mnoho došlých zpráv o činnosti generální sekretář ERC Petr Jan Vinš.

Charitativní organizace

Kromě spontánních aktivit v církvích, farnostech a sborech se do pomoci ohroženým zapojily i církevní charitativní organizace, které mohly využít své profesionální týmy, zkušenosti i vytvořené kontakty a kanály komunikace ze svých mnohočetných aktivit. Generální sekretář ERC Petr Jan Vinš k tomu uvádí: „Církevní diakonické a charitativní organizace systematicky pomáhají potřebným, mají vytvořené jedinečné sítě profesionálů i dobrovolníků – a toto všechno se v aktuální koronavirové krizi mohlo dát k dispozici. Toto know-how církevních organizací bezpochyby přispělo k zvládání krize i daleko mimo hranice církví samotných" a dodává: „Církevní pomoc, která se odehrává v té nejzákladnější rovině sociálních vztahů, se možná může na první dojem jevit neviditelná, ale pokud by zde nebyla, tak její absence by byla viditelná velice."

Bližší informace od jednotlivých církevních organizací s příklady činnosti lze získat na kontaktních adresách.

1. COVID aktivity DC ADRA – svědectví z několika středisek organizace ADRA zřizované Církví adventistů sedmého dne
2. Diakonie Valmez – Příběh z Diakonie ČCE ve Valašském Meziříčí
3. Krabice – informace o sbírce pro rodiny, na které dopadá krize zvlášť silně (ČCE)
4. Dopisy – informace o aktivitě dopisů pro radost, posílaných seniorům (Diakonie ČCE)
5. Činnost středisek Husitské diakonie (CČSH)
6. Diakonie AC – popis činnosti diakonie Apoštolské církve
7. Vrabčákovo štěbetání – příklad týdeníku šířeného osamělým klientům Slezskou diakonií (SCEAV)
8. Slezská diakonie v čase koronaviru – zpráva o činnosti Slezské diakonie (SCEAV)

Kontakt:

Petr Jan Vinš, generální sekretář ERC
erc@ekumenickarada.cz (+420) 734 641 687

Kontakty na jednotlivé charitativní organizace:

ADRA – Radomír Špinka, radek.spinka@adra.cz, (+420) 737 077 482
DIAKONIE ČCE – Martin Balcar, balcar@e-cirkev.cz, (+420) 739 244 747
HUSITSKÁ DIAKONIE – Kateřina Klasnová, katerina.klasnova@ccsh.cz, (+420) 724 815 124
SLEZSKÁ DIAKONIE - Romana Bélová, r.belova@slezskadiakonie.cz, (+420) 731 137 998
DIAKONIE AC - Petr Rattay, petrrattay@gmail.com, (+420) 736 472 154

Z dopisů čtenářů

Bude do roku 2030 léto na severním pólu bez ledu? – aneb seznam špatných zpráv (ET-KJ 5/2020)

Neznám autora článku, ale musím mu přiznat, že se mu podařilo téměř nemožné. Tento článek jsem přečetl pozorně několikrát!!!

Nejsem vědec, jen několik desetiletí tady žiji a pozoruji blízké okolí. S některými fakty mohu souhlasit, s některými polemizovat, s něčím nesouhlasit. V celém článku však postrádám osobní příklad autora, jak žije on a doporučuje čtenářům k následování. Třeba jaké využívá doma energie, jak je získává, jakou používá dopravu. Mrzí mě, že se dovolává, co má dělat lidstvo, občanská společnost, politici – ale nic konkrétního.

Co mě však zaráží, že autor publikující článek v Evangelickém týdeníku vůbec ve svém článku nepočítá se Stvořitelem a Vládcem vesmíru.

Zdraví Vás Váš čtenář

Jan Kantor

Upozornění

Starý účet vedený u České spořitelny je už delší dobu zrušen. Prosíme, používejte už jen účet u Fio uvedený v tiráži.

Děkujeme za pochopení.

Kniha o Žižkovi

Nestává se často, aby se v anketě, pátrající po nejvýraznějších knihách roku, objevila také odborná historická kniha o více než 850 stranách. Loni se to stalo. Kniha má titul Jan Žižka a jejím autorem je odborný historik Petr Čornej. Podtitul: Život a doba husitského válečníka. Autor celá desetiletí pátral po všech záznamech o tomto proslulém husitském vojevůdci a kniha je výsledkem jeho pátrání. Autor v závěru vysvětluje, že si od dětství hrával s jinými dětmi na svazích pražského kopce Vítkov, o Žižkovi přitom nemohl neslyšet. Už tehdy si umínil, že musí propátrat životní příběh tohoto pozoruhodného muže. Sám byl pokřtěn v čs. církvi husitské a tak se i tázal, jaký byl duchovní profil tohoto vojevůdce. Čornej pak vystudoval historii a stal se nejen kvalifikovaným historikem, ale nabyl i jazykového, literárního a dalšího rozhledu. A po desetiletí, když se ovšem musel věnovat mnoha jiným tématům, si zaznamenával všechny historické zmínky o tomto slavném vojevůdci. Také bezpochyby navštívil všechna místa Žižkových velkých i malých bitev. Teprve na prahu svého důchodu všechny tyto zmínky zpracoval a výsledkem je tato neobyčejná kniha, jejíž vlastní text obsahuje 582 stran, ale spolu s kritickým aparátem a bohatou obrazovou dokumentací ten tlustospis zabral přes 850 stran!

Hlavní těžisko knihy zahrnuje období od počátku husitské revoluce 30. července 1419 na pražské Novoměstské radnici – až po nenásilnou Žižkovu smrt 11. října 1424 u Přibyslavi. Tedy něco málo přes pět let. Avšak jakých let! Let nabitých zápasy, jednáními, dramaty, i bitvami. Autor to neměl snadné, protože historické záznamy dávných dob jsou často jen náhodné, kusé i nepřesvědčivé. Někdy Žižka autorovi na několik týdnů nebo i měsíců „zmizel". Jindy musel dotvářet jeho příběhy hypotézami. Často vysvětluje vojevůdcovo jednání, nebo alespoň záznam o něm, vědomým napodobením válečné bitvy z biblických knih Jozue, Samuelových nebo Makabejských knih, mnohokrát koriguje počet dotud udávaných bojovníků, protože v něm tuší pravděpodobně symbolický význam v pozadí.

Žižkova genialita byla zřejmě v jeho obrovském strategickém nadání: věděl jak nejlépe rozmístit vojsko v příslušném terénu a kdy a kde zasáhnout. A to ještě od mládí viděl jen na jedno oko – a podle všeho i o ně přišel při dobývání hradu Rábí v roce 1421. Byl snad od té doby úplně slepý?

A jaká že byla vojevůdcova víra, že mu nebránila nemilosrdně pobíjet stovky nepřátel? Zřejmě byl přesvědčen, že je Boží vůle, že v této české zemi bude brzy uskutečněno zaslíbené Kristovo království, aby se pak odtud dále šířilo. To je přece obrovská odpovědnost! A k tomu si byl jist, že osobní spása každého jedince přímo závisí na tom, jak odhodlaně kdo uskutečňuje „zákon Kristův" zde. Navíc – ve svátostných živlech je Kristus reálně přítomen. Proto nechť je tato svátost vysoko vztyčena a nesena v čele vojska! A ovšem její přijímání je možné a platné jen „pod obojí způsobou". Tuto svou víru Žižka jedinkrát v boji zneužil – to autor nerozebírá, ale píše: „hrůzný výjev, z něhož ještě po šesti stoletích tuhne krev v žilách". A už se k tomu nevrací.

Kniha si zasluhuje čtenářský obdiv. Čornej ví, že o tomto období českých dějin bylo už mnoho napsáno a nepochybuje, že i další generace v tom budou pokračovat a jej třeba i překonají. Nuže ať si i další čtenáři toto dílo vychutnají – je to skvěle napsané, napínavá četba, byť jednotlivosti jsou většinou i pro historika stěží zapamatovatelné.

Zkusím další potenciální čtenáře povzbudit čtyřmi svými poznámkami. První: V celé Evropě 15. století hrála vlivnou roli města. Byly to městské rady, které ovlivňovaly, ba určovaly nejen život v nich samých. (Tuto skutečnost také demonstroval nedávný seriál TV o Medicejských ve Florencii.) Města spolu navzájem uzavírala smlouvy a vytvářela svazky nebo proti sobě zápasila. Takže i v Čechách této doby se bezpečně rozlišovala města husitská a města katolická, obojí se různě vyvíjela i měnila a není divu, že i proti sobě válčila. (Celá kniha se týká Českého království. Moravské markrabství zůstalo na okraji.)

Druhá poznámka: Praha tehdy nebyla jednotným celkem, nýbrž Čornej ji nazývá souměstím: Staré Město, Nové Město a Malá Strana. Každé z těchto tří měst mělo vlastní radu a ty spolu nejednou ošklivě soupeřily. Hradčany a Vyšehrad byly zcela mimo, měly vlastní správu. (Král Václav IV. tehdy bydlel u Prašné brány nebo častěji na hrádku v Kunraticích, kde je dnes pouhá zřícenina v lese.) Císař Zikmund Lucemburský pak o český královský trůn velmi usiloval – navzdory husitům. Po celou dobu událostí této knihy byly Čechy bez krále. A ještě zajímavost k Praze: Přitáhlo-li do Prahy vojsko, (což se v průběhu událostí knihy stalo jen jednou), muselo se rozhodnout, zda obsadí pravý nebo levý břeh Vltavy. Most sice už v Praze byl, ale jediný, tehdy zvaný „kamenný". Přeprava tisíce mužů ve zbrani přes řeku by zřejmě trvala hodiny. A špitálské pole byl dnešní Karlín.

Poslední poznámka. Naši předchůdci před šesti staletími byli bezpochyby mnohem otužilejší, tvrdší i statečnější než my. Naše generace jsou – ve srovnání s nimi – vybaveny přepychovým pohodlím, máme zdravotnické zabezpečení, o jakém se jim ani nemohlo snít. Což má také ten důsledek, že tehdejší život byl mnohem krutější, než si dnes umíme představit. Krutost měl možná člověk pozdního středověku v krvi. Například žasneme, jak se tehdejší odsouzení lidé mohli popravovat upálením. Jak zlovolné, surové! V husitských válkách to byla téměř běžná věc, bez soudu. Stačila pouhá neshoda či neposlušnost, obětí toho druhu byly desítky! A někdy ještě doprovozeny mimořádnou zlovůlí. Autorovi této knihy věc nestála za víc než půl věty.

Ač události dějin na sebe navazují a ještě i po staletích lze dávné vlivy vysledovat, naše doba je v mnohém odlišná. Především: máme to nesrovnatelně snazší. Co je však proti tomu na naší době ošidné - naše sebevědomí! Nevyslovená, nedomyšlená představa, že jsme dosáhli vrcholu. Pravda je konstatování očividných fakt, nic dalšího. Naši předchůdci tušili v našem životě hlubší smysl a snažili se ve svých svěřených dnech uplatňovat odpovědné poslání.

Blahoslav Hájek

„Čtyři kola křesťanova automobilu"

2. NADĚJE

V Kostnických jiskrách z 22. ledna 2020 se Eva Budzáková zamýšlí nad nadějí, kterou přinesl rok 1968 a nad zklamáním, které vyvrcholilo v lednu 1969 sebeobětí Jana Palacha. Článek končí slovy: Prosím, dej, Bože, NADĚJI!

Události, které přišly za 20 let na to, byly splněním i příslibem mnoha nadějí na svobodný a bezpečný život v našem státě. A přece bychom se měli spolu s autorkou modlit, aby tyto naděje nebyly opět utopeny v lidské chamtivosti, nerozumné politice, ne-li dokonce ve válečné katastrofě: Pane Bože, dej nám, prosíme, NADĚJI!

Naděje je jakousi sestrou, spíše dvojčetem víry. Zaznělo to v kralickém překladu definice víry: *„Víra jest nadějných věcí podstata a důvod neviditelných."* (Žd 11,1 Kral.).

Co je naděje, pěkně vystihuje Adolf Novotný ve svém Biblickém slovníku: *„Naděje je pevné očekávání budoucích věcí a živá touha po jejich uskutečnění. Odedávna byla znázorňována obrazem kotvy, udržujícím lodičku života na rozbouřeném moři. Ve Starém zákoně znamená často víru nebo důvěru v Boží vedení a ochranu. Ne nadarmo byla označena za ČEKAJÍCÍ VÍRU."*

Lidé – a přiznejme si, že i my máme různé naděje, některé reálné, jiné jen tzv. „vzdušné zámky". Křesťan se modlí za uskutečnění vlastních nadějí, nadějí svých milých, svého sboru, často za naději na uzdravení, za úspěch dětí, jejich studia, jejich volbu partnera…

KTERÁ JE NAŠE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ NADĚJE? To není sobecké, soběstředné, když vyznám: Moje nejdůležitější naděje je, že také mne Pán Bůh přijme do své věčnosti. Zápasíme s pokušeními, někdy prohráváme, tíží nás svědomí, pochybujeme o vlastním spasení. V pomůcce ke čtení Bible zvané „Dobrá setba", to jeden autor vyjádřil naplno: *„Možná si myslíš: Má minulost mě tíží…zašel jsem příliš daleko, Bůh mne může už jen zatratit…"*

Dodávám: To není jen nějaká deprese víry, někdy opravdu vážně selháváme. Pisatel pomůcky našel odpověď dokonce již ve Starém zákoně (Iz 43,25). Bůh tam říká: *„Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu"*. Autor pomůcky pokračuje: „Bůh odpouští tomu, kdo uzná své viny, kdo mu vyzná své hříchy. On nám dá NOVOU NADĚJI, nový smysl života; a více než to, dá nám nový život."

Další životní křesťanovou nadějí je, že jeho děti, jeho blízcí, ti, kterým svědčil o Kristu, to přijmou a uvěří, nebo se vrátí. Některé Boží odpovědi na sebe nechají dlouho čekat, ale nakonec jsou nám z Boží milosti dány. Moje manželka Věra se modlila za to, aby její maminka uvěřila v Krista jako ve svého Spasitele 40 let. Pán Bůh jí to nakonec dal. Ve staršovstvu sboru, v němž jsme tehdy sloužili, Věřina maminka vyznala: „Já jsem celý život před Bohem utíkala, ale už nechci." Nevzdávejme tyto velice důležité naděje a modlitby za jejich splnění! Někdy nejsou splněny, ač jsme se za ně intenzivně modlili. Potom se ptáváme PROČ?

Bůh nesplnil naději moji a naší rodiny, kterou jsme mu předkládali před devíti lety, aby dopřál mojí a naší milované Věře uzdravení a další pokojná léta. Nebylo to pro mne ani pro děti snadné přijmout, ale nakonec jsme uvěřili, že Bůh věděl, jak by to bylo s Věřiným životem nadále a že ji zřejmě ušetřil trápení. Prostě už ji chtěl mít u sebe v nebi.

Naše naděje na důležité věci, hlavně na spásnou víru blízkých lidí, nesmějí být pro nás jenom jakýmsi pokusem. Modleme se, věřme a mějme naději! Je tady ovšem Boží vůle, kterou někdy hned nepochopíme. Já však věřím, že na Boží mapě našich životních cest není vše jednoznačně nalajnováno. Bůh není Osud, Fatum. Věřím, že jsou tam rozcestí, kde Bůh čeká na naši naději a modlitby. A je ochoten, abych to trochu neuctivě přirovnal, PŘEHODIT VÝHYBKU.

Není to ovšem vždycky. Pán Bůh rozumí našim životům lépe než my sami. Má s námi své plány, které zatím nechápeme. *„Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k ŽIVÉ NADĚJI."* (1 Pt 1,3). – Tady Petr píše o té rozhodující, existenciální naději, že jsme nastoupili cestu víry v Ježíše, který slíbil Lazarově sestře Martě, a tedy i nám všem, kteří jsme v něho uvěřili: *„Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře na věky." (Jan 11,25-26).*

K tomu píše autor epištoly Židům: *„Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný"*. (Žd 10,23).

VÍRA tedy čerpá z minulosti, ale hlavně působí v přítomnosti. NADĚJE jako by vzala sestru víru za ruku a vedla ji do budoucnosti. Máme a smíme mít oba tyto Boží dary, obě „kola" pro naše cestování životem. Obojí pramení z důvěry v Boha zjeveného v Kristu, který se za tebe i za mě obětoval.

Apoštol Pavel věděl, jaké těžkosti čekají křesťany v Římě, středisku pohanské totality. Tehdejší věrné i nás povzbuzuje ve své epištole:

„V ní (ve víře) stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží….A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého…" (Ř 5,2 a 5)

„Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí." (Ř 12,12).

„Bůh naděje nechť nás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého." (Ř 15,13).

Aurelius AUGUSTIN napsal: „Bylo nám uloženo abychom VĚŘILI A DOUFALI, ne abychom MĚLI."

Církevní otec AMBROŽ ve 4. století napsal: *„Nevěř tedy jen svým tělesným očím. Víc je vidět, co je očima neviditelné, protože to, co je vidět, je dočasné, ale to, co není vidět, je věčné. Víc je vidět to, co nelze postřehnout očima, co však lze vnímat duchem a srdcem."*

Apoštol Pavel vystihuje víru a naději: *„Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v podobenství, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mě."* (1 K 13,12).

Pavel Javornický

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Příloha 2

20 – 21/2020

VYCHÁZÍ: 22. ČERVENCE 2020

Ke 100. výročí vzniku Církve československé husitské

Číslo 2. V Praze 15. ledna 1920. Ročník III.

PRÁVO NÁRODA

NEZÁVISLÝ REFORMNÍ ČTRNÁCTIDENÍK.

Národu československému!

Dáno v Praze, 10. ledna l. P. 1920.

B. Zahradník-Brodský. ThDr. K. Farský. G. Procházka. Ferd. Stibor.

Věrni velkému odkazu svatého mučedníka kostnického “Pravdy každému přejte”, po velikých bojích a vnitřních strastech jimiž rozhárána trpí náboženská duše národa československého, uvědomili jsme si povinnost, kterou přítomné dny velikého osvobození ukládají i stavu duchovnímu.

Opět a opět usvědčuje nás vývoj veškerého života ve svobodné republice československé o pravdivosti výroku velikého našeho filosofa, že česká otázka jest stále ještě otázkou náboženskou, otázkou tolikráte řešenou, ale pro nepřízeň poměrů nikdy nedořešenou... a znepokojující nitro každého vážného českého člověka.

Nadešla opět po staletích doba, kdy může česká duše přikročiti k rozhodnutí odvěkého rozporu svého nitra. Být nábožensky svobodnou a zbožnou ve svém svědomí, nebo sloužiti Bohu podle zákonů neuznávané světovlády cizí, která ztotožňuje náboženství se svou panstvíchtivostí a sebe s Bohem.

Proto, aby konečně osvobozen byl duševní a náboženský život náš a tím, aby opět bylo očištěno mravní, rodinné a sociální žití českého člověka na podkladě dosavadní křesťanské kultury, jak vyvinula se u nás svérázně zásluhou apoštolů Cyrila a Metoděje, Mistra Jana Husa a Českých bratří, přikročilo duchovenstvo československé sdružené v “Klubu reformního kněžstva”, na svém sjezdu 8. ledna 1920 ku zřízení samostatné církve československé...

V důsledku toho přijato, že stěžejní zásadou církve československé jest svoboda svědomí a náboženského přesvědčení jednoho každého tak, aby se nikomu nesmělo z jeho dobrého přesvědčení nic bráti ani zkracovati. Neboť chceme, aby konečně přítrž byla učiněna náboženským bojům v národě a a žádáme si svobody svědomí a náboženského přesvědčení nejen pro sebe, nýbrž i pro každého jiného, buď si on kdokoli.

Uskutečňujíce proroctví velkého biskupa Jana Amose Komenského, že “vláda věcí Tvých vrátí se opět v ruce Tvé”... v přesvědčení, že nebude svobodného národa československého, nebude-li svobodného svědomí jednotlivcova před Bohem.

Z prohlášení veřejně přečteného 11. ledna 1920 v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze

Stejně jako byly spontánně přijaty české bohoslužby, pro něž liturgii velice rychle připravil Karel Farský a zhudebnil Josef Pícha, sloužené na mnoha místech v Čechách, na Moravě i ve Slezsku o Vánocích v roce 1919, se stejným nadšením bylo přijato vyhlášení nové církve.

Římská církev se s činem schizmatiků nehodlala v žádném případě smířit. Dekretem posvátného officia papežské kongregace z 15. ledna 1920 dala nové společenství do klatby. O dva dny později, 17. ledna, biskupská konference svolaná Benediktem XV. vydala pastýřský list zastavující činnost československé Jednoty, s tím, že má být přeměněna na svaz diecézních jednot. Podle římských biskupů organizace svým důrazem na reformní program zavinila odpad několika kněží a nese proto svůj nemalý díl viny na církevním rozkolu.

Z významných autorit zareagovali na vznik Církve československé nejrychleji historikové Josef Šusta a Josef Pekař. Nad činem schizmatiků vyjádřili oba znepokojení. Šusta reagoval hned 11. ledna článkem Nová církev. Vyslovil se, že požadavky, na kterých církev vznikla, jsou z historického hlediska „nedostatečné“. „Tvoření nových církví mívalo zpravidla základy poněkud hlubší“, napsal Šusta, tj. dogmatické nikoli „jen“ liturgické či kanonické. Vznesl také obavu, aby náboženská destabilizace neohrozila mladou republiku: „Smí dnes někdo žádati na národě našem zase oběti podobné a ohroziti jeho nadějný náběh.“

O dva dny později, 13. ledna 1920, vystoupil daleko ostřeji v Národních listech svým článkem O nové církvi československé Josef Pekař: „Již nelze vyvrátit jinak, než že celá myšlenka (založení nové církve) přichází z vnějška, nikoli z nitra, z povrchně pochopené příležitosti, nikoli z hluboce cítěné a zažité potřeby vnitřní“. Důvody vzniku nové církve považuje za „mělké“. Útočně laděný článek Josef Pekař končí slovy: „Bude lépe, když církev československou nezachvátí širší vrstvy nebo dokonce ztroskotá hned v počátcích“.

Zpochybnění se však ozývala i zevnitř tábora rozkolníků. Např. Matěj Pavlík, pozdější biskup Gorazd, se vyjádřil následovně: „Jedinečné povrchní prohlášení nové církve, jaké se kdy v dějinách stalo. Ta povrchnost mne strašně dojala“. Právě povrchnost ustavujícího provolání se stala silnou argumentační zbraní všech odpůrců nové církve, kterých bylo skutečně požehnaně.

Autoři píšící uvnitř Československé církve dementují nařčení přílišné „mělkosti“ církevních základů argumentem, že odpůrci přehlížejí mnoho dobových souvislostí a především kořenů, z nichž „čerstvé“ církevní společenství čerpá.

Intelektuální ani vyšší společenské kruhy novou církev nepodpořily, přesto však už v prvních měsících své existence měla Československá církev kolem 200 tisíc členů. Při sčítání lidu v roce 1921 se k ní přihlásilo 6,6 % obyvatel Čech a 2,3 % obyvatel Moravy tedy přes 523 tisíc věřících. Tento počet přívrženců z ní rázem udělal druhou největší náboženskou denominaci.

Státního schválení se však nové církvi dostalo až 15. září roku 1920. Důvody, proč vláda se schválením otálela, byly čistě pragmatické. Čekala, až bude rozhodnut spor s Polskem o Těšínsko a domnívala se, že by nebylo moudré riskovat otevřený konflikt s Vatikánem, který by se postavil na stranu Polska.

Boj o orientaci církve

V souvislosti s počátky církve i jejím dalším vývojem jsou kromě prvního patriarchy Karla Farského připomínáni mnozí bratři (B. Zahradník-Brodský, G. A. Procházka, F. Stibor, J. Stejskal a další). Dost se však zapomíná na Aloise Spisara, věrného spolupracovníka a blízkého přítele (mj. autora tzv. malého kréda), který ve svých pamětech uvádí: “Církev československá v prvních 4 nebo 5 letech svého trvání prožila velmi nebezpečné období, tak zvanou pravoslavnou orientaci, vyvrcholivší v pravoslavné krizi. Není a nemůže býti mým cílem a úkolem zabývat se tu rozborem tohoto období. Mohu tu jen mluvit o svém vztahu k němu a o své práci pro církev v něm. Nemohu však potlačit poznámku na adresu těch, kteří, ač z jakéhokoliv důvodu, mluví a píší, že církev československá byla zpočátku církví pravoslavnou, ať již tomu pojmu rozumějí jakkolvěk. Znám naši církev ode dne jejího prohlášení a pracoval jsem v ní a pro ni hned od jejich počátků, vím také snad dosti dobře, co je pravoslaví, a proto mohu prohlásit, že o tak zvanou pravoslavnou orientaci počalo se sice záhy jednat v nové církvi, ale že církev československá nebyla míněna jako církev pravoslavná, t. j. zařazená do skupiny církví pravoslavných. Dá se přece z Českého zápasu i z brožur naprosto jasně zjistit a prokázat, že pravoslavná orientace počala být zmiňována teprve později, třebas již hned r. 1920. Byla to myšlenka nová, kterou jsem byl, zrovna jako jiní, dokonce i ti, kdož se jí dali potom ovládnout, velmi překvapen. A při tom „pravoslavná orientace“ neznamenala hned zařadění církve do svazu pravoslavných církví, nýbrž jen určitý stupeň konzervativnosti v ideologii nové církve.

Pokud vím, počaly se jevit náznaky snah o pravoslavnou orientaci v článcích Českého zápasu již v květnu r. 1920. Jsa

Husův sbor Praha-Vinohrady

mimo Prahu, nevěnoval jsem jim dosti pozornosti a nevěda, co se v Praze děje a myslí, jsem všemu ani nerozuměl. Bral jsem je jako projev snahy všeslovanské spolupráce a orientace na poli církevním, kteréž to myšlenky jsem se nevzdával a nevzdal posud. Nechci býti prorokem, neboť se to nevyplácí, ale myslím, že naše církev bude jednou hrát důležitou úlohu jak na Západě, tak na Východě. Někdo to snad nazve naivností, ale budiž. Je to aspoň mým přáním. Také nikdy této své myšlenky jsem nezapřel a nezapru. Tak jsem rozuměl snaze „pravoslavné orientaci“.

Ponejprv jsem si však uvědomil, že tato všeslovanská myšlenka na spolupráci naší církve s Východem by mohla býti chápána jinak, totiž ve smyslu zařazení naší církve do svazu církví pravoslavných, když jsem zvěděl (v srpnu r. 1920) od br. M. Pavlíka, že podle zpráv z Prahy má býti podáno naší církví Memorandum srbské pravoslavné církvi o připojení naší církve k pravoslaví. Byl jsem velmi překvapen a naprosto jsem souhlasil s br. M. Pavlíkem, který tehdy velmi rozhořčeně plán odmítl. Podobně i já. Souhlasil jsem, aby br. M. Pavlík k 6. září zajel do Prahy a aby se tam snažil zamezit ono Memorandum. Br. M. Pavlík do Prahy jel, ale již nemohl dosíci, aby Memorandum nebylo podáno, protože bylo tak již usneseno 3. září r. 1920 v Ústředním výboru; dosáhl však (s br. R. Stejskalem) přece aspoň toho, že do hotového již Memoranda na konci prvního odstavce bylo vepsáno jako dodatek …*“s výhradou svobody svědomí a volného vývoje náboženského“*, čímž ovšem – vzato vážně – předchozí ideový obsah Memoranda byl vlastně škrtnut. Byl jsem spokojen aspoň s tím, protože jsem chápal, že pro ten dodatek nemůže srbská církev pravoslavná přijmout naše Memorandum.

Do 1. Valného sjezdu delegátů církve (8. a 9. ledna 1921) pustil jsem Memorandum se zřetele. Tam na sjezdu bylo sice podání memoranda schváleno, ale obsah Směrnice, přednesených br. M. Pavlíkem a také sjezdem schválených, musil mne upevňovat v přesvědčení, že Memorandum nebude v Srbsku přijato. V té myšlence byl jsem utvrzován i delším trváním, než přišla ze Srbska odpověď na Memorandum. Ta přišla až koncem března r. 1921. Překvapilo mne v srbské odpovědi, že srbská církev se seznámila v své odpovědi o onom dodatku Memoranda o svobodě svědomí a volném vývoji náboženství, jako by ho tam nebylo, a že vítala vstup naší církve do Pravoslavné církve, zaujímajíc stanovisko k různým bodům memoranda rázu liturgického, správního – stanovisko z části kladné, z části záporné. Srbská odpověď vzbudila v církvi značný rozruch, a teprve tu si i širší vrstvy církevní uvědomily, o co jde. O velikonočních svátcích r. 1921 (koncem března) zúčastnil jsem se církevní schůze v Přerově na Moravě, schůze zástupní tehdy již existujících našich náboženských obcí na Moravě. Tam jsem se seznámil s br. prof. Aloisem Tuháčkem, který tehdy byl z Ústředního výboru do Přerova poslán, aby vysvětlil věc a stanovisko, jež většina tehdejšího Výboru k srbské odpovědi zaujala. Bylo to stanovisko odmítavé. Stanovisko pro pravoslaví hájili tehdy na schůzi jen dva tři bratří moravští. Překvapilo a udivilo mne, že se na Moravě ujímá v naší církvi agitace pro pravoslaví. Nemohl jsem toho dobře chápat a čekal jsem, že je to jen časové nepochopení celé otázky a nedorozumění, jež se tedy brzy opraví. Br. M. Pavlík mluvil tehdy ještě velmi horlivě proti pravoslavné orientaci ve smyslu připojení k pravoslaví, což

mne uklidňovalo. Po schůzi jel jsem s br. Tuháčkem do Prahy, ponejprv po prohlášení církve, abych zhlédl stav věci u samého pramene a promluvil s bratřími, kteří měli ve vedení církve vlivné ba rozhodující slovo. Mimochodem podotýkám, že byl jsem neskonale rád tomu, že jsem cestou poznal blíže br. prof. Aloise Tuháčka, jehož referát liturgický na sjezdu delegátů z 8. a 9. ledna r. 1921 jsem byl pročítal s velikým uznáním. Od té doby získal jsem v br. prof. Tuháčkovi velmi milého a věrného a důvěrného přítele, víc než bratra, a práce pro církev nás spojila ke společné práci v mnohých bodech, zvláště v oboru církevní liturgie. Poznal jsem v něm bratra církvi velmi oddaného, ideově se mnou plně souhlasícího a naprosto nezištně pro církev pracujícího. Patřil k oněm bratřím, kteří by měli církvi mnoho říci z její historie, zvláště z oné doby pravoslavné orientace a krize, protože jednak pracoval delší dobu s br. dr. Karlem Farským, jednak byl ordinován na duchovního (od biskupa Dositeje), jednak zúčastnil se našeho církevního zájezdu do Srbska (r. 1921) u příležitosti vysvěcení br. Matěje Pavlíka na pravoslavného biskupa Gorazda. Jak jsem od br. prof. Aloise Tuháčka věděl, měl bohatou korespondenci od významných bratří naší církve a sám osobně mnoho věděl o církvi – hlavně z jejích začátků – což jistě prospěje budoucímu historikovi, jenž bude jednou psát dějiny naší církve. Bohužel jeho předčasná smrt v cizině a za těch poměrů, jak nastaly, bude to v mnohém očekávání na překážku.

V Praze získal jsem informace, jež nebyly příliš potěšující, neboť jsem poznal, že boj o pravoslavnou orientaci je vážnější, než jsem původně myslil, že jde o základy ideové, to jest o to, zda naše církve bude pravoslavnou, tedy starou církví, starší dokonce než církev římskokatolická, nebo zda bude církví „novou“, odlišnou od všech historických církví dosud stávajících. Pochopil jsem, že tu jde o nové učení a o staré dogma, v podstatě o zachování nebo zavržení stěžejní naší formální zásady svobody svědomí. Mluvil jsem s br. Farským a s br. Zahradníkem-Brodským, s br. Dlouhým-Pokorným st., s br. Procházkou, s br. Kovářem a jinými. S br. Zahradníkem-Brodským, s nímž jsem byl v úzkém spojení od dob reforem a od prohlášení církve, jsem se pro různost názorů téměř rozešel. Ne zcela, ale téměř, a to proto, že jsem mu trpce a hořce vyčítal a rozhodně odporoval v jeho horování pro pravoslaví. Mrzel mne ten rozchod, neboť se s nikým nerozcházím rád, v kom jsem jednou našel poctivého a upřímného muže, a Zahradník-Brodský byl poctivý i upřímný. Také osobně jsem mu byl zavázán vděčností, ale nedalo se nic jiného dělat; nemohl jsem s ním přec souhlasit a nemohl jsem zapřít své přesvědčení, jež vyplývalo jenom z mého postoje k starým církvím. Zatím došlo na jaře v dubnu r. 1921 k jakési pevnější organizaci náboženských obcí církve československé na Moravě a br. M. Pavlík, jenž posud vedl duchovní správu, byl pověřen jejich vedením jako zemský biskupský správce. Tento fakt stal se osudově důležitým pro br. Pavlíka i pro církev. Tu odtud nastával přelom v duši br. Pavlíka stran vztahu k pravoslaví. Neviděl a nechápal jsem toho tehdy, až teprve později. Překvapilo mne, když založil na Moravě zvláštní časopis církve československé, časopis „Za pravdou“. Říkal mi, že tak činí za účelem lepší informace Moravy o církvi. Věřil jsem.

V srpnu r. 1921 byl v Praze uspořádán II. Valný sjezd delegátů československé církve, kterého jsem se zúčastnil jako naprosto soukromá osoba, neboť ve správě církve jsem neměl žádného místa. Sjezd působil na mne velmi trapně. Viděl jsem, jak tu naráží na sebe oba směry, pravoslavný a pokrokový, jak jsme říkali. Mluvil tam také srbský biskup Dositej a musil jsem si říci, že mluví neurčitě, nejasně, že nedostáváme stále odpověď na otázku po ideové samostatnosti církve. Dnes vím, že jinak mluvit nemohl. Tehdy jsem však čekal stále něco jiného. Zrovna jako když v červnu t. r. byl týž biskup v Kroměříži a já vyžádal si u něho slyšení. Přijal mne s br. Pavlíkem, ale neuspokojil, neboť nedal mi odpověď na otázku svobody svědomí ve smyslu církve československé, totiž ve smyslu svobody stran víry v dogmata ve formulaci starocírkevní.“

Sbor kněze Ambrože Hradec Králové

Dr. Karel Farský

Prof. Alois Spisar

Období, pro něž se vžil název „pravoslavná krize“, se uzavřelo po rezignaci biskupa Matěje Pavlíka - Gorazda na biskupský úřad v Československé církvi a po jeho odchodu z ní v srpnu roku 1924. Spolu s Matějem Pavlíkem - Gorazdem odešlo několik jeho nejbližších kněžských spolupracovníků a někteří věřící. Následné vytvoření samostatné pravoslavné církevní organizace bylo korektním řešením jak pro Církev československou tak i pro Církev pravoslavnou. Svobodně křesťanské křídlo, vedené dr. Karlem Farským, reprezentující většinu věřících, se tak s pravoslavným křídlem rozešlo organizačně i věroučně a vtisklo Československé církvi na prvním zasedání I. sněmu v Praze v srpnu roku 1924 specifické rysy. Byla přijata i preambule, která je platná dodnes: “*Církev československou (husitskou) tvoří křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní a poznání vědecké Duchem Kristovým, jak se nám zachoval v Písmu svatém a v podání starokřesťanském a jak je dosvědčen hnutím husitským, českobratrským a dalším úsilím reformačním*”.

Zmatenost některých spolupracovníků se někdy projevila až humorně. Např. v Chudobíně z toho mají na památku tři kostely. Nejdřív katolický farář odešel s celou farností do Československé církve v domnění, že se budou moci scházet v katolickém kostele, což ovšem diecéze nedovolila. Posta-vili si tedy československý kostel, jenomže pan farář přestoupil k pravoslaví, takže postavili i pravoslavný kostel. Co se pak stalo, nikdo neví, ale nakonec se pan farář pokorně vrátil do Římskokatolické církve.

Řadoví členové církve

Věroučné debaty o orientaci církve z větší části minuly běžné věřící, kteří začali zakládat náboženské obce ještě předtím, než církev byla státem schválena. První obec byla založena u sv. Mikuláše a další velice rychle následovaly.

Lidé nejprve doufali, že se budou moci k bohoslužbám scházet v katolických kostelech (v případech, kdy přestupovaly celé farnosti se to zdálo logické). To se ovšem nestalo a na některých místech docházelo i ke konfliktům. Tehdy někdy vypomohly evangelické sbory nebo místní úřady, ale nejčastěji se lidé scházeli pod širým nebem. Často se stalo, že někdo z místních nabídl zdarma stavební pozemek, někdo jiný přispěl projektem, další přispěl na materiál, jiní přispěli svou vlastní prací nebo ochotně dávali ze svých těžce ušetřených peněz.

Ve třicátých letech prohlubovala Československá církev své aktivity v nejrůznějších oblastech a institucionalizovala je do podoby mnoha sdružení, v nichž měli výrazný podíl činorodí věřící. Tato sdružení se zabývala nejen charitou či prací s dětmi a mládeží, ale též vydavatelskou činností nebo například i hraním ochotnického divadla. Již od svých začátků si církev zřídila Tiskové a nakladatelské družstvo, vydávající řadu tiskovin a periodik (zejména týdeník „Český zápas“, časopis „Náboženská revue“, vlastní „Úřední věstník“, kalendář „Blahoslav“ atd.), z nichž většina vychází dodnes.

Před koncem první republiky měla Církev československá 260 státem schválených náboženských obcí, které byly sdruženy do čtyř diecézí: západočeské (pražské), východočeské (hradecké), olomoucké (pro celou Moravu kromě Ostravska) a ostravské. Duchovní správa na území Slovenska a Podkarpatské Rusi, kam Církev československá úspěšně pronikala, byla řízena z pražského centra přes olomouckého biskupa. Již podle sčítání lidu v roce 1930 se k Československé církvi hlásilo skoro 800 000 věřících.

Mnichovské dny a zánik Československé republiky pod tlakem nacistické třetí říše znamenaly pro Československou církev velký otřes. V důsledku mnichovského diktátu se v roce 1938 mimo okleštěné území republiky ocitlo 31 náboženských obcí, které musely ukončit svou činnost. V roce 1939 po vzniku slovenského státu a po vytvoření takzvaného Protektorátu Čechy a Morava byla potlačena i duchovní správa na Slovensku a Podkarpatské Rusi, a tak náhle zanikla téměř jedna šestina z celkového počtu náboženských obcí Církve československé. Působení Církve československé na Slovensku se již v původním rozsahu neobnovilo ani po válce a bylo znemožňováno po dobu následujících více než padesáti let.

V době nesvobody za nacistické okupace se řada věřících Československé církve zapojila do odbojové činnosti. V rámci charitativní pomoci se zároveň obstarávaly podpory pro oběti nacistického útlaku. K dlouhodobým trestům v koncentračních táborech a věznicích bylo odsouzeno přes 30 duchovních, 7 duchovních bylo umučeno. Celkově se účastnilo odboje odhadem asi 10 000 věřících Československé církve, z nichž jedna čtvrtina zahynula ve vězeních a koncentračních táborech.

Vztah k husitství

Karel Farský připomínal často věřícím význam husitství a Husa samotného. Prohlásil, že *„církev československá musí býti vpravdě důsledně obnovenou církví Husovou“*. Toužil po tom, aby církev *„navazovala na Husův odkaz a po vzoru Husově statečně Krista hlásala a po vzoru Žižkově bránila, třebaže cep a palcát není zbraní odpovídající dnešní kultuře…Bojovat za pravdu Boží je možné svědectvím živého slova, tiskem, organizací, novými formulacemi náboženských pojmů v obsahu víry, obětavou službou člověku…“*

Farský své ideové stanovisko vyjádřil v díle Stručný výklad nauky náboženské, který se stal vůbec prvním pokusem o soustavný výklad etiky a nauky o základních pramenech víry. Mezi jedním z mravních příkazů tu Farský uvádí vedle Desatera také odkaz Mistra Jana Husa a odkaz Jana Amose Komenského.

V zakladatelském období církve lze nalézt řadu prvků, které vypovídají o jejím sepětí s tradicí husitskou, na kterou se církev odvolávala. V Právu národa, které bylo přejmenováno na Český zápas, lze nalézt mnoho článků, které se dotýkaly husitství a české reformace. Také první knižní publikace, zejména Karla Farského, vyznívaly v tom samém duchu.

Nově stavěné sbory nesly nejčastěji jméno Jana Husa, ale i Jana Žižky, dalších husitských hejtmanů nebo husitských kněží, krále dvojího lidu Jiřího z Poděbrad...

Hlavní však bylo, že především bratr Farský uměl na lidi zapůsobit tak, že dostali chuť se opravdu změnit. Existuje řada svědectví lidí, kteří prožili konverzi přímo na bohoslužebném shromáždění: *“Cítil jsem velikou radost obdarován novým životem...”* nebo *“Plakala jsem po celou bohoslužbu štěstím a slzy odplývaly a věděla jsem, že už neublížím nikomu...”*

Alois Spisar napsal: “Lidé žijí a žili vždy myšlenkami a názory své doby. Lidé prvních století křesťanských žili myšlenkami a názory těch století. Lidé dneška nemohou žít jinak než myšlenkami a názory dneška. Člověku dnešní doby nelze naočkovat filosofii druhého neb pátého století po Kristu. Aspoň ne tak, aby ona působila na duševní život náš. Církev starokřesťanská rozuměla lidem své doby a lidé rozuměli jí. Evangelium Kristovo vcházelo v mysli prvních pokolení křesťanských a spojovalo se s jejich názory na život a na svět v organickou duchovní jednotu. Tehdejší lidé měli své určité názory na přírodu, určitý obraz světa a přírody, měli své určité představy o životě posmrtném, o nebi, o pekle, o Bohu, o poměru Boha ke světu a člověku atd. Církev musí sloužit člověku, lidstvu, pomáhat, těšit, sílit, podpírat, pomáhat nést břímě života...

Dnes musí církev svou úlohu spatřovat v úsilí, odstranit náboženskou krizi, poněvadž z té krize vzniká všechno zlo člověka i společnosti. Ona sice nesmí odstranit nic podstatného z evangelia Ježíšova, ale musí je podávat ve formě a v mluvě, které rozumí dnešní lidstvo, aby je mohlo přijmout. Nesmí chtít zachovat vše, co vytvořily věky minulé, třeba za cenu spásy a blaha lidstva...”

Připravila: Helena Bastlová

Sbor Jana Žižky Trhové Sviny

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

22-23/2020

12. srpna 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
2. září 2020

Z obsahu

* *Bůh dílo svých rukou neopouští*
* *Masarykovská korektura 2020*

Poselství k 10. neděli po sv. Trojici

Když jsme byli ponížení, rozpomněl se na nás
Žalm 136,23

„Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. Chválu vzdejte Bohu bohů, jeho milosrdenství je věčné. Chválu vzdejte Pánu pánů, jeho milosrdenství je věčné.“

Chvály a vděčnosti není (a nebude) nikdy dost – jako by bylo základním motivem tohoto jedinečného litanického Žalmu. Shromážděním 26krát opakované vyznání odpovídá na strofy předzpěváka postupně připomínající shromážděnému Božímu lidu mocné skutky toho, jenž je vysvobodil z otroctví, jenž jim dal zvítězit nad mocnými protivníky, jenž jim dal zemi do dědictví. On, mocný a moudrý Stvořitel, je též zárukou jejich budoucnosti. A nejen jejich, vždyť *„veškerému tvorstvu dává pokrm“*. A to proto, že *„jeho milosrdenství je věčné“*.

Stejný motiv i vyznavačský refrén najdeme i v dalších Žalmech (106 a 107), tam však již bez vypsání všech těch refrénů do textu. Stojí jen v záhlaví těch Žalmů. Lze si však docela dobře představit, že byly i tyto modlitby podobně litanicky zpívány.

Hospodin se rozpomenul na svá slitování a milosrdenství, jak o to prosí žalmista ve 25. Žalmu, podle nějž nese tradičně své jméno i druhá postní neděle – „Reminiscere“. Tak se Hospodin, Nejvyšší stává základem jejich nového života. To si má Boží lid připomínat pravidelně a vytrvale.

A neplatilo to jenom po návratu z babylonského zajetí, na něž odkazuje hned následující 137. Žalm. Již ve SZ vyprávění o posvěcení Šalomounova chrámu uvedený odkaz na krále Davida, který dal zhotovit hudební nástroje a ustanovil lévijce, aby na ně hráli k oslavě Hospodina (2 Pa 7,3+6), dokresluje obrázek těchto chval, které byly zřejmě pravidelnou součástí sváteční bohoslužby. Tzv. *„velký Halel“* (Ž 136) patří k ranní bohoslužbě o šabatu a o svátcích. Zpíval se rovněž při hodu velikonočního beránka před podáváním čtvrtého kalicha s vínem. Můžeme dokonce předpokládat, že 136. Žalm se modlil také Ježíš – každou sobotu a o velikonočních svátcích. Mohla to být i ona poslední společná modlitba s učedníky před odchodem na Olivovou horu.

Apoštolova výzva *„bez přestání se modlete, za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás...!“* (1 Te 5,16-18) tak zapojuje i všechny křesťany do tohoto života v chvále, života Božího lidu, který si připomíná, že byl zachráněn, vykoupen, že žije nový život daný mu mocí Nejvyššího – aby se stal chválou jeho spásy. (Ef 1-2)

Jaromír Strádal
kazatel Ochranovského sboru
při ČCE v Potštejně

Zbav nás od Zlého

Závěrečnou prosbou modlitby Páně Otčenáš jsou slova: „Zbav nás od Zlého.“ Zlo je pramenem a původcem většiny pokušení. Zlo má větší sílu než člověk, proto se nám často zdá, že v našich životech a vůbec zde na zemi, vyhrává, jeho moc a nadvláda je úspěšnější, než je samotná moc a vláda Boží. Je tomu avšak proto, protože mu to dovolujeme. Protože se zlem dostatečně nebojujeme a aktivně mu nevzdorujeme. Neděláme skoro nic proto, aby se jeho vliv zmenšil a omezil. Odmítáme tím také nabídku nezměrného Božího milosrdenství, odmítáme Boží lásku, poněvadž bez Boží podpory Zlo sami nikdy nepřemůžeme. A to je velké nebezpečí, kterému můžeme propadnout. Stává se ještě i to, že lidé věří spíše v jakéhosi tvrdého, nelidského Boha, než Boha milosrdného. Anebo vyznávají Boha, který potírá zlo spíše silou, než odpuštěním. Přitom je nám z Nového zákona jasné, že Bůh přece zachraňuje láskou, nikoli mocí. Bůh se přece nikdy nevzdává v boji se Zlým. Je to

Dokončení na str. 2

Aktualita: Novinky z Rychnova nad Kněžnou

V předvečer Husova svátku se konal v naší náboženské obci Večer pro M. J. Husa. Programu předcházelo uvedení nové Husovy zvoničky Dobré vůle. Je na ní nápis 100 let Církve československé husitské (1920-2020), 80 let Husova sboru v Rychnově nad Kněžnou, 17 let partnerství se saskou evangelickou církví Schoenfeld – Weissig, 605 let od upálení M. J. Husa, 2020 – rok koronavirové pandemie: pomáháme potřebným, modlíme se za svět, za všechny lidi dobré vůle. Zvonička stojí před Husovým sborem (nápisem na fasádě), naproti Husově lípě. Vzhledem k tomu, že v našem městě není ani Husova ulice ani Husovo náměstí, zdá se, že by stálo za to, usilovat o přejmenování dosavadního Školního náměstí na Husovo.

První neděli po Husovu dnu strávili čtyři členové naší náboženské obce v partnerské obci ve Weissigu-Schoenfeldu. V Sasku je ještě nutno mít v kostelích roušku, sedět v rozestupech 1,5 metru a zatím se nekoná večeře Páně (lidem to velmi chybí). První plánované bohoslužby s večeří Páně mají být až 20. září, spojené s konfirmací (biřmováním). Je to tradiční rodinný svátek, takže se do kostela asi nevejdou lidé, v jejichž rodině konfirmand není. Při těchto bohoslužbách budou použity naše hostie (Bílkovy) a víno z lahve s nápisem 100 let Církve československé husitské. Naši delegáti naopak přivezli hostie z partnerské obce. Propojení vskutku víc než symbolické. Při projíždění východní částí Drážďan, která patří k naší partnerské obci, můžete vidět na některých předzahrádkách dřevěné bíle omalované čápy, jejichž křídla se ve větru otáčejí (vrtulky). Podle nich poznáte, kde bydlí naši partneři. Čápy vyrobil rychnovský bratr předseda rady starších Václav Jareš a je jich tam už přes 40. Někteří (čápi) zalétli až do Lotyšska (další partnerská obec) a do Švýcarska.

Alena Naimanová

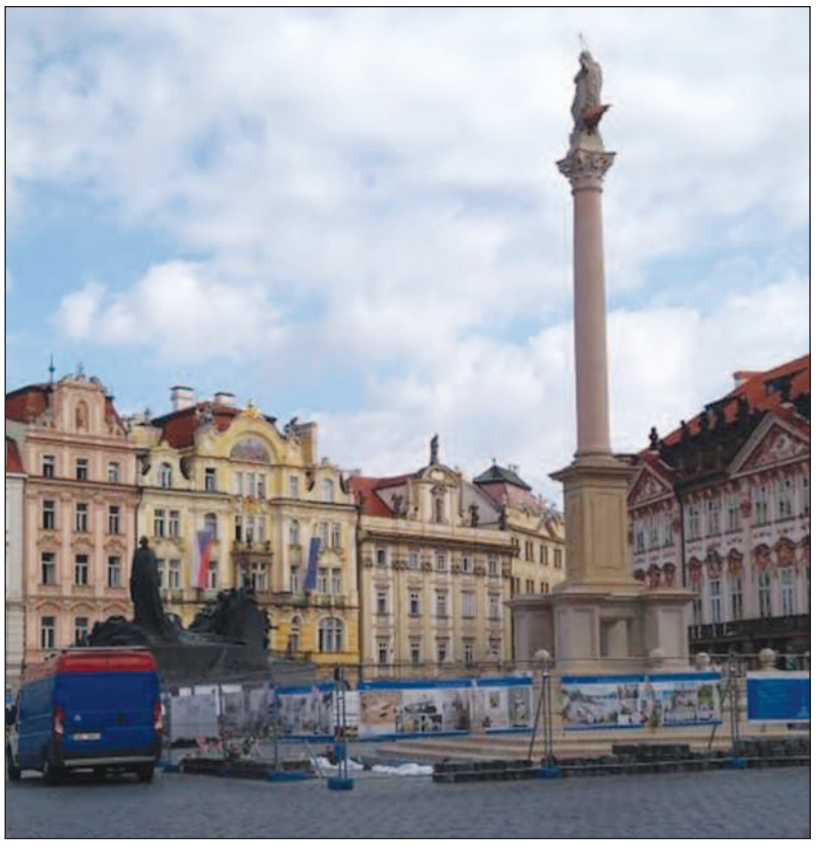

Baroko se na Staroměstské náměstí vrátilo

Díky koronaviru se na Staroměstské náměstí v rekordní době navrátil mariánský sloup, takže můžeme 15. srpna zažít po dlouhých letech pořádnou barokní pouť. Událost je oznámena jako “pietní vzpomínka na záchranu tisíců životů obyvatel Staré Prahy a jejich majetků před invazí 18000 žoldáků švédského generála Königsmarcka r. 1648 skrze zázračnou ikonu Panny Marie Rynecké - posvěcení Mariánského sloupu”. Od 8 h ráno tomu předchází pouť z Hradčanského náměstí Nerudovou ulicí přes Malostranské náměstí přes Karlův most až na Staroměstské náměstí.

Pozvánky však vypadají trochu jinak: *Orelská pouť na svěcení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze v sobotu 15. srpna 2020 na slavnost Nanebevzetí Panny Marie. Orlové – mariánští rytíři! Vítáme spravedlivý den, ve kterém Neposkvrněná Panna, Královna Če-chů, opět shlédne na svůj lid a požehná mu! Vítězkyně nad ďáblem i jeho pyšnými lidskými přisluhovači, stůj při svých milých Češích! Madono Rynecká a vládnoucí Immaculato, přiveď své orelské děti a všechen český lid k sobě!*

Vzhledem k tomu, že mnozí římští katolíci nazývají bitvu na Bílé hoře bezvýznamnou šarvátkou, je s podivem, že vítězství v této sotva pár dní trvající bitce považují za zázrak. V té době žilo v Praze (včetně Hradčan, Malé Strany, Nového Města i Starého Města) přibližně 40 tisíc lidí a pražské majetky už předtím vydrancovali Bavoři, Sasové i císařská armáda a Hradčany a Malou Stranu v podstaně bez odporu i Švédové. A ti se zjevně moc nesnažili, protože při dobývání Karlova mostu byli tři Švédové zraněni, zatímco na druhé straně bylo 219 obětí. Švédové totiž přitáhli na Karlův most jedno ze svých děl, které způsobilo Pražanům největší škody. Když konečně (1. listopadu) došla zpráva, že válka skončila, Švédové spořádaně odešli. Vestfálský mír byl uzavřen 24. října 1648 (tedy v době největších bojů).

Ve známém rozhlasovém pořadu Toulky českou minulostí uvedl v roce 2014 Jan Veselý: „Zatímco chudina, tato šedá zóna či mlčící většina obyvatel Prahy (samozřejmě nejen jí) byla ve své podstatě stejná před válkou jako po ní, pouze se vystřídaly generace, na špici pražské měšťanské společnosti se odehrála proměna skutečná – moci se chopila zbrusu nová politická garnitura. Zatímco podruhové, námezdní dělníci, tovaryši nebo drobní řemeslníci musili tiše a bezmocně přijmout masivní katolickou propagandu se všemi jejími procesími, kontrolovanými návštěvami kostela a ostatními projevy nadirigovaného souhlasu, aniž tím pro sebe získali víc než zachování skromné existence, otevřela se kariéristům a snaživcům mezi prominentními rodinami netušená cesta vzhůru – cesta k majetkům, úřadům, hodnostem a erbům. Stačilo chtít a projevit aktivitu. Schopnosti už byly méně důležité. Stačilo odsoudit minulost a přivítat zítřky. Stačilo odmítnout starou víru, litovat svých dřívějších pochybení a přihlásit se k víře nové. Oddanost habsburskému domu už tím byla jaksi sama sebou dostatečně vyjádřena.“ (Pozn.: A je to dnes jiné?)

(hb)

Z církví doma i ve světě

Ve švédské církvi ženy v roli kněží poprvé přečíslily muže

Ve švédské luteránské církvi ženy v roli kněží poprvé přečíslily muže. Mezi duchovními je podle posledních údajů 1533 žen a 1527 mužů. Informovala o tom dnes agentura AP. Ženy mohou ve švédské protestantské církvi získat kněžské svěcení teprve od roku 1960, od té doby už pronikly i do vyšší církevní hierarchie. Od roku 2013 má církev i svou první arcibiskupku.

Švédsko je dlouhodobě zemí, která v Evropě dospěla nejdále v zajišťování rovných příležitostí mužů a žen ve společnosti. V každoročně zveřejňovaném indexu Evropského institutu pro genderovou rovnost (EIGE) se drží na prvním místě od roku 2005. Loni získala v tomto hodnocení 83,6 bodů ze sta, zatímco například Česko mělo podprůměrných 55,7 bodu.

Ačkoli žen ve švédské církvi stále přibývá, podle biskupky Evy Brunneové by se nemělo kněžství stát výhradně ženským povoláním. "Během deseti let na postu biskupky se mě často ptali: kde jsou všichni muži? a já na to můžu odpovědět jedině: nevím," řekla Brunneová agentuře AP. "Je to stejné, když se podíváte na švédské univerzity, také tam je více žen než mužů, což znamená více právniček, více lékařek a tak dále," dodala.

Švédská luteránská církev má asi 5,8 milionu členů a hlásí se k ní tedy téměř 60 procent obyvatel země. Podobně vyrovnané poměry mezi ženami a muži v roli kněží mají církve i v dalších skandinávských zemích, například v Norsku či Dánsku.

podle ČTK

Slovinští věřící na sebe musejí nechávat v kostele kontakt

Slovinští věřící, kteří se zúčastní nedělních nebo svátečních bohoslužeb, na sebe budou muset kvůli nebezpečí šíření nového typu koronaviru nechávat v kostelech kontakt. Nařízení slovinské biskupské konference vstoupilo v platnost 20. července, netýká se ale mší ve všední dny, kdy do kostelů chodí jen málo lidí, které kněží dobře znají a jsou schopni je kontaktovat sami.

Podle opatření, které má umožnit hygienikům vysledovat lidi v případě, že se mezi účastníky mše objeví nákaza, mají na sebe lidé nechávat v kostele lísteček s telefonním číslem, beze jména či adresy. Pokud se do 30 dnů mezi věřícími na dané mši objeví někdo s koronavirem, obálka s lístky se otevře a lidi následně obtelefonují. Když se ovšem covid-19 u nikoho neobjeví, bude neotevřená obálka po 30 dnech zničena.

Slovinští římskokatoličtí biskupové stanovili i další pravidla. Například pokud se ve farnosti objeví více případů koronaviru, budou muset kněží při mších nosit roušky, při mších pod otevřeným nebem je možná účast nejvýše 500 lidí, kteří musejí mezi sebou zachovávat odstup nejméně 1,5 metru a musejí na sebe také nechat telefonní kontakt.

Ve Slovinsku se od začátku července počet potvrzených případů nákazy pohybuje nejčastěji mezi deseti a dvaceti. V zemi je aktuálně přes dvěstě nemocných, od začátku epidemie bylo zaznamenáno přibližně 2000 případů.

www.christnet.eu

Ekumenický den smutku a modlitby za Hagia Sofia

Američtí katolíci a pravoslavní společně vyhlásili na čtvrtek 23. července smutek nad opětovnou přeměnou baziliky Hagia Sofia na mešitu. Z rozhodnutí tureckého prezidenta bude mateřský chrám východních křesťanů sloužit islámským modlitbám. Biskupové Spojených států amerických se připojili k iniciativě řecké pravoslavné církve, jejíž americká diecéze vyzvala k modlitbám, " aby se Hagia Sofia znovu stala místem modlitby a meditace pro všechny národy". Podle pravoslavných představitelů rozhodnutí turecké vlády pošlapává veškeré standardy harmonie mezi náboženstvími a vzájemné úcty. Vybídli proto všechny křesťanské církve k protestu v podobě vyzvánění na zvonicích kostelů a spuštění praporů na půl žerdi na znamení smutku. Pobouření vyvolalo také gesto prezidenta Erdogana, který na první muslimskou bohoslužbu pozval papeže Františka. Existenci oficiálního pozvání potvrdil mluvčí tureckého prezidenta Ibrahim Kalin pro zpravodajství CNN.

V řeči symbolů nelze přejít bez povšimnutí ani volbu data. 24. července roku 1923 došlo ve švýcarském Lausanne k podpisu smlouvy, která po pádu osmanské říše stanovovala hranice současného tureckého státu a zakotvovala ochranu křesťanských menšin. "Volba tohoto data k inauguraci mešity v Hagia Sofia je znamením, že prezident Erdogan považuje Lausannskou smlouvu za cosi, co má být odstraněno," řekla Elizabeth Prodromou z Tuftské univerzity ve státu Massachusetts. Podle jejího názoru jde také o signál pro spojence z NATO, že není zainteresován v pokračování negociací, které mají zajistit stabilitu v regionu. Předseda episkopátu Spojených států, arcibiskup José Gomez uvedl, že Hagia Sofia byla znamením dobré vůle a pokojného soužití křesťanů a muslimů a výrazem stesku lidstva po jednotě a lásce. Podle Edwarda Clancyho bude mít ztráta tohoto symbolu vzájemného míru a úcty nepředvídatelné, ale vážné důsledky. Proti rozhodnutí turecké vlády vystoupilo také mnoho muslimů, kteří se bojí, že přeměna křesťanského symbolu na mešitu "urazí nemuslimy, probudí islamofobii a nenávist k islámu".

Hagia Sofia byla postavena v roce 537 za vlády byzantského císaře Justiniána I. jako hlavní chrám konstantinopolského patriarchy. Po dobytí města osmanskými Turky v roce 1453 byla přeměněna na mešitu. Přistavěny byly minarety a křesťanské mozaiky byly zakryty. V roce 1934 sekulární turecká vláda rozhodla o přeměně mešity na muzeum. Díky tomu byly odkryty některé mozaiky, včetně vyobrazení Krista, Matky Boží a Jana Křtitele. V roce 1985 byla Hagia Sofia zapsána na seznam světového dědictví UNESCO.

podle www.krestandnes.cz

Zbav nás od Zlého

Dokončení ze str. 1

proto, že mu leží na srdci každý člověk, jeho dobro a zvláště každý, který dosud nepoznal krásu Jeho lásky. Daroval nám Ježíše za střed svého života, aby nám pomáhal překonávat hřích. Bůh nepřestává myslet na toho, který možná kvůli něčemu zlému, co se mu v životě stalo, nevěří v lásku. Bůh se nikdy nesmiřuje s naší situací, ani když my rezignujeme. Ustavičně nás hledá jako ztracenou ovečku. V jeho očích je úplně každý drahocenný a jedinečný. V Božím srdci tě nikdo nemůže nahradit. Máš tam své místo a nikdo tě nemůže nahradit, s každým je počítáno. Podle podobenství o návratu marnotratného syna, můžeme vidět příklad otce, který v tomto podobenství představuje Boha, že Bůh vždycky člověka očekává, neochabuje, neztrácí trpělivost. Každý je pro Něj tím opětovně objatým synem, znovu nalezenou mincí, ovečkou vkládanou na ramena. Každý den Bůh čeká, že si všimneme jeho lásky. Proto bychom neměli mít strach, natož strachu zoufale podléhat. Bůh mě miluje, má mě rád takového, jaký jsem, a ví, že pouze Jeho láska může můj život změnit.

My se často mýlíme v tom, že se považujeme za spravedlivé a máme za to, že špatní jsou ti druzí. Nepovažujme se za dobré, protože sami, bez pomoci Boha, který jediný je absolutní dobro, nedovedeme přemoci zlo.

Jak ale porazit zlo? Přijetím odpuštění od Boha a přijetím odpuštění od bratří. Vyznávejme pravidelně svá provinění před Bohem, před bratřími a sestrami, před pastorem, poslouží nám k tomu důvěrné rozhovory. A když se upřímně pokoříme, potom se nám dostane Otcovy lásky, která přemáhá hřích i ten náš. Bůh pak na náš hřích zapomíná. Když odpouští Bůh, zapomíná naše hříchy. Bůh je k nám tolik dobrý. Ne jako my, kteří si – poté co prohlásíme: to nevadí – při první příležitosti vzpomeneme na utrpěné příkoří i s úroky. Ne, Bůh ruší zlo, obnovuje naše nitro, a tak umožňuje, aby se v nás opět zrodila radost, ne smutek, ne temnota, ne pochybnost, nýbrž radost a naděje. Jakmile se v našem srdci rozjasní jeho milost, poznáme, že jsme byli omilostněni.

Každé zlo se nás chce zmocnit, uchvátit nás a zardousit. Apoštol Petr říká, že ten Zlý, neboli ďábel, kolem nás obchází jako rozzuřený lev, aby nás pohltil. Stále totiž vidíme skutky temnoty, lidský zármutek a bolest, stále vidíme nebo zažíváme otroctví v různých podobách, denně se někde děje zneužívání druhých, pořád neuhasíná a je slyšet pláč nevinných dětí.

Ježíš nás učí bránit se vůči nástrahám a útokům od Zlého. Máme v takových chvílích jeho slovy vzývat Boha Otce a nebát se prosit Boha tváří v tvář.

Modlitba nemá zavírat oči před životem. Modlitba tu není jen pro vyvolené, jen pro svaté. Právě modlitba Páně tu pro nás je jako nejsilnější nástroj v boji se Zlým. Kdokoli se upřímně ze srdce modlí, není slepý a vidí jasně tolikeré zlo, kterému je třeba čelit. Vidí, jak se zlo pokouší překážet a klást překážky na odpor Božímu tajemství v tomto světě. Není nikdo, kdo by mohl říct, že je zcela oproštěn od zla. Víme dobře, co je zlo. Víme, co je pokušení. Nezapomínejme na to, když se kupříkladu budeme mít chuť stavět nad druhého, když se mu budeme chystat něco vyčítat, anebo ho srovnávat do latě. I to může být ponoukání od pokušitele. Umět setřít druhého i pro malichernosti, to nám jde lehce.

Zbav nás od Zlého, je prosbou, kterou bychom měli k Bohu volat několikrát za den. To je ta správná prosba, která se staví proti mnohovrstevnému Zlu. Je to prosba, která rezonuje v našich srdcích a stává se protestem na adresu Boha, který se se Zlem nikdy nesmíří. Proto tu jsou právě tato Ježíšova slova, která vyslovujeme, když se modlíme: „Zbav nás od zlého". On ví, o čem tato jeho slova jsou. On ví, co je pokušení, on ví, co je umírání, on ví, co je smrt ukřižováním. Poznal na sobě, co je pokušení, osamocení, ponížení a opovržení. On dobře ví, co je nenávist, krutosti, jak bolí nadávky. Jak bodavé je, když někdo někomu řekne, že je kretén nebo buzerant. Tohle jsou opravdové hrátky s čertem. Taneční part s ďáblem, který ale končí v pekle. Člověk tu přece není pro takový druh zábavy, pro takový typ hazardu. Člověk je bytost, jež je určena k životu, touží po lásce a dobru. Modlitba Páně se podobá symfonii, která si žádá dokončení v každém z nás. My dobře víme, jak zlo dokáže zotročovat, ale zároveň věříme a doufáme, že tu je sám Bůh, zjevený ve svém Synu, který nikdy nepodlehl Ďáblovým svodům, a který zůstává na naší straně a to vždycky, když o to budeme prosit.

Slova modlitby Páně nám zpřítomňují samotného Božího Syna, který s námi zcela soucítí a je připraven osvobodit nás od Zla. Proto musíme stále prosit: „Osvoboď nás od Zlého", abychom Zlu nepodlehli. Naše radost a naděje spočívají v moci Vzkříšeného, který je mezi námi. On nás provází, osvobozuje nás od Zlého a umožňuje nám tak jít dál.

Dušan Spiridion Ehmig

O chlebu, nádražích a návratech

Víte, jak se u nás doma pozná konec léta? Na našem kuchyňském stole se ve starém džbánku objeví nová kytice klasů.

Víte, jak se u nás doma pozná srpen? Vůbec si ten konec léta nehodláme připustit.

Kytice klasů se stala milou součástí naší domácnosti. Pro ty, kdo vidí, je viditelnou připomínkou, že se dosud v mém dosahu vyskytuje opravdické pole. Nějak to pomáhá mé zařazenosti do běhu času a vesmíru, když vím, že chleba se peče z mouky a ta se mele ze zrní, co roste na poli. I když už se jistě výrobci rychlých a umělých jídel úspěšně pokoušejí vyrobit náhražky všelijakých potravin, zatím se nikomu nepodařilo vyrobit syntetický opravdický chléb. Ta kytice mi připomíná i to, že chléb je skutečný, živý a doufejme, že i věčný produkt moudřejší části lidstva. Mám z toho snopečku radost a občas si vymnu pár zrníček, strčím je do pusy a myslím na to, jak mi bylo hezky, když jsem ty klásky sbírala pod modrým nebem a zlatým sluncem.

K létu patří i nádraží.

Jsou jich na světě tisíce. Každé nádraží má svou duši. Ta také mají různé povahy. Jsou velká, mamutí nádraží, která vám dávají jasně pocítit, že bez trochy té pokory a strachu před jejich majestátem prostě nemůžete obstát. Jakoby říkala: Jen se hemžete, lidští červíčkové. Beze mne byste se v tomhle světě ušlapali, protože byste museli zůstat pořád na jednom místě.

Pak jsou taková ta hlavní a středová nádraží, odkud můžete kamkoliv odjet a odkudkoliv přijet a víte, že nezabloudíte. Třeba i díky tomu, že na vás počká nádražní služba pro zrakově postižené nebo že si svou vysílačkou vypípáte informační servis, východ a třeba i záchod. Sice už nevypípáte občerstvení ani úschovnu zavazadel, ale přesto se taková nádraží snaží být „blind friendly". To je příznivé a někde i příznivější. Z toho má moje nespolehlivé oko velkou radost.

Nádraží je zázemí. O tom hodně vědí lidé, kteří vůbec žádné zázemí nemají. Ale kam s nimi? A kam se mnou, když se ocitnu v neznámém městě, nikam netrefím a ten, kdo mě pozval, kdesi otálí? Je tady přece nádraží! Ochrana před sluncem i zimou, deštěm, hladem, žízní a ještě si tu můžete dát do pořádku svůj zjev i oděv, pokud jsou tu toalety čisté, třeba jako v nebi, jak to má rád Daniel Landa a já.

V rámci nové Evropy mají nádraží dostat úplně nové poslání. Projekt se jmenuje Živé nádraží. Bu-

Dokončení na str. 3

Evangelická banka

Evangelíci by se měli zabývat založením evangelické banky nebo kampeličky na vytvoření financí pro svou činnost. Nynější banky mají zahraniční vlastníci, poplatky jsou dost vysoké a zisky si zahraniční banky převádějí do svých zemí. ČNB dává bankám cca 2 % za uložené finance, ale klientům dávají malé úroky za peněžní prostředky.

Kontakt: schneider.ja@tiscali.cz

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 6

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Pokračování z minulého čísla

Všechna tvoje uspořádanost navenek, i všelijaká nádhera a blahobyt, nemůže překrýt rozpor slov s tvým činěním. Potom se jedná o nevěrnost vůči Bohu. A Bůh nehledí na vnější formálnost, ale prosvěcuje srdce i myšlení až do těch nejhlubších závitů. Takže se nemůžeš divit, že tvou nevěrnost někdy může i potrestat. Nečiní to proto, že by tě chtěl zahubit. Jen chce, aby ses vzpamatoval. Bůh chce mít na zemi ve svém lidu věrné a poctivé Boží děti! Takové, které by mu uprostřed prostředí, ve kterém žijí, zářily na svědectví! Proto nás prorok Ámos volá k opravdovosti víry a varuje před falešností nebo zbožností jen tak navenek či naoko. Protože jestli není naše víra záležitostí našeho srdce a tím i našeho života, pak je u nás něco v nepořádku. Opravdovost víry i opravdovost cesty života s Bohem má totiž stále na zřeteli vůli svrchovaného Boha a Pána a Krále života. Proto se po této Boží vůli stále musíme ptát, aby u nás nepřevládlo modlářské zásluhnictví, i kdyby bylo církevnicky zabalené, ale aby při nás převládala tichost před Bohem, pokání, hloubka víry a opravdovost před Boží tváří.

Ámos volá mne i tebe: Obrať se! Čiň pokání! Ukazuj na Boží lásku, která tě nese! Vyzdvihuj Boží vládu a Boží panování ve svém srdci, a to svou poslušností na každém kroku života! Hledej Hospodina celým svým srdcem! To ovšem neznamená žádnou formální účast ve shromáždění. Nejde ani o určitý náboženský stereotyp či něco, který jsme kdysi přijali, jako určitý rituál, zvyk nebo tradici. Ale jde o touhu srdce po slyšení Božího slova. Jde o touhu po Božím potěšení i napomenutí. Jde o touhu být v obecenství lidí stejné víry, i když zároveň stejné porušenosti, a přesto v naději Božího milostivého sklonění, Božího odpuštění a Božího občerstvení. Jde o to stát před Boží tváří jeden vedle druhého, a při tom zápasit o Boží království, být vždycky připravený ku pomoci všude, kde toho je zapotřebí, být připravený odložit svou hrdost, svou pýchu i sobectví, otevírat svoje srdce a nechávat se Božím slovem ztvárňovat do podoby věrných a poslušných Božích svědků. Takových, kteří se rádi svým Bohem nechávají vést, pro které je samozřejmostí ochota vyjít ze sebe vstříc druhým, a tím jít i naproti Bohu! Jde o to vést celoživotní zápas o vzácné chvíle nových a nových setkání s Bohem, doma, ve svých shromážděních, ale i při všech nových příležitostech a nových setkáních s druhými lidmi, a tam osvědčovat svou víru a nabírat z Božího slova od Pána novou sílu, nové občerstvení a novou moc, abychom v síle Božího ducha mohli každý den plnit úkoly, které nám dává. Jen v jeho síle a v moci Ducha svatého můžeme vítězně projít všemi zápasy o korunu života. Dotazujme se proto svého Boha a Krále života na všechno. Pak budeme v jeho lásce a ochraně žít! Ptejme se ho na směr cesty, na jeho vůli. Protože jen taková cesta vede k získání zaslíbené koruny života. Varujme se bezstarostnosti, duchovní pýchy, náboženské sebejistoty, která vyhlíží k falešné naději. Prosme Pána, aby řídil každý náš krok. Protože jen z jeho neskonalé milosti a lásky můžeme prožívat každý den!

„Zemřou mečem všichni hříšníci mého lidu, kteří říkají: Nás nic nepostihne, nás nepotká nic zlého! V onen den postavím padající Davidův stánek a jeho trhliny zazdím, opravím, co na něm pobořeno a zbuduji jej jako za dnů dávných!“

„Úděl Izraele, svého lidu, změním. Oni znovu vybudují zpustošená města a osídlí je, vysadí vinice a budou z nich jíst ovoce. Zasadím je do jejich půdy a již nikdy nebudou vykořeněni ze své země, kterou jsem jim dal, praví Hospodin, tvůj Bůh!“

(Ámos 9, 10-11 + 14-15)

Pokud chceme porozumět těmto slovům, musíme si nejprve dát ten text do širší souvislosti. Sedmá kapitola Ámosova proroctví před námi otvírá tři vidění:

1. Hospodin nejprve zničí úrodu kobylkami! Po královském posečení, kdy první sklizeň patří výhradně králi, dopustí Hospodin kobylky, které zcela zničí úrodu. Tak nastane v zemi hlad.
2. Hospodin potom zničí zdroje pitné vody! Spálí velikou propast, zničí v hlubinách země zdroj vody, odkud vycházejí studánky, potoky a řeky. Tak nastane na zemi žízeň.
3. Hospodin zničí modlářství v Izraeli stejně jako olovnice ničí zeď stavby, zničí všechny svatyně a s nimi i celý modlářský královský dvůr!

U těch prvních dvou vidění prosí Ámos Hospodina, aby pohromy od Izraele odvrátil. Přimlouvá se a vede o Boží lid modlitební zápas. Výsledkem je to, že Hospodin skutečně jeho prosby vyslyšká. Jenže u toho třetího vidění je Ámos trochu zdrženlivý. Ví o porušenosti v izraelských svatyních. Ví i o tom, co se děje na královském dvoře. A proto se u Hospodina za odvrácení tohoto trestu nepřimlouvá. Ví, že všechna modlářství svádějí izraelský lid z cesty, na kterou ho Bůh zavolal!

Ale po těchto viděních dochází ke zvláštní události. Ámosovo vidění popudilo bét-elského velekněze Amasjáše. Byl si sice vědom vážnosti Ámosových slov, ale striktně je odmítal. Sám se dobře zabydlel a ztotožnil s pořádky Severoizraelské říše. Proto bez problémů žehná trůnu, jehož se stal vlastně služebníkem. Jenže do klidu, ve kterém dosud žil, teď přichází kdosi, kdo jeho zabydlenost chce narušit! Proto se uraženě ptá, kdo že je to vlastně ten Ámos, který se proti němu i proti izraelským duchovním představitelům, dokonce i proti králi spiknul? Velekněz Amasjáš je zaslepený obavami o svoje dobré zajištění! Nevidí, že Ámos svými slovy volá k nápravě a proto pranýřuje shnilé izraelské královské řády, které Boží lid odvádí od Hospodina. V Amosových slovech neslyší Boží slovo!

pokračování příště

Pavel Rybín

Člověk míní, Pán Bůh mění

Tento výrazný nadpis článku v Katolickém týdeníku mne nadzvedl. Ono přísloví jsem od dětství slýchal z úst pokorných věřících čistého srdce a nikdo si s tím hlavu nelámal. Ale dnes vám řekne třináctiletá Marta, proč Bůh mění někdy něco, ale nezměnil např. hlas Hitlera ve chrapot? Kolika hrůzám by se zabránilo! - "Když Bůh dá, tak přijedu!" A co když Bůh nedá? - "Bůh nám dal 4 děti!" Nedal, ty nevznikly mysticky, ale velice, velice prozaicky. - "Bůh nám vzal maminku..." Nevzal; dostala nemoc, na niž ještě nenašli lék, protože se většina peněz dává na zbraně... - "Dej Bůh štěstí!" On je nabízí, ale od něho nikdo JEHO štěstí nechce. - "Bůh k sobě povolal našeho dědečka." Nepovolal, on byl už starý a nemocný. - "Zde očekává vzkříšení pan farář Tyrner". Zde on nic neočekává; na věky tu bude jen pár kostiček. On už se dočkal! - Synek vzal tátovi auto a zabil se. Na parte mu napsali: "Pán zavolal a já jsem šel." Na to nemám slov! - Farář Žemlička, štvaný StB, usnul a vjel pod vlak: "Pánu se zalíbilo povolat k sobě našeho..."

Díky těmto pobožným frázím starého světa se děti stávají nevěrci...

Jan Rybář

Naše recenze

Pavel Hošek: Sloužím tajnému ohni

Milý čtenáři, mám tu čest představit ti knihu Pavla Hoška o J. R. R. Tolkienovi a duchovních zdrojích jeho tvorby. Říká se, že když pozorně zkoumáte nějaké dílo, dozvíte se také něco o autorovi. Přesně k takové výpravě nás zve i tato kniha. Z jejích stránek se jako rosa snáší autorova péče o nestrannou a přeci okouzlenou vernisáž Tolkienova vnímání světa.

Příběh začíná Tolkienovým životopisem, a v jistém smyslu tak pokračuje až do konce. Tolkien totiž ve Středozemi bydlel. On sám je Středozem, nebo by se dalo říci, že pro nás Středozemi objevil. Jeho osobní zážitky jsou vpleteny do pestré tkaniny příběhů, které sepsal. Při tom všem se však cítil být jakýmsi zapisovatelem událostí, které on sám teprve objevuje podobně jako jejich čtenář. Na pozadí jeho tvorby je patrná snaha ***„přijít na to, co se v příběhu doopravdy stalo.“*** Rozhodně ho nemůžeme podezřívat z toho, že by jakkoli usiloval o titul nejprodávanější knihy. Tolkienovo vnímání světa je odkrytí závoje všednosti a spěchavé prchlivosti, která nám brání zakoušet skutečnost v její udivující kráse. Je to úžas a znovuobjevení něčeho, co všichni ostatní přeci jen také vidí. Duchovní obsah je zde vstřebán do příběhu a jeho symboliky. V této knize na vás čeká strhující zápas o vyjádření pravdy. Zápas hluboce věřícího katolíka, profesora filologie, který byl fascinován hrdiny pohanských legend. Člověka, se kterým se život příliš nemazlil ale přesto nevzdal své pátrání po kráse a žasnutí. Zápas geniálního jazykovědce, který si pohrával se slovy, vytvořil jazyk a poté přemýšlel, jak se v takovém jazyce asi přemýšlí, a čím si asi prošel národ, který takovým jazykem hovoří.

„Tolkien věřil, že za příznivých okolností se čtenáři může přihodit, že setkání s krásou uvnitř Čarovné říše probudí v jeho srdci touhu po Ráji… Touha po kráse mění duši. Duše, která touží po kráse se stává krásnou…“

Filip Boháč

Vědci v arcibiskupských lesích mapují koncentraci kovů v houbách

Na jedlé houby se zaměřili vědci v olomouckých arcibiskupských lesích v Jeseníkách. Ve vytipovaných lokalitách mají v plánu udělat odběry z 500 hub a vzorků půdy. Cílem dvouleté studie je zjistit vliv lesních porostů na přítomnost kovů v půdě a jedlých houbách. Výsledkem projektu bude doporučení pro vlastníky lesa k pěstební činnosti a také doporučení pro houbaře. Na rozsáhlé studii mapující výskyt těžkých kovů v houbách pracují odborníci z Mendelovy univerzity, Vysokého učení technického v Brně a Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti. Zaměřují se na přesně vytipované lokality v polesí Vápenná a Domašov. "Ve vybraných lokalitách odebíráme vždy v několika bodech zhruba půl litru vzorku hrabanky a svrchní minerální půdy, kde jsou předpoklady nejvyšších koncentrací potenciálně nebezpečných látek získaných z imisí. Tyto vzorky pak putují k analýzám do laboratoře," uvedl Martin Valtera z Mendelovy univerzity. Vědci zároveň zkoumají přítomnost potenciálně rizikových prvků v jedlých houbách, kvůli nimž se mohou tyto prvky dostávat do potravinového řetězce lesní zvěře i k houbařům. "Po převozu do laboratoře houby nejprve důkladně očistíme, vysušíme a poté nameleme. Následně probíhá mikrovlnný rozklad vzorků v lučavce královské. Takto připravené vzorky jsou analyzovány pomocí atomového absorpčního spektrometru, který změří jejich přesné prvkové složení," uvedl Valtera. Vědci se zaměřují především na měď, kadmium, zinek a olovo. "Některé těžké kovy jsou také karcinogenní. Pokud bychom našli v houbách extrémní hodnoty, měli bychom proto houbaře upozornit, že není vhodné, aby houby v rizikových oblastech sbírali a konzumovali je pravidelně," doplnil Václav Pecina z Vysokého učení technického v Brně. Podle dosavadních výsledků může být problematické zejména kadmium, které ve sledovaných houbách pravidelně překračuje uznávané hygienické limity. Těžké kovy se do půdy podle vědců dostávají jako plynné či prachové znečištění nebo v kapalné podobě se srážkami. V horských lesích navíc zvyšují zátěž prostředí prachem a chemikáliemi nasycené mlhy, které jsou zde velmi významným zdrojem srážek. Svou roli hrají smrky, které mají vysokou schopnost zachytávat látky z ovzduší. Cílem studie je mimo jiné upozornit, že i v nedotčených oblastech může docházet ke kontaminaci kvůli atmosférickému znečištění, které může putovat na značné vzdálenosti. Podle odborníků jde především o proudění průmyslového znečištění z Ostravska a z průmyslových oblastí Polska, ale i z Pardubicka nebo Královéhradecka.

www.christnet.eu

O chlebu, nádražích a návratech

Dokončení ze str. 2

de tam spousta kulturní kultury pro každého, asi též pasáže s oblečením, kosmetickými a vlasovými studii (pozor dámy, už dávno se neříká Kadeřnictví a Kosmetika), asi také útulky pro děti a psy, fitnessy i jiné finesy. Možná tam i budou jezdit vlaky, kterými pojedete až do nějakého Disneylandu třetího tisíciletí. To prosím, nevím. Ale spolehlivě tuším McDonalds a podobná pohostinská zařízení. Jen nevím, jestli si tam budete moci koupit obyčejný chleba nebo jízdenku do stanice Snová nad Bezčasím.

Nevím, jestli na takových živých nádražích si někdo všimne, že jste živý tvor a možná byste potřeboval nějaké lidské slovo a upřímnou nabídku pomoci. Ale taky je dost možné, že tam budou perfektní roboti, kteří vás provedou, dovedou a neukradnou kufr, který vám ponesou.

Znám nádraží, která jsou nesmírně krásná, nostalgicky opuštěná, tichá a smutná. Daly by se v nich pořádat koncerty, divadla, přednášky i tancovačky. To by teprve obživla. A jak ráda.

Znám nádherné drážní domky, ve kterých žijí lidé, co si tak zvykli na vlaky jedoucí tam i sem, že je chtějí mít co nejblíž u sebe. Na hrdá a rychlá Pendolina, ale takové ty obyčejné vlaky, které mají dost času se rozhlížet po krajině a zastavovat i na těch nejobyčejnějších zastávkách.

Kousek takového vlaku zastavil definitivně v nejmenované malé železniční stanici a už tam zůstal. Buď se mu tam zalíbilo anebo se cítil starý a unavený. V tom kousku vlaku, přesně v jednom vagónu, milovníci železničtí dopravy vymysleli miniaturní hotýlek. Jen pár malých pokojíků, společná jídelna a kuchyň. A když se zeptáte, jestli v tomhle ztraceném, železničním ráji může normální smrtelník přespat, paní železniční hoteliérová se zasměje a řekne vám: „Kdepak. To musíte do Hiltonu. Tady je to jen pro chudé nádražáky!“

A tak trochu zklamaně čekáte na ty své vagóny, které vás za chvíli odvezou zpátky domů, a přemýšlíte si o věcech, které nikdy nejsou součástí denního zpravodajství, ač by být měly. Třeba o rovnoběžkách, které se setkají v nekonečnu za všech okolností. A že je načase sníst poslední chléb, který vám milující ruce zabalily na cestu a začít se těšit domů. A také se tiše a nepateticky radovat z toho, že máte místo, kde si můžete pověsit svůj klobouk.

Jiří Voskovec toto místo pojmenoval domov.

Tak každému z vás přeji, aby vám bylo dobře tam, kde se můžete kdykoliv a odkudkoliv vrátit.

Delicie Nerková

Průkopnice ošetřovatelství
Florence Nightingalová
(12. 5. 1820 Florencie – 13. 8. 1910 Londýn)

Florence Nightingalová pocházela z anglické šlechtické rodiny. Povšechné vzdělání získala od otce a domácích učitelů, sociální cítění v ní probouzel dědeček William Smith (abolicionista) a byla získána pro péči o nemocné. „Bůh promluvil a vyzval mě k službě." Rodiče jí v této cestě bránili, ale během času jí dali souhlas. V nemocnicích v Londýně a Edinburghu se seznámila také s Elizabeth Fryovou, (která pečovala o vězně a o nemocné) a seznámila ji se svými sociálními programy.
V r. 1844 už byla vůdčí osobností usilující o zlepšení lékařské péče. Podnikla několik zahraničních cest a v r. 1849 pobývala v Kaiserswerthu u Th. Fliednera v nemocnici tamní diakonie a pak ještě poznala práci Milosrdných sester v Paříži. V letech 1853-54 založila ústav pro nemocné šlechtičny v Londýně.
V Krymské válce (1854-56) bylo mnoho raněných britských vojáků, a tak byla ještě s dalšími dobrovolnými sestrami (různého vyznání) vyslána do Turecka, aby o ně v Üsküdaru (dnes předměstí Istanbulu) pečovala. Zjistila velmi špatné hygienické podmínky, naprosto nevhodný přístup k pacientům a mnoho infekčních chorob, z čehož plynula veliká úmrtnost. Přičinila se o radikální nápravu (navštívila i královnu Viktorii) a pečlivým dozorem i v nočních hodinách si vysloužila přízvisko „dáma s lucernou". Založila ještě dva další ústavy. Úmrtnost se výrazně zmenšila. Infekční choroby ovšem neminuly ani ji. Po návratu do Anglie založila v r. 1860 (jednoletou) zdravotnickou školu a v r. 1869 spolu s Elizabeth Blackwellovou vysokou lékařskou školu pro dívky. Pomáhala také L. Richardové za Americké občanské války. Přičinila se o vydání prvního zdravotního zákona pro Indii. Inspirovala mj. Henriho Dunanta, zakladatele Červeného kříže. Založila úřední zdravotní statistiku. Na její počest je 12. květen Mezinárodním dnem zdravotních sester.

Spisy:
Zpráva o ošetřování, 1858 (česky *Kniha o ošetřování nemocných, 1874*), *Pokyny nemocnicím, 1859; Výzkum zdravotního stavu armády v Indii 1863; Život, anebo smrt v Indii 1873; statistika epidemiologie a veřejného zdraví, korespondence.*

Vyznamenání: Královský červený kříž a Řád za zásluhy o Britské impérium.

„Když jsem psala zdvořilé žádosti, dostávala jsem zdvořilé odpovědi, ale tím to končilo. Když jsem však napsala ostrý dopis, obdržela jsem sice hrubou odpověď, ale aspoň něčeho jsem dosáhla."

Bohuslav Vik

Český historik
Kamil Krofta
(17. 7. 1876 Plzeň – 16. 8. 1945 Vráž u Písku)

Kamil Krofta byl z 10 dětí. Jeho otec byl advokát a politik v Plzni. Po gymnáziu studoval na filosofické fakultě v Praze (byl ovlivněn Jaroslavem Gollem a Antonínem Rezkem) a na historickém institutu ve Vídni. Dostal se do Říma, kde měl přístup do vatikánského archivu. V r.1898 v Praze promoval a v r. 1905 habilitoval a pracoval v zemském archivu. V letech 1901-1911 působil na univerzitě jako historik. Od r. 1904 byl dopisujícím členem Akademie věd a společnosti nauk. V r. 1920 nastoupil jako vyslanec v Itálii a ve Vatikánu, kde se mu podařilo získat uznání pro Československo. Následovala diplomatická služba v Rakousku a v Německu. V r. 1927 pracoval na ministerstvu zahraničních věcí, které v letech 1936-1938 přímo vedl. Důchod trávil v Ejpovicích u Roudnice, (odkud pocházela jeho manželka Štěpánka rozená Tylová), ovšem pro účast v odboji byl v r. 1943 zatčen, odsouzen a vězněn v Plzni, v Praze na Pankráci, v Terezíně a v Praze na Jenerálce. Vrátil se s podlomeným zdravím a zemřel v sanatoriu ve Vráži u Písku.
Byl svobodným zednářem, členem špitálu sv. Jana Jeruzalémského a řádu Svatého hrobu. Dobře hrál na klavír, podporoval a propagoval českou hudbu ve světě. V r. 1992 mu byl udělen Řád T. G. Masaryka in memoriam a jeho jméno nesou ulice v Praze 5, v Brně a Opavě. Příčiny husitství vidí i ve zneužití papežské moci, předbělohorské dějiny zařazuje do evropských souvislostí, snaží se skloubit Masarykovo a Pekařovo pojetí českých dějin.

Z jeho literární tvorby:
Žižka a husitská revoluce 1936, *Listy z náboženských dějin českých 1936*, *O bratrském dějepisectví 1946*, *Dekret Kutnohorský 1910*, *Mistr Jan Hus a jeho význam v českých dějinách do Bílé hory 1915*, *Boj o konsistoř pod obojí 1562-1575*, *Historia Fratrum*, *Čechy v době husitské* 1938, *Francie a české hnutí náboženské 1935*, *Bílá hora 1914 a spolupráce na Ottově slovníku naučném.*

„V husitské revoluci přes všecky její stíny můžeme spatřovat nejen svou pýchu, nýbrž přímo své štěstí."

Bohuslav Vik

„Čtyři kola křesťanova automobilu"

3. LÁSKA

Dnes budeme přemýšlet nad tím, co apoštol Pavel považuje za největší Boží dar člověku, za největší dílo Ducha svatého. Píše o tom nejen v závěru slavného hymnu na lásku, 1 K 13. Například: *„Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán"* (Ř 5,5).
Jistě už jste slyšeli, že zatím co čeština má pro tento dar jediné slovo LÁSKA, řečtina má pojmy tři:
EROS = láska mezi mužem a ženou, milenecká, (v NZ se nevyskytuje), od toho pojem EROTIKA;
CHARIS = láska soucitná, pomáhající, aktivní, dar, milost, od toho pojem CHARITA, CHARISMA;
AGAPÉ = láska Boží, přátelská, rodinná, odpouštějící.
Když jsme přišli s mou milou Věrou za jejími rodiči oznámit jim, že se chceme vzít – přišel jsem „žádat o ruku dcery" – zeptal se nás její tatínek: „Proč chcete být manželé?" Odpověděli jsme: „Protože se máme rádi." On na to reagoval: „Láska je pěkná věc, ale KAMARÁDŠOFT je víc." Přeloženo částečně do řečtiny: EROS je pěkná věc, ale AGAPÉ je víc. Prostý, ale moudrý tatínek nám tak připomněl zlaté pravidlo pro šťastné manželství.
Zajímavě se o tom vyjádřil známý herec, komik, zakladatel pražského divadla Semafor Jiří Suchý v knize „Klaun si povídá s Bohem": „Láska k milované bytosti se dá zdůvodnit pudem. Ale pak je tu láska k vlasti, k Bohu, sebeláska, láska k přírodě, k umění atd. atd. To už je záležitost citu. Pud jde stranou. Hmota, které říkáme člověk, produkuje tuto abstraktní nehmotnou věc jak na běžícím pásu."
Přečtěme si 1. Korintským 13!
Budu párkrát citovat katolického salesiánského mnicha, učitele Ladislava Heryána. Jeho tři knížky jsou zajímavé a inspirativní, ale přesto z nich nemůžeme převzít všecko. Často vyjádří pravdu víry velice trefně. Ale někdy jde ve své shovívavosti příliš daleko. Já budu citovat ty „perly", které jsou nám blízké. Tak třeba jeho postoj k „hymnu na lásku", jak se říkává kapitole, kterou jsme si právě přečetli: „Jsem toho názoru, že v těchto verších je skryto jádro křesťanství. Je zde řeč o lásce AGAPÉ, pojmu to typicky křesťanském, používaném především pro vyjádření vztahu Boha k lidem, řeč o bezpodmínečné lásce, praktickém synonymu velkorysosti, milosti a Boží podstaty." (Ladislav Heryán: „Sami na této zemi?"). Apoštol Pavel nepíše o něčem abstraktním, jak je to naznačeno v citátu Jiřího Suchého. Není to jenom CIT, ale z Boží i lidské strany velmi konkrétní vztah, návod k životu a zároveň pomoc takovou lásku realizovat, uskutečňovat. To pevné Boží i lidské zakotvení agapé je uskutečněno v Ježíši Kristu. Jeho příklad a zvláště jeho oběť na kříži nám umožňuje nejen pochopit, ale i přijmout a prožívat pravou lásku.
Druhým novozákonním autorem, který se často a krásně zabývá Boží láskou, je apoštol Jan. Například Ježíš říká svým následovníkům: *„Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost, aby byla plná. To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce."* (Jan 15,9-15).
S čím tady Jan spojuje Ježíšovu – a tedy Boží – lásku? S RADOSTÍ a PŘÁTELSTVÍM. Jen to domysleme: Ježíš nás nazývá svými přáteli a my se z toho máme a smíme radovat. Je tu ovšem i podmínka: „Činíte-li, co vám PŘIKAZUJI." To je velký požadavek a přiznejme, že ho často neplníme, selháváme, hřešíme. Znamená to konec přátelství s Ježíšem? Vzpomeňme na Petra, který třikrát ze strachu zapřel, že by Ježíše, „toho člověka" vůbec znal. Potom plakal = činil pokání. Nač se ho potom třikrát ptá vzkříšený Ježíš po posledním společném rybolovu u Tiberiadského jezera? *„Šimone, miluješ mne?"* A když Petr se zahanbením odpovídá: *„Ano Pane, ty víš, že tě mám rád…"* (řecké FILEIN je slabší než milovat), co dostává třikrát za úkol? Trápit se, říkat JSEM ZRÁDCE? Ne, ale: *„Pas mé beránky, mé ovce!"*
Někteří to chápou tak, že tady Pán Ježíš jmenuje Petra vůdcem celé církve, prvním papežem. Jistě je zde i mimořádné pověření, ale především to chápu jako:
Přesto, že jsi tolikrát zklamal, prokazuj svoji lásku ke mně tím, že budeš milovat a pomáhat svým bratřím a sestrám!
Petr to pochopil a krásně to vyjádřil ve svém dopise maloasijským křesťanům (1. Petrova 4,8): *„Především mějte vytrvalou lásku jedni k druhým; vždyť láska přikryje množství hříchů"*.
Jako by tu vzpomínal na svoji zradu, svůj veliký hřích, který však přikryla, odpustila Ježíšova láska. A tak ani my se tedy nemáme stále bičovat vzpomínkami na svá selhání, ale máme milovat jedni druhé, odpouštět jeden druhému, a tak praktikovat lásku k Ježíši Kristu, lásku k Bohu.
Ladislav Heryán k tomu napsal: „Ježíš jako živá odpověď na Otcovu lásku je nejkrásnější podobou, kterou na sebe láska vzala. Láska zplodila lásku. Jestliže zůstaneme v jeho lásce, tedy stane-li se náš život odpovědí na to, že jsme jím milováni, i my se jako on budeme postupně měnit v podobu Otce. I já se jako Ježíš mohu stát odpovědí na Otcovu existenci… Ježíš ukazuje, čím láska ve skutečnosti je: Boží podstatou, vyjádřenou jak v prostém konání člověka, tak v darování vlastního života." („Sami na této zemi?")
A co znamená ta láska k lidem, která se neptá: Co z toho budu mít já, jestlipak ti druzí mě berou a moje přátelství opětují? Ne vždy je láska opětována. Možná jsme se dožili, nebo dožijeme, zklamání až zrady, jak se toho dožil souzený Pán Ježíš. To není nic příjemného, natož radostného. Tady jsme u nesmírné ceny toho, že smíme vědět: Bůh v Ježíši Kristu mne stále má rád, odpouští mi moje selhání, má se mnou nekonečnou trpělivost!
Ještě jednou ocituji zvláštního, ale milujícího katolického autora: „Jedním z rysů nebeského království je myslím to, že se za všech okolností cítíme milováni, že víme, že je o nás postaráno, že není třeba se bát a že jsou věci v pořádku. Právě tak, jak to mají děti." (Ladislav Heryán: „Sami na této zemi?")
Jak jinak uzavřít, než krásnou a velice známou pasáží z Janovy 1. epištoly (4, 7-12): *„Milovaní, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože BŮH JE LÁSKA. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život. V tom je láska: ne, že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy. Milovaní, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat. Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle."*
Všimněme si, že Jan se odvážil napsat: Bůh JE láska. To, že měl blízko k Ježíši - při poslední večeři byl, jak napsal doslova, „v Ježíšově náruči", a měl, jako všichni přítomní, od Pána umyté zaprášené nohy (!), to že sledoval a pilně zaznamenával Ježíšovy činy, zázraky, rozhovory a kázání – to Jana vedlo k tomuto mimořádnému poznání: BŮH JE LÁSKA… a až dlouho po tom bude následovat Boží soud. To je moje i vaše NADĚJE A VÍRA.

Pavel Javornický

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2020 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.

Zájemci kontaktujte mě:

Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 3

22 – 23/2020

VYCHÁZÍ: 12. SRPNA 2020

400 let od tragické bitvy na Bílé hoře

O slavných bělohorských oslavách

V letošním roce uplyne 400 let od bitvy na Bílé hoře. Napadlo mě, pokusit se napsat něco o procesích na Bílou horu v jubilejních letech 1720, 1820 a 1920. Původní nápad se zkomplikoval a nabobtnal, když jsem zjistil, že se nelze vyhnout dosti reflektovanému termínu „mýtus Bílé hory". Téměř všeobecně je dnes toto téma podáváno tak, že v důsledku české národní emancipace vznikl bělohorský mýtus, považující bitvu na Bílé hoře za národní katastrofu vedoucí ke strašnému úpadku národa a s tímto mýtem je třeba se rozejít.

Při bližším pohledu se však zdá, že neexistuje jen jeden bělohorský mýtus, ale že jsou vlastně dva. První je starší náboženssko-politický budovaný hned od roku 1620, kdy bitva na Bílé hoře a vše, co souviselo s protireformací za 30leté války je vykresleno jako slavné, velké mariánské vítězství nad kacíři. V 19. století se u velké části obyvatel tento pohled mění ve svůj protiklad, v mýtus pouze národní, kdy se z velikého vítězství stává největší porážka.

V roce 2007 se historik Vít Vlnas ve stati *„Médea to česká s dítek vraždou“* věnoval onomu druhému *„mýtu Bílé hory“* a konstatoval, že hluboko do 19. století neměli katoličtí obyvatelé Českého království nejmenších pochybností o tom, že Bílá hora znamenala i jejich vítězství. Podle V. Vlnase *odlišný názor zastávali jen tajní jinověrci, účelově podněcovaní od nástupu Fridricha II. pruskou protihabsburskou propagandou*. Takto podaná formulace už sama o sobě ve čtenáři vyvolá obraz na jedné straně cizorodé menšiny účelově zmanipulovaných „jinověrců“ (neodbytně mě napadá „ztroskotanců a zaprodanců“; ve stejných intencích budou v 19. století obviňováni z „práce pro krále pruského“) a na straně druhé neproblematické, spokojené většiny katolických obyvatel, kteří zcela samozřejmě a radostně slaví své bělohorské vítězství až hluboko do 19. století. Pak ovšem mnozí z nich podlehnou manipulaci nacionalistické konstrukce české minulosti, význam Bílé hory nabývá nepatřičných rozměrů a Češi většinou přijímají *„mýtus Bílé hory“* jako dějinnou pohromu.[1]

Příběh jedné bitvy

Na bělohorskou bitvu lze jistě, jak Vít Vlnas zmiňuje, pohlížet jako na epizodní šarvátku třicetileté války. Vždyť trvala necelé dvě hodiny. Ovšem není tomu tak, že by ona šarvátka na sebe strhla zvláštní pozornost až v 19. století. Vítězná strana okamžitě dodala této epizodě náležitou důležitost a vydatně ji využila k budování rituálu odpovídajícímu nové náboženské a politické situaci a tím i k formování mentality generací oněch obyvatel, později neproblematicky oslavujících své „vítězství“. Mantinely, kterými se to ubíralo, naznačuje výrok arcibiskupa Arnošta Vojtěcha Harracha napsaný v září 1624, totiž že situace *„nabízí velmi příhodnou příležitost reformovat a upevnit katolické náboženství, poněvadž Bůh dopřál mír těmto zemím a královstvím, v nichž nyní po dlouhé řadě zázračných vítězství stojí ozbrojení katolíci proti bezbranným kacířům, z nichž část zemřela nebo byla zabila, část vypovězena, téměř všichni jsou připraveni o nemovité statky a o svá privilegia a nyní vůbec nesmějí vykonávat náboženství své bludné sekty“*.[2]

Počátek oslav

9. listopadu 1620 Praha kapitulovala. Pražané si tím moc nepomohli a co následovalo, má k oslavám daleko. Poté co vítězové pod vedením bavorského vévody a vůdce Katolické ligy Maxmiliána vjeli do města nastalo vraždění, loupení a plenění, které město dosud nezažilo. Nejvíce se napakoval sám Maxmilián Bavorský. Obrazy a další věci z rudolfínských sbírek, nábytek ze šlechtických paláců, vzácné nádobí, zlato a stříbro mělo být na 1 500 vozech transportováno do Bavor.[3]

Po roce to je jiné. K prvnímu výročí bělohorské bitvy uspořádal 8. listopadu 1621 pražský arcibiskup Lohelius slavnostní děkovné procesí na bojiště. Účast byla povinná, stejně jako v letech následujících, pro vyšší stavy, zemské úřednictvo, městské rady a jejich podřízené. Všem ostatním kněžstvo v kostelích důtklivě připomínalo jejich povinnost zúčastnit se. Procesí se ubíralo od chrámu sv. Víta ke strahovskému klášteru, kde měl opat Questenberg německé kázání o *„onom skvělém vítězství nad rebely a kacíři“*. Poté se šlo na Bílou horu k díkůvzdání přímo na místě bitvy.[4] O

rok později se takové procesí na Bílou horu konalo znovu a opět se tu česky a německy děkovalo za vítězství. A aby se v budoucnu neputovalo jen tak k ničemu, rozhodl ve stejném roce císař Ferdinand II., že zde založí klášter jako poutní mariánské místo.[5]

Arcibiskup Lohelius vyzval v roce 1622 veřejným listem k provedení sbírek na vystavění kaple. A za dva roky 8. listopadu 1624 se pravidelné procesí už ubíralo vzdávat díky za vítězství k nové kapli na Bílé hoře. Na vybudování klášterního areálu se muselo ještě nějakou dobu počkat. Ten s kostelem Panny Marie Vítězné vyrostl až v letech 1704-1730. Ohrazený areál s poutním kostelem prý odpovídá prostoru, kde byla v době bitvy soustředěna stavovská vojska.

Olivier Chaline píše: ***„Nebylo možno lépe stvrdit ovládnutí půdy než tím, že se do tohoto prostoru umístí mystická a mariánská duchovní pevnost. Nejde tu pouze o to, vzdávat díky za jakékoli vítězství, ale potvrdit, že jde o vítězství mariánské“***.[6]

Mezitím v říjnu 1624 přišli z Vídně do Prahy bosí karmelitáni, kterým Ferdinand II. přidělil zabavený evangelický kostel Nejsvětější Trojice na Újezdě. Karmelitáni ho zasvětili Panně Marii Vítězné. Císař tak ocenil zásluhy, které měl na bělohorském vítězství generál řádu karmelitánů Domingo Ruzola López (Dominik à Jesu Maria) vyslaný z Říma s papežem posvěceným mečem k podpoře bojovníků proti kacířům. Plamennou řečí a legendárním mariánským obrazem měl údajně přimět vojevůdce ke konání bitvy[7] a vítězství pak bylo připsáno zázračné moci mariánského obrazu. V červenci 1672 ustanovil papež Klement X. v návaznosti na bělohorskou bitvu na druhou neděli v listopadu svátek Panny Marie Vítězné a děkovná procesí pak směřovala oslavovat bělohorské vítězství i v tomto kostele Panny Marie Vítězné na Újezdě.[8]

Vnímání všech událostí spojených s Bílou horou a následující rekatolizací, od pražské defenestrace 1618 (záchrana Slavaty, Martinice a Fabricia), přes vlastní bitvu 1620 po boj se Švédy 1648 (mariánský sloup na Staroměstském náměstí včetně legendy o zneuctění „palladia země české“ protestanty), je modelováno do formy velkého mariánského boje proti kacířům. Marie je nejen ochránkyní, pomocnicí, ale především má roli nejvyšší válečné vojevůdkyně katolických šiků vítězně ničících kacířství: Maria Generalissima – Maria Victoria.[9]

Po stu letech

V roce 1720 už stál na Bílé hoře další pražský Kostel Panny Marie Vítězné (i když ještě ne zcela dokončený) a v něm zázračný obraz této světice. K úspěšnému konci spěje beatifikace Jana Nepomuckého a jemu na počest se již několik let v Praze konají mohutné vodní slavnosti Navalis, jako triumf protireformačního katolicismu. Ve stejném ovzduší a v podobném stylu se také každoročně slavilo bělohorské vítězství. Čeští baroční patrioti putovali v procesích na někdejší bojiště, aby v kostele Panny Marie Vítězné poslouchali kázání o jejím zázračném přispění k porážce kacířů.[10] Mohutné oslavy se však v tomto jubilejním roce nekonaly v listopadu, ale již od 21. do 28. července. Poutníci prý přicházeli po desetitisících. Týden byl zahájen mší, kterou sloužil generální vikář pražského arcibiskupství, v dalších dnech se při českých a německých kázáních vystřídala celá řada světských a řeholních kněží. V ohradě před branou kostela byly pro danou příležitost postaveny dvě pyramidy, připomínající mariánský smysl vítězství. Na jedné byl nápis *„Si Maria pro nobis quis contra nos“*[11] a na druhé *„Gaude Maria Virgo cunctas haereses sola intermisti in universo mundo“*[12] a nad tím zázračný mariánský obraz obklopený válečnými motivy.[13] K slavnému výročí byly složeny oslavné písně, mezi nimi i ***„Aria: O Bílo-Horské bitvě a victorii anno 1620 8. Novembris“***. Několik veršů si uveďme:

1. *Ej, Bílá Hora kvete, právě ve stým roce, patrně spatřujete, kdež byla poušť sice, dům početný Matky Boží, v stavení se tuze množí, victoria, victoria, v celé české zemi.*

7. *A tak ve jméno Boží sejděme se spolu, ať se čest sláva množí, sem na Bílou Horu, Marii poděkování složme za opatrování, victoria, victoria, v celé české zemi.*

9. *Kacíři jsou svázáni rukou Matky Páně, na hlavu poraženi, přišla hrůza na ně, neb zpyšnili příliš záhy, jsou potrestáni u Prahy, victoria, victoria, v celé české zemi.*

10. *Maria bojovala zdeť na Hoře Bílé, kacíře přemáhala, že nemohli dýle odolati, neb silná jest Maria, bránila svou čest, victoria, victoria, v celé české zemi.*

11. *Před sto léty v tom místě mnoho tisíc bylo tvrdých kacířův jistě – kam se to podělo? Maria všechny zahnala, jejich kořist jim odňala, victoria, victoria, v celé české zemi.*[14]

Každoroční emocionálně vypjaté náboženssko-politické slavnosti vyjadřující explicitně vztah obyvatelstva k panujícímu náboženství a panovnické dynastii, silně utvářely i názory českých barokních patriotů a ostatního lidu. K původnímu pojetí velkého mariánského vítězství nad rebely a kacíři přistupují další již nacionálně modelované konstrukty – od představ o „zlatém věku“ země české za panování Karla IV. a hrozném úpadku království v době husitské a pohusitské, přes tvrzení o pronásledování věrných katolíků v době předbělohorské a o nebezpečí násilné protestantizace země a ještě později k přesvědčení o záchraně české národnosti před protestantským poněmčením.[15]

Koncem 18. století zvolna, ale přece i do habsburského mocnářství nachází cestu osvícenství. Tolerančním patentem císaře Josefa II. v roce 1781 alespoň formálně přestávají být čeští dosud utajovaní evangelíci „kacíři“ a stávají se „akatolíky“ či „jinověrci“. Josef II. klášter a poutní místo na Bílé hoře zrušil. V prosinci 1789 byl areál prodán v dražbě za 1780 zlatých Josefu Ulrichovi, sládkovi z Motola. Hlavní oltář s oním zázračným obrazem „Panny Marie bělohorské“ byl prý darován kostelu sv. Jakuba ve Stodůlkách. Ale příběh zdaleka nekončí.

...za dalších sto let

Barokní, později nacionálně podbarvené náboženssko-politické pojetí slavného vítězství ve významné bitvě proti kacířům na Bílé hoře přežilo nejen reformy Josefa II., ale i nenápadně se vkrádající myšlenky Francouzské revoluce, napoleonské války, a dokonce i státní bankrot Rakouského císařství v roce 1811. Dovolím si k tomu ještě jednu poznámku o zahraniční manipulaci zmíněné v úvodu. V době válek proti Francii už sice ne kacíři, ale tolerovaní „akatolíci“ nebo „jinověrci“ jsou opět podezřelí a státní moc považuje za nutné si na ně došlápnout, tentokrát nikoli pro pruskou, ale pro francouzskou nepřátelskou propagandu.[16]

Vídeňský kongres (1814-1815) se po Napoleonově definitivní porážce snaží vrátit Evropu do stavu, v jakém byla před Francouzskou revolucí. V habsburských zemích nastupuje metternichovský absolutismus opírající se o policii, cenzuru a armádu.

Den 200. výročí bitvy na Bílé hoře připadl do doby konání Opavského kongresu (20. 10. – 20. 12. 1820) svolaného knížetem Klemensem Metternichem. Jeho výsledkem byla dohoda mezi Rakouskem, Pruskem a Ruskem o zahraniční intervenci při jakýchkoli protimonarchistických revolučních pokusech v evropských státech. Návrat k baroknímu

bělohorskému „mýtu“, který zavrhuje ohavnou rebelii stavů a oslavuje velké vítězství habsburského panovníka, je víc než žádoucí.

V roce 1811 odkoupil od vdovy Josefa Ulricha poutní areál na Bílé hoře kanovník kapituly u Všech svatých v Praze Josef Čapek za 14 000 zlatých a dalších 18 000 zlatých stála jeho oprava. V říjnu 1812 dal souhlas ke znovuotevření kostela Panny Marie Vítězné na Bílé hoře císař František I. V roce 1813 se do něj ze Stodůlek vrátil i zázračný mariánský obraz, o čemž se vykládalo: *„Páteru Čapkovi, někdy kaplanu u sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze, pak kanovníku u Všech svatých, zjevila se, jak tvrdil, P. Maria. Oznámila mu, že její bělohorský obraz je u mlynáře ve Stodůlkách za Oujezdskou branou a že "její svatá vůle jest v jejím paláci na Bílé Hoře residirovati".“*[17]

A tak se dvousté výročí velkého vítězství na Bílé hoře mohlo opět slavit stejným stylem, jak tomu bylo dříve. Procesí, slavná bohoslužba, zpěvy, jako v dobách před josefínskými reformami. A tak tomu bylo i po smrti kanovníka Čapka (1828), kdy přešel kostel Panny Marie Vítězné na Bílé hoře s celým areálem do vlastnictví břevnovského kláštera.

Vlivem osvícenského kritického myšlení a také rostoucím národním uvědoměním se obraz Bílé hory proměňuje. *„Vedle tradičních bělohorských poutí, kde se připomínala prospěšnost vítězství v dalších osudech národa, sílil v povědomí určitého kolektivu mladé vlastenecké inteligence protichůdný, tragický význam symbolu.“*[18] Proti původnímu nábožensko-politickému mýtu o slavném vítězství nad kacíři, doplněnému později o důraz národnostní, který měl stále ještě dostatek vlivných přívrženců – vzpomeňme jen na známou řeč Karla Schwarzenberga na Českém sněmu 25. 11. 1889: *„My jsme potomci oné katolické šlechty, která u Lipan porazila Tábory a na Bílé hoře husitské sbory české“*, stojí nové pojetí založené téměř výhradně na bázi národní, které naopak vidí bitvu na Bílé hoře jako tragickou prohru, která měla fatální důsledky pro další existenci národa. A toto pojetí postupně nabývá vrchu. František Palacký na Bílou horu v životě nevkročil (podobně později i Jan Karafiát), Josefu Jungmannovi prý se oči zarosily, když poprvé shlédl bělohorskou pláň,[19] Jan Kollár vidí Bílou horu jako hřbitov a Karlu Hynku Máchovi *„se stala Bílá hora pomůckou k vysvětlení národní povahy posledních dvou set let: národ pohaněn a zlomen odchodem nejlepších duchů do vyhnanství, prošel mravním rozvratem a tyto rány zůstaly stále krvácející, oslabujíce ho duchovně i mravně“*.[20]

...A OPĚT PO STO LETECH

Přehoupli jsme se do století dvacátého, jehož druhé desetiletí je poznamenáno 1. světovou válkou, popřípadě Velkou válkou, jak se dnes říká. Historik Josef Petráň dokládá, že právě situace způsobená válkou, nouze a rodinné tragédie způsobily umocnění vlivu onoho nového národního bělohorského mýtu v českém prostředí.[21] Čeští muži rukují do císařsko-královské armády, aby cedili krev za panovníka, vždyť *„osud trůnu habsburského je i naším osudem“*. Řadě z nich se zdá rozumnější padnout do zajetí než padnout za císaře pána. Krátce po začátku války vznikají první ozbrojené jednotky složené z Čechů a Slováků žijících v zahraničí, k nimž se později přidává značný počet těchto válečných zajatců, ochotných bojovat proti Rakousku-Uhersku a Německu. Již v srpnu 1914 vzniká ve Francii „Rota Nazdar“ a v Rusku „Česká družina“. V obou jednotkách rezonuje, kromě jiného, i „mýtus Bílé hory“. Vít Vlnas sice uvádí, že o „odčinění Bílé hory“ mluví už Karel Sabina v revolučním roce 1848,[22] ale zřejmě teprve když T. G. Masaryk vyhlásil v roce 1915 program vzniku samostatného státu, spojuje se „mýtus“ s heslem „odčinění Bílé hory“. Při vzpomínce na vojenskou přísahu „Roty Nazdar“ 9. 10. 1914 v Bayonne legionář Ladislav Preininger uvádí: *„Myšlenky na minulost národa, husitské boje, Bílá hora, obrození, to vše nám táhlo hlavou, aby se nakonec změnilo v důvěru, ba v jistotu, že spravedlivá věc národa musí nakonec přece jen zvítězit.“*[23] Ruský legionář a publicista Josef Kudela považoval bitvu u Zborova přímo za odčinění Bílé hory, když napsal: *„Bitva u Zborova odčinila porážku a pohanu bělohorskou“* a *„Zborovští hrdinové, jako by podávali ruku zejména těm rekům, kteří u zdí Hvězdy vytrvali do posledního muže, kteří – když už byla bitva ztracena – zachraňovali čest svého národa a vojska“*.[24] Za odčinění Bílé hory je ve velké části společnosti i v oficiální propagandě považován především vznik samostatné Republiky československé, jak to zaznělo v projevu Václava Klofáče 11. 11. 1918 v Pištěkově divadle na Vinohradech: *„Ponejprve mluvím bez císařsko-královského dozoru jako svobodný občan svobodné Československé republiky… Dožili jsme se chvíle, kdy je hanba Bílé hory odčiněna.“*[25] V dalších letech se za *„odčinění Bílé hory“* prohlašovala např. pozemková reforma a nespočet dalších věcí. Za zmínku snad stojí, že pod tímto heslem se uskutečnil v první polovině dvacátých let i pokus o repatriaci potomků pobělohorských exulantů pro víru do *„země otců“*. Přes sympatie prezidenta Masaryka nedopadl příliš slavně. Bez ohledu na to, který „mýtus“ má navrch, byl většinou činitelů od sociálních demokratů po agrárníky a klerikály odmítnut.[26] Ve staletích velkých barokních oslav slavného bělohorského vítězství měli být exulanti z české historické

paměti vytěsněni[27] a jejich potomci měli zůstat zapomenuti i dál.

Asi poslední „procesí“ na Bílou horu se konalo krátce po vyhlášení samostatného československého státu, tentokrát ovšem zcela v duchu onoho národního bělohorského mýtu. Na neděli 3. 11. 1918 svolala sociální demokracie na bělohorskou pláň tábor lidu. Nebyl politicky profilován, spíše měl svědčit o jednotě národa a k účasti na něm vyzvaly mnohé politické a kulturní instituce. Ani výběr řečníků nebyl omezován politickou příslušností. Na druhý den psala Národní politika, že se zúčastnilo *„přes čtvrt milionu hlav“*.[28] Po skončení tábora lidu na Bílé hoře došlo na Staroměstském náměstí ke stržení mariánského sloupu. Aktérům se vytýká, že sloup neměl nic společného s bitvou na Bílé hoře, ale že šlo o památník „hrdinské udatnosti Pražanů“ při boji se Švédy v roce 1648. Bereme-li však v úvahu celý příběh původního náboženso-politického bělohorského mýtu, nebyli bořiči tak úplně mimo souvislosti.[29]

V jubilejním roce 1920 už se ke kulatému výročí bitvy žádné velkolepé akce nekonaly. Ostatně nebylo co slavit. Na bělohorském bojišti 7. 11. 1920 předala Podbělohorská sokolská župa národu skromnou mohylu. Při slavnosti byl kromě Sokolů přítomen jen pražský primátor Karel Baxa.[30] A v Lidových novinách 7. 11. 1920 uveřejnil k výročí Alois Jirásek článek „O staré, bělohorské elegii“, kde píše: ***„Osvobozeni, v obnoveném státu svém vzpomínáme třístého výročí bělohorské bitvy. Po ní žalost a hrůza v zemích české koruny, a pak bída největší, když národu namlouvali, že to neštěstí jest jeho štěstím, že ta zkáza je požehnáním, a když většina tomu uvěřila a ještě děkovala Bohu za svou pohromu, když oslavné písně o ní skládali, jako "árii o bělohorské bitvě a victorii 1620 dne 8. Novembris". Pak i procesí pořádali na tu smutnou horu do kostela zbudovaného na oslavu římsko-císařského vítězství a tam děkovali Panně Marii de Victoria za tu porážku. To bylo „po čase, když z horlivé práce jezovitů ten větší díl národa zhovězil a o svůj zdravý rozum přiveden byl", jak připomíná Jeník z Bratřic ve svých zápisech.“***[31]

A JSME V ROCE 2020

Rok, v němž se dovrší 400 let od bitvy na Bílé hoře začal pandemií covidu-19, což zastínilo všechno ostatní. I kdyby tomu tak nebylo, zřejmě by toto výročí nepatřilo mezi zvláště důležité události. Většině obyvatel České republiky je už srdečně jedno, jednalo-li se o šarvátku, bitvu či stalo-li se vůbec někdy něco na nějaké Bílé hoře. Když jsem v úvodu začal článkem Víta Vlnase z roku 2007, tak jím také skončím. Autor na úplném konci zmiňuje podmínky, za jakých lze dějinný mýtus pochopit, interpretovat, se vší úctou odmítnout - leč, on bude stejně žít dál. Zdá se, že tomu tak nějak je. Ač většina společnosti je k Bílé hoře lhostejná, přece v menších skupinách si žijí oba dva bělohorské mýty dál svým vlastním životem. Ukázalo se to v boji o postavení napodobeniny mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Máme tedy se vší úctou odmítnout jen jeden mýtus, abychom druhý v nějaké formě nenápadně podpořili?

Však nejde jen o Bílou horu. Mýtus nemýtus, bouráme pomníky, které nás a naše nedávné předky nenutil nikdo stavět a stavíme pomníky, které naši vzdálenější předci zbourali. Skoro bych řekl, že nejlepší by bylo, kdybychom se v letošním roce nad sebou zamýšleli v souvislosti s „hovězinou“ zmíněnou Janem Jeníkem z Bratřic a vadou charakteru zmíněnou Karlem Hynkem Máchou.

Jan Bistranin

Literatura:

1 **Vít Vlnas:** Médea to česká s dítek vraždou, Dějiny a současnost č. 11, 2007

2 Alessando Catalano: Zápas o svědomí, Praha 2008, str. 89

3 Dušan Uhlíř: Bitva na Bílé hoře 8.11.1620, Praha 2018, str. 67-71. *Autor uvádí, že počet vozů může být poněkud nadsazen, ale přesto stojí za úvahu, proč je neustále zdůrazňováno rabování rudolfinských sbírek Švédy v roce 1648 a zcela pomíjena jsou rabování sbírek císařskou stranou, tedy Maxmiliánem Bavorským, Ferdinadem II. a jejich občasným spojencem Johannem Georgem Saským. Zdá se, že Švédi sice vydatně, ale přece jen už pouze paběrkovali.*

4 **Štěpán Vácha:** Pražské děkovné procesí na paměť bělohorského vítězství, Kuděj roč. 9, č.1-2, Plzeň 2007, str.18

5 Olivier Chaline: Bílá hora, Praha 2013, str. 488-489

6 tamtéž str. 498-499

7 tamtéž str. 159-160

8 tamtéž str. 493-494

9 Jan Royt: Panna Maria jako generalissima, Historie-Otázky-Problémy 6, č. 2. Praha 2014 str. 211-226

10 Josef Petráň: Staroměstská exekuce (4. vyd.), Praha 2004, str. 292

11 Přeznačený biblický text Ř 8,31: *„Je-li Bůh s námi, kdo proti nám“.*

12 *Radujte se, Panna Maria sama zničila všechny bludy světa.*

13 Olivier Chaline: Bílá hora, Praha 2013, str. 505

14 Čeněk Zíbrt: Z doby úpadku, Praha 1905, str. 104-105

15 Např. **Josef Pekař:** Bílá Hora: Její příčiny i následky; in Postavy a problémy českých dějin, Praha 1990;
Tom. Blatenský: Víra a kultura, Praha 1925;
Dr. A. Svobodová: Bílá hora, Hlučín 1936;
Radomír Malý: Církevní dějiny, Olomouc 2001

16 Sixtus Bolom-Kotari: Mezi patriotismem a rebelií. Evangelíci na českomoravském pomezí za francouzských válek, str. 195-221; in **Claire Madl**, **Daniela Tinková** (add.): Francouzský švindl svobody, Praha 2012

17 Alois Jirásek: O staré, bělohorské elegii; Lidové noviny roč. 20, č. 552, Brno 7.11.1920, str. 2

18 Josef Petráň: Staroměstská exekuce (4.vydání), Praha 2004, str. 292

19 Alois Jirásek: O staré bělohorské elegii

20 Josef Petráň: Staroměstská exekuce, str. 293;

21 Josef Petráň: Na téma mýtu Bílé hory; in **Karel Beránek**, **Zdeňka Hledíková** (ed.): Traditio et cultus, Praha 1993, str. 159

22 Vít Vlnas: Médea to česká s dítek vraždou

23 Milena Freimanová: Přísaha. Deník legionáře Ladislava Preiningera, Praha 2017

24 Jan Paukert: Historická symbolika v osvětové literatuře legionářů, bakalářská práce Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Praha 2014, str. 75-76

25 Otakar Husák: Jdi. Vzpomínky legionáře Otakara Husáka, kniha II, Praha 2018, str. 242-243

26 Edita Štěříková: Země otců, Praha 2005, str. 160-185

27 Josef Kadeřábek: Lidé bez domova, domov bez paměti? in **V. Bůžek, J. Dibelka:** Utváření identity ve vrstvách paměti, Opera historica 15 (2011), České Budějovice, 2011, str. 53-75

28 Štěpán Molt: Bílá hora a stržení mariánského sloupu v roce 1918, diplomová práce Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Praha 2007/8, str. 63-71

29 Zdeněk Hojda, Jiří Pokorný: Pomníky a zapomníky, Praha-Litomyšl, 1996, str. 28-31

30 Zdeněk Hojda, Jiří Pokorný: Pomníky a zapomníky, str. 117-126

31 Alois Jirásek: O staré, bělohorské elegii; Lidové noviny roč. 20, č. 552, Brno 7. 11. 1920, str. 2

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

24/2020

2. září 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 9. září 2020

Z obsahu

* *Jistota církve*

* *Zvedejte se navzájem!*

Poselství k 13. neděli po sv. Trojici

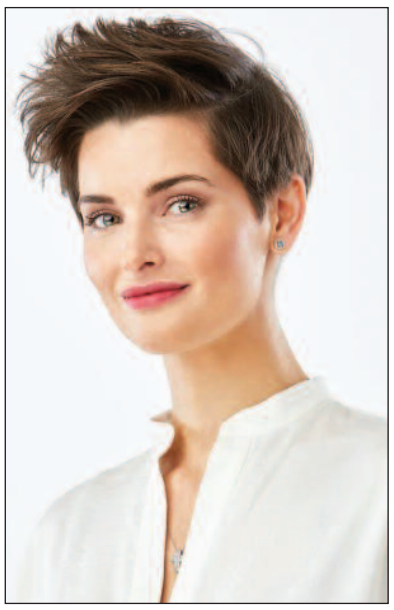

Hospodin své věrné chrání

Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. **Žalm 121,7**

„Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující…“, čteme ve 20. kapitole knihy Exodus. Žárlivě milující Bůh si žádá věrnost svého lidu a sám je mu víc než pevnou oporou. Hospodin chrání ty, kteří ho milují a jdou cestou, kterou jim ukázal Desaterem, moudrostí proroctví, životními zkušenostmi, ve kterých se jeho vůle zrcadlila. Věrnost, víra a důvěra, které Bůh žádá a u kterých nesnese kompromisy, s sebou kromě spoléhání přinášejí i pravdivost. Nejde tedy jen o určitou nezakrytost, ale naprostou autenticitu duchovního prožívání, samotného bytí, opravdovost a spolehlivou osvědčenost, která nevede k oddělení poznání od existence. Hospodin, který „je“ a miluje své věrné, žádá od člověka totéž, upřímné lidské bytí a lásku. Lásku k jedinému Bohu, který vdechuje člověku život, pečuje o člověka a též ho „nemilosrdně miluje“, lásku k životu, lásku k druhému, lásku k sobě samému, protože sám člověk je chrámem Stvoření. Nebudu-li stát pevně a vědomě, neobstojím. Víra, niterná důvěra, věrnost Bohu, ve mně budí rovnováhu, touhu po životě s ním. Pozvedám své oči k horám. A neptám se, zdali přijde pomoc, já doufám a vím, že přijde, chci jen hledět správným směrem. Vyhlížením do dálky, díváním se do hloubky, tím vším vytvářím s Bohem vztah. Neutíkám, nezavírám oči, své srdce pokorně vkládám do dlaní a nastavuji jej. Odkud mi přijde pomoc? Můj pohled se nezastavuje u hory, ale jde ještě výš. Život s Bohem ve věrnosti, v opravdovosti, v tvůrčí touze po životě, se také nezastavuje na prvním rozcestí, u prvního kamene, ale jde dál, vede mě dál. Hospodin ochraňuje moji duši i tělo, celý můj křehký život je v jeho rukách. Krok za krokem trpělivé pouti do domu Hospodinova, v časech vycházení i vcházení, vyhlížím Boha, který mě nikdy nepřestane vyhlížet. Povzbuzení mocného strážce života, který nedopustí, aby se má noha zamotala do sítí příliš snadného bytí, které nikam nevede, zní v horách jako troubení na alpský roh, a dává na vědomí sounáležitost Boha Hospodina s jeho lidem. S jeho milovaným člověkem.

Martina Viktorie Kopecká
Církev československé husitské
farářka v Praze-Strašnice
předsedkyně ECHOS (Ozvěny hlasu mladých) – poradního odboru Světové rady církví

Památník Bible kralické v Kralicích nad Oslavou

O škole, vzdělání a kolečkách v hlavě

Víte, jak se u nás pozná září? Když se někdo na louce nebo v lese zaposloucháte a zastavíte, zjistíte, že vítr změnil tóninu a vzduch vůně.
Víte, jak se u nás doma pozná začátek školního roku? Jdu si koupit nové fixy a pod hromadou prázdninových lehkomyslností pracně hledám Studijní průkaz. Bude se mi brzy hodit.
Byla jsem malá nazrzlá holka s velikánskýma, trochu rozběhlýma očima. Babička mi ušila modré šaty s námořnickým límcem, rodiče mi koupili tašku na záda a šla jsem si sednout. Tedy do své první školní lavice ve své první škole a přirozeně že v první třídě. Mnohem později jsem se dozvěděla, že tak přirozené to zase nebylo a že mé místo v první lavici u okna bylo nutno dost vybojovat. Nebylo tehdy zvykem, že by slabozraké děti navštěvovaly docela obyčejnou školu s těmi silnozrakými. A tak jsem si toho ani moc neváţila. Ve svaté nevědomosti jsem na školu žehrala stejně jako moji spolužáci.
Ve finále mé docházky do základní školy se můj otec dostavil na schůzku s jejím ředitelem. Zcela jsem totiž zklamala představy rodičů i učitelů. V rozporu s heslem – Co slepec, to muzikant – jsem nehodlala uspět na žádném světovém, ba ani provinčním hudebním pódiu. „Sluch má, to jo“, pravila babička, „muzikantský geny jí taky nechybí. To, co nemá, je sicflajš“. A tak jsem se vůbec k ničemu nehodila. Místo, abych dřela hudební klasiky, poflakovala jsem se s pražskými hipíky šedesátých let, z hudby mě zajímali Beatles a Miky Volek, ke studiu jsem se stavěla s nezájmem a manuálně jsem byla schopná používat nejvýš utěrku jako jediný pracovní nástroj, kterým jsem neohrožovala sebe ani okolí.
„Tak ji dáme na gymnázium!“ zajásali UNISONO nad společným nápadem můj otec a soudruh řídící. Tehdy pro mne začalo to, čemu se říká Vzdělání.
Uplynula velká spousta let. Čím jsem kdysi nejvíc opovrhovala, z čeho jsem mívala mindráky a stresy, to se postupně stalo nezbytnou součástí mého života. Nechci vypadat nijak mimořádně. Tohle píšu proto, že všichni, kdo jsme v mládí překonali nějaký blok týkající se důmyslného teroru zvaného Škola, jsme tak nějak zařaditelnější, máme dostatek zájmů a aktivit proti nudě a bezvýchodnosti, neděláme tolik hrubých chyb v dopisech, a hlavně si máme s kým a o čem psát. Nebo i povídat.
Slyšela jsem, že zrakově postižený člověk absolvoval Rozhlasovou univerzitu. Byl starší než já. Proč to asi dělal? Na čem mu záleželo? Copak neměl svůj důchod jistý?
Také jsem se dozvěděla o šedesátileté uchazečce o studium medicíny. Nejdříve nemohla studovat kvůli válce, potom kvůli Vítěznému únoru. Počkala si. Doktorát všeobecného lékařství jí byl udělen k 65. narozeninám. K čemu jí to je? Vím i o dalších lidech, kterým předchozí režim zabránil dosáhnout vzdělání, ačkoliv jim bylo silným motivem pro budoucí uplatnění. Mnozí z nich to dohánějí v letech, kdy už třeba mají vnoučata.
Vím o těch, kteří by kvůli své zrakové vadě nikdy nemohli studovat vysokou, kdyby jim někdo, kdo si vzdělání hodně považoval, nepomohl. Ten osvícený člověk již nežije, ale zbyl po něm Fond studijní literatury na audiokazetách a spousta zrakově postižených absolventů, kteří na něho dodnes vzpomínají s vděčností a zadostiučiněním. To bylo v době, kdy osobní počítače ještě nesloužily obyčejným lidem, v nejlepším případě vybraným bankám nebo vojenským institucím.
Naštvalo mě, kdy jsem nedávno slyšela dva nevidomé muže, kteří velmi

Dokončení na str. 2

Bůh dílo svých rukou neopouští

Daniel byl vytažen z jámy a nebyla na něm shledána žádná úhona, protože věřil ve svého Boha.

Daniel 6,24

Buďte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte stateční a silní.

1. Korintským 16,13

Daniel byl vytažen z jámy se lvy a nic se mu nestalo!… Být v jámě lvové. Nevím, kdo by si takový pobyt přál. - Ačkoli, asi by se odvážlivci našli. Jeden z nich ještě donedávna žil. Už nežije. Ten pastor pozval své ovečky k řece, aby jim ukázal, jak Ježíš chodil po vodě. Vykročil a sežrali ho krokodýli. Síla víry.
Daniel neexperimentoval. Byl věrný Bohu i králi. Král Darjaveš ho zamýšlel ustanovit správcem celého království. Satrapové z královského dvora vymysleli proti Danielovi plán. Přiměli vládce vydat zákaz všech modliteb kromě modliteb ke králi. Ale Daniel jako dřív třikrát za den poklekával u otevřeného okna ve svém pokoji, obrácen tváří k Jeruzalému.
Satrapové našli, co hledali. „Králi, copak jsi nepodepsal zákaz, že každý kdo by se modlil ke kterémukoli bohu nebo člověku kromě tebe, bude vhozen do lví jámy? Daniel na tebe a tvůj zákaz nedbá!“… Král je otráven. Čteme, že: „Taková řeč se mu hnusila“. Jenže, co naplat. Slovo vládce… Poručí hodit Daniela do jámy se lvy. Kámen, kterým přiklopili otvor, je zapečetěn jeho prstenem i prsteny hodnostářů.
Darjaveš má zkažený den. Ulehne, odmítne jídlo, tanečnice, nemůže

Dokončení na str. 2

Aktualita: Zázračného zachránce před Švédy má i Brno

Situace Brna se v roce 1645 jevila jako ztracená; opevnění bylo zastaralé, klíčový obranný bod města – hrad Špilberk – byl v dezolátním stavu a politická reprezentace města, ke kterému se blížila obrovská přesila švédských vojsk, neutekla jen proto, že jí za to hrozil na obou stranách fronty hrdelní trest. Střízlivé odhady očekávaly, že se město dokáže bránit tři až šest dní. Brněnská posádka asi 500 vojáků, doplněná jezuity a občany, se však dokázala ubránit přibližně 28 tisícovému vojsku v období od 3. května do 23. srpna a způsobit mu přibližně osmitisícové ztráty.
Tento zázrak je přičítán jezuitovi Martinu Středovi, který sehrál klíčovou úlohu v psychologickém rozměru války, byl jedním z těch, kteří od počátku podporovali obranu města, řád z něj nestáhnul a mezi lidmi, jak prostými, tak intelektuály a panstvem, získal pověst divotvůrce a světce. To, že obrana města byla zázrakem, o tom dobové prameny nijak nepochybovaly. Zcela vážně popisují Středu létajícího nad Brnem nebo jeho schopnost zkrotit dělové koule, zatímco se modlil, rozmnožení zásob potravin, takže obléhání Brňany nevyhladovělo atd.
Zatímco pražská záchrana a hlavně její socha dodnes budí rozpaky a rozdělení lidí, v Brně se nic takového nedělo a neděje. Od 15. srpna má také sochu svého zázračného zachránce jezuity Martina Středy. Bronzová moderní socha autora Jana Šebánka měří i s betonovým podstavcem asi 4 m, u nohou má poslední vystřelenou dělovou kouli a stojí u kostela Nanebevzetí Panny Marie, kde je od 19. století tělo Martina Středy mumifikované a uložené v prosklené rakvi.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Výstava fotografa Jindřicha Štreita přibližuje práci vězeňských kaplanů

Pražská Staroměstská radnice hostí výstavu fotografií, na nichž Jindřich Štreit zachytil službu vězeňských kaplanů. Hlavním cílem projektu nazvaného „Ze tmy ke světlu“ je podle autora snímků to, aby veřejnost měla možnost poznat, jak se vězeňství proměnilo a zlidštilo. Působivé fotografie vznikaly několik let a Štreit za tu dobu navštívil dvacítku českých věznic.

U vystavených velkoformátových barevných fotografií chybí popisky jednotlivých zachycených situací. Doprovází je pouze údaj o tom, v jaké věznici snímky vznikly. Návštěvník si tak může jen domýšlet, za jaké skutky jsou fotografovaní lidé za mřížemi, kolik let jim zbývá do propuštění nebo třeba to, zda se mají kam vrátit. Mezi snímky jsou portréty kaplanů i některých vězňů, odsouzení při modlitbách, skupinka vězenkyň hovořících v cele s řádovou sestrou nebo vězni rozjímající nad Biblí. Na řadě fotografií je znát, že duchovní vězňům přinášejí i radost a uvolnění.

Vězeňští kaplani a dobrovolní duchovní působí ve věznicích i vazebních věznicích. Duchovní služba je ekumenická a mohou se na ní podílet všechny církve, které jsou k tomu v Česku registrované. Podle informací uvedených na webu Vězeňské služby v současnosti ve věznicích pracuje 43 vězeňských kaplanů z 11 různých církví.

Výstava, která vznikla ve spolupráci s nevládní organizací Vězeňská duchovenská péče, na radnici potrvá do 29. září. Poté se přesune do dalších galerií – mimo jiné do Nového Boru nebo do Prostějova.

(red)

Slavnostní setkání ke 100. výročí Církve čs. husitské

Slavnostní setkání k 100. výročí Církve československé husitské se uskuteční dne 15. září od 18 h v Husově sboru v Praze 6-Dejvicích (Wuchterlova 5). V programu bude uvedení renovovaných varhan, představení výstavy „Sbory Církve československé husitské – architektonické dědictví našich regionů“, prezentace jubilejní publikace „Biografický slovník osobností CČSH“, předání pamětních medailí, pozdravy hostů a hudební vystoupení souboru Musica Bohemica pod vedením Jaroslava Krčka.

(red)

Vedení ruské pravoslavné církve vyměnilo hlavu běloruské církve

Nejsvětější synod ruské pravoslavné církve odvolal z čela běloruského církevního okruhu minského metropolitu Pavla a pověřil vedením běloruských věřících biskupa Venijamina (občanským jménem Vital Tupeko), oznámil 26. srpna ruský list Kommersant s odvoláním na mluvčího církve. Připomněl, že metropolita Pavel vyzval prezidenta Alexandra Lukašenka, aby ukončil násilí proti demonstrantům. Později běloruská církev vyzvala své duchovní, aby k účasti na protestech proti Lukašenkovi lidi nepobízeli. Osmašedesátiletý metropolita Pavel podle webu Radio Svoboda po prezidentských volbách nejprve poblahopřál Lukašenkovi k vítězství, ale později se za to omluvil. Navštívil v nemocnici demonstranty, zbité pořádkovou policií. V kostelích také zněly modlitby za zatčené a uvězněné. Lukašenko ale církev varoval, že kostely jsou určeny k modlení, a ne pro dělání politiky. Metropolitu Pavla kritizovali jak stoupenci opozice, tak přívrženci Lukašenkova režimu: prvním vadilo, že se církev nevyjádřila k volbám a brutálním policejním zákrokům proti demonstrantům, druhým se zase nelíbilo, že se církev vyhýbá přímé podpoře režimu. Venijamin se podle serveru Belarusskij partizan dozvěděl o svém povýšení od novinářů. Je to podle portálu v historii poprvé, kdy v čele běloruské církve stojí rodilý Bělorus. Synod, čili církevní vedení, jednal v Moskvě pod vedením moskevského patriarchy Kirilla, hlavy ruské pravoslavné církve, jejíž součástí je i běloruská církev. Tu vedl metropolita Pavel od prosince 2013. Dříve řídil rjazaňskou diecézi v Rusku a působil v různých klášterech. O uvolnění z funkce podle mluvčího církve sám požádal. A stal se metropolitou na Kubani na jihu Ruska.

podle ČTK

O škole, vzdělání a kolečkách v hlavě

Dokončení ze str. 1

posměšně hovořili o nějakých kurzech cizího jazyka. Že prý jim stačí zajít na pivo a občas nějaká ta dámská společnost. Nic proti jejich způsobu trávení volného času nemám. Ale proč znevažovat něco, co by jim umožnilo vidět svým vnitřním zrakem kousíček dál? Aspoň na špičku neviditelného nosu?

Svého času jsem pomáhala seniorům v jednom zařízení tím, že jsem s nimi trénovala paměť. Jejich paměť, abyste rozuměli. A pak mě napadla taková myšlenka: Kdo bude trénovat MOU stařeckou paměť? Přece nebudu chodit sama k sobě na tréninkové lekce?

A tak jsem se přihlásila do školy. Na nic ji nepotřebuji, svou seberealizaci mám již déledobě vyřešenou. Ale je tam dobrá parta a spousta zajímavého materiálu pro výživu duše. Takže sledování rodinných seriálů a bleskových drbů ještě na nějaký čas odložím. Kdybych snad zmeškala – nevadí. Na poslední cestu to potřebovat nebudu.

Přeji vám, abyste si užili tento čas s někým, kdo se chystá do školy a těší se. Možná na vás kousek toho těšení přeskočí a vy začnete přemýšlet, jestli se nepřihlásit třeba na kurz svahilštiny pro každého. Anebo do šachového kroužku. Anebo na školu, která vám před rokem připadala tak odporná. A ať se vám kolečka v hlavě točí zvesela a ještě hodně dlouho.

Delicie Nerková

Bůh dílo svých rukou neopouští

Dokončení ze str. 1

usnout. Ráno hned za úsvitu spěchá k jámě. Když odvalili kámen, mluví král zarmouceným hlasem do hlubin: „Danieli, dokázal tě Bůh, kterého stále uctíváš, zachránit před lvy?“ „Králi, navěky buď živ! Můj Bůh poslal svého anděla a zavřel ústa lvům...“

Tento biblický text nás zaráží. Pohádka, nesmysl! Anebo šlo o podvod, někdo tajně nakrmil lvy, aby neměli hlad! Anebo že by povídka opravdu opěvovala sílu víry? A nemůže to být jedna z metafor o vzkříšení – jáma jako hrob, přivalený kámen, vysvobození od jisté smrti – to vše jako předznamenání budoucího děje na Golgotě?

A třeba nemáme v příběhu hledat ani příští vzkříšení Ježíše Krista a ani měřit velikost Danielovy víry. I přes vnější podobnosti příběh není vyprávěním o vzkříšení. A ani není důraz položen na sílu víry jedince.

Daniel je věrný Bohu, věrný až podle vzoru zápasícího Jóba, který i ve všem vzdoru a osobním zmítání nakonec vyjádří své spoléhání na Hospodina větou: „I kdyby mě zabil, což bych v něho nedoufal?“ - Avšak to nejdůležitější ze všeho je Boží věrnost. Jde o Boží lid, který je v zajetí. Ten zkoušený lid má slyšet ujištění, že Pán Bůh svůj lid neopouští. Je silnější než záměry nepřátel a svůj lid zachová při životě, vysvobodí.

Jistě jsou doby a okolnosti, které vyžadují statečnost a vytrvalost. Ale na prvním místě nejde o lidský výkon. Daniel nedělá nic víc než předtím. Neskrýval svoji víru a dál se modlil jako dřív. A Bůh není nestálý, nezapomíná, „dílo rukou svých neopouští“. - On nás provede údobím zákazů, restrikcí. Zavře tlamy lvů a opět prosadí svojí čest mezi lidmi.

Danieli, dokázal tě Bůh, kterého stále uctíváš, zachránit před lvy?“ - Když král slyší, že Daniel je živý, dá rozhlásit po celé zemi: „Rozhojněn buď váš pokoj. Vydávám rozkaz, aby se v celé mé královské říši všichni třásli před Danielovým Bohem a obávali se ho, neboť on je Bůh živý a zůstává na věky, jeho království nebude zničeno a jeho vladařská moc bude až do konce. Vysvobozuje a vytrhuje, činí znamení a divy na nebi i na zemi. On vysvobodil Daniele ze lvích spárů.“

Teď jsme všichni tak trochu ve vězení. Naštěstí jen v domácím. Pro mnohé lidi je to i přes to období zkoušek. Dnešní verše nás povzbuzují k nadechnutí a nové trpělivosti. „Buďte bdělí, stůjte pevně ve víře, buďte stateční a silní“, píše apoštol Pavel. Jistě není potřeba klesat na mysli. Bůh nezapomněl - vysvobozuje a vytrhuje. Buďme bdělí. Zkusme to. Když pak budeme vytaženi z jámy, nebude na nás shledána žádná úhona.

Marian Šusták

Kvóty, volný obchod a EU

Moje maminka byla na jednu stranu nadšená příznivkyně Evropské unie, ale na druhou stranu by nepochybně podporovala snahy uzákonit, aby 85 procent zemědělské produkce prodávané v supermarketech pocházelo z České republiky. Maminky jsem si velmi vážil a měl jsem k tomu řadu důvodů, ale v této věci bych smýšlel přesně opačně: Nebyl jsem nadšeným příznivcem Evropské unie, ale rozhodně bych byl proti plánovaným kvótám.

Hlasoval jsem proti vstupu do Unie, ale kdyby se dnes pořádalo referendum o vystoupení, hlasoval bych proti vystoupení. Ne snad proto, že bych byl nadšeným příznivcem EU, ale proto, že by vystoupení mělo katastrofální důsledky pro ekonomiku, a také proto, že nejsem schopen sdílet odpor vůči EU, na který často narážím.

Dostávám poměrně hodně e-mailů od lidí, pro které je EU červený hadr. Jejich sdělení často neobsahuje jediný argument, ale pouze vysoce emocionální tirádu, že EU je ďáblův vynález. Nedávno mi v počítači přistál e-mail tvrdící, že západ Evropy bohatne z práce obyvatel nových členských států. Ani jsem to nedočetl, ale přišla mi rozkošná hlavní myšlenka. Za socialismu jsme se ekonomicky ve srovnání se západem neustále propadali, ale autor zmíněného e-mailu by jistě netvrdil, že i za socialismu těžil západ z naší pilné práce. A pokud životní úroveň za posledních třicet let u nás násobně stoupla a vedle toho jsme ještě stačili učinit bohatým západ, pak klobouk dolů před takto výkonným kapitalismem.

Volný obchod je jedním z hlavních pilířů Evropské unie. Obecně platí, že volný obchod podporuje prosperitu a zlevňuje zboží. Samozřejmě někdo na volný obchod doplácí – tam, kde je volná soutěž, jsou vždy nějací vítězové a nějací poražení. Nicméně celek na volném obchodu nemůže nevydělat.

Jistě, existují validní argumenty proti volnému obchodu.

Volný obchod např. znamená, že „naši“ (tj. čeští) producenti mohou být mezi poraženými. Za předpokladu, že východiska jsou stejná, nám to může být líto, ale musíme se s tím smířit. Někdy prohrajeme, ale my, tj. Česká republika, jsme nejednou mezi vítězi. Každý, kdo byl třeba v Izraeli nebo ve Skotsku, si jistě všiml, že flotilu místních taxíků tvoří Škodovky. Mnohé naše průmyslové výrobky jsou konkurenceschopné, či dokonce velmi úspěšné. Vždy mě hřeje u srdce, když se dočtu, že v některém městě Spojených států jezdí české tramvaje nebo trolejbusy. Mohli bychom zmínit firmu Linet, světového premianta ve výrobě nemocničních lůžek a jiných zařízení. Veleúspěšní jsou mnozí naši programátoři.

Jsou pochopitelně obory, kde tak úspěšní nejsme. A zemědělství je jedním z nich. Nevidím to ale jako dostatečný důvod, proč zrušit volný obchod.

Častým argumentem je potravinová soběstačnost. V přísném slova smyslu potravinově soběstační skutečně nejsme, nicméně pokud by bylo třeba potravinové soběstačnosti dosáhnout, jsem přesvědčen, že bychom jí dosáhli bez větších problémů do tří let. Nicméně nevidím důvod, proč o ni teď usilovat. Nejsme v situaci, v jaké bylo během druhé světové války Spojené království, kterému tehdy nezbývalo než potravinové soběstačnosti dosáhnout – a v podstatě se podařilo.

Ocenil jsem, že zakladatel Trikolóry Václav Klaus mladší přiznal, že vystoupení z EU by mohlo znamenat pokles životní úrovně zhruba o třetinu. Obávám se, že tento pokles by mohl být ještě hlubší. Správnou odpověď na tuto otázku pochopitelně nikdo nezná. Když nyní jedu z chalupy v Údolí do Jeseníku, míjím zřejmě předvolební billboard s Václavem Klausem mladším, dvěma dalšími lidmi, třemi půllitry a slibem, že nám nikdo nebude předpisovat, jak máme žít. Billboard pochopitelně unese jenom zkratky, nicméně by mě zajímalo, kdo jsou ti „my“ z tohoto billboardu, a kdo jim předpisuje, jak mají žít. Tedy čím se cítí ohroženi.

Když někdo bojuje za nějakou kauzu a vidí někde nějakou nepravost, je dobré položit si otázku, ve srovnání s čím je současný stav špatný. Dnes se bojuje za rovnoprávnost žen. Západní společnost je prý na tom v tomto ohledu špatně. Ptám se: Ve srov-

Dokončení na str. 3

Masarykovská korektura 2020

Jako koronavirus šíří se spojení “časová lhůta” a “časový harmonogram”. Kdo je papouškuje, nemyslí. Běží, odborně vyjádřeno, o pleonasmus. Přídavné jméno “časový (-á, -é)” je zjevně nadbytečné. Lze si snad představit jinou lhůtu než časovou a jiný harmonogram než časový?

A přece: Zkusme pojmout ona spojení, jež k nám zabrousila přes doslovné (mechanické) převody z angličtiny, jako výzvu. K relativizaci veledůležitých lhůt a harmonogramů (a celých kariérních tzv. krysích závodů vůbec), k jejich nazírání s odstupem, sub specie Aeternitatis (ze zorného úhlu věčnosti), tj. z hlediska nadčasového. Podle T. G. Masaryka přece žít “sub specie Aeternitatis” máme… Relativizace takového typu ostatně přetrvává namnoze v řeči dosud v podobě tradiční vsuvky “po lidsku řečeno”. (Příklad: “XY zemřel – po lidsku řečeno – předčasně.”)

Sám si tu a tam dovolím drobně vyzývavou korekturu: novodobá spojení “časová lhůta” a “časový harmonogram” opravím na “vezdejší lhůta” a “vezdejší harmonogram”. To pak bývá nějakého cvrkotu! Nenahrazuji tak prostě jeden pleonasmus pleonasmem jiným? Toť otázka! A příležitost ustat na okamžik v krysím závodě a zapřemýšlet. Přestože přemýšlet, jak zdůrazňoval Masaryk, bolí …

František Schilla

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 7

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Pokračování z minulého čísla

Proto mu nejprve radí, a pak i přikazuje, aby od něho raději včas odešel, než bude proti němu použito násilí! Jdi si jinam, do Judské říše, tam je možná situace jiná. Tam tě možná budou poslouchat, ale my tady ne! Bét-el je královská svatyně, a ty v ní budeš mluvit to, co si přeje velekněz a král! Protože král je de facto Boží zástupce na zemi! Jak rozporuplně hovoří vrchní duchovní představitel Izraele proti příkazu Hospodina. Vždyť sám Hospodin nařídil, že král v Izraeli bude vždycky Božím služebníkem!

Jenže Ámos se velekněze nezalekl. Dal mu jasnou odpověď: „Nebyl jsem prorokem, ani synem prorockým“, takže nehledám obživu v prorokování. Nevyvolil jsem si sám od sebe prorockou existenci, takže nepatřím mezi řemeslné proroky, ani do prorockého cechu! Mám svoje povolání od Hospodina! Navíc se živím poctivě, protože jsem pastýřem! Jenže ty, Amasjáši, říkáš, že nemám prorokovat v Izraeli (7,16)? Ale já k tomu mám pověření od Hospodina! Od něho jsem toto pověření přijal, ne od lidí! Proto slyš jeho soud (7,17). Já musím tlumočit Boží slovo, ať se to komu líbí nebo nelíbí! Ale ty, Amasjáši, si pamatuj, že svým odmítavým postojem vůči slovu Hospodinovu znevažuješ Boží hlas. Proto přijde „zkáza do tvého domu“, jako důsledek tvé neposlušnosti a tvé neochoty respektovat Boží varování. Víc nám ten příběh už neříká, jen upozorňuje na to, že takové jasné stanovisko při zvěstování Božího poselství by měl mít každý Boží služebník.

V osmé kapitole následuje v pořadí už čtvrté Ámosovo vidění, ve kterém je představen koš letního ovoce. Ten má připomenout konec sklizně i konec starého roku. U Židů začínal nový rok vždycky na podzim, tedy po sklizni úrody a ovoce. Toto vidění bylo pro Amose znamením Božího soudu. Skončí starý věk a s ním i Boží shovívavost. Hospodin už déle nechce a nebude hledět na zámožné Izraelity, kteří si jdou stále za svým, a hledají jen svůj zisk. Dokonce i doba svátků je jim pro jejich byznys na obtíž! Nechtějí s Bohem ztrácet čas! Bůh je jen zdržuje od jejich práce v honbě za ziskem. Hospodin na to všechno hledí s nelibostí. Nyní ale přijde soud. To Bůh sám odejme pohodu i radost a způsobí kvílení a hořkost (8,10). Vzbudí sice ještě touhu po slyšení Hospodinových slov, ale ta už nebude vyslyšena (8,11-13). Izrael už měl dost času na změnu! Teď na něj dopadne trest. Hospodin od něho odvrací svou tvář a žádné modly mu nepomohou.

V deváté kapitole potom to Ámosovo proroctví vrcholí. Ocitáme se zde v chrámu, kde se rozvírá poslední, tedy páté Ámosovo vidění. Jde o obraz Hospodina, který stojí na oltáři a je připraven udeřit do makovice, to jest v obraze do hlavice chrámového sloupu, aby všechny pobil! Nevíme, zda má tady prorok na mysli vůdce Izraelského lidu, kněze či krále nebo zda myslí na zbohatlíky, kteří obřadnickým náboženstvím přikrývají svou pravou tvář a neposlušnost Božímu Zákonu. Jisté však je, že Ámosovo proroctví míří na všechny nevěrné z řad Božího lidu! Nad tím posledním Ámosovým viděním se ale vznáší vážná otázka: může se neposlušný a pyšný Boží lid vůbec dovolávat svého vyvolení? Ámos naznačuje, že nikoliv! Žádné vyvolení nepřikryje hřích a neposlušnost. Neposlušný Boží lid stojí před Hospodinem jako ti Kušité, mouřeníni. Jsou uprášení, zčernalí hříchem a porušeností. Při pohledu na porušenost izraelského lidu se však musíme ptát: Kdo obstojí před svatým Bohem? Může být vůbec někdo zachráněn? V 9. kapitole svítá naděje: *„Nevyhladím všechny!“* (9,8). Přece jen bude někdo zachráněn! Neobstojí jen sebejistí a vzpurní (9,10)! Hospodin si z těch, kteří obstojí ve věrnosti, vytvoří svůj nový rod! Vznikne nová a trvalá říše lásky, hojnosti a radosti (9,11-15). Tak vyzdvihne Hospodin „stánek Davidův“, ono duchovní dědictví rodu Davidova, které nakonec vyústí v Synu Davidovu!

Velice slavný je závěr Ámosova proroctví, protože vyhlíží k Beránku, který položil základ novému nebi a nové zemi! Z nového rodu pak vzejde nová radost a hojnost všem (9,13). A my se můžeme ptát: Jak se někdo může stát příslušníkem takového „nového rodu“? Odpověď je zcela prostinká: plným, upřímným a opravdovým spolehnutím se na Hospodina! Protože Bůh vyslýchá prosby pokorných, těch, kteří upřímně litují zlého. A dokonce odpouští i zástupně. Proto síla přímluvných modliteb má svoje opodstatnění. Ámos je tady jasným důkazem, jak byla jeho přímluvná modlitba za Izrael účinná! Pán Bůh vyslýchá i naše přímluvné modlitby. Nezapomínejme na ně! Než udeří, vždycky varuje! Než přijde trest, dává nám Bůh vždycky příležitost k nápravě. Bůh vyslýchá prosby pokorných kajícníků. Nemilosrdně však ničí to, co nás jakýmkoliv způsobem odvádí od Boha a co nás vede do zahynutí. Amasjáš je příkladem zabydlenosti mnohých v církvi. Je jakýmsi prototypem těch, kteří pro svoje pohodlí jsou vždycky a v jakémkoliv režimu ochotni udělat všechno možné, dokonce i udávat spolubratry v církvi, nebo zapírat Boží zákon. Kraličtí ve svých poznámkách pod tímto textem poznamenávají: *„Taková je povaha nepřátel pravdy a lidí ošemetných, kteří jsou často mezi námi v řadách církve, že místo medu podávají jed a pod pěkným rozmlouváním sledují jen svůj zisk a svoje výhody, a druhým při tom zle obmýšlejí!“*

Pavel Rybín - *dokončení příště*

Čekání na záblesk

Nedávno jsem narazil na youtube na vskutku echt zajímavost. Nějaká parta vyznavačů Bůh ví čeho si zaplatila natočení celkem profesionálně zpracovaného videa, jehož obsah spočíval v tvrzení, volněji shrnuto, že frekvenční pole země se zvyšuje a to je prý příznak energetické změny, která se projeví již brzy a to velkým zábleskem. Planeta Země projde transformací, na kterou se musí lidé připravit, chtějí-li se posunout do nové dimenze. Příznaky velké změny jsou patrné již od roku 2015, například migrační krize, sucho, koronavirus, a proto je nutné svůj osobnostní rozvoj urychlit, aby se předešlo zkáze, která čeká ty, kteří se kvalitativně změnit nechtějí.

Myslím, že většině křesťanů je hned jasné, že jde o naprostý nesmysl. Naše víra i tradice nás činí odolnými vůči všelijakým falešným naukám, protože sám Bůh nám zjevil Pravdu. Proto se domnívám, že se nemusíme bát frekvenčních charakteristik magnetického pole matky Země, neboť i kdyby se opravdu zvyšovaly, jistě to nemá vliv na náš duchovní život a spásu.

V Bibli je psáno, že kvalitu náboženského učení poznáte podle ovoce neboli výsledků. Křesťanství pro nás osobně by mělo představovat značnou změnu života týkající se mnoha oblastí, od mezilidských vztahů, pohledu na svět, postoji k financím, apod. Naopak vyznavači energií podle mého názoru připomínají spíše moderní pohany, kteří se již neklaní hromu či blesku, činí však totéž před frekvenční rezonancí, kosmickými signály, ad.

V této souvislosti mě pobavil dotaz posluchačky psychotronického kanálu. Jsem na záblesk připravená, mám doma hodně zakoupených kamenů, ale co když zrovna budu v práci? Hádal jsem odpověď, že si má koupit další kameny i do práce nebo že je má nosit neustále u sebe, ale moderátorka klidně sdělila, že to nevadí. Dodávám, že ono to opravdu vůbec nevadí nemít v práci kameny na úpravu energií. Jen mi je líto, že ta paní za ty peníze nekoupila raději něco dětem nebo že je nedala na charitu. A vůbec nejvíce mě mrzí, že takovým věcem někdo vůbec věří a že těch lidí je u nás v Čechách opravdu moc. Naopak vyznavačů evangelia je zde zoufale málo.

Přál bych si, aby lidé v naší vlasti pod rouškou boje proti křesťanskému náboženství ve jménu rozumu onen rozum neztratili a neupadli do osidel podivných nauk. Dej, Bože, ať lidé poznají tvou Pravdu. Amen.

Ivo Kraus

K diskusi

Reakce na příspěvek Jana Kantora v ET - KJ z 22.07.2020, str. 3

V č. 20 - 21 byla uveřejněna reakce br. J. Kantora na můj článek “Bude do roku 2030 léto na severním pólu bez ledu?” Pro br. Jana Kantora je zarážející, že takový článek bez teologické interpretace mohl vůbec v Evangelickém týdeníku vyjít a postrádá osobní příklad autora o tom, jak svým způsobem života přispívá k ochraně klimatu.

K tomu prvnímu: článek nebyl napsán pro Kostnické jiskry, vyšel v několika necírkevních mediích a posléze byl přetištěn beze změn i zde. Nejsem teolog, pouze vyučený řadový evangelík, přírodovědec. Nepřísluší mi rozvádět teologické úvahy o tom, zda jde o krizi klimatu, jednoznačně způsobenou člověkem, Stvořitel plošně trestá lidstvo za drancování přírody, chamtivost a bezohlednost vrstvy nejbohatších, nebo je to zkouška jak lidstvo obstojí či je to počátek předpovězeného konce. Naši teologové k tomu mlčí a postrádám v evangelickém tisku jasné rozbory k tomuto tématu. Podle generálního tajemníka OSN Antonia Guterrese, i pro vědecké komunity, které se tím zabývají, představuje současná krize klimatu nejvážnější ohrožení lidstva, větší než epidemie, hospodářské krize, války a terorismus. Protože vidím v naší církvi značný deficit informací o tom, jak krize klimatu životně ohrožuje nejen vzdálené země, ale i nás, poslal jsem ten článek i do Kostnických jisker a jsem vděčný za jeho otištění.

K tomu druhému: rovněž mi nepřísluší radit, jak se odpovědně a ekologicky chovat k přírodě. V tomto ohledu je na stole rad bezpočet, a to jak v necírkevním, tak i církevním prostředí. Nechci nosit dříví do lesa. Záslužnou práci zde koná i poradní odbor životního prostředí naší synodní rady. Dle svých možností se doma snažíme žít ekologicky. Máme úsporné auto se spotřebou 3,6 l/100 km a pokud to jen jde, jezdím na kole nebo veřejnou dopravou. Zeleninu máme většinou z vlastní zahrádky a neprodukujeme organický odpad, protože vše kompostujeme atd. Ale i kdybychom se všichni chovali šetrně k prostředí, byla by to jen kapka na horké plotně, která by moc nevyřešila. Potřebujeme systemické změny, především co nejrychlejší přechod od spalování fosilních paliv na čisté zdroje energie a zásadní změny v energetice, dopravě, průmyslu a v postoji k rozvojovým zemím, jejichž obyvatelstvo je ohroženo mnohem více než my. Dokud bude stoupat CO_2 v ovzduší, což je důsledkem spalování uhlí, nafty a zemního plynu i kácením tropických pralesů, bude dle fyzikálních zákonitostí teplota Země stoupat a krize se prohlubovat.

Erik Schwarzbach

Kvóty, volný obchod a EU

Dokončení ze str. 2

ní s čím? S Japonskem? Afrikou? Čínou? Saudskou Arábií? Amerika je prý rasistická. Opět se ptám: Ve srovnání s čím? S Tureckem? S Indií? S Malajsií?

Pokud jde o svobodu a o to, aby nám nikdo nepředepisoval, jak máme žít, pak ve srovnání s čím jsme nesvobodní? O mně pořád platí, že jsem větší část svého života prožil pod vládou komunismu. Pamatuji si tedy velmi dobře, co je to nesvoboda. Myslím si, že jsem nikdy nebyl tak svobodný, jako od vstupu do EU. Nebo opravdu znáte nějakou zemi, která je na tom lépe? Ach ano, Švýcarsko…

Jsem konzervativec a to, co se nyní děje ve Spojených státech, se mi pranic nelíbí a považuji to za katastrofu. A je mi samozřejmě jasné, že ideologie, která ten chaos vyvolává, převažuje i mezi intelektuály v zemích EU (byť už někteří, zděšení tím, co se děje v Americe, začínají brzdit). Jenže vystoupení z EU nebude tím, co tuto ideologii porazí. Vždyť s touto ideologií se setkáte i v onom citovaném Švýcarsku…

Jediná věc, kterou EU opravdu nezvládá, je migrační vlna. Nicméně nutno vzít v úvahu, že migrace je konec konců stále v gesci jednotlivých států, nikoli EU. Podobně je tomu třeba s otázkou současné pandemie. EU nemá žádné nástroje, jak tuto situaci řešit, takže je intelektuálně nepoctivé jí vyčítat, že ji neřeší.

Chápu kritičnost vůči Evropské unii. Vlastně jsem k ní kritický taky. Proč ji tedy nyní vlastně svým způsobem bráním? Protože mi zavilý odpor vůči ní připadá zavádějící, vesměs nepromyšlený a tedy nebezpečný. Přemýšlím o té zavilosti, na kterou neustále narážím, a kladu si otázku, zda za tím není hluboká potřeba cítit se jako oběť. Obětí jsme byli (podle některých) za Bílé hory, obětí jsme byli (podle skoro všech) za Mnichova, pak (podle některých) v únoru 1948, a podle některých jsme obětí i nyní. V pocitu oběti jsme se zabydleli a cítíme se v něm bezpečně. Proti nám stojí proradný západ, zlí imperialisté, téměř vždy tak či onak Němci, nyní zlá EU, která nám neustále něco „vnucuje“. Málokoho napadne zkusit hrát hru, které se říká demokracie, jíž se prý EU nedostává. Ta hra má svá pravidla a hraje se tak, že se pokoušíte vyjednat s druhými nějakou věc. Je to zdlouhavé a výsledek je nejistý. Někdy uspějete, častěji ne. Ale je to pořád lepší, než se hry neúčastnit a pak si stěžovat, že zase někdo rozhodl o nás bez nás (většinou to není pravda, akorát si kritici nezjistili, že pro dané opatření hlasoval i náš zástupce v Evropské radě).

Mnozí kritici si neuvědomují, že onen ubliženecký postoj vlastně sdílejí s těmi, kdo teď řádí v Americe. Ti se také cítí jako oběť. Za obojím je mentalita oběti a nároku. Dávám přednost se se životem trochu poprat, nestěžovat si neustále na druhé a raději vymýšlet něco pozitivního.

Dan Drápal
3. srpna 2020

Je věcí rozumnosti zdržovat se úsudku před plným poznáním věcí, zvláště pak slov a činů.

* * *

Všichni na jednom jevišti velikého světa stojíme, a cokoliv se tu koná, všech se týče.

Jan Amos Komenský

Za bratrem farářem Jaroslavem Nečasem

Nejen českotřebovský evangelický sbor, ale i široká veřejnost se 5. srpna 2020 rozloučily s bratrem Jaroslavem Nečasem, farářem ve výslužbě. Zemřel nečekaně v neděli 26. července ve věku 73 let.

Z politických důvodů nemohl jít na střední školu a vyučil se tedy nástrojařem. Maturitu pak získal na večerní škole pro pracující. Pracoval v Tesle Karlín, na poště, ale i jako přidavač při stavebních pracích na pražském Hradě. Na všechny manuální profese rád a s úctou vzpomínal a zde se také utvořila jeho celoživotní úcta k lidem, kteří pracují rukama. Mezi největší zájmy patřila turistika, historie a hlavně tenis, ve kterém dosahoval úspěchů na republikové úrovni.

Jako rodilý Pražan rád vzpomínal na velmi bohatý církevní život v Praze a to zvláště v 60. letech, kdy se aktivně zúčastňoval dění v Českobratrské církvi evangelické, Bratrské jednotě baptistů nebo v Církvi bratrské. Po absolvování vojenské základní služby se oženil a nastoupil nejdříve jako vikář a následně jako farář na sbor v Libštátě v Podkrkonoší. Tam se narodily jeho tři děti. V letech 1984 – 1998 působil ve sboru v Pardubicích, z toho 12 let ve funkci konseniora Chrudimského seniorátu. Od roku 1998 až do důchodu působil ve sboru v České Třebové. Po odchodu na odpočinek dál kazatelsky vypomáhal nejen v místním sboru, ale rád kázal i ve sborech okolních. Povolání faráře nebral jako práci, ale jako poslání.

Dlouhá léta vedl v Praze v Jirchářích kurzy pro laiky, pracoval v redakční radě Českého bratra a hojně přispíval do Kostnických jisker. V České Třebové mj. aktivně pracoval v ekumenické činnosti v rámci místních církví. Vyhledávané byly jeho teologické přednášky na katolické faře.

V den svého skonu se ještě zúčastnil bohoslužeb ve svém kostele, který si zamiloval a kam se rád vracel.

Roku 2014 napsal na základě knihy Jiřiny Šiklové rozsáhlou úvahu o smrti a umírání. Je to jeho krédo.

1. „Křesťané už téměř před dvěma tisíci lety zvěstovali evangelium. Slovo označuje radostnou zprávu či dobrou novinu o tom, že Kristus svým dílem vykoupení přemohl a překonal smrt a beznaděj. A to znamená v křesťanském dotažení, že to bude právě On a nikdo jiný, kdo se v den poslední postaví nad naším prachem. Vždyť vyznáváme, že Vykupitel můj živ jest."

2. „Smíme v důvěře vyhlížet čas spásy, kdy smrt už nebude nikoho děsit a strašit, protože prostě nebude. A my, pokud jsme bojovali dobrý boj víry a Kristus se nad námi ze své svobodné milosti smiluje, spatříme dokonce to, co pozemské oko nevídalo, ani nedokonalé a přihluchlé ucho neslýchalo. Bez křesťanského dotažení a nehynoucí naděje je i poučné uvažování o smrti jistě přínosnou a zajímavou záležitostí, ale přece mu bude scházet to hlavní. A tím hlavním je naděje na život tam, kde budeme konečně doma, totiž u vítěze nad smrtí a zmarem."

A na závěr:

3. „Chtěl jsem tu být ve městě pro všechny. Lidi jsem nedělil a nehodnotil podle jejich vyznání. Vždy jsem rád chodíval na bohoslužby té či oné církve. Od mládí jsem totiž vnímal, že existuje jen jedna svatá obecná církev, která má ovšem rozmanité větve. Ona obecnost je pro mne mnohem více než nějaká konfesijní škatulka.

Bratře faráři, budiž Vám rodná česká země lehkou.

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v České Třebové

„Čtyři kola křesťanova automobilu"

4. POKORA

Před čtvrtou biblickou hodinou jsem požádal účastníky o písemné sdělení, které „čtvrté kolo" nemohou postrádat na svém duchovním „automobilu". Bylo odevzdáno 20 hlasů. V nich vede MILOST: 4 hlasy, jednou byla spojena s ODPUŠTĚNÍM, jednou se vyskytlo pouze ODPUŠTĚNÍ. Dvakrát bylo napsáno CHOZENÍ V DUCHU SVATÉM, jednou tam byl DAR (patrně Ducha sv.) Dále po jednom: JISTOTA, POKOJ, ČIN-SKUTEK, VZTAH S BOHEM, BIBLE – BOŽÍ SLOVO, CÍRKEV - TĚLO KRISTOVO, LÉKAŘSTVÍ (uzdravení?), JEDNOTA, SPRAVEDLNOST, MILOSRDENSTVÍ-LÁSKA (to patří do „kola" 3).

To jsou všecky velice důležité postřehy – nebo spíš to, čím nás Bůh sám vybavuje na cestu životem. Na konec ocituji hlasy pro to, co mám od počátku na mysli i já, co já asi potřebuji nejvíc. Jsem moc rád, že to také napsali dva posluchači: je to POKORA.

Pokora není lidmi běžně oceňovaná vlastnost – i ve výchově dětí se klade důraz spíše na sebejistotu, sebevědomí. V pokoře se často vidí otrocké podřizování a ponížení. Křesťanova pokora není nic takového. Je to vlastně jeden z důsledků LÁSKY: V anglickém komentáři k 1 K 13 napsal Leon MORRIS: *„Je to láska k těm, kteří si to naprosto nezaslouží, láska, která pochází z Boha, který je láska."* Tak tady máme společnou osu dvou kol, LÁSKY a POKORY. Ale mýlili bychom se, kdybychom si řekli: Ano, pokorný budu vůči Bohu, ale ne vůči lidem.

Adolf Novotný napsal ve svém Biblickém slovníku: *„Pokora, pokorný – Tyto pojmy patří ke zvláštnostem biblické zbožnosti již ve Starém zákoně; liší se v tom od zbožností tehdy současných náboženství, zvláště od náboženství starých Řeků a Římanů, kterým byly tyto pojmy naprosto cizí."*

Přesto v celé Bibli a zvláště ve Starém zákoně jsme často svědky lidské pýchy. Známý je příklad, jak se Míkal, Saulova dcera, posmívala manželovi Davidovi, že tančil radostí, když konečně přinášeli Truhlu Úmluvy do Jeruzaléma: 2 Sam 6, 14-16; 20-22. David se nelíčeně radoval z toho, že viditelný symbol Hospodinovy přítomnosti se konečně – asi po 70 letech – vrací do centra izraelského království. Jeho tanec – nebo spíš dovádění, poskakování bylo upřímným vyjádřením jeho víry, že Bůh otevírá před Izraelem nové období dějin, že přijal Davidovu touhu po Boží blízkosti. Král se nepředváděl, ale nebál se odložit svůj majestát a dát pokorně najevo radost, že teď bude vládnout Hospodin. Věděl, že prostí věřící lidé se z návratu symbolu Boží blízkosti radují spolu s ním, svým králem: *„Před Hospodinem… jsem tak dováděl. I když budu ještě víc zlehčován než teď a budu docela maličký i ve vlastních očích, budu vážen právě u těch otrokyň, o nichž jsi mluvila."*

Davidův spontánní projev není rozhodně návodem, že máme skákání a křepčení zavádět do našich bohoslužeb. Něco jiného je to třeba v Africe, kde domorodci běžně provázejí tanečními pohyby souhlas a radost i ve všedním životě. Viděl jsem to v jednom křesťanském sboru v Anglii provozovat bělochy a připomínalo to spíš řádění při rockových koncertech a na fotbalových tribunách.

Ne tedy tanec, ale pokorný postoj k Bohu i k lidem chápal jen málokterý z Davidových nástupců na trůnu. Asi o tři staletí později píše prorok Micheáš: *„Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a POKORNĚ chodil se svým Bohem."* (6,8).

Novozákonní pojímání pokory vychází z příkladu Pána Ježíše: *„Jednou z cest k objevení Ježíšova „nebeského království" je cesta následování či napodobování Ježíše, Syna Božího, který nic nelpěl na své vznešenosti, ponížil se a stal se služebníkem všech."* (Ladislav Heryán).

Apoštol Pavel to připomíná Filipským (2, 5-8): „Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži."

Ježíš řekl učedníkům: „Jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se POKOŘÍ a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském. A kdo přijme jediné takové dítě ve jménu mém, přijímá mne." (Mt 18, 3-5).

Pokora věřícího křesťana vychází z poznání vlastních hříchů a zanedbání.

Vzpomeňte na modlitby dvou mužů v chrámě. Sebevědomý farizeus vypočítává Bohu svůj ušlechtilý způsob života a své oběti, nepoctivý výběrčí daní se tam někde vzadu buší do prsou a šeptá: „Bože, slituj se nade mnou hříšným." (L 18,9-14). Pokora se projevuje ve vzájemných vztazích – neznamená, že každému ve všem ustoupíme, ale také ne, že se budeme neustále prosazovat: „Všichni mějte k sobě navzájem citlivý přístup a buďte pokorní, protože pro pokorné má Bůh zvláštní požehnání, ale obrací se proti pyšným." (1 Pt 5, 5-7 podle „Slova na cestu").

Přiznávám, že jeden z impulzů, proč mám zdůraznit pokoru, bylo opět čtení ve zvláštní knížce katolického teologa a učitele Ladislava Heryána s názvem „Sami na této zemi?" Autor v ní vyznává: *„Cítím se svými hříchy ponížený a je mi trapně přede všemi, kterým jsem ublížil. Je i takových stavů třeba, to abych nebyl pyšný. Jak říká papež František: „POKORA může v srdci zapustit kořeny jedině skrze ponížení."*

A pokračuje: „Pokora je důležitá v mnoha ohledech. Je především pravdou o mně před Bohem, a tedy útěchou, a pokud odmítnu si na něco hrát, je i hlubokým pokojem. Je postojem, který mi umožňuje žít tady a teď v přítomném okamžiku a pravdě… neboť vše, co se děje, je v pořádku.

Je způsobem, který mi dovoluje přistupovat k druhým bez předsudků, přijímat je, jací jsou, ponechávat je sebou samými a nechtít je měnit. Je předpokladem, který umožňuje opravdu milovat.

Je naší krásnou sestrou, ale bez určité míry ponížení ve svém životě ji nikdy nepotkáme."

Tady je pěkně ukázáno, že „kolo" POKORA je na stejné ose s „kolem" LÁSKA.

Je opakem PÝCHY, ale také SOBĚSTŘEDNOSTI, SOBECTVÍ.

Lidová písnička nebo moudrost říká: „To srdce člověka, chvíli dme se v pýše, potom lká zas tiše."

Pokora je také trpělivé snášení těžkostí, nepochopení i ponížení. Pokorný člověk se však nezabývá především sám sebou, svými úspěchy nebo neúspěchy. Jestliže to vše PŘIJÍMÁME POKORNĚ OD BOHA – osvobozuje je nás to ke službě a pomoci druhým, potřebnějším (Fp 2, 1-4).

Soběstřednost se může projevit i v tom, že přeceňuji sebe, své schopnosti, nebo také své možnosti a majetek: „Přikázání „Nezobrazíš si Boha"… Když jsem dočetl tento příkaz až do konce, bylo mi jasné… že tady jde o vyobrazení čehokoliv za účelem zbožštění, neobratně řečeno. Stručně: nezbožňovat třeba svůj AUŤÁK. (Jiří Suchý: „Klaun si povídá s Bohem").

Tenhle Suchého postřeh je, myslím, i dobrou tečkou za seriálkem o křesťanově „duchovním automobilu". Ani ten nemá být zbožňován.

Pavel Javornický

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

25/2020

9. září 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
23. září 2020

Z obsahu

** Pokušení na poušti*

** Vztah s Bohem*

Poselství k 14. neděli po sv. Trojici

Bohu žiaden div nie je nemožný
Jeremiáš 32,14-17

Toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela Jeremiášovi: »*Vezmi tieto listiny, túto zapečatenú a otvorenú kúpnopredajnú zmluvu, vlož ich do hlinenej nádoby, aby sa zachovali po mnohé dni.*« *Veď toto hovorí Hospodin zástupov, Boh Izraela:* »*V tejto krajine sa ešte budú kupovať domy, polia a vinice.*«

Keď som odovzdal kúpnopredajnú zmluvu Nerijovmu synovi Baruchovi, takto som sa modlil k Hospodinovi: *Ach, Pane, Hospodin, pozri, ty si svojou veľkou mocou a vystretým ramenom utvoril nebesá a zem, tebe nijaký div nie je nemožný.*

Prečítané slová z knihy proroka Jeremiáša sú súčasťou jedinečného príbehu biblických dejín národa Izraelského. Jeruzalem je obkľúčený vojskami babylonského kráľa Nebúkadnecara. Sú postavené násypy siahajúce až k mestu a vojaci pripravení dobiť ho. Jeremiáš hlása posolstvo od Hospodina: Jeruzalem bude dobitý a kráľ Cidkija padne do rúk babylončanov. Táto zvesť tak rozhorčila a pobúrila kráľa Cidkiju, že dal zavrieť proroka Jeremiáša do väzenia.

Tuná sa odohráva jadro nášho príbehu.

Boh prehovoril k Jeremiášovi – kúp pole svojho príbuzného Chanameéla. *„Čo? Čo mám robiť? Kúpiť pole? Ja väzeň, ktorý ani nevie, či prežije, v situácii, keď bude zničené celé mesto, padne kráľ a židovský ľud bude odvlečený do zajatia? Načo mi je pole?! Veď to je absurdné a nedáva to žiaden zmysel!“*

Skutočne, do väzenia prichádza za prorokom jeho príbuzný Chanameél s tým, že chce predať Jeremiášovi svoje pole. Reakcia proroka je pozoruhodná: Zaplatil príbuznému plnú sumu za pole v striebre. Pred svedkami uzavreli kúpnopredajnú zmluvu podľa všetkých právnych náležitostí, zapečatili ju a uložili do hlinenej nádoby, aby vydržala mnoho rokov.

Zaujímavé, v situácii, keď vlastne bežným pohľadom videné, to ani nemalo zmysel, on vybavil všetko dôkladne, presne podľa právnych predpisov.

Prečo?

Lebo tak Boh povedal, on sa spoľahol na Božie slovo, napriek všetkým okolnostiam, dôveroval Božiemu slovu viac ako všetkým hrozbám okolo. Toto dokáže len ozajstná viera, aj v stratenej situácii - z pohľadu človeka, vidí viac a ďalej a napriek všetkému a všetkým dokáže spraviť úplne jedinečné gesto nádeje. Je to viera opretá o Božie slovo: V tejto krajine sa ešte budú kupovať domy, polia a vinice. Lebo Bohu žiaden div nie je nemožný.

Možno cítime viac ako inokedy neistotu a rôzne ohrozenia vyplývajúce z pandémie, súvisiacimi ekonomickými a spoločenskými dopadmi, možno máme obavy o cirkev v stupňujúcich sa proticirkevných náladách, cítime sa možno ohrození nevraživosťou a útokmi druhých, možno zdravotnými, rodinnými alebo pracovnými problémami, možno sme zdeptaní psychicky, možno sme zovretí obavami o budúcnosť svoju, svojich blízkych, o budúcnosť tohto sveta v pokračujúcej devastácii životného prostredia.... do všetkého toho nám znie Boží hlas – kúp pole, sprav investíciu do budúcnosti. Neber ohľad na vonkajšie okolnosti, alebo svoju zlú osobnú situáciu. Spoľahni sa na Božie slovo.

V Pánovi Ježišovi Kristovi, cez jeho kríž a vzkriesenie sa nám otvorila tá najlepšia investícia. Polia v Božom kráľovstve. On hovorí: nezhromažďujete si poklady na zemi, kde ich ničí moľ a hrdza a kde sa zlodeji vlamujú a kradnú. Ale zhromažďujete si poklady v nebesiach, kde ich nič neohrozí ani nezničí.

Všetko, čo spravíme vierou v Ježiša Krista, v jeho slovo, prinesie v budúcnosti úžitok nad všetky naše očakávania. Lebo ešte sa budú predávať domy, polia a vinice v tejto krajine. Lebo Bohu žiaden div nebude nemožný.

Ján Hroboň
biskup Západného dištriktu
ECAV na Slovensku

Církev československá husitská se za Jana Žižku nestydí

Rok 2020 aspiruje na titul - "Rok velkého smiřování každého s každým". Na tom by jistě nebylo nic špatného, kdyby ono smiřování bylo pravé a především pravdivé, pokud by se týkalo církví. Zdá se to jednoduché, protože stačí poslechnout Písmo (Jan 17,21a), ostatně i Kristus tvrdil, že bude jedno stádo a jeden pastýř. A aby se tak doopravdy stalo, musíme se prostě všichni udobřit. Musíme zapomenout na všechny křivdy, které nás rozdělily, a uzdravit historii.

Pokud šlo o mistra Jana Husa, bylo třeba nejprve oddělit jeho osobu od husitství. To se stalo, když bylo uspořádáno několik vědeckých sympozií a ve finále papež Jan Pavel II. uznal, že Jan Hus aspiroval na reformátora církve, vedl mravný život a zahynul strašnou smrtí. A řada církví, které se hlásily k jeho odkazu, se tím tak uspokojila, že začala husitství pokládat za temnou stránku našich dějin, kdy jsme byli ostudou celé Evropy, zničili jsme si hospodářství a především to byl exces, s nímž by Jan Hus rozhodně nesouhlasil.

Jan Žižka dopadl ještě hůř. Člověk, který byl příkladem legionářům v době první světové války i československým vojákům, kteří v zahraničí bojovali proti Hitlerovi, je dnes líčen jako lapka a vrah, obrazoborec, ničitel klášterů a kostelů... Vždyť ho přece napomínali i Petr Chelčický a Jakoubek ze Stříbra a přesvědčovali ho, že se boj proti nepřátelům má vést jen v duchovní rovině. Pravděpodobně si ani oni neuvědomili, že nebýt Jana Žižky a husitů, křížové výpravy by si to se všemi, kteří měli Jana Husa rádi a pamatovali si, co učil, jednoduše vyřídily a po čase by si na kostnického mučedníka nikdo ani nevzpomněl.

Takže se můžeme krásně smiřovat, když Jana Husa přijmeme s tím, že se de facto upálil sám, protože tvrdohlavě lpěl na svých omylech. Hodnocení husitství odbydeme tím, že dnes nemá smysl hájit temný středověk, kdy jsme se sami vyřadili z civilizace. A Jana Žižku necháme ještě na chvíli jen vojákům, kteří pochodují na melodii husitského chorálu.

Jediná církev, která Jana Žižku nezapírá a otevřeně se k němu hlásí, je už asi jen Církev československá husitská. Už od počátku dávala svým sborům jméno Jana Žižky a připomínala výročí úmrtí u jeho sochy na Vítkově, v Sudoměři i v Liberci, kde sídlila vojenská posádka, která nesla jeho jméno. Letos už se akce v Sudoměři ani v Liberci konat nebudou, proto pražská diecéze v sobotu 29. srpna pod vedením pražského biskupa Davida Tonzara u příležitosti 100. výročí zrodu Církve československé husitské a 600. výročí vítězné bitvy husitů pod vedením hejtmana Jana Žižky z Trocnova uspořádala své výroční shromáždění v památníku na Vítkově. Tam duchovní i zástupci náboženských obcí zhodnotili práci za uplynulé období a k jezdecké soše položili věnec.

Na základě písemných pramenů je patrné, že spolubojovníci chovali k Janu Žižkovi hlubokou oddanost a značný respekt. I Josef Pekař dokonce poznamenává, že jimi byl milován, nepochybně pro dobré stránky své povahy. Sympatie v tomto směru jistě vzbuzovala i nezištnost, s jakou sloužil své myšlence, neboť věrný své cti, se i přes své úspěchy na válečném poli nijak neobohatil. Nedal se podplatit a majetek pro něj neznamenal nic. Jeho současní kritikové by si aspoň měli přečíst letošní "Knihu roku" historika Petra Čorneje: Jan Žižka - Život a doba husitského válečníka, která získala i cenu Magnesia Litera.

Helena Bastlová

Zvedejte se – navzájem! Jk 5,9–20

Matouš 9,1-8
Jakub 5, 7-9.13-16.19-20

Milí přátelé, sestry a bratři,
co Vás staví na nohy? Co potřebujete, když jste skleslí, když je vám špatně, když vám dochází trpělivost, když upadnete na své životní cestě? Někdy je to hrnek horkého čaje, někdy silné léky, někdy něco ostřejšího… Jakub, autor dnešního textu, sází kromě praktické pomoci i na velkou moc komunikace – komunikace horizontální (mezi lidmi navzájem) i komunikace vertikální (se silou, která svět lidí převyšuje a obepíná).

Svůj cit pro sílu – nebezpečí i pomoc – slova dokázal v předchozích kapitolách. Moc dobře ví, jak komunikace umí být zhoubná, když jeden snižuje druhého, kolik škody natropí pomluvy nebo plané řeči. Také varuje před dvojakostí srdce a jazyka i nadměrným poučováním, říká: *„každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu.“*

Celá půlka třetí kapitoly je věnovaná tomu, když neumíme krotit jazyk…

Nyní ale přechází k tomu, co naše komunikace dovede dobrého, a to právě v situacích, kdy potřebujeme postavit na nohy – a jde nám to těžko samotným – protože nás podráží hřích nebo nemoc. Mají mnoho společného, to víme díky psychosomatice i sami, přesto velká část Bible se brání přímé kauzalitě. Ale jsou zde i jisté paralely – hřích je cosi jako nemoc – podobně člověka svazuje, podobně potřebujeme léčbu a čas a spolupráci postiženého… Leckdy se dokonce stane, že potřebujeme

Dokončení na str. 2

Aktualita: Smírčí kříž na Bílé hoře

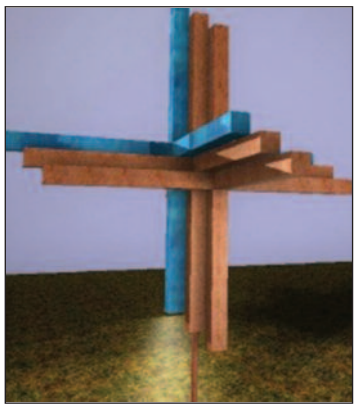

V den 400. výročí bitvy, která u nás stala symbolem rozdělení a náboženské i národnostní intolerance, vztyčí sestry kláštera benediktinek na Bílé hoře společně s Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví na místě střetu vojsk smírčí kříž.

Inspirace pochází z Německa, kde předobraz vznikajícího uměleckého díla vytvořil benediktýn Abraham Fischer k výročí reformátora Martina Luthera. Třímetrový kříž bude umístěn v přírodním prostředí v Aleji exulantů. Jedno rameno bude ukazovat průhledem na letohrádek Hvězda, druhé ke klášteru. **(hb)**

Z církví doma i ve světě

Ženy v církvi: apoštolský nuncius kontaktoval zájemkyně o svěcení

Poté, co 22. července odevzdaly svou kandidaturu na místa podmíněná svěcením, se čtyřem ženám z uskupení „Všechny apoštolky" dostalo odpovědi od apoštolské nunciatury. Mons. Celestino Migliore, papežský nuncius ve Francii, si přeje se s nimi individuálně setkat.

V pondělí 27. července ráno se Marie-Automne Thepot rozezvonil telefon. Na druhé straně se představil sekretariát apoštolské nunciatury, který zval k osobnímu setkání tu, která vyslovila přání stát se jáhenkou. Dvaačtyřicetiletá žena pracující na pařížské radnici stojí po boku šesti dalších katoliček, jež se uchází o úřady podmíněné v církvi svěcením, a tedy ženám nepřístupné.

Jejich společná motivace? „Nepřítomnost žen v odpovědných situacích – ať se jedná o správu farností, diecézí, Vatikánu nebo v ordinovaných službách – pohoršuje a nesvědčí o církvi dobře," vysvětlují v tiskové zprávě, kde oznámily své rozhodnutí kandidovat.

Pokrok na cestě

Jejich iniciativa přímo navazuje na kandidaturu Anne Soupa na lyonské arcibiskupství. Blahodárné prokopnutí dveří pro jedny, kontraproduktivní provokace pro jiné. Na jejich podnět zareagoval i nuncius, který navrhl čtyřem z nich v září osobní setkání. Na otázky La Croix nunciatura odvětila, že „téma nebude nijak komentovat."

„Oproti Anne Soupa, které se nedostalo ze strany církve žádné odpovědi, vnímáme pozvání jako velký pokrok. Vymaňujeme se z toho pohrdavého ticha," tvrdí novinářka Alix Baye, tisková mluvčí kolektivu „Všechny apoštolky", který vznikl na konci července.

Vítáme další postup dialogu

„Zatím jsme jen čtyři ze sedmi, které byly kontaktovány, a sice ty, které ke kandidatuře připojily své číslo," upřesňuje Marie-Automne Thépot, která bedlivě sleduje, aby nuncius vyslechl všechny kandidátky. „Vítáme další postup dialogu, protože přesně to hledáme: otevřít diskusi o místě žen v církvi," těší se. Zdůrazňuje však: „Budeme přijaty individuálně, ačkoliv jsme žádaly být přijaty spolu. Nejde o detail, protože nechceme být na základě naší životní zkušenosti, teologické výbavy a manželského stavu rozděleny na dobré a zlé bojovnice…"

Mezi ženami ve skutečnosti nacházíme vícero rozdílů. Objevuje se tu například Christina Moreira, která se ke kněžskému stavu hlásí od svého vysvěcení v rámci floridské Asociace římskokatolických žen-kněží v roce 2015.

Hrozba smrtí

Čtyřiašedesátiletá Sylvaine Landrivon, kandidátka na biskupský stolec, se nemohla z tohoto pozvání od nunciatury těšit dlouho. Několik minut poté, co položila telefon, objevila doktorka teologie ve své e-mailové schránce zprávu vyhrožující jí smrtí: „Netrpělivě čekáme na vaši budoucí reformu, dokonce na váš nadcházející koncil. Církev na vás spoléhá. Pospěšte si, protože smrt vás může překvapit," vyhrožoval autor dopisu. „Hned jsem zprávu odnesla na policii," dodává žena.

Kontroverzní otázka místa žen v církvi se na stránkách novin objevuje pravidelně. Zatímco některé z těchto „sedmi kandidátek" aktivně bojují za kněžské svěcení, jiné ho naopak nevyžadují a vnímají svou kandidaturu spíše jako prostředek k rozpohybování debaty o místě žen uvnitř církve a úctě k nim. Z tohoto hlediska je pro kolektiv „Všechny apoštolky" plánované setkání s nunciem Migliorem a jeho naslouchání prvním vítězstvím.

www.christnet.eu

Ruská policie uděluje pokuty za evangelizaci, cílem jsou hlavně baptisté a jehovisté

Anatolij Chendemerov za rozdávání evangelizačních traktátů v jihovýchodní části Ruska dostal pokutu 6 000 rublů. Policie z Krasnodaru zas udělila Sergeji Krasnovu za rozdávání Biblí pokutu 5 000 rublů. Seo Jin Wook z Jižní Koreje se setkal s asi 10 lidmi v soukromém domě v Izhevsku, aby je vyučoval o Ježíši Kristu. Řekl jim, že by se měli vrátit a přivést přátele. Následně dostal pokutu 30 000 rublů a byl deportován.

Podle informací norské organizace Forum 18 bylo v prvních šesti měsících roku 2020 za porušení ruského protimisionářského zákona potrestáno více než 40 osob. Christianity Today uvádí, že Rusko schválilo zákon v roce 2015. Ten nařizuje, aby všechna místa náboženských setkání byla zaregistrována na úřadech.

Po čtyřech letech od přijetí kontroverzního zákona je jasné, že cílem režimu jsou baptisté, kteří distribuují traktáty, a muslimové, kteří učí lidi arabsky, aby dokázali číst Korán, spolu s pokračujícím úsilím úplně eliminovat vliv svědků Jehovových. Podle Forum 18 místní policie zatím v roce 2020 uložila pokutu tuctu muslimů za výuku arabské gramatiky. Letniční sbor dostal pokutu za konání bohoslužby v soukromém domě a tucet baptistů za distribuci náboženské literatury.

Sedmdesát procent obyvatelů Ruska se hlásí k pravoslaví, ale z nich jen asi pět procent chodí pravidelně do kostela. Sedm procent je muslimů a asi dvě procenta patří k protestantům – hlavně k baptistické a letniční denominaci. Zatímco se vláda zaměřila hlavně na evangelikální křesťany, ruská ústava byla upravena tak, aby obsahovala odkaz na Boha, definovala manželství jako svazek mezi jedním mužem a jednou ženou a povolila prodloužení mandátu prezidentu Vladimirovi Putinovi. Ruští zákonodárci také zvažují úpravu zákona omezující náboženskou svobodu na ruské občany a osoby s trvalým pobytem, zakazující výkon duchovenské služby pro občany ze zahraničí. Pastor s titulem ze zahraniční školy by měl zákaz být ve vedení sboru.

Putin ve svém čtvrtém funkčním období povýšil status ruské pravoslavné církve a hovořil o nutnosti postavit se jasně proti sekularismu a „chaotické temnotě" Západu, která podle něj „popírá morální principy a tradiční hodnoty: národní, kulturní, náboženské a dokonce sexuální."

podle www.krestandnes.cz

Zvedejte se – navzájem! Jk 5,9–20

Dokončení ze str. 1

zachránit z těchto dvou „neduhů" zároveň. Máme na to terapii?

Tak rádi bychom druhé uzdravovali a napravovali. Nepochybuji, že v obojím jsou podstatní lékaři, terapeuti či vlastní hluboké zkušenosti a odhodlání. Přesto jsou oblasti, ještě další dvě cesty, ve kterých je společenství blízkých lidí (a s tím také bratří a sester v církvi) nenahraditelné.

Cesta první: trpělivost

Trpělivost s lidmi, se sebou, s životními okolnostmi.

Nejen v češtině je patrné, že trpělivost má souvislost s utrpením. Cenu trpělivosti okusil ten, kdo trpí bolestí svou, cenu trpělivosti okusila ta, která trpí bolestí svých milých, cenu trpělivosti znají ti, kdo žijí či pracují s trpícími – a že je to mnohdy soužití náročné… Jakub opakovaně vyzývá k trpělivosti – té je potřeba tím víc, čím je situace náročnější, zdlouhavější, nesnesitelnější, úmornější nebo bolavější.

Mám za to, že ve vztahu k bližnímu má trpělivost dvě klíčové dimenze:

1. Snášenlivost: cením si všech, kteří vidí slabost a rozhodnou se, že jí nebudou přikládat fatální váhu. Všech, kdo vidí klopýtání druhých a snáší důsledky jejich hendikepů. Všech, kdo jako prioritu kladou společné soužití…

2. Druhou dimenzí trpělivosti je pak **vytrvalost** – ať si je prognóza jakákoliv, přesto se nevzdává, podpoří snahu a zapomíná na nepovedené pokusy o nápravu, nezabalí to ani po stopadesáté ani po stopadesáté první… Čeká, než proběhne potřebné zrání, a když nic jiného, prostě to vydrží…

Jakub navzdory dlouhé době trápení kotví život svůj i život své milované církve v naději, že Kristus nakonec přece jen vysvobodí člověka z bolestí duchovních i tělesných. Věří, že se dočká jeho příchodu, záchrany, vysvobození. A věří, že tahle víra, Boží blízkost a vzájemná opora pomohou snést i bolesti současnosti.

Cesta druhá: modlitba

Ta nesamozřejmá komunikace mezi Bohem a člověkem, ta podivuhodná možnost vylévat své trápení moci přesahující všechno pomyšlení lidské... Silná, mocná řeč může být modlitba – a Jakub zrazuje před extrémy: vzpomenu si, jen když je opravdu zle – ale také, když jen zpívám haleluja a ve zlých chvílích zmlknu a po Pánu Bohu ani neohlédnu…

Obrať se k Bohu a všechno zlé mu vypověz. Třeba se stydíš o tom mluvit s lidmi. Třeba ti vůbec chybí slova a už jen naříkáš – i s tím se k Bohu obrať. Tenhle podivuhodný život dialogu snese různé polohy, přiměřené situaci. A obohacuje náš svět o další rozměr. Modlitba nás nemusí uzavírat sama do sebe – neřeším s Pánem Bohem jen svoje problémy – vždyť člověka a celého společenství se dotýká i to, když trpí – ať nemocí nebo hříchem – někdo jiný.

Připomenu krátký úryvek: *Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.*

Tento text je mimořádně dvojznačný. Omlouvám se za malý exkurz do řečtiny, ale třeba nám pomůže rozehrát ještě nové motivy… Překladatelé použili 2x nemocný, ale v originále je pokaždé něco jiného – celé spektrum naší nezdravosti…

To první slovo pro nemocného má několik významů: ***asteneo*** – znamená v základu být slabý. V druhé řadě nemocný, ale také třeba klesající, slabý ve víře, mohli bychom snad říci i vetchý… Nemocný už nemůže dál, nemá sil, které jsou k uzdravení potřeba… Ten druhý výraz, ***kamnon***, znamená také nemocný, ale i skleslý, v depresi.

Naopak když jde o uzdravení, používá se sloveso ***sozo*** znamenající uzdravit, ale také zachránit až spasit a ***egeiro*** – postavit na nohy, ale také vzkřísit. Věřím, že ta nejednoznačnost je tu schválně…

Důležité je, jak zde funguje prvocírkevní staršovstvo: Když je někomu takhle špatně, je sám a trpí, mají za ním ostatní jít a cosi pro něj udělat. Stále se opakuje, čím si mají vzájemně sloužit. Přijdou, ale nehrají si na Jobovy přátele, kteří dorážejí, čím si to Job zavinil… Jdou tam být s ním, pomoci modlitbou a péčí.

Některé církve odsud čerpají zásadní podnět pro pomazání nemocných, které má duchovně posílit a potěšit člověka a přinášet mu fyzickou i duchovní úlevu, která s sebou nese i odpuštění hříchů. Může se udělovat jak jednotlivým osobám (např. doma či v nemocnici) tak společně při bohoslužbě. Bohužel, napříč denominacemi máme co dohánět – ať je pomazání zařazeno mezi svátost nebo ne. Evangelíci se na tomto místě obvykle spokojí s tím, že se o svátost nejedná nebo že hrozí manipulace Božím slovem či nemocným, a tak raději neudělají nic, ačkoliv právě Jakub říká, co dělat mají. Katolíkům se dá namítnout, že toto zadání nedostali jen kněží…

Zvláštní je, že i Jakubovy pokyny vypadají jako nějaký obřad. Ale možná to můžeme pochopit spíš jako přístup modli se a pracuj – vždyť pomazání nemocného je důležitá ošetřovatelská služba – to ví každý, komu někdy popraskala kůže nebo kdo si nedosáhne na poraněný sval…

A tak pečujte o sebe navzájem, modlete se a používejte dobrou léčbu! Daří se někomu z vás zle? Nemáte na to být sami. Společenství vašeho sboru dostalo za úkol hledat cesty, jak vám ulevit. A když nepřijdou sami, pošlete si pro ně – vždyť tu jste jeden pro druhého. Kéž vás všechny přitom provází vytrvalost, snášenlivost, a v první řadě tandem Boží blízkosti a vzájemné lásky – vždyť ty především mají sílu překonávat beznaděj nemoci i hříchu.

Alžběta Hanychová
Martin ve Zdi, 26. července 2020

Jistota církve

***„Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista."* F 1,6**

Stejně jako pro křesťany ve Filipech, i pro nás dnes zajisté platí toto ujištění: církev není lidské dílo, není výsledek lidské snahy. Její budoucnost nespočívá na úspěchu lidských strategií. České slovo církev, stejně jako anglické slovo *church* a německé slovo *Kirche*, je odvozeno od řeckého slova *Kyriaké*, to znamená Pánova. Kdykoli vyslovíme slovo církev, vlastně vyslovujeme zaslíbení, tedy osvobozující ujištění, že to není na nás. Kdykoli vyslovíme slovo církev, vděčně vyznáváme spolu s Pavlem, že ***„ten, který v nás započal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista"***. Budoucnost církve tedy není v lidských rukou.

Máme zajisté mnoho důvodů k vděčnosti. A ovšem také k vážnému zamyšlení. Chtěl bych otevřít jednu moudrou knihu. Knihu, která má v českých duchovních dějinách naprosto mimořádné místo, přestože její název vlastně nezní vesele, protože vyjadřuje jeden z nejdramatičtějších okamžiků těchto dějin. Mám na mysli, jak možná tušíte, ***Kšaft umírající matky Jednoty bratrské*** Jana Amose Komenského. Proč právě tuto knihu?

V prosinci 1918 prezident Masaryk zahájil svůj první veřejný projev citátem této knihy. Citátem, který vyjadřuje Komenského důvěru v Hospodina. Zvoláním, které mění truchlivou pohřební řeč v proroctví naděje.

Ano, když Masaryk poprvé jako prezident promluvil k veřejnosti, zazněla jako první Komenského slova: ***„Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na naše hlavy uvedeného, vláda věcí tvých zpět se k tobě navrátí, ó, lide český."***

Jsou to slova, která vstoupila do dějin. Jejich mírnou obměnou vznikla píseň Modlitba pro Martu, která bývá nazývána druhou hymnou českého národa. Je to píseň, jejíž vyznání „teď když tvá ztracená vláda věcí tvých zpět se k tobě navrátí, lide, navrátí" provázela českou společnost pohnutými událostmi srpna 1968 a listopadu 1989. A provází ji dodnes.

Rád bych ale obrátil pozornost k vlastnímu obsahu Komenského Kšaftu, k obsahu, který je méně známý než ono závěrečné zvolání. Kšaft je v podstatě bilance, rekapitulace a inventarizace darů, tedy pokladů, svěřených české církvi. Darů, které jsou zároveň zavazujícím odkazem, dědictvím, které čeká na pokračovatele. Protože každý dar je zároveň úkol. *Jede Gabe ist eine Aufgabe*, jak se to pěkně rýmuje v němčině.

Ptejme se tedy jako kdysi Komenský: které dary, svěřené církvi, smíme při pohledu na minulost a současnost rozeznávat a s vděčností přijímat jako zavazující odkaz předků? Které poklady, darované církvi, osvědčené a rozhojňované v minulosti i současnosti, ukazují cestu k budoucnosti, protože jsou to zároveň úkoly, v jejichž plnění je třeba pokračovat?

Rád bych se zastavil u čtyř vzácných darů, které vnímám jako podstatné v církvi Božího lidu:

Na prvním místě musím zmínit dědictví české reformace, oné pozoruhodné, přelomové doby českých dějin, vymezené jmény Jana Husa a Jana Amose Komenského.

Dokončení na str. 3

Prorocké vzhlížení k Hospodinu 8

Křesťanství

„Slova Ámose, který byl z tekojských drobopravců. Měl vidění o Izraeli za dnů judského krále Uzijáše a za dnů izraelského krále Jarobeáma, syna Jóašova, dva roky před zemětřesením!“

Ámos 1,1

Dokončení

Prorok Ámos nám připomíná, že slovo Hospodinovo nemusí vždycky vyřizovat jen vystudovaný kazatel či církevní hodnostář. I mnozí „Ámosové“ mohou z Božího pověření zvěstovat věrohodně Boží slovo! Bídou církve by bylo, kdyby neslyšela a nerozpoznala Boží hlas! Pamatujme na tuto připomínku. Ámosovi nešlo o jeho popularitu. Nebyl ani žádným buřičem! Znekliďňoval Božím slovem ty, kteří se zabydleli v církevních stereotypech a nesnášeli kritiku svého postavení. Poslouchat lidi více než Boha?, tomu Ámos a mnozí další věrní Boží svědkové, poslušní příkazu Hospodinova, řekli svoje jasné ne! Sklánět hlavu před svůdci Božího lidu, před škůdci Božího Zákona nikdy nebudeme! Věrnost Božímu slovu se pozná, protože Bůh se ke svému slovu vždycky přiznává. Takové slovo je prosyceno Duchem svatým a doprovázeno činy lásky a služby. A k tomu je dotvrzováno Boží ochranou a Božím požehnáním, i když věrnost Božímu slovu někdy může znamenat také mnohé nepříjemnosti, někdy dokonce utrpení nebo smrt! Z Písma víme, že cesta k nápravě Božího lidu vede vždycky jen přes pokání! Pokání lidského srdce otvírá cestu k Bohu i k trvalým hodnotám života. Naopak lhostejnost k Božímu slovu vede do zahynutí. Tradičnost vede k hluchotě, kdy Boží slovo jedním uchem prochází a druhým ho rychle opouští bez užitku. Hluchota k Božímu slovu ovšem způsobuje duchovní úpadek.

Žijeme v době očekávání druhého Kristova příchodu. Písmo nás z prorockých slov varuje před lhostejností, sebestředností, hluchotou, duchovním úpadkem a sobectvím. Skrze Ámose nás znovu volá pod Boží slovo, pod zorný úhel Božího příkazu, aby láska a svornost vždycky mezi námi přebývala, abychom rádi slyšeli slovo pravdy a byli vždycky zastánci spravedlnosti, nositeli Božího pokoje, šiřiteli Boží lásky, činiteli služby nejpotřebnějším a byli pomocí všem potřebným, které máme kolem sebe. Pán nám zaslíbil svoji blízkost.

Buďme vděční za to, že k nám stále ještě mluví. Bůh v Pánu Ježíši Kristu a skrze něho od nás neodvrátil svou tvář, přes mnohou naši nevěrnost a neposlušnost. Hledí na nás skrze rány svého Syna a tak nám dokazuje, že nás stále miluje! Jenže nejen Amos, ale i evangelia nám připomínají, že se čas nachýlil!

Církev se ráda dovolává své vyvolenosti. Jenže prorok Ámos nás upozorňuje na to, že sama vyvolenost ještě nic nemusí znamenat (9,7). Pánu Bohu nestačí zápis v církevní matrice či ve sborové kartotéce. Nestačí mu jen z tradice chodit do shromáždění a přitom si žít po svém! Pán Bůh odmítá pobožnou masku, pod kterou se skrývá hříšná tvář! Žádá opravdovost, upřímnost, pokání, hlubokou odevzdanost srdce a poslušnost na každém kroku Božích příkazů ve všech situacích života.

My si před Bohem nemusíme hrát na svaté. Bůh nás v Kristu Ježíši volá k cestě následování. A když na ni vstoupíme, pak nás zařadí mezi svoje děti, mezi děti nového rodu, kteří svou příslušnost k tomuto rodu budou prokazovat na každý den a na každém kroku života. Boží království lásky, pravdy, pokoje, radosti a spravedlnosti přijde v plnosti na konci věků. Ale už teď má své nesmělé začátky právě v těch, kteří se pokoušejí následovat svého Pastýře, kteří se opírají o jeho příklad, o jeho lásku i o jeho ochranu, kteří se spoléhají na jeho slovo i na jeho milostivé vedení. Patříme mezi takové? Bůh v Pánu Ježíši Kristu otvírá svou náruč milosti a lásky pro všechny, kteří k němu přicházejí s vědomím své hříšnosti, porušenosti a s pokorným srdcem a kteří před ním vyznávají svou bídu a mnohou člověčinu. Takové nikdy od sebe neodhání. Takovým ani nepřipomíná jejich minulost. Jen je zve na cestu v novotě života. Bere je na milost, odpouští jim a v lásce je pak provází životem, jako ten nejlepší Pastýř. Podpírá je a nese je na křídlech své lásky a svého milosrdenství, aby v jeho síle byli schopni dojít až k cíli a získat korunu života.

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Směřujeme společně ke konci našeho putování dějinami a světovými názory, dospěli jsme k jejich vrcholu, k průzračnému horskému prameni, v němž se odráží slunce, které nazýváme křesťanstvím.

Křesťanství se stalo výzvou pro mnoho filosofických a náboženských systémů a zároveň odpovědělo na očekávání většiny z nich. Nejvýraznějším prvkem křesťanské spirituality není odmítání, ale potvrzení, zahrnutí a naplnění všeho předcházejícího.

Buddhismus je proniknut vášnivou touhou odstranit zlo, touhou po spáse. Buddha řekl, že stejně jako je mořská voda nasycena solí, tak je jeho učení, dharma, nasyceno myšlenkou spásy. Touha po spáse, zaslíbení spásy je vlastní i křesťanství, Novému zákonu.

Islám obsahuje naprostou oddanost člověka Bohu, který je suverénním vládcem vesmíru a lidských osudů. Totéž nacházíme i v křesťanství.

V čínském pohledu na svět je nebe – princip jang - orientačním bodem pro člověka na jeho životní pouti (a to i v maličkostech); totéž je vlastní i křesťanství.

Bráhmanismus, současný hinduismus, mluví o různorodých projevech božství; i to najdeme v křesťanství.

Panteismus tvrdí, že Bůh je ve všem, že je jakousi tajemnou silou, která proniká každou kapičku, každý atom světa; křesťanství s tímto tvrzením souhlasí, i když neomezuje působení Boha pouhou panteistickou všudypřítomností.

Avšak rozhodně nemůžeme považovat křesťanství za pouhý kompilát, který do sebe jednoduše posbíral všechny prvky předchozích náboženství. V křesťanství se projevila ohromující síla čehosi nového, nového ne díky nauce, ale díky proniknutí nového života do našeho života každodenního.

Velcí učitelé lidstva – autoři Upanišád, Lao-c, Konfucius, Buddha, Muhammad, Sókratés, Platon a další – správně chápali pravdu jako vrchol hory, na niž vystupují s největším úsilím. Pravda totiž není něco, co lze lehce získat. Skutečně se podobá hoře, na niž se škrábeme po jednotlivých výstupcích, ztěžka oddychujeme, ohlížíme se občas zpět na cestu, kterou jsme už urazili, a cítíme, že nás čeká ještě strmé stoupání.

Nikdy nezapomenu na hluboká slova o pravdě, vyslovená prostým himálajským horalem Tenzingem, šerpou, který provázel Edmunda Hillaryho na Mount Everest. Řekl, že k horám musíme přistupovat s posvátnou úctou. Stejně tak i k Bohu. Hory od nás skutečně vyžadují zvláštní duševní rozpoložení, abychom dokázali pochopit jejich velikost a krásu. Pravda se skrývá lidem, kteří ji hledají bez bázně, bez ochoty postupovat dál a překonávat nebezpečí, propasti a průrvy.

Pokračování příště

Alexandr Meň
(poslední promluva 8. září 1990 před mučednickou smrtí)

Jistota církve

Dokončení ze str. 2

To je rodinné stříbro českých evangelíků, to je zavazující odkaz předků, v opatrování a rozvíjení tohoto odkazu nepochybně spočívá úkol církve a její služba širší české i mezinárodní ekumeně. A jistě nejde jen o pečlivé uchovávání či konzervování dědictví po předcích. Jde také o živou tradici svobody svědomí ve věcech víry, která dává současné církvi pozoruhodnou vnitřní pluralitu, která je stejně tak nesamozřejmá jako osvěžující. Pluralitu vzácnou a hodnou zachování, ať už jde o rozdíly v konfesním profilu reformovaném či luterském, v teologickém směřování liberálnějším či konzervativnějším, ve způsobu zbožnosti civilním či pietistickém, v charakteristické tvářnosti sborů městských či venkovských.

Slavné dědictví české reformace možná představuje i určité úskalí. Ne vždy se v minulosti dařilo odolávat pocitu dějinné křivdy nebo sebevědomé výlučnosti. Ne vždy se dařilo vítězit nad pokušením historismu a únikového zaměření na minulost. Odkaz české reformace žije a vydává vzácné plody tehdy, když je tvořivě rozvíjen tváří v tvář současným a budoucím výzvám, nikoli pouze opatrován a deklarován jako symbolická opora kolektivní identity.

Na druhém místě zmíním tradici odpovědné práce s Biblí, tedy kvalitní vykladačské práce s texty Písma, od vynikající vědecké exegeze až po sbírky kázání a populární komentáře. I v této oblasti je celá česká ekumena vděčným příjemcem skvělé a neobyčejně plodné evangelické biblistiky.

Samozřejmě, i tento dar a svěřený poklad může mít svá úskalí. Zlí jazykové občas hovoří o jalovém hnidopišském biblicismu, neplodném akademismu nebo o únikovém intelektualismu, odtrženém od života, ale to jsou zajisté jen zlí jazykové.

Do třetice bych rád zmínil tradici společenské angažovanosti – tedy nesamozřejmé otevřenosti, vnímavosti a citlivosti vůči společenskému, kulturnímu a politickému dění. Otevřenosti, která (alespoň v některých případech) proměňuje evangelické sbory v komunitní střediska, v životem pulsující křižovatky široké škály společenských, kulturních a jiných aktivit. Otevřenosti, která umožňuje v kritických okamžicích pozvednout hlas a nasvítit aktuální společenské dění perspektivou prorocké kritiky. A také přiložit ruku k dílu tváří v tvář konkrétním výzvám, od komunální politiky až po naléhavé humanitární potřeby u nás i ve světě.

Ano, k církvi patří i tato tradice pozorného ***„čtení znamení doby“***, vzpomeňme jen na prvorepublikovou Akademickou YMKU, na Novou orientaci, na Chartu 77 nebo na angažmá českých evangelíků v době uprchlické krize, na úžasnou práci Diakonie ČCE.

I tento dar může mít svá úskalí. I tady číhá pokušení, třeba pokušení krátkodechého únikového aktivismu, který jako by ztrácel zakotvení ve víře, lásce a naději. Nebo úskalí profesionalizace pomoci bližnímu, která jakoby časem pozbývala slanosti (L 14,34–35). Ne vždy se podařilo toto úskalí úspěšně obeplout. Přesto zůstává církev na tomto poli příkladem hodným následování.

A nakonec, začtvrté, bych rád zmínil skutečnost, která je vlastně spíš sociologický fakt než obdarování shůry. Nicméně i tento fakt se může obrátit v požehnání. Církev je v menšině. Její menšinovost je v jistém smyslu nedobrovolná, zato však neoddiskutovatelná. Má to své výhody, o tom není pochyb. Vlastní menšinovost je zajisté možné přijmout jako dar. A to nikoli danajský. Být menšina mimo jiné znamená svobodu od břemene většinovosti.

Koneckonců, někdejší hlava Římskokatolické církve, Benedikt XVI., navrhuje evropské církvi dneška sebepojetí tvořivé menšiny. Sebepojetí, které může být protestantské církvi z dobrých důvodů ještě bližší než její mnohem početnější sestře, církvi římskokatolické. Má-li být církev Kristova solí a světlem tohoto světa (Mt 5,13–16), role aktivní menšiny může být pro tento úkol nejpřirozenější a nejzdravější.

Menšinovost v sobě ovšem může nést také nemalé úskalí, zejména tam, kde přestává být sociologickým faktem a stává se mentalitou. Pak se menšina může stát zapouzdřenou subkulturou, zvláštním sociálním prostředím, jehož příslušníci bývají v komunikaci s okolním světem neobratní. Občas vede menšinová mentalita ke zbytnělé, nepříliš plodné a někdy trýznivé sebereflexi, rozjitřované vědomím nesamozřejmosti. Někdy vede menšinová mentalita k jisté plachosti a zakřiknutosti, když dojde na citlivou, ale klíčovou otázku, s čím se vlastně příslušná menšina obrací na většinovou společnost, co je její podstatné sdělení. Vnější pozorovatelé si pak někdy odnášejí dojem jisté rozpačitosti nebo mdlé neurčitosti.

Jistě, pohled na některé nepříliš podařené a nepřiměřeně sebevědomé snahy oslovit českou společnost evangeliem bývá spíše odrazující, někdy přímo odstrašující. Tím spíš je ale třeba hledat cesty ke srozumitelnému zvěstování evangelia slovy i skutky, protože to je úkol, ve kterém církev zůstává nezastupitelná a nenahraditelná.

Co tedy říci závěrem? I do dalších let si církev jistě ponese své vzácné dary, jako ta, která rozvíjí odkaz české reformace, jako církev, která pěstuje požehnanou tradici odpovědné práce s Písmem, jako církev, která citlivě vnímá společenské dění a aktivně na ně odpovídá, a jako církev menšinová, tedy jako tvořivá menšina, která vnáší do české společnosti kvality Božího království, víru, lásku a naději, a tím plní svůj nejvlastnější úkol: být světlem a solí tohoto světa.

Podaří se českým evangelíkům v této roli obstát? Ano, podaří. Pokud, jak říká moudrý bratr farář a teolog Jan Štefan v jednom ze svých článků, budou skutečně věřit Božím zaslíbením, pokud se přimknou k tomu, co spojuje všecky církve. Ke křesťanství novozákonních svědectví a starocírkevních vyznání, k pevné důvěře v „toho, který v nás započal dobré dílo a dovede je až do dne Ježíše Krista“.

Pavel Hošek
Autor je kazatel Církve bratrské, vedoucí katedry religionistiky ETF UK a člen redakční rady Křesťanské revue

Legenda českého popu Václav Neckář, kapela Bacily a chlapecký pěvecký sbor Pueri gaudetes budou hlavními hudebními hosty letošní Modlitby za domov. 14. ročník tohoto kulturně duchovního setkání pro celou rodinu má téma Žít ve společném domě a připomene potřebu stability, odvahy v hledání nových cest i lidskou sounáležitost. Modlitba za domov se bude konat v den státního svátku 28. října při příležitosti připomínky Dne vzniku samostatného Československa. Místem ekumenického setkání lidí dobré vůle bude Husův sbor Církve československé husitské v Praze ve Vršovicích a Vršovické divadlo MANA. Hlavní program, koncert v komponovaném pořadu se zajímavými hosty, začne od 15 h. Pořadem budou provázet herečka, zpěvačka a moderátorka Michaela Dolinová a farář David Frýdl. Hosty budou farářka Martina Viktorie Kopecká, herec Lukáš Jurek, pedagog, komeniolog a kazatel Jan Hábl a nemocniční kaplan a kněz Marek Drábek. Svou účast předběžně přislíbila také zpěvačka a herečka Marta Kubišová. (erc)

Novinka

Evoluce, nebo stvoření?

Josef Potoček: Mýtus evoluce - Co je základem našeho života: evoluce, nebo stvoření?
Nakladatelství Juda, Mělník 2020, 160 str., 199 Kč, www.knihyjuda.cz

V základu diskuse o evoluční teorii není spor mezi vědou a vírou. Jedná se o spor mezi dvojím neslučitelným pohledem na svět: metafyzického naturalismu a biblického teismu. To je také důvod, proč nacházíme vědce na obou stranách – i 160 let po Darwinovi. Evoluce je ideologický koncept, ve své podstatě je to sekulární náboženství, mytologie moderní doby. Preferovanou odpovědí dnešní teologie je teistická evoluce (evoluční stvoření), deklarovaná jako postoj odpovídající duchu Písma i poznání vědy. Ve skutečnosti se však jedná o přístup poplatný evolučnímu pohledu na svět a člověka. Z věci se mezi křesťany stalo opomíjené téma, bez rozpoznání, že pokud se otevírají pro koncept evoluce, přestávají se vlastně držet jedné ze základních tezí Bible.

Kniha hodnotí tuto situaci z hlediska příslušných oborů vědy (makromolekulární chemie, teorie informace, molekulární biologie) a rozvádí i příslušné biblické souvislosti. S použitím pramenů z poslední doby podává informaci o současném stavu diskuse ve světě a je vybavena obsáhlým poznámkovým aparátem. Základní myšlenkou, kterou sleduje, je otázka původu člověka. Kniha ukazuje, že názor o evolučním původu člověka je vědecky nepodložený a biblicky nepřijatelný. Hájí princip biblického stvoření, dokládá, že věda, příroda i Bible shodně ukazují ke Stvořiteli.

Kniha je určena pro věřící i nevěřící, laickou i odbornou veřejnost. Je pro všechny čtenáře, kteří se nespokojují s konvencemi doby a chtějí se rozhodovat podle pravdy, a to i v případě, kdy musí přiznat, že „nevíme". Zatímco v minulosti to byla církev, která bránila přemýšlet o realitě ověřené experimenty, v současnosti se v případě evoluce setkáváme s pravým opakem. Vžité sekulární názory jsou prý tak přesvědčivé, že zabývat se jejich odůvodněním je vnímáno jako nadbytečné. Nebo to tak není?

Tomáš Korčák

Pozvánka

Místní odbor Kostnické jednoty v Kolíně zve na neděli 20. září do Husova domu.
Připomeneme si 600. výročí bitvy u Sudoměře, bitvy na Vítkově a narození Jiřího z Poděbrad.
Přednáškou poslouží bratr farář Jaroslav Pechar.

MORAVIAN HISTORICKO-VLASTIVĚDNÁ SPOLEČNOST
MORAVIAN - Gesellschaft für Geschichte und Heimatkunde
MORAVIAN - The National History Association

Vážení přátelé a příznivci,
rozesíláme předběžné oznámení, že v průběhu září a října 2020 proběhnou v Suchdole nad Odrou vzpomínkové akce k výročí **350 let od úmrtí J. A. Komenského**.

Neděle 20. září 15 h **Bohoslužba v lesním kostele.**

Neděle 27. září odpoledne **Cesta poutníka aneb Návrat Komenského** komponovaný pořad z díla J.A.Komenského.

Sobota 3. října odpoledne **Veřejné čtení z Komenského,** číst budou vlivné osoby veřejného života.

Sobotu 10. října odpoledne **Přednáška Dr. Friedrich Goedeking - Komenský jako reformátor.**

Neděle 11. října **celodenní slavnost "Dědictví Komenského v Suchdole n.O."** v evang. kostele. Po bohoslužbě proběhne odhalení pamětních desek Moravským bratřím, přednáška o Všenápravě a Labyrintu světa, vystoupení dětského pěveckého sboru Skřivánek, položení květin u Lípy Komenského a zasazení lípy u pomníku Komenského.

Sobota 17. října poznávací zájezd - Lesní kostely a památky na Komenského v blízkém okolí.

Kromě školních aktivit budou také otevřeny dvě výstavy k danému tématu.

Za výbor Moravian Daniel Říčan

Předseda • Vorsitzender • President	Jednatel • Sekretär • Secretary	Bankovní spoj. • Bankverbind. • Bank information
Daniel Říčan Čsl. armády 270 CZ-742 01 Suchdol n.O.	Daniel Valchář Wolkerova 532 CZ-742 21 Kopřivnice	č.ú. 194991600/0300 ČSOB a.s. – Nový Jičín
tel.: 00420/ 556 736 855, 777 348 231 e-mail: daniel.rican@seznam.cz	tel.: 00420/ 774 264 766 e-mail: valcharidaniel@seznam.cz	IBAN: CZ44 0300 0000 0001 9499 1600 SWIFT: CEKOCZPP

Bouře na jezeře?

Vtom se strhla na moři veliká bouře, takže loď už mizela ve vlnách, ale Ježíš spal (Mt 8, 23-27). Loď byla daleko od země a vlny ji zmáhaly, protože vítr vál proti ní (Mt 14,22-32).

Novozákonní evangelia nám popisují nejméně dva případy, kdy Ježíšovi učedníci, rybáři zápasili o život v lodce na rozbouřeném moři. Ale ono to vlastně nebylo moře, ač tomu Izraelité tak říkali, bylo to jezero Galilejské, zvané také Genezaretské, Tiberiadské nebo Kineret. Ta různá jména připomínají oblasti a jedno město na jeho březích. Poslední název je trochu poetický, tvar jezera připomíná harfu, hebrejsky kinor. Je to velká přírodní nádrž o rozloze 166 km², 21 km dlouhá, 13 km široká, s největší hloubkou 43 m. Leží ve „Velké příkopové propadlině" 212 m pod úrovní světového oceánu. Jezero je průtočné, napájí je horní tok řeky Jordánu, který z něho na jihu vytéká. Od věků těžil z tohoto jezera výnosný rybolov, ale bylo také hlavním zdrojem pitné vody. To platí i v moderním státu Izrael, kde k tomu ovšem přistupuje rozsáhlé zavlažování polí, vinic a sadů. Navíc se o vodu jezera i řeky dělí Izrael s Jordánskem podle vzájemné mírové smlouvy. To vedlo k poklesu hladiny až o dva metry. Izrael se nyní snaží doplňovat vodu v jezeře odsolenou mořskou vodou.

Některým z vás se poštěstilo být na břehu Genezaretu a obdivovat krásu pokojné vodní hladiny. Možná jste si kladli otázku, zda se mohla tato vodní plocha tak rozbouřit, jak popisují evangelia. Neviděl jsem Kineret na vlastní oči, ale byl jsem u některých podobně velikých jezer a napadla mě právě stejná pochybnost. Před lety jsem byl poslán svým pracovištěm na měsíční pobyt ve výzkumném hydrologickém ústavu na břehu jezera Maggiore v Itálii. Plocha jeho hladiny je 212 km² a hloubka až 372 metry. Je tedy hlubší než Genezaret, ale plocha hladiny se příliš neliší. Krásný byl pohled na osluněnou hladinu a do průzračné vody u břehu. Jednoho dne však začal vát jednosměrný silný vítr z úbočí Alp a na Maggiore se zvedaly stále vyšší vlny. Potřebovali jsme s italským kolegou zaveslovat snad sto metrů od břehu, kde jsme měli ve vodě zavěšeny lahvičky na měření aktivity drobnohledných řas. Veslovali jsme ze všech sil, ale ke své-mu pokusnému plováku jsme se proti větru a vlnám prostě nedostali. Spíš to vypadalo, že se s námi člun převrhne, museli jsme se vrátit a počkat do druhého dne, až se alpský fén utišil. Zažil jsem tehdy líčení evangelisty Jana (6,16-21) na vlastní oči: Moře se vzdouvalo mocným náporem větru. A věděl jsem jako on, že to nebylo moře, ale ještě včera poklidné jezero. K večeru se vrátili do ústavu dva hydrogeologové, kteří vypluli den předtím na delší cestu po Lago Maggiore na velkém člunu se silným motorem. Větrná smršť je přesto zahnala kdesi ku břehu, museli tam loď zakotvit a vrátit se zatím autobusem.

Něco podobného jsme prožili jako celá rodina s Věrou, Davidem i Hanou. V roce 1969-70 jsme se díky přechodnému uvolnění přísnosti československých úřadů dostali všichni do Kalifornie. Moje práce byla opět na jezeře, které se jmenovalo Průzračné, tedy Clear Lake. Výzkum planktonu a fotosyntézy byl podobný jako na našich přehradních nádržích. Děti chodily ve městě Davisu do základní školy, kde měli naštěstí pochopení pro četné rodiny cizinců pracujících na univerzitě. Za pár měsíců mluvily i naše děti anglicky i s kalifornským přízvukem. Podařilo se mně přesvědčit šéfa, že na červencové odběry a pokusy vyrazíme ne jako obvyklý tým, ale jako rodina a že tam pobudeme s dětmi týden v přírodě. Clear Lake má plochu hladiny 180 km² a největší hloubku 18 metrů. Tedy plochou je blízké Genezaretu, ale je mělčí.

Jednoho dne – slunného, jak je ve střední Kalifornii zvykem, jsme vyrazili všichni čtyři v lehkém laminátovém člunu s přívěsným motorem na obhlídku prováděných měření. Z blízkých kopců vál svěží vítr, který však sílil a sílil. Vlny se zvedaly už do výše metru a člun skákal z jedné na druhou, vždy s mohutným plácnutím. Museli jsme vzdát cíl naší výzkumné cesty a pokusili jsme se vrátit k obytnému karavanu. Jenže vlnění nepřestávalo, spíš ještě rostlo, až jsme z toho měli strach. Nakonec nám došel benzin a my jsme tak tak dopádlovali k nejbližšímu břehu, přivázali člun ke stromu a vydali se na tábořiště pěšky. Pro loďku jsme se vydali příští den, když vítr utichl.

Po těchto zkušenostech nemám nad bouřemi na Galilejském „moři" žádné otázky. Věřím, že větrné bouře na jeho hladině si s mořskými moc nezadají. Už se nedivím, že Pán Ježíš musel zasahovat a že se pak učedníci ptali: Kdo je tento, že i vítr i moře poslouchají jeho? (Mk 4,37-41 Kral). Židé tehdy zřejmě neviděli velký rozdíl mezi velkým jezerem a mořem, vždyť měli na svém území jedno prazvláštní slané jezero, kterému se dodnes říká Mrtvé moře. Na Středozemní moře se raději nepouštěli (kromě nešťastného proroka Jonáše).

Teolog Petr Pokorný k tomu poznamenal: *„V představách Židů bylo moře prostorem, v němž se jako vodní nestvůry objevovaly různé protibožské síly."*

Galilejský jezerní rybolov po dvou tisíciletích inspiroval jeden misijní řád katolické církve ke krásné akci. Hlavním úlovkem izraelských rybářů prý byla ryba zvaná Tilapie galilejská. Některé druhy tilapií jsou velmi odolné nedostatku kyslíku ve vodě, dýchají úspěšně vzduch u hladiny. Hodí se proto k pěstování v horkém prostředí, a tak ti misionáři učí hlavně africké domorodce pěstovat tyto nenáročné ryby v kdejaké louži. Pomáhá to významně řešit tamní potravinovou nouzi. Pojmenovali je „Petrovy ryby". Ony totiž mají ve zvyku mít v hubě plochý kamének, asi jim pomáhá mělnit potravu. Nabízí se, že ta ryba, kterou na Ježíšovu radu ulovil Petr, byla tilapie, která si spletla oblázek s mincí (Mt 17,24-27).

Pavel Javornický

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

26/2020

23. září 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 7. října 2020

Z obsahu

* *Idea nenásilného odporování zlu*
* *Neobvyklé vztahy*

Poselství k 16. neděli po sv. Trojici

Zpívejte novou píseň

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží! Hospodin dal poznat svoji spásu, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost.

Žalm 98,1-2

Mám rád Johanna Crügera, německého luterského hitmakera, který spolu s textařem Paulem Gerhardtem složili v 17. století mnoho nádherných písní, které se v protestantském prostředí zpívají až dodnes. Oba teologové z wittemberské univerzity, jeden hudebník a učitel, druhý duchovní a básník.

Moje nejoblíbenější píseň je *Cantate Domino*, inspirovaná Žalmem 98. Prolínají se v ní tři hlasy, soprán, alt a tenor s basem dohromady. Monumentální oslava Hospodina, jeho vítězné pravice, chvála za jeho podivuhodnou spásu. Je to velice radostná výzva zpívat novou píseň *(canticum novum)*, až na to, že ji Crüger složil v roce 1628. Byl tehdy mladý, měl 30 let, ve své době skládal skutečné hity, jenomže od té doby uběhlo už 392 let.

Cantate Domino je moje nejoblíbenější sborová píseň, naučil nás ji Tomáš Najbrt, umím ji zpaměti, ale mým kolegům z pěveckého sboru se po čase omrzela, ozpívala, přestala je bavit. A můj syn, hudebník, se podivoval, proč zpíváme novou píseň starou bezmála 400 let, copak neexistují skutečně nové písně, kterými bychom chválili Boha za jeho spásu a spravedlnost?

Moje snaha vysvětlit, že „nová píseň" je teologický pojem dosvědčující, že Hospodin koná stále nové pozoruhodné činy, neuspěla. A neuspěje ani dnes, když bychom se zastavili byť u tak epochálních spásných událostí, jako bylo vyjití Izraele z Egypta, návrat Židů z babylonského zajetí, nebo dokonce ukřižování a vzkříšení Ježíše Krista, kdybychom setrvali v minulosti. Všechny tyto události totiž musí být zdnešněny, musí projít procesem známým od Druhého vatikánského koncilu pod termínem aggiornamento, tedy zesoučasnění. Boží spása a spravedlnost musí být aktualizovány. Křesťanství nemůže být fosilní relikt z minulosti, ale něčím novým, aktuálně odpovídajícím na problematiku naší nové doby, které se říká už ani ne postmoderní, ale postfaktická.

Naše křesťanství musí být skutečně nová písnička, musí to být v záplavě spotřební a na zábavu orientované kultury nový hit, nově, moderně a pro dnešního člověka aktuálně sdělené evangelium. Ale nejen co se formy muziky týká, především naším novým prožitím spásy. Křesťanství, které se pro mnohé stalo v naší zemi trapným a neoslovitelným církevničením, se musí stát doslova novou písničkou, která zaujme posluchače. A pokud od nás křesťanů uslyší inspirativní a autentické sdělení, že spásu a spravedlnost lze objevit v Kristu, bude to i pro něho nová písnička. A jestli ji pak bude zpívat jako klasický luterský chorál, nebo třeba v rytmu rock and rollu, bude úplně jedno, protože zakusí aggiornamento.

Bronislav Matulík,
kazatel Sboru Církve bratrské
v Praze 1

Zničil nám virus národní tradice?

Letošní rok je opravdu výjimečný mj. i tím, že je rokem kulatých výročí všeho druhu. Sotva jsme stačili oslavit nový rok a den obnovy české státnosti, začala celosvětová pandemie označovaná covid 19. Přestože se parlament už od 28. ledna snažil přimět vládu k jednání, jak rozšíření nemoci zabránit, žádné usnesení přijato nebylo, protože vládnoucí strany ANO a ČSSD s podporou komunistů a SPD mají pohodlnou většinu, takže se "nápady" opozice nemusí ani zabývat. Proto ještě 4. února mohl ministr zdravotnictví tvrdit, že k panice není důvod a že mnohem pravděpodobnější zabiják, který na nás číhá, je běžná chřipka. Ujistil veřejnost, že riziko rozšíření epidemie na našem území je velmi nízké a že nemáme ani podmínky k tomu, aby se tady virus udržel. Uvedl, že vyhlášení zdravotnické nouze ze strany Světové zdravotnické organizace zní dramaticky, ale reálně v tuto chvíli pro Českou republiku neznamená nic zásadně nového, protože děláme vše, co dělat máme. Epidemie covidu-19 byla však u nás 1. března potvrzena a postupně nabírala na síle. Stát přijímal stále přísnější opatření k jejímu omezení včetně vyhlášení nouzového stavu 12. března. Jenomže se ukázalo, že u nás není k dispozici dostatečné množství ochranných pomůcek pro zdravotníky i celou populaci.

A teď se ukázalo, co v lidech doopravdy je. Ti, kteří uměli šít, vyráběli zadarmo roušky, jiní je roznášeli tam, kde jich bylo nejvíce potřeba, vysoké školy se pustily do vývoje ochranných štítů nebo do testovacích zařízení, která pomohla nákazu včas odhalit. Protože se ukázalo, že onemocnění nejsnáze podlehnou senioři, mladí lidé se sami začali organizovat a nabízet pomoc s nákupy, s vyzvedáváním léků apod.

Náboženské svátky jsme strávili virtuálně u televize a u počítačů, děti se učily doma s rodiči nebo s virtuální učitelkou, ulice se vyprázdnily a příroda se začala probírat a vzduch čistit.

Koncem června však došlo znovu ke změně. Protiepidemická opatření se začala rychle rušit a lidé uvěřili, že jsme "za vodou". A protože naše další národní tradice spočívá v dovolené u moře, vydala se řada lidí za slanou vodou bez ohledu na to, že si mohou přivézt nákazu z ciziny. Už 19. července bylo evidováno 4764 aktuálně nakažených, což bylo nejvíc od počátku šíření epidemie v Česku. A od září začal počet nakažených stoupat po tisících. Vláda nařídila nosit roušky všude (i uvnitř bytových domů), ale zdá se, že se ani odborníci nedokázali shodnout na tom, jestli u nás pokračuje první vlna, nebo je to druhá vlna či dokonce třetí...

Významná výročí (bitva na Bílé hoře, výročí J. A. Komenského...) budeme asi znovu připomínat virtuálně. Jen nejmladší tradice Národní svatováclavská pouť (koná se u nás od roku 2003) určitě virtuální nebude. Pohled na lebku knížete Václava si žádný tradicionalista jistě nenechá ujít.

Helena Bastlová

Pokušení na poušti

Mt 4,1–11

Ježíš je pokoušen ďáblem. Proč? Je to zkouška před započatím Mesiášova veřejného vystoupení. Tak zní obvyklá formulace. Jinak, tak trochu obyčejně řečeno, Ježíš musí projít přes všechny nástrahy ďábla. Ten Zlý chce vždy sabotovat Boží dílo. Má to v popisu práce - je to Boží nepřítel.

A tak Ježíše zkouší. Klade mu pasti. Pokud Ježíš tuto překážku překoná, cesta k cíli bude otevřená.

Nezní vám to jako začátek pohádky? - Princ jako uchazeč o nevěstu, o trůn, musí porazit draka. Podstoupí tři zkoušky. Ty někdy spočívají v zápasech fyzických, princ bude sekat hlavy, ohrožují jej různé příšery, nebo intelektuálních, princ musí vyřešit nějaké hádanky. - Zdá se, že v evangeliích máme něco podobného. Jen Ježíš nebojuje s mečem a ani nejde o rébusy.

Ďábel Ježíše svádí… Ovšem ten mýtický rys je zde přítomný. A tak se ptáme, jak to vlastně je? Vypravuje nám Bible také pohádky? Pohádky pro pobavení, pro poučení? Že by měli pravdu kritici křesťanství, když prohlašují, že celé náboženství je jen iluze, pohádka pro malé děti a staré babky? - Takže, co my s tím?

Řekli jsme, že ďábel Ježíše svádí. Odvádí ho z nastoupené cesty. Nejvíce je to vidět v nabídce vládnout nad královstvími celého světa. Ďábel Ježíšovi z ptačí perspektivy předložil lesk a nádheru všech mocnářství. „Toto všechno ti dám, když se mi budeš klanět." Z této nabídky je vidět způsob biblického myšlení. „Svět", to vše viditelné, materiální, jakkoli to může být krásné a lákavé, je v područí toho zlého. „Celý svět ve zlém leží", píše evangelista Jan. Zde si ďábel hraje na pána, zde prosazuje svou vládu nad lidmi. Veškerý lesk a přepych je jeho. Proto to také může Ježíšovi nabízet. To všechno ti dám, to všechno ti bude

Dokončení na str. 2

ZÁŘÍ

Miluji září, když naznak zalehne si
do suché trávy, sluncem zlenivělé,
a drozdi stříbro písní rozvěsí
mu po kadeřích na královském čele.

Mám rád ten čas, kdy sadař počítá,
co v městě strží za hrušky a slívy,
a česká příroda jak z bronzu ulitá
mu za vsí drží žebřík kymácivý.

A cestu rád mám s dávným křížem křivým,
kde Kristus rezavý se v slzách usmívá,
když les zas šumí žalmem lítostivým a
šátkem větrným mu rány vymývá.

Miroslav Florian

Z církví doma i ve světě

Archeologové odkryli významnou historickou památku z dob judských králů

Archeologové objevili v Jeruzalémě palác z doby judských králů. Nalezený objekt se nachází na promenádě Armon Hanatziv. Podle odborníků by se mohlo jednat o domov jednoho z judských králů nebo vysoce postavené šlechtické rodiny. Izraelský památkový úřad (IAA) uvedl, že mezi nálezy patří nádherné městské sloupořadí, které bylo označeno jako „nejkrásnější a nejpůsobivější, jaké bylo dosud odkryto". Stavba byla „monumentální" s „dechberoucím" výhledem na Jeruzalém a chrám, dodává podle Christian Today státní úřad. Podle IAA památka spadá do období prvního chrámu po skončení asyrského obléhání Jeruzaléma. Nalezené umělecké předměty jsou vyrobeny z měkkého vápence a mají dekorativní řezby. Část odhalené budovy byla pravděpodobně zničena babylónským vojskem při dobytí Jeruzaléma kolem roku 586 př. n. l. Palác byl postaven v období mezi kralováním Chizkijáše a Josiáše a poukazuje na obnovení Jeruzaléma po ničivém asyrském obléhání města v roce 701 př. n. l.

Archeologické vykopávky také svědčí o budování domů za hradbami města. To svědčí o pocitu bezpečí, který obyvatelé po skončení asyrské hrozby pociťovali.

www.krestandnes.cz

Evangelíci zrušili kvůli sílící epidemii sjezd (nejen) evangelické mládeže

Vzhledem k aktuálním opatřením v souvislosti s šířením nákazy COVID-19 se synodní rada Českobratrské církve evangelické ve spolupráci s Celocírkevním odborem mládeže rozhodla zrušit letošní sjezd mládeže, který se měl konat v termínu 25.-28. září na Vsetíně.

"Učinili jsme toto rozhodnutí s velkou lítostí na základě aktuálních mimořádných opatření souvisejících s rostoucím nebezpečím onemocnění COVID-19", uvádějí pořadatelé na serveru e-cirkev.cz. Evangelíci nechtějí vystavit ty, kdo se sjezdu účastní, zvýšenému riziku onemocnění a s tím souvisejícím komplikacím pro ně i jejich okolí. Nadto dříve domluvené ubytování ve vsetínských školách nyní není možné.

Přihlášeným účastníkům budou vráceny platby.

Sjezdu (nejen) evangelické mládeže se pravidelně účastní několik set mladých věřících z celé republiky. Setkání připravuje Českobratrská církev evangelická od roku 1990, kdy po éře socialismu navázala na tradici prvorepublikových setkání. Pokaždé se koná na jiném místě republiky. Obsahem akce jsou dílny, přednášky, diskuse, hudba, divadlo, film, duchovní programy a mnohé jiné. Probírána jsou aktuální témata týkající se života mladých lidí a jejich problémů.

www.christnet.eu

Setkání mladých Církve čs. husitské a jejich přátel

Dvanáctý ročník Setkání mladých CČSH a jejich přátel se uskuteční v termínu 25. -27. září v Hradci Králové. Průvodním sloganem "Nevysychej" apeluje setkání na to, neztrácet motivaci a neztrácet napojení na Krista, neb "U Tebe je pramen života (Žalm 36, 10)", které je letošním mottem. Cílem setkání je prožít příjemný víkend mezi mladými křesťany a křesťankami, duchovně se občerstvit, prožít modlitby a bohoslužbu v novém, poznat kamarády a navázat nové kontakty při neformálním setkávání, ale i poslechnout si zajímavé názory na přednáškách a polemizovat s nimi při diskusích, zúčastnit se přímého dialogu vzájemně rozdílných lidí.

www.ccsh.cz

Na Veselce se vyznáme jako doma

Přijde-li nevidící člověk kamkoli prvně, je trochu vyplašený, nejistý v novém prostředí. Na Moravě se říká "jak vyoraná myš".

Veselka je osada kousek nad Vimperkem. Příjemná chalupa, kterou tam lze najít, náleží Evangelické církvi metodistické. Většinou nás, kterých se to týká, přiveze autobus. Bratr Červeňák všechny postupně odveze k oné chalupě. Mám ráda zahradu kolem, a když se trochu zabydlíme příjemné vycházky do okolí. Chodíme po lesních cestách, jindy zas blízkými lukami. Vydáváme se i do Pravětína či Buku pochutnat si na nanuku. Do těch končin nepřijíždí mnoho aut, je tam tedy dobrý vzduch. A sem tam jde potkat koně. I lišku, dobrou noc dávající, jsme tam kdysi slyšeli.

A proč tohle vše píši? Začnu-li s oficialitami, pak pobyty na Veselce začalo v roce 1995 pořádat jedno ze středisek Diakonie ČCE. Tehdy bylo pro zrakově postižené, nyní zařazeno do Střediska celostátních programů a služeb.

Zní to formálně, proto musím dodat, že za vším stojí Červeňákovi.

Jana, dlouholetá pracovnice mezi zrakově postiženými a manžel Josef, kazatel ECM, někdejší její superintendent. Ten, kromě zmíněné funkce řidiče a jiných nesamozřejmých služeb nás každý večer týdenního pobytu uvádí do biblických témat. Tedy takový minikurz. Tento program pro nás připravil už jedenačtyřicetkrát. Tolikrát jsme tam my, Ján a Eva Budzákovi, sice nebyli. Oba Červeňákovi ovšem ano, vždyť vše se zde děje hlavně jejich zásluhou.

Jsme opravdu vděčni za možnost skoro každý rok pobýt na tom pěkném místě, kde se dobře vyznáme. Prošla tudy pěkná hrst lidí se zrakovým postižením i těch, ochotných je provázet. Mezi obojími byli takoví, kdož přijeli jen jednou, někteří pomocníci si zde odbyli pro studium potřebnou praxi. My, "dobří holubi" se rádi vracíme! Dost často je s námi Míša, nejstarší dcera Červeňákových. Věrně jezdili její dva mladší sourozenci, než zapadli do rodinných povinností. Ovšem letos už jsem si lesní cestou vykračovala jednou se Šimonem jindy Bětkou, dětmi Daniele Č., který našel profesní uplatnění v práci pro zrakově postižené. Snad nadějně nastupuje generace vnuků? Se vzpomínkou na setkání s dobrými lidmi uprostřed vskutku šumící Šumavy zdraví

Eva Budzáková

Pokušení na poušti

Mt 4,1–11

Dokončení ze str. 1

patřit, budeš-li se mi klanět. - Není divné, že se toho všeho chce vzdát? Prachy má, všechno má, ale chybí mu to jediné: lidská srdce.

Tato nabídka ovšem Ježíše neláká. To by byl opravdu špatný Boží služebník, kdyby zatoužil po vnějším pozlátku. Vždyť duchovní není světské – není a nemůže být. Kdo touží po bohatství a slávě, právě pohrdl tím, co je Boží. A je to tak vždy. Kdykoli člověk nebo církev s žádostí sahá po penězích a po světské moci, schází z Božích cest. Nelze to vyjádřit stručněji, než jak je to už řečeno: „Nemůže člověk sloužit dvěma pánům, Bohu i mamonu. Neboť jednoho bude milovat a druhým pohrdne." Ježíš samozřejmě takové lákadlo odmítne: „Je psáno: Bohu se budeš klanět a jemu samému budeš sloužit."... Mohlo by se zdát, že toto třetí pokušení podle pravidel stupňování obtížnosti /záludnosti/ zkoušek bude nejtěžší. Ale spíš se pro Ježíše ukazuje jako to úplně nejlehčí. Lidé jsou hladoví, nenasytní, ale Ježíš hladoví po duchovních věcech. A tak tímto směrem míří další dvě pokušení.

Ďábel začne provokací: „Jsi-li syn Boží..." Chce tak ten lotr trefit Ježíšovo nejcitlivější místo? Víří hladinu. „Něco jsem zaslech, šuška se, že jsi syn Boží… Je to fakt? Pokud ano, tak ukaž, že umíš věci, jaké zvládne jen někdo z Boží rodiny! Udělej z těchto kamenů chleby… Bůh přece může dát i vodu ze skály, poslat manu přímo z nebe. Tady je pár šutrů...!" - Anebo když tedy máš být z božího rodu, skoč z věže. Bůh svého miláčka ochrání, přikáže svým andělům a ti tě ponesou, aby ses neuhodil!"

Jenže ďábel neuspěl ani s tímto. Ježíš nic nebude dokazovat o sobě, pro sebe. Dělat zázračné kousky? Vyrábět chleby?... Dokazovat, že jsem v Boží ochraně? To by bylo příliš lidské. To také lidé chtějí, po tom touží. Ale Ježíše si tyto choutky nepodmaní. Pozorujeme to i po celé další tři roky, když Ježíš chodil po Palestině a kázal, učil a uzdravoval. A když došlo na nasycení zástupu a lidé se za ním nadšeně hrnuli, tak jim vyčítal: „ Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste byli nasyceni!" A když byl někdo zbaven nemoci, tak mu Ježíš přikazoval: „Jdi a nikomu to neříkej!" - A tak se ďábel snaží marně. Ničeho nedosáhne ani tímto zlomyslným brnkáním na nejcitlivější nerv Ježíšova poslání. Ježíš jen řekne: *„Ale je psáno: Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem vycházejícím z Božích úst."* *„Nebudeš pokoušet svého Boha."* … Nakonec ďábel odchází. - A hned jsou tady Boží andělé a Ježíšovi pomáhají, slouží.

Když to všechno shrneme, získáme dojem, že ty zkoušky vůbec nebyly těžké. Že byly vlastně až příliš lidské! Ano. Byly. A to je klíč.

Musíme se zeptat, jak rozumíme pojmu ďábel, satan. O Bohu říkáme, že není tím fousatým dědečkem na obláčku. S tím dnes souhlasí všichni. Věřící i nevěřící. - A co máme říci o ďáblovi? Ten smí být tím černým, chlupatým s červeným jazykem, s růžky a trojzubcem v ruce? - Jistě také ne. Naopak postavu toho zlého musíme hledat právě v tom, co žijeme, ve všem nám blízkém, uprostřed našeho lidského. Velice pochopitelně, lidsky, se Petr bránil myšlence, že Mesiáš Ježíš by měl trpět a být ukřižován. A co mu na to Ježíš řekl? *„Jdi mi z cesty satane! Tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka."*

Ježíš Petra nazývá satanem. Žádný chlupatý, černý s červeným jazykem! Smýšlení, které je proti Bohu, je jazykem toho Zlého! A tak se to nese celou Biblí. Nejlstivější ze všech je lidské srdce. A abychom snad nebyli na pochybách, u Matouše 15,19 Ježíš řekne: *„Ze srdce lidského vycházejí špatné myšlenky, cizoložství, vraždy, křivá svědectví."*

Toho Zlého tedy nehledejme ani mezi lidojedy ani v pekle, ale mnohem, mnohem blíž. Branou, kterou ho zveme do našeho světa, je způsob uvažování. Proto se nám zdají ona ďáblova pokušení tak lidská.

Vyznáváme, že Ježíš byl syn Boží i syn lidský. A ohrozit Ježíšovo poslání nemohla jeho božská stránka, ale jen a jen ta naše, „člověčí". Jako echo z prapočátku se ozývá šeptání od stromu poznání: „Budete jako bohové." - „Budeš jako Bůh, dám ti, na co jen pomyslíš."

Avšak je rozdíl, přijímat věci z Boží ruky a něco jiného je něco si osobovat!…

Ježíš ve zkoušce obstál. Proto o něm čteme (Filipským 2): *„Nepoložil sobě toho za loupež, rovný býti Bohu, ale způsob služebníka přijal…"* Obstál, proto my dnes můžeme naše pokušení překonávat s ním, jeho mocí a silou. Tak tomu rozumíme. Avšak opět se nám vnucuje otázka. Potřebujeme pro sdělování základních věroučných pravd ty mýtické prvky?

Nevím, zda potřebujeme, ale je jasné, že Bible tyto nástroje používá. - Had v ráji, strom poznání dobrého a zlého, velryba, drak… Tak je tomu nejen na začátku Písma, ale i později a až na konci. Ve Zjevení 12 čteme o bitvě na nebi. „A veliký drak, ten dávný had zvaný ďábel, a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem… A slyšel jsem velký hlas v nebi: Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří."

Byl boj na nebi i na zemi. Na zemi svedl Ježíš zápas s pokušením, pak na kříži… Nakonec se Ježíš setkal se smrtí. Zemřel, ale smrtí prošel, byl převeden, smrt ho nepohltila. Díky Boží moci byl od smrti zachráněn a mohl usednout na nebeský trůn.

Trůn tedy byl. A co nevěsta? Vybojoval Ježíš nevěstu jako odměnu za překonání všech nebezpečí a nástrah. Nezapomněla Bible na něco?

Ne. - „Haleluja! Ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí. Radujme se… přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila a byl ji dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla." „Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. Tehdy mi řekli: Piš: Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu."

Svatba Beránkova. To je svatba toho, kdo byl obětován jako obětní beránek, zemřel, ale byl vzkříšen. - Jeho nevěsta je církev, ti, kdo ho následují… To jsme také my, kteří jsme se vydali na jeho cestu, za ním.

Řekli bychom: pohádka. Ano, byla by to pohádka, kdyby ten Vítěz, ten Vzkříšený, doopravdy netrpěl a nezemřel… Byla by to stále pohádka, kdyby nás ten vzkříšený Pán nezval ke slavnostnímu stolování zde na zemi a jednou i u jeho trůnu a nepřicházel za námi.

On říká: *„Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec… Přijdu brzo... A Duch i nevěsta praví: Přijď!"*. Amen.

Marian Šusták

Vztah s Bohem

Zjevení 3,2-3

Jan sbor napomíná slovy „rozpomeň se". Na co? Na to, jak vztah vypadal kdysi – na začátku. Na svoji první lásku. Tyto prázdniny jsme se byli s Danielou projít a šli jsme na místo, kde jsme spolu začali náš vztah. Slovy Písma „rozpomínali" jsme se na staré dobré časy. Na tom není nic špatného. Jenže od těch chvil uplynulo hodně dnů a po zhruba dvaceti letech vidím, že o náš vztah jsme museli mnohokrát zápasit. Toto ale neplatí jen ve vztahu muže a ženy. Platí to v každém vztahu. Jako otec jsem hodně natáčel svoje děti na video. Dnes se na to rádi koukáme a připomínáme si, když byly děti malé. Jakkoli jsem za svoje děti rád, čím jsou starší, tím jsou méně roztomilé. Občas spolu vzrušeně diskutujeme, jak dlouho mohou být na počítači nebo aby se umyly před spaním, což dříve nebyl problém. Prostě o vztah musíme bojovat a tento princip platí i ve vztahu k Bohu. Jenže někdy náš vztah k Pánu Bohu vypadá podobně, jako vztah dospívajícího dítěte a jeho rodičů, kdy dítě si dělá, co chce, když mu dojdou peníze, tak přijde domů, rodiče hezky poprosí o další zásobu, aby si následně dělalo opět, co chce. Asi vidíme, že toto je vztah poněkud deformovaný.

Když dáte do biblického vyhledavače slovo vztah, tak vám vyjedou jen čtyři odkazy resp. verše, kde se toto slovo vyskytuje. Ani jeden verš se netýká vztahu mezi člověkem a Bohem. To, že Bůh s námi chce mít vztah, se mnohem více dozvídáme skrze různé příběhy nebo skrze vyjádření Božích vlastností. Zároveň Bible používá jaksi samozřejmě výrazy, které používáme pro vztah mezi námi a Bohem jako pro to, když poznáváme fyzické věci. „Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý", „moje ovce slyší můj hlas", „blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha"… atd. Čteme o okoušení, slyšení, vidění. Jenže jsme se Hospodina nedotýkali, neslyšeli ho ani neviděli. Jak to tedy je? Toto neznamená nic jiného, než že ve svých srdcích máme orgány, kterými můžeme poznávat Hospodina stejně, jako můžeme poznávat hmotný svět pěti smysly. Tyto vlastnosti nebo duchovní smysly jsou probuzeny při znovuzrození, kdy se najednou stáváme živými pro Boha. Otázka ale je, proč tolik Božích dětí má tak málo zkušeností s živým Bohem. Proč jsou naše duchovní smysly poškozeny? A naopak jak je cvičit?

Důvěra

Žd 11, 1 + dál… Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. Jedenáctá kapitola je jakousi pomyslnou dvoranou slávy ne doko-

Dokončení na str. 3

Alexandr Meň: Křesťanství 2. část

(poslední promluva 8. září 1990 před mučednickou smrtí)

Pokračování z minulého čísla

Dějiny lidstva jsou neustálým výstupem. Můžete mi snadno namítnout, že bylo také mnoho schodů vedoucích dolů. Jistě, na první pohled je schodů směrem dolů více; více je lidí, kteří padli a skutáleli se dolů, do propasti. Ale pro nás je důležité, že člověk přece jen vystoupil do nadoblačných výšin. Velikost člověka spočívá v tom, že tam dokázal vystoupat, k vrcholům duševního a duchovního poznání, jak říká Puškin – do sousedství Boha.

Člověk má dvě vlasti, dva domovy; jeden domov je naše země a místo, kde se narodil a vyrostl. Druhým domovem je posvátný svět ducha, který oko nemůže spatřit a ucho nemůže zaslechnout, ale k němuž patříme svou přirozeností. Jsme děti země a zároveň hosté na tomto světě.

Ve svém náboženském hledání člověk realizuje svou vyšší přirozenost v mnohem větší míře, než když bojuje, orá, sází či staví. Termiti také stavějí, mravenci také sázejí (takové druhy existují), opice také bojují, po svém, ne tak krutě jako lidé. Ale žádný z živočichů kromě člověka se nikdy nezamýšlel nad smyslem bytí, nikdy se nepovznesl nad přirozené tělesné potřeby.

Žádný živý tvor kromě člověka není schopen podstoupit smrtelné riziko pro pravdu, ve jménu něčeho, co nelze uchopit rukou. Tisíce mučedníků všech dob a národů představují unikátní fenomén v dějinách sluneční soustavy.

Když čteme evangelium, vstupujeme do jiného světa, než je ten, který nám ukazuje neklidné hledání a snahu o dosažení nebe; ocitáme se před tajemstvím odpovědi. Princ Saddhártha Gautama, pozdější Buddha, strávil dvacetpět let asketickým cvičením, aby dosáhl osvícení. Stejné duchovní, duševní a tělesné úsilí vynakládali jogíni, filosofové a velcí náboženští činitelé.

Avšak Ježíš Kristus přichází z obyčejné vesnice, kde žil jako prostý člověk. Je zcela připraven. Nikam nestoupal, naopak sestupoval k lidem. Každý velký myslitel si uvědomoval svou nevědomost. Sókrates řekl: vím, že nic nevím. Velcí světci všech dob a národů se cítili být hříšníky mnohem víc než my, protože se nacházeli blíž ke světlu a zřetelněji než my v našem šedivém životě vnímali každou skrvnu na svém životě a svědomí.

U Ježíše Krista nevidíme vědomí hříchu, ani toho, že by něčeho dosáhl. Přichází k lidem a nese jim to, co v něm samém bylo od počátku, co bylo v jeho přirozenosti.

Musím vás hned upozornit, že Ježíš Kristus nezačal hlásat křesťanství jako nějakou koncepci. To, co lidem předkládal, pojmenoval besorá, řecky euangelion, což znamená dobrá zpráva nebo radostná zvěst. Co vlastně tato dobrá zpráva znamená?

Člověk má právo nedůvěřovat světu, má právo cítit se jako cizinec v tomto cizím a nepřátelském světě. Moderní spisovatelé, jako například Albert Camus, Jean-Paul Sartre a další, často psali o strašlivé absurditě bytí. Obklopuje nás něco hrozného, nelidského, nesmyslného, absurdního, čemu nemůžeme důvěřovat. Chladný, mrtvý nebo zabíjející svět. Musím dodat, že tito spisovatelé, dramatikové a filozofové vycházeli z ateismu. Představitelé ateistického existencialismu nějak přehlédli, že když mluví o absurditě světa, tedy o jeho nesmyslnosti, mohou o tom mluvit jen díky tomu, že člověk v sobě nosí opačný pojem, pojem smysluplnosti. Kdo neví co je smysl, nemůže nikdy pochopit, co je to absurdita, nikdy se proti ní nepostaví; bude se v ní cítit jako ryba ve vodě. To, že se člověk staví proti nesmyslnosti bytí, proti absurditě, svědčí o existenci smyslu.

Dávný biblický příběh nám říká, že můžeme uskutečnit vnitřní převrat a říci bytí své "ano", svěřit se s důvěrou tomu, co vypadá jako hrozivé a nebezpečné. Pak skrze chaos, absurditu, hrůzu života probleskne oko Boží jako slunce mezi mraky, oko Boha, který je osobou, jež se odráží v každé lidské bytosti.

Je možné navázat s ním kontakt, stejně jako je možný svazek mezi podobnými bytostmi. Lidstvo je podivuhodnou analogií Toho, který stvořil svět. Charles Darwin prohlásil, že ačkoli chápe svět jako mechanismus, jako proces, přece jen – když přemýšlí o jeho složitosti – nikdy nemůže pochopit, že by to všechno mohlo vzniknout jen díky náhodě.

Pokračování příště

Prorok ve vlasti 2020

(Nad kunderologickým bestsellerem)

„Byl to slizoun.“ – Jedinou větou shrnula kdysi starší známá (Češka spjatá s Amerikou) život a dílo Philipa Rotha (1933-2018). Spisovatele prý totiž „osobně zažila“ …

Tezi, že „umělce nelze od díla oddělit“, mezitím přijalo za vlastní hnutí „woke“ (za uvědomění ohledně práv menšin). Běda, když má tvůrce v životopise „kaňku“! V zámořských nakladatelstvích působí tzv. „sensitivity readers“ – vychytávači věcí potenciálně zraňujících něčí útlocit. Na „morální index“ se dostávají i moderní klasici. Bylo jen otázkou času, kdy po P. Rothovi, J. M. Coetzeem a dalších dojde na Milana Kunderu ...

Kontinuita, nebo diskontinuita?

Stalo se tak v neautorizovaném Kunderově životopise z pera Jana Nováka. Rothovi věnuje Novák pár stran. („Jeli tam tramvají a Natália v ní musela za Rotha koupit lístek. Potom za bohatého Američana zaplatila chudá studentka i vstup …“, s. 713.) Kunderovi jich pohříchu věnuje bezmála devět set. Souvislost s hnutím „woke“ udeří do očí nejpozději v kapitolce o románu *Žert* (s. 489-496): „Ze všech postav je autorovi nejbližší Jahn, násilník, který používá sex jako mocenský nástroj, a nic jiného z něj nemá, ***jako ostatně všichni Kunderovi protagonisté …***“ (zvýrazňuji) Zobecnění není namístě. (V románu *Slavnost bezvýznamnosti* moment sadomasochismu chybí. Blíže viz Dost bylo sebeospravedlňování!, ET-KJ 15/2014.)

Prof. Amedeo Molnár (1923-1990) zdůrazňoval: „V dějinách lze sledovat pouze lidský hřích, nikoli Boží milost.“ Novák u Kundery stopuje onu hříšnost. Na pomoc si bere sexuologa Iva Pondělíčka, Kunderova terapeuta a přítele (nyní již asi bývalého). Poukažme na rozhovor s největším žijícím odborníkem na narcismus ve světovém tisku. Novinářům, kteří se chtěli něco dozvědět o jistém prezidentovi, úvodem sdělil, že profesní etika mu nedovoluje vyjadřovat se k osobám, které nevyšetřil, a na závěr, že profesní etika mu nedovoluje vyjadřovat se k osobám, které vyšetřil … „Both flesh and not.“ – Tak charakterizuje David Foster Wallace tenistu Rogera Federera při jeho vrcholných výkonech. Česky volně: „Zároveň z masa a kostí (tj. podléhající gravitaci) i fyzikálním zákonům se vymykající.“ Podobně píše Kundera o „moudrosti románu“ (ten má být moudřejší než jeho autor). Ne každého nicméně osloví ona „moudrost“. Zemitost táhne...

Při zdůrazňování spojitosti mezi tvůrcem a dílem je nejošidnějším Novákovým počinem odhalování údajné kontinuity mezi Kunderovými ranými stalinskými veršíky („družka-puška“) a pozdějšími romány. Závěrem Kunderovy *Slavnosti bezvýznamnosti* jedna komická postavička

Dokončení na str. 4

Vztah s Bohem

Dokončení ze str. 2

nalých lidí, dokonce ani ne lidí především věřících, ale lidí především důvěřujících. Co mám na mysli slovem důvěra? Především překročit určitou „zónu komfortu“, tedy vkročit do oblastí, které nemám pod kontrolou a do kterých přesto vkročím s cílem konat Boží vůli. Může se jednat o oběť času, kdy důvěřuji, že čas pro Boží věci mi nebude chybět. Může to být oběť peněz, kdy důvěřuji, že Bůh mi nějak peníze, vynaložené pro Boží dílo, vynahradí, může to být svědectví, kdy se nebojím o svoji prestiž. Těch způsobů je celá řada a moje otázka zní – překračujeme v některé oblasti onu pomyslnou zónu komfortu? Jsou vůbec oblasti, v kterých musíme důvěřovat Pánu Bohu? Nebo svůj život pevně kontrolujeme, a pokud ne, pak pouze díky špatným okolnostem a ne díky tomu, že jsme je vložili do Božích rukou? Tedy jedním ze způsobů, jak si buduji duchovní smysly, je postoj a praktikování důvěry. T. Kempenský k tomu dodává: „Raději bych víru praktikoval, než znal její definici.“ Až v konkrétních rozhodnutích důvěry poznávám Boha, jaký je a to proměňuje můj vztah k němu.

Touha

Ž 27,8 Mé srdce si opakuje tvoji výzvu: „Hledejte mou tvář.“ Hospodine, tvář tvou hledám.

Ž 63,2 Bože, tys Bůh můj! Hledám tě za úsvitu, má duše po tobě žízní. Mé tělo touhou po tobě hyne ve vyschlé, prahnoucí, bezvodé zemi.

L 11,9 A tak vám pravím: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.

Na několika místech Písma vidíme, že Boha člověk musí hledat, tlouct, prosit atd. tedy že musí vyvinout nějaké úsilí, aby se s ním setkal. Jinými slovy musí do vztahu s Bohem řečeno slovy ekonomiky investovat. Když s lidmi hovořím o manželství, potom se snažím zdůrazňovat, že manželství není zlatý důl, z kterého lze těžit nekonečně dlouho, aniž bych do něj něco investoval, vkládal. Ze vztahu s Bohem lze těžit, ale nelze z něj těžit, pokud do tohoto vztahu neinvestuji. Někteří křesťané tvrdí, že vztah na s Bohem prostě nemají čas. Odpověděl bych následující zkušeností. Několikrát se mi stalo, že jsem byl zavalený prací a tak jsem si vyhradil čas pro ženu, někdy pro děti, někdy pro rodiče atd. Strávil jsem s nimi celý den, někdy dovolenou, ale výsledek byl špatný. Fyzicky jsem byl s nimi, ale to bylo asi tak vše. Ani dostatek času není zárukou vztahu. Před rokem jsem byl svědkem rozvodu. Protože manželé měli movité sponzory, bylo jim nabídnuto jet spolu na měsíc do USA. Ani měsíc bez dětí ale nic nevyřešil a manželství se zhroutilo. Hledání Hospodina není absolutně otázka času, ale touhy. Jak moje zkušenost s rodinou, tak smutný příklad manželů ukazuje na to, že vztah s Bohem není pouze nebo především otázka času, ale chtění, touhy. Ž 63 – má duše po tobě žízní. Pokud máte žízeň a pokud je blízko ale i daleko voda, čas vůbec neřešíme. Obávám se, zda nám někdy nechybí žízeň po Bohu. Pokud ale nejsme blízko zdroji, potom naše duchovní smysly ochabují, ztrácí citlivost na Boží vedení.

Disciplína

L 5,16 On však odcházíval na pustá místa a tam se modlil.

Ať chci nebo ne, pokud buduji vztah, musím hledat způsoby, jak tomu přizpůsobit svůj život. Jsme totiž nejen dobou depresí, ale i generací štvanců. Otázkou je, zda štvanec může budovat vztah. Štvanec je neustále na cestě, v pohybu. Jeho smysly jsou v neustálém vypětí. Každé zastavení je považováno za ztrátu. Na vztahy nemá čas, zdržují jej. Pokud má na nějaký vztah čas, potom jen na takový, který je užitečný, který jej posune na jeho cestě kamsi kupředu. Tím, jak štvanec pádí, stává se časem naštvaný, a proto se mu lidé raději vyhýbají. Problém mnoha štvanců je v tom, že neprchají před vnějšími nepřáteli, ale sami před sebou. Štvanec nevnímá Hospodina jako pastýře (Ž 23), který vede, ale jako kovboje, který žene. Ježíš byl obklopen stovkami lidí, mohl se snadno stát štvancem. Na jednom místě čteme, že ho zástupy pronásledovaly – EP to cudně překládá, hledaly. Aby se nestal štvancem, odchází na pustá místa a modlí se. Řekli bychom – brousí pilu. Jenže si na to musí najít čas a místo. Proč? Protože pokud chceme budovat vztah, musíme si najít místo a čas. Jedná se o rozhodnutí naší vůle.

Církev

Sk 2,47 Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.

Zdůraznění svého vztahu k mému Bohu v sobě, stejně jako každá dobrá věc nese nebezpečí – jsem to já a Bůh. Jenže křesťanství má i horizontální polohu – já a druzí. Proto je důležité pro vztah s Bohem společenství církve. Nemáme plné poznání Boha a skrze druhé ho poznáváme hlouběji. Zároveň se spolu učíme některé principy, které ze vztahu s Bohem plynou. Druzí nám mohou dávat i korekci. Někdy slyším slova: „Ke svému vztahu s Bohem nepotřebuji církev“. Někdy to neříkáme hlasitě, ale de facto tak žijeme. Nemyslím si, že bez církve není spásy, zároveň ale bez zakotvení v konkrétní společenství vztah s Bohem je poněkud zmrzačený a dříve či později vyšumí. Důvodem potom není dokonalost církve, ale to, že je ustavena Kristem. Když jsem hovořil o štvanci, ten běží sám a nikoho nepotřebuje, okolí jej spíše zdržuje. Církev – pokud není skupinou štvanců, je společenstvím poutníků. A ti se vzájemně potřebují a podporují a to především v poznání toho, za kým putují.

Závěr

Chtěl bych toto kázání uzavřít jedním dopisem, který mi přišel. „Dobrý den, mám na vás otázku nedávno mi zemřel syn. Všichni jsme věřící a můj syn ten byl nejvíc z nás. Chodili jsme všichni do sboru, odevzdali jsme život Pánu a můj syn onemocněl a zemřel. Proč se to stalo, když jsme se za něho modlili a on věřil a my také že ho Pán uzdraví, kde se stala chyba? Nevím, jak se s tím mám vyrovnat.

Re: Váš syn věřil a je teď na věčnosti s Pánem. Tedy je, na rozdíl od nás, doma. Je tam, kam se my věřící těšíme. Tedy plakal bych nad tím, co se stalo, ale zároveň v slzách přál svému dítěti, že je u Pána, u milujícího Otce…

Uvažování té paní je zcela logické – můj syn věřil, stejně tak my, jak se to mohlo stát? Myslí jako většina křesťanů – stalo se A, logicky by mělo následovat B. Nakonec toto vyčítá Bohu satan, když mluví o Jobovi. Job dělá A, proto přichází B. Je bohabojný, proto mu žehnáš, ale sáhni mu na jeho požehnání a uvidíš. Tím nechci říci, že když následujeme Ježíše Krista, že nesklidíme i na této zemi požehnání v podobě úspěchu. Ale v životě s Ježíšem Kristem jde ještě o něco více – to největší, o co běží, je znát Boha a radovat se z něj. To je víc než požehnání od Boha. Dokonce když se mi život hroutí, i když je vše jinak, než bych chtěl, vím, že o to největší mě nikdo nepřipraví – a to je vztah s Bohem, Boží blízkost. První článek katechismu – co je smyslem života? Oslavit Boha a navěky se radovat ze vztahu s ním.

David Novák

Církevní otec Jeroným
(Sophronius Eusebius Hieronymus)

(340/347 Stridon v Dalmácii – 30. 9. 420 Betlém)

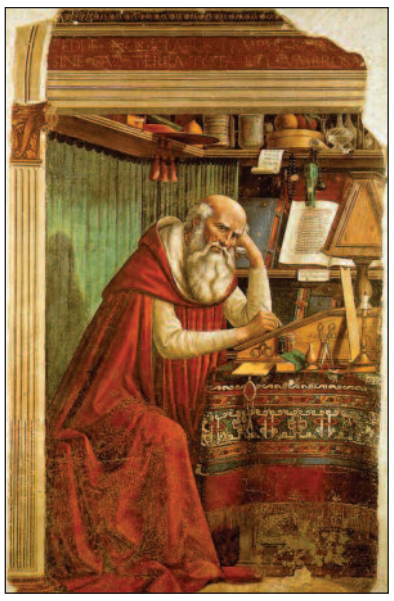

Sophronius Eusebius Hieronymus studoval v Římě (u Donata) gramatiku, rétoriku a filosofii a teprve r. 366 se dal pokřtít.
V Trevíru se rozhodl pro mnišství a v Akvileji vedl s přáteli asketický život.
V roce 377 ho v Antiochii Syrské zaujaly přednášky Apolináře Laodicejského.
V Chalkidě žil jako poustevník v syrské poušti, studoval řečtinu a hebrejštinu.
V roce 379 přijal Antiochii kněžské svěcení.
V Cařihradě měl styky s Řehořem z Nazianzu.
V roce 382 se stal v Římě poradcem papeže Damase I. a působil jako duchovní pastýř vznešených žen. Odpůrci byl vypuzen z Říma a od roku 386 žil v Betlémě. V okolí založil tři ženské, jeden mužský klášter a dům pro poutníky. Vybudoval klášterní školu a věnoval se vědecké práci. Když zemřel, byl pohřben v Betlémě, ale jeho ostatky byly později převezeny do Říma. Západní církev ho řadí vedle Ambrože, Augustina a Řehoře VII. - tedy mezi velké církevní otce.
Vynikal vzdělaností (zvláště jazykovou), zastával pravověří (proti Pelagiovi), vyvyšoval celibát a mnišství, prostředkoval východní řecké teology Západu, ale měl rozpornou povahu, takže mu chyběli přátelé.
Vynikal učeností, zakládáním klášterních škol budoval církevní školství pro křesťanské studenty. Je pokládán za světce a učitele církve.

Literární činnost:
Vulgata – (na papežův pokyn) latinská Bible na základě originálu, řecké Septuaginty a starších překladů (390-405), liturgický a normativní text západní církve po celá staletí (byl později revidován), *Dějiny křesťanského písemnictví* /česky 2010/, biblické komentáře, polemické a historické spisy, homilie a traktáty, překlady řeckých otců a 117 dopisů (česky 1917).

Bohuslav Vik

Žena je branou pekel, cestou k nepravostem, žahadlem škorpionovým, neprospěšným tvorem.
Sophronius Eusebius Hieronymus

Prorok ve vlasti 2020

Dokončení ze str. 3

močí na sochy královen, druhá výstřelem sochu poškodí. Prostatikem je Kalinin, vandalem Stalin (Kundera se sedmiletým předstihem předjal dnešní obrazoborectví!). Přesto životopisec dané Kunderovo dílo chápe jako výraz nostalgie po stalinismu…

Banalita zla
Novákův opus boduje. (Městská knihovna v Praze k němu začátkem září evidovala 186 rezervací.) Mne nad ním napadá termín „banalita zla“ od Hannah Arendtové. V jednom interním materiálu Státní bezpečnosti (StB), který Novák cituje, je Kunderova hra *Majitelé klíčů* nazvána „Majitel klíčů“. Podobně je Kunderovo poslední dílo *Slavnost bezvýznamnosti* nazváno u Nováka dvakrát takto, dvakrát (s. 50 a 685) ale „Svátek bezvýznamnosti“. A Solženicynův *Jeden den Ivana Děnisoviče je nazván* (s. 281) „Jeden den v životě Ivana Děnisoviče“. Zde Nováka poškodil vydavatel. Tohle a leccos dalšího (třeba umístění číslíček odkazujících k poznámkám pod čarou) mohl a měl vychytat korektor. (StB korektory evidentně nezaměstnávala.) Spisovatel Jonathan Franzen kvůli jediné takové formální vadě (nesouhlasil s řešením počátečních malých a velkých písmen) nechal celý hotový náklad svého románu stáhnout z trhu a nahradit – na náklady vydavatele – verzí opravenou. Novákovy výtky, že Kundera monitoroval své vydavatele až přehnaně, tedy opravdu „sedí“ …
Ač některé Novákem zjištěné informace – třeba o divadelní hře, k níž se dnes nehlásí její údajný autor (Kundera) ani její „pokrývač před úřady“ – jsou objevné, koncepce tlustospisu mi naopak přijde důvěrně známá. Inspirovaných tvůrců či kazatelů je pomálu, „Nováků“ je hodně. Kolik duchovních druhdy plných elánu dovedlo už podobné slídilství po projevech jejich tělesnosti k definitivnímu znechucení, ano k rezignaci!
Neznal jsem P. Rotha ani Kunderu. Zajímají mě toliko jejich knihy. Ústředním termínem Kunderova posledního díla, nedávno vydaného česky, je novotvar „EXCUSARD“ (dle překladu Anny Kareninové: „omlouvač“) – člověk s nutkáním stále se omlouvat. V ironickém slůvku je zkoncentrováno více sdělení. Autor jím nejen obohatil slovní zásobu jednoho ze světových jazyků, ale též uvedl dnešní štvanice na (a)sociálních sítích a jejich průvodní jevy (včetně „omlouvačství“ pranýřovaných) do spojitosti se stalinskými procesy – „prorocky“, se sedmiletým předstihem! Leč „není prorok beze cti, jediné v vlasti své …“ (Mk 6,4)

František Schilla

Odkaz:
Novák, J.: Kundera. Český život a doba, Praha Argo a Paseka 2020

Interaktivní dílna Komenský 2020

Interaktivní dílna Komenský 2020 je vzdělávací program pro základní a střední školy, v němž se studenti seznámí zajímavou a moderní formou s životem J. A. Komenského. Na příkladu Komenského si studenti vytvoří svou „timeline“ – časovou osu vlastního života – a uvědomí si základní lidské touhy. Seznámí se s největší touhou Komenského – touhou po nápravě lidstva. Životní příběh učitele národů inspiruje k zamyšlení, jak překonávat překážky a nacházet naději za všech okolností. Vyvrcholením programu je motivace studentů k zapojení se do skupinových "Projektů proměny" dle myšlenek J. A. Komenského.
Tyto projekty budou součástí celostátní kampaně s účastí médií. Program naplňuje požadavky RVP pro dějepis, občanskou výchovu a základy společenských věd.

Interaktivní dílna Projekt proměny (PROPRO)

Interaktivní dílna PROPRO navazuje na Interaktivní dílnu Komenský 2020. Jejím prostřednictvím chceme motivovat žáky k tomu, aby v návaznosti na vizi Komenského navrhli a následně sami zrealizovali svůj vlastní projekt proměny v některé z těchto oblastí: **rodina, vzdělanost, vláda, víra, podnikavost, umění a média.**
Cílem programu je aktivizovat mladé lidi k realizaci konkrétní „dobré věci“ ve svém okolí, ve své komunitě, v národě
Jan Amos Komenský měl celoživotní sen. Toužil vidět nápravu celého lidstva. Vycházel z předpokladu, že věci lidské nejsou zcela v pořádku, ale nejsou také docela ztraceny. Celý život proto pracoval na svém stěžejním díle **Obecná porada o nápravě věcí lidských**, kde představil vizi a cestu k proměně společnosti. K praktické obnově přitom dle Komenského dochází prostřednictvím moudrého porozumění a správy sedmi klíčových oblastí: vzdělanost, rodina, vláda, víra, média, umění a podnikavost.
Projekt Komenský 2020 vznikl při příležitosti 350. let od úmrtí učitele národů – Jana Amose Komenského (1592 – 1670). Cílem projektu, který se zaměřuje jak na studenty škol, tak na širokou veřejnost, je oslovit českou společnost s Komenského poselstvím předat jeho nadčasový odkaz současné mladé generaci, a přizvat tak národ k navázání a dokončení Komenského porady o nápravě.

Porada o nápravě věcí lidských

Projekt k 350. výročí Jana Amose Komenského (1592-1670)
Připojme se ke Komenského nadčasové vizi a udělejme svět lepší!

Vzdělanost = Co je vzdělání?
Vzdělanost? Co je smyslem školy? Úkolem školy není jen připravit studenty na budoucí zaměstnání, ale především rozvoj lidství každého člověka. Škola by měla člověku pomáhat stát se tím, kým má nebo může být. Má rozvíjet všechny složky lidství: poznávací, morální i duchovní.
Dobré vzdělávání nám pomáhá vyjít ze své sebestřednosti a učí nás žít v harmonii s ostatními lidmi i s přírodou. Vzdělaný je ten, kdo ví, co je dobré, chce dobré a dělá dobré — a to i když se nikdo nedívá.

„Takový je příští věk, jak jsou vychovávání příští jeho občané.“
„Škola má být dílnou lidskosti, nikoliv mučírna ducha.“

Rodina = Nikdo by neměl být sám. Proto se člověk rodí rodičům a do rodiny. Rodina funguje dobře, pokud je založena na lásce, věrnosti a úctě. Dobří rodiče milují své děti a starají se o ně. Dobré děti milují své rodiče a ctí je. Často to ale nefunguje. I nejbližším dokážeme ublížit. Proto je třeba učit se odpuštění.

„Nejlepším řešením výčitek je vzájemné odpuštění.“
„Vše na tomto světě se dá napravit jen láskou, jinak je to nemožné.“

Vláda = Člověku je dáno vládnout. Každý z nás máme nějakou moc - vládneme věcem, přírodě, někdy i lidem. Až příliš často ale vládneme nedobře. Moc, kterou získáváme, zneužíváme. Nebo bývame ovládáni, a to jak věcmi, tak lidmi. Jindy se zase neumím vládě podřídit. Umět ovládat sebe, to je nejvyšší moc. Vládnout druhým by měl jen ten, kdo umí ovládat sám sebe.

„Co chceš, aby ti jiní činili, čiň ty jim. To je souhrn zákona Božského.“
„Kdo neovládá sebe, nemůže vládnout druhým.“

Víra = Věci mají tendenci se kazit. Kazí se salám, kazí se banán, kazí se vzduch i zub. Ale co když se zkazí charakter? Člověka nelze opravit tak snadno jako porouchaný stroj. Člověk má rozum, vůli, srdce, vzpomínky, minulost… Komenský věří, že má také budoucnost, že člověka je možné napravit. Je-li příčinou pokažení skutečnost, že člověk ztratil vztah se svým Stvořitelem, Bohem, pak bude náprava spočívat v obnově tohoto vztahu.
Bůh sám jde člověku vstříc, získává jeho srdce láskou, obětuje se za vše, co kdy člověk pokazil. Člověk Bohu odpovídá prosbou za odpuštění. Jen bohorovný věří, že nikdy nic nepokazil. A ten, komu je odpuštěno, umí odpouštět druhým.

„Cílem veškeré zbožnosti je smíření s Bohem.“
„Upokojení mysli naučil jsem se hledat v Bohu“

Média = Přestože máme řeč, ne vždy si rozumíme. Ačkoliv umíme překonávat jazykové bariéry, nezaručuje to, že budeme šířit pravdu. Častokrát se přímočaře obelháváme jeden druhého i sami sebe. Ubližujeme si pouhým slovem.
Ale pokud bychom se vzdali úsilí o život v pravdě a vzájemném porozumění, přišli bychom o něco zásadního z našeho lidství. Porozumění přináší do lidských vztahů pokoj a radost.

„Ke všem buď vlídný, nikomu však nepochlebuj!
„Neříkej nic jiného, než jak to ve skutečnosti je.“

Umění = Krása je pozoruhodná. Jak je možné, že ji dokážeme vnímat? Kde se bere? Jak se definuje? Jak se tvoří? Komenský věří, že svět je umělecké dílo božského umělce. Že o kráse víme, protože jsme pro ni byli stvořeni.
Každý člověk je umělcem. Každý umělec se snaží zachytit nebo napo-

dobit krásu tohoto světa. Každý člověk může krásu tvořit: obraz, hudbu, zahrádku nebo charakter. Šíříme-li kolem sebe krásu, samotné nás to zkrášluje a rozvíjí.

„Všechno je spojeno jakýmsi překrásným všeobecným řádem.“
„Nevidí-li kdo té krásy v světě, ten málo vidí.“

Podnikavost = Člověk je podnikavá bytost. Nicnedělání člověka ubíjí. Ať už člověk podniká cokoli, potřebuje, aby to dávalo smysl. Podnik je smysluplný tehdy, když přináší užitek jak podnikateli, tak i druhým.
Usilovat o osobní blaho bez ohledu na blaho celku je neudržitelné. Když se nebude dobře dařit celku, nebude se dobře dařit ani jednotlivým lidem. Poctivá práce je podle Komenského posvátná a přináší jedinečnou radost.

„Každý má hledět ne pouze na svůj prospěch, ale na prospěch společnosti.“
„Správně se dílo daří, když je poctivé a k Boží slávě.“

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2020 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2020

7. října 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 14. října 2020

Z obsahu

* *Duchovní růst*
* *Všichni se oblečte v pokoru jeden vůči...*

Poselství k 18. neděli po sv. Trojici

Jsme stvořeni k užitečnému životu
Přísloví 20,12

Veškeré dobré věci, které dostáváme, jsou Božím dílem. Máme odkud čerpat životní sílu. Bůh nás štědře hostí ve svém světě. Důležitý a směrodatný je záměr, proč jsme naživu. O něm Bible svědčí jednoznačně. Když se podívám na sebe, když se podívám na své bližní, když se podívám na své děti, tak mám vědět, že jeden jako druhý jsme a žijeme kvůli Hospodinu. Bez výjimky. On nás chtěl mít živé, on nás chtěl zahrnout do své lásky, a tak tedy jsme zde. Lidé. Tvorové Boží. Stvořitelovým záměrem je, ať si svůj život zdárně užijeme s užitkem, ať z něj máme radost a potěšení.

Proto Bible tvrdí, že se člověk rodí na svět jako požehnaný. Nepřichází jako trestanec, vyhnaný z blažené vyšší sféry do neblahého hmotného prostředí. Takhle to mnozí vnímali a bohužel stále vnímají. Člověk není duše uvězněná v těle. Pobyt na zemi je ten nejvlastnější život, jediný a jedinečný. Žádný jiný nemáme. Právě tento prostor, právě tento čas je nám dán k životu. Není to omyl, není to božské nedopatření, je to Boží požehnání.

Člověk má proniknout všude, třeba i skrze ty nástroje v podobě uší a očí. Všechno kolem má pojmout do svého záběru, stejně jako navázat vztah mezi sebou a okolím. Nástrojů máme přehršel, náboženství (sleduje stopy Stvořitelovy), láska k přírodě (uplatňuje citový náboj), věda (zkoumá řád světa), umění (zachycuje krásu a nádheru), oseté pole a vypletý záhon (ukazuje starostlivost, péči, úsilí). S tím úkolem nebudeme nikdy hotovi. Jistě chce to i nějakou oběť. Semeno musí opustit plod, padnout do chladné země, být pohřbeno. Jen tak může vyrůst nový strom. Jen tak může vydat mnohý užitek. Jen tak se může naplnit potenciál, který je v něm skrytý. Tím, že se pustí, spadne, dovolí vodě a slunci, aby narušily jeho tvrdost a probudily v něm nový život.

Zdaleka ne vše, co je zaseto, přináší užitek (viz známé podobenství o rozsévači). Mnoho z toho množství přijde nazmar: něco je zašlapáno, něco sezobou ptáci, něco uschne, zadusí se, prostě nepřinese žádný užitek. Může se zdát, že to setí je téměř marnost. Ale zdání klame: nakonec je řeč o užitku stonásobném, který přinese zrno zapadlé do dobré půdy. To je užitek, který převáží všechny ztráty. A teprve tyto počty, které se ukáží až při sklizni, jsou rozhodující. Až teprve na konci se ukáže, jak to s královstvím Božím doopravdy je. A můžeme si být jisti, nakonec se ukáže, že setba nevyšla nazmar, ale přinesla dobrý užitek.

Filip Jandovský
kazatel sboru
Evangelické církve metodistické
v Litoměřicích

Podobenství o rozsévači

Žd 1,1-3a + 2,1-4; L 8,4-15

Rozsévač pracuje, rozhazuje semena. Ta dopadají různě. Některé padlo vedle cesty, tam chodí hodně lidí. Samozřejmě, nová rostlina z něj nebude – je pošlapáno a stává se ptačí svačinou.

Jiné zrnko padlo na skálu. To také nemůže mít žádný efekt.. Sice vyrazí klíček, ale vzápětí na suché skále vadne. Bez vody není života. Ale ani bez světla ne. To je osud zrna v trní. Není prostor, není světlo, rostlina je udušena… Podle podobenství až to čtvrté semínko padne na dobré místo, na místo, které mu dá všechno pro další růst.

Ve výkladu tohoto obrazu čteme, že rozsévač je Bůh a semeno je Boží slovo. Slovo znamená zvěstování, slovo kázané, evangelium. Ze slova rozsévaného by měl být užitek, stejně jako by ze zrní měla být úroda na poli. A tak platí, že rozsévané slovo je volání, snaha oslovit, pozvání. A o to jde!

V epištole Židům jsme četli: „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k našim otcům ústy proroků a teď promluvil skrze svého Syna Ježíše Krista.“ - Chápeme dosah této věty?

Většina z nás by ráda viděla a slyšela nějakého proroka. Už ten zjev musel být zajímavý! A možná i impozantní. Tak si to představujeme například u Jana Křtitele. Žije na poušti, oděn do velbloudí kůže, jí kobylky a med divokých včel… A co pak takové prorokovo Slovo - to muselo být něco!…

Snad i muselo a snad i bylo to jejich slovo „něco“. Ale podstatné je, že to něco máme teď před sebou, to jejich něco je tady!...Ježíš Kristus jako jeden z řady Božích hlasů je poslední promluvou samého Boha k nám. - A je to jako kdysi. I v minulosti v dobách lidu staré smlouvy poslaný prorok promluvil a ti, kdo ho slyšeli, tlumo-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Neobvyklá událost v Thajsku

Křesťané v Thajsku zorganizovali velkou venkovní akci, při které bylo pokřtěno 1435 lidí. Na ceremonii se 26. září shromáždili věřící z pěti různých provincií země. Na akci spolupracovaly dvě misijní organizace. Ředitel jedné z nich, Robert Craft, řekl pro portál Premier, že i když misionáři v Thajsku pracují již mnoho let, jedná se o bezprecedentní událost v historii země. „Misijní práce v Thajsku probíhá již 200 let, ale nikdy nedošlo k situaci, aby bylo pokřtěno takové množství lidí. Je to historický den. Je to poprvé, co došlo k takovému probuzení. Myslím, že Bůh zde právě dělá něco velmi jedinečného.“ V Thajsku se majorita populace hlásí výhradně k buddhismu, přičemž křesťané představují jen velmi malou menšinu. K celé události dodal, že vlna probuzení začala koncem roku 2016 se vznikem sítě domácích sborů v různých provinciích země. Dnes je po celé zemi více než 700 domovských sborů. Ke křtu došlo navzdory obavám z koronaviru, i když bylo v zemi v té době jen 5 pozitivních případů. „V některých zemích pandemie drasticky ovlivnila evangelizační činnost, ale v Thajsku se zdá, že jsme byli ušetřeni,“ konstatoval Robert Craft. ***(red)***

O veverkách, marnosti a krásném javoru

Víte, jak se u nás pozná říjen?
Co nejčastěji chodím do lesa naslouchat, jak padá listí.
Víte, jak se u nás pozná opravdický podzim? Z lesa na naši zahradu přicházejí co nejčastěji divoká zvířata a berou si z naší úrody zásoby na zimu.
Už je tomu víc než deset let, co můj manžel zasadil lísku, aby měl dostatek oříšků, které má tolik rád. Troufale předpokládal, že si vypěstuje zásobu dostačující na celou zimu. Místo toho má vztek, protože díky veverkám čiperkám mizí naše oříšky rychleji, než je jejich pěstitel stačí spočítat. Ty oříšky, zajisté. Veverky počítat nelze, jsou mazané nebo neviditelné. Avšak jejich výskyt je významný. Možná by se dala vyšlechtit odrůda tak velkých lískáčů, že je veverky neunesou. Ale na něco takového už můj manžel nemá trpělivost.
Také já jsem mívala rostlinářské záchvaty. Pominuly po čase naplněném marným očekáváním, prostinkou vírou a následnou nenávistí ke všemu živému. Usoudila jsem po několikaleté zkušenosti, že je hloupé ničit si záda, ruce a peněženku jen proto, aby všelijací létavci, chlupáči i plazivci měli naservírováno na pracně a marně hnojených, pletých a zalévaných záhonech. Je rozumnější přispívat na ohrožené druhy v ZOO nebo nějakému mysliveckému spolku na nákup ekologických nápojů a potravin pro zvěř v našich lesích.
Na zahradě nám rostou také třešně. Mají je rádi špačci. Jablka a hrušky zase vyhovují srnčí zvěři. Zejména na podzim nás navštěvuje jeden šikovný srnec, který si takto mapuje centra občerstvení, kam je možno zavést rodinu včetně širšího příbuzenstva. Salátovou zeleninu zbožňují zajíci a slimáci, rajčata a bobulovité ovoce svědčí bažantům, zatímco kořenovou zeleninu oceňují hryzci a jiná myší havěť.
Naši předkové měli rádi podzim, protože jim dával zaslouženou odměnu za celoroční námahu. Předkové naplnili sýpky obilím, sudy kysaným zelím, sklepy bramborami a spíže ovocem. A já si kladu otázku – cožpak tehdy nežili živočichové jako nyní? Jestli ano, kterak se jim náš předek ubránil?
Na podzim sedává má vodící psice po večerech na verandě a sleduje, zda se neobjeví na zahradě nějaký vetřelec. Pokud ano, rozběhne se za ním a huláká mocným barytonem, aby především ti srnci věděli, kdo je tady domácí paní. Po takto vysilujícím výkonu odejde na pelíšek do obýváku a noční život na našich pozemcích už ji nezajímá. Takže hostina nezvaných přátel může začít.
Můj podzim je romantický od konečného rozhodnutí neriskovat zbytek zraku a nervů pro marnou snahu zajistit svépomocně rozmanitost rodin-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Izrael a Arabové

Zástupci Spojených arabských emirátů a Bahrajnu podepsali 15. září 2020 ve Washingtonu dohody o navázání plnohodnotných diplomatických vztahů s Izraelem. Prezident Donald Trump označil normalizaci vztahů obou arabských zemí s židovským státem za počátek "nového Blízkého východu". Ještě před ceremonií, která se odehrála na trávníku u Bílého domu, Trump uvedl, že navázat oficiální styky s Izraelem by mohlo ještě dalších pět nebo šest zemí. "Máme tu alespoň pět nebo šest zemí, které budou velmi brzy následovat," řekl, aniž by upřesnil, o jaké státy se jedná.

Spojené státy sehrály v jednáních roli prostředníka, přičemž pro Trumpa jsou podle řady pozorovatelů dohody významným úspěchem, ze kterého bude chtít těžit jen necelé dva měsíce před volbami, v nichž usiluje o znovuzvolení. Trump hovořil v souvislosti s podpisem dnešní dohody o "úsvitu nového Blízkého východu". "Toto odpoledne jsme tu, abychom změnili chod dějin," prohlásil. Dnešní navázání diplomatických styků označil za "velký úspěch", díky němuž budou "lidé všech vyznání a původu žít společně v míru a prosperitě".

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu ve stejném duchu označil dnešní akt za "dějinný bod obratu", který může jednou provždy ukončit izraelsko-arabský konflikt.

Rozhodnutí o normalizaci vztahů s Izraelem oznámily Spojené arabské emiráty (SAE) v polovině srpna. Byly tehdy přitom teprve třetí arabskou zemí, která se k podobnému kroku rozhodla. Naposledy tak učinilo Jordánsko v roce 1994 a před ním Egypt v roce 1979. Od oznámení SAE se však v diplomatických kruzích diskutovalo o tom, že by se po tomto "prolomení tabu" mohly k Abú Zabí přidat i jiné země. To potvrdil minulý týden Trump, když v pátek oznámil, že dalším státem bude právě Bahrajn.

Navazování diplomatických vztahů s Izraelem se děje na pozadí sdílených obav zúčastněných zemí z počínání Íránu. Trumpova vláda se podle agentury Reuters pokusila ke stejnému kroku přimět i další sunnitské země, především nejvlivnější z nich - Saúdskou Arábii. Rijád dal však najevo, že na to nyní není připraven.

Dle internetu

Pozvánka

VERITAS, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, pořádá svůj seminář s tématem z neuskutečněného jarního setkání, totiž:

„Význam Karla II. z Lichtenštejna pro dějiny Moravy“. Osobnost olomouckého biskupa z barokní doby připomenou svými přednáškami doc. PhDr. Eva Melmuková a ThDr. Petr Melmuk, Th.D.

Seminář se bude konat jako obvykle v Pardubicích v sálku na faře ČCE v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu 24. října 2020 v 10 hodin. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

(Fara je šestý dům za evangelickým kostelem směrem od centra.)

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2020 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.

Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter, mobil: 606 859 222, e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 3

O veverkách, marnosti a krásném javoru

Dokončení ze str. 1

ného stolu. Mohu se tedy těšit z mnoha radostí, které podzim provázejí. Courám se listím, nechávám na sebe padat mlhu, dopřávám si nostalgii usínající přírody a přemýšlím, proč dny sycené sluncem, květinami, vycházkami a výlety tak rychle utíkají. Tak si to honem ještě užiju, než začne ta dlouhá a pochmurnější část roku.

Moje kamarádka si nedávno povzdechla – bylo mi padesát. Co se s takovým nákladem ještě dá podniknout? Zamyslela jsem se: „To je relativní. Musíš si představit, že něco jsi. Když si představíš, že jsi pračka nebo žehlička nebo vysavač – tak to jsi už tedy děsně stará. A budeš mít kliku, když tě budou chtít alespoň do nějakého muzea.“

„No, to teda. Ale co kdybych byla strom? Ten má v padesáti ten nejlepší věk – nebo ne?“

„A jaký strom budeš?“

„Určitě javor. Kvůli tomu oblečení. Všimni si, že nejkrásnější outfit má na podzim. Jo, budu javor. Jdu si koupit něco barevného, ať je ten můj podzim veselejší..!"

Přeji vám, abyste se dobře připravili na čas, kdy vám veverky nenechají ani jeden oříšek a kdy se vám všechno kolem zdá nudné a tmavé. Běžte si koupit nějaké dobré jablko – například Delicius, pytlík buráků a třeba červenou bundu. A o buráky se rozdělte s někým, kdo se také těžko loučí s babím létem.

Delicie Nerková

Pokušení na poušti

Mt 4,1–11

Dokončení ze str. 1

čili jeho slovo dalším, vypravovali o tom. Slovo se šířilo, později bylo zapsáno a tím znělo dál. A lidé o tom přemýšleli a nosili to v myslích a srdcích. U Ježíše Krista je to podobné. Někteří ho slyšeli, mluvili o tom, pak to zapsali. A my o tom přemýšlíme a nosíme to slovo ve svých myslích a srdcích.

Většina z nás by chtěla být u toho velkého Božího promluvení. - A světe div se: Jsme u toho! My u toho jsme! Jak? Tím, že ten Boží hlas slyšíme. Jako kdysi, tak i dnes.

Ale jako dřív, tak i dnes, ne všichni chtějí ten hlas pustit za svůj práh. Bůh i Ježíš zve a co říkají lidé? - „Prosím tě, omluv mne, pole jsem koupil, voly jsem koupil, musím je vyzkoušet. Omluv mne, nemůžu, oženil jsem se.“ Zvědaví jsme dost, ale na co? Jak vypadá prorok z pouště? Řve, křičí na lidi až ustupují o krok zpět? Je jako yetti? Zarostlý, nebezpečný?… A jak vypadal Ježíš? Když mluvil, někteří říkali: „Hrozná je tato řeč, kdo to může poslouchat?“… - A opravdu, byli i tací, kteří to poslouchat nedokázali a jak čteme: „nechodili s ním více.“

A jsme u jádra problému. Nejde o povrch, nejde o senzaci. Jde o obsah. - Ta Boží mluva je sladká i hrozná zároveň. „Kdo to po vás chtěl, abyste šlapali mé nádvoří? Vaše svátky se mi hnusí!“, hřmí Izajáš… - A Jan Křtitel: „Plemeno zmijí, pokrytci, kdo vám ukázal, že můžete uniknout Božímu hněvu? - Neste ovoce, které ukazuje, že činíte pokání!“

Ježíš vyčítá lidem jejich povrchnost, i ten směšný důvod, proč se hrnou za prorokem. Říká: “Na co jste vyšli na poušť? Vidět proroka? - Tady je víc než prorok.“ A v duchu dřívějšího burcování a tepání Božího lidu volá: „Pokrytci, dobře o vás prorokoval Izajáš, když říkal: Lid tento mě ctí ústy, ale jejich srdce je daleko! Marně mě uctívají, neboť učí naukám, které jsou jen příkazy lidskými“…

Teď máme celou šachovnici před sebou: Boží promluvu, prorockou mohutnost, slovo, které otřásá, a strhává masky, za které se rádi schováváme.

Zvědaví jsme. Ale na co? Chceme také i naslouchat, co nám Bůh říká? Nešlapeme i my sborová nádvoří marně? Ať to nevyzní příliš lacino, ale ptáme se někdy sami sebe, proč obrazně řečeno ta sborová nádvoří šlapeme? Je to zvyk? Je to náhrada za nepovedené programy v televizi? Jdeme za přáteli a známými? Je to rituál – jakési plnění předpisů, aby se Ten tam nahoře nerozzlobil?

Ale Ten tam nahoře se moc nezlobí… Rozsévá. Rozsévá slovo, zve.

Ovšem rozsévač očekává, že ze setby něco vzejde! - Není výsledek jeho práce příliš chatrný? Proč tak málo lidí slyší jeho pozvání? - Možná koupili pole, koupili voly, oženili se – musí vše vyzkoušet…- Já vím, žena se nezkouší. Vztah zkouší sám čas – a všechno, co čas a život přináší.

Podobenství o rozsévaném zrní můžeme s trochou odvahy vztáhnout i na námluvy a partnerské vztahy. Některá známost skončí dřív než může něco vyklíčit. Neurodilo se, říkáme. Jindy jde o životnost opravdu jepičí… A potřetí, po dobrém začátku zapracuje to trní: starosti, jiné představy o celém svazku – a když růžička odkvete, zůstávají jen trny.

Tak je tomu v životě lidí, a tak tomu bývá i s životem víry.

Někdy lidé zaplanou pro vysoké ideály, ale pak přicházejí rozlady ve sborovém soužití, finanční náročnost – 5 % příjmu! - občas i vyslovené protivenství pro vyznání. - To vše může rostlinu zadusit.

A co na to Ten tam nahoře? Nebude se zlobit? Nebude na nás křičet? Nezařve jako bigfoot, jako yetti?… Je pravdou, že velké prorocké postavy, které Bůh posílal k burcování svého lidu, uměli pouštět hromy a blesky! - Ale když naposledy mluvil Bůh, promluvil skrze svého Syna Ježíše Krista. A ten Ježíšův hlas i přes nadávky do pokrytců je hlas tichý. Vždyť je to ten Mesiáš, který „nalomenou třtinu nedolomí a knot doutnající neuhasí“.

Ježíš káže, uzdravuje, zve. Evangelium je, jak víme, dobrá zpráva, poselství o pokoji, o Božím odpuštění, o lásce. Jen některé zrno padne na úrodnou půdu. Jiné nevzejde. Má nás to trápit? - Není důvod. Co není může být. Kdo zatím nezaslechl, zaslechnout může. Tak jak se to stalo s námi. Ježíš Kristus zve dál a na nikoho nepouští hrůzu. - Jen řekne: „Kdo má uši k slyšení, slyš!“

Sémě dopadá na tuto zem a něco působí. Ale neděláme to my. Působí samo slovo a Duch svatý. Když se toho přesvědčování zmocní lidé, je to obvykle tragedie. - Zdá se, že největší dopad na slyšení druhých mělo pronásledování. - V roce 64 Nero zapálil Řím. Chtěl vidět, šílenec, jak asi vypadala hořící Trója. Požár svalil na křesťany, na tu sektu, která uctívala ukřižovaného otroka Ježíše a císaři se okatě odmítala klanět. Tvrdili dokonce, že císař a otrok jsou si rovni! Co s takovou havětí?!

Po požáru nastalo velké pronásledování křesťanů – házení lvům, křižování, zabíjení ve velkém… Ale místo toho, aby tato skupina zmizela ze světa, stal se opak. Počty věřících rostly. Tertulián napsal to známé: „Krev mučedníků je sémě nových křesťanů.“

Rozsévač rozsévá. Zrno je boží slovo. Můžeme něco pro to rozsévání udělat my? Nevíme přesně. Ale můžeme tomu slovu naslouchat. A přemýšlet a nosit to slyšené v mysli a v srdci.

A můžeme si připomenout i větu z Písma: „Ne silou ani mocí, ale Duchem mým, praví Pán.“ Jedině tak platí a bude platit, že kam přichází Boží slovo, tam vchází světlo. Amen

Marian Šusták

Sto let Evangelické církve metodistické v Československu

Metodistické církve se zrodily z evangelizačního a reformního hnutí v lůně anglikánské církve v 18. století na Britských ostrovech. Od počátku v sobě měly misijní imperativ. Rovněž počátky metodistické církve v ČSR před sto lety vzešly z touhy českých kazatelů v USA zasáhnout také svou starou vlast evangeliem s typickým důrazem metodistů „šířit svatost podle Písma po (celé) zemi“. Pod svatostí si nepředstavovali strnulou pozici strachu křesťana před Božím soudem, ale spíše aktivní život s Ježíšem podle zásad Písma a s etikou pomoci bližním. Spoléhali přitom na různá zaslíbení Písma, na Boží moc působící v životě křesťana, jenž se ve víře modlí a očekává Boží odpověď.

Josef Dobeš
(4. 6. 1876 – 6. 6. 1960)
1920 – 1940

Misijní rada Metodistické episkopální církve jižní v USA vybídla v březnu 1920 Josefa Dobeše, aby se vydal na cestu do Československa. Do Prahy přicestoval 4. května 1920. V červenci navštívil Československo biskup J. Atkins a bylo dohodnuto, že kazatel Dobeš začne stanovou evangelizaci v Praze. Stan byl postaven 4. srpna 1920 na Královských Vinohradech. 21. listopadu téhož roku byl v Praze-Vršovicích zorganizován první metodistický sbor v Československu. K němu brzy přibyly další sbory v Praze a v místech mimo Prahu.

Josef Pavel Barták
(25. 12. 1887 – 30. 9. 1964)
1921 – 1941

Od 3. do 7. srpna 1922 zasedala v Praze v Ječné ulici, v domě, který církev koupila pro své ústředí, první Výroční schůze československé misie. Schůzi svolal americký biskup W. B. Beauchamp pověřený Generální konferencí vedením misie Metodistické episkopální církve jižní v Československu, v Belgii a v Polsku. Prvními ordinovanými staršími byli Josef Dobeš a C. T. Collyer, kteří přišli do Československa roku 1920. Další dva, J. L. Neill a Josef P. Barták, se připojili k československé misii roku 1921. Následně přibyl Václav Vančura, jehož jméno nelze vynechat v souvislosti s vývojem práce zejména v složitých dobách II. světové války a v časech pro církev těžkých - poválečných a raně komunistických.

Evangelizační práci konali ve velkých stanech. Jejich práci vydatně podporovali laici. Významné podpory se jim dostávalo i ze strany jiných církví. Jak píše Vilém

Dokončení na str. 3

Alexandr Meň: Křesťanství 3. část

(poslední promluva 8. září 1990 před mučednickou smrtí)

Pokračování z minulého čísla

Neměl by se za tím vším hledat rozum, který by se nějakým způsobem podobal tomu našemu? K tomu lze dodat – ne podobný rozum, ale rozum, který ten náš nekonečně přesahuje.

Ve starozákonním biblickém náboženství , o němž jsme tu už mluvili, vznikl pojem víry, která je důvěrou. Ne víra jako přesvědčení, ať už teoretické, filozofické nebo náboženské, ale víra jako úkon, kterým je ubíjející absurdní skutečnost překonána a v němž člověk říká Bohu: "Ano. Přijímám a naslouchám." Tak vzniká dávná smlouva mezi člověkem a Bohem.

Smlouva mezi primitivními národy a božstvem nemohla být konečná a dokonalá. Šlo tehdy o výchovnou etapu lidského rodu, dětství celého lidstva; pak nastalo mládí. V sedmém století před Kristem pronáší prorok Jeremiáš tato slova: "Toto praví Hospodin: uzavřu s lidem novou smlouvu (berít chadaša – nový zákon, nová smlouva), ne takovou, jako byla předtím. Bude vepsána do jejich srdcí."

Jednou v noci je přinesena oběť... Sedm set let po proroku Jeremiášovi se v malé místnosti shromáždí dvanáct lidí a přinesou oběť. Obvykle byla přinášena oběť krvavá, krev byla symbolem života a život patří jedině Bohu. Příslušníci shromáždění byli pokropeni krví obětního zvířete. Tak tomu bylo odedávna u všech národů, už od nejrannějších dob. Také Mojžíš, když uzavřel smlouvu mezi Bohem a lidem, pokropil všechny krví obětního beránka.

V noci, kterou mám na mysli, v noci na jaře roku 30 prvního století našeho letopočtu, slaví Ježíš Nazaretský v kruhu dvanácti učedníků obřad – připomínku svobody, kterou dává Bůh. Není tu žádná krev, je tu kalich s vínem a chléb. Ježíš láme chléb, dává ho všem a říká: "Toto je moje tělo." Obchází učedníky s kalichem a říká: "Toto je má krev, kterou za vás prolévám, to je nová smlouva v mé krvi."

V této posvátné hostině se Bůh a člověk nespojují tělesnou krví, ale symbolickou krví země, neboť šťáva z vinných hroznů, víno, to je krev země a chléb je tělem země, je to příroda, která nás živí, je to Bůh, který dává sám sebe jako oběť za lidi.

Tuto oběť přináší Ježíš Nazaretský a od tohoto okamžiku, od této posvátné noci je neustále pozvedán kalich a slavena eucharistie. Toto znamení nacházíme ve všech křesťanských směrech, ve všech křesťanských denominacích, ve všech církvích.

Někdy se říká, že Kristus hlásal novou morálku. Řekl: "Nové přikázání vám dávám - milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás." Dříve také existovalo přikázání o lásce, slova "miluj bližního svého, jako sebe samého" vyslovil Mojžíš. Kristus jim dodal zcela specifický tón – "jako jsem já miloval vás", protože z lásky k lidstvu zůstal s námi, na špinavé, zakrvavené, hříšné zemi jenom proto, aby nám mohl být nablízku. Jeho láska se stala láskou sebeobětující, proto říká: "Ať každý odevzdá sám sebe, vezme svůj kříž, tedy svou službu v utrpení a v radosti, a tehdy mě bude následovat."

Kristus vyzývá člověka, aby uskutečnil Boží ideál. Jenom krátkozrací lidé mohou považovat křesťanství za minulost, která se uskutečnila v nějakém třináctém, nebo možná ve čtvrtém, nebo snad v jiném století. Křesťanství zatím uskutečnilo jen první, řekl bych bázlivé kroky v dějinách lidstva.

Mnohá Kristova slova zatím nechápeme, protože jsme ještě duchovní a morální začátečníci, protože šíp evangelia je zaměřen na věčnost jako cíl, protože dějiny křesťanství teprve začínají, a to, co nyní nazýváme dějinami křesťanství, byly napůl neumělé a nepodařené pokusy je uskutečnit.

Můžete mi namítnout, jak to, že jsme měli skvělé umělce, ikonopisce (malíře ikon) formátu Andreje Rubleva. Jistě vyskytli se velcí světci, to byli předchůdci. Kráčeli na pozadí temného moře špíny, krve a slz. To chtěl zřejmě vyjádřit Tarkovskij ve filmu Andrej Rublev, anebo to možná ani nechtěl, ale to tak prostě vyplynulo. Jen si zkuste představit prostředí, v němž se utvářelo jemné, něžné Boží zjevení sv. Trojice... Film nám ukazuje pravdu, války, mučení, zrady, násilí, požáry a záhubu. V takovém prostředí mohl člověk Bohem neosvícený tvořit jen capriccos, jaká maloval Goya. Ale Rublev zachytil Boží zjevení. Nečerpal ze skutečnosti, která ho obklopovala, nýbrž ze světa duchovního.

Křesťanství není nová morálka, ale roste nový život s Bohem. Je to nová smlouva, Nový zákon. Kde je tady ukryto tajemství? Jak mu porozumět? Proč lidstvo přitahuje osoba Ježíše Krista jako magnet, ačkoliv přišel na svět ponížený a neměl v sobě ani tajemnost indických mudrců, ani poetickou exotičnost východní filozofie?

Vše co říkal, bylo jednoduché, jasné, i příklady v podobenstvích bral z každodenního života. Tajemství, které odhaluje v několika slovech, slyšíme v Janově evangeliu. Filip říká: "Ukaž nám Otce, Otce všech." Kdo je ten, kterého Řekové nazývali arché, prvopočátek? Ježíš na otázku odpovídá tak, jak neodpověděl žádný filozof na zemi: "Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mne neznáš. Kdo vidí mne vidí Otce." Takto hovořil mnohokrát a mnozí se k němu obrátili zády a odcházeli pobouřeni, neboť jeho slova vždy obsahovala výzvu. Bylo nutné pochopit zvláštní tajemství.

Pokračování příště

Idea nenásilného odporování zlu a český myslitel Petr Chelčický

Uplynulo téměř dva tisíce let od chvíle, kdy byl v Kázání na hoře vysloven požadavek nenásilného odporování zlu. Je pozoruhodné, že Kristus v něm svůj výsostný etický apel, i když bezesporu úderný a závažný, nestaví na imperativních příkazech, ale spíše nová nasměrování doporučuje. Představuje svým posluchačům pozoruhodnější, na lásce a úctě postavený způsob, jak lze řešit spory, a předkládá jim tak pro nenávistné situace obraz jednání určovaného směrovkami mravní dokonalosti. Ta má být jejich metou, jejich ideálem, neboť je přímým odrazem jednání božího, jak se dovídáme z Horského kázání, když čteme: „Buďte tedy dokonalí jako nebeský váš Otec."

Zamysleme se hlouběji nad vnitřním obsahem tohoto poselství, které nepřichází z našeho světa: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: Oko za oko a zub za zub. Já však vám pravím, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou Slyšeli jste, že bylo řečeno: Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého. Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce."

Jako bychom byli doslova přizváni ke spolupráci, ke spolupráci na výsostném nebeském díle lásky. Jsou však tato doporučení uskutečnitelná? Jsou vůbec vhodná pro náš svět? A co nám přinášejí? Co podstatného nám sdělují? Co to vlastně znamená milovat nepřítele? Nic více, ale také nic méně než ani jemu neupírat právo na život, na milosrdenství, na spásu, na vysvobození od zlého, jemuž otročí, na možnost láskyplné proměny. Což v sobě zlo samo nenese stigma prokletí? Což nejsou jeho nositelé už sami v sobě tvrdě trestáni? Nepotřebují proto naši pomocnou ruku? A neodpovídají tedy v Kázání na hoře výzvy k lásce a k odpouštění právě na tuto skutečnost?

Je ale člověk takové bezbřehé laskavosti vůbec schopen? Rozpoznáváme, že vyzvání k ní je naléhavé, čímž jen podtrhuje její význam, zároveň však vyjadřuje také obdivuhodnou, překvapivou, povzbuzující důvěru a naději, že člověk i ve své křehkosti a etické nedokonalosti požadované nejvyšší mravní velikosti schopen je, rozhodne-li se pro ni sám a svobodně. Velký filosof Emmanuel Rádl označuje Horské kázání jako „ukázku čistého morálního zákona bez pohrůžky".

„Vy jste sůl země; ...Vy jste světlo světa …Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích."

Od prvního okamžiku, kdy myšlenka přemáhání zlého dobrem vstoupila do světa, budila pozornost a čeřila pokojné vody. Od prvního okamžiku měla své nadšené, odvážné přívržence, od prvního okamžiku byla zesměšňovaná, nepochopená, kritizovaná, ba nenáviděná. Už v prvním století považuje apoštol Pavel za nutné ji blíže vysvětlovat, když v epištole k Římanům praví: „Nikomu neoplácejte zlým za zlé, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud. …Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti. Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem."

Při povrchním naslouchání může posluchač snadno zaměnit tuto výzvu k nenásilí za zbabělost, lhostejnost, za ponížení. Děje se tak často – v minulosti i v současnosti. Přemáhám-li však cílevědomě, důsledně zlo dobrem, nejde – a to je nutno zdůraznit – v žádném případě o pasivní uhýbání zlému. Naopak, jedná se o odvážné, nekompromisní a hrdé vystoupení proti němu, o statečný boj, který se nevzdává, ale zároveň jedním dechem

Dokončení na str. 4

Sto let Evangelické církve metodistické v Československu

Dokončení ze str. 2

Schneeberger ve své práci Metodismus v Československu: *„Josefu Dobešovi pomáhalo několik pracovníků z jiných církví: kazatel Marek z Jednoty českobratrské, kazatel Knobloch z Bratrské jednoty Chelčického, později kazatel Kubát z Českobratrské církve evangelické. Členové Jednoty českobratrské a baptisté podporovali práci svým zájmem a zpěvem."*

Evangelizace metodistů v mladé Československé republice se konaly způsobem, který bral na zřetel hustotu rozložení sborů protestantských církví. V návaznosti na husitskou tradici a pod heslem „Národe český, vrať se ke Kristu" soustředili evangelizační úsilí především do měst a obcí, kde reformační křesťanství nebylo četně zastoupeno. Množství lidí, které se objevovalo na evangelizačních shromážděních, bylo neobyčejně velké. Nahrávalo tomu do určité míry „Hnutí pryč od Říma, zpět k evangeliu", které v mladém Československu spojovalo myšlenku češství s oddělením se od katolické církve. Tisíce bývalých členů římskokatolické církve rozšířily na přelomu 19. a 20. století řady jiných církví. Jak známo, vznikla též nová denominace – Církev československá. Těm, kteří vyznali víru v Krista v metodistických stanech, radil kazatel Dobeš a jeho spolupracovníci, aby se přihlásili do kterékoli církve. Mnoho lidí se skutečně přihlásilo do stávajících evangelických sborů. Do Metodistické církve se přihlásilo za deset let práce na deset tisíc členů. Byl to fenomenální nárůst, jaký si dnes, kdy lidé přicházejí i odcházejí spíše po jednotlivcích, ani neumíme představit. Rychlý vznik a růst sborů přinesl i problémy. Jeden z nich, velmi vážný pro budoucí existenci sborů, bezesporu představoval fakt, že evangelizace často zasáhly jednotlivce, kteří postrádali podporu a zázemí věřících rodin. Mnozí nevydrželi rodinný tlak a různé ataky ze strany příbuzných jiné konfesijní příslušnosti a vrátili se do své původní náboženské tradice nebo zůstali bez vyznání. Posléze přišly složité časy hospodářské krize, světové války a vláda netolerantního komunistického režimu, který navíc zakazoval evangelizaci mimo prostory církevních budov.

Na Slovensku, kde evangelizace a zakládání metodistických sborů nikdy nenabraly takovou sílu jako v Česku, se práce setkávala se silným odporem katolických duchovních a s násilnostmi, které vedly k ničení evangelizačních stanů a fyzickému napadání účastníků evangelizací. Kontinuita práce byla na pět let úplně přerušena zákazem činnosti v září roku 1940. Po skončení druhé světové války se k metodismu na Slovensku hlásilo jen několik jednotlivců. Do restriktivních komunistických poměrů po roku 1948 vstoupila naše církev na Slovensku zorganizovaná jen do sboru v Bratislavě. Později přibyly farnosti v Jenkovcích, v Seredi a v Partizánském. Po mnoho let (1951-1981) byl za práci zodpovědný jen jediný ordinovaný kazatel Josef Polák z Bratislavy, člen Církevní rady v Praze. Zdá se, že naše církev na Slovensku po dlouhá desetiletí stála spíše na okraji zájmu. Členský úpadek v obou částech Československa byl do konce komunistické vládní éry v roce 1989 obrovský.

Spolu se stanovou evangelizací se metodisté od počátku zaměřovali též na šíření Bible a křesťanské literatury. Založili biblický seminář v Ječné ulici v Praze. Institucní pomoc bližním realizovali od roku 1924 na „zámku" v Horních Počernicích, kde vznikl sirotčinec, jehož prvním správcem se stal kazatel Josef Zloch.

Podobně jako v jiných církvích, i v ECM nastal rozvoj práce po nabytí skutečné náboženské svobody po roce 1989. Dnes je práce organizována do dvou oblastí, české a slovenské s jednou výroční konferencí, které předsedá biskup Centrální konference pro střední a jižní Evropu Dr. Patrick Streiff. Za českou oblast zodpovídá superintendent Petr Procházka, za slovenskou superintendent Štefan Rendoš. Česká oblast je organizovaná do patnácti farností, slovenská do sedmi. I v současnosti je významnou složkou církevní práce sociální a vzdělávací. Církev má v ČR sedm středisek křesťanské pomoci a dvě další zařízení, ve slovenské oblasti funguje Diakonia ECM. O vzdělávání laiků a o celoživotní vzdělávání kazatelů v obou oblastech pečuje Institut vzdělávání ECM. Církev vlastní též rekreační a duchovní středisko v Poušti u Bechyně a na Veselce u Vimperka. Poskytuje také studentské ubytování v semináři v Praze-Vršovicích. Ve Slovenské republice založila ECM spolu s dalšími probuzeneckými církvemi vysokoškolské pracoviště, Katedru teologie a katechetiky na Pedagogické fakultě UMB v Banské Bystrici. Ve slovenské oblasti se ECM pastoračně a evangelizačně věnuje též romskému etniku, zejména na východě země, kde vznikly sbory s převážně romským členstvem.

Jakou má budoucnost metodismus v Česku a na Slovensku? I sám zakladatel metodismu, anglikánský duchovní John Wesley, měl ve smyslu budoucnosti své otázky. Vyjádřil se vcelku jasně pět let před svou smrtí (1791) ve svých „Myšlenkách o metodismu": *„Nebojím se, že by lidé zvaní metodisté někdy přestali existovat v Evropě nebo v Americe. Ale obávám se, že by neměli existovat pouze jako mrtvá sekta, která má formu náboženství bez moci."* To je vážný odkaz do našich řad. Metodismus je částí Kristovy církve, jeho existence je tedy v tomto ohledu pod zárukou a péčí své Hlavy. Metodismus může udělat mnoho dobrého. Podkopat ho mohou náchylnosti k církevním rozkolům a horlivé kulturní přizpůsobování. Nezbývá než věřit, že Duch svatý přemůže rozličné nesvatosti a dílo šíření svatosti podle Písma půjde dál.

Pavel Procházka
profesor na Katedře teologie a katechetiky Pedagog. fakulty UMB v Banské Bystrici
ředitel institutu vzdělávání ECM

Spiritualita bramborového guláše

Na Slovensku a v Polsku se o nás říká, že jsme národ neznabohů. Ale není to žádná pravda. Ve spotřebě horoskopů a amuletů předčíme většinu našich sousedů. Do kostela moc nechodíme, to je fakt. Na církev se díváme s podezřením, náboženskou plíseň nesnášíme. Ale duchovno nás zajímá, tajemno nás oslovuje, věštění budoucnosti a duchovní léčení nás vysloveně rajcuje. Alespoň to říkají sociologové. A co teprve brožurky duchovně zaměřené literatury – ty jdou v české kotlině vysloveně na dračku – už od prvních okamžiků po pádu komunismu před pětadvaceti lety. Vzpomínám na tu dobu s těžko skrývanou nostalgií. Na pultech knihkupectví i na stáncích všelijakých trhovců a podivínů se po listopadu osmdesát devět objevily stohy brožovaných tiskovin, nabízející duchovní stravu všeho druhu. Od jógy přes zenovou meditaci a holotropní dýchání až po uctívání andělů, kabalu a alchymii. Stejně jako mnozí vrstevníci z generace Husákových dětí jsem tehdy hltal duchovní brožurky s dychtivostí skoro nepříčetnou. Živelně, zbrkle, netrpělivě jsem do sebe ládoval jednu brožuru za druhou. Stal se ze mě nefalšovaný duchovní hledač, spotřebitel spirituálního zboží, vyzobávač transcendentních rozinek a sběratel duchovních kuriozit. Labužník a gurmán na poli zázračna a nadpřirozena. Míchal jsem si náboženské koktejly podle vlastní receptury, klohnil si duchovní guláš „co dům dal“; jako když pejsek a kočička vařili dort. Máslo a zavařenina, syrečky a ořechy, okurky a čokoláda, česnek a bonbóny, kakao a zelí, husí hlava a věnec buřtů. Tantra a vzývání archandělů, vyvolávání duchů a věštění z kozích jater, léčení vírou a geopatogenní zóny, šamanská extáze a kontaktování ufonů. Šla mi z toho hlava kolem. Moje pestrá duchovní strava mi po čase působila zažívací potíže, až jsem se cítil jako ten tlustý pes, co zbaštil chladnoucí dort, který pejsek a kočička položili na zápraží. Ale musím říct, že vzpomínám na telecí léta svého náboženského hledání s jistou velkorysostí. Myslím si, že to moje duchovní obžerství bylo omluvitelné dlouhým půstem normalizačního suchopáru. A že mě nakonec i ty dietní chyby vlastně dovedly k tomu, abych zatoužil po hutnější stravě. A tak mě nakonec jalové přehrabávání v duchovních lahůdkách přivedlo až k oprýskaným dveřím místního kostelíčka...

Pavel Hošek
promluva v rozhlase r. 2016

Idea nenásilného odporování zlu a český myslitel Petr Chelčický

Dokončení ze str. 3

usiluje i o zachování života nepřítele až k nejzazším hranicím možného. Jak velkorysé, mírotvorné, jak konstruktivní, jak obtížné! „Tato etika bez hranic“, řečeno slovy Alberta Schweitzera, si žádá velkou vnitřní sílu a snadno se dá zneužít. Má mnoho obdivovatelů, daleko více odpůrců, jen velmi málo opravdových následovníků.

V české historii se s důsledným postojem nenásilného odporování zlu setkáváme nejvýrazněji u společenských a politických aktivit Petra Chelčického, v novodobých dějinách světa u Lva Nikolajeviče Tolstého, nejvýrazněji pak u Mahátmy Gándhího, který důsledným prosazováním nejrůznějších forem nenásilného boje změnil chod dějin své celá staletí okupované Indie. Nad zlem segregace a chudoby vítězil užitím pokojného protestu také Martin Luther King, nazývaný též „černošským apoštolem nenásilí“.

Není pro nás jistě bez významu, že v této řadě vzácných osobností, které znovu důrazně poukázaly na dva tisíce let starou výzvu ke smírnému způsobu řešení sporů a nenávisti ve společnosti, stojí právě český myslitel. O životě Petra Chelčického toho s určitostí mnoho nevíme. I rok jeho narození je určován pouze přibližně, a to do doby kolem r. 1390, spíše před touto hranicí než po ní. Je však téměř jisté, že se narodil v malé vsi Chelčice poblíž Vodňan. Z jeho spisů lze vyčíst, že pocházel z nezámožné selské rodiny a že se setkal s Mistrem Janem Husem. Časový úsek a místo setkání však opět neznáme. Došlo k němu v Betlémské kapli? Setkali se v době Husova působení na jihu Čech?

Jisté a pro naše téma důležité je, že byl Chelčický v Praze v letech 1419–1420, kdy očistné husitské hnutí, s nímž bytostně souhlasil, postupně přerůstalo ve válku. Tento posun nastolil mezi vůdci i prostým lidem zásadní otázku. Je křesťanu povoleno – byť ve jménu pravdy boží – bojovat proti nepříteli se zbraní v ruce? Smí křesťan usilovat o život protivníka? Otázkou se zabývali kněží, byla předložena také mistrům Pražské univerzity. A výsledek? Křesťanům je zapovězeno válku rozpoutat, nesmí vést válku útočnou, ale válka obranná se připouští. Když tedy začátkem roku 1420 započali válečný útok král Zikmund a papež, protivníci husitů, byl odvetný boj obránců kalicha se zbraní v ruce podle teologů nejen jediným možným řešením, ale byl i spravedlivý, ospravedlnitelný. Petr Chelčický však toto logické východisko nepřijal. Zůstal ve svém přísném teologickém myšlení naprosto důsledný a nebál se – on, prostý sedlák, písmák-samorost – vyslovit i před učenci svůj nesouhlas, své jednoznačné NE. Válka, jakákoli válka, je božím přikázáním Nezabiješ vyloučena, zapovězena. Byl si vědom všech úskalí tohoto radikálního postoje? Cožpak nepřipouštěl ve skrytu duše výjimky ani pro vyhrocené situace? Samozřejmě že se setkal s odporem, že musel čelit nejedné promyšlené argumentaci a že zůstal tak trochu osamocen ve chvílích národního nadšení, které přinášela první ohromující válečná vítězství. V očích hloubavého, přísného Jihočecha zůstala válka bez přívlastků, tedy nejen válka útočná, ale i válka obranná, hříchem. Ani on se však nechtěl zlu bezbranně poddávat a ve svém nejznámějším a snad také nejstarším spise O boji duchovním, také ve spisku O trojím lidu řeč se snažil hledat cestu ke spravedlivějšímu uspořádání vztahů ve společnosti.

Milada Kaďůrková

Neobvyklé vztahy

O některých zvířatech se traduje, že jsou odvěkými nepřáteli, třeba psi a kočky. Můj spolužák měl vlčáka, který kočky cílevědomě lovil a zabíjel. Zvláštní bylo, že ho tahle vášeň nakonec stála život. Kamarád ho venčil v parčíku u vinohradského pivovaru, který končí nízkou zdí, za kterou je několikametrový propad do sestupného schodiště. Kočka skok hravě zdolala, ale psí lovec se smrtelně zranil.

Ale už jste si jistě všimli, že se i tak rozdílní živočichové mohou spřátelit, zvláště když se poznají v mládí.

B. Pisingerová zajímavě referuje na internetu o takových nečekaných vztazích mezi živočichy. Podle izraelských zoologů hlásí prý 66 % domácností, které chovají pohromadě psy a kočky, dobré vztahy mezi těmito zvířaty. Napomáhá tomu, když se kočka seznámí se psem během prvního půl roku svého života. Věk psa prý nehraje roli, ale obecně platí, že zvířata, která se poznají ještě jako mláďata si na sebe lépe zvykají. Zvláštní přátelé si mohou někdy hrát, že to vypadá jako opravdový zápas, ale neublíží si zuby ani drápy. Kdo viděl, jak si dospělá kočka ošklivě „hraje“ s chycenou myší, dříve, než ji utratí, je překvapen fotografiemi, kde si kočka s myší hraje jako s kamarádkou a neublíží jí.

Možná jste také viděli video, kde domácí kachna krmí svou vlastní potravou kapry v rybníčku, pěkně jim to podává zobákem do úst. Nebo fotku slepice, která ochotně zahřívá malá psí štěňátka. Dojemný příběh se odehrál v domě veterináře v Sydney v Austrálii. Lékař přijal do péče dvě mláďata tygra bengálského a jedno kotě pumy, které jejich matky v období přívalových dešťů opustily. K překvapení veterináře se opuštěných mláďat ujal jeho pes, německý ovčák, jak by byl jejich otcem.

Je známo, že zvířecí matky se občas starají o osiřelá mláďata téhož druhu. Vzácněji se vyskytuje mezidruhová adopce živočišného sirotka. V Sao Paulo v Brazílii nalezli zoologové párek malp kapucínských, které se ujaly jiného opičího sirotka, mláděte kosmana. Tým výzkumníků kytovců pozoroval v oblasti Francouzské Polynésie samici delfína, která během více než tří let pečovala kromě vlastního potomka ještě o osiřelé mládě jiného delfínovce, elektry tmavé. Prohlédněte si několik obrázků takových pozoruhodných kamarádství. Máte-li počítač, naleznete jich tam mnohem víc.

V živočišné říši je to ovšem vždy něco výjimečného, ale i tak nás to může oslovit, když pozorujeme až nenávistné přehrady mezi lidmi. Sama biologická genetika nás poučuje, že veškeré bláboly o čistotě nějaké lidské rasy jsou nesmysl. Je prokázáno, že genetické rozdíly mezi lidmi téže rasy mohou být větší, než odlišnosti mezi rasami. Výzkumy ukazují, že např. v Evropě neexistují čisté rasy. Např. my Češi v sobě máme kromě slovanských genů také keltské, německé i židovské vlohy. Zpracování 182 vzorků placent žen různých ras ze všech světadílů počítačovým programem vyústilo v poznání, že všecky pocházejí z jedné pramatky. Genetici z university v Berkeley v Kalifornii ji nazvali „Mitochondriální Eva“.

Vzpomínám, jak mě překvapilo, když se v jednom církevním shromáždění v Anglii před námi objevil anglikánský biskup s manželkou, „typičtí“ Britové, se svým osvojeným synkem černým jako uhel. A ještě víc mě udivilo, když jsem byl pozván ke kolegovi z kalifornské university do jeho soukromého domu. On byl „typický“ nordický Germán jménem i vzhledem, jeho manželka - milá černoška. Syn byl pěkný, trochu snědý mládenec, prostě krásná rodina.

Když otevřeme Bibli, dovídáme se, že lpění na čisté židovské rase bylo také problematické. Velký vůdce Izraele ze zajetí Mojžíš měl za manželku Midjánku a dokonce se rád řídil radou svého tchána, jak organizovat cestu do zaslíbené země. V rodokmenu velkého krále a skladatele žalmů Davida byla i vysvobozená pohanka, nevěstka z Jericha, Rachab a Moábka Rút, která byla přímo královou babičkou. K nejvěrnějším vojákům Davida, když krále pronásledoval vlastní syn, patřil Filistinec Itaj Gatský, tedy krajan Goliášův (2 S 15, 19 n). Je dojemné číst, jak ohleduplně vysvobodil černoch Ebedmelek se svým oddílem Jeremjáše z hluboké cisterny, v níž proroka chtěli umořit hladem izraelští šlechtici (Jr 38, 7 n). A do samotných počátků misie patří vyslání diakona Filipa za etiopským ministrem financí (Sk 8,26-40), který pak asi přinesl křesťanství do své země.

Pán Bůh zřejmě nedělá rozdíly mezi lidskými rasami, ani mezi lidmi různého společenského postavení. Ba zdá se, že chudí, opovrhovaní a bezmocní lidé měli u Pána Ježíše vždy přednost. S kananejskou pohankou, která ho prosila o uzdravení dcery, jednal Ježíš z počátku obezřetně, zkoušel její postoj. Když se ukázala její pokora, ocenil její víru a dcerku uzdravil (Mt 15, 21-28). Nebál se hovořit i bydlet s opovrhovanými Samařany (J 4, 39-42) a ve známém podobenství dal Samařana za příklad tam, kde židovští bohoslovci zklamali (L 10,29 n).

Je mně smutno z našich politiků, kteří si získávají přízeň publika tím, že prohlašují: „Nepřijmeme ani jednoho přistěhovalce ze zemí Blízkého východu“.

Naopak rád vzpomínám, jak nám při jednom ekumenickém adventním sejití v náchodském divadle představil evangelický farář muže středního věku, vzdělaného Syřana, který se i s rodinou k nám dostal a už nějaký rok tu pracoval. Mluvil slušně česky a na dotaz, jaké má vztahy s českými sousedy, prohlásil, že se k nim všichni chovají velmi dobře.

Tak si říkám, že nám Stvořitel ukazuje i na těch zvláštních zvířecích kamarádech, jakou od nás očekává vzájemnou snášenlivost a toleranci.

A k tomu mě těší to, že mezi průkopníky široké misie mezi pohany vynikali čeští bratrští emigranti, které svět dosud zná jako Moravany. Kdosi nám vyprávěl, že v Africe se mu představil tmavý domorodec: „I am Moravian“.

Pavel Javornický

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

28/2020

14. října 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
21. října 2020

Z obsahu

* *Není jiného Boha*
* *Úžasná zvěst evangelia*

Poselství k 19. neděli po sv. Trojici

Neposlušnost

1. Samuelova 15,22

Samotný 22. verš zní docela nevinně, skoro by se hodil do Karafiátových Broučků. Samuel Jan Karafiát říká: „Saule, Saule, že tys byl neposlušný?! Copak se Pánu Bohu líbí víc oběti než poslušnost?“ Ale všechno je úplně jiné. Až s úlekem sledujeme zavržení a pád Vyvoleného a Pomazaného Hospodinova. Právě se zhroutilo jeho kralování, padá do zatracení, a nedá se to zastavit. Za co? Za neposlušnost? Vždyť Saul uznává své provinění a prosí a žadoní o odpuštění. Copak byl David lepší? Neprovedl horší věci, nenechal úkladně zabít Uriáše Chetejského? Proč Davidovy prosby byly vyslyšeny a Saulovy ne? Tak jasné to přece jen není. Snad v tom hrála roli Saulova povaha a těžké deprese, tehdy zlé znamení něčeho protibožského. Ale víc asi králova naprostá svévole, myslí se svévole odtržená od - a proti Boží vůli (1 S 14,47). Ale okolí dvacátého druhého verše je ještě daleko temnější (je potřeba si přečíst kapitoly 14 i 15). Například: nevidíme tu žádného dobrého nebo laskavého proroka Samuele. Žádná moudrá Janinka z houští ani hloupá Broučkova maminka – která mnoho mluvila o neposlušnosti i když jí právě umíral syn. Ale krajně rozzuřeného, „hněvem hořícího“ proroka, který celou noc před sesazením krále úpí a zuří. Skoro bychom se ho měli bát. Pokud nevěříte – tak Samuel nejenže nelítostně sesadil Saula, ale nechal si předvést zajatého nic netušícího amáleckého krále Agaga a osobně a zběsile bezbranného zajatce, rukojmí, rozsekal na kusy. Přede všemi ... a před Hospodinem v Gilgálu ... Saul byl totiž neposlušný a ušetřil ho. Lid byl neposlušný a nahrabal si to nejlepší z válečné kořisti a lhal – prý že na oběti. Měl pobít všechno ... do detailu vyhladit z povrchu zemského. Samuel dokončil absolutní poslušnost Hospodinova slova. A odešel a nikdy už Saula neuviděl. Ještě se ho nebojíte? Teprve pak začal Samuel pro Pomazaného Hospodinova truchlit.

Ale ještě jednou k neposlušnosti. Na začátku následující, šestnácté kapitoly je neposlušný ... sám Samuel (!) Zdráhá se uposlechnout Hospodinův příkaz, aby šel a pomazal za krále Jišajova syna Davida. „Ale vždyť mě Saul zabije!“ namítá. Trest? Žádný. A já sám sebe najednou přistihuji při svévolné myšlence o neposlušnosti. Že bych ani já, kdybych byl tehdy izraelský voják, možná neuposlechnul a zdráhal bych se, možná bych utekl z bojiště, možná bych se pozvracel ... proč? Absolutní poslušnost vyžadovala děsivé: vyhladit všechny Amálekovce, muže, majetek, dobytek – a ženy, pacholata – i kojence. Mám opravdu věřit, že takový příkaz ke genocidě vydal Hospodin? Zdráhám se a nechci to poslouchat ani slyšet. Jen máloco je děsivější. Zmítám se v myšlenkách a vrací se mi otázky: není Bible jen z části inspirovaná Duchem a nevpisují tam příliš velkou část lidé? Třeba rozlícený Samuel? Nebo nějaký Davidův pochlebovač, aby minulého krále vylíčil co nejhůř? Nenacpali tam lidé svoji vlastní zlobu, malost a nenávist k nepřátelům? Proč ale vylíčili – až se toho lekám – Hospodina ... „co nejhůř“?! Copak Hospodin opravdu je nebo někdy byl tak děsuplný vládce? Nechci tomu věřit a mám najednou zásadní problém s Písmem. Protože věřím úplně jinému židovskému svědectví. Ježíšovu. A Ježíš říká ... že Bůh je Otec. A že je dobrý. Laskavý. A donekonečna a až nespravedlivě milující. Odpouštějící. Pohnutý ve svých vnitřnostech. Jako otec marnotratného dítěte, syna, člověka. Samuel to asi zmotal.

Tomáš Cejp
farář sboru ČCE
Libčice nad Vltavou

Všichni se oblečte v pokoru...

Je to vaše převrácenost, jestliže je hrnčíř oceňován stejně jako hlína. Což říká dílo o tom, kdo je udělal: “On mě neudělal“? Což výtvor řekne o svém tvůrci: “On ničemu nerozumí?“

Izajáš 29,16

Všichni se oblečte v pokoru, jeden vůči druhému.

1. Petrova 5,5

Mluvit o zlých věcech se nám nechce. Ale co dělat, když na dnešek máme slyšet: Je to vaše převrácenost, jestliže je hrnčíř oceňován stejně jako hlína… Což výtvor řekne o svém tvůrci: On ničemu nerozumí?

Obraz hrnčíře a hlíny jistě mluví i do současné situace. - Všechno, co je, zemi, oblohu, život - to všechno stvořil Bůh. „A viděl, že to je dobré“... A stvořil i člověka. A dal mu úkol spravovat to Boží dílo, ba dokonce ho pověřil, aby dal všem tvorům jméno. Tím dal Bůh člověku pravomoc živé tvory ovládat.

Člověk opravdu nad přírodou vládne. Kácí lesy, otravuje vody a vzduch, hubí živočišné druhy, vraždí své lidské druhy. Chová se nezodpovědně, zvrhle, přenáší do své

Dokončení na str. 2

Aktualita: Církev čs. husitská si na nového patriarchu musí počkat

V roce 100. výročí vzniku Církve československé husitské se měl mj. konat 24. října i volební sněm, který měl zvolit na dalších sedm let nového či staronového patriarchu.

Podle řádů církve se mohou stát kandidáty na úřad patriarchy duchovní, kteří obdrželi ve vyhledávacím řízení na vikariátních shromážděních aspoň 10 % hlasů, vyhovují podmínkám řádů (např. vzdělání, léta služby apod.) a kandidaturu přijmou. V tomto případě vyhověli podmínkám a kandidaturu přijali bývalý patriarcha Tomáš Butta a farář z plzeňské diecéze Lukáš Bujna.

Volební sněm, jehož členy jsou mj. duchovní a laici ze všech náboženských obcí, by měl být svolán až na rok 2021 nejpozději do 30. června. Doufejme, že situace s nákazou se do té doby stabilizuje ***(hb)***

Tomáš Butta

Lukáš Bujna

Co nás učí barvy podzimu

Jsou lidé, kteří milují léto, čas prázdnin a slunce a modrého nebe nad hlavou. Pak jsou lidé, kteří milují jaro, kdy ve vzduchu zavoní tajemné vůně a zelené výhonky ohlašují vítězství života nad smrtí. Ale najdou se i lidé, kteří ze všech ročních období nejvíce milují podzim. Dobu větrů a dešťů, jablek a ořechů. Dobu, kdy stromy obtěžkané ovocem ztratí svou svěží zeleň a zahalí se do žlutého a červeného kabátu. Jakoby se těsně před skonáním naplno rozehrály všechny barvy a vůně přírody. Jakoby v posledním vzepětí života před smrtí zazářila rostlinná říše celou paletou svých krás, než se uloží do stínu a chladu zimního spánku. Ano, už zase je tady ta mučivě krásná melancholie podzimu, která mi rok co rok plní hlavu vzpomínkami, která mě žene do lesů mezi stromy, k šustění suchých listů a k divné vůni mokré hlíny. Už zase tajně loupu rukama kousky kůry a znepokojeně poslouchám, jak vítr vrže ve větvích. Už zase nervózně drolím v prstech hrudky jílu a mhouřím oči na vlaštovky, které se hádají na drátech. Už zase mě stíhá můj podzimní smutek, už zase někde ve mně něco brečí. Už zase v duchu vznáším chabou námitku, proč je ta nesmírná nádhera podzimu znamením zániku a odumírání?! Proč celé to fascinující divadlo barev připomíná od samého začátku svou vlastní smrtelnou diagnózu, svůj vlastní brzký konec? Proč se všechny krásy přírody vystupňují až k neunesení jen proto, aby záhy zvadly a zhasly, zhnědly a uschly, umřely a zmizely?! Proč je ta nesmírná krása podzimu předzvěstí umírání?! …Tak nevím… Je můj podzimní spleen a stesk příznakem propukajícího šílenství? Nebo projevem deprese z nedostatku vitamínů? Nedávno mě napadla spásná myšlenka, která jakoby mi do chmurných nálad podzimu vnesla paprsek světla odněkud shůry. Možná je ta pomíjivá nádhera podzimních dnů vlastně znamením a předzvěstí příštího jara. Možná se na podzim rozezní a rozehrají všechny krásy světa právě proto, aby všem smrtelníkům připomínaly, že smrt je branou znovuzrození. Aby jim připomněly tajemství vepsané do srdce přírody, že to staré musí zemřít, aby to nové mohlo povstat k životu...

Pavel Hošek

„Život je jeden pouhý, ale smrtí tisíceré jsou způsoby.
Pravda jedna a pouhá, bludů však tisíceré podoby.“
Jan Amos Komenský

Z církví doma i ve světě

Vatikán poprvé zveřejnil detailní rozpočet, slíbil lepší kontrolu

Vatikán 1. října poprvé zveřejnil detailní data z rozpočtu církevního státu a slíbil, že jeho finanční toky budou napříště "průhledné jako sklo". Informace o příjmech, výdajích a majetku prezentoval šéf ekonomického sekretariátu Svatého stolce kardinál Juan Antonio Guerrero Alves v době, kdy vedení Římskokatolické církve řeší finanční skandály a podvody, kvůli nimž před týdnem rezignoval i vlivný šéf jedné z kongregací římské kurie, kardinál Angelo Becciu.

Řídící aparát církve hospodařil v loňském roce s deficitem 11 milionů eur (295 milionů Kč), když výdaje dosáhly 318 milionů eur (8,5 miliardy Kč) a příjmy 307 milionů eur (8,2 miliardy eur). Necelou pětinu příjmů - 56 milionů eur (1,5 miliardy Kč) - tvořily příspěvky od věřících. V roce 2018 dosahoval schodek 75 milionů eur (dvou miliard Kč).

Vůbec poprvé podle agentury Reuters Vatikán zveřejnil i hodnotu svých čistých aktiv, která loni činila něco přes čtyři miliardy eur. V této sumě jsou zahrnuta i Vatikánská muzea a Vatikánská banka, aktiva samotné římské kurie, která je řídícím administrativním orgánem církve, činila 1,4 miliardy eur.

Agentura AP upozornila na to, že veřejnost má nyní poprvé k dispozici i údaje o tom, s jakou částí rozpočtu hospodaří jednotlivé části kurie. Podle ní z dokumentu překvapivě vyplývá například to, že Kongregace pro nauku víry, která má na starosti velmi rozsáhlou agendu kvůli kauzám sexuálního obtěžování kněžími, měla loni k dispozici pouze 3,36 milionu eur, což je jedno procento rozpočtu kurie a mnohem méně, než získala například vatikánská knihovna či archivy. Tato kongregace si přitom dlouhodobě stěžuje na to, že nemá dostatek lidí ani peněz, které by jí umožnily zpracovat obrovské množství stížností, které Vatikán v posledních letech přijal. "Ti, kdo po nás žádají transparentnost, to činí oprávněně. Hospodaření Svatého stolce musí být průhledné jako sklo. To po nás papež žádá," řekl kardinál Guerrero Alves v rozhovoru pro oficiální zpravodajský server církevního státu Vatican News.

Rezignací kardinála Becciua, kterého papež obvinil z finančních podvodů a z nepotismu, se ve Vatikánu prohloubil finanční skandál spojený s nákupem luxusních nemovitostí v Londýně. Transakci ve výši 200 milionů dolarů (4,7 miliardy Kč) uskutečnil Státní sekretariát v roce 2012. Kvůli vyšetřování bylo loni propuštěno několik zaměstnanců vatikánského aparátu a ve funkci skončil i šéf správní rady vatikánského úřadu pro kontrolu finančních toků (AIF) Tommaso di Ruzza. Rezignoval i Domenico Giani, dlouholetý velitel vatikánské stráže a hlavní bodyguard papeže Františka.

www.christnet.eu

Do Rady ČRo byl zvolen Josef Nerušil, zaměstnanec odboru komunikace pražského arcibiskupství

Poslanecká sněmovna 29. září zvolila dva nové členy Rady Českého rozhlasu, předsedu českého svazu chovatelů a ředitele Výstaviště v Lysé nad Labem Ondřeje Matouše a Josefa Nerušila, zaměstnance odboru komunikace pražského arcibiskupství, který dříve pracoval například jako redaktor Českého rozhlasu a externí spolupracovník Katolického týdeníku. Matouš a Nerušil dostali v tajné volbě přednost před bývalým členem rady Ivanem Vodochodským a historikem Jaroslavem Šebkem, kterého navrhla Akademie věd. Nerušil, nominovaný spolkem Bydlíme v Králově Poli, dostal 91 poslaneckých hlasů. Pro Matouše bylo 128 ze 171 hlasujících poslanců. Josef Nerušil vystudoval politologii a religionistiku. Nyní pracuje v odboru komunikace pražského arcibiskupství, kde má na starosti sociální sítě, například facebookový profil kardinála Dominika Duky, nebo twitterový účet arcibiskupství. Dlouhodobě spolupracoval s římskokatolickým knězem Milanem Badalem, bývalým členem Rady České televize a Rady Českého rozhlasu, který zemřel v březnu 2019. Rada Českého rozhlasu má podle zákona o Českém rozhlase zajistit kontrolu média veřejností. Rada má 9 členů a k ekonomické kontrole rozhlasu využívá pětičlennou Dozorčí komisi.

podle ČTK

Peking zakazuje učitelům zmínky o víře a Bohu

Čínským učitelům, kteří se zmíní o Bohu nebo náboženství, hrozí ztráta zaměstnání. Komunistické úřady totiž stále více kontrolují vzdělávací materiály a rozšiřují seznam zakázaných témat, o kterých nesmí diskutovat. Podle informací zveřejněných organizací Bitter Winter, která monitoruje situaci v této komunistické zemi, Peking přísně sleduje, co učitelé říkají na školách a univerzitách. Úřady sledují všechny „reakční názory“ nebo „nesprávné poznámky“, aby studenti na školách nebyli informováni o demokracii a náboženství. „Vláda je přesvědčena, že učitelé náboženských oborů jsou nepřátelští vůči komunistické straně,“ uvedl podle Bitter Winter učitel angličtiny z východní provincie Šantung. Vysokoškolský učitel řekl, že v loňském roce přišel do školy ústřední inspekční tým, aby kvůli protestům v Hongkongu prošetřil ideologické postoje učitelů. Další učitelka angličtiny pro Bitter Winter řekla, že provinční školský úřad ji kritizoval za zmínku slov „Bůh“ a „modlitba“ během hodiny o Jane Eyrové, zatímco další byla kritizována za zmínku o modlitbě před jídlem při diskusi o stravovacích tradicích v různých zemích světa. Ve své výroční zprávě Americká komise pro mezinárodní náboženskou svobodu uvedla, že Čínská komunistická strana zakázala mladistvým do 18 let účast na bohoslužbách. Duchovním je zakázáno organizovat jakékoli aktivity za účasti mladých lidí.

Open Doors zařadila Čínu mezi nejhorší země na světě, pokud jde o pronásledování křesťanů.

podle www.krestandnes.cz

Všichni se oblečte v pokoru...

Dokončení ze str. 1

populace nemoci ze zvířat. A když se příroda začne zmítat v křečích a mění se klima a také stavba virů, tak lidé jsou nesví a hledají viníka.

A protože příroda je věc, a ke všemu slepá a hloupá věc, tak si najednou ten pán tvorstva vzpomene na tu starou pověru, že všechno kdysi někdo stvořil. A řekne: Ten, kdo to udělal, to udělal blbě. Špatná hlava, špatný výsledek. Hrnčíř i s tou jeho hlínou stojí za starou belu! On ničemu nerozumí. - I zdá se, že stejně jako za Izajáše i dnes musíme všechno vymyslet a zařídit sami. Hledáme způsoby, jak na všechno vyzrát, jak nic nezměnit a zisky zachovat. Jak se obejít bez Boha, bez vody, bez vzduchu.

Jenže ono to asi nepůjde. Žít bez živých tvorů znamená nejíst a nedýchat. To se nám zde na zemi asi nepodaří. To by možná šlo v nebi. Jenže kde ho vzít, když Bůh není? - No přece Bůh jsme my! No, byli jsme snad, pokud jsme žili. Ale to už je dávno…

Je to naše převrácenost, myslet si, že můžeme zpřeházet všechny hodnoty a přežít.

V nynější pandemii se lidé lekají. Avšak co se musí stát, aby se lekli dost? Stojí výroba, nejezdí se, nelítá se, nemůžeme vidět své přátele a děti a vnoučata… Co ještě musí přijít? Zlom možná nastane, až opravdu bude toaletní papír vzácnější než peníze a lidi budou omdlévat z citové podvýživy.

Vše je jen věc. Muzeální věcí je Bůh, zbytečná věc je příroda, otravná věc je Gréta i vědec, který vidí všechno černě. A věcmi se staneme i my všichni. Nuž zdá se, teď jde jen o to, aby se to všem nepoštěstilo v příliš krátkém čase.

„Jezme, pijme, neboť zítra zemřeme“, říkali někteří na začátku letopočtu. Apoštol Pavel to kritizuje. On přemýšlí jinak. Drží naději, věří, že není vše ztraceno. Vytrvale nese poselství o Kristu.

Možná ani teď ještě není vše ztraceno. Ale to bychom my jako lidi museli opět zaslechnout Boží volání, které už kdysi vyřizoval žalmista: „Lidské čeledi, přiznejte Hospodinu, přiznejte Hospodinu slávu a moc...“ Ale to by asi lidé museli skutečně padnout na dno a připustit, že všechno sami nezařídí. Až tak daleko by se museli pokořit, že by viděli v přírodě a v druhém člověku Boží dílo. To by se ovšem museli vrátit hodně daleko, až tam, kde ještě nebyla muzea a byl jen život a úcta k životu a úcta k tomu, kdo všechno stvořil.

Možná to měl na mysli Pavel, když psal: „Pokořte se pod mocnou ruku Boží, a on vás povýší ve stanovený čas.“

Marian Šusták

Duchovní růst

Jan 15,1-13

Možná že znáte vtip, který se říká o vínu a Pražácích. Prý existují tři druhy vína – suché, polosuché a pro Pražáky… Je pravda, že i toto podobenství vyžaduje určitou znalost vinařství, což mi chybí. Nicméně základní obraz je jednoduchý. Ježíš sám sebe přirovnává k vinnému kmeni a svoje následovníky vyzývá k tomu, aby nesli ovoce. Svého otce - tedy Boha přirovnává k vinaři čistícímu vinohrad. Z celého podobenství je jasné, že snahou vinaře je provést některé nezbytné kroky k tomu, aby vinice dávala dobrý výnos, neboli aby dávala ovoce. Vinař v tomto podobenství odřezává ty ratolesti, které nenesou ovoce a ty, které ovoce nesou, vinař čistí. Podívejme se trochu podrobněji na proces pěstování vína. Leden – prořezávání keřů, únor – proklestění keřů, březen, duben - příprava půdy. Červen – provádí se letní řez, červenec – čištění, které se děje mj. i skrze odstraňování květenství, které by odebíralo energii keři. Dále vinaři odstraňují v srpnu část listů, aby se umožnil lepší přístup slunci a vzduchu. V září – před sklizní se zastřihávají keře, aby se energie soustředila do zbylých hroznů. Vlastně celý proces pěstování vína, stejně jako jiného ovoce je umožnit určitými moudrými zásahy, aby energie proudící z kmene, umožnila co nejkvalitnější ovoce. Zároveň smyslem vinného keře, stejně jako jabloně, švestky atd. je nést ovoce. Tímto se vinný keř liší třeba od keře rododendronu, jehož hlavním cílem je krása, ne nesení ovoce…

Pán Ježíš v tomto podobenství vlastně říká, „vy“ – tedy myslí své následovníky, máte nést ovoce. Na první pohled je vše jasné, co jiného mají křesťané dělat. V této chvíli zbývá již jen poslední krok – sestavit tabulku od nejaktivnějších členů církve po ty nejméně aktivní. Nejaktivnější jsou jakýmsi prototypem křesťana prezentovaného v tomto podobenství, nejméně aktivní půjdou na hranici. Jenže Ježíš se přesně v tomto bodě pevně drží vinařského podobenství. Ve v. 4 nečteme nic o tom, jak velké či kvalitní má ovoce být. Čteme, že nejdůležitější je, aby ovoce bylo při kmeni. Proč? Protože ovoce nemůže být nekvalitní, pokud je kvalitní kmen. A je-li ke kmeni přirovnáván Ježíš Kristus, potom je kvalita jistá. Jenže co není samozřejmé, je, zda skutečně z kmene bereme život, zda skutečně jsme napojeni na vinný kmen. „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.“ Na vinici je tento princip jasný. Pokud je hrozen bez kmene, shnije. Stejné by to mělo být i v církvi – jenže tam to není tak snadno vidět. Několikrát jsem byl svědkem toho, že člověk velmi aktivní, slovy našeho textu „přinášející ovoce“, byl charakterově pokleslý, zatrpklý a vůbec – ostatní se mu obloukem vyhnuli. Nesl tedy ovoce nebo ne?

Když Pán Ježíš hovoří o ovoci, na prvním místě klade důraz „zůstaňte při kmeni“ a ovoce se dostaví. Nebo jinak – pokud jste při kmeni, tedy pokud jste v Kristu, nemůžete jinak, než přinášet ovoce. Váš život přirozeně bude obohacením pro druhé – protože to je smysl ovoce a vinař z vás bude mít radost. V této chvíli je pokušení předložit nějakou metodu jak být v Kristu, jenže metody jako se modlit, meditovat, číst písmo známe a ani o tom psát nechci, protože kdo chce, ten si způsob najde. Nebo jinak – kdo nechce, tomu nepomůže ani nová metoda. Když jsem byl v USA, zaujalo mne, kolik druhů Biblí zde vychází. Bible pro ženy, muže, pro sportovce, děti, dospívající, vojáky, dokonce existuje Bible, která je vodotěsná… jenže jak mi jeden pastor řekl, pokud není, kdo by Bibli chtěl číst, moc to nepomáhá. Ježíš hovoří o tom, že pokud ovoce není při kmeni, nedává ovoce. Z pohledu zahrady je to jasné, ale z pohledu služby? Pokud nejsme s Kristem, nebereme od něj mízu, potom sice jsme aktivní, ale aktivita není to samé, jako nesení ovoce. Myslím, že zde se odehrává primární zápas každého křesťana – abych byl nejdříve s Ježíšem. Proč? Je to podobný princip jako v jakémkoli vztahu. Můj partner stojí především o to, abych s ním měl vztah, abych byl s ním. Až díky tomu si uvědomuje, že to co dělám, je vlastně vyjádřením lásky.

Ježíš poté svoje podobenství konkretizuje, když říká, kde se ovoce má konkrétně projevit. O tom prvním jsme již hovořili – jedná se o výzvu „zůstaňte ve mně“. Jde o to, že skrze vztah s Kristem dochází přirozeně k proměně charakteru a proměněný charakter se stává východiskem do služby.

Druhý projev zralého ovoce je skryt ve slovech „Zachovávejte má přikázání“. Jinými slovy zde vidíme výzvu k poslušnosti. D. Bonhoeffer v této souvislosti vyřkl známá slova: „Jen poslušný věří, jen věřící poslouchá.“ Tedy víra a poslušnost jdou ruku v ruce. Myslím, že slovo poslušnost v dnešní době působí jak červený hadr na býka. Motto mnohých lidí zní: Nikdo mi nebude mluvit do života. A to nejen nikdo z lidí, ale ani Bůh. V tomto duchu mi radil i jeden kamarád – kazatel. „Chceš-li na sboru přežít, nemluv moc lidem do života (hlavně ne do výchovy).“ Vzápětí dodal: „Vím, že je to špatně, ale pokud chceš vydržet, nedá se nic dělat.“

Neposlušnost u věřících znamená, že si jsem ochoten vybrat, co se mi z Bible hodí, ale jedná se o můj soukromý výběr. Problém ale je v tom, že poslouchat budeme vždy, otázka je pouze koho. Všichni známe slova Otčenáše „buď vůle tvá i na zemi“. V této prosbě je víc než pouze prosba o Boží vůli. O tuto vůli se modlíme proto, aby se uskutečnila v mém životě, ale i v životě mých dětí, rodiny, sboru, našeho města atd. „Problém“ je někdy v tom, že podvědomě vidíme, že by se Boží vůle mohla protínat s mojí a chováme se jako děti. Uvedu příklad z rodiny. Kdyby se děla vůle mých dětí, potom by se jedla především nutella, chodilo by se spát až ve stavu totální únavy z počítačových her, pochopitelně škola by se zrušila… Jednou jsem hovořil s nešťastnými rodiči. Vzpomínám si na povzdech matky: Nejhorší je dívat se, jak moje děti sebe sama ničí. Děti ale měly pocit, že si perfektně užívají života.

Vím, že ne vše je v životě jasně nalajnované, že často nevíme, jaká je Boží vůle pro náš život, ale hledání Boží vůle není to samé, jako poslušnost. Mnohokrát dobře víme, co (ne)máme dělat, jen se nám nechce a tak si věci racionalizujeme… Náš text nás učí, že proměna nepřijde skrze silnější vůli, ale pokud zůstáváme v Kristu. Najednou totiž získáváme na mnohé oblasti Jeho pohled… na naše finance, na vztah k druhým, na vztahy na pracovišti a na desítky dalších oblastí. Možná, že někdo řekne „zůstávat v Kristu je strašně abstraktní“.

Dokončení na str. 3

Alexandr Meň: Křesťanství 4. část

(poslední promluva 8. září 1990 před mučednickou smrtí)

Pokračování z minulého čísla

Ježíš toto tajemství nikdy přímo nevyslovil, pouze se ptal: "Za koho mě považují? Za proroka, za Jana Křtitele, který vstal z mrtvých? Za koho mne považujete vy?" - "Ty jsi pomazaný, král, Mesiáš, Syn Boha živého." Je nezbytné, aby člověk tuto skutečnost pochopil niterně. Ježíš klade stále stejnou otázku a ptá se každého člověka, neboť tady promlouvá Bůh lidskými ústy.

Ježíš Kristus je lidskou tváří Nekonečného, Nevyložitelného, Nevyslovitelného, Neobsažitelného, Bezejmenného. Lao-c´ měl pravdu, když řekl, že jméno, které můžeme vyslovit, není jméno věčné. Bůh je vskutku Bezejmenný a Nepostižitelný. A najednou je nejen prostě nazván, ale je nazván jménem, dokonce lidským jménem, stává se tím, který s námi snáší těžkosti života... Tady se nachází střed a osa křesťanství.

Přejdeme-li od evangelií ke Skutkům apoštolů a k jednotlivým epištolám, musíme si všimnout druhé osoby Nového zákona. Jak řekl jeden francouzský vědec, Nový zákon se skládá ze dvou životopisů – Ježíše Krista a jeho následovníka Pavla z Tarsu, apoštola. Samozřejmě každý, kdo po evangeliích přejde k listům, dopadá na tvrdou zem. Pavel však svým stylem v mnohém evangelisty předčí.

Pavel měl obrovský talent, duchovní potenciál, skvělé vzdělání, vytvořil skutečná autorská díla. Pavlovy listy jsou napsány krví jeho srdce. Přesto se dají jen obtížně srovnávat s evangelii, protože evangelia spíše něž literární schopností autorů ukazují vzor, který měli evangelisté před sebou. Apoštol Pavel stojí před námi jako pouhý člověk, zatímco Ježíš je zjevením Boha.

Čím je pro nás sv. Pavel důležitý, proč ho církev staví v Novém zákoně vedle Ježíše? Proč je převážná část, je jich čtrnáct, nadepsána jeho jménem? Jde o to, že sv. Pavel zřejmě nikdy v životě neviděl Ježíšovu tvář za jeho pozemského života, i když existují historické hypotézy, že se mohli potkat v Jeruzalémě.

Pavel se narodil v prvních letech našeho letopočtu v Malé Asii, ale studoval v Jeruzalémě a mohl tam Ježíše zahlédnout. Věrohodnější je však teorie, že ho nikdy neviděl. Myslím, že právě tohle církev na jeho osobě přitahuje – vždyť ani my jsme neviděli Ježíšovu tvář. Ale Ježíš se Pavlovi zjevil tak věrohodně, že to překonalo jakékoli vnější setkání.

Vnějškově se s Ježíšem setkali i jeho nepřátelé, zákoníci, farizeové a Pilát, ale to je nespasilo. Pavel byl také nepřítel, ale Ježíš ho na cestě do Damašku zastavil a povolal, aby se stal apoštolem. Tato událost změnila nejen Pavlův osud, ale osud celé rané církve, protože Pavel se stal jedním z těch, kdo přinesli evangelium ze Sýrie a Palestiny do celého světa. Dostal přídomek apoštol národů nebo apoštol pohanů.

Pavel, který vyrostl v prostředí judaismu, dobře věděl, že s Bohem není možno splynout. Lidé z Východu, kteří se domnívají, že ve stavu extáze už splynuli s absolutnem, žijí v omylu. Pouze se ho dotýkají, neboť v nitru Božím plane věčný oheň, který všechno stravuje. Mezi Stvořitelem a stvořením zeje stejná propast jako mezi absolutním a relativním; nedá se přeskočit ani logicky, ani esenciálně, z hlediska bytí.

Přes tuto propast existuje most. Sám Pavel ho zažil, protože uviděl Ježíše a vnitřně se s ním sjednotil, přilnul k němu bezbřehou láskou tak, že se mu zdálo, že na svém těle nosí jeho rány, že spolu s ním umíral na kříži a spolu s ním vstal z mrtvých. Sám to říká: "Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. Spolu s ním jsem zemřel a spolu s ním vstávám k životu."

S Bohem nelze splynout, ale lze splynout s Bohočlověkem, protože patří zároveň dvěma světům – našemu a Božímu. Na tom je založena cesta všech křesťanských mystiků počínaje Pavlem až do dnešních dnů – cesta k Otci jedině skrze Syna. "Já jsem dveře," říká Ježíš, "já jsem dveře, brána do nebe." Ježíš Kristus stojí nad světem a je ve světě.

Napadá mě jedna Turgeněvova báseň v próze. Byl ve vesnickém kostele a najednou pocítil, že Ježíš stojí vedle něho. Otočil se a uviděl obyčejného člověka. Když se obrátil zpátky, znovu pocítil, že Ježíš je tu. To je přesně ono. Kristova církev existuje a roste, protože Ježíš stojí uprostřed ní.

Všimněte si, že Ježíš nezanechal křesťanství ani řádku, na rozdíl od Platóna, po němž sůstaly dialogy. Nezanechal nám desky Zákona s textem Desarera přikázání jako Mojžíš. Nenadiktoval Korán jako Muhammad, nezaložil mnišskou obec jako Buddha, ale řekl nám: "Já jsem s vámi až do skonání světa."

Když učedníci pochopili, že se s nimi loučí, pronesl věčná prorocká slova: "Nezanechám vás osiřelé, přijdu k vám." To trvá a děje se dodnes. Na tom spočívá veškerá hluboká zkušenost křesťanství, všechno ostatní jsou jakoby svrchní nánosy.

Náboženství jsou ve světě součástí kultury. Vyrůstají zároveň se vzedmutím lidského ducha k věčnosti, k nepomíjejícím hodnotám. V křesťanství vychází impuls shora, z nebe a proto jeden z teologů dvacátého století mohl právem říci, že křesťanství není jen jedním z náboženství, ale že je to krisis (řec. soud, posouzení) všech náboženství. Křesťanství se tyčí nade vším, protože jak říká sv. Pavel: "Nikdo nebude spasen skutky Zákona, ale pouze vírou v Ježíše Krista."

Na závěr bych měl tuto klíčovou větu vysvětlit. Co jsou to skutky Zákona?

Pokračování příště

Pravidla pastýřské služby

„Nikdo ať tebou nepohrdá proto, že jsi mladý; ale těm, kdo věří, buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, ve víře, v čistotě. Než přijdu, ujmi se předčítání, kázání, vyučování. Nezanedbávej svůj dar, který ti byl dán podle prorockého pokynu, když na tebe starší vložili ruce. Na to mysli, v tom žij, aby tvůj pokrok byl ve všem patrný. Dávej pozor na své jednání i na své učení. Buď v tom vytrvalý. Tak posloužíš ke spasení nejen sobě, ale i svým posluchačům.“

1. Timoteovi 4,12-16

„Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu. Proto se namáháme a zápasíme, že máme naději v živém Bohu, který je Spasitelem všech lidí, zvláště věřících.“

1. Timoteovi 4,9-10

Vaše Magnificence, pane rektore,
páni děkani, učitelský sbore, vážení hosté,
četl jsem pozoruhodné slovo apoštola Pavla adresované jeho spolupracovníkovi Timoteovi, když jej uváděl do jeho svědecké služby evangelia. Apoštol Pavel patřil k těm, kdo se nerozpakovali vést jasnou linii evangelia uprostřed překotného a různorodého myšlenkového kvašení ve společnosti jeho doby. I v křesťanských sborech, které rostly na řadě míst jeho působení. Rád bych shrnul Pavlovo povzbuzení „…proto se namáháme a zápasíme, že máme naději v Bohu živém, který je Spasitelem všech lidí, zvláště věřících,“ jeho spolupracovníkovi Timoteovi ve čtyřech prostých myšlenkách.

I. „…namáháme se a zápasíme.“ K lidskému životu a službě evangelia patří poctivá myšlenková práce. Vidina sladkého nicnedělání není ani biblická, ani obecně lidská. Apoštol má na mysli usilovnou práci misijní, tedy práci teologickou, pastýřskou, diakonickou. Je to úsilí o vítězství všeho, co je v životě a v lidských vztazích pravdivé, spravedlivé, dobré, osvobozující. Prostoupené láskou, vstřícností, pokojem, nadějí. Vše, co člověka vrací do jeho původních souřadnic života a poslání. To znamená, aby zůstal, spojen s lidmi, bližními, právě tak i v obecenství s Bohem. Zde napnout síly, aby v myšlení i v životě nebylo místo pro sobectví, faleš, pokrytectví, prospěchářství, chamtivost. Nejen v rovině materiální, ale i v duchovní. Naopak, aby dynamika evangelia prostoupila naše myšlení i činy. Kolik tu je všude kolem nás, i v nás samých, zbořenišť a trosek, opuštěných a nedokončených staveb. V každé době, protože nepracujeme a nenamáháme se s nasazením všech svých sil.

II. „… i pohanění neseme“, překládají Kraličtí toto místo. Gramatická vazba ukazuje na náročnost Kristova svědka, teologa, kazatele, pastýře. Ano, neseme i „pohanění“. Pohana pro Krista a jeho pravdu, která vždy pálí, jde s jeho svědky dějinami stále. Jednou je zřetelná ve společnostech uzurpujících si právo na poslední a jedinou pravdu. Taková tu byla mezi námi, a zhroutila se. Jindy zase projevuje až okázalou lhostejnost ke Kristovu evangeliu. Jen se jím přizdobuje i uprostřed řádů společnosti demokraticky spravovaných. V obou je služba Kristova svědka náročná až do krajnosti. Oba tyto proudy, i jejich nejrůznější kombinace, doporučují křesťanům, aby zůstali se svojí vírou a vyznáním nejlépe jen v chrámech a modlitebnách. Vně chrámů že si bude člověk rozhodovat podle svého sám. Avšak jaká by to byla služba evangelia, teologie – myšlení víry, když by tato univerzální radostná zvěst byla uzavřená do posvátných stěn chrámů, nebo zakotvila jen v soukromé náboženské potřebě lidských srdcí? Ze svatyně i z komůrky svého srdce bude křesťan, věřící člověk vycházet, aby se namáhal a zápasil o pravé hodnoty života, k nimž evangelium ukazuje směr. Pravda evangelium je jediné, v rozmanitých programech života, které nenutí a nepřikazuje, jen zve. V tom je jeho velikost, lépe řečeno je to velikost Boží. Pro svědka evangelia to však zůstává ona námaha, kde myšlenková práce, svědecká služba mohou nést i pohanění.

III. **A nechť, praví apoštol, a to je třetí myšlenka jeho rady Timoteovi. Činíme to proto, že „…máme naději v Bohu živém“.** Zde je pro apoštola páka, která nadlehčuje každé břemeno teologova myšlenkového zápasu a svědecké služby. Naděje v Bohu živém. Nikoli v projekci boha filosofů a jejich domněle dokonalých systémů a konstrukcí. Živý Bůh je pro apoštola Pavla Ježíš Kristus, jeho život a dílo. Vzkříšený Pán a Pavlův damašský dialog s ním. Dialog na kolenou, a přece také v radosti, která má hodnotu pokladu nalezeného v poli. V této službě a poslání obstojí jen ti, kteří se budou namáhat, pracovat, kteří unesou i pohanění, protože už stojí na straně naděje, která nás nezahanbí, spíše nás všechny přesahuje.

IV. Všímám si, že za slovem o naději v Bohu živém není tečka, ale čárka s přiřazenou vedlejší větou. Avšak větou významnou, důležitou, hlavní. Zní: „Naději máme v Bohu živém, který je Spasitelem všech lidí.“ Je to vyznání o poslední skutečnosti všeho dění pod sluncem, v životě, v dějinách světa, národů, lidí, v nepřehledném proudu generací podávajících si štafetu onoho biblického „poznání z částky“, jehož autorem je také apoštol Pavel z jeho dopisu do korintského křesťanského sboru. Proto také každá fakulta či univerzita jsou školou jen „poznávání z částky“. Bez vědomí, že nad naším dílem myšlenkovým i dílem našich rukou a nejprospěšnější naší službou se klene Boží svět, který jediný završuje naše dílo, stejně vždy nedokončené, by bylo vše jinak. Zůstala by nám jen myšlenka starozákonního Kazatele o marnosti všeho.

Buďme vděčni, že víme o tom, co vyřizoval apoštol Pavel Timoteovi. Nechť jeho poselství povzbudí vás všechny, učitele Univerzity Karlovy, také vás studenty pod jejich katedrami. Ať vaše nová ALMA MATER otevírá všechny dosažitelné obzory vašeho myšlení a života, do něhož také vstoupilo světlo evangelia. Apoštol Pavel to podtrhuje sdělením Timoteovi, lapidárním sdělením: „Na to mysli a v tom žij“.

Josef Hromádka

Meditace při slavnosti inkorporace Komenského bohoslovecké fakulty do Univerzity Karlovy
Karolinum, Praha 24. září 1990 ve 14.00 h

Duchovní růst

Dokončení ze str. 2

Odpověděl bych – stejně abstraktní jako milovat. Záměrně nepředkládám „deset bodů jak být v Kristu“, protože to není na prvním místě o metodologii. Myslím, že následující citát to dobře vystihuje: „V podstatě lásky (vztahu) přece je dát se vést intuicí, vymýšlet fantazie plná řešení, objevovat nové cesty a možnosti. Láska (vztah) činí člověka vynalézavým. Někdy je i trochu šílená. Ale její šílená řešení jsou lidštější než ta nekonečná hra na rovině "vítězství-porážka". (A. Grün)

Třetím projevem dobrého ovoce a růstu je vzájemná láska, tedy vyzrálost ve vztazích. Setkal jsem se s obětavými lidmi, kteří nesmírně pomohli Božímu dílu, kteří dokonce pomáhali druhým, kteří svědčili o Kristu, ale nebylo s nimi k vydržení. Byli to lidé přecitlivělí na svoji osobu, neschopní spolupráce, svárliví, pomlouvační někdy i dost tvrdí… přesto velmi obětaví. Jakkoli pochopitelně do těchto lidí nevidím, kladl jsem si otázku, kde se stala chyba. Pravdou je, že až ve vztazích – především vztazích blízkých, se projeví, kdo skutečně jsme. V našem textu potom vidíme jasný “link“. Pokud máme být schopni milovat, potom musíme brát mízu od Krista. Text lásku dokonce radikalizuje, když hovoří o tom, že máme „položit život za své přátele“. Konkrétně to znamená dokázat se za druhého obětovat, což je obecně něco, co jde proti mé přirozenosti. Myslím, že církev je místem, kde se vztahy často testují, zároveň kde skrze vztahy někdy docházíme k tragickému závěru, že naším středem už není Kristus, protože pokud by byl, nemohli bychom se k sobě chovat tak, jak se chováme...

Začtěme se do následujících slov: Když jste prozkoumali nedostatky druhého člověka, dejte se do hledání pokladů ukrytých v něm, pokladů, které vám byly dříve zahaleny vaším nedostatkem lásky a porozumění. (Z knihy O toleranci)

Text hovoří o tom, že každý člověk je hoden lásky, že v každém se ukrývá poklad a že ignorance k těmto pokladům není důsledek naší empatie, či nesprávného psychologického vhledu, ale nedostatek lásky. Pokud nemilujeme, nebo dokonce máme vůči někomu averzi, pochopitelně na něm vnímáme především to špatné. Jenže i tento člověk je nositelem Božího obrazu a tedy je hoden naší lásky. Kde jinde než v církvi by se toto potom mělo projevit…

V souvislosti s láskou a vztahy vůbec bych rád napsal jedno slovo: Odpuštění. Bez něj jen těžko můžeme jít životem dál. Člověk, kterému jsme neodpustili, na nás leží jako těžký batoh. Někdy uvažujeme tak, že bychom odpustili, kdyby se nám dotyčný omluvil, kdyby podal ruku k usmíření. Jenže toto je nesprávný směr uvažování. Musíme odpustit, i pokud dotyčný o smíření nestojí. Sílu odpustit věřící člověk získává u Krista a to především proto, že to je Bůh, který v Kristu odpustil nám.

Nakonec ještě jedna věc. Kdo nenese ovoce, dopadne stejně jako ratolest, která nenese ovoce. V podobenství je psáno, že bude vyvržena na oheň a spálena. Nevím, co přesně tato slova znamenají. Jisté ale je, že být křesťanem a nést ovoce by mělo být stejně přirozené, jako vinný kmen obsypaný vínem. Pokud tomu tak není, vinice resp. keř je nemocný.

Logický závěr by tedy měl být audit našich aktivit. Jenže tento text říká něco jiného – udělej si audit toho, jak jsi blízko Kristu. Pokud jsi v něm, ovoce se dostaví. Pokud ne, buď jsi pouhým aktivistou, nebo dáváš kyselé hrozny.

David Novák

Otevření nové synagogy v Praze

Vážení a milí přátelé, obracím se na vás dva dny po své rabínské ordinaci, která se konala v nádherných prostorách berlínské Synagogy Rykestraße. Jsem velmi vděčný vám všem, kteří jste mě podpořili na dlouhé cestě vedoucí k tomuto cíli a zároveň novému začátku, který pro mě symbolizuje práce rabína pro české židovské komunity. Jako své rabínské motto jsem si zvolil následující citát z proroka Izajáše: "Mír a zdar dalekému i blízkému, řekl Věčný." (Izajáš 57,19) Nad významem tohoto verše jsem začal přemýšlet jako malý chlapec, když jsem procházel kolem Smíchovské synagogy v Praze, na jejíž fasádě se objevuje v češtině i hebrejštině. Pochopil jsem ho však až ve chvíli, když jsem dočetl knihu Židovská tragédie – poslední dějství od velkého českého rabína Dr. Richarda Federa (1875–1970), zichrono livracha, který tento verš cituje na samém konci knihy. Vykládá ho jako naději v lepší a mírumilovný svět, ve kterém fyzická ani duševní vzdálenost nerozděluje, ale spojuje, ve kterém lidské bytosti jednají se svými bližními s láskou a respektem bez ohledu na vzdálenost mezi nimi. Když se podívám na současný svět, cítím, jak moc jsou tato slova naděje stále relevantní.

Jedna z modliteb mluví o Roš ha-šana, židovském Novém roce, jako o jom harat olam neboli dnu, ve kterém se narodil svět. A vskutku Roš ha-šana odpovídá šestému dni stvoření, ve kterém Bůh stvořil první lidskou bytost a vdechnul do ní životní sílu. Každé Roš ha-šana je tedy symbolicky dnem narozenin celého lidstva, který nám dává příležitost přemýšlet nad tím, jací bychom měli být jako lidé, abychom splnili náš úkol zde na zemi. V této souvislosti se mi vybavuje úryvek z loňské novoroční promluvy paní Ruth Hálové, zichrona livracha, která nás bohužel opustila 28. dubna 2020: „Bůh nás miluje a stvořil nás z lásky a pro lásku. Z toho přirozeně vyplývá, že naší pravou podstatou je láska. Tak prosté a jednoduché to celé naše komplikované žití vlastně je." Slovo láska se často objevuje v nejrůznějších významech, které jsou občas matoucí, ale v kontextu stvoření člověka ho chápu jednoznačně jako potřebu nebýt sám, potřebu sdílet s někým, koho můžeme oslovit jako „Ty". Jestliže Bůh stvořil člověka, protože zatoužil sdílet, úkolem každé lidské bytosti je rozpoznat to samé: (Genesis 2,18) To nás přivádí zpět k poselství proroka Izajáše, který mluví o významu našeho vztahu k ostatním. Je jasné, že příští týdny a měsíce přinesou složité výzvy. Můžeme je zvládnout jen tehdy, pokud jim budeme čelit společně a pokud budeme myslet na druhé. Toto je poselství blížícího se Roš ha-šana.

Jsem šťastný, že navzdory všem těžkostem spojeným s pandemií koronaviru byl pro Ec chajim, Strom života, uplynulý rok dobou růstu. Některé důležité milníky, které se udály během něj, si můžete připomenout prostřednictvím fotografií níže. To, že Ec chajim již není malou sazeničkou, ale sebevědomým mladým stromkem, dokládá i blížící se klíčový milník ve vývoji Ec chajim – slavnostní otevření naší synagogy v Jindřišské ulici položením mezuzy na její dveře, které se uskutečnilo v úterý 15. září 2020 v 18.45.

Toho všeho by nebylo možné dosáhnout bez klíčové podpory Světové unie progresivního judaismu, Evropské unie progresivního judaismu, členů teamu Ec chajim, našich laskavých sponzorů a v neposlední řadě vás všech, kteří se zúčastňujete našich akcí, přivádíte na ně své děti a podporujete nás darováním svého času či finančního příspěvku. Věřte, že vaším úsilím pomáháte tvořit komunitu pro nás všechny i další generace. Děkuji též všem našim partnerům, se kterými jsme v minulém roce spolupracovali, zejména Abraham Geiger College, Židovské liberální unii, Židovské obci Děčín, Židovské obci Liberec, Univerzitě Karlově v Praze, Winternitzově vile a v neposlední řadě sdružení přátel Kutz Camp. Velmi si ceníme též přátelství Židovské obce Praha, která nám umožnila občas využívat její prostory k pořádání našich akcí, za což jsme velice vděční, a také organizaci Memorial Scroll Trust. Vážení a milí přátelé, srdečně vás zvu na slavnostní otevření naší synagogy, a do nového židovského roku 5781 bych Vám rád popřál mír a zdar, zdraví, naději a houževnatost. Ať jste všichni zapsáni a zapečetěni do knihy života k dobrému a sladkému novému roku. Šana tova u´metuka ve´šavua tov!

Váš rabín ***David Maxa***

Otevřený dopis ministru zdravotnictví

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás jménem Českobratrské církve evangelické ve věci mimořádných opatření proti šíření nemoci COVID-19. Považovali bychom za nešťastné, kdyby chystaná opatření prakticky znemožnila konat v naší zemi řádné bohoslužby. Přimlouváme se za to, aby v případných nových mimořádných opatřeních byla zachována možnost konat bohoslužebná shromáždění za stejných podmínek jako v jiných případech, kdy se lidé setkávají ve vnitřních prostorách s možností sezení. Nastavení rovných podmínek spojených s důsledným dodržováním závazných hygienických opatření považujeme za jedinou možnost, jak zajistit, aby i v případě mimořádných opatření kvůli zhoršení epidemiologické situace byl dodržen princip přiměřenosti i ve vztahu k náboženské svobodě zaručené čl. 16 Listiny základních práv a svobod. Považovali bychom za nepatřičné, pokud by v případných nových mimořádných opatřeních došlo k znevýhodnění církví a náboženských společností oproti jiným součástem společnosti. Náboženská svoboda není partikulárním skupinovým zájmem, nýbrž patří k základním lidským právům a svobodám.

Děkujeme Vám za Vaše nasazení a přejeme Vám i Vašim spolupracovníkům hodně zdraví a Božího požehnání.

Mgr. Daniel Ženatý, synodní senior ČCE a Ing. Vladimír Zikmund, synodní kurátor ČCE

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Dary od Indiánů

Když obdivujeme úrodu na polích i v zahradách či nabídku rostlinné stravy v obchodech a hypermarketech, neuvědomujeme si možná, kolik toho k nám bylo kdysi přeneseno, nebo je dodnes dováženo z cizích zemí. Překvapivě velký podíl na tom měla Amerika, hlavně jižní a střední, ale i dnešní USA. Všechno to ovoce, hlízy či zeleninu znali tamní Indiáni už po staletí a bílí osadníci se tomu od nich přiučili. Pěstitelská činnost přistěhovalců dostala zřejmě hlavní impuls příchodem prostých nebojovných puritánů, jak se v Anglii přezdívalo rozhodným reformovaným křesťanům. Byli v Británii i pronásledováni, a tak se vydali se ženami i s dětmi do Nového světa. První skupina, nazvaná *Pilgrim Fathers – Otcové Poutníci* – dorazila v počtu 102 osob roku 1620 lodí Mayflower. Prožili v Americe nesnadnou zimu v bídě a hladovění, která stála životy téměř polovinu z nich. Připlouvali však další a další. S Indiány nebojovali, ale učili se od nich, co se dá pěstovat v nových podmínkách. Tak tedy Indiánům a Poutníkům vděčíme za mnoho dnes běžných druhů výborných jedlých plodin.

Je to například tykev obecná (dýně), jejíž oranžové, někdy hodně veliké plody obdivujeme na podzim. (Na mnoha polích zase vidíme slunečnice, krásné statné žluté květiny pocházející z Mexika a Peru, jejichž velká semena obsahují až 70 % chutného oleje. Slouží nám v kuchyni, ale i v mýdlech a lacích. Velkým přínosem pro chovatele dobytka, ale i pro potravinářský průmysl se stala kukuřice, dříve nazývaná „indiánská pšenice". Středoameričtí Indiáni ji vyšlechtili ze statné traviny do dnešní podoby už asi 4 000 let před Kristem. Používají se celá semena, ale také mouka, škrob, glukosa i kvašením vzniklý alkohol. Její listy jsou surovinou k výrobě celulosy. Ani běžné fazole nejsou našeho původu, ale amerického. Vaříme jejich semena nebo štíhlé zelené lusky. Jim příbuzná je podzemnice olejná z Jižní Ameriky. Její stonky se po oplození květů zavrtávají do půdy. Tam se vyvíjejí kožovité lusky se semeny, tzv. „burské oříšky". Lisuje se z nich kvalitní olej, poskytují materiál pro pokrmové tuky, „arašídové máslo" i kosmetické výrobky. Pražená semena rádi křoupeme.

Dnes jsou i u nás k dostání batáty, sladké brambory, které jsou kupodivu příbuzné našim svlačcům. Do Evropy prý je dopravil Kolumbus dříve, než se tu objevily obyčejné brambory. Z Jižní a Střední Ameriky pochází také ananas, i když se dnes pěstuje v tropech po celé zeměkouli. Jeho četné bobule srůstají se stonkem a dužnatými listeny. Tak vzniká chutné šťavnaté sladkokyselé plodenství. Také za kakaovník vděčíme tropické Americe. Nízké stromky plodí až 30 cm dlouhé bobule, uvnitř plné semen - kakaových bobů. Ty se po fermentaci a pražení rozemelou na kakaový prášek, zdroj výborných nápojů a základ všech poctivých čokolád. Určitě už znáte i avokádo, velké hruškovité plody s chutnou tučnou dužninou a velkou peckou.

Dále je tady skupina rostlin, které náležejí do čeledi lilkovité – Solanaceae. Všechny druhy této čeledi jsou celkově nebo částečně jedovaté. U nás divoce rostou např. keříky druhu lilek černý (bílé kvítky, černé bobule) nebo lilek potměchuť (fialové kvítky, červené bobule). Využití některých amerických druhů jako znamenitých potravin ukazuje, že

Indiáni měli odvahu i velkou znalost přírody. Záchranou Evropy, která v případě sucha nebo jiné katastrofy byla sužována hladomorem, se staly americké brambory, Solanum tuberosum, příslušníci této jedovaté čeledi. Do Evropy byly přivezeny roku 1565 jako léčivka a okrasná rostlina! Jedlé hlízy se prosadily až r. 1585, u nás polní pěstování až v polovině 18. stol.; český název je podle německé země Branibory (Brandenburg), odkud jsme plodinu převzali. Brambory ukončily nebezpečí hladomorů a kurdějí (obsahují i vitaminy C, B D, E) v Evropě. Celá rostlina kromě hlíz je jedovatá (alkaloid solanin). Hlízy slouží jako potravina, krmivo, pro výrobu škrobu a lihu. Jan Svatopluk Presl napsal: *„Jsou největším užitkem, který lidstvo z objevení Ameriky mělo"*.

Dalšími užitečnými rostlinami z této nebezpečné čeledi jsou plody zvané rajče jedlé, rajská jablíčka, ovšem jen zralá, červená nebo žlutá. Dále papriky, existuje jich přes 100 druhů. Jejich velkým, ale ne jediným přínosem je koncentrace vitaminu C.

Mezi lilkovitými je však jeden „danajský dar" od Indiánů, zabiják zvaný NICOTIANA – TABÁK. Jeho listy se suší a macerují. Potom se dým z jejich pálení vdechuje dnes hlavně z cigaret a doutníků, už méně z dýmek. Podle statistik kouří dnes v České republice okolo 2300000 lidí, hodně z toho mladistvých. 18000 lidí u nás umírá ročně na následky kouření tabáku, 3000 lidí ročně na pasivní vdechování tohoto dýmu v zakouřených prostorách, které jsou často jejich pracovišti. Roční výdaje na zdravotnictví kvůli kouření v ČR jsou okolo 70 miliard Kč za rok, daň z tabáku vynáší státu asi 20 miliard Kč. Škodlivé nejsou jen alkaloidy (nikotin), ale hlavně dehet a také radioaktivní záření. Takže kromě požehnání indiánské agrikultury je tu také toto prokletí. Jakoby to byla pomsta Indiánů za to, jak nemilosrdně jim běloši zabrali jejich zemi.

Bibličtí autoři znali dobře nebezpečí jedovatých rostlin. Vzpomeňte na příběh, kdy prorok Elíša (Elizeus) zachránil své žáky před jedovatou kaší z polních tykví (2 Kr 4). Ale často Bible spíše přirovnává nebezpečné plodiny ke špatným lidským vztahům a rozhodnutím: *„Ať není mezi vámi kořen plodící jed a hořkost"* (Dt 29, 17) – *„Jejich hrozny, hrozny jedovaté mají trpká zrnka"* (Dt 32, 32) – „Jejich soud bují jako jedovaté býlí na zoraném poli" (Oz 10, 4). V podobenství Pána Ježíše o pleveli mezi pšenicí (Mt 13) je nebezpečným plevelem patrně toxická tráva jílek mámivý – matonoha, který trápíval v minulosti i naše zemědělce. Tyto obrazy z vinařství a zemědělství znázorňují nebezpečí špatné životní orientace jak morální, tak duchovní. Staví nás před volbu cesty Boží, cesty Kristovy, nebo směru svých nápadů a lidského podbízení. V příběhu Davidova návratu z exilu si stařec Barzilaj, který zůstal králi věrný, klade otázku své další služby: *„Což mohu ještě odlišovat dobré od špatného?"* (2 S 19, 36). Apoštol Pavel vyprošuje pro křesťany: *„Abyste rozeznati mohli užitečné věci od neužitečných"* (Fp 1,10 Kral). Ty užitečné nás posilují a druhým pomáhají, ty neužitečné mohou být i jedovaté.

Pavel Javornický

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2020 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2020

21. října 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 4. listopadu 2020

Z obsahu

** K výročí úmrtí Jana Amose Komenského*

Poselství k 20. neděli po sv. Trojici

Posel bez vhodných předpokladů

Ámos 7,14–15

Ámos Amasjášovi odpověděl: "Nebyl jsem prorok ani prorocký žák, zabýval jsem se dobytkem a sykomorami. Hospodin mě vzal od ovcí, Hospodin mi rozkázal: Jdi a prorokuj Izraeli, mému lidu!'

V Izraeli se tenkrát žilo celkem obstojně. Byla tu solidně zabezpečená a poměrně vzdělaná střední třída, pohodlí si užívající dvořané, prosperující řemeslníci. Zdálo by se, že je vše na dobré cestě. Jenže také tam žili lidé na okraji. Vzdělaní byli pramálo, sotva vystačili se základní obživou, lehce zabředali do dluhů – šance stát ve středu společensko-zbožných zájmů měli mizivé.

Ukázalo se, že ti, kdo měli zodpovědnost za napomínání lidu, řízení společnosti, budování hodnot a poslušnost Božímu vedení, selhali. A tak byl od své rolnické práce odvolán Ámos, aby se Božích poselství ujal.

Varuje, že Boží soud postihne národy, které vydělávají na slabších, trpí kruté spojence a svůj byznys staví na vykořisťování. Křičí, že sociální nůžky se i doma otevřely příliš. Že poctiví jsou umlčováni, že komfort dostává přednost před solidaritou a každý, kdo může počítat se střechou nad hlavou, za to nese odpovědnost. Ámos připomíná, kolikrát už znělo varování. Je nejvyšší čas ptát se Hospodina, jak to napravit, hledat spravedlivá řešení, zastávat se odíraných, slevit ze svého komfortu a přidat v odpovědnosti.

Amasjášovi, knězi v Bételu, se to nelíbilo – není divu! Jak jen proroka umlčet? Tak to trochu přičerní, aby to udělalo dostatečný dojem, přeskočí dlouhý proces varování a vysvětlování a pošle králi zprávu: *„Spikl se proti tobě Ámos přímo v izraelském domě. Není možné, aby země snášela všechna jeho slova. Ámos totiž říká: Jarobeám zemře mečem a Izrael bude zcela jistě přesídlen ze své země."*

V čase společenského pnutí to dobře známe. Stačí oponentova slova trochu ohnout a rozeslat hromadným emailem. V lidech sám vzplane spravedlivý hněv a strach o stabilitu a zapne se obranný mechanismus, abychom za sociální problémy nenesli odpovědnost sami… Nositele poselství čeká „dobrá" v lepším případě rada: *„Seber se, vidoucí, a prchej do judské země! Tam chleba jez a tam si prorokuj! A nikdy už neprorokuj v Bételu, neboť je to svatyně králova, královský dům."* Radši kaž sousedům – ti to potřebují víc, možná za to i slušně zaplatí…

Ámos ale ostře kontruje: Já to nedělám, protože se to ode mě čeká!

Ámosova odpověď ze začátku úvodníku nám bývá potřebná, ať jsme na straně oslovených či volajících: Jestli k tobě prosakuje Boží slovo, ale je nepohodlné a smetl bys ho ze stolu, protože zní z *„nepovolaných"* úst, nezastavuj ho! Běda tobě i tvému okolí, jestli jeho nositele budeš odrazovat a dehonestovat! Pokud ti šlape na kuří oko, radši se co nejrychleji obrať!

A jestli neseš Boží slovo svým kolegům, sousedům, do sboru, možná potřebuješ slyšet: Že nejsi z tradičního rodu? Nebo se necítíš dost vzdělaný, dost placený, dost oceněný, dost nadaný, dost … pro vnášení Božího hlasu do světa? Hospodin velí: Jdi a vyřizuj mé slovo své zemi, mému lidu! Je tě potřeba!

Překážky, které potkáš, urážky, které uslyšíš, nedoceněnost či hendikepy tě mohou na něco upozornit, ale ať tě nezastaví!

Jdi a vyřizuj a měň!

Alžběta Hanychová
farářka ČCE
Praha 9 – Horní Počernice

Kým je pro Čechy Marie Terezie?

Pokud se nestane nic mimořádného, měla by být 20. října v Praze slavnostně odhalena socha Marie Terezie. Autorem půltunového více než pětimetrového díla je čtyřicetiletý kyjovský rodák Jan Kovářík, který mj. vystudoval Akademii výtvarného umění u Milana Knížáka. Socha i s podstavcem architekta Jana Proksy bude vážit 8 tun. Pražská Marie Terezie bude úplný opak slavné vídeňské sochy. Narozdíl od hodně zdobeného díla v rakouské metropoli tady hraje hlavní roli silueta. Nebude mít ruce, ani vlasy, a trup a široká sukně zůstane bez jediné ozdoby. „Je legrační, že spousta lidí začíná říkat, že to vypadá jako figurka z deskové hry. Já to nikomu neberu. Protože si můžeme představit, že Marie Terezie byla jakousi figurkou na deskové hře Evropy," komentuje sochař. Sochu prosadila a místo pro ni vybrala radnice Prahy 6, která za ni zaplatí téměř čtyři miliony korun.

Obyvatelé z Prahy 6 by na jejím místě viděli raději Jaroslava Seiferta, nositele Nobelovy ceny za literaturu, který v Praze 6 prožil celý život nebo nejmladšího ze slavných Tří králů Václava Morávka, který byl na stejném místě 21. března 1942 příslušníky pražské řídící úřadovny gestapa zastřelen.

V české historiografii jsou na důsledky panování Marie Terezie rozdílné názory. Zrušením České dvorské kanceláře v roce 1749 a dalšími jejími reformami se staly země Koruny české de facto provincií habsburské monarchie. Naopak některé její reformy, zčásti i reformy státní správy, armády, ale především školství, měly pozitivní následky také pro český národ. Její popularita poněkud vzrostla po odvysílání televizního seriálu, většina lidí však toho o ní moc neví.

Je třeba málo známo, že Marie Terezie osobně vyšívala jedny ze šatiček pro Pražské Jezulátko – zelené se zlatou výšivkou. Prahu si však nijak moc neoblíbila.Vypravila se sem až na začátku roku 1743, aby se zde nechala korunovat. Do Prahy dojela 29. dubna 1743 a korunovace se konala 12. května 1743.

O tom, že její vztah k českým zemím nebyl úplně vřelý, vypovídá dopis nejvyššímu českému kancléři Filipu Josefovi Kinskému, ve kterém před pražskou korunovací prohlásila, že česká koruna se podobá šaškovské čepici.

Helena Bastlová

Není jiného Boha... Izajáš 45, 21b–22

Není jiného Boha kromě mne, není Boha silného, spravedlivého a Spasitele kromě mne. Obraťte ke mně zřetel, abyste spaseny byly všechny končiny Země, neboť já jsem Bůh silný a není žádného více.

Tzv. České vyznání nekatolíků o Bohu v sobě obsahuje následující artikul: *„Srdcem věříme a ústy vyznáváme, co obsahují v sobě články víry svaté, obecné, apoštolské, křesťanské, usnesení nicejsko-cařihradské a vyznání svatého Athanasia: že jest jenom jediná bytost božská, která se jmenuje a doopravdy jest Bůh věčný, neviditelný, v moci, moudrosti, spravedlnosti i ve své dobrotě nesmírný a neobsáhlý, který je stvořitel všech věcí, viditelných i neviditelných, ochránce, říditel a správce předivný."* Takto zní jeden z nejkratších

Dokončení na str. 2

Aktualita: Instalace v České Třebové

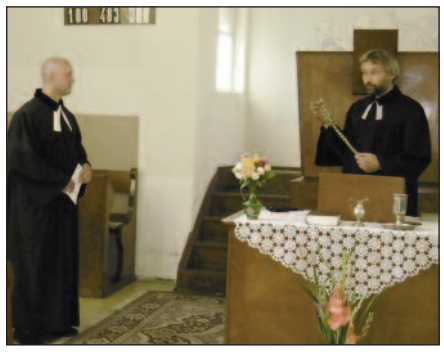

Nedělní 4. říjen 2020 byl pro českotřebovský farní sbor dnem slavnostním, neboť zde proběhla instalace bratra Ivo Davida, nového faráře. Ze sboru odešel z rodinných důvodů na nové působiště stávající farář Kamil Vystavěl a následně došlo k hledání nového. Boží vůle tomu chtěla, že se spojily sbory v Moravské Třebové a České Třebové, staršovstva projednala organizační a hospodářské věci a záležitost byla schválena při osobním jednání senioráty. Ano, množné číslo je správně, sbory patří do seniorátů Brněnského a Chrudimského a navíc je zde i zemská hranice.

Téměř zaplněný kostel uvítal ve svých zdech členy obou sborů, staršovstev a hostů, ale zvláště seniora Jakuba Kellera z Chrudimského seniorátu, seniorátního kazatele Michala Brandu a Ivo Davida.Po úvodních slovech a písních proběhl slavnostní slib nově zvoleného staršovstva, kdy presbyteři obdrželi z rukou seniora pamětní list a jmenovací dekret. Po slovech bratra seniora Kellera předal kurátor českotřebovského sboru Pavel Záleský st. bratru Davidovi Bibli, konvičku, kalich a patenu. Staršovstvo pak přivítalo nového faráře a byl podarován květinami a knihou o historii evangelické církve v Čechách i ve světě. Následně měl bratr David své první oficiální kázání.

Ve zdravicích pak vystoupili kurátoři obou sborů i členové a milé vystoupení měla i starostka České Třebové paní Mgr. Magdaléna Peterková. Slavnostní bohoslužba byla zakončena společnou modlitbou.

Poté se přítomní přemístili na nedalekou faru k pohoštění. V družných rozhovorech pak setrvali do pozdních odpoledních hodin. Bratře faráři Ivo Davide, přejeme Vám všichni ve Vaší práci úspěchy, trpělivost, hodně sil. Ať Vám Pán žehná a vede Vaše kroky.

Českotřebovský farní sbor ČCE

Z církví doma i ve světě

V Holešově se chystá odhalení památníku smíření

V Holešově na Kroměřížsku se chystá odhalení takzvaného památníku smíření, jehož autorem je sochař Ondřej Oliva. Slavnostní akt završí rekonstrukci náměstí svaté Anny a masných krámů. Kovová socha ve tvaru stromu symbolizuje smíření jednotlivých náboženství, která se v Holešově setkávala, sdělila ČTK mluvčí tamní radnice Hana Helsnerová.

Dílo ozdobí bronzové stuhy, na kterých je nápis Miluj bližního svého jako sebe samého, a to v češtině, latině a hebrejštině. "Památník bude dominovat souběžně dokončenému náměstí svaté Anny, které by se mělo stát novým společenským a kulturním centrem města Holešova," uvedla mluvčí.

Památník připomene historické soužití římskokatolického, protestantského a židovského obyvatelstva města. Právě u náměstí, kde bude stát, kdysi podle historika a památkáře holešovské radnice Karla Bartoška končilo židovské město. "Jednotlivá náboženství se tam stýkala a prolínala a častokrát spolu i násilně soupeřila," řekl už dříve ČTK Bartošek.

U odhalování by měl být přítomen mimo jiné papežský nuncius Charles Daniel Balvo, který předtím bude pravděpodobně předsedat bohoslužbám ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie. Podle Helsnerové obdrželi pozvánku na odhalení památníku rovněž biskup Jednoty bratrské a brněnský rabín.

podle ČTK

Do kláštera v Bavorsku došel pohled se zpožděním půl století

Heslem "Lépe pozdě než nikdy" se zřejmě řídila pošta, když do benediktinského kláštera Münsterschwarzach v Bavorsku začátkem října doručila pohled se zpožděním delším než půl století. Informovala o tom německá média.

Na pohlednici se známkou v hodnotě 20 lir stojí datum 20. dubna 1969. Několik noviců ji poslalo z římského Institutu sv. Anselma, ovšem se špatně uvedeným poštovním směrovacím číslem. Jejím adresátem byl rovněž čekatel na vstup do benediktinského řádu jménem Raphael.

Portál domradio.de uvádí, že zástupci opatství nevědí, kde pohled více než 51 let vězel, domnívají se, že v Itálii. Ne všichni tehdejší novicové, kteří pohled z Říma poslali, žijí v jednom z nejvýznamnějších benediktinských klášterů i dnes.

www.christnet.eu

Vídeňští studenti využívají kvůli viru jako studovnu i kostel

Originálním způsobem vyřešila Vídeňská univerzita problém s nedostatkem prostor, které by vyhovovaly požadavkům na dostatečné rozestupy. Studenti mohou nově využívat jako studovnu jeden z nejznámějších kostelů v rakouské metropoli, informovala agentura DPA.

Studenti se mohou na přednášky a semináře připravovat ve Votivním kostele, který stojí na okružní třídě Ringstrasse v těsné blízkosti hlavního sídla Vídeňské univerzity. Vysoká škola se s Římskokatolickou církví dohodla, že bude chrám k dispozici jako studovna nejméně do konce října. Přijít mohou studenti do kostela s notebookem a připojit se na místní bezdrátovou síť. „Připojení je dobré, chybí jen zásuvky," postěžoval si agentuře DPA jeden ze studentů, který se rozhodl využít studijního prostoru, v němž je doslova ticho jako v kostele.

Před chrámem nechala univerzita, která patří s 90 000 studenty k největším v Evropě, postavit mobilní toalety. Zaměstnanci bezpečnostní služby navíc u vstupu kontrolují dodržování hygienických pravidel. Studenti mají také v kostele zakázáno jíst, pít nebo poslouchat hlasitou hudbu.

Novogotický Votivní kostel vznikl v druhé polovině 19. století jako výraz díků za neúspěch atentátu, který na císaře Františka Josefa I. spáchal maďarský krejčovský tovaryš János Libényi v roce 1853.

www.christnet.eu

Na kalifornské pláži se nechalo pokřtít téměř 1000 lidí

Výsledkem evangelizačního úsilí v Kalifornii je křest téměř 1000 lidí, kteří se rozhodli následovat Krista. Calvary church v Chino Hills se 12. září radoval z rekordního počtu věřících, kteří se rozhodli veřejně deklarovat svou víru v Krista. Sbor uspořádal venkovní křest na pláži v Newport Beach. Gina Gleasonová, jedna z vedoucích sboru, uvedla pro CBN News, že „Kalifornie možná právě zažívá duchovní obrození." Vysvětlila, že typický počet žadatelů o křest je 300, ale posledně to bylo třikrát více.

Na jihu Kalifornie letos v létě proběhla řada evangelizačních setkání, při kterých se mnozí scházeli k tomu, aby společně uctívali Boha, modlili se a hlásali zvěst evangelia. Myšlenka evangelizačního hnutí začala v roce 2016, kdy manželé Parker a Jessi Greenovi měli vizi tisíců lidí pokřtěných na plážích Kalifornie.

www.krestandnes.cz

Šéfredaktor evangelikálního měsíčníku Christianity Today přestoupil do Římskokatolické církve

Do Římskokatolické církve oficiálně přestoupil 13. září a na stránkách týdeníku Catholic Herald vyprávěl genezi svého rozhodnutí. "50 let jsem byl zakořeněný v americkém evangelikalismu, nejprve jako konvertita, pak jako presbyteriánský pastor a nakonec šéfredaktor Christianity Today, předního hlasu evangelikálního křesťanství. Proč by se měl člověk jako já stát katolíkem?" – píše Mark Galli. Stálo by to spíše za knihu, protože konverze je složitá záležitost, dodává, dříve než prozrazuje, že hlavní důvod našel přímo v Ježíšových slovech, v jeho velekněžské modlitbě.

www.krestandnes.cz

Není jiného Boha... Izajáš 45, 21b–22

Dokončení ze str. 1

článků víry Českého vyznání. K tomuto znění se přiklání a užívají jej i další reformační konfese. Jak ale ukazuje reálné dění a pohnuté dějiny, může nás překvapit, že se více místa spíše věnovalo věcem mnohem podružnějším, než je tato základní teze. Vždyť přece z víry v Boha a z toho, jaký je a jací jsme my, když v něho věříme, když víme, v koho věříme, má vycházet naše základní povolání i poslání. Z tohoto přesvědčení všechno vyvěrá a rozvíjí se v našich životech. Tento článek víry prakticky ani v současnosti není samozřejmý a úplně přijímaný bez pochybností a s obecným souhlasem jako tenkrát. Tenkrát bylo jasné, že se jeho vyznavači neliší od křesťanů prvních staletí. Dnes už toto bohužel pravda není, možná se mýlím. Mít tento článek nejen na papíře a založený v knihovně, ale naplňovat jej v každodennosti života, to bylo základní věcí víry v Boha, ne-li přímo obhajobou pro upřímné a pravé křesťany. Dnes jako by vyhrávaly pochybnosti, a dokonce převládal názor, že Bůh není. Seriózní pohled kolem sebe a na to, jak to dopadlo s členskou základnou a jak dopadli mnozí, na základě toho, co tady učíme a co vyznáváme, by byl na místě. Mnoho lidí nechce mít s námi, s evangeliem, s Ježíšem Kristem, nic společného. Umíme dnes kladně a správně odpovědět na otázku: „Je vůbec Bůh?" Co bychom my řekli o víře v Boha?

Kniha, ze které čerpám inspiraci pro tento text z roku 1986, od Miloslava Hájka, a jeho zkušenosti, nám potvrzují, že v naší církvi docházelo k pokusům vyhnout se a dokonce se obejít bez existence vyznání víry v Boha. Modlit se vyznání víry anebo uctívat Ducha Svatého, který nás vede po správné cestě víry, to bylo pro některé kamenem úrazu. Místo víry v existenci Boha se předkládala, v přijatelném balení, jakási nauka o všelidském humanismu. V balení, které příliš nezdůrazňuje, že jde o náboženskou víru, se nabízeli ušlechtilé rady lidské morálky, které samozřejmě vyplývají z evangelia, ale nebylo to na nich hned vidět. Zdá se potom, že takové rady je možné přijmout bez předpokladu, že existuje Bůh. S Miloslavem Hájkem musíme naprosto jednoznačně říci: ***Zůstaneme-li světu dlužni svědectví o tom, že Pán Bůh jest, zůstáváme mu dlužni to, co je podstatné.*** Nemůžeme přece lidem nabízet, ať si vyberou, co se jim hodí nebo líbí. Dostali jsme evangelium jako svědectví od Pána Boha, abychom je dali dál. Pochopitelně všem kolem nás. Všichni jsme jako pacienti, kterým je potřeba ordinovat, ne to, co si přejeme, ale to, co potřebujeme. Svět bez Boha potřebuje Boha. Potřebuje to, co mu chybí. Jako pastor hodně přemýšlím, káži a modlím se převážně ve vertikále, tedy ode mě k Bohu. Znamená to, že mi záleží na tom, obracet své oči a oči všech vzhůru. Od starostí všedních i světa, které nás mnohdy pohlcují, chci vytrhovat a pohlížet vzhůru, kde kraluje Bůh. Co nám Ježíš říká v takové situaci, kdy se utápíme v různých starostech a zájmech o živobytí a o politiku. Řekl: *„Přiblížilo se království Boží; čiňte pokání a věřte evangeliu."* To je ta první starost, všechno ostatní přijde až potom. Apoštol Pavel kupříkladu vyslovuje: *„na místě Kristově konáme své poselství: smiřte se s Bohem"*. A prorok reaguje v obdobné situaci slovy: *„Obraťte zřetel k Hospodinu, abyste spaseni byli."* Samozřejmě to neznamená, že se přestaneme zajímat o problémy a starosti světa a naše. Vůbec to není nezájem o to, jak žijeme a co děláme ve vztahu ke světu. Je tu avšak zapotřebí vědomí, že od všech bolestí a starostí není jiného vykoupení než v Bohu. Proto s prorokem voláme: obraťte zřetel k Bohu, pokání čiňte, smiřte se s Bohem. Tady všechno začíná. Odtud plyne zhojení zdroje nemoci a ulehčení našich bolestí. Každý křesťan má svou světskou odpovědnost. Nemůžeme říkat, že je svět špatný, doba je zlá, poměry jsou neudržitelné. My sami a spolu utváříme svět, dobu i poměry. Neměli bychom naříkat a reptat a hledat jenom to, co se nám nelíbí. Mělo by nás zajímat, jací jsme, kolik je v nás lásky a ochoty k odpuštění a k tomu činit pokání. Z upřímného přesvědčení a ze vší lásky ke Kristu se máme snažit o dobré a o lepší svět kolem nás. Ještě to s námi není tak zlé. Nemá ta naše nespokojenost příčinu v tom, že příliš lpíme na věcech a statcích dnešní doby, což vede jedině k tomu, že se utápíme v denních starostech, utrmácení a uštvaní, bez vyhlídky na vykoupení a na spásu, na nový život? Naše víra má být přece nesena jistotou: Bůh jest. Je s námi Boží spravedlnost, která se zastává těch, kteří trpí a kteří jsou Boha poslušní. Je s námi Bůh a je s námi náš Spasitel, navzdory všemu, jak to chodí ve světě, navzdory tomu co nás trápí. Síla má a píseň má a spasení mé jest Hospodin, by mělo být naše heslo v našich údolích suchých kostí. Všechno pak bude úplně jiné, bude-li Bůh nad námi, bude-li uprostřed nás. Trpké i radostné, veselé i hořké, bude jinak, jestliže Bůh je. I když lidé považují víru v Boha za nemoderní, my ve své víře vytrváme. My věříme, že Bůh je. Toho se nemůžeme vzdát, neboť bychom ztratili všechno. Kdyby nebylo nebe, nemá přece ani Země svou hranici. Zbývá jen sklopit hlavu a pohlédnout do hlíny, která nás čeká. Nic jiného před námi není, není-li Boha. Ale Bůh jest.

Podle Miloslava Hájka:
Dušan Spiridion Ehmig

O pronásledovaných křesťanech

Jsem nespokojen sám se sebou. Někdy si vzpomenu na naše bratry a sestry ve víře, kteří jsou pronásledováni. Připomínám si, že bychom se za ně měli modlit ve shromáždění. A pak to často zapomenu navrhnout a realizovat. A nyní, ač se sám za ně modlím málo, si dovoluji napsat článek, kterým vás vyzývám, abyste dělali to, nač já sám často tak hanebně zapomínám. Berte to prosím tak, že kážu sám sobě.

Jako křesťanům se nám daří dobře. Nic nám nescházÍ. Máme svobodu. Můžeme vydávat časopisy a knihy, pořádat koncerty křesťanské hudby, provozovat křesťanské školy atd. A v nějakém z našich časopisů se dočteme, že v tom a tom roce zemřelo pro svou víru v Krista 139 000 křesťanů. To je počet obyvatel Olomouce a Šumperka dohromady, abych zůstal v kraji, kde nyní žiji.

Pravidelně, každou středu, se modlím za tři země, kde jsou křesťané pronásledováni. Jsou to Severní Korea, Čína a Írán. Ne že by v těchto zemích byla situace stejná. Severní Korea je nesmírně krutá diktatura. Netuším, zda tam ještě nějací křesťané zbyli. Severní Korea přitom ostře kontrastuje s Jižní Koreou. Na počátku dvacátého století bylo v Koreji jen několik set křesťanů. V druhé polovině dvacátého století ale došlo v Jižní Koreji k obrovské změně a nyní se v této zemi hlásí ke křesťanství 19,7 % obyvatelstva, což činí křesťanství nejpočetnějším náboženstvím (56,1 % obyvatel se nehlásí k žádnému náboženství). To, že se z Jižní Koreje v téže době stala demokratická země, nevidím jako pouhou korelaci. Na jihu tedy máme kapitalismus, křesťanství a demokracii a prosperitu, na severu komunismus, ateismus, hladomory a krutou diktaturu. Stojí to za zamyšlení.

Čína zakusila v závěru dvacátého století ne-li probuzení, tedy velmi úspěšnou evangelizaci. Počet křesťanů se tam zmnohonásobil. Je velice těžké odhadnout, kolik je v této zemi křesťanů. Nejoptimističtější odhady hovoří o stovce milionů. I kdyby to byla pouhá třetina, je to obrovský úspěch.

Mám ale o čínské křesťany velký strach. Mnoho let jsme my na západě doufali, že se zvyšováním životní úrovně se bude i Čína demokratizovat a že se z ní – třeba jen poznenáhlu – stane svobodná země. V poslední době ale naopak přituhuje. To ovšem ještě není to nejhorší. Čínská vláda zavádí v zemi dokonalý sledovací systém, kterému nikdo nemůže uniknout. Čínské probuzení v závěru dvacátého století se dálo v ilegalitě nebo v jakési pololegalitě. S tím bude nyní zřejmě konec. Obávám se, že čínští křesťané budou další na řadě po muslimských Ujgurech. Bude jim hrozit, že skončí v nějakém „převýchovném" táboře a že křesťanským rodičům budou odebírány děti na převýchovu. Orwellovu knihu 1984 jsem četl několik málo let před tímto letopočtem, ale už tehdy jsem si říkal (přestože jsme tehdy žili pod diktaturou jedné strany), že něco takového se naštěstí nikdy neuskuteční. Dnešní situace v Číně ale vypadá hodně podobně tomu, co Orwell předpověděl. A zřejmě bude hůř.

Situace v Íránu je mnohem nadějnější. Írán je muslimská, nikoli však arabská země. Vládnou v ní ajatolláhové. Formálně se jedná o právní stát. Dokonce tam křesťanství jako takové není zakázané. Problém ovšem je, že pokud jde o křesťanství, jde o právní stát v podstatě jen na papíře. Před lety jsme měli ve sboru jednoho Íránce, jmenoval se tuším Amír. Byl to křesťan. Obrátil se na službu jiného

Dokončení na str. 3

Alexandr Meň: Křesťanství 5. část

(poslední promluva 8. září 1990 před mučednickou smrtí)

Dokončení

Systém náboženských obřadů a pravidel. Jsou potřebné? Jsou. Lidé je vytvořili jako výchovný prostředek, někdy z velkého poznání, někdy prostě z tradice, jindy z omylů. Skutky Zákona... Někdy plynou zákony z Božího zjevení, jako ve Starém zákoně, ale k tomu je nutná určitá fáze duševního a duchovního rozvoje.

Co znamená být spasen? To znamená spojit svůj pomíjivý časný život s nesmrtelností a Bohem – to je spása. Připojit se k Božímu životu. Žízeň po tomto spojení je v nás, v každému člověku, je schovaná, skrytá, můžeme ji někam zastrčit, a přesto je v člověku přítomná. Apoštol říká, že Zákon je svatý. Starozákonní Zákon je svatý a dobrý, pochází od Boha, ale mít účast na Božím životě je možné pouze skrze víru v Krista Ježíše.

Co tedy znamená víra v Ježíše Krista? Víra v to, že tento člověk žil na zemi? To není víra, ale vědění. Jeho současníci si pamatovali, že žil. Evangelisté nám zanechali hodnověrné svědectví. Dnešní historikové vám potvrdí jeho existenci. Pokusy různých propagandistů dokázat, že Ježíš je pouhým mýtem, už vzaly za své. Jenom u nás v Rusku, v rezervaci všech možných zázraků, tato teorie ještě přežívá. Co tedy znamená věřit v Krista Ježíše? Víra v to, že přišel z jiných světů? I to je pravda, ale pořád je to jen teorie.

Musíme si vzpomenout na víru, jak ji ukazuje Starý zákon – důvěra v bytí. Už když Abraham řekl Bohu své ano, lépe řečeno je neřekl, ale mlčky uposlechl Boží výzvy, zrodila se víra.

V biblické hebrejštině se víra nazývá amuná od slova áman, pevný. Pojem víra je velice blízký pojmu věrnost. Bůh je věrný svému slibu, člověk je věrný Bohu. Ale jakému Bohu?

Ježíš v sobě odhaluje pravou tvář Boha. Nazývá ho jedině Otcem. Ježíš skoro nikdy nepoužívá slovo Bůh, vždycky Boha nazývá Otcem. Za svého pozemského života používal tohoto něžného a laskavého oslovení, kterým se děti na Východě obracejí ke svému otci. Nedá se přeložit, ale je to tak.

Ježíš zjevuje Boha jako našeho nebeského Otce a zároveň tak vytváří bratry a sestry, protože sourozenci mohou být pouze ti, kdo mají společného otce.

Společný duchovní otec je Bůh a otevřenost srdce pro Ježíšovu zvěst, to je tajemství evangelia.

Každý z nás velmi dobře ví, jak je člověk omylný, slabý, kolik nejrůznějších komplexů a hříchů se v něm uhnízdilo. Je tu však síla, kterou Ježíš zanechal na zemi a kterou dostáváme darem - milost. V ruštině se milost nazývá blagodať – blago, tedy dobro, které se dává zadarmo. Ne za zásluhy, ale darem.

Ano, musíme se snažit, musíme bojovat proti hříchu, musíme usilovat o sebezdokonalení a přitom mít neustále na paměti, že se sami nemůžeme vytáhnout z bryndy. Naše práce je pouhou přípravou, a tím se křesťané zásadně liší od jógy, která se domnívá, že se člověk může dostat k Bohu z vlastní vůle.

Křesťanství říká: můžeš sám sebe zdokonalit, ale nemůžeš dojít k Bohu, dokud on sám nepřijde k tobě. Proto je milost nad zákonem. Zákon je první fáze náboženství, která začíná u dítěte – tohle nemůžeš, tohle můžeš, nějaká pravidla, nějaké normy. Je to potřebí? Samozřejmě. Ale pak přijde milost ve vnitřní zkušenosti setkání s Bohem. Je to jako láska, jako jásot, jako vítězství, jako rajská hudba. Milost - to je nový život.

Sv. Pavel říká: "Lidé se hádají. Jedni jsou pro zachovávání starozákonních zvyků, druzí jsou proti tomu, ale ani jedno, ani druhé není důležité, důležité je pouze nové stvoření a víra, která se projevuje láskou." To je pravé křesťanství, všechno ostatní je historický obal, rám, doplněk, to, co je spojeno s kulturou.

Mluvím o nejhlubší podstatě křesťanské víry. O nekonečné hodnotě lidské osobnosti, vítězství světla nad smrtí a zkázou, o Novém zákoně, který vyrůstá jako strom ze semínka. Nový zákon, který prokvasil dějiny, jako kvas prokvasí těsto, a už dnes se království Boží skrytě zjevuje uprostřed lidí.

Když konáte dobro, když milujete, když rozjímáte nad krásou, když pociťujete plnost života, tehdy se dotýkáte království Božího. Je nejen ve vzdálené budoucnosti, nejen v nějakém futuristickém nazírání, ale existuje tady a teď. To je učení Ježíše Krista. Království přijde, už přišlo, soud nad světem bude, ale také už začal. "Nyní je svět odsouzen," řekl Ježíš. Nyní, to znamená tehdy, kdy poprvé hlásal evangelium,

Ještě řekl, že soud je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali tmu. Soud začal v době Ježíšova kázání v Galileji, v Jeruzalémě, na Golgotě, v říši římské, ve středověké Evropě, v Rusku, dnes ve dvacátém století i ve století pětadvacátém, a v celých dějinách lidstva bude soud pokračovat, protože to jsou křesťanské dějiny, dějiny, v nichž svět kráčí spolu se Synem člověka.

Pokud se znovu zeptáme, v čem tkví podstata křesťanství, musíme odpovědět v bohočlověčenství, ve spojení omezeného a časného lidského ducha s nekonečným Božím duchem. Je to posvěcení těla, neboť od okamžiku, kdy Syn člověka na sebe vzal naše radosti a utrpení, naši lásku, naši práci, není z toho, v čem žil, v čem se radoval jako člověk i jako Bohočlověk, ať už je to příroda, nebo svět, nic zavrženo, nic poníženo, ale naopak pozvednuto na nový stupeň, je to posvěceno.

Křesťanství je posvěcení světa, vítězství nad zlem, nad temnotou, nad hříchem. Ale je to vítězství Boží. Začalo o velikonoční noci vzkříšení a pokračuje, dokud trvá svět.

Kunderovská korektura 2020

(„Pastýřská péče o slova“ v české Slavnosti bezvýznamnosti)

„Kdo jest z vás bez hříchu, nejprv hoď na ni kamenem.“ (Jan 8,7) – Souvztažnost čili korelace (řečeno s teologem Paulem Tillichem) mezi citovaným Ježíšovým výrokem a ústředním termínem Kunderova posledního románu (označujícím člověka s nutkáním stále se omlouvat) napadne tuzemského čtenáře až nad českou verzí Slavnosti bezvýznamnosti!

Ve francouzštině je Kunderův výraz *„excusard“* novotvar. Ekvivalent překladatelky Anny Kareninové (vytvořený jistě pod Mistrovým dohledem) zní *„omlouvač“*. Čeština, jak mi potvrdila Mgr. Anna Vrbová z jazykové poradny, znala daný výraz dosud pouze ve významu „kdo něco nebo někoho omlouvá“. Kareninová význam posunuje, rozšiřuje. Právě v okamžiku, kdy se virtuální „kamenování“ stává rozšířeným neblahým jevem moderní doby. Posun je nápaditý. A daleko méně konformní než opis „chronický sebeospravedlňovač“, který jsem použil před lety! (Blíže viz Dost bylo sebeospravedlňování!, ET-KJ 15/2014.) Ač je Kundera o generaci starší než já, co do schopnosti zaujmout a provokovat patří přece jen takříkajíc do „vyšší ligy“ …A téma za provokaci stojí!

Češtinářsky brilantní *Slavnost bezvýznamnosti* usvědčuje do té či oné míry jako příliš „rychlé k mluvení“ (srov. Kaz 5,2) mnohé z těch, kdo dílo kdysi v tuzemsku (na základě francouzského originálu jako já, nebo jen italského překladu) zrecenzovali…

Někteří jsou ovšem „rychlí k mluvení“ i nadále. Dotčeně se třeba tážou, zda pro francouzské „nombril“ nebylo vhodnější místo „pupek“ zvolit ekvivalent „pupík“. Překlad se, jak sami cítí, distancuje od (jejich) „rychloreferátů o pupíku“ z roku 2014. Životopisec Jan Novák kapitolku o Kunderových předcích nazval „Pupíci“. Teď byl elegantně vydloubnut ze sedla: nadpis se stává nesrozumitelným (referátíky mezitím upadly v zapomenutí)...

„Velkou mouchou, ba masařkou v jinak stravitelném překladu je necitlivě zvolené slovo „pupek“ místo neutrálního francouzského „nombril“ … Těžko si představit, že by … chtěly Pařížanky předvádět „pupek“, což je v češtině výraz pro tělesné partie jinak řečené „panděro“, „cejcha“ nebo „vana“.“ – Tolik recenzent Aleš Knapp. PhDr. Ivana Svobodová z jazykové poradny, s níž jsem slovo telefonicky konzultoval, označila Knappův výpad za „bezdůvodný“: ve spisovné češtině je totiž výraz „pupek“ neutrální rovněž.

Kdy naposledy vyšla kniha, u níž recenzenti takto zaníceně rozebírali použité české výrazy (též slovo „pákistánština“)? Václava Bělohradského v rozhovoru s Karlem Hvížďalou kdysi zaujalo (jako ve věku internetu údajně cosi archaického) Kunderovo „panské pojetí autora, jeho pastýřská péče o stádečko slov, které považuje za své dílo, jeho úzkost z toho, aby mu je neautorizovaní čtenáři či překladatelé nepoškodili“. Po vydání precizní české verze *Slavnosti bezvýznamnosti* se zdá, že v daném ohledu by měl i slovutný filosof drobátko „přibrzdit“.

František Schilla

Odkazy:

Kundera, M.: Slavnost bezvýznamnosti. Přeložila Anna Kareninová, Atlantis Brno 2020

Knapp, A.: Nová kniha Milana Kundery. Je co slavit?, Právo 24.9.2020, s. 20

Hvížďala, K.: Je třeba milovat bezvýznamnost, Lidové noviny – Orientace, 1.3.2014, s. 26-27

O pronásledovaných křesťanech

Dokončení ze str. 2

íránského křesťana, který byl zřejmě horlivým evangelistou. Křesťanství je v zemi povoleno, leč evangelizace nikoli. Onen muž by patrně mohl být podle platných íránských zákonů odsouzen. Místní policie ale volila jinou cestu: Místním problémákům z řad mládeže naznačila, že když onoho křesťana zabijí, policie to nebude vyšetřovat. Tak toho muže utloukli holemi. Amíra to přimělo k emigraci. Nicméně íránští představitelé mohou v mezinárodních organizacích tvrdit, že v Íránu je „svoboda vyznání“. Formálně ano.

Z Íránu ale přicházejí i dobré zprávy. „Tajných“ křesťanů prý valem přibývá – díky rozhlasovému vysílání v jazyce farsí (který v Íránu převažuje) a v posledních letech také díky internetu a sociálním sítím. I Írán je (přes řadu demokratických prvků) diktatura podobně jako Severní Korea a Čína, ale zatím bez propracovaného systému špiclování a dozoru. Kdyby v Íránu došlo k demokratickému převratu a vláda ajatolláhů by padla, mohla by se ukázat síla íránských křesťanů. Islám je na mnoha místech na prudkém vzestupu (zejména v Africe, ale i v řadě míst Asie, o Evropě ani nemluvě), nicméně v další generaci by se mohlo v mnoha muslimských zemích stát to, co se nyní děje v Íránu.

Mnohokrát jsem se zamýšlel nad otázkou, zda by bylo možno křesťanství zcela vymýtit. Dějiny ukazují, že v nějaké jednotlivé zemi ano. Takovou zemí bylo například Japonsko. To v určitém dějinném okamžiku (konkrétně roku 1587) vypovědělo všechny misionáře a během sedmnáctého století pozabíjelo místní křesťany, vesměs velmi krutým způsobem.

V Písmu je ale jeden verš, který nám dodává naději: „Kdyby ty dny nebyly zkráceny, nezachránil by se vůbec nikdo. Kvůli vyvoleným však ty dny budou zkráceny“ (Mt 24,22). Tento verš může mít několik výkladů. Může mluvit o krutosti fyzického pronásledování, ale dle mého názoru mluví i o svodu, který může představovat hereze nebo vyprázdněné křesťanství, popírající základní pravdy Písma. Křesťanství může nabýt i tak bizarních podob, že by to mohlo lidi zcela svést – i bez fyzického mučení. Na základě tohoto verše ale věřím, že Bůh něco takového nedopustí. Vždy zde bude mít nějaké „svatý ostatek“.

Možná se jednou s těmi, kdo byli v současnosti zabiti pro Krista, setkáme v Novém Jeruzalémě. Myslím, že není realistické modlit se, aby žádní křesťané nikdy netrpěli. Přál bych si ale, aby bylo pravda a aby ti, kdo nyní trpí, věděli, že jejich bratři a sestry, kteří žijí v bezpečí (alespoň tělesném, když ne duchovním), na ně nezapomínají.

Dan Drápal, 11. září 2020

Nevěřte všemu, co se vám k věření předkládá: Zkoumejte vše a přesvědčujte se o všem sami!

Jan Amos Komenský

Z deníku faráře

Krásné, sluncem zalité jarní sobotní odpoledne projasňuje aspoň trochu náladu klasického venkovského pohřbu. Účastní se ho patrně každý druhý obyvatel malé obce. Dechovka u domu smutku vyhrává, jak se sluší a patří. Po krátkém farářově projevu se průvod ubírá na hřbitov. Ten je položen zřejmě záměrně takřka přesně mezi dvěma sousedními vesnicemi. I zemřelí jsou pochováváni podle toho, z jaké vsi pocházeli. Uprostřed hřbitova, který „dýchá“ – je tu dosud hodně doposud „neosídleného“ porostu – a člověku zde není ani příliš teskno, se lze cítit relativně dobře. Mluvím u kříže, který sehrává v danou chvíli roli jakési kazatelny. Po obřadu uslyším – ostatně jako už mnohokráte – záhadou obestřenou větu: „To byl ale krásný pohřeb“. Arciže dodnes, ani po třiceti letech nevím, v čem měla či mohla spočívat jeho „krása“.

Jsem pozván na pohřební hostinu. Nemám rozhodně ve zvyku pozvání tohoto druhu odmítat. Vždy si totiž dělám naivní naději, že se s přítomnými pozůstalými trochu sblížím, popovídám, a třeba i pohovořím o církvi či na nějaké vážnější téma, týkající se smyslu a zaměření života.

Leč, jsem usazen spolu s manželským párem – majiteli pohřebního ústavu – do kuchyně. Jsme nuceně „exkomunikováni“ mimo ostatní společnost. Po vnější stránce se nemáme rozhodně ani v nejmenším špatně. Dostáváme vše, co si přejeme. To je nezpochybnitelná pravda. Také jsem se velmi sblížil se jmenovanými „funebráky“ z Holic. I po mnoha letech jsem s nimi spolupracoval, když jsem už nebyl farářem v Pardubicích.

Proč je však farářovi vykázáno místo kdesi „mimo“, byť třeba i pěkné, snad i čestné, mi dosud není zcela jasné. Patrně přežívá leckde představa, že je farář jakýsi Totenvogel, že je tu jen pro obdobnou službu jako pohřebáci.

Ano, faráři, potřebujeme tě, ale nepatříš mezi nás. Zavoláme si tě, ale teď bys do té naší společnosti nezapadl. Do Pardubic tě nicméně rádi a ochotně odvezeme. A až zase někdy v rodině bude funus, jistě si tě zavoláme. To neměj starost. Máš dobrý hlas a hřbitov zvládneš. Ale jinak si tě budeme držet raději hezky od těla.

Jaroslav Nečas

Švýcarský filantrop a podnikatel, zakladatel Červeného kříže

Jean Henri Dunant

8. 5. 1828 Ženeva – 30. 10. 1910 Heiden u Curychu

Jean Henri Dunant pocházel ze zbožné a zámožné ženevské rodiny, která pěstovala dobročinnost. Stal se bankovním úředníkem a později (neúspěšným) podnikatelem. Podnikl řadu zahraničních cest (Tunis, Alžír a Sicilie), což mu umožnilo určitý rozhled. V r. 1849 byl mezi zakladateli YMCA ve Švýcarsku i ve Francii. Otřesným dojmem na něho zapůsobila bitva u Solferina (24. 6. 1859), ve které bylo mnoho raněných a zajatců ze všech zúčastněných armád. Aby jim pomohl, získal ochotné dobrovolníky z okolí a přičinil se o založení provizorní nemocnice. Jeho celoživotní snahou se stalo založení mezinárodní organizace, která by chránila a ošetřovala raněné a nemocné. Velkou inspirací mu byla Angličanka Florence Nightingalová se svými zkušenostmi z Krymské války. S heslem „Všichni lidé jsou bratři" našel četné příznivce a stoupence, mimo jiné právníka G. Moyniera, generála G. F. Dufoura, L. Appia a Th. Moniora. V r. 1863 se v Ženevě podařilo založit Červený kříž, jehož se stal předním činitelem. V r. 1864 byla podepsána mezinárodní konvence o péči o raněné a nemocné v pozemní válce. Dunant usiloval rovněž o mír, o práva žen a odstranění otroctví. S vedením Červeného kříže se však rozešel. V letech 1874-1890 se s podporou příbuzných a přátel pohyboval po Evropě. Dožil v ústraní, téměř zapomenut – ve starobinci v Heidenu u Curychu. Francouzsko-švýcarský film *Člověk člověku* z roku 1948 (rež. Chr. Jacque) vypravuje jeho příběh. Jako uznání v r. 1901 obdržel Nobelovu cenu míru, v r. 1865 Řád Čestné legie a čestný doktorát v Heidelbergu. 8. květen – den jeho narození - byl na jeho počest prohlášen za Mezinárodní den Červeného kříže.

Spisy: *Vzpomínky na Solferino, Mezinárodní bratrství a charita v dobách války, Otroctví u muslimů a v USA, Obnova Orientu.*

„Jsem Ježíšův učedník a jinak nic."

Bohuslav Vik

Letní středisko biblických kurzů Blažkov u Dolní Rozsičky, jež patří sborům Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II – slouží už víc jak šedesát let křesťanské výchově a vzdělávání mládeže i celých rodin nejen brněnských sborů ČCE. Vytvářené společenství spojuje přátelstvím mnohé na celý život, mnozí zde nalezli své celoživotní nasměrování.

Kniha BLAŽKOVSKÝ DENÍK

je pokusem uchovat alespoň část historie, dokumentů o budování, vzpomínek, fotografií a filmů, které jsou s Blažkovem spojeny. Jako autoři do ní přispěli účastníci kurzů, jejich vedoucí a organizátoři i členové kuratoria.

Publikace má přes pět set stran, z toho je tři sta stran textu a v obrazové příloze najdeme víc jak tisíc fotografií z biblických kurzů dětí, mládeže, skautů i rodinných pobytů našich sborů.

Cena knihy s DVD je 350 Kč. Je v prodeji na těchto místech:
- ve Farním sboru ČCE Brno I – Opletalova 6, 602 00 Brno, tel.: 542 211 453, možnost zaslat poštou
- v Knihkupectví Kalich, Jungmannova 9, 110 00 Praha 1, tel.: 224 947 505

Kostnická jednota Kolín společně s podporou Města Kolína

zve na setkání s průvodci interaktivním provedením děl

„Jan Amos Komenský – Labyrint světa a ráj srdce + Obecná porada o nápravě věcí lidských"

kolín

kolín

Místo konání = zahrada Sboru Církve bratrské.

Královská cesta 226 Kolín IV.

provázejí Mgr. Lýdie Marešová, Ph.D. a Bc. Ida Pencová, DiS

Termín konání sobota 31. října 2020 ve 14:30 hodin.

Pro děti a mládež, dospělé nevyjímaje, všichni srdečně zváni!!!

Svět bez dravců?

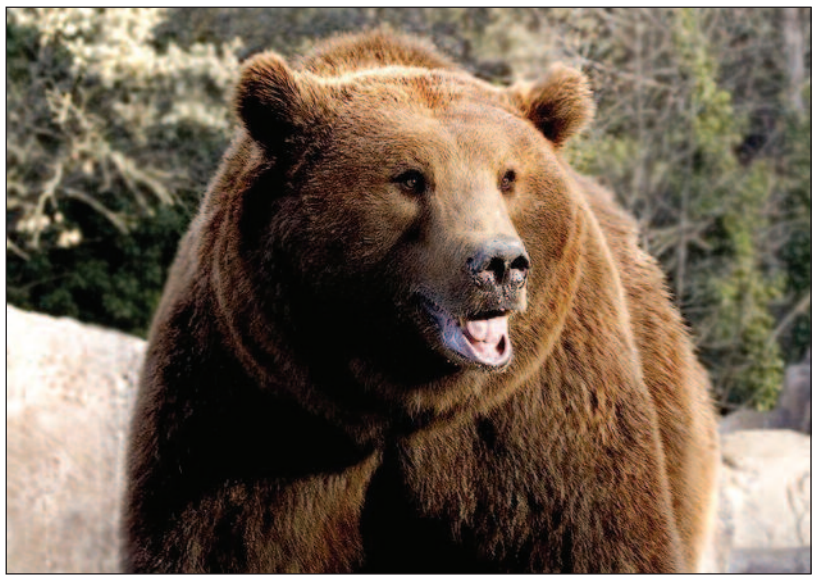

Máte také místa v Bibli, s kterými si nevíte rady? Já ano. V neposlední řadě k nim patří Boží výrok na počátku Písma: ***Veškeré zemské zvěři i všemu nebeskému ptactvu a všemu, co se plazí po zemi, v čem je živá duše, dal jsem za pokrm veškerou zelenou bylinu*** (Gn 1,30). Svět vegetariánů? Pro nás je to dnes nepředstavitelné uspořádání přírody. Jsou tu přece býložravci, masožravci a všežravci, a to vše žije i umírá v promyšlené harmonii. Napadlo mě, že lze toto slovo vyložit racionálně: V posledu jsme všichni závislí na rostlinstvu, ať jíme jen zeleninu a ovoce, nebo si dáváme s chutí masitá jídla. Veškerá organická hmota na Zemi má původ ve fotosyntéze zelených rostlin, ať se do naší stravy dostává přímo, nebo přes řetěz konzumentů. Ale cítím, že tím se jenom vyhýbám pravému smyslu té biblické zprávy..

Díváte se rádi na televizní filmy z přírody, v nichž hbitý gepard už už dohání krásnou antilopu, kterou zabíjí a s gustem požírá? Nebo na orla, který zaťal drápy do jehňátka a vleče je ještě živé ke svým mláďatům do hnízda? Já v té chvíli honem přepínám na jiný program, nemusím to vidět, i když vím, že bez ulovených obětí by dravci zahynuli hlady. Ale pak si uvědomím, že i já patřím k dravcům a jenom to zabíjení ryb, kuřat a vepříků přenechávám profesionálům. Nikdy jsem nebyl v jatkách a nechci tam jít. Nemohl bych být řezníkem, a přece vděčně konzumuji výsledky jejich práce.

Tahle problematika se mně nově vynořila nad kratičkou zprávou v Markově evangeliu: ***A hned ho (Ježíše) Duch vyvedl na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a satan ho pokoušel; BYL MEZI DRAVOU ZVĚŘÍ …*** (1,12-13).

Jak to, že Kristus přežil sám více než měsíc v krajině, kde nejen vlci a medvědi, ale tehdy ani lvi nebyli vzácností? Ano, byli tam s ním andělé. Tahle zvláštní pouštní příprava na Ježíšovo působení se vyznačuje nejen vítězstvím nad satanským pokušením, ale je už jakoby prvním uskutečněním toho, co předpověděl prorok Ezechiel: ***Uzavřu s nimi smlouvu pokoje a odstraním ze země divokou zvěř, takže i na poušti budou moci bezpečně sídlit a spát v divočině*** (Ez 34, 25).

Ta závěrečná slova mně připomněla tragickou událost, o které jsme slyšeli před mnoha lety, než jsme se s Věrou a dětmi vypravili na výlet do pohoří Yosemite v Kalifornii. Dva studenti tam prý přespávali „pod širákem" ve spacích pytlích. V noci je očichával medvěd. Nevěděli, co se děje, a snažili se vyprostit ze spacáků. Medvěd to asi považoval za útok a oba mladíky zabil. My jsme pak v tom divokém pohoří nocovali ve stanu a šramot venku nás patřičně vyděsil. Ukázalo se, že tentokrát to byla mírumilovná srnka. Napínavější příhodu zažili ve stejném národním parku naši přátelé, český pár věřících lidí s malým synkem Tomášem (dnes evangelickým teologem). Šli úzkou lesní cestou, když proti nim po stejné pěšině kráčel mohutný grizzly. Otec vzal Tomáška na ramena a chtěl utíkat. Manželka ho zarazila: „Víš, že jsme na vývěsce četli, abychom před medvědy zásadně neutíkali!" Dále nám líčila: „Stáli jsme nehybně u cesty, já jsem zrudla, manžel zezelenal. Tomášek mával na zvíře, které procházelo těsně kolem nás, a volal: Medvěde, poď sem! Naštěstí si grizzly od něho nedal říct."

My jsme si medvědů užili v jiném proslulém národním parku Yellowstone. Pozorovali jsme je z bezpečí automobilu a občas jsme jim pootevřeným okénkem hodili něco k snědku, o což zřetelně loudili. Když jsem kvůli jedné fotce vylézal ven, Věra mě tahala zpátky a připomínala: „Četli jsme přece, že se nebojí lidí, ale nejsou ochočení!"

Jak to tedy bude v „nové zemi" na konci věků? Budou dravci prostě odstraněni, jak jsme to četli u Marka? Snad to lépe viděl Izajáš: ***Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzletem odpočívat. Tele a lvíče i žírný dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit…*** (11,6-9). Ruku na srdce, takovou přírodu si naprosto nedovedeme představit, i když by se nám moc líbila. Ale víte, jak by se bez dravců rozmnožili všelijací hlodavci a býložravci? Asi mně nezbude, než v tom vidět působivý obraz smíření a nových krásných vztahů na věčnosti. Jen nemohu pochopit a přijmout, že tak nádherné Boží dílo, jakým je příroda, by na věčnosti už nebylo. Ale příroda bez zvířat?

Ne, nechápu to, nedovedu si to vysvětlit, ale věřím, že nás Stvořitel překvapí něčím, co je nad náš rozum, naše očekávání a veškerou vědu.

Zvěst těchhle zvláštních míst Bible pro náš dnešek patrně není, abychom se stali vegetariány, i když mám k takovým lidem úctu. Spíš se tu jedná o naše lidské vzájemné vztahy, z nichž máme vymýtit veškerou zlobu, nenávist, pohrdání, neodpouštění, zneužívání a násilí. Jistě i týrání zvířat je velký hřích před Stvořitelem. A na to budoucí Boží překvapení a překvapování se můžeme určitě těšit.

Na závěr ještě další záblesk budoucnosti. Je na druhé fotografii, kterou mně můj vážený bratr ve víře Jan poslal po internetu. Ano, vidíte dobře. Volně žijící (neochočený!) slon pomáhá matce lvici (neochočené!) s lvíčetem, které už nemělo dost síly, aby v horku došlo po svých až k vodě. Všichni tři to chápou a v klidu a míru cestují spolu ke kýženému občerstvení. Není to jak vystřižené z Bible? Jak se já při nějaké tísnivé situaci zachovám k někomu, koho se bojím a od koho jsem nečekal nic dobrého?

Pavel Javornický

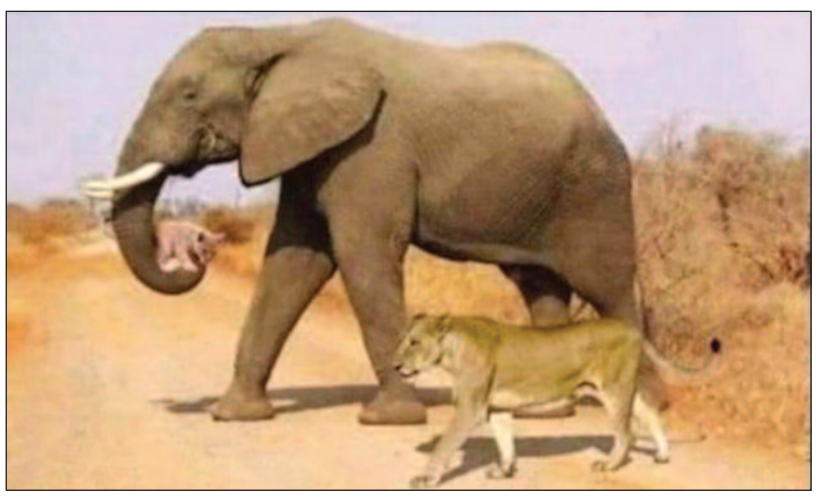

Inzerce

Sbor Českobratrské církve evangelické Mšeno nabízí k pronájmu byt 2+1 ve Mšeně u Mělníka. Nastěhování možné v lednu 2021. Bližší informace u:
Michala Šimka, tel.: 608 718 898, e-mail majkl.simek@seznam.cz

č. 6

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30-31/2020

4. listopadu 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
11. listopadu 2020

Z obsahu

* *Hledání identity*
* *Věrni člověku*

Poselství k 22. neděli po sv. Trojici

Bázeň před Bohem
Genesis 39,9

V rámci výuky aplikované etiky na půdě jedné univerzity jsem se studenty diskutoval o podvodech, korupci a neférových výhodách „mocných“, které v dnešní době „letí“. Když došlo na písemky, testy a zkoušky, jedna studentka řekla: „Já, když mohu a nikomu tím neublížím, tak podvedu.“ Hlasování v oné padesátičlenné skupině ukázalo, že lež, podvod a korupci považovalo téměř 70 % přítomných za přirozenou součást dnešního života. Navíc těch 30 % studentů nedokázalo obhájit svoji pozici a ukázat oné většině, v čem se mýlí a proč.

Napříč celou společností, církev nevyjímaje, jsme svědky finančních a sexuálních afér. Milování peněz (1 Tm 6,10) a svět erotických služeb (Př 6,26) nabízí v každé době hlubokou past, do které upadnou muži i ženy. Nejenom proto je Josefův příběh v domě Potifara aktuální svým poselstvím. Jde o bázeň Boží. Řecké φόβος (fobos) i hebrejské יִרְאָה (jirah) a דחפ (pahad) směřují k tomu, aby si byl člověk vědom, že nad jeho bytím i rozhodováním je ještě Bůh, který má poslední slovo. To je základem respektu, úcty a obdivu na straně člověka, který hledá moudrost, pochopení světa a smyslu života.

Josef se později stal celebritou své doby. Moudrý, pohledný, aktivní, úspěšný a mimořádně bohatý a vlivný. Mít pečetní prsten faraona bylo něco, co neměl nikdo jiný. Co řekl, to bylo zákonem v Egyptě. Co chtěl, to měl. On rozhodoval. On byl parlamentem, senátem i vládou s téměř neomezeným prostorem působnosti. Proč se mu z toho nezatočila hlava? Jak je možné, že pořád vládl moudře a ohleduplně vůči všem? Proč a jak zvládl takový tlak odpovědnosti se zdravým rozumem a psychikou, aniž by musel sáhnout na drogy, stát se alkoholikem, nebo člověkem patologicky podezřívavým končícím na psychofarmakách, izolován od společnosti?

Josefův konec byl zcela jiný. I na smrtelném lůžku věděl, kam jde, kam patří. Ve svém bohatém a pestrém životě poznal zradu těch nejbližších i sílu politických tornád, které umí zanechat spoušť na životech lidí. Zažil, co to je „mít vše“ i „nemít nic“ ale pokaždé si zachoval vzácnou integritu a svoji tvář. Josef znal od dětství Boží zaslíbení, proroctví a perspektivu budoucna. Měl bázeň Boží. Hleděl za horizont lidského. Proto jeho poslední vůle byla, aby jeho ostatky vzali Izraelité sebou a nenechali je v mauzoleu (Gn 50,25-26), když je jednou Bůh povede dál do země zaslíbené.

Kéž by byla přijata myšlenka Př 15,33 Initium sapientiae timor Domini za motto alespoň na jedné univerzitě, střední či základní škole v naší zemi. Komenského nápravu věcí lidských jinak nelze uskutečnit. A ještě něco zbylo i na nás.

Tibor Máhrik
kazatel sboru Církve bratrské
v Ostravě

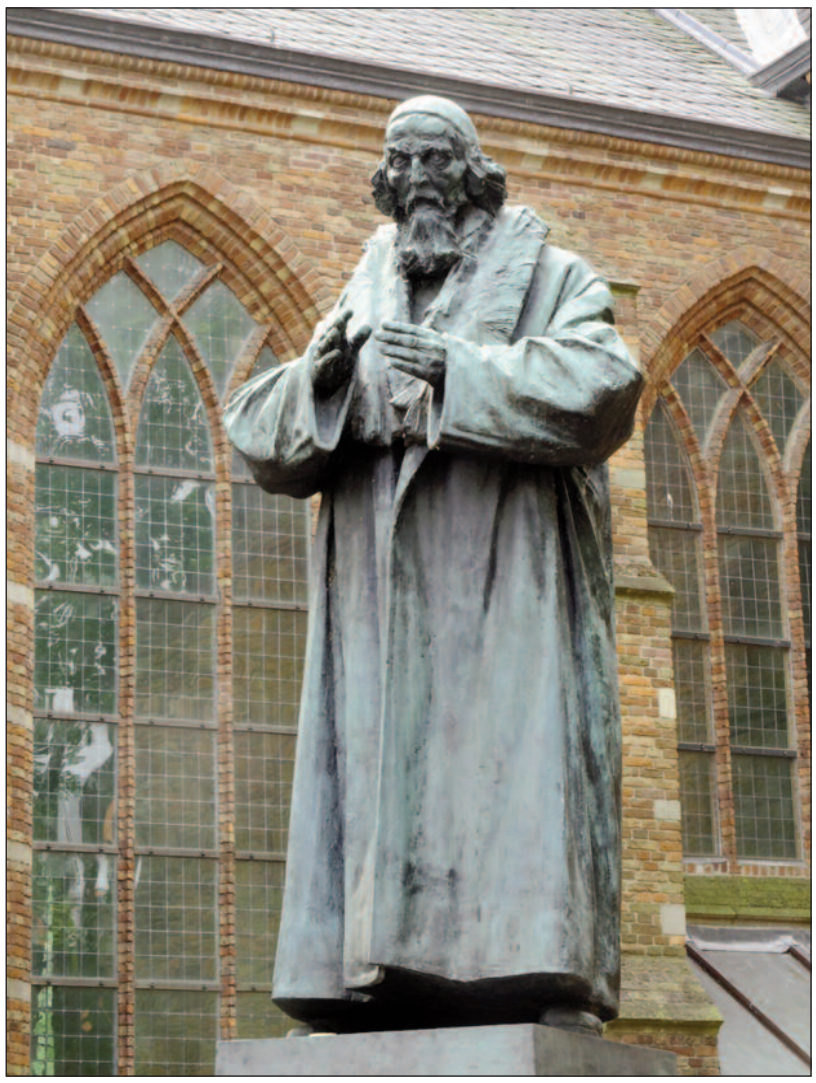

Socha Jana Amose Komenského v Naardenu

Život v pravdě

Jestliže svou víru a radost vyjadřujeme chválou a zpěvem, jak nám to doporučuje žalmista v Ž 146 a to stále – co živi budeme, tak nás to osvobozuje a dává nám rozlet a sílu. Zároveň je to vyznání, že Hospodin je věrný, že on je síla, která nezklame. Protože Bůh je věrný, je i jeho slovo věrné, to je – pravdivé za všech okolností a to je v dnešní době různých nejistot mimořádné. Apoštol Pavel píše Koloským (1. kap. 3-6): *Stále za vás v modlitbách děkujeme Bohu, Otci našeho Pána Ježíše Krista, neboť jsme slyšeli o vaší víře v Krista Ježíše a o vaší lásce, kterou máte ke všem svatým. Obojí pramení z naděje, která je pro vás uložena v nebesích. Víte o ní, protože i k vám přišlo slovo pravdy, to jest evangelium. Tak jako na celém světě, i mezi vámi přináší ovoce a roste od toho dne, kdy jste je uslyšeli a opravdově poznali Boží milost.*

Apoštol Pavel by jistě měl úžasnou radost, kdyby byl dnes mezi námi a po dvou tisících letech viděl, že evangelium po celém světě stále přináší ovoce, že proměnilo tento svět, a i když se nám zdá, že tady v Evropě křesťanů ubývá, z mnoha míst na světě přicházejí povzbuzující zprávy, i o křesťanech, kteří prožívají skutečný útlak a utrpení, a o jejich statečnosti.

V evangeliu Janově čteme oddíl – Ježíš před Pilátem (kap. 18, 33-38) : *Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?“ Pilát odpověděl: „Jsem snad žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali, čím ses provinil?“ Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům, mé království však není odtud.“ Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: “Ty sám to říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pilát mu řekl: „Co je pravda?“ Po těch slovech vyšel*

Dokončení na str. 2

Aktualita: Státní svátek se letos slavil jen virtuálně

Letos poprvé od doby, kdy si legálně připomínáme 28. říjen jako svátek republiky (za II. světové války se slavit nesměl, komunisté ho přejmenovali na den znárodnění) nemohlo být v důsledku vládních opatření proti pandemii ani hromadné kladení věnců u jezdecké sochy Jana Žižky v Praze na Vítkově, ani slavnostní vojenská přísaha na Pražském hradě, ba ani předávání státních vyznamenání ve Vladislavském sále... Místo toho se hrad zbarvil do národních barev a kdo měl náladu, poslechl si předtočený projev pana prezidenta nebo napjatě čekal, až se na hradní webové stránce objeví přesně ve 20 h seznam vyznamenaných.

(hb)

Listopad

Víte, jak se u nás poznají Dušičky? Zpravidla mi rozkvetou skoro všechny domácí kytky, aby mě zmátly. Hlavně mi to dělá velikonoční kaktus a fialky. A víte, jak se u nás pozná listopad? Žádné listí nepadá, protože už dávno spadlo.

Psí počasí – myslí si moje vodící fena, když vycházíme z domu za denním chlebem a buřtem. Psa by nevyhnal, ale psí dáma do té psoty prostě musí. Tohle mi ta moje kompenzační pomůcka dává v tomto nečase najevo hodně často. Ale listopad, milé mé zvíře, ten tady není přeci jen kvůli dešti, mlze a blátu. Máme tady i jiné radosti, nemyslíš?

Moje zlatá lady si to nemyslí. Není se kde válet – trávníky jsou samé bláto a suché listí, které sloužilo k příjemným relaxačním hrám, někdo uklidil. Ani do vody se nesmí ... No dobrá. Běž si tedy do deprese, jestli na ní trváš. Já zas tolik času nemám. Musím se totiž těšit – myslím si naproti tomu já.

Pravda je, že listopad se svými chmurnými rozmary mnoha lidem a psům neposkytuje moc důvodů k rozzářeným úsměvům. Na sluníčko si budeme muset ještě dlouho počkat. Někdo čeká slunovrat u kamen, třeba s audioknihou nebo hrnkem grogu. Někdo si rád zajde mezi přátele, navštíví někoho, na koho mívá málo času, jde do klubu nebo se rozhodne zimní sezónu zasvětit pravidelnému cvičení či plavání. Divadla hrají, koncerty koncertují, a když k tomu přičtu nějaké to uklízení, pečení a nakupování, všimnu si, jak mi to očekávání přívětivějšího času rychle ubývá.

Hraju už několik let takovou svoji speciální hru Na Milešovku. Před dávnými a dávnými lety, když jsem ukoukala mnohem více než dnes, jsem si podle nějakého obrázku zamilovala horu Milešovku. Tehdy jsem pojala nápad ztéci ji a udělat si tak dobře. Jen co jsem začala plánovat náročnou turistickou operaci, otěhotněla jsem. Následkem této šťastné okolnosti, která se po dvou letech opakovala, jsem se na Milešovku nedostala. Život plynul v různých radostech i starostech, ale Milešovka zůstala kdesi za mnou jako nesplněný sen. Jednou, bylo to v listopadu, jsem se ohlédla. Způsobila to iniciativa zrakově postižených turistů, kteří tam hodlali podniknout výstup. Hned jsem se přihlásila, že jako já také. Když jsem v den D vstávala, před naším domem byla poctivá pokrývka sněhu. Výstup se opět nekonal. Ten večer mi moje dospívající dítě přilepilo na televizní obrazovku krásnou a velkou fotografii. Byla z nějakého kalendáře a jmenovala se Milešovka pod sněhem. Abych prý o nic nepřišla.

To samé dítě se vyvinulo v dospělého muže. Jeho bydliště je v Litoměři-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Německé kostely si kvůli zákazu kropenek pořizují dávkovače

Pandemie nemoci covid-19 zasáhla v Německu i kostely, kde bylo z hygienických důvodů zakázáno používání kropenek se svěcenou vodou. Omezení pocítilo především Bavorsko, kde je silná římskokatolická tradice. A právě proto se v této německé spolkové zemi velmi rozšířilo používání dávkovačů na svěcenou vodu. Tento přístroj si pořídil i kostel svaté Kláry v malebném historickém centru Norimberka, který si jeho zakoupení pochvaluje.

„Bakterie i viry se hromadí v nádobce, i když je vnitřek třeba z mědi," řekl ČTK o zákazu používání kropenek pastorační referent od svaté Kláry Jürgen Kaufmann. Poznamenal, že na hygienické důvody častokrát myslel ještě před pandemií, když si říkal, kolik asi lidí před ním do vody sáhlo. Po zavedení zákazu představitelé kostela přemýšleli, jak svěcenou vodu věřícím poskytnout. „Když jsme tento model dávkovače viděli v novinách, shodli jsme se na tom, že to není špatná věc a že si ho také opatříme," uvedl. „Byl to experiment a my jsme si řekli, že když to nebude dobře přijato, nebo pokud nám to nebude vyhovovat, tak ho dáme pryč. Ale zůstal tady a jsme s ním spokojení," řekl Kaufmann. Brzký návrat svěcené vody do kropenek neočekává a nevylučuje, že k němu nakonec nikdy nedojde.

Přístroj v nerezovém provedení, za který kostel zaplatil 600 eur (16 300 korun), vydá několik kapek svěcené vody po sešlápnutí pedálu. „Těch pár kapek plně postačí k pokřižování. Pokud by to někomu nestačilo, může samozřejmě pedál sešlápnout opakovaně," vysvětlil a také názorně předvedl. Spokojeni jsou podle Kaufmanna i návštěvníci kostela. „Věřící v podstatě ani nemají jinou možnost, tak to je. A lepší aspoň něco než vůbec nic," řekl. „Myslím si ale, že jsou i za to málo rádi," řekl. Povšiml si také toho, že do kostela nyní vstupuje mnoho lidí včetně turistů, aby se na dávkovač podívali. „S vodou se pokřižují a zase jdou," uvedl.

S nápadem dávkovače na svěcenou vodu přišel Tobias Sturm z hornofalckého městečka Hemau nedaleko Řezna. „Původně vyráběl dávkovače na kečup, pak ho ale napadlo udělat něco podobného i na svěcenou vodu, ne s ruční pumpičkou, ale s pedálem," řekl Kaufmann. Sám Sturm za inspiraci považuje svou manželku, kterou zákaz kropenek zarmoutil. O Sturmův vynález projevily zájem již desítky kostelů především v Bavorsku. Sturm není v Německu jediným, kdo se výrobě dávkovačů na svěcenou vodu věnuje. Jeho konkurentem je mimo jiné Dirk Leifeld z Herzogenrathu v Severním Porýní-Vestfálsku, který rozvinul koncept bezdotykového dávkovače běžně používaného ve všudypřítomných stojanech s dezinfekcí. Leifeldův model je ale výrazně dražší, stojí 1600 eur (43 600).

podle www.christnet.eu

Časopis Time zařadil mezi 100 nejvlivnějších osobností jeptišku

Časopis Time zařadil jeptišku mezi nejvlivnější osobnosti. Populární týdeník každoročně připravuje seznam 100 vybraných lidí, kteří svým příběhem inspirují jiné. Norma Pimentelová se do žebříčku dostala za svou charitativní práci na texaské hranici mezi USA a Mexikem. Americká jeptiška je výkonnou ředitelkou Katolických charitativních organizací v Rio Negro GrandeValley, které společně poskytující přístřeší a jídlo těm, kteří se snaží dostat přes hranice. Podle časopisu Time charita vedená Pinetelovou ubytovala a pomohla více než 100 tisícům lidí. Křesťanská organizace se zaměřuje především na poskytování bydlení těm, kteří byli propuštěni z imigrační vazby. Pimentelová na Facebooku sdílela pocity ze svého ocenění, přičemž uvedla, že je to pro ni „čest" být mezi vybranými osobnostmi. Také doufá, že ocenění přichází díky práci, kterou charita dělá na hranici a za úsilí o zlepšení lidské důstojnosti pro ty, kteří ji potřebují. Rovněž vyjádřila naději, že nominace časopisu Time přinese více „porozumění" v otázce přistěhovalectví a umožní lidem „jasněji vidět, co můžeme udělat pro respektování celého lidského života, zejména těch nejzranitelnějších".

www.krestandnes.cz

Mezinárodní modlitební mírové setkání v Římě

Papež František se 23. října sešel s představiteli křesťanských církví, muslimů, židů, sikhů a buddhistů na Mezinárodním modlitebním setkání za mír. Po společné modlitbě v bazilice Santa Maria in Aracoeli každý z účastníků přednesl projev, zažehl svíci a podepsal „Provolání za mír". Papež také přijal členy výboru pro mezilidské bratrství, který před několika dny vyhlásil další ročník Zajdovy ceny za mezilidské bratrství, jejímiž prvními laureáty se v loňském roce stali římský biskup a vrchní imám al-Azhar. Do začátku prosince je možné předkládat kandidatury osobností, které se zasloužily o porozumění mezi lidmi a "zosobňují pokoru, úctu a humanitarismus". Abúdhábský šejch Abduláh bin Zajd Ál Nahján prohlásil, že udělení Zajdovy ceny za mezilidské bratrství se stane každoroční událostí, která připadne vždy na čtvrtého února, tedy výroční den podpisu Dokumentu o mezilidském bratrství. Cena je dotována částkou jednoho milionu dolarů a nese jméno zakladatele Spojených arabských emirátů. O laureátech ceny z řad akademických či kulturních pracovníků, představitelů neziskových a mezinárodních organizací anebo zástupců politického světa rozhodne nezávislý výbor. Ve videoposelství, které papež František zaslal k prezentaci mezinárodní ceny za mezilidské bratrství vyjadřuje naději, že propůjčení tohoto ocenění upozorní na příkladné muže a ženy, kteří v našem světě prostřednictvím skutků a obětí ztělesňují lásku, zaměřenou na dobro druhých, byť se odlišují náboženským vyznáním či etnickou a kulturní příslušností.

(red)

Život v pravdě

Dokončení ze str. 1

opět k Židům a řekl jim: „ Já na něm žádnou vinu nenalézám."

Pán Ježíš se modlí k Otci za učedníky (Jan 17,17) *...posvěť je pravdou, tvé slovo je pravda.*

A ještě jeden velmi známý verš (Jan 14,6), kdy Ježíš odpovídá učedníkům: *„Já jsem ta cesta, pravda i život"*. Četl jsem i jiný překlad tohoto velmi známého a citovaného verše: *„Já jsem ta pravá (pravdivá) živá cesta"*.

V tomto překladu cítíme pohyb, napětí, výzvu k činu, něco co pulsuje, co je živé, co není jen konstatování, ale co nás naplňuje energií, výhledem vpřed, co se neohlíží dozadu, ale vidí velké věci, to je ta Ježíšova cesta, co nás naplňuje silou i v těžkých a u někoho i v nejtěžších situacích.

V biblickém čtení se několikrát ozývá slovo Pravda. Pilát se ptá „ Co je pravda?" To je častá otázka a touha lidí znát pravdu. Snad by se toto zamyšlení mohlo nazvat Život v pravdě.

Náš národ dostal velký dar, že v našich dějinách máme vzory lidí, kteří zápasili o pravdu a o život v pravdě. Jistě nám na mysl přijde výjimečná osobnost Jana Husa a jeho zápas o pravdu. Jsou všeobecně známá jeho slova o pravdě: „Proto věrný křesťane, hledej pravdu, naslouchej pravdě, uč se pravdě, miluj pravdu, opatruj pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě vysvobodí od hříchu i od zlého...", nebo podobnou myšlenku, kterou píše studentům pražské univerzity: *„Stůjte v poznané pravdě, která vítězí nade vším a sílu má až na věky."*

Husův život byl velký zápas o pravdu Božího slova, byl veden, když církev byla v krizi, dva papežové vzájemně se dávají do klatby, vedou války, prodej odpustků, rozmařilý život církevních představitelů, dokonce bylo vyhlášeno, že poslušnost papeže je nezbytná ke spáse … pro něj bylo uznání Boží autority nad jakoukoliv jinou autoritou, to zásadní. Došel k tomu studiem Písma, ale i soudem vlastního rozumu a vnitřním pokojem. Husův zápas o tu nejvyšší autoritu a pravdu jej nakonec dovedl k mučednické smrti. Jeho nárok dát nejvyšší místo a prostor živému Bohu můžeme i dnes brát jako výzvu k přeměření jistot a hodnot, na jejichž základě jednáme. Četli jsme – *přišlo k vám slovo pravdy, totiž evangelium to je, radostná zvěst, že Bůh lidem nabízí odpuštění hříchů a nastoluje Boží království a je mocí Boží ke spasení pro každého, kdo věří.* (Ř 1,16)

Další náš výjimečný člověk byla Milada Horáková. Nedávno jsme si připomínali její mučednickou smrt z rozhodnutí zločinecké komunistické justice. Je to již sedmdesát let. Milada Horáková, podobně jako Jan Hus byla žena čistého srdce, s velkým smyslem pro spravedlnost a pravdu, pro potřeby slabých a s obrovskou odvahou bojovat o svobodu národa o svobodu myšlení. Za to trpěla za nacistické okupace a za to se stala mučednicí komunistické diktatury. Je velmi dobré, že tomuto výročí bylo věnováno hodně pozornosti, že i mnozí mladí lidé si uvědomují, jak důležité jsou hodnoty, které vyznávala. To, že vyznávala ty hodnoty, za které položila svůj život, to, že byla tak statečná je i zásluha její hluboké víry, ze které čerpala sílu. Byla věřící evangelickou křesťankou, navštěvovala, spolu se svým manželem, evangelický sbor na Smíchově. Její velká a krásná osobnost je patrná i z části jejího posledního dopisu těsně před popravou: *Moji nejmilejší, ještě několik slov. Jano dceruško, jsi statečné děvče – mám z Tebe radost - jen uplatni svoji statečnost za to, co buduje, a ne za to co boří. Jsem úplně klidná a připravená, byl u mne pan farář, bylo mi to velkou posilou – prosila jsem jej, aby také a hlavně Vám (širší rodině) věnoval teď svou pomoc. Opřete se o vše, co Vás chce a může podržet. Žijte, žijte! Bude to ještě chvíli bolet, ale pak už stále méně a méně. Jděte na louky, do lesů, tam ve vůni květů najdete kousek mně, jděte do polí, dívejte se na krásné a všude budeme spolu. Dívejte se na lidi kolem a v každém se něčím obrazím. Nejsem bezradná a zoufalá - nehraji, je to ve mně tak klidné, poněvadž mám klid ve svém svědomí. Jsem pokorná a odevzdaná do vůle Boží – touto zkouškou já procházím s jediným přáním, abych splnila zákony Boží a zachovala své čestné lidské jméno. Nelitujte mne, můj život prudce tekl a vířil. Líbám vás, líbám. S Bohem. Už se zase vidím nově na světě. Bůh Vás posilni. Janičko, miláčku. Věruško, sestřičko... a Ty, můj drahý, zatoulaný, drahý, jediný, krásný muži, (podařilo se mu uprchnout do ciziny). Cítím, stojíte tu se mnou. - Ptáci se už probouzejí - začíná svítat.*

Jak nám lidé jako Milada Horáková nyní ve společnosti velmi chybí! Děkujeme za její statečný a vzorný život. Je příkladem člověka, který šel tou pravou, pravdivou, živou Ježíšovskou cestou.

Jaké to bylo jasnozření, když náš prezident TGM vepsal do prezidentské vlajky slova Pravda vítězí, píše Karel Čapek ve svém článku Modlitba za pravdu, v době kdy se stahovala mračna nacistického nebezpečí nad Československou republikou. Jakoby tušil, že jednou lež podnikne útok na náš národ, ale již předem razil heslo pro toto utkání. S tímto heslem Pravda vítězí můžeme jít do boje... Snad se nám může zdát, že to byla dávná situace, před šesti sty pěti lety Mistr Jan Hus, před sedmdesáti lety Milada Horáková, před třiceti lety Václav Havel, ale tento zápas o pravdu je v každé době. Víme, že na prezidentské vlajce mělo být správně Pravda Páně vítězí, pravda Boží vítězí. Připomeňme si znovu slova Husova *„stůjte v poznané pravdě, která vítězí nade vším a sílu má až na věky."*

Jistě nám přijde na mysl heslo budoucího prezidenta Václava Havla v době sametové revoluce: Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí. Václav Havel měl odvahu žít, jak sám říkal, žít život v pravdě, byl za to i vězněn, a skutečně dočkali jsme se svobody, ale zápas o pravdu nemůže skončit. I když sám nebyl věřící, jakoby tušil, že ta pravda vítězná přichází shůry v našem smyslu, že to je Boží pravda.

Žít v pravdě je každodenní úkol. Pravda není jen myšlenkový koncept, ale je to způsob života v souladu s Bohem, v němž činy odpovídají slovům. My věřící lidé máme výhodu, že víme kde pravdu hledat. Je třeba naslouchat tomu tichému hlasu Boží pravdy. Jsou různé příklady, které mohou být i pro nás varováním, abychom byli citliví ke slovu pravdy. Možná Pilát tušil, kde je pravda a na Ježíši neshledával vinu, ale už neměl odvahu se držet této poznané pravdy a proti svému přesvědčení podlehl nátlaku a Ježíše vydal k ukřižování.

Dnes máme svobodu a zdá se, že žít život v pravdě není tak těžké, myslím, že to však není tak úplně jednoduché. Dnes čelíme trochu jiným hrozbám, které nejsou tak zřetelné. Jsme zaplaveni mnoha informacemi, ale jsou mezi nimi i matoucí, umně upravené i falešné zprávy a my si musíme vybrat a máme být na pozoru. Máme k tomu Boží slovo, také soud rozumu, vnitřní pokoj a svědomí, jak píše apoštol Pavel Timoteovi (1 Tm 1,19) *Bojuj dobrý boj a zachovej si víru a dobré svědomí, jímž někteří lidé pohrdli nebo potlačili a tak ztroskotali ve víře.* Přidávám ještě další slova z Ježíšovy modlitby za učedníky (Jan 17,15) *...neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého.* Pán Ježíš zde zdůrazňuje, že máme žít naplno na této zemi, v naší krásné vlasti, abychom využívali našich demokratických práv, nenechali za sebe rozhodovat jiné, pokud to můžeme ovlivnit a být při tom obezřetní, bdělí a kritičtí. Známe biblické kritérium - po ovoci je poznáte.

Stále proto platí povzbuzující slova Jana Husa: *Stůjte v poznané pravdě, která vítězí nade vším a sílu má až na věky.*

Jan Trnka

Listopad

Dokončení ze str. 1

cích, odkud je na Milešovku jen skok. JENŽE – když se tam má skákat, něco se stane. Vedro nebo mráz. Plískanice. Nemocný pes. Operace kolena. Mlha. Sluneční žár. Povodně.

Neodrazuje mě to. Čekání na výstup se pro mne stalo jakýmsi folklórem. V mezičase jsem vylezla na kdejakou krtinu i velehoru, ale Milešovka mi zdálky mává, jakoby říkala – jen si počkej, než přijde ten tvůj čas.

Moc se těším, až tam opravdu půjdu. Stejně tak se těším, že se dny zase začnou prodlužovat a rok ukáže své přívětivější stránky.

Můj blízký bližní, který mé čekání na Výstup výstupů sdílí občas se mnou, mi starostlivě řekl: „Na co se budeš těšit, až tam jednou vylezeš? Takhle můžeš mít tu radost před sebou, a kdykoliv navštívíš ten kraj nebo jeho okraj, můžeš si říct – tady někde je to, na co se fakt hodně těším. Ale až tam budeš, nedostaví se zklamání, že už se není na co těšit? Nebo snad ne?"

Zamyslela jsem se. Něco pravdy na tom je. Budu si muset pořídit nějakou rezervu. Třeba Čerchov, Kralický Sněžník nebo Jungfrau. Jen ne Mount Everest. Ono už pak není nic vyššího.

Přeji vám, abyste se celý listopad mohli na něco těšit. A kdybyste opravdu nepřišli na nic, co by vám způsobilo optimistickou náladu, radujte se z toho, že nežijete například ve Švédsku. Tam totiž mají listopad víc než půl roku. A slunce prý znají jen z videa. Kdyby ani to nepomohlo, přijďte navštívit mého psa a třeba mu vypravujte pohádky. Někdy už nevím, co si mám pro něj vymyslet, aby mu ten psí čas lépe utekl.

Delicie Nerková

Úžasná zvěst evangelia

Křesťanství stojí na evangeliu, které je radostnou zvěstí o úžasné Boží lásce k člověku, o Boží touze po člověku a po jeho přátelství. A tato zvěst zároveň před každým otvírá naději výhledu k věčnosti. Křesťanství však nespočívá v našem lidském snažení. Nespočívá ani v dodržování Desatera či v důsledném plnění Božích přikázání. Není ani v tom, že bychom pravidelně navštěvovali shromáždění a všechny sborové akce nebo si dokonce dělali čárky o své přítomnosti při nedělních bohoslužbách, přesto, že je to odvěká tradice našich rodin. Není ani v tom, že jsme členy církve a že vyrůstáme od dětství každý ve svém sboru. Naše křesťanská radost a naděje spočívá v poselství evangelia, které zvěstuje, že Bůh poslal svého Syna na tento svět jako projev Boží lásky a Božího milosrdenství! Vydal svého Syna na smrt, aby nám nabídl smíření a otevřel pro nás výhled k věčnosti.

Tento výhled však nespočívá v žádné naší zásluze! My jsme všichni hříšníci, kteří po celý život zápasí se svou omezeností, sebestředností, neláskou a mnohou člověčinou. Klopýtáme na každém kroku. Mnohokráte za den se přistihujeme, jak zklamáváme, jak jsme slabí a nevěrní, jak se ustavičně ozývá bída naší přirozenosti.

Ale Bůh nám ze své lásky nabídl ve svém Synu a skrze něho odpuštění, milost a naději nového smíření. Z evangelia zní radostná zpráva o tom, že nám Bůh ve svém Synu Ježíši Kristu znovu a znovu odpouští.

Bůh při nás vidí všechnu poruše-nost a ví o ní. Ale hledí na naše viny a hříchy skrze rány svého Syna. V něm a skrze něho nám odpouští. V něm a skrze něho nám otvírá prostor naděje, ve kterém k němu můžeme znovu přicházet přes všechna naše každodenní klopýtání, přes všechny naše slabosti, protože nás miluje. On nad námi nezlomil hůl.

Jeho náruč je stále otevřená. To proto, že se s námi lidmi smířil v Kristu Ježíši a skrze něho! Z kříže volal Boží Syn ke svému nebeskému Otci: „Otče, odpusť jim, protože nevědí, co činí!“ Ježíš svou smrtí na kříži přikryl náš hřích i hřích světa a nabídl nám nové smíření s Bohem, a tak otevřel cestu do Boží náruče.

Naše víra vyhlíží v naději k Bohu. Spočívá v tom, že ačkoliv jsme lidé hříšní, přesto jsme povoláni a neustále voláni do jiného stavu, ke svatosti. Prosme Ducha svatého o to, abychom to byli schopni pochopit, že ač jsme hříšníci, přesto můžeme být Boží láskou ospravedlněni a stát se svatými v Kristu. To proto, že si nás Bůh v naší slabosti vyvolil, zamiloval si nás a spojil s námi svůj život. A nejen to. On nám také připravil dědictví u trůnu Boží milosti. Proto je náš výhled k věčnosti tak radostný!

Je to radost, kterou nám nikdo nemůže vzít. A ta spočívá v zázraku našeho ospravedlnění, které si často ani moc neuvědomujme. My sice ve svých modlitbách prosíme za odpuštění vin, ale už to, že víme a uvědomujeme si, že jsme hříšníci a že hříšníky zůstaneme až do konce našeho života a že to i před Bohem vyznáváme, tak už to je ohromná milost. My Pánu Bohu slibujeme, že se změníme a polepšíme, ale on nás dobře zná a ví, že přes všechnu snahu v našem životě něco změnit často klesáme a projevuje se v nás další člověčina.

Přesto se kvůli tomu nemusíme stresovat, protože náš Bůh a Pán a Král našeho života o nás ví a s naším hříchem si ví rady.

Bůh nás ospravedlňuje každý den! Činí s námi a při nás úžasný zázrak milosti tím, že nám dnes a denně odpouští pro Ježíše, svého Syna. Ospravedlnění je nezasloužená Boží milost!

Je úžasné, a děkujme za to Pánu každý den, že jsme mohli přijmout z evangelia toto radostné poselství: Bůh poslal na svět svého Syna, Ježíše Krista, abychom mohli být zachráněni a skryti v jeho dlani.

My jsme mohli zvláštní Boží milostí v něho uvěřit a poznat ho. Mohli jsme přijmout jeho milost a odpuštění. Mohli jsme ho vpustit do svého srdce, aby ho vyčistil, zformoval a ztvárňoval nás do podoby Božích dětí. Mohli jsme ho přijmout jako svého Pána a Krále života, který proměňuje a prosvěcuje každý náš krok svou láskou a svým milosrdenstvím.

To je úžasná zvěst evangelia o Božím ospravedlnění, která nám dává sílu k tomu, abychom na této zemi žili a pracovali pro Boží království, nesli svými životy poselství o jeho lásce všem lidem kolem a při tom v Boží síle a ochraně zvládali všechny trampoty života pod zorným úhlem věčnosti.

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Z deníku faráře

Nevšední pohřeb

Byl nevlídný, opravdu „mlhký“ podzimní den. Na městském hřbitově v Lomnici nad Popelkou se sešla zhruba před čtyřiceti lety k poslednímu rozloučení pouze rodina zemřelého. Pohřební auto přivezlo rakev k bráně hřbitova. Dál už vskutku nemohlo. Pak už šlo pouze o zdánlivou maličkost. Jakou? Aby byla rakev s nebožtíkem, vážícím jistě přes metrák, ručně dopravena k čerstvě vykopanému hrobu. Ten nebyl, pravda, příliš vzdálen od brány. Nicméně, pohřebním autem se k němu po úzkých a křivolakých cestičkách, a i díky hustému „osídlení“ hřbitova nebylo možné dostat. Co v takové situaci dělat?

Se skutečností, že bude zapotřebí nést rakev určitý kousek cesty, byli pracovníci místní pohřební služby obeznámeni. Leč, čekání a sychravé počasí zřejmě vykonalo své. Černě odění mužové se totiž pohybovali značně nejistě a vrávoravě. Lze míti za to, že se v době čekání posilovali něčím „tvrdším“ - Na první pohled bylo jasné, že oni jinak jistě zdatní, leč momentálně znavení pracovníci, nemohou rakev nést, natož unést. Jak by také mohli nést těžkého nebožtíka, když jim i vlastní nohy vypovídaly službu? Místní velmi zbožný hrobník byl toho názoru, že by se notně zřízení zřízenci dostali zřejmě do hrobu dříve než rakev...

Situace vpravdě zapeklitá. Naštěstí – jen zdánlivě. Hrobník si věděl rady. Dal mi pokyn, že nebožtíka poneseme spolu. V době, kdy se pohřeb odehrával, jsem byl aktivním i dost známým tenistou. Patrně to věděl či aspoň tušil i lomnický hrobník. A tak jsme nesli rakev k místu posledního odpočinku s hrobníkem. Vše dopadlo kupodivu dobře. Snad si ani truchlící nepovšimli nové, narychlo sestavené či „nominované“ sestavy. Placení nosiči se dali na neslavný ústup. I to jim však činilo jisté obtíže. I proto je asi dobré a na místě, když budoucí farář v mládí sportuje nebo manuálně pracuje. Nikdy neví, kdy se mu to může velice hodit. Pokud nikde jinde, tak při venkovských pohřbech. Ty jsou náročné – nejen časově, ale i hlasově. Nad otevřeným hrobem zatím ještě naštěstí nebývá mikrofon...

Rovněž se stává, že někdo z „čestné stráže“, která stává v bezprostřední blízkosti hrobu, má snahu (nechtěnou) do něho spadnout ještě dříve, než je spuštěna rakev. Zřejmě proto, že hasil vnitřní žár (jsa hasič) příliš záhy. Nebo prostě proto, že situaci jednoduše nezvládne a udělá se mu mdlo. A tak jsem stával ostražitě a nejednou sehrával i v taláru roli jakéhosi „chytače“. Nastojte – úspěšně! Vždyť jsem kdysi v mládí chytával v brance za Dynamo Strašnice...

Jaroslav Nečas

Majetek jistou starostí, hodnosti prázdným dýmem, rozkoše sladkým jedem, osidly našeho zla.
Dokud to lidé nechápou, honí se za stíny bez věcí, a rozplývají se oddáni svým nicotnostem sami v nic.

Jan Amos Komenský

Výzva ke smíření a odpuštění? Proč? K čemu?

Odpovědět na otázku, co mě k sepsání výzvy k vzájemnému smíření a odpuštění vůbec vedlo, asi nelze bez poněkud osobního úvodu. Už dvacet pět let jsem členem Církve bratrské. Zároveň jsem ale vystudoval dějiny umění a ve svém výzkumu se soustředím mj. na barokní umění. Tahle kombinace mi pomohla velmi důkladně poznávat protestantské i katolické pohledy na minulost i na víru. Nutno podotknout, že pro mě osobně to byl pouze počátek cesty k pochopení katolické jinakosti, ale to na tomto místě a v tuto chvíli není tak podstatné. Třeba na podobné svědectví bude prostor někdy jindy... Zvláštním způsobem se katolický a protestantský pohled už mnoho let střetávají v debatách o obnově mariánského sloupu na Staroměstském náměstí a je to vlastně jediné téma, na němž je míra vzájemného neodpuštění a nesmíření patrná velmi plasticky. Všude jinde jsou naše vzájemné ekumenické vztahy uctivé a korektní, ale taky poněkud odtažité a povrchní. Spíše než jak bratři v Kristu chováme se k sobě navzájem jako bratranci z desátého kolene…

Samozřejmě existuje mnoho pozitivních výjimek. Znám katolické kněze, kteří slouží stejně obětavě protestantům i katolíkům. Znám protestanty, kteří mají mezi katolíky mnoho blízkých přátel. Vím o mnoha místech, kde se všichni v daném městě působící duchovní pravidelně setkávají a modlí se spolu. Přesto bych řekl, že drtivá většina křesťanů v téhle zemi „ty druhé“ nezná. Nerozumí jejich bohoslužbám ani teologickým důrazům, příliš nezná jejich běžné starosti a radosti. Nežijeme spolu, ale vedle sebe. Stačí připomenout vzrušenou debatu, která se odehrála 19. ledna 2020 před rozhlasovými mikrofony v pořadu „Vertikála“ mezi arcibiskupem Dominikem Dukou a emeritním předsedou rady Církve bratrské Pavlem Černým. To, co si oba zmínění mužové v přímém přenosu navzájem řekli, není ani náznakem výsledkem nějakého osobního sporu, ale především fatální neschopnosti vnímat odlišné teologické důrazy „těch druhých“. Protestantský kazatel dost dobře nemůže pochopit, že pro katolíka je Marie přímou součástí cesty k Bohu, zatímco katolický církevní hodnostář nemůže pochopit, že pro protestanta je uctívání Marie modloslužbou a neomluvitelným hříchem. Pochopení pro odlišný pohled přitom nutně neznamená jeho přijetí, může být i cestou k potvrzení vlastního postoje. Bez vzájemné důvěrné znalosti k něčemu takovém dojít nemůže. Potřebujeme se navzájem daleko hlouběji poznat. A to se netýká pouze teologie, nýbrž i praxe.

Jednota jedině v Kristu

Znovuobnovený mariánský sloup má být „sloupem smíření“. Organizátoři jeho obnovy to opakují neustále dokolečka, velmi tvrdošíjně a bez většího úspěchu. Zjevně tím ale demonstrují výše napsanou tezi o neschopnosti vzájemného naslouchání. Zda má toto „smíření“ znamenat smíření mezi katolíky a protestanty, nebo snad „smíření se“ protestantů se sloupem, nebo si tím eventuálně máme jako nekatolíci a národ usmířit Marii za to, že jsme jí sloup před více než stoletím strhli, to už se nedozvíme… Zbývá hořký pocit, že pojem „sloup smíření“ je pouze jakousi elegantní frází a že fakticky jde spíše o „sloup nesmíření“... Hledání jednoty je bezpochyby podstatné a důležité. Ostatně proto vznikla i zmíněná výzva. Nutné je ale také napsat, že pokud máme jako křesťané dojít ke vzájemnému smíření, nemůže se dít jinak než v Kristu. A to nejen proto, že to je základní novozákonní důraz, že přesně k tomu apoštol Pavel nabádá například rozhádaný korintský sbor, ale také proto, že právě Kristus je tím, co jednotlivé církve věroučně spojuje. Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus. (1 K 3,11)

Nemáme jim co odpouštět

V době, kdy text výzvy vznikal, byl konzultován s mnoha členy různých církví. Jejich reakce byly vskutku pozoruhodné. Členové katolické církve, pokud se vyjádřili, většinou s textem výzvy souzněli a chápali ji. Samozřejmě to může být dáno okruhem katolíků, které jsem oslovil. Naopak někteří protestanté měli k textu množství připomínek, které asi lze shrnout do lakonického „nemáme jim co odpouštět“. Patrně si nejsme vědomi vlastních chyb, pouze toho, že nám bylo ukřivděno. Protestantskou optikou viděno to tak skutečně může být. Žádná z dnes u nás působících nekatolických církví se skutečně, přímo ani nepřímo, nepodílela na jakékoli protikatolické represi. Jinak věc ovšem vypadá z katolického pohledu. Stačí zmínit například mnohá utrpení a doslova tisíce mrtvých, jež přinesly husitské války. Přitom i to je bezpochyby součást „dějin reformace“. Nelze se z nich vyvázat obligátní větičkou, „to my ne, to oni“… Mluvíme-li dnes jako nekatolíci s vážnou tváří o mnoha utrpěných křivdách, nemůžeme se dost dobře vyvázat ze zcela shodně delegované odpovědnosti. Žádáme-li odpuštění za něco, co žádný z dnes žijících katolíků osobně nespáchal, nemůžeme se dost dobře současně vyvázat z hříchů, které činili naši předchůdci... Před Kristem ostatně tak jako tak budeme jednou stát jedině jako dlužníci a omilostnění hříšníci. Už jen proto bychom měli odpouštět bez podmínek.

Jen na okraj se sluší poznamenat, že vzájemné nesmíření a neodpuštění se nutně nemusí týkat jen katolíků a protestantů. Například v protestantských kruzích přinesla mnoho bolesti jinak převratná a překotná doba počátku devadesátých let. V té době vzniklo mnoho nových křesťanských společenství, bohužel ne jen misií navenek, ale často i odštěpením částí společenství už existujících. Ani tohle téma přitom - zdá se - dnes není příliš reflektováno. Bezpochyby přitom existují i mnohá další.

Stejně to nemá cenu

Přesně takhle reagovala ne úplně malá část těch, kteří byli s hotovou výzvou seznámeni... Asi by bylo vskutku bláhové čekat, že si po jejím přečtení padnou představitelé českých církví do náruče a budou si vzájemně v slzách vyznávat hříchy a prosit o odpuštění. Bylo by to ale pěkné a velmi potřebné... Vždyť i Ježíš sám nás, například v Kázání na hoře, učí důslednosti v milování či v odpírání hříchu, jakkoli dobře ví o našich slabostech.

Na kolenou

Symbolicky v den čtyřstého výročí bělohorské bitvy bude výzva doručena představitelům v České republice působících křesťanských církví. To ale jistě není vše, co můžeme pro vzájemné smíření udělat. Potřebujeme se více znát. Potřebujeme se navzájem navštěvovat a mluvit spolu. Samozřejmě vůbec nejlepší je, pokud se spolu dokážeme modlit. Ne jen jednou do roka, ale třeba každý měsíc nebo každý týden. V každém městě a místě jistě existuje řada témat, na nichž se místní církve ve vzájemné modlitbě naprosto shodnou. Proč právě tohle nevyužít? Cesta k mnoha velkým věcem přece začínala právě na kolenou...

Martin Šanda
www.christnet.eu

600 let od bitvy na Vyšehradě

1. LISTOPADU 1420

Když se křižákům v bitvě na Vítkově 14. července 1420 nepodařilo Prahu dobýt, ohrožovali město svými výpady ze svých soustředění na Pražském hradě a zejména na Vyšehradě. Nové Město se proto muselo proti útokům z Vyšehradu opevnit a trvale ho bránit. To vázalo mnoho husitských sil.

Od poloviny září 1420 proto husité začali připravovat uzavření zásobovací cesty pro vyšehradskou posádku, která vedla přes Pankrác do Nového hradu u Kunratic. U pankráckého kostela proto vybudovali velký opevněný tábor. Ten spojili hlubokým příkopem s Novým Městem a také přes Podolí s ostrovem pod Vyšehradem, který rovněž opevnili a spojili s oběma břehy Vltavy vorovým mostem. Ani od Vltavy pak nemohl být Vyšehrad zásobován potravinami. Tím byla vyšehradská posádka uzavřena ze všech stran a strádala nedostatkem potravin.

V této situaci 28. října podepsala posádka Vyšehradu s husity smlouvu o zastavení nepřátelství. Velitel posádky Jan Všembera slíbil za povolení odchodu, že se se svým vojskem husitům vzdá, nepřijde-li Zikmund Vyšehradu na pomoc do 8. hodiny ranní 1. listopadu. Za stranu husitskou tyto podmínky přijal husitský velitel Hynek Krušina z Lichtenberka. Den předtím král Zikmund dorazil na Nový hrad u Kunratic a přibylo tam i vojsko moravských pánů.

Král Zikmund měl k dispozici celkem 16 až 20 tisíc uherských a německých žoldnéřů s moravskými a českými stoupenci římského krále. Proti nim stálo asi 15 000 husitských bojovníků, které podporovalo několik husitských městských svazů (lounsko-žatecký, orebský) a vojsko několika pánů (např. Viktorina z Poděbrad, otcem budoucího krále Jiřího z Poděbrad) a také menší posily táborského bratrstva pod velením táborského hejtmana Mikuláše z Husi.

Král dorazil 1. listopadu asi o hodinu později než stanovila smlouva o příměří. Vyšehradská posádka ale tuto dobu dodržela, neuposlechla výzvu Zikmunda k vyražení do útoku, a začala se vzdávat. Zikmund zahájil bitvu v odpoledních hodinách. Moravský spojenec Zikmundův pan Jindřich z Plumlova ho marně varoval, že bitva pro něho skončí porážkou. Zikmund mu vztekle vyčetl, že se bojí sedláků. Jindřich a jeho druhové odpověděli, že tedy půjdou do ohně, kamkoli je Zikmund pošle a kam se on sám neodváží.

Zikmund je vyslal na jistou smrt – měli provést průlom k pankráckému opevněnému táboru napadením z jihu. Tam ale husity chránil příkrý svah spadající do mokřin a rybníků nad Podolím. A byly tam ztráty nejtěžší. Při protiútoku husitů se páni ve své těžké zbroji nemohli v mokřinách bránit, ani včas utéct. Někteří z nich bývali přáteli Mistra Jana Husa. Dva moravští páni před smrtí požádali o podání kalicha – markrabě moravský Jindřich z Plumlova a zmíněný Jindřich Lefl z Lažan, - ten Mistra Jana Husa hostil na jeho cestě do Kostnice na svém hradu Krakovci.

Hlavní útok na husitský opevněný tábor vedli němečtí a uherští žoldnéři. Dobyli příkop, ale ani za cenu velkých ztrát se nedostali ani o krok dál. Mnozí se pak ve strachu před husitskými cepy dali na útěk.

Husité spěchali obsadit Vyšehrad, který již otevřel vítězům brány. Posádce Vyšehradu se pak odvděčili potravinami a doprovodili ji do Kouřimě nebo na Nový hrádek. A někteří z nich zůstali a přidali se k husitům. Lidé z Prahy pak Vyšehrad vyplenili, vykradli a pobořili.

Tuto bitvu dnes připomínají názvy některých pankráckých ulic: Na bitevní pláni, Na vítězné pláni, Mikuláše z Husi, Viktorínova, Lounských, Žateckých, Hradeckých, Bohuslava ze Švamberka a možná i dalších. Až tudy někdy půjdete, vzpomeňte na jejich statečný boj, který nedlouho po bitvě na Vítkově zabránil Zikmundovi podruhé podrobit si husitskou Prahu.

Miroslav Litomiský

Zpracováno podle evangelického historika F. M. Bartoše „Husitská revoluce I. – Doba Žižkova (1415-1426)“ a také podle Wikipedie: „Bitva pod Vyšehradem“ - odtud mj. rytina „Starý Vyšehrad 1420“

Světlo má moc zahnat tmu, ne naopak. Kdekoli totiž vzchází světlo, tam tma brzy buď řídne nebo mizí. A naopak tma nemá sil aby odstranila světlo.

Jan Amos Komenský

Dokud nás smrt nerozdělí

Takovou věrnost si slibujeme při svatbě. Ve Starém zákoně se i u významných osobností setkáváme s polygamií, mnohoženstvím – Abraham jaksi z donucení, čestnou výjimkou jsou Izák a Rebeka, v mnohoženství pokračuje Jákob, většina jeho synů kromě Josefa, později David a vrcholem majitelů harémů je Davidův syn Šalomoun. Avšak první skutečně lidský pár, Adam a Eva, žil zřejmě podle Božího plánu… muže a ženu je stvořil (Gn 1,27). Nejstarší knihy Starého zákona mnohoženství vysloveně nezakazují, zřejmě s ohledem na udržení a růst rodu. Ale objevuje se Boží zalíbení ve svazku jednoho muže s jednou ženou: *Tvá žena bude jak plodná réva uvnitř tvého domu* (Žalm 128, 3) – *Raduj se z ženy svého mládí* (Přísloví 5, 18). V době po návratu z babylonského zajetí nabylo prý monogamní manželství v Izraeli naprosté převahy. MONOGAMIE je pojem z řeckého MONOS (jeden) a GAMOS (manželství). Monogamní manželství je základem skutečné RODINY: otec, matka, děti.

Už dlouho je známo, že zdraví lidé, muž a žena, každý z jiné a jakékoliv lidské rasy, mohou uzavřít manželství a mít zdravé, krásné děti. A že genetické rozdíly mezi rasami mohou být menší než uvnitř nějaké „čisté“ rasy. V roce 1987 se podařilo genetikům z americké univerzity v Berkeley získat buňky 182 žen z rozličných ras po celém světě. Vložili do počítače údaje o té části jejich dědičnosti, která není ovlivněna otcovskými vlohami. Počítačový program sledoval vzájemné příbuznosti a rodokmeny těchto 182 žen hluboko do minulosti. Dospěl k jednoznačnému závěru: všechny měly před dávnými časy jedinou pramatku. Trochu žertem ji kalifornští vědci nazvali MITOCHONDRIÁLNÍ EVA (mitochondrie jsou části buňky, které mají svoji zvláštní dědičnost, nezávislou na křížení). Později k tomu přistoupilo poznání, že něco podobného lze vysledovat i u čistě mužsky děděných částí buněk chlapů. Tak tu máme vědecky dokázanou existenci prarodičů každého současného člověka, Evy a Adama (více o tom v mé knížce Když se víra s vědou nehádá, z roku 2008).

Je tedy monogamie čistě lidskou záležitostí? Není. I v živočišné říši máme krásné příklady celoživotní věrnosti párů. Není jich mnoho, ale jsou dojemné. Mezi savci je jich poměrně málo, asi 5 %, zato u ptáků 30 % a někteří autoři uvádějí ještě mnohem víc. Tak párek bobrů společně kácí stromy a staví hráze po celý život. Oba rodiče aktivně vychovávají své malé bobříky. Roztomilí drobní pobřežní křečkové ze Severní a Střední Ameriky jsou absolutně monogamní. Když byla samečkovi nabídnuta v chovu další samička, naprosto ji ignoroval. Smečku vlků nevede alfa samec, ale alfa pár. Tato dvojice je příkladem ostatním párům ve smečce. Jsou si věrní až do smrti jednoho z nich, osiřelý si pak hledá náhradu. Páry gibonů jsou si věrné po celý život (30-40 let). To jsou ti drobní lidoopi, kteří ozvučují zoologické zahrady svým pronikavým „zpěvem“. O mláďata giboni společně pečují do jejich dospělosti 9 let.

A také několik příkladů z ptačí říše. Všichni můžeme pozorovat páry labutí. Jsou proslulé svým tancem v období toku: plavou těsně vedle sebe, stejně ohýbají krky, otáčejí hlavou, někdy tak vytvoří z hlav a krků obraz srdce. Jsou si rovněž doživotně věrné. Jednou jsme s manželkou prožili, jak labutě chrání své mladé. Veslovali jsme v malé kocábce po rozlehlém jezeře v severovýchodním Německu. V řídkém rákosí jsme zahlédli pár velkých labutí s roztomilými mláďaty. Chtěli jsme si je vyfotografovat, a tak jsme se k nim opatrně blížili. Jenže jak nás labutě zpozorovaly, matka odváděla děti rychle pryč a otec vyrazil s nataženým krkem, otevřeným zobákem, s hlasitým syčením a letem těsně nad hladinou směrem k nám. Měli jsme co dělat, abychom ho přesvědčili, že jeho rodině od nás žádné nebezpečí nehrozí.

Příslovečně věrní jsou si albatrosi a tučňáci císařští (jeden pár byl sledován 16 let!). Také orel bělohlavý, erbovní pták USA, má stálé manželství. Když tito dravci migrují, jsou na čas odděleni, ale v období páření se tentýž pár vždy věrně sejde. Černí supové jsou dokonce žárliví a napadají případné záletníky. Když se stanou rodiči, zůstávají už spolu.

(Na internet některé zajímavé informace a obrázky uložila Zuzana Kozubková, 2019).

Pavel Javornický

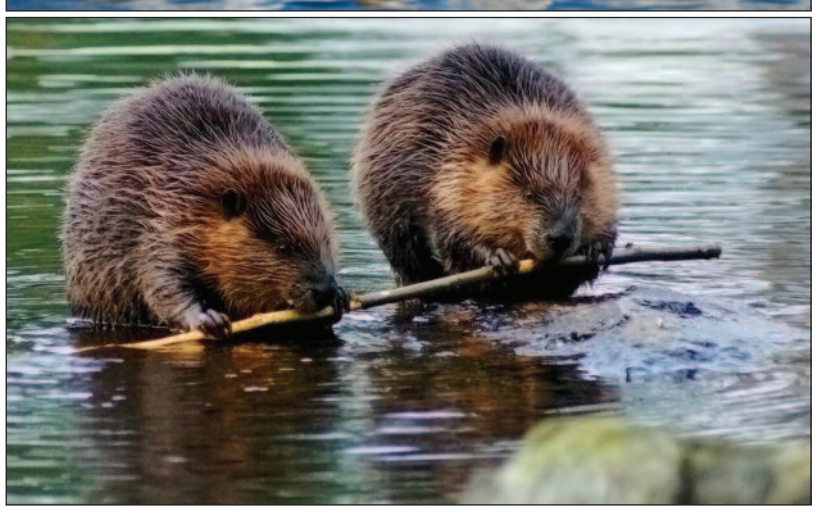

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2020 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 3

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 4

30 – 31/2020

VYCHÁZÍ: 4. LISTOPADU 2020

K výročí Jana Amose Komenského – Muže touhy a naděje v labyrintu světa

V roce 1841 nalezl český přírodovědec Jan Evangelista Purkyně v blíže neurčené soukromé knihovně malou knížečku „O zdárném vychovávání mládeže“ od J. A. Komenského. Mladý český historik Václav Vladivoj Tomek se pokusil knížku vydat. Narazil však na tuhý odpor rakousko-uherské cenzury.

Vydavatel cenzuře nabídl, že některá místa škrtne nebo vynechá. Neuspěl, protože Komenský byl přece jen „vyhnanec“, „emigrant“. Cenzor si byl vědom, že to byl právě praotec panujícího rodu, který Komenského ze země vyhnal, proto vydání knihy nedovolil.

Duch státní politiky, jenž způsobil Komenského exil roku 1628, panoval v téže zemi ještě roku 1841.

Stále více se však blížila doba, navzdory cenzorům všeho druhu, v níž vlastní národ i ostatní svět rozpoznával bohaté dílo muže, jehož výročí narození si v naší zemi každoročně připomínáme v březnu. Letos v listopadu také jeho úmrtí. I přes tuto časovou vzdálenost je Jan Amos Komenský vzácným hostem v naší přítomnosti. Jeho myšlení, dílo a odkaz mají smysl pro naši současnost, pro zmatky a zápasy naší doby a její mnohá obtížná rozhodování pro budoucnost.

Mládí a studia

Dne 28. března 1592 se narodil v rodině Martina a Anny, rodáků z Komny na Moravě, syn Jan. Jeho rodiče se nedočkali vysokého věku. Otec Martin zemřel v roce 1604 a krátce po něm i jeho žena Anna. Zůstaly po nich tři děti. Dvě starší dcery a 12letý Jan. Odpovědnost za jejich život i výchovu převzala sestra jejich zemřelého otce Zuzana. Nevelký majetek byl dán do správy poručníkům.

Cesta za vzděláním u mladého chlapce Jana začala ještě za života rodičů. V otcovském domě zažil přísnou kázeň a uvykl jí. Později mu usnadňovala procházet studiemi doma i v zahraničí. Na svá počáteční školní léta Komenský nevzpomíná rád. Podrobil později kritice tvrdou a nevhodnou metodu tehdejšího vyučování na Bratrských školách. Avšak byla to jen Jednota bratrská, která v té době vzdělávala i děti z neprivilegovaných skupin.

Od roku 1605 byla Morava vystavena vojenským nájezdům ze zahraničí. Byla to doba nejistoty, proto rodina poručníků rozhodla, že mladý Jan se bude věnovat řemeslu a v posledu praktickému životu na venkově. To však netrvalo dlouho. Nadaný mládenec byl nakonec poslán na Bratrskou školu do Přerova v roce 1608. Bylo mu 16 let.

Studia doma i v zahraničí

Moravský šlechtic Karel st. ze Žerotína přerovskou školu finančně podporoval. Měla vysokou úroveň a studenti zde dostávali dobrý základ v solidní výuce latiny pro další studia. Komenský byl student znamenitý. To rozpoznal nejen tamní správce školy biskup Jednoty bratrské Lánecký, ale také její sponzor Karel st. ze Žerotína. A tak stipendium pro studium bylo pro mladého nadaného mládence Jana zabezpečeno.

Jakkoli byla blízko Pražská univerzita, neměla tolik důvěry u teologicky zřetelně profilované Jednoty bratrské, ocitl se „Jan Amos Nivnický“ nakonec po studiu v Přerově na Akademii v Herbornu, kde je takto zapsán ke studiu 30. března 1611.

Na Akademii v Herbornu se setkal s profesorem Janem Jindřichem Alstedem, jen o čtyři roky starším, výborným a sečtělým učitelem. Ten každoročně vydával několik svazků rozmanitých informací a poznatků ze všech oborů tehdejšího bádání a vědění. Měl podobu vědeckého Almanachu. Poprvé v životě se Komenský dostal k tak obsáhlému zdroji poznatků a vědomostí. Co sám tehdy přijal, získal, poznal, později v mnoha podobách ve svých publikacích podával obohaceně dál.

Mnohem později jako zralý muž a uznávaný pedagog připomínal, že počátek jeho zájmu o široké vzdělání pro všechny byl právě v době jeho studií v Herbornu a v Heidelbergu. Tam se také rozhodl, že všechno poznání, kterého se mu dostává, později odevzdá ve službě k povznesení svého národa. Netušil, že ve skutečnosti ve svém národě a za svého života bude moci vykonat jen málo.

Během studií se vydal spolu se svými studentskými kolegy po řece Rýnu až do Amsterodamu. Města, kde se jeho životní pouť skončila. V té době jej také značně ovlivnilo setkání s profesorem Davidem Pareaou, který se zasazoval v Německu o sjednání náboženského smíru uprostřed konfesijních a politických zápasů. Motiv smíření a usmiřování v konfesijní i politické oblasti později Komenský připomínal ve všech svých budoucích dílech.

Roku 1614 se vrací pěšky přes Prahu domů. Žák přerovské školy se stal jejím učitelem. Protože poznal těžkopádnost metody při tehdejší výuce latiny, vydal pohotově pro své studenty novou pomůcku: *„GRAMATICAE FACILIORIS PRAECEPTA“*, tedy *„Pravidla snadnější mluvnice“*. Po zakončeném studiu v zahraničí se dále vzdělává a v té době začíná sbírat materiál pro český slovník. Velice mu záleželo na tom, aby jazyk, jedinečný nástroj vzájemné komunikace byl bohatý, formálně i obsahem. V roce 1616 je ordinován na kněze Jednoty bratrské.

Krátká duchovenská služba

Studia doma i v zahraničí, jeho píle, úsilí i sebekázeň, schopnost soustředěného dalšího sebevzdělávání, to vše jej dostatečně připravilo i kvalifikovalo na úkol kazatele a pastýře v církvi. Roku 1618 byl vyslán do města Fulneku jako kazatel Jednoty bratrské a správce školy. V té době se oženil s Magdalenou Vizovskou, kterou poznal už v Přerově. Fulnek bylo převážně německé město, jen okolí bylo české. Proto padla volba na něj, kazatele a pastýře znalého německého jazyka. V novém prostředí brzy zdomácněl a prožil krásnou, byť jen krátkou dobu v manželství i ve sboru. Vzdělaný učitel a laskavý pastýř vešel nejen do povědomí občanů města, ale dokonce i do pořekadla o něm, že „Lammenhirt“, tedy pastýř ovcí nemá žluči. Byl ve všem a všudy zastáncem dialogu, smíření, spolupráce se všemi lidmi.

Politicky to byla léta velmi bouřlivá. Nekatolická většina v národě přiměla katolickou menšinu k opatrnosti a k ostražitosti na poli konfesijním i politickém. Později také k dobře připraveným a dobře mířeným útokům v těchto oblastech. Napětí bylo cítit na obou stranách. Mladý duchovní ve Fulneku v této náladě národa, po nových zkušenostech z manévrování bojovného katolictví po návratu domů, píše nevelký spisek s názvem, také poněkud napjatým: ***„Retuňk proti Antikristovi“***. Je to jeden, či vlastně jediný nejostřejší polemický spisek Komenského proti agresivnímu postoji katolíků. Podepisuje se na něm i jeho mládí, obvykle vždy poněkud radikální. Takovéto postoje obvykle čekají na uzrání.

Bělohorská katastrofa

Čechy po smrti Rudolfa II. se bránily odevzdat českou korunu jen tak do rukou fanaticky vychovávaných Habsburků. Vzhledem ke svým protestantským tradicím a evangelické většině národa (90 %), hledali čeští stavové protestantského kandidáta na český trůn. Našli ho ve Fridrichu Falckém, který po zdráhání nabídku přijal. Nebyla to zrovna šťastná volba. Pobouření a urážení Habsburkové chtěli stůj co stůj zachovat svůj vliv v Čechách.

A tak se stalo, že za pomoci celé katolické Evropy vtrhli se žoldnéřskými vojsky do Čech, aby sám Ferdinand II. v jejich čele příkladně potrestal odbojné české stavy.

Ferdinand II. si ani nepomyslel, jak poměrně snadná to bude záležitost. Vojsko obou stran mělo sílu 75000 mužů. Cizích žoldnéřů bylo 50000, stavovské vojsko postavilo armádu jen se 25000 bojovníků. Bitva se rozpoutala po poledni 8. listopadu 1620 na Bílé Hoře a netrvala déle než dvě hodiny. Padlo při ní 6000 vojáků. Překvapený, zdrcený a ovšem také nezkušený Fridrich Falcký neprozřetelně utíká z Čech. Ferdinand II. slaví snadné vítězství. Po této katastrofě část české šlechty píše dopis lítosti Ferdinandovi II. Přesto 21. června 1621 bylo 27 představitelů odboje demonstrativně popraveno na Staroměstském náměstí v Praze. Ferdinand II. ví, že má otevřené dveře k normalizaci celé odbojné země a učiní to pro výstrahu velice tvrdě. Nastala doba náboženské perzekuce, útisku a programové rekatolizace.

Následky

Už v květnu 1621, šest měsíců po bitvě na Bílé hoře, španělské vojsko vypálilo Fulnek a mladý Komenský končí své krátké působení kazatele, pastýře a učitele ve Fulneku a začíná jeho osud věčného poutníka světem. Nejprve se skrývá na panství šlechtice Karla st. ze Žerotína v Brandýse v Čechách. Musel opustit svou ženu s dítětem, kterou už nikdy neuviděl, stejně tak jako i druhé, tehdy ještě nenarozené dítě. Mor kosil všude po Evropě, jak jej roznášeli žoldnéři Ferdinanda II, které po bitvě na Bílé hoře nevyplatil, a tak si brali svůj žold drancováním při odchodu z Čech. V této vlně moru a jiných nemocí zemřela Komenského žena Magdalena i obě děti. V neštěstí národa stojí Komenský sám na útěku a bez svých nejbližších.

Ze svého úkrytu v Čechách poslal své ženě Magdaleně drobný spisek *„Přemýšlívání o dokonalosti křesťanské“*. Netušil, že Magdalena už nežije. Obsah spisku je pozoruhodný. Je vřelým osobním povzbuzením pro nastalé časy nesnází, útrap a protivenství. Netušil, že až do konce jeho života tomu nebude jinak. Po vydání „obnoveného zřízení zemského“ už nebylo pochyb, že mnozí budou muset ze země odejít, chtějí-li zachránit, byť jen holý život. Komenského naděje na proměnu vnějších věcí k lepšímu slábne v nové vlně zatýkání a konfiskaci majetku vítěznou katolickou stranou.

4. února 1628 nedaleko Žacléře stanul Komenský a pokleknul naposledy na svou rodnou zem. To už jej provázela jeho druhá žena Dorota, dcera seniora Jednoty bratrské, s níž se oženil v roce 1624, když už věděl, že jeho Magdalena je již tři roky mrtvá.

Výrazem chmurné mysli z té doby je jeho další spis nazvaný „truchlivý“ Je to rozhovor autora, plného bolesti nad stavem národa, s rozumem a vírou. Až posléze, po všech možných útrapách bídné přítomnosti, nachází zakotvení v Kristu, trpiteli a vítězi. Tam nalézá nové těžisko pro svůj život v duchu Augustinova hesla DEUS SEMPER MAIOR – Bůh je vždy větší. Opustil Moravu, později i Čechy. a přece při opouštění své vlasti myslí na budoucnost. Malým důkazem je shromaž-

Foto z připravovaného filmu Jako letní sníh

***Také jste si položili otázku, proč jsme takhle nazvali náš film? Během letošního roku jsme se v pracovní korespondenci setkali s jeho přejmenováním na různé varianty: „Jako jarní sníh“ nebo také „Jako padlý sníh“. To už dává tušit, že lidem sníh v létě jaksi nesedí. A přece, občas se stane, že v létě napadne sníh i v afrických zemích, ale v každém případě takový nezvyklý sněhový poprašek velmi rychle zmizí. Možná právě proto si vybral tento příměr samotný Jan Amos Komenský, který ve svém spisu „Truchlivý“ píše doslova: „Jako sníh v létě, tak se nám rozplynulo to naše štěstí…“ Většina očekávání a nadějí Komenského se za jeho života nesplnila – roztála jako sníh. Především se už nikdy nevrátil do své vlasti, ale jeho život provázela celá řada i dalších bolestných nebo dokonce tragických událostí. I jeho největší snaha o takzvanou všenápravu lidstva (velkolepé dílo „Obecná porada o nápravě věcí lidských“), zůstala nedokončena. Existovala však jedna naděje, kterou Komenský i přes všechna protivenství nikdy neztratil. Byla to naděje v Bohu, spolehnutí se na Jeho milosrdenství a lásku. Ve filmu doslova říká: „Bez Boha by byl svět pro mě místem, kde bych neuměl a ani nechtěl žít“**

Komenský sepsal a vydal více než 200 knih a spisů v nejrůznějších jazycích.

My se ani zdaleka nechceme s Komenským srovnávat, ale je pravda, že natáčení hraných scén v čase koronavirových opatření bylo pro nás velmi složité a stresující. Říkali jsme si mnohokrát „Bože proč se to stalo, vždyť pracujeme na Tvém díle?“ A Bůh nám nakonec vždycky dal do srdce pokoj, a tak jsme i mnohé nepříjemné situace mohli řešit s určitým nadhledem a klidem. Víme, že to bylo i díky modlitbám širokého křesťanské rodiny. Měli jsme velkou radost, když nám po skončení natáčení přišla zpětná vazba nejen od filmového štábu, ale také herců a řady komparzistů, kdy velká část z nich otevřeně vyjádřila, že z nás obou (režisér a producentka) vyzařuje klid, pohoda a maximální snaha udržet dobré vztahy i ve vypjatých situacích. Měli jsme radost, že to, co žijeme, lidé kolem nás dobře vnímají.

Navíc víme z mnoha poznámek, které zazněly přímo na place, že mnozí zúčastnění správně vnímali i roli malíře Rembrandta, který ve filmu ztělesňuje jakýsi Komenského protipól. O to víc si oba přejeme, aby skrze tento film diváci pochopili, že arogance, sebestřednost a křiklounství nejsou zrovna vlastnosti, které vedou k pokoji v srdci. A že trvalou hodnotu může mít pouze ta Láska, kterou vloží do lidského srdce samotný Bůh. Domníváme se, že v dnešní době musíme použít všechny dostupné prostředky k rozhovorům o smyslu života s nevěřícími přáteli a o jediném pevném bodu v časech bouří a nejistot, a tím je Ježíš Kristus. Věříme, že by k tomu mohl posloužit i tento film o Komenském.

Pokud vše dobře půjde, uvidí diváci film na obrazovkách České televize v prosinci, jednáme o odvysílání během vánočních svátků.

Nyní je před námi kompletní postprodukce filmu, na kterou nám chybí ještě 350 tisíc (obrazové – barevné korekce, dabing, zvukové efekty a ruchy, autorská práva na hudbu aj.). Pokud máte možnost přispět na dokončení tohoto filmu (jakoukoliv částkou), můžete tak učinit skrze F-nadaci, kde máme otevřený účet 2500 843 492/2010, var. symbol 1801 (AMOS).

Iva Hlavsová, producentka filmu „Jako letní sníh“

ďování látky k přípravě dokonalejší „mapy země Moravské“. Později vyšla v mnoha vydáních. Svému dobrodinci Karlu st. ze Žerotína, který jej podporoval od studií, se odměnil spiskem *„O rodu a činech pánů ze Žerotína“*.

Poutník života

Tak začala jeho cesta křížem krážem Evropou. Polsko, Německo, Maďarsko, Švédsko, Anglie, Holandsko. Proměněná scéna národní i evropská, politická i náboženská vedla Komenského k úvahám, že pravý křesťan je nakonec uprostřed světa vždy jen poutníkem, který až do konce života hledá vnitřní ukotvení. Tyto myšlenky vedly nejprve Komenského k sepsání jeho snad nejvýznamnějšího, nejznámějšího a dosud nejrozšířenějšího spisu: *„LABYRINT SVĚTA A RÁJ SRDCE“*. Autor jako mladý poutník prochází celý svět, doprovázen VŠETEČNOSTÍ a MÁMENÍM, a shledává, že se všichni lidé ženou jen za pomíjivým prožitkem a nic nedbají o řád a základ svého vnitřního života. Zdá se jim, že nic takového nelze najít. Komenský jej přesto nalézá v „ráji srdce“, v zakotvenosti v Bohu. V téže době píše Komenský další spis náboženskopolitického obsahu *„CENTRUM SECURITATIS“*, *„Hlubina bezpečnosti“*. Bůh je Komenskému věčným centrem všech věcí, pramenem bytí, zdrojem naděje. Čím více jsme vzdáleni od tohoto středu, tím je větší nejen náš pohyb na okružní dráze světa, ale také náš vnitřní a vnější nepokoj.

Za první desetiletí od bělohorské katastrofy se pokusil Komenský přinést potěšení uprostřed začínající 30leté války povzbuzení do tří oblastí. Pro jednotlivce spisem *„O dokonalosti křesťanské“*, církvi spisem *„Labyrint světa a ráj srdce“*, a celému lidstvu spisem *„Hlubina bezpečnosti“*. Tak systematicky jej vedlo jeho přemýšlení o událostech, které prožíval a v nichž se chtěl osvědčit jako křesťan, jako příslušník národa i jako Evropan. Bylo to velice důležité, protože celá Evropa se ocitla ve vařícím kotli konfesijních a politických zápasů dlouhé 30leté války.

Úspěchy v cizině

Hrabě Rafael Leščinsky držitel města Lešna vítal nové přistěhovalce, vyhnance z Čech. Mnozí z nich neměli takřka žádný majetek, z domova utíkali, mnozí však byli dovednými řemeslníky. Komenský, znamenitý učitel latiny, se stal profesorem na tamním lyceu. Pro školu to byl zisk. Mladý profesor se konečně dostal opět k pravidelné práci. Ta přinesla brzy své ovoce v novém jeho díle nazvaném „IANUA LINGUARUM RESERATA“, *„Brána jazyků otevřená“*. Je to 8000 slov sestavených do 1000 vět a 100 kapitol, jež vyprávějí o věcech, které člověk ve světě poznává. Začíná se stvořením světa, živly, nerosty, rostlinami, pak přechází na člověka, jeho tělo, duši, na řemesla a umění, na život společenský, rodinu, národ, stát, posléze náboženství, až po poslední věci člověka. Tato Komenského učebnice se brzy stala populární v celé Evropě a vynesla mu pedagogické renomé nebývalé výše. Dokonce i Jezuité, v tak konfesijně vypjaté době, ji zavedli na svých školách v roce 1669, až rok před Komenského smrtí.

Komenský se stal slavným mužem, jehož styky vyhledávali brzy nejslavnější učenci té doby a povzbuzovali ho k novým pedagogickým pracím. Je zván do mnoha zemí. Organizuje školství švédské, maďarské, je pozván do Anglie. I katolická Francie a samotný kardinál Richelieu zve věhlasného učence do země. Řekneme-li, že ovlivnil evropské školství, pak mějme na mysli školství v nejširším slova smyslu. Stručně to vyjadřují a ohraničují spisy od *„INFORMATORIUM ŠKOLY MATEŘSKÉ“* až po *„OPERA DIDACTICA OMNIA“*.

Anglii navštívil roku 1641. Byl pozván do parlamentu, kde promluvil a učinil na shromážděné poslance značný dojem. Ve svém projevu vyjádřil myšlenku o budoucnosti světa, v němž by měl být vytvořen sbor vynikajících vědců, vladařů, politiků a jiných vlivných osobností, kteří by měli především zabraňovat válkám, otevírat cesty míru a dorozumění, šířit vzdělanost a snášenlivost. Žasneme, jak dávno a předvídavě tento muž předešel podobné touhy dnešního lidstva. Členům anglického parlamentu připadal nikoli jako zlomený vyhnanec z vlastní země, ale jako postava pevná a neoblomná. Napsali o něm: “Popatřte na tohoto vyhnance, který krutě okusil metly zpupného Paschura za to, že chtěl sloužiti svému Bohu. Jeho učenost, zbožnost a rozšafnost je známa celému světu a činí mu celý svět domovem.“

Ve Stockholmu se setkal s kancléřem AXELEM OXENSTIERNEM, nazývaným „orlem severu“, který zastupoval nedospělou královnu Kristýnu. Kancléř mu věnoval, po Komenského příjezdu, celé dva dny. Především ho zajímaly obsáhlé didaktické návrhy Komenského. Avšak jako praktický politik, zaměstnaný problémy 30leté války, poněkud odsouval Komenského návrhy pansofické, které směřovaly k modelu usmířené Evropy.

Koncem 40let 17. století byla už Evropa vyčerpána dlouhou válkou. A přece této unavené Evropě chystá Komenský útěchu a důstojný cíl, až nastane mír. Píše významný a mimořádně pozoruhodný spis: *„DE HUMANARUM RERUM EMENDATIONE CONSULTATIO CATHOLICA AD GENUE HUMANUM PRAECIPUE AD ERUDITOS EUROPAE“*, tj. *„Porada obecná o napravení věcí lidských k pokolení lidskému, především učencům evropským“* Je to široký pohled do budoucnosti lidstva obnoveného, mírumilovného a odpovědného, v němž jedinec i každá skupina má své místo, úkol i poslání ve svobodné, otevřené a spořádané společnosti.

Avšak poslední naděje na návrat do vlasti nakonec padly. Komenský se rozhodl napsat svou závěť. Tak vznikl *„KŠAFT UMÍRAJÍCÍ MATKY JEDNOTY BRATRSKÉ“* Je to odkaz těm, kteří tu zůstávají ve vyhnanství a v rozptýlení, i těm, kteří po nich přijdou, aby pluh vedli dál v brázdě života. Oslovuje luterány, reformované, obrací se i ke katolické církvi a jim všem odkazuje základy života, na nichž stál on sám i jeho milovaná Jednota bratrská.

V letech 1654-56 žil Komenský krátce opět v Lešně. Bylo to už potřetí. Poprvé to bylo v letech 1628-41, podruhé v letech 1647-50. Válka mezi Poláky a Švédy zničila město, Komenský opět ztratil všechno. Dům, knihovnu, rukopisy – a opět utíkal, aby zachránil holý život. Při požáru také shořel jeho obsáhlý slovník jazyka českého. Jaké štěstí, že poklad jazyka byl vložen do překladu Bible Kralické do češtiny, který pořídila Jednota bratrská. Na útěku přes Frankfurt, Štětín a Hamburk onemocněl a v nemoci rád přijal pozvání bohatého holandského podnikatele de Geera a přesídlil se svojí rodinou do Amsterodamu. Po přestálé nemoci a cestovní únavě se tam znovu pustil do pořádání svých filosofických a didaktických spisů. K jejich vydání – a tím také zachování pro budoucnost – mu pomohl jeho dobrodinec bohatý kupec a podnikatel pan Vavřinec de Geer. Je až s podivem, že otec a syn de Geerové, holandští podnikatelé a obchodníci, kteří po léta vydělávali na výrobě a prodeji zbraní do celého evropského prostoru během 30leté války velké peníze, štědře podporovali Komenského dílo, které jako celek přece směřovalo k vizi světa beze zbraní a bez válek. Možná to bylo i jejich pohnuté svědomí, kdo ví. Stalo se, že péčí této bohaté rodiny našel Komenský přístřeší, bezpečí i zajištění pro sebe a svoji rodinu v Amsterodamu až do své smrti.

Labutím zpěvem života velkého Moravana je jeho poslední spis z roku 1668 nazvaný „UNUM NECESSARIUM“, *„Jedno potřebné“*. Je dojemným svědectvím zbožnosti a vyznáním lásky k celému lidskému pokolení. Závažně v něm připomíná, že celé lidstvo se už po celá staletí utápí v programovém nerozlišování věcí potřebných a nepotřebných. Je to přímo Sisyfova námaha a jsou to rovnou Tantalova muka, jež lidstvo provázejí v jeho tolika marných zápasech. Tím „Jedním potřebným“ je pro Komenského Bůh, Kristus, jeho láska, pomoc, záchrana a nabídka smysluplného a vděčného života, který se právě u Krista naučil rozlišovat mezi věcmi potřebnými a nepotřebnými pro život.

Muž touhy a naděje

Protože prožil celá desetiletí uprostřed utrpení, nových nadějí a nových zklamání, je až neuvěřitelné, že v takovém ovzduší začínal vždy znovu systematickou práci už nejen pro svůj malý hynoucí národ a rozptýlenou a umírající Jednotu bratrskou, ale pro celé lidstvo. Bylo mu souzeno stát na rozhraní středověku a novověku.

Středověk odcházel v potocích krve 30leté války. Byl to svět, který mizel lidem před očima. Novověk se rodil těžce v mlhách bojů, v nichž nebylo vidět do budoucnosti.

Naše doba se Komenského době velice podobá. Nejen pro útrapy takřka půlstoletí našeho života ve dvou totalitních systémech společnosti, ale nyní opět ve značně rozkymáceném globálním rozpětí světa, nepoužijeme-li ostřejšího výrazu. Zaznívají k nám na počátku 21. století velice naléhavé hlasy ze vzdálených světadílů Asie, Afriky, Latinské Ameriky. Z kontinentů, které dosud neměly takový podíl na organizaci a vedení světa jako celku. Nebude dlouho trvat a jejich hlas bude ještě patrnější. Jak pozoruhodné, že Komenský už v jeho době vyslovil pozoruhodnou myšlenku, která by neměla zapadnout právě dnes, v současné světové krizi. Ve 40 letech napsal toto – až prorocké – slovo (volně citováno): ***My Evropané plujeme s Kristem na jedné lodi a potkáváme jiné lodi s Asiaty a s Afričany, rozdělme se s nimi o bohatství poznání a života, aby pak celý svět černých, bílých a jiných národů bezpečně doplul do přístavu budoucnosti. Je to utopie nebo jediná alternativa současnosti?***

Věřící křesťan

Nad tak pohnutým životem Komenského si klademe zásadní otázku: odkud se bere v člověku vnějšně poraženém, z domova vyhnaném, zbaveném často ovoce své mnohaleté práce, odkud se v něm bere nová síla, aby vstal a vykročil, pracoval a povzbuzoval druhé a dodával jim naději?

Na jeho hřbetě chodí železná noha žoldnéře, který vítězí násilím proti pravdě. Kde se v něm bere síla, že přesto všechno až do konce života zápasí o mír uprostřed desetiletí válečných požárů, politických zápasů a náboženských hašteřenic, a stále se drží vidění světa svobodného, spravedlivého a pokojného?

Jak to, že si sedal znovu k psacímu stolu, a právě v tomto duchu píše své knihy, dopisy, traktáty a kázání, které působí burcujícím způsobem až dodnes?

Nemám jinou odpověď než tu, že takový život se mohl zrodit a rozvíjet jen z pokorné, naslouchající a radostné víry v Boha, který v Ježíši Kristu se dal poznat člověku a světu.

Jana Amose Komenského si připomíná stále celý svět, nejen v naší euroatlantické civilizaci. Důvodem je jeho myšlenka, že vzdělání je hodnota určená naprosto všem. Připomíná, že skutečné vzdělání nemá vést člověka ani k pýše, právě tak jako ho nemá ani vzdalovat od Boha. Pravé vzdělání činí člověka způsobilým, aby mohl odpovědně spravovat sám sebe i svůj malý svět, za který odpovídá Pánu Bohu i lidem. On sám si na svém hlubokém a všestranném vzdělání nezakládal, avšak právě vzdělání vkládal do základu svého života, své práce, svého rozhodování a pokory života.

Proto mohl procházet neklidnou Evropou od Šarišského Potoka až po Baltské moře bez bázně a strachu, protože vložil svou ruku do ruky Boží, jak to vypovídá jeho oblíbený žalm 27. ***„Nebo tu mne ukryje v stánku svém, v den zlý schová mne ve skrýši stanu svého, a na skálu vyzdvihne mne…“*** Zde jsme u zdroje, z něhož v celém životě čerpal, z něho žil – i umíral.

V patricijském domě bratří de Geerů v Amsterodamě 15. listopadu 1670 zemřel 78letý stařec, poslední biskup Jednoty bratrské, evropský poutník, občan Evropy, učitel národů, posel míru a lidské vzájemnosti, věrný služebník Boží Jan Amos Komenský. Byl psancem až do konce života. Jeho srdce však vždycky bilo zvukem veselým. Také až do konce.

Josef Hromádka

(Zkrácený text pro „Univerzitu třetího věku“ ke 350. výročí úmrtí J. A. Komenského)

Hus a Komenský o míru

Každoročně si na Husově náměstí připomínáme mistra Jana Husa. Husovo náměstí je jedno z nejkrásnějších náměstí ve Středočeském kraji. Osově je rozděleno různými pomníky a památníky – kdybych vyšel od západní části, tak je to socha Jana Nepomuckého, památník obětí 1. světové války z Berouna se 188 jmény a krásná socha Mistra Jana Husa, před níž stojíme. Když tu osu protáhneme dál, tak pamětní deska nežidovským obětem 2. světové války se 48 jmény, židovským obětem holocaustu s 91 jmény a pamětní deska obětem komunismu se jménem Viléma Soka, popraveného roku 1949 a zmíněním dalších 31 osob, odsouzených a uvězněných v politických procesech komunistického režimu. Husovo náměstí je tedy plné připomínek obětí – jedna z 14. století – Jan Nepomucký, oběť boje mezi králem Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna, druhá z 15. století - Jan Hus, oběť Kostnického koncilu. Zbývá celkem 359 obětí válek a totalit 20. století. Letos si připomínáme 350 let od úmrtí Jana Amose Komenského, který zemřel r. 1670 v Nizozemí a 605 let od upálení Mistra Jana Husa. Tyto dva muže dělilo čtvrt tisíciletí, tedy Komenský byl Husovi jen o málo blíž, než jsme my od Komenského. Komenský o Husovi psal stručně v knize, která se mu částečně přičítá, a kterou pokládám za jeho nejhorší – v Historii o těžkých protivenstvích církve české. Kniha popisuje české mučedníky pro víru – první jménem zmíněná mučednice je zde sv. Ludmila z Tetína. Kapitola 8 popisuje Jana Husa a Jeronýma Pražského. Kniha má více než 100 kapitol a její sepisování by ještě nemuselo skončit. Na oběti se tedy soustředíme dost. Co dělat pro to, aby jich nepřibývalo?

Přemýšlel jsem, co by mohlo propojit Husa s Komenským a čím mluví i k dnešku. ***Oba ke konci života usilovali o mír.*** *Hus v přípravě na Kostnický koncil napsal* ***Řeč o míru*** *– myslel si, že ji tam bude moci proslovit jako kázání. Je to vlastně výklad toho, co doporučil Pán Ježíš svým učedníkům – když někam přijdou, mají nejprve pronést „pokoj tomuto domu“. Komenský prožil v různých válkách skoro celý život. V letech 1665 – 1667 válčilo Holandsko s Anglií o nadvládu nad mořem a tím i nad koloniemi. Jan Amos proniknul na mírová jednání v Bredě a předal zástupcům obou stran svůj spis* ***Anděl míru****. Řeč o míru – Jan Hus, Anděl míru – Jan Amos Komenský. Potřebujeme mír ještě dnes? Před deseti lety začalo Arabské jaro a dodnes se válčí v Sýrii, Jemenu a Libyi. Když si zde připomínáme oběti, vzpomeňme i na oběti těchto válek, jejichž počet se již blíží k milionu. Před měsícem surová a nesmyslná smrt George Floyda vyvolala vlnu protestů o tom, že i životy černých lidí mají hodnotu. Ukazuje se, kolik napětí a násilí je skryto ve společnosti i ve vyspělých zemích.*

Vyslechněme tedy pár doporučení o míru od Husa a Komenského:

„Válku je snadné vyvolat, ale velmi těžké ukončit, protože začátek a konec války nemá v moci tentýž člověk“*, napsal Komenský. Svá poselství směřoval k vladařům – podle Komenského Světlům Evropy: „Svolejte celoevropské shromáždění vladařů. Naslouchejte radám moudrých. Rozhodujete o osudech tisíců. Napravte svět a nastolte všeobecný mír.“*

Mistr Jan Hus se v kázání obracel na všechny křesťany: ***„Ostatně soudím, má-li být uzavřen mír mezi člověkem a jeho bližním, musí být uzavřen mír mezi člověkem a Bohem a mír člověka se sebou samým.“***

Mír měl pro Husa tři roviny: ***Mír člověka se sebou samým****. To je velmi aktuální důraz. Mnoho lidí je dnes nespokojeno, chybí jim pokoj. Hledají osobnostní růst a sebepřijetí. Hus to nazýval slovy, že tělo má být podřízeno duši, my bychom řekli, že jde o to, být harmonickým a celistvým člověkem, který má srovnané životní hodnoty a je smířený se sebou samým, i se svými chybami.*

Mír mezi lidmi *znamená pro Husa bratrskou lásku, ochotu sloužit druhým, i těm cizím a vzdáleným. Tak pojímal vládu i Komenský – jako službu. Jak viděl harmonický svět Komenský, si můžete prohlédnout v místním muzeu na výstavě k učebnici Orbis pictum, Svět v obrazech, nejoblíbenější dětské učebnici všech dob. Důležitá kapitola v této knize je humanitas, neboli lidskost.*

Mír člověka s Bohem *je pro Husa vrchol a předpoklad míru s druhými lidmi i se sebou samým. Cesta k tomuto míru je náročná. Komenský ji popisoval jako cestu labyrintem světa do ráje srdce.*

Milí posluchači, přeji vám, abyste labyrintem světa dokázali dojít do ráje svého srdce a našli mír s Bohem, s bližními i sami se sebou. A děkuji vám za pozornost.

Mikuláš Vymětal*, (proslov na Husově náměstí v Berouně 24. června 2020)*

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32/2020

11. listopadu 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
25. listopadu 2020

Z obsahu

* *Jděte, ať lidé vidí, jak žijete*
* *Tajemství umírání*

Poselství k 23. neděli po sv. Trojici

S čím předstupujeme před Hospodina? Micheáš 6,8

V době, kdy vznikal tento úvodník, platil po celé naší zemi a nejen zde zákaz konání bohoslužeb. A velice pravděpodobně platí také nyní, kdy se úvodník dostává ke svým čtenářům. Krátce před vydáním úplného zákazu bylo možné konat bohoslužby, ovšem bez zpěvu.

Proroctví Micheášovo, ze kterého je vybrán nejen dnešní text (6,8), ale i úvodní otázka (6,6), přichází k Božímu lidu v době, kdy se stává reálnou hrozba, že i on přijde o možnost konat bohoslužbu – chrámovou službu. Judsko se nejdříve stalo svědkem tříletého obléhání a následného pádu Samařska, odvlečení deseti kmenů Izraele do Asýrie a osídlení jejich země cizími kmeny. Ale „došlo i na Judu; zasažena je brána mého lidu, sám Jeruzalém“ (Mi 1,9) Také Judská města byla dobyta a Judsko bylo podrobeno vazalskému poplatku, který musel být uhrazen z chrámových pokladů. A Boží lid zažil i obléhání Jeruzaléma. Pro věrnost a přímluvnou modlitbu krále Chizkiáše Hospodin zasáhl a obléhání Jeruzaléma bylo ukončeno. Do této situace hovoří Bůh Micheášovými ústy o trestu pro nevěru lidu, pro vzájemný útisk, pro nečistotu, pro překrucování přímého, pro lásku ke zlu, pro naslouchání falešným prorokům, pro náboženský formalismus. Hovoří o tom, že tak, jako bylo zničeno Samaří, bude zničen i Jeruzalém: *„Proto bude Sijón kvůli vám zorán jako pole, z Jeruzaléma budou sutiny, z hory Hospodinova domu návrší zarostlé křovím.“* (Mi 3,12) Zároveň však dává úžasná zaslíbení: *„Jistotně tě celého posbírám, Jákobe,“* (Mi 2,12) a „stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad pahorky a budou k ní proudit národy“ (Mi 4,1). V proroctví střídá hrozby se zaslíbeními. Volá svůj lid zpět *„Lide můj (…) Odpověz mi (…) jenom si vzpomeň (…)“* (Mi 6,3a5). Učí svůj lid, jak se k němu má navrátit a odvrátit zkázu. Dává odpověď na otázku, jak má takový návrat vypadat, jak před něj předstoupit. Nikoliv s oběťmi, ne prostřednictvím chrámové služby, z níž zůstala pouhá forma. Zachovávat právo, milovat milosrdenství a pokorně chodit s Bohem je sdělení tak jasné, zřejmé a jednoznačné, že nepotřebuje dalšího výkladu. Přesto je Boží lid nepochopil a Jeruzalém padl. Snad my pochopíme. Kéž nám tato doba, kdy se nemůžeme scházet k společným bohoslužbám a shromážděním, k večeři Páně, biblickým hodinám a dalším aktivitám církve, pomůže rozeznat, kde se mohl z naší soukromé i sborové náboženské praxe začít vytrácet obsah, kde pouze přicházíme s oběťmi zápalnými a nikoliv se srdcem zapáleným pro Krista.

Daniela Klimešová - CB Teplice. sociální pracovnice v Salesiánském středisku Štěpána Trochty v Teplicích

Husův sbor Církve československé husitské v Praze Vršovicích

Život v síle Ducha svatého

Janovo evangelium je mezi ostatními evangelii trochu zvláštní. Zcela mimořádným způsobem totiž zdůrazňuje, že bez Ducha svatého nejsme schopni jako křesťané žít svůj každodenní život. Upozorňuje nás na to, že až teprve Duch svatý způsobuje, že jsme schopni žít ve víře a z víry, že jsme schopni se modlit a vtahovat Pána do každého kroku svého života, myšlení a jednání, že jsme schopni plnit svou úlohu, kterou nám Pán dal, že neztrácíme naději v konečné vítězství, že máme dost lásky ke všem kolem sebe, že jsme schopni milovat dokonce i svoje nepřátele. Bez Ducha svatého nežijeme jako křesťané, ale jako lidé světa. Duch svatý nás naplňuje radostí a vnáší do našeho života to nejdůležitější, Boží pokoj.

Jenže my jsme si v církvi tak nějak zvykli na určitý stereotyp. Pokoušíme se dodržovat určité zásady, plnit Boží přikázání, pokud nehrozí nebezpečí tak rádi na odiv uvádíme, jak jsme lidmi věřícími, ve svých sborech si plníme řadu povinností. Jenže to ještě neznamená, že žijeme v úžasu nad Boží milostí a Boží láskou!

Všechno, co v církvi konáme, nemusí ještě znamenat, že žijeme v Kristu a s Kristem. O život v Kristu a s Kristem je třeba zápasit a prosit o Ducha svatého, aby nás uschopňoval k životu víry a z víry, aby nás uschopňoval k podstatným věcem a krokům života z víry, a aby nám dával sílu a jistotu, že s ním můžeme zvítězit nad každým zlem a dojít až k cíli a získat korunu života. Protože jen Duch svatý dává jistotu, že náš Pán a Král porazil smrt, toho zlého, a že zvítězil nad každým hříchem. Takže Duch svatý je ten, který v nás způsobuje, že s Ježíšem můžeme žít v důvěrném vztahu lásky, a to

Dokončení na str. 2

Modlitba za domov tentokrát v rodinném hávu

Jako každý rok, připomněla si i letos Ekumenická rada církví 28. říjen, den vzniku samostatného Československa, tradiční Modlitbou za domov. Vzhledem ke stávajícím preventivním opatřením proti koronavirové pandemii měl ale tento pořad, přenášený také Českou televizí, jiný formát, než jsme zvyklí.

Tradiční ekumenické bohoslužby s koncertem, které se účastnili zástupci jednotlivých církví, hosté v diskusi a široká veřejnost, jsme se letos museli vzdát, stejně tak jako divadla a dalšího doprovodného programu. Hudební vstupy Václava Neckáře byly v Husově sboru Církve československé husitské v Praze ve Vršovicích předtočené dopoledne před konáním bohoslužby. Bohoslužbou samotnou nás provedl místní farář David Frýdl.

Abychom naplnili aktuálně platná nařízení, ale také abychom podtrhli důležitý rodinný aspekt Modlitby za domov, Davidu Frýdlovi při bohoslužbě asistovaly výhradně jeho děti (pozn. red. má jich zatím sedm) a manželka. To vše v přímém přenosu České televize od 15 h na ČT 2.

Věříme, že vás Modlitba za domov naplnila optimismem v tomto nelehkém čase a že jste se spolu s námi spojili v modlitbě i v zamyšlení nad Komenského slovy, která dala letošnímu ročníku jeho motto: „Komukoli můžeš prospět, prospívej rád.“

Petr Jan Vinš
generální sekretář
Ekumenické rady církví

Aktualita: Pietní akt na Vítkově letos bez veřejnosti

Jednou z hlavních připomínek výročí vzniku samostatného státu 28. října 1918 je pietní akt na Vítkově. V letošním roce 102. výročí byla kvůli obtížné pandemické situaci tato akce ministerstvem obrany odvolána. Položení věnců představiteli státu, církví, Sokola a dalších organizací se konalo 28. října individuálně bez vojenské hudby a bez veřejnosti. Oběti za vlast a její svobodu uctili položením věnce a modlitbou společně zástupci České biskupské konference a Ekumenické rady církví. Za ČBK byli přítomni kardinál Dominik Duka a biskup Zdeněk Wasserbauer a za ERC patriarcha Církve čs. husitské Tomáš Butta a generální tajemník ERC Petr Jan Vinš.

Podle www.ccsh.cz

Bůh zajisté chce, aby mezi námi byla namísto násilí láska, namísto hádek prostota víry, místo roztržek společná snášenlivost.

Jan Amos Komenský

Z církví doma i ve světě

Listopadová nedělní shromáždění u Mariánského sloupu se mší svatou na Staroměstském náměstí v Praze

Každou listopadovou neděli od 10 hodin se v Praze na Staroměstském náměstí u Mariánského sloupu koná řádně ohlášené shromáždění, jehož součástí je mše svatá sloužená za nemocné a ty, kteří o ně pečují. Dle aktuálního krizového opatření vlády je počet účastníků shromáždění omezen na 100.

Shromáždění pod širým nebem je po dobu mimořádných opatření svoláváno na podporu zachování svobody náboženského vyznání, a to zvláště pro ty, kteří nemají možnost se zúčastnit nedělní mše svaté ve své farnosti. Při dodržování všech hygienických opatření nastavených vládou při pohybu na venkovním prostranství je možnost šíření viru mizivá a duchovní přínos účasti na mši svaté je pro jednotlivce i celou společnost nenahraditelný.

Podle účinného krizového opatření vlády je počet účastníků shromáždění omezen na 100 a to ve skupinách po nejvýše 20 účastnících a při zachování rozestupů mezi skupinami účastníků alespoň 2 metry, přičemž každý účastník je povinen mít ochranný prostředek dýchacích cest (nos, ústa), který brání šíření kapének.

RC Monitor

Papež chce vymýtit korupci v církvi, ale není velký optimista

Papež František prohlásil, že je rozhodnutý vymýtit korupci v Římskokatolické církvi, ale není prý přehnaně optimistický, protože tento problém provází lidstvo už po staletí. Řekl to v rozhovoru s italskou agenturou AdnKronos, který byl zveřejněn 30. října a z nějž citovala agentura Reuters. Papež v něm připustil, že sleduje kritická vyjádření na svou adresu, nesmí si prý ale dovolit zabývat se každou negativní věcí, která je řečena.

"Korupce bohužel probíhá v cyklech. Opakuje se. Přijde někdo, kdo věci napraví, ale začne to znovu, dokud nepřijde někdo další, kdo ukončí tuto zvrhlost," řekl papež František.

"Vím, že to (boj s korupcí) musím udělat. Byl jsem k tomu povolán, ale jen Pán může posoudit, zda jsem to udělal dobře či nikoliv. Upřímně, nejsem velký optimista," uvedl vůdce Římskokatolické církve. Narážel tím na mandát k vyčištění vatikánských financí, který od kardinálů získal při svém zvolení v roce 2013. Za působení jeho dvou předchůdců řešil církevní stát celou řadu skandálů.

Korupce byla ve Vatikánu velkým tématem před měsícem, když papež obvinil kardinála Angela Becciua z nepotismu a finančních podvodů. Becciu rezignoval, ale jakákoliv pochybení odmítl. Podle médií jeho odchod souvisí mimo jiné s nákupem části budovy v prestižní londýnské čtvrti Chelsea za 200 milionů dolarů (4,7 miliardy Kč).

Po dvou týdnech v milánském vězení byla v pátek propuštěna Cecilia Marognaová, někdejší spolupracovnice vysokého vatikánského úředníka podezřelá ze zpronevěry. Soudce musí rozhodnout o jejím vydání do Vatikánu.

www.christnet.cz

Čína: Křesťanka zadržena kvůli „nezákonnému podnikání“

Známá křesťanská podnikatelka byla nedávno zadržena a obviněna z „nezákonného podnikání“, což je v Číně obvyklá praxe používaná k umlčení kritiky politických disidentů. Keng Siao-nan byla zatčena 9. září, společně se svým manželem Čchin Čenem. Podle informací advokáta paní Kengové obvinění souvisela s vydáním 8000 nelegálních publikací; toto číslo postupně narostlo až na přibližně 200 000 a zahrnuje i časopisy o vaření. Keng a Čchin spolu založili soukromé nakladatelství Ruiya Books. Keng v minulosti pracovala také jako nezávislá televizní a filmová producentka a společně s manželem vlastnila několik firem.

V posledních letech se stala známou díky veřejnému odsuzování zločinů Čínské komunistické strany. Mimo jiné podporovala akademika Sü Čang-žuna, který se velmi kriticky a otevřeně vyjadřoval o prezidentovi Si Ťin-pchingovi a jeho zvládání pandemie. Sü byl začátkem letošního roku rovněž zatčen, později však byl propuštěn.

Když byla zatčena paní Keng, Sü jí vyjádřenou podporu oplácí. V rozhovoru pro Radio Free Asia uvedl: „Keng Siao-nan byla hlasem spravedlnosti. Pozvedala hlas za politické disidenty, kteří přišli o život… Nemůžeme jen sedět se založenýma rukama a nechat to být. Musíme se dožadovat jejího propuštění a náš hlas musí být slyšet.“

Hlas mučedníků

Duka se vrátil z „digitálního očistce“

Twitter obnovil účet kardinála Dominika Duky, který byl od středy 28. října dočasně zablokován. V sobotu pražský arcibiskup pozdravil sledující na sociální síti a uvedl, že opět může používat své konto.

Duka ve svém příspěvku napsal, že o důvodech dočasného zablokování nebyl informován. „Opět zdravím všechny své twitterové přátele po návratu z digitálního očistce:) důvod omezení mi nebyl sdělen, v tom se od 80. let příliš nelišíme. Nyní však na základě smyšlených udání netrestá člověk, ale umělá inteligence, vedená davem k potlačení „nesprávných“ myšlenek.“

Co vedlo k zablokování účtu, není jasné. „Důvod nikdo neznáme. Dokud nám ho neřekne sám Twitter, můžeme opravdu jen spekulovat,“ řekl pro Echo24.cz kardinálův mluvčí Jiří Prinz.

Seznam Zprávy uvádí, že posledním tweetem pražského arcibiskupa byla zpráva kolem šíření koronaviru. Důvodem k pozastavení účtu měla být „neobvyklá aktivita,“ což se podle pravidel Twtitteru děje, když uživatel „spamuje“ nebo šíří nevhodný obsah.

www.krestandnes.cz

Život v síle Ducha svatého

Dokončení ze str. 1

na každý den. V Duchu svatém můžeme zakoušet doteky jeho lásky a milosrdenství.

S Duchem svatým můžeme zakoušet, jak se on o nás ustavičně a s láskou stará, jak nás provází radostí i slzavým údolím, jak nás podpírá i v našem trápení.

V Duchu svatém víme, že na všechny problémy, starosti života a trable už nejsme sami, protože žijeme a hýbeme se v Pánu a skrze něho.

Duch svatý nám dává sílu k nesení jakéhokoliv životního kříže. S ním jsme schopni projít i těžkými situacemi, aby to nakonec pomohlo k naplnění našeho základního cíle života. A tak žijme jako křesťané v síle Ducha svatého! Protože v Duchu svatém dostáváme jistotu o tom, že ať prožíváme v životě cokoliv, že to v Kristu Ježíši a s ním vždycky dobře dopadne, protože jsme skryti v jeho milostivé náruči.

Pavel Rybín
kazatel Církve bratrské

K jubileu Jana Amose Komenského

Jan Amos Komenský se narodil 28. března 1592 jako nejmladší z pěti dětí. Ve 12 letech mu zemřeli oba rodiče. Jako sirotka se ho ujala otcova sestra Zuzana Nohálová ze Strážnice. Tam navštěvoval bratrskou školu. V roce 1608 byl poslán do bratrské školy v Přerově, kde získal především znalost latiny. Pak byl vyslán do německé reformované akademie v Herbornu a na univerzitu v Heidelberku. Po studiích se vrátil do Přerova, kde se stal představeným přerovské školy. Jelikož si uvědomoval špatný stav školství, zaměřil svou činnost na zlepšení vzdělávacího programu. V roce 1616 byl také ordinován na kněze. Pak přešel Komenský do Fulneku, kde byl kazatelem bratrského sboru a učitelem místní školy; zde založil také svoji rodinu. Vstoupil do manželství s Magdalenou Vizovskou, kterou si přivedl z Přerova.

Po bitvě na Bílé hoře v roce 1620 se poměry v zemi změnily ke zlému. Členové Jednoty bratrské byli pronásledováni. I do Fulneku vtrhlo císařské vojsko a zpustošilo město i dům bratrského sboru a školu. Byla veřejně spálena i sborová knihovna.

Pro Komenského pak nastalo velmi těžké období. Musel se ukrývat před nepřáteli. Až do konce roku 1621 se skrýval v Oderských vrších. Počátkem roku 1622 jej postihla osobní tragédie. Zemřela mu manželka Magdalena i se dvěma syny, asi na následek epidemie. Po ukrývání na různých místech severní Moravy, našel Komenský konečně útočiště na panství Karla ze Žerotína ve východních Čechách v Brandýse nad Orlicí. V této těžké době napsal knihu „Labyrint světa a ráj srdce“.

K překonání těžkého období přispěl Komenskému sňatek s Marií Cyrillovou v roce 1624, s kterou žil 24 let. Měli čtyři děti: Dorotu, Alžbětu, Zuzanu a Daniela. V této době se Komenský dostal do popředí Jednoty bratrské.

Nejhorší rok protireformace a pronásledování nekatolíků nastal, když císař Ferdinand II. Habsburský vydal nařízení v červenci 1627 a nařídil protestantům všechno prodat a vystěhovat se do šesti měsíců, anebo přestoupit ke katolictví.

Komenský se svou rodinou opustil vlast a s dalšími odešel do Lešna, kde bylo útočiště Jednoty bratrské již přes 70 let. V Lešně strávil během tří dlouhodobých pobytů celkem 19 let života. Pustil se zde do velkého tvůrčího díla. Začal zde vyučovat na vyšší bratrské škole. Své úsilí soustředil na přípravu učebnic. Byl mu svěřen úřad rektora gymnázia.

V roce 1632 se stal biskupem Jednoty bratrské a přijal nabídku, aby načas pracoval v Anglii a pomohl uskutečnit plány v rámci reforem školství. Ovocem anglického pobytu bylo rovněž vynikající dílo Via lucis - Cesta světla.

Komenský měl mnohá pozvání. Přijal i nabídku Švédů, aby pro jejich zemi navrhl reformu školství. Na jejich doporučení se usídlil v městě Elbląg. Zde pracoval s několika pomocníky na učebnicích pro školy. Pak se vrátil do Lešna.

Rok 1648 byl pro Komenského rokem těžkých zklamání. Vestfálský mír udělal definitivní konec jeho politickým nadějím. V zármutku napsal významnou knížku: „Kšaft umírající Jednoty bratrské.“ Je to závěť milované církve Jednoty bratrské. V srpnu 1648 mu zemřela i druhá manželka a v roce 1649 se oženil s Janou Gajusovou. Novou nadějí se mu stalo Sedmihradsko (dnes Rumunsko), kam odešel z Lešna v roce 1650 na pozvání knížecího rodu Rákócziů, aby zreformoval sedmihradské školství, především gymnázium.

Rok 1656 se stal pro Komenského rokem hrůzy. Proběhlo vypálení Lešna a tím i zničení centra Jednoty bratrské v Polsku. Komenský zachránil jen svůj život a svoji rodinu. Shořely i všechny jeho rukopisy.

Pak Komenský přijal pozvání Vavřince de Geera do Amsterdamu v Nizozemí, kde rozhodnutím městské rady dostal pravidelný příjem a dotace na dokončení spisů. O rok později věnoval vedoucím města nové vydání Schola ludus (Škola jako hra). Pracoval také na svém díle „Obecná porada o nápravě věcí lidských.“ Komenský celý život usiloval o to, aby každý člověk mohl mít vzdělání. V Amsterodamu byla vytištěna jeho významná kniha „Opera didactica omnia“ – Veškerá didaktická díla. Je to jedno z nejslavnějších pedagogických děl. Komenský vydal také Kancionál, do kterého zařadil i přes 30 svých písní.

Poslední knihou, kterou J. A. Komenský napsal, je „Unum necessarium“ – „Jedno potřebné“. Co je potřebné? „Hledat Boha, chodit s ním, naslouchat jeho hlasu v Písmu. Jen v jeho blízkosti může křesťan šťastně žít a také šťastně zemřít. Již vidím nebeskou vlast, k jejímž prahům mne dovedl můj Vůdce, mé Světlo, můj Kristus.“ Komenský zemřel uprostřed práce na nedokončeném díle ve věku 78 let 15. listopadu 1670. Byl pohřben 22. listopadu v Naardenu v kostelíku. V roce 2020 je 350 let od odchodu Jana Amose Komenského do Boží slávy.

V knize „Labyrint světa a ráj srdce“ popisuje, jak Pán Ježíš vnesl ráj do jeho srdce. Pán Ježíš k němu promluvil: *„Vítej, vítej, můj synu a bratře milý!.. Kdes byl tak dlouho, čehos v světě hledal? Potěšení? Díval sem se, synu můj, když bloudil; ale již sem se déle dívati nechtěl, přivedl sem tě k sobě. Chceš-li tu bydliti se mnou, najdeš tu, čehožs v světě nadarmo hledal: pokoj, utěšení, slávu a sytost všeho. Toť slibuji, synu můj, sklamán nebudeš jako tamto.“*

„Já ty řeči slyše, a že to jest můj Spasitel, Ježíš Kristus, o němž sem i prvně v světě něco slýchal,... s plným potěšením a celou dověrností ruce sepna a jemu podávaje řekl sem: „Teď sem, Pane můj Ježíši, vezmi mne sobě, tvůj chci býti a zůstávati na věky!“
(Kapitola 38)

V knize „Kšaft umírající matky Jednoty bratrské“ odkazuje národu Bibli – klenot Božího slova: *„Na tebe národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu při svém již dokonalém s tebou se loučení; …odkazuji tobě za dědictví knihu Boží, Bibli svatou, kterou synové moji z původních jazyků do češtiny s pilností velikou uvedli…*

Přijmiž to tedy za svůj vlastní klenot, vlasti milá, a užívej toho k slávě Boží a svému v dobrém vzdělání… A ač knihy této Boží exempláře popálili nepřátele,…i tobě kniha tato Boží dochována bude, důvěřuj a nepochybuj.“

***„Tato svatá kniha – Bible – musí být ve školách alfou i omegou.“* Didaktika 160**

Stanislav Kaczmarczyk

Má-li být však náprava úspěšná, musí být komplexní a všestranná, neboť "nebude-li současně napravovat všechno, co vzájemně souvisí, nikdy se nedostanete kupředu..."

* * *

Ne ze souhlasu, ale z pochybnosti se rodí pokrok.

* * *

Když se člověk oddaluje od člověka, když člověk nedovede snášet člověka, když člověk zuří proti člověku, je to zřejmý úpadek lidství.

Jan Amos Komenský

Hledání identity

Křesťan naštěstí identitu hledat nemusí. Jeho identita není něco, co by si musel nebo mohl vymyslet, není něčím, co by musel objevovat a na čem by musel pracovat. Když se obrátil k Bohu, přijal identitu od svého Tvůrce a Spasitele. Je Boží syn, Boží dcera. Má milujícího Otce v nebesích.

Identitu tedy křesťan objevovat nemusí, nicméně musí se pídit po svém poslání, po svém určení. Bůh pro každého z nás poslání má; pro nás je ale důležité, abychom nejprve znali svou identitu, a až potom přemýšleli o tom, jaké je naše poslání.

Dávám za pravdu těm teologům, kteří vidí potvrzení tohoto vztahu identity a poslání v Otcových slovech určených Ježíšovi při jeho křtu v Jordánu. „Toto je můj milovaný Syn, v něm jsem nalezl zalíbení“ (Mt 3,17). Ježíš dosud nezačal naplňovat své poslání, ale Otec již vyjádřil jeho identitu: Je jeho milovaný Syn – ještě před tím, než udělal svůj první zázrak a než zahájil svou pozemskou službu.

Svou identitu přijímáme z milosti, tedy darem. A nikdo jiný než náš nebeský Otec nám ji dát nemůže.

Člověk, který svou identitu nepřijímá, neví, čí vlastně je. A protože bez identity se žije opravdu těžko, musí přijmout identitu, kterou mu přisuzují jiní, nebo si ji musí vymyslet sám. Zdá se mi, že tato řešení nebývají příliš šťastná.

Víra v Boha a vztah našich rodičů k nám do značné míry určují, jak svou identitu vnímáme a zda v ní dokážeme spočinout. Pokud Boha neznáme a máme o něm falešnou představu – třeba že je něco jako nepříjemný šéf, který čeká na naše pochybení – může to mít katastrofální účinky pro naše prožívání. Stejně tak když nás rodiče nevedou k tomu, abychom pochopili, že jsme milovaní Boží synové a Boží dcery. Rodiče nás vlastně v této naší identitě ani potvrdit nemohou, pokud sami pro sebe tuto identitu nepřijali. Pokud věřili v Boha, ale jejich Bůh byl jen přísný soudce, nikoli milující Otec, mohli v nás vypěstovat podobně falešnou představu Boha.

Málokdo z nás měl to štěstí, že vyrůstal v rodině, kde oba rodiče Boha znali a Boha milovali, protože věděli, že sami jsou Bohem milováni. Jakmile ale prožijeme obrácení, můžeme začít Boha správně poznávat. Pán Ježíš říká, že věčný život je v tom, když poznáme Boha a jej samotného, tedy Ježíše Krista (Jan 17,3).

Když se vydáme touto cestou, naučíme se dívat se na druhé lidi jako na milované Boží syny a dcery, nebo na potenciální milované Boží syny a dcery. Ti, kteří se stavějí proti mně, kteří mě pomlouvají nebo mi nějak ubližují, jsou potenciální milovaní Boží synové nebo Boží dcery. A protože sám dobře vím, že jsem Bohem milován – ne proto, že už jsem dokonalý, ne proto, že se tolik snažím – nepřátelství druhých by mě nemělo rozhodit, a současně mi vědomí vlastní identity brání, abych se sám rovněž choval nepřátelsky.

Základem mé identity nemůže být tzv. sexuální orientace, příslušnost k etnické skupině, členství v nějakém gangu či v politické straně. Ten, kdo nenalezne svou identitu v Bohu, bloudí. Pokud toto bloudění trvá déle než dvě generace, začne se společnost rozpadat. Pokud totiž člověk nespočine v Bohu, namísto vděčnosti za život (a za to, že nám Bůh připravil smysluplné poslání) začne uplatňovat nároky. Na této cestě ale nikdy nebude mít dost.

V současném světě můžeme pozorovat dvojí vývoj. Moderní věda a technologie dnes umožňují zcela vymýtit hlad. Pokud hlad přetrvává, má to důvody politické, nikoli klimatické nebo ekonomické. Rovněž jsme byli svědky – přinejmenším v západní civilizaci – dramatického poklesu zločinnosti. Podařilo se vymýtit řadu nemocí. Prodloužila se délka lidského života a medicína dnes dokáže zázraky.

Na druhé straně můžeme pozorovat, kam to vede, když lidé nenacházejí svou identitu v Bohu. Přes čtyřicet let pozoruji lidské osudy. Jako pastor už mohu sledovat třetí generaci lidí, které znám ze společenství. A také pozoruji nové lidi, přicházející do církve. Mám velmi silný dojem, že lidí všelijak pozraňovaných je stále více. Vyrůstání v nefunkčních rodinách či zcela mimo rodinu si vyžaduje vysokou daň. Duševních poruch přibývá – a není to dáno jenom tím, že dříve se tyto poruchy mnohdy nebraly v potaz. Mám dojem, že současný rozpad ve Spojených státech je důsledek oné ztráty Boha, ztráty identity. Ničení soch není jediné ničení, které tam nyní probíhá. V některých městech – v těchto týdnech konkrétně v Chicagu – dochází k bezprecedentnímu rabování. To už nejsou nějaké protesty. Je to destrukce, je to anarchie. Obávám se, že na podobné trajektorii se můžeme ocitnout i my. Proto volám s prorokem: Navraťte se k Bohu, a navrátí se k vám.

Dan Drápal

Z deníku faráře

Dojmy z kremace

Zúčastnil jsem se nedávno pohřebního rozloučení s věrným bratrem, byť z jiného církevního společenství. Dobře jsme se znali, protože byl pravidelným účastníkem všech ekumenických shromáždění. Nadto byl členem mnoha možných organizací ve městě působících. Prostě – šlo o osobu všeobecně známou.

Není proto ani divu, že kremační obřadní síň doslova „praskala ve švech“. Rozloučení trvalo také skoro hodinu. O životě zesnulého věcně promluvila paní starostka. Duchovní náplně se zhostil výborně farář církve, jejímž byl zesnulý aktivním členem. To snad mohu, i coby farář v důchodu posoudit.

Vedle rakve je na vyvýšeném místě nainstalována velkoplošná obrazovka. Tak, aby ji každý viděl. Bývá na ní obvykle jméno zemřelého s daty jeho narození a úmrtí. Tentokrát však po celou dobu obřadu byly promítány záběry ze života i širší rodiny zemřelého.

Jak jsem si povšiml, obrázky přítomné zaujaly, a ti zřejmě přemýšleli, kdo na nich je. Prostě: Obličeje účastníků byly nasměrovány k obrazovce, nikoliv k řečníkům. Nedokážu posoudit, co zaujalo více. Nepřišly snad jejich projevy neprávem zkrátka?

Zejména proto, že promluva emeritního biskupa Kláska byla opravdu zcela mimořádně zdařilá, a na biblickém základu vystihla běh života v Pánu zesnulého. Do mysli se mi vkrádá otázka: Nepřichází mluvené slovo příliš zkrátka? Umíme se na ně soustředit v zahlcení moderními výdobytky?

Jaroslav Nečas

Nemoc k smrti 2020

(Nová série dánského seriálu o farářské rodině)

S. Kierkegaard. – Zatímco v první desetidílné sérii (z roku 2017) dánského seriálu z farářského prostředí Cesty Páně (Herrens Veje) byl teolog přítomen „inkognito“, ve druhé desetidílné sérii (z roku 2020) je skloňován ve všech pádech. Zejména Kierkegaardovo spojení „nemoc k smrti“, drahé například Josefu Veselému (přibližoval je i na stránkách našeho týdeníku). Christian Krogh, starší syn faráře Johannese, se po různých životních peripetiích rozhodne dokončit studium teologie. Na radu profesorky konzultuje svou závěrečnou písemnou práci na kierkegaardovské téma s otcem, byť se mu do toho zkraje moc nechce (vztahy nebyly vždy optimální, jednu dobu ustrnuly na „bodu mrazu“). To, že televizní diváci dokážou teologické debaty – místy i hádky – otce a syna sledovat, je nemalou zásluhou scénáristy Adama Priceho, dánského to „Dietla“.

Otec Johannes některé své pozice v rámci rodiny přehodnotil. Christiana akceptuje více než v minulosti. Pookřeje rovněž v důsledku toho, že se k němu vrátila manželka. Po nějakém čase musí pro změnu vytahovat on z ohrožení ženu. Vytkne jí, že spiritismus (komunikace s mrtvým mladším synem Augustem) se stává „jejím alkoholismem“ (ne nepodobným někdejšímu alkoholismu Johannesovu) ...

Více scén se odehrává na faře velké jako „hrad“. Za farními zdmi dochází třeba v jedné ze zamčených místností k výjevům téměř hororovým, připomínajícím dávný filmový hit Francouzská spojka: Johannes „natvrdo“ (a přes protesty citlivějších osob ze svého okolí, včetně jedné lékařky) odvyká kostelníka drogám. (Dokonce mu za tímto účelem na černém trhu opatří pervitin.) Věc se kupodivu podaří. Na kostelníkovu prosbu, aby vyléčení bylo završeno exorcismem, nejprve odvětí, že to je spíše záležitostí katolické církve, poté ale ve starých luterských agendách / liturgických příručkách odpovídající obřad najde a odslouží …

Ne vždy je nicméně Johannes úspěšný. Při hlídání vnuka (syna zemřelého Augusta) provede ve zvláštním vytržení „partyzánštinu“: za asistence kostelníka vnuka pokřtí (přestože si to snacha nepřála). To „praskne“ později, při vyšetřování vandalství. (Dvě členky staršovstva nechaly přes Johannesův zákaz v kostele nainstalovat kamery, když farář otevřel prostory kostela bezdomovcům.) Biskupka neváhá Johannesův „poklesek“ spočívající ve svévolném pokřtění vlastního vnuka nahlásit státním orgánům ...

Dějových linií je více. Seriál zachycuje v široké fresce současnou dánskou společnost a „bojující“ dánskou luterskou církev. Z různých (často protichůdných) úhlů jsou podávány kontakty křesťanství a islámu, buddhismus a jeho „osekané“ varianty pro manažery (sloužící třebas k masovým vyhazovům z práce, aniž by manažer trpěl s trpícími), rozhovor víry a vědy (zejména psychiatrie), otázky lékařské etiky (potažmo eutanazie), tzv. „vnitřní misie“ a homosexuality. Tuzemský divák zírá, jakými „sociálními mediátory“ a protagonisty „péče o děti“ se to v Dánsku hemží ...

Jednotlivé díly jsou podobně jako v první sérii uvozeny tematickým biblickým citátem. Jeden díl – s reminiscencemi na pohřeb Johannesova syna Augusta – je uvozen citátem z W. Churchilla. Dánská luterská církev je v rozhovoru i s agnosticismem. Lze v ní sloužit pohřební obřad, kdy místo kázání pronese farář projev na citát, který si pozůstalý vybere odjinud než z Bible. (Tím lítější zákulisní „klání“ může probíhat o výběr písní k obřadu.)

Představitel Johannese, herec Lars Mikkelsen, se do problematiky křesťanství zabral natolik, že se po první sérii (blíže viz článek Mezi Kierkegaardem a Bergmanem, ET-KJ 1/2019) nechal pokřtít. Podle názoru znalců rozvíjejí seriály v divácích pochopení pro slabosti seriálových hrdinů, pro slabosti bližních i pro slabosti vlastní. Copak by se asi stalo, kdyby byl dvacetidílný seriál Cesty Páně odvysílán na jednom z našich televizních kanálů? Možná by potom mladí kazatelé nastupovali do prostředí vstřícnějšího, tolerantnějšího a ubylo by rezignací na kazatelský úřad …

František Schilla

O křesťanství, zemřelých a křesťanském ateismu

Trvalo mi dlouho, než jsem si jako křesťan a teolog uvědomil, jak obtížné je odpovědět sobě i druhým na to, co to je křesťanství, co to znamená věřit, co obnáší následovat Krista. Vzpomínám na všechny moje blízké, kteří mě předešli do Božího království. Usměju se pokaždé, když si na ně vzpomenu, a je mi moc líto, že už nemohu zažívat jejich fyzickou blízkost. Chybí mi.

Uvěřil jsem kdysi v Ježíše a v jeho náboženství tváře a učil jsem se po vzoru Dietricha Bonhoeffera věřit. Jak se mi to povedlo, Bůh suď. Utěšoval jsem se myšlenkou, že vím, co to je křesťanství. Když jsem psal práci o Teologii kultury, zdálo se mi, že křesťanství nelze v jeho teologickém a mystickém rozměru zúžit na kult, svátosti a denominace. Církvi trvalo mnoho staletí, než si sama pro sebe ujasnila, kým je a jaká je její úloha. Rozdělení Východu a Západu, reformace, vznik národních církví a odchod obrovského počtu křesťanů ukázaly, že toto uvědomění je proces, který skončí až s příchodem Beránka. Když jsem psal knihu O domově, pátral jsem po tom, v jakém prostředí hledám svou víru, a myslel jsem přitom na domov, který je pro náš život, i ten duchovní, nenahraditelný. Když jsem redigoval první díl pamětí teologa a katolického kněze Karla Skalického Vyznání na hraně času a věčnosti, mohl jsem nahlédnout do osudu člověka, který poznal a prožil, co to znamená následovat Krista.

Vážím si těch, kteří ještě chodí do křesťanského chrámu, aby se setkávali s Pánem. Je to čím dál vzácnější. Smutným zjištěním pro mě bylo, jak moc dovede být křesťanství ateistické, třebaže mluví o Bohu. Myslel jsem si, že člověk sebetvrdšího srdce, pokud v něm už úplně nevyschla míza křestního pramene a lidskost, nakonec zjihne před tváří utrpení a bolesti, před lží, kterou nasvítila pravda, před majestátem smrti, před dětmi, před očima těch, kteří už nemají kde žádat, prosit a žebrat, a obrátí se. Mýlil jsem se. Ptám se svých zemřelých, jak snesitelný je pro ně pohled domů a také na mne. Ptám se, co bych měl ve zbývajícím čase svého života udělat, co neminout a co stihnout. Konec přece může, tím spíš v téhle době, přijít docela rychle.

Stojíme u hrobů našich milých. Vědomí konce a nezměnitelnosti leží před našima očima. Proměna přírody a její usínání v moři barev je mi sympatické. Co vadne a umírá, je tu k zbláznění krásné. Vezmeš do dlaní hrst listů, a je to tvoje modlitba. Do těch rudých jako by se otiskl Kristův bok. „Vsadil jsem na tebe všechno,“ říkáš a pouštíš ty démanty z rukou jako chléb po vodě. Kde je tedy nějaká jistota? ptáš se nad hrobem těch, které miluješ. „Podívej se do svých dlaní,“ slyšíš odněkud. Ve špinavých rukách ti září světlo. Když si schováš ruce hlouběji do kapes, ani tak to světlo nemizí. Jak jdeš hřbitovem dál, vidíš mnoho dalších lidí, jak stojí u hrobů svých blízkých, jak jim v dlaních září světlo a jak něco říkají. Na co asi myslí? Na dětství, na lásku, na něhu? A co si asi přejí? Cítím, jak jsou ti lidé před Bohem vzácní a jak odvážní a dobří jsou, že přišli právě sem. Do míst plných barev. Do míst, která se ptají. Je mi tady s nimi hezky. Není to zvláštní? A není v tom také odpověď?

Zdeněk A. Eminger

pro www.christnet.eu 1. listopadu 2020

Autor je křesťanský teolog, vycházející z katolicky orientovaného prostředí, inspirovaný českým evangelickým porozuměním a světem umění.

Novinka

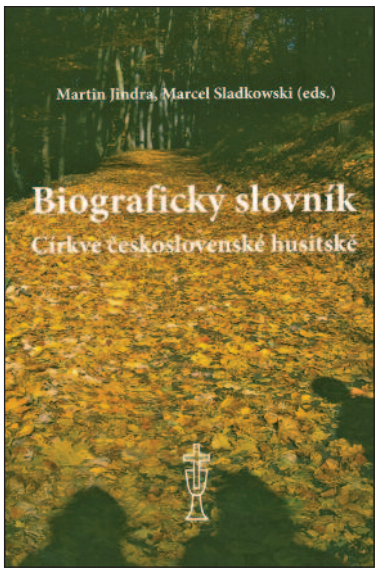

Jindra Martin – Sladkowski Marcel (eds.): Biografický slovník Církve československé husitské. CČSH, Praha 2020
s. 640, ISBN 978-80-7000-167-7
Biografický slovník Církve československé husitské je plodem čtyřletého úsilí editorů Martina Jindry, Marcela Sladkowského a týmu spolupracovníků. Vedle Malého slovníku osobností českého katolicismu 20. století se jedná o ojedinělý církevní projekt, který na 640 stranách předkládá stovky hesel patriarchů, biskupů, učitelů Husovy československé bohoslovecké fakulty i Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy, duchovních a v neposlední řadě významných laických pracovníků Církve československé husitské. Dějiny včetně těch církevních jsou spoluvytvářeny konkrétními lidmi, z nichž značná část se ztrácí v toku času, jiní zase z různých důvodů vstupují do širšího povědomí současníků i generací následujících. Přáním autorů bylo poodkrýt příběhy i těch „zapomenutých", obrazně řečeno až po uklízečku, protože každý má v Božím díle své místo.
Kromě abecedního hesláře s odkazem na prameny a literaturu pod každým heslem – část hesel je doplněna též portrétní fotografií – je Biografický slovník Církve československé husitské opatřen předmluvou patriarchy Tomáše Butty a podrobným historiografickým úvodem historika a archiváře Bohdana Kaňáka. Kromě editorů, kteří zpracovali největší porci hesel, patří k autorskému kolektivu například historikové Pavel Marek, Bohdan Kaňák a Jaroslav Hrdlička, teologové Tomáš Butta, Jiří Vogel, Jiří Beneš a Pavel Kolář, muzikoložka Ingrid Silná nebo archivářka Jitka Balatková. Biografický slovník Církve československé husitské lze zakoupit přes knižní velkoobchod Kosmas.

(mj)

Český renesanční tiskař
Jiří Melantrich z Aventina

(asi 1511 Rožďalovice na Nymbursku – 19. 11. 1580 Praha)

Jiří pocházel z utrakvistické rodiny, studoval v Praze (v r. 1535 se stal bakalářem svobodných umění) a ve Wittenbergu (poslouchal Melanchthona), navštívil Nizozemí a v Norimberku ho zaujalo tiskařství, kterému se naučil v Basileji u Frobenia a v r. 1542 pracoval u Güntera v Prostějově a poznal také Olomouc. V r. 1546 se usadil v Praze jako společník Bartoloměje Netolického, který jakožto katolík nebyl omezen Ferdinandovými sankcemi po r. 1547, a proto spolu mohli 1549 vytisknout Bibli. (V době hospodářského rozkvětu působilo v Praze už deset tiskařů, což znamenalo konkurenci na knižním trhu.) V r. 1552 se Melantrich osamostatnil, zakoupil dům na Starém Městě (v dnešní Melantrichově ulici), stal se konšelem a 1577 obdržel jako uznání šlechtický titul. Později spolupracoval se zetěm Danielem Adamem z Veleslavína, který po jeho smrti pokračoval v tiskařské a vydavatelské práci.
Jeho tisky měly obsahově, technicky i esteticky dobrou úroveň, získal vzdělané a nadané spolupracovníky a měl četné kontakty se zahraničím, byl tolerantním novoutrakvistou, což mu umožnilo úspěšné podnikání. Významně přispěl ke vzdělanosti světské i duchovní v Čechách i v cizině.
(Řecky melas = černý, thrix =vlas, Aventinum – pahrbek s veřejnou knihovnou v Římě)
(Nakladatelství „Melantrich" v Praze 1 patřilo od roku 1910 České straně národně-sociální.)
Z jeho vydavatelské činnosti (přes 200 titulů):
Biblí česká ("Melantriška") vyšla šestkrát, Nový zákon třikrát, protestantská i katolická náboženská a renesanční literatura, díla přírodopisná, právnická, jazyková i antická, a to v češtině, němčině, latině a řečtině, takže mohl exportovat do zahraničí.

Bohuslav Vik

Na obrázku je jediný známý portrét Jiřího Melantricha z Aventina – výřez z titulního listu Bible Melantrichovy z roku 1570

Věrni člověku

Některá zvířata ráda přilnou k člověku, který se o ně stará, a zůstávají mu i dlouhodobě věrná. Je to zřetelné u koní, koček, králíků a celé řady dalších, dokonce i u některých ptáků. Nejvíce jsou schopností zamilovat si paní nebo pána známi psi. Z nich se opravdu stali přátelé člověka.
Román o psí věrnosti vydal v roce 1940 Američan Eric Knight pod názvem „Lassie se vrací". Lassie, dlouhosrstá kolie žila v rodině anglického horníka. Dvanáctiletý Joe ji miluje a ona na něj čeká každý den před školou. Otec ztratí zaměstnání, rodina je ve finanční tísni, a tak prodají Lassii bohatému šlechtici. Protože se fena stále snaží utéct a vrátit se ke svým lidem, odstěhuje ji nový majitel na své panství až na severu Skotska. Lassie však uteče a vydá se na dlouhou a nesnadnou cestu domů. Je postřelena, ale hodní lidé se o ni postarají. Lassie však putuje dál, hladoví, brání se psům i lidem. Jednoho dne čeká v zuboženém stavu na svého milovaného Joea před školní budovou. Rodina se raduje a věrnost psa pochopí i jeho právoplatný majitel. Nabídne Joeově rodině práci se svou smečkou psů včetně pěkného ubytování. Tento psí román byl přeložen do řady jazyků i zfilmován. Nepodařilo se mně zjistit, zda je příběh založen na skutečnosti, nebo zda to je autorova fikce. Pravda asi bude někde uprostřed.
O jednom skutečném vztahu psa k jeho pánu jsem slyšel vyprávět, když jsem před lety mohl navštívit město první švédské university Uppsalu. Dověděl jsem se, že letní sídlo slavného švédského botanika Carla Linného, ležící v Hammarby 15 km od Uppsaly, je přeměněno na zajímavé muzeum. Samozřejmě jsem se tam vypravil a nelitoval jsem. V rozsáhlé vile zakladatel moderního botanického názvosloví, dodnes používaného, a objevitel tisíců druhů rostlin, trávil nejen odpočinek, ale také zde pracoval i shromažďoval studenty. Je tu na něj mnoho písemných i osobních památek, nevyjímaje botanickou zahradu s „jeho" druhy. Byl jsem právě jediným návštěvníkem, a tak mně průvodce věnoval více času. Zvláště, když zjistil, že může používat svého rodného jazyka – byl to totiž český emigrant. A tak mě vylíčil i dojemnou historku o psu slavného vědce. Linné byl věřící křesťan a při pobytu v Hammarby chodíval v neděli na bohoslužby do luterského kostela. Jeho čtyřnohý přítel ho vždy doprovázel a čekával na svého pána trpělivě před kostelem. Když Linné roku 1778 zemřel, nevynechal jeho věrný pes jedinou neděli – aniž by mu někdo musel říkat, který je den v kalendáři – šel v pravou dobu ke kostelu, čekal venku po dobu bohoslužby, a pak se smutně vrátil bez pána.
Právem obdivujeme službu psů, vycvičených na pomoc nevidomým, hluchým nebo jinak postiženým lidem. Pomalu, ale jistě si vydobývá prostor v medicíně tzv. canisterapie, pozitivní vliv přítomnosti psa na nemocné a staré lidi. Jistě už jste viděli na fotografii nebo ve skutečnosti psa, který truchlí na náhrobku svého pána či paní.
Michal Švehla upozorňuje na internetu na úžasnou schopnost psů vycítit u člověka různé druhy nemocí už v raném stadiu. Např. psi vybavení velmi jemným čichem dovedou rozeznat dech člověka s rakovinou plic. Psi vycvičení pro službu diabetikům poznají, kdy jejich člověku hrozí záchvat, a předem ho na to upozorní.
Toto podivuhodné chování psů i jiných zvířecích „mazlíčků" jistě ovlivňuje a mělo by určovat naše vztahy k nim. Proto asi nechápeme, že třeba v Číně je pes chován také jako zvíře na maso. Vzpomínám na jednoho muže, který obsluhoval menší čistírnu odpadních vod ve středních Čechách. O něm se vědělo, že rád zabije a sní zatoulaného psa. Lidé se ho trochu štítili, ale kdo ho nenáviděl, byli psi. Kdykoliv se k některému přiblížil, uvítal ho zuřivý štěkot a vrčení. Jan Luhan ve svém článku na webu pod názvem „Křesťan a zvířata" uzavírá: ***Ve vztahu věřícího člověka ke zvířatům kdosi řekl, že když uvěřím, musí to doma poznat i pes a kočka. Nový pohled na život jako Boží dar nemůže zůstat bez vlivu na chování člověka ke zvířatům.***
Krotká zvířata, a zvláště psi vidí ve svém člověku „vůdce smečky", nadřazenou bytost. Ti dobře vycvičení ho poslouchají na povel. A tak nás také stavějí před otázku, zda my uznáváme nad sebou toho, kterého máme poslouchat a následovat. Kristus v Janově vidění (Zj 2,10) vzkazuje sboru křesťanů v maloasijské Smyrně: ***Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.***
Ježíšovo podobenství **„O nepoctivém správci"** (L 16,1-13) kupodivu vrcholí tím, že bohatý majitel nakonec pochválí svého správce, který ho sice trochu ošidil, ale získal tím přátelství dlužníků. O to překvapivěji pokračuje výrokem: ***Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké.*** Nakonec se ukáže, že Vypravěči nešlo o inventuru našeho hmotného hospodaření, ale o to, komu dáváme přednost: Nemůžete sloužit Bohu i majetku.
Fena mé dcery má v hierarchii svých vztahů jasno. Její „panička" je bez debaty Hanka. Já sice Lišce bydlím už pár let nejblíž, ale jsem jenom její kamarád na druhém nebo třetím místě. Vede mě to k otázkám: Dovedu já poslechnout Boha na prvním místě za všech okolností? To není fanatismus, ale životní orientace a oddanost. Zvlášť silně jsme ji prožívali za komunistické totality, kdy hlásit se k víře v Jediného něco stálo. Ale nakonec nás každá příležitost projevit odvážně věrnost Kristu zahřála jak jarní slunce. Všimli jste si, jak je pes spokojený u nohou svého pána?

Pavel Javornický

Vzdělancům mého národa: Jak velikou znalostí věci vynikáte mnozí z Vás, v tom za svědky stavím Vás samy. Ale že zároveň znamenitě vynikáte nečinností a malátností skoro všichni, to jsem se rozhodl veřejně Vám vytknouti. Jestliže se chcete nad tím urážeti, mám po ruce svědky, které nebudete moci snadno odmítnouti, neboť postavím proti Vám samu skutečnost. Vidíte, co všechno nekonají jiné národy? S jakou obratností vzdělávají své rodné jazyky? Vidíte Italy, Francouze, Němce, Angličany, Nizozemce, kteří všechnu moudrost Řeků a Římanů znamenitě převedli do svých řečišť? Nic není ve vědách, nic není v dějinách, nic ani zřejmého ani tajného, co by tito neodevzdali ke čtení svým krajanům. Ale kdo z Vás poskytl něco podobného naší vlasti?

Jan Amos Komenský

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2020 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 6

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

33/2020

25. listopadu 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
2. prosince 2020

Z obsahu

* *Naděje - otevřené okno do Božího království*
* *Modlitba mění naše srdce*

Poselství k 1. adventní neděli

"Požehná bojícím se Hospodina, malým, i velikým. Rozmnoží Hospodin vás, vás i syny vaše. Požehnaní vy od Hospodina, kterýž učinil nebesa i zemi"
Žalm 115, 13-15

Moji milí, kdopak by to neznal: "Kde je ten tvůj Bůh právě teď?" Někdy zalapáme po dechu.
Žalm 115 je o rozdílu mezi námi lidmi. Potěšuje nás a obnovuje sebedůvěru. *"Ruce mají a nemakají…" "Ústa mají, a nemluví, oči mají, a nevidí. Uši mají, a neslyší, nos mají, a nečijí"* (BKR).
Ano, skutečná šťáva života v tom není. Ježíš nám to říká jasně. "Jste na příjmu?" V čase čínské nemoci jsme všichni na jedné lodi. Kdejaká časná radost se po týdnu mění v nudu. Jen málo z toho neztratilo lesk. Televize, internet, hry, videa a sociální sítě. Krásný lapač pozornosti a hlavně času, který mizí v nenávratnu. Dokonalá přehlídka světa, který umí zabavit i utopit. Kolik našich zbožných bylo "pobito" při nevinném zírání dnem i nocí. Jaké božstvo, takový ctitel.
Čas karantény nám přinesl i nejedno milé překvapení. Mnoho vnímavých lidí zjistilo, že se lidově řečeno "přejedlo". Lidé začali hledat něco víc. Prázdnota pouhé zábavy a poušť mezilidského neporozumění. To je bolest dnešních dní. Skutečný kontakt i srdcem - to je hlad dnešních dní.
Copak můžeme "urvat" na životě bez Božího požehnání? "Jde to, ale dře to", praví klasik. V duchovním životě je nejtěžší soustředit svou mysl na Pána. Zní to divně, ale jeho požehnání nám to komplikuje. Když máme problémy, zjišťujeme, že bez Boha se v pohanském světě tak nějak ztrácíme. Mizí nám světlo života a pohasínáme. Už jste to někdy zažili? Já ano. Přiznávám, že jsem téměř pohasl a hned několikrát. Ta muka! Díky za dar Ducha Božího! Stydím se za to, ale když mě něco milostivě propleskne, velebím za to Ježíše! Zatoužíme pak po Božím požehnání?
Trable a soužení jsou k dobrému, protože se stáváme dobrovolně závislými na Bohu. Začneme se více ptát a poslouchat. To je dnešnímu člověku - rozuměj křesťanu - nekonformní. Nezávislost a samostatnost jsou dobré. Jenže nezávislost nás připravuje postupně o přátele, o lásku o vztahy. Tedy i vztah nejdůležitější - o Lásku Boží.
Žalm 115 nabízí požehnání tomu, kdo nechce jen trapně nábožensky zírat na obrázky. Ta potřeba Božího požehnání je pravým poznáním a odvahou ke změně a radosti zevnitř. Jákob se o požehnání doslova popral. A my?
Pravé světlo je jen jedno. Je to Světlo, které přišlo do světa. Pravé světlo, které je světlem lidí a žádná tma je nikdy nepohltí. Buď požehnáním! Máš v sobě světlo Kristovo. S tím se dá leccos nasvítit v novém světle. Advent je tu!

Petr Chlápek
farář sboru ČCE
v Novém Městě pod Smrkem

Z instalace smírčího kříže na Bílé hoře

Den lenosti aneb Zastaveníčko

Víte, jak se u nás pozná podzim? Ráno oblékáme dlouhé rukávy namísto krátkých. A víte, jak se u nás pozná zima? Ráno si oblékáme krátké rukávy – vždyť už se topí.
Sedím u kadeřnice a dámy zrovna pomlouvají listopad. Jak je hnusnej, depresivní, nepříjemnej. A že se nedá dělat nic jiného než uklízet, dívat se na telku a něco vypít na posilněnou, než začneme péct cukroví a rozvěšovat umělé chvojí a vánoční dekorace. Neříkala jsem na to nic. Byla jsem totiž líná. A tak jsem si jen myslela na své věci a na to, že dnes ráno jsem si oblékla krátký rukáv, protože už se topí.
Lhala bych, kdybych vám teď chtěla předvádět listopad v křiklavých barvách jarního designu nebo jako přívětivý čas proteplený září indiánského léta. Lhát nebudu. Jsem totiž líná. Ale co udělám – a udělám to ráda – je, že se s vámi rozdělím o tu svoji listopadovou lenost. I kdybych vám jí ukrojila kus velký jako hotel Hilton, pořád mi jí ještě pěkná porce zbude.
Jedno sobotní ráno jsem se probudila s pocitem, že dnes si pořídím depresi. Je listopad se vším všudy. Na římsu odkapává mlha, protože je jí tolik, že se už musí srazit, aby se vešla. Je smogový, brečtivý čas, a ta mlha je jako vata, která se lepí na oči i ústa a zacpává vám uši, takže vůbec nic neslyšíte. A co taky? Co je tady v tom mizerném čase ještě k slyšení? Vzpomněla jsem si na filmovou pohádku Tři veteráni. Když se ti hoši rozhodovali, kam půjdou a co podniknou, když dostali od skřítků tak skvělou výbavu, ten jeden řek „Já nikam nepůjdu, já se chci válet!" A tak jsem místo depky vyhlásila Den lenosti neboli Zastaveníčko. Ten den vyhlašuji pokaždé, když se mi zdá, že by bylo dobré se zastavit a být alespoň jeden den sama se sebou. Tolik se odcizujeme – lidem, věcem, zvířatům, přírodě. Na to všichni občas myslíme. Ale že se odcizujeme sami sobě, že dokonce se sami sebe tak trochu bojíme, na to myslí málokdo. Co kdyby se od sebe na sebe něco dozvěděl, co kdyby na sebe prásknul něco, co by ho vykolejilo z navyklých stereotypů prožívání a cítění? Vždyť by třeba pak musel o sobě přemýšlet a něco se sebou dělat! Nebojte se. Jeden den Zastaveníčka u svého vlastního srdce vás opravdu neohrozí. Zítra vás zase pohltí čas těch druhých. Přijměte Zastaveníčko jako dárek, kterým sami sebe obdarujete.
V tento – pro mě velmi slavnostní den – vstávám, když se mi chce a jak se mi chce. Zajímavé je, že nespím do oběda, ale s příjemným pocitem nicnedělání se zvolna vykulím z postele v obvyklou ranní hodinu. Ale kulím se pomalu a líně. Snídám vydatně, protože mám naplánováno být celý den líná. Na jídlo ani pomyšlení! Zásadně si nepouštím rádio ani televizi. To tak, aby mi do mého líného mozku pronikly zvuky, kterým bych musela naslouchat nebo o nich přemýšlet. Nic takového. Ticho tady bude!
Usedám do lenošky a lenoším. V hlavě si pouštím své nejsoukromější video. Tohle je myslím z předminulého léta. Jsou tam skály, vítr a slunce – a možná ještě někdo, kdo byl tehdy důležitý. Copak asi dělá? Ale ne, takhle kombinovat, na to jsem dneska líná.

Dokončení na str. 3

Jděte, ať lidé vidí, jak žijete

Mk 16,15–20
Bude třeba, aby všichni věřící křesťané Českobratrské církve evangelické začali společně přemýšlet o své víře a o vzájemných vztazích, v souvislosti s tím, zda některé sbory, anebo dokonce dnešní podoba církve, budou za deset, či patnáct let existovat. Motivací k tomu by nám mohla být moudrá slova: Víra se nepředává náborovým aktivismem, nýbrž svědectvím, které vzbudí zdravou zvědavost a pomáhá tak přijmout poselství, které zachraňuje, ve kterém Vzkříšený Kristus posílá učedníky šířit víru: „Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen, kdo však neuvěří, bude zavržen".
Především nám to může velice pomoci a napovědět nám, co dělat, když jsme nyní vystaveni, a řekl bych téměř odsouzeni, přijmout skutečnost postupné odluky církve od finanční závislosti na státní pokladně. Byla totiž zvolena nejhorší možná varianta takové odluky, a to za cenu, že za to naše církev hodně obětuje. Nikdo zřejmě tehdy nevzal do úvahy reálný stav a vývoj, tedy větší úbytek, než nárůst, nových členů církve. Víc než dříve se nyní ukazuje nedostatek aktivních věřících, nedostatek povolání farářů a farářek. Nemluvě o tom, že za to, co se dnes od duchovního očekává a podmínky v jakých musí duchovní pracovat, nejsou tito duchovní odměňováni, jako je to třeba v sousedních zemích. Zcela se pominula situace venkovských sborů bez hmotných majetků, které by něco vynášely. Vždyť v době svého rozkvětu mohly tyto sbory existovat jenom díky podpoře několika selských rodin. Dnes však v převážné většině tyto vazby nefungují, díky likvidační politice minulého komunisticko-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Na Bílé hoře byl odhalen smírčí kříž

Kříž přivezl do Prahy a nainstaloval ho jeho autor, německý benediktin a umělecký kovář P. Abraham Fischer. Na díle, které už zdálky zaujme výraznou modrou barvou symbolizující nebe, pracoval tři roky. „Když na jaře začala pandemie, říkal jsem si, že se to kvůli omezením pohybu určitě nepodaří," vzpomínal řeholník z opatství Königsmünster nedaleko Dortmundu, kterého do Prahy doprovodili dva spolubratři.
Na Bílé hoře se 8. listopadu konaly ekumenické nešpory, které vedl předseda ČBK arcibiskup Jan Graubner a předseda ERC Daniel Ženatý. Následovala tři zastavení s modlitbami (katolickou, protestantskou a židovskou) cestou do Aleje exulantů, kde byl kříž slavnostně odhalen. Setkání skončilo u symbolického ekumenického hrobu padlých vojáků v blízkém kláštеře. „Chtěl bych vyzvat, aby se lidé přišli ke kříži či mohyle pomodlit individuálně," vybízí Petr Jan Vinš, generální sekretář ERC.
K modlitbám a zapálení „svíce za uzdravení" zvou i sestry benediktinky, které uvedly: „Je lepší zapálit svíčku, než proklínat tmu…"

podle ERC

Z církví doma i ve světě

Papež František telefonoval Joe Bidenovi

Ředitel Tiskového střediska Svatého stolce, Matteo Bruni, potvrdil, že papež František 12. listopadu telefonicky hovořil s Joem Bidenem. Telefonát následoval po gratulaci Biskupské konference USA „druhému katolickému prezidentovi v dějinách země“. Podle prohlášení volebního týmu Biden-Harris poděkoval Joe Biden „Jeho Svatosti za požehnání a blahopřání“ a „ocenil papežovo vůdčí postavení v podpoře míru, smíření a společných mezilidských vztahů ve světě“. Dále vyjádřil přání spolupracovat s papežem Františkem „na základě společné víry v důstojnost a rovnost všech lidí v záležitostech, jakými jsou pozornost vůči vyřazovaným a chudým lidem, klimatická krize, přijímání a integrace migrantů a uprchlíků v našich společnostech“.

www.christnet.eu

Evangelíci vydali výzvu na podporu vzdělávání

V neděli 15. listopadu jsme si připomněli 350 let od úmrtí posledního biskupa Jednoty bratrské, vzdělance, teologa, spisovatele a pedagoga Jana Amose Komenského. Jako nekatolík prožil většinu svého života v pobělohorské době v exilu (1628–1670). U příležitosti významného výročí se měla konat celá řada veřejných akcí například divadelních představení. Místo toho se připomínka výročí přesunula do virtuálního prostoru. Českobratrská církev evangelická na stránkách e-cirkev.cz prezentuje výběr materiálů, aktivit a podnětů k promýšlení, např. život a dílo Jana Amose Komenského pohledem historika Jaroslava Kumpery, audio čtení Komenského spisu Praxis Pietatis či pojednání komeniologa Petra Zemka o Komenského představě jednoty křesťanů a reformy církve.

V souvislosti s výročím pak synodní rada ČCE vydala výzvu na podporu vzdělávání v době omezení kvůli pandemii nemoci COVID-19. Výzvu považují za obzvlášť důležitou v čase uzavření škol, protože Komenský dal světu základy moderního vzdělávání přístupného všem. Připomínají, že na významu vedle solidarity jako základního kamene vyspělé společnosti nabývá i kvalita a dostupnost vzdělání společnosti. „Právě dnes je proto podstatné pomáhat ve vzdělávání těm, kdo nemají potřebné vybavení nebo motivaci ve svém okolí. Jsme proto vděční za všechny iniciativy, které organizují vzdělávání na dálku, vymýšlejí nové formy výuky či ji podporují materiálně a finančně“, uvádějí členové synodní rady.

Synodní rada se rozhodla, že v následujících dnech podpoří celkovou částkou 100 000 Kč organizace, které se zabývají podporou vzdělávání tam, kde je to v současné době znemožněné. Podpořit chtějí zejména ty organizace, které usilují o moderní způsob výuky, podporují inkluzi, pěstují dialogický charakter vzdělávání nebo kritické myšlení. K finanční podpoře, k dobrovolnictví, nebo k nabídce doučování pak vyzývají i jednotlivce. Seznam několika doporučených vzdělávacích institucí a projektů pak uvádí na webu www.e-cirkev.cz/vzdelavejme.

podle www.christnet.eu

Modlitba za překonání pandemie z letadla

Modlitba za překonání pandemie koronaviru, za nemocné a ohrožené a za lidskou sounáležitost zazní nad Prahou z paluby historického letadla Lockheed Electra. Pronese ji převor bosých karmelitánů, Pavel Pola. Proglasu řekl, že ho k letu strojem z pozůstalosti podnikatele Jana Antonína Bati pozval server Seznam Zprávy. ”Je to příležitost, která je jednou za život, takže jsem rád za možnost proletět se tímto letadlem," poznamenal k historickému letadlu, o které se starají na malém letišti Točná na okraji Prahy. "Samozřejmě je to trochu šou, ale když je možné díky tomu předat určité poselství, dobrou zprávu více lidem, pokládám to za příležitost, kterou je vhodné využít," komentoval Pavel Pola celou akci, která předcházela oslavám 17. listopadu a připomínce Dne boje za svobodu a demokracii. "Samozřejmě když si z toho někdo vezme jen to hezké a lákavé pro oči, tak to udělá. Já tam ale jdu s tím, že tam chci přednést modlitbu, ve které vidím smysl a kterou je možné říci kdekoliv," dodal bosý karmelitán z Prahy.

podle www.proglas.cz

Jděte, ať lidé vidí, jak žijete

Dokončení ze str. 1

bolševického režimu a díky špatné zemědělské politice vlád po pádu režimu. Tedy ti přeživší, co se mohli vrátit na své statky a skoro třicet let znovu hospodaří, musí čím dál více zápasit o přežití a svoji vlastní existenci. Archivy ukazují a na to se také zapomnělo, že nikdy na sbor nepřispívali úplně všichni členové, všichni neplatili stejný, očekávaný nebo doporučovaný salár. Totiž, kdo žije v realitě, tak vidí, že tu byly, jsou a budou mezi lidmi velké sociální rozdíly. Podle selského rozumu není přece reálné, aby úplně každý dospělý člen sboru, včetně důchodců, si mohl dovolit dávat 5 % ze svého ročního příjmu. Mnozí dnes čelí větším výdajům na domácnost, na energie, na bydlení, potraviny, školu, léky apod. Myslel tenkrát někdo při zvažování typu financování církví, na mladé rodiny, kde je samozřejmě vítáno, když přivedou na svět více jak tři děti, ale je tu i skutečnost, že po celou dobu mateřské dovolené, kdy matka bývá doma třeba i několik let, celou rodinu živí jen plat otce? Ptal se poctivě někdo odpovědný lidí z venkovských sborů na názor, jestli je pro ně z hlediska sociálních poměrů v místě, do budoucna reálné jít cestou samofinancování? Zohledňuje se někde kupříkladu i to, že faráři dnes neslouží jenom pro sborové společenství, ale často musí, což jistě patří do jejich poslání, působit na lidi a být tu pro lidi, kteří nejsou a nemusí být výhradně členové církve. V případě takové služby se nelze spoléhat na příjmy od lidí mimo církev, proto by v tomto případě bylo dobré spolupracovat se státem. Rozhodnutí radikálně odříznout církev od státu a nahradit to strategickým plánem, se v situaci řady sborů jeví jako nešťastný způsob, jako ne příliš dobře sociologický zvážený krok. V kontextu toho, jaká je dnes reálná situace v rodinách a v celé společnosti, to ukazuje na to, že jde o nedomyšlený kompromis. Působí jako způsob rozhodování podle velmi ideální situace, učiněné na základě nějakých počítačem vytvořených statistických tabulek. Budeme se tedy připravovat na sloučení, nebo budou muset faráři pracovat na zkrácený úvazek, což je další nereálný prvek z hlediska služby a provozu sboru a misijního poslání? Zatím se to ukazuje jako zvrat, který mnoho dobrého nepřinese. Nejvíce na to doplatí sbory, které znovu vstávají z mrtvých, to se ale neděje geometrickou řadou. Reálná situace je taková, že členové církve optimisticky přibývají a sborový život se rozjíždí, ale jsou to pouze jen jednotlivci, jen malé skupinky, a to se nikdy nevyrovná s tím, kolik by nakonec sbor reálně potřeboval ročně vybrat. Nabízí se tu ještě jedna otázka, má církev oprávnění prodávat to, co jí bylo svěřeno, anebo dokonce prodávat sama sebe? Jak se tedy vyrovnat s tím, co na nás navalila doba, která nikoho nešetří, co se týká požadavků na získávání a vydávání peněz. Nejsme toho totiž nikdo a nebudeme toho nikdo ušetřen, a to ani v církvi. Proto si musíme víc jak jindy říci, že je tu teď ten správný čas vrátit se poctivě k Písmu, hledat způsob, jak jej brát do ruky a jak je číst v kontextu naší doby.

Podívejme se třeba na Marka, jednoho ze čtyř evangelistů, na jeho evangelium. Markovo evangelium bylo napsáno jako první. Je jednoduché, snadného stylu a velice přístupné. Jeho jednoduchost, s níž líčí Marek Pánův život, je proti krkolomným přednáškám o strategickém plánu, mnohem více útěšná. Marek ve svém evangeliu na závěr podává, jak Pán svěřuje učedníkům jedno velké poslání. Zjevuje se jako Spasitel, jako jednorozený Syn Boží. Zjevil se tak, jak předpovídali proroci celému Izraeli a jeho lidu, blížeji pak apoštolům a učedníkům. Pán se zde s nejbližšími loučí a odchází. Učedníci byli přímými svědky toho, že byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Před tímto svým odchodem, nanebevstoupením, se však ještě zjevuje jedenácti učedníkům, aby jim řekl: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu“. Tohleto je ten odjaktěživa hlavní úkol a poslání učedníků na tomto světě. Jedná se tu o misionářský rozměr víry. Jedná se o povolání a poslání každého, kdo uvěřil. Vyplývá z toho jedna základní podmínka, a tou je, že víra se buď předává, anebo neexistuje. Víra rozhodně není něčím, co je určeno pouze mně. Víra je přece výjimečná a je také s ničím neporovnatelná. Pravá víra se sdílí a předává. Jak často ale podléháme pokušení nadřazovat svoje zájmy o moc a postavení, nad zájmy a smysl víry? Víra, ta vždycky vede, aby věřící vycházel ze sebe a víru předával. Víru je třeba předávat a nabízet především svědectvím: Jděte, ať lidé vidí, jak žijete.

Víra nezbytně vede od sebe ven, vede tě, abys ji předával, protože víra se sdílí bytostně, tedy od člověka k člověku. Máš-li víru, musíš nezbytně vyjít ze sebe. Musíš vyjít ze sebe a vyjevovat víru sociálně, v mezilidských vztazích, v komunikaci s druhými na všech úrovních. Víra je sociální, ale určitě v ní nejde o žádné přetahování, proselytismus, cílené získávání věřících. Věřit znamená nedělat nábor na základě strategického plánu. Znamená ukazovat zjevení, poznání toho, co mi Bůh dal a dává, a žít tak, aby Duch svatý mohl působit v druhých svědectvím, žít službou svědka, službou tam, kde žiji. Služebnost to je způsob života. Nemyslí se tím úslužnost, otročení, podřízenost.

Říkám-li, že jsem křesťan a žiji-li jako křesťan, má to mít přitažlivost. To je to pravé svědectví o víře. Proto bychom měli s lidmi žít a až oni spatří naše svědectví, zeptají se: Proč tak žiješ? Víru je třeba předávat, ale nikoli přesvědčováním, nýbrž nabízením svědectví, žitím toho, co ze mě dělá věřícího v Boha, člověka Písma a člověka evangelia. A s tím pevně souvisí pokora, o níž mluvil apoštol Petr v prvním listu: „Opásejte se všichni ve vzájemném styku pokorou, neboť Bůh se staví proti pyšným, ale dává milost pokorným.“ (1 Petr 5,5b)

Víme ale, co to vůbec znamená vyjít ze sebe? Vyjít ze sebe znamená podílet se stále více na logice Boha, logice kříže, která není v první řadě logikou bolesti a smrti, nýbrž lásky a sebedarování, jež vede k životu. Znamená to účastnit se logiky evangelia, následovat, provázet Krista a zůstat s ním. Vyjití ze sebe sama, ze znaveného a zvykového způsobu života víry, z pokušení uzavírat se do vlastních schémat, která zužují horizont Boží kreativity. Bůh vyšel ze sebe, aby přišel mezi nás, rozbil svůj stan mezi námi, aby nám přinesl svoje milosrdenství, které zachraňuje a obdařuje nadějí. Také my, chceme-li jej následovat a zůstávat s ním, nesmíme se spokojit s přebýváním v ohrádce devětadevadesáti ovcí, ale musíme vyjít a hledat spolu s ním ztracenou ovci, tu nejvzdálenější. Vyjít ze sebe jako Ježíš, jako Bůh vyšel ze sebe v Ježíši a Ježíš vyšel ze sebe kvůli nám všem.

Hlásejte evangelium všemu tvorstvu a pak budete konat zázraky. Zázraky se mohou dít i dnes a myslím, že bez zázraků bychom zašli na úbytě. Máme jistotu, že Pán bude s námi až do konce světa. Provází nás. Při předávání víry je Pán neustále s námi. Ideologii předávají učitelé a dnes různí vůdcové politických hnutí, ale mám-li víru, která je nachystaná k předávání, Pán mne bude provázet. Prosme proto Pána Ježíše, aby nám pomohl žít svoji víru. Žít víru s otevřenými dveřmi, transparentní víru, nikoli náborový aktivismus a s očekáváním placení členských příspěvků. Zkrátka ukázat, jaký jsem. A vzbuzením zdravé zvědavosti pomáhat lidem přijmout poselství, které je zachrání a které může zachránit malé sbory a nakonec i naši církev.

Upravil a sepsal:
Dušan S. Ehmig

Od koronaviru ke klimatu

Rok 2020 prožíváme ve znamení různých omezení v souvislosti s hrozbou nákazy koronavirem. Vážnost situace způsobila, že jsme museli hodně výrazně změnit způsob života. Abychom odvrátili hrozící kolaps, museli jsme se – doufajíce že dočasně – vzdát mnoha složek našeho běžného života. A některé nám hodně chybějí. Věřím, že uzavření škol v dané situaci je moudré, ale je to hodně velká oběť hrozbě, která je kolem nás. Nezávisle na šíření virů probíhají procesy vyvolané klimatickou změnou a potvrzují ji. Změna podnebí je skutečností; těch, kdo o ní pochybují, je velice málo a stále jich ubývá. Poněkud jiná otázka, která však leží poněkud mimo základní linii tohoto zamyšlení, je, zda a do jaké míry je tento proces důsledkem lidské činnosti. Je prakticky jisté, že se člověk na ní nezanedbatelně podílí. Kvantifikace jeho podílu není dobře možná už proto, že změny mají i přirozený původ a změny způsobené člověkem mohou vzájemně ovlivňovat a podporovat. Každopádně zde probíhá proces, který ohrožuje naše lidské pobývání na Zemi v jeho současné formě.

Koranavirus spustil alarm. Klimatické změny sledujeme v jiných časových dimenzích, ale ony jsou také alarmující. Nejde při nich ovšem o časové intervaly, které by byly ”geologické”; během našich životů jsme svědky mnoha změn a procesů, které většinou jsou pro náš život nežádoucí. Pevninské ledovce mizí takřka před očima. Avšak adekvátní reakce chybí. Občas se podepíše nějaká mezinárodní dohoda (pokud možno se vzdáleným časovým horizontem), její důsledky pro způsob života se ovšem pořádně nedomýšlejí. Při tom je jasné, že ten se musí výrazně změnit.

Postavil jsem vedle sebe lidskou reakci na koronavirus a na měnící se klima. Příčiny těchto hrozeb jsou zcela rozdílné. Ale přesto je tu něco, co je spojuje. Současná omezení nás vedou ke změně životního stylu. Většinou se asi těšíme, až skončí. Ale nemělibychom se vracet ke stavu, jaký byl před nimi. Teď poznáváme, že lze žít jinak. K životu potřebujeme mnohem méně věcí než jsme si zvykli; naše spotřeba poškozuje životní prostředí a má nepříznivý vliv na klima. Omezení dopravních možností nás teď učí přijímat krásy a zajímavosti v oblasti našich bydlišť. Možná až se zahanbením si přiznáváme, jak málo pozornosti jsme jim věnovali. Současná pracovní i mimopracovní komunikace s lidmi ukazuje, že mnohé cesty lze nahradit elektronicky. Rozhodně nepotřebujeme tolik létat. A jestliže myslíme závazky týkající se dosažení uhlíkové neutrality vážně, musíme létání omezovat až k nějakému nezbytnému minimu. V koronavirové krizi si můžeme vyzkoušet, že to jde. Uvědomujeme si, že bohatě a plně lze žít i při menší materiální spotřebě (ty osobní kontakty nám ovšem chybějí).

Zvykli jsme si na život v nadbytku. Teď poznáváme, že nám stačí méně, že ty nejdůležitější životní hodnoty leží mimo materiální oblast. "Ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem vycházejícím skrze ústa Boží," říká náš Spasitel, ten, je zdrojem vody tryskající k věčnému životu. A netýká se to jen okruhu jeho následovníků. Text v uvozovkách je adresován svůdci, ďáblu, a Ježíšův atribut na konci předchozí věty směřuje k samařské ženě, jejíž původ ji řadil na periférii Božího lidu. Ježíšovo učení přesahuje hranice Církve; je universální. My se teď nacházíme na rozcestí. Kterou cestou se budeme ubírat, když epidemie odezní? Možná nám Pán Bůh chce prostřednictvím kovidu znovu důrazně připomenout, že náš dosavadní hodnotový systém je na hony vzdálen skutečným hodnotám, jimž učí Ježíš Kristus. Potřebujeme další impuls, k oslovení změnami v klimatu zůstáváme téměř netečnými. Bůh je stále při díle a mluví k lidem. Buďme citlivými k tomu, co nám chce říci; může promlouvat jak prostřednictvím koronavirové krize, tak i klimatickou změnou. Víme, že jemu na nás záleží.

Jiří Nečas

Kristína Royová 1. část

160 let od narození (18. 8. 1860) a 115 let od její návštěvy na Těšínsku

Kdo je Kristína Royová? **Autorka nejlepší křesťanské literatury ve střední Evropě**. Napsala pro děti i dospělé mnoho kvalitních a duchovně hodnotných knih, které jsou stále čteny, překládány a tištěny.

Jedna z nejpřekládanějších slovenských spisovatelek. Některé její knihy byly vytištěny již ve 31 jazycích. V současné době jsou překládány do sedmi sibiřských jazyků.

Horlivá pracovnice v charitativní oblasti. Pečovala o děti podomních obchodníků, o siroty, založila diakonii ve Staré Turé, zorganizovala vybudování sirotčince, nemocnice a domova pro staré lidi.

Autorka mnohých článků, kterými šířila duchovní probuzení.

Autorka a překladatelka duchovních písní, z nichž některé jsou zpívány do dnešního dne.

Pokorná služebnice Pána Ježíše Krista, jejíž práce byla oceněna dvěma filmy ve Slovenské televizi a mnohými články v časopisech a knihách.

Kristína Royová se narodila 18. srpna 1860 v městečku Stará Turá asi 100 km severně od Bratislavy. Byla druhým dítětem manželů Augusta a Františky Royových. Otec Kristíny August Július Roy byl 37 let evangelickým farářem ve Staré Turé. Byl vzorem šlechetného a čestného člověka v rodině, v církvi i v národě. Rodina žila skromně a střídmě. Matka Kristíny, Františka, byla oblíbena ve svém okolí a pro své děti byla dobrým příkladem. Kristína hovořila o manželství svých rodičů jako o velmi harmonickém, z něhož plynulo na děti velké Boží požehnání. Ve své rodině získala Kristína základní vědomosti o Pánu Bohu. Významnou pomocnici měla ve své starší sestře Marii, která se narodila r. 1858 a byla hudební skladatelkou a básnířkou. Už v dětství komponovala náboženské skladby. Je autorkou mnohých duchovních písní. Vzdělání získala Kristína především v rodině, a to od vzdělaných vikářů jako byli Ján Mocko a pak Michal Roháček, který studoval v Erlangen; byl duchovně probuzeným člověkem a také prvním nositelem duchovního světla pro obě sestry. Po pěti letech požehnané práce zemřel na tuberkulózu. Jeho svědectví mělo zásadní vliv na duchovní život Kristíny. Ve třinácti letech byla přijata do Bratislavy na maďarsko-německou „měšťanskou školu." Bydlela v dívčím penzionátu, kam po večerech přicházela ovdovělá paní Heklová a četla dívkám novely z knihy Gartenlaube. Zde v Bratislavě si Pán Bůh začal připravovat Kristínu pro spisovatelské povolání. Významný vliv na sestry Royové měla rovněž misijní probuzenecká literatura, kterou vydával Viktor Horňanský v Budapešti, pracovník skotsko-židovské misijní společnosti. V roce 1886 navštívily sestry Mária a Kristína svého strýce Pavla Roye v Kochanovcích, kde se seznámily s českým křesťanským časopisem BETANIE, který vydával Ing. Josef Kostomlatský, s nímž sestry navázaly pak písemný kontakt. Čtení časopisu „Betanie", který si později předplatily, prohloubilo v srdcích obou sester velký zájem o duchovní hodnoty. Na pozvání redaktora Josefa Kostomlatského navštívily pak obě sestry v září 1888 město Písek v Čechách. Pobyt v Písku byl požehnaným zakončením jejich cesty „za světlem". Sestry zde prožily poznání svých hříchů - své duchovní pýchy a učinily upřímné pokání před Ježíšem Kristem. Zde se začala nová etapa jejich životní cesty - etapa „se světlem". Bratr Kostomlatský pozval pak obě sestry na přednášku Dr. Baedeckera do Prahy. Po setkání s ním se rozhodly zasvětit své životy cele do služby Ježíše Krista. Dr. Baedecker jim požehnal a ve jménu Božím je vyslal k evangelizační práci. Zde se sestry rozhodly, že obětují své životy do služby evangelia pro slovenský národ.

Kristína píše ve svých vzpomínkách: „Keď v Písku zosňatá mi bola ťarcha hriechu, vtiahol do duše pokoj, ktorý tento svet nedáva, ale ani vziať nemôže. V Prahe smela som v práva kráľovskej dedičky vstúpiť a šlachtictvo Božej dcéry bolo mi udelené, s ním právo mať podiel na službe, na bojoch, i na víťazstve a sláve Ježiša Krista Kráľa." (Citát z knihy Za svetlom a so svetlom.)

Po návratu z Prahy začaly sestry Royové konat misijní službu ve svém rodném městečku. Všímaly si velké bídy lidu i velké zaostalosti dětí. Začaly shromažďovat děti ve svém vlastním skromném bytě, kde

je učily recitovat texty z Bible a zpívat duchovní písně. Založily na Slovensku první nedělní školu. Když dětí přibývalo, pronajaly si větší místnost. Přicházelo až 80 dětí. Sestry shromažďovaly nejen děti, ale i dospělé, kteří chtěli při práci s dětmi pomáhat a měli zájem společně číst Boží slovo a spolu se modlit. Do duchovní práce se zapojil i mladý učitel Ján Chorvát, který uvěřil v Pána Ježíše a dle doporučení Dr. Baedeckera odešel pak v roce 1890 na studia do misijního ústavu Chrischona ve Švýcarsku.

Práci s dětmi rozšířily pak sestry Royové o diakonickou práci s dětmi „hauzírerů." Byli to podomní obchodníci, kteří odcházeli na deset měsíců do světa a své děti svěřili do péče sestrám Royovým. Pro tyto děti byl však potřebný dům. Sestry koupily starý dům a v něm začaly realizovat svoji sociální práci. Dům dostal název „Útulňa". Ve větší místnosti byly děti se svými pečovatelkami, v menší místnosti psala Kristína své knihy.

Pak přišly těžkosti a zkoušky. Od srpna 1890 do září 1894 prošly sestry Royové ohněm zkoušek. Po smrti otce Augusta Roya v roce 1884 byl farářem ve Staré Turé jejich švagr Ludovit Čulík. Jedné neděle řekl z kazatelny následující slova: *„Pán Ježiš vyčistil Jeruzalemský chrám. Zviazal bič z povrázkov a ním vyhnal všetkých, čo učinili z domu Božieho peleš lotrovskú. Tak musíme aj my učiniť, vyhnať všetkých bludárov, ktorí nám našu cirkev tupia."*

Stanislav Kaczmarczyk

Pokračování příště

Z deníku faráře

Varhany a slejvák

Dostat se v sobotu za značně pošmourného počasí do Křižlic v Podkrkonoší není opravdu nic záviděníhodného. Z Libštátu (kde jsem farářoval) to znamená dvakrát přestupovat. Stará Paka, Martinice, a vystoupit posléze ve Víchové. A pak pěkně vzhůru silničkou, nikterak mimořádně udržovanou, do malebných Křižlic.

Samozřejmě – jedu a posléze jdu vykonat pohřeb na horském „veselém" hřbitově, uprostřed něhož stojí půvabně opravený kostelík. Původně byl luterský, o čemž svědčí zachovalý oltář.

Asi po hodině cesty pěšmo jsem konečně na místě. Mám chvíli času, a proto zamířím na faru, kterou měl tehdy „propachtovanou" jiný pražský sbor. Dostanu čaj, kterým v sychravém počasí nepohrdnu. Kdybych neměl před „služebností", bodl by arciť spíše grog.

Doba začátku pohřbu se však neúprosně blíží, a tak opouštím útulnou faru a mířím k nedalekému malebnému kostelíku. Během vlastního obřadu v kostele se nic mimořádného nepřihodilo. Zlověstně se však zatáhla obloha. V Křižlicích mají velmi dobrý zvyk, zajisté chvályhodný i originální. Při spouštění rakve do země se v kostele otevřou okna a varhaník spustí „forte". Tak, aby venku na hřbitově všichni přítomní dobře slyšeli pohřební píseň a případně ji mohli i zpívat. I to je možné.

Při zmiňovaném pohřbu hrál varhaník chutě všechny sloky tklivé písně. Dával si skutečně velmi záležet. Těm, kdo stáli venku u otevřeného hrobu, to zase až tak milé zřejmě nebylo. Varhaníkovo úsilí sotva ocenili, natož docenili. Důvod byl zcela prostý. Strhla se nemilosrdná průtrž mračen. Rakev byla sice už uložena do země, ale četní účastníci smutečního obřadu trpělivě čekali, až varhaník konečně dohraje, a farář obřad zakončí požehnáním a poděkováním přítomným za hojnou účast. Byli jsme všichni pořádně promoklí. Jedním slovem: durch. Zmokla mi i Kralická Bible, kterou jsem dostal při ordinaci roku 1975. Podle stránek, tehdy deštěm nejvíce smáčených, mohu dodnes – po více než čtyřiceti letech – poznat, jaký oddíl jsem četl nad hrobem. Možná, že i slejvák měl svůj smysl.

Poťouchle mi napadá: Nevyřizoval si snad varhaník nějaké účty s ovečkami? Anebo chtěl, aby na tento pohřeb opravdu nikdy nezapomněly? Pokud ano, tak se mu to velmi zdařilo.

Jaroslav Nečas

Novinka

Josef Prokeš: Pán se stará

Po předmluvě V. Malého se autor (*1980) ve 24 kapitolkách zamýšlí nad základními otázkami dnešního křesťana a církve. Tematem je zjištění, že nový život není lidským dílem, ale vždy přelomovým skutkem Božím. Tak to poznal Abraham, když se chystal obětovat Izáka (Gen 22,8); takové je Kristovo vzkříšení, tak je tomu s obrácením hříšníka a s vyslyšením modlitby. Vždy jde o něco překvapivého, protože to přichází z jiného světa, který přesahuje naše představy.

Pisatel ví o duchovním vyhoření ve středním věku, od kterého odvozuje i známé sexuální delikty. Každý člověk (i kněz) potřebuje v pravou chvíli slyšet prorocké napomenutí. (Pro rodiče je užitečná otevřená kritika od adolescentů.)

Upřímné a respektované společenství má odbourávat pocit domýšlivé bohorovnosti. Bůh nás přivádí na nové nevyšlapané a nezajištěné cesty, jak to objevujeme u rané církve nebo u církví v zemích třetího světa. (Významná je práce laiků, zájem o sociální otázky a skupinky.) Vždy nás Bůh vyzývá k odvážnému rozhodování v Duchu svatém. Autor několikrát cituje papežovu encykliku "Radost z evangelia" (2013). Radost z Krista rovněž zvěstujeme okolnímu světu.

Vydal Portál v r. 2019 - 144 stran.

Bohuslav Vik

Den lenosti aneb Zastaveníčko

Dokončení ze str. 1

Přepínám své duševní video a přitom moje ruce zabloudí k misce na stole. Nejsou na ní buráky ani bonbóny. Je plná kamínků, krásných, jakoby vyřezávaných broskvových pecek, mušlí, korálků a jiných cenností. Probírám se tím vším a rozmazluji své prsty a dlaně pocity a doteky, na které mívám málo času. Ale dnes jsem líná a tak si to můžu a chci dovolit.

Na okenní římsu přestaly dorážet kapky a tak otvírám okno a zhluboka se nadechuji. Smogová vata se rozpustila a já cítím na tváři velmi líné paprsky velmi líného slunce. Je to jen okamžik. Za chvíli mám orosený obličej a vzduch, který dýchám, je ostrý jako doušek domácí pálenky.

Neměla bych si dát něco na zahřátí? Ani náhodou – na to jsem moc líná. A také nechci, aby se mi rozběhly mozkové závity. Jen ať si zůstanou pěkně zavinuté.

Co to tu voní? Aha, to je ta kytka, kterou zítra odneseme na hřbitov. To je ale zvláštní vůně! Něco jako koření nebo něco jako podzim, něco jako kostel? Něco jako chryzantéma, no jasně!

Zastrkávám svůj alergický nos mezi to kvítí a stěhuji se na nějaký virtuální venkovský hřbitůvek. Je skromně prohřátý zubatým sluníčkem, voní svíčkami, spadaným listím a nostalgií. Někdo mi čte z náhrobku nápis: Zde leží Cimbura Jan, který nade vše miloval koně a lidi. Ten hřbitůvek je v Putimi. Byla jsem tam asi před sto lety, zastávkou na jedné jinak zbytečné cestě. Muselo se mi tam líbit, když jsem si na to dnes vzpomněla.

Připomínka spadaného listí a protahování mého nebývale lenivého psa mi domluvily, abych přeci jenom šla ven. Líně na sebe navlékám bundu, beru vodítko a hůl a jdeme. Na ulici potkávám sousedovic rodinu. Šíleně spěchají. Kam? Do supermarketu. Co tam? Akce! Jak to vypadá? Děti jsou šťastně odložené v dětském koutku a my si (asi také šťastně) nakupujeme výhodné zboží. Áha.

Můj pes se rozhodl, že využije volného pohybu k tomu, aby nebyl líný. No, je to jeho věc, stejně jako těch sousedů. Létajícího psa registruji jedním uchem, které mi podává informaci o vzdalující se a zase přibližující rolničce. Já sama se líně blížím na konec parku, kde je klid, ticho a žádní vlčáci. Potkává mě nějaká osoba. Nebo já ji? Říká Dobrý den a já jí stejně odpovídám. Mineme se, aniž bychom spolu zapředly rozhovor. Jsme líné.

Pod nohama cítím kaštany. Pár si jich nasbírám. Hladí mi v kapse schovanou ruku a já dumám, že si možná doma z těch kaštanů a zápalek udělám panáčka. Nebo nějaké pohádkové zvířátko. Jestli nebudu líná – a to možná nebudu. A tak mi ty kaštany přihrály dávné kaštanové divadlo, které následovalo po podzimních vycházkách s dětmi, když ještě byly malé. Hru jsme si vždycky vymysleli. Bylo to v dobách, kdy se mým dětem ještě víc líbilo kaštanové divadlo než televize nebo počítačové hry. A tak si cestou z parku přemýšlím, kde a kdy se stal ten předěl. A jestli těm mým dětem k něčemu bylo kaštánkové divadlo, králičí pelíšky, které jsme si dělali ve vysoké trávě, večerní četba nebo vyprávění pohádek. Ale jsem moc líná na to, abych se produmala až k nějakým hlubokomyslným závěrům.

Doma je teplo a klid. Pes už zase spí a občas mluví ze sna. Strávili jsme spolu příjemnou chvíli, kdy jsem ho hladila a on ležel na zádech a blaženě pochrochtával. Je to takový speciální zvuk, něco mezi chrochtáním malého vepříka a kočičím předením. Vždycky se tomu musím smát. A můj pes se taky směje, a ani on ani já pořádně nevíme, cože je tady k smíchu.

Poslouchám hodiny, jak tikají. Dnes mě jejich připomínky vůbec nevzrušují. Tikejte si, jak chcete, mě nemůžete vyprovokovat. Jsem totiž líná. Hodiny, jako by pochopily význam dnešního svátku, tikají mnohem pomaleji a mnohem tišeji.

Tak snad přeci jen trochu hudby? Líně hledám tu nejlínější. Podařilo se mi vyhovět si. Ležím na válendě a přemýšlím líně o sobě, dětech, o parku a vránách, které mě doprovázely. Myslím na někoho, kdo tu býval a už není, i na ty, kteří zůstávají, přicházejí, někdy potěší, jindy naštvou. Možná bych mohla jít večer do divadla, ale možná si zase vezmu tu utahanou psí bundu a půjdeme s mojí psicí do parku naslouchat, jak padají hvězdy. Možná, možná...

Oprošťuji se od plánů a podrobností. Hlavou mi protéká líná řeka hudby a já nic nemusím. Je přeci listopadové odpoledne, čas krásného dušičkového lenošení.

Delicie Nerková

Jsme společensky potřební?

Nedávno jsem si přečetl názor nějakého odboráře, který se radoval z toho, že téměř polovina restaurací zkrachuje. Vycházel z předpokladu, že utrácet v hospodě není nezbytné. Podporuje to prý spotřebu na nepravém místě. Dodal, že číšníci a servírky se klidně mohou přemístit do průmyslu, kde budou společnosti přinášet alespoň nějaké hodnoty, protože výroba, to je přidaná hodnota.
Uvědomil jsem si, že před sto lety by taková slova nadšeně uvítaly spolky žen a dívek působících při kostelech, které tehdy usilovaly o zákaz hospod jakožto doupěte neřesti, kde jejich muži utrácí a tím ožebračují rodinu. Stejně jako dnes by možná leckterá manželka či družka ponechala vládní zákaz restaurací trvale a čím míň jich bude, tím líp. Jenomže ejhle. Dnes již dávno neplatí, že v hospodách naleznete jen ochlasty. Lidé tam chodí na obědy, občerstvují se na výletech či dovolených, probíhají v nich různá jednání, setkání, školení atd. Proto zákaz nepodporuji, i když jisté zkulturnění bych uvítal.
Ostatně, kdybychom připustili argumenty odboráře, mohli bychom stejnou logikou dojít například k závěru, že je moc televizí a že když jich polovina zanikne, vůbec to nevadí, proto lidé si alespoň nezkazí oči, když se nebudou tolik dívat. A samozřejmě musím dodat, že z tohoto pohledu mohou soudruzi opět začít říkat, že náboženství vůbec není potřeba a mělo by se zakázat, třeba proto aby lidé zbytečně nemrhali časem a mohli dělat v tom průmyslu. Koho by ty myšlenky lákaly, tomu připomínám, že taková doba tu už jednou byla. V kostele třeba skladovalo JZD brambory, aby se prostor efektivně využil, ale k čemu to vedlo?
V této souvislosti bych rád připomněl, že v Písmu svatém se můžeme dočíst o zákazu bohoslužeb například v Babylonu: „Všichni královští vládci, zemští správcové a satrapové, královská rada a místodržitelé se uradili, abys královským výnosem potvrdil zákaz: Každý, kdo by se v údobí třiceti dnů obracel v modlitbě na kteréhokoli boha nebo člověka kromě na tebe, králi, ať je vhozen do lví jámy. „ (Daniel 6,8) Možná, že k podobné situaci došlo i opakovaně, křesťané se v různých dobách nemohli scházet a nebo byli nuceni uctívat císaře, pohanské modly či cizí božstva.
Mám však naději, že Hospodin neopustí svůj lid, že podobné situace jsou jen zkouškou naší víry a že se nakonec Bůh oslaví a zahrne nás svým pokojem. Ó kéž by se tak stalo brzy. Amen.

Ivo Kraus

Soutěž pro mladé do 30 let

Světová rada církví vyhlásila soutěž o nejlepší esej pro mladé, kteří by se chtěli zamyslet nad tématem „Budoucnost mezináboženského dialogu“. Soutěž připomíná 50. výročí Úřadu pro mezináboženský dialog a spolupráci Světové rady církví. Cílem soutěže je povzbudit mladé lidi do 30 let se zájmem o oblast mezináboženských vztahů a angažovanosti, aby rozvinuli a podělili se o své úvahy na různá témata, například křesťanské teologie mezináboženské angažovanosti, nějaký aspekt jiné náboženské tradice relevantní k jejímu vztahu ke křesťanství, náboženský pluralismus obecněji, případně teorie nebo praxe mezináboženského dialogu. Esej se také může zamýšlet nad mezináboženskou spoluprací v zájmu všeobecného blaha nebo Světovou radou církví a mezináboženskými vztahy. Pět nejlepších esejů vybraných porotou, kterou tvoří programoví vedoucí SRC a pedagogický sbor Ekumenického institutu v Bossey, bude publikováno v ročníku 2021 Současného dialogu, časopisu SRC pro mezináboženské vztahy. Vítězní autoři budou mít následně možnost osobně nebo virtuálně prezentovat svou práci na konferenci Budoucnost mezináboženského dialogu, která je naplánována na rok 2021. V této fázi je pravděpodobné, že účast na konferenci bude virtuální.
„Doufáme, že tato esejistická soutěž přiláká účast, která bude nejen široká z hlediska různorodosti, ale i obsahově hluboká,“ řekl Rev. Dr. Peniel Rajkumar, programový koordinátor pro Mezináboženský dialog a spolupráci SRC. „Máme představu, že půjde o výměnu příležitostí. Mladí lidé budou mít možnost sdílet svůj dar vize a rozlišovacích schopností s celosvětovým ekumenickým hnutím a světové ekumenické hnutí bude mít příležitost nechat se inspirovat a oslovit nadějemi, obavami a ambicemi mladých lidí.“
Příspěvky by měly mít délku 3500 – 5000 slov (včetně poznámek), měly by být v angličtině a řídit se stylistickým manuálem SRC, který je na vyžádání k dispozici na adrese media@wcc-coe.org. Příspěvky musejí být samostatným dílem účastníků a neměly by být dosud nikde publikovány. Uzávěrka přihlášek do soutěže je 15. ledna 2021.
Pravidla esejistické soutěže SRC naleznete na následující internetové adrese:
https://www.oikoumene.org/resources/documents/wcc-essay-competition-for-youth-interreligious-dialogue-and-cooperation-0

www.ccsh.cz

„Posláním od začátku do konce budiž hledati a nalézati způsob, který by umožnil, aby učitelé méně učili, žáci se však více naučili, aby ve školách neměl místa křik, pocit ošklivosti, vědomí marné práce.“

* * *

„Ne ze souhlasu, ale z pochybnosti se rodí pokrok.“

Jan Amos Komenský

Tajemství umírání 1. část

Umírání bude prožívat každý z nás, dříve nebo později. Český básník Jiří Wolker, který se dožil jen necelých 24 let, napsal slova: „Smrti se nebojím, smrt není zlá, ale umírání se bojím, umírání je strašné.“ Mnozí lidé nechtějí o umírání a smrti ani slyšet. Jednomu dědečkovi připravovala rodina slavnost ke stému výročí narozenin. Zeptali se ho, jaký program mají připravit. Odpověděl: Připravte program jaký chcete, ale o smrti tam nesmí být ani slovo.
Každý normálně myslící člověk ví, že má na tomto světě vymezený čas a jednou nastane chvíle, kdy z tohoto světa odejde. Mnozí si kladou otázku: Co vlastně budu prožívat, až budu umírat? Jistě to chceme vědět všichni, co budeme prožívat ve chvíli umírání.
Jsme velmi vděční, že v Písmu svatém máme jasné odpovědi na naše otázky. O umírání napsal velmi výstižná slova apoštol Pavel v 2. dopise křesťanům v Korintu v páté kapitole. Vysvětluje zde tajemství umírání a používá k tomu dvě přirovnání. První je přirovnání těla člověka ke stanu. A my se ptáme: Proč přirovnává tělo člověka ke stanu? Stan je místem dočasného, přechodného bydlení. Ve starověku na blízkém východě mnozí bydleli ve stanech. I Pavel bydlel často ve stanu. Konstatuje, že tělo člověka je jako stan, ve kterém bydlí duchovní bytost člověka – tedy duše a duch člověka. Přebývání ve stanu je vždy dočasné. Když je pěkné počasí, bydlí se ve stanu příjemně. Při špatném počasí je bydlení ve stanu náročné. Podobně je tomu se stanem těla. Dokud je tělo člověka zdravé, je bydlení v těle příjemné. Když se však stan těla začne kazit, je přebývání v těle velmi komplikované, náročné, až bolestné. Apoštol Pavel prožil kamenování, věznění a měl ve svém těle mnoho trápení, a vyjádřil to slovy: „Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme pod těžkým břemenem.“
Co tedy mluví Pavel o umírání - o smrti těla? Umírání přirovnává ke chvíli, kdy člověk opouští stan. Vyjít ze stanu je velmi jednoduché, opustit stan není pro člověka žádný problém. Není to nic bolestného. Pro člověka věřícího v Ježíše Krista je opuštění stanu těla snadné a bezbolestné. V druhém přirovnání Pavel přirovnává tělo člověka k oblečení. Oblečení je velmi důležité v každé době, obzvlášť v zimě. A Pavel říká, že tělo je jako oblečení pro duši – pro vnitřní bytost člověka.
Chvíli umírání přirovnává také ke svlékání oděvu; všichni víme, že když člověk svléká ze sebe oděv, je to záležitost prostá a jednoduchá. Není to nic bolestného. Tak je tomu i s umíráním. Duše věřícího člověka opustí oblečení těla a odchází. Tělesné umírání není tedy pro věřícího křesťana nic hrozného, ani děsivého. Je to prosté jako opuštění stanu a jako svlečení oblečení.
Jistě nás také zajímá: Kam vlastně duše člověka odchází? Apoštol Pavel hovoří v tomto textu jen o věřících křesťanech, tedy o těch, kteří patří Pánu Ježíši. Pavel připomíná důležitou skutečnost. „Čeká nás příbytek od Boha – věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama.“2 K 5,1. Tedy připomíná, že křesťany čeká věčný dům v nebesích. Věčný dům je kontrastem ke stanu. Pavel mluví o nebeském domově, který je věčný a nepodléhá žádné zkáze. Nebeský domov je kvalitní a trvalý. Bude to místo věčného přebývání. To je tedy nádherná perspektiva. Na zemi všechny domy i paláce chátrají. V nebesích nás čeká věčný dům – nádherný, trvalý, kvalitní. Pán Ježíš řekl učedníkům: „V domě mého Otce je mnoho příbytků. Jdu, abych vám připravil místo… opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ Jan 14,1-3. Když visel Kristus na kříži, obrátil se na něho lotr s prosbou: Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království. Před tím vyznal veřejně svoji vinu a zastal se Ježíše. Pán Ježíš na jeho prosbu odpověděl slovy: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“ L 23,43. Jistě měl pak jistotu, že jeho duše odejde z těla do ráje. Matouš zaznamenal ve svém evangeliu slova, která řekl Kristus svým učedníkům, kteří ho poslouchali a následovali: „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou.“ Mt 10,28. Těmito slovy potvrzuje, že ve chvíli umírání umírá jen tělo, duše odchází do duchovního světa.
Když Pavel píše, že tělo člověka je oblečením pro duši, tak dodává, že chceme být oblečeni šatem nebeským. To znamená, že my křesťané chceme být oblečeni duchovním tělem, takovým, jaké má Pán Ježíš po vzkříšení. Bude to tělo dokonalé, nebude stárnout, nebude prožívat únavu, a nebude podléhat zákonům hmoty. V dopise křesťanům ve Filipis napsal: „My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všecko si podmanit.“ F 3,21.
Proč Pavel připomíná, že duše člověka bude oblečena do nebeského těla? Proto, aby křesťané věděli, že Pán Bůh je dokonalým Spasitelem. Zachraňuje celého člověka – tedy ducha, duši i tělo. Toto nebeské tělo bude věčné. Nebeské tělo dostaneme ve chvíli, kdy Pán Ježíš přijde pro svoji církev. Hmotné tělo bude proměněno na duchovní, tedy na takové, jaké má Pán Ježíš po vzkříšení. Pavel to nové tělo nazývá nebeským oblečením.
V 1. Korintském v 15. kapitole Pavel připomíná, že křesťané, kteří se dočkají příchodu Pána Ježíše pro církev, nebudou prožívat „svlékání těla“ – tedy tělesné umírání, ale jejich tělo bude proměněno ve zlomku vteřiny na tělo nebeské. Těla věřících křesťanů, kteří v minulosti zemřeli, budou v jednom okamžiku vzkříšena v nové duchovní kvalitě a jejich duše budou oblečeny do tohoto duchovního těla. Pavel se osobně velmi těšil na příchod Pána Ježíše pro církev, a proto napsal slova: „Nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přes ně bylo oblečeno nebeské.“ Pavel nepochyboval o platnosti Božích zaslíbení. V připomenutém textu dva krát připomíná svoji důvěru: „Jsme stále plní důvěry.“ „V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.“ To platí pro každého, kdo Pána Ježíše přijal, žije s ním a následuje ho.
Lidé, kteří ve své lhostejnosti Pána Ježíše Krista dosud nepřijali jako svého Spasitele, mají před sebou smutnou budoucnost. Jejich duše čeká místo zoufalství a beznaděje. Kristus toto místo jmenuje peklem. Dokud žijeme zde na zemi, má každý člověk ještě možnost prosit Ježíše Krista o milost, o odpuštění a o nový život zde na zemi i v nové nebeské budoucnosti.
Pokud jsi Pána Ježíše dosud nepřijal jako svého Zachránce a Pána, máš právě nyní vhodnou příležitost. Klekni na kolena a řekni Pánu Ježíši tuto modlitbu: *„Pane Ježíši Kriste, děkuji Ti, že mě miluješ. Vyznávám Ti všechny špatné myšlenky, slova i činy, i moji lhostejnost vůči Tobě. Očisti mne svou krví, prolitou za mne na kříži. Otvírám Ti své srdce, vstup do něho a učiň mne poslušným Božím člověkem. Děkuji Ti, že budeš nyní bydlet v mém srdci. Chraň mne a veď mne v celém životě. Chci se nyní každý den učit žít podle Tvého slova, které je zaznamenáno v Bibli. Amen.“ Své rozhodnutí činím v upřímné a pokorné modlitbě a potvrzuji svým podpisem ……Datum*
Nyní pro tebe platí Boží zaslíbení: *„Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“* Jan 1,12 Pavel se velmi těšil na život v nebeském domově. Napsal slova: *„Chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.“* 2 K 5,8. Podobná slova napsal v dopise Filipským 1,23: *„Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší.“*

Stanislav Kaczmarczyk

Pokračování příště

Konec podzimu

Jak peníz tiše položený
slepci
jsi tu můj podzime
jak peníz tiše položený
slepci
jste tady vy dny mé
Ty krásná větrnosti čistá
mi v dýmu natí
dětství vracíš zpět
a zase žádostiv se vracím
v stará místa
svou lásku povědět
Chudobě tvé a lidské bídě
že navždy jsem
jen s ní
podzime ve své tesklivině
jen na mne dolehni
a vyplať kovy listí svého
mě ze dnů odraných
a zbav mě všeho
bázlivého
bych jiné v sebe vdých
Jak peníz tiše položený
slepci
jsi tu můj podzime
jak peníz tiše položený
slepci
jste tady vy dny mé

František Halas

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2020

2. prosince 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
9. prosince 2020

Z obsahu

* *Naděje - otevřené okno do Božího království*
* *Chválit Hospodina*

Poselství ke 2. adventní neděli

Hospodin se sklonil i k Nebúkadnesarovi
Daniel 3,32

Milí přátelé, někomu může připadnout zvláštní připomínat si na druhou adventní neděli babylonského krále. I když asi se lidem nějak dostal do podvědomí, protože úsloví o obru na hliněných nohou nebo o tom, že žádný strom neroste do nebe, máme právě od tohoto despoty, kterého některé verze Talmudu řadí mezi tři hříšníky, kterým nebude odpuštěno. Jak to jde dohromady s nedělí, kdy si zapálením svíčky připomínáme Boží lásku?

Nebúkadnesar několikrát změnil své smýšlení o Hospodinu. Ale nebylo to tak, že by se stal nadšeným vyznavačem Hospodina. Bylo to vždy tehdy, když k tomu byl donucen nebo když mu teklo do bot. Tedy žádné ušlechtilé pohnutky. Přesto jsme dnes četli motto: *„Hospodin se sklonil i k Nebúkadnesarovi“*. Ano Hospodin se ve své nekonečné lásce sklání ke každému člověku. Fajn, tak to tedy nemusím nic dělat? Jasně, pak si ale musím počkat, jako ten Nebúkadnesar, než se mu rozsvítilo v hlavě. Než mu došlo, že on sice může poroučet svým poddaným, ale že tím se hodnota jeho lidství neměří. A to, že jako příklad jsme si vybrali nejhoršího z nejhorších, to ukazuje sílu Boží lásky při transformaci člověka. Pak si třeba vezmeme k srdci Danielovo doporučení králi: Překonej své hříchy spravedlností a svá provinění milostí k strádajícím.

V tom starém příběhu je to vcelku jasné, ale co jsou ty výzvy a ta provinění pro nás dnes? To je to, nad čím musíme denně přemítat, to je páteří naší živé a žité víry. Žijeme v době nejrůznějších tlaků a ohrožení. Někdo žije pouze kovidem a zapomíná na to, že planeta dále trpí naší činností, že stále utíkají lidé z ohrožených oblastí, že nás třeba čeká větší propad ekonomiky, než jsme si mysleli. Jiný se ptá, jak je možné, že vláda zneužívá koronavirové situace a chce pokoutně přijímat účelové zákony ve zkráceném řízení a upevňovat tak svoji pozici. Pro někoho je to všechno moc složité, a tak o tom raději nepřemýšlí vůbec a vděčně přijímá pětitisícové úplatečky, aniž by si kladl otázku, zda to jednou nebudou splácet jeho vnoučata.

Jak se v tom všem vyznat? Žijeme přece z Boží milosti. A naší odpovědí na Boží milost je nepodmíněná lidská solidarita. Solidarita se všemi lidmi. Bez ohledu na to, zda jsou domácí či příchozí, černí nebo bílí, bydlí nebo jsou bez domova, pracují nebo jsou na dávkách, muži, ženy nebo gayové a lesbičky; zkrátka bez ohledu na to, co nás lidi mezi sebou rozděluje. Tady všude můžeme ukazovat Boží lásku, kterou zadarmo dostáváme a ze které můžeme všichni beze strachu a v radosti žít. Nejen v Adventu.

Josef Bartošek
farář sboru ČCE Soběhrdy

Advent očekávající, očekávaný, rozvolněný?

Volný jsem, volný jsem, Bohu díky, volný jsem! Tak zpíváno ze Svítáku mládeží všeho věku, a to s nadšením.
Pro vysvětlení, kdyby třeba někdo nevěděl, tak jde o zpěvník, vydaný Českobratrskou církví evangelickou, zvaný Svítá. Volný jsem je jistě k nalezení i v jiných zpěvnících.
Co to je volnost? Tak se může ptát každý, roušku nasazující, postranními uličkami chodící. A kdo by nevzpomněl na návštěvy, které, pro nedostatek času (či čeho), prostě neuskutečnil? Jinak je to s telefonáty, teď nabízen prostor bez omezení.
Nejspíš to bude jiný Advent, o jakém se loni nikomu ani nezdálo. Ve městě Lanškrouně zněla každý den na náměstí hudba. Vládla příjemná nálada, známí se potkávali. U stánků jako o pouti nebylo lze odolat svařáku, punči či klobáskám nebo bramboráku. Každý tomu podlehl aspoň trošku.
Nevyskytovala jsem se tam často, ale přece. Cosi dobrého „zobla“, svařené vínko v přiměřeném množství popila, zkrátka něco jako na svatbě z pohádky.
A není právě tenhle čas výzvou: Pohádky je konec? O blaženém konzumu, nekonečném růstu ekonomiky, dobývání dálek každým a za každou cenu?
Začínáme se dozvídat, že leckdo to nemusí mít do budoucna jednoduché. Dál, nepatřím mezi sociology či ekonomy, k tomu víc nic neříkám, neboť zprávy sledujeme všichni! Bude tedy třeba (nejen) v modlitbách pamatovat na trpící!
Tož co si vzájemně přát? Aby byl Advent pokojný, nadějný, potřebám okolí otevřený?
Všechny zdraví a slušnou dávku vnitřní volnosti přeje

Eva Budzáková

Modlitba mění naše srdce

Pán Ježíš nás v evangeliích učí, jak se máme modlit. Znám mnohé, kteří po celá léta stále jen drmolí svoje naučené fráze, a vlastně ani nevím, zda taková modlitba tryská skutečně z hloubi srdce. Mám o tom své pochybnosti. Když Ježíš hovoří o tom, že se máme stále modlit, pak to neznamená, že máme od rána do večera drmolit naučené fráze. Ježíš tím slovem chce říci, že máme stále očekávat na něho, že máme k němu přistupovat ve vší důvěře, protože on se nás zastane ve svůj čas, on slyší naše modlitby, které tryskají ze srdce. Modlitby pokorných vždycky vyslyšká, i když nemusejí být formulovány všelijak krásným způsobem. Pán vyslyšká často jinak, než bychom čekali. Ježíšovo slovo o

Dokončení na str. 2

Aktualita: Papež František a egyptský imám Ahmed Al Tajíb potvrdili společné úmysly

Papež František a vrchní imám univerzity Al-Azhar v Káhiře Ahmed Tajíb, který je uznávanou autoritou sunitského islámu, znovu potvrdili své společné odhodlání v boji proti nábožensky motivované nenávisti. Papež to 20. listopadu po jejich telefonickém rozhovoru zveřejnil na svém Twitteru.

Lidské bratrství je „řešením k hašení násilí, diskriminace a nenávisti ve jménu náboženství“. Tato slova zveřejnil papež František ve svém tweetu o telefonickém rozhovoru s egyptským vrchním imámem Al Tajíbem. Papež nazývá imáma „svým bratrem”, se kterým si potvrdil společné úmysly.

Tajíb na jeho internetové sdělení odpověděl v podobném duchu a dodal, že náboženství by nemělo nést odpovědnost za ukvapené nenávistné činy.

V únoru 2019 podepsali papež František a Al Tajíb v Abú Dhabí „Dokument o bratrství všech lidí“. V dokumentu, který je považován za průkopnický v otázkách mezináboženského dialogu, je násilí ve jménu náboženství jasně odmítnuto a je jasně deklarován prospěch, který může dialog a zřeknutí se násilí přinést, např.: „Západ by mohl v civilizaci Východu nalézt protilék na některé své duchovní a náboženské choroby způsobené nadvládou materialismu.” ***(red)***

Na tebe, národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti nemohu, nýbrž tebe pokladů svých, kteréž mi byl svěřil Pán, dědicem činím. Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český! A pro tuto naději tebe dědicem činím všeho toho, co jsem koli po předcích svých zdědila:
Napřed milost k pravdě Boží čisté, kterouž nám před jinými národy prvé službou Mistra Jana Husa našeho ukazovati začal Pán.
Druhé, poroučím tobě horlivou žádost k vyrozumívání vždy plnějšímu a jasnějšímu té pravdy Boží, abys znajíc Hospodina hojněji jej poznávati se snažovala. A poněvadž Pán náš Písma svatá zpytovati poručil, odkazuji tobě za dědictví knihu Boží, Bibli svatou.
Třetí, poroučím obzvláště také milost (lásku) k církevnímu řádu a milostné té kázni, kteráž mezi dítkami Božími býti má a musí.
Čtvrté, odevzdávám horlivost k sloužení Pánu Bohu a k sloužení jemu jedním ramenem.
Páté, odevzdávám tobě také a synům tvým snažnost v pulérování (tříbení), vyčišťování a vzdělání milého našeho a milostného otcovského jazyka.
Šesté, odkazuji tobě mládeže lepší, pilnější a zdárnější cvičení, nežli bývalo.

Jan Amos Komenský: Kšaft umírající matky Jednoty Bratrské

Z církví doma i ve světě

Ekumenická slavnost podpořila sbírku pro ohrožené děti na Ukrajině

Středisko humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie Českobratrské církve evangelické pořádá předvánoční sbírku na pomoc opuštěným dětem a dětem v tíživé sociální situaci na Ukrajině. Na podporu ukrajinských dětí se 25. listopadu uskutečnila ekumenická slavnost, kterou středisko přenášelo on-line prostřednictvím facebookové stránky.

Ekumenickou slavnost vedli Martina Viktorie Kopecká z Církve československé husitské, Jana Křížová z Evangelické církve metodistické, Petr Vacík z Římskokatolické církve a Zdeněk Šorm z Českobratrské církve evangelické. O hudební doprovod slavnosti se postarala Beata Hlavenková.

Podle odhadů Dětského fondu OSN žije na Ukrajině až 100 tisíc dětí bez domova. Systém státních sirotčinců není schopen tento problém účinně uchopit. Do řešení problému se tak musí zapojit řada místních i mezinárodních nevládních organizací. Mezi nejdůležitější z nich patří Otcův dům, se kterým Diakonie ČCE, Středisko humanitární a rozvojové spolupráce, již pátým rokem spolupracuje a kam také poputuje výtěžek z letošní sbírky. Otcův dům se stará o sirotky a děti bez domova z kyjevského regionu. Za více než 20 let se organizaci povedlo zajistit lepší a stabilnější budoucnost tisícům z nich. Současné vzdělávací centrum Otcova domu slouží nejen dětem žijícím přímo v Otcově domě, ale nabízí alternativní vzdělání i dětem z okolí, které ve státním školství nemají šanci uspět. Dětí v nouzi je mnoho a Otcův dům potřebuje posílit své kapacity. Na jeho činnost lze jednoduše přispět i vyplněním formuláře: https://www.diakoniespolu.cz/darovaci-formular/?projectId=172

Diakonie ČCE

Na nemoc covid-19 zemřel patriarcha srbské ortodoxní církve Irinej

Ve věku 90 let zemřel 20. listopadu srbský patriarcha Irinej. Na instagramu to oznámil srbský prezident Aleksandar Vučić. Nákaza koronavirem se u duchovního, který byl hlavou srbské ortodoxní církve, prokázala 4. listopadu. Od té doby byl v nemocnici.

„Bylo mi ctí, že jsem Vás znal. Takoví jako vy nikdy neodejdou," uvedl dnes Vučić na instagramu u černobílé fotografie zesnulého patriarchy. Irinej ležel poslední dva týdny ve vojenské nemocnici v Bělehradě. Ve čtvrtek srbský prezident oznámil, že je patriarcha ve vážném stavu a dýchá s pomocí plicního ventilátoru.

Irinej stál jako 45. patriarcha v čele srbské ortodoxní církve od roku 2010. K církvi se hlásí asi 12 milionů věřících, především v Srbsku, Černé Hoře a Bosně a Hercegovině. Agentura Reuters připomněla, že měl Irinej značný politický vliv a byl mimo jiné velkým odpůrcem nezávislosti Kosova.

Podle srbských médií se Irinej mohl koronavirem nakazit na pohřbu vlivného metropolity srbské pravoslavné církve v Černé Hoře Amfilohijeho, který zemřel koncem října na oboustranný zápal plic způsobený koronavirem. Truchlící včetně vysokých politických představitelů při obřadu nenosili roušky, nedodržovali stanovené rozestupy a mnoho z nich v souladu s církevními obyčeji políbilo metropolitovo tělo ležící v rakvi.

S covidem-19 se v nemocnicích léčí nyní také nejvyšší představitelé pravoslavných církví v Řecku a Albánii. V Srbsku, které má asi 7,2 milionu obyvatel, se nákaza koronavirem dosud prokázala u více než 104 000 lidí. S covidem-19 jich 1110 zemřelo.

www.christnet.eu

Pastor vyzván, aby přestal pořádat bohoslužby

V neděli 18. října krátce před skončením modlitebního shromáždění dorazila do modlitebny Assemblies of God v osadě Bakakuma skupina šesti policistů. Policisté na místě zadrželi pastora a jednoho řadového člena sboru a odvezli je na stanici, kde již na ně čekalo osm buddhistických mnichů. Policejní velitel pastorovi vyčinil za to, že pořádá bohoslužby, přestože s tím mniši nesouhlasí. Následně pastora vyzval, aby s veškerými křesťanskými aktivitami přestal. Pastor se velitele zeptal, jestli by mu mohl dát požadavky písemně, policista mu však odmítl vyhovět. Křesťan k tomu poznamenal, že pokud porušuje zákon, měl by být oficiálně obviněn. I tato připomínka zůstala nevyslyšena. Před propuštěním ještě policisté křesťanům sebrali seznam se jmény všech účastníků bohoslužeb, který měl sloužit k trasování kontaktů kvůli pandemii COVID-19. Zástupci státních orgánů vyslýchají a obtěžují místní křesťany často. 17. září policisté navštívili také sbor v Nawalapitiya. Jeden z nich se pastora vyptával na různá témata, včetně registrace společenství a počtu členů.

Hlas mučedníků

Kuba: Stržení křesťanské modlitebny

30. října v časných ranních hodinách dorazili k modlitebně společenství Assemblies of God ve městě Santiago de Cuba pracovníci vybavení demoliční technikou a začali budovu bourat. Společenství vedené pastorem Faustinem Palomo Cabrerou (přezdívaným Fausto) je přitom součástí oficiálně uznané denominace. Podle vyjádření místních úřadů byla budova stržena, aby uvolnila místo plánované železniční trati. Jedná se však o jedinou stavbu v okolí, kterou postihl podobný osud. Společenství je terčem útoků od roku 2015, kdy byl příkaz k demolici vydán poprvé. K realizaci tenkrát nedošlo, poté co proti rozhodnutí společně protestovali členové společenství i křesťané z okolí. Pastor Fausto a superintendent denominace jsou nyní tlačeni k podpisu ‚dohody', která by demolici zlegalizovala. Podle místních zdrojů se úřady také snaží pastorovi naúčtovat pronájem použitých strojů.

Hlas mučedníků

Modlitba mění naše srdce

Dokončení ze str. 1

modlitbě je tedy pro nás výzvou, abychom ke svému Bohu, Pánu a Králi života volali z hlubin svého srdce, aby se v našem životě mnohé mohlo měnit. Protože vytrvalým vtahováním Pána do každé situace života se proměňuje i naše srdce. Proto se musíme učit celým svým srdcem vstupovat do chval, do zpěvu, do přímluvných modliteb. Potřebujeme se modlit k Bohu, aby se naše srdce na něho naladilo, aby se i všechny naše představy o životě, o druhých, ale i o Bohu samotném měnily, aby se měnily všechny naše tužby a přání.

Potřebujeme volat k Pánu Bohu, aby se naše srdce očišťovalo od naší časté naivity, ve které máme představu o tom, jak to s námi a při nás má Pán Bůh vyřešit. On nám chce dát všechno! Jen od nás chce, abychom se mu stále více připodobňovali v lásce. Požaduje na nás, abychom svoje srdce napojovali na to jeho srdce, aby mohlo být plné lásky. Chce po nás, abychom se mu podobali i v jeho nezištné službě druhým v tomto světě.

A pokud se o toto budeme snažit, pak bude naše modlitba Bohu příjemná, stane se přímluvou za mnohé, protože se bude podobat Ježíšově modlitbě, ve které se on sám za nás ustavičně přimlouvá u trůnu svého nebeského Otce.

Pavel Rybín
kazatel Církve bratrské

Výročí Bílé hory a naše televize

Připomínku 400. výročí bitvy na Bílé hoře a hodnocení následků prohry a konce stavovského povstání pojala Česká veřejnoprávní televize skutečně svérázně. V rámci dnes všeobecně praktikované tzv. demýtizace, kdy prý je dobré dávat hlas i alternativním názorům a historikům, kteří se nedrží zaběhaných klišé, představila hrané dokumenty a tzv. historické debaty. Řada z nich natolik popudila diváky, že se obrátili na vedení televize otevřenými dopisy. Mezi nimi byl i Jan Bistranin, předseda spolku Exulant – nestátní neziskové organizace, která je nejen pokračovatelem občanského sdružení Exulant založeného 10. května 1995, ale i nástupcem Pracovního sboru českých exulantů, úředně rozpuštěného za německé okupace, a Sboru českých exulantů i navrátilců z Polska, jehož činnost byla zakázána v roce 1953. Cílem spolku je udržování historické paměti národa založené na odkazu předků, exulantů z doby pobělohorské, kteří (vyučeni Mistrem Janem Husem a reformačními otci k úctě k Boží pravdě) toužili vést bohulibý život bez přetvářky a lži.

Dobrý den,

zhlédl jsem na ČT2 čtyři díly dokumentárního pořadu „Bílá hora 1620-2020"a dovoluji si k nim zaslat několik poznámek. Především bych rád ocenil vystoupení mimopražských historiků, kteří, pokud to mohu posoudit, (zatím) zcela věcně a korektně k tématu přistupují.

Zcela jinak se mi jeví vystoupení prof. Jaroslava Čechury, prof. Jiřího Mikulce a doc. Marie Koldinské. V jejich případě jde o postoje evidentně stranické, což by mohlo být i přijatelné, kdyby z jejich vystoupení bylo jasné, že jde o jejich náhledy, ale že je možné a odůvodněné mít i pohled zcela jiný. Jejich vystoupení však vyznívá, jako jediný správný pohled odborníků, o němž se nediskutuje.

Prof. Jaroslav Čechura v barvitém popisu „barbarského kalvínského zpustošení" chrámu sv. Víta zcela nekriticky opakuje barokní katolická tvrzení, pro něž neexistuje žádný věrohodný historický podklad. Sám naznačuje to, co je nepochybné, že totiž u toho nikdo z katolíků nebyl ani přímo ani v několika nejbližších dnech, nikdo neviděl protestantské šlechtice se sekyrkami, sekáči a pilami, nikdo neviděl ošatky ostatků ani Sculteta pálit je, o ožralých protestantských duchovních pustošících kostel ani nemluvě. Když už pan Čechura považoval za zábavné tyto pozdní katolické fabulace uvádět, bylo by bývalo solidní uvést, že existují i historické prameny, které věc podávají jinak. Pavel Skála ze Zhoře byl místně i časově této události blíže než kdokoli z tvůrců výše uvedeného podání. A ze zaujatosti jej lze podezírat úplně stejně jako je. A jednoduše napsal, že obrazy a sochy byly sňaty, „dražší a onačejší" byly dobře schovány v komoře nad kostelem, jiné uloženy jinde (kostel sv. Vojtěcha) a něco si vyžádali Vilém z Lobkovic a Prokop Dvořecký, a to bylo dáno do jiných kostelů. A zejména napsal: „Po vítězství císařském, když se kapitola pražská jak kostela, tak jiných věcí svých ujala, všechno se tam pospolu našlo". I kanovníci potvrzují písemně 14. 1. 1620, že si některé obrazy a ostatky odvezli.

Kdyby Jaroslav Čechura více držel na uzdě svou zaujatou obrazotvornost, třeba by pak dál netvrdil ani takovou zhovadilost, že Fridrich Falcký zapomněl v Praze „řád zl. rouna, který získal od svého tchána, anglického krále"!!

Podobně i Jiří Mikulec podává jako nezvratný historický fakt vyprávění o protestanty zhanobeném obrázku Klanění tří králů, ačkoli pro to není žádný věrohodný historický doklad, stejně jako pro celý příběh Dominika á Jesu Maria. Je zcela zřejmé, že se jedná eufemisticky řečeno o „barokní legendu", stejnou jako desítky dalších, o údajně zhanobených obrazech a sochách, které plakaly, krvácely, hrozivě se tvářily, trestaly nepřátele nemocemi a smrtí či je postihovaly mlhou a tmou, atd. atd. Ani osobně psychologizující výklad Oliviera Chaline na této věci nic nemění. Pana prof. Mikulce aspoň šlechtí věta, v níž říká, že „snad trošku vyvstává možnost", že by tomu s tím Dominikem tak mohlo být. „Snad trošku" je pro kritickou historickou práci přece jen trochu málo.

Potřebovala-li paní Koldinská opakovat Pekařův výrok, že na Bílé hoře zvítězila pokročilejší románsko-katolická kultura nad německo-protestantskou, pak je třeba konstatovat, že nazýváme-li hnutí vzešlá z reformace „protestantskými", pak nebyla německá, ale také švýcarská, francouzská, skotská, anglická atd. A taky zcela česká, vzešlá z české reformace. A pokud jde o kulturní vyspělost – ať si paní Koldinská projde filosofické, ekonomické a přírodovědecké spisy vzniklé v 17. a 18. století v protestantských zemích Anglii, Skotsku, Nizozemí i v Německu a srovná to s tím, co se vydávalo v českých zemích. A také ať si vzpomene, co psali angličtí cestovatelé o ubohé zaostalosti pověrčivých lidí v Čechách a na Moravě. Takže opravdu pokročilejší kultura zvítězila?! S pozdravem

Mgr. Jan Bistranin

Před 150 lety zemřel Karel Jaromír Erben

Karla Jaromíra Erbena (7. 11. 1811 Miletín - 21. 11. 1870 Praha) poznala většina z nás ze školy jako básníka a spisovatele. Málokdo už ví, že byl také historik, právník, archivář, překladatel a sběratel českých lidových písní a pohádek; představitel literárního romantismu a že patřil mezi významné osobnosti českého národního obrození. Od roku 1851 působil jako archivář města Prahy a od roku 1864 se stal ředitelem pomocných úřadů pražských. Ve svých studijních letech se stýkal s Karlem Hynkem Máchou. Později se také seznámil s Františkem Palackým, spolupracoval s ním (mj. na přípravě českého diplomatáře) a jeho politickými názory byl trvale ovlivněn. Je znám především jako sběratel lidové poezie. Ve smyslu názorů bratří Grimmů, s kterými se znal, hledal v ústní lidové slovesnosti odraz starých mýtů (slovanských, na rozdíl od Grimmů, kteří hledali germánské), jež lidové podání a tradice během věků přetvořily a často zakryly. Výsledkem Erbenovy sběratelské činnosti byly tři svazky Písní národních v Čechách (1842–1845), jejich přepracované a rozšířené vydání vyšlo roku 1864 s titulem Prostonárodní české písně a říkadla. Nejvíce však proslul sbírkou Kytice z pověstí národních (1853), (zkráceně jen Kytice). Vystudoval historii a právo. Po dokončení práv, nastoupil jako praktikant k hrdelnímu soudu v Praze. Vedle své práce také pomáhal Palackému spravovat tehdy velmi zanedbaný stavovský archiv. Roku 1842 byl zvolen českou učenou společností nauk za aktuára, v roce 1841 byl zvolen řádným členem Královské české společnosti nauk. V letech 1852–1853 a 1863–1864 pak jejím předsedou. Roku 1845 byl jmenován členem jazykové komise při Matici české a začal se tak podílet na formování spisovné češtiny. K. J. Erben (předkové se psali Erban) byl dvakrát ženatý. S první manželkou Barborou měl čtyři děti, s druhou Žofií dvě. Už od narození nebyl moc zdravý (byl z dvojčat a jeho bratr Jan měsíc po narození zemřel). Málokdo ví, že u Lázní Bělohrad už 400 let stále roste Erbenův dub, kde údajně došlo k událostem, které inspirovaly spisovatele při psaní sbírky Kytice. ***(hb)***

Kristína Royová 2. část

160 let od narození (18. 8. 1860) a 115 let od její návštěvy na Těšínsku

pokračování z minulého čísla

Když lidé vycházeli z chrámu zahrnuli Kristínu, Máriu a jejich spolupracovníky mnohými nadávkami. Říkali jim: „Aj my musíme vziať bič a vyhnať vás.“ Farář zasel do lidských srdcí velikou nenávist.

Když Kristínu, Marii a jejich spolupracovníky z chrámu vyhnali, začali se shromažďovat v „Útulni“. Kristína ve svých vzpomínkách píše: „Malé zhromaždenie vzdor prekážkam rástlo, duše sa budili a nepriateľ zúril. Tie najhoršie, najšpinavšie reči boli o nás verejne beztrestne hlásané. Čím viac sme boli ľuďmi tupení, tým viacej On, Ježiš, nás obohacoval.“ Dále vzpomíná: „Nepridali sme sa k žiadnej slobodnej cirkvi, ani sme žiadnu novú nevytvorili, bo nám k tomu chýbali primeraní muži. Chceli sme zostať iba pravými evanjelikmi a tvoriť v tej našej tuho spiacej cirkvi, malú vetvu onej pravej živej cirkvi, ktorej údy nie dľa čísla v matrike, ale dľa zapísania v knihe života Baránkovho sa sčítavajú.“ (Z knihy Za svetlom a so svetlom.)

Od roku 1904 se jejich práce s dětmi soustředila na siroty. Pro ně byl později vytvořen nový domov, který dostal jméno „Chalúpka“. Tento dům byl otevřen v roce 1926.

Velkou úlohu plnily v křesťanské práci sester Royových náboženské písně. V průběhu deseti let shromáždily materiál na vytvoření nového zpěvníku. Byly tam písně, jejichž autorkami byly sestry Royové, ale také mnohé překlady. S harmonizací písní jim pomohl švýcarský hudební skladatel Felix Bovet. Zpěvník byl vydán v roce 1906 s názvem „Piesne Sionské.“ Ze 330 písní bylo 200 dílem sester Royových. Zpěvník byl pak několikrát vydán.

Velkým ničitelem rodin i slovenského národa byl v této době alkohol. Sestry Royové viděly své poslání rovněž v zachraňování lidí z alkoholismu. Z iniciativy Jána Chorváta byl 1. ledna 1897 založen na Staré Turé „Modrý kríž“. Bol to abstinentský spolek, jehož členové se zavazovali, že nebudou konzumovat alkoholické nápoje a budou žít podle učení Písma svatého. Spolek byl součástí mezinárodní organizace pro záchranu alkoholiků s ústředím v Budapešti. Zásady Modrého kříže byly vznešené: „Denně číst Boží Slovo a žít podle něho, zříci se opojných nápojů, přivádět lidi ke Kristu a být připraven snášet pro Krista i pohanění.“ Od roku 1900 začal „Modrý kríž“ vydávat svůj časopis „Svetlo“, jehož redaktorem byl Ján Chorvát. Také Kristína přispívala do něho pravidelně svými články. V roku 1907 koupil „Modrý kríž“ starší dům, který byl přebudován pro účely spolkové činnosti. K tomuto domu byl přibudován velký sál pro biblické hodiny, do něhož se vešlo 300 osob.

Pod vlivem Božího slova byli zde mnozí alkoholici proměněni a zachráněni.

Návštěva na Těšínsku

Na pozvání pastora Karola Kulisze se Kristína Royová, její sestra Marie a misijní pracovníci Ján Chorvát a Ján Roháček zúčastnili mezinárodního setkání misijních pracovníků střední Evropy ve svatodušní svátky dne 11. a 12. června 1905 v Komorní Lhotce. Bylo to setkání vedoucích pracovníků „Křesťanského společenství“ a významných misijních pracovníků ze střední Evropy. Kromě Dr. Baedeckera byli přítomní i Eva Thiele - Winckler z Miechowic a Martin Urban z Katowic.

Ve sborovém domě, v němž bydlel pastor Kulisz, prožily sestry Royové požehnané chvíle ve společenství vzácných křesťanů. V rozhovoru se sestrou Evou Thiele - Winckler bylo hlavním tématem založení diakonátu ve Staré Turé. Pastor Kulisz se zajímal o duchovní, literární, hudební a sociální práci ve Staré Turé a Kristína Royová se zajímala o charitativní a evangelizační práci v evangelické církvi na Těšínsku.

Při této návštěvě byly navázány úzké kontakty, které přinesly v budoucnosti požehnané ovoce v překladech mnohých písní i literárních děl sester Royových do polštiny. Kristína o této návštěvě napsala: „Pri jednej zo svojich návštev vyzval nás Dr. Baedecker, aby sme prišli do Ligotki pri Českom Těšíně, kde veriaci farár Kulisz má krásnu charitatívnu prácu.

Stanislav Kaczmarczyk

Pokračování příště

Z deníku faráře

Místní svéráz

Modlitebna je na Horním Jelení přímo v centru obce, nadto i na živé křižovatce. A jak je leckde dobrým zvykem, je to i místo jak stvořené pro restauraci. V době, kdy jsem jezdíval do tohoto malebného místa kázat a dělat pohřby, hospoda, o níž je řeč, fungovala.

Pohřby měly svůj zaběhaný a lety posvěcený řád. Sotva se s ním dalo co změnit. Ostatně – proč také?

Půl hodiny před začátkem pohřebního shromáždění hrála před modlitebnou dechovka. S uznáním budiž konstatováno, že muzikanti nevyhrávali jen na hřbitově, ale prakticky i po celou dobu pohřebního průvodu. Takže: výkon slušný, ba přímo hodný obdivu. Jenže – solidní hraní je třeba zajistit a pojistit i patřičnými pohonnými hmotami.

A kde je vzít jinde, než v hospodě na křižovatce, přímo naproti evangelické modlitebně? Problémem, nesnadno řešitelným, se posléze ukázalo: Kdy má dojít k občerstvení, k onomu žádoucímu „dopingu“? Po příchodu ze hřbitova? Nebude to však už pozdě? Vždyť je třeba načerpat sílu pro hraní teď – v bezprostřední časové blízkosti!

Z modlitebny chodí na rozlehlý a velkoryse koncipovaný hornojelenský hřbitov klasický průvod. A co se nestalo! Farář ukončí pobožnost v modlitebně, rakev je naložena do pohřebního auta, průvod se začne formovat, muži by už nejraději vykročili. Avšak – kdosi schází. A to velice citelně. Kdo? Muzikanti. A bez nich se průvod neobejde. Kde asi jsou? Odpověď je snadná a jednoznačná. Dostali záhy žízeň – něco už přece před obřadem odehráli – a v kompletní sestavě zamířili do hospody. Patrně se domnívali, že bude farář rozvláčnější a bude se snažit přítomné dojmout.

V každém případě musí všichni na „dechaře“ čekat. V klidu a trpělivě. Kam také spěchat? Nechce snad loučení něco říci těm, kdo pro mnohou zaneprázdněnost nemívají nikdy čas?

Člověče, zastav se konečně! Udělej si čas – a to dříve, než na vlastním pohřbu.

Muzikanti rozvážně dokráčeli. Jejich klid byl vlastně i jakýmsi dobrým kázáním. Konečně se dostavil i starý pohřební zřízenec. Má řídit dopravu a dbát o bezpečnost průvodu. Jeho červený nos dával nicméně tušit, že tento dobrý muž převelice dobře ví o pomíjitelnosti všeho lidského, a že si vytvořil určitou životní filosofii.

Výkon muzikantů byl znamenitý. V místní hospodě načerpali sílu i potřebnou kuráž. Nadto se mohli i těšit na další objednaná pivka. – A to v hospodě, jejíž vlídnost už okusili. Pochopitelně – nikoliv poprvé. A také určitě ne naposledy.

Jaroslav Nečas

Pseudonáboženství F – příklad náboženské patologie

Co mají společného teroristé, vykřikující náboženská hesla, křesťané, podporující Donalda Trumpa, radikálové pro-life skupin, odpůrci papeže Františka, zasílající mu „synovská napomenutí“, bojůvky „na obranu bílého heterosexuálního muže“ nebo pokus Jaroslava Kaczyńského vytvořit v Polsku autoritativní katolický stát?

Podívejme se na ně blíže:

Teroristé hlásící se k islámu a vykřikující náboženská hesla jsou dnes nejnápadnějším, nejznámějším a nejnebezpečnějším příkladem náboženské patologie. Zcela ignorují etické zásady islámu a zneužívají citáty, vytržené z kontextu posvátných textů, k rozněcování nenávisti a šíření násilí.

Křesťané podporující Donalda Trumpa zcela ignorují, že amorální populistický politik celým svým osobním životem, jednáním a vystupováním odporuje morálním zásadám křesťanství. Stačí jim, že účelově používá proti potratovou rétoriku a jsou schopni ho zcela slepě následovat a podporovat. Žádný politik není mesiáš – k prorocké úloze církve patří kritika a „desakralizace politiků“, prohlašujících se za spasitele; jsou to jen lidé se svými přednostmi a slabostmi.

Radikálové pro-life skupin ignorují fakt, že kriminalizace potratů není jedinou a nejvhodnější cestou k ochraně nenarozeného života. Například zpřísnění zákonů o potratech v Polsku povede zřejmě pouze k potratové turistice polských žen do okolních zemí a nebezpečným domácím potratům. Dosavadní legislativa většiny evropských zemí nikoho k potratům nenutí. Odvaha rodičů přijmout i těžce zdravotně postižený plod a starat se trvale o těžce handicapované dítě je obdivuhodným morálním hrdinstvím; k hrdinství však nemůže být nikdo nucen, zejména ne moralizátory, kteří „ukládají lidem těžká břemena, ale sami se jich prstem nedotknou“ (srov. Mt 23, 4).

Odpůrci papeže Františka zasílající mu “synovská napomenutí“ jistě nejsou žádní teroristé nebo náboženští fanatici. Jsou to často skutečně „dobří a spravedliví“ křesťané, kteří mají upřímnou starost o identitu katolické víry, chápané jako nezměnitelný ahistorický systém doktrinálních tvrzení. Tento systém do sebe perfektně logicky zapadá, avšak při závanu reality života se hroutí jako domeček z karet. Zastávají přesně onen typ legalistického náboženství, se kterým celoživotně zápasil Ježíš z Nazareta.

Fašistické bojůvky „na obranu bílého heterosexuálního muže“ navazují na tradici „Ku-Klux-Klan“, které se kdysi zaměřovalo na útoky proti černochům, Židům a katolíkům. Dnes tyto skupiny podněcují nenávist zejména vůči gayům a migrantům. Základem jejich ideologie je xenofobie, strach z kulturní odlišnosti. Rádi se vydávají za obránce „křesťanského Západu“. Dosud se pohybují zejména v rovině verbální agresivity (hlavně na sociálních sítích, ale i na fanatických mítincích), tyto bojůvky by však mohly snadno sklouznout k násilí a teroristickým činům na způsob islamistického extrémismu, s nímž mají mnoho podobných psychologických rysů. Tragikomická je jejich přítomnost v postkomunistických zemích včetně České republiky, kde „bílého heterosexuálního muže“ ohrožuje – jak poznamenal jeden publicista – nanejvýš obezita.

Pokus Jaroslava Kaczyńského vytvořit v Polsku autoritativní katolický stát je nebezpečným příkladem spojení náboženství a politiky, který přispívá k radikální sekularizaci polské společnosti a diskreditaci křesťanství zejména u mladé generace a u vzdělaných lidí. Někteří biskupové strašením fikcí „tsunami homosexualismu, horšího než komunismus“ postupně skutečně tohoto „démona“ vytvořili, vdechli mu energii svého strachu a vpustili ho do společnosti. Vytváření démonů místo snah o dialog a pochopení je vždy nebezpečné.

Pokusy vytvořit „alianci konzervativních biskupů visegrádských zemí“, po které volal Steve Bannon, někdejší poradce Donalda Trumpa (pravděpodobně dosud ve vězení za finanční podvody), by vedly k diskreditaci církve v tomto regionu, k záměně křesťanství za extrémně pravicovou politickou ideologii. Jde o pokus navázat na afinitu určitých katolíků k autoritativním režimům (jako byl Slovenský štát nebo Francovo Španělsko a mnoho dalších), která se církvi v dějinách vždy tvrdě vymstila.

Polská církev je nyní vystavena vlně odhalených skandálů a zároveň reakci na Kaczynského politiku. Tato vlna může být očistná, je a bude však bolestná. V jádru stojí nutnost „rozvodu“ mezi katolicismem a nacionalismem. Toto spojení má hluboké historické kořeny a v minulosti nesporně napomohlo k udržení polské národní identity. Nyní však dochází k změně civilizačních paradigmat a pro vitalitu polského křesťanství je nezbytné za „ikonami polskosti“ znovu objevit evangelium, víru, osvobozenou od nacionalismu a politické protekce.

Domnívám se, že všechny tyto jevy lze zahrnout do celku, který nazývám „pseudonáboženství F“ (f jako fundamentalismus, fanatismus a farizejství). Spojuje je přes všechny rozdíly především podobnost mentalit – selektivní účelové používání náboženské rétoriky v rozporu s etickým jádrem těchto náboženství, odpor proti historickému a hermeneutickému přístupu k náboženství, intolerance („vlastnictví celé pravdy“), spojování náboženství s mocenskými zájmy určitých politických kruhů apod. Selektivní přístup k náboženským zdrojům, „exkulturace náboženství“ (ztráta původního kontextu), činí z tohoto fenoménu sekulární „občanské“ a politické náboženství (civil religion). Obsahová stránka je druhotná, hlavním spojovacím prvkem je spíš emocionální náboj.

Zdůrazňuji, že „pseudonáboženství F“ je teoretický konstrukt na způsob Weberových ideálních typů, který má pomoci najít společné rysy zdánlivě nesrovnatelných jevů a hlouběji jim porozumět; neznamená to, že u všech těchto fenoménů lze nalézt všechny ony rysy, příp. je najít ve stejné intenzitě. Předkládám tuto teorii jako hypotézu.

Fenomén pseudonáboženství F je třeba podrobit psychologickým, sociologickým, teologickým a kulturně historickým empirickým zkoumáním, zabývat se jejich příčinami a důsledky. „Pseudonáboženství F“ parazituje na náboženstvích, blokuje jejich etický potenciál a rozvíjí to nebezpečné, co dřímá ve „stínové stránce náboženství“, v pozůstatcích mocenského zneužívání náboženství v minulosti. Je třeba analyzovat, které typy religiozity jsou zvláště náchylné k těmto zneužitím a kde hledat potenciál „morální imunity“ uvnitř náboženských tradic vůči těmto patologickým typům. Např. dosud velmi slabý vliv historicko-kritického přístupu k posvátným textům v islámské teologii činí islám více použitelným pro pseudonáboženství F; podobně je tomu s křesťanským fundamentalismem. K tomu, aby fundamentalismus přerostl ve fanatismus a fanatismus v terorismus, je ovšem třeba řady sociálních okolností.

Vůči alianci jevů, spojených v „pseudonáboženství F“, je nezbytné posilovat alianci lidí přes názorové hranice – těch, kteří se snaží nabídnout pozitivní alternativu: náboženství jako školy k překonávání egoismu, ke kultivaci pudů (zejména pudu agresivity), k překonávání strachu a podpoře hodnot solidarity, spravedlnosti a mírového soužití. Významné impulsy k tomu přináší encyklika Fratelli tutti papeže Františka. Před křesťanskými teology stojí úkol promýšlet teologii a spiritualitu této „širší ekumeny“ (nebo slovy encykliky Fratelli tutti „nového bratrství“).

V zemích, kde „pseudonáboženství F“ už silně zachvátilo tradiční církevní struktury a kde nastává hluboká krize důvěry v církev, je nutné vrátit se ke kořenům evangelia a začít oprav-

Dokončení na str. 4

Společná inspirace

Zemřel rabín Jonathan Henry Sacks

Po smrti Steva Jobse (vůdčí postavy z oboru výpočetní techniky) v roce 2011 volal dojatě populární bloger (Tomio Okamura): „Pěstujme si své vizionáře!“.
Kdosi jiný si tehdy naopak dovolil smysl a směr Jobsova „vizionářství“ veřejně zpochybnit. Ten kdosi se jmenoval Jonathan Henry Sacks (8. 3. 1948 - 7. 11. 2020) a zastával zrovna (v letech 1991 až 2013) funkci vrchního rabína Británie a britského Společenství národů. Od názvu Jobsových výtvorů „iPod“, „iPhone“ atd. se odrazil k výpadům proti novodobým tanečkům kolem slůvka „I“ – „já“. To bylo rozruchu! Jako ostatně i po jiných Sacksových veřejných vystoupeních…
Sacks napsal přes tři desítky knih o židovské tradici v moderním světě. (Česky zatím vyšly tři.) Dokázal oslovit širší veřejnost. R. 2009 konstatoval, že moderní Evropané podlehli konzumu, pročež se nemají k rodičovství. (Mít děti obnáší uskrovnění.) Varoval před znovuožívajícím antisemitismem, jehož není zcela prosta žádná z evropských zemí.
V britském anglikánském týdeníku The Church Times zveřejnil před časem sérii článků o společných prvcích působení Ježíše a některých jiných židovských učitelů. „Kdo jest z vás bez hříchu, nejprv hoď na ni kamenem.“ (Jan 8,7) – Podle Sackse je dotyčný výrok doložen i v rabínské tradici. Prof. Jan Heller prohlašoval daný výrok za „přímo inspirovaný Duchem svatým“. Inspirováni Duchem svatým mohli tudíž být, dovozuji, též další židovští učitelé …

František Schilla

Aliančí týden modliteb 10. – 17. ledna 2021 Tváří v tvář

ČEA opět připravuje materiály ke společným setkáním v rámci Aliančního týdne modliteb, který bude v roce 2021 probíhat 10. – 17. ledna. ATM je příležitostí pro křesťany různých denominací, sborů a farností v jednotlivých městech začít společně nový rok na modlitbách, modlit se za sebe navzájem, za svá města, šíření evangelia a aktuální témata. Epidemie koronaviru ukázala jak důležitá je pro nás fyzická a osobní blízkost a společenství. Prožili jsme odloučení od přátel i únavu z online světa. Roušky zakryly naši tvář a ztížily vnímání jeden druhého. Církve se pomalu vrací k normálním setkáním tváří v tvář a modlíme se za to, aby se opět kostely neuzavřely. Potřebujeme se vidět tváří v tvář. Právě pojem tváře je přitom jedním z důležitých biblických motivů spojený s tématy blízkosti, přítomnosti, bezprostřednosti, hledání a vztahu. ATM 2021 proto bude inspirován texty, kde Boží tvář nebo setkání tváří v tvář s Bohem či lidmi hrálo v Písmu nějakou zajímavou roli. Setkáme se s Kainem skrývajícím se před Boží tváří, zápasícím Jákobem, Jobem vyhlížejícím Boží tvář i s Ježíšem nastavujícím tvář nepřátelům. Zároveň budou modlitební témata reflektovat i zkušenosti a výzvy spojené s covid-19 a potřebami, které epidemie vyvolala. ATM bude opět probíhat v desítkách měst po celé republice. Podrobnější modlitební průvodce je k dispozici od první poloviny září. Bližší informace na adrese http://ea.cz/149/aliancni_tyden_modliteb_2021.

datum	téma	biblický text	modlitební okruhy
10.1.2021	Hledejte mou tvář	Ž 27,7-14	Boží vedení, život v naslouchání následování
11.1.2021	Vzdálen od Boží tváře	Gn 4,8-16	Lidé, kteří se vzdálili Bohu nebo se skrývají
12.1.2021	Tváří v tvář Bohu i člověku	Gn 32,25-33,10	Rodina
13.1.2021	Boží přítomnost	Ex 33,3-23	Boží přítomnost a jednání v církvi
14.1.2021	Proč skrýváš svou tvář?	Jb 13,13-14,6	Lidé trpící, nemocní, procházející těžkými zkouškami
15.1.2021	Nastavit druhou tvář	Mt 5,38-48	Překvapivá a radikální láska k lidem kolem nás
16.1.2021	Odrážet Boží tvář	2 K 3,18-4,7	Zvěstování slovem i životem
17.1.2021	Kristova tvář	Mt 26,62-70	Následování Krista, pronásledovaná církev

Pseudonáboženství F...

Dokončení ze str.3

du „novou evangelizaci“. V zemích, jako je Česká republika, církev už zdánlivě nemá co ztratit. Ve skutečnosti je však třeba se jasně distancovat od projevů „pseudonáboženství F“, které kriticky myslící veřejnost od církve odhánějí, avšak zároveň přitahují a fascinují lidi, prahnoucí po jednoduchých odpovědích na složité otázky a „neotřesitelných jistotách“. Je potřebné ukazovat na alternativní příklady křesťanských skupin, které se poctivě snaží o inteligentní, promyšlenou interpretaci víry, o rozvíjení osobního duchovního života (kontemplativního přístupu ke skutečnosti) a aktivní účast křesťanů v občanské společnosti, v kulturních, vzdělávacích a ekologických iniciativách, v posilování ekumenismu, mezináboženského a mezikulturního dialogu.
Křesťané by neměli chybět mezi těmi, kdo posilují ve společnosti imunitu vůči populismu, fake news a konspiračním teoriím. (Bohužel, zastánci „pseudonáboženství F“ často právě tuto společenskou patologii horlivě podporují.) Naštěstí křesťanská otevřená ekumenická společenství v České republice již existují a mohou být zdrojem naděje i po pravděpodobném kolapsu dosavadních církevních institucí (např. systému farní správy).
Záleží jak na otevřenosti a vzdělání těch, kteří nesou oficiální odpovědnost v církvi, tak na iniciativě a zodpovědnosti „laiků“. Pro hledání adekvátních odpovědí na „znamení času“ je nutná zcela svobodná diskuse v církvích. Určitým příkladem takové diskuse je „synodální proces“ v katolické církvi v Německu.
Uvědomme si, že dění v křesťanském prostředí má velký význam pro život společnosti jako celku, protože křesťané jsou jeho nezastupitelnou součástí, nehledě na procentuální zastoupení. Dnes stojí na křižovatce.

Tomáš Halík (www.christnet.eu)

Autor je teolog a sociolog.

Tajemství umírání

Dokončení z minulého čísla

Proč chtěl Pavel už raději odejít z těla a být s Kristem? Pavel měl totiž úžasné privilegium, že už během zemského života viděl osobně nebeský domov. Pán Ježíš ho vzal dva krát na chvíli k sobě do nebeského domova. Prožil tam chvíle, které se nedají vyjádřit lidskými slovy. Pavel svůj zážitek vyjádřil slovy: *„Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“* 1 K 2,9.
Vůbec se mu nedivíme, že už toužil po odchodu do nebeského domova. Byl si však vědom toho, že má zde na zemi ještě důležité poslání. Napsal to krásnými slovy: *„Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ale zůstat v těle je potřebnější pro vás.“* F(p) 1,21.
Každý člověk, který přijal Ježíše Krista jako Zachránce a Průvodce svého života a důvěřuje mu, může tedy s radostí přemýšlet i o posledních chvílích svého zemského života. Umírání bude pro něj „odchodem ze stanu těla“, „svlečením oděvu těla“ a vstupem do duchovního domova ve společenství s Kristem.
Na závěr Pavel píše důležitá slova: *„Proto nám také nadevše záleží na tom, abychom se mu líbili.“* Když tedy víme, čím bude pro nás umírání a co nás čeká po odchodu z těla, pak máme velikou touhu žít tak, abychom se ve všem Pánu Ježíši líbili.
Pavlovi skutečně záleželo nejvíce na tom, aby žil podle příkladu Pána Ježíše a plnil úkol, který mu zde Pán Ježíš svěřil: zvěstovat lidem dobrou zprávu o nádherné budoucnosti, kterou Kristus připravil pro každého, kdo v něho uvěří. Proto byl Pavel ochoten snášet posměch, bití i vězení, protože chtěl, aby se co nejvíce lidí dozvědělo, že je Kristus miluje a také jim nabízí nádhernou budoucnost.
Student Jan Boštík napsal svědectví o svém umírání. „Dne 11. srpna 1988 jsem se byl koupat v řece Orlici. Jel jsem tam se svým kamarádem Milanem, který byl u mě na prázdninách. Tehdy mi bylo 17 let a studoval jsem střední strojní průmyslovku v Hradci Králové. Zastavili jsme se u řeky a šli si zaskákat do vody. Rozhodl jsem se skočit do vody tzv. „lomeňáka“. Prudký náraz o hladinu vody způsobil, že jsem si okamžitě zlomil-rozdrtil čtvrtý, pátý a šestý krční obratel. Ve vteřině jsem ochrnul a celé tělo bylo paralyzované bez možnosti jakéhokoli pohybu. Zjistil jsem, že pomalu klesám zády dolů ke dnu. Chtěl jsem pohnout rukama nebo nohama, abych mohl vyplavat nahoru a zachránit se. Vůbec to nešlo, byl jsem úplně celý ochrnutý. Tělo klesalo pozvolna dolů. Byl to hrozný pocit beznaděje. Věděl jsem, že musím umřít. O smrti jsem nevěděl vůbec nic. Očekával jsem, že smrt bude něco jako zapnutí nebo vypnutí světla vypínačem. Myslel jsem si, že už nebudu nic cítit a vědět o sobě. Stalo se však něco úplně jiného. Má duše opustila tělo. Nevěděl jsem, co se to děje. Zjistil jsem, že jsem „živý“ a že nejsem ve vodě. Podíval jsem se dolů za sebe a na dně řeky leželo mé mrtvé tělo. Vůbec jsem nerozuměl tomu, co se to děje. Najednou jsem začal klesat jakýmsi „černým prostorem, tunelem“. Tam jsem zjistil, že se cítím úplně normálně jako Boštík Jan. Po chvilce jsem se ocitl v obrovském růžovožlutém prostoru. Otočil jsem se a tam bylo obrovské světlo ve tvaru lidské postavy. Při prvním pohledu na to světlo jsem okamžitě věděl, že je to Ježíš Kristus! Najednou mě Ježíš Kristus vzal k sobě a já zažil něco velmi neočekávaného, ale krásného. Vzal mě do své náruče a objímal jako malé dítě. Zjistil jsem, že jsem v jeho nesmírné lásce a dobrotě. Rozhodl jsem se, že tam zůstanu. Bylo mi tam velmi krásně a cítil jsem se neskutečně příjemně. Najednou jsem ucítil, jak mi Ježíš Kristus říká: „Ještě není tvůj čas“. Vzal mě zvláštní silou a najednou mě vrátil do mého těla. Tam mě za chvilku vytahoval kamarád z vody a já byl znovu ve svém těle. Cítil jsem bolest rozlámané páteře a zklamání z toho, že jsem tam nemohl zůstat.“ Celé jeho svědectví je na internetu.
https://kristusjezis.cz/svedectvi-jan-bostik-nezapomenutelne-setkani-s-jezisem/
Pán Ježíš nám, kteří s ním žijeme, zajišťuje skvělou budoucnost. Důvěřujme mu, milujme ho, služme mu a zvěstujme druhým lidem Boží pozvání a nabídku věčného života v Božím království.

Stanislav Kaczmarczyk

Jsou různá loučení

Výčet všelijakých loučení by mohl být, kdyby na to přišlo, nekonečný. Ovšem dost z nich je, díky Bohu, návratem končících.
Možná už čtenář vytuší, kam v tomto pozdně podzimním čase směřuji. Toto zamyšlení vzniká koncem října, kdy jsou hroby zdobeny a naši „drazí zesnulí“ nějak více připomínáni.
A kterak si býváme drazí za života?
Potká to každé společenství, tedy i církevní sbor, že smutná situace přijde, opravdu zarmoutí – proč se stydět za slzy?
Ve sboru Českobratrské církve evangelické v Lanškrouně přišly ty chvíle ve zvláštní situaci.
Sestra Ema Motlová (87 let) byla žena mnohým milá, přátelská a veselá. Měla ráda poezii, zahrádku, svoji rodinu i společenství sboru. Vědělo se, že už není zcela zdravá, ale odešla překvapivě. A bylo nutno, vzhledem k obecně známé situaci, odložit oficiální rozloučení. Zemřela 19. března 2020. V přítomnosti její urny a fotografie jsme si tu paní sestru, jejíž veselost nám bude chybět, připomněli v teplém srpnovém dnu.
Bratra Jana Šilara, šestadevadesátiletého, zastihla smrt uprostřed léta. Pohřeb tedy žádal nutnou opatrnost, ale mohl se uskutečnit běžným způsobem.
Tento muž, varhaník, kostelník, zahrádkář, vzorný táta, dědeček, kamarád i bratr si nepřál, aby se o něm moc mluvilo a byl vychvalován. Tuto zmínku činím takříkajíc bez jeho dovolení. Věřím, že mi bude odpuštěno.
Sestra Motlová prožila poslední hrst svých let jako vdova po muži velice laskavém a sborovém pokladníku přepoctivém. Pejsek, zahrádka, vnoučátka, to byla jistě její radost. A patřila k těm neběžným současníkům, majícím rádi poezii. Nejen ji četla, ale v raném mládí a pak v pozdním věku tu a tam básničku napsala. Ta poslední tvorba patřila malým vnučkám.
A bratr Šilar? Jezdil hodně na kole, auto jistě řídil rád, ale v nutných případech. Zúčastnit se po šedesátce takřečeného podřezávání kostela bylo pro něho normální. Práce se nebál, ochotně pomohl, komu bylo třeba. V naší domácnosti před lety maloval kuchyň. I toho, že jsme občas s manželem jako nevidomí potřebovali, takříkajíc zvláštní pomoc. Bylo mu už 88, když mne jednou potkal, seskočil s kola a přešel se mnou silnici.
V tomhle zamyšlení mi nejde o dvojí nekrolog. Nemíním zahlcovat článek osobními údaji. Vím, že jednou přijde definitivní pozemský konec každého z nás a těžko bude možné zahrnout tisk spoustou životopisů.
Jde o to neztrácet se z dohledu zaživa ani pak, kdy by památka našich vskutku milých mohla příliš brzy vyblednout.
„Já jsem vzkříšení i život“ zaznělo dle Janova evangelia na pohřbu sestry Motlové.
A pro kousek naděje chci přidat text, jímž jsme se, nakonec přece jen společně, směli rozloučit s bratrem Janem Šilarem. Zazněl v ekumenickém překladu, ale před lety, když šediny pro mne byly čímsi převelice vzdáleným, mne oslovil v překrásné kralič-tině:

Až i do starosti já sám,
nýbrž až do šedin já ponesu.
Já jsem vás učinil
a já nositi budu.
Já, pravím,
ponesu a vysvobodím.

Izajáš 46,4

Vděčně zavzpomínala

Eva Budzáková

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

35/2020

9. prosince 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
16. prosince 2020

Z obsahu

Vánoce 2020

Poselství ke 3. adventní neděli

Velikost Hospodina a malost lidských model
Jeremjáš 10,6

Potkal jsem před časem svérázného človíčka, který mě zaujal zvláštním vztahem k přírodě. Když se dověděl, že jsem farář, upřímně se přiznal, že on uctívá přírodu. "A jak své uctívání praktikujete?" zeptal jsem se. On odpověděl: "Jdu třeba kolem potoka a najednou to na mě padne a já musím pokleknout a uctívat ten potok. Nebo uvidím horu, dolehne na mne její mohutnost a srazí mne na zem."

Když tohle uslyší tradiční biblicky zakotvený křesťan, asi ho hned napadne stejný verš jako napadl tenkrát mne: "klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli" (Ř 1,25).

Ovšem apoštol Pavel napsal tuto tezi v souvislostech naprosto jiných, než bylo setkání s tímto človíčkem (doporučuji přečíst a vzít vážně kontext). Bylo by snadné víru onoho člověka odmítnout jako projev staronového modlářství. Mám obavy, že při takovém odmítnutí hrozí – jak praví klasik - že "vylejeme vaničku i s dítětem". Myslím si totiž, že my zbožní často dovedeme hovořit o velikosti Hospodinově, ale ve skutečnosti opakujeme jen naučenou a přejatou frázi.

Jak může někdo mluvit o velikosti Stvořitele, pokud sám neprožil do hloubi srdce úctu a úžas nad Božím stvořením? Kdo nikdy nepocítil radostné chvění při pohledu na rozkvetlou horskou louku? Kdo nikdy nepocítil závrať při zahlédění do vesmírných dálav noční hvězdné oblohy na horách? Kdo nikdy nepocítil strach ze ztracenosti ve sněhové bouři? Kdo nikdy nezažil vydanost mořským vlnám a svou malost uprostřed bezbřehé vodní pláně? Je spousta dalších věcí, které člověk může a má prožívat v kontaktu s přírodou, s Božím stvořením.

Jsem přesvědčen, že pokud člověk není schopen uvědomit si a hluboce prožít velikost a přesah přírody, světa kolem nás, kdo nedokáže upřímně užasnout nad tajemstvím života, nemůže ani nic vědět o velikosti Stvořitele Hospodina.

Možná, že onen poněkud bizarní človíček, který nemá ponětí ani o teologii ani o Bibli a křesťanské praxi, je nakonec Hospodinu a jeho velikosti blíž než mnozí zbožní a chytří a učení. Ano, možná, že patří k těm zvláštním, Ježíšem blahoslaveným chudým v duchu, kterým však patří nebeské království. (Mt 5,3)

Pavel Čmelík
farář sboru ČCE Leskovec

Chválit Hospodina

„Panovníku, otevři mé rty, ať má ústa hlásají tvou chválu!" **Ž 51,17**

Chválit a velebit Boha není nic samozřejmého, i když se to v našich shromážděních tak někdy zdá. Je to vlastně způsob modlitby, která je nejtěžší! Když jsme sevřeni, tak z našich srdcí tryská často prosba: *„Pane, pomoz nám a smiluj se!"* Jenže modlitba chvály je trochu něco jiného. Poděkovat za to, co dostanu je mnohdy samozřejmé, i když se to v poslední době z mezilidských vztahů vytrácí. Ale chvála? Chvála to je obdiv, úžas nad tím, jaký je dobrý náš Bůh. Je to zároveň vyznání toho, že náš Bůh je svatý, svrchovaný a v Pánu Ježíši Kristu milostivý. Je to Bůh plný lásky a pochopení pro každý náš krok.

Když žalmista volá k Bohu a vyzývá nás, abychom ho chválili, tak je to proto, že předpokládá, že i my vzhlížíme k někomu, ke komu máme určitý vztah. Vyhlížíme k Bohu, protože jsme si vědomi jeho velikosti a dobroty. Jsme Bohem uchváceni! Snažíme se to vyjádřit slovy starozákonní Písně písní: „Jsi krásný můj milý. Jak jsi krásná má milá." Tak zní naše volání i odpověď z Boží strany, ve kterém je vyjádřen náš obdiv a chvála. A tím, že takto obdivujeme

Dokončení na str. 2

Aktualita: Navzdory koronaviru

Budou Vánoce. Či spíše byly, jsou a budou. Zatím dobré dva tisíce let. A nemusíme jen listovat v kalendáři. Datum není až tak důležité, jako sama skutečnost Zjevení Páně. Pověstní mudrci by mohli vyprávět, proč spěchali do Betléma. Proslulí astrologové, astronomové, hvězdopravci, planetáři, učenci perští, či chaldejští, religionisté, věštci, ezoterici. Potulní králové schopní imaginace, zahraniční zástupci pohanů s diplomatickou misí, vzdávající hold zrozenému mesiáši? Nejpřesněji mágové a ve šťastném tlumočení kralických mudrci. Určitě ne čarodějové či kouzelníci s nečistými praktikami, s těmi by nejspíše i tehdy zatočili, vždyť v Izraeli výhrada Mojžíšova byla dosud živá: „pronárody poslouchají mrakopravce a věštce, ale tobě to Hospodin, tvůj Bůh, nedovolil." Ale přece ti mágové, či mudrci jsou obdivuhodní, jsou příchozí do Judstva, z jiné kultury a tradic. Nejspíše pohané - a sklání se před Kristem! Kéž se to děje i dnes o Vánocích. Ostatně astronomy máme rádi, moudré k tomu.

Je zřejmé, že bez nápovědí, symbolů, metafor, šifer a znamení se neobejdeme. A líbí se mi i ty hvězdy. Kometa, supernova, konjunkce, roj hvězd; meteorit? Mám soukromou hypotézu. Rád sleduji měsíc. U hvězdopravců luna vždy hrála významnou roli. Snad že by mágové mohli sledovat její fáze… Mně se moc líbí. Snad trochu melancholicky. Každou chvíli je jinde a z okna je k pohledání z jedné, či druhé strany. Říkám měsíci tulák po hvězdách. Doufám, že navzdory Jiřímu Grygarovi si lítá, jak ho napadne. Tomu ovšem nic neunikne. Je to bláhová představa.

Jedno z proroctví, ilustrací, má kořeny v živé přírodě, stvoření. Doslova v suchém pařezu. Jak pravil Izajáš: „I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův. Duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy." Aneb jak praví lidová píseň z 15. století: "Zvěst slyšte v širo dáli: kmen suchý růží zkvet. Jak proroci si přáli, Bůh spasil láskou svět. Noc, ani krutý mráz, nespálí krásný kvítek, jenž těšit přišel nás. Ta růžička ač malá, dá vůni líbeznou a záře její stálá pronikne noční tmou. K ní všichni hříšní jdou: od smrti a tmy hříchu, spásnou je záchranou." Zkrátka navzdory i našim současným starostem. Vykvetla růže. Vzešla hvězda z Davida!

Jan Kašper

Jiný advent

Pozdrav na palubu

V hamburském přístavu má své místo i organizace jménem Námořní misie. Na počátku adventu se shromažďují ve velkém sále lidé, kteří chtějí poslat vánoční pozdrav svým milým a blízkým, kteří se budou o Vánocích plavit na lodích a nebudou moci s nimi společně slavit Vánoce. Nahrávají svůj vánoční pozdrav, který bude vysílán až na Štědrý den v rádiu, na krátkých vlnách a přes internet. Letos to je po šedesáté šesté. Zdálo by se, že dnes v době mobilů a internetu je to staromódní způsob. Přání jsou vysílána severoněmeckým veřejným rozhlasem a je to oblíbený pořad, který sledují i lidé, kteří zdánlivě nemají s adresáty pozdravů co dělat. Říkají však, že tolik lásky, která z tohoto vysílání vyzařuje, vytváří podivuhodnou vánoční atmosféru, která promlouvá i do jejich života. Někteří lidé přinášejí do misie své dárky pro ty námořníky, kteří budou v přístavu v Hamburku právě o Vánocích, mimo své rodiny. Dívka Taddi pozdravuje svého snoubence a těší se, že se v lednu opět setkají. Vždyť láska je silnější než moře.

Podle Iris Macke

Radost

Seznámili se v rychlíku, seděli vedle sebe. Jeden domácí a jeden host z Venezuely. Brzy našli společná témata a cesta pěkně utíkala. Až najednou Venezuelan vyskočil, jeho tvář se rozzářila a on vykřikoval: Snow! Look at this! Snow! (Sníh! Podívej se! Sníh). Měl pravdu, vločky se klidně snášely na zem. „Je to letos poprvé" poznamenal jsem. „Je to poprvé v mém životě" řekl on.

Podle Hanny Buiting

Příjezd

Moje maminka chtěla, abych jí vždycky, když od ní přijedu domů, zavolal nebo alespoň nechal telefon (tehdy před lety pevnou linku) 3x zazvonit. To znamenalo „Už jsem dorazil". Když mne minulý rok zvala v listopadu k sobě, chtěl jsem, aby mou návštěvu přesunula na leden. Měl jsem málo času a lépe by se mi to hodilo. „Jak myslíš," řekla, „ale bude to naposled". Pochopil jsem, co tím míní. Byla nemocná, ale my jsme mysleli, že ještě pár roků s námi bude. Teď jsem neváhal, přesunul jsem pracovní povinnosti, vzal si volno, zburcoval jsem svoji rodinu a o víkendu jsme za maminkou přijeli. Bylo to milé setkání s adventním věncem, cukrovím, koledami, vzpomínkami a dobrou náladou přítomných.

Několik dnů před Vánocemi se mi ozval bratr: nemusel mnoho říkat, tušil jsem hned, o co jde. Maminka zemřela. A tak jsme se den před Štědrým dnem jako široká rodina setkali na hřbitově. „Mami, dej mi vědět, až „tam" dorazíš" pomyslel jsem si, když jsem odcházel od hrobu… S ostatními příbuznými jsme zašli do blízké restaurace na občerstvení. Najednou se ozvala rána a vánoční stromeček v místnosti zničehonic spadl. Nám to bylo jasné. Díky mami, teď víme, že jsi "tam".

Podle Wilhelma Schmida
z němčiny přeložila a upravila:
Alena Naimanová

Z církví doma i ve světě

Ekumenická rada církví zvolila generálního sekretáře

Valné shromáždění Ekumenické rady církví na svém jednání 24. listopadu 2020, zvolilo generálním sekretářem na další čtyři roky Petra Jana Vinše. Petr Jan Vinš, teolog, religionista a duchovní Starokatolické církve, je tím zvolen na druhé funkční období. K úkolům Ekumenické rady církví patří koordinace mezicírkevní spolupráce a spolupráce církví a státu. Sdružuje dvanáct členských církví, jednu církev přidruženou a tři církve a Federaci židovských obcí jako pozorovatele.

(erc)

Červená středa připomněla pronásledované pro víru

Česká republika se 25. listopadu znovu připojila k mezinárodní iniciativě Červená středa, která chce připomínat utrpení pronásledovaných pro víru. Program v Praze začal konferencí v Karolinu o pronásledování pro víru ve světě, po ní následovala společná křesťansko-židovská modlitba a průvod kolem tří červeně nasvícených budov, které jsou symbolem Červené středy.

Akci organizovaly společně Česká biskupská konference s Ekumenickou radou církví v ČR, Federací židovských obcí v ČR a Institutem pro křesťansko-demokratickou politiku. Ten pořádal konferenci, která se ale kvůli pandemii konala pouze v on-line režimu. "Na konferenci se připojil i Falah Hasan, zástupce náboženské komunity jezídů nebo promluvil i Yohanna Petros Mouche, arcibiskup z Mosulu," uvedl předseda správní rady institutu Pavel Svoboda, který myšlenku Červené středy přinesl do České republiky.

Po společné židovsko-křesťanské modlitbě ve Velké aule Karolina následoval průvod kolem červeně nasvícených budov, kde se už počítalo i s účastí veřejnosti. Průvod prošel z Karolina ke kostelu sv. Havla, ke kostelu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí a byl ukončen u Staronové synagogy. V Praze bylo kromě zmíněných budov nasvíceno třeba Rudolfinum, Petřínská rozhledna nebo budova Poslanecké sněmovny, v Brně Mahenovo divadlo, v Třebíči Bazilika svatého Prokopa a v Olomouci katedrála sv. Václava.

podle ČTK

V Rusku se chystá nový proces se zakázanými jehovisty

Ruští vyšetřovatelé otevřeli nový trestní případ proti členům Svědků Jehovových v Rusku. Domovní prohlídky se uskutečnily ve více než dvou desítkách regionů, oznámila včera agentura Interfax s odvoláním na mluvčí kriminální ústředny. Zadrženým vůdcům jehovistů hrozí až deset let vězení, dodala. Ruský nejvyšší soud před třemi lety na žádost úřadů tuto náboženskou společnost zakázal jako extrémistickou organizaci. Řada jehovistů už v Rusku skončila ve vězení, jiní vyvázli s pokutou či podmíněnými tresty.

"Vyšetřovatelé spolu s policisty, agenty tajné služby FSB a členy (paramilitární) gardy uskutečnili domovní prohlídky ve více než dvou desítkách ruských regionů. Odhalili a zadrželi řadu organizátorů a členů, kteří podstoupí nezbytné vyšetřovací úkony," řekla mluvčí.

Zadržení jsou stíháni kvůli "vytvoření řídícího centra Svědků Jehovových v Rusku" i "konspirativním schůzkám": v jednom moskevském bytě se jehovisté tajně modlili a studovali náboženskou literaturu.

V Rusku se ke Svědkům Jehovovým hlásilo asi 170 000 věřících, po celém světě okolo osmi milionů. Hnutí vzniklo v 70. letech 19. století kolem kazatele Charlese Russella v Pensylvánii. V Česku jsou Svědkové Jehovovi od roku 1993 registrováni jako církev a v roce 2018 se k nim hlásilo asi 15 000 lidí.

www.christnet.eu

Vláda upravila podmínky návštěvy bohoslužeb a sociálních zařízení

Počet věřících na bohoslužbách se od čtvrtka 3. prosince ve velkých kostelích významně zvýší. Usnesení Vlády České republiky nově povoluje takový počet účastníků, který v daném kostele nepřekročí 30 % míst k sezení. Nebude tedy platit počet třiceti lidí, který vyplýval z přechodu na 3. stupeň Protiepidemického systému.

"Nově je také povoleno, aby se na bohoslužbě zpívalo. Podle nového nařízení se ale zpěvu může účastnit maximálně deset osob," sdělila Proglasu mluvčí ČBK Monika Klimentová s tím, že účastastníci musí sedět většinu času na jednom místě a dodržovat minimální rozestupy dva metry. "Tento pokyn samozřejmě neplatí pro členy jedné domácnosti," dodala. Nové krizové opatření vlády o shromažďovacím právu prozatím potrvá do 12. prosince včetně. Pro svatby a pohřby nadále platí maximální počet 30 účastníků. Návštěvy v sociálních zařízeních budou možné od soboty 5. prosince, a to s antigenním testem na covid starým maximálně 48 hodin. V tom, jak budou návštěvy organizovány, budou mít podle ministryně Jany Maláčové hlavní slovo jednotlivá zařízení.

www.proglas.cz

Česká evangelikální aliance plánuje uspořádání Evangelikálního fóra 2021

Další ročník Evangelikálního fóra nese téma Hluboká církev - prameny a budoucnost evangelikální spirituality a měl by se konat ve dnech 17. - 19. února v Soukenické ulici v Praze 1. Již teď se můžete těšit na řečníky, jako jsou Kateřina Lachmanová, David Novák a Pavel Plchot. Svou účast již potvrdili Jiří Bukovský, Jan Hábl, Petr Húšť, Michal Klus, Marek Macák, Jana Macková, Daniel Pastirčák, Pavel Raus, Dalimil Staněk, Jiří Unger a Jan Valeš. Fórum se pokusí v českém kontextu hledat odpovědi, jaké jsou prameny naší zbožnosti a jak čelit duchovní vyprahlosti nebo únavě rozvíjením hlubšího interaktivního spojení s Bohem. Více na:

info@ea.cz nebo www.ea.cz

Chválit Hospodina

Dokončení ze str. 1

svého Boha a Krále života, tak tím vlastně říkáme, že on je náš Pán, který si nás zamiloval, a proto ze své lásky k nám obětoval i svého Syna. Proto ho velebíme a chválíme! Proto oslavujeme jeho jméno! Proto mu také za všechno děkujeme! Vyjadřujeme tak úžas ke svému Milovanému, protože víme, že i když jsme slabí, i když se snadno necháváme ovlivňovat mnohými okolnostmi, tak že náš Bůh je naším obhájcem a ochráncem. Naše chvála tedy vyrůstá z obdivu vůči našemu Bohu. Je to naše radost z toho, že se nám Bůh dal poznat ve svém Synu, Ježíši Kristu.

Modlitba chvály je možná jedině v Duchu svatém, který nás uchvacuje k vděčnosti a úžasu nad Božími činy lásky a milosrdenství. Jenže my dnes moc neumíme žasnout nad Bohem a jeho láskou. Jsme vychováváni více k sebestřednosti a k nároku na všechno. Myslíme si, že máme nárok na vztah k druhému, že máme nárok v hmotných věcech, nárok na zdraví, prostě na všechno. Stojíme-li ovšem před Boží tváří, pak si uvědomujeme, že nemáme nárok na nic.

Od svého narození máme sklon jen ke zlému, žijeme pod dědičným hříchem. A kdyby do našeho světa Bůh neposlal svého Syna, který se stal jedním z nás a který v poslušnosti ke svému nebeskému Otci přišel, aby z nás sňal všechen hřích, kdyby na sebe nevzal všechny naše nemoci, bolesti a trápení, kdyby si nás nezamiloval a nezahrnul nás svou láskou, pak bychom vůbec nepochopili, co je v našem životě to nejdůležitější. On nás svým osobním vztahem, který chce mít s každým z nás, vtahuje do toho podstatného a nejdůležitějšího. Chce, abychom se otvírali jeho lásce, jeho dobrotě a jeho milosrdenství. Dokonce nás prosí, abychom všechno to, co jsme při něm poznali a od něho přijali a zakusili, abychom to předávali dál. Abychom ukazovali lidem kolem sebe ten zvláštní rozměr nepochopitelnosti, ve kterém je náš Bůh zcela jiný, než bychom si dovedli představit. A když toto pochopíme, pak začneme obdivovat i modlitbu chvály! Protože pak začneme chválit Boha za to jaký je, za to že je svatý, svrchovaný, vyvýšený a veliký. Za to, že je nám v Kristu Ježíši blízký, že stojí při každém z nás. Za to, že si nás zamiloval, za to že byl poslušný svému nebeskému Otci až do konce, aby se mohl v lásce sklonit až k tomu poslednímu z lidí na této zemi a setkat se s ním. Chvála směřující k Bohu otvírá pohled na Boha samotného. Odvádí nás od sebe sama, od zahleděnosti do sebe a do svých úspěchů. A my jsme přitahováni velikostí a svatostí trojjediného Boha, Otce, Syna i Ducha svatého. Naše srdce pak touží po svobodě pro další Boží obdarování a otvírá se Boží lásce.

„Jedině ten jeden jediný, který chválil Boha, byl nakonec zachráněn“ říká Ježíš ve svém podobenství o uzdravení malomocného. Ten jediný se totiž setkal s Ježíšem! Proto mohlo být i jeho srdce uzdraveno ze vší bolesti, ze vší vzdálenosti od lidí, ze stresu z nemoci, kterou prožíval. Jeho srdce bylo uzdraveno chválou, protože chvalozpěv vždycky uzdravuje. Chvalozpěv uzdravuje všechny naše vztahy, protože je nesen obdivem, úžasem a láskou vůči Bohu.

Vděčnost, chvála a úžas nás vedou do pokory před Bohem a vtahují nás do přitažlivosti Boží lásky. Jediný malomocný si neodnesl domů pouze tělesné uzdravení. Ale on k tomu ještě poznal Boha a jeho nesmírnou lásku, která se projevila v Ježíši Kristu. Poznal o čem je život. Pokoušejme se i my ve svých modlitbách docházet k takové vděčnosti, ke zcela spontánní chvále, která tryská z hlubin našeho srdce. Prosme Pána o to, aby nás uchvacoval znovu a znovu svým svatým Duchem, aby ho velebilo naše srdce tak, že by se z toho i nebe radovalo. A ti všichni kolem nás, kteří tomu budou přihlížet, mohou být také strženi k úžasu nad velikostí a slávou našeho nebeského Otce a jeho Syna, našeho Pána a Krále života.

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Naděje – Otevřené okno do Božího království

„Abychom na Ježíše Krista upnuli svou naději.“
„Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný.“
Ef 1,12; Žd 10,23

Co je obsahem slova „naděje“? V biblickém slovníku čteme: „Naděje je pevné očekávání budoucích věcí a živá touha po jejich uskutečnění.“ Pro věřící křesťany je naděje „otevřeným oknem“ do budoucnosti. Křesťan kráčí do budoucnosti s Kristem. Má tedy před sebou budoucnost, která ho čeká ještě zde na zemi a budoucnost, která ho čeká v Božím království. Budoucnost, kterou bude prožívat zde na zemi, je naplněna jistotou, že ho Pán Ježíš bude věrně doprovázet, jako milující Pastýř svou ovečku. Budoucnost, která čeká křesťana v Božím království, je naplněna jistotou, která je založena na Božích zaslíbeních. V Božím království čeká křesťana nádherný život. Apoštol Pavel to vyjádřil slovy: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ 1 K 2,9.

Chceme se tedy podívat otevřeným oknem naděje do Božího království. Člověk, který přijal Pána Ježíše za svého Spasitele a Průvodce života a žije každý den s ním, je už nyní občanem Božího království. „My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista. On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všecko si podmanit.“ Fp 3,20. Čeká nás tedy zázrak proměny našeho těla na takové tělo, jaké má Pán Ježíš po vzkříšení. V tomto novém duchovním těle nás čeká věčný život. To ujištění slyšeli i učedníci z úst svého Mistra. „Avšak ti, kteří jsou hodni dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých, nežení se ani nevdávají. Vždyť už nemohou zemřít, neboť jsou rovní andělům a jsou syny Božími, poněvadž jsou účastni vzkříšení.“ L 20,35-36.

Spasení

„Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen.“ Sk 16,31. „Každý kdo vzývá jméno Páně, bude spasen.“ Ř 10,13. „Milostí jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar.“ Ef 2,8. „Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem.“ Tt 2,11. „Proto přináší (Ježíš) dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu.“ Žd 7,25. „Podruhé se zjeví ne už kvůli hříchu, ale ke spáse těm, kdo ho očekávají.“ Žd 9,28. „Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase.“ 1 Pt 1,5. „A tak docházíte cíle víry, spasení duší.“ 1 Pt 1,9.

Nebe

„Radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.“ L 10,20. „Čeká nás příbytek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama.“ 2 K 5,1. „Slyšeli jsme o vaší víře v Krista Ježíše a o vaší lásce, kterou máte ke všem bratřím pro naději zakotvenou v nebesích.“ Ko 1,4-5 Pán Ježíš řekl: „V domě mého Otce je mnoho příbytků… Jdu, abych vám připravil místo… Opět přijdu, a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ J 14,2-3 „Takže se vaše víra i naděje upíná k Bohu.“ 1 Pt 1,21. „Podle jeho slibu čekáme nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost.“ 2 Pt 3,13.

Hodnocení

V nebi nás čeká i hodnocení našeho života a odměna za službu a věrnost. „Služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi v radost svého Pána.“ Mt 25,23 „Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.“ Zj 2,10. „Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce; když se osvědčí, dostane vavřín života, jejž Pán zaslíbil těm, kdo ho milují.“ Jk 1,12. „Amen, pravím vám, cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných, mně jste učinili.“ Mt 25,40. „Když se pak ukáže nejvyšší Pastýř, dostane se vám nevadnoucího vavřínu slávy.“ 1 Pt 5,4

Dědictví

„Když jste mu uvěřili, byla vám vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví.“ Ef 1,13-14 „Jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu.“ Ef 1,18 „Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás střeží ke spasení.“ 1 Pt 1,4. „Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno.“ Žd 9,15 „Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi.“ Ř 8,16-17

Dokončení na str. 3

Kristína Royová 3. část

160 let od narození (18. 8. 1860) a 115 let od její návštěvy na Těšínsku

dokončení z minulého čísla

To údolíčko, otočené vysokými horami, vyzeralo ako kúsok rajskej záhrady."

Dlouholetou touhou Kristíny bylo postavení nemocnice ve Staré Turé. Její touha se uskutečnila 26.11.1911, kdy se konalo posvěcení nemocnice. V tomtéž čase se konala i druhá slavnost - založení diakonie, při níž velmi pomohla sestra Alvina Hesse, která pak zůstala ve Staré Turé až do své smrti. V roku 1930 byl založen spolek „Vieroslava", jehož poslání vyjádřila Kristína následujícími slovy: *„Účelom spolku Vieroslava je zmiernenie ľudskej biedy v Československu dobrou opaterou chudobných nemocných, vychovávaním sirôt, vydávaním kresťanských abstinentských kníh a časopisov a vyučovaním sestier diakoniek."* Prvým krokem spolku bylo zaslání stanov na schválení, aby mohly být nemocnice a dětský domov zařazeny mezi sociální ústavy v republice.

V roce 1925 začala Kristína vydávat časopis „Večernica", který vycházel jednou měsíčně. V redakci spolupracovaly s ní i sestry Božena Jehličková a Maria Rafajová. Časopis přinášel biblické úvahy, přednášky, zprávy o evangelizační a charitativní práci, informoval o misijních slavnostech a konferencích, a také zprávy o misijní práci v dalekých pohanských zemích.

Aktivní zájem o misii mezi pohany se stal součástí misijní práce sester Royových. Kristína píše: *„Od samého začiatku našej práce vždy viac a viac mali sme na zreteli i misiu medzi pohanmi. Už deti nedeľnej školy spolu s nami zbierali svoje darčeky na misiu."* Misie mezi pohany byla spojovacím článkem mezi kontinenty a Starou Turou. Příspěvky pro misionáře posílali na různá místa, až do Číny. Sami žili ve velmi skromných poměrech a při tom pomáhali šířit evangelium po celém světě.

Literární práce Kristíny Royové je velmi bohatá. Podle knihy „Bibliografia literárnej tvorby Kristíny Royovej", kterou sestavil Juraj Potúček, doplnil a edičně upravil Michal Slavka, je v seznamu 77 literárních prací, které byly dosud vydány tiskem. Nejznámějším dílem Kristíny je knížka pro děti *„Bez Boha na svete"*. Prvýkrát vyšla v roku 1893 a v průběhu sta let byla přeložena do 28 jazyků. Pro děti, které velmi milovala, napsala i další knížky: *„Ako kvapôčka putovala"*, *„Ako zomrel slávičeк"*, *„Ako prišli lastovičky domov"*, *„Peterko"*, *„Traja kamaráti"* a *„V slnečnej krajine"*. Mladým lidem jsou určeny knihy *„Sluha"*, *„Šťastní ľudia"*, *„Za vysokú cenu"*, a *„Bludári"*. Velkou hodnotu má rovněž autobiografie *„Za svetlom a so svetlom"*.

V roce 1990 začal vycházet *„Výber zo spisov Kristíny Royovej"*, který má nyní patnáct svazků. Na vydávání se podíleli: Tranoscius, Církev bratrská, Apoštolská církev a vydavatelství Nádej. Všechny její knihy mají velikou duchovní hodnotu, protože se v nich odráží víra, že obsah biblických knih je Duchem svatým inspirovaným Božím slovem a Ježíš Kristus je opravdovým Spasitelem, který má zájem o záchranu každého člověka.

Kristína Royová velmi milovala Bibli a každý den ji četla a studovala. Svoji kralickou Bibli přečetla 49 krát. Prvýkrát ji přečetla již jako dítě. Padesátýkrát přečetla Bibli již ve slovenském jazyce. Byl to překlad profesora Josefa Roháčka, vydaný v roce 1936. Kristína stála již tehdy na sklonku života. Napsala tehdy slova: *„Štyridsaťdeväťkrát prečítala som svoju drahú českú Bibliu, ktorou mi prišlo svetlo, vždy od začiatku po koniec. Päťdesiaty krát začínam čítať Bibliu konečne a po prvý raz slovensky. Národ, ktorý prijal Hospodin do svojej služby vtedy, keď mu v jeho reči daroval Bibliu, už sa nikdy nestratí, ani v iné národy neprejde. Tak sa už nestratí ani môj milovaný národ."* (Večernica 1936 č. 3-4.)

V sedmdesátém prvém roce svého života se Kristína rozhodla realizovat svoji dlouholetou touhu – vybudování ústavu pro staré. Završením usilovné práce bylo jeho otevření, které se uskutečnilo 1. května 1933. Tento dům dostal název „Domov bielych hláv". Z druhé strany byl na stěně umístěn výstižný citát: *„Ak uvidíš, uvidíš slávu Božiu"*. Na slavnostním otevření se sešli hosté z celé republiky: Češi, Moravané, Slezáci a Slováci. Na shromáždění bylo 2000 účastníků. 2. května se do tohoto domu nastěhovala i Kristína, kde prožila poslední tři roky svého života. Sestry diakonky o ní s velikou láskou pečovaly. Jednou před nimi vyznala: *„Všetkým, čím som bola, už zhorelo, len Pán Ježiš mi ostal"*.

Když ji Pán odvolal z tohoto světa, bylo vydáno zvláštní, příležitostné číslo časopisu „Večernica". Má padesát stran a jsou věnovány památce Kristíny Royové. *„Oznamujeme vám, že Pán odvolal našu milovanú sestru Kristínu Royovú, spisovateľku a predsedníčku spolku Vieroslava, dnes v noci o prvej hodine k sebe a tak splnil jej dávnu túžbu. Zdieľame spolu s ňou tuto radosť. Jej chatrnú schránku uložíme do zeme v stredu 30. decembra o 2. hodine odpoludnia, s nádejou vzkriesenia a stretnutia sa pred Pánom. Na Starej Turej dňa 27. decembra 1936."* Její pohřeb se konal 30. prosince při hojné účasti hostů z celého Slovenska, Čech, Moravy a Slezska.

Na černém mramorovém pomníku na společném hrobě Marie a Kristíny Royových na staroturanském hřbitově jsou napsána slova: „Ti, ktorí privodia mnohých k spravodlivosti, budú sa skvieť ako hviezdy na večné časy".

Práce sester Royových byla oceněna rovněž odhalením pamětní tabule na staroturanské faře. Stalo se tak z iniciativy dr. Úradníčka a br. Michala Slavku. „Pamätná tabuľa" byla odhalena na jejich rodném domě dne 28. a 29. 6. 1969. Slavnost se konala za účasti věřících, přátel a významných kulturních pracovníků. Kristína Royová byla zařazena mezi slovenské spisovatele.

Při odhalení pamětní tabule řekl básník Emil Boleslav Lukáč: „ Aký je to div. Zašiel som vo Švédsku, Nórsku, Fínsku, v Štokholme, v Oslo, v Helsinkách do kníhkupectva a videl som tam v popredí diela Kristíny Royovej. To isté sa mi stalo v Nemecku, v Drážďanoch, v Lipsku a v Berlíne. A to isté aj v Parížskom kníhkupectve. Nie je to úžasné?"

Na závěr je třeba připomenout i její vyznání: *„A keby sa mňa dakto spýtal, či by som hľadiac naspäť ešte raz chcela žiť pre Krista ten život už prežitý, s plným presvedčením by som vyznala, že áno. A že keby som ho mohla žiť druhý raz, usilovala by som sa žiť ho vernejšie, čistejšie, aby vo mne i skrze mňa lepšie oslavovaný bol môj Slávny Kráľ, Ježiš Kristus."*

Juraj Potúček, veliký znalec jejího života a díla, napsal v časopise „Cestou svetla" (roč. XIV, august 2003, č. 8) následující slova: *„Záverom možno o Kristíne Royovej povedať: Kristína Royová hľadala svetlo, našla svetlo, šírila svetlo a napokon odišla do ríše svetla. Po Kristíne Royovej zostala požehnaná pamiatka – zostane aj po nás?"*

Stanislav Kaczmarczyk

100. výročí narození Vlastimila Brodského

(Nahlédnutí do osobní korespondence)

Vážený Mistře,

čtu Vaši Knihu Drobečky z půjčovny duší jedním dechem. Bohatá myšlenkami, naplněná zkušeností let a dnů, tak vzácně upřímně sdělovanou jazykem čtivým, přirozeným, mnohotvárným. Je moudrá i ve svém sebezpytování bez ponížení, a přece pokorném. Je také oslovující, když bez fanfár a „agitace" - jen jako by mimochodem, avšak bez nerozhodného přešlapování poznamenaného strachem z nařčení z moralizování – připomíná člověku, aby vážil svůj vymezený čas – tu prchavou hodnotu darovanou – aby naplno vnímal krásu života i jeho tajemství. Především pak, aby přijal svůj díl zodpovědnosti za tuto krásu i za toto tajemství, jehož cípek se mu tu a tam podaří poodhalit.

Pokora i důstojnost, radost z životních darů, z umění je rozpoznávat, ale též domýšlená hodnota oběti, schopnost přijímat hranice svého určení, svých možností, aby ona „vyoraná brázda" našich kroků, ač všelijak hrbolatá a neumělá, nesla alespoň snahu, poctivou snahu O DOBRÉ – to všechno – úspěch i prohra, štěstí i zklamání, sebevědomí i úzkost, podaná ruka i zanedbaný její stisk a s ním vědomí viny – je tady v celistvosti, v harmonii, nesnadné a pohodové zároveň.

Děkuji Vám. Moc Vám děkuji za pěkné chvíle, které jste i pro mne svým perem, svým úsilím a svou kultivovanou otevřeností připravil. Jen jedno Vaše „přemyšlování" mne jaksi zarazilo, udivilo, dá-li se to tak říci. Odpusťte, že se ho dotknu svými připomínkami. Tolik mne Vaše knížka dojímala, že jsem měla téměř pocit rozhovoru s Vámi a tady vznikl bezprostřední – a možná neuvážený – nápad, že Vám napíši. V kapitole O mém Pánu Bohu jsou závěrečná slova: „Jestli je, tak není ješitný a nepotřebuje, abychom dolejzali." Opravdu myslíte, že člověk svou účastí na bohoslužbách „dolejzá"? Nemůže tomu být také jinak? Vztah mezi člověkem a Bohem, byť tak všeobecně vnímaný, jak se o to snažíte Vy, je podstatným problémem hodnoty lidského bytí. Vašemu širokému pojetí velmi dobře rozumím. Ani já si nepředstavuji Stvořitele nebe a země jako starce na obláčku, či jako nekomunikativní sílu a též ne jako netolerantního dogmatika, který dbá o lidsky chatrnou věrouku různých církví a církviček. I já věřím, že může být oslovován jako Hospodin, Adonaj, Pán Bůh či Manitou … jen upřímnost srdce je důležitá. Nechci a neumím Ho personifikovat, konkretizovat a ani to ke své víře nepotřebuji. Oslovuji-li však svého Pána Boha či rozjímám-li o Něm na půdě chrámové i mimo ni, snažím se, aby to nebyl „obchod." (Snažím se, ale mám své prohry.) Tedy nejen když potřebuji, ani jen preventivně. Znám „boží velkorysé odpovědi", znám i „Jeho mlčení", které se v dobré obrátilo – podobně jako tomu bylo u Vás – znám i tíživé mlčení s otazníky. Proč ale ta půda chrámová? Nešlo by to i bez ní? Proč vlastně chodím celkem pravidelně na bohoslužby? Takto se mne ptali mnozí v době minulé, neboť jsem tím značně komplikovala život svůj i své rodiny. Nebála jsem se, že mne můj Bůh zničí, budu-li s Ním „rozmlouvat" jen v tichu svého srdce či v údivu nad dokonalostí Stvoření, který mne – podobně jako Vás – často tak šťastně a radostně zaplavuje. Nebála jsem se, že mne smete, nebudu-li s Ním „rozmlouvat" vůbec. Ale nechtěla jsem, aby jeden z nádherných hlasů o něm, hlas Bible – a je to vskutku hlas nádherný, je-li přijímám důstojně, nedogmaticky a s pokorou – postupně v mé zemi umlkl docela. Ano, kromě respektu, lásky, vnitřní potřeby to byla i zodpovědnost, která mne znovu a znovu přivá-

Dokončení na str. 4

Naděje – Otevřené okno do Božího království

Dokončení ze str. 2

Nové tělo

„Avšak ti, kteří jsou hodní dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých, nežení se ani nevdávají. Vždyť už nemohou zemřít, neboť jsou rovní andělům a jsou syny Božími." L 20,35-36 „Že mu budeme podobní… Každý, kdo má tuto naději v něho, usiluje být čistý." 1 J 3,2-3 „A jako jsme nesli podobu pozemského, tak poneseme i podobu nebeského." 1 K 15,49 „On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všecko si podmanit." Fp 3,21 „Skrze Krista jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží." Ř 5,2

Království

„Jako odměnu dostanete podíl na jeho království." Ko 3,24. „Buďme vděčni za to, že dostáváme neotřesitelné království, a služme proto Bohu tak, jak se jemu líbí." Žd 12,28. „Pojďte požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa." Mt 25,34. „Jestliže s ním vytrváme, budeme s ním i vládnout." 2 Tm 2,12. „Svou krví jsi Bohu vykoupil lidi, ze všech kmenů, jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha a ujmou se vlády nad zemí." Zj 5,9-10. „Noci tam již nebude a nebudou potřebovat světlo lampy ani světlo slunce, neboť Pán Bůh bude jejich světlem a budou s ním kralovat na věky věků." Zj 22,5 „Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním nás uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši." Ef 2,6

Věčný život v novém Jeruzalémě

„Avšak nyní, když jste byli osvobození od hříchu a stali se služebníky Božími, máte z toho užitek, totiž posvěcení, a čeká vás život věčný." Ř 6,22 „Darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu." Ř 6,23 „Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život." 1 J 5,13 „Aby měli naději na věčný život, jejž slíbil pravdomluvný Bůh." Tt 1,2 „Abychom ospravedlněni jeho (Kristovou) milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje." Tt 3,7 „Nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha… Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo… To město nepotřebuje ani slunce ani měsíc, aby mělo světlo; září nad ním sláva Boží a jeho světlem je Beránek… Národy budou žít v jeho světle; králové světa mu odevzdají svou slávu. Jeho brány zůstanou otevřeny, protože stále trvá den a noci tam již nebude." Zj 21,2-4,23-25.

Věčná radost

Pán Ježíš praví: „Tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná." J 15,9-11. „Ač jste ho neviděli, milujete ho,.. přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí."1 Pt 1,8 „Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí." Ř 12,12 „A tímto Božím domem jsme my, pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději." Žd 3,6 „A tak, bratří moji, radujte se v Pánu." Fi 3,1 „Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se." Fi 4,4 „Stále se radujte, v modlitbách neustávejte." 1 Tes 5,16 „Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla." Zj 19,7.

Připravil: Stanislav Kaczmarczyk

Kdyby se někdo ptal na teologii, chopil bych se Bible a celým srdcem vyznal: Věřím všemu, co je napsáno v této knize.

Jan Amos Komenský: Unum Necessarium

100. výročí narození Vlastimila Brodského

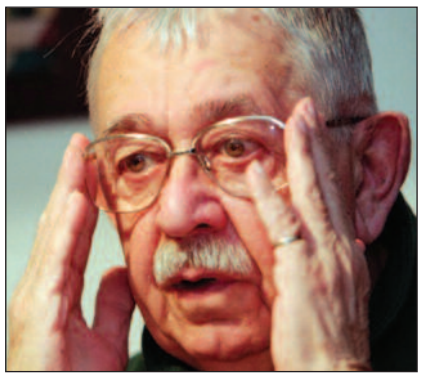

15. 12 1920 – 20. 4. 2002

Dokončení ze str.3

děla do chrámových prostor. Bible hovoří nejen o Bohu lásky, o Bohu Otci, ale i o Bohu, který dává neidentifikovatelný smysl také utrpení, posvěcuje ho. Chci, aby ani dnes její hlas nezanikl ve vřavě bezpočtu „jistojistých pravd", jejichž množství přivádí do zmatku naši neinformovanou, nezakotvenou, materialismem odkojenou společnost. Kdyby jen do zmatku! Přečasto do lhostejnosti, neboť jsme si zvykli přijímat hotové recepty bez vlastního přemýšlení. Recepty na všechno. Na dort, na dům, na obývací stěnu, na oblečení, na účes, vposledu také jednoduchý recept z nevíry na víru. Ale ne všichni. Ať tedy tady zní i hlas Bible – té pokorně přijímané, která učí se tázat a jednoduchý re-cept nepředkládá. Nebude to škoda, až i v době svobody zavřou dveře chrámů, byť jen některých? Může se tak stát, neboť střední a stará generace, která má alespoň jakési povědomí o Bohu, často volí „sólové" praktikování víry, jiní se nechali strhnout modlou trhu, některým brání falešná hrdost, aby se po letech totality vrátili do kostelů a někteří třeba „nechtějí dolejzat." A mladí lidé? Zmatení mladí lidé bez jakéhokoli náboženského vnímání, ošizení o odkaz a zkušenosti otců, znají často jen vnitřní úzkost a účinné prášky nebo silné decibely na její utlumení. A my jim přivíráme dveře chrámů, kde se hovoří o Bohu řečí proroků a apoštolů. Vím, co mluvím. Ze změti církví jsem si ve svém hledajícím mládí nakonec zvolila českobratrskou. Ne proto, že by byla nejcírkvovatější. Naopak. Vyhovovala mi, že přiznávala, že není dokonalá a samospasitelná. Líbilo se mi, že byla vždy a je i dnes otevřená věroučným otazníkům. Snad opravdu nemůžeme mít o Bohu nezvratné vědomosti, ale o povědomí o něm usilovat můžeme a máme. I to znamená mnoho. Kromě toho má toto ne vždy snadné úsilí svou krásu, i když se smiřuje s neodhalenými tajemstvími, obohacuje život, dává mu důstojný smysl, filosofickou radost a věčnou nadějnou perspektivu.

Jistě jste při své vnímavosti, vážený a oblíbený Mistře, rozpoznal, že nešlo v tomto psaní o žádnou kritiku. Vím, že v onom „nedolejzání" je především upřímná snaha o opravdovost a kromě toho – Vy máte vlastní vnímání této skutečnosti a tedy i jinou míru zodpovědnosti. Jen jsem si s Vámi chtěla popovídat. To všechno ta zpropadená Vaše kniha nádherná!

Přeji Vám upřímně ještě dlouhý, užitečně a krásně žitý čas, pohodu dnů a svěžest sil.

Milada Kaďůrková

Vážená paní Kaďůrková,

často si vyčítám, že se modlím jen ve chvílích úzkosti. Když teď o mém názoru na „dolejzání" přemýšlím s odstupem těch tří let, než došlo k prvnímu vydání, řeším takový etický rozpor v sobě samém: jestli ten názor, nebo lépe domněnka, že „nepotřebuje, abychom dolejzali" nebyl jakýmsi alibizmem tehdy o tři roky mladšího Brodského. On se člověk stále mění, zvlášť když usiluje o poznání.

Velice moc Vám děkuju za krásný, povzbudivý dopis a za jeho upřímnost.

Váš

Vlasta Brodský *(10. 2. 1996)*

My čekáme…

Celý život je čekáním. Na to až bude lépe. Až budeme dospělí, až doděláme školu, až začneme vydělávat, až si opatříme bydlení. Až se uzdravíme my nebo naši blízcí, až bude konečně pátek, až bude jaro, až pojedeme na dovolenou. Až se milý vrátí z práce a společně se navečeříme. Naše očekávání jsou různá, podle věku, životního příběhu. Letos má naše očekávání nečekaně mnoho společného. Že si znovu najdeme práci a budeme moci opět splácet úvěry. Že konečně navštívíme naše seniory a znovu se setkáme s příbuznými, že posedíme s přáteli v dobré restauraci či opět zprovozníme vlastní restauraci. Že vyrazíme do obchodního centra, vycestujeme k moři, že absolvujeme několikrát odloženou operaci. Že odhodíme roušky, že snad někdy přebolí ztráta milované osoby nakažené covidem. Že se otevřou kostely a modlitebny.

Média nám servírují jobovky spolu s nabídkami výhodných online nákupů. My možná zatím trneme strachy co s námi bude. Kam se poděla sváteční nálada adventu, těšení se na vánoční pečení, svíčky, koncerty co hladí po duši a směrují nás k času vánočnímu ?

Na co čekám já? Na co čekáš ty? Všechno je jiné, šokující. Adventu naskočila ustaraná vráska na čele.

Na co čekáme my, kdo se považujeme za křesťany? Jakou podobu na sebe bere letošní čekání? Nezmizelo nám někam čekání na Krista, na jeho uzdravující moc, na příslib „všech věcí" v něm nám darovaných? „My čekáme kdy zavítáš, tvůj příchod vyhlížíme", zpívá se v písni.

Pane Ježíši Kriste, přijď a vstup do našich srdcí, domovů, vztahů, bolestí, nejistoty, obav o existenci. „Kdo tě čeká, se neleká", zpívá se dále. Vezmi od nás náš strach o budoucnost. Pomoz naší nedověře, když tě vidíme v dálce. Ať naše čekání směřuje k tobě, ať letošní advent a čas Vánoc je o to silnější, oč víc se strachujeme. Ať naše prosby o pomoc jsou o to naléhavější. Dej nám sílu a víru tam, kde máme konat, konat věci pro nás nové a neobvyklé v této nové a neobvyklé době, odvahu vstupovat „na vodu" nejistoty, vyjít naproti dnům, které nemůžeme ovlivnit. Vykročit k tobě a vložit vše do Tvé ruky, která vyprošťuje z temných hlubin. Učiň si naše srdce svým příbytkem.

„My čekáme, kdy zavítáš, tvůj příchod vyhlížíme…kdo tě čeká, se neleká, vstříc radostně ti chvátá, tam, v obydlí tvá svatá…"

(mk)

Cukr a beach

Nejsem příznivcem vpisování cizích slov do českého jazyka, jehož se zde právě dopouštím. V gramatické a psané podobě je to zcela jistě nepořádek, zavřeme-li však oči a napsaná slova nevidíme, foneticky nám už obě zní česky - cukr a bič. Známé to rčení, používané a zavedené.

Zároveň však dvě věci protichůdné, praktikované např. u drezúry divoké zvěře, někdy žel i výchovy lidské. Přiznejme si že máme raději to sladké, než to bolestivé. Bič je každému tvoru velmi nesympatický. Sladkosti naopak. Neptám se těch, kteří rádi práskají bičem a potěšení mají z toho, když mají nad někým převahu a moc. My ostatní jsme velice rádi, když se všem tlakům a metličkám vyhneme a radujeme se, když nám život sem tam něco náležitě pocukruje.

Oslavy, svátky, významná výročí, bývají beze sporu takovým vítaným sladidlem. Těšíme se na ně. Bez nich by se život stal, jak někteří říkají, jednotvárnou šedí. Přestože oko vnímavého pozorovatele objeví i ve všedním životě hodně toho, nad čím lze vždy žasnout. A to je dobře. Zastřou-li se nám občas oči šedým zákalem všednosti, napraví to zpravidla světlý okamžik radosti a změny, jako když na jaře sluneční paprsek prozáří šero a rozehraje celou škálu přitažlivých barev a přílivů tepla. „Když sluníčko zazáří hned je to na světě znát, lidé jako komáři vylezou z doupat, jdou se koupat." Zpívávali jsme si kdysi vesele na školních výletech.

Výlet byl pro nás jedním velkým svátkem jež osladil každodenní vysedávání ve školních lavicích. V dospělosti je takovým přitažlivým cukříkem za hranicí všedních dnů dovolená. Čas výletů a slastného nicnedělání na pláži u moře. Beach - česky pláž, to slovo v nás dokáže rozezvučet sladké ozvěny ráje. Na světě existují pláže krásné, existuje i seznam těch nejkrásnějších. Našinci postačí ticho, jas a čistá příroda, šumění mořských vln, které svou hudbou uspává a dokonale vyčistí hlavu. Ticho a klid je dnes cenná a vyhledávaná hodnota. Na plážích známých a proslavených hrozí, že se příliš zalidní a po idyle bude veta.

Letos se na dovolenou u moře nedostalo. Někteří to sice stihli, ale většině z nás zarazil cestování neviditelný, ale mocný vir. Velkými pravomocemi korunovaný koronavirus - covid 19, nám naplánoval docela jiný odpočinek, jinou dovolenou. Je s podivem jaké metly na nás ještě přijdou, jaké hrozby si ještě lidstvo na sebe připraví, jaká omezení.

Na podzim tzv. okrouhaly další radosti. Nelze se setkávat a slavit, jsou zavřená divadla, galerie, muzea, nekonají se koncerty, festivaly a mnohé akce. Významné životní mezníky jako svatby může absolvovat jen tolik lidí, kolik máme prstů na obou rukou. Vypadá to, že Vánoce a Silvestr budou jiné, než jsme byli zvyklí.

Proč bychom však taková omezení nemohli podstoupit, zachrání-li to naše zdraví? Svědomitou ukázněností a poslušností to snad zvládneme, zvažujeme.

Zatím se však přitvrzuje a dobré výsledky jakoby neexistovaly. Přišel nouzový stav. Pro mnohé z nás narůstá existenční nejistota, šedá zóna kraluje k nepřečkání. Přicházejí úlety a deprese. Z médií zaznívají neustále alarmující údaje, vytrácejí se dobré zprávy. V šířícím se šeru tápeme, klopýtáme a padáme.

Kdo nevidí, nebo špatně vidí a má i stejně postiženého navigátora, dopadne zpravidla jako slepci na obraze moudrého holandského malíře Pietra Brueghela. Jeho obraz "Podobenství o slepcích" ukazuje jak je důležité mít dobrého vidoucího vůdce a Filipa. Má-li zástup nevidoucích poloslepého v čele, snadno upadne do léčky. Znát pravdu znamená chodit ve světle a vidět všechna nebezpečí. Jinak se jim nelze vyhnout. Kdo má špatné informace, činí i chybná rozhodnutí a jedná k svému neprospěchu.

Mít světlo a jasně vidět je vždy zapotřebí!

V přítomné době máme pocit, jakoby světlo mizelo, nebo je pořád někdo zhášel. Stejně se dělo v mnohoznačném a skvělém filmu režisérky Věry Chytilové "Vlčí bouda". Tam někdo neznámý pečlivě likvidoval každou zápalku, každý záblesk světla, aby ubytovaní hosté Vlčí boudy neprohlédli a nemohli rozpoznat past.

Jak osvobodivě nám pak zaznívá biblická zvěst, že lid sedící v temnotách uzří veliké světlo!

Nastávající doba adventní je doba mizejícího světla, kratičkého dne a dlouhé noci. Mlhy, tma a šero v ní dominují. Je to čas plný očekávání na příchod světla. Vánoční svátky jsou pak velkou oslavou narození toho, kdo je sám největším světlem - Ježíše Krista – Světla světa. Většího světla než je naše sluníčko, jež osvětluje a zahřívá naši planetu. Takových sluncí je prý ve vesmíru povícero. Kristus je však naděje, která zahání temnotu a hřeje v každé době i životním nečase. Je světlem, které není z tohoto světa a dárcem pokoje, který tento svět nemůže dát.

Mnozí naši spoluobčané budou slavit Vánoce jako slunovrat, postačí jim, že je to doba hodů a dárků. Bude to však i doba vzájemné blízkosti a kontaktů. Nostalgie po dřívější idyle Vánoc bez koronaviru bude zřejmě přetrvávat. Zvláště budou-li letošní Vánoce provázet hlášení o přibývajícím počtu nově nakažených, počtu zemřelých a stávající omezení se nebudou uvolňovat. Sčítání ekonomických škod a nespočitatelných přetržek našich vzájemných pout bude další můrou.

Nenechme se však obletovat nočními můrami. Světlo je velmi přitahuje a ve světle, jak víme, i hynou.

Svět je totiž jak tvrdí někteří znalci skrytým rébusem a velkou hádankou. Místem kde se formují naše duše, laboratoří boží. Pokusme se hádanky řešit. Bude to dobrodružství, jež nás nenechá pasivní i v našem jednání.

Spisovatel Norbert Čapek, jmenovec slavného Karla Čapka, ve své knize " K slunečným břehům" napsal: „Co bychom říkali tomu, kdyby někdo otevřeným oknem házel do našeho pokoje smetí? Avšak, neděje se totéž v ohledu myšlenkovém, když někdo do našeho vědomí a podvědomí hází své myšlenkové odpady, z nichž se potom vypařují špatné nálady?"

Hlídejme si tedy okna do našeho domu i naší mysli. Namísto špatné nálady, která nás hrozí v těchto časech pohltit, poskytněme našim očím i mysli každodenní jitřní výlet na slunnou pláž. A dopřejme si hřejivou lázeň Světla po celý den. Dušši občerstvení a celé naší bytosti ozdravnou koupel v pramenech vody živé. Ve slově, které uzdravuje, v Božím slově.

Marie Plotěná

Očekávání příchodu

Nezapomenu na to, jak coby školáci jsme půldruhé hodiny stáli s mávátky a čekali u silnice. To by nám tolik ani nevadilo, ulili jsme se přece ze školy. Ale bylo tehdy vlezlé podzimní počasí, k tomu celou dobu mrholilo. A pak prezident Novotný prosvištěl v bouráku kolem nás.

Většinou nemáme rádi čekání. Nejméně snad v čekárně u lékaře. Během očekávání v nemocnici před porodem se přitom mísí bolest i radost. Charakterizují to Ježíšova slova o tom, že „Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk."

Ten obraz působí adventně. A pasuje k tomu, když Ježíš dodá zaslíbení o tom, že i my, byť prožíváme svůj zármutek, v jeho blízkosti se naše srdce zaraduje. A tu radost nám nikdo nevezme.

Jan Kašper

Moudří vždy považovali za nejbezpečnější cestu k míru zapomenutí utrpěných křivd.

Jan Amos Komenský

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

36-37/2020

16. prosince 2020 ✦ ročník 105 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
6. ledna 2021

Z obsahu

* *Kde potkáš Krista?*
* *Čekáním k radosti*

Poselství ke 4. adventní neděli

Lide Boží,
chval a raduj se z něho!
Žalm 40,17

Asi jsme si zvykli na věci, které nám připadají samozřejmé. Samozřejmé určitě nejsou, o čemž mohou vydávat svědectví lidé, kteří pamatují „bouřlivé" 20. století, kdy křesťané – alespoň u nás – museli mnohdy v praktickém životě dosvědčovat, čemu věří. Nebylo to jistě nijak lehké, byli ohroženi ve své existenci. Proč zůstávali křesťany? Protože jejich víra jim dávala sílu, protože navzdory složitým okolnostem dovedli Boha chválit a radovat se z něho. Je to prostá aritmetika. Navenek se zdá, že nastoupily lepší časy. Opravdu za to, že někdo je křesťan (nebo žid) se dnes nikdo stydět nemusí. Ovšem mnohé zůstalo stejné. I dnes jsou ti, kdo žijí s Hospodinem, stavěni před zcela konkrétní rozhodování, které má být prubířským kamenem, jak to s Hospodinem vlastně myslí. Pro víru nikdo dnes nikoho u nás nepronásleduje – často se dokonce stalo moderním, přiznat se k některému vyznání. Mnohdy také proto, aby ti, co nemají svědomí příliš čisté, rychle „převlékli kabát". To je sice navenek hezké, ale Hospodina, který hledí k srdci, oklamat v žádném případě nejde. Dovede se celý lid Boží ze své víry opravdu radovat a řídit jí svůj život? To nechceme a ani nemůžeme soudit. Jedno je ale jisté – ti, kdo neotevřou své srdce – mají problémy nejen s Hospodinem, ale se sebou samými. Prostě se nedovedou radovat, nedovedou žít naplno. Gaudium – radost – k plnému křesťanskému životu patří. A ta radost není z nás. Je prubířským kamenem toho, jak vážně to celé myslíme, jak dovedeme chválit Boha, jak se z něho dovedeme radovat. Nemohu si nijak pomoci, ale takové chvály jsou výrazem upřímnosti (pokud to není jen ústy) a taková radost musí vést ke zpětné vazbě, k opravdové víře, která nese bohaté ovoce. A taková víra „již z lásky dobře činíme, skrze niž Kristus přebývá v našich srdcích, ta víra nedá zahynout" (M. Jan Hus ve Výkladu víry).

Nemusím nijak zvlášť zdůrazňovat, že nejde o to, chválit pouze ústy a radovat se navenek To mnozí dělají a je jasné, že moc dobře nemohou dopadnout. Jde o chválu a radost, která pramení z našeho srdce.

Píši tato slova na den reformace, 31. 10. 2020, uprostřed virové epidemie, která je výzvou k zamyšlení. Kdo jiný je lepším příkladem a svědkem upřímné chvály a radosti z evangelia, než vedle Husa také Martin Luther?

Chvála Hospodina a radost z něho jsou nezbytné předpoklady našeho duchovního života, má-li být autentický. Bez toho to prostě nejde, vše vyzní naprázdno. Vše duní jako prasklý zvon.

Kamila Veverková, děkanka
Husitské teologické fakulty UK

Jiný advent II

Advent v S-Bahnu

Stalo se večer v prosinci roku 2019 v S-Bahnu (regionálním vlaku) v Drážďanech. Když přišla paní průvodčí kontrolovat jízdenky, jedna pasažérka, pěkně vyhlížející dáma středního věku, se začala se stoupajícím zoufalstvím hrabat v kabelce. Bylo jasné, že hledá jízdenku. Paní průvodčí trpělivě čekala, ale jízdenka se stále neobjevovala. Hrozila pokuta 60 euro. „Vypadá tato paní solidně?" zeptala se nás paní průvodčí. Všichni jsme přisvědčili. „Co s ní mám dělat" ptala se průvodčí dál. „Třeba by mohla něco zazpívat nebo přednést básničku" zněl návrh. Paní se zapýřila, ale nebyla ochotná se ztrapnit. Mladík se sluchátky měl jiný návrh: „umíte se alespoň modlit?". „To bych snad svedla", zněla po chvíli tichá odpověď. Byl jsem zvědavý, jestli ji paní průvodčí vyzve, aby se tedy pomodlila Otčenáš. Ta místo toho roztáhla ruce v naznačeném objetí všech přítomných: „Výborně, tak se za nás všechny dnes večer pomodlete."

Podle Ruedigera Steinke

Sláva Bohu… v podzemí

V polském solném dole Wieliczka v hloubce asi 300 metrů se dostávají návštěvníci do obrovského sálu, který vyhlíží jako katedrála. Jsou zde biblické scény, vytesané do soli: Večeře Páně podle da Vinciho, Madona s děťátkem, scéna Kristova narození. To vše vytvořily generace horníků, po práci, po šichtě.

Mohli odpočívat, dát si „nohy nahoru", ale oni ne. Vyjádřili tím myšlenku „život je víc než těžká práce. Je zapotřebí i krásy a zbožnosti." Tato podzemní kaple otevírá pohled vzhůru k nebi. Když tady zaznívá vánoční evangelium a andělské poselství „Sláva Bohu na výsostech..", patří k výsostem i hlubiny, i tento prostor. Tak jsem to tady zažil.

Podle Jense Ehebrechta-Zumsande

Žasnutí

Můj německý kamarád-farář navštívil se mnou před několika lety v adventu výtvarnici Jarmilu Haldovou. Velmi se mu líbily její betlémské postavičky. Nejvíc se mu líbily jejich doširoka otevřené oči. Žasl spolu s nimi a žasne každé Vánoce, když betlém z Orlických hor staví pod vánoční stromek.

AN

Nebe je otevřené

Žasnutí nese v sobě riziko. Kdo žasne, vypadá na první pohled hloupě, s otevřenýma očima a s pootevřenou pusou. Žasnoucí vypadá jako dítě. Žasnutí je také nevěřícné: cože? Je to možné? Vánoční zvěst je založena na takovém žasnutí, protože přeskakuje konvence a obvyklé věci úplně obrátí. Umět více žasnout – to by byl vánoční dárek! Mít víc odvahy nechat se dotknout něčím, co člověka přesahuje, jeho vědění, jeho malé „já". Nebe je otevřené, když člověk věří, že to tak je.

Podle Matthiase Drobinski

Tušení pokoje

Vánoce jistě přinášejí zvláštní hřejivou atmosféru, která se dotýká našich srdcí. Co je pro mne nejdůležitější, co se mne na Štědrý večer nejvíc dotýká? Je něco, co se každý rok opakuje a trvá to přesně 3 minuty a 48 vteřin. Je to něžný počátek, tichounký příslib pokoje. A u nás v Německu se to na Štědrý večer opakuje vždy v 0.00 hodin. To už je po rušném večeru, dopoledních přípravách, společném jídle, rozbalování dárků. Nastává chvíle, kdy zazní andělský zpěv. A capella –

Dokončení na str. 2

Zachariáš a Alžběta

Lukáš 1

Úvod

Naši oba synové chodí na klavír. Je někdy zajímavé poslouchat maminky, které čekají na své ratolesti nebo vidět rodiče, v jakých autech přijíždějí pro své děti. Prosím, aby mi bylo rozuměno. Nezávidím, jen vidím jiný svět. V současné době je zásadní otázka, kam s dětmi na lyže. Ukazuje se, že ideální destinace je Itálie. Mnohé děti – jak jsme se dozvěděli, po absolvování lyžařské školy již v pěti letech sjíždějí černou sjezdovku. Nevím, jaké lyže jsou „in". Ovšem vím, že je základ jezdit celoročně pro své ratolesti terénním autem. Zřejmě maminky očekávají prudké zhoršení povětrnostních podmínek (-: Nemám nic proti tomu, co jsem popisoval, nemyslím si, že je v tom jakási závist. Jen si na těchto rozhovorech uvědomuji, co svět kolem nás považuje za úspěch a zřejmě i do velké míry za hodnotu.

Když Bůh neodměňuje

I v našem příběhu je určitá charakteristika lidí, jenže charakteristika z pohledu Pána Boha. Charakteristika,

Dokončení na str. 2

Aktualita: Vánoční přání z Orlických hor

Milí přátelé, možná jste se podivili trochu nevánočnímu obrázku. Je to jedno z 18 zastavení v Deštném, které vytvořila hlavně pro děti řezbářka paní Jarmila Haldová ve spolupráci s panem řezbářem Fajfrem. Na všech těch místech jsou krásné dřevěné, pestře kolorované sošky dívky.

Je to princezna Kačenka, považovaná za duchovní symbol Orlických hor. Kačenka tam je vždy v jiné póze a doprovázená textem i novým úkolem pro stopaře. Rozhodně to stojí za výlet s dětmi. Stezka končí v údolí u menší chaty „Kozí chlívek", kde je Kačenka zachycena na venkovním dvorku, kde chová celou řadu zvířátek i ptáků.

Odvážil jsem se jednu Kačenčinu sošku spojit s Vánocemi. Proč? Kačenka tam klečí a dívá se trochu vzhůru. Roztomilý koloušek v jejím náručí je celý blažený, beze strachu. Tak jsem si řekl, že můžeme tuto scénku klidně umístit do nějakého velkého českého Betléma. Kačenka v mé představě klečí před narozeným Ježíšem, jeho matkou Marií a Josefem. Nese malému Božímu Synovi kolouška na hraní. On ho jistě po nějaké době vrátí srně, jeho mamince.

Možná se tomu zasmějete, možná se Vám to zalíbí. V každém případě bych si přál, aby z toho obrázku na Vás dýchla radost z narození Spasitele. Zazpívejme si spolu s Bratřími:

„Radujme se vždy společně, vzdávajíce chválu vděčně Bohu Otci nebeskému, Synu i Duchu svatému!"

A v roce 2021 kéž vymizí strach z nemoci a provází nás láska, naděje i moc Boží!

Pavel Javornický

Z církví doma i ve světě

Představitelé hongkongského prodemokratického hnutí byli uvězněni

Představitele studentského prodemokratického hnutí Agnes Chowovou, Joshuu Wonga a Ivana Lama, poslal minulý týden hongkongský soud do vězení. Už 25. listopadu byli vzati do vazby za loňskou protivládní demonstraci před policejním ústředím v Hongkongu. Nyní soud Wonga odsoudil k 13 a půl měsícům odnětí svobody, Chowová dostala desetiměsíční trest a Ivan Lam sedm měsíců vězení. Mezinárodní organizace pro lidská práva Amnesty International vyzvala k „okamžitému a bezpodmínečnému propuštění" odsouzených. Loňské demonstrace vyvolal v Hongkongu návrh zákona, který měl umožnit vydávání lidí podezřelých z trestných činů do pevninské Číny. Demonstranti vyjadřovali obavy, že lidé vydaní do Číny ovládané komunistickou stranou by mohli čelit nespravedlivým procesům. Hongkongská vláda nakonec návrh zákona pod tlakem stáhla, protesty ale pokračovaly s požadavkem širších demokratických reforem. Centrální čínská vláda nakonec letos v červnu prosadila pro Hongkong nový zákon o národní bezpečnosti, který umožňuje potlačování „teroristických a separatistických aktivit, podvratné činnosti i zahraničního vměšování". Ten může být uplatňován také retroaktivně.

Všichni tři odsouzení představitelé hnutí se otevřeně hlásí ke křesťanství. Joshua Wong je evangelikální křesťan, Agnes Chowová a Ivan Lam katolíci. O své víře hovoří jako o jednom z důvodů k politickému aktivismu.

Americký novinář a zakladatel novin Crux Now John L. Allen upozorňuje, že náboženské přesvědčení je jedním z hlavních motivů hongkongských protestů a přiklání se k názoru, že současné počínání vládních orgánů je možné vnímat jako pronásledování křesťanů.

www.christnet.eu

Betlémské světlo k nám doputuje i v době pandemie

Více než třicetiletou tradici Betlémského světla nepřeruší ani současná složitá situace. Do své předvánoční služby společnosti se skauti a skautky pustí i letos a symbol míru a přátelství v podobě plamínku z Betléma opět rozvezou po republice. Celá akce však bude probíhat za zpřísněných hygienických pravidel. „Poselství naděje, světla, jež překonává tmu, které plamínek přináší, je letos ještě aktuálnější než jindy," uvádí mluvčí Betlémského světla Zuzana Hrbková. Pro tento ročník vybrali pořadatelé heslo „Mír překonává hranice", které se zatím daří naplňovat. Plamínek již z Betléma doputoval letecky do Rakouska, odkud ho tamní skauti budou šířit dál. Tradiční ekumenická bohoslužba, na které si v běžných letech Betlémské světlo přebírají delegace z různých zemí, proběhla v sobotu 12. prosince v Salzburgu v podobě on-line přenosu.

V neděli plamínek převzali na hraničním přechodu Drasenhofen – Mikulov brněnští skauti a dovezli ho do Brna. Po republice pak Betlémské světlo rozvezou skautští kurýři vlaky, a to v sobotu 19. prosince. Všichni dobrovolníci budou mít potřebné ochranné pomůcky. „Apelujeme na pořadatele místních akcí, aby světlo předávali pouze pod širým nebem a dbali na udržování odstupů, jak ve frontách, tak mezi příchozími a dobrovolníky," uvedl vedoucí akce Jiří Dorazil. Tradiční donášky světla do domů nebo do domovů důchodců budou také značně omezené, bezkontaktní předání je v těchto případech nutností. Betlémské světlo se stalo novodobým symbolem Vánoc. U nás se o jeho šíření starají skauti a skautky už po dvaatřicáté. Akce stojí na stovkách dobrovolníků, plamínek je tak rovněž symbolem nezištnosti a lidské vzájemnosti. Všechny potřebné aktuality, včetně seznamu míst, kam si lidé mohou pro plamínek přijít, je možné najít na: ***www.betlemskesvetlo.cz***.

Jiný advent II

Dokončení ze str. 1

bez doprovodu hudebních nástrojů - zpívá Sinéad O´Connor píseň „Tichá noc". V těch necelých 4 minutách zažívám nebeský pokoj. Myslím na Děťátko, na jehož bedrech leží přání celého světa. Bezbranné a nahé Dítě vysílá do světa svůj příslib. Tuším, že toto Dítě může přinést světu Pokoj, že poselství tohoto kojence je silnější než všechny diktatury, terory, nenávist i závist. Tyto 3 minuty a 48 vteřin jsou mým osobním vyznáním víry. Každý rok. Vždy znovu.

Podle Mirko Kussina

Goog Night Lights

V dětské nemocnici v Providence, hlavním městě amerického státu Rhode Island, mají zvláštní rituál:

každý večer se shromažďují malí pacienti u oken na přední straně budovy a čekají na Good Night Lights (na Světla dobré noci). Neexistuje výjimka, že by se děti toho znamení nedočkaly. Hotely, restaurace i vedle nemocnice stojící universita ve 20.30 každou noc rozsvítí na 1 minutu světla a blikají s nimi. Vypadá to moc hezky. Přidávají se k nim i policisté, hasiči, řidiči osobních aut. Cyklisté a pěší blikají baterkami. Je to malé gesto, které říká: myslíme na vás, jsme s vámi. Uzdravte se. Naše město na to čeká.

K tomuto rituálu dal podnět malíř Steve Brosnihan. Býval často v této nemocnici až do večera a dětem maloval pro potěšení obrázky. Pak jel na kole domů. Rozsvítil světlo na své helmě a to se rozblikalo. V mnoha oknech kliniky se ještě svítilo a Steve si představoval, co děti ještě dělají. Možná některé stojí u okna a je smutné. Chybí mu laskavé „dobrou noc". Pro tuto myšlenku získal Steve své přátele. Děti na signály odpovídají blikáním svých baterek. Celé to trvá - každý večer - jednu minutu. Minutu s ujištěním, že o sobě víme, že k sobě patříme...

Podle Hanny Buiting

Přeložila a upravila Alena Naimanová

Zachariáš a Alžběta

Lukáš 1

Dokončení ze str. 1

která nastavuje především jiné hodnoty. Čteme, že byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně. Možná bychom řekli, že to patří tak trochu do středověku, že se posunula doba. Doba se ale neposunula, jen se posouvá to, co my považujeme za smysluplné a za to, pro co stojí za to žít. Zachariáš byl kněz, který ale v chrámu sloužil jen několik dní v roce. Jinak se věnoval zřejmě zemědělství nebo nějakému řemeslu. Alžběta se zřejmě starala o domácnost. Tento pár ale prožívá bolest a tou je bezdětnost a asi i ztráta nadějí, že se toto někdy změní. Oba manželé byli pokročilého věku. Pokud je někdo bezdětný v naší době, potom důvodem jeho smutku je především touha po dítěti. V Izraeli byl tento problém poněkud složitější, protože bezdětnost byla považována za Boží trest a naopak mít děti znamenalo být požehnaný. Nyní se dostáváme k jistému paradoxu – Zachariáš a Alžběta žijí bezúhonně, Zachariáš je navíc kněz, jeho jméno znamená „Hospodin pamatuje" a zde jakoby Hospodin zapomněl. Alžběta byla z rodu kněze Árona a její jméno znamená „Bůh je moje přísaha", nebo též „Bůh je věrný". Když si dáte dohromady jejich charakteristiku, jejich jména a jejich bezdětnost, jaksi nám to moc nejde dohromady. Problém je, že toto jsou kupecké počty, které platí ve světě obchodu, ale ne u Pána Boha. Pán Bůh nám nedává odměny podle míry naší zbožnosti. Někdy je to právě trápení, které nás vede k prohloubení naší víry a důvěry. Z. a A. se svojí bezdětností nemohli nic dělat. „Pouze" prosit Boha, aby na ně shlédl a skrze to se učit důvěře a vytrvalosti. Zároveň ale i očekávat, protože Bůh je Bohem překvapení, nových začátků. Je Bohem, pro kterého není nikdy pozdě. Věřím, že každý z nás má nějaké touhy či sny. Tak, jako to pro tento bezdětný pár byly děti, může to pro někoho dalšího být něco jiného. Otázka je, zda se nám to či ono stane tím, okolo se točí veškeré naše přemýšlení, život, za čím jsme ochotni i schopni jít „i přes mrtvoly". Nebo zda svoje sny dokážeme čestně Bohu sdílet a zároveň i důvěřovat…

Mlčící kazatel

Příběh pokračuje zvláštní zkušeností Zachariáše v chrámu. Pro kontext je třeba vědět, že kněží v Izraeli byli rozděleni do tzv. tříd nebo v některých překladech oddílů. Každý oddíl mohl jednou za čas poslat svého kněze, aby sloužil jeden týden v chrámu. Každý den se losovalo, co který kněz bude v chrámu dělat. Nejvyšší pocta byla obětovat kadidlo ve svatyni. Protože kněží bylo hodně, mohl toto kněz vykonat jen jednou za život. Během této své kněžské služby se najednou dozví, že bude mít dítě. Jenže z Božího rozhodnutí onémí. Proč? Důvod máme popsaný naprosto přesně – „protože jsi neuvěřil slovům o tom, že se ti narodí syn." Možná je to i naše zkušenost – sice se za něco nebo někoho modlíme, ale jedná se spíše o modlitbu naučenou, mechanickou, která se jen těžko dere přes rty. Jenže bych zde rád akcentoval jinou myšlenku – je příznačné, že Zachariáš je kněz. Němý kněz, kazatel je jako obchodník, který zapomněl sčítat nebo řemeslník, který přišel o ruce. Pán Bůh prostě Zachariáše odstaví. Alžběta žije s Marií, aby se podělila o svoji radost a Zachariáš je sám vlastně celou dobu, po kterou Alžběta čeká Jana. Možná Bůh během tohoto období učí Zachariáše, co to znamená slovo důvěra. Nechá ho, aby si některé věci znovu promyslel, snad i promodlil. Aby si dal dohromady některé svoje priority, aby si věci utřídil a seřadil. Zde vidíme, že žádný čas není ztracený – i dokonce čas, kdy jsme odstaveni z každodenní rutiny. Někdy se naopak zdá, že čím více se do své každodenní rutiny zahrabáváme, tím více jsme mimo.

Boží slitování

Je svůdné tento příběh interpretovat tak, že Jan byl vyslyšený, nebo jak rádi říkáme „vymodleným", dítětem. Skoro bychom řekli čítankový příklad vyslyšené modlitby. Jenže pointa příběhu bude možná ještě trochu jiná. Okolí říká rodičům, aby dítě dostalo jméno po otci – tedy „Hospodin pamatuje". Není jasnější důvod než takto malého pojmenovat. Hospodin na Zachariáše pamatoval! Jenže dítě dostává jméno Jan, což znamená „Hospodin se slitoval". Jak víme, Jan se stává ohlašovatelem příchodu Mesiáše – Krista. Stává se ohlašovatelem Božího slitování. Zároveň je tím řečeno, že to co dostáváme, je výraz Božího slitování, Boží milosti ne našich zásluh. To, co Bůh Z. a A. dal, nebyla žádná jeho povinnost, přesto tak učinil, protože se slitoval. Boží milost a Boží slitování nám ukazuje, že vše co máme je jaksi navíc. Že věci jako život, láska, domov, děti atd. jsou darem. Ta nejzákladnější lidská reakce potom za dar poděkovat. Možná jsme někdy v pokušení se spíše dívat, jaké dary ještě nemáme.

A co děti???

Poslední věc – V. 15–17. Bude veliký před Pánem, tedy bude sloužit Hospodinu. Asi víte, jak Jan skončí – předčasně, protože je popraven. Zřejmě dělal to, co viděl u svých „obyčejných" rodičů, které ale obyčejní nebyli. Následoval Hospodina. Zároveň vidíme, že Zachariáš i Alžběta vidí jako poctu, že jejich dítě bude použito Bohem. Když jsem odcházel z hudebky a díval se na odjíždějící terénní auta, ve kterých se odvážely rodinky směřující na dovolenou do Dolomitů, musel jsem nad tím vším přemýšlet. Vůbec ne nad auty a Dolomity, ale nad tím, co považuji za úspěch a k čemu vedu svoje děti. Zda skutečně toužím po tom, aby uvěřili… ale to je strašně málo – zda jsem jim oním Zachariášem a Daniela Alžbětou. Zde je vedu k tomu, aby se stali nástrojem v Božích rukou.

Slavný závěr

Po těchto prvních kapitolách již o Z. a A. nic nečteme. Jan svůj život skončí o pár kapitol později. Přesto mě životy těchto tří lidí fascinují a přitahují – proč? Protože svůj život dali do rukou Božích a to nejen ve svém přesvědčení, ale ve svém konání. Přál bych toto každému z nás…

David Novák
předseda Církve bratrské

Radost a smutek Vánoc 2020

Evropská kultura dobře rozpoznala, česká je její součástí po tisíc let, že její staletý a tisíciletý vývoj se má opírat o důležitý základ lidského života, jímž je poselství Vánoc s jejich duchovním bohatstvím. To proto, aby se cesta národů i celého lidstva neproměnila ve slepou uličku vedoucí do bezvýchodnosti. Křesťanství pro to přinášelo nejen vnější podmínky, ale také bohatou náplň, po celá staletí. Ony podmínky byly odstraňovány v posledních desetiletích. V naší zemi dnes už padlou ideologickou doktrínou, i jinde ve světě mnoha dalšími vlivy.

V novém uspořádání v naší zemi už není křesťanství tlačeno na okraj společnosti. Jen se tu usadila síla lhostejnosti, která se nabízí jako možný program života. A tak se stalo, že zásadní změna nás zastihla všechny nepřipravené na nové a svobodné programy života. Nás křesťany zastihla nepřipravené k širšímu svědectví i službě. Nekřesťany zastihla nepřipravené naslouchat čemukoli jinému, co se nevejde do horizontu jejich úvah.

A jsou to Vánoce, které s Velikonocemi jsou ohniskem, kolem kterého se rozrůstal život jedince i společenství národa, a velké části lidstva už takřka dva tisíce let.

Co jsou tedy Vánoce? Před mnoha lety to vyjádřil švýcarský teolog Emil Brunner: „Vánoce jsou největší a nejrozsáhlejší nekrvavou revolucí v dějinách, i když nakonec přece jen krvavou. Tekla v ní však krev jen jednoho, toho v Betlémě narozeného dítěte, jež umírá na Golgatě jako muž bolesti".

Ať chceme nebo nechceme, uprostřed kouzla vánoční pohody se nám připomíná právě tento proměnitel lidských srdcí a obnovitel veškeré mizérie lidských dějin, Ježíš Kristus.

Současný člověk ponechává náboženské otázky stranou svého uspěchaného života. Víru v Boha, náboženství, spiritualitu bere jen jako životní kolorit, který po totální změně poměrů je opět alespoň vhodným doplňkem. Jako by se víra v Boha dnes hodila i na cestu k uctívané tržní soutěsce, kudy se nevchází do Boží blízkosti, ale především do ráje prosperity.

O Vánocích však promluvil k lidstvu Bůh! Má-li důvod lidstvo oslovit, zajisté mu chce vyřídit něco podstatného. Nechce a nehodlá jej však k ničemu nutit.

A tady začíná druhá nesnáz Vánoc. Jak uslyší a rozpozná současný člověk toto boží oslovení, když se tak zabarikádoval ve svém světě proti všemu a proti všem? Navíc začíná užívat stále více zbraně nakupené na své vlastní moderní barikádě: domýšlivost, nezájem, lhostejnost. A pak najednou jsou tu Vánoce. Zaslechne vůbec to ústřední z evangelia: „Dnes se vám narodil spasitel". Tomu málo rozumí, a tak se diví. Ve stylu těch prvních udivených, jak o nich píše evangelium. „I divili se všichni, kteří slyšeli o tom, co jim bylo mluveno od pastýřů".

Dokončení na str. 3

Tajemství Božího života v nás

Povstaň, rozjasni se, protože přišlo tvé světlo a vzešla nad tebou Hospodinova sláva.

Izajáš 60,1 CSP

Když byla Alžběta v šestém měsíci, byl anděl Gabriel poslán od Boha do Galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené muži jménem Josef, z rodu Davidova; jméno té panny bylo Maria. Přistoupil k ní a řekl: "Buď zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou." Ona se nad těmi slovy velmi zarazila a uvažovala, co ten pozdrav znamená. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, vždyť jsi nalezla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat na rodem Jákobovým a jeho království nebude konce." Maria řekla andělovi: "Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?" Anděl jí odpověděl: "Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží. Maria řekla: "Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova." Anděl pak od ní odešel.

Lukáš 1,26-35,38

Milí přátelé,
první verš v záhlaví dnešního dopisu jsem vybrala ze Starého zákona. Druhý oddíl z Písma je poněkud delší, a je vybrán z Nového zákona.
Ve starozákonním čtení Hospodin ústy proroka Izajáše povzbuzuje izraelský lid a dává jim svým slovem naději do budoucnosti. Slova povzbuzení měla být pro Izraelce světlem. Měla ukazovat na druhý příchod Krista. Jakoby Hospodin svému lidu říkal: „*Zvedněte hlavy, vaše tváře ať se rozjasní nadějí, neboť nad vámi se rozzářila Hospodinova sláva.*“ Tato slova píše Izraelcům Izajáš asi šest set let před Kristem.
Oddíl z Lukášova evangelia z Nového zákona je jeden z nejznámějších oddílů, který se čte v adventním období.
K rozrušené Marii přichází anděl se slovy: "Buď zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou." Ona se nad těmi slovy velmi zarazila a uvažovala, co ten pozdrav znamená. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, vždyť jsi nalezla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat na rodem Jákobovým a jeho království nebude konce." "Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova."
Marie je mladá, chudá židovská dívka. Při setkání s andělem slyší jeho nezvyklý pozdrav. Je z toho, co se v tu chvíli kolem ní děje a čeho je součástí, velmi zaražená. Anděl jí dodává odvahu. "Neboj se, Maria, vždyť jsi nalezla milost u Boha.“ Sděluje jí, k čemu ji Hospodin povolává. Marie nerozumí úplně všemu, co jí anděl říká, ale s důvěrou, odvahou, pokorou, bázní a poslušností Boží povolání přijímá. Stvrzuje ho slovy: "Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova." Tato její odvaha, pokora, důvěra v Boží moc i jeho pomoc, a poslušnost Božímu povolání, umožní, aby se děly Hospodinovy plány, které navždy změní chod lidských dějin i života každého z nás. Maria se stává matkou Ježíše, Syna Božího. V tom je výjimečná. Pán Bůh však přichází s nabídkou nového života ke každému z nás. Svojí každodenní blízkostí nám dává možnost, nechat se proměnit. Sklání se k nám jako zachránce. Stejně jako Maria máme na vybranou.
Boží zavolání ve svém životě jsem uslyšela i já. Stalo se tak skrze slovo zapsané ve Starém zákoně v proroku Jeremjášovi. Bůh promluvil k mému srdci těmito slovy: „*Neboť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já sám, je výrok Hospodinův, jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti. Budete mě volat a chodit ke mně, modlit se ke mně a já vás vyslyším. Budete mě hledat a naleznete mě, když se mne budete dotazovat celým svým srdcem.*“(Jr 29,11-13) V srdci jsem prožívala úžas, bázeň, radost a rozechvění. Pane, ty si mě chceš používat přes všechna má zdravotní omezení i se všemi mými slabostmi??! V mnoha lidských očích jsem neperspektivní. Na pomoc, pochopení, přijetí, lásku druhých lidí jsem odkázaná. Lidé mne lehce přehlédnou - nejen pro moji malou postavu.
Bůh ke mně úžasně promluvil jasnými slovy proroka Jeremjáše, a já jsem je přijala do srdce. A toto slovo proměnilo můj život a naplnilo mne Božím životem a požehnáním. Stejně jako Marii a každého z nás.
Jak potom vypadá život člověka /i můj/? Člověk prožívá ve svém nitru velkou touhu Bohu sloužit nezávisle na svých možnostech. Ježíš mě ve službě učí jedné důležité věci. Jako bych slyšela: „Nepotřebuji tvoji dokonalost, ale toužím po tom, abys vše co děláš, dělala celým svým srdcem. Pak se nemusíš ničeho bát.“ Moje služba Bohu i lidem se s časem různě proměňovala a mění. Co však nejvíce naplňuje moje srdce po celých téměř třicet let víry, je modlitba. Věřím, že toto je má hlavní služba, do které mně Hospodin pozval. Se službou mi Bůh daroval nové vztahy, nová přátelství, duchovní rodinu - církev, kde mám duchovní domov. Bůh v Kristu vstoupil do světa díky Mariině poslušnosti. Stejné je to s námi. Bůh jedná a vstupuje do světa skrze lidi, kteří jsou ochotní poddat se jeho vedení. Tak přichází Boží moc do našich všedních dní, a my můžeme alespoň částečně zakusit Boží království v našem světě.
Advent je čas očekávání na příchod Krista. Může se stát časem vhodným pro ztišení, naslouchání Bohu a hledání jeho plánu pro můj další život. Je to příhodný čas pro prohloubení a obnovení vztahu s Kristem. Advent může být také časem očekávání a přípravou na další cestu s ním, ke které stejně jako Marii, zve každého člověka. Cesta to není snadná, ale proměňující život toho, kdo se na cestu s Bohem vydá. Pokud poslechneme Boží volání, a vyjdeme pod vedením Krista, pak naše životní cesta dává jasný smysl, směr a cíl - Boží království. Na této cestě prožíváme přijetí od Hospodina, jeho bezpodmínečnou lásku, vyučování, napomínání, usvědčování ze špatných postojů a hříchu. Zakoušíme útěchu, když se nám zdá, že cesta je příliš náročná. Rosteme v poznání Boha a stáváme se mu podobnými. Z vlastní zkušenosti a z Písma víme, jak vzácný a milovaný je každý člověk v očích Ježíšových. Pokud se společně vydáme na cestu, a dáme se Bohu do služby, stáváme se svědky a nositeli jeho lásky. Ona se touží rozdávat prostřednictvím lidí, kteří jsou ochotni nechat se použít samotným Hospodinem i v této nelehké době kterou procházíme.

Vaše Eva

kontakt: Farní úřad CČSH, B. Kobzinové 2088, 58001 Havlíčkův Brod

Milost žít v konkrétnosti Božího tajemství

Komentář k evangeliu podle Matouše (1,16,18-21.24a), které přibližuje postavu Josefa a okolnosti, za kterých se Josef dozvěděl jméno dítěte, jež počala jeho budoucí manželka Maria. Josef, muž spravedlivý, se rozhodl vzít ji k sobě.
Evangelium nám říká, že byl Josef spravedlivý, to znamená, že byl mužem víry a žil z víry. Mužem, kterého můžeme zahrnout mezi svědky víry, mezi ty, kdo žili víru jako podstatu toho, v co doufáme a přesvědčení o věcech, které nevidíme. Josef je mužem víry, proto byl spravedlivý. Nejenom proto, že víru měl, ale také proto, že ji žil. Tento spravedlivý muž byl vyvolen, aby vychoval Ježíše, který byl pravý člověk, ale také Bůh. Bůh si k tomu povolal spravedlivého, muže víry. Muže schopného být člověkem, schopného mluvit s Bohem a účastnit se Božího tajemství. Toto byl Josefův život. Žil své řemeslo, svůj lidský život a měl účast na Božím tajemství. Byl mužem schopným mluvit a rozmlouvat s tajemstvím Boha. Nebyl snílkem, měl podíl na tajemství se stejnou nenuceností, s jakou vykonával svoje řemeslo. S řemeslnou precizností byl schopen obrábět dřevo a dokázal mít taktéž podíl na tajemství, nad nímž neměl kontrolu. Toto je Josefova cesta víry, žít správně svůj život, svoji profesi a v daný čas mít účast na tajemství. Když evangelium vypráví o Josefových snech, umožňuje nám chápat jeho účast na tajemství.
Když se budeme dívat na Josefa tímto pohledem, musí nás to nutně vést k zamyšlení nad naší církví, nad námi členy naší církve – dovedeme mít účast na tajemství? Anebo se potřebujeme řídit literou, předpisy, které je brání před tím, co nemohou kontrolovat? Když společenství církve přijde o možnost mít podíl na tajemství, ztratí schopnost díkůčinění a klanění. Modlitba, kdy předstupujeme před tvář Hospodinovu se může uskutečnit pouze účastí na Božím tajemství.
Neberme to na lehkou váhu, všichni, úplně každý potřebujeme Pánovu milost. Jedině s touto milostí je možné, aby církev mohla žít v konkrétnosti každodenního života a mohla vstupovat do tajemství. Pokud to nedokáže, bude církví polovičatou, náboženským sdružením, které je neseno předpisy, ale postrádá smysl pro pravou modlitbu před Bohem. Mít podíl na tajemství není snění. Účastnit se tajemství znamená modlit se, meditovat, naslouchat Božímu hlasu. Účastnit se tajemství znamená konat už dnes to, co budeme činit v budoucnu, až dosáhneme Boží přítomnosti, až budeme stát před Boží tváří na věčnosti.
Na kolena padám k tvým nohám, můj příteli Ježíši a nabízím pokání svého zkroušeného srdce, které se hrouží do své nicoty a tvé tajemné přítomnosti. Klaním se ti, toužím tě pozvat do ubohého příbytku, který ti nabízím ve svém srdci. Přijď ke mně, můj Ježíši, abych já přišel k tobě. Kéž tvojí láskou vzplane veškeré moje bytí, pro život i pro smrt. V tebe věřím, v tebe doufám, tebe miluji. Ať se tak stane. Amen.

Dušan Spiridion Ehmig

„Každému člověku je jeho věk školou.“

Jan Amos Komenský

Radost a smutek Vánoc 2020

Dokončení ze str. 2

Současní filosofové, kteří glosují události na světové scéně, kladou otázku: „Potřebují vůbec dnes lidé Spasitele?" Lidé přece organizují všechny své věci sami, budují svoji existenci na pragmatických odhadech i činech, plánují budoucnost i přes práh nového tisíciletí. Svými programy nabízejí sekulární spasení světu. Jednou ideologické, jindy ekonomické, nebo také utopicky spirituální. A to ve všech civilizacích a společenských systémech. I v našem národě jeho velká část neprojevuje zájem o Spasitele zvěstovaného prastarým evangeliem. Mají za to, že snad ještě ve starověku lidé vyhlíželi nějakého spasitele. Izraelským zajatcům v Babylóně se zdál být spasitelem perský král Cýrus, který jim umožnil návrat ze zajetí. Po vzniku Československa v roce 1918 byl také prezident Masaryk mnohými označován za spasitele. Ani dnes se leckde lidé neobejdou bez těchto odvážných a riskantních projektů společnosti.
A přece je náš dnešní svět jiný. Nepátrejme po jeho dalekých horizontech v minulosti a zeptejme se sami sebe: opravdu si stačíme docela sami, opravdu nepotřebujeme žádnou pomoc, žádné vysvobození, netoužíme po záchraně, po skutečném naplnění svých neuzavřených programů života? Nevisí tu přece jen ve vzduchu otázka po pomoci, po lásce, po pokoji, po vnitřním ukotvení, které nenabídne ani vysoká produkce všeho druhu, v níž se přímo utápíme? Pravda, pojem spasitel je starší než křesťanství. Má pohanský původ. Vlastně obecně lidský právě tam, kde člověk na úsvitu dějin pokazil dílo svého života kletbou sobectví. Sobectví, které jako pavučina spoutává lidský život. Tak od počátku se člověk přece jen v každé době a v každé generaci ohlíží po pomoci. Vyhlíží někoho, kdo by přinesl nápravu do neutěšeného stavu věcí, které jej obklopují, kdo by se ho ujal, když v životě troskotá. I tam, kdy už bude v údolí stínu smrti docela jen sám. A právě na tomto jedinečném putování životem touží po pomoci, opoře a blízkosti.
Poselství Vánoc nese takovou zprávu o věrném průvodci našeho života. A sděluje, že je pro všechny. Současný člověk prozatím neklade tuto důležitou otázku nahlas. „Kde najdu něco takového? V jakém společenském systému, ve filozofii, v politice, v kultuře či v nějakém náboženství?“ Křesťanský kontext svého života nejspíše odložil, ztratil, zapomněl.
Netřeba žárlit, že Vánoce slaví po svém, mimo kostely, chrámy, modlitebny. Kéž by vánoční zvěst nezněla jen v kostelích, ale třeba docela civilně v nejrozmanitější podobě v ulicích, v domech a domovech. Aby lidé rozpoznali potřebu pomocníka a zachránce do všelijak nešťastných a sebestředných programů, které vytvářejí. Zdá se, že nás nezachraňují. Moc bych si přál, aby se dnešní člověk začal divit, abychom se dnes všichni začali alespoň divit, jako tenkrát v Betlémě: „I divili se všichni, kteří slyšeli o tom, co jim bylo mluveno od pastýřů.“
Jak je tomu dnes? Dnes se znovu odvážně sází na vůdce a hegemony všeho druhu. Vůdce vemlouvavé, inteligentní, i primitivní. Čím rychleji roste víra v tyto vůdce, tím bolestnější bývá prozření, i zklamání. A tak se také divíme. Někdo by mohl povědět, jestli také křesťanství není jen jednou z těchto lacinách nabídek pro vyhladovělou lidskou duši. Jsem přesvědčen, že nikoli. O Vánocích připomínaný Ježíš Kristus přináší zvláštní poselství, které není příkazem, ale jedinečnou nabídkou všem. Vyhladovělým i sytým, vzdělaným i prostým. Je to nadčasový boží zájem o člověka a celé lidstvo právě do našeho času. I v tak rozkymácené době jako je naše. Smíme a máme se stát především bytostmi odpovědnými. Abychom v Bohu, kterého jsme na civilizační cestě ztratili, znovu nalezli zdroj života a trvalý pramen inspirace pro jedinečný dar života mezi kolébkou a hrobem. Jen tak přestaneme být snadnou hříčkou všech dějinných okolností, které nás pak nutí hledat jiné spasitele a zachránce. Takoví nikde nejsou.
A přichází nový údiv i letošní vánoční zvěsti. Ano, jsou tu Vánoce bolestného roku 2020 s novou laskavou nabídkou, i s novým mementem pro celé lidstvo. Jsou východiskem od nedobrých, a nakonec neschůdných cest života.
Jak tedy zní zpráva o našem světě o letošních Vánocích, aby byla i pro nás povzbudivým východiskem na cestu dál, všem koronavirovým barierám navzdory? Vánoce připomínají, řečeno biblickým obrazem, že od Kristova narození do tohoto světa je vmísen kvas, a působí. Náš svět i náš život v něm není odsouzen k zániku z důvodu vlastního sobectví. Náš svět i my všichni v něm, jsme se stali pro Kristovo narození kandidáty naděje a pokoje. Vánoce to nikomu nepřikazují, jen to už po staletí nevtíravě sdělují. Vezmi, kdo slyšíš, a srdcem přijmi. A nechej ležet, kdo neslyšíš, možná zaslechneš později. Jsou to každoroční signály pomoci a záchrany. To je jádro Vánoc. Pak poznáme pravdivost biblické zvěsti i dnes: "Zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu, neboť dnes se vám narodil Spasitel... I divili se všichni, kteří slyšeli o tom, co jim bylo mluveno od pastýřů". Údiv a radost patří ke každým Vánocům, po staletí. Krásná a bohatá evropská hudební kultura nám to také připomíná právě o Vánocích. Pokusil jsem se o to i těmito řádky. Hudbu inspirovanou Vánocemi rádi posloucháme, udělejme to. Dopřejme ji našemu sluchu i letos. Našemu srdci pak její poselství. Je inspirováno evangeliem.

Josef Hromádka

Inspirace koronavirem

Koronavirus široce a hluboce zasáhl do našich životů. Tyto řádky píšu, když bylo oznámeno, že za tři dny přejdeme ze čtvrtého do třetího "psího" stupně. Spolu s prezidentem České lékařské komory mám nad tím určité rozpaky, nicméně teď mi jde o něco jiného. Omezení styku s lidmi včetně návštěv knihoven je příležitostí, abychom věnovali větší pozornost knížkám z vlastní knihovny. A tak jsem vzal do ruky Winning Ways (Vítězné cesty) od amerického autora Leroye Eimse. Přídavné jméno v jejím názvu ukazuje ke Kristu jako vítězi. Knížka klade důraz na Ježíšovo poslání jeho následovníkům, které čteme v závěru Matoušova evangelia: "Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky", a upozorňuje, jak málo tato slova promítáme do svých životů.

Snad díky přijatým opatřením počet nakažených klesá (a přáli bychom si, aby pokles byl rychlejší). Reprodukční číslo je menší než jedna. Na začátku každé z obou vln toto číslo jedničku přesahovalo, počet nakažených exponenciálně rostl. Exponenciální růst je nejpřirozenějším růstem a probíhá tam, kde mu nestojí v cestě přirozená či umělá omezení. V případě nákazy takovým přirozeným omezením může být to, že už v podstatě není koho nakazit. Reprodukční číslo ukazuje, kolik lidí nakazí jeden nakažený člověk.

Zákon růstu se však nemusí týkat jen nákazy; nemá žádné morální zabarvení. Růst počtu lidí nakažených infekcí je nežádoucí a je nutno mu bránit. Ale šířit se mohou i dobré, pozitivní, žádoucí jevy. Leroy Eims mi jednu takovou pozitivní věc připomněl – šíření evangelia. I to se – viděno z lidské perspektivy - předává od člověka k člověku. Jaké je jeho reprodukční číslo? V naší civilizaci asi bude menší než 1. A to je málo. Máme tak důvod k zamyšlení nad naší vírou, nad naším křesťanstvím. Nejsme jako spící učedníci v Getsemane? Kristus otvírá lidem úžasné obzory. Nabízí cestu za hranice trojrozměrného smysly vnímaného materiálního světa směrem k věčnosti, k Bohu. To je úplně strhující zpráva. Nechybí nám láska k lidem, s nimiž se stýkáme, když jim tuto úžasnou informaci zřetelně a srozumitelně nepředáváme? Zákonitosti šíření jsou obecné. Možná nás prostřednictvím koranaviru chce nebeský Otec povzbudit k novému nadšení pro evangelium a k jeho šíření. To je záležitostí všech nás křesťanů; na profesionálních duchovních je spolusestry a spolubratry posilovat a povzbuzovat je k nadšení pro evangelium, nekázat lidskou moudrost, ale Ježíše Krista (1 K 1,23). Nebylo by to krásné, kdyby reprodukční číslo evangelia zřetelně přesáhlo hodnotu 1? Věřím, že bychom se pak uměli spontánně sejít u stolu Páně, evangelíci, katolíci, pravoslavní a další, ano i Kristovi následovníci, kteří se vymykají současné klasifikaci církví. Řešily by se tak ekologické i politické problémy. Svět by byl jiný.

Poslední odstavec asi vyznívá jako utopie. Známý brazilský teolog Leonardo Boff připomíná, že utopie znamená něco, co je "mimo místo", to znamená mimo naši dosavadní zkušenost. Tedy nikoli něco, co nemůže být. Potřebujeme ukazatel cesty k cíli. A k němu patří výzva nést evangelium, svědčit o Kristu. Zkušenosti s šířením epidemie či pandemie nás zde mohou povzbudit. Jen jde o to, abychom své křesťanství žili s reprodukčním číslem přesahujícím jedničku.

Jiří Nečas

Vánoční strom svítí i v Betlémě

V Betlémě se 5. prosince večer rozsvítil vánoční strom. Vzhledem k protikoronavirovým opatřením se akce, která v jiných letech přilákala tisíce turistů, uskutečnila za účasti jen několika desítek lidí. Ostatní se mohli na rozsvícení stromu podívat alespoň virtuálně. Napsala o tom agentura AP. Rozsvícení vánočního stromu na náměstí Jesliček před bazilikou Narození Páně, kde se podle křesťanské tradice narodil Kristus, se zúčastnila malá skupina místních Palestinců a duchovních. Přišlo také několik palestinských činitelů včetně premiéra Muhammada Ištaji, který promluvil k lidem sledujícím přenos on-line.

Ištaja řekl, že palestinské vedení přijímá nadcházející rok s odhodláním „pevněji čelit (izraelské) okupaci" a ukončit vnitropolitické rozdělení s konkurenční militantní skupinou Hamás, jež vládne v Pásmu Gazy.

Betlémský starosta Anton Salmán poznamenal, že Vánoce se budou letos slavit jinak. „Uchýlili jsme se k moderní technologii a virtuálnímu světu, abychom oslavili rozsvícení vánočního stromku, a přejeme si, aby se nad Palestinou a světem třepotala naděje a optimismus," řekl.

Obvykle o vánočních svátcích Betlém navštěvují tisíce poutníků a turistů, což místním hotelům a restauracím přináší významnou finanční injekci. Letos však město zeje prázdnotou. Izrael, přes nějž většina přijíždí, je kvůli koronaviru letos pro cizince zavřený a pro zahraniční návštěvníky je uzavřený i hraniční přechod z Jordánska. Palestinská samospráva, která řídí palestinské záležitosti na Západním břehu Jordánu, znovu zavedla noční zákaz vycházení mezi sedmou hodinou večerní a šestou ranní. Není vyloučeno, že uzávěra potrvá i v době Vánoc a novoročních oslav. Omezení jsou plánována také pro tradiční půlnoční mši, slouženou o Štědrém dni jeruzalémským patriarchou. Veřejnosti vstup dovolen nebude, ale mše se bude vysílat živě v televizi.

podle ČTK

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Novinka: Rob Bell: Láska vítězí

V českém překladu byla vydána knížka „Láska vítězí" (Biblion, Praha 2020). Jejím autorem je Rob Bell, který působil v Grand Rapids, kde sloužil jako pastor v rostoucím megasboru Mars Hill Church. V tomto sboru se setkávalo více než deset tisíc lidí. Rob Bell publikoval tuto knihu v roce 2011. Jeho kniha vyvolala na americké scéně tak velkou kontroverzi, že Rob Bell musel opustit své pastorské místo a začal působit v médiích a jako cestující lektor. O tom, co způsobilo tuto kontroverzi, může se nyní český čtenář přesvědčit na vlastní oči.

Rob Bell reaguje na domácí scénu, kde řada křesťanů a sborů má příliš jasno ve věcech nebe a pekla. Mnozí si dovolují kádrovat druhé lidi a posílat je na zmíněná dvě místa, jako kdyby to bylo v jejich kompetenci. Rob Bell nemohl unést takové kádrování a posílání nejrůznějších lidí (např. Gándhího) do pekla. Eschatologie, učení o posledních věcech člověka, je pro některé křesťany tak jasné, že se tváří, jako kdyby seděli v nebeském štábu a jejich úkolem bylo rozhodovat o tom, co má Bůh s druhými lidmi po jejich smrti udělat. Myslím, že proti těmto eschatologiím by se i nejeden z nás vzbouřil, protože to znamená zasahovat do pravomocí Stvořitele. Jsou lidé, a nakonec je můžeme objevit občas i na naší křesťanské scéně, kteří přesně vědí, kdo patří do pekla a hrůzy tohoto místa dovedou barvitě líčit až to připomíná to, co zaznívalo v hrůzyplných klášterních kázáních zachycených v knize „Jméno růže" Umberta Eca. Jedním velkým pokušením je zmenšovat svěřený základ apoštolů a proroků a druhým nešvarem je, tento základ svévolně rozšiřovat a snažit se Bohu vyrvat jen částečně poodhalená tajemství.

Rob Bell se ve své knize vehementně postavil proti kádrování lidí a snažil se ukázat, že evangelium je „mnohem lepší zprávou, než jsme čekali". V mnohém je jeho kniha osvěžující a varující před vstupováním do Božích kompetencí. Velmi správně také ukazuje, že věčný život není odletem do jiné galaxie, protože Nový zákon zvěstuje druhý příchod Ježíše Krista na zem. Proto záleží na tom, jak na této zemi žijeme, jak se o ni staráme, protože tato země bude jednou obnovena. Důležité je pochopení bohatství evangelia. Bell říká, že evangelium není jen vstupenkou do nebe, ale je pozvánkou k spoluúčasti v nikdy nekončícím proudu radosti a kreativity.

Bell také směřuje k agnosticismu ve věci budoucnosti těch, kteří neměli možnost slyšet pozvání evangelia, nebo ho slyšeli silně deformované. Až potud není problém s Robem Bellem souhlasit a přijmout jeho dobře myšlené výzvy k dalšímu přemýšlení. Vždyť je to vážné varování před farizejským odsuzováním druhých lidí. Problém Bellova přístupu nastává, když se v knize objevují zpochybnění existence pekla. Z textů o tom, že Ježíš Kristus zemřel na kříži za všechny, vyvozuje Bell, že tedy všichni jsou vlastně vykoupeni. Bůh chce, aby všichni byli spaseni. Cituje např. ze 2 K 5,19: „Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění…" Jenže text pokračuje dál a čteme „…a nám uložil zvěstovat toto smíření. Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem!" Proč nám Bůh přikázal zvěstovat toto smíření a člověk se má dát smířit? Mám problém s Bellovým způsobem argumentace, protože celá řada jím citovaných biblických textů je vytržena ze souvislosti a text je sice čtivě, ale příliš lehce nadhozený. Nedozvíme se, jak Bell rozumí klíčovým textům. V celé knize není citován žádný jiný autor a není uveden ani žádný křesťanský směr.

Vděční můžeme být za otevření nesmírně důležitých témat, do kterých Rob Bell vpadne s celou vehemencí své osoby a jistě mu velmi jde o to, aby potěšil všechny ty, kteří byli odrazeni obrazem přísného Boha, který připravil hořící peklo, kde bude pláč a skřípění zubů. Na jedné straně je jasné, že je třeba znovu otevírat nesnadné biblické texty a nově usilovat o jejich odpovídající interpretaci. Na druhou stranu je vážnou otázkou, jestli nás má motivovat a řídit přijatelnost věrouky církve pro současného člověka. Demytologizační pokusy se již vícekrát objevily v dějinách církve, zasvítily a většinou rychle zapadly.

Bell ve své knize dochází ke zvláštní interpretaci kříže. Podle něj tradiční křesťanský výklad vede k tomu, že nás vlastně Ježíš zachraňuje před svým hrůzyplným Otcem. Ve skutečnosti přece Bůh sám poslal svého Syna, je to Boží spasitelná akce. V nastíněné Bellově koncepci není místo pro spravedlnost a soud. Někteří o Bellovi napsali, že provádí „hermeneutickou gymnastiku". Jistě jsou v knize zajímavé důrazy. Např. tvrzení, „peklo si děláme sami". Křesťanské odsuzovače druhých považuje za staršího bratra z podobenství o Marnotratném synu a v tom má jistě pravdu. Bell odmítá věčné trápení odsouzených. V tom není sám. Takový teologický postoj zaujímaly různé postavy církevních dějin od patristiky až po současnost. Tomuto pohledu se říká anihilacionismus, protože se kloní k vrstvám Písma, které naznačují, že po odsouzení nastane zničení těch, kteří setrvali ve svém životě u zla. Např. „ohnivé jezero" naznačuje totální destrukci. Jsou to závažné otázky a vše se v člověku bouří, že by trest mohl trvat věčně. Tyto otázky zůstávají pro nás jakoby v mlze a my lidé je stejně zcela nepochopíme. Univerzalismus spásy, ke kterému tíhne Bell, je těžké obhajovat. Snažili se o to mnozí. Na rozhraní 2. a 3. století církevní otec Origenés došel k tomu, že všichni budou zachráněni, a nakonec se Bohu poddá i Satan. Toto učení prázdného pekla církev nikdy neakceptovala.

Po erupci kladných i záporných reakcí na Bellovou knihu se situace uklidnila. Kladným přínosem byl nový zájem o eschatologické otázky Božího soudu a věčného života. Rob Bell nakonec nezměnil dogmatiku žádného církevního proudu. Jak církev katolická, tak církve pravoslavné i církve protestantské, zůstaly u klasických kréd prvních pěti století. Dál opakovaně vyznávají „sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé".

Bell peklo úplně nepopírá, ale posunuje ho do pozemského života. Říká, že si peklo děláme sami a sami se trestáme odmítnutím Boží milosti a lásky. Podle něj méně lásky znamená v životě větší peklo. Mnozí bychom si přáli, aby všichni lidé nahlédli, že zákony a vůle našeho Stvořitele platí a že je třeba se k nim vracet. Boží láska je nesmírná, ale

není jedinou charakteristikou našeho Stvořitele. Malou analogií může být výchova dětí, které jsou rodiči nesmírně milovány, přesto mohou nastat chvíle, kdy přijde trest a jsou i případy, kdy děti z domu odejdou na cestu zla a nevrátí se jako Marnotratný syn. Ježíš Kristus hovořil o pekle velmi často. A neměl na mysli jen jeruzalémskou hořící, čadící a zapáchající Gehennu, jak to předkládá Bell. Několik závažných slov o pekle najdeme v nedávném článku Davida Nováka na tomto webu. Pro C. S. Lewise, N. T. Wrighta či Tima Kellera a mnohé další křesťanské myslitele nebylo eschatologické peklo jen alegorickým obrazem.

Havlovské heslo naší sametové revoluce obsahovalo spojení „Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí". Láska bez pravdy může být pouhý rozplizlý sentiment. Pravda bez lásky je strašná a může zabíjet. V Ž 85,11 je napsáno: „…spravedlnost s pokojem si dají políbení". Pokoj je spojen se spravedlností.

Bellovu knihu o vítězství lásky jsem si rád přečetl. Ano, musíme se více učit milovat druhé, pomáhat, sloužit, ale nesmíme potlačovat pravdu. A ke zjevené pravdě patří také soud. Proč nepřijmout Kristovu oběť za hřích a naději věčného života? Bůh je láska a jeho láska vítězí. Bůh je ale zároveň také spravedlnost. Proto pro nás pozemšťany není dobré eliminovat to, co nám Bůh zjevil o soudu a pekle. Některé části Písma svatého zůstávají ve zvláštním napětí vedle sebe. Když jednu část odejmeme, ta druhá ztrácí vyváženost, protiklad, dialektické napětí. Vykládejme, interpretujme a aplikujme Bibli, ale nevynechávejme to, co se dozvídáme o Boží spravedlnosti a konečném soudu. Jestli ovšem něco Písmo říká pouze v náznacích, pak nám sluší agnosticismus, a to platí především v úsudcích o věčném určení druhých lidí. V některých důrazech je Bellova kniha nepochybně varováním, abychom se nesnažili Bohu vyrvat tajemství soudu. Raději pracujme na tom, aby co nejvíce lidí mělo jistotu, že na soud nepřijdou. Je zajímavé, že v posledních letech Bell napsal další knihy a jak se zdá, křesťanství nezahodil a možná se opět trochu více vrátil ke klasickému křesťanství. Svým provokativním způsobem předkládá např. myšlenky o úžasné Boží svatosti a proč i my lidé bychom měli tuto svatost zrcadlit. V 1 K 4,5 je napsáno moudré slovo: „Nevyslovujte proto soudy předčasně, dokud Pán nepřijde. On vynese na světlo to, co je skryto ve tmě, a zjeví záměry srdcí."

Pavel Černý

Vánoční příběh, srovnání Mojžíš - Ježíš

Když čteme o narození Krista, potom je zde jedna velmi nápadná historická paralela. Mám na mysli paralelu s Mojžíšem. Dokonce někteří kritici tvrdí, že např. zpráva o vraždění malých dětí v Betlémě je smyšlená. Matouš si ji vymyslel proto, aby příběh pěkně zapadl do paralely s Mojžíšem. Jedná se tedy o teologickou, nikoli historickou výpověď…
O jaké podobné rysy se v obou příbězích jedná? Oba dva vystupují jako zachránci – jeden Izraele, druhý nejen Izraele, ale celého lidstva. Mojžíš vyvádí lid do zaslíbené země, která je časná, Kristus vyvádí nás do nového života, který přesahuje tento časný život. V obou dvou příbězích hraje důležitou roli matka. Narození obou dvou je doprovázeno velmi krutým nařízením o vyvraždění chlapců. V obou dvou případech hraje důležitou roli Egypt – Mojžíše zachrání egyptská posvátná řeka a je v Egyptě vychován, Josef a Marie naleznou v Egyptě útočiště před běsnícím Herodem. Oba dva první část svého života prožijí v ústraní. O Ježíši je vyřčeno proroctví, které ale sedí i na Mojžíše - On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odešel do Egypta a byl tam až do smrti Herodovy. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: 'Z Egypta jsem povolal svého syna.' Mt 2,14–15 Pokud bychom tento text nečetli u Matouše, asi bychom jej spojili s Mojžíšem.
Podívejme se podrobněji na některé paralely a hledejme v nich směr pro naše životy.
Oba dva se narodí v chudé rodině, které se v politickém slova smyslu, není třeba obávat. Přesto je jejich narození spojeno se strachem mocných. Farao se začne bát rozrůstajících se Židů, Herodes se bojí, že se narodil konkurent. Strach obou dvou je absurdní – ani Židé včetně Mojžíše, ani chlapec v Betlémě nemohli tehdejší vládce ohrozit. Na jejich straně byla moc, vliv, bohatství a mnoho jiných atributů, díky nimž se nemuseli bát. Přesto se báli a to dokonce bezvýznamných dětí. Oba příběhy ukazují na jednu vlastnost, která často vede lidi k iracionálnímu a zlému chování – na strach. Strach je první emoce, která je popisována v Bibli. Poté co zhřešili, A. a E. se bojí a ukrývají se před Bohem. Když se díváme na svoje životy, potom mnohokrát jsme i my ovládáni strachem. Snad i proto je jedna z hlavních zvěstí vánoc výzva nebojte se. U Lukáše je tato výzva výzvou nejčastěji se opakující.
Jak u Mojžíše, tak u Ježíše, sestupuje Bůh na tuto zem. Jednou posílá vůdce, který vyvede lid z otroctví, dá jim svůj zákon a pomůže identifikovat vyvolený národ. Podruhé se člověkem Bůh sám stává, aby vyvedl lid z otroctví hříchu. Jednou Bůh skrze člověka – Mojžíše nakazuje, aby lid zabil beránka bez vady a aby krev tohoto zvířete ochránila život vyvolených, podruhé se Bůh v Ježíši sám tímto beránkem stává. Reakcí jedněch je potom radost, že Bůh se stal zachráncem a vykupitelem reakce druhých strach, že Bůh je pro mě nebezpečím. Jak farao, tak Herodes se bát nemuseli, ale báli se. Toto nám ukazuje na důležitý princip. Strach nemusí přicházet v důsledku negativních okolností. Můžeme být zabezpečeni maximálním možným způsobem, ale stejně se můžeme bát. Nechci mluvit o věcech, které nás znepokojují a kvůli kterým se bojíme. Když se podíváme na faraona a Mojžíše, potom se bojí, pro někoho snad paradoxně, Božího působení. Sice to zřejmě nedokázali takto pojmenovat, ale z odstupu toto můžeme vidět. Do jejich životů vstoupil Bůh a oba se zalekli. Farao později hovoří s Mojžíšem, tedy o Bohu se dozvídá, Herodes zná dávná proroctví, a proto posílá tři mágy. Přesto se Boha resp. Ježíše bojí. Myslím, že v jejich reakci se skrývá jistý rozpor lidské přirozenosti, který někteří popsali tak, že se na jednu stranu Boha bojíme, na stranu druhou jsme jím přitahováni. Zároveň je prý pro náboženství charakteristický „strach z neznámého“. V našem případě to je možná proto, že podvědomě cítíme, nejen že Bůh by mohl zasáhnout do našich životů, ale protože je nám vlastně neznámý. Teoreticky víme, že Bůh má pro nás jen to nejlepší, mnohokrát jsme to slyšeli, jenže se nám někdy stává, že nás více vzrušují ranní zprávy než Boží zprávy, že vlastně věty o Boží blízkosti s námi nic moc nedělají. B. Pascal toto vyjádřil slovy „jak daleko je od poznání Boha, k lásce k Bohu“. Možná i proto, že necítíme u Boha blízkost, máme z něj strach – jako ze všeho, co je nám vzdálené. Boha se bojíme i proto, že ho neznáme, že je pro nás spíše pojmem, myšlenkou než realitou. Několikrát se mi stalo, že jsem se některého člověka bál do té chvíle, než jsem ho blíže poznal. Jenže toto se mi děje i ve vztahu s Bohem. Jedno z tajemství lidské existence je tzv. „nezasažené srdce“. Tluče bez jakékoli vášně v lidské bytosti, která má línou mysl, lhostejný postoj, nevyužité nadání a pohřbenou naději. Lidé s takovým srdcem zemřou dříve, než se vůbec narodili, než začali žít. Jejich existenciální nedůvěra v Boha je základem jejich neschopnosti oddat se Bohu. Podle V. Frankla *„člověk nalezne sám sebe, pouze do té míry, do jaké se zaváže někomu nebo něčemu většímu, než je on sám“*. My bychom dodali – kdo se zaváže Kristu. Aby se nám Bůh stal v Kristu blízký, aby pro nás nebyl jen neznámý, kterého se bojíme, potřebujeme znovuoživit vášeň. Je to vášeň, která vychází ze srdce toužícího po živém Bohu. Možná podobná vášeň, jako když ráno otevřeme noviny, dáme si kafe, sledujeme hokej…
Druhý rozměr vánočního a mojžíšovského příběhu je útok na dítě. Oba vládci mohli vybít celé vesnice, což pro ně nebyl problém, ale zaměřují se na děti a na chlapce. R. Rohr napsal: „Když jsem dělal s muži duchovní cvičení a ptal se jich, kolik z nich si pamatuje, že se s nimi otec modlil, výsledkem bylo méně než jedno procento. Náboženství v naší společnosti prochází feminizací. Křesťanství v USA daleko více hovoří o odevzdání se a utěšování, než o konfrontaci a riskování.“ Satan věděl, kam udeřit – věděl, že když se podaří zničit děti a ještě chlapce, je vyhráno. Dnes nejde našim dětem o tělesnou smrt, ale o smrt duchovní. Před týdnem jsem byl se syny na Pánovi prstenů. To co bylo naprosto šílené, byla 15minutová smršť reklamy na různé výrobky a filmy. Jednalo se o smršť otevřené nahoty a násilí. Vím, že nemohu svoje děti izolovat a někdy bych moc chtěl, zároveň něco vím o vlivu předčasných informací na dětskou psychiku. Vím jak moje, vaše děti jsou ohroženy. Mnozí z vás řešíte, jaké plenky, jakou školku. Někteří jakou školu. To nejsou malé problémy, ale asi platí malé děti malé problémy… Nejde vůbec o to strašit, ani děti chránit. V jistém věku to už nejde. Co ale jde, je předkládat jim jiné hodnoty, než tento svět. Někteří lidé tvrdí – i křesťané, že to dělat nebudou, protože se děti musí rozhodnout sami. Jenže svět svoje hodnoty předkládá a to velmi agresivně, neřeší, zda je morální naše děti strhnout na svoji stranu – prostě to dělá a to se vší vehemencí. Když se podíváme na totalitní režimy, potom všechny si zakládaly svoje mládežnická a dětská hnutí. Věděli, že kdo získá duši dětí, získá národ. Zde bych rád položit na srdce tuto roli mužům. Jsme zavaleni úkoly, zároveň nesmíme vzdát boj o duchovní směřování svých dětí (besídky, mládeže, dorost). Nezaměňujme trávení času s dětmi za vedení dětí ke Kristu.
Třetí a poslední rozměr obou příběhů může znít jako fráze, ale je to cosi nesmírně důležitého. Bůh si svoje dílo prosadí, i když se bude bouřit celé peklo – viz oba dva příběhy. Mnohokrát nám jeho vůle není jasná, mnohokrát nás může bolet. Pro nás toto může znamenat, že se nemusíme za každou cenu rvát do dveří, které jsou zavřené, nemusíme být hysteričtí, když se neděje naše vůle. Pán Bůh od nás očekává především věrnost a poslušnost. Mnohokrát jsem z některých věcí smutný, zdá se mi, že život nejde tak, jak si představuji, někdy propadám malomyslnosti. Jenže do těchto temnot promlouvá, nebojte se, vím, co dělám, a vy mi můžete důvěřovat. Ani Mojžíšův ani Kristův příběh není zarámován klidem a pohodovou atmosférou. Jenže tam, kde jde o Boží věci, to asi ani nejde. Přesto nás Bůh k tomuto dobrodružství zve a to i v čase Vánoc. Zároveň nám sděluje – nebojte se, já jsem přemohl svět. To, co teď vypadá jako malé a slabé, poroste – pokud mě necháte, abych v tom či onom působil svojí mocí. Situace se možná někdy vymkne z kloubů, ale nechte mě jednat, nebojte se a důvěřujte mi. Může se jednat o zaměstnání, narušené vztahy, zdraví, nějakou nespravedlnost… Ježíši nejen není žádná oblast „obyčejná“, není mu ani lhostejná.
Na závěr slova D. Bonhoeffera: Je chytřejší být pesimistou, zapomene se na zklamání. Proto je mezi chytráky optimismus mlčky zakázán. Optimismus není v podstatě názor na přítomnou situaci, nýbrž životní síla, síla naděje tam, kde jiní rezignují, umění nést hlavu vzhůru, když se všechno zdá ztracené, síla snášet zvraty…“Je možná, že zítra nastane soudný den, pak se rádi vzdáme práce pro lepší budoucnost, ale dříve nikoli.

David Novák
předseda Církve bratrské

Ukolébavka vánoční

Spi, Jezulátko, spi!
Zas chudých lidí chudé dítě
jen do jesliček uloží tě –
ach tolikrát již lidstvu dáno
a jidáši zas zaprodáno,
spi, Jezulátko spi!

Spi, Jezulátko, spi!
Spi sladce na tom seně holém,
my dech tajíme všichni kolem,
vždyť tobě, věčné pravdy synku,
je třeba také odpočinku,
spi, Jezulátko spi!

Spi, Jezulátko, spi!
A nabeř v spánku nové síly,
máš konat ještě mnohou míli:
ta cesta lidstva ke spasení,
to ještě dlouho konec není –
spi, Jezulátko, spi!

Spi, Jezulátko, spi!
Za tvé o bratřích poučení
svět vezme tě zas do mučení,
a než se lidstva pouta zdrtí,
je třeba ještě velkých smrtí –
spi, Jezulátko, spi!

Jan Neruda

O VÁNOČNÍCH HRÁCH

Když člověk farářuje v místě, kde je velký sbor a větší počet dětí, bývá delší čas před Vánocemi docela rušno. Děti probírají nejen příběhy z Bible, ale připravují se na vánoční besídku. Ve své dlouhé farářské praxi jsem pro ně připravovala besídky, kde děti přednášely básničky a každé chtělo přednášet. Starší děti a mládež měly zdramatizovanou vánoční scénu podle Lukášova evangelia – někdy v prosté řeči, ale častěji ve verších. Obtížnost se řídila podle dramatického nadání a věku.

Ve svém vyšším věku jsem se dostala do menšího sboru, kde dětí bylo pomálu. Čas také pokročil a na přednášení básniček děti většinou neměly chuť. Chtěly ty nejkratší nebo raději žádné. Aby je to více bavilo a aby nebraly program jen jako jakési historické vzpomínání, ale byly vtaženy do děje, začali jsme z jiné strany. Různých vánočních her by bylo dost, problém byl ale s tím, že jsme vlastně neměli dost „herců".

První hrou tohoto stylu bylo vyprávění s evangelistou Lukášem. Druhou postavou byl anděl, který prohlásil k přítomným: „Všichni jste se stali obyvateli Betléma a to nejdůležitější prožijete na vlastní kůži. Budu vás provázet, abyste nezabloudili." Lukáš komentoval události, občas něco citoval ze „svého" evangelia nebo od kolegy Matouše. Účastníci museli počkat, až Maria porodí… Nejmenší děti představovaly Josefa s Marií, Ježíšek byl panenka a úplně nejmenší dítě bylo pastýřem. Mezi jednotlivými scénami se hojně zpívaly koledy.

Další rok hledala holčička Lara Ježíška. Procházela na Štědrý den městem a potkávala se s různými lidmi. S mrzoutským malířem, který byl smutný, protože v důchodu už nemaloval a neviděl u druhých lidí zájem o své obrázky. Dále potkala rozhořčenou paní, jejíž dospívající dcera od ní odešla a maminka se jí zřekla. Lara to viděla tak, že maminka má mít své děti vždycky ráda a čekat, že se ukážou. Impuls k smíření by mohla dát ona, jako zkušenější člověk. Nedaleko se hádali mladí manželé, momentálně kvůli cukroví. Vánoční tradice jejich rodin se lišily a oni si nedokázali s láskou najít svůj způsob slavení. Nakonec Lara potkala malého ztraceného chlapce, který si myslel, že se rodiče hádají kvůli němu a že jim všem bude lépe, když on odejde. Lara mu vyprávěla vánoční příběh, znázorňovala všechny postavy, které se s láskou obracely na chlapce, který představoval Ježíška. Pomohla mu a oba měli radost. Lara Ježíška nenašla tak, jak si představovala, ale cítila, že je jí krásně u srdce.

Hry „Vánoce se ruší" se zúčastnili všichni přítomní - děti, maminky i tatínkové (všech generací). Pan král vydal nařízení o zrušení Vánoc a všichni protestovali, i když nevěděli pořádně proč. Co je na nich tak důležité? Dárky? Volno? Rodinná slavnost? Nakonec společně s moudrou babičkou zjistili, že jim chybí pravá radost, pokoj a naděje, které přináší vánoční radostná zvěst. Pan král uzavřel slovy: „Vánoce není možné zakázat ani nařídit. Záleží na každém, aby měl o vánočních svátcích opravdové Vánoce."

Moc se nám líbila hra o andělech, kteří v nebi čekají na archanděla Gabriela, který má všechny na povel a není tu. Spěchal kamsi do Nazareta nebo Betléma. Andělé vzpomínali na události, při kterých spolupůsobili a o nichž se píše v Bibli. Při písničce Svítí světlo naděje v temnotách se konečně Gabriel vrátil se zprávou, že se všem narodil Spasitel. „Vánoce zvěstují, říkám to znova, že pravda a láska nejsou jen slova…že je tu Bůh pro člověka."

Zajímavé byly i Indiánské Vánoce. Kmen Plíživých mokasínů uvažoval, co to ti bílí muži a ženy mají za slavnost, když připravují spoustu jídla (vozíky v obchodech jsou plné - je to asi svátek jídla a pití?), rozsvěcují spoustu světel, i na stromech (aby si na něco pořádně posvítili?), lidé si kupují, co nepotřebují, a schovávají to, aby to někomu dali (a někdy to schované ani nenajdou), dělají hodně hluku a hrají nebo i zpívají zvláštní písničky (svátky rámusu?) a v kostelích mají uprostřed zvířat v jeskyni v jeslích na slámě nějaké dítě - prý je to Král. Asi sami dobře nevědí, proč ten svátek slaví. Vypadalo to, že Indiáni o Vánoce nemají zájem. Nežli náčelník vyslovil své závěrečné slovo howgh, přišel naštěstí laskavý misionář, který vše uvedl na pravou míru. „Myslím, že my budeme ty Vánoce slavit jinak," uzavřel náčelník.

Letošní hru napsal jeden z těch, kteří v těch minulých hráli a který vyrostl. Hra je o bezdomovcích a jejich Vánocích. K tomu zazpíváme písničku Luďka Strašáka „Kdo se klaněl

Na známce, vydané k Vánocům 2020, najdeme Betlém Josefa Lady. Klasicky s ponocným, kometou a dívkou přinášející vánočku, dar, jakoby namísto tří králů.

Jan Kašper

u jeslí." To byste se divili, kdo se u jesliček objevil – nejen pastýři, mudrci a betlémští občané se starostou, ale i římští vojáci, Pilát, apoštolové a historické světové postavy, např. Archimedes, Kolumbus, Galileo, Paganini, Rentgen nebo Armstrong . Z našich dorazili Libuše, svatý Václav, svatá Anežka, Hus, Komenský, Diviš, Čapek s Masarykem, Havel, Jágr, Ledecká i Babiš. Jen Zeman klepal tu marně, „neb hovoří vulgárně." Končí výzvou: „vezmu jablka a kiwi, pojďte se mnou také vy".

Co k tomuto vzpomínání dodat? Pojďme se i my poklonit. Přistupme k Vánocům s radostí v srdci a chvalme narozeného Pána - každý podle svého, každý jak umí.

Alena Naimanová

VĚZEŇSKÝ EX-KAPLAN VZPOMÍNÁ

Je tu prosinec, poslední měsíc roku 2020, nesoucí se ve znamení covidové pandemie.

Letos, v devětašedesáti letech, po 20 letech práce ve Věznici Ostrava-Heřmanice na pozici vězeňského kaplana mi nastala nová etapa, život důchodce. Nyní mohu tuto část životní trati bilancovat. A také si mohu dovolit vyrazit dnes do slezského Třince. Vlakem je to pro seniory levné a cesta trvá necelou hodinu. Zdaleka bych tam nemířil poprvé. Jindy by tam mým cílem mohlo být křesťanské středisko Šance podaná ruka (ŠPR), vedené bratrem Rudolfem Maroszem ze SCEAV, návštěva chráněného bydlení pro propuštěné vězně. Momentálně tam však kvůli pandemii platí zákaz návštěv. Na středisko ŠPR jsem směroval po propuštění z výkonu trestu odsouzené, kteří chtěli upřímně svůj život vydat Kristu. Jinak to trvalého efektu nemělo. V současnosti tam přebývají z mých bývalých oveček tři, jeden z nich bojuje s alkoholovou recidivou.

Některé z místopisných názvů na trase mě evokují důvěrně známá jména bývalých vězňů. O nich jsem také psal články do časopisu Církve bratrské „Brána" - ročník 2019, do rubriky „Příběhy vězeňského kaplana", v nichž pokračuji i letos.

Ostrava. Odsud je Martin. Čtrnáct let bral drogy, až poznal dvakrát vězení. Na středisku ŠPR bydlí už několik let, radostně se drží Krista a je člen sboru Církve bratrské.

Třinec-Sosna. Pracuje v Třineckých železárnách.

Bohumín. Železniční uzel, město u polských hranic, vešlo ve známost také nedávným požárem, po němž zemřelo devět lidí. Odsud dojížděla za odsouzenými do Heřmanic třikrát do roka gadžo-romská hudební skupina s evangelizačním programem, poskládaná také z bývalých kriminálníků, feťáků a mafiánů, jejichž život Kristus proměnil.

Dolní Lutyně. Tady se narodil Rosťa. Dokud to ještě bylo možno, vídal jsem ho letos ve shromáždění Církve bratrské v Ostravě. Na přání znovu nastoupit do ŠPR, odkud už dvakrát odešel, jsem s ním vyřídil doklady a odvezl jej do střediska. Po několika dnech odtamtud utekl a vrátil se opět na ulici. Bylo proti němu zahájeno trestní stíhání, hrozí mu opět vězení.

Karviná. Odtud pochází Dušan, Rom, jemuž jsem se po většinu doby jeho trestu duchovně věnoval. Na muskulaturní rameno si nechal umně vytetovat biblický verš Jan 14,6: Já jsem ta cesta, pravda i život. Nadechl se svobodného vzduchu letošního únorového rána po osmi letech, přišel jsem jej přivítat před bránu věznice. Později po několika telefonátech mi oznámil, že si našel družku a pak se stal nedostupným.

Český Těšín. Odtud pochází několik mých romských oveček. Jeník, Robert, Radim, Maxmilán. Jeník byl propuštěn po poloviče devítiletého trestu, nepřijal Krista tak, jak si zasluhuje, od církve odpadl a zplodil dvě děti. Pracuje, živí je a svou družku. I přes alkoholové excesy ustál podmínku v délce sedmi let. Robert. Skvělý křesťan, následně po něm uvěřila i jeho žena. Ve spolupráci s bratry z Křesťanských sborů stál také u vzniku misijního společenství ve Frýdku-Místku. Místní korejský sbor jim poskytl svoji nově postavenou modlitebnu. Radim. Prošel střediskem ŠPR, v Třinci získal podnájem, práci a připojil se s rodinou k romskému sboru. Max - jeho příbuzný. Před Vánoci 2019, po polovině desetiletého trestu, byl podmínečně propuštěn na svobodu. Získal práci a začal navštěvovat sbor Apoštolské církve. Pak brzo začal opět pít. V červenci o svých dvaapadesátinách zkolaboval a po několika týdnech v nemocnici jej přivedli k vědomí. Teď se znovu učí chodit a mluvit. Stará se o něho jeho manželka, které jsem pro změnu duchovně sloužil ve vazební věznici…

Třinec. Vystupuji. Město mne vítá vlhkou, lezavou zimou. Zvukovou kulisu tvoří dunění z protějšího monstra železáren. K setmělé obloze šlehají plameny z továrních komínů. Zamířím k autobusovému nádraží, poblíž něho bydlí Vláďa, řečený Amigo. Už dlouho mu slibuji návštěvu. 59letý potetovaný dobrodruh s pověstí kriminálníka a rváče, bývalý narkoman, vařič pervitinu a drogový dealer. Původem Opavák. Počet jeho bývalých manželek a dětí radši nezmiňuji. Neměl se kam po propuštění uchýlit, nastoupil na mou radu do střediska ŠPR. Záhy si našel samostatné bydlení i práci. Je žádaným a pečlivým obkladačem koupelen a vykonavatelem stavebních prací všeho druhu. Jen bolesti v nohou ho limitují. Má v nich šrouby po těžké havárii, kdy řídil auto pod vlivem alkoholu. Před půlrokem si našel o 20 let mladší přítelkyni, kuchařku. Žijí spolu, chtějí se prý co nejdříve vzít. Věřící klienti ŠPR mají na výběr řadu místních církví. Amigo si vybral Slezskou církev evangelickou a.v. Evangelický pastor Mirek Sikora, sloužící klientům ŠPR, už se s jeho postojem smířil. Sedíme v malém bytečku, Amigo mi nabízí grog pro zahřátí. Ještě stále na alkoholu „ujíždí". Nechci o alkoholu ani slyšet. Nepřijel jsem si s nimi jen „poklábosit". Zná můj názor a sám ví, že soužití „na psí knížku" se Bohu nelíbí. Soňa má tři děti, během večera jedno z nich přišlo. Mladý chlapec, bydlící u svého otce, šťastný nevypadal. Amigo své ženě, jak Soně říká, čítává z Bible. Ona jej miluje a zatím ho poslouchá. Vláďa se rád modlí, vypadá to, že bere Boha vážně. Budou to mít náročné, ale je to jejich volba. Před odchodem mě oba upřímně objímají. Pozdním vlakem se vracím do Ostravy.

Ježíšův život nebyl zacyklený do církevního roku. Narodil se, umřel a vstal, je u Otce. Jednou provždy. Vede naši víru a my běžíme od počátku až do konce, abychom doběhli k cíli. Přiznávám, že při svém běhu neupírám vždy svůj pohled na Pána, tak jak bych měl. Ale mé pohledy vzhůru se prodlužují a pokřivené pohledy dolů se zkracují. Stálo to za to, vydržet i těch posledních 20 let pod Vězeňskou službou. A že to pod jejím poloarmádním vedením (velením - ředitelé i jejich zástupci, pod kterými kaplani pracují, jsou plukovníci) s polovojenským režimem (uniformovaní dozorci) a pod mnohdy manipulativním tlakem vězňů vůbec nebylo lehké. A přijal jsem od nich také tolik lásky a projevů vděčnosti! Výhodou bylo, že mi ovečky nemohly z ovčince utéct. Řadu let jsem na Štědrý den dopoledne dojížděl do věznice vykonat krátkou vánoční bohoslužbu a nejvíce vánočních přání jsem dostal každoročně od nich. O Vánocích budou i tvrdí vězni naměkko, zvláště proto, že si více uvědomují odloučenost od rodiny, pokud nějakou mají. Také proto i na vězně budu o letošních Vánocích vzpomínat.

Jan Kočnar, vězeňský ex-kaplan
Církev bratrská Ostrava